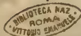

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
68
9 E
29

Egidius super libros Po-
steriorum Aristotelis.

Egidij Romani: Doctoris Clarissimi ordinis here-
mitarum sancti Augustini: in libros Posterioꝝ: Ari
stotelis profundissima commentaria: cuꝫ duplici te-
xtus translatione: antiqua scilicet: ⁊ Joannis Argy
ropili biçantij: nunc primuꝫ addita. Nouissime post
omnes impressiones vbiqꝫ terraruꝫ excussas: colla-
tis multis exemplaribus: adamussim recognita: cun
ctisqꝫ mendis expurgata. Adiecto insuper copioso
reptorio nouiter excogitato: quod oēs cum philoso
phi conclusiones: tum etiaꝫ Doctoris ipsius Egre-
gij quesita: ⁊ notabilia Alphabetice demōstrat.

97

¶ Matheo feltrensi artium et medicine doctori Lucas olchinensis philosophorum infimus felicitatem.

gidij Romani: Doctoris fundati: in libros Posteriorum Aristotelis p̄clarissima cōmentaria recognoscenda suscepi doctissime Mathee: que quidem antea: lz a diligentissimo impressore: alterius tamen Caligule iussu: mendosa impressa fuere. De quorum medio q̃ varia verborum portenta: collatis multis exemplaribus: sustulerim: tu qui Dialectice lectionem per plures annos Bononie professus es: optime diiudicabis. Adieci insuper omnium primus: quod vani nominis homo neglexit: nouā Joannis Argyropili Bizantij traductionez: que antique littere caliginem illustrare videatur. Citaui preterea cōmenta textus: tam ab Egidio adducta: q̃ ad Auerroys expositionem facientia: vt vnusquisqz pro libito ipsius Auerroys sententiam in promptu habere posset: que nihilominus homini omniuz elementorum insipidissimo stomachum faciebant. Postremo: qḋ meo iuditio maxime conducibilius est: etsi mortalium insolentissimus non animaduertit: breue: sed medius fidius perutile repertorium elucubraui: qḋ ad omnia quesita: notabilia: distinctiones: et ad omnia archana: que in toto fundatissimi doctoris volumine continentur: tā prouectum: q̃ Neoptolemū ita manu ducit: ac instruit: vt quod multaruz horarum spacio studiosus quisqz vix mendicare queat: id vni⁹ oculi ictu pene sua sponte occurrat. Hec igitur oīa: qualia: qualia sint: in tuo nomine edita: tibi muneri mittimus: quia tibi propter altissimū ingenij acumen: sūmam taz in physicis doctrinam: q̃ in medicinalibus experientiam: quibus sepius expertus sum: te esse preditum: sum amicissim⁹. Tu vero mi Mathee: Egidium romanū: sancti doctoris sectatorem precipuum: in melius redactuz: vt soles oēs doctos: liberali aīo amplectere: quādoqz etiam: cum per ocium licuerit: diligentius lege. Hunc enim tā in referendis Heracliti: Platonis: ⁊ aliorum antiquorum accademicorum opinionibus: q̃ in enodandis profundissimis phylosophi sensibus: sic vtilem esse censeo: vt per belle nesciam: an sanctuz doctorem preceptorem suum equauerit: vel superauerit. Uale

¶ Excellentissimi artium ꝛ sacre theologie doctoris dñi Egidij Romani Archipresulis bituricensis ordinis eremitaruȝ sancti Augustini i libros posteriorum Arist. expositio.

Enerabili viro ex angloꝝ spectabili ꝓsapia oriũdo dño stephano ꝺ maulai frater Egidius romanus ordinis eremitarũ sci Augustini salutem in eo q̄ ē fons sapie ꝛ intell'us. In 2° rethoricoꝛuȝ phs volens de nobilitate aliq̄lē notitiā tradere bonoꝛis amatiuā ipsam esse descripsit. Cũ ḡ de nño bonoꝝ honorabilium sciam opinemur. decet nos q̄dam moueri solertia ad capessendā ph̄icā disciplinaȝ. ꝛ maxime q̃ñ sil' cũ nobilitate gñis ꝯcurrit mentis industria ꝛ ꝑspicacitas intell'us. Quare si me vestra nobilitas reqsiuit q̄tenus id modicũ. qd̄ ad expositionem libri posterioꝝ ediderim tꝑibus retroactis cura puigili cõsũmarē. tāto vos magis ostēditis origine nobileȝ ꝛ aio generosum q̄̄to ꝑfatus liber inter ceteros alios intell'm humanuȝ clari⁹ ꝛ certius dirigit in abdita sciaꝝ. ad qd̄ ȝelo vestre dilectionis eximio vna cũ vtilitate rei publice iclinat⁹ ꝛ annuēte altissimo editioneȝ ꝓsequar ꝓut vestra excellēs generositas postulauit.

Philosophus in 3° de aia volens ondere modũ cognoscēdi intell'us nr̄i ait. ꝙ opȝ aũt po° eē cognoscens i ipso. si v̄o alicui inest ꝯ̄riũ ipse semetipsum cognoscit ꝛ actu ē ꝛ sepabile ē. Ex q̇bus verbis sufficiēter inestigare possum⁹ necitatē dyalectice. spāl'r libri posterioꝝ quē hēm⁹ pre manib⁹. ¶ Nā
A
T.c.15. sup illo v̄bo phi. in. 2. meta. malũ ē sil' q̄rere sciam ꝛ modũ sciēdi vult Cõmētator ꝙ modũ sciēdi appellet logicā sine q̄ nō pōt eē aliqs istructus in aliq̄ scia: q: vt ibidē innuit logica ē q̄dā via ad ceteras scias. q̄re dyalectica ꝺ q̄ itēdimus ꝓmonē facē ē magis modus sciēdi q̄ȝ scia. Nā nō ē necia logica ꝑp res scitas sȝ ꝑp nr̄ȝ modũ sciēdi. pñ
B eniȝ res sciri absq̧ logica. ¶ Nā subē sepate q: nō itelligũt cũ discursu vt sciāt res nō idigēt logica quare logica magis ē dcā modus sciēdi q̄ȝ scia: q: nō tm̄ ꝑp res scitas sȝ ēt ꝑp nr̄m modũ sciēdi nece fuit logicā inuenire. cũ modus cognoscēdi nr̄ sit in po°. q: v[...] ē intell's nr̄ ē po° cognoscēs opȝ ex potētialitate [...] [...]uestigare cām q̄re nece fuit inuenire dyalecticā. q[...] intell's nr̄ est cognoscēs in po°. ꝛ q: in actib⁹ rōnis est potētialitas admixta.
C pōt ibi cadere malũ ꝛ erroꝛ. ¶ Ne ḡ ꝑp potētialitatē admixtā male rõcinemur ꝛ errem⁹ in actib⁹ rōnis iuēta fuit logica q̄ est hꝯ act⁹ directiua. vñ ꝛ phs dicit in. 2. meta. loquēs de errore ꝛ malo ꝙ malũ nō ē abso˜a reb⁹ exñtib⁹ in po°. ꝛ subdit ibidē. ꝙ malũ nāliter est post po˜. ꝛ ideȝ ibidē ait. ꝙ in rebus q̄ sunt eterne ꝛ que sunt actu nō est aliqd̄ malũ oino neq̧ erroꝛ. Itaq̧ sicut amoto ꝑore tolli tur posterius. sic amota ipsa po° tollitur oē malũ ꝛ ois erroꝛ: q: vt pȝ ꝑ habita. malũ ꝛ erroꝛ natural'r sunt ex po°. Si ḡ dyalectica inuēta ē ne erreť in actibus rōnis: cũ hꝯ erroꝛ nō possit originē sumere nisi ex potētialitate intellectus nostri. hñ dictum ē: ꝙ q: intell's noster est po° cognoscens: ideo pōt in suo actu errare: ad obuiādũ necesse fuit logicā inuenire. hoc ḡ est qd̄ ait philosophus loquēs de intellectu nr̄o. ꝙ opȝ eē potētia cognoscēs ꝛ in ipso opȝ eē potētialitatē quandam. Si v̄o alicui intellectui inest ꝯ̄rium huius qd̄ non sit potētia cognoscēs ipse hꝯ intellectus seipsum cognoscit ꝛ actu ē ꝛ separabile a potētialitate ꝛ in eius itellectu nō pōt aliqs erroꝛ incidere. Tota igitur cā q̄re indigemus dyalectica tanq̄ȝ via ad al's sciētias sumitur ex potētialitate intellectus nr̄i ex qua potētialitate pōt admisceri erroꝛ in actibus rōnis. Quare si ex potētialitate intell's nostri opȝ inuestigare necessitatē dyalectice. iuxta triplicē potētialitatē quam in intellectu nostro ꝯspicimus. possumus tres eēntiales ꝑtes assignare dyalectice. ¶ Nā intell's noster ꝑmo est in potētia: q: D
non statim cũ intelligit genus intelligit d'ias: nec statim cum intelligit d'iam intelligit spēm. ne ergo in hꝯ conceptionibus erreť necesse fuit vt patebit tradere sciaȝ libri ꝑdicamētoꝝ. Scd̄o intellectus noster in po°: q: non statim cũ intelligit subiectum intelligit ꝑdicatuȝ ne ergo in coniũgēdo ꝑdicatũ subiecto. ꝛ ne in formādo enũciationem erretur. necesse fuit inuenire sciaȝ libri ꝑhyermenias. in quo de enũciatione tractatur. Tertio itell's noster est in potētia: q: non statim intellectis ꝑncipijs intelligit ꝯclusiones. idō ne in syllogiȝādo. ꝛ ne inducēdo ꝯclusiōes ex ꝑncipijs erroꝛ accideret: necesse fuit inuenire illaȝ partem logice traditaȝ in arte noua. vbi de oi syll'o traditur notitia. Primo ergo intellectus noster ē in potētia: q: nō statim cum intelligit genus intelligit d'iam: nec statiȝ cũ intelligit d'iam intelligit spēm· propter quod errat in intelligēdo simplicia ꝛ in formando diffinitionē. Nā lȝ circa intell'm simpliciũ non cõtingat erroꝛ ꝑ se. accidit tñ ibi erroꝛ ꝑ accñs prout in ipso intell'u simpliciuȝ rōne modi intelligēdi hȝ ibi eē q̄dam compositio q̄ ē duplex. ¶ Nā E
intelligēdo simplicia ꝛ formando diffinitionē ꝑmo cõiungimus d'iam gñi ꝛ constituimus diffinitionē. 2° adaptamus diffinitionē constitutam diffinito: ꝛ intelligimus rei quiditatem. Poterit ḡ in talibus eē erroꝛ: vel' q: debitam d'iam non cõiungimus debito gñi: vtputa si latum adderemus linee: vel q: debitā diffinitionē non addim⁹ ꝺbito diffinito: vtputa si diffōnē vnius rei adaptaremus alij. ꝛ quod dictum ē de diffōne intelligēdum ē de omni descriptione. ¶ Nam ꝛ in descriptione contingit erroꝛ vel q: F
descriptionē non debite formamus: vel' q: eam non debite adaptamus. Si ergo statim cũ intelligimus genus intelligeremus d'iam non erraremus in formando diffinitionē: ꝛ si statim intellecta d'ia intelligeremus spēm non erraremus in adaptādo diffōnē debito diffinito. Et sicut contingit errare in diffinitione dupl'r. vel q: diffinitionē non debite formamus: vel q: eaȝ nō debite adaptamus. sic ēt contingit errare dupl'r in descriptione: vel q: descriptionem non debite formamus: vel q: eaȝ nō debite adaptamus. ꝛ q: intelligēdo simplicia ꝛ intelligēdo significata terminoꝛum semꝑ formamus nobis aliquē vnũ cõceptum qui cõceptus in habētibus diffinitionē est diffinitio. iuxta illud. 4. meta. Ratio quā signat nomē est diffinitio: in non habentibus autem diffinitionem est ali- T.c.
quid loco diffinitionis: q: ē aliqua descriptio. i hꝯ descriptionibus quas format intell's in intelligendo simplicia pōt errare: vel q: non debitum conceptuȝ format. vel q: debitum cõceptum non aptat debite quiditati. nec debitam diffōnē debito diffinito. ¶ Sȝ si intell's noster nō esset intelligēs in potētia. statim cum intelligeret genus vl' G
qd̄cunq̧ cōe intelligeret ea ꝑ q̄ debite pōt ꝯtrahi: ꝛ nō erraret in formando diffōnes: nec in formando quoscunq̧ cõceptus ꝛ quascunq̧ descriptiones. ꝛ si statim cum format sibi cõceptus aliquos: intelligeret q̄ditates quaruȝ sunt illi conceptus: sicut non erraret in formando conceptum sic non erraret in adaptādo ꝯceptus rebus. Qua-

re ſi intelligẽdo ſimplicia ꝓpter potentialitatem intelle/
ctus noſtri errare poſſumus. vel q2 nõ debite formamus
ↄceptus. vel q2 ↄcept⁹ formatos nõ debite adaptamus.
ne erraremus in iformãdo in mẽte nr̃a ↄceptũ ſubẽ. ⁊ cu
iuſlibet p̄dicamẽti. ⁊ ne errarem⁹ i adaptãdo h⁹ ↄcept⁹
formatos qditatib⁹ vt q2 forte ↄceptũ q̃ntitatis ⁊ id qđ ſi
gnificat hoc noie q̃nti adaptem⁹ q̃litati vel alij p̄ntõ neċe
fuit tradere ſciaȝ libri p̄ntoꝝ p quã regulã in formando
nobis ↄcept⁹ de .10. p̄ntis. ⁊ in adaptãdo h⁹ cõcept⁹ for/
matos debitis p̄ntis doceamur. fuit g̃ neceſſe tradere do
ctrinam lib. p̄ntoꝝ: q2 ibi docet qđ ſignat noie cuiuſlibȝ
p̄nti. ex q̃ doctrina poſſumus nobis debitos ↄceptus for
mare de his. ⁊ h⁹ ↄceptus formatos reb⁹ qbus cõpetũt
h poſſumus debite adaptare. ¶ Eſt tñ diligẽter notãduȝ.
ꝙ q2 intell'ꝰ nõ ſic fertur in qditates rerũ ſimpl'r. vt intel
lectus ſubarũ ſeparataꝝ imo circũloquit h⁹ qditates. ⁊
ꝓprias dr̃ias rerũ neſcit proprijs rõnibus noiare. iõ non
ſolũ intellecto gñe ſtatim nõ itelligit dr̃iam imo itellecta
dr̃ia nõ ſtatim intelliget rẽ cuius ẽ illa dr̃ia. Nam ſi q̃dru
pes ponat dr̃ia aialis. poſſet ⁊ decupes dr̃ia aſſignari.
forte. n. multa ſunt aialia h̃ntia .10. pedes. attñ q2 bipes
⁊ q̃drupes ⁊ decupes ſunt circũlocutiones dr̃iaruȝ: non
oportȝ ꝙ q intelligit has dr̃ias ꝙ cognoſcat aialia habẽ
i tia .10. pedes. ¶ Viſo quõ itelligit. q2 ẽ po⁹ cognoſcẽs. ⁊
nõ ſtatim cũ itelligit genus intelligit dr̃iam. nec ſtatim cũ
intelligit dr̃iam itelligit iliã rẽ cuius ẽ dr̃ia. pp qđ põt er/
rare in itellectu ſimpliciũ ⁊ in ſignificationibus termino
rum. iõ neċe fuit cõponere libꝝ p̄ntoꝝ vbi oñditur qđ ſi/
gnificatur noie cuiuſl h⁹ p̄nti. reliq̃ de leui patẽt. Nã pla
nũ eſt quõ intell'ꝰ noſter ẽ in po⁹: q2 nõ ſtatiȝ cũ intelligit
ſubm itelligit p̄dicatũ. pp qđ põt errare in formãdo enũ/
ciationẽ. iõ neceſſe fuit cõponẽ libruȝ phyermenias. vbi
k de enũciatione tractat. ¶ Tertio vt dicebat: intell'ꝰ no/
ſter ẽ in po⁹: q2 nõ ſtatim cũ itelligit p̄ncipia, intelligit cõ.
cluſiones. iõ in ſyllogiȝãdo p̄ neceſſe fuit cõponẽ libros
artis noue. vbi agit de ſyll'o. ⁊ ſpãl'r neceſſe fuit librũ po
ſterioꝝũ cõponẽ quẽ hẽm⁹ pre manib⁹: vbi agit de ſyll'o.
demõſtratiuo q ẽ ſyll'ꝰ apoditicon. i. faciẽs ſcire. Pȝ igit
ꝙ q2 intell'ꝰ noſter eſt po⁹ cognoſcens. ⁊ q2 põt errare in
ↄceptu ſimplici ⁊ cõponẽdo ⁊ diuidẽ do ⁊ ẽt diſcurrẽdo
iõ neceſſe fuit logicã inuenire q̃ntum ad librũ p̄dicamẽto
rum ne erraret in ſimplicibus ↄceptibus ⁊ q̃ntuȝ ad libꝝ
phyermenias ne erraret in enũciationibus. ⁊ q̃ntuȝ ad li/
bros artis noue ne erraret in argumẽtationibus. Sed ſi
alicui itellectui ineſt cõtrariuȝ. vȝ. ꝙ nõ ſit potẽtia cogno
ſcens. ille eſt actu ens: q2 ſeparabilis a rebus mãlibus: ⁊
nõ ẽ forma corporis. huiuſmodi itaqȝ itellectus: q2 nõ ẽ
potẽtia cognoſcẽs nõ errabit in itellectu ſimpliciũ. nec in
telliget componẽdo ⁊ diuidẽdo. nec intelliget diſcurren/
do. ꝓpter qđ nõ indigebit logica vt p eã habeat ſciam de
l rebus. ¶ Tota igit cã neceſſitatis logice accipiẽda ẽ ex
modo intelligẽdi noſtro. cum ergo dyalectica ſit modus
ſciẽdi. ⁊ propter ſcire ſit inẽta. eo ꝙ ſit via ad ceteras ſciẽ
tias: ſcilicet tota dyalectica, ſit neceſſaria. potiſſime tñ neceſ
ſarius ẽ iſte liber vbi agitur de ſyllogiſmo demõſtratiuo
faciente ſcire. ex quo pȝ quid ſit ſubiectum huius libri. ⁊
que ſit cauſa materialis: q2 tamẽ hic principaliter intẽdi
tur de demõſtratiõe. demõſtratio ſiue ſyllogiſmus demõ
ſtratiuus põt poni hic materia vel ſubiectum. efficiẽs au
tem formalis vel finalis patere poſſunt per ea que cõmu
niter in principijs librorum traduntur.

m His viſis ad intelligẽtiã doctoꝝ q̃dã dũia dubita
mus. Cũ g̃ hic liber ſit de demr̃atione ⁊
demõſtratio ſit ſyll'ꝰ faciẽs ſcire. Dubitaret forte aliqs.
vtrũ per demõſtrationẽ aggñetur ſcia: ⁊ vȝ ꝙ non: q2 ſcia
idẽ eſt qđ certa cognitio. cuȝ certior ſit cognitio p̄ncipio/
rum q̃ ↄ̃nũm: q2 pp qđ vnũqđqȝ tale ⁊ illud magis. Si
ergo p demõſtrationẽ aggñetur certa cognitio cũ certior
ſit cognitio p̄ncipioꝝ q̃ ↄ̃num eſſent p̄ncipia demonſtra
bilia. qđ falſum ẽ. ¶ Preterea illud qđ maxime facit ad
errorẽ nõ vȝ aggñare ſciam. ſȝ hec eſt dr̃ia inter intell'm ⁊
ſenſum ſm Cõmẽtatorẽ in. 2. de aia. q2 intell'ꝰ non errat
circa intelligibilia cõia ſȝ circa propria. ſenſus autẽ econ
trario nõ errat circa ſenſibilia ꝓpria ſȝ circa cõia. igit cũ
demonſtratio ſit ex ꝓprijs ⁊ erga ꝓpria maximus error
accidet. nõ vȝ g̃ ex talib⁹ aggñari ſcia ſȝ magis ignoran/
tia. ¶ In ↄ̃trium ẽ phs q demõſtrationẽ vocat ſyll'm apo
diticon. i. faciẽtẽ ſcire. ¶ Dõm. ꝙ vt infra dicetur. Scire
opinamur vnũqđqȝ cũ cauſam cognoſcimus: ⁊ q̃m illi⁹
eſt cã. ⁊ ꝙ non ↄtingit al'r ſe hẽre. Si ergo aliquis ſyll'ꝰ
nõ aggñet ſciẽtiam hoc ẽ vel q2 non procedit ex cauſis:
ſȝ ꝓcedit ex qbuſdã ꝓbabilibus: ⁊ ex qbuſdã ſignis: vel
ſi ſyll'ꝰ accipit cãm: non accipit cãm: q̃ ſit ꝓpria illius: ita
ꝙ nõ ꝓcedit ex ꝓprijs. ſȝ ex qbuſdã cõibus. illud ergo qđ
aggenerat ſciam. non ſolũ oȝ eẽ cã: ſȝ ẽt oȝ eſſe ꝓpria cau
ſa huius. ȝ⁹ nõ aggñatur ſcia p ſyll'ȝ: q2 ſi accipitur ibi cã
⁊ cã propria: nõ tñ accipit cã p ſe ⁊ imediata: q̃ de neceſ/
ſitate infert effectũ: ⁊ que nõ põt aliter ſe hẽre: ſed cũ oia
iſta ↄcurrãt. ſ. ꝙ ibi ẽ ꝓceſſus ex cauſis ⁊ ex cauſis hui⁹.
i. ex ꝓprijs: ⁊ ex cauſis q̃ nõ ↄtingũt al'r ſe hr̃e. ⁊ ꝙ poſite
ponũt effectũ cuiuſmodi ſunt cãe p ſe ⁊ imediate: opȝ ex
tali ꝓceſſu aggenerari ſciam. ⁊ q2 oia iſta ↄcurrũt ad de/
mõſtrationẽ: q2 demr̃atio ẽ ex cauſis ↄ̃nis veris p̄mis ⁊
imediatis: opȝ demr̃ationẽ eẽ ſyll'm apoditicon. i. agge/
nerãtẽ ſciaȝ. ¶ Ad p̄o obijciebatur: ꝙ ſi certa cognitio n
hr̃etur p demr̃ationẽ: cũ p̄ncipioꝝ ſit certa cognitio. p̄nci
pia eẽnt dẽmr̃abilia. Dicēdũ: ꝙ vt patebit nõ oĩs certa co
gnitio hr̃ p demonſtrationẽ: ſȝ ſolum hr̃ p demõſtrationẽ
certa cognitio ↄ̃num. q̃ ꝓprie vocat ſcia: non aũt hr̃ p de/
monſtrationẽ certa cognitio p̄ncipioꝝ: q2 h⁹ cognitio: vt
ibi patebit nõ meret ſcia dici: ſȝ itell'ꝰ. ¶ Ad p̄o vlteri⁹
arguebat: ꝙ circa ꝓpria maxime ↄtingit errare. Dici oȝ:
ꝙ rõ arguit oppo⁹ ꝓpoſitũ. Nam ars eſt circa diffici
le: ⁊ circa id circa qđ ↄtingit errare: iõ oportuit eẽ artem
de demr̃atione ⁊ p demr̃ationẽ: ne circa talia errarem⁹.
¶ Vlterius dato ꝙ p demõſtrationẽ ſic ſit ſcia: q2 ꝓcedit o
ex cauſis ꝓprijs ⁊ imediatis q̃ ſciam cãnt. Dubitaret for
te aliqs: vtꝝ de demr̃atione ſit ſcia ⁊ vȝ ꝙ nõ: q2 vt dictuȝ
ẽ ſcia ẽ p demr̃ationẽ. ſi g̃ de demr̃atione eẽt ſcia: ſciretur
demr̃atio p demr̃ationẽ ⁊ alia demr̃atio p demr̃ationẽ. ⁊
ita eẽt ꝓceſſus in infinitũ: qđ ẽ icõueniẽs. ¶ Preterea vt
cõiter arguit: non ẽ idẽ organũ ⁊ ſubm: videmus. n. in ar
te fabrili ꝙ martellus q ẽ organũ p qđ faber agit: eſt res
alia ⁊ dr̃ĩs ab eo qđ p martellũ efficit: ⁊ ab eo qđ ſubijci
tur actioni martelli: ſemp g̃ inſtr̃m ẽ dr̃ĩs ab eo circa qđ
verſat actio inſtr̃i: q2 tũc idẽ ageret in ſeipſuȝ: quare ſi de
monſtratio ẽ inſtr̃m: p qđ ſcimus: nõ poterit demr̃atio eẽ
ſubm in ſcia. nec poterit eẽ id de quo eſt ſcia: nõ ergo erit
ſciẽtia de demõſtratione. ¶ In ↄ̃trium eſt phs q tradit ar
tem demonſtrãdi. ẽ ergo ars ⁊ ſcia de demr̃atione. ¶ Di
cẽdum ꝙ ſi vera eẽt poſitio Aui. forte de facili poſſemus
ſatiſfacere q̃ſtioni. ponit. n. Auic. ꝙ in actibus aie nõ eſt
inconueniẽs ire in infinitũ: vt ſi p aliquẽ actũ intelligẽdi
intelligo aliquid: ⁊ p aliũ actũ intelligẽdi intelligo me in
telligere. Rurſus ẽt p aliũ actum itelligo me intelligere:
⁊ ſic ſm eũ in actibus rõnis põt eẽ ꝓceſſus in infinitum.
¶ Et q2 demr̃are ⁊ arguere ⁊ ſyllogiȝare ⁊ oino diſcur/
rere ab vno i aliud ſunt act⁹ rõnis. Jõ forte diceret aliqs p
ꝙ p demr̃ationẽ hr̃ ſcia de demõſtratione. ⁊ de illa demõ
ſtratione hr̃ ſcia p demonſtrationẽ: ⁊ ſic in infinitũ. Sed
h⁹ dictũ ſtare nõ põt. q2 non vȝ Ari. huĩcmodũ tenuiſſe:
ꝙ tradat ſciam de demõſtratione per demonſtrationem
aliam: ⁊

aliam: ⁊ de illa p illã: ⁊ sic in infinitũ. ¶ Amplius cũ infi
nitũ sit ignotũ: vt dr̃ p̃ physicoꝝ. si eẽt sic processus in infi
nitum nihil oĩno sciremus. nã si nõ possumus certificari
de demr̃atione nisi p demr̃atioñe aliã: nec de illa nisi per
aliã ⁊ ita in infinitũ. cũ terminari nõ possit. nunq̃ȝ posse
mus venire ad finẽ. ꝙ haberemus certitudinẽ aliq̃ȝ d ar
A te demr̃andi. ¶ Propter hoc dr̃ a q̃busdã. ꝙ sicut faber
cũ vno martello facit aliũ martelliũ: ita ꝙ ibi martellus ẽ
organũ actionis ⁊ ẽ illud qd̃ actioni subijcit̃. nõ tñ ẽ ideȝ
martelius q ẽ organũ ⁊ q subijcit̃ actioni. nec ẽ in martel
lis ꝓcessus in infinitũ. sicut aiunt. p demõstrationeȝ ẽ scia
de demõstratione. nõ tñ est eadẽ demonstratio hec ⁊ illa.
nec est in demõstrationib⁹ ꝓcessus in infinitũ. Sȝ nec hoc
sufficit: q: si faber p aliquã actionẽ fabricaret oẽm mar
teilum. nõ posset illã actionẽ agere cum martello: q: tũc
ille martellus seipsum efficeret. igitur cũ in hoc libro dec̃
at̃a de omni demõstratione. nõ poterit hoc fieri p demon
strationẽ: q: tũc illa demõstratio seipsam demonstraret.
B ¶ Sciẽdũ est. ꝙ si ꝓpriũ organũ logici eẽt demõstratio:
sicut ẽ syll'us dyalecticus vel syll'a simplr̃ sumptus sic for
te ↄgrue sustineri posset. ꝙ dyalectic⁹ syllogiçãdo docet
syllogiçare. sic ↄgrue sustineri posset ꝙ demõstrando do
cet demõstrare. ⁊ ꝙ per dmõstrationẽ habetur scia de de
monstratione. Uerũ q: ꝓprium instr̃m logici nõ ẽ demõ
stratio. possumus dicere ꝙ docẽs demõstrare nõ demon
strat. nisi forte p accñs inq̃ȝtum docẽs demonstrare addu
cit demõstrationes aliquas gr̃a exẽpli. exempla aũt non
sunt de necessitate artis. Dicamus ergo. ꝙ ꝓposita dubi
tatio sumit originẽ ex falsa imaginatione. imaginat̃ eniȝ
sic q̃rẽs ꝙ docẽs demõstrare demonstret: sȝ supposito ꝙ
docẽs dmõstrare nõ demõstraret. vt in prosequẽdo pate
bit rõnes supius facte sunt solute. ⁊ non hȝ dubiuȝ quod
C q̃ritur. ¶ Ulterius dubitaret forte aliquis. dato ꝙ ars
demõstrãdi nõ doceatur demr̃atiue. vtrũ ars syllogiçãdi
doceatur syllogistice. ¶ Dõm. ꝙ duplici via inuestigare
possumus. ꝙ syllogiçãdo addiscimus syllogiçare. ⁊ p̃ p
id qd̃ videt̃ in alijs artibus. 2° per id qd̃ hȝ intell'us spãle
p̃ter alias potẽtias. Primũ sic pȝ. videmus ꝙ fabricãdo
fabri fimus. ⁊ citariçãdo artẽ citariçãdi addiscimus. er
go a simili formãdo syll'os ⁊ speculãdo qualr̃ formãtur
syll'ũ artẽ syllogiçãdi addiscimus. Scd̃o hoc ideȝ pȝ p id
qd̃ hȝ intellectus spãle p̃ter potẽtias alias. nã intellect⁹
est supra se ↄuersiuus. Intellectus. n. nõ solũ intelligit se.
sed ẽt intelligit se intelligere. ⁊ eodẽ actuȝ quo intelligit:
intelligit se intelligere. q: si hoc eẽt alio ⁊ alio actu: tunc es
set abire in infinitũ. Stãduȝ est ergo in p̃mis: vt eodẽ actu
quo intelligit aliq̃d. intelligat se intelligere illud: ⁊ q: syl
logiçare ⁊ discurrere sunt actus rõnis ⁊ intellectus ideo
nõ solum intellectus syllogiçat. sed ẽt cognoscit se syllo
giçare: ⁊ eodẽ actu quo syllogiçat: se syllogiçare cogno
scit. syllogiçãdo. n. poterit cognoscẽ se syllogiçare. ⁊ po
D terit artẽ syllogiçãdi addiscere. ¶ Ulterius dato ꝙ syllo
giçãdo possumus discere syllogiçare. Dubitaret forte ali
quis: q: videtur ꝙ fuerit sup̱uacuum inuenire logicam.
nã cũ alie scie syllogiçãt. ⁊ syllogiçando possumus addi
scere artẽ syllogiçãdi. vr̃ ꝙ addiscẽdo alias scias possu
mus addiscere artẽ syllogisticã quã logica tradit super
E uacuum ergo fuit ꝑꝑ hoc logicã inuenire. ¶ Dõm. ꝙ du
plici via inuestigare possumus. ꝙ necessariũ fuit logicaȝ
inuenire. nõ obstãte ꝙ syllogiçãdo addiscimus syllogiça
T.c.15. re. Prima via sumit̃ ex facilitate addiscẽdi. 2° ex cõplemẽ
to doctrine. Primã tãgit ph̃s in. 2. meta. vbi ait. ꝙ nõ est
bonũ sil' q̃rere sciam ⁊ modũ sciendi. si. n. addiscendo al'as
scias ⁊ syllogiçãdo in alijs sciẽtijs vellemus arteȝ syllo
giçandi addiscere. tũc simul quereremus sciam ⁊ logicaȝ
que est modus sciẽdi. ⁊ q̃ docet syllogiçare. ⁊ q: male na
ti sumus ad addiscẽdũ. ⁊ intellectus noster nascit̃ q̃si ta
bula rasa: ⁊ multũ tẽpus apponit in ignorantia. id̃o valde
difficile ẽ ei addiscere quodcũq̃ȝ illoꝝ per se ⁊ valde ẽ dif
ficile itellectui addiscere logicã p se. ⁊ ẽt est ei difficile ad
discere alias scias p se. Si aũt addiscere vellet simul lo
gicam cũ alijs sciẽtijs. nõ soiũ hoc eẽt ei difficile: sed quo
dãmodo impossibile. vñ Cõmẽtator supra s̃m meta. ex c.t.15.
ponẽs illud verbũ ph̃i. ꝙ nõ opȝ simul q̃rere sciaȝ ⁊ mo
dum sciẽdi. i. logicã. ait ꝙ cũ hõ addiscit logicã cũ ad in
uẽtione aliaꝝ sciaꝝ. tũc nõ addiscit hãc nec hãc. i. tũc nõ
addiscit logicaȝ nec al'as scias. ergo ꝓpter possibilitatẽ ⁊
facilitatẽ addiscẽdi necẽ fuit logicã inuenire. vt nõ simul
q̃reremus sciam ⁊ modũ sciẽdi. ¶ Scd̃a via ad hoc idẽ
sumit̃ ex cõplemẽto doctrine. nã lȝ syllogiçando addisci
mus syllogiçare. tñ q: scire est cognoscere cãs ⁊ p̃ncipia
rei. nõ pfecte possum⁹ scire artẽ syllogiçãdi: nisi sciamus
syll'm reducere in suas causas. ⁊ in sua p̃ncipia. ⁊ q: p̃ncipia
syllogismi: cuiusmodi ẽ dici de omni ⁊ dici de nullo: ⁊ ea
ex q̃bus ↄstat syllogismus docet logica. ⁊ nõ alie scie. id̃
ad completionẽ artis syllogistice necesse fuit logicã inue
nire. ¶ Ulterius. dato ꝙ necessariũ fuerit logicã inueni F
re. Dubitabit forte aliq̃s. vtrũ sit sil'e de inuẽtione logice
⁊ de inuẽtione aliarũ sciarũ. ¶ Dõm ꝙ sicut in alijs sciẽ
tijs ex admirari inceperũt ph̃ari. ⁊ videdo effectus ince
perunt inuestigare cãs: vt vidẽdo eclypsim ceperũt inue
stigare cãm eius. qua inuestigata habuerunt sciẽtiam de
eclypsi. sic antiqui sapiẽtes vidẽtes ꝙ itellectus ad quã
libet rẽ inuenit rõnes ⁊ argumẽta. ceperũt inuestigare q̃
modo itell's arguit. ⁊ quo modo syllogiçat. ⁊ conati sunt
inuenire p̃ncipia ⁊ elemẽta syllogismoꝝ. q̃bus inuentis
inuenerũt artẽ syllogiçãdi. ẽ ergo quodãmõ simile de in
uẽtione logice ⁊ aliarũ sciẽtiarum. ¶ Ulterius autẽ cuȝ
logica sit de ↄceptibus ⁊ actibus rõnis cũ videamus ꝙ
actus rõnis ⁊ intellectus diuersificat̃ scd̃m diuersa q̃ for
mat itellectus in intelligẽdo. Nam in itelligendo simpli
cia format diffõnẽ. in itelligẽdo composita format enun
ciationẽ. in discurrẽdo aũt ab vna ꝓpõne ad aliã format
rationẽ ⁊ syll'm. ¶ Dubitaret g̃ aliquis vtrũ sit sil'e de in G
tellectu ꝓut itelligit simplicia ⁊ format diffõnem vel con
ceptũ aliquẽ loco diffõnis. ⁊ ꝓut itelligit cõposita ⁊ for
mat enũciationẽ. ⁊ prout discurrit ⁊ facit syll'm. ¶ Dõm
ꝙ q̃ȝtũ ad ph̃s spectat dicere possumus ꝙ q̃dãmõ est sil'e
q̃ȝtum ad hec oĩa. naȝ sicut in itellectu simpliciũ est dare
aliq̃d qd̃ statim p seipm se offert intellectui: per cuius in
tellectum ceteri alij ↄceptus formãtur. hd̃ aũt s̃m Auic.
est ens ⁊ eẽ. nam p̃m qd̃ imprimitur mẽti nostre: vt ipse ait
est ens ⁊ eẽ. quicquid postea itellectus ↄcipit ⁊ quicquid
intelligit hȝ intelligere p ens ⁊ eẽ: ⁊ q: sic est. ergo in itel
lectu simpliciũ ẽ dare aliq̃d qd̃ statim imprimit̃ in itelle
ctu: ⁊ p illud cetera alia siũt itellecta. sic ẽt ⁊ in intellectu
compositoꝝ ⁊ in formãdo enũciationes ↄuenit hoc idẽ.
nã ceteras ꝓpões itelligimus p cões animi ↄceptiones
quas dignitates vocãt. dignitates aũt ipsas intelligim⁹
intelligẽdo hãc dignitatẽ ꝙ non ↄuenit aliq̃d sil' eẽ ⁊ non
eẽ. fundatur enim hec dignitas imediate sup ipso ente ⁊
super ipso eẽ: q: sicut ens ⁊ eẽ est de intellectu oĩum sim
plicium sic hec enũciatio ⁊ hec ꝓpositio q̃ imediate fun
datur sup ipso ente ẽ de intellectu ceterarũ ꝓpõnũ. sicut
g̃ in enũciationibus eẽ contingit q: cetere enunciationes
roborãtur ⁊ reducũtur ad enũciationes p̃mas que vocã
tur cões animi ↄceptiones. ¶ Cões aũt animi cõceptio
nes reducũtur ad ꝓpõnẽ hãc q: non ↄtingit sil' esse ⁊ non H
eẽ. hec aũt ꝓpõ nõ reducit̃ in ꝓpõnẽ aliam: sȝ in seipsa ẽ
manifestissima ⁊ hȝ cãm sue veritatis. Si aũt reducitur
hec ꝓpositio nõ reducitur in itellectũ cõpositoꝝ: sȝ redu
citur in aliq̃d simplex vt in ens ⁊ eẽ. sic possumus aliquẽ

syll'm formare in quē pñt reduci oēs sylli. ille aūt syll's nō
reducet' in vlteriorē syll'm vt si hec sunt ꝑncipia formalia
sylli. dici de oi ⁊ dici de nullo si fieret vnus syll's ↄtinens
hec formalia ꝑncipia. in illū syll'm reducerētur oēs sylli.
vtputa si fieret talis syll's. in quibuscꝫ syllis ē ꝑnm dici de oi
⁊ dici de nullo illi sunt ꝑfecti sylli. sꝫ in oibus syllis ꝑme fi
gure formatis ſm ↄiugationes vtiles est ꝑnm dici de oi vl'
dici de nullo. ergo oēs tales sunt ↄgrui ⁊ perfecti sylli. ꝓp qḋ
quodāmō oino est simile de intellectu compositorū quo
formant' enūciationes ⁊ de itell'u discursiuo quo forman
tur sylli. nā sicut oēs enūciationes reducūtur i enūciatio/
I nes ꝑmas. i. in cōes animi ↄceptiones. ¶ Cōes aūt enun
ciationes ꝑme reducunt' in hāc. q̄ nō ↄuenit aliqd sil' eē
⁊ nō eē. hoc aūt nō reducit' in enūciationē aliquā: sꝫ con/
tinet in seipsum eē ⁊ imediate fundat' in ente qḋ est de in/
tellectu oium alioꝝ. sic oēs alij sylli reducuntur in syll'os
ꝑme figure. sylli aūt ꝑme reducūtur in illū syll'm quē for
mamus q ↄtinet ꝑncipia formalia oium sylloꝝ. ille autē
syll's seipso facit fidē ⁊ hꝫ in seipso cāꝫ sue veritatis ⁊ nō
reducit' in aliquē aliū syll'm. sed reducit' in dici de oi ⁊ de
nullo. q̄ ꝑncipia sunt partes illius sylli. ⁊ ſm subām igre
diuntur illū syll'm. sicut hec ꝓpō q̄ non ↄtigit sil' eē ⁊ nō
eē. nō reducit' in ꝓpōnē aliā: sꝫ reducitur solū in ipso esse
qḋ est ps illius ꝓpōnis. ⁊ ſm subām ingreditur ꝓposi
tionem illā. bñ dictū est ergo q̄ sicut q̄ eē ē de intellectu om/
nium alioꝝ. ideo ꝓpō illa q̄ ex ipso eē sumit' roborat oēs
alias ꝓpōnes. ipsa aūt non reducitur in aliā: sed hꝫ in se
ipsam cām sue veritatis. ⁊ hꝫ id per qḋ oia alia roboran
tur. sic syll's ille formatus de ꝑncipijs formalibus syllogi
smi ↄtinet artē syllogiçādi ⁊ non reducitur in aliū syll'm:
sꝫ oēs alij reducūtur in ipsum. pꝫ ergo quō quodāmodo
simile ē de ↄceptu syllogistico ⁊ de alijs ↄceptibus. pꝫ ēt
q̄ syllogiçando pōt tradi ars syllogistica ⁊ q̄ p syll'ꝫ pōt
hēri ars de syllogismo. nec tñ ibit in ifinitū. q̄ ē de neces/
sitate ad aliquē syll'm deuenire qui nō reducet' in aliū syl
logismū. sꝫ seipso facit fidē. ⁊ hēbit in se ꝑncipia roboran
tia oēs syll'os. sicut lꝫ p ꝓpositiones ꝓbetur a'ia ꝓpō. tñ
nō itur in ifinitū: sꝫ est deuenire ad aliquā ꝓpōnē que nō
reducitur in ꝓpōnem: sꝫ seipsa facit fidē. nō. n. ꝓbat' per
ꝓpōnē aliā q̄ꝫ p seipsam. hꝫ. n. in seipsa ipm eē ⁊ fundat'
K in ipso ente qḋ ē rō q̄re cetera cognoscātur. ¶ Ulterius
aūt q̄ intell's humanus nō q̄escit. Dubitaret forte q̄ nō
videtur possibile q̄ p syll'm tradat' ars de syll'o. q̄ vt supe
rius arguebatur. si aliqs faber fabricaret oēm martellū
non posset p martellū aliquē oēm martellū fabricare: q̄
tunc ille martellus fabricaret seipsum. ergo a simili cuꝫ tra/
dens artē sylli doceat ↄstruere oēm syll'm. ⁊ cum in huiꝰ
arte ꝓbetur forma cuiuslibet sylli. non pōt hoc fieri p syl
logismū: q̄ tūc in illo syll'o forma illius sylli ꝓbaret' i for
ma sullpsiꝰ. qḋ vꝫ inconueniens: q̄ semp qḋ agitur ⁊ per
qḋ agit' debēt eē distincta: q̄ distinctū dꝫ eē organū p qḋ
fit actio ⁊ id qḋ actioni subditur: q̄ nō pōt idē agere in se
L ipsum. ¶ Dōm. q̄ lꝫ p aliquē martellū nō possit fabrica
ri ois martellus. ē tñ aliqs syll's qui ꝓbat ⁊ roborat oēꝫ
syll'm vt pꝫ in syll'o facto. vt si diceretur. in quibuscūcꝫ syl
logismis est ꝑnm dici de oi vel de nullo. illi sunt ꝑfecti ⁊ cō
grui sylli. sꝫ in oibus talibus syllis est hḋ. ergo ⁊c̄. iste syllo/
gismus roborat oēs syll'os. q̄ in oibus syllis est ꝑnm dici
de oi vel dici de nullo. vel sunt reducibiles ad hḋ syll'os.
roborat ēt hic syll's seipsum ⁊ in hoc syll'o ēt est huius ꝑn
cipium possumus autē duplicē viam assignare quare in
operibus exteriorībꝰ nō possumus inuenire aliqd qḋ agat
in oē tale: vt non possumus inuenire martellū q fabricet
oēm martellū. in actibus tñ rōnis possumus inuenire ali
quid cꝰ actio se extēdat ad oē tale. ꝓut possumus inuenire
aliquē syll'm q roboret quēlibet syll'm. Prima via sumit'
ex parte potētie agētis. scđa ex parte actus eliciti ab ipsa
poª. ¶ Prima via sic pꝫ. nā potētie corporales ⁊ oēs vir M
tutes organice non sunt supra se ↄuersiue. ⁊ q̄ talia non
agūt in seipsa ea q̄ ab ipsis ꝓcedūt non sunt supra se ↄuer
siua nec agūt ēt in seipsa. ⁊ q̄ inconueniēs est talia agere
in seipsa. inconueniēs ē iuenire aliquē martellū qui fabri
cet oēm martellū. q̄ tūc ille martellus cum sit qd corpo
rale fabricaret seipsuꝫ ⁊ agerēt corporalia in seipsa: qḋ ē
incōueniēs. sed non ē iconueniēs repire aliquā rationeꝫ
q̄ roboret quālibet rationē: q̄ ratio ē supra se cōuersiua: ⁊
ideo qḋ a rōne ꝓcedit poterit eē ↄtra se ↄuersiuū ⁊ hēre
actionē in seipsum: ⁊ non erit inconueniēs: vt dicebat' in
uenire aliquē syll'm qui roboret quēlibet syll'm: nec ē in/
conueniēs inuenire aliquē rationē q̄ roboret q̄lꝫlibet rō/
nem: q̄ syllogiçare ⁊ rōcinari sunt actꝰ rationis ⁊ intell's
qui ē poª supra se ↄuersiua. In his ergo q̄ intell's facit. vl'
in his q̄ ꝓferūtur in voce. vel in his q̄ scribūtur: q̄ talia
sunt significatiua eoꝝ q̄ sunt in mēte: poterit hic modus
inueniri q̄ repiatur aliqd tale cuius actio se extēdat ad
oē tale. ⁊ p ↄñs se extēdat quodāmodo ad seipsum. ergo
vt supius tāgebatur ex parte ipsius intellectus qui ē po
tētia supra se ↄuersiua declaratur qḋ q̄ritur. ¶ Scđo de N
claratur hoc idē ex parte actus eliciti ab intellectu. Naꝫ
cū organū p qḋ agitur est res aliqua: ⁊ id qḋ agitur p il/
lud organum ē etiam res: oꝫ eē realē diām inter orga/
num agēs ⁊ rem actam. sꝫ causa ipsius p qḋ agitur ē res
rōnis ⁊ est actus a ratione elicitus. ⁊ illud ad qḋ se extē/
dit actus illius organi est ēt quid rōnis: sicut inter res q̄/
rimus diām realē. sic inter ea q̄ sunt qd rōnis sufficit ſꝫ
rationē diām q̄rere. si ergo aliqs syllogismus seipm ro/
borat sufficit illū syllogismū a seipso ſm rōnē differre vt
ē organū ⁊ subm. ⁊ vt ē qd roborās ⁊ qd roboratuꝫ. igit'
q̄ syllogismus ē qd rationis ⁊ qḋ lꝫ syll'o quodāmō do/
cemus syllogiçare: ⁊ q̄dā syll's ē aliquo mō supra se con
uersiuus. cōpleta tñ ars syllogiçādi ↄtinetur in syll'o ha/
bēte in se ꝑncipia formalia sylloꝝ. ⁊ p illū syll'm roborā/
tur oēs alij syllogismi. ¶ Ulterius aūt. q̄ adhuc intelle O
ctus hois non q̄escit. Dubitaret forte aliqs. q̄ videt' om
nino inconueniēs q̄ aliqs syllogismus seipsum roboret.
q̄ cū roborans sit notius roborato idē eēt notius seipso.
qḋ ē inconueniēs. ¶ Dicēdum q̄ in cognitione ↄnū vel
eoꝝ q̄ cognoscūtur p alia hoc est veꝝ: q̄ probās ē notiꝰ
probato. ⁊ manifestās ē notius manifestato. in cognitio
ne autē ꝑncipioruꝫ veritatem non habet q̄ principia se/
ipsis faciunt fidē. ⁊ per seipsa sunt manifesta: ⁊ q̄ syllogi
smus formatur ex ꝑncipijs formalibus syll'orum. etiam
continens ꝑncipia illa habet rōnem ꝑncipij ⁊ elemēti in
arte syllogistica. nō. n. est incōueniēs q̄ hḋ syll's roboret'
⁊ cōfirmetur ⁊ faciat de seipso fidē. per seipsum. i. per ꝑn
cipia ↄcepta i ipso. possumus aūt hoc manifestare p sile.
qḋ videmus in denoiatione incōplexoꝝ. q̄ specialia pro
prie loquēdo seipsa nō denoiant. q̄ albedo ꝓprie non est
alba. nec cursus currit nec motus mouet'. gnālia autē se/
ipsa denoiant. q̄ bonitas est bona. ⁊ magnitudo est ma/
gna. ⁊ entitas ē ens. sic ⁊ in ꝓposito rationes facte in ter
minis spālibus seipsas non roborāt. facte aūt in gnālibꝰ
possunt seipsas gnāre. sicut gnālia seipsa denominant lꝫ
specialia se ꝓprie non denominēt. ¶ Ulterius aūt dubi/ P
taret forte aliqs cū ars syllogistica possit tradi p syllogi/
smum quare ars demōstratiua non possit tradi p demon
strationē. ¶ Dōm q̄ duplici via inuestigare possumꝰ q̄
docēs syllogiçare pōt syllogiçare. ⁊ ars syllogistica pōt
tradi p syll'm. docēs aūt demonstrare non demonstrat. ⁊
ars demōstratiua non pōt tradi p demonstrationē. Pri/
ma via sumitur ex parte artis demōstratiue. scđa ex par/
te logici tradētis artē demonstrādi. ¶ Prima via sic pꝫ. Q

nam

nem ars demonstratiua se extẽdit ad oẽm demonstratio
nem. Nõ.n.traderet ars demõstrãdi nisi daret notitia de
omni demõstratione. Jlle aũt q docet oẽm demonstratio
nem.op3 vt vtat terminis cõibus cuiuslibet demõfationis:s3
p cõia non ẽ demõstratio.ergo tradẽs artẽ demonstrãdi
non demõstrat.diceret.n.logicus tradẽdo artẽ demõstra
tiuam q demonstratio est ex pprijs ⁊ ex veris. his autẽ
oẽs spãles artifices vtũtur.qlibet.n.scia demonstratiua
ex pprijs ⁊ veris est.s3 hec pcedit ex his pprijs. ⁊ ex his
veris.illa aũt ex alijs pprijs ⁊ ex alijs veris.dicere autez
demõfationẽ eẽ ex pprijs ⁊ ex veris.ẽ procedere p cõmu
nia cuilibet discipline.⁊ q2 arguẽs per cõia non demon/
strat cũ demõstratio fit ex proprijs ⁊ veris:tradẽs artem
A demõstrandi nõ demõstrat. ¶ Scõa via ad hoc idem su/
mitur ex parte logici tradẽtis artẽ demonstrandi.nã qõ/
libet agẽs agit fm organa sibi debita.cum ergo organu3
logici nõ sit demõstratio:logicus non põt tradere artem
de demonstratione p demonstrationẽ:q2 tunc ageret per
non pprijũ organũ.sicut ergo qlib3 ars agit opera sibi de
bita p ppria organa.⁊ q2 non vtit organis alterius artis.
vt cũ propriũ sit artis edificatiue facere domũ.non tñ fa/
cit eã cũ organis artis sutorie.sic q2 demõfatio est act9 ra/
tionis vel est constituta per rationis actu3:logicus q cir
ca talia versatur docet demõstrationẽ cõponere:⁊ tradit
artẽ demonstrãdi:non tñ facit eam p demonstrationẽ.q2
vt in prosequẽdo patebit demonstratio non est instrumẽ
tum eius:tñ q2 non repugnat syllogismo q fiat per cõia:
cum ẽt q2 propriũ organũ logici est syll's.logicus põt tra
dere artẽ de syll'o per syll'3 eo mõ quo est superius decla/
ratũ. Sed q2 demonstrationi repugnat q fiat ex cõibus:
⁊ logici nõ est pprijũ organũ demõfatio:nõ poterit logic9
tradere artẽ de demõfatione p demõfatione3 qõ declarare
B volebamus. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. q2 videt
q logicus tradit artẽ de demõstratione p demonstratio/
nem.⁊ videt q organũ eius propriũ sit demonstratio.nã
p demõstrationẽ pbatur debita passio de dẽbito subiecto
per debita pncipia.gratia.n.exẽpli loquẽdo dicamus q
hoc mõ pcedit logicus:nã cum in libro prio⁊ subiectum
sit syllogismus.probat logicus:in libro illo de hoc subie
cto.i.de syllogismo hãc passionem que est de necessitate
cõcludere per hec pncipia.v3. per dici de omni ⁊ de nul/
lo.pbatur ergo ibidẽ q propriũ sit syllogismi de necessi/
tate manifeste pcludere per illa pncipia q continet. Na3
⁊ si in alijs argumẽtationibus vbi nõ reseruãtur expsse il
la pncipia.seqtur de necessitate cõclusio.tñ non sequitur
sic manifeste sicut seqtur in syll'is illis formatis p illa pri/
cipia.⁊ qõ dictũ est de libro prio⁊ respectu syllĩ veritatem
vi3 hẽre de libro posterio⁊ respectu demõstrationis. Nã
in libro isto subm est syll's demonstrationis de quo pba
tur hec passio q aggenerat sciam ⁊ q ẽ faciẽs scire p hec
pncipia. qa est ex pmis veris ⁊ imediatis causisq3 pnis.
C ¶ Dõm q duplici via inuestigare possumus q h9 pces/
sus facti a logico non sunt demõstrationes. Jn demõfatio
ne.n.sunt duo psiderãda v3 ea ex qbus demõstratio fit q
sunt quasi demonstrationis cã.h9 aũt sunt pncipia cuili/
bet discipline.2° in demõfatione psiderãdũ est qõ ex demõ
stratione causat.⁊ hic est demõstrationis effectus.huius
autẽ est efficere aggñare sciẽtiam.syllogismus enim de/
monstrationis psistẽs ex proprijs aggenerat scia3 in aĩa
nostra qõ est demõfationis effectus. ¶ His visis p3 q lo/
D gicus tradẽs artẽ de demõstratione nõ demõfat.tũ q2 tra
dit artẽ p cõia.tum ẽt q2 p artẽ traditã non aggñat in no/
bis sciam s3 modũ sciẽdi.docet.n.logicus q demõfatio ẽ
ex pprijs ⁊ ex veris:in spãli tñ que sunt illa ppria ⁊ que
sunt illa vera determinare nõ spectat ad logicum:q2 ipse
nõ vtit spãlibus terminis.hoc.n.nomẽ propriũ ẽ nomen

scõe intẽtionis.⁊ est cõe ad oia propria.v3 ad ppria qui/
bus vtit geometra.⁊ ad ppria qbus vtitur arismetricus:
⁊ ẽt ad propria alia⁊ sciẽtia⁊.dicere g demonstratione3
eẽ ex proprijs ⁊ nõ descẽdere ad spãlia ppria.nõ ẽ pcede
re p ppria s3 per cõia.ergo si psideramus ea ex qbus de/
monstratio pstituit:p3 q ars tradita a logico de demon/
stratione ⁊ ratio illa quã format logicus de demõstratio
ne faciẽda nõ est demõfatio:q2 ẽ p qda3 cõia tradita. Rur
sus si psideremus id qõ per demonstrationẽ efficit.p3 q
ars demõstrãdi p demõstrationẽ non traditur.nam scire
demõfationẽ ⁊ scire syll'm vt est applicabilis ad res dmõ/
stratas ⁊ syllogiçatas nõ ẽ scire aliqd in se:sed ẽ scire mo
dum p quẽ debemus scire.p artẽ ergo demõstrãdi ⁊ syl/
logiçãdi nõ aggñatur in nobis scia s3 modus sciẽdi.vñ ⁊
ipsa logica a pho in scdo metaphysice modus sciendi est
appellata.ars g illa p quã traditur ars demonstrãdi vel
notitia de demõstratione:tũ q2 procedit p quedam cõia.
tum q2 nõ aggenerat in nobis sciam s3 modũ sciẽdi: non
est p demonstrationẽ tradita.nec de demõfatione p demõ/
strationẽ habet notitia. ¶ Qõ 2o arguebatur q logic9 E
probat hãc passionẽ efficere sciam de hoc subo.v3.de de/
monstratione p hec pncipia:q2 pcedit ex pprijs ⁊ veris.
pp hoc q formabit logicus h9 rationẽ.quicqd pcedit ex
veris ⁊ ex pprijs aggenerat sciam.demonstratio est h9.
g ⁊c.p3 q hec ratio non est demõstratio:q2 termini quos
assumit sunt cõmunes cuilibet scie spãli.nam qliber scia
spãlis demõstrat.qlibet pcedit ex veris ⁊ ex pprijs. per
quẽlibet talẽ processum non aggñatur in nobis scia.non
ergo qlibet pbatio alicuius de aliquo p aliqua pn° ẽ de/
monstratio nisi hoc fiat p proprios terminos qõ nõ facit
logicus.semp.n.tam dyalecticus q3 rhetoricus pcedit p
qdam cõia.iuxta illud phi in pn° rhetorice. ambe.n.v3.
dyalectica ⁊ rhetorica sunt de talibus qbusdã q cõmuni
ter quodãmodo oium est cognoscere ⁊ nullius ẽ scire de
terminate. ¶ Ulterius aũt q logicus non vtatur demõ/ F
stratione dubitaret forte aliqs.vtrum spectet ad eũ trade
re artẽ de demonstratione ⁊ docere demõfationẽ compo/
nere. ¶ Dicẽdũ q sicut videmus in alijs artibus ita suo
mõ possumus in logica arbitrari.videmus enim in arte
fabrili q multa organa fabricat ⁊ cõponit qbus non vti
tur.fabricat.n.faber vomere3 quo nõ vtitur ipse:s3 agri/
cola fabricat etiã actum qua non vtit ipse:sed sutor.cum
enim ars fabrilis verset circa ferrũ tanq3 circa propria3
mãm ad eã spectat cõstruere omne qõ ẽ ex ferro.nõ tñ q
vtat oibus organis ex ferro pstructis:cũ.n.organum sit
aliqd ad finẽ ordinatũ illa organa ferrea q fini fabrili sũt
inutilia:cuiusmodi est actus vel qõcũq3 aliud qõ nõ põt
dura scindere.fabricauit ea faber eo q sint ex ferro.nõ tñ
vtet eis:q2 nõ sunt vtilia suo fini.s3 sicut ars fabrilis ẽ cir
ca ferrũ tanq3 circa ppriã mã3:ita dyalectica ẽ circa act9
rõnis.vel circa ea q p actus rõnis sunt pstituta tanq3 cir
ca ppriam mãm.q2 sicut spectat ad artẽ fabrile3 versari
circa omne ferru3 ⁊ fabricare qcqd ex ferro cõponit. sic
spectat ad logicũ versari circa oẽs actus ⁊ rõnis ⁊ circa
oia q p h9 actus sunt pstituta.non tñ vtet logicus oibus
talibus sicut nec faber omni organo ferreo.q2 cũ demon
strare ⁊ syllogizare oino ad actus rõnis ptineat l3 logic9
non vtat demõfatione.ad ipsum tñ spectat tradere artem
de demonstratione.⁊ vniuersalr de omni syll'o. ¶ Ulte/
G rius aũt dato q logicus non vtat demõstratione:tradit
tñ demonstrationis artẽ. ¶ Dubitaret forte aliqs vtru3
aliqs alius artifex a logico possit tradere artẽ.⁊ videtur
q rhetor possit h9 artẽ tradere.nã si logicus tradit arte3
de demonstratione:q2 logica versat circa rationis actus
vel circa ea que per h9 actus sunt pstituta.cũ etiam circa
talia verset rhetorica:videtur q ad rhetorẽ ptineat tra/

dere artē demonstrādi. ¶ Preterea de enthimemate de/
terminat logicus ⁊ rhetor. ⁊ etiā de exemplo determinat
vterqꝫ. qḋ ideo videt̄ veritatē hēre q2 arguere ꝑ exēpluꝫ
⁊ enthimema spectat ad rationē. ⁊ q2 circa ea q̄ rationis
sunt versatur tam dyalecticus q̄ꝫ rhetor ideo de eis vter/
qꝫ determinat. ergo a simili cū arguere per demōstratio/
nem ⁊ ꝑ sylīm spectet ad rationē. tam ad dyalecticum q̄ꝫ
ad rhetorē: eo ꝙ vterqꝫ eoꝝ sunt artifices rōnales: specta
bit determinare tā de demōstratione q̄ꝫ de sylīo. arteꝫ er/
go demōstrādi ⁊ syllogiçādi non solū tradet dyalecticus
h sed ēt rhetor. ¶ Dōm ꝙ si vera esset opinio Tulij qui to
tū negociū rhetoricū visus est collocare sub negocio poli
tico: non hēret difficultatē qḋ queritur. q2 tūc rhetor nō
esset artifex rōnalis nec spectaret ad euꝫ determinare de
actibus rōnis: sꝫ cum ꝛm Phm ⁊ ꝛm veritatē rhetorica
sit assecutiua dyalectice. ⁊ sit magis q̄dam dyalectica q̄ꝫ
quedam politica. ⁊ vterqꝫ tā rhetor q̄ꝫ dyalectic⁹ sit de q/
busdam cōibus: ⁊ sint artifices rōnales. videt̄ eē rōnalis
q̄stio quare nō vterqꝫ determinat de demōstratione. cuꝫ
demōstrationē ꝯstruere ⁊ dō syllogiçare ad rationē pti/
i neant. ¶ Sciēdū ergo ꝙ cū nostrū itelligere sit cū discur
su. ⁊ cū non possimus hic sciētias rerum nisi ꝑ rōnes ⁊ ar
gumēta. vt pōt patere ꝑ habita. ne arguēdo etiā ratioci/
nando erraremus oportuit de ipsa rōne ⁊ argumētatio/
ne iuenire artē. ⁊ q2 rōnes ⁊ argumēta applicabilia sunt
tā ad speculatiua ⁊ ad artes sciētificas ⁊ subtiles q̄ꝫ etiā
ad agibilia ⁊ ad artes morales ⁊ practicas. iō oportuit
q̄si duplicē dyalecticā inuenire. vnā que descēderet in ar
tes speculatiuas ⁊ subtiles. ⁊ hec cōi noīe appellata ē lo
gica. ⁊ aliā q̄ descēderet in artes morales ⁊ practicas. ⁊
hec vocata ē rhetorica q̄ dr̄ eē assecutiua dyalectice. q2 ē
quasi q̄daꝫ grossa dyalectica. tradere ergo artē arguēdi
in sciētijs moralib⁹ vt in politica ⁊ ethica spectat ad rhe/
torem. Attamē si arguat in illis sciētijs. cū rhetor proce/
dat ex cōibus. politicus ꝓcedat ex ꝓprijs: erit rhetor q/
dam sophista politicus. sic tradere artē demōstrādi ⁊ tra
dere artē arguēdi in sciētijs speculatiuis spālib⁹ specta/
bit ad dyalecticū. Attñ si dyalecticus velit arguere in il/
lis sciētijs. vtputa si per q̄dam cōia qbus ipse vtitur velit
ꝓbare ꝯclusiones geometricas: vt si vellet ꝑ cōia proba
re circuli quadraturaꝫ erit dyalecticus sophista geome/
tra: sicut rhetor arguēs in politica erit sophista politic⁹.
k ¶ Hoc viso pꝫ qd sit dōm ad q̄nem ꝓpositā. nā si rheto
rica est q̄dā grossa dyalectica ⁊ eius ē tradere moduꝫ ar/
guendi in sciētijs moralib⁹ ⁊ grossis. cū hꝫ scie ꝓcedant
supficialr̄. ⁊ typo. i. exēplariter: eo ꝙ actus humani non
cadūt sub vna regula. nec de hꝫ actibus de qbus sunt ta
les scie pñt demfationes ꝯstitui nō spectabit ad rhetoreꝫ
tradere artē de demfatione. ¶ Ad 2m arguebat̄ ꝙ rhe/
tor ē artifex rōnalis pꝫ. q2 rhetorica est q̄si quedā grossa
dyalectica. vñ nō spectat ad ipsū tradere de oī mō arguē
di. sꝫ solū determinabit de illis arguēdi modis ꝑ quos ar
guimus supficialr̄ ⁊ typo. hꝫ aūt sunt exēplū ⁊ enthime/
ma. nō aūt demōstratio ⁊ sylls. ¶ Ad 3m vlteri⁹ argue/
bat̄ ꝙ de enthimemate determinat rhetor ⁊ dyalecticus.
ergo pari rōne poterit determinare vterqꝫ de demonstra
tione: dici oꝫ ꝙ nō ē sylls: sꝫ qualr̄ nō sit sil'e. ⁊ q̄uo vterqꝫ
poterit determinare de enthimemate: ⁊ non de demōstra
tione cū exponetur passus ille habitus circa pn̄m hui⁹ li/
bri ꝙ rhetorice ꝑsuadēt ꝑ exēpla ⁊ enthimemata appa/
l rebit. ¶ Ulterius aūt dato ꝙ ad rhetorē nō ptinet tradē
artē demonstrādi. Dubitaret forte aliqs vtꝝ hoc possit p
tinere ad artifices spāles. ⁊ vꝫ ꝙ sic. q2 fabricādo fabri si
mus. ⁊ citharizādo addiscim⁹ citharizare: q̄nare cuꝫ alie
scie demonstrēt. ergo in alijs sciētijs ars traditur demon
m strandi. ¶ Dōm ꝙ cū scire sit ꝑ cām nō sufficit demōstra
re ad hoc ꝙ tradat̄ ars demōstrādi nisi reducatur demō
stratio in suas cās. cū ergo q̄libet scia spālis demonstret
opꝫ ꝙ id qḋ est cā demonstrādi non sit spāle alicui scie: sꝫ
sit cōe ad oēs scias. vt si hoc nō reducitur demonstratio
in suas cās ꝙ sit ex proprijs ⁊ veris ꝓcedere. ex ꝓprijs
⁊ veris nō est spāle alicui scie: sed est cōe cuilibꝫ arti: qua
re cū ars demonstrādi nō possit tradi ꝑ terminos spāles:
sed ꝑ cōes eo ꝙ cōe sit cuilibet sciētie demōstrare: tradere
artem demonstrādi nō ptinebit ad aliquā sciam spālē: sꝫ
hoc erit opus artificis cōis. ¶ Est ergo diligēter notan/ n
dum ꝙ sicut aliqua istrumēta ferrea cuiusmodi sunt vo/
mer ⁊ acus faber cōponit: sꝫ nō vtit̄. aliqs aūt artifex cu/
iusmodi sunt agricola ⁊ sutor eis vtit̄: sed nō componit.
aliqs aūt nec vtit̄ nec cōponit: q2 multe sunt artes q̄ non
fabricāt acū nec vomerē nec vtūtur illis. Sic ⁊ circa de/
monstrationē dicere possumus ꝙ aliqs artifex vt logic⁹
tradit artē demonstrādi. ⁊ tñ demōstratione non vtit̄. ali
quis aūt artifex vt q̄libet artifex spālis demfatione vtit̄.
nec tñ tradit artē demonstrādi eo ꝙ ars demonstrādi nō
nisi ꝑ cōes terminos tradi pōt. qbus vti nō ꝓprie spectat
ad artifices spāles. ¶ Rursus cū demfatio pertineat ad
act⁹ rōnis tradere artē demonstrādi non ꝓprie spectat ni
si ad artificē rōnalē. naꝫ sicut solus faber eo ꝙ ipse versat̄
circa mām ferreā hꝫ fabricare organa ferrea lꝫ nō oibus
organis ferreis vtat̄. sic solus artifex rōnalis hꝫ tradē ar
tem de demfatione. ⁊ de alijs q̄ sunt ꝑ act⁹ rōnis ꝯstituta.
licet ipse non oib⁹ talibus vtat̄. ¶ Artifex g̊ rōnalis cu/ o
iusmodi ē logic⁹ tradit artē demfandi. non tñ demfatiōe
vtit̄. Artifex aūt realis spālis cuiusmodi ē geometricus
arismetric⁹. ⁊ q̄libꝫ talis demfatione vtit̄. artē tñ demō/
strandi non tradit. sꝫ artifex realis cōis cuiusmodi ē me/
taphysic⁹ nec ꝓprie demfatione vtit̄: nec artē demfandi
tradit: nā hꝫ artifex q2 cōis ē ideo ꝓprie demfatione nō
vtit̄: cuꝫ demfatio sit de ꝓprijs. ¶ Rursus q2 hꝫ artifex
non ē rationalis sed realis. iō artē demfandi non tradit.
ipse. n. metaphysicus ꝓprie non demfat. nisi velimus ac
cipere demonstrationē large pro omni certa cognitione.
qḋ maxime cōpetit metaphysico. Metaphīci. n. non ē de
monstrare. sꝫ ei⁹ ē declare q̄ditates ac reꝝ eēntias. ¶ Ul p
terius aūt dubitaret forte aliqs. q2 vꝫ inconueniēs ꝙ ali
quis det artē demfandi ⁊ tñ non demfet. nā si fabricādo
fabri sim⁹. ⁊ citharizādo addiscim⁹ citharizare. oꝫ ꝙ de/
monstrādo addiscam⁹ artē demfandi. g̊ cū tradē artē de/
monstrādi idē sit qḋ docet̄ demfare. cuꝫ non videat̄ poss̄e
ꝙ aliqs doceat artē demfandi nisi demfando. q2 non ag
generātur habitus nisi ꝑ actus ꝯgruētes habitui: non vꝫ
poss̄e ꝙ logic⁹ det artē demfandi: ⁊ tñ dando hꝫ artē non
d̄monstret nec demfatione vtat̄. ¶ Dōm ꝙ in arte ē ꝯsi/ q
derare duo. aliqd qḋ est formale. ⁊ aliqd qḋ ē māle. vt in
arte domificādi qd formale ē ibi ordo lapidū ⁊ ordo coꝝ
q̄ domū ꝯstituūt. māle aūt sunt ibi lapides ipsi: videmus
aūt ꝙ si homo eēt istructus in arte domificādi ⁊ sciret cō
grue ordinare lapides in domo cū videamus aliquos la
pides eē molles ⁊ aliquos duros. ⁊ ex mollib⁹ fit dom⁹
debilior ⁊ ex duris fortior si ille instructus sic in arte do/
mificādi nunq̄ꝫ fecisset domū ex lapidibus duris. ad hoc
ꝙ sciret domū ex lapidibus facere non oꝫ ꝙ aliqs doce/
ret eū artē domificandi. nec ꝙ domificaret coram eo. sed
sufficeret ꝙ ostēderet qui sunt lapides duri dicens ꝙ ex
eis fortior fit domus. nā domificare ex lapidibus duris
non differt a domificare simpl'r nisi in māne cessaria ⁊ syl
logiçare ex proprijs ⁊ veris. qḋ facit d̄monstratio d̄ quo
d̄terminat̄ in hoc libro posterioꝝ: non differt a syllogiça
re simpl'r d̄ quo d̄terminatur in libro prioꝝ nisi in mate/
ria. addit enim sylls d̄monstratiuus supra syllm̄ simpli/
citer necessitatē materie. postq̄ꝫ gs est instructus in libro
priorum.

priorū. ꝛ scit artē sillogiȥandi q̃ꝫtum ad id qȯ est formale
ad hoc ꝙ discat demōstrare non opꝫ sillogiȥari: sꝫ ei sufficit
ꝙ mā ondef ex qua ꝯstat demōstratio. tūc. n. cū arte sillogi-
ȥandi q̃ꝫ didicit in li° prioꝝ ꝛ cū cognitione māe demōstrati-
ue de qua dicef in lib° posterioꝝ hēbit sufficiēter artem
demōstrandi. vñ ꝛ phs potissime venaf in hoc li° ondens ex
qbus ꝯstat demōstratio. docēs ꝙ cōstat ex pmis ꝛ veris im
A mediatis causisq̃ꝫ ꝯnis. ¶ Propter qȯ pꝫ ꝙ si docēs sillo
giȥare sillogiȥat: qꝛ ibi tradif ars sillogiȥādi q̃ꝫtum ad id
C qȯ est ibi formale. q̃ꝫ artē nullus posset addiscere nisi sillo
giȥaret in mēte vel in voce. tñ docēs demōstrare non opꝫ ꝙ
demonstret: qꝛ demōstratio supra sillm simplr nō addit nisi
nec̃itatē māe. Cognita ḡ arte sillogiȥādi ad hoc ꝙ detur
ars demōstrandi sufficit determinare de mā ex qua demōstra-
tio ꝯstat. Deus ḡ artē demōstrandi non demōstrat nec demōstra-
tiue vtif nisi per accñs gra exēpli. que exēpla non sunt de
nec̃itate artis nec sunt ꝑ terminos qbus vtif logicus: sed
quibus vtūtur alij artifices. ¶ Ulterius aūt cū demōstra-
tio reducaf in suas cās ꝛ in sua pn° ꝛ aliter non possit tra
di ars demōstrandi nisi sciendo cās ꝛ elemēta demōstrationis
que cāe ꝛ elta sunt p° vera ꝓpria ꝛ imediata: qꝛ ex talib⁹
cētur demōstratio cū in traditione hui⁹ artis possit formari
q̃dam ratio ꝛ qdā sill's vt dicaf: quicūq̃ꝫ sill's ꝯstat ex pri
mis veris ꝓprijs ꝛ imediatis est demōstratio ꝛ ē sill's faciēs
B scire. sill's qui tradif in hoc libro est hꝯ. ḡ ꝛc̃. ¶ Dubita-
ret forte aliqs. vtrū hic sill's qui potest formari in tradē-
do artē demōstrandi sit demōstratio vel sill's thopicus. vel qs
sill's debeat noiari. Non aūt dici potest ꝙ hꝯ sill's factus
sit sill's simplr de quo determinaf in libro prioꝝ cū appli
catus sit ad aliqd spāle: nec etiam dici potest ꝙ sit sillus
thopicus: qꝛ hꝯ sill's non est nec̃ius: sed est vt in pluribus. sil
logismus aūt sic factus ē nec̃ius: qꝛ arguit de nec̃itate hꝯ
rōnem factam demōstrationem eē: nec ēt dici potest ꝙ sit so
phisma: qꝛ tūc peccaret in forma ꝛ non ꝯcluderet. relinq
tur ḡ sic demōstratio. ergo tradēs artē demōstrandi demōstrat.
C ¶ Dōm ꝙ sm cōmentatorē logicus potest ꝯsiderari du-
pliciter. vel vt docēs. vel vt vtēs. si ꝯsideraf vt docēs. sic
quodāmodo est artifex spālis ꝛ est de spāli aliquo: qꝛ est
de actibus rōnis. vel de his que ꝑ hꝯ actus ꝯstituimus.
hoc ergo mō tradit artē sillogiȥandi determinās de sillo
qui sill's ad rōnem ptinet ꝛ per actū rōnis ꝯstituif. H mo-
do ēt tradit artē demōstrandi. nam per demōrone arguere p-
tinet ad rōnem: ꝛ artificis rōnalis est hꝯ artem tradere.
¶ Cum ergo tradēdo talē artem logicus aliquas rōnes
D formatsi queraf cuiusmodi sunt ille rōnes. ¶ Dōm est
ꝙ sicut logica ꝓprie non est scia: sed modus sciēdi. sic ille
rōnes non ꝓprie sunt demōstratio: sed docēt modum demō
strandi. q̃ꝫtūcūq̃ꝫ ergo logicus ꝯsideretur vt docēs. ꝛ q̃ꝫ-
tūcūq̃ꝫ sm ꝙ hꝯ faciat necessarias rōnes: qꝛ non ois neces
saria ratio est demōstratio. sed illa que ꝓcedit ex ꝓprijs cu-
iuslibet discipline ꝛ que aggñat in nobis sciam: rationes
quas tradit logicus sunt vt est docens ꝛ vt tradit artem
demōstrandi ꝛ sillogiȥandi. tum qꝛ hꝯ rōnes procedunt ex
quibusdam cōibus. tū etiam qꝛ non in oibus aggenerāt
sciam: sed modum sciēdi demōstrationes dici non debēt ni-
si forte acciperef large demōstratio pro omni nec̃ia ratione
sm quē modum loquendi demōstrat etiam metaphysicus:
qꝛ multas infallibiles rationes facit. proprie ergo loquē
do artifices speciales demōstrant: qꝛ illi procedūt ex ꝓprijs
alicuius spēalis discipline. Artifices vō cōes non ꝓprie
demonstrāt nisi accipiaf demōstratio large pro omni neces-
saria ratione siue ꝓcedat ex cōibus siue ex proprijs siue
aggeneret sciam siue moduꝫ sciendi. Patet ergo ꝙ ratio-
nes logici vt tradit artē demōstrandi ꝛ sillogiȥandi nō sunt
demonstrationes. lꝫ possint aliquo modo ad demōstrationē
reduci. sicut modus sciendi reducif ad sciam. ꝛ si logicus

non demōstrat vt est docens multo magis non demōstrat vt est
vtens: qꝛ sm ꝙ hꝯ non vtitur sill'o demōstratiuo: sed thopi-
co. ¶ Cum ergo q̃ritur quales rōnes sunt ille que forma E
ri possunt ex eo ꝙ logicus tradit arteꝫ demōstrandi. ꝛ ex eo
ꝙ est docens. patet ꝙ lꝫ non sint sillogismi simplr: qꝛ sunt
applicati ad aliquā mām. ꝛ lꝫ non sint rationes thopice:
qꝛ de necessitate ꝯcludūt. ꝛ lꝫ nō sint sophismata: qꝛ tunc
fallerent. non tamen sunt demōstrationes proprie. tamē ad
demōstrationeꝫ reducūtur. sicut modus sciēdi reducitur ad
sciaꝫ: ꝛ possunt appellari demōstrationes largo modo quo F
dictum est. ¶ Ulterius aūt cum logicus possit ꝯsiderari
vt est docēs ꝛ vt ē vtēs. ꝛ vtroq̃ꝫ modo rationes formet.
Dubitaret forte aliquis vtrum idē aggñetur in nobis ꝑ
rationes factas a logico vt est docēs ꝛ vt est vtēs. Dōm
ꝙ logica est de actibus rōnis applicabilibus ad res. pro
ut ergo logicus determinat de ipsis actibus rōnis vel de
his que per hꝯ actus ꝯstituūf. ꝛ ꝓbat de eis debitas pas
siones per debita pn° dicitur eē docēs. sic tamen se habēs
non dī ꝓprie demōstrare. tum qꝛ ꝓcedit ex quibusdā cōibus
tum etiam qꝛ non aggñat sciam: sed modum sciēdi. sꝫ p-
ut hꝯ rōnis actus applicat ad aliquas res ꝛ format sillo G
gismum de alijs rebus dicitur eē vtēs. ¶ Cum ergo que
ritur vtrum idē aggñetur per rōnes logicas vt est vtens
ꝛ vt est docēs dici debet ꝙ non. nam sicut geometriā do-
cet geometra. ꝛ arismetricus arismetricaꝫ. sic logicus vt
est docēs docet logicam. ꝛ qꝛ logica nō est scia: sꝫ modus
sciēdi: ideo logicus vt est docēs aggñat in mēte per ratio
nes suas non sciam: sed modū sciēdi. vt aūt est vtēs qꝛ vt
hꝯ est ꝓpriuꝫ instrm eius est sill's thopicus ex quo aggña
tur opinio. si cōsideratur per rōnes q̃s facit non aggñat
ꝓprie sciam in nobis. nec modum sciēdi: sed opinionem.
Dicamus ḡ ꝙ per rationes factas a logico aliqñ aggña
tur i nobis sapiētia. aliqñ scia. aliqñ modus sciēdi. aliqñ
opinio. aliqñ fides. aliqñ suspitio. aliqñ deceptio. aliqñ H
ignorātia. ¶ Differt aūt sapiētia a scia ꝛ a mō sciēdi. qa
sapiētia est per cās causaꝝ ꝛ ꝑ cās altas put ꝓcedit me-
taphysicus. Scia aūt est per cās inferiores ꝛ ꝓprias put
ꝓcedūt alij artifices. Modus aūt sciēdi non est de ipsis
reb⁹. sed magis est de actib⁹ rōnis ꝑ quos circa res vōsa- I
mur. ¶ Opinio aūt differt a fide ꝛ suspitione: qꝛ suspitio
est isra fidē. fides infra opinionē. Ideo qñ ea ꝑ q̃ manudu
cimur ad assentiēdū alicui sᵗ q̃dā repñtatiōes ꝛ q̃dā me
taphore put ꝓcedit ars poetica: dicūtur solū aggñare su-
spitiones. sꝫ si ille ꝑsuasiones sint validiores put ꝓcedit
ars rhetorica q̃ validius arguit q̃ꝫ ars poetica. dicūtur ꝑ
suasiones ille aggñare q̃ꝫdā credulitatē ꝛ q̃ꝫdā fidē. ita ꝙ
ꝑ fidē q̃ꝫ aggñant rōnes rhetorice firmius adherem⁹ q̃ꝫ ꝑ
suspitionē q̃ꝫ aggñant manuductiones poetice. Rursus
si in mā ꝓbabili fierēt adhuc rōnes validiores q̃ꝫ rhetori
ce ꝛ poetice cuiusmodi sunt rōnes dyalectice aggñabūt
opinionē q̃ est fortior ꝛ validior q̃ꝫ fides rhetorica ꝛ su-
spitio poetica. ¶ Deceptio aūt differt ab ignorātia: qꝛ q K
libet defectus a scia dī ignorātia: sed defectus cū latentia
dī deceptio. ideo ꝓprie fallacie dicunf decipere q̃ simul
cum cā non existētē hñt cām apparentie: hñt. n. fallacie si-
mul latētiam cū defectu. ¶ His visis dicamus ꝙ rōnes L
metaphysicales que sunt ꝑ cās causaꝝ ꝛ que sunt ꝑ cau-
sas altas aggñant sapiētiam. demōstrationes vō que sunt
ꝑ cās ꝓprias cuiusmodi sunt rōnes sciaꝝ particularium
aggñant sciam, rōnes que logicales sunt vt est docens:
aggñant modū sciēdi. rōnes vō logicales vt est vtēs: non
aggñant modū sciendi. sed opinioneꝫ rationes rhetorice
aggñant fidem. poetice suspitionē. fallacie deceptionem
falsigraphus aūt ꝓcedit ex pncipijs discipline nale intel
lectis. ꝛ sill's ignorātie qui ꝓcedit ex oppositis pncipioꝝ
aggenerant ignorātiam. ¶ Ulterius aūt cum sill's tho-

picus sit sill's applicat' ad res. ⁊ sill's demr̃atiu' sit appli
catus ad res. ⁊ cū logic' vt est docēs sit de ipsis actibus
rōnis ſm se ⁊ vt est vtēs sit de actib' rōnis applicatis ad
M res. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄re dyalectic' vt est vtēs. ⁊
vt applicat actus rōnis ad res vtit' poti' sill'o thopico q̄
demr̃atione. ¶ Dōm q̄ lȝ rōnē bn̄s arguat p q̄dā cōia.
cū cōia sint q̄si loc' ianue in domo q̄ sunt p̄uia cuilȝ rōnez
bn̄ti. arguere tn̄ ex ppriis nō ē cuiuslȝ scientis. ⁊ q̄ cōia
sic se tenēt ex parte rōnis. ⁊ in ea vī ferri ⁊ intell'o ⁊ rō ſȝ
q̄ hui'. Et q̄ ad eūdē ad quē spectat dteriare de aliquo
spectat deteriare de ei' ānexo cuȝ cōia sic sint ānexa rōni.
ad eūdē artificē vt ad dyalecticū ad quē spectat deteria
re de actib' rōnis spectat p q̄dā cōia arguere ad ea q̄ sunt
cuiuslȝ disciplinę. q̄ ḡ oēs h̄ntes rōnē. i. oēs hoīes faciūt
sine arte in hoc dyalectic' qui est artifex rōcinalis facit p
modū artis. vn̄ ⁊ Phs ait in p̄ elenchoꝝ. q̄ oēs sine arte
participāt id de quo articularit' est dyalectica. cuȝ ḡ oēs
arguāt. ⁊ oēs p q̄dā cōia ad qōlibet ppositū faciāt rōnes
dyalectici est tradere artē demr̃ationis ⁊ arguēdi vt ē do
cēs. ⁊ ei' p q̄dā cōia ē applicare modos arguēdi ad qōlȝ
ppositū vt est vtēs. pcedere aūt ex ppriis nō est dyalecti
ci: q̄ ppria non se tenēt ex pte rōnis. ⁊ circa ea nō oȝ v̄sa
ri artifex rōnalis: q̄ circa ppria maxime errat rō nisi per
N studiū ⁊ p sciam reguletur. ¶ Cum ḡ q̄rit' q̄re dyalectic' vt
est vtens ⁊ vt applicat act' rōnis ad res magis vtit' sill'o
thopico q̄ demr̃atiuo. pȝ q̄ cū cōia sint ex pte rōnis ma
gis q̄ ppria: ⁊ cū artificis rōnal' magis sit pcedere ex cōi
bus q̄ ex ppriis organis: logici vt est vtēs non erit sill'us
demr̃atiu' q̄ pcedit ex ppriis: sȝ thopic' qui pcedit ex cōi
bus. Logicus ḡ vt est docēs docet logicā que non est scia
sed modus sciendi. igit' vt est docēs nō aggn̄at sciam i sed
modū sciēdi. vt est vtens aggn̄at opinionez. Igit' nec sic
nec sic pprie loquēdo vtit' demr̃atione. q̄ demr̃atio pp̄e
sumpta non aggn̄at modū sciēdi nec opinionē. sed sciaȝ.
¶ His visis ad expositionem l're accedamus.

T.c.p. OMnis doctrina ⁊ oīs disciplina itel
lectiua ex p̄exn̄ti sit cognitiōe. Ma
nifestū est aūt hoc speculātib' in oēs.
mathematice. n. sciaꝝ p hūc moduȝ
fiunt: ⁊ aliarū vnaqueq̄ artiū. Silr̄ aūt ⁊ circa
ōrones q̄ per sill'os ⁊ que p iductionē. Utreq̄
. n. p p̄us nota faciūt doctrinā. he q̄dē accipiē
tes tāq̄ a notis: ille v̄o demr̃antes vl'e p id qd
est manifestū singulare. Silr̄ āt ⁊ rhetorice p
suadēt. aut. n. per exēplū qd est iductio: aut p
enthimema qd quidam est sillogismus.

Argu. ¶ Omnis doctrina oīsq̄ disciplina itellectiua:
ex añcedēti cognitiōe fieri solet. Ad si oēs quo
fiūt pacto ꝯsiderabimus manifestū pfecto fiet:
mathematice nāq̄ scie: illo cōparant' modo ⁊
quęq̄ ceteraꝝ artiuȝ sane. circa. quoq̄ rōnes:
cū per rōcinationes: aut iductionē pcedit' idē
seruari modus vr̄: in vtrisq̄ nāq̄ p antea nota
doctrina nimiꝝ fit: q̄ppe cū in altera tāq̄ a co
gnoscētibus ppōnes accipiātur: in altera per
singulare iā notū ipsum ondat' vl'e: sili pfecto
mō ⁊ oratorie rōnes suadēt: aut. n. exēplis: qd
est inductio: aut enthimematibus qd quideȝ
est rōcinatio facultas ipsa solet oratoria suadē.

¶ Sciēdū modū cōem exponēdi huic lib' sine huic operi
nō p̄mittit' phemiū. ¶ Naȝ cōiter dī q̄ phs p ea q̄ dixit i O
p̄n' libri p̄oꝝ phemiçauit nō solū q̄tū ad librū p̄oꝝ. sȝ ēt Cap.p.
q̄tū ad librū posterioꝝ. dixerat. n. in p̄n' illi' libri. q̄ p̄mū
oportebat dicē de quo erat intētio. q̄ de demr̃atione. dei
de determinādū erat qd erat sill's ⁊ qs eēt pfect' ⁊ qs im
pfectus. p hoc ḡ qd dixit. q̄ determinādū erat de demr̃a
tione phemiçauit ad librū posterioꝝ. p hoc v̄o q̄ subdit
q̄ determinādū est qd sit sill's ⁊ qs pfectus ⁊ qs ipfectus.
phemiçauit ad librū p̄oꝝ. ¶ Unde cōiter aiunt q̄ hic li P
ber nō eget phemio. sȝ totū qd hic dī ptinet ad ptē execu
tiuā. Sed h̄ non vī sufficere. nā ſm Phm in. 3° rhetorico
rum phemiū est q̄dā p̄uiatio ad seq̄ntia: sȝ non obstāte q̄
cōia sunt q̄daȝ p̄uiatio ad spālia: ēt vnū spāle est p̄uiatio
ad aliud. Non ḡ obstāte q̄ in li° p̄oꝝ in q̄dā gn̄alitate fe
cerit p̄uiationē q̄dāȝ ad hūc librū dōo q̄ volebat de de
mōstratione tractare. ēt in h̄ li° facit q̄dā spālez p̄uiatio
nem ⁊ q̄dā spāle phemiuȝ ad ea de q̄bus est executur'.
imo si bn̄ ꝯsiderem' qd dī in lib° p̄oꝝ magis est ꝯtinuatio Cap.p.
ad dicēda q̄ sit phemiū. valde. n. eēt insufficiēs phemiū
hui' libri dicē q̄ intētio sua ē circa demr̃atione ⁊ discipli
naȝ demr̃atiuā. Si ḡ volem' Phm de insufficiētia rep̄hē
dere p̄ter id qd dixit in li° p̄oꝝ in quo pp̄le non phemiça
uit sȝ magis se ꝯtinuauit ad hūc libꝝ. dicere cogimur q̄
huic lib° p̄mittit' phemiū spāle in quo facit spāle p̄uiatio
nem ⁊ spālē manuductionē ad sequētia ⁊ ad ea de q̄bus
est executur'. ḡ iste liber sicut ⁊ alij libri diuidit' in duas
partes. in phemiū ⁊ tractatū. 2° ibi. (Scire āt opiamur.) Q
¶ Ad euidētiam h' partis sciēdū q̄ vt antea dicebatur:
phemiū est q̄dam p̄uiatio ad sequētia. nā vt dī 3° rhetori
coꝝ. opȝ locū facere in aia future ōroni. nā sicut opȝ p̄pa
rare māᵐ ad susceptionē forme. ita opȝ p̄parare aiaȝ ad
susceptionē doctrine. ⁊ maxime intelligēdū est cū aia est
indisposita ⁊ hȝ dispōnes ꝯrias ad doctrinā illā. Cū ḡ to
ta intētio ei' qd tradit' in h̄ li° sit deteriare de sill'o demr̃a
tiuo p quē addiscim' sciam duo sunt que ad h̄ nos potis
sime indisponūt Heracliti opinio ⁊ Platonis. ¶ Uoluit R
enim Heraclit' vt h̄etur. 4. metaphysice. q̄ nihil ꝯtinge T.c.9.
ret scire h' ēt opinionis dicūtur fuisse Academici. Plato
autem voluit q̄ ꝯtingeret aliqd scire: sed h̄ scia non ag
gn̄abat' in nobis per sill'm demr̃atiuū. sed erat nobis im
pressa ad ydeis siue a formis separatis. Seruiebāt enim
ydee Platoni ad duo ad sciam. s. ⁊ ad gn̄onem. ab illis. n.
ydeis ⁊ ab illis separatis formis deriuabant' forme i mā
sensibili. ⁊ ēt fluebāt spēs in aiam n̄ram. prout ḡ ab illis
ydeis fiebāt forme in mā faciebāt ad gn̄onem. sȝ put cau
sabant spēs in aias n̄ras faciebāt ad sciam. ¶ Aia ḡ ſm S
Platonē in sui creatione erat plena spēbus: q̄s influebāt
in eam forme separate: p corpis tn̄ sensus excitabat' ad sciē
dum per illas spēs. Nostrū ḡ addiscere ſm Platonē erat
q̄dam reminisci. q̄cūq̄ ḡ haꝝ opinionū vera eēt: sup̄ua
cua eēt doctrina hui' libri. Nam si non ꝯtingeret scire vt
ponebat Heraclitus: vel si scia non aggn̄aret' sill'm demō
stratiuū: sed p influētiam ydeaꝝ: vt dicebat' Plato sup̄ua
cuū eēt tradere noticiā de demr̃atione tāq̄ de sill'o facien
te scire. sic ḡ si mā eēt idisposita ad formā oporteret illas
dispōnes tollere vt forma induceret'. sic si aia pp̄ter dicta
Platonis ⁊ Heracliti est indisposita ad susceptionez hu
ius doctrine. opȝ p'us illas indispōnes tollere q̄ tracte
tur de hoc doctrina. ¶ Est tamē diligēter notandū. q̄ si T
cut in mā q̄tum ad introductionē forme non sufficit re
mouere indispōnes oppositas nisi introducant' in ea pro
posite dispōnes. sic si volumus bene phemiçare ⁊ facere
bonā p̄uiationē ad susceptionē doctrine sequētis non
sufficit ab aia remouet' dispōnes oppositas: nisi iducant'
in ea dispōnes pposite. ¶ Duo ergo facit Phs p̄ncipal'r V

in hoc pħemio: qz p̄ pducit in aia dispōnes ppositas: ostē
dens quō per sill'm demrātiuū cōtingat scire. 2° remouet
indispōnes oppositas ostendens q nec verū est q nihil ad/
discimus vt dicebat Heraclitus: nec ēt verū est q nr̄m ad
discere sit qōdam reminisci vt dicebat Plato. ibi 2°. (ante
A aūt q̄z sit inducere). ¶ Ad euidētiam aūt p̄' partis scien/
dum est. q tota cā q̄re necīum est de demrātione tractare
est: qz nos addiscimus cū discursu. ⁊ nr̄a scia sit ex p̄exn̄ti
cognitione. ita q ex p̄cognitione vnius venim⁹ in cogni/
tionem alterius. ⁊ hoc est qōdam discurrere ⁊ qōdā sillo
gizare. Quare si nos intelligim⁹ cum discursu ⁊ volum⁹
hoc modo sciam acqrere. necīus est nobilis ille discursus
qui facit scire. hō aūt est sill's demrātiuus. nam p sill'm de
monstratiuū sicut p alios sill'os discurrimus a p̄missis ad
ɔ̄nem. sed hoc hz spāle hic discursus ⁊ h̄ sill's: qz p hō di/
scursum ⁊ per hō sill'm acqritur in nobis scia: sed p alios
sill'os ⁊ alias rōcinationes: ⁊ per alios discursus ggn̄at
in nobis opinio vel aliqd aliud. vt in p̄babitis dicebatur.
¶ Posset ergo sic formari ratio. quicūqz intell's in acqui
rendo sciam discurrit ⁊ addiscit ex p̄exn̄ti cognitione ille
intellectus in acqrendo sciam indiget sill'o demrātiuo: vl'
qō idem est indiget discursu faciēte scire. sed hō est intel/
B lectus nr̄. ergo ⁊c. ¶ Tota ḡ causa quare necīuz est tra/
dere sciam d̄ sill'o demrātiuo: qui est faciēs scire: est. quia
nullam acqrimus sciam. nec est aliqua doctrina: nec ali/
qua disciplina in nobis que nō acqratur ex p̄exn̄ti cogni
tione. vl' qō idē est que nō acqratur cū quodam discursu.
Nam pcedere ex cognitione vnius ad cognitionē alteri⁹
qōdam discurrere est igit' cum nihil ita disponat aiam no
stram. ⁊ nihil nos reddat ita auidos ad volēdum habere
sciam de demrātione: sicut si sciuerimus q̄ta sit necessitas
sill'i demrātiui ad acqrendam sciam. cū hō necessitas ex h̄
sumat ortum qz intelligim⁹ cum discursu: ⁊ qz nr̄a doctri
na ⁊ nr̄a disciplina ex p̄existēti sit cognitione. ideo Phus
volēs disponere aiam nr̄az: ⁊ reddere nos auidos ad vo/
lendum scire doctrinaz traditā in hoc libro decl'at. q ois
doctria ⁊ ois disciplina ex p̄existēti sit cognitiōe. ¶ Duo
ergo facit in p̄ma parte pħemij. qz p̄ pponit ⁊ decl'at hāc
propōnem. s. q (ois doctrina ⁊ ois disciplina ex p̄existen
ti sit cognitione) 2° ad maiorē manifestationez ppositi de/
clarat que sunt ille p̄cognitiones que sunt necīe ad sciam
acqrendam ibi. (dupl'r autem necessariū est p̄cognosce/
re). Circa p̄ᵐ duo facit: qz primo p̄mittit prefataz ppositi/
tionem tāq̄z vl'r manifestā. 2° declarat qō dixerat ibi (ma/
thematice enim sciarum.) ¶ Dicit ergo q (ois doctrina
⁊ ois disciplina intellectiua ex p̄existēti sit cognitione. ma
nifestum est aūt speculantibus in oēs) quasi dicat q hec
propositio pposita est vl'r manifesta. ⁊ q manifestum est
hoc speculantibus in oēs scias q ois doctrina: ⁊ ois disci
C plina intellectiua fiat ex preexn̄ti cognitione. ¶ Dubita/
ret forte aliquis quō ex hac ppōne hētur q ad acqrēdā
sciam necīuz sit tradere artē de sill'o demrātiuo. Dōm. q
quicūqz intellectus intelligit ⁊ cognoscit ex p̄existēti co/
gnitione suū intelligere est cū discursu. Omnis aūt discur
sus ⁊ ois rōcinatio reducitur ad sill'm. sicut imp̄fectuz re
ducitur ad p̄fectum. ergo in acqsitione scie indigemus sil
logismo. sed cum non ois sill's ggn̄et sciam: sed soluz sil/
logismus demrātiuus sequit' q in acqsitione scie indigea
mus sill'o demrātiuo. Breuiter ergo recapitulātes dica/
mus. si ois doctrina ⁊ ois disciplina intellectiua sit ex pre
existenti cognitione. ⁊ qcqd ex p̄cognitione vnius pcedit
in cognitio alterius suus pcessus est arguēdo ⁊ rōcinan/
do. ois doctrina ⁊ ois disciplina acqritur arguēdo ⁊ rōci
nando. sed cum scia dicat doctrinam ⁊ disciplinā nō quā
libet: sed doctrinā ⁊ disciplinam p̄fectam. opz q si ois do
ctrina ⁊ ois disciplina intellectiua sit ex p̄exn̄ti cognitio/
ne ⁊ acqritur arguēdo ⁊ rōcinādo cum scia que dicit do/
ctrinam ⁊ disciplinā p̄fectam acqrat' per p̄fectam argu/
mētationē ⁊ rōcinationē. qz cum sill's sit p̄fecta argumen
tatio. ⁊ inter sill'os demrātiuus sill's hz rōnem p̄fectionis.
scia que doctrinaz p̄fectaz ⁊ disciplinā noiauit ex sill'o de
mōstratiuo acqret'. ¶ Ex ppōne igitur p̄missa q ois do D
ctrina ⁊ ois disciplina ex p̄existēti sit cognitione. manife/
ste ɔcludit' q sill's demrātiu⁹ est necīus in acqsitione scie.
⁊ qz nihil nos ita facit auidos: nec ita nos disponit vt ve/
lim⁹ insudare circa artē demrāndi: sicut scire q ois do/
ctrina ⁊ ois disciplina intellectiua ex p̄exn̄ti sit cognitio/
ne. ideo Phs volēs facere q̄zdā preuiationē ad doctrinā
sequētem ⁊ volēs disponere aiam nr̄am ad susceptionez
doctrine sequētis p̄mittit hāc ppōnem. q ois doctrina ⁊
ois disciplina ⁊c. ¶ Ulterius aūt dubitaret forte aliquis E
quō ois doctrina ⁊ ois disciplina itellectiua sit ex p̄exn̄ti
cognitione. ¶ Dōm q ois cognitio itellectiua vel est ɔ̄nū
vel est p̄ncipiorū. Conclōnes aūt p̄sciunt' in p̄ncipijs. p̄n°
autē p̄sciunt' via sensus memorie ⁊ experientie. Cognitio
ergo ɔ̄nū p̄supponit cognitionē p̄ncipiorū. Cognitio aūt
p̄ncipiorū p̄supponit cognitionē sensus memorie ⁊ expiē
tie. non ḡ ait Phs q ois cognitio ex p̄existēti fiat cognitio
ne. qz tūc eēt abire in īfinitū. ēt hec ppositio eēt manifeste
falsa: qz sensus statim fert' in suū obiectū. simpl'r ḡ loqn/
do cognitio sensitiua non sit ex p̄exn̄ti cognitione. pz ḡ q
ois cognitio intellectiua siue sit ɔ̄nū siue p̄ncipiorū cogni
tionē aliq̄z aliā p̄suppōit. ¶ Est tñ diligēter notandū q F
lz de oi cognitione intellectiua veritatē hēat q sit ex p̄exn̄
ti cognitione. Phs tñ hāc ppōnē nō assumit nisi pp cogni
tione ɔ̄nū que p̄supponit cognitionē p̄missarū ⁊ p̄cogno/
scit' in p̄missis. nam ⁊ rōnes oēs q̄s adducit ad pbandūz
intētū suū sunt de cognitione ɔ̄nūz que p̄supponit cogni/
tionē p̄missarū: ⁊ p̄cognoscit' in p̄missis. nā ⁊ rōnes sue q̄s
adducit ad pbandū intētum solū de cognitione ɔ̄nū ar/
guūt. ¶ Ulterius aūt dubitaret forte aliqs. vtrū ppō pro G
posita veritatē hēat nō solū in scia q̄z qs habuit addiscē/
do: sed ēt q̄z quis hz in inueniēdo. Dōm q aliq aūt sunt as
sere ppōnem assumptā solū veritatē hīe in his que qs no
uit addiscēdo: nō aūt in his que qs nouit inueniēdo. qō du
pliciter conant' ostēdere. p̄ ex ppōne assumpta: qz phs hic
loqtur de doctrina ⁊ disciplina. doctrina aūt ⁊ disciplina
vident' noiare sciam put est addiscendo acqsita nō āt put
est p inuētionē habita. Rursus ad h̄ idē addūt qō Phus
in p̄cognitionibus ait. vult. n. Phs q p̄cognoscēdū est tā
de sbō q̄z de passione qd est qō dicit p nomē. in scia aūt i/
uenta nihil opz p̄supponere de p̄cognitione noium: qz il
la nō hētur p sermonē. Relinqtur ḡ intelligēdū eē ppōnē
assumptā solū de scia: q̄z qs nouit addiscēdo: nō aūt de ea
q̄z qs nouit inueniēdo. ¶ Notādū q de vtraqz scia verita H
tez habet qō di debemus. n. imaginari q p̄cognitio q̄ re
quirit' in sciēdo aliqd se hz q̄si via. ipsa aūt res scita p pre
cognitionē illam se hz q̄si termin⁹. ergo si aliqs inueniret
aliq̄z viam eūdi p aliquē locū: ⁊ vellet alios ad illuz locū
perducere oporteret q per illaz viā: per q̄z ducit seipsum
duceret alios: aliter aūt posset errare. p illaz ergo eādem
viam: per q̄z inueniēs duxit seipsum ad cognitionē alicu
ius cognitionis: opz q ducat' ⁊ discēs. q̄re si discēs duci'
ex p̄existēti cognitione: etiam inueniēs habuit aliq̄z preco
gnitionem ex qua venatus est ɔ̄nem intētam. ¶ Dicam⁹ I
ergo q doctrina ⁊ disciplina sic differunt: qz doctrina est
facere aliuz cognoscere. disciplina est cognitionē ab alio
suscipere. Inueniēs ergo sciam non addiscit ab alio. po/
test tamē aliquē docere. ei ergo potest cōpetere doctrina
⁊ non disciplina: sed habēs sciētiam non inueniēdo: sed
addiscēdo ei cōpetit disciplina. Hec ergo tria v̄ba scilz q
ois doctrina ⁊ ois disciplina itellectiua significātur accu/

plēda sunt vt dicam⁹ φ doctria referēda sit ad noticiā ha
bitā inueniēdo:qꝛ sic sciēs potuit aliū docere. Disciplina
ꝟo referēda sit ad noticiā habitā addiscēdo:qꝛ sic sciens
ab alio sciam accipit. qd̄ ꝟo subdit̄ itellectiua additū3 est
ad drīa3 cognitiōis sensitiue q̄3 nō op3 ex p̄exñti cognitio
ne originē sumere ille.n.q ex admirari incepit phari ꝛ ad
mirat⁹ est de eclipsi icepit inuestigare cām eclipsis : ꝛ hēre
sciam eius:nisi habuisset p̄cognitionē eclipsis:nō inuesti
gasset cām eius. oīs ḡ noticia itellectiua:siue sit habita in
ueniēdo:vt possit eā alij tradere ꝛ dicat̄ doctria:siue addi
scēdo sit habita vt sit ab alio accepta ꝛ dicat̄ disciplina.
dū tñ sit itellectiua ex p̄exñti sit cognitione. ꝛ qꝛ vt p3 per
añdicta ex eo φ in scia nr̄a nec̄ia est p̄cognitio arguit̄ ne
cessitas sillī demr̄atiui. phs assumēs hāc ꝓpōnē φ oīs do
ctrina ꝛc̄. declauit q̄ta sit nec̄itas huius doctrine ꝛ quā
nec̄ia sit ars demr̄andi. argumēta aūt facta in ɔ̄riu3 in se
quēti qōne soluētur. ¶ Deinde cū dicit. (Mathematice
.n.sciarū ꝛc̄. declat qd̄ dixerat. dixerat.n. φ hec ꝓpō oīs
doctrina ꝛ oīs disciplina ex p̄exñti sit cognitione manife
stū aūt erat speculātibus in oēs artes. ideo declarat quō
oēs artes ꝓcedūt arguēdo. cū ḡ qcūq3 arguit aliqd p̄mit
tit:ꝛ aliqd ɔcludit:s3 oēs artes ꝓcedūt arguēdo. oēs ꝓce
K dunt ex p̄exñti cognitione : qꝛ oēs ex cognitione eius qd̄
p̄mittūt ꝓcedūt in cognitionē eius qd̄ ɔcludūt. ¶ Ad c⁹
euidētiā sciēdu3 φ oēs artes speculatiue:vel sunt reales
ꝛ merētur dici scie. vel rōnales ꝛ merētur dici mod⁹ sciē
di. ¶ Rursus scie rōnales q̄tum ad p̄ns spectat due sunt
.s. dialectica ꝛ rhetorica. Phs ḡ volēs ondere h̄ in oib⁹
his veritatē φ oēs artes ꝓcedunt arguēdo:ꝛ φ ex p̄exñti
cognitione noticiam faciūt tria facit. qꝛ p̄ ꝓbat h̄ in ma
thematicis:ꝛ in alijs realib⁹ sciētijs. 2°. ꝓbat h̄ i orōnib⁹
dialecticis. 3° in rhetoricis. 2° ibi. (Similr̄ aūt ꝛ circa oēs
scias.) 3° ibi. (Silr̄ aūt ꝛ rhetorice.) Cōtinuet̄ ḡ sic. bñ di
co φ. (Ois doctria ꝛ oīs disciplina itellectiua ex p̄existēti
sit cognitione) ꝛ bñ ēt dico φ (manifestū est h̄ speculātib⁹
in oēs scias:qꝛ mathematice sciaꝝ p hunc modū sunt) φ
.s. arguūt ꝛ ꝓcedūt ex p̄exñti cognitione:vt ex p̄cognitio
ne p̄missaꝝ ꝓcedūt i cognitionē ɔ̄nis (ꝛ vnaq̄q3 aliaꝝ ar
L tium) supple p hūc modu3 ꝓcedit. ¶ Notandū aūt φ ar
tiu3 q̄dā sunt practice. vt fabricatiua vel sutoria:ꝛc̄. h9. q̄
dam sunt speculatiue:vt mathematica. nālis ꝛ metaphy
sica. Iste.n. est triplex modus eēntialis phie: vt dr̄. 6. meta
phy. v3. nālis mathematic⁹ ꝛ diuus. Cū ḡ phs ait φ ma
thematice ꝛ vnaqueq3 aliaꝝ artiū p hūc modū sunt : pōt
h̄ solū referri ad scias speculatiuas vt sit sensus φ mathe
matice ꝛ vnaqueq3 aliaꝝ sciaꝝ speculatiuaꝝ p hunc mo
dū sunt:φ ꝓcedūt arguēdo ꝛ noticiā faciūt ex p̄exñti co
gnitione. alio mō pōt exponi de artib⁹ metaphycis. vt sit
sēsus. ꝛ metaphysice sciaꝝ. i. scie speculatiue:ꝛ vnaqueq3
aliaꝝ artiū practicaꝝ p hūc modū sunt φ ꝓcedūt ex p̄exñ
ti cognitione. nā vt Themisti⁹ exponit nō solū artes spe
culatiue. sed ēt practice ꝛ ēt metaphysice ex p̄exñti cogni
tione fiunt:qꝛ nō est possibile vt ipse ait aliquē addiscere
M artē cemētariā a magr̄o suo nisi p̄us cognoscat muru3 ꝛ
lapides. oīa ḡ hec ex p̄exñti cognitione fiunt. ¶ Dubita
ret forte aliqs de hac ꝓbōne phi. vr̄ .n. p alias scias ꝓba
re ꝓpōnem q̄3 hic assumit in arte logica. sunt ḡ alie scien
tie regule logice. cuius ɔ̄riū ipse ponit in p̄n° thopicoꝝ di
cēs hoc eē ꝓpriū ꝛ maxime ɔueniēs dyalectice φ ad oiu3
methodoꝝ p̄n° viam h3. ¶ Dōm φ p̄supposito nr̄o mo
do sciēdi φ intelligim⁹ cū discursu. ꝛ acqrimus sciam ar
guēdo dyalectica q̄ docet artē arguēdi erit regula ꝛ iuua
mētum ad alias scias. tñ rōne exēploꝝ vel a posteriori ꝛ
inductione vt iducēdo in alijs artib⁹ p̄nt eē alie artes i iu
uamētum logice:vt cū logic⁹ aliquā ꝓpōnem accipit exē
plariter vel iductiue iuuari possum⁹ ad cognitionē ꝓpō
nis illius qñ in alijs sciētijs cernimus sic eē. Phs ḡ ꝓpō
nes hanc ꝓpōnem. φ oīs doctrina ꝛc̄. ondit eā veram eē
per id qd̄ videt̄ in alijs artibus declaratis:φ ꝛ alie artes ꝓ
cedunt hoc mō exēplariter ꝛ iductiue. ꝛ a posteriori de
clarat intētum:non ḡ ex hoc hēt̄ φ p alias scias logica
reguler̄. ¶ Deide cū dicit. (Silr̄ aūt ꝛ circa orōnes) ma
nifestat hoc idē in orōnibus dyalecticis dicēs φ. (Simi
liter aūt) sit noticia ꝛ ꝓcedit̄ arguēdo ex p̄exñti cognitiōe.
(Circa orōnes). i. ꝓpōnes dyalecticas. (que sunt p sill'os
ꝛ que sunt p inductionē:vtreq3.n.) i. oēs orōnes dyalecti
ce tā ille que sunt p sill'os q̄3 ēt ille q̄ sunt p inductionē (do
ctrinam faciūt p p̄us nota). i. ex p̄exñti cognitione. ꝛ sub
dit φ. (Hę qdē. i. orōnes sillogistice sunt) accipiētes tāq̄3
a notis) intellectui. (ille ꝟo). i. orōnes inductiue sunt (de
monstrātes vl'e p id singulare qd̄ est manifestum) sensui.
¶ Notandū aūt φ cum 4°r sint spēs argumētationum. N
sill's. inductio. enthimema:ꝛ exēplū. Sill's ꝛ inductio ef
ficaciores sunt exēplo ꝛ enthimemate:qꝛ entimema est q
dam diminut⁹ sill's. ꝛ exēplum est q̄dam diminuta indu
ctio. ¶ Notandū ēt φ cū rhetorica sit assecutiua dyale O
ctice. ꝛ p ɔ̄ns sit q̄dam grossa dyalectica:organa rhetori
ce ꝛ instr̄a eius p que arguit:debēt eē qdam modi arguē
di grossi. organa ꝟo dyalectici debēt eē modi arguēdi ef
ficaciores ꝛ violētiores. modi ḡ arguēdi p quos dyalecti
cus arguit sunt sill's ꝛ inductio. rhetorici ꝟo sunt exēplū
ꝛ enthimema. Phs ergo volēs ondere orōnes dyalecti
cas ꝓcedere ex p̄exñti cognitione. ondit hoc in sillis ꝛ in
inductiōibus. eo φ his modis arguit dyalectic⁹ ꝛ illa sūt
instr̄a dyalectici. ¶ Notandū ēt φ qcūq3 aliqd p̄suppo P
nēdo aliud ꝓbat:ꝓcedit ex p̄exñti cognitione : ꝛ ex prius
noto. vt ex noticia ei⁹ qd̄ p̄supponit tradit noticiā ei⁹ qd̄
ɔcludit:ꝛ qꝛ sill's p̄supponit p̄missas. p̄supponit ēt aliq̄3
ꝓpōnem vl'em notā intellectui. Inductio ꝟo p̄supponit
singularia nota sensui. Et sic tā sill's q̄3 inductio ꝓcedit a
prius notis:ꝛ a p̄exñti cognitione. Sed sill's ꝓcedit a pre
missis q̄ supponūt̄ eē note itellectui. vñ ꝓcedit a notis sm̄
intell'm. Inductio ꝟo ɔcludit vl'e. i. ꝓpōnē vl'em p id sin
gulare qd̄ ē manifestū sensui:vt si notū sit sensui φ sor. cur
rit. plato currit:ꝛ sic de singulis ɔcludet̄ p inductionē hec
ꝓpō vl'is φ oīs hō currat. ¶ Deide cū dicit (Silr̄ aūt et
rhetorice) ꝓbat h̄ idē in orōnib⁹ rhetoricis. itēdit aūt ta
lem rōnē orōnes rhetorice ꝓcedūt ex p̄exñti cognitione:
qꝛ arguūt p sill'm vel p iductionē. Cū ḡ rhetorica arguat
p enthimema ꝛ p exēplū:ꝛ cū enthimema sit qdā sill's. et
exēplū sit q̄dā inductio rhetorica fiet ex p̄exñti cognitiōe
hoc est ḡ qd̄ ait:φ (silr̄ aūt ꝛ rhetorice). s. fiūt ex p̄existēti
cognitione qꝛ (p̄suadēt.n. aut p exēpla qd̄ est iductio:aut
p enthimema qd̄ ꝟe est sill's.) ¶ Notādū aūt φ hec ꝓpō. Q
oīs doctrina:ꝛc̄. veritatē h3 non solū in sciētijs : sed ēt in
modis sciēdi:qꝛ mathematice que sunt scie : ꝛ dyalectica
ꝛ rhetorica que sunt modi sciēdi hoc mō ꝓcedūt. ¶ No R
tandū ēt φ p̄dicta ꝓpositio nō solū veritatē h3 in his que
concludūtur ex necessitate ꝛ aggñant sciam vt in mathe
maticis:sed etiam veritatē h3 in his que arguūt ꝓbabili
ter ꝛ aggñant opinionē:vt in dyalecticis:ꝛ ēt in his que
persuadent ꝛ aggñant fidem vt in rhetoricis. ¶ Dubita S
ret forte aliquis quō exēplum est inductio. Dōm φ indu
ctio accipit oīa particularia vt sor. ꝛ plato:ꝛ sic de singu
lis. ergo oīs homo. sed exēplum eo φ sit organū rhetoris
ꝛ fiat de actibus humanis. ꝛ de mā morali que pp incer
titudinē māe nō potest accipere oīa singularia : s3 aut ex
vno singulari ɔcludit aliud singulare. aut non ex oibus
sed ex multis singularibus ɔcludet aliqd̄ singulare:vt p3
ex p̄ rhetoricoꝝ. vt puta si aliqs sit petens munitiones in
aliqua ciuitate. ꝛ quis velit ꝓbare p exēplū φ ille tyrāni
zabit. dicit Dyonisi⁹ in syracusa petijt munitiōes ꝛ tirā

nisçauit. ğ exẽplo huius p3 q̄ iste petẽs munitiões tyrãnisabit. vel si hẽremus multa singularia efficacior etẽ argumẽtatio p exẽplũ: vt si arguerem⁹ sic. Dyonysius petens munitiones in tali ciuitate tyrãnisçauit. alius ẽt alibi sil'r fecit: ⁊ alius alibi h' idẽ egit. exẽplo oium illoꝝ p3 q̄ iste petẽs munitiones tyrãnisçabit. Cũ ğ per exẽplũ semp cõcludat aliqd de aliquo pticulari: t impoĩe est q̄ in vno argumẽto p exẽplũ accipiant oia pticularia: tũ q: est ibi incertitudo mãe. ⁊ act⁹ humani nõ cadũt sub vna regulaꝫ: nõ pt ibi accipi ꝓpõ vl'is. tũ ẽt q: o3 i arguẽdo p exẽplũ si poni in pmissis illud pticulare de quo o3 aliqd ꝯcludi: vt si vis ꝓbare p exẽplũ q̄ sor. accipiẽs munitiones tyrãnisçabit: nõ accipies h' singulare sor. q: tũc ꝓbares idẽ p idẽ s3 accipies singularis. in vno ğ exẽplo in pmissis nõ pñt accipi singularia oia: s3 in multis exẽplis possent oia accipi: ⁊ q: iductio ꝓcedit ex oib⁹ singularib⁹ vnũ exẽplũ singulariter nõ est iductio. s3 exẽpla plural'r iductio eẽ pñt iõ Phs loquẽs de exẽplis plural'r ait q̄ rhetor ꝓcedit p exẽpla. qd est iductio. ¶ Ulteri⁹ ãt forte dubitaret aliqs

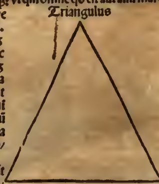
A quõ enthimema ꝟo est sill's. Dõm q̄ nõ est p se dĩa inter enthimema ⁊ sill'm: q: enthimẽa ꝓcedit ex vna ꝓpõne ꝓlata: ⁊ ex alia reseruata in mẽte. sill's ꝟo ꝓcedit ex duabus ꝓpõnib⁹ ꝓlatis: ⁊ fm ethymologiã nois dicat enthimema: q̄si itra mẽte: q: alterã ꝓpõnũ reseruat in mẽte. Sed eẽntialis dĩa iter enthimẽa ⁊ sill'm sumit. q: rhetor magis descẽdit in scias morales iõ enthimẽa qd est istı3 rhetoris est applicabile ad mãm moralẽ ⁊ grossã. Dyalecticus ꝟo magis descẽdit in scias speculatiuas. ⁊ iõ sill's q est organũ dyalectici est magl applicabilis ad mãs speculatiuas ⁊ subtiles. Rõnũ ğ rhetoricaꝝ p̄supponit eẽ auditor tot⁹ ppl's: q: act⁹ morales ⁊ agibilia sunt toti pplo exponẽda. ⁊ q: tot⁹ ppl's est qd grossũ3. auditor rõnũ rhetoricaꝝ itelligit eẽ grossus: vt dr p̄ rhetoricoꝝ. ⁊ q: grossus auditor nõ ita põt ꝯcipere multa sic vnũ. iõ in rhetoricis ꝯgruẽti⁹ arguit ex vna pmissa q̄3 ex plib⁹. Essentialis igit dĩa iter enthimẽa ⁊ sill'm sumit ex mã ad q̄3 applicatur. vt q: enthimẽa est applicabile ad mã3 moralẽ ⁊ grossa3. sill's ꝟo ad speculatiuã ⁊ subtilẽ. S3 ex hac dĩa seqt aliud q̄ sill's fit ex plib⁹ pmissis. enthimema ꝟo pp auditorẽ grossum ꝯgruẽtius fit ex vna pmissa ꝓlata: ⁊ ex alia reseruata in mẽte. ¶ Hoc viso dicam⁹ q̄ pp grossitudinẽ

B auditoris enthimẽa nõ solũ ꝓcedit ex vna ꝓpõne: s3 ẽt ꝓcedit ex pticulari ad pticulare: vt aliqs in pplo enthimẽate argueret. iste deuicit olipia. ğ iste coronabit. ꝯstat ãt q̄ multa talia enthimemata valẽt vnũ vl'em sill'm: vt puta si sic argueret. q̄cũqs vicit agonẽ coronalẽ o3 coronari: ⁊ sed ois vincẽs olimpia vicit agonẽ coronalẽ. ğ ois talis deb3 coronari. Jste ãt sill's ꝯstituit ex multis enthimematib⁹: vt ex his. Plato vicit olimpia: ğ o3 coronari. martin⁹ vicit olimpia. ğ o3 coronari. ⁊ ex alijs ꝯsilib⁹ enthimematib⁹ fiet vn⁹ vl's sill's. Quãtũ ğ ad maiorẽ ꝓpõnẽ q̄ reseruat i mẽte: vt q̄ ois vincẽs agonẽ coronalẽ o3 coronari ꝯcordãt enthimema ⁊ sill's: s3 q̄tũ ad minorẽ ꝓpõnẽ: q: enthimema est circa hãc mãm grossa3 sensibilẽ ⁊ pticularẽ: tũ multa pticularia faciũt vnũ vl'e: sic multa exẽpla pñt esse vna vl's iductio. sic multa enthimemata pñt eẽ vnus vl's sill's. ¶ Uel possum⁹ al'r rñdere q̄ cũ l'ra nr̃a hẽat enthimemata qd ꝟo est sill's: forte corrupta est l'ra. nã alia l'ra h3 qd qdã est sill's. tũc est l'ra plana vt dicam⁹ q̄ enthimema ẽ sill's qdã. i. sill's diminut⁹ vt exponit Themisti⁹ corruptio aũt hec forte ꝯtigit ex h': q: forte trãslator in exẽplari cũ deberet ibi eẽ qdã inenit qdẽ in loco de qdam. ⁊ ita p qdẽ trãstulit ꝟo: ⁊ dixit qd ꝟo est sill's: tũ deberet dicere qd qdã est sill's. Qual'rcũqs tñ dicat p3 q̄ l'r l'ra est saluãda. ¶ Ulteri⁹ forte dicet aliqs vtꝝ d' enthimemate pos

C sit se intromittere logic⁹: ⁊ vi q̄ nõ: q: si de enthimemate posset tractare logic⁹: ⁊ circa qd ꝟsat rhetor. ğ ⁊ de arte demrãdi posset se itromittẽ rhetor: ⁊ circa q̄3 ꝟsat logic⁹: ⁊ cui⁹ oppo^m supi⁹ dicebat. ¶ Jn 2° aũt est phs i fine scdi poꝝ. vbi determiat de entimẽate ⁊ exẽplo. Cũ ğ liber poꝝ

D ptineat ad logicã de talib⁹ poterit logic⁹ tractar. ¶ Dõ3 q̄ logic⁹ deteriat de sill'o ⁊ iductione tãq̄3 de ꝓprijs istis. ⁊ de enthimemate ⁊ exẽplo tãq̄3 de his q̄ sunt qdã defect⁹ eoꝝ. Nã exẽplũ est q̄dã defectiua iductio. ⁊ enthimẽa est qdã defectiu⁹ sill's. nã defect⁹ ad nãm p̄uationis reducit: sicut ğ rectũ ẽ iudex sui ⁊ obliq. ⁊ determinãs d' recto põt deteriare de obliq: ⁊ de oi eo qd a recto deficit. sic logic⁹ determinãs de iductione ⁊ sill'o põt ẽt determiare de exẽplo ⁊ enthimemate ꝓut ab illis deficiũt. itaqs de exẽplo ⁊ enthimẽate deteriabit rhetor p se. logic⁹ ꝟo deteriabit de his ꝓut sunt qdã defect⁹ inductionis ⁊ sillũ: ⁊ q: qd est p se est potius eo qd est p aliud: multo plura põt determinare ⁊ determiat rhetor de exẽplo ⁊ de enthimemate q̄3 faciat logic⁹. Rhetor ergo, nõ potest se intromittẽ de arte sillogisçandi ⁊ demrãdi. q: tũc eleuaret se supra se ⁊ ageret vltra suam spẽm. sed logicus potest determinare de enthimate ⁊ exemplo. q: hoc faciendo non transgreditur limites suos cum non determinet de his fm se: sed prout sunt defectus sillogismi ⁊ inductionis: ⁊c.

¶ Dupliciter aũt necessariu3 est p̄cognoscere. Alia nãqs q: sunt prius opinari necesse est: alia vero quid est qd dicitur itelligere op3. Quedã autẽ vtraqs: vt q̄m omne qd est aut affirmare aut negar̃ verũ est q: est. Triãgulu3 aũt q̄m hoc qd signat s3 vnitatẽ vtraqs qd signat ⁊ q: ẽ nõ eni sil'r hoꝝ vnũquodqs manifestu3 nobis est. T.c.2.

¶ Dupl'r ãt o3 p̄cognoscere: quedam eni3 eẽ: q̄dam quid dictu significẽt: quedã vtroqs mõ antea pcipiamus op3: veluti de quouis qde3 affirmationẽ aut negationẽ dici: verum eẽ: triãgulũ aũt hoc significare. Unitatẽ ꝟo vtroqs modo: ⁊ quid significet: ⁊ etiam esse. Non enim vnũquodqs istorum simili modo nobis est manifestum. Argi.

¶ Postq̄3 Phs pmisit hãc ꝓpõnem q̄ ois doctrina ⁊ ois disciplina est ex p̄existẽti cognitione. Jn parte ista determinat q̄ sunt p̄cognitiones ille. ¶ Sciẽdũ ğ q̄ in oi 2ne demõstratiua ꝓbat aliq̄ passio de aliquo sbo: ⁊ per aliqua pñ°. Igitur est ibi ꝯsiderare passionẽ que ꝓbat. sbm d' quo probatur: ⁊ pn°p que ꝓbatur. ¶ Rursus pn°p que ꝓbatur aliq̄ passio de subiecto. vel p que ꝯcluditur q̄l3 ꝯclusio sunt in duplici gñe: q: q̄dam sunt extrinseca: ⁊ non ingrediũtur sill'm fm sbam: sed fm virtutẽ vt dignitates q̄dã aũt itrinseca ⁊ fm substantiã demrationẽ ingrediun E

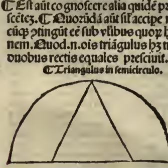
tur ⁊ silli: vt pmisse. ¶ Phs ergo volēs determinare de
pcognitionibꝰ duo facit: qꝛ pͦ determinat de pcognitioni
bus q̄ʒtum ad sbm ⁊ passionē: ⁊ ēt q̄ʒtū ad dignitatē q̄ est
pnͣ extrinsecū: ⁊ non ingredit demrātionē sm sbam sed
sm vtutē. Scdo determinat de pcognitionibus q̄ʒtuz ad
pmissas q̄ sm sbam ingrediunt sillm ex quo pōt patere
tota intētio Phi in hac parte. Intēdit. n. q̄ oīs disciplina
sit ex pexistenti cognitione. vt patuit in pcedēti lectione.
¶ Rursus hͦ pcognitiones sunt de sbto: passione: digni
tate ⁊ pmissis: vt patebit in psequēdo. Ex toto ḡ pcessu
fiat vna talis rō. Ad q̄cq̄d reqrit pcognitio sbti passionis
dignitatis ⁊ pmissaꝝ: ⁊ ad illud reqrit ordo sillogisticꝰ: sed
ad q̄ʒlibet disciplinā acqrendā reqrunt hͦ pcognitiones
ergo ad acqsitionē cuiuslʒ scie neccius est sills. ¶ Tūc er/
go arguatur vlteriꝰ. q̄ si ad acqsitionēz scie est nccīꝰ sills
opʒ q̄ ille sills sit faciēs scire. naʒ sillus nō faciēs scire nō
erit nccīus ad acqsitionē scie sʒ sills faciēs scire est demrā
tio. ḡ ad acqsitionē scie ē nccīa demratio. Multū ḡ debe/
mus disponere aiam nr̄am: ⁊ multū debemꝰ eē auidi ad
addiscēdam hāc doctrinā vbi tradit ars demrandi: ⁊ cuʒ de
k monstratio sit nccīa in acqsitione scie. ¶ Notandū est ta
men diligēter q̄ pclo pbanda constat ex sbto ⁊ passione.
Dādo ergo pcognitiones de sbto ⁊ passione ⁊ dignitate ⁊
pmissis dat pcognitionē de pclone pbanda: ⁊ de princi
pijs intrinsecis: qꝛ pmisse sunt pnͣ intrinseca. dignitates
l vo extrinseca. ¶ Notandū ēt q̄ in cognitione cuiuslibet
pnis est iste ordo nccīus: qm̄ siue ex cognitione illa acqrā
tur scia siue opinio: siue fides dʒ hīe pcognitionē aliquā
de pne: ⁊ hoc q̄ʒtum ad sbm ⁊ pdicatū. siue qd̄ idē est q̄ʒtū
ad sbm ⁊ passionē: vel q̄ʒtum ad minorē ⁊ maiorē extre/
mitatē. nam conclo ex his pstat. Rursus est hñda preco
gnitio de dignitate. ⁊ ēt de pmissis. Attñ si ex cognitione
illius pnis acqrātur scia. hͦ ordo pcognitionū reducet
in demrationē. si vo acqret inde opinio reducet in sil/
logismū thopicū. si aūt fides in entimema rhetoricuʒ. Ex
his ḡ que h dnr de pcognitione potest argui q̄ ad acqrē/
daʒ cognitionē de qlʒ pne est nccīa aliq̄ argumētatio: vel
m aliq̄s sills. ¶ Notandū aūt q̄ si ad acqrēdaʒ cognitionē
cuiuslʒ pnis est nccīa aliq̄ argumētatio ⁊ aliq̄s sillus. er
go ad acqrendā cognitionē sciētificam est nccīus sills de
monstratiuꝰ qui est sciētificus ⁊ faciēs scire. Ad acqrēdā
aūt de pne aliq̄ cognitionē opiatiuam tūc reqrit sillogis/
mus thopicꝰ qui est sills opinatiuꝰ ⁊ faciēs opiari. Itaq̄
put variant modi cognoscēdi variātur ⁊ modi arguēdi:
per quos de pne aliq̄ʒ noticiā facimꝰ. ¶ His visis videa/
mus vnde venit smo pmus: ⁊ dicamus q̄ phs volens de
terminare de pcognitionibꝰ: ⁊ p q̄s potest patere nccītas
silli demratiui ⁊ cuiuslʒ modi arguēdi: duo facit: qꝛ pmo
determinat de pcognitionibꝰ subiecti ⁊ passionis ex qbꝰ
cōponit conclo pbanda. ⁊ ēt determinat de pcognitione
dignitatis p quā hʒ pbari cōclo: ⁊ tāq̄ʒ per pnͣ extrinsecū
⁊ cōe. 2° determinat de pcognitionibus pmissaꝝ p q̄s ha/
bet pbari pclo tāq̄ʒ per pnͣ intrīseca ⁊ ppria. 2° ibi (Est āt
cognoscere.) Circa pͣ tria facit: qꝛ pͦ pmittit diuersos mo
dos pcognoscēdi. 2° de istis diuersis modis exēplificat. 3°
assignat huius diuersitatis cām: 2° ibi. (Aut qm̄ oē) 3° ibi.
Non. n. (silr boꝝ.) ¶ Cōtinuet ergo. sic dcm̄ est q̄ opor/
tet pcognitionē pcedere ad acqrēdam noticiam de q̄cūq̄
pne. hͦ aūt pcognitiones sunt due. s. qꝛ est. ⁊ qd est. Ideo
ait q̄ (dupliꝛ aūt nccīum est pcognoscere. alia nāq̄ pus)
q̄ʒ sciamus pnēz pbandā (necē est opinari: qꝛ sunt alia vo
opʒ intelligere qd est qd̄ dicit per nomen: q̄dam autem
vtraq̄.) ¶ Deinde cū dicit. (Ut qm̄ oē.) Exemplificat de
pdictis ostēdēs q̄ de dignitate opʒ pscire qꝛ ē: de passione
oportet pscire quid est qd̄ dr̄ de subiecto vo opʒ prescire
vtrūq̄. vʒ. qꝛ est ⁊ quid est: ideo ait (vt qm̄ oē qd̄ est verū
est aut affirmare aut negare). i. de hac dignitate q̄ de q̄lʒ
est negatio vel affirmatio vera (qꝛ est). i. opʒ pscire qꝛ est
(triangulū aūt). i. q̄ʒtum ad triangulū siue q̄ʒtū ad passio
nē opʒ prescire (qm̄ qd hoc significet. sʒ vnitatē). i. q̄ʒtum
ad vnitatē q̄ se hʒ vt subiectū (vtrūq̄). i. opʒ scire vtrūq̄
. i. (qd significat. ⁊ qꝛ est.) ¶ Deinde cū dicit. (Non tamē
similr) assignat cām huiꝰ diuersitatis ostēdens quare sunt
diuerse pcognitiones. vel q̄re diuersimode pcognoscun/
tur dignitas subiectū ⁊ passio. Intēdit aūt talē rationem
quecūq̄ nobis nō silr manifestant nō silr pcognoscunt: ⁊
subiectum passio ⁊ dignitas sunt hͦ. ergo ⁊c̄. ¶ Cōtinue
tur ergo. sic hñ dico q̄ dignitas subiectū ⁊ passio nō silr
pcognoscitur (enim) pro qꝛ (vnūq̄dq̄ hoꝝ nō silr est no/
his manifestū (⁊ per pñs non est silr pcognitū. ¶ Notan n
dum aūt q̄ ipsa pcognitio q̄dam cognitio est: ⁊ per pñs
est q̄dam manifestatio. q̄ ergo non sunt silr manifesta nec
silr cognita non sunt silr pcognita. qꝛ si eēnt silr pcognita
eēnt silr cognita ⁊ silr manifesta. ¶ Notādū ēt q̄ cuʒ di/ o
gnitas habeat rationē cōplexi sbm ⁊ passio rationē incō
plexi. Rursus cū passio habeat rationē accñtis: sbm vo
sit id cui passio accidit: qꝛ nō silr fiunt nobis nota ⁊ mani
festa accidētia ⁊ qbus accidūt ⁊ cōplexa ⁊ incōplexa. idō
vnūq̄dq̄ eoꝝ. vʒ. dignitas passio ⁊ sbm non est nobis silr
manifestū. ⁊ per pñs nec silr pcognitū. ¶ Circa hāc autē p
particulā dubitandū est de pcognitionibꝰ q̄uo accipiēde
sint hͦ pcognitiones: qꝛ est. ⁊ qd est. ¶ Dubitandū ēt est
de exēplis. nam si nō dubitat de hoc exēplo. q̄uo de quo/
libet veꝝ est affirmare vel negare se hēat vt dignitas: dou
bitat tñ q̄uo triāgulus se hēat vt passio ⁊ vnitas vt sbm.
¶ Primo ergo dubitat de pcognitionibꝰ. ⁊ est q̄stio veꝝ
quid est sit pcognitio. ⁊ videt q̄ nō: qꝛ scire qd est. est sci/
re diffōnē rei: eo q̄ diffō sit sermo exp̄ssiuus q̄ditatis et
eēntie. Scire aūt quid subiecti ⁊ qd passionis nō est hēre
pcognitionē: sʒ magis est hīe pfectam sciam. naʒ diffō est
mediū cōcludēdi passionē de sbto. hͦ aūt diffō que po/
nitur eē mediū. vel est diffō subiecti vel passionis vl' com
phēdēs vtrūq̄: qꝛ sciēs qd subiecti ⁊ qd passionis. i. sciēs
diffōnē vtriusq̄: non solū hēbit pcognitionēz de pne in q̄
cōcludit passio de subiecto. sed hēbit pfectaʒ sciaʒ de eo
non ergo qd est dʒ poni pcognitio. i. diminuta cognitio:
sed magis dʒ dici pfecta noticia. ¶ Dōm q̄ h qd̄ pōt sol/ A
ui per vba q̄ tāgit Themistiꝰ in cōmēto. ait. n. q̄ duplex
est q̄ qd est. ⁊ duplex est diffinitio. vʒ. diffō que sigt nomē
quo noiatur res: ⁊ diffinitio signs sbaʒ rei quid est. ⁊ ait
q̄ non opʒ vt putemus q̄ hec diffinitio sit illa imo inter
has diffinitiones est differētia magna valde. qd̄ declarat
qꝛ vt dicit intētionēz quam significat nomē iam intelligit
qui non cōtēplatus est in aliqua doctrinaꝝ. naʒ pueri et
indocti qui non sunt instructi in aliquibus disciplinis in/
telligunt quid est qd̄ dr̄ per nomē: vt cum pcipitur eis q̄
vocēt hominē non adducunt equū. ⁊ idē Themistiꝰ sub/
dit cum pcipitur eis q̄ portēt puluinar nō afferūt aquaʒ
pueri ergo ⁊ ydiote intelligunt quid est qd̄ dr̄ p nomen: ⁊
formant sibi i intellectu aliquē pceptuʒ de significatione
nois qui pceptus pōt dici quid nois. Scire tamē qd rei
⁊ cognoscere diffinitionē indicantē sbam vniuscuiusq̄ et
scire dissoluere rē in sua principia diffinitiua non est pue
rorum nec ydiotaꝝ: sʒ eorum qui exercitati sunt in scien/
tijs. ¶ Dicemus ergo q̄ pceptus quē format sibi intelle/ B
ctus de rebus: ⁊ de his que audit vel potest eē q̄dam co/
gnitio incōpleta p quam scit distinguere vnam rē ab alia
⁊ vnum significatū ab alio sicut pueri sciunt ⁊ ydiote qui
diuersis noibus diuersa intelligūt ⁊ sciunt qd̄ iʒ nomē in
suū sigtuʒ referre. ⁊ talis pceptus dr̄ eē qd nois qui soluʒ
est q̄dam cognitio supficialis ⁊ incompleta. Scdo intel/
lectus de rebus potest sibi formare pceptum cōpletum:

vt non solũ sciat nomen referre in suũ significatũ qd dici/
tur esse qd nois. sed et ipsum significatũ sciat resoluere in
sua propria pncipia & sciat inde formare diffõnẽ q̃ dr esse
quid rei. Sunt aũt multe alie drie inter qd nois & qd rei
vt i psequẽdo patebit. Ad pñs tñ sufficiat hec dria q qd
nois est referre nomẽ in suũ significatũ. qd vo rei est sibi
formare pceptum in intellectu: non solũ per quẽ referat
nomẽ in suũ significatũ sz et p quẽ resoluit significatũ in
sua pncipia propria. ¶ Cũ ergo Aristo. ait q opz tã de
subiecto q̃z de passione psupponere quid est. non intelligit
de quid rei sz de qd nois. vt pz ex mõ loquẽdi suo. ait. n.
q opz prescire qd est qd dr per nomẽ. cũ g arguit q scire
qd est: est scire diffõnem & hic pfectã notitiã: arguitur de
A qd rei qd non est precognitio. ¶ Ulterius aũt dato q qd
est sit precognitio. Dubitaret forte aliqs vtrum sit preco
gnitio vna vel plures. & videt q sit pcognitio plures. nã
sicut se hz quid rei vnius ad qd rei alteri?. ita vt videtur
se hz quid nois vnius ad quid nois alterius. sed quid rei
subiecti est oino diuersum a quid rei passionis. ergo & qd
nois vnius oino differt a qd nois alterius. Scire g qd est
de passione & subiecto q̃tũcunqz intelligamus de qd no
minis non erit pcognitio vna sed plures. Ad idem viden
T.c.14 tur facere verba phi in. 7. metaph. qui loquens de diffi/
nitione substãtie & accidẽtis ait q diffinitio siue quod qd
est dicitur multis modis. ¶ In cõtrarium est: qz si qd qd
est esset precognitio plures: tunc esset tripliciter pcogno/
scere. vz. quid subiecti. quid passionis. & qz est. cuius op/
positum habet in lra. nã lz sint tria pcognita dignitas pas
sio & subiectũ. sunt tñ due pcognitiones & est dupl'r pco/
B gnoscere. ¶ Dõm q vt pz p habita qd nois dicit qñ for/
mamus nobis cõceptũ in intellectu per quẽ referrimus
nomẽ in suũ significatum. & hec cognitio ẽ valde diminu/
ta & incõpleta. qd vo rei est qñ vlterius in cognitione p/
cedimus & nõ solũ p intellectũ referimus nomẽ in suũ si/
gnificatum sed et ipsum significatũ resoluimus in sua p/
prie pncipia. & hõ cognitio respectu porie cõpleta & pfe/
C cta maret dici. ¶ Quãtũ g ad pñ motiuum qõnis nõ est
dria inter qd subiecti & passionis. qz sicut vno simplici no
mine noiamus subm ita vno simplici noie noiamus pas/
sionẽ. nõ. n. dicemus q q̃tum ad quid nois subm habeat
qditatẽ simplicẽ. passio vo p additamẽta de quo ẽ diffu/
T.c.18. & inde. sus sermo in. 7. metaph. mater. n. cũ docet puerũ cogno/
scere hominẽ qd hz rõnẽ subiecti & cognoscere albũ qd
hz rõnẽ accñtis sensibil'r ondẽdo h & h docet cognoscere
vtrũqz. referre g nomẽ in suũ significatum qd sciũt facere
ydiote & pueri nihil est aliud nisi cognoscere diuersitatẽ
rep. & scire nomina referre rebus quibus sunt imposita.
& qz hoc ydiote & pueri non alr faciunt in suba & acciden
te. nec sciunt pp scire qd nois cognoscere driam inter ac/
cidẽs & subm. hõ aũt pcognitio que est quid nois licet sit
mãliter plures: qz cõpetit passioni & subo. formal'r tñ est
quodãmõ vna. qd ergo nois. d. vnũ modũ cognoscendi.
sz qd rei qd non solũ refert nomẽ in suũ significatũ: sz et
resoluit significatũ in sua pncipia. iõ hoc qd dicit quid rei
magnã driam hz. nam pncipia sube non sunt nisi suba iõ
nihil ingredit diffinitionẽ sube: qd nõ sit de essentia eius.
sed pncipia accidentis non solũ sunt accñtia: sed et suba.
ideo accñs hz diffõnẽ per additamenta. & aliqd ingredit
diffõnẽ eius qd non est de eẽntia ipsius: q̃re si qd rei eẽt
pcognitio: nõ esset idẽ modus pcognitionis: nec eadẽ p/
cognitio qd passionis & qd subiecti. & maxime si sbm illõ
esset suba. sz qz pcognitio non est quid rei sed quid nomi/
nis. & q̃tum ad hoc quasi est idem modus in substãtia &
accidente. ideo qd est qd dicit est pcognitio vna: lz multa
D sint pcognita. ¶ Quãdo vo arguitur q eadẽ ẽ ratio de
quid rei & qd nois & q eodẽ mõ se hz quid rei ad quid rei
sicut quid nois ad qd nois: pz esse falsũ: qz in multis nõ
est alius modus cognitionis q̃tũ ad cognitionẽ incõple/
tam de qbus si velimus hre pfectã cognitionẽ distingue/
mus vnũqdqz eop & erit alius cognitionis modus. & qa
qd nois dicit cognitionẽ incõpletã: qd rei cõpletã. nõ va/
let si idẽ est quodãmõ modus diffiniẽdi q̃tũ ad qd nois
q idẽ sit modus diffiniẽdi q̃tũ ad quid rei. q̃tũ enim ad
qd nois non differt modus diffiniẽdi in his & in illis. da/
to tñ q eẽt ibi aliqua modica dria: intellectus tñ qñ mo/
dicum deest accipit qd non deeẽt. vt vult phs 2° physico/
rum. ideo q̃tum ad quid nois & maxime apud logicum
q nõ ita ad pfundũ & ad ppria ingredit dicet esse vnus &
idem modus. Qd vo arguebatur vlterius de pho in 7° T.c.14
metaphysice nõ est ad ppositũ: qz ibi loqtur de qd rei nõ
de qd nois. ¶ Ulterius autẽ dubitaret aliqs circa qd est E
vtrũ cõpetat dignitati. & vr q sic: qz vt sepe sepius dictum
est. hic non agit de quid rei. sed de qd nois & de qd est qd
significat. vnde & phs in lra cum prius locutus est de hac
pcognitione quid est qd dr. statim post hãc eãdẽ pcogni/
tionẽ vocat qd est qd significat: q̃re cum de oi voce signifi/
catiua possumus scire quid est qd dr. & quid est quod si/
gnificat. de q̃libet oratiõe ptingit scire qd est qd dicitur.
cum q̃libet oratio sit vox significatiua vt põt haberi ex p
mo perhyermenias: de dignitate ergo que est q̃dam ora/ Cap. 4
tio siue quedã propositio & est vox significatiua cõtingit
scire q quid est. ¶ In ptrarium est phs volens q de pas
sione solũ pcognoscẽdum est qd est: de dignitate solum: qz
est. de subiecto vo vtrũqz. ¶ Dicẽdum q quidã simplici F
ter concedũt q de dignitate non põt sciri quid est. dicunt
enim q hois albi & etiã nullius complexi est diffinitio: iõ
aiunt cum dignitas sit q̃dam enũciatio & sit qddam com
plexum. eius nõ potest pcognosci quod quid est. sz hi pro
tanto a veritate deuiant: qz non loqtur hic phs de qd rei
sed de quid nois. Cõpleta aũt cũ non dicant vnam subam
& vnam essentiam: eop non est diffinitio dicẽs quid rei p
quam indicatur rei suba. tñ quid nois: & quid est qd signi
ficatur ptingit esse ipsop cõplexop: & etiam ipsarũ orõnũ:
cũ oratio sit vox significatiua. ¶ Uñ q̃tum ad psens spe G
ctat preter differẽtiam quam tetigit Themistius: & quam
fuimus diffuse prosecuti in q̃stione prima. inter qd nois
& quid rei possumus triplicem differẽtiam assignare in/
ter hãc diffõnem & illam quã tãgit phs in. 2. huius. Pri/
ma differẽtia est. qz diffinitio quid rei simpl'r loquendo
est subarum. si aũt est accidentium hoc nõ est simpl'r: sed
per additamenta: sed diffinitio de quid nois simpl'r loqn
do etiam ẽ vtrorũqz. nam ydiote & pueri qui instruũtur in
quid nois: lz sciant quid significetur nomine albi: & quid
noie hominis. nesciunt album habere rationẽ accidẽtis
& dependens a substantia. ideo accñtia vno simplici no/
mine noiantur: sicut & substãtie. Diffinitio ergo dicẽs qd
nominis in accidẽtibus non proprie est per additamẽta:
nec est per dependentiam ad suba: & cum intelligimus ac/
cidens a substantia depẽdere hoc non est solũ ex eo q re
ferimus nomen in suũ significatum. sed ex eo q rem signi
ficatam referimus in sua pncipia: sed rem significatam in
sua principia referre hoc nõ est sistere in quid nois: sz est
procedere ad quid rei. accidẽtia enim ex vi dispositionis
quid nois non habent diffinitionẽ per additamenta. Se
cunda dria inter qd nois & quid rei est: qz non solum quid
nois põt esse simpliciter accidẽtium. sed etiam quid nomi/
nis põt esse non entiũ: vt si dicam hyrcoceruus possum
scire qd significatur noie hyrcoceruus: vt qz significat aial
compositum ex hyrco & ceruo: vel ex equo & ceruo. si er/
go in rerũ nã nullum aial est tale: nec potest esse sciẽtia de
hyrcoceruo qd nois: nesciam tñ qd rei. Tertia differẽtia T.c.10.
qz quid nois põt esse cõplexop. vñ dicit in. 2. posteriorũ. & inde.

q illyas.i.tota historia troiana pot hre qd noim nō autē
T.c.12. qd rei.q2 vt dī.7.metaph.hois sibi ꝛ etiā nullius cōple
xi pōt esse diffinitio.hȝ ergo cōplexū qd nois:vt pȝ ex se
T.c.13. cūdo huius.pȝ hoc idē ex h qd dī.7.meta.ꝙ diffō habēs
qd nois potest cōpetere ipsis metris.vel vt hȝ alia littera
vna magna historia potest hre qd nois. Augetꝰ ḡ difficul
tas q̄siti cū hic loquitꝰ Phs de diffōne qd nois q̄uo hanc
p̄cognitionē negat Phs a dignitate cū ꝛ dignitatē ꝛ q̄bli
b bet ɔplexū hȝ diffōnē hēre possint. Sciēdū ḡ ꝙ lȝ q̄lȝ
dignitas ꝛ q̄lȝ oīo possit hēre qd nois.tñ ɔplexū non hȝ
qd nois rōne sui sȝ rōne incōplexoꝝ.qd dupl'r cē ɔtingit.
p̄mo si ipsi cōplexo iponatꝰ vnū nomē ꝛ noietur illud cō
plexū per incōplexū vt si toti historie troiane iponeretur
vnū nomē ꝛ vocaretꝰ illyas : posset scire qd sigtur noie il
lyas:q2 sigtur historia troiana:tūc ḡ ɔplexū hȝ qd nomis
non rōne sui sed rōne nois ipositi. Scdo hoc ɔtingit rōne
incōplexoꝝ ɔtentoꝝ in locutione cōplexa.vt homo cur
rit non est vox sigtiua nisi q2 partes eius sunt sigtiue.qui
ergo scit qd sigt homo.ꝛ qd currit.scit qd sigt homo cur
rit. Cum ḡ Phs ait.ꝙ de subiecto sciēdum est qd est ꝛ etiam
de passione.i.de p̄dicato.intelligit ꝙ de oibus termis in
complexis q̄bus indigemꝰ ad aliq̄ȝ argumētationem vel
ad aliq̄ȝ demr̄ationē opȝ nos scire qd sigtur noie illoꝝ
i terminoꝝ. Et si dicimꝰ ꝙ de icōplexis opȝ nos scire qd
nois frustra adderetꝰ ꝙ oporteret nos p̄cognoscere hoc d
cōplexis cum qd nois per se cōpetat incōplexis non com
plex.nec habeant qd nois complexa aliud q̄ȝ habeāt in
complexa. Cum ḡ dubitarū sit de hac p̄cognitione qd est
esset vlterius dubitandū de hac p̄cognitione q2 est ꝛ etiā
dubitādum esset de exēplis in lra tactis.sed de his omni
bus disputabitur in sequentibus.

T.c.3. Est aūt cognoscere alia quidē prius cogno
scētes. Quorūdā aūt silꝰ accipe notitiā: vt q̄
cūq̄ ɔtingūt eē sub vlibus quoꝝ hn̄t cognitio
nem. Quod.n.ois triāgulus hȝ tres angulos
duobus rectis equales presciuit. Quod vero

Triangulus in semicirculo.

hic q est
i semicir
clo triā
gulus sit
sil indu
cens co
gnouit. Quorū
dam in hoc modo disciplina est ꝛ non per me
dium vltimum cognoscitur: quecūq̄ eniȝ sin
gularium contingunt esse ꝛ non de subiecto
aliquo.

Argu. Fit autem vt cognoscamus quedam prius
cognoscentes. Quorūdam etiam simul acci
pientes cognitionem: veluti quecūq̄ sunt sub
vniversali: quoruȝ habetur cognitio: nā oēm
triangulūȝ tres angulos duobus rectis equa
les habere antea sciuimus. At id quod est in
semicirculo triangulum esse: simul inducētes
agnouimus. Hoc enim pacto nōnullas disci
mus rerum: ꝛ non per medium extremum co
gnoscimus: quecūq̄ iam singulares sunt: ꝛ de
nullo predicantur subiecto.

Postq̄ȝ determinauit de p̄cognitionibꝰ subiecti ꝛ passio
nis ex q̄bus ɔstat ɔclo cuius scia q̄ritur ꝛ determinauit
de p̄cognitione dignitatis per q̄ȝ est illa ɔclo p̄bāda tā
per mediū extrisecū ꝛ cōe. In parte ista determinat de
p̄cognitionibus p̄missaꝝ per q̄s est p̄bāda ɔclo tā
p̄pria p̄ncipia ꝛ intrinseca. Ad cuius euidētiam scien
dum est ꝙ semp p̄misse sm ꝙ hȝ.sunt prius note ɔne:sed
non queiȝ p̄missaꝝ est semp p̄us nota tpe:sed maior sem
per est prius nota tpe.minor aūt si notum sit eam esse sub
maiori est prius nota ɔne nā ꝛ simul tpe:vt si velim scire
ꝙ triāgulus in semicirculo hȝ tres formabo talem syll'm.
ois triāgulus hȝ tres.hec figura descripta in semicirculo
est triāgulus.ergo hȝ tres.maiorē aūt p̄pōnem huiꝰ syll'i
per lōga tpa possum scire anteq̄ȝ habeā de ɔne noticiam:
vt si scio oēm triāgulum hēre tres non opȝ me scire ꝙ il
le qui est in semicirculo sit hȝ.q2 possuȝ scire in vli ꝛ igno
rare in particulari vt dī in.2° prioꝝ: vt possum scire oēm
mulam sterilē ꝛ credere hāc hēre in vētre.ergo possuȝ sci
re maiorē ꝙ ois triāgulus hȝ tres ꝛ ignorare ɔnem ꝙ hic
qui est in semicirculo habeat tres.sed si addā minorē ma
iori per q̄ȝ minorem inducitꝰ particulare in suū vl'e: simul
sic inducēs cognosco ɔnem. In syll'o itaq̄ prius facto ma
ior cognoscitꝰ prius tpe ɔne:minor aūt non cognoscitꝰ tpe
prius.sȝ nā. Phs ḡ in determinādo hos modos p̄cogno
scēdi p̄missas an ɔneȝ tria facit.q2 p̄ distinguit hos duos
modos oñdens ꝙ aliq̄ p̄cognoscitꝰ ante ɔnem p̄us tpe:vt
maior.aliq̄ simul tpe ꝛ prius nā vt minor:exēplificat 2° de
illis modis.3° ne videatꝰ incōueniēs ꝙ aliq̄ cuȝ ɔne simul
tpe cognoscatꝰ:ꝛ declarat que sunt illa q̄ simul tpe cogno
scuntꝰ.2° ibi (Quod.n.ois.) 3° ibi.(Quorūdā.n.h modo)
Dicit ergo ꝙ (Est aūt cognoscere.alia q̄dem cognoscun
tur prius) su.tpe vt maior.(quorūdā aūt) est (accipe noti
tiam) cum ipsa ɔne (simul) su.tpe sed prius nā.ꝛ hoc q̄ntū
ad minorē. Et exponit que sunt illa q̄ simul tpe cognoscū
tur cum ɔne dicēs.(vt) su.simul tpe cognoscūtur cū ɔne.
(quecūq̄ ɔtingūt eē sub vlibus quoꝝ hn̄t cognitionem)
su.ꝙ sint sub vlibus. Notādum aūt ꝙ ad hoc ꝙ minor
cognoscatꝰ simul tpe cum ɔne.oȝ ꝙ i'illa minori accipiatꝰ
aliq̄d sub vli.ꝛ ꝙ notū sit illud esse sub vli.vt si dicaȝ t ois
triāgulus hȝ tres.nōdum scio hāc ɔnem ꝙ ille qui est i se
micirculo habeat tres.sed si adiūgo minorē maiori dicēs
ille qui est in semicirculo est triāgulus.statim scio prefatā
ɔnem.vȝ.ꝙ habeat tres.in illa ergo minori assumpta ac
cipitur aliq̄d sub vli. Rursus oȝ notum esse ꝙ ille qui est
in semicirculo sit triāgulus.q2 si non eēt notum non esset
manifesta ɔclusio.vȝ.ꝙ haberet tres. Ad hoc ergo ꝙ mi
nor cognoscatꝰ simul cum ɔne opȝ ꝙ aliq̄d accipiatur sub
vli.ꝛ ꝙ notū sit illd eē sub vli.vt patet in exēplo p̄habito.
His autem ɔcurrētibus statim apparet ɔclusio.ideo ait
Phs ꝙ illa simul cognoscūtur cum ɔne quecūq̄ cōtingit
esse sub vlibus quoꝝ habēt cognitionē.i.de q̄bus notum
est supple ꝙ sint sub vlibus. Deinde cum dicit.(Quod
eniȝ ois q̄dem) exēplificat de illis duobus modis preco
gnitionis.oñdens ꝙ aliqua p̄cognitio est prius tēpore.
aliqua.prius nā.q2 maior potest cognosci prius tpe.mi
nor vero simul tpe ꝛ prius nā.ideo ait (ꝙ ois quidē triāgu
lus habet tres duobus rectis equales).i.hanc proposi
tionem que est maior ante conclusionem (presciuit) i.p̄us
sciuit supple tempore (ꝙ vero hic qui est in semicirculo
sit triangulus) idest hanc propositioneȝ que est minor (in
ducens) etiam adiūgens eam maiori (cognouit) eam cuȝ
conclusione (simul) supple ꝛ tēpore prius natura. De
inde cū dicit (Quorūdā.n.hoc modo) ne credatꝰ eē incon
ueniens ꝙ aliqua cognosci possint simul tpe cum ɔne de
clarat que sunt illa que sic cognoscūtur.dicens (quorū
dam

dā.n.est hoc mō disciplina).vz. ꝙ simul cognoscunt cū
ɔclōne.ꝛ in talibus (vltimū).i.minor extremitas (cogno
scitur) supple esse sub vlī (nō ꝑ medium) ꝛ exponit q̄ sunt
illa ꝛ dicit ꝙ talia sunt (q̄cunqȝ iā cōtingūt eē singulariū
A ꝛ nō de subiecto aliquo) supple dīr. ¶ Notandū aūt ꝙ
nō semꝑ minor est sil' tpe nota cū ɔ̄ne. nā vt potest patere
ꝑ habita si in minori accipiat aliqd sub maiori. ꝛ non sit
notū illud sic acceptū eē sub maiori non erit statim nota
ɔclō: vt si dicerē. ois triāgulus hȝ tres. ꝛ nō esset notū ꝙ
ille q est in semicirculo eēt triāgulus: imo idigeret adhuc
aliquo medio ꝛ aliq̄ ꝓbatione ad ośdēdū sic esse. nō sta-
tim esset nota ɔclō ideo ait ꝙ quorūcūqȝ est hoc mō disci
plina vltimū cognoscit eē supple sub suo vli non per me
diū. q.d. ꝙ ad hoc ꝙ minor habeat hāc disciplinā: ꝛ fiat
sil' nota cum cōclōne oȝ ꝙ vltimū.i.minor extremitas co
gnoscat nō per medium aliud: sed statim notū sit eā con-
B tineri sub suo vli. ¶ Notādū etiā ꝙ ad hoc ꝙ vltimū sic
contineat sub suo vli requirit vt non indigeamus aliquo
alio medio sillogistico ad ꝓbandū eā esse sub vli: sed so
lū ad hoc sufficiat solus sensus: vt ꝙ hic qui est descript⁹
in puluere sit triangulus nō indigemus medio sillogisti
co: sed ipse sensus indicat sic esse. ideo phs volens decla
rare qn̄ vltimum.i.minor extremitas cognoscat eē sub
suo vli nō per medium sillogisticū. ait ꝙ quecunqȝ cōtin
gunt eē de numero singulariū: ꝛ nō dicunt de aliquo sub
iecto supple solo sensu indicant esse talia: ꝛ ad illa nō in-
C digemus medio sillogistico. ¶ Notandū etiā ꝙ nō indi
gere medio sillogistico potest ɔtingere dupliciter. vel q̄r
est imediata. vel q̄r vt dictū est ad h̄ sufficit solus sensus.
igit si minor sit particularis cū particularium ꝛ indiui-
duorum per se perceptiuus sit ipse sensus. vel si minor sit
imediata. vtputa si hec est imediata: qȝ equilater⁹ est tri-
angulus. ꝛ nō indigemus ad hoc aliquo medio: sed sta-
tiȝ innotescit nobis sic esse. quecūqȝ harū minorū accipi
at sub maiori erit sil' nota cū cōclusione. vt si dicat. ois tri
angulus hȝ tres. hic particularis q est descriptus in pul
uere est triāgulus. statiȝ sciet ɔclō ꝙ hȝ tres. nec idigebi
mus ad hoc aliquo medio: sed ipse sensus sufficienter iu
dicabit de hoc pticulari ꝙ sit triangulus. Rursus si non
accipiat in minori triangulus pticularis: sȝ dicat eqlate
rus est triāgulus: posito ꝙ hec minor sit imediata statiȝ
D erit nota ɔclō ꝙ hȝ tres. ¶ Notādū ēt ꝙ lȝ duobus mo
dis minor sit sil' nota cū ɔclōne. vl' q̄r ē pticularis vl' q̄r ē
immediata. sufficit tn̄ phō exēplificare de altero hoȝ. vt
exēplificare de pticulari qd̄ nō dr̄ de aliquo subō ad hoc
E ꝙ pateret q̄lr minor cū ɔclōne pōt eē tpe sil' nota. ¶ No
tandū ēt ꝙ lȝ cā possit sil' eē tpe cuȝ effectu. vt sil' sunt ter-
re interpositio ꝛ eclipsis: tn̄ nā semꝑ cā ꝑor ē effectu. q̄re
cū ꝑmisse sint cā q̄re cognoscat ɔclō q̄libȝ premissarū nā
prius est nota ɔclōne. sȝ maior est ꝑus nota nā ꝛ tpe. mi-
nor aūt poterit sic accipi ꝙ erit ꝑus nota nā tn̄. ¶ Post
q̄ȝ dubitauimus de ꝑcognitiōe qd ē ſm ordinē ꝑtractatū.
F restat dubitare de cognitione q̄r ē. ¶ Dubitat ḡ vtrū de
subiecto ꝛ dignitate oporteat ꝑcognoscere q̄r est. dōm ꝙ
cū de nō ente nihil ꝓbari possit eo ꝙ nō ens: nec sūt dñe
nec sunt spēs: nec ēt passiones Rursus cū ex falsis cāliť
Cap.2. nulla vitas ɔcludat. q̄r vt ꝓbat in.2.ꝑor. ex falsis seqtur
verū nō pp qd. sȝ qm̄ oȝ de subō ꝑsupponē q̄r sit al'r.n. de
eo nō posset aliq̄ ꝓbari passio. ¶ Rursus de dignitate ꝑ
quā ꝓbat passio de subō oȝ ꝑsupponē q̄r est.i. oȝ ꝑsuppo
nere ꝙ illa dignitas sit vā: q̄r cāliter ex falsis non seqtur
verū. falsuȝ.n. nō pōt eē cā veri. igit q̄r est erit ꝑcognitio
tā subī q̄ȝ dignitatis vt auctor in lr̄a tāgit. ¶ Ulteri⁹ aūt
G dubitaret forte aliqs dato ꝙ q̄r est sit ꝑcognitio subiecti
ꝛ dignitatis. vtrū debeat dici ꝑcognitio passiōis. ꝛ videt
ꝙ sic. q̄r si phi ex admirari ceperūt philosophari vt vidē

tes passiones solis ꝛ lune ceperūt inuestigare cās. ꝑus co
gnouerūt q̄r eclipsis inest lune q̄ȝ scirēt cām eius. cū ḡ sci
re sit ꝑ cām aūq̄ȝ hrēnt hui⁹ sciaȝ nō solū sciuerūt qd est
luna ꝛ q̄r est luna. sȝ ēt cognouerūt qd est eclipsis. ꝛ q̄r est
eclipsis. erit ḡ ipsius passionis precognitio q̄r est. ¶ In
ɔtrariū est phs in lr̄a: qui hȝ precognitionē nō attribuit H
passioni: sed subō ꝛ dignitati. ¶ Dōm ꝙ cōiter ponitur
ꝛ magni hāc positionē secuti sunt: ꝙ cuȝ accńtis esse sit in
esse. ꝛ cū iesse passionis cōcludat ꝑ demrationē: q̄r ē pas-
sio.i. q̄r inest ꝑcognitio esse nō poterit. sȝ hoc est isufficiē-
ter dcm̄. pȝ enim ꝙ phi viderunt eclipsim lune nec dum
sciebant hoc demratiue: q̄r ignorabant cām eius. inuesti
gata aūt cā potuerūt demratiue ɔcludere qd̄ ꝑus admi
rabant. ergo q̄r eclipsis est: ꝛ q̄r eclipsis iest lune demon
strationem ꝑcessit ꝛ est ꝑ demōstrationē ɔclusa. aliter tn̄
ꝛ alr̄. q̄r hȝ inherentia passiōis in subō vt admirata ꝛ vt
ignorata cā potuit demrationem ꝑcedere etiā inuestiga-
ta ꝑ cām potuit esse per demrationem cōclusa. Nō ergo
est bn̄ dcm̄ ꝙ q̄r est non est ꝑcognitio passionis ꝛ non pōt
demrationē ꝑcedere cū habeat per demrationē ɔcludi.
q̄r vt pȝ alr̄ ꝛ alr̄ cōsiderata pōt demrationē ꝑcedere ꝛ ꝑ
demrationē cōcludi. imo vt videtur nisi demrationē ꝑce
deret ꝛ nisi esset precognita nō fuisset ꝑ demrationē ɔclu
sa. nam ꝛ ipsi phi nisi fuissent admirati ꝛ nisi ꝑcognouis-
sent: q̄r luna eclipsat nō inuestigassent cām eclipsis ꝛ nō
demonstrassent eclipsim de luna. ¶ Est ergo diligenter I
notādū ꝙ phs de ꝑcognitionibus determinās nō inten-
dit dicere qd possit contingere sȝ qd necesse sit esse. de ne
cessitate enim in oi passione ꝓbāda de subō opȝ ꝑcogno
scere qd est subm̄ ꝛ q̄r est subm̄. opȝ etiā ꝑcognoscere qd
intelligit noie passionis. tamen q̄r passio est vel q̄r passio
iest alicui subō nō opȝ ꝑcognoscere: lȝ hoc aliquādo pos
sit cōtingere. vt si sciatur qd est habere tres ꝛ nesciā hāc
passionē inesse triāgulo poterit mihi demratiue ꝓbari:
q̄r ei talis passio inest. ꝛ sil'r si nunq̄ȝ vidi lunā eclipsari:
nec sciā ꝙ luna eclipsetur. dū tn̄ sciā qd importat nomie
eclipsis poterit mihi demōstratiue ośdi ꝛ per cām mihi
poterit patefieri ꝙ eclipsis lune cōpetit. phs ergo volēs
determinare de ꝑcognitiōibus simplr̄: sine qbus nō pōt
disciplina ꝛ scia aliqua adipisci. ait vt ꝙ de subō opȝ pre
cognoscere qd ꝛ q̄r. q̄r sine his precognitionibus nulla
passio de subiecto per demonstrationem sciri poterit. de
passione autem oportet prescire quid est quod dicitur:
q̄r si ignoremus quid est quod dicitur i nomine eclipsis:
nullam scientiam de eclipsi habere possemus. q̄r autem
est eclipsis. vel q̄r est q̄cūqȝ passio nō oȝ ꝑscire. nā lȝ pos-
sit cōtingere: ꝙ aūt demōstrationē añ noticiā cāe possu-
mus scire passionē inesse subiecto: tn̄ q̄r nō oȝ semꝑ sic eē
sed absqȝ tali noticia pōt ꝑ demrationē ɔcludi: io q̄r est.
nō ponit ꝑcognitio passionis. argumētū aūt ɔ̄ hoc fctm̄
solutū est ꝑ iam dicta. ¶ Ulterius aūt dato ꝙ q̄r est pas- K
sionis nō sit precognitio simplr̄. Dubitaret forte aliquis
vtrū possit dici ꝑcognitio in scia inuēta. ꝛ videt ꝙ sic per
argumentū supius factū. nā si scia inuēta fuit ꝑ admira-
tionē ꝛ phi ex admirari ceperūt philosophari: ꝑus vide
rūt: q̄r luna eclipsat: ꝛ q̄r nubes tonat: ꝛ q̄r cetere hȝ pas
siones isunt suis obiectis q̄ȝ inuestigarēt cās. i talib⁹ ḡ q̄r
passio iest ꝑcessit demratiōez ꝛ meruit dici ꝑcognitio. Di
cēdū ꝙ ſm cōmētatorē in aliqbus non eadē sunt nobis
ꝑus nota ꝛ simplr̄. vel qd̄ idē est: nō eadē sunt nob ꝑus
nota ꝛ nāe. In aliqbus āt sunt eadē nobis ꝑus nota ꝛ na
ture. vel simplr̄ in nālibus. aut vbi ꝑ effectū ꝓcedim⁹ ad
cognitionē cāꝝ: ꝛ vbi ꝑ admirari iceperūt phi philoso-
phari. alia sunt pri⁹ nota simplr̄. ꝛ alia ꝑus nota nob. nā
cause semꝑ sunt note ꝑus simplr̄ q̄ȝtū ad nām. In talibus
enī cāe io nō sunt note nob ꝑus: sȝ effect⁹: sȝ in mathema-

ticia nõ opꝫ sic eẽ.inuẽtoꝛ.n.ꝓpõnũ geometricaꝝ nõ ꝑus
vidit ꝙ anguli triãguli erãt eq̃les duob⁹ rectis.ꝛ de hac
visiõe admiratus incepit inuestigare cãm.imo ꝑus cogno
uit cãm.vel prius cognouit ꝙ angulus extrinsecus vale
bat angulos duos itriñsecos.ꝛ postea ex hac cã cognouit
L illã passionẽ inesse triãgulo.℃ Cũ g̃ querit᷑ vtrũ sciẽtẽ in
scia inuẽta qꝛ ẽ passio sit ꝓcognitio.dicidũ ꝙ in scia inuẽta
vbi ꝑ admirari incepim⁹ ꝑhilosophari ꝛ vbi per effect⁹
venimus in cognitionẽ causaꝝ semꝑ qꝛ est passio: vel qꝛ
inest ꝓcedit cognitionẽ cãeꝛ ꝑ ꝯñs ꝓcedit demr̃ationẽ.
iõ vt dicebat᷑ in talib⁹ inherẽtia passiõis ẽ ꝓcognita:ꝛ est
ꝑ demr̃ationẽ ꝯclusa.alr̃ tñ ꝛ alr̃:qꝛ vt admirata ẽ ꝓco/
gnita:ꝛ ꝑ cãm inuestigata ẽ ꝑ demr̃ationẽ ꝯclusa: ſ3 si sit
talis scia inuẽta ꝙ ibi ꝑ effect⁹ nõ ꝓcedim⁹ in cognitionẽ
cãeꝛ ſ3 magis ꝑ cãm in cognitionẽ effectuũ.nõ opꝫ aũt de
mr̃atorẽ ꝓscire inherẽtiã passiõis.igit᷑ qꝛ est passio vl̃ qꝛ
inest.nõ est ponẽda simplr̃ ꝓcognitio.qꝛ hoc nõ ẽ necessa
M riũ in acq̃sitione scie.l3 aliq̃ñ sic se hr̃e ꝯtingat.℃ Ulteri
us aũt dubitaret forte aliqs vtrũ qꝛ ẽ sit ꝓcognitio plu/
res vel vna.ꝛ vr̃ ꝙ sit ꝓcognitio plures.nam qꝛ sm̃ pħm
opꝫ ꝓcognoscere tã de subiecto q̃3 d̃ dignitate:cũ g̃ subm
dicat qd icõplexũ.dignitas qd cõplexũ.ꝛ eẽ videat᷑ dino
dici equoce de cõplexo ꝛ icõplexo qꝛ ẽ nõ erit ꝓcognitio
vna.nã eẽ cõplexi ꝛ maxĩe eẽ enũciatõis idẽ ẽ qd̃ veꝝ eẽ:
qꝛ circa cõpositionẽ ꝛ diuisionẽ ẽ v̾itas ꝛ falsitas:qꝛ vt dr̃
Cap.1. in ꝑncipio ꝑhyermenias.ꝛ vt habet᷑ in.3.d̃ aia in simpli
te.c.39. cibus aũt nõ sic accipit᷑ eẽ.qꝛ vt dr̃ in.3.de aia indiuisibi/
te.c.21. lium igit᷑ itelligẽtia in his est circa q̃ nõ est falsum nec ve
ꝛ.22. rum.cũ ergo eẽ dino difformiter sumat᷑ in simplicib⁹ ꝛ i
enũciationib⁹ qꝛ est subiectũ ꝛ qꝛ est dignitas nõ poterit
N esse ꝓcognitio vna.℃ In cõtrariũ est.qꝛ si nõ eẽt ꝓcogni
tio vna:tũc eẽnt tres ꝓcognitiones.Dicẽdũ ꝙ qd ẽ eẽ ꝓ/
cognitionẽ vnã sufficiẽter ostẽdim⁹ ꝓpter hoc ꝙ loq̇tur h̃
de qd nois nõ qd rei:sed qũo qꝛ est precognitio vna cum
hec se extẽdat ad dignitatẽ ꝛ ad subm ꝛ ꝑ ꝯñs ad cõple/
xũ ꝛ incõplexũ saluare ẽ valde difficile. Propter qd̃ sciẽ
dũ ꝙ pħs in ꝑncipio scd̃i hui⁹.de his de q̇b⁹ dicit eẽ qua
tuoꝛ q̃ões i ꝑncipio hui⁹ ꝑmi dicit eẽ duas ꝓcognitio/
nes.ponit.n.lr̃a i h̃o eẽ q̃õnẽ duplicẽ circa q̇ditatẽ ꝛ du
plicẽ circa eẽ.nã vna qd̃ ẽ de q̇ditate simplici quã vocat
qd.ꝛ alia ẽ de q̇ditate cõposita siue de q̇ditate passionis
quã vocat ꝑꝑ qd est.in passiõe.n.idẽ est qd est.ꝛ ꝑꝑ qd ẽ.
vt ipsemet ait.nã si querat᷑ qd ẽ eclipsis lune dicet᷑ ꝙ ẽ ꝑ
O uatio luminis obiectu terre.℃ Et si q̃rat᷑ ꝑꝑ qd est ecli/
psis lune dicet᷑ ꝙ ꝑꝑ ꝑuationẽ luminis sit cãra.de q̇dita/
te ergo simplici.i.de q̇ditate subi.vt qd est hõ aut celũ.ꝛ
de q̇ditate cõposita:vt de q̇ditate passionis.vt ꝑꝑ qd est
eclipsis aut tonitruũ:facit duas q̃ões. h̃ aũt de qd subi
ꝛ qd passiõis dicit eẽ ꝓcognitionẽ vnã.sic ẽt in ꝑncipio
scd̃i de eẽ facit q̃ões duas sic̃ de q̇ditate.nã dicit eẽ vnã
q̃õnẽ de eẽ simpliciũ siue de eẽ suboꝝ quã vocat si ẽ.vt si
est hõ aut celũ.aliam q̃õnẽ dicit eẽ de eẽ cõpositoꝝ siue
de eẽ passionis quã vocat qꝛ est.Uidet᷑ g̃ qũo qd simpli
ciũ ꝛ qd cõpositoꝝ siue qd subi ꝛ qd passionis faciũt ꝓco
gnitionem vnã ꝛ q̃ões duas.si ꝯsiderẽtur ꝓhabita vi/
dere nõ ẽ difficile.qꝛ vt sunt precognitio dñt qd nois:sed
vt sunt q̃d dñt magis quid rei.qꝛ q̃ões vt de his loquit᷑
pħs sunt equales numero his q̃ vere scimus.ydiotaꝝ ꝛ
pueroꝝ est scire qd nois.peritoꝝ aũt ꝛ expertoꝝ in disci
plinis est scire qd rei:vt põt haberi a themistio i ꝑncipio
cõmẽti sup hoc libro.cũ g̃ qd nois quasi eodẽ modo acci
piat᷑ in accñtibus ꝛ substãtijs nõ aũt qd rei erit de quid
nois vna ꝓcognitio ꝛ duplex q̃stio:sed si sic dicimus au/
gemus q̃õis difficultatẽ:qꝛ si qd est.est aliquo mõ idẽ
passionũ ꝛ subiectoꝝ.cũ esse nõ sit idẽ enũciationũ ꝛ ter
minoꝝ.qꝛ est vt est ꝓcognitio dignitatis que est enuncia

tio.ꝛ qꝛ est vt est ꝓcognitio subiecti qd̃ est quedam diffi/
nitio ꝛ q̇dã termin⁹ nõ erit ꝓcognitio vna.℃ Sciendũ P
ergo ꝙ sicut ostẽdimus qd est eẽ ꝓcognitionem vnam ꝛ
questiones plures distinguẽdo de q̇ditate.ita circa esse
dicemus esse ꝓcognitionẽ vnã ꝛ q̃ões plures distinguẽ
do de enunciationibus.nam alique enũciationes se ha/
hẽt vt pricipia ꝛ dignitates.alique vt cõclusiones:que
si cõparent᷑ ad itellectum hãc dr̃iam hñt:qꝛ in dignitates
ꝛ pricipia trahit᷑ itellectus simplici ituitu.Ideo dr̃.6ᵉ ethi Ca.14.
coꝝ ꝙ ad pricipia nõ est rõ.simplr̃ enim absq3 discursu ꝛ
absq3 ratione siue absq3 ratiocinatiõe fert᷑ itellectus i di/
gnitates ꝛ pricipia in cõclusiões vero fertur cum discur
su discurrẽdo a pricipijs ad eas.ꝛ qꝛ qd̃ quid est.est pro Te.c.9
prium obiectum itellectus.vt dicitur in 3ᵒ de aia.cũ po/ ꝛ.10.
tẽtie possint per se ꝛ immediate ferri in suũ obiectũ.itel/
lectus per se loquẽdo immediate fert᷑ in q̇ditates ad sim
plicia ergo ꝛ ad dignitates quasi eodẽ modo cõparatur
itellectus:qꝛ hec ꝛ illa q̃si primo se offerũt itellectui.nã
statim cum terminos cognoscimus pricipijs assentimus
vt hr̃ in ꝑmo huius.ꝛ qꝛ ex parte itellectus nostri cogni/
tio dignitatũ sic est inata ꝛ cõnexa cognitioni simpliciũ:
logicus qui est artifex rõnalis ꝯsiderat talia vt se tenent
ex parte itellectus:vt plane inuit commẽtatoꝛ supra.7ᵒ.
meta.vbi dat dr̃iam iter diffõnẽ cõsideratam a logico ꝛ
a metaphysico.cum sit tãta affinitas ex parte itellectus
nostri.cum fert᷑ in simplicia ꝛ in dignitates.qꝛ statim itel
lectis terminis simplicibus dignitati cõsentit.circa esse
subiecti quod est quid simplex.ꝛ esse dignitatis quod est
quid complexum:vna precognitio assignatur.l3 ergo sit
aliud esse simplicium ꝛ cõplexoꝝ:tñ q̃3tum ad illa com
plexa que statim se offerũt itellectui ꝓpter affinitatem
quam habẽt cum simplicibus vt referũtur ad itellectuꝫ
vnaꝫ precognitionẽ poterũt habere cũ illis.habẽt ergo
composita cum simplicibus quodãmodo vnã precogni
tionem.non aũt habẽt vnã questionẽ:qꝛ questio cum sit
dubitabilis ꝓpositio nõ est ꝓprie circa pricipia que gli/
bet ꝓbat audita.sed magis est circa ꝯclusiões.ꝛ qꝛ qua
si ꝑ dẽm modum aliter fertur itellectus in cõclusiones ꝛ
in pricipia.iõ circa esse simpliciũ ꝛ compositoꝝ sunt due
q̃ões l3 possit eẽ ꝓcognitio vna.℃ Possum⁹ ãt hãc ve/ Q
ritatẽ aliter declarare.dicemus.n.ꝙ qꝛ est subm nõ acci/
pit᷑ qꝛ est subm simplr̃ ꝛ absolute. vt est aliq̃ res alicui⁹
ꝓdicamẽti:ſ3 accipit᷑ qꝛ ẽ subꝫ res.s.talis de q̃ pñt ꝓbari
ꝓprietates ꝛ passiões.igr̃ qꝛ est icõplexi siue ipsi⁹ subi
qd̃ est qd icõplexũ sic acceptũ.multũ accedit ad qꝛ est cõ
plexi.nã sic̃ qꝛ ẽ cõplexi ẽ verificari ꝓdicatũ d̃ subo.sic qꝛ
est subꝫ est scire qꝛ ẽ res talis de quo pñt verificari ꝓꝑe
tates ꝛ passiões.vñ dicet᷑ in q̃õne sequẽti ꝙ oꝫ accipere
large qꝛ est.ꝛ hoc g̃ mõ qꝛ est subi ꝛ dignitatis vl̃ cõplexi
ꝛ icõplexi nõ faciũt nisi vnã ꝓcognitionẽ.nõ.n.differunt
nisi sicut verificari passionẽ de subo q̃3tũ ad qꝛ est.ꝛ ipsi⁹
dignitatis.ꝛ sic posset verificari hoc de hoc q̃3tũ ad qꝛ est
subi:nã tũc dicimus scire qꝛ est subm q̃si scim⁹ ipaꝫ eẽ rẽ
talẽ de q̃ passiones verificari pñt.℃ Ulterius ãt dubita R
ret forte aliqs vtrũ possit assignari vna cõis cã quare qd
subi ꝛ passionis faciũt ꝓcognitionẽ vnã.ꝛ qꝛ est subi ꝛ di
gnitatis faciũt ẽt ꝓcognitionẽ vnã.cũ ergo sm̃ quãlibet
ꝓcognitionũ sunt duo ꝓcognita:q̃re nõ sunt quatuoꝛ ꝓco
gnitiões.due subi ꝛ vna dignitatis ꝛ alia passiõis.℃ Di S
cẽdum ꝙ cum assignare sint diuerse cause possumus ad
hec oia vnã cõmunẽ causaꝫ assignare dicẽdo ꝙ hic subie
ctũ nõ accipitur pro substãtia tm̃ imo ipm accidens põt
esse subiectũ.qꝛ qd̃ est accidẽs vnius põt eẽ subꝫ alterius
ꝛ qꝛ accidens põt habere rõnem subiecti vt hic de subie
cto loquimur cũ ipsa passio sit accidẽs sic amplificãdo rõ/
nem subiecti oportuit amplificari rõnem ipsius quid.vt
sic large

sic large sumeret̃ qd subiectũ q̄ etiam accidentia talc qd hẽre possint. ⁊ q2 sic accipiẽdo qd subi vt se extẽdit ad qd accñtia ẽt ipse passiões hñt hȝ qd ⁊ qd subi ⁊ qd passio/nis vnã p̄cognitionẽ faciũt. Ex hac ẽt rõne põt accipi cã q̄re q2 est subiecti. ⁊ q2 est dignitatis est p̄cognitio vna. nã si subim hic acceptũ extẽdit se ad ipsa accidentia sicut oportuit ita large accipe qd est vt in hoc ipsa accñtia cõ/ueniret: ita oȝ sic large accipe q2 est vt ꝺ ipsis accidẽtib⁹ cõpetat. ⁊ q2 eẽ accidẽtiũ est eẽ cõplexoꝝ: vt q2 ẽ eclipsis idẽ est qõ q2 eclipsis alteri inest. q̄re si sic sumẽduȝ est hic eẽ subi vt ad ipsa cõplexa se extẽdat. ğ q2 est subi ⁊ q2 est dignitatis lȝ dignitas sit qd cõplexũ poterit eẽ p̄cognitio

A vna. ¶ Ulterius ãt dato duas eẽ p̄cognitiões q2 est ⁊ qd est dubitaret forte aliqs. vtrũ he p̄cognitiones requirant̃ in scia habita inueniẽdo sicut in habita addiscẽdo. ¶ Di

cẽdũ q̄ ad hoc cõiter rñdet̃ has p̄cognitiones nõ eẽ ne/

p̄ huius cessarias in scia inuẽta q̄ vt dicitur: pȝ ex ṽbis phi. nam

tex.c.p. phs ait q̄ ois doctrina ⁊ ois disciplina ex p̄existẽti fit co gnitione. ğ loqt̃ de scia que habet̃ addiscẽdo ⁊ docẽdo: nõ aũt inueniẽdo. ¶ Rursus ideȝ ait: q̄ opȝ p̄cognoscere qd est qõ dĩ per nomẽ. In scia aũt per inuẽtionẽ habita nõ opȝ vti sermone: sȝ ex ipsis reb⁹ accipit̃. ğ ibi nõ opȝ p̄co/gnoscere qd est qõ dĩ. Sȝ hec via stare nõ põt: nã themi/stius in suo cõmẽto vt supra dicebat̃. exponẽs q̄ ois do/ctrina ⁊ ois disciplina ex p̄exñti cognitiõe fit. ait hoc ve/ritatẽ hẽre ẽt in his q̄ hõ cogitat apud semetipsuȝ. ɔstat aũt q̄ ꝺ hisdeȝ p̄cognitiõib⁹ phs loquit̃ de qbus supius facit mẽtionẽ. cũ ait. ois doctrina ⁊c̃. imo exponẽs phs q̃o ois doctrina ⁊ ois disciplina ex p̄existẽti cognitione fit. ait de hȝ p̄cognitiõe q̄ est duplex q2 est ⁊ qd est. q̄re si illa p̄existẽs cognitio: vt pȝ per themistiũ requirit̃ in scia inuẽta. sequit̃ q̄ q2 est ⁊ qd est ẽt in scia inẽta requirunt̃. sȝ si nũq̄ ꝺ ex textu phi haberet̃: pȝ tñ veꝝ eẽ qõ dĩ. nã si aliqs admirãs eclipsiȝ lune vellet eius inuestigare cãm ⁊ inueniret sciaȝ de eclipsi dicẽs ipsaȝ eẽ p interpositionẽ ter re. si inueniẽs hãc sciam ignorasset q2 luna est. ⁊ nesciuis set qd est luna nũq̄ fuisset circa hãc sciam sollicitus ⁊ ne quaq̄ inuenisset eaȝ. Qð ergo obijcit̃ q̄ phus loqt̃ de oi doctrina ⁊ oi disciplina. ergo vr̃ loq de scia p doctorẽ i di scipuliũ tradita. hȝ ãt est scia nõ inueniẽdo habita. sȝ addi scẽdo acqsita. dici dȝ q̄ p verba illa phi nõ excludit̃ scia inẽta nã sciaȝ inueniẽs põt aliũ illã sciaȝ docere. ⁊ ita illa scia inẽta erit doctrina lȝ ğ scia inẽta nõ mereat̃ dici disci plina: q2 nõ est addiscẽdo habita põt tñ dici doctrina q2 docẽdo põt cõicari imo nisi scia inẽta eẽt doctrina nulla scia eẽt disciplina. q2 nisi inueniẽs aliũ docuisset nũq̄ ali/qs ab aliq̃ didicisset. nã q discit ab alio addiscit. tunc q̄ro de illo alio a quo didicit vtrũ habuit sciaȝ discẽs vel inue/niẽs. p̄mus ergo docẽs nõ fuit discẽs. sed fuit inueniens. ⁊ q2 tpe phi adhuc erãt in memoria p̄mi philosophantes: planũ est q̄ a p̄mis philosophãtib⁹ ⁊ demũ sciam inue/niẽtibus cõicata est scia discẽtibus. si ğ docere idẽ est qõ alijs sciaȝ tradere ⁊ addiscere idẽ est qõ ab aliquo sciaȝ ac cipere p ãtonomasiã scia inuẽta dȝ dici doctrina. q2 p il/lã est p̄ncipalr̃ alijs scia cõicata. Scia aũt ab aliquo acq sita dȝ dici disciplina. q2 hoc itelligit̃ noie discipline vt. s. ab alio sit accepta Bona ergo erit expositio supius tradi ta: vt dicat̃ ois doctrina. i. ois ars inueniendo habita que antonomatice doctrina dici dȝ. ⁊ ois disciplina. i. ois ars ⁊ ois scia addiscendo acqsita ex p̄existẽti fit cognitione.

B ¶ Quod ṽo vlteri⁹ addebat̃. q̄ phs ait hanc p̄cognitio nẽ eẽ qd est qõ dĩ q̄ in scia inuẽta nõ hȝ locũ: cũ ibi nõ sit necessarius sermo. dici põt. q̄ qd est qõ dĩ est idẽ q̄ quid est qõ sentit̃. nã cũ audimus noiare lapidẽ eũdẽ ɔceptũ formam⁹ nobis in itellectu nr̃o quẽ formamus cũ sensi/bilr̃ lapidẽ videm⁹. imo hoc mõ matres docent pueros quid nois cũ sensibilr̃ ostẽdũt eis q̄ hoc vocat̃ lignũ ꝺ la pis hoc ferrũ. eundẽ ğ cõceptũ quẽ formauerũt sibi vidẽ tes lapides formãt sibi postea cũ lapidẽ audiũt noiari. qd est ğ qõ dĩ est idẽ cũ qd est qõ sentit̃. ¶ Hoc viso dica/

C mus q̄ q2 est ⁊ quid est sunt p̄cognitiões non solũ in scia habita addiscẽdo sȝ ẽt inueniẽdo. sed i scia hita addiscẽdo ⁊ p sermonẽ sunt p̄cognitiões: q2 est qõ dĩ ⁊ qd est qõ dĩ In scia vero habita p inuẽtionẽ ⁊ p sensum sunt p̄cogni/tiões q2 est qõ sentit̃ ⁊ qd est qõ sentit̃. sȝ q2 est qõ sentit̃ ⁊ quid ẽ qõ sentit̃ sunt eedeȝ p̄cognitiões cũ q2 est quod dicit̃ ⁊ qd est qõ dicit̃. q2 de nullo scimus qd est qõ dĩ de quo nõ formemus aliquẽ cõceptũ in intellectu nihil aũt est in itellectu. qõ p̄us nõ fuerit aliquo modo in sensu vl̃ per se vel per suaȝ sile. vel p suas ptes. vel p suũ effectũ. Sic ergo accipiẽdo large qõ sentit̃ ⁊ qõ fuit in sensu idẽ est scire quid est qõ dĩ ⁊ scire qd est quod cadit sub sensu

D ¶ Ulterius aũt q2 itellect⁹ hois nõ qescit. dubitaret for te aliquis q̃o idẽ sit qd est quod dĩ ⁊ qd est quod sentit̃ vel qõ fuit in sensu. Dõm q̄ scia nostra cãtur a reb⁹: ⁊ q2 effectus est representatiuus cãe ea q̄ sunt in intellectu ⁊ ipsi ɔceptus quos formamus nobis in mente sunt signa eoꝝ que sunt in reb⁹. Rursus q2 hȝ ɔceptus exprimim⁹ per noia ⁊ p voces. q2 ea que sunt in voce sunt signa eoꝝ que sunt in aia. nõ est igit̃ alius ɔceptus q significat̃ p vo ces ⁊ q est signũ reꝝ q̄ aliquo modo fuerũt in sensu. Idẽ ergo ɔceptus in mẽte formatus representat qd est quod sentitur vel qd est qõ fuit in sensu. ⁊ etiam ille idẽ ɔcept⁹ dat nobis itelligere qd ẽ quod dĩ ⁊ significat̃ p voces. ⁊ q2 eedem sunt he p̄cognitiones cũ illis. ⁊ idẽ est scire q2 est ⁊ qd est quod dĩ cũ q2 est ⁊ quid est quod sentitur vel qõ aliquo modo fuit in sensu. ideo phs nominãdo illas noiauit istas: ⁊ determinãdo de illis non exclusit istas. Quod ergo obijcit̃ q̄ in scia inẽta nõ indigemus signifi catis vocũ dici dȝ q̄ indigemus sensu. ⁊ illi ɔcept⁹ quos formamus nobis de rebus quaꝝ ẽ scia ⁊ que fuerunt in sensu sunt illi idẽ quos p voces significam⁹. ⁊ qd ẽ qõ dĩ ẽ idẽ cũ qd ẽ qõ sentit̃ vel qõ fuit in sensu. ¶ Ulterius ãt

E dubitaret forte aliqs de ordine istaꝝ p̄cognitionũ. vtruȝ q2 est p̄cedat qd est vel ecõuerso. ¶ Dõm q̄ in scia inue/niẽdo habita magis q2 ẽ vĩ p̄cedere qd ẽ in scia ṽo addi/scẽdo acqsita vĩ eẽ ordo ɔ̃rius. nã p̄ma acqrit̃ p sensuȝ. 2⁹ per sermonẽ. p sensum aũt statim pcipim⁹ q2 est. postea cogitam⁹ qd est. in sermone aũt ecõtrario. q2 oȝ nos p̄ sci re qd ẽ qõ dĩ postea cogitam⁹ si id fit. vt si noiatur nobis hyrcoceru⁹. p̄ oȝ nos scire qd significat̃ ꝺ nomie postea oportebit nos cogitare vtrũ qõ significat̃ illo noie sit ali qd in reꝝ nã. in scia ğ q̄ acqrit̃ p sensuȝ cuiusmodi ẽ scia inuẽta p̄cognitio q2 ẽ p̄cedit p̄cognitionẽ qd est sȝ in scia habita p sermonẽ p̄cognoscere qd ẽ qõ dĩ p̄cedit p̄cogni tionẽ q2 est. ⁊ q2 scia habita p sermonẽ est scia addiscẽdo habita. bene dictum est q̄ in hac sciẽtia ⁊ illa ſm has precognitiones est ordo conuersus. ¶ Esset aũt vlteri⁹ dubitãdũ de exẽplis supi⁹ hitis ⁊ de modis p̄cognoscẽ/di in p̄nti lectiõe traditis: sȝ ꝺ his in seq̄nti lectiõe dicet̃.

¶ Anteq̄ȝ autem sit inducere: aut sillogismuȝ accipe quodã quidẽ modo fortasse dicẽdũ est scire: mõ aũt alio nõ. qõ eni nesciuit si est sim/pliciter: hoc quodam modo sciuit: vt q̄ duos rectos habet simplr̃. ¶ Sȝ mãifestũ ẽ qdẽ q̄ Te.c.4 sic qdẽ scit: simplr̃ autem nõ scit. Si vero non memnonis ãbiguitas ɔtingit: aut. n. nihil di/scet: aut que nouit. Nõ. n. sicut quidã argumẽ tant̃ soluere dicendũ est. Nunqd sciuisti oẽm

dualitatē: qm̄ est par aut non. dicente aūt attu/
lerūt: quādā dualitatē quā nō opinatus est eē.
Soluūt. n. nō dicētes cognoscere oēm duali/
tatē parē esse s3 q̄z sciūt q̄ dualitas sit. ⁊ ēt sci/
unt cuius vere demr̄atione habēt ⁊ cuius ac/
ceperunt. Acceperunt autē nō de omni cui⁹
vtiq3 sciunt q̄ triangulus aut numerus sit: s3
simplr̄ de omni numero sit ⁊ triāgulo. Neq3
eni vna ꝓpō accipit̄ hmōi qō quā tu nosti nu/
merꝫ aut quā tu nosti lineā rectā sed de oī.

Linea recta.

Sed nihil opinor prohibet qm̄ est qō adiscat
sic scire: Est aūt sic ignorare. Incōueniēs aūt
non est si scit quodammodo q̄ adiscit. Sed si
hoc modo vt inquantum adiscit ⁊ scit.

Argir. ¶ Antea vero q̄z sit iductio vel rōcinatio facta
ꝑtim fortasse dicendū est scire: partim nescire
qō enim non sciuit si sit simpliciter: id quō mō
scit: duobus: rectis equales habere simplici/
ter. At patet hoc pacto quidē scire: q2 vniuer/
saliter scit: simpliciter vero nescire: qō nisi ita
sit: eueniet ea ꝑfecto que est in mēnone dubi/
tatio. Aut enim nihil q̄sq̄z discet: aut ea q̄ scit.
Nō enim ita dicēdū est: vt quidā soluere enitū
tur. scis ne omnē dualitatē esse parē: annuēti
vero interrogato offerūt ei dualitatē quādā:
quā qdem nō putabat esse: quare nec parē eē.
Soluūt igit̄ nō oēm se scire dicētes esse parē
dualitatē sed eā quā sciūt esse dualitatē. Et tn̄
sciūt quidē id cuius hn̄t demōstrationem ac
ceperūt. Acceperūt aūt nō ōis eius: qō sciunt
esse triāgulū: aut numerꝫ: sed simpliciter de oī
nūero atq3 triāgulo demōstrationem. Nulla
enim huiuscemodi ꝓpositio sumit̄: quem tu
scis nūerꝫ: aut quā scis rectā lineā ꝫ figuram:
sed absolute de quolibet: sed nihil vt arbitror
obstat: vt id qō discit: Sed si hoc pacto velit
ea ratione qua discit eodem modo.

¶ Dicebat̄ supius q̄ sicut oz mām ꝑparare ad suscipiēdā
formā ita p ꝓhemiū ꝑparāda est aia ad suscipiēdos ser/
f mones de qb⁹ in executiōe tractat̄. ¶ Mā aūt dupl[illegible]
parat̄ ad formā. v3 in inducēdo dispōnes ꝓpositas: ⁊ re
mouēdo oppositas. q̄re cū ph̄s disposuit aiam audiētiū
ad suscipiēdā doctrinā de demōstratione ostēdēdo q̄ ne/
cessaria sit demōstratio ad sciam acqrēdā. In parte ista
remouet ea q̄ pñt nos indisponere si vellem⁹ hō sciaꝫ acq
rere. hec aūt ipedimēta sunt opiones opposite. nā sicut
scire q̄z necessaria sit demr̄atio nos disponit vt velim⁹ sci
re artē demr̄andi sic opiones ponētes q̄ nō sit necessaria
demr̄atio in acqsitione sciētie nos idisponunt ⁊ distrahūt
ne de demr̄atione curem⁹. Dupl'r āt eēt supflua ars de/
mōstrādi. p̄ si nō ɔtingeret scire t vt dicebat Heraclitus.
scdō si ɔtigeret scire: s3 nō p demōstrationē vt posuit pla
to. iō in parte ista remouent̄ iste opiniones opposite. cir/
ca qō duo facit. q2 pmo determiat q̄zdā vitatē. 2° ex veri

tate determinata soluit ad opiones ɔ̄rias ibi. (Et vero
mēnonis.) Dicit ḡ q̄ (an̄ āt q̄z sit iducere aut accipe quid
ē p sill'm q̄dā qdē mō fortassis dōꝫ ē scire. mō aūt alio nō
qō. n. nesciuit si ē simplr̄ h quodāmō sciuit.) q. o. ɔ̄ an̄q̄z
sit ɔñsa p iductionē ⁊ p sill'm aliq̄ mō ignorat̄ ⁊ aliq̄ mō
scit̄ ignorat̄ aūt simplr̄ ⁊ idistīcte ⁊ in ꝓpria forma scit̄
aūt in suis pricipijs quodāmō ⁊ [illegible] quid. ideo subdit q̄
triāgulus (h3 duos rectos simp[illegible]. sed manifestū est qdē
q̄) hoc q̄ triangulus h3 simplr̄ sic quidē scit) i. q̄dāmō
(simplr̄ aūt nō scit.) ¶ Notand[illegible] q̄ sicut p transmutatio/ g
nē ⁊ motū inducit̄ forma sic p demōstrationē ⁊ sill'm ac/
quirit̄ scia. est. n. demōstratio q̄dā via in sciaꝫ sicut mot⁹
ad formā est via in formā. res [illegible] sunt [illegible] suis cāis sunt
[illegible] sit [illegible] in eē ⁊ an̄q̄z hēat eē
[illegible] in suis c[illegible]. sic scim⁹ pricipia. ⁊
an̄q̄z ex illis deducamus ɔ̄nes. hō [illegible] ignorate ⁊
noticiā [illegible] ignorate simplr̄ ⁊ in se. s[illegible] quodāmō in
suis cāis. ¶ Notādū ēt q̄ id qō h[illegible] pōt eē notū h
quodāmō. nā l3 triāgulus simp[illegible] duos rectos. an̄
tn̄ q̄z hoc sit demr̄atione ꝓbatu[illegible] non est notū simplr̄ s3
quodāmō. iō ait q̄ h triāgul⁹ [illegible] rectos an̄
demonstrationē est notū sic. i. q[illegible] simplr̄ autē nō
est notū. ¶ Deinde cū dicit. [illegible] nō [illegible] Ex veritate pre/
missa soluit ad opiones op[illegible] circa [illegible] facit. q2
primo ponit hō opiones. sc[illegible] opin[illegible] illas adiu
cit falsam solutionē. 3° ex ver[illegible] dat solu
tionē verā. scda ibi. (Non. n. sic[illegible] Sed nihil
vt opior.) Continuet̄ ergo sic. bene [illegible] q̄ ɔclō an̄q̄z
sit ɔñsa p iductionē vel p sill'um est aliqu[illegible] scita ⁊ ali
quo mō ignorata (si vero nō) i. si nō ponat̄ sic eē (ɔtingit
ābiguitas mēnonis) hoc. n. posito vel nō ɔtingit addisce
re vt ponebat Heraclit⁹ q negauit scire. vel nr̄3 addisce
re est reminisci: vt ponebat Plato. iō dir q̄ si nō sic dicat̄
(discit. n. nihil) q̄ztū ad Heraclitū (aut) discit (que) prius
(nouit) ⁊ suū3 discere est reminisci q̄ztum ad platonem.
¶ Dubitaret forte aliqs. vñ seqt̄ hec ɔ̄sia q̄ si ante idu/ i
ctionē ⁊ sillogismū ɔclō nō est scita q̄dāmodo. vel nihil
addiscim⁹ vt ponebat Heraclitus. vel addiscim⁹ q̄ iam
prius nouim⁹ ⁊ nr̄m discere est reminisci vt ponebat pla
to. Dicendū q̄ de rebus possumus loq tripl'r accipien/
do rem large: put entia apud aiam ēt dīr res. nā q̄dam
sunt in seipsis. q̄dā in suis causis. q̄dā vo solū apud aiaꝫ
vt chymera ⁊ hyrcoceru⁹. ea aūt q̄ sunt i seipsis hñt esse
simplr̄ ⁊ in actu q̄ vo sunt in suis causis sunt quodāmō
⁊ in potētia. q̄ vo nō sunt in se nec in suis causis. nec sūt i
actu nec sunt in potētia. Si ergo nll'e res eēnt q̄dāmodo
⁊ in suis causis. ⁊ si nih[illegible] potētia. vel nullo modo
esset motus vel esset motus [illegible] q̄ sunt in actu. Ut ḡ
saluemus rōnē motus [illegible] esse in actu ⁊ esse nullo
modo sit dare eē medium [illegible] potētia. ad ea ergo
q̄ nullo modo sunt non est motus. nec ad ea q̄ sunt sim/
pliciter ⁊ in actu: est motus: sed motus est ad ea que nō
sunt simplr̄ in actu. sed sunt q̄dāmodo ⁊ in potētia. an̄ ḡ
q̄z sit motus ⁊ an̄ q̄z materia moueat̄ ad formam nec est
dicendum q̄ forma illa sit nullo modo nec q̄ sit simplr̄ i
actu. sed est via media: q2 forma illa non est in se nec est
simpliciter in actu: s3 i suis causis: ⁊ quodāmō in potētia
sic ⁊ i ꝓpositio cū demr̄atio sit q̄dā via ad acqrēdā sciaꝫ.
sicut motus ad formā est q̄dā via ad acqrēdā formam. ɔ̄
an̄q̄z p demr̄ationem sit nota. nō est dōm q̄ sit nullo mō
scita. nec est dōm q̄ sit scita simplr̄ ⁊ in actu: s3 danda est
via media q̄ ɔ̄ illa nō est scita simplr̄ ⁊ in actu: sed quo
dāmodo in potētia: q̄re sicut si ab eē regulariter tolleret̄
via media vt q̄ nihil eēt quodāmō ⁊ in potētia. sed vel
qōlibet esset simplr̄ ⁊ in actu vel nullo modo: sequeretur
q̄ vel nullo mō eēt motus vel essent motus ad ea q̄ sunt
simplr̄ ⁊

simpl'r ⁊ in actu. sic etiam ⁊ si a scire rex tolleret via me/
dia vt ꝙ nihil eēt scitū quodāmō ⁊ in potētia. vel nullo
mō ꝯtingeret addiscere. ⁊ tūc incurreremus in errorem
Heracliti. vel addisceremus ea q̄ novimꝰ ⁊ ea q̄ scivimꝰ.
⁊ sic icurreremꝰ in errorē platonis. bona ḡ est ꝯña phi ꝙ
si nō eēt vex qd̄ iā determinatū est ⁊ si nō esset dare viā
mediā. vz. ꝙ ꝯ pbāda nec ē oīno scita nec oīno ignorata.
vel nihil addisceremꝰ si ꝯ eēt oīno ignorata vel addisce/
A remus q̄ iā novimꝰ si eēt simpl'r scita. ¶ Notādū ḡ ad in
tellectū lr̄e ꝙ plato ꝯsuevit suos libros ītitulare discipu
lis suis. fec ḡ quēdā librū quē vocavit Mēnonē a q̄dā
suo discipulo sic vocato. ibi āt hec ābiguitas tāgit̄. vz. ꝙ
nihil addiscimus nisi nr̄m addiscere ē reminisci. ⁊ q̄ incō
veniēs est nihil addiscere. iō volebat plato ꝙ addiscimꝰ
B q̄ novimꝰ ⁊ q̄ iā scivimꝰ ⁊ nr̄z discere est reminisci. ¶ No
tandū ēt platonē h̄ mō pbare intētū. nā si alicui oīno im
perito in geometria pponerent̄ geometrica pncipia ipse
ꝯcederet ea ⁊ sic deducēdo ex pncipijs ꝯnes sp̄ ille ꝯcede
ret eas. hoc nō eēt nisi sciret illas. ḡ vel nihil addiscit hō
vel addiscit q̄ iā novit. sz quō solvēdū sit ad dubitationez
platonis in psequēdo apparebit. ¶ Deide cū dicit. (Nō
.n. sicut) ad dubitationē iductā iducit solutionē falsam.
C ¶ Ad cuiꝰ evidētiā sciēdū ē ꝙ qdā volētes solvere ad du
bitationē platonis iducebāt quādā aliā dubitationē ⁊ ex
solutione illiꝰ dubitatiōis volebāt solvere dubitationem
platonis. Tria ḡ facit. q̄ pmo pmittit h̄ dubitationē. 2°
ad dubitationē illā adducit falsaz solutionē. 3° illā falsaz
opinionē iprobat. scd̄a ibi. (Solvūt .n.) tertia ibi. (Et ēt
sciunt.) Dicit ergo (nō. ergo) supple sic (dōni sic qdā argu
mentant̄) vel conant̄ (solvere) dn̄t .n. nunqd scivisti oēm
dualitatē qm̄ par est. aut nō (dicēte aūt hoc). i. cōcedente
(attulerūt quādā dualitatē quam nō est opinatus esse.)
D ¶ Notandū aūt argumētū hox in hoc cōsistere. vt si ali
qs h̄ret dualitatē in manu absconsam. posset alteri dice/
re. pbo ꝙ tu scis vtrū numerus quez habeo in manu sit
par vel impar. nā tu scis oēm dualitatē eē parē. numerus
quē h̄eo in manu est dualitas. ergo scis numex quē h̄eo
in manu eē parē. Est .n. hic fallacia accn̄tis. nā sicut non
valet cognoscis corriscū. corriscus est veniens. ḡ cogno/
scis venientē. q̄ accidit corrisco ꝙ sit veniens inq̄ztū a te
cognitꝰ est. ita si scis oēm dualitatē eē parē nō opz ꝙ nūe
rū quē habeo abscōsum in manu scias eē parē lz iste nu/
merus sit dualitas. nā dualitati inq̄ztū scit̄ a te ꝙ sit par
accidit ei. ⁊ extraneum est ab ea ꝙ sit absconsa in manu.
E ¶ Dubitaret forte aliqs quō ex solutiōe huiꝰ dubitatio
nis pōt solui ad dubitationē platonis. ¶ Dōz ꝙ ex hac
dubitatiōe vī seq ꝙ addiscamꝰ q̄ pus novimꝰ. nā si scimꝰ
oēz dualitatē parē eē ⁊ addiscimꝰ ꝙ hec dualitas sit par:
addiscimus qd̄ p̄ sciebamꝰ. q̄re cū plato hoc itēderet p
bare ꝙ nr̄m discere est reminisci: ⁊ ꝙ addiscimꝰ que pus
sciebamus. si solvat̄ ad dubitationē ppositā vī solutū eē
F ad dubitationē platonis. ¶ Advertēdū ergo q̄ztū ad p̄/
sens spectat ꝙ dupl'r pōt ꝯtingere ꝙ sciamus oēz dualita
tem eē parē. ⁊ tn̄ lateat nos hāc dualitatē parē eē. primo
si h̄ latentia sumat̄ ex parte sensus vt si qs h̄ret in manu
dualitatē abscōsam ignorare posset nūerū illū abscōsum
in manu eē parē. q̄ lateret sensui nūex illū eē dualitatē:
expansa aūt manu ⁊ viso nūex illū dualitatē eē statiz sci/
remꝰ nūex illū eē parē. Scd̄o h̄ latentia posset sumi ex
pte itellectꝰ vt posset qs scire oēm dualitatē esse parē. tn̄
ignoraret qntā partē denarij nūeri parē eē: q̄ forte nesci
ret ꝙ qnta pars denarij sit dualitas. Itaq̄ si scis omnem
dualitatē esse parē ⁊ lateat te h̄ dualitatē parē esse. sive
hec latentia sumat̄ ex parte sensus sive ex parte itellectꝰ.
si postea addiscas hāc dualitatē parem eē videris addi/
scere qd̄ pus sciebas. q̄ q̄ scit oēm scit ⁊ hāc. cuz qd̄libet
particulare ꝯtineat̄ sub suo vli. Et q̄ vt dicebat̄ intēdebat
hoc plato ꝯcludere ꝙ addisceremꝰ q̄ pus sciebamus. cū
etiaz hoc ꝯcludat hec dubitatio. soluta hac dubitatione
videbat̄ his q̄ h̄ dubitationē inducebāt sufficiēter solu/
tum esse ad dubitationez platonis. ¶ Deinde cum dicit.
(Solvūt .n.) ad h̄ dubitationē inductā adducit falsam
solutionē dicēs (solvūt .n. dicētes nō cognoscere omnem
dualitatē parē esse: sz ꝙ quā sciūt ꝙ sit dualitas.) ¶ No/ G
tādū aūt h̄mōi solutionē eē nō p interēptionē. nam cū dr̄
tu scis oēz dualitatē eē parē solvūt hāc ppōnē eē falsaz.
tu scis oēm dualitatē eē parē. hec .n. ppō. vt dicūt simpl'r
plata est falsa: sz ē ibi hec ꝯditio addēda tu scis oēm dua
litatē eē parē quā scis eē dualitatē. ⁊ q̄ sic est. nō ḡ sequit̄
ꝙ scias numex quē habeo abscōsuz in manu eē parē: q̄
nescis illū numex dualitatē eē. sic ēt hoc mō potes igno/
rare ꝙ qnta pars denarij sit par: q̄ potes ignorare ꝙ qn
ta pars denarij sit dualitas. ¶ Notādū ēt ꝙ hi ⁊ platoni H
ci oīno tenebāt vias oppositas. volebat .n. plato ꝙ si sci
mus oēm dualitatē esse parē ⁊ addiscimus hāc parē esse
addiscimus qd̄ simpl'r scimꝰ. hi aūt quos hic Ari. iducit
volētes solvere ad dubitationē platonis. dn̄t nos addi/
scere qd̄ oīno ignoramus. ideo solvebant p interēptionē
phs v̄o vt patebit: q̄ tenet viā mediam solvit per distin
ctionē dicens ꝙ ꝯ pbanda nec est oī mō scita vt dicebāt
platonici. nec oī mō ignorata vt dicebant hi qui dubita/
tionē platonis conabant̄ dissolvere. ¶ Deinde cuz dicit.
(Et ēt sciūt) iprobat h̄mōi solutionē falsaz. circa qd̄ duo
facit s̄m ꝙ dupl'r iprobat eā. nā p̄ iprobat ipsaz ex pte ꝯ/
nis. scd̄o ex pte pmissax ibi. (Nec .n. vna) ¶ Ad evidē/ I
tiā pme ptis sciēdū ꝙ solutio data i h̄ ꝯsistebat ꝙ tu ne/
scis oēm dualitatē eē parē sz scis oēm dualitatē eē parez
quā scis dualitatē eē. h̄ āt ē falsuz q̄ cū accipias demra/
tionē de oī dualitate ꝙ sit par. ⁊ ꝯsciam h̄eas eiꝰ cuiꝰ de/
mrationē accipis: simpl'r ⁊ absq̄ additiōe alicuiꝰ ꝯditio
nis possumꝰ ꝯcedere ꝙ nos scimꝰ oēm dualitatē parē eē
⁊ ꝙ nos scimꝰ oēm triāgulū h̄re tres. iō ait ꝙ (sciūt q̄dez
cuius v̄e demrationē h̄nt ⁊ cuiꝰ) demrationē (acceperūt
acceperūt aūt) demratione (nō de in oī cuiꝰ vtiq̄ sciūt ꝙ
sit triāgulus aut) ꝙ sit (numerꝰ. sed simpl'r de nūero oī ⁊
triangulo (quare si demonstratio cōcludit nō de oī ꝙ scit
esse hoc. sed de oī simpl'r ꝯcedēdū est te scire d̄ oī simpl'r.
¶ Notādū aūt ꝙ cū demratio sit sill'us faciens scire opz K
te talem sciam h̄re qualē demrationē facis. h̄n ergo dcm̄
est ꝙ cū demōstratio sit de oī simpl'r nō de omni qd̄ scis
esse hoc. ꝙ tu scis de oī simpl'r non de oī qd̄ scis esse h̄ vt
pposita solutio dn̄debat. ¶ Deinde cum dicit (Neq̄ .n.
vna) ōn̄dit hoc idem ex parte pmissarum. nam non solū
cōclusio cōcludit̄ de oī simpl'r: sed etiaz pmisse accipiunt
de oī simpl'r. q̄re si talē habes sciam q̄les accipis premis/
sas ⁊ qualē ꝯcludis ꝯcl'onē cū cōcl'o cōcludat̄ de oī sim/
pl'r ⁊ pmisse accipiant̄ de oī simpl'r sciam habebis de oī
simpl'r. iō ait ꝙ (nec .n. vna ppō). i. nulla ppō sive nulla
premissax (accipit h̄mōi ꝙ quē tu nosti nūex. aut quē tu
nosti rectā lineā sz de oī). i. accipit de oī simpl'r. ¶ Dein/
de cū dicit. (Sed nihil phibet vt opinor) dat veram solu
tionē ōn̄dens ꝙ ꝯcl'o pbanda nō est simpl'r scita vt dice/
bat plato. nec est oī mō ignorata vt dicebāt solventes ad
opinionē platonis. (sz nihil phibet vt opinor. qm̄ qd̄ ad
discit sic est scire est aūt sic ignorare) iō subdit ꝙ (non .n.
est icōveniēs si scit quodāmodo qd̄ addiscit: sed) supple
incōveniēs est (si hoc mō addiscit vt inquantū scit) addi/
scimus ḡ ꝙ scimus sed non addiscimus vt scimus. q̄ qd̄
scimus quodāmō ⁊ in potētia addiscimꝰ simpl'r distincte
⁊ i actu. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtrū sit v̄a opinio pla L
tonis vt vtrū nostrū discere sit reminisci. ¶ Dōm ꝙ que
rere. vtrū nostrū addiscere sit reminisci est querere vtrū

nr̄ itellectus hēat sibi spēs a sua ꝓductione cōcretas vt
visus est sensisse plato: vel nascat̃ vt tabula rasa in qua ni
3.d ani. bil est pictū. vt vr̄ velle Aristo. Propter ꝙ sciēdū ꝙ non
te.c.14. est modus philosophādi nr̄ vt nr̄a cognitio icipiat ab in
tellectu. s. vt p itelligibilia ad h̄ sensibilia descēdam⁹ qđ
ꝯsonat phie platonis. sed modus philosophādi nr̄ est ꝙ
nr̄a cognitio icipiat a sensu vt p sensibilia in intelligibi-
lia manuduci possimus. qđ ꝯsonat phie Arist. Uidem⁹
aūt ꝙ in his sensibilibus inueniunt̃ duo gña corpoꝝ. q̄-
dā suprema vt celestia. quedā ifima vt sunt in spera acti-
uoꝝ ⁊ passiuoꝝ. celestia aūt corpa sunt q̄si plena formis.
qđlibet. n. corp⁹ celeste ē q̄si plenū forma. q2 nō est in po
tētia ad vlteriorē formā: sed h3 in se formā pficiētē ⁊ cō-
plentē totū sue māe appetitū. hec aūt corpa ifima nō sūt
ꝓprie plena formis sed sunt in potētia ad vlteriorē for-
mā. sicut ergo in corporalibus inuenimus hos duos gra
dus. sic si p sensibilia itelligibilia volum⁹ ostēdere debe-
m⁹ in substātijs intellectualibus hos duos gradus arbi
trari. q2 q̄dā sunt q̄si supreme vt itelligētie. q̄dā q̄si ifime
vt aie humane. itellectus ḡ nr̄ possibilis vt vult cōmēta-
tor in. 3. de aia. tenet ifimū gradū i gñe subaꝝ separataꝝ.
Intelligentie ergo tenētes superiorē gradū erunt plene
formis ⁊ in sui ꝯcreatione habebūt formas sibi cōcrea-
tas p quas itelligāt. iuxta illud in libro de causis. ois itel
ligētia est plena formis. Anime vo in gñe itellectualium
gradū infimū tenētes nō sunt plene itelligibilib⁹ formis:
s3 sunt in potētia ad hꝯ formas. cū ergo q̄rit̃ vtrū nostrū
discere sit reminisci vt posuit plato. vel intellect⁹ nr̄ a sui
creatione nō sit plenus scia ⁊ specieb⁹: s3 sit q̄si tabula ra
3.d ani. sa. vt posuit Ari. ⁊ sit in potētia ad sciam ⁊ ad intelligibi
te.c.14. les formas. p3 ꝙ per ea que vident̃ i his sensibilib⁹ aliq̄
mō manuducimur in hāc veritatem ꝙ sicut corpora hec
passibilia tenentia gradū infimū in genere corpoꝝ non
sunt plena formis: s3 sunt in potentia ad formas sensibi-
les. sic anime que sunt cōiuncte corporibus passibilibus
tenē: infimū gradū in genere substātiarū intellectualiu3
a sui cōcreatione non sunt plene formis intelligibilibus:
M sed in potētia ad hꝯ formas. ¶ Ulterius forte dubitaret
aliqs qualr̄ posuit plato ꝙ fieret in nobis scia. ¶ Dōm
ꝙ plato quodāmodo vocē propriā ignorauit. ꝯdixit eni
quodāmodo positioni sue: nā in generatione formarum
sensibiliū habuit positionem ꝓpriam discordantem ab
opinione anaxagore. In generatione aūt formarū itelli-
gibiliū quasi icidit in anaxago. positionē. Posuit. n. ana
xagoras ꝙ forme nāles latitabāt in mā ⁊ per agēs nāle
qđ ibi latitabat fiebāt in manifesto. ita ꝙ nulla forma im
ῗmebat̃ māe q̄ pus nō eēt in ipsa. Plato aūt nō sic posu-
it: sed posuit ydeas dationes formaru3 ita ꝙ agētia par
ticularia solū disponebant mām ad susceptionē forme ⁊
ab ydea separata inducebat̃ forma in mām. ꝺm igit̃ posi
tionem eius in formis nālib⁹ nō posuit plato latitationē
formaꝝ. s3 dixit has formas nāles eē quasdā participa-
tiones ideaꝝ. ⁊ iduci hꝯ formas ab agēte pticulari dispo
nēte. ⁊ ab ydea sepata formā pncipalr̄ iducēte. In formis
aūt itellectualib⁹: q̄si posuit latitationē formaꝝ ⁊ incidit
in pōnē anaxagore. nā sicut anaxagoras posuit formas
nāles ῗexistere in mā an̄ gñationē. sic posuit plato spēs i
telligibiles ῗexistere in aia an̄ addiscere ⁊ an̄ doctrinā. p
studiū ḡ ⁊ p exercitiū ꝺm platonē nō cāt̃ in nobis scia
s3 solū remouētur ipedimēta ⁊ hō reducit̃ in memoria3
scie q̄ ῗexistit in aia. sicut ꝺm anaxagorā p gñatione3 ⁊ p
motū nō cāt̃ forma in mā: s3 oēs forme in mā ῗexistūt.
⁊ p trāsmutationē ⁊ motū tollunt̃ ipedimēta p q̄ latētes
forme appere nō pñt. S3 ꝙ hec positio platonis non sit
rōnalis ⁊ nō ꝯcordet his q̄ apparēt in sensu ῗcedens qđ
N declarauit. ¶ Ulterius forte diceret aliqs quo ꝯ vel qc-

qd addiscim⁹ an̄ addiscere ē aliquo mō scitum ⁊ aliq̄ mō
ignoratū. sicut vr̄ phs in lr̄a tāgere. ¶ Dōm ꝙ huius qđ
nis vitas tota ex qōne ῗcedenti depēdet. nā si scia ⁊ spēs
itelligibiles eēnt an̄ addiscere nō deberemus ꝯcedere ꝙ
nullo mō sint in aia. nec ꝙ sint ibi simplr̄ ⁊ in actu. sed cō
cedēda est via media ꝙ non sint ibi simplr̄ ⁊ in actu. sed
sint ibi quodāmō ⁊ in potētia. sic forme sensibiles an̄ trā
smutationē ⁊ motu3 hoc medio mō sunt in mā. p3 q̄lr̄ sit
ad qōnē ꝓpositā rn̄dēdū. nā ꝺm cōmētatorem. 12. meta-
physice. oē qđ est aliqđ in potētia est illđ aliq̄ mō. vn̄ ibi
dē ait ꝙ agēs nāle nō extraheret formas de potētia māe
nisi hꝯ forme eēnt in mā. sic ois effect⁹ est in sua cā. sic qc-
qd aia addiscit est aliq̄ mō in aia ⁊ an̄ addiscere. ¶ Pro- O
pter qđ sciēdū ꝙ ois nostra notitia vel se extēdit ad prin
cipia vel ad ꝯnes. pncipia aūt sunt nota in lumine itelle-
ctus agētis. ꝯnes aūt sunt note in pncipijs. nā ad princi-
pia nō est rō. vt dr̄. 6. ethicoꝝ. nec indigem⁹ rōne ⁊ studio Ca.14.
ad cognoscēda pncipia. sed ad cognoscēdū ea sufficit lu-
mē itellect⁹ agētis. sunt. n. principia sicut p se nota ⁊ sta-
tim ea ꝓbamus audita. statim. n. assentim⁹ eis cū se offe-
rūt lumini itellect⁹ agētis. scitis. n. significationibus ter
minoꝝ vt scito qđ importat̃ noie toti⁹ ⁊ qđ noie ptis sta-
tim ꝯcedimus p lumē intellect⁹ agētis nobis insitum oē
totū eē maius sua pte. pricipia aūt vtute ꝯtinent̃ i luie in
tellect⁹ agētis. ꝯclōnes vo vtute sunt in pncipijs. q2 sicut
per lumē itellect⁹ agētis pncipijs assentimus sic p pnci-
pia mediāte hꝯ luie ꝯnes cognoscim⁹ sciēdo ḡ principia
aliquo mō scimus ꝯnes non simplr̄ ⁊ in actu: sed quodā
mō ⁊ i potētia. sic hn̄do lumē intellectus agētis quodā
mō dicimur scire pn̄ nō simplr̄ ⁊ in se. s3 quodā mō ⁊ in
potētia. ḡ an̄q̄3 sit iducere aut accipe p sillm̄. vno mō nō3
est scire alio mō nō. nā nō scimus simplr̄ ⁊ in actu s3 q̄dā
mō ⁊ in potētia. ḡ platonici errabāt dicētes ꝯnē ante ad
discere simplr̄ eē scitā. Et iprobātes opionē platonicam
nō minus a vitate deuiabāt dicētes. hꝯ ꝯclōnē nullo mō
eē notā sed eē oi modo ignoratā. Et iđ tenēda ē via Ari.
media. ꝙ qcqđ scimus aliquo mō est ignotū: q2 nō ē sci-
tū simplr̄ ⁊ in actu. ⁊ an̄ addicere est aliquo mō notū. q2
in lumie itellectus agētis vel in pricipiis est scitū quodā
mō ⁊ in potētia. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis de P
exēplis supius positis: q2 ibi dr̄ triangulū habere rōnem
passionis. S3 ꝯ. subm̄ ⁊ passio vident̃ hr̄e modū opposi-
tū. cū ḡ triangulus sit subm̄: q2 de triangulo ꝓbat̃ ꝓpria
passio. nō vr̄ ꝙ ipse triangulus possit hr̄e rōnē passionis
Dōm ꝙ vt p3 ex pmo phicoꝝ: qđ vere est nulli accidit. te.c.27.
suba vero q̄ ve est nullius pōt esse accñs. ideo subē nō ē
demr̄atio. vt dr̄. 6. meta. q2 quod vere est substantia non
pōt esse alicuius passio. Sed l3 substantia non possit esse
accñs alicuius. tn̄ qđ vere est accidēs alicui⁹ pōt eē sub3
alterius: vt superficies que vere accidit corpi: est tn̄ sub-
iectū coloris: q2 ꝓpriū est supficiei vt dr̄ in thopicis. pri-
mū locū esse coloris. sic ē triangulus pōt esse passio ali-
cuius subi nō obstante ꝙ ipse sit subm̄ alicuius passiōis.
¶ Ulterius forte dubitaret aliqs quō vnitas h3 rōnem
subi. ¶ Dōm. ꝙ ꝺ3 quosdā phs ponēdo exēplū de digni Q
tate passione ⁊ subo est locut⁹ de pma dignitate. pma pas
siōe: ⁊ pmo subo. nā cū ait ꝙ oē affirmare aut negare ve-
rū est posuit exēplū de pma dignitate q2 pma dignitas ē:
de quodlib3 affirmatio vel negatio vera cum vo loqt̃ de
triangulo posuit exēplū de pma passione. nam pma ꝓpđ
geometrie est sup datā lineā ꝯtingit triangulū eqlateru3
collocare. ⁊ sic sup datā lineā pōt collocari triāgulus eq
laterus. sicut p3 geometriā sciētibus sup qualibet linea3
datā collocari pōt quelib3 spēs triāguli. triāgulus ḡ sim
plr̄ sumptus pōt eē passio pma ꝓbata in geometria đ h
subo. v3. de data linea. sir̄ cū locut⁹ est phs de vnitate lo

cutus est de ƥmo subo:qꝛ ƥmū qd̄ subiicit̄ in arismetrica
est vnitas. sed sic adaptādo exempla ꝓbi valde videntur
esse dissuta. vt qd̄ triangulus accipiat̄ ꝓ passione ꝓbata
in geometria. vnitas vͦo ꝓ subo supposito i arismetrica.
nā si exēpla nō sunt de suba artis. ꝛ si ea ponimus nō vt
ita sint ꝫ vt sentiāt q addiscūt:ꝯgruētio ra tn̄ sunt exēpla
cū ponunt̄ apta ꝛ ꝯiuncta q̄ꝫ cū ponunt̄ inepta ꝛ dissuta.
Propter qd̄ sciēdum ꝙ lꝫ triāgulus circulus ꝛ supficies.
quadratū. ꝛ cetera talia ꝓpꝛie reperiant̄ in ꝯtinuis. trās
ferunt̄ tn̄ talia ad nūeros. qꝛ qdā numeri sunt supficiales
A qdā circulares. ꝛ qdā q̄drati qdā triāgulares. ¶ Qua
dratus. n. nūerus est q ꝯstituit̄ ex ductu nūeri in eq̄lē nu
meꝝ. sic in ꝯtinuis q̄dratū fit ex ductu linee in seipaꝫ vł i
equalē lineā. q̄ternarius ḡ est numerꝰ q̄dratus: qꝛ fit ex
ductu binarij in binariū: ꝛ nouenariꝰ est q̄dratꝰ: qꝛ fit ex
B ductu ternarij in ternariū. ¶ Supficialis vͦo nūerus ap
pellat̄ q fit ex ductu numeri nō in seipm nec in numeruꝫ
eq̄lem ꝫ in numeꝝ inequalē: senarius ḡ erit numerus su
perficialis: qꝛ fit ex ductu binarij nō in seipm ꝫ in nume
rū aliū vt in ternariū. nā sic in ꝯtinuis q̄cunqꝫ linea in q̄
cūqꝫ lineā ducta facit supficiē: ꝛ sic in discretis qcūqꝫ nu
merus in quēcūqꝫ numeꝝ ductus facit numeꝝ supficia
lē. verū qꝛ si ducat̄ numerus in seipsum vel in numerum
eq̄le hꝫ ꝓpꝛiū nomē ꝛ dr̄ q̄dratū. si ducat̄ in numerū in
C eq̄lē retinebit sibi nomē cōe ꝛ dicet̄ supficialis. ¶ Circu
laris aūt numerus est q in se ductus sp in ideꝫ finit sic in
ꝯtinuis circulatio est ab eodē in idē terminatio. qnarius
est numerus circularis: qꝛ in se multiplicatꝰ sp finit̄ in qn
qꝫ ita ꝙ est ibi ꝓcessus a qnqꝫ in qnqꝫ vt ab eodē in ideꝫ.
nā qnqes qnqꝫ faciunt vigintiqnqꝫ ꝛ qnqes vigintiqnqꝫ
sunt cētū vigintiqnqꝫ. ꝛ si in īfinitū fiat hꝰ multiplicatio
D per qnqꝫ semꝑ finiet̄ i qnqꝫ. ¶ Triāgularis aūt nūerꝰ ē q
descriptus modū triāgularē hꝫ. fit aūt numerus triāgu
laris ex seriato ordine numeroꝝ. vt si supra vnuꝫ ꝯstitua
tur dualitas fierent tria pūcta ad modū trianguli. ꝛ si su
pra dualitatē ꝯstituat̄ ternarius. vt ꝙ describant̄ primo
tria postea duo. vltimo vnū erit etiam hꝰ descriptio triā
gularis. semꝑ ḡ ꝓcedēdo seriatim in numeris habebimꝰ
E descriptionē triangularē. ¶ Aduertēdū tn̄ ꝙ lꝫ oēs paſ
siones numeroꝝ possint aliquo mō ꝓbari de vnitate eo
ꝙ vnitas vt dr̄ in arismetrica i v̄tute ꝛ in potentia sit oīs
numerus potissime tn̄ triāgulus videt̄ eē ꝓpꝛietas vni
tatis. qꝛ series numeroꝝ ex additione vnitatis crescit. q̄
re cū triāgulus in nūeris nihil sit aliud ꝙ series numero
rū ordinate descripta. cum hꝰ series spāliter ex additiōe
vnitatis fiat. hec passio q̄ est triāgulus potissime adapta
tur huic subiecto quod est vnitas. Si ergo triāgulus ꝓ
babitur de vnitate: vt dicamus ꝙ ꝓpꝛium sit vnitatis ex
sui additione constituere seriem numeroꝝ ꝛ triangulum
facere. triāgulus sic ꝯstitutus se hēbit tāq̄ꝫ passio. vnitas
aūt tāq̄ꝫ subm. de quolꝫ aūt affirmatio vel negatio tanq̄ꝫ
dignitas. nā si per additionē vnitatis nō ꝯstitueretur hꝰ
triāgulus non esset de quodlꝫ affirmatio vel negatio v̄a
īmo vnitas nō esset vnitas. nā cū de rōne vnitatis sit ꝙ fa
ciat numeros excrescere seriatim. si aūt h̄ nō faceret iam
nō esset vnitas. ¶ Ulterius aūt dubitaret forte aliqs de
F p̄cognitionibus q̄liter accipiant̄ ꝛ qualr̄ sumunt̄. ¶ Di
cēdū est. ꝙ p̄cognoscere idē est ꝙ ƥus cognoscere. illud ḡ
qd̄ est p̄cognitū est ƥus cognitū. ꝛ qꝛ silr̄ potest eē aliqd
pꝛius ꝛ aliquid cognituꝫ qꝛ est pꝛius natura ꝛ est pꝛius
tꝑe ꝛ aliqd cognitum qꝛ est. aliqd vero quid est. iō p̄co
gnitiōes quasi assignātur quattuoꝛ. due ex ꝑte ƥoꝛitatis
qꝛ aliqd ē cognitū ƥus tꝑe vt maioꝛ. aliqd vero ꝛ si non
ƥus tꝑe tn̄ ƥus nā vt minoꝛ. ꝛ de hꝰ p̄cognitionibꝰ sum
ptis ex ꝑte ƥoꝛitatis ꝫm tꝑs ꝛ nām determinat̄ in illa ꝑ
te. Est aūt p̄cognoscere alia qdē ƥus. Sic ēt distingunt̄
due p̄cognitiones ex ꝑte cognitionis vt si ꝯtingit cogno
scere de aliquo qꝛ est. de aliq̄ vͦo qd est ꝯtinget ēt p̄cogno
scere. erūt ḡ due p̄cognitiones sumpte ex parte cognitio
nis. sicut sunt due p̄cognitiones sumpte ex ꝑte ƥoꝛitatis.
¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs quō hꝰ p̄cognitiōes ada
ptari debeāt. ¶ Dōm. ꝙ vt pꝫ ꝑ hīta i oī demr̄atione est G
tria ꝯsiderare. vꝫ passionē q̄ ꝓbat̄. subm pꝛe q̄ ꝓbat̄. ꝛ ƥn
cipia ꝑ q̄ ꝓbat̄. hꝰ aūt pꝛīcipia distingunt̄. qꝛ q̄daꝫ sunt
extrīseca ꝛ nō igrediunt̄ demr̄ationē ꝫm subaꝫ ꝫ ꝫm v̄tu
tē vt dignitates. q̄dā vͦo sunt itrīseca ꝛ igrediunt̄ demr̄a
tionē ꝫm subaꝫ vt p̄misse: vt pꝫ añ ex lr̄a: hē p̄cognitiōes
sic adaptant̄: qꝛ de dignitate opꝫ p̄cognoscere qꝛ ē. i. qꝛ ē
v̄a. de passione vͦo opꝫ p̄suppon ere qd ē qd̄ dī ꝑ nomē. d̄
subo vͦo opꝫ p̄cognoscere vtrūqꝫ. ꝫ de p̄missis assignabi
mus alios modos p̄cognoscēdi. nō. n. dicemꝰ ꝙ de p̄mis
sis opꝫ p̄coḡscere qd ē. qꝛ h̄ est icōplexoꝝ: nec de eis ꝓꝑe
ē p̄cognoscere: qꝛ ē. qꝛ hoc ē dignitatū. nā sic significatio
cōplexoꝝ ꝛ enūciationū depēdet ex significatiōe icōple
xoꝝ ꝛ terminoꝝ: sic qꝛ ē ꝛ v̄itas p̄missaꝝ depēdet ex qꝛ ē
ꝛ ex v̄itate dignitatū. neutra haꝝ p̄cognitionū erit ꝓꝑa
p̄missarū: ꝫ p̄misse qd ē qd̄ significat̄ nō hēbūt a se sed a
termis icōplexis: qꝛ ē āt ꝛ ꝙ v̄e sunt hēbūt a dignitatibꝰ
ꝛ a cōibꝰ animi ꝯceptionibꝰ adaptabimꝰ aūt ipsis p̄mis
sis p̄cognitiones sumptas ex ꝑte ƥoꝛitatis vt dicemꝰ ꝙ
maioꝛ cognoscat̄ pꝛius q̄ꝫ ꝯclusio tēpoꝛe: minoꝛ vero ꝛ
si nō tempoꝛe: natura tamen cognoscitur pꝛius.

¶ Scire aūt opinamur simplr̄ vnūqd̄qꝫ ꝫ non Te.c.5
sophistico mō qd̄ est scdm accn̄s cū cām arbi
tramur cognoscere propter quaꝫ res est ꝛ qm̄
illius est cā. ꝛ nō ē ꝯtingere hoc alr̄ se habere.
Manifestū est igitur ꝙ huiusmodi aliquid sit
scire. ꝛ nāqꝫ scientes ꝛ nō scientes hi qdē opi
nantur sic se hr̄e. Sciētes autēꝫ cām habent.
Quare cuius est scia simplr̄ hoc īpossibile est
aliter se habere. Siquid igit̄ est ꝛ alius scien
di modus vt posterius dicemus. Dicimus
aūt scire ꝛ ꝑ demōstrationē itelligere. Demō
strationē aūt dico syllogismum apoditicon. i.
facientē scire. Sꝫ apodyticon dico scdꝫ quē in
hn̄do ipꝫ scimus. Si igit̄ est scire vt posuimꝰ
necesse ē ꝛ demōstratiuā sciam esse ex veris ꝛ
pꝛimis ꝛ imediatis ꝛ notioꝛibus ꝛ pꝛioꝛibus
causisqꝫ cōclusionis. Sic. n. erūt ꝓpꝛia princi
pia ei qd̄ demr̄at̄. Sillogismus qdē erit ꝛ sine
his. demr̄atio vero nō erit non. n. faciet sciaꝫ.
¶ Scire autēꝫ vnāquāqꝫ rem simpliciter: sed Argir.
non vt sophiste per accidens arbitramur: cuꝫ
causaꝫ ob quaꝫ res est: illius causaꝫ esse: ꝛ fieri
non posse: vt res aliter sese habeat: cognosce
re arbitramur. Patet igitur ipsum scire tale
quid esse: nā ꝛ hij qui nesciunt: ꝛ ij qui sciunt:
ita sese habere putant: quoꝛū ipsi scientes: ꝛ
ita sese ēi habēt: q̄re cuiꝰ simpliciter est scia id
vt aliter sese hēat fieri oīno non potest. Si igit̄
ꝛ alius sciēdi sit modus: posterius explicabi
mus. Adicimus per demonstrationē etiā sci
re: demonstrationem autem dico: ratiocina

tionem eam que scientiam efficit: eã vero sciẽ/
tiam efficere dico: qua scimus eã ipsam habẽ/
do. Si igitur ipsuz scire tale est quale possu/
c mus: necesse est ⁊ demonstratiuã scientiaz ex
veris ⁊ primis medioqꝫ vacantibus ⁊ ex no/
tioribus ⁊ prioribus ipsa cõclusione causisqꝫ
eiusdẽ esse. Sic eniz erũt ⁊ ipsa principia pro/
pria eius quod demonstrat: nã rõcinatio qui/
dẽ sine is erit: demonstratio vero nõ erit: sciẽti
am enim non faciet.

¶ Posito ꝓhemio ⁊ osñsa necẽitate sillĩ demrãtiui. In pte
ista vt dicebat exeqtur de intẽto ⁊ determiat de ipso sillõ
b demrãtiuo. ¶ Ad cuiꝰ euidẽtiã sciẽdũ ẽ ꝙ sic̃ circa ipsos
sillõs simplr̃ sũptos nõ sufficit scire gñationẽ sillõꝝ: nec
sufficit scire quõ sillĩ fiãt nisi hẽamꝰ ptãtẽ faciẽdi sillõs:
post.c. vt vult pħs in ꝑ poꝝ. i illo capꝫ. quõ aũt ydonei erimꝰ. sic
29. ẽt circa sillm̃ demrãtiuũ arbitrari debemꝰ ꝙ non sufficit
scire qd sit demrãtio. nec sufficit scire ex qbꝰ ⁊ ex q̃libus
demrãtio fiat nisi habuerimꝰ ptãtẽ faciẽdi demrãtionẽ.
potissime ãt hẽmꝰ ptãtẽ faciẽdi sillm̃ ⁊ demrãtionẽ. si sci
uerimꝰ inuenire mediũ rã in sillis q̃z i demrãtionibꝰ. To/
ta g̃ illa ps executiua vbi pħs de demrãtione determiat
diuidit i ptes duas. qꝛ ꝑ determinat qd sit demrãtio ⁊ ex
qbꝰ ⁊ qualibꝰ habeat ẽẽ demrãtio. 2° determinat de me/
dio demrãtionis. in quo dat nobis aliquo modo ptãtez
demrãtionẽ facere. scdã ibi (Quõnes aũt sunt equales nu
mero.) Circa ꝑmũ duo facit. ꝑmo determinat de demrã/
tione absolute. osñdẽdo quid sit ⁊ ex q̃libus sit. 2° determĩ
nat de demrãtione cõparatiue cõparãdo demrãtionem
ꝓp qd ad demrãtionẽ qꝛ. ⁊ demrãtionẽ vl̃em ad particu
l lare ibi (Sz qꝛ ořt qꝛ ⁊ ꝓp qd scire.) ¶ Ad euidẽtiaz aũt
ꝑme ptis sciẽdũ est ꝙ nõ sufficit scire demrãtionẽ debere
ẽẽ ex ꝑmis veris ⁊ imediatis nisi sciuerimus q̃lia sunt il/
la v̈a ꝑma ⁊ imediata. vtrũ sint de oi. vtrũ sint ꝑ se. vtruz
sint sm̃ ꝙ ipsum. vtrũ sint nec̃ia. Propter ꝙ ꝑma ps diui
dit in ptes duas: qꝛ ꝑmo osñdit qd est demrãtio osñdẽs
demrãtionẽ ẽẽ ex veris ꝑmis ⁊ imediatis. 2° declarat q̃/
lia sint illa v̈a ꝑma ⁊ imediata ibi (Qm̃ ãt est alr̃ se hic.)
Declarare aũt qd est demrãtio nõ possumus nisi sciueri/
mus q est finis demrãtionis. nã demrãtio ẽ qdã orga
nũ ⁊ qdaz instrm̃. rõ aũt organi ⁊ instrumẽti sumenda
est ꝑ cõparationẽ ad finẽ: vt si finis serre est secare dura.
ꝑ cõparationẽ ad hũc finẽ diffiniemꝰ serram. s. ꝙ est istru
mẽtũ ferreũ. ⁊ dẽtatũ. sic ẽt in oibus istrumẽtis accipiẽ/
da est diffinitio ꝑ cõpationẽ ad finẽ. finis aũt demõstra/
tiõis est scire ideo ꝑ cõparationẽ ad scire sumẽda est diffini
tio demrãtionis. tria g̃ facit. qꝛ ꝑmo diffinit qd est scire:
2° cõparat scire ad demrãtionem. 3° ex cõparatione facta
assignat demrãtiõis diffinitionẽ. scdã ibi (Dicimꝰ autem
scire ꝑ demrãtionẽ.) tertia ibi (Si igitur est scire.) Circa
ꝑmũ duo facit. qꝛ ꝑmo diffinit qd est scire. 2°. manifestat
qd dixerat ibi (Manifestũ est igit ꝙ hꝫ.) Dicit g̃ ꝙ (scire
opinamur aũt vnũqdqꝫ simplr̃ ⁊ nõ sophistico mõ qd ẽ
sm̃ accñs). q. d. ꝙ scire ꝙ itẽdimus diffinire est nõ quo/
cũqꝫ mõ sz est scire simplr̃ nõ sophistice nõ per accñs. hꝫ
aũt scire est (cũ arbitramur cãm cognoscere ꝓp quaz res
est ⁊ qm̃ illiꝰ est cã ⁊ nõ ẽ ꝯtigere h alr̃ se hr̃e.) ¶ Notãm
k aũt ꝙ vt Themistius innuit scire multiplr̃ sumi põt. vz.
cõiter ꝓprie: ⁊ magis ꝓprie. Cõiter aũt possumꝰ dici scire
aliqd q̃lrcũqꝫ cognoscimus illd siue ꝑ signa siue alr̃. Sz
ꝓprie dicimur scire aliqd qñ cognoscimus aliqd demrã
tiue. sz demrãtio ẽ duplex. vz. demrãtio qꝛ q̃ fit ꝑ effectus
vel ꝑ cãs remotas. ⁊ demrãtio ꝓp qd. q̃ fit ꝑ cãm ꝓpriã ⁊
imediatã. Propriissime autem dicimur scire qñ scimꝰ nõ
quocũqꝫ mõ nec ꝑ q̃zcũqꝫ demrãtionẽ sz qñ scimꝰ ꝑ demõ
strationẽ potissimã. ¶ Notãm ẽt ꝙ oia alia scire ordinant l
ad h scire ⁊ hꝫ scire ẽ ꝓprie finis. nã finis hꝫ rõnẽ termini
⁊ qetis. q̃re q̃zdiu scimꝰ aliqd ꝑ signa nõ qescimꝰ: nec qe
scimꝰ cũ scimꝰ ꝑ cãm remotã vl̃ ꝑ effectꝰ. sz tũc qescit in/
tellꝰ nr̃ qñ scit ꝑ cãm ⁊ ꝓralẽ cãz ꝙ nõ vlteriꝰ ꝯtigat q̃rẽ
q̃re cũ h sit scire potissimũ. ⁊ cũ ad istꝰ scire ordiet demrã/
tio potissima volẽs pħs ꝑ finẽ q ẽ scire assignare diffõnẽ
demrãtiõis nõ determiauit de scire quocũqꝫ mõ. sz de sci/
re potissimo qd hꝫ rõnẽ finis vt ẽ ꝑ hĩta mãifestũ. ¶ No m
tãdũ ẽt ꝙ cũ aliqd diffinimus est ibi duo assignare. vz. id
qd se tꝫ ex parte diffinitionis ⁊ id qd se tꝫ ex pte diffini/
ti. totũ hoc g̃ scire aũt vnũqdqꝫ simplr̃ nõ sophistico mõ
qd est sm̃ accidẽs se tꝫ ex pte diffiniti. qꝛ scire sic sumptũ
est scire quod intẽdit diffinire. cũ vero subdit cũ arbitra/
mur cãm cognoscere. ⁊ totũ illud qd sequit se tꝫ ex parte
diffinitionis. q. d. ꝙ scire sic accepti est hec diffinitio cãm
cognoscere ⁊c̃. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrũ scire sit per n
cãm. ¶ Dõm est ꝙ cũ scia nr̃a cãtur a rebus. in nr̃o sci/
re q̃ztũ ad ꝑsens spectat ẽ tria ꝯsiderare. vz. potẽtiã intel
lectiuã in qua est scientia. obiectũ a quo causatur sciẽtia
per modum. ⁊ modum agendi sm̃ quem causatur scia in
intellectu. ¶ Triplici ergo via venari possumus diffini o
tionem hic datam de scire quantum ad hanc particulaz
per causam esse bonam ⁊ decentem. possumus enim tri/
pliciter osñdere ꝙ in diffõne ipsiꝰ scire opꝫ cadere cãm.
prima via sumitur ex parte modi sm̃ quem scia causat
in intellectu. scdã sumit ex pte intellectus in quo hꝫ scia
causatur. tertia ex parte obi a quo causat. Prima via sic
pꝫ nã si scia nostra causatur a rebꝰ opꝫ res ꝑus ẽẽ a qbꝰ
scia nr̃a causatur igitur si scia nostra ꝑsupponit res ẽẽ. ⁊
sm̃ ꝙ sunt res sic agũt in aiam ⁊ cãnt sciam in intellectu
opꝫ ꝙ res sicut se hꝫ ad ẽẽ ita se hẽat ad cognosci. vt põt
hẽri ex 2°. meta. q̃ ergo nõ hñt sufficiẽter ẽẽ ꝑ se sz ꝑ aliud t.c.ꝑmi.
nõ hñt sufficiẽter cognosci per se sed ꝑ aliud. effectꝰ ergo
sicut nõ hñt ẽẽ nisi per cãs. ita nõ hñt sufficiẽter cogno/
sci nisi per cãs. bñ ergo dictũ ẽ ꝙ scire est ꝑ cãm cognosce
re. Scdã via ad hoc idẽ sumit ex parte ipsius itellectus.
nã si scia in intellectu nostro cãtur a rebus nõ põt itelle/
ctus noster qescere nisi feratur in res a qbꝰ hꝫ scia cãtur.
depẽdet ergo scia nostra a rebus. sz cũ res cãte depende
ant a suis causis cũ nihil dependẽs q̃zdiu depẽdet possit
dependentiã tollere si ꝑ intellectũ ferramur in res cãtas
nõ qescimus ꝑ intellectũ nisi ipsas res cãtas referramꝰ
in suas causas a qbus dependẽt. ⁊ qꝛ q̃zdiu nõ qescimus
per intellectũ nõ ꝑfecte scimus: nõ est perfecte scire effe/
ctus nisi referrãtur in suas causas. Tertia via sumit ex
parte obiecti intellectus. nã obiectum itellectus est veꝝ
verum aũt in quadaz adeq̃tione ꝯsistit: vt tunc di verum
auruz qñ adequatũ est suis ꝑncipijs. ⁊ qñ hꝫ qcqd est de
rõne auri: nõ ergo possumus cognoscere aliqd ẽẽ veꝝ au
rum nisi sciuerimus ipm referre in sua ꝑncipia ⁊ sciueri
mus ipm hẽre qcqd est de rõne auri. qꝛ si nõ scit nisi veꝝ.
⁊ veritas effectuũ nõ scit nisi adeq̃tio hꝫ fiat ⁊ nisi fiat re
latio in suas cãs bñ dcm̃ ẽ ꝙ scire est ꝑ cãm cognoscere:
vtrũ aũt sit aliqs alius modus sciẽdi in sequẽtibꝰ appa
bit. ¶ Vlteriꝰ aũt dato bñ dcm̃ ẽẽ ꝙ scire est ꝑ cãm cog/ p
scere ꝓp quã res est. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrũ opor
teat ibi addere ⁊ qm̃ illiꝰ est cã. ¶ Dõm ꝙ hic diffinitur
scire nõ qdcũqꝫ: sz scire potissimũ qd cõpetit intellectui
nr̃o. Intellectꝰ aũt noster siue intellectꝰ hũanus. vt supra
dicebat est potẽtia cog̃scẽs ita ꝙ nõ statiz cognita cã co
gnoscit effectũ: sicut nõ statim cognito subo cog̃scit ꝑdi/
catũ. si g̃ modus cognoscẽdi nr̃ talis ẽẽt mõ cognoscẽdi
subaꝝ sepataꝝ: vt ꝙ intellectus noster nõ cõponeret nec
divideret

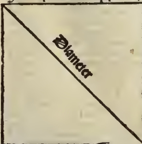
diuidēt:sed statim cognito subiecto cognosceret p̄dica/
tum:nec ēt discurreret:sed statiz cognita cā cognosceret
effectū:cū dī q scire ē p cām cognoscē forte frustra adde
ret ⁊ qm̄ illi⁹ ē cā.nā hoc posito statim cognita cā sciret
cui⁹ ē cā.ſʒ cū intellectus nr̄ possit cognoscere id qd̄ ē cā
⁊ ignorare id cuius est cā.ad cognitionē rei pfectā nō suf
ficit cognoscē causam nisi applicet cā ad effectū.oʒ ergo
cognoscē cāʒ ⁊ qm̄ illi⁹ ē causa.qd̄ declarare volebam⁹.
A ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs vtrū oporteat ibi adde
re q nō ↄtigit aliter se habē.Dōm q aliqn̄ ē cā p accn̄s:
vt si edificator ē cā dom⁹:⁊ edificator ē musicus:i seqt q
music⁹ sit cā dom⁹.ſʒ illd̄ qd̄ ē p accn̄s ↄ͠m si eē.cū ḡ mu/
sic⁹ sit cā p accn̄s si suffic̄ scire musicū nec suffic̄ scire nisi
cū referre in hꝫ cāū qd̄ ē dom⁹ ad h̄ q hēamus sciam d̄
domo:qꝛ hꝫ ē cā p accn̄s nec facit pfecte scire:qꝛ ↄtingit
aliter se habē.ḡ ad pfecte scire opʒ cām cognoscē:⁊ qm̄ il
lius ē causa.⁊ opʒ hꝫ cām eē p se.ita q nō cōtingat aliter
B se hr̄e.¶ Dis visis ad euidētiam lr̄e notādū q tria tāgun
tur in lr̄a ex pte ipsius scire q diffinit:⁊ tria ex pte diffō/
nis corn̄dētia dictis trib⁹.qd̄ sic ondit.nā aliqn̄ intellꝰ
est in pura ignorātia:vt qn̄ nihil est in eo scriptū.cū autē
nouit cās aliqs scit quodammō illa quoꝝ sunt cāe.dico
aūt quodāmō:qꝛ scire cām ⁊ non applicare ipam ad effe
ctū nō est scire effectū simplr̄:ſʒ ē scire quodāmō ⁊ in po⁹
nā sicut res nāles q̄ʒdiu sūt in suis causis sunt q̄dāmō ⁊ in
potētia.qn̄ aūt applicant actiua passiuis fiūt i actu ⁊ sūt
simplr̄.sicut q̄ʒdiu sistimus in ipsa cā scim⁹ effect⁹ illius
cāe quodāmō ⁊ in potētia.qn̄ autē applicam⁹ cām ad ef
fectū:tunc scimus effectum simplr̄ ⁊ in actu.ḡ p̄mo scien
de sunt cāe:⁊ tunc scim⁹ quodāmō vnūqd̄qꝫ:⁊ sūt appli
cande ad effectus:⁊ tūc scim⁹ vnūqd̄qꝫ simplr̄.3° hꝫ cau
se sunt sumēde p se:⁊ tunc scimus nō sophistico mō qd̄ ē
ſm accidēs.Scire ḡ q hic diffinit est scire vnūqd̄qꝫ sim/
pliciter nō ſm accidēs.¶ His aūt tribus positis ex par
te diffiniti corn̄dēt tria posita in diffinitione:vt dicamus
q an sic scire p̄mo requirit causam cognoscē vt sciamus
vnūqd̄qꝫ.2° opʒ scire qm̄ illius est causa vt applicemus
causam ad effectū.⁊ sciamus vnūqd̄qꝫ simplr̄:3° oʒ q nō
contingat aliter se hr̄e vt hꝫ cāe sint p se vt sciamus vnū/
C qd̄qꝫ simplr̄ ⁊ non p accn̄s.¶ Notandū ēt q pōt hꝫ ad/
aptatio aliter fieri vt hec v̄ba iducta sint p modos arguē
di p quos aggn̄atur scia.Propter quod sciendūʒ q acci
piēdo sciētiam large pro omni noticia.dicē possumus q
quantum ad pn̄s spectat:quadrupl̄r aggn̄atur in nobis
noticia aliqua.p̄ p signa ⁊ p aliqua probabilia.scd̄o per
causam remotam.3° p effectus.4° p cām propriam ⁊ im
mediatam.nā hꝫ noticia que aggn̄atur in nobis vel ag/
generatur per sylľm dyalecticuʒ:⁊ tunc aggn̄atur p signa
⁊ pbabilia.vel aggn̄atur p demrationē qꝛ.⁊ hoc ē dupli
citer:qꝛ vel est p cām remotam vel p effectus.vel quarto
aggn̄atur p demonstrationē potissimam:⁊ tunc aggn̄at
p causam ppriam ⁊ immediatā.Jd̄ in diffōne p̄tacta tria
tangunt:vt separet hoc scire quod est p ppriam ⁊ potissi
mam cām a scire.quod ē p effectus:⁊ p cām remotam:⁊
p probabilia.id̄ ait q scire de quo hic intēdimus est cām
cognoscē propter quam res ē ad differētiam de scire:qd̄
non ē p causam ſʒ p effectus:⁊ quoniam illius ē cā ad dif
ferētiā de scire qd̄ ē p cām remotā.cā aūt remota non est
proprie causa hui⁹:ſʒ pp̄e ē cā alteri⁹.ex ↄn̄ti autē pote/
rit eē cā hui⁹.3° subdit q hoc nō cōtingit aliter se hr̄e ad
drām de scire quod ē p pbabilia vel p signa q̄ contingūt
aliter se hr̄e.¶ Notādū q signāter dicit q scire ē p cau/
D sam cognoscere propter quā res est ad drām de scire qd̄
est p effectus.nā lʒ effect⁹ possit eē causa in inferēdo.qꝛ
effectus pōt de necessitate inferre suāʒ cām.nō tn̄ effect⁹
E est cā in eēndo.¶ Notādū ēt q hoc qd̄ dicitur.scire vnū
quodqꝫ simplr̄ nō sophistico mō adaptat alr̄ ſm quosdā
q̄ʒ nos adaptauimus.Propter quod sciēdum q scire ali
qd quodāmō q̄ʒtum ad pn̄s spectat dupl̄r pōt contingē.
p̄ si sciatur i sua causa anteq̄ʒ illa causa adaptet effectui.
2° si sciat in suo toto priusq̄ʒ in illo toto cognoscant disti/
cte ptes.3° si sciat aliqd i subiecto suo vt si cognoscat ali/
qs corriscū ⁊ ex hoc arguat cognoscere veniētē eo q ac
cidat corrisco veniētē eē:scire ḡ quod hic diffinit est scire
vnūqd̄qꝫ:nō in sua cā tn̄ ⁊ in potētia:sed in se ⁊ in actu.ē
scire ēt vnūqd̄qꝫ simplr̄:nō in suo toto tn̄ ⁊ ↄfuse:ſʒ in se
⁊ distincte.ē ēt scire vnūqd̄ nō p accn̄s ⁊ sophistice ⁊ i suo
subō:sed in seipso ⁊ p se.hec aūt adaptatio lʒ in seipsa bo
na sit.ↄditiones tn̄ se tenētes ex pte diffiniti nō sic rn̄dēt
ↄditionib⁹ se tenētib⁹ ex pte diffinitionis sicut i adapta/
tionib⁹ alijs.pp qd̄ adaptatōes alie cēsende sūt potiores.
¶ Notādū ēt q lʒ in hac diffōne data de scire sint tria at F
tēdenda vt refert ad ipsū diffinitū.possum⁹ tn̄ in ipsa dif
finitione q̄tuor cōsiderare q̄ accipiēda sunt in scia.naʒ si
volum⁹ scire.p̄ ↄsiderāda ē subā cāe sine ipsa cā.scd̄o illa
cā oʒ eē ppa ⁊ imediata.3° oʒ eē relata ad effectuʒ:qꝛ vt
dicebat q̄ʒdiu sistimus in cā ⁊ nō referimus ipaʒ ad effe
ctū nescit effect⁹ simplr̄ ⁊ in actu:ſʒ ſm qd ⁊ in potentia.
4° oʒ esse illa cā eq̄ta effectui ita q impole sit aliter se ha
bere q posita tali cā ponatur talis effect⁹.hoc ē ergo qd̄
dicit q scire ē p cām cognoscē q̄ʒtū ad subam cāe:pp quā
res est quantū ad immediationē cāe.⁊ qm̄ illius est cā q̄ʒ
tū ad relationē cāe.qꝛ tūc scimus cām:⁊ qm̄ illi⁹ ē cā qn̄
cām ad effectum referrim⁹:⁊ q nō cōtingit alr̄ se hr̄e q̄ʒ/
tū ad eq̄tionē cāe.qꝛ tūc est cā eq̄ta effectui qn̄ se inicē in
ferūt.⁊ qd̄ impossibile est alr̄ se hr̄e qm̄ posito vno pōat
⁊ aliud.¶ Deide cū dicit.(Manifestuʒ igit est)declarat
qd̄ dixerat.Circa q tria facit:qꝛ p̄ ondit diffōnē de scire
esse bene assignatā.scd̄o ex his q̄ dixerat de scire ↄcludit
q̄le sit ipm scibile.tertio ne credat q oē scire sit tale q̄le ē
scire qd̄ ē diffinitū:innuit eē aliū modū sciēdi a mō sciendi
p̄tactor:scd̄a ibi.(Quare qdē cui⁹.)tertia ibi.(Si quideʒ
igit)Dicit ḡ.(Manifestū igit ē q scire qdem sit aliquid
hꝫ)su.sicut est diffinitū.(nanqꝫ non scientes ⁊ scientes.)
supple estimant se scire si habeant hmōi cām:⁊ subdit q
(hi quideʒ).i.nesciētes ipsi(opinant sic se habere).i.esti/
mant se hr̄e cām(scientes aūt cām habēt.)¶ Notanduʒ G
autem vim declarationis huius in hoc consistē q illud
est scire qd̄ habētes oēs se scire existimāt.sed oēs habē/
tes vel habere credentes cām mō quo dictuʒ ē existimāt
se scire.ergo bona est diffinitio de scire.⁊ scire ē p causaʒ
modo quo dictum est.¶ Notandum ēt q nesciētes cre H
dentes se tamen scire aliter comparantur ad cāʒ ⁊ aliter
scientes vere.nam nescientes credētes se scire nō hn̄t cāʒ
sed opinant se habē.sciētes vero non solū credunt se hr̄e
causam sed ēt habent.Jdeo ait q hi quidem.i.nescentes
opinantur se habere sic.i.se habere cām sciētes aūt cau/
sam habēt.¶ Notandum ēt q sicut in alijs passionib⁹:⁊ I
⁊ in alijs accidētib⁹ idē ē quid ⁊ propter quid:vt quid ē
eclipsis ē priuatio luminis i luna obiectu terre:⁊ pp qd
est eclipsis propter priuationē ⁊c̄.sic ēt diffinitio data de
scire eadē ē ↄtinēs qd ⁊ pp quid:vt quid ē scire ē per cau
sam cognoscere pp quam res est ⁊c̄.⁊ propter quid ē sci
re pp cognoscē p cām ⁊c̄.¶ Dubitaret forte aliquis:qa K
vī philosophus inconuenienter declarare diffinitionem
datam de scire.nam cum diffinitio constet ex gn̄e ⁊ diffe/
rentijs de his ostēdē debuit diffinitionē p̄dictam bn̄ assi
gnatam eē:eo q accipiat propriū genus ⁊ proprias dif/
ferētias vel in accn̄tibus pbāda ē diffinitio q sit bn̄ da/
ta eo q accipiat ppriū subm.hic aūt nec sic:nec sic proba
tur diffinitio eē bene assignata.sed ostēditur q bn̄ diffini
tum sit scire:qꝛ oēs cōiter opinant tale eē scire quale est

L diffinitũ. ¶ Dicẽdũ ꝙ vt Themistius innuit nos nõ indi
gemus in hoc loco nisi vt sciamus ꝙ hꝫ est scire vt narra
uimus. diffinitio ergo hic data de scire ẽ quid est quod signi
ficat nomẽ ⁊ quid importatur ꝑ hoc nomẽ scire. nam dif
finire scire realr̃ vel diffinire ipsum vt est q̃dã res ⁊ qui
dam habitus anime hoc magis ptinet ad artificẽ realẽ.
hꝫ nõ ẽ logicus: sꝫ diffinire ipm̃ ſm itẽtionẽ sui nominis
vt qd ipoꝛteꝛ ꝑ hoc nomẽ scire: hoc põt ptinẽ ad artificẽ
rõnalẽ: vt ad logicũ. Logic⁹. n. lꝫ sit artifex rõnalis. tñ q̃
ad eũ spectat tradẽ artẽ demonstrationis cũ demonstra
tio ordineꝛ ad scire spectabit ad ipm̃ ꝓut tradit hꝫ artez
declarare qd ipoꝛtaꝛ ꝑ h̃ nomẽ scire. ⁊ q̃ phs ait in 2° to
pi. ⁊ vt cõiter dr̃ vtẽdũ ẽ noib⁹ vt plures vtunꝛ diffõnem
datã de scire q̃ est qd significaꝛ ꝑ h̃ nomẽ scire ostẽdit bñ
assignatã eẽ ex eo ꝙ oẽs cõiter tã sciẽtes q̃ȝ ig̃rãtes opi
M nãtur tale eẽ scire q̃le ẽ diffinitũ. ¶ Ex h̃ aũt patẽ põt q̃
re phs ait ꝙ scire opinamur vnũqδq3. nõ aũt ait qδ scire
est vnũquodq3: ⁊ subdit cum cãm arbitramur cognoscẽ.
nõ dicit cũ cãm cognoscim⁹. nã vt dcm̃ ẽ ipse intẽdit diffi
nire scire ꝑ id qδ oẽs cõiter tã sciẽtes q̃ȝ ignorãtes appre
hẽdunt de h̃ significato scire. Et q̃ tã sciẽtes q̃ȝ nesciẽtes
nõ sciunt vnũqδq3: sꝫ ꝑſr se opinari scire: ⁊ tã isti q̃ȝ illi nõ
hñt cãm: sꝫ possunt arbitrari habẽ cã3. iõ nõ ait ꝙ scire ẽ
vnumquodq3 sꝫ ꝙ scire opinamur. ⁊ nõ subdit cũ cã3 co
gnoscimus sꝫ cũ arbitramur cognoscẽ. ¶ Deinde cu3 di
cit. (Quare quidẽ cui⁹.) q̃ dixerat q̃le sit ipsum scire ex
his q̃ dixit de ipso scire ꝯcludit q̃re sit ipm̃ scibile: dicẽs.
(Quare qdẽ cui⁹ simplr̃ ẽ scia hoc ipoſſe ẽ aliter se habẽ)
. q. d. ꝙ si scire ẽ ꝑ cãm necessariã nõ cõtingẽtẽ aliter se ha
bere o3 ꝙ ipm̃ scibile: ⁊ id cuius ẽ simplr̃ scia sit quid ne
N cessarium non contingẽs aliter se habẽ. ¶ Notãdũ autẽ
ꝙ ipm̃ scire hꝫ duplicẽ eẽntialẽ comparationẽ. vnam ad
causam ꝑ quam est. aliam võ ad obm̃ de quo ẽ. iõ in diffi
nitione data de scire aliquid tãgitur ptinẽs ad causam ꝑ
quã ẽ scia. aliquid võ ptinẽs ad obm̃ de q̃ ẽ scia. ⁊ aliqd
ptinẽs ad vtrũq3. nã cum di ꝙ scire ẽ ꝑ cãm cognoscẽ: ꝑꝑ
quã res ẽ: tangiꝛ ipsa causa ꝑ quã ẽ scia. cum võ subditur
⁊ q̃m illius est cã: tangiꝛ obm̃ siue scibile de quo ẽ scia. cũ
võ addiꝛ ꝙ nõ cõtingit aliter se habẽ. tangiꝛ vtrumq3. nã
⁊ scibile o3 eẽ necessarium. ⁊ cã ꝑ quam ẽ scia o3 eẽ neces
saria ita ꝙ vtrunq3 ꝓut referũꝛ ad scire nõ ꝯtingat aliter
se habẽ. ¶ Notandum ẽt ꝙ cum sciẽtia ⁊ quilibꝫ hitus
sortiatur spẽm ex obo op3 ꝙ quale est scire tale scit scibi
le ⁊ econuerso. igiꝛ si scire simplr̃ ẽ ꝑ cãm non contingẽtẽ
aliter se habẽ: op3 ⁊ ipsum scibile cui⁹ ẽ simplr̃ sciẽtia ꝙ
O nõ possit aliter se habẽ. ¶ Dubitaret forte aliquis q̃ vĩ
hoc eẽ falsum ꝙ nihil sit scibile: nisi ꝙ nõ põt alr̃ se habẽ.
nam de ipsis corruptibilibus: ⁊ de ipsis mobilib⁹: de ip
sis alr̃ se hñtibus est scia nãlis. ¶ Dicẽdũ ꝙ de hoc diffu
sius diximus in his q̃ edidimus sup phicis. ad pñs autẽ
scire sufficit ꝙ ipsis transmutabilibus: ⁊ ipsis variabi
libus inest aliquid necessario: q̃ necessarium est trãsmu
tabilia transmutari: ⁊ corruptibilia corrumpi: q̃ oẽ cor
ruptile de necessitate corrũpeꝛ. ꝓut ergo istis insunt aliq̃ ne
cessario de istis est scia. ita ipsa trãsmutabilia vt cõparã
tur ad scire necessaria dici pñt. ¶ Deinde cum dicit. (Si
quid igiꝛ.) q̃ diffiniuerat scire simplr̃ ne aliqs crederet ñ
eẽ alium modũ sciẽdi a modo ꝑdicto innuit eẽ aliu3 sciẽdi
modũ: dicẽs. (Si qdẽ igiꝛ ⁊ ali⁹ ẽ sciẽdi mod⁹ vt posteri⁹
P diceꝛ.) ¶ Notãdũ aũt ꝙ si scire sumaꝛ large ad oẽm no
ticiam necessariam: tũc ipsa noticia ꝑncipioꝝ ẽ q̃dã scia.
sic ẽt possumus extẽdẽ nomẽ scie ad ipsum scire ꝑ effectũ
de istis ergo modis sciẽdi vt de noticia principiorum: ⁊ d̃ sci
re ꝑ effectum: ⁊ ꝑ causam remotã posterius determinabi
tur. ꝓhe tñ supra scire nõ ꝯtingit scire nisi eo mõ quo di
ctũ ẽ. ¶ Deinde cũ dicit. (Dicim⁹ aũt scire.) cõparat ip3
scire ad ipsam demſrationẽ. Ad cuius euidẽtiam sciẽdũ
est ꝙ scire duplr̃ cõparaꝛ ad ipsa3 demſrationẽ. ꝑmo q̃ ẽ
finis ei⁹ scdo q̃ ẽ ei⁹ effect⁹: iõ duo facit: q̃ ꝑ cõparat sci
re ad demſrationẽ vt ẽ finis ei⁹. scdo vt ẽ effect⁹ ipsi⁹ ibi.
(Demonstrationez aũt dico.) Dicit ergo (dicimus autẽ scire
ꝑ demonstrationẽ intelligẽ). q. d. ꝙ scire non ẽ aliud q̃ȝ i
telligẽ vĩtatẽ ꝑ demonstrationẽ. tunc ergo supplẽda ẽ lra: q̃
cum sic sit scire ẽ finis demonstrationis. ¶ Notandũ aũt Q
ꝙ instrumẽtum non ẽ finis: sꝫ ẽ aliqd ordinatum ad finẽ.
id ergo ad qδ ordinaꝛ instrumẽtũ ẽ finis instri. Et q̃ demſra
tio ẽ quoddã organũ ⁊ qδdã instr̃m quo vtiꝛ intellꝰ ad
intelligẽdũ vĩtatẽ ꝯclusionũ: op3 ꝙ ipm̃ scire ad qδ ordi
naꝛ demſratio: ⁊ quod ẽ ꝑ demſrationẽ sit demonstratiõis
finis. ¶ Notandũ ẽt ꝙ hic phs non diffinit scire nisi gra R
tia demonstrationis. iõ postq̃ȝ diffiniuit scire comparat
ipsum ad demſrationẽ ostẽdẽs ipsum esse demſrationis fi
nẽ. ¶ Deide cũ dicit. (Demonstrationẽ aũt dico) ꝯparat
scire ad demonstrationẽ ꝓut ẽ demonstratiõis effect⁹. d.
(demonstrationẽ aũt dico syllm̃ apoditicon. i. sciẽtialẽ si
ue faciẽtẽ scire) igiꝛ si demonstratio ẽ syllꝰ faciẽs scire. ergo
scire nõ solũ ẽ finis: sꝫ ẽt ẽ effectus demõstrationis. ⁊ sub
dit ꝙ appetat syllm̃ sciẽtialẽ. d. (scientialẽ aũt syllm̃ dico
ſm quã) demonstrationẽ siue ſm quẽ syllm̃ (in habendo
ipsum) hꝫ syllm̃ (scimus) supple ꝑ ipsu3. ¶ Notãdũ aũt S
ꝙ scialis syllꝰ vt cõiter di põt dici duplr̃: vel q̃ vtiꝛ sciat
vel q̃ aggenerat sciam. multis. n. syllis vtiꝛ sciẽtis aliq̃ q̃
nõ aggenerat sciam vt metaphisica ſm cõmẽtatorẽ vtiꝛ
multis rõnibus logicis. Demſratio ergo di syllis scialis non
solũ q̃ ea vtiꝛ scia: s3 q̃ aggñat scia3 ⁊ faciat scire: ⁊ q̃ sic
est scire ẽ demſrationis effectus. ¶ Dubitaret forte aliqs T
q̃ cũ finis sit cã cãꝝ: vt dicit cõmẽtator sup primũ physi
coꝝ: ⁊ cum causa ⁊ effectus videanꝛ opponi: scire si ẽ de
mõstratiõis finis erit demſratiõis cã: non ergo eẽ poterit de
monstrationis effectus. ¶ Dõm ꝙ in eodẽ gñe cãe nõ ẽ V
idẽ cã ⁊ effect⁹. sꝫ in diuersis gñibus nõ ẽ incõueniẽs: nã
vt dr̃ in ꝗn° qnti meta. q̃dã sũt cãe sibi inicẽ vt exercitiũ ẽ
cã sanitatis ⁊ sanitas exercitij: sꝫ nõ eodẽ mõ. i. nõ ſꝫ idẽ
gen⁹ cãe. nã vt dr̃ ibi. hec. i. sanitas est cã exercitij tanq̃ȝ
cõplemẽtũ. i. tanq̃ȝ finis. Exercitiũ võ est cã sanitatis tã
quã principiũ mot⁹. sic ⁊ in ꝓposito. scire est demonstra
tionis causa in gñe cãe finalis. demõstratio võ est cã scie
in gñe cause efficiẽtis. quãdo ergo finis põt ꝑexistẽ vel ꝑexi
stit his q̃ sunt ad finẽ: tũc huiusmodi finis respectu eorũ
q̃ sunt ad finem: sic hꝫ rationem finis ꝙ non habet effe
ctus: vt ꝑma cã vel ꝑmũ ens qδ ẽ finis oium entium: ⁊ q̃
ꝑexistit ceteris entibus sic est finis entium ceterorum ꝙ
non est effectus alicuius entis. sed cum finis non ꝑexistit
his que sunt ad finem potest effici ⁊ causari ꝑ illa: vt quia
sanitas nõ ꝑexistit potioni põt ꝑ potionẽ induci ſm quẽ
modum est sanitas cã potionis ⁊ potio sanitatis. sed non
in eodẽ gñe cause. sic ⁊ in proposito: q̃ nescimus ante de
monstrationẽ q̃ scire nõ ꝑexistit demonstrationi. igiꝛ ꝑ
demonstrationẽ efficitur. Erit ergo scire causa demõstra
tionis. ⁊ demſratio cã scire: sꝫ nõ in eodẽ gñe cause. ¶ De
inde cum dicit. (Si igitur est scire) declarato quid sit sci
re ⁊ ostẽso qualr̃ scire comparatur ad demonstrationez.
In ista pte ex his que dixerat de ipso scire concludit qua
lis dẽat eẽ demonstratio. ⁊ assignat diffinitionem demõ
strationis. Circa quod duo facit: q̃ primo assignat hmõi
diffõnẽ. 2° eã declarat ⁊ ꝓbat ibi. (Sic. n. erũt principia)
Dicit ergo (Si igiꝛ scire ẽ vt posuimus. neẽe ẽ demonstrati
uam sciam eẽ ex veris ⁊ ꝑmis ⁊ immediatis notioꝛib⁹ ⁊
ꝑoꝛibus causisq3 ꝯnis. ¶ Notandu3 ꝙ cũ finis imponat X
necessitatẽ his q̃ sunt ad finẽ cũ scire sit finis demſratiõis.
op3 demſrationẽ habẽ oẽs conditiones tactas. q̃ aliter
nõ faceret scire. ¶ Tale ẽ ergo hoc dictũ phi sicut si diceret

ꝙ cū finis ferre est secare opꝫ eaꝫ eē ferream ⁊ dētatā qꝛ aliter dura secare non posset. Sꝫ cū finis demonstratōis sit scire opꝫ eam eē ex veris ⁊ hīc oēs ꝯditiones tactas.
A qꝛ aliter nō posset habē sciam. ℂ Notandum ēt ꝙ ait si tale est scire vt posuimus: qꝛ scire nō potissimū pōt aggenerari p demrationē qꝛ.q̄ pōt ꝓcedē p effectus sed scire potissimū ⁊ tale scire q̄le posuimus ⁊ q̄le ē diffinitū non pōt hri nisi p demrationē q̄ ꝓcedit p cās. ⁊ q̄ sit ex veris. ⁊ q̄ hēat oēs ꝯditiōes tactas. ℂ Deīn cū dicit (Sic.n.ē ꝑncipia) declarat diffōnē datā. Circa qd̄ duo facit. qꝛ p̄ declarat eā in gn̄ali. 2° in spāli ibi. (Verū qdē igit.) In p̄ pte intēdit talē rōnē. Quicqd facit scire p ꝑn° ꝓpria ipsi⁹ scibilis oꝫ ꝙ sit ex veris ꝑmis. demratio aūt ē hm̄. qꝛ facit scire p ꝓpria ꝑn° rei. g̃ est ex veris ꝑmis.⁊c̄. De hac autē rōne nō ponit nisi v̄itatē medij. d. ꝙ (sic.n. sunt ꝓpria ꝑn° eius qd̄ demrat). q.d. ꝙ si demratio sit sic ꝙ hēat su. oēs cōditiōes tactas. vt ꝙ sit ex veris ꝑmis ⁊c̄. tunc sunt ī ea ꝓpria ꝑn° eius qd̄ demrat. i. ei⁹ qd̄ scit. Tūc g̃ ē supplēda rō ꝙ cū debeat demratio ꝓcedē p ꝓpria ꝑn° ipsi⁹ scibilis qd̄ demratur oꝫ ꝙ sit sic sicut dcm̄ est. i. ꝙ hēat oēs ꝯditiōes tactas. ⁊ subdit ꝙ (sylls qdē erit sine his). i. sine proprijs ꝑncipijs rei. pōt.n. fieri syllogism⁹ aliquis. puta syllogism⁹ dyalecticus. sine his. i. sine ꝓprijs ꝑncipijs ⁊ absqꝫ eo ꝙ sit ex primis ⁊ immediatis (demōstratio āt non erit) sine talibus (qꝛ) tunc non faciet scientiam.

Verum qdē igit opꝫ eē: qm̄ qd̄ non est non est scire. vt ꝙ dyametros sit simetros. Ex primis aūt ⁊ indemōstrabilib⁹ ē: eo ꝙ nō sciet nō habēs demōstrationem ipsorum. Scire eniꝫ est quorum demonstratio est non ꝺm accidens habere demrationē. Causas quoqꝫ ⁊ notiores opꝫ eē ⁊ priores. Causas quidē: qm̄ tunc scim⁹ cū causas cognoscim⁹ ⁊ priores si vere cause sūt notiores nō solū altero mō intelligēdo: sed in sciēdo: qm̄ sunt. Priora aūt ⁊ notiora dupl̄r sunt. Non enim idē est prius natura ⁊ ad nos prius: Neqꝫ notius nā ⁊ nobis notius. Dico aūt ꝑora ⁊ notiora ad nos ꝓxima sensui. Simpliciter aūt priora ⁊ notiora q̄ lōgis. sunt autē longiora qdē vniuersalia: maxime aūt proxia singularia ⁊ opponuntur hec adinuicem. Ex primis aūt est quod ex proprijs pricipijs est idē enim dico primum ⁊ principium.

ℂ Vera igitur eē opꝫ qꝛ fieri nequit vt id quod nō ē sciat: veluti diametrū ꝯmēsurabilē eē: ex primis aūt ⁊ indemonstrabilibus esse: qꝛ non sci et non hn̄s demrationē ipsoꝝ: scire eniꝫ nō
C per accn̄s ea quoꝝ est demonstratio nihil aliud est sane: q̄ꝫ demrationē hr̄e. Cause ēt sint opꝫ ⁊ notiora ac priora. cause: qꝛ tū scimus: cū cognoscimus causam: priora siquidem ⁊ cause sunt ⁊ antea cognita: non illo modo solū qd significent: sꝫ altero ēt mō. Dupl̄r aūt sūt ꝑora notiorave. Nō.n. idē est prius nā: ⁊ nostra ex parte prius: neqꝫ notius: ⁊ nobis ēt notius. Atqꝫ ea quidē ad nos priora notiorave dico: que ꝓpinquiora sensui sunt. Ea vero simpliciter priora notiorave: q̄ a sensu lōgius distant. Sunt aūt remotissima qdē ea: q̄ sunt vniuersalia maxime: propinquissima vero singularia ipsa. Atqꝫ hec inter sese opponuntur: ex ꝑmis aūt eē nihil aliud ē q̄ꝫ ex ꝓprijs principijs eē. Idē.n. primum atqꝫ principium dico.

ℂ Posita diffinitiōe demrationis ⁊ ostēso diffōnē illam bn̄ eē assignatā. In pte ista declarat particulas in diffōne demonstrationis positas. circa qd̄ tria facit: qꝛ p̄ declarat ꝙ dēmratio oꝫ eē ex veris. 2° ꝙ ex primis ⁊ immediatis. 3° ꝙ oꝫ eē ex ꝑoribus ⁊ notioribus. 2° ibi. (Ex primis autem.) tertia ibi. (Causas quidem notiores.) Dicit ergo (ꝙ verum quidem igitur opꝫ esse) quod demonstratur: (qm̄ quod non ē mō ē). i. nō contingit (scire. vt. ꝙ diametros sit simetros). i. sit cōmēsurabilis coste. ℂ Du- B
bitaret forte aliquis vtrū oporteat eē qd̄ demonstratur. ⁊ videtur ꝙ nō: qꝛ de rosa pōt haberi scia nulla rosa exn̄te. ridiculuꝫ.n. eēt dicē ꝙ hn̄s sciam de rosa pderet suam sciētiam rosa corrupta. ℂ P̄. Euclides dat in geometria suam sciētiā de corpore. 12. pētagonoꝝ equalium collocabilium in spera. forte nullum ē tale corpus in quo sint 12. pētbagona sic equalia ꝙ possint sic collocari in spera ꝙ si spera attingat angulum vnius pētagoni. ꝙ attingat oēs angulos oium pētagonoꝝ. ℂ In ꝯtriuꝫ ē phs volēs ꝙ illud quod nō ē nō cōtingit scire. ⁊ asserēs ꝙ oꝫ eē qd̄ demonstratur. ℂ Dicēdū ꝙ quātū ad phs spectat dupl̄r C
pōt dici de aliquo ꝙ sit. vel qꝛ ē actu ens vel qꝛ ē res p̄dicamēti. Si ergo queratur vtrum oporteat res eē actualiter ad hoc ꝙ de eis sit scia. pꝫ ꝙ non p rōnes tactas. qꝛ possumus habē sciam de rosa nulla rosa actual̄r exn̄te: ⁊ possumus habē sciam de corpe. 12. pētagonorū nullo tali corpe exn̄te: immo cū p intell'm abstrahim⁹ res ab hm̄ actuali exn̄tia ⁊ intelligimus eas ꝺm suā qditatē incōueniēs ē dice ꝙ de nulla re possit eē scia nisi actual̄r existat. accidit.n. rei vt ē scibilis ⁊ vt ad intell'm comparatur ꝙ actual̄r sit. cum dictum sit ꝙ res sic accepte abstrahat p intell'm a suo actuali eē. Sed si q̄ritur vtrum oporteat qd̄libꝫ scibile saltē eē rē aliquā p̄dicamēti dato ꝙ actualiter non existat. dici oꝫ ꝙ sic. Nam cum sciētia non sit nisi de ente: vt plane vī hic velle philosophus. ⁊ ens p se diuidat in. x. p̄dicamēta: vt vult philosoph⁹. quinto meta. T.c.14
opꝫ quodlibꝫ scibile eē rē aliquam alicuius p̄dicamēti. res autē collocant in p̄dicamēto non p suū actuale eē: sꝫ p suam quiditatē. quiditas autē intelligitur aliquid ī potētia ad eē actuale. quiditatē g̃ habēt nō solū q̄ actual̄r existunt ⁊ q̄ sunt in se ⁊ sunt coniuncta suo actuali eē. sed etiam dicuntur habē quiditatē ⁊ sunt res p̄dicamenti ⁊ possunt intelligi ab intellectu ⁊ eē quid scibile que non sunt in se nec habēt actuale eē. sed sūt ī suis causis ⁊ pn̄t eē. Est.n. triangulus res p̄dicamēti. ⁊ bn̄ dictum ē ꝙ superficies triāgularis ē in p̄dicamēto quantitatis ⁊ ē spēs quātitatis ꝯtinue dato ꝙ nulla talis superficies eēt. Ea aūt q̄ nec sunt in se nec in suis causis. sꝫ solū sūt entia apd̄ aiam: vt tragelaphus ⁊ chymera: nō sūt scibilia nec sunt

res alicuius p̄dicamenti.p3 ḡ q̄r oporteat eē ens quod
D scitur. Et per iam dicta soluta sunt argumēta.¶ Ulteri⁹
āt dato q̄ n̄ oporteat subm eē actual'r exn̄a; ꝛ suffic̄ ꝙ sit
res p̄dicamēti ꝛ ꝙ sit s̄m suā q̄ditatē ad h̄ ꝙ de eo sit scīē
tia.¶ Dubitaret forte aliq̄s vtrū oporteat passionē ꝓbā
dam de subo actual'r existē ad hoc ꝙ de ea sit scia: ꝛ vide
tur ꝙ sic.q: p demonstrationē concludit̄ passionē inesse
subo.sed non inest aliquid alicui nisi h̄eat actuale esse.ḡ
nulla passio de subiecto probatur nisi actualiter existat.
¶ In ꝯtrariū est q: subiecto nō exn̄te actual'r op3 ꝙ nec
actual'r existat pa°.q̄re si pōt haberi scia de subiecto non
actual'r exn̄te hēbitur de passione dato ꝙ actual'r nō exi
E stat.¶ Dicēdum ꝙ cum quod quid est sit obiectum itel/
lectus.ꝛ res scite considerētur s̄m suam quiditatem: non
s̄m suū actuale eē.sicut abstrahimus subm a suo actuali
eē.ꝛ intelligim⁹ ip̄m s̄m suā q̄ditatē.sic abstrahimus ꝛ
passionē de subo ꝓbādā.Si ḡ q̄rat̄ q̄r opōteat eē passio
nē ad hoc ꝙ de ea sit scia.ꝛ ꝙ possit de subo probari.dici
o3 ꝙ cum pa° causet̄ a principijs subi ꝛ oriat̄ a subo.sic
sufficit ad hoc ꝙ subm sit quid scibile ꝙ habeat eēntialē
ordinē ad suas causas.sic ad hoc ꝙ pa° sit q̄d scibile ꝛ ꝙ
possit ꝓbari de aliquo subo sufficit ꝙ h̄eat eēntialē ordi
nē ad subm illō.nullo.n.triāgulo exn̄te demr̄abit̄ de eo
F h̄re tres eo ꝙ h̄ pa° h̄eat eēntialē ordinē ad ip̄m.¶ Ul/
terius forte dubitaret aliquis de quo eē itelligit ph̄s cū
ait ꝙ esse o3 q̄d scit̄.¶ Dōm ꝙ dē eē de q̄ hic logt̄ ph̄us
est idē q̄d eē ve℞.hic.n.intēdit ph̄s ꝓbare ꝙ demonstra
tio sit ex veris v̄itas aūt h3 eē circa ꝯpōnē ꝛ diuisionē.vn̄
ꝛ ph̄s.5.meta.ait.ꝙ vno mō dī ens quo significat quidi
tatē p̄dicamēto℞.alio mō ens quod significat v̄itatē rei.
ꝛ cū dicimus aliq̄d eē s̄m ph̄m demr̄abimus suam v̄ita/
tē cū dicim⁹ aliq̄d nō eē demr̄abimus suā falsitatem.ꝓ/
ut ergo eē vel non eē sumit̄ in ꝓpōnib⁹ put dicit v̄itatē
ꝓpōnū vel enunciationū sumit̄ hic eē cū dī ꝙ o3 hic esse
G quod scitur.¶ Propter q̄d sciēdū ꝙ eē in propositioni/
bus nō noiat actualē exn̄tiam: sed noiat habitudinē p̄di
cati ad subm.h̄.n.v̄bū est put copulat p̄dicatū cū subo ꝛ
put est nota dicēdi de alio nō dicit ipsam actualē exn̄tiā:
sed cōsignificat quādam cōpōnē ꝛ quandā habitudinē
p̄dicati ad subiectum quam sine cōpositis nō ē intelligē.
Cum enim dicitur quid est pluuia.ꝛ respondet̄ pluuia ē
aq̄ guttatim cadēs.v̄a est hec locutio ēt pluuia non exn̄/
te.nā cū dr̄ pluuia ē aq̄ guttatim cadēs: nō est intellect⁹
propositiōis ꝙ pluuia h̄eat actuale eē nec ꝙ actual'r exi
stat: s3 ꝙ hoc p̄dicatū aqua guttatim cadēs h3 se p habi
tudinē ad subm q̄d est pluuia.hoc ergo mō o3 eē q̄d scit̄
ꝛ demr̄at̄.ꝛ hoc mō o3 demr̄ationē eē ex veris: q: i ꝓpo
sitionibus ex q̄bus demr̄atio ꝯstituit̄ p̄dicata h̄nt p se or
dinē ad subiecta. Cū.n.dico triāgulus h3 tres v̄a ē ꝓpō.
ꝛ nō ē intellect⁹ ꝓpōnis ꝙ triāgulus actual'r existat: sed
ꝙ hec passio h̄re tres h̄eat p se ordinē triangulū demr̄a
tio ḡ ē ex veris ꝛ ē ex his que sūt put eē dicit p se habitu
dinē p̄dicati ad subm.nō aūt demonstratio ē ex falsis nec
ex his q̄ non sunt: q: nō est ex his q̄ h̄nt opposita habitu
dinē ad subm.vt q: simetrū h3 repugnantiam ad dyame
trū non ē quid scibile nec cadit sub scia ꝙ dyametru3 sit
H simetrum coste.¶ Ulterius autē forte dubitaret aliquis
de probatione Aristo.vult.n.probare ꝙ demōstratio sit
ex veris.ipse.n.ait.op3 ve℞ eē q̄d scit̄ ꝛ quod demr̄atur.
Cap. ij. Cū ergo ve℞ possit cōcludi ex falsis.vt p3 p ph̄m in scđo
prio℞.quātūcūq3 ve℞ sit q̄d demr̄atur ꝛ ve℞ sit q̄d scit̄.
poterit tn̄ demōstratio eē ex falsis. Dicēdū ꝙ syllogism⁹
est consequentia quedā in qua premisse habēt se vt an̄s
ꝛ conclusio vt ꝯseq̄ns.Cōstat autē ꝙ si an̄s est ꝙ de ne/
cessitate consequens est.sic ꝛ in omni forma syllogistica
si premisse sunt vere conclusio de necessitate est vera.nō
tamē op3 ꝙ si an̄s non est ꝙ consequens non sit.pōt eni3
contingē ꝙ non sit an̄s ꝛ tamē sit consequens.vt ꝙ non
sit homo ꝛ tamen sit animal.sic non op3 si premisse sunt
false ꝙ de necessitate conclusio sit falsa.pōt enim ex falsis
sequi veru3.ꝛ simul cum falsitate premissa℞ potest stare
veritas conclusionis.¶ Aduertendū tamen ꝙ vt idem I
ph̄s tradidit in scđo prio℞.ꝙ l3 ex falsis possit sequi ve/
rum hoc non est ꝓpter quid: sed q: falsitas.n.p̄missarū
non est cā veritatis cōclusionis.ipsum.n.non esse an̄tis
non potest esse causa quare sit consequens.potest.n.con
tingē ꝙ non sit homo ꝛ tamen animal sit: sed tamen ip̄m
non esse hominem nō potest esse causa ꝙ sit aial.sed acci
dit sic esse.sic ꝛ in proposito potest contingere ꝙ p̄misse
non sint vere: sed sint false.conclusio aūt sit vera.sed hoc
non est propter q̄d nec ē causal'r.s3 erit q: ita accidit.cō/
clusio ḡ vera nō pōt seq ex premissis falsis tāq3 ex causa.
igitur si quod demr̄at̄ ē ve℞ ꝛ hō ve℞ infert̄ causal'r ex p̄
missis: q: demr̄atio facit scire.ꝛ in demr̄atione premisse
sunt cā cōclōnis: o3 p̄missas eē veras. Bona est ergo rō
ph̄i ꝙ si ve℞ est q̄d demr̄at̄ ꝛ ve℞ ē q̄d scit̄ op3 demr̄atio
nem eē ex veris: q: causaliter ꝛ propter quid ve℞ nō pōt
concludi nisi ex veris.¶ Ulterius autē forte dubitaret K
aliquis q̄m impossibile sit diametrum eē simetrum coste.
¶ Dicēdum ꝙ simetrū idē ē quod cōmēsurabile.illa sūt
cōmēsurabilia q̄ cōicant in aliqua vna mensura.si ergo
esset aliqua vna linea q̄ntūcūq3 esset modica.que mensu
raret diametrū posset cōmēsurare costā vl' ecōuerso eēnt
costa ꝛ diameter cōmēsurabilia.ꝛ h̄ret se diameter ad co
stā sicut aliquis numerus ad aliquē nūerū.nā si aliq̄ vna
linea mēsuraret vtrunq3 oporteret ꝙ illa linea in aliquo
alio numero ꝯtineat̄ in diametro ꝛ in aliquo alio nume
ro in costa.vt si linea vnius palmi mēsurat diametru3 ꝛ
costā.vt forte q: diameter ē q̄nq3 palma℞ ꝛ costa q̄tuor
hēbit se diameter ad costā sic q̄nq3 ad q̄tuor.vel si illa li/
nea sit in aliquo alio nūo in diametro ꝛ in aliq̄ alio nūo
in costa: hēbit se diameter ad costā sicut ille numerus ad
aliu3 nūm: ꝛ q̄dratū diametri se hēbit ad q̄dratū coste si
cut q̄dratū illius nūi ad q̄dratū illius alteri⁹ nūi.q̄re cū
quadratū diametri sit duplū ad q̄dratū coste vt ꝓbatur
in penultimo Euclidis: posset inueniri aliquis nūs qua
dratus q diuideret̄ in duo equalia quadrata: q̄d ē impos
sibile. Cū ḡ dicitur ꝙ diameter de necessitate est incōmē/
surabilis coste.intelligē du3 ē de costa quadrati h̄ntis la
tera equalia.nā in sup̄ficie h̄nte latera inequalia pōt dia
meter esse cōmēsurabilis coste.q: l3 sit impo'e inuenire
nūm quadratum q possit diuidi in duo quadrata eq̄lia.
pōt tn̄ repiri nūs aliquis quadratus qui diuiditur i duo
quadrata in inequalia.vt.25.est numerus quadratus ꝛ
diuidit̄.in.xvj.ꝛ.ix.qu o℞ ēt q̄l3 ē quadratus.igit̄ in sup
ficie.a.b.c.d.costa.a.b.sit q̄tuor pedū ꝛ costa.b.c.sit triū
pedū.diameter.a.c.ē cōmēsurabilis cuilib3 ista℞ costa℞
ꝛ erit q̄nq3 pedū.pes ḡ mēsurās diametrum.a.c.mēsu/
rabit vtrāq3 costam equabit̄.n.quadratū diametri.a.c.
q̄drato vtriusq3 coste: ꝛ hēbit se ad vtrunq3 q̄dratū sicut
nūs ad nūm.vt sicut.xxv.ad.xvj.ꝛ ad.ix.cum ēt diame
ter ponat̄.v.pedū ꝛ.v.in se ductū faciat.xxv.costa autē
maior ponat̄.iiij.pedū: q in se ducti faciūt.xvj.costa aūt
minor ponat̄ triū pedū q in se ducti faciunt.ix.hēbit se q̄
dratus diameter ad q̄dratū coste maioris sicut.xxv.ad
xvj.ad q̄dratū aūt minoris sicut.xxv.ad.ix.q̄ duo q̄drata
dua℞ costa℞.v3.xvj.ꝛ.ix.eq̄nt̄.xxv.q̄d ē q̄dratū diame/
tri.repit̄ ḡ cōmēsurabilitas iter diametrū ꝛ costā si sint
coste ieq̄les: nō aūt si sint eq̄les.h⁹ aūt rō ē sup̄ius tacta
v3.ꝙ pōt inueniri aliq̄ nūs quadratus q pōt diuidi in
duo q̄drata inequalia.nequaq3 aūt inueniri pōt q̄drat⁹
aliq̄s nūs qui i duo q̄drata eq̄lia scindi possit.¶ Deide

cū dicit.(Ex primis aūt)ostēdit demſtationē debere eſſe
ex primis ⁊ immediatis.dicēs ꝙ(ex primis autē ⁊ inde/
monſtrabilibus).i.ex primis ⁊ immediatis.oportet eē
ſu.demonſtrationē(qꝛ non ſciret non habēs demonſtra/
tionē ipſorum).i.per ipſa.vȝ.per prima ⁊ immediata.⁊
ſubdit cauſam.d.ꝙ(ſcire eſt)ſupple per ea (quorum).i.
per que(eſt demōſtratio)ſupple per ſe primo.⁊ addit ꝙ
(⁊ non ſm accidēs habē demonſtrationē.)quaſi dicat ꝙ
ſcire eſt per demonſtrationē per ſe.⁊ per cauſas per ſe.⁊
nō ꝑ demonſtrationē per accidēs nec per cauſas per acci
A dēs.¶ Notandum ꝙ poſſet hec ratio ſic formari:ſine q
bus non contingit ſcire ex illis oȝ demonſtrationē eē.ſȝ
ſine primis.⁊ immediatis non contingit ſcire.ergo ex ꝓ/
mis ⁊ immediatis opȝ demonſtrationē eē:ideo ait ꝙ nō
ſciret.i.non contingeret ſcire non habēs demōſtrationē
B ipſorum.i.per ipſa.i.per prima ⁊ immediata.¶ Notan/
dum autē ꝙ demonſtratio fit ex aliquibus premiſſis.tūc
quero vtrum ille premiſſe ſint indemonſtrabiles ⁊ ſi ſint
prime ⁊ immediate vel non.ſi ſint indemonſtrabiles ha/
betur intētum.ſi autē poſſunt demonſtrari vel habetur
demonſtratio de eis vel non.ſi ſint demonſtrabiles ⁊ nō
demonſtrātur.ergo ſunt ignorate.ignoratis autē primis
ignoratur concluſio.non ergo contingit ſcire per aliqua
demonſtrabilia niſi habeatur eorum demonſtratio.ergo
ſemper demonſtratio vt faciat ſcire opȝ ꝙ ſit ex indemō/
ſtrabilibus.qꝛ non quietatur intellectus nec aggeneratᷣ
in nobis ſcientia ſimplr niſi ſit deuētum vſqȝ ad indemō
ſtrabilia.Ideo dicitur in ꝓmo thopicoꝝ.ꝙ demōſtratio
ē ex ꝓmis ⁊ veris.aut ꝑ ea q̄ ſunt ꝓma ⁊ va ſumpſerūt ori
ginē.demōſtratio ergo vel eſt ꝑ indemōſtrabilia imedia
ta vel eſt per demonſtrabilia ad indemonſtrabilia redu/
C cta.¶ Notādū ēt ꝙ ſi dicatᷣ ꝙ demōſtratio ē ex indemō
ſtrabilibus veꝝ ē ꝓpō.qꝛ ſꝑ eſt ex idemōſtrabilibus.vel
immediate ſi ipſe ꝓmiſſe ſunt demonſtrabiles.vel media
te qꝛ ſi premiſſe ſunt demonſtrabiles vt faciant ſcire opȝ
D eas ad indemonſtrabilia reducē.¶ Rurſus ſi dicatur ꝙ
demonſtratio pōt eē ex demonſtrabilibꝰ vt ad indemon
ſtrabilia reducunᷣ va ē propō.Dupl'r ğ poterit legi lra
pħi.ꝓmo vt hoc qḋ dico referᷣ ad ꝓma indemōſtrabilia
vt ſit ſenſus.bñ dico demonſtrationē debē eē ex primis ⁊
indemōſtrabilibus qꝛ non ſciet non habēs demonſtra/
tionē ipſoꝝ.i.ꝑ ipſa ꝓma ⁊ indemonſtrabilia.nā ſcire ē ꝑ
ꝓma ⁊ indemonſtrabilia quoꝝ.i.ꝑ q̄ ē demonſtratio ꝑ ſe
⁊ non ꝑ accidēs.alio modo hoc qḋ dico ipſoꝝ pōt refer/
ri ad ipſa demſtabilia put ad indemſtabilia reducunᷣ.vt
ſit ſenſus ꝙ demōſtratio ē ex ꝓmis ⁊ indemonſtrabilibꝰ
qꝛ non ſciet aliqs ſupple ꝑ demſtabilia.⁊ nō hñs demon
ſtrationē ipſoꝝ.Jō ſubdit.ꝙ ſcire ē ſupple ꝑ ea q̄ꝝ dmō/
ſtratio ē habē demonſtrationē⁊co ꝙ ꝑ ſe ⁊ nō habē dmō
ſtrationē ſm accñs.q.d.ꝙ ꝑ demſtabilia non ē ſcia niſi d
ipſis demſtabilibꝰ hēreᷣ demſtatio:⁊ opȝ ꝙ hꝺ demſtatio
ēt ſit ꝑ ſe nō ꝑ accñs oȝ demſtabilia demſtari ⁊ ad idemſta
bilia reduci ſi ex eis dēat eſſe demſtatio.ſꝑ ğ ē demonſtra
E tio ex indemſtabilibus vel mediate vel imediate.¶ No
tādū ēt ꝙ ſi ſiat demſtatio.ex demonſtrabilibꝰ.vt pȝ.opȝ
illa demſtabilia demōſtrari.Sȝ ſi ſiat demōſtratio ꝑ ſe ⁊
ꝑ cauſas ⁊ cuȝ i talibus nō ſit abire in infinituȝ.oȝ tādē ad
indemſtabilia deuenire.Ad remouēdū ğ ꝓceſſum ꝑ acci
dēs ſm quē poſſemus demſtare nec vnq̄ȝ deuentiremꝰ ad
ꝓma ⁊ ad idemſtabilia ait ꝙ ſcire ē non ꝑ accidens habē
demonſtrationē.¶ Deinde cuȝ dicit.(Cauſas quidē no
tiores.)oſtēdit ꝙ opȝ demonſtrationē eē ex prioribus ⁊
notioribus.Circa ꝙ duo facit.qꝛ primo ponit hoc gñalr
⁊ communiter.ſcḋo ſpālr ibi.(Eſt autē ꝓncipium demō
ſtratiōis.)Circa ꝓmū tria facit.qꝛ ꝓmo adducit vnā quā
dā rōnē cōem.ꝙ opȝ demſtationē eē ex ꝓoribus ⁊ notio/
ribus.ſcḋo expōit qūo ſint accipiēda ꝓora ⁊ notiora.3°
remouet quādā dubitationē q̄ poſſet ex dictis originē ſu
mere.ſcḋa ibi.(Priora aūt ⁊ notiora.)tertia ibi.(Ex pri/
mis aūt.)In prima parte itēdit talē rationē.Quicquid
eſt ꝑ cauſas q̄ ve cauſe ſunt ſꝑ ē ꝑ priora ⁊ notiora.demō
ſtratio eſt per cauſas que vere cauſe ſunt.ergo ⁊c̄.Ideo
ait.(Cauſas quidē oȝ notiores eē ⁊ primas cauſas qdē)
q.d.ꝙ cauſe non ſunt ſolū notiores:ſȝ ēt cauſe ſm ꝙ cau
ſe ſunt prime vel priores:ſȝ(qm̄ tunc ſcimus cum cauſas
cognoſcimꝰ ſi ve cāe ſunt ⁊ ꝓores ⁊ notiores)ſu.oȝ eē(nō
ſolū alio mō intelligēdo)qd ſunt(ſȝ in ſciēdo ꝛ qm̄ ſunt.)
¶ Notādū aūt ꝙ ſm expōnē cōem cauſa ꝑ ſe loquēdo ē F
notior effectu.nō ſolū quātū ad qd ē:ſȝ ēt quātū ad quia
eſt.vt ſi vis ſcire eclipſim ſolis.non ſolum opȝ te ſcire qd
eſt lune interpoſitio.ſȝ ēt qꝛ eſt huius interpoſitio:qꝛ lu/
na interponitᷣ.Poſſumus tñ alr dicē ⁊ forte meliꝰ vt di/
camus ꝙ effectꝰ facit aliqd inferre cauſe ꝓprie.ſȝ non fa
cit ad eē effectus.ğ ē cauſa cauſe ſolum alio mō.vȝ q̄ȝtū
ad inferre.ſȝ non ē cauſa:qm̄ ē.i.quātū ad eē.ſȝ cāe ſi cāe
ve ſunt:ſunt cauſe effectuum non ſolum altero mō:vt qꝛ
ꝑ cauſas poſſumus intellgē effectus ⁊ poſſumꝰ ꝑ eas ef
fectus cōcludē ⁊ inferre.ſȝ ēt ſunt cāe:qm̄ ſunt.i.quantū
ad eē notiores ergo ſunt cāe effectibus:qꝛ ſūt cāe vtroqȝ
mō ⁊ q̄ȝtum ad inferre ⁊ q̄ȝtū ad eē.¶ Deinde cuȝ dicit.
(Priora aūt ⁊ notiora.)exponit qūo ſunt accipiēda prio
ra ⁊ notiora.Circa ꝙ duo facit:qꝛ ꝓmo diſtinguit de ꝓo/
ri ⁊ notiori.ſcḋo declarat diffinitionis mēbra ibi.(Dico
aūt ꝓora.)Dicit ergo ꝙ(ꝓora ⁊ notiora ſunt dupl'r).vȝ.
quo ad nām ⁊ quo ad nos.Jō ſubdit ꝙ(nō.n.idē ē ꝓus
nā ⁊ ad nos).i.quo ad nos (nec)eſt dicē idē(notius nā ⁊
notius nobis.)¶ Notādū aūt ꝙ cū dupl'r dicatᷣ prius ⁊ G
dupl'r notiꝰ.vȝ.quo ad nām ⁊ quo ad nos.demſtatio ſim
pliciter q̄ ē ꝑ veras cauſas ſꝑ procedit ꝑ priora ⁊ notiora
ſimpl'r quo ad nām.nō aūt ſꝑ ꝑ priora ⁊ notiora quo ad H
nos.¶ Notandū ē ꝙ ſm Cōmētatorē ſup ꝓmū phyco/
rū.In mathematicis ē notior quo ad nos cā q̄ȝ effectus
in nālibus aūt ecōuerſo.Scḋm ğ hūc modū loquēdi in
demſtationibus mathematicis ꝓcedimꝰ ꝑ ꝓora ⁊ notio
ra vtroqȝ mō ⁊ quo ad nām ⁊ quo ad nos:qꝛ idē ē ibi ꝓ/
us ⁊ notius nā ⁊ nobis.In nālibꝰ aūt lȝ vt plurimū ſiāt
demſtatiōes nō potiſſime:ſȝ ꝑ effectū.tñ ſi inſtituatᷣ ordo
ꝯrius ei qui ē a ꝓncipio qōnū ⁊ ſiat demonſtratio ꝑ cām
ſiet ꝑ notius nāe nō nobis.bñ ğ dictum ē ꝙ nō ē idē ꝓus
⁊ notius nature ⁊ nobis:lȝ ſit idē in aliqbus vt i mathe/
maticis.nō tñ ē idē in oibꝰ:qꝛ nō ē idē in nālibus.¶ De
inde cū dicit.(Dico aūt ꝓora.)Ex ponit q̄ dixit oñdēs q̄
ſunt priora ⁊ notiora nobis ⁊ q̄ nature dicēs(dico āt ꝓo
ra nobis ⁊ notiora proxima ſenſu notiora aūt ſimpl'r)⁊
quo ad nām(q̄ longius ſunt)ſupple a ſenſu.Et ſubdit ꝙ
(ſunt aūt q̄dam longiora)a ſenſu maxime(vlīa.ꝓxia āt)
ſenſui(ſingularia)⁊ ſubdit ꝙ(opponunᷣ hec adinuiceȝ)
nā ſi nō ē idē eē longinquum ⁊ propinquum:⁊ ſi longin/
quitas ⁊ ꝓpinquitas hñt quādā repugnātiam ⁊ quādā
oppōnē adinuicē.opȝ adinuicē habē.quandā repugnā/
tiam ꝓus nā ⁊ ꝓus nobis.cū vnū ſit ſingulare ⁊ ꝓpiquū
ſenſui aliud vl'e ⁊ remotū a ſenſu.¶ Dubitaret forte ali/ I
quis:qꝛ vȝ ꝙ philoſophus ſit ſibi ꝯrius hic ⁊ in ꝓ phyſi
coꝝ.⁊ ēt in ſcḋo meta.nā in ꝓ phyſicorum vult ꝙ ſint no T.c.3.
bis nota magis cōfuſa.i.vlīa.⁊ in ſcḋo meta.vult ꝙ q̄dā
ſe habēt ſicut locus ianue in domo queȝ nullus ignorat.
quod exponēs ꝯmētator ait ꝙ hꝺ ſunt ꝓpōnes maxime
vl'es.ğ tā in ꝓ phycoꝝ q̄ȝ in 2° meta.vȝ velle ꝙ ſunt nob
priꝰ nota magis vlīa.hic aūt ꝙ magis ſingularia.Dicē
dum ꝙ eē aliqd notius ⁊ ꝓus quo ad nos pōt dupl'r itel
ligi.vel in eodē gñe cognitiōis.vl' abſolute ⁊ ſimpl'r.Si
in eodē gñe cognitionis vera eſt ſnia libri phycoꝝ.qꝛ tāȝ T.c.3.

apud intellectũ q̃ʒ apud sensum sunt ꝑus nota ꝯfusa magis vt apud intellectũ sũt prius nota magis ꝯfusa.i.magis vlia:apud sensuʒ v̾o sunt ꝑus nota magis ꝯfusa.i.ea q̃ sunt pticularia magis cõfusa.i.magis vlia. vt pʒ.q2 si a remotis aspicimus aliqd ꝑus cognoscimus p sensum ꝙ est aliqđ corp⁹.postea ꝙ ẽ aliqđ aial.⁊ postea ꝙ ẽ aliqs hõ.p intellectũ v̾o ꝑus cognoscimus ꝙ est corp⁹.postea ꝙ est aial.postea ꝙ est hõ.Cõstat aũt ꝙ corpus est vlius q̃ʒ aial ⁊ aial q̃ʒ hõ.⁊ aliqđ corpus est pticulare vlius q̃ʒ aliqđ aial vł' q̃ʒ aliqs hõ.bñ ğ dictũ ẽ ꝙ i eodẽ gñe cognitionis sensitiue ⁊ ẽt itellectiue sunt nobis nota cõfusa magis.Sʒ si questio non arcteť ad alteꝝ gen⁹ cognis.vt nõ dicať qđ ẽ nobis notius ꝓm intellm vel ꝓm sensum.sed absolute q̃rať q̃ sũt notiora.v̾a est snia q̃ hic tradiť.nã cũ nr̃a cognitio incipiať a sensu:⁊ sensus nõ iudicet nec apprehẽdat nisi pticularia sequiť ꝙ sũt nobis ꝑus nota pticularia q̃ʒ vlia.lʒ ꝓm nãm qđ gđ est ⁊ vl'e sit ꝑus ⁊ noti⁹

k pticulari.℃ Ex ħ aũt pateẽ põt quõ demr̃atiões mathematice ꝓcedũt nõ solũ ex ꝑorib⁹ q̃ ad nãmʒ etiam ex ꝑoribus quo ad nos.Exponẽdũ.n.est quo ad.i.q̃ ad nr̃am cognitionẽ intellectiuã.q2 intellectui nr̃o ibi ꝑus se offerũt cãe q̃ʒ effectus.sʒ si intelligať quo ad nos absolute ⁊ simpl'r nõ est verũ.q2 tũc ꝓcederet mathe⁽ᶜ⁾ ex pticularibus cũ absolute loquẽdo nr̃a cognitio incipiat a sensu ⁊ simpl'r loquẽdo sũt nobis pticularia ꝑus nota.videmus aũt sic nõ eẽ:q2 mathe⁽ᶜ⁾ nõ ꝓcedũt iductiue ⁊ a posteriorib⁹:sʒ demr̃atiue ⁊ a ꝑoribus.℃ Deinde cũ dicit.(Ex ꝑmis aũt) remouet q̃ʒdam obiectionẽ q̃ ex habitis posset hr̃e ortũ.oñderat.n.demr̃ationẽ eẽ ex veris ꝑmis ⁊ immediatis ꝑorib⁹ ⁊ notiorib⁹.non ãt oñderat quõ fit ex cãis ꝯnis.i.ex ꝓprijs ꝑncipijs.iõ ad hoc rñdẽdũ sit.(℃ Ex ꝑmis aũt ẽ).i.ex quo demr̃atio ẽ ex ꝑmis.sequiť ꝙ.(qđ ex ꝓ

l prijs ꝑncipijs ẽ.Jdẽ.n.dico ꝑ^m ⁊ ꝑn^m.)Notãdũ aũt ꝙ ꝓʒ phm 2° meta.sp in oi gñe illud qđ est ꝑmũ ⁊ qđ est maxie tale est cã ⁊ ꝑncipiũ oium coꝝ que sunt post.⁊ q2 ꝑmum hʒ rõnẽ cãe ⁊ ꝑncipij.⁊ idẽ est ꝑmũ ⁊ ꝑncipium.ergo ex quo ꝓbatũ supra ꝙ oʒ demr̃ationẽ procedẽ p ꝑma ⁊ nõ p accñs sʒ p se.sufficiẽter oñdebať ꝙ demr̃atio procedit p propria principia:q2 procedit p propria prima.

℃ Est ãt ꝑncipiuʒ demr̃atiõis ꝓpõ imediata. Immediata aũt est q̃ nõ est altera prior. Propositio aũt est enunciationis altera ps vnũ de vno. Dyaletica qdẽ ẽ simil'r accipiẽs qđlibʒ. Demõstratiua aũt determinate alterũ:qm̃ verũ ẽ. Enũciatio aũt ꝯdictionis quãlibet pteʒ. Cõtradictio aũt est oppositio cuius nõ est medium ꝓm se. Pars aũt ꝯtradictionis q̃ aliqd de aliquo est affirmatio est. Que vero ẽ aliqd ab aliquo negatio ẽ. Immediati aũt syllogistici principij positionẽ quidẽ dico quã nõ ẽ mõstrare:sed ponere:neq3 necesse est habere aliquẽ docẽdũ. Quaʒ vero necesse est habere docendum quẽlibet dignitatẽ vel maximã ꝓpositionẽ. sũt.n.quedã huiusmodi.hoc.n.maxime in huiuscemodi cõsueuimus nomẽ dicere. Positionis aũt que quidẽ est quãlibet partiũ enũciationis accipiẽs:vt dico eẽ aliqd aut non eẽ suppositio est. Quare vero sine hoc diffinitio est.diffinitio.n.positio q̃dam est. Ponit.n.arithmetic⁹ vnitatẽ indiuisibilẽ esse ꝓm quantitatem. Suppositio aũt non est. Jd enim ꝙ quid est vnitas ⁊ esse vnitatem nõ est idem.

℃ Est aũt demõstratiõis ꝑncipiũ ꝓpõ medio vacãs.ea vero medio vacat:q̃ nulla ẽ alia ꝑor. Propõ altera enũciationis est ps vnũ de vno cõplectẽs. Differẽdi qdem:q̃ vtrãuis accipit demõstrãdi v̾o:q̃ definite alteꝝ qđ ẽ veꝝ. Enũciatio ẽ ꝯdictionis vtraq3 ps. ꝯdictio est oppõ cui⁹ nullũ p se mediũ est ꝯdictionis ptiũ:ea qdẽ q̃ qppiã cuipiã adiũgiť affirmatio dr̃:ea v̾o q̃ qppiã a quopiã se moueť negationũcupať. Principioꝝ ãt rõcinãdi vacãtiũ medio:id qdẽ qđ fieri neqt vt demr̃eť:qđq3 nõ neċe ẽ eũ hr̃e q̃ʒ discẽdo qđuis ẽ ꝑceptur⁹ dignitas appellať. Sũt.n.talia q̃dã q̃ ex sese affert hisce q discit ad vnãquãq3 sciaʒ ꝑdiscẽdã. Atq3 talibus hoc potissimũ nomẽ tribuere ꝯsueuim⁹. Rursus ea quidẽ positionũ que vtrãuis enũciationis accipit partem esse inquam quippiã aut non esse suppositio dicitur. Ea vero que ẽ sine hoc ipso diffinitio est. Diffinitio nãq3 positio quidem est. Ponit enim arithmeticus vnitatem quantitate indiuisibilem esse. Sed suppositio sane non est:nam quid est vnitas:⁊ vnitatem esse:non eadem sunt. Argir.

℃ Postq̃ʒ phs assignauit vnã rõnẽ cõem ꝙ demonstratio eẽt p priora ⁊ notiora:q2 erat per causas. Jn ista pte adducit ad hoc idem rões spãles.q2.n.prius probauit cõiunctim ⁊ p vnã rõnẽ.i ista pte probat diuisiʒ ⁊ p plures rationes. Jõ duo facit ꝓm ꝙ duo probare intẽdit.nã primo probat ꝙ demr̃atio fit ex ꝑoribus.scđo fit ex notioribus ibi(Qm̃ aũt opʒ credẽ.)Circa primuʒ duo facit.q2 primo ꝓbat ꝙ demonstratio fit ex prioribus.scđo manifestat ⁊ declarat q̃daʒ de qbus fecerat mẽtionẽ ibi(Propositio aũt enũciationis.)Jn prima pte intẽdit talẽ rõnẽ.cuiuscũq3 syllogismi est ꝑncipiũ ꝓpõ imediata q̃ nõ ẽ altera ꝑor ille syll's procedit p ꝑora:sed syllogismi demr̃atiui siue demr̃ationis est hõ ꝑncipiũ.ğ ⁊c̃.Fũdať aũt hec ratio sup duabus ꝓpõnibus.quaꝝ prima est ꝙ ꝑncipiũ demr̃ationis sit ꝓpõ imediata.scđa aũt est ꝙ immediata ꝓpõ ẽ qua non est altera prior.Ex aũt duabus ꝓpõnib⁹ manifeste ꝯcludiť demr̃ationẽ eẽ ex ꝑoribus:hoc ẽ ergo quod ait ꝙ(est aũt principium demr̃ationis propositio imediata.)⁊ subdit ꝙ(imediata aũt)ꝓpõ(est qua non ẽ altera prior.)Tũc ergo est supplenda rõ ꝙ oʒ demõstrationẽ eẽ ex priorib⁹:cũ fit ex ꝓpõnibus imediatis qb⁹ nõ

m sunt alie ꝑores.℃ Dubitaret forte aliqs.vtrũ ꝓpões q̃ ingrediũtur demr̃ationẽ possint eẽ imediate.⁊ vr̃ ꝙ nõ:q2 cũ q̃dam propões ingrediaň demonstrationẽ ꝓm subam vt premisse:quedam v̾o ingrediaň solum ꝓm v̾tuteʒ vt dignitates.nulle propões ingrediẽtes demr̃ationẽ ꝓm subam pñt eẽ imediate cũ hẽant alias propositiones vt dignitates q̃ sunt priores ipsis.℃ Jn ꝯriũ est phs volẽs demr̃atiõem eẽ ex primis veris ⁊ imediatis.

n ℃ Dicẽdũ ꝙ cũ dicimus immediata propõ q̃ non est altera prior:non est intelligendũ hoc absolute ⁊ simpl'r sʒ glosandũ est qua nõ est altera prior.s.p quã possit demõstrari.vnde phs cum prius dixisset ꝙ oʒ demõstrationẽ

eē ex primis ꝛ imediatis. volēs h̄ declarare. ꝓbat ꝙ opꝫ
aūt oemr̄ationem eē ex primis ꝛ indemr̄abilibus. ꝓ eo/
dem ergo accipit primos ꝛ indemōstrabile. pn̄t ḡ ꝑmisse
eē imediate quātūcūqꝫ dignitates q̄ dicūt̄ maxime ꝓpō/
nes sint priores illis. nā ꝑ hꝫ dignitates nō pn̄t eē oemō
strationes. cū dignitates sint ꝓpōnes cōmunes. ꝛ oemō/
A strario nō fit ꝑ cōia. sed ꝑ ꝓpria. ℭ Ulterius forte oobita
ret aliqois vtrū sint ꝓpōnes imediate dignitates q̄ non
ingrediuntur oemr̄ationē nisi ſm virtutē. ꝛ vr̄ ꝙ non: q̄
imediatū sonat idē qđ ꝓximū. illa āt sūt imediata alicui
q̄ sont ꝓpinq̄ ꝛ ꝓxima illi. dignitates ḡ q̄ nō sūt ꝑncipia
ꝓxima: sꝫ sont ꝑncipia vlīa ꝛ remota imediate ꝓpōnes
dici non debēt. ℭ Dōm ꝙ duplex est ꝑncipiū. cōplexum
ꝛ incōplexū. dignitates ḡ sūt ꝑncipia ꝯplexa. termini aūt
ex qbus componunt̄ dignitates pn̄t dici ꝑnª incomple/
xa. ex terminis ḡ ꝛ ꝑncipijs incōplexis fiūt ꝓpōnes que
sunt ꝑncipia cōplexa. ex ꝓpōnibꝰ aūt ꝯcludūt̄ conclosio
nes. Dignitates ḡ ꝛ vl̄r oēs ꝓpōnes ꝑmisse respiciūt ter
minos tanq̄ꝫ ꝑncipia. ꝯclōnes tāq̄ꝫ ꝑncipiata. Immedia
tū ḡ q̄ idē sonat qđ ꝓprium ꝛ ꝓximū duplr̄ pōt accipi.
vel q̄ ē ꝓpinqoū ꝑncipijs. vel q̄ ꝓpinquū ꝯnibus. Di/
gnitates ḡ sunt ꝓpōnes imediate: q̄ v̄itas dignitatuꝫ est
valde ꝓpinq̄ ꝑncipijs incōplexis: ꝛ ē valde ꝓxima signi
ficatio terminoꝝ. statim. n. cum scimus qđ est qđ oī ꝑ no
mē ꝛ statim cū intelligimꝰ significata terminoꝝ ꝯcedimꝰ
dignitatē verā eē. Immediatū ḡ prout hic oe inmediato
loqmur nō est accipiēdū ex parte posterioris. vt dicat̄ illa
ꝓpō immediata q̄ nō hꝫ aliā posteriorē vel q̄ est valde ꝓ
pinqoa posteriori. sed accipiēdū ē immediatū ex pte ꝑo/
ris vt dicat̄ illa ꝓpō immediata q̄ nō hꝫ aliquam ꝑorē.
Immediatū. n. sonat qđ sine medio. sine medio āt potest
dici aliqđ duplr̄. vel q̄ nō hꝫ aliud mediū ꝑ qood ꝓbet̄
sꝫ seipsa est nota. vel q̄ nō hꝫ mediū per qđ probet ꝯclu
sionē: sed per seipsam ꝓbat ꝛ infert conclusionē suam di
gnitates ergo sunt ꝓpōnes imediate. q̄ non hn̄t mediuꝫ
ꝑ quod ꝓbent̄: sed seipsis sunt note: ꝑmisse aūt sont ime/
diate. q̄ non hn̄t aliud mediom per quod probēt ꝛ infe/
rant ꝯclusionē illā. Dignitates. ḡ sunt ꝓpōnes imediate.
q̄ nō hn̄t mediū per quod ꝓbentur. sed ꝙ seipsis sūt no/
te. nō āt sunt imediate ꝙ sint ꝓxīe ꝯclusioni ꝛ non ꝑ aliō
medium ꝓbent ꝛ cōcludant ꝯclōnē aliqoā. Sūt. n. digni
tates respectu ꝯclōnū demr̄atāꝝ. sicut est virtus solaris
respectu pulluiationis plantaꝝ. nam sicut virtꝰ solaris
nūq̄ꝫ est immediatū ꝑncipiū pullolationis. sed hꝫ virtus
mediante v̄tute polluiatiua facit arbores pullulare. vtꝰ
ergo pullulatiua intelligit̄ eē cā media iter virtutē sola/
rem ꝛ actū pulluiādi. sic nunq̄ꝫ dignitates sunt imediatū
ꝑncipiū ꝯcludēdi cōclusionē oemōstratiuā. q̄ nunq̄ꝫ di/
gnitates ingrediunt̄ demonstratiuā ſm substā. Sont ḡ
ꝑmisse quasi caosa media iter dignitates ꝛ ꝯclusionē. Ita
ꝙ dignitates mediātibꝰ ꝑmissis ꝯcludūt ꝯclusionē oemō
stratiuā. sūt ḡ dignitates ꝓpōnes imediate ꝛ prime non
q̄ sint proxime conclusioni probande. sed sunt proxime
terminis ꝛ ꝑncipijs incōplexis. ℭ Ulterius aūt oato ꝙ
B dignitates possint dici ꝓpōnes imediate mō quo dcm̄ ē.
Dubitaret forte aliqs vtꝝ eo mō possint dici propōnes
imediate dignitates ꝛ ꝑmisse. ℭ Dōm ꝙ q̄ꝫtum ad p̄ns
C spectat triplicē dr̄iam assignare possumus iter immedia
tionem dignitatū ꝛ ꝑmissaruꝫ. Prima dr̄ia est q̄ omnes
dignitates sunt ꝓpōnes imediate: q̄ non hn̄t mediū per
qđ demōstrētur. sꝫ nō oēs ꝑmisse cuiuscūqꝫ demōstratio
nis sūt imediate: q̄ nō hn̄t mediū ꝑ qđ demonstrent̄. di/
cebat̄. n. supra. demonstrationeꝫ eē ex ꝑmis ꝛ imediatis
vel ex his q̄ ex ꝑmis ꝛ immediatis sumpserūt originē. ꝑ
misse ḡ in demr̄atione nō sꝑ sūt ꝑ se ꝛ imediate. sꝫ sufficit
ꝙ eas sciamus reducere in ꝑmas ꝛ imediatas. ꝛ ꝙ ex ta

libus ꝑncipiū sumpserūt. Scđa dr̄ia est ꝙ dignitates sūt
imediate: q̄ nō hn̄t alias ꝑores absolute ꝛ simplr̄: ꝛ ma/
xime dignitas illa: de qolibꝫ affirmatio vel negatio sim
plicter ꝛ absolute ē ꝓpō ꝑor. ꝛ nulla ē ꝑor illa imo oēs
alie ꝓpōnes firmant̄ ꝛ roborant̄ ꝑ ipsaꝫ. sꝫ nulla ꝑmissa
alicuius oemr̄ationis est sic imediata ꝙ simplr̄ ꝛ absolu
te nullam hēat ꝓpōnē ꝑorē. nā dignitates sunt ꝓpōnes
ꝑores qbuscūqꝫ ꝑmissis. sꝫ vt dicebat̄ ꝑmisse in demon/
strationibꝰ pn̄t eē imediate. nō ꝙ absolute nullas hēant
ꝑores. sꝫ q̄ nō hn̄t aliqās ꝑores ꝑ q̄s valeāt demōstrari.
Tertia dr̄ia ē. q̄ ꝑmisse pn̄t eē duplr̄ immediate. nā pn̄t
eē immediate ex pte ꝑncipioꝝ. vt q̄ eē possunt ita ꝓpin/
que ꝑncipijs ꝙ non possunt demr̄ari. 2° possunt eē ime/
diate ex pte ꝯnum: q̄ possunt eē ita ꝓpinque alicoi ꝯni:
q̄ ingrediunt̄ demonstrationē ſm substā ꝙ immediate
iferūt ꝯclōnē illā. dignitates āt pn̄t dici h̄ mō imediate:
q̄ sunt indemonstrabileꝫ. non aūt pn̄t dici immediate ꝙ
sint proxīe ꝛ propinq̄ conclusioni q̄ cōcludit̄. nā si ex di/
gnitatibꝰ ꝛ cōibus propōnibꝰ fieret syllō aliquis ita ꝙ
dignitates ꝛ cōes propōnes ingrederētur ſm substā syl
logismū illū vt pōt patē per habita. hmōi syllogismꝰ nō
eēt demonstratio. q̄ procedēt ꝑ ꝯmonia ꝛ nō ꝑ propria.
ℭ Deinde cū dicit. (Propositio aūt enonciationis est.)
q̄ mētionē fecerat de propōne imeditata dicēs eā eē de/
monstrationis ꝑncipiū iō ad declarationē dictoꝝ duo fa
cit. q̄ ꝑmo determinat de ipsa propositione. scđo de ime
diato principio ibi. (Immediati aūt ꝑncipij.) ℭ Ad cui D
dētiam prime ptis sciēdū ꝙ in diffōne propositionis po/
nitur enunciatio. in diffōne enunciationis ponit̄ ꝯdictio
nō ergo pōt qois sufficiēter determinare de propōne ni/
si determinet de enūciatiōe. nec de enunciatiōe nisi deter
minet de ꝯdictiōe. volēs ḡ phs determinare de proposi
tione tria facit. q̄ primo determinat de ꝓpōne. scđo de
enunciatione. tertio de ꝯdictiōe. scđa ibi. (Enūciatio v̄o)
tertia ibi. (Cōtradictio aūt). Prima ps diuidi pōt i ptes
duas. q̄ primo diffinit quid ē propositio. scđo diuidit ꝓ
positionē in dyalecticam ꝛ demr̄atiuā ibi (Dyalectica simi
liter.) Dicit ergo ꝙ (ꝓpositio ē altera pars enunciatiōis
vnū de vno) sꝫ. significās. ℭ Deinde cum dicit. (Dyalecti
ca silr̄) diuidit ꝓpōnē in dyalecticā ꝛ demōstratiuā dicēs
ꝙ (dyalectica autē) propō (est silr̄) .i. indifferenter (est acci
piēs quamlibꝫ) sꝫ. partē ꝯdictionis. ꝛ subdit ꝙ (demon
stratiua aūt determinate) accipit (alterā partē: quoniam
verum ē) sꝫ. quod demonstrator accipit. ℭ Notādū aūt E
ꝙ illa ē imediata ꝓpositio qoa non ē altera ꝑor. ꝛ illud ē
imediatū ꝑncipiū quo non ē aliud ꝑncipiuꝫ ꝑus. phs er
go fecerat de tribus mēnonē. vꝫ. de principio demōstra/
tionis de ꝓpōne: ꝛ de imediato. sꝫ hoc quod dico imme/
diatum potest copulari vel cuꝫ ꝓpōne. vel cum ꝑncipio.
iō phs ad declarationē dictorum determinat ꝛ d̄ propo
sitione ꝛ de immediato principio vt in diuidendo dice// F
bat̄. ℭ Notandū ēt ꝙ immediatum principium ē i plus
q̄ꝫ imediata ꝓpositio. nā oē qood nō demonstratur siue
sit ꝓpō siue sit diffinitio pōt dici immediatū ꝑncipiū. Im
mediata ḡ propositio est duplex. dignitas ꝛ suppositio.
sꝫ immediatum principium ē triplex. vꝫ. dignitas suppo
sitio ꝛ diffinitio. Cū ergo hoc quod dico imediato possit
copulari tā cū ꝓpōne q̄ꝫ cum ꝑncipio: q̄ est dare imedia
tā ꝓpōnē ꝛ imediatū ꝑncipiū: voluit tn̄ phs diuidē ime/
diatū ꝑncipiū porꝰ q̄ꝫ imediatā ꝓpōnē q̄ in plus ē ime
diatū ꝑnm̄ q̄ꝫ imediata ꝓpō. ℭ Notādū ꝙ ē dr̄ia iter dya G
lecticū ꝛ demonstratorē. nā vt dr̄ circa ꝑncipiū primi tho
picoꝝ. demonstratio .i. demr̄atiuus syllꝰ est ex veris.
dyalecticus aūt syllō ex ꝓbabilibꝰ. cum ḡ semper altera
ps ꝯdictiōis sit vera: altera falsa: demōstrator: qm̄ semꝑ
accipit verā: semꝑ accipit alteram partē determinate: iō

ait q demr̃atiua ppõ est accipiẽs determiate alterã ptẽ
ꝯdictõis. Cui⁹ rõ ẽ qm̃ demr̃ator sp̃ accipit vex: ꝛ demr̃a
tiuos syll'us semp est ex veris. dyaletic⁹ vo: qꝛ syllogizat
ex pbabilib⁹: cũ quelibet ps ꝯdictõis aliquo mõ possit
eẽ pbabilis. vt pbabile erat q medea diligeret: qꝛ fuit
mater. ꝛ q nõ diligeret qꝛ fuit interficiẽs: iõ dyaleticus
hꝫ viã ad vtranqꝫ ptẽ ꝯdictionis: iõ in lr̃a dr̃ q dyaletica
ppõ est accipiẽs silr̃. i. indifferẽter quãlibet ptẽ ꝯdictio-
D nis. ¶ Dubitaret forte aliqs qũo est ppõ altera ps enũ-
ciationis. ¶ Dõm q si bñ vidẽ velim⁹ qũo ppõ est alte-
ra ps enũciationis vidẽdũ est qũo differũt ppõ pblema
ꝛ enũciatio. Sciẽdũ ẽ q ppõ idẽ ẽ qd q̃si p alio positio
vñ ip̃e p̃misse q̃ ordinãt ad aliud vt ad cõclusionẽ ppositiones
dici debẽt. pblema vo est illud de quo est qd ꝛ ad
qd ordinant ppõnes. ppõnes g̃ sũt p̃misse. pblemata ãt
sunt cõclusiones. ꝛ qꝛ syllĩ sunt ex p̃missis ꝛ sunt de con-
clusionibus vel ad conclusiones. Jõ dr̃ in principio topi
corum q orones syllogistice sunt ex ppõnibus de pble-
matib⁹. siue sunt ad pblemata. Jnde est ergo q sunt eq̃-
lia numero ex ꝛ de eodẽ ex qb⁹ sũt orones syllogistice. i.
p̃misse. ꝛ de qb⁹ sũt syllĩ. i. pblemata. Ois. n. ppõ põt eẽ
pblema ꝛ oẽ pblema ppõ. qd. n. est p̃missa in vno syll'o
põt eẽ cõcl'o in alio ꝛ ecõuerso. ꝛ si hoc non est vex in de
mõstratiuis. qꝛ sunt q̃dã ppõnes indemõstrabiles q̃ ita
sunt demr̃ationis p̃ncipia q non p̃sit eẽ demonstrationis
cõcl'o: indubitãter tñ vex ẽ in dyaleticis. nã dyaletica ad
Ca.ij. oium methodox p̃ncipia ẽ viã h̃ñs. vt in eodẽ p̃ thopi-
cox scribit. nulle g̃ sũt p̃misse ꝛ nulla sunt p̃ncipia q̃ non
possint dyaletice pbari ꝛ q̃ non possint eẽ dyaletici syllĩ
cõcl'o. g̃ dyaletice loquẽdo eadẽ oro aliter ꝛ aliter ꝯside-
rata põt eẽ p̃missa ꝛ cõl'o ꝛ ppõ ꝛ pblema. ¶ Aduertẽ
I dũ tñ q differũt pblema ꝛ ꝯcl'o. nã pblema ẽ vt aliquid
pponit tãq̃ dubitabile. cõcl'o aũt est vt illud dubitabile
p syllm̃ concludit. pblema g̃ vtrãqꝫ partẽ ꝯtradictionis
accipit qꝛ qd dubitabile dr̃ sub vtraqꝫ parte ꝯdictiõis p
ponit. Jdeo p̃mo thopicox scribit q si dicas: putas vtrũ
Ca.iij. animal gressibile bipes sit diffinitio hois vel non. pble-
ma sit. Problema g̃ cũ sit q̃dam oro dubitabilis vtranqꝫ
partẽ accipit. sꝫ si debeat illa oro dubitabilis p syllm̃ cõ
cludi opꝫ q cõcludat altera ps ꝯdictionis. nullus. n. ta-
lis syll's est vnus ꝛ idẽ qui simul vtrãqꝫ ptẽ ꝯdictiõis cõ
cludat. nã elencus si vtrãqꝫ partẽ ꝯdictionis ꝯcludat nõ
est pprie syll's vnus sꝫ magis est syllĩ plures. erit g̃ ꝯclu
sio altera ps pblematis: qꝛ pblema ppõit dubitationẽ
sub vtraqꝫ parte ꝯdictionis: sed cõcludit cõclusio alteraꝫ
ptẽ tñ. ¶ Dicamus q sicut cõclusio est altera pars pro
K blematis: sic ppõ est altera pars enunciationis. nã sicut
oro q̃ dꝫ eẽ pblema dyaleticũ añq̃ cõcludat p syllm̃ pro
ponit sub vtraqꝫ parte ꝯdictionis. qñ aũt actu p syllum
ꝯcludit dꝫ alterã partẽ cõcludi. Sic enũciatio dyaletica
que dꝫ eẽ p̃missa vel dꝫ eẽ propositio dꝫ sub vtraqꝫ pte ꝯ-
dictionis pponi. qñ aũt actu ingredit syllm̃. opꝫ alteraꝫ
ptẽ ꝯdictionis accipẽ. erit g̃ ppositio q̃ dicit oronem pre
missam vt ingrediat syllm̃ pars enunciationis. sicut con
clusio q̃ dicit oronẽ vt actu concludit p syllm̃: q est pars
pblematis. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis q ppõ
L dyaletica nõ vĩ differre a ppõne demr̃atiua: nã vt est p p̃-
cedentia manifestũ. ppositio quãtũcũqꝫ sit dyaletica dicẽ
enũciationẽ vt actu ingredit syllm̃. hec. n. est altera pars
contradictionis tñ. nã vtraqꝫ pars ꝯdictionis sil' vnum
ꝛ eundẽ syllm̃ non põt ingredi. ergo ppositio dyaletica
nõ est accipiẽs quãlibet partem ꝯdictionis sꝫ alterã tñ:
ꝛ qꝛ demr̃atiua ẽt alteram partẽ tñ accipit nõ videt dif-
ferre hec ab illa. ¶ Dicẽdũ q quãtũ spectat ad p̃ñs dif-
M ferre videt ppositio dyaletica a ppositiõe demr̃atiua. si
cut futux ꝯtingẽs dr̃t a futuro neccio. Jn futuro. n. cõtin-
gẽti nũqꝫ sil' verificabit vtraqꝫ pars ꝯdictionis. nam vel
erit cras nauale bellũ vel non erit. vel incidet tunica vel
nõ incidet. nõ. n. põt simul eẽ. ꝛ nõ eẽ bellũ nauale: nec p̃t
simul tunica incidi ꝛ nõ incidi. g̃ opꝫ in futuris ꝯtingẽti-
bus v̓ificari alterã ptẽ ꝯdictionis tñ. sicut ꝛ i futuris ne
cessarijs. aliter tñ ꝛ aliter. qꝛ in futuris necessarijs est de-
terminata v̓itas. ꝛ opꝫ verificari alteram ptẽ determina
te. vt si dicã. cras oriet sol vel nõ oriet. opꝫ verificari hãc
partẽ determinate q erit solis ortus. sed in futuris ꝯtin-
gentib⁹ lꝫ oporteat solũ vnã partẽ ꝯdictionis v̓ificari: nõ
tñ est hoc determinate. nõ. n. dicere possum q oio ꝛ peni
tus tunica incidet nec q non incidet. sed põt incidi ꝛ nõ
incidi. Sic ꝛ i ppositio tã proposito dyaletica q̃ ẽt dẽmõ
stratiua accipit alterã partẽ ꝯtradictionis. sed demõstra
tiue accipit alteraꝫ partẽ determinate: eo q semper acci-
pit vex. sed dyaletica lꝫ accipiat alteram partẽ tñ. nõ tñ
accipit eam determinate. qꝛ põt accipẽ tam partẽ veram
q̃ falsam: dũ tamẽ accipiat eam sub rõne probabili. dif-
fert ergo enũciatio vel pblema dyaleticũ a ppositiõe vl'
conclusione demõstratiua. qꝛ enũciatio vel pblema dya
leticũ accipit vtrãqꝫ ptẽ. cõtradictionis. ppositio vo dya
letica accipit alterã partẽ contradictionis. sed indetermi
nate: qꝛ põt accipẽ hanc vel illam. Sꝫ propositio demr̃a
tiua accipit alteram partem ꝯdictionis determinate: qꝛ
opꝫ demr̃ationẽ accipẽ partẽ hãc. vꝫ. veraꝫ. q nullo mõ
potest accipere partẽ illã. i. falsam. ppositio ergo demr̃a
tiua erit: si determinate dicatur hoc est vel hoc nõ ẽ. ppo
sitio vero dyaletica eo q non accipit determinate alterã
partẽ erit si cũ dubitatiõe ꝛ formidine alterius partis p
ferat. vtputa si dicat est ne hoc vel ẽ ne aial gressibile bi
pes diffinitio hominis. pblema aũt dyaleticũ si nõ soluꝫ
cũ dubitatione pferat: sed ẽt si alterã partẽ cõtradictio-
nis comprehendat. vtputa si dicat. putas vtrum animal
gressibile ꝛ bipes est diffinitio hois vel non. pꝫ g̃ qualr̃
differt propositio dyaletica a demr̃atiua. ꝛ qualr̃ hec ab
enunciatione ꝛ pblemate distinguũt. ¶ Deinde cũ dic.
(Enunciatio vo) diffinit quid est enunciatio. d. q (enũcia N
tio non quãlibet partẽ ꝯdictionis.) su. accipit. ¶ Notã-
dum aũt q enunciatio accipit q̃libet ptẽ contradictõis
ꝛ propositio dyaletica accipit quamlibet parteꝫ cõtradi
ctionis. aliter tamen ꝛ aliter. qꝛ enũciatio accipit q̃libet
partẽ simul. Sed ppositio dyaletica dr̃ accipẽ q̃libet p-
tem: non qꝛ accipiat vtrãqꝫ partẽ simul. sed qꝛ accipit al
terã partẽ indeterminate. potest. n. dyaletica ppositio ac
cipere q̃cũqꝫ partẽ ꝯdictiõis vult: cũ habeat dyaleticus
viam ad vtranqꝫ partẽ ꝯdictionis. bene ergo dictum est
q ppositio est altera pars enunciationis cum enũciatio
possit accipere vtranqꝫ partẽ simul: qꝛ vtraqꝫ ps ꝯdictio
nis potest enunciari. propositio vero accipiat alteram
partẽ ꝯdictionis tñ. Possomus. n. enunciare q ois hõ ẽ
aial vel nõ ẽ aial: sꝫ nunq̃ ppõnes ingredientes syllogis
mum accipient hoc mõ. vt dicamus ois hõ est aial. vl' nõ
est aial. ꝛ oẽ risibile ẽ hõ vel non est hõ: sed altera ps enũ
ciatiõis affirmatiua vel negatiua ingreditur syllogismũ
¶ Deĩde cũ dicit. (Cõtradictio aũt.) diffinit quid est con
tradictio. ꝛ ẽt diffinit vel describit qd est cõtradictionis
pars. vt qd ẽ affirmatio ꝛ qd ẽ negatio. d. q (cõtradictio
aũt est oppositio cuius non est mediũ s̃m se) ꝛ subdit (ps
aũt ꝯdictionis q̃ est aliquid de aliquo). i. q̃ p̃dicat aliqd
(est affirmatio). i. vocat ppositio affirmatiua (q̃ vocat ali
qd ab aliquo.). i. pars cõtradictiõis q̃ remouet aliqd ab
aliquo (negatio est). i. vocat negatiua ppositio. ¶ No- O
tandũ aũt q ꝯdictio hꝫ duas ptes affirmationẽ vꝫ ꝛ ne-
gationẽ. sed affirmatio ẽ q̃ p̃dicat aliqd de aliquo. nega-
tio vero que remouet aliquid ab aliquo. ¶ Dubitaret P
forte aliquis qũo ꝯdictio sit oppositio vel sit spẽs oppo
sitionis

fitionis: cuius non est mediū ſm ſe. ¶ Dicendū q illud est ſm
ſe tale q est maxime tale ⁊ qđ est p oēm modū tale ⁊ est
eā ⁊ ratio quare qđlibet aliud ſit qđ tale: nā illud qđ est
ſm ſe tale ⁊ qđē maxime tale est rō oium alioꝝ. vt ignis
q est maxime calidus est rō ⁊ cā oium calorꝝ. Cetera.n.
alia intātū ſunt calida inquātū pticipiāt nām ignis vt pt
patē ex ſcđo metha. Ɔdictio ḡ oī nō hīe mediū ſm ſe. q
p oēm modū caret medio ⁊ est rō q̄re aliq̄ participāt ali
A qđ de carētia medij. ¶ Propter qđ ſciēdū q q̄tū ad pñs
ſpectat duplex est mediū. vz. mediū ſm formā ⁊ mediū
ſm ſubm. addit aūt ab aliqbus ⁊ terti9 modus medij. vz
ſm tpꝰ. ſed hoc in idē quodāmodo incidit cū medio ſm
ſubm. Scđm ḡ hūc modū loq̄ndi dicem9 q ɔtraria me/
diata p oēm modū hñt mediū tā ſm formā q̄z ſz ſubm: cō
traria vo imediata ⁊ oppoſita priuatiue aliq̄ mō hñt me/
diū ⁊ aliquo mō nō hñt mediū: q nō hñt mediū ſm for/
mā ſed ſm ſubm cōtradictoria vero ſunt p oēm modū i/
mediata: ⁊ nullo mō hñt mediū nec ſz formā nec ſz ſubm
nā albū ⁊ nigrū q̄ dnr ɔtraria mediata hñt mediū ſz for
mā: q reperit media forma ⁊ color medius inter albū ⁊
nigrū vt fuſcū ⁊ pallidū. hñt ēt mediū ſm ſubm: q repe/
rit ſubm aliqđ qđ est oino abſq colore: q nec ē albū nec
nigrū: nec ēt aliq̄ colore coloratū vt aer ⁊ aqua ⁊ hꝰ cor/
B pora dyaphana. ¶ Cōtraria vero imediata nō hñt medi
um ſm formā: q nō reperit forma media nec diſpō inter
ſanū ⁊ egrū. niſi forte vellemus loq mō medicorū poten/
tiū diſpoſitionē quādā quā vocāt neutrū eē mediā inter
ſanitatē ⁊ egritudinē. ppter qđ dicunt medicinā eſſe re/
ctū regimen ſanorū ⁊ egroꝝ ⁊ neutroꝝ. Est tamē inter ſa
num ⁊ egrū mediū ſm ſubm: q reperit ſubm aliqđ qđ
nec est ſanum nec egrū vt lapis ⁊ ferrū. Sic etiā priuati/
ua non hñt medium ſm formā. quia inter vitam ⁊ mor/
tem. inter cecum ⁊ videntem non est media forma. est tñ
ibi mediū ſm ſubm. q reperit ſubm aliqđ qđ nec est ce/
cum nec est videns: vt lapis ⁊ etiam catulus ante nouē
C dies. ¶ Cōtradictoria vero nullo modo hñt mediū nec
ſm formam. quia nō reperit forma media inter affirma/
tionem ⁊ negationē. nec etiā ſecundū ſubm. q nō repe/
ritur ſubm aliqđ de quo non verificet affirmatio vel
negatio. Imo etiā de ipſo nihilo verificat hoc vel illud.
Contradictoria ergo dicuntur eſſe ſm ſe imediata. quia
ſunt per oēm modū imediata. ⁊ nullo modo reperit me/
diū inter ipſa. ⁊ etiam ſunt ratio quare alia aliquid par/
ticipant de imediatione. nā in alijs oppoſitionibus repe
ritur aliquis modus imediationis inquātū in eis refer
tur aliquid de cōtradictione. vt inquantū vnū oppoſi/
torū habz rationē affirmationis. aliud vero negationis.
¶ Deinde cū dicit. (Immediati aūt pncipij) determinat
D de imediato pncipio. ¶ Ad cui9 euidētiā ſciēdū est q ſi/
cut determinādo de ppōne prius diffinitur qđ est ppō: ⁊
poſtea diuiſit ppōnē in dyalecticā ⁊ demōſtratiuā. ſic de
terminādo de pncipio imediato forte prius determinādū
eſſet qđ ē hꝰ pncipiū. poſtea diuidēdū hꝰ pncipiū in ſuas
ptes. at tñ p iā dicta est aliquo mō patefactū qđ est ime/
diatū pncipiū. nā cū ſupius declarabat qđ est imediata
ppō. ⁊ dicebat q hꝰ ppoſitio est qua nō ē alia prior aliq̄
mō oñdebat qđ ē imediatū pncipiū. nā imediatū princi/
piū est quo nō ē alterū prius. In determinādo ergo đ ime
diato pncipio nō diffinuit ſed ſolū diuiſit i ſuas partes.
Circa qđ duo facit. q pmo diuidit imediatū principiū in
dignitatē ⁊ poſitionē. ſcđo diuidit poſitionē in ſuppōnē
⁊ diffinitionē ibi. (Poſitionis aūt) Dicit ḡ q (imediati au
tē principij ſillogiſtici) ſu. vnū mēbrū vel vnā partē (di/
co poſitionē quā nō est). i. nō cōtingit (mōſtrare) q ē in/
demōſtrabilis. (nec neceſſe est eā hīe aliquē docēdum.)
aliud ſu. mēbrū vl aliā ptē pncipij imediati (quā neceſſe
est hīe quēlibet docendū). i. quēlibet diſcipulū. (dignita
tē vel maximā ppōnē) ſu. voco. q. d. q ſilli demrātiui du/
plex est pncipiū imediatū. vnū qđ vocat poſitio: qđ nō ē
neceſſe hīe quēlibz diſcipulū: nec ēt pōt demōſtrari. aliđ
vero qđ vocat dignitas: q̄ est idemōſtrabilis: ſed neceſſe
est eā hīe quēlibz docēdū. ⁊ ſubdit q (ſunt aūt q̄dā ppo
ſitiones: q̄ ſunt hꝰ). i. que ſunt ita per ſe note q neceſſe est
eas hīe quēlibz docēdū. ⁊ addit q (he. n. maxie in huiuſ
cemodi ɔſueuim9 nomē dīe). q. d. q he. n. ppōnes q̄ ſunt
tales in hꝰ ppōnib9 ɔſueuim9 dicere nomē maxime. i. cō
ſueuim9 eas appellare noīe maxime. ¶ Notādum q di E
gnitas ⁊ poſitio ɔueniūt ⁊ differūt. ɔueniūt qđē q tā di
gnitas q̄z poſitio nō pōt demrāri. vtraq. n. est ſilli demrā
tiui pncipiū imediatū ⁊ idemōſtrabile. differūt aūt q po
ſitionē nō est neceſſe hīe quēlibet docēdū. i. quēlibet di/
ſcipulū. dignitatē vo neceſſe ē hīe. ¶ Notandū ēt q po/ F
nit circa finē ſecūdi elencoꝝ pncipia ſunt minimo q̄tita/
te ⁊ maxia vtute. imo q̄to pncipia ſunt vtiora tāto pau/
ciora nūero ⁊ maiora vtute. igit cū dignitates ſint valde
ppōnes ⁊ multa ſunt vtute. bene ḡ dictum est q hꝰ vles
maxime vocari debēt. q ad multa ſe extēdūt: ɔſueuim9
nomē maxie dicere. ¶ Dubitaret forte aliqs quō digni/ G
tates neceſſe ē hīe quēlibz docēdum. poſitionē aūt nō ē
neceſſe hīe. ¶ Dicendū q ſm cōmē. in. 2. de aia itellectus ⁊
ſenſus in vitate reꝝ mō oppoſito ferunt q intellect9 non
errat circa cōia. tñ errat circa ppa. ſenſus aūt ecōtrario.
q nō errat circa ppria. errat autē circa cōmunia. apud i/
tellectū ḡ q̄ ſunt cōia ſunt q̄ſi nota ⁊ manifeſta. q ſunt ve
lut loc9 ianue i domo quē nullus ignorat. ſtatī ḡ cū icipi
mus hīe rōnis vſū offerūt ſe itellectui nr̄o hꝰ cōia. nam
ſm Auicē. pmū qđ impmit itellectui nr̄o ē ens. ⁊ eē hꝰ
ḡ termini cōes vt ſunt ens. totū. pars. eq̄le ⁊ iequale ⁊ ce
tera hꝰ ſtatim impmunt itellectui nr̄o. ⁊ ſtatī cū icipim9
hīe rōnis vſū hoꝝ termioꝝ rōnes cognoſcim9. Et q di
gnitates ⁊ vitates eaꝝ fundate ſunt in cōibus hoꝝ termi
noꝝ. iđ ſtatim cū icipim9 hīe rōnis vſum ſunt nobis aliq̄
mō note huiuſmodi dignitates. Et quia puer ante rōnis
vſū nō pōt eſſe auditor ſcie. ⁊ nullus pōt aliquē docere
ſciam anteq̄z hēat rōnis vſum. iđ prius oz diſcipulū docē/
dum eſſe inſtructū in huiuſmodi cōibus q̄z adiſcat aliq̄z
ſciam. pōnem aūt nō neceſſe est hīe quēliber docēdum.
nā hꝰ pōnes fundate ſunt in rōnib9 ſpecialiū terminoꝝ: ⁊
quas nō oz pſcire quēlibet docēdū. poſſum9. n. hīe rōis
vſum. ⁊ poſſumus fieri diſcipuli anteq̄z ſimus iſtructi cir
ca propria: ⁊ ideo nō oz nos pſcire poſitiōes. Inſtruēdū
ergo i geometria nō oz pſcir q recti anguli ſunt equales
H lz hoc demrāri nō poſſit: ſed ſit poſitio i ſcia pſata. ¶ Ul/
terius forte dubitaret aliqs vtrū dignitas ⁊ poſitio ſint
eodē mō imediatū pncipiū ſilli demrātiui. ¶ Dicendū q vt
pz p habita cum dignitates ſint ex termis cōib9. poſitio/
nes vero ſint magis ex termis ſpālib9. ⁊ cū cōia ſint priora
ſpālib9 neceſſe ē dignitates eē priores poſitionib9. iđ vt
ſupra declarabat dignitates ſunt indemōſtrabiles: quia
ſimplr nō hñt aliquas ppoſitiones priores. poſitiōes vo
nō ſūt idemōſtrabiles q nullas hēant ppoſitiōes priores.
ſz dnr indemōſtrabiles q nō hñt aliq̄s ppōnes priores: ⁊
p q̄s in illa ſcia in qua ſunt poſitiōes valeāt demrāri. igit
cū idē ſit imediatū qđ nō hīe aliqđ prius: tū nō eodē mō
hoc ɔueniat dignitatibus ⁊ poſitioib9 diuerſimode dnr
I imediata pncipia hec ⁊ illa. ¶ Ulterius forte dubitaret
aliqs. vtrū oēs poſitiones ſint eodē mō idemōſtrabiles.
¶ Dicendū q oēs poſitiōes ſunt indemrābiles i illa ſcia in
q̄ dnr eē pōnes. q ſi ibi demrārent: nō ponerent nec ſup
ponerent. verūtñ ſunt alique poſitiones in aliqua ſciētis
que nō demōſtrantur in illa ſcia nec in alia. vt q anguli
recti ſunt equales ſupponitur in geometria. nec tñ hoc i

aliq̃ alia scia demonstrat.sed q̃ de pũcto ad punctũ ↄtin
T.c.2. git rectã lineã ducere:lʒ supponat in geometria tñ demõ
strat in scia nãli.demrat.n.16° phisicoꝝ q̃ pũctus pũcto
nõ est ↄtinuus nec ↄtiguus:nec ↄñr se hñs.imo vt ibi de
claratᷣ inter q̃libet duo pũcta ẽ dare lineã mediã:lʒ de pũ
cto ad pũctũ rectã lineã ducere:q2 lʒ ibi ducere illam re/
ctã lineã q̃ ibi cadet i medio.℃ Deiñ cũ dicit.(Positiõis
aũt)subdiuidit positionẽ in suppositionẽ ⁊ diffinitionez.
Circa qð duo facit. q2 pmo facit qð dictũ est. 2° assignat
dĩiam inter illa.vʒ.diffinitionẽ ⁊ suppositionẽ:ibi(diffini
tio qdẽ positio est)Dicit ergo q̃ (positiõis aũt) duplex ẽ
mẽbrum vel duplex est ps.illa ergo(q̃ quidẽ est accipiẽs
q̃ʒlibet).i.q̃ʒcũq3 ptiũ enũciatiõis (vt dico aliqd eẽ vl nõ
eẽ suppositio est.que vo)accipit(sine B).i.sine esse vel nõ
esse.(dico).i.voco(diffõnem).℃ Deiñ cũ dicit.(diffinitio
qdẽ positio est)dat dĩiam iter diffinitionẽ ⁊ suppositionẽ
.d.q̃(diffinitio qdẽ est positio q2 ponit arismetricus vni/
tate eẽ hoc).i.eẽ aliqd indiuisibile(sm q̃ʒtitatẽ.)⁊ subdit
q̃(suppõ aũt nõ est).q.d.q̃ lʒ diffõ sit positio:nõ tñ ẽ sup
positio.q2(id.n.qð qd est vnitas ⁊ esse vnitatẽ non idẽ ẽ)
suppositio ergo dicit hoc esse vel nõ esse vt dicit vnitatez
vel qðcũq3 aliud esse vel nõ eẽ. diffinitio vo nõ dicit hoc
esse vel nõ esse sʒ dicit qd esse hoc vel qd nõ eẽ . diffinitio
K ergo differt a suppositione.℃ Dubitaret forte aliqs qũo
diffinitio accipit sine esse vel nõ eẽ.Dicẽdũ q̃ sm quosdã
diffinitio vt est positio nõ accipit cum esse vel nõ esse. sed
hoc stare nõ põt:q2 diffinitio nõ est positio nisi vt ↄparat
ad diffinitũ : vt pʒ p phm:q2 exẽplificans de diffinitione
qũo sit positio ait q̃ ponit arismetricus vnitatẽ eẽ aliqd
indiuisibile sm q̃ʒtitatẽ.hec ergo diffinitio esse aliqd idi/
uisibile sm q̃ʒtitatẽ nõ est positio nisi vt cõparat ad vnita
tẽ ⁊ vt ponit vnitas eẽ aliqd tale idiuisibile. cũ3 ergo dif
finitio nõ possit cõpari ad diffinitũ nisi mediãte eẽ vel nõ
esse opʒ q̃ ad diffinitionẽ vt ẽ positio ptineat esse vel non
L esse.℃ Sciẽdũ ergo q̃ in oibus oʒ pmo in intellectu con
cipe qd ẽ qð dĩ ⁊ qd ẽ qð significat:⁊ oʒ nos p pscire qd
est vnitas qd pũctus ⁊ qd cetera hɱ. ⁊ cum scimus quid
ẽ qð significat:est vlterius sciẽdũ vtrum illud sit aliq̃ res
pdicamẽtie vtꝝ ↄueniat ei hec ppriẽtas vel illa . igit B
vbum est vt cõiter dĩ põt sumi cõpositiue vl expositiue.
cõpositiue in ppõe vt cũ dico vnitatẽ eẽ vel nõ eẽ. expo/
sitiue vo ponit in diffinitõe vt cũ dĩ qd est vnitas.est hoc
vel illud:oꝫt aũt eẽ acceptũ expositiue vel cõpositiue:et q2
acceptum expositiue pprie loquẽdo:nec veꝝ nec falsum
dicit:eẽ.n.expositiue sumptũ ipis nõ entib⁹ ↄuenire põt.
vt si dicat qd ẽ pluuia. ⁊ qd significat noie pluuie.si rñde
tur q̃ est aq̃ guttatim cadẽs : nec dico pluuiã eẽ nec dico
eã nõ eẽ.de ipsa.n.chymera põt dici qd est qð significat.
diffõ g̃ dĩ eẽ positio.q2 nõ pbat:sʒ dĩ eẽ sine eẽ vel nõ eẽ.
nõ q̃ nllo mõ accipiat eẽ.sʒ q2 nõ accipit sũptũ cõpositi/
ue sʒ expositiue.iõ phs volẽs dare dĩiaʒ iter diffinitionẽ
⁊ suppõnẽ ait q̃ nõ ẽ idẽ qd est vnitas ⁊ vnitatẽ eẽ:q2 nõ
est idẽ eẽ sũptũ expositiue qð facit diffõ.⁊ sũptũ cõpositi
M ue qð facit suppositio.℃ Triplr g̃ erit pncipiũ imediatũ.
vʒ dignitas diffõ ⁊ suppositio. dignitas ãt dĩt ab alijs q2
ẽ pncipiũ magis vle ⁊ cõe diffinitio vo ⁊ suppõ sũt magl
pncipia spãlia ⁊ pña.℃ Rursus diffõ dĩt a suppõne. q2
cũ suppõ sit q̃dã ppõ accipit eẽ sũptũ cõpositiue. ⁊ iõ ve
rũ vl falsũ significat.⁊ q2 qð supponit:toʒ veꝝ vl falsũ si
gnificare.iõ hɱ pncipiũ suppositio dĩ. diffõ vo q2 eẽ non
accipit sumptũ ↄpositiue sʒ expositiue.iõ nõ dĩ suppõ q2
pprie nõ significat veꝝ ⁊ falsũ:sʒ dĩ positio q2 nõ pbat.

℃ Quoniã autẽ oportet credere ⁊ scire rem in
huiusmodi habendo sillogismũ quez vocaui
mus demõstrationẽ. Est autẽ hoc q̃ ẽ ea scire
ex qbus est sillogism⁹. necesse est nõ soluʒ pre/
cognoscere prima aut q̃dã: sʒ etiã magis hoc.
semp.n.propter quod vnũquodq3 tale ẽ illud
magis est: vt ppter quod amamus: illud ma
gis amicuʒ est. Quare siquidẽ scimus per pri
ma ⁊ credimus : illa qdem scim⁹ ⁊ credimus
magis. qñ ppter illa ⁊ posteriora.

℃ Cum aũt credere scireq3 rẽ oporteat talẽ rõ/ Argu.
cinationẽ habẽdo: quã demonstrationẽ voca
mus. Hec vero fit qa sũt ea ex qbus extruitur
rõcinatio: necesse ẽ nõ solũ antea pmã ipsa vel
oĩa: vel aliqua cognoscant : sed etiam magis
noscant: semp eniʒ illud est tale magis ob qð
vnumquodq3 est tale. Veluti magis idest dile
ctum: atq3 amatum: ob qð amamus atq3 dili
gimus . Quare si ob prima scimus ac credi/
mus : ⁊ illa sane scimus ac credimus magis
quoniam ob illa ⁊ ipsa scimus posteriora.

℃ Postq̃ʒ phs ostdit demõstrationẽ eẽ ex prioribus. In
hac parte declarat q̃ opʒ eã eẽ ex notoribus ostdẽs mul
tiplici rõne q̃ principia sunt notoria. ⁊ magis vera ↄclõ
ne. Circa qð duo facit. q2 primo fac qð dictũ est. 2° remo
uet errorẽ quorũdã q possent ex priorib⁹ habere ortũ ibi.
(Quibusdã igit qdã) Circa primũ tria facit sʒ q̃ tres rõ
nes adducit ad ppositum. hñt.n.se pricipia q̃ʒtũ ad pñs
spectat in triplici hitudine ad ↄclõnẽ. nã pmo p pncipia
inotescit nobis ↄclõ. 2° principia sunt prius nota ↄclõne.
3° principia firmius addiscim⁹ q̃ʒ ↄclõnes. primo ergo p
bat principia eẽ magis nota. q2 p ea innotescit ↄclõ. 2° q2
prius sunt nota. 3° q2 firmi⁹ adheremus pricipis q̃ʒ ↄclõ
ni. scða ibi. (Nõ põt aũt credere) tertia ibi. (Magis aũt
debentẽ.) Circa primũ duo facit. q2 primo pmittit rõnez
ppositã. 2° declarat qð dixerat ⁊ isert ↄclõnẽ itẽtam ibi.
(Ut ppter qð amamus) in prima aũt parte intẽdit talẽ
rõnez. ppter qð vnũquodq3 ⁊ illud magis. si scimus nos
ↄclõnes propter principia. ergo principia magis scim⁹.
In hac aũt rõne sic pcedit. q2 primo ponit minorẽ vt q̃
ↄclõnes sunt note ppter principia. 2° ponit cõclusionem
vt q̃ pncipia sunt magis nota ↄclusione. vltio ponit ma/
iorem. vʒ. propter qð vnũquodq3 ⁊ illud magis. Dicit er
go (qm̃ aũt opʒ credere ⁊ scire rẽ). i. ↄclusionẽ aliquã p/
bandã (in habẽdo hɱ sill'm quẽ vocam⁹ demõstrationẽ)
⁊ subdit (est aũt hoc). i. ↄtingit hoc. vʒ. scire ↄclõnez (q̃)
p q2 (est). i. ↄtingit (scire ea ex qb⁹ est sill's). i. scire princi
pia. q. d. q̃ nos credimus ⁊ scimus rem cõclusam q2 ha/
bemus demõstrationẽ: ⁊ est. i. ↄtingit scire hoc. i. ↄclusio
nem q2 scimus pncipia ex qbus est sill's demonstratiuus
minor hec est vt q̃ ↄclusio est nota ppter principia ⁊ sub
dit q̃ (necesse est nõ solũ precognoscere prima) .i. princi/
pia (aut oia aut q̃dã: sʒ etiaʒ magis hoc). i. ↄclõnẽ. vʒ. q̃
principia nõ solũ sunt pri⁹ nota q̃ʒ ↄclõnes: sed ẽt magis
nota. sequtur.n. (ppter qð vnũquodq3 magis illud est) B
est magis vt q̃ ppter qð vnũqðq3 ⁊ illud magis. forme
tur autem ratio vt antea formabat. ℃ Deinde cum dicit
(Ut ppter qð amamus) declarat quod dixerat ⁊ infert
ↄclõnẽ intentã. cõtinuet aũt sic lra. bene dico q̃ propter
qð vnũqðq3 ⁊ illud magis. q2 (ppter qð amam⁹) sn. ali/
qd (illud est magis amatũ). i. illud magis amamus. naʒ
vt exẽplificat Themistius si amam⁹ magistrũ ppter pue
rum: g̃ puerũ magis amam⁹. sic ẽt si scimus ↄclõnes pre

pter ꝑncipia ꝗ ꝑnᵒ magis scimᵘˢ. Jō subdit inferēs ꝯnē in
tentā. d. (q̄re siq̄dē scimᵘˢ ⁊ credimᵘˢ) sn. ꝯnes (ꝑma). i. ꝑnᵒ
(magꝭ scimᵘˢ ⁊ credimᵘˢ illa). i. ꝑnᵒ (q̄m pp illa). i. pp. ꝑnᵒ (⁊
A posteriora). supple sᵗ scita. ¶ Dubitaret forte aliqˢ vtrū
ṽitatē hēat. pp qd̄ vnūq̄dq̄ tale ⁊ illud magis. Et videt̄
ꝙ nō. q̄a si h̄ eēt vła ꝓpō pp qd̄ vnūq̄dq̄ tale ⁊ illud ma
gis. cum sit aliq̄d album ꝓpter albedinē ergo albedo eēt
magis alba. ⁊ cum sit aliq̄d calīm propter calorē eēt ca
lor magis calidus. h̄ autē negamus. nā lꝫ possimus hīe
bonū intellīm ꝙ albedo sit alba ⁊ ꝙ calor sit calidus. q̄a
Augustinᵘˢ vult in. 7. de tri. ꝙ nō abusiue dī candor can
didissimus sc̄d̄o viam phī qui vult ꝑdicatione denoia
tiuā hr̄e repugnātiam ad ꝑdicationē essentialē: ita qd̄ si
ꝑdicet̄ aliq̄d de aliquo essentialr̄ nō ꝑdicabit̄ de illo de
noiatiue. nā circa ꝑnᵐ secūdi topicorū vult phs nō bn̄ dī
cīuꝫ esse albedinē colorari vel ambulationē moueri. Si
ergo albedo nō est colorata sequit̄ ꝙ non sit alba: qꝛ qd̄
nō est coloratū nō est albū. ⁊ idē phs ibidē ait: ꝙ nullum
genᵘˢ ꝑdicat̄ denoiatiue de spē. cuius rō ibidē innuit̄ ꝙ cū
genus ꝑdicet̄ vniuoce ⁊ essentialr̄ de spē nō ꝑdicat̄ de il
la denoiatiue illud genus. Si ergo albedo de seipsa ꝑdi
cat̄ essentialr̄: qꝛ nulla est eētialior ꝑdicatio q̄ꝫ qn̄ idem
de seipso ꝑdicat̄. si ꝗ qd̄lꝫ de seipso predicat̄ essentialiter
sequit̄ ꝙ nihil de seipso ꝑdicat̄ denoiatiue. lꝫ ergo aliq̄d
sit albū pp albedinē sc̄d̄o viā phī: nō videt̄ ꝙ possimᵘˢ
inferre ꝙ albedo est magis alba. ¶ Dōm ꝙ s̄m quosdā
hec ꝓpō ṽitatē hēt in causis efficiētibus nō in causis for
B malibᵘˢ. sed hoc nō vī verū: qꝛ aliqˢ est calidus pp motū:
nō tamē motᵘˢ est magis calidus. ¶ Propter h̄ dixerunt
alij ꝙ hec ꝓpō ṽitatē hēt in causis vniuocis nō equocꝭ.
sed nec hoc vī verū: qꝛ ignis genitus est calidus pp ignē
gn̄antē: nec tn̄ in igne genito esse opꝫ minorē calorē q̄ꝫ in
igne gn̄ante. pōt. n. eē eque calidus ignis genitᵘˢ sicᵗ ignis
C gn̄ans. ⁊ tn̄ ignis gn̄ans respectu ignis geniti est cā vni
uoca nō equoca. cū ꝯueniāt ī noie ⁊ diffōne. ¶ Propter
h̄ dixerūt alij h̄ ṽitatē hr̄e tā in causis vniuocis q̄ꝫ equo
cis. nā cū cā sit potior effectu si sit cā vniuoca illud nomē
magis ꝑtur de cā q̄ꝫ de effectu: vt si aliqˢ est calīs pp ignē
seq̄t̄ ꝙ ignis sit magis calidus. Si aūt sit cā equoca tunc
lꝫ nō ꝯueniat ei illud. cōuenit eī tn̄ aliq̄d excellētius illo
vt si aliquid est calidū ꝓpter solē licet in sole nō sit calor
formaliter. est tn̄ in eo lux vel aliqua alia q̄litas excellē
tior calore ꝑ quā hēt calorē inducē. Sꝫ nisi amplius di
cat̄ aliquid nec hoc veritatē hēt. nā cū ignis habeat aliū
ignē gn̄are ⁊ sit causa vniuoca eius. non tamē dicebatur
ꝙ ignis gn̄ans sit calidior igne gn̄ato. nec aliquis homo
qui sit pater est rōnabilior filio suo lꝫ filius ꝑ patrē rōna
bilē adipiscat̄ nām: qꝛ sic si etiam motus est cā equiuoca
calidi. lꝫ aliq̄d sit calidum ꝓpter motum non tn̄ motᵘˢ est
D magis calidus. nec oportet ꝙ vniuoca sit aliqua quali
tas excellētior calore. ¶ Propter hoc dōm ꝙ cuꝫ ꝓpter
denotet ꝯ iquē ordinē essentialē ⁊ importet quādam ꝑn
cipalitatē cū dicit̄ ꝓpter quod vnūquodq̄ ⁊ illud magꝭ
ṽitatē hēt in illis que hn̄t ordinē essentialē ⁊ que nō sunt
cā ꝑ accns ⁊ instrumētalis sed magis sunt cā ꝑ se ⁊ ꝑnci
palis. ita ꝙ pp qd̄ vnūq̄dq̄ ⁊ illud magis. qꝛ si aliq̄d est
cā ꝑncipalis ⁊ ꝑ se. vel hēt illud magꝭ vt in cāis vniuocꝭ.
vel hēt aliq̄d excellētiᵘˢ vt in cāis alijs. Cū ꝗ dī ꝙ si aliq̄d
est albū pp albedinē ꝗ albedo est magis alba. pꝫ ꝙ non
opꝫ sp eē eūdē modū ꝑndi: vn̄ non valꝫ. si aliq̄d est calīm
pp solē. ꝗ sol est magꝭ calidus: sed dēmus arguē si aliq̄d
est calīm pp solē. ꝗ vel sol ē magis calīs. vel est in sole ali
q̄d excellētiᵘˢ calore. sic ⁊ in ꝓposito si aliq̄d est albū pp al
bedinē. ꝗ vel ē albedo magꝭ alba vel ē in albedine aliq̄d
excellētiᵘˢ albo. h̄ pꝫ verū esse qꝛ excellētior est ꝑtio essen
tialis ꝑdicatiōe denoiatiua. cū ꝗ albedo sit albedo ⁊ ꝑdi
cet̄ de seipsa eētialr̄. excellētiᵘˢ est h̄ q̄ꝫ si albedo esset al
bi. ⁊ ꝑdicaret̄ de se denoiatiue. Semp. n. q̄liscunq̄ cā sit.
cū tn̄ sit cā ꝑncipalis ⁊ sit ibi ordo essentialis inueniemus
ꝙ vel est cā magis talis: vel est excellētior tali. ¶ Qd̄ vō E
vlteriᵘˢ arguebat̄ ꝙ aliq̄d ē calīm pp motū. ꝗ motᵘˢ est ma
gis calīs. ¶ Dōm ꝙ motᵘˢ sicᵗ est cā calorꝭ magꝭ est cā istrā
lis q̄ꝫ ꝑncipalis. nā agēs aliqd̄ mediāte trāsmutatione ⁊
motu pōt formā introducē. motus ꝗ ⁊ trāsmutatio sunt
q̄si instrā alicuiᵘˢ agētis ad introductionē forme. motus ꝗ
in introductiōe forme vel est cā ꝑ accn̄s. vt cū motᵘˢ nō ꝑ se
ordinat̄ ad formaꝫ vel est cā organica ⁊ instrālis: in q̄bᵘˢ
nō opꝫ ṽitatē hīe ꝓpōnē ꝑtactā. Qd̄ vō 3ᵒ obijciebat̄ q̄a
ignis gn̄at ignē ⁊ ignis gn̄atus est calidus pp ignē gn̄an
tē. pꝫ ꝙ inter ea que sunt eiusdē spēi nō pōt eē ordo eēn
tialis. hec ꝗ ꝓpō nō hēt ṽitatē intᵉ ignē ⁊ ignē: sꝫ intᵉ ignē
⁊ ignita. Jgnita. n. sunt calida pp ignē. q̄a intn̄ sunt calīa
inq̄ꝫtum participant nām ignis. ignis ꝗ est magis calīus
q̄ꝫ ignita. Jn causis ꝗ ꝑncipalibᵘˢ ⁊ ꝑ se hn̄tibᵘˢ ordinē eēn
tialē hēt ṽitatē ꝓpō tacta. ⁊ qꝛ ꝑnᵒ sunt cā ꝑncipalis ⁊ ꝑ
se q̄re ꝯclusio cognoscat̄. ⁊ noticia ꝯclusionū eētialr̄ de
pēdet a noticia ꝑncipiorꝫ: ideō in ꝓposito valꝫ ꝓpō assum
pta ꝙ si ꝯnes sunt note pp ꝑnᵒ ꝙ ꝑncipia sunt magis no
ta. Esset autē vlterius dubitandū. ꝙ phs ait in lr̄a ꝙ opꝫ
ꝑcognoscē ꝑncipia eē magis nota aut omnia aut quedā.
sed de hoc in ꝓsequēdo queretur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Non potest autē credere magis q̄ꝫ scit: que
non contingunt: neq̄ȝ sciens neq̄ȝ melius di
spositus q̄ꝫ sciens. Accidit autem hoc nisi ali
quis credentium per demonstrationem pre
cognouerit. Magis credere necesse est prinⁱ
pijs aut oībus aut q̄busdam q̄ꝫ conclusioni.
¶ Fieri autem non potest vt ea magis quisq̄ꝫ Argu.
que nescit: ⁊ circa que non melius dispositus
est: q̄ꝫ si scierit: q̄ꝫ ea que cognoscit credat at
q̄ȝ assentitur. At eueniat id profecto: si nō pri
us cognouerit principia quispiam q̄ꝫ ea que
per demonstrationem credunt̄. Magis eniꝫ
principijs aut omnibus aut quibusdam cre
dere q̄ꝫ conclusioni necesse est.

¶ Ponit sc̄dam rōnē ꝙ ꝑncipia sunt magis nota q̄ꝫ ꝯclō.
Est aūt hec rō ducēs ad īpoīe. formet̄ aūt sic. si principia
nō eēnt magis nota q̄ꝫ ꝯclō. seq̄ret̄ ꝙ qs magis vel eq̄li
ter cognosceret ꝯclones q̄s non nouit q̄ꝫ ꝑncipia que no
uit: sed h̄ est īpoīe. qꝛ īpoīe est ꝙ aliqs vel sciēs vel meliᵘˢ
dispositᵘˢ q̄ꝫ sciēs cognoscat magꝭ ꝯclones q̄s nō nouit q̄ꝫ
ꝑncipia que nouit. ꝗ impoīe est ꝙ ꝑncipia nō sint magis
nota q̄ꝫ ꝯnes. hoc est ꝗ qd̄ ait ꝙ (nec sciēs nec melius di
spositus q̄ꝫ sciēs) si cōtingit aliquē eē talē ꝙ sit melius di
spositus q̄ꝫ sciēs (nō pōt autē magis credē que nō contin
gūt) sn. sciri ab ipso. vel vt hēt alia lr̄a que nō existunt sn.
scita ab ipso: ⁊ his sn. q̄ scit. q. d. ꝙ nec sciēs nec meliᵘˢ di
spositᵘˢ q̄ꝫ sciēs nō pōt magis credē nec pōt magis cogno
scē ea q̄ nō scit. ⁊ q̄ nō ꝯtingūt ipm scire q̄ꝫ ea que scit. Et
subdit (accidet autē h̄). i. continget illud impoīe ꝙ aliqs
nō credet magis his q̄ nouit q̄ꝫ his q̄ nō nouit (nisi aliqs
credētiū). i. de numero credētiuꝫ aliq̄ꝫ ꝯclonē (ꝓpter de
monstrationē ꝑcognouerit). i. magis cognouerit sn. ipsa
ꝑncipia. Et qꝛ est sic. ne accidat nobis tale icōueniēs. oꝫ
ꝯcedē ꝙ (nece est magis credē principijs aut omnibᵘˢ aut
q̄busdā q̄ꝫ ꝯcloni.) ¶ Notandū aūt ꝙ ait ꝙ aliqs de nu F
mero credētiū vel aliqs credēs ꝯcloni ꝓpter demr̄atio
nē opꝫ ꝑcognoscē. i. magis cognoscē sn. ꝑncipia. qꝛ si ali

gs crederet ɔclusioni. nõ ppter demõstrationẽ sed qꝛ p
sensum vidisset sic esse nõ oporteret ꝙ magis sciret pnci/
pia q̃ꝫ ɔcl'ones. Sed q nõ credit ꝛ nescit ɔcl'onẽ nisi p de
monstrationẽ ꝛ p pncipia:opꝫ ꝙ magis credat ꝛ magis
G sciat pncipia q̃ꝫ ꝯnẽ. ¶ Notandũ etiã ꝙ si nescio ꝯnẽ ni/
si p pncipia. pncipia cognosco p se. ɔcl'o aũt ſm se ɔside/
rata nõ est mihi nota nisi vt refert in pnᵒ. q̃re ſm hãc ypo
thesim ɔcl'o ſm se sit mihi ignota. pncipia autẽ sint mihi
nota. si nõ magis crederẽ pncipijs q̃ꝫ ꝯni non magis cre
derẽ his que noui q̃ꝫ his q̃ nõ noui. qd̃ est impoſe. qꝛ nec
sciẽa neq̧ meliꝰ dispositus si aliqs sit talis nõ põt magis
H credẽ his que nõ ɔtigũt ab ipso sciri q̃ꝫ his q̃ scit. ¶ No/
tãdũ etiã ꝙ pncipia pcognoscũtur ꝯni. p sit g̃ eẽ pncipia
nota ꝛ ɔcl'o ignota. si ergo nõ magis crederemꝰ pncipijs
q̃ꝫ ꝯni possemꝰ nõ magis credẽ his q̃ scimꝰ q̃ꝫ his q̃ nesci
I mus qd̃ est impoſe. ¶ Notãdũ etiã ꝙ hec oĩa possumus
clariꝰ ostẽdẽ. nã cũ dicit infra ꝙ nõ põt qs magis credẽ
que nõ ɔtingunt sciri ab ipso q̃ꝫ q̃ scit. i. q̃ꝫ ea q̃ scit. ppter
qd̃ dcm̃ hẽre vult ꝙ si homo nõ magis crederet pncipijs
q̃ꝫ ꝯni scite p pncipia accideret hoc incõueniẽs ꝙ qs cre/
deret magis his que nõ ɔtingũt sciri ab ipso q̃ꝫ eis q̃ scit.
Totum ergo hoc dcm̃ põt referri ad ipsas ꝯnes vt sit sen
sus: ꝙ si nõ crederemus pncipijs magis q̃ꝫ ꝯni scite p pn/
cipia seq̃ret ꝙ eque vel etiã magis crederemꝰ his q̃ non
scimus. i. ɔcl'oni vt nõ est scita q̃ꝫ his que scimus. i. q̃ꝫ cõ/
clusiõi vt est scita. nõ. n. esse posset ꝙ eque vel magis cre/
dimus ꝯni q̃ꝫ pncipijs nisi ɔclusio posset eẽ p se nota sine
pncipijs. sed qd̃ est p se tale est magis tale q̃ꝫ qd̃ est p ali
ud. hac ypotesi stãte ɔcl'o vt est p se nota ſm quẽ moduꝫ
est ignota esset magis nota q̃ꝫ vt est nota p principia: ſm
quẽ modũ hꝫ cognosci. Alio mõ põt exponi textꝰ vt non
totum hoc dcm̃ referat ad ꝯnẽ: sed vna ps referat ad pn
cipia. ꝛ alia ad ꝯnes. vt sit sensus ꝙ si nõ magis credere/
mus pncipijs q̃ꝫ conclusionibꝰ sequeret hoc iconueniẽs
ꝙ eque vel magis crederemꝰ ꝯni quã nõ nouimus q̃ꝫ pn
cipijs que nouimꝰ. nam si nõ crederemꝰ magis pncipijs
q̃ꝫ ɔclusionibꝰ eẽt ɔclusio p se cognoscibilis ꝛ esset cogno
scibilis p pncipia. nam qa ɔclusio semp per se ꝛ pprie est
cognoscibilis per pncipia: sed qꝛ ponit ꝙ nõ possumꝰ ma
gis credẽ pncipijs q̃ꝫ ɔclusioni: ex hoc sequit ꝙ cõclusio
habeat aliquã cognitiõeꝫ quã nõ hẽt a pncipijs. erit ergo
ɔclusio nota p se ꝛ p aliud. ꝛ vt est nota p se hẽt notitiam
essentialẽ cũ pncipijs ꝛ qꝛ eẽ notũ p aliud est aliqsio esse
notũ. ɔclusio que ponit p se nota ꝛ p aliud erit magis no
ta q̃ꝫ ea q̃ ſm rectum ordinẽ cognoscendi sunt solũ per se
nota. Cuꝫ ergo ɔclusio ṽe loq̃ndo p se sit ignota si nõ cre/
deremꝰ magis pncipijs q̃ꝫ ɔclusioni. ɔcl'o vt est p se nota
ſm quẽ modũ est nobis ignota eẽt nobis credibilis ma
gis q̃ꝫ ipsa pncipia que sunt nobis nota. Tota g̃ rõ qua/
re sequit si nõ credimꝰ magis pncipijs q̃ꝫ ꝯni: ꝙ credimꝰ
magis vel eque ɔclusioni quã non nouimus q̃ꝫ pncipijs
que nouimꝰ: sumit qa ex hoc sequit ꝙ ɔclusio sit p se no
K ta ſm quẽ modũ est ignota. ¶ Notãdũ etiã ꝙ sicut pria
rõ fundabat ex eo ꝙ p pncipia scimus cõclusionẽ sic hec
ratio suscipit fulcimẽtum ex eo ꝙ tpe vel natura priꝰ sci/
mus pncipia ꝛ psciendo noticiam venimus in cognitio/
nẽ ɔclusionis. vel possumus dicẽ ꝙ quasi idẽ fulcimẽꝫ
suscipit hec ꝛ illa. vtraq̧. n. ostẽdit principia magis esse
nota q̃ꝫ ɔclusio eo ꝙ p ipsa ɔclusionẽ cognoscimꝰ. differt
aut hec rõ ab illa qa hec est ad impoſe. illa est ostẽsiua.
L ¶ Dubitaret forte aliquis. qa phs in pcedẽti ratiõe ait
ꝙ opꝫ pcognoscẽ ꝛ magis nota eẽ omnia pncipia aut q̃/
dã. ꝛ etiam in hac ratiõe repetit idẽ. s. ꝙ oĩbus pncipijs
aut qbusdam neceẽ est magis credẽ q̃ꝫ ɔclusioni. ¶ Dõm
ꝙ in cognitione ɔclusionũ q̃ꝫtũ ad pñs spectat est attẽdẽ
q̃druplicẽ diuersitatẽ. Est. n. ibi diuersitas principiorũ. ꝛ

hec est duplex. qa q̃dã sunt pncipia extrinseca vt dignita
tes. quedã intrinseca vt pmisse. Rursus pmisse sunt due
maior ꝛ minor. ex parte igit pncipiorꝫ sunt due diuersita
tes. Tertia diuersitas est ex parte modi cognoscendi. qa
ɔclusio aliqua põt cognosci vel p sensum vt qa video lu/
nã eclipsari. vel p rõnẽ qa scio ꝙ ibi iterponit terra. 4ᵃ di
uersitas est ex pte sciaꝝ qa aliq̃ ɔcl'o pbat p aliquã sciaꝫ
subalternãtẽ. aliq̃ ṽo p subalternatã. Qd̃ g̃ phs ait ꝙ oꝫ
pcognoscẽ oĩa pncipia aut q̃dã. vel põt referri ad diuersi
tatẽ pncipiorũ: vel ad diuersitatẽ pmissarũ: vel ad diuersi
tatẽ modorũ cog̃scẽdi: vel ad diuersitatẽ sciarũ. Si refe/
rat ad diuersitatẽ pncipiorũ. tũc erit sensus ꝙ ad proba
tionẽ alicuiꝰ ɔcl'onis cõcurrit pncipium p se notum vt di
gnitates ꝛ pncipiũ nõ per se notũ vt mediũ demõstratio
nis qd̃ ingredit demrationẽ ſm subam. videmꝰ. n. ꝙ ad
pbationẽ huiꝰ ꝯnis. triãgulus hẽt tres. ɔcurrit hoc pri/
cipiũ. que vni ꝛ eidẽ sunt equalia. ꝛ cõcurrit hoc mediũ.
qa hẽt angulũ extrinsecũ equalẽtẽ duobus extrinsecis.
pmũ pricipiũ est p se notũ aliud ṽo videt esse eq̃ ignotuꝫ
sicut ɔclusio nã ignorãs geometriam eq̃ dubitabit de an
gulo extrinseco sicut de hẽre tres: ꝛ eq̃ dubitabit vtrum
triãgulus hẽat hmõi angulũ. similr vtruꝫ hẽat tres. opꝫ
ergo pcognoscẽ oĩa pncipia aut q̃dã añ ꝯnẽ qa si nõ pco
gnoscimus oĩa vt si nõ pcognoscimus pncipia ppria in/
grediẽtia demõstrationẽ ſm subam: pcognoscimꝰ tamen
q̃dã pnᵃ vt dignitates. q̃ ingrediunt ſm ṽtutẽ. Scd̃o hoc
põt exponi referẽdo hoc ad diuersitatẽ pmissarum. dice/
bat enim supra ꝙ maior pcognoscit tpe ɔclusione. sed q̃ꝫ
tũ ad minorẽ simul iducẽs cognouit tpe. g̃ ꝛ si nõ pcogno
scunt oẽs pmisse. qa nõ opꝫ ꝙ pcognoscat minor: pcogno
scunt tñ q̃dã: qa pcognoscit maior. In sillis aũt demrati
uis pcognoscunt maiores tpe nõ minores. Tertio mõ pt
exponi ista referẽdo hec ad diuersitatẽ modorũ cognoscẽ
di. nã vt dicebat aliqñ ɔclusio aliq̃ cognoscit p sensum vt
qa sic video eẽ aliqñ cognoscit p rõnẽ ꝛ p ppria pncipia.
Cũ g̃ cognoscit p sensuꝫ nõ opꝫ pncipia eẽ pcognita vt si
vides solẽ eclipsari. ꝛ ex hʒ scis eẽ eclipsim solis nõ opꝫ te
pcognoscẽ interpositionẽ lune: sꝫ si p rõnes ꝛ p ppa pnci
pia habes noticiã de eclipsi solis opꝫ te illa pncipia pco
gnoscẽ p q̃ solis eclipsis cognoscit. pncipia g̃ oꝫ pcogno/
scẽ. ꝛ si nõ oĩa. i. si nõ q̃ꝫtũ ad oẽm modum cognitiõis. tñ
opꝫ te pcognoscẽ q̃dã. i. q̃ꝫtum ad quẽdã modũ. nã si nõ
opꝫ te pcognoscẽ principia put nosti ꝯnẽ modo sensitiuo
vt p viã sensus. opꝫ tamẽ te pcognoscẽ ea put nosti ꝯneꝫ
modo rõcinatiuo ꝛ p ppria pncipia. Quarto mõ põt ex
poni ista qd̃ di referẽdo ad diuersas scias. nã lꝫ scia sub/
alternãs ꝛ supior resoluat vsq̧ in pnᵃ p se nota. scia tñ sub
alternata ꝛ iferior nõ semp resoluit vsq̧ i pncipia p se no
ta: sed aliqñ resoluit vsq̧ in pncipia q̃ in supiori scia sunt
pbata. ɔcl'ones g̃ perspectiue pbant p aliq̃ pncipia no/
ta in perspectiua ꝛ p aliq̃ pncipia nota in supiori sciai vt i
geometria. ¶ Ad sciẽdum g̃ aliq̃ꝫ ɔcl'onẽ perspectiuã. ꝛ M
si nõ opꝫ scire oĩa pncipia. qꝛ aliq̃ pncipia psupponit per
spectiuꝰ q ſm ꝙ hꝫ nescit illa. opꝫ tñ pscire q̃dã qa opꝫ p
scire pnᵃ illa q̃ in pspectiua scia sunt pbata. ¶ Ex oĩbꝰ g̃ N
his põt vna talis ṽitas declarari. ꝙ si ɔcl'o nõ sit scita via
sensus sed sit scita per propria pricipia. ꝛ p demõstratio/
nẽ opꝫ pscire vel oĩa pnᵃ p que pbat illa ɔclusio q̃ꝫtuꝫ ad
sciam subalternãtẽ vel saltẽ opꝫ pscire q̃dã q̃ꝫtũ ad sciam
subalternatã. vel alr opꝫ pscire si nõ oĩa salteꝫ opꝫ pscire
q̃dã: qa opꝫ pscire dignitates. vel adhuc alr. oꝫ pscire ẽe
tpe. ꝛ si nõ oĩa pncipia. qa nõ opꝫ sic pscire minorẽ. tñ oꝫ
pscire q̃dã qꝛ oꝫ pscire dignitates ꝛ maiorẽ. nõ est. n. itel/
ligibile aliquẽ p demõstrationẽ ꝛ per ppria pricipia co/
gnoscẽ ɔclusionẽ aliq̃ꝫ ꝛ nõ magis assentire principijs il
lis. Jd̃ cũ vult phs ostẽdẽ principia eẽ magis nota. sem/

per loquit de noticia conclusionis. vt habet per demfa/
tione ꝛ p ppa pncipia. nō aūt vt habet via sensus ꝛ p ex
A piētiā. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. vtrū aliqs possit
esse magl dispositi⁹ ꝗ̄ sciēs: vt phs in lra vr innuē. ¶ Dōm
ꝙ fm qsdā lꝫ sit hn̄ dcīsutū hoc dicit pp habitū pncipio
rū. qꝛ hn̄s habitū pncipiorū est meli⁹ dispositi⁹ ꝗ̄ sciēs. i.
ꝗ̄ hn̄s habitū ꝯnum. Sed hoc nō sufficē videt. nā cū ha/
bitus pncipiorū includit habitū cōclusionū eo ꝙ per pn
cipia cognoscit ꝯclusio. nō videt esse distinctio faciēda i/
ter ea q̄ se īferūt iuicē ꝛ includūt. Propter qd̄ sciēdū ꝙ h
pōt tripl'r dīsicari. pmo vt referat ad diuersitatē modo ꝑ
significādi. 2⁹ vt referat ad diuersitatē sciarū. 3⁹. vt refera
tur ad diuersitatē cōplexionū. Pōt. n. ꝯtingē ꝙ aliqs via
sensus cognoscat ꝯnē aliquā vt eclipsim lune qꝛ vidit lu
nā eclipsari. Rursus pōt ꝯtingē ꝙ aliquis cognoscat pn
ci pia aliqua. ꝛ tamē ignoret conclusionē que pōt ex illis
pncipijs elici vt aliqs posset scire motus orbiū celestium
ꝛ scire quō sol ꝛ luna pñt hēre oppositionē in situ ita ꝙ
vnū sit in capite draconis ꝛ aliud in cauda. ꝛ scire ꝙ i ta/
li oppōne iterponit terra int' vtrūqꝫ: ꝛ tn̄ nō pcracter quō
ex tali interpōne causat eclipsis. possumus. n. scire pp qd
ꝛ ignorare qꝛ vt dr̄ in ca. de subalternatione sciaꝝ. Sciēs
ḡ pncipia p que hēt fieri eclipsis est meli⁹ dispositi⁹ ꝗ̄ qui
scit nō p ppa pn̄⁹: sed via sensus cognoscat ipsam eclipsiꝫ
Scdō mō hoc pōt exponi ꝗ̄tum ad diuersitatē sciarū. vt
pꝫ in scia subalternāte ꝛ subalternata sicut medicina sub
alternat scie nālī. videmus. n. multos sciētes artē medici
ne cognoscētes vrinā ꝛ faciētes bonas curas ignorantes
tn̄ phiaꝫ nālē. Et videmus multos nāles phos ignorare
medicinā. Cum ḡ in scia subalternāte tradantur pncipia
scientie subalternate. sciēs scientiam subalternātem hn̄s
noticiā pncipiorū est melius dispositi⁹ ꝗ̄ sciens scientiam
B subalternatā hn̄s noticiā ꝯnum. ¶ Nālis. n. phus igno/
rās medicinā est meli⁹ dispositi⁹ ꝗ̄ medicus ignorās nālē
phiam. argumētū aut factū in ꝯriū supponebat falsum
vꝫ. ꝙ non possit sciri ꝯclusio pncipijs ignotis: pꝫ. n. ꝙ p
sciam subalternatā ꝛ p viaꝫ sensus pñt sciri alique ꝯnes
quarū pncipia ignorant. lꝫ illud scire non sit scire potissi/
mum: sed sit scire quodāmodo ꝛ fm qd. ad scire. n. potis/
simū semp reqrit cognitio pnciplorum ꝛ causarū. Simpl'r
ergo loquēdo ꝯclusiones ꝛ de se dicūt ignote ꝛ nō cogno/
scunt nisi p pncipia vt supius dicebat. Tertio mō expo/
ni pōt referēdo hoc ad diuersitatē cōplexionuꝫ. nā ille q
est aptus mēte ꝛ mollis carne. dato ꝙ non sit exercitat⁹ i
scia est meli⁹ dispositus ad sciēdum pp bonitatē comple/
xionis ꝗ̄ durus carne ꝛ si p lōga tpa studio insudauerit.
Qliterc ūqꝫ tamē ꝯtingat siue sit sciēs siue sit meli⁹ disposi
tus fm modos pdictos nō pōt magis credere his que
nō nouit ꝗ̄ his que nouit. Et qꝛ si nō magis credim⁹ pn/
cipijs ꝗ̄ ꝯclusioni scite p pn̄⁹ vt est p habita manifestum.
magis crederem⁹ his que nō nouimus ꝗ̄ his que noui/
m⁹. cū ḡ hoc 2ᵐ sit impoīe est etiā ipoīe ꝛ pmum. vt ꝙ no
his non sint pn̄⁹ magis nota. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Magis autē debētem hēre sciam p demon
stratione. Non solum opꝫ pncipia magis co/
gnoscere ꝛ magis ipsis credere ꝗ̄ ei quod de
monstrat. sed neqꝫ aliud ipso credibilius esse:
neqꝫ notius oppositis principijs ex quib⁹ erit
syllogismus ꝯrie deceptionis siquidem opor
tet ꝛ scientem nō incredibileꝫ esse simpliciter.
Argir. ¶ Atqꝫ ei qui per demonstratione scientiaꝫ est
habiturus: non solū ipsa principia magis no/
ta magisqꝫ credita sint: ꝗ̄ id qd̄ ex ipsis osten
dit: sed etiaꝫ nihil ꝓrsus eorum que pncipijs
opponunt ex qbus erit ratiocinatio falsa ve/
reqꝫ contraria: credibilius sit aut notius prin
cipijs ipsis oportet: quippe cuꝫ enim qui sim
pliciter est scientiam consecutus: nunꝗ̄ ab ea
persuasione vlla dimoueri oporteat.

¶ Adducit 3ᵐ rōnē sumptā ex eo ꝙ pncipijs debem⁹ fir/
mit' adherē. Formet aūt sic rō qcunqꝫ simpl'r credit pnci
pijs ꝛ firmit' adheret eis nō solū sunt ei pn̄⁹ magl nota in
ꝟitate: sed ēt opposita pn̄ᵒʳ sunt ei magl nota in falsitate:
sed qlꝫ oꝫ pncipijs firmit' adherē. ḡ ꝛc. h ē ḡ qd̄ ait. (ma/
gis aūt). i. amplius ꝗ̄ dcm̄ sit dicē possum⁹ ꝙ (debētē ha
bere sciam p demōstrationē nō solū opꝫ pus pn̄⁹ magl co
gnoscē ꝛ ipis magis credē) s. in ꝟitate (ꝗ̄ ei qd̄ demfa/
tur). i. ꝯni (sed neqꝫ ipo). i. ab ipo (aliqd pōt eē credibili⁹
nec noti⁹ oppositis pncipijs) s. i falsitate (ex qb⁹) oppo/
sitis pncipijs (erit syll's ꝯrie deceptōis.). i. ignorātie. To
tū h qd̄ dcm̄ est rest ꝯcl'o ꝓbāda. vꝫ. ꝙ opꝫ pn̄⁹ eē magl no
ta in ꝟitate ꝛ opposita magis nota in falsitate. Et subdit
(siqdē oꝫ sciētē) simpl'r (nō icredibilē eē) s. pncipijs. hec
est rō p quā ꝓbat. nā qꝛ nō dēmus esse incredibiles pnci
pijs sed dēm⁹ firmit' adherē illis. iō pn̄⁹ debēt nobis esse
magis nota in ꝟitate, ꝛ opposita in falsitate qꝛ firmit' ad
herēs ꝛ nō dubitās de ꝟitate alicui⁹ pncipij nō dubitat d
falsitate oppositi. ¶ Nōn̄ aūt ꝙ cū tres assignauerit rō C
nes ꝙ magis debēt esse nota pn̄⁹ ꝗ̄ ꝯcl'o. in qlꝫ rōne men
tionē fecit de ꝯne nota p demōstrationē ꝛ p sua pn̄⁹: qꝛ vt
sepe ꝛ sepi⁹ dcm̄ est: si p viā sensus vel alr ꝗ̄ p demōstra/
tionē vel p sua pn̄⁹ esset nota aliq̄ ꝯcl'o in tali noticia non
oꝫ eē magl nota pncipia ꝗ̄ illā ꝯnē. ¶ Notādum etiā ꝙ D
differt falsigraphus a syll'o ignorātie vel a syll'o ꝯrie
deceptōis. qꝛ syll's ignorātie accipit opposita pncipioꝝ:
vt si dicat geometer ꝙ linee ducte de pūcto ad pūctū sūt
eq̄les. dicet syll's ꝯrie deceptōis ꝙ hmōi linee nō sūt eq̄/
les. falsigraphus tn̄ accipit eadē pn̄⁹: sed male itelligit il/
la vt si accipiat geometer ꝙ linee ducte de pūcto ad pun
ctū sunt eq̄les h idē pn̄ᵐ accipit falsigraphus ad ꝓbāduꝫ
circuli q̄draturā. sed geometer hēt de hoc pncipio bonū
intellectū. qꝛ intelligit de lineis rectis. falsigraphus aūt
hēt intell'm puersum qꝛ intelligit de chorda ꝛ arcu. ꝛc.

¶ Quibusdam quideꝫ igit pp id qd̄ opꝫ pma T.c.6
scire nō videt scia esse simpl'r. Quibusdā autē
esse qdē: oium tn̄ demonstrationē esse. quorū
neutrū neqꝫ verum neqꝫ necessariū est.

¶ Sunt autem quibus nō vr̄ esse scientia pro/ Argir.
pterea ꝙ ipsa pma sciant oportet: sunt etiā q/
bus esse qdē vr̄ demōstrationes tamen oium
esse: quorum neutrū sane verū aut nec̄iuꝫ est.

¶ Postꝗ̄ ostēdit phs ꝙ demfatio est ex pmis veris. ꝛ de/
clarauit ꝙ scire est p demfationeꝫ. In pte ista vt dicebat
remouet quosdā errores q possent hic originē ex pdictꝭ.
Sunt aūt hꝭ errores duo. Prim⁹ est. ꝙ nihil ꝯtigit scire.
nā si nō est scire nisi p pma. ꝛ pma nō ꝯtigit scire. qꝛ vl' nō
est deuenire ad ipa vel nō habēt cās p q̄s sciant. vr̄ oino
ꝯcludi ꝙ nihil ꝯtigit scire. Scdō error est. ꝙ oiuꝫ sit scia
p demfationē. hi. n. sic errātes volētes saluare ꝙ cōtigat
esse sciam: ꝛ ꝙ ꝯtingat scire: nō credentes ꝙ possit eē scia
nisi p demfationē: ꝯcesserunt ꝙ oia pñt sciri p demōstra/
tionē ꝛ ꝙ cōtigat circulariter demfare. Tria ergo facit
qꝛ p̄ narrat hꝭ errores. 2⁹ adducit errorū rōnes. 3⁹ destruit
errores ipos. secūda ibi (Supponētes. n.). 3⁹ ibi (Nos au
tē dicimus) Dicit ḡ (Quibusdā igit qdē pp id quod opꝫ

pma scire nō videtur esse sciētia).q.d.ꝙ qdaꝫ negauerūt
esse sciam.qa cum oporteat scire pma.i.pncipia ad hoc
ꝙ sit sciētia:ꝛ qa vt pbabāt impossibile est scire pma.iō
vt dicebaẜ impossibile est aliquid scire. Et subdit(qbus/
dam autem)s.videbaẜ(omniuꝫ qdē esse demonstratio/
nē).q.d.ꝙ alius error est ꝙ omnia possint demr̄ari(quo
rū).s.(neutrū nec verū est neqꝫ necessariuꝫ)neutra.n.ha/
rū opinionuꝫ vā est.ꝛ nulla earum est necessaria.i.nulla
earum habet rōnes necessarias.¶ Deinde cum dicit.

¶ Supponētes.n.nō esse oīno scire.hi in infi/
nitū volunt reduci tanqꝫ sint vtiqꝫ sciētes po/
steriora propter prima:quoꝝ non esse pma re
cte dicētes. Impossibile.n.est infinita trāsire.

Argir. ¶ Qui nāqꝫ sciaꝫ non esse omnino ponūt.hii
censent ascendēdum esse in infinituꝫ: propter
ea ꝙ posteriora non sciūtur:ob ea priora quo/
rum prima nō sunt. Recte quidē dicentes:fie
ri enim nō pōt vt infinita quisqꝫ pertranseat.

¶ Adducit hoꝝ errorū rōnes ꝛ fulcimēta. Circa qđ duo
fac.qa pmo ondit quō fulciebāt errorē suū dicētes ꝙ nō
ꝯtingit scire.2° declarat.quō defendebāt errorē suū dicē/
tes ꝙ poterāt oia demr̄ari ibi(Quidā.n.ꝙ ipsum scire).
Circa pmū duo fac.qa pmo ondit quō aliq pbāt nō esse
sciam si in cāis sit abire in infi^m.2° declarat quō negabāt
esse sciam si sit deuenire ad aliqua pma ibi(Et si stent)In
pma pte itēdit talē rōnē.vbicūqꝫ est abire in infi^m non est
deuenire ad aliq̄ pma ꝛ p ꝯns nec p pma cōtigit scire po
steriora:imo h posito nihil ꝯtingit scire.igiẜ si in cāis est
abire in ifi^m nō est deuenire ad aliq̄ p^a nec p p^a cōtigit scire
posteriora.ꝛ p ꝯns nihil aliud ꝯtigit scire.hoc est g ꝙ ait
(Supponētes.n.nō eē oīno scire.hi ad ifi^m volunt redu/
ci).i.volūt ꝙ effect⁹ reducaẜ in ifinitas cās(tanqꝫ nō sint
vtiqꝫ sciētes posteriora p p^a)qꝛ si est pcedē in infi^m in cāis
non eēt ibi dare aliq̄ p^a p q possint sciri posteriora. iō sub
dit(quoꝝ)s.reductoꝝ in ifi^m vel quoꝝ ifinitorū(nō esse
E p^a recte sunt dicētes.ipo^le est.n.ifinita ptrāsire).¶ No/
tandū aūt ꝙ cū vltra p^a nō sit pcessus:sed ibi sit stat⁹ ꝛ ibi
sit finis.si in infinitis eēt deuenire vsqꝫ ad p^a.ifinita habe
rēt finē ꝛ ꝯtigeret infi^a ptrāsire. Recte g ondt dicētes ifini/
toꝝ nō eē p^a.qa po^le est infi^a ptrāsire ꝛ in infinitis ipo^le est
F vsqꝫ ad p^a deuenire.¶ Notandū est etiā ꝙ si non est scire
nisi p p^a cū in ifinitis nō sint aliq̄ p^a posito pcessu in ifinitum
G tolliẜ oē scire.¶ Dubitaret forte aliqs vtruꝫ hec ppō sit
vā.ꝙ si in cāis esset pcessus in ifi^m ꝙ tolleret oē scire. Et
vr ꝙ non.qꝛ sic res se hꝫ ad eē sic se hēt ad cognosci vt pꝫ
tex.? p^i ex.2.meta.sed sed̄m opionē phi pōt aliqd eē ex infinitis
cāis.g sic pōt ꝛ cognosci.nā si s^m opionē phi.mūdus est
etern⁹.hūc filiū pcesserūt infiniti patres i sed cū qcqd est
cā cāe sit cā cāti.nō solū pater est cā filii:sed auus q est cā
pris.ꝛ pau⁹ q est cā aui.ꝛ sic in infi^m. Erit g iste fili⁹ ex ifi
nitis prib⁹.ꝛ p ꝯns pōt aliq̄ res esse ex infinitis cāis. ꝛ pari
H rōne poterit cognosci.¶ Dōm ꝙ s^m cōmētatorem in.8.
phycoꝝ in causis p se nō pōt eē pcessus in ifi^m:sed in cāis
p acc͞ns. Accidit.n.isti martello ꝙ pcesserūt ipm infiniti
martelli.ꝛ accidit isti filio ꝙ sit ex ifinitis patrib⁹.ars eniꝫ
fabrilis ꝛ quelibet ars hꝫ finita organa.pōt tamē hēre i/
finita p acc͞ns. sic sol ꝛ homo ꝛ alie cause p se q cōcurrūt
ad gnationē hoīs sunt finite. Sed̄m tn̄ viā phi.ꝙ mun
dus sit eternus successiue fuerūt hoīes infiniti.sed h est p
accidēs.qꝛ si vnus hō posset durare in toto tpe nō opor/
teret pcessisse infinitos homines.nec eēt hic filius ex infi
nitis prībus. Cum g scia nō sit p cās per acc͞ns.sed p cās
per se:si impo^le est cās p se multiplicari in infinitū ipo^le
est aliqd sciri ex infinitis causis. Utruꝫ autē via Aristo.de
eternitate mundi sit vā ondim⁹ diffuse in.8.phycoꝝ.da/ Per cō/
to tn̄ ꝙ vera eēt ifinitas causarū:nō repugnaret sciētie qa ēt s^m textū to
illam nō possint eē ifinite cāe alicui p se sed per accidens ti⁹ libri.
de quibus non considerat sciētia.¶ Deinde cum dicit.

¶ Si vero stent ꝛ sint principia. hec ignota eē
cum demōstratio ipsorū non sit quod vero di
cunt esse scire solum. Si.n.non est prima scire
neqꝫ que sunt ex eis est scire simpliciter neqꝫ
proprie sed ex conditione si illa sint.

¶ Quod si statur ac pncipia sunt:hec incogni Argir.
ta dicuntur esse cum ipsorum non sit demon/
stratio:quod quidem solum inquiunt esse sci
re:quod si fieri non potest vt pma sciantur:ne
qꝫ fieri posse dicūt vt ea que proficiscuntur ex
illis sciantur simpliciter proprieue:sed ex sup
positione dumtaxat si illa sint.

¶ Adducit rōnē negātiū sciam si sit status in cāis. Forme
tur aūt sic rō. Ignoratis pmis nihil sciẜ. Sed dato ꝙ sit sta/
tus in causis.ꝛ ꝙ oꝫ deuenire ad aliq̄ p^a.opꝫ illa p^a igno/
rare cū nō hēant cās p q̄s sciant.illis g ignoratis nihil sciẜ.
hoc est g qđ ait.ꝯtinuaẜ aūt lr̄a sic.dcm̄ est ꝙ si in cāis sit
pcessus in infinitum ꝙ non contingit scire (ꝛ si stent).i.
si sit status i causis(ꝛ si sint pncipia).i.ꝛ si sit deuenire ad
aliq̄ pn^a(hec ignota esse)s.opꝫ(cum nō sit demōstratio
ipsoꝝ).i.cū p^a non hēant cās p q̄s sciantẜ ꝛ demr̄enẜ(qđ)
s.scire p cās ꝛ demr̄onē(solū dicūt eē vē scire. Si vo nō
est).i.si nō ꝯtingit p^a scire.(neqꝫ q sunt ex ipsis non est).i.
nō ꝯtingit(scire simplr̄ nec pprie)Ignoratis.n.pmis nō ꝯti/
git scire alia simplr̄ (sed)si sciunẜ h est(ex conditiōe).i.ex
suppōne(si sint illa).i.si sint p^a. ¶ Dubitaret forte aliqs I
dato ꝙ ignorenẜ p^a vtrū possent sciri alia.ꝛ vr ꝙ sic. nam
geometer nō resoluit vsqꝫ in pmā cām nec est aliq̄ geome
trica demr̄atio q resoluat vsqꝫ i pmā cāꝫ.sed pbaẜ demō
stratiue ꝙ triāgulus hꝫ tres.qꝛ hꝫ angulū extrisecum.ꝛ
ondiẜ p demr̄ationē ꝙ sup qualꝫ lineā pōt qlꝫ triāgulus
collocari.eo ꝙ sup qđcūqꝫ caput cuiuslꝫ linee potes cir/
culū qntū vis spaciū occupādo describē.si g scire est p de/
mōstrationē.ꝛ demr̄atio nō resoluit vsqꝫ ad pn^a.g pōt eē
scia ignoratis pmis.¶ Dōm ꝙ vt pꝫ p habita.aliq̄ ingre/ K
diunẜ demr̄ationē s^m subam.aliq̄ vo s^m vtutē.qntuꝫ ad
ea q ingrediunẜ demr̄ationē s^m subam nō sit resolō vsqꝫ
ad oia pma.qꝛ inẜ ppōnes oīno pmas pmū locū obtinēt
dignitates q nō igrediunẜ demr̄ationē s^m subamꝫ:sꝫ qntū
ad ea q igrediunẜ demr̄ationē s^m vtutē nihil sciẜ demō/
stratiue nisi fiat resolutio vsqꝫ ad pma:vt pꝫ in ppōnibus
geometricis.nā si pma ppō ondit scđam.scđa tertiā. ter/
tia q̄rtā ꝛ sic deinceps nescis q̄rtaꝫ nisi scias tertiā.tertiā
vel secūdam scire nō potes nisi scias pmā.ꝙ si tu scires p
pōnē quartā vel tertiā ꝛ ignorares aliq̄ pcedētiū vt tā/
giẜ in lr̄a nō scires illā ppōnē simplr̄.nō.n.posses dice
re simplr̄ ꝙ tertia ppō eēt vā:sed posses dicē ꝙ eēt vā si
pcedētes sunt vē. Erit g hec reductio ꝙ ppōnes reducūẜ
in pmā ppōnē.ppō vo pma reduciẜ in suppōnes.suppō
nes aūt geometre vel petitiōes reducunẜ in positiōes siue
in cōes animi ꝯceptiones siue in dignitates.¶ Nulla.n. L
ꝯclō pfecte sciẜ nisi fiat reductio vsqꝫ in suppōnes q igre/
di pnt demr̄onē s^m subaꝫ. ꝛ ipse suppōnes nō sunt note
nisi sciaẜ quō reducunẜ in dignitates q igrediunẜ demr̄a
tionē s^m vtutē.ipse.n.dignitates nō sciunẜ nisi sciaẜ quō
reducunẜ in hāc dignitatē supmā.q est de qlibet affirma
tio.p h.n.pn^m ꝛ hāc dignitatē s^m cōmētatorē cetē digni/

tates alie roborant̄. hec etiā dignitas. de q̄lꝫ affirmatio. q̄ est p̄n͡ᵐ cōplexū reducit̄ in p̄n͡ᵐ incōplexū. vꝫ in ens vel in eē. Fundat̄. n. hec dignitas imediate sup ipso ente siue ipso eē. ipm aūt ens siue ipsum esse reducit̄ in ens siue in esse p̄ᵐ. nihil ḡ pōt sciri simpl'r ignorato ente p̄. q ḡ ignorat hūc ordinē ꝛ nescit sic scita reducē sciat se nihil scire. bn̄ ḡ dcm̄ est ꝙ cōmētator ait in. 7. meta. ꝙ non pōt sciri hec q̄litas sine particularis demr̄atiue ignorata p̄ma cā. nō ḡ scit̄ aliq̄d nisi sciat̄ p̄ma cā. ꝛ nihil scit̄ p̄ma cā ignorata sed ad h̄ scire nō opꝫ pscire p̄mā cām s̄m subaꝫ nec q̄d est: sed sufficit de ea scire q̄m est cā ꝛ q꞉ est. Qd̄ ḡ arguit̄ ꝙ in demōstratiōib⁹ nō fit resolutio vsq꞉ ad p̄mā cām pꝫ ꝙ lꝫ nō fiat talis resol'o q̄ꝫtum ad ea q̄ ingrediunt̄ demr̄ationē s̄m substam: fit tn̄ q̄ꝫtū ad ea q̄ igrediunt̄ demr̄ationē s̄m v̄tutē.

A ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. vtrū oporteat dignitates sic resoluē vsq꞉ ad p̄mā cām. Et v̄r ꝙ non q꞉ dignitates sunt ille q̄s q̄libet pbat auditas. Sūt autē dignitates q̄si locus ianue in domo quē nullus ignorat. ḡ cū dignitates sint sic in apto sic se offerūt itellectui ꝙ q̄libet itellecta significatiōe terminorum ꝯfirmat eas v̄as esse. cū nō q̄libet sciat eas resoluē vsq꞉ in p̄maꝫ cām ad h̄ ꝙ dignitates sint note ꝛ ad h̄ ꝙ assentiam⁹ eis nō opꝫ ꝙ sciam⁹ eas sic resoluē. ¶ In ꝯtiū est qd̄ superiori problemate dicebat̄.

B ¶ Dōm ꝙ quodāmō sic ꝯtigit de his dignitatib⁹ sicut ꝛ circa logicā videm⁹ ꝯtingē. Nā ydiote vtunt̄ arte dyalectica: sed sine arte. videm⁹. n. ydiotas ꝛ arguē ꝛ formare rōnes ad qd̄libet ꝓpositū. cū tn̄ modū arguendi ꝛ rōcinādi doceat logica. ydiotarū ḡ est arguē ꝛ rōcinari: sed ydiotarū nō est scire q̄s modus arguēdi sit ꝛ sed dyalecticorū. ꝛ cū syll's int̄ argumētatiōes sit potior. dyalecticorū est scire absoluē syll'os in ꝓpōnes ꝛ termios. ꝛ q̄ nesciret h̄ facē nō mereret̄ dici dyalectic⁹. sic ꝛ in ꝓposito pn̄t ydiote scire ꝙ totum est mai⁹ sua pte. ꝛ de q̄lꝫ opꝫ affirmationē vel negationē eē verā: sed nullus scit has dignitates mō sciētifico vel p modū artis nisi sciat eas vsq꞉ ad minima resoluē. Modus ḡ scientificus req̄rit vt sciamus ꝯc'onē quācūq꞉ volum⁹ scire sciētifice resoluē in p̄missas. p̄missas in suppōnes. suppōnes in dignitates. dignitates oēs in dignitatē cōmunissimā. de quolibet affirmatio vel negatio. Dignitatē autē hāc debemus scire reducē in ens vel esse. ens autē vel esse in ens p̄mū. q autē hūc modū reductionis ignorat lꝫ possit aliqua scire mō ydiotarū nihil tn̄ sciētifice nouit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quidam autem ꝙ ipsum quidem scire scit ꝛ cōfitent̄. per demonstrationē eni esse solū: sed oīum esse demonstrationem nihil ꝓhibet s̄m eos. Contingit enim circulariter fieri demonstrationem: ꝛ ex his que sunt adinuicem.

Argu. ¶ At scōi de mō q̄dē sciēdi ꝯsentiūt: p demr̄ationē eni solū esse sciam dicūt verum oīum demonstrationē esse: nihil inquiunt prohibere. Fieri enim potest vt demonstratio circuli modo versetur: omniaq꞉ mutuo demonstrētur.

¶ Ponit aliū errorē. vꝫ. ꝙ oia sciunt̄ demr̄atiue ꝛ ꝙ ꝯtigit circulo demr̄are. d. (q̄dā. n.) su. dn̄t (ꝙ ipꝫ scire sit). i. ꝯfitent̄ (p demr̄onē. solū. n. eē) su. scire (sꝫ s̄ꝫ eos nihil ꝓhibꝫ oīuꝫ eē demr̄onē. ꝯtigit. n.) s̄ꝫ ipsos (circularit̄ demr̄onē fieri) s̄m. n. hos ꝯnes demōstrant̄ ex p̄ncipijs: imo ꝛ h̄. i. p̄ncipia (ex his). i. ex ꝯnibus demr̄ant̄ (que). s. p̄ncipia ꝛ ꝯnes (sūt sibi adinuicē) demōstrabilia. positio ergo istoꝝ est ꝙ sit. i. ꝯtingat aliquid scire ꝛ nihil cōtingat scire nisi per demōstrationē. volūt tamē ꝙ oīuꝫ demr̄atio sit. ꝛ ꝙ ꝯtingat circulariter demōstrare. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nos aūt dicimus: neq꞉ oēm sciam demonstratiuā esse: sed imediatoꝝ indemr̄abilē esse.

¶ Nos aūt dicim⁹ nec oēꝫ sciaꝫ eē demr̄atiuā: sed eoꝝ que medijs vacāt idemōstrabilē esse. Argu.

¶ Improbat errores p̄dictos. Circa qd̄ duo facit. q꞉ p̄ iprobat errorē ponētiū ꝙ nihil ꝯtigit scire. 2ᵒ errorē ponētiū ꝙ oia pn̄t sciri p demr̄onē: ꝛ ꝙ contingit circularit̄ demr̄are ibi (Circulatio q̄q꞉) Circa p̄ᵐ duo fac̄. q꞉ p̄ᵒ ꝓponit qd̄ intēdit. 2ᵒ manifestat qd̄ dixerat ibi (Et ꝙ hec q̄dē) Dicit aūt (nos dicim⁹ nō oīum sciam p demr̄onē esse). i. non oia sciri demr̄atiue (sed imediatorū indemr̄abilē) su. esse sciam. q. d. ꝙ imediata p̄ncipia sciunt̄ nō per demonstrationem sed indemōstrabiliter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et h̄ ꝙ nec̄cium sit. quidē manifestuꝫ est. Si eni necesse est quid est scire p̄ora ex quibus est demōstratio. Stant autē imediata aliquando hec priora indemonstrabilia necesse est esse.

¶ Qd̄ q̄dē nec̄cium esse pꝫ: nā si necessariū q̄dē est vt priora sciantur ꝛ ea ex quibus conficitur demōstratio: statur autē tandē in hisce que vacant medijs: hec indemōstrabilia nec̄e est eē. Argu.

¶ Manifestat ꝙ dixerat. dixerat. n. ꝙ aliq̄ sunt imediata. ꝛ ꝙ eoꝝ est scia: sꝫ nō p demr̄ationē. Jō duo fac̄. q꞉ p̄ᵒ declarat ꝙ opꝫ deuenire ad aliq̄ imediata q̄bus nō sunt alia p̄ora. 2ᵒ on̄dit q̄uo illoꝝ est scia ibi (Et hoc igit̄ dicim⁹) Dicit ergo ꝙ (hoc q̄dē) su. qd̄ dcm̄ est (necessarium sit manifestum est) ex dicēdis. on̄det̄. n. ꝙ sunt aliq̄ imediata ꝛ p̄ma. ꝛ declarabit̄ q̄uo illoruꝫ sit scia. iō ait (si. n. nec̄e est scire p̄ora ex q̄b⁹ est demr̄atio. stāt autē aliq̄n imediata). i. opꝫ in talib⁹ nō ire in ifinitū sed opꝫ in eis eē statū ꝛ deuenire vsq꞉ ad imediata. ꝛ subdit ꝙ (hec q̄dē p̄ora ꝛ imediata nec̄e est idemr̄abilia eē). ¶ Notādum autē ꝙ cum in demōstratiōe ꝓbet̄ passio de subiecto opꝫ ꝙ ꝓbet h̄ꝫ demōstrationē esse medium int̄ subm ꝛ passionē siue int̄ maiorē ꝛ minorē extremitatē. Et q꞉ int̄ duos termios nō pn̄t esse ifinita media opꝫ deuenire vsq꞉ ad imediata. naꝫ si hoc ꝓbat̄ p hoc ꝛ illud p aliud ibit̄ in in̄ᵐ: sed opꝫ deuenire ad aliud ꝙ ita imediate ihereat subo ꝙ inter illud ꝛ subm nō possit assignari aliqd̄ mediū p qd̄ possit demr̄ari. dicē aūt esse infi͡ᵗ media int̄ subm ꝛ p̄tū ꝛ inter q̄cūq꞉ duo aliq̄. est dicē infi͡ᵐ esse finitū. nā q̄cq̄d est iter aliq̄ que sunt termini ꝛ fines eius illud ē finitū. ḡ oē tale est finitū ꝛ terminatuꝫ qd̄ hꝫ fines ꝛ terminos. q̄re si infinita eēnt int̄ aliq̄ duo: siue iter aliq̄s duos fines ꝛ termios infinita eēnt finita ꝛ terminata: qd̄ est ipossibile. bn̄ ergo dcm̄ est ꝙ hmōi media stant: ꝛ ꝙ est deuenire vsq꞉ ad imediata q̄ demonstrari non possunt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et hoc igit̄ sic dicimus. ꝛ nō soluꝫ sciaꝫ sed ꝛ principium scie eē qd̄dā dicimus. ipsa. n. cognoscimus. inq̄ꝫtum terminos cognoscim⁹.

¶ Hoc igit̄ ita sese habere dicimus: vt non solū sciam: sed ꝛ principium scientie quoddam esse asserim⁹: quo termios ip̄os cognoscim⁹. Argu.

¶ Ostēso ꝙ est deuenire vsq꞉ ad imediata p̄nᵃ. declarat q̄liter hꝫ p̄nᵃ sciunt̄. d. (ꝛ h̄ igit̄ dicim⁹ sic) esse imediata (ꝛ) dicim⁹ su. eorū (non solū esse sciam sed etiā esse qd̄dā p̄nᵐ scie) Noticia. n. p̄nciplorū nō solū meret̄ dici scia: sꝫ et̄ p̄ncipiū qd̄dā scie. nā p p̄nᵃ cetera alia cognoscunt̄. ꝛ subdit d. su. (hꝫ p̄nᵃ cognosci inquātū terminos cognoscim⁹) scim⁹. n. ꝙ oē totū est mai⁹ sua parte si cognouerim⁹ termi-

norū sigñata ꝛ sciuerim⁹ qd iportaṫ noie toti⁹ ꝛ qd ipor/
D taṫ noie ptis. ℭ Dubitaret forte aliqs. vtrū pncipiorū sit
scia. ꝛ vtrū possimus dic̄e nos scire pn̄ᵃ. ℭ Dōm φ semꝑ
mot⁹ ille ſm quem ꝑ ferṫ potētia siue sit habitualis siue
actualis. sortitur nomē potētie: eo φ sit pōe prim⁹. mo/
tus autē alius sortiṫ nomē aliud qḋ pꝫ ex pte volūtatis.
nā volūtas pmo ferṫ in finē postea ferṫ in ea q̄ sunt ad fi/
nē: ipse aūt motus ad finē ꝛ ipse appetit⁹ finis eo φ mul/
tū sit prim⁹ pōe ꝛ sit immediat⁹ illi iō sortiṫ nomē pōe ꝛ dr̄
volūtas: motus aūt in ea q̄ sunt ad finē hꝫ aliud nomē. ꝛ
Cap. 8. dr̄ electio vt̄ ſm phm in. 3. ethi. volūtas est finis. electio
eoꝝ q̄ sunt ad finē. Et sicut se hēt ex pte volūtatis respcū
finis ꝛ eorū que sunt ad finē sic se hēt intell's respectu pn
cipiorū ꝛ ꝯnū. nam intell's imediate ferṫ in pnᵃ. mediate
aūt in ꝯnes ipse ḡ mot⁹ in pnᵃ ꝛ ipsa cognitio pncipioꝝ
eo φ est prima intellectui ꝛ eo φ intellect⁹ imediate fer
tur in illa sortitur sibi idē nomē cū potētia ꝛ dr̄ itellect⁹.
ipse ergo habitus pncipiorū siue ipsa habitualis cogni/
tio eoꝝ dr̄ intellectus. cognitio aūt ꝯnum dr̄ scia. ꝑprie ḡ
loquēdo de scia pncipia nō sciunṫ: sed itelligunṫ. in vt cōi
ter poniṫ accipiēdo sciaꝫ large pro oi certitudinali cogni
tione pncipia sciunṫ. q: certissime cognoscunṫ. imo ħ mō
loquēdo de scia pnᵃ nō solū sciunṫ sed eorū noticia est pn
E cipium scie. ℭ Ulterius forte dubitaret aliqs quō veruꝫ
sit φ pncipia cognoscimus: inq̄ꝫtum terminos cognosci/
mus. ℭ Dōm φ sicut ꝯtingit circa esse reruꝫ cognitionē
ꝯtingit enim aliqua entia esse ꝑ alia. aliq̄ vero esse per se.
ꝛ ea que sunt ꝑ se sunt cā q̄re sunt ea q̄ sunt ꝑ alia. sic aliq̄
sunt nota per alia aliq̄ sunt nota ꝑ se. ꝛ ea q̄ ꝑ se nota sūt:
sunt cā q̄re cognoscunṫ ea q̄ ꝑ alia cognoscūṫ. in oi. n. ge/
nere qḋ est ꝑ se tale est cā ꝛ rō q̄re alia sunt talia. Princi/
pia ergo huiusmodi sunt ꝑpōnes maxīe siue dignitates
sunt nota ꝑ se. i. per cām existētē in se. l. seipsis. n. habēt cāꝫ
sue noticie. cōponunṫ. n. ex talib⁹ gn̄alib⁹ terminis φ eo/
rū sigñatiōe nota statī eis assentim⁹. nā scito qd iportaṫ
ꝑ hūc terminū totū ꝛ ꝑ hūc terminū ps. scitis. n. rōnibus
horū terminorū. vel sciꝫ terīs. i. diffōnib⁹ hoꝝ dictionū.
vt scito qd est totū q: est tātūdē ꝛ ampli⁹. i. ē tm̄ q̄ꝫta est
q̄cūqꝫ ps sua. ꝛ adhuc ampli⁹ cogimur ad ꝯcedēdū φ to
tū est mai⁹ sua pte. q: est tm̄ q̄ꝫta est ps ꝛ adhuc āpli⁹ ꝛc.

ℭ Circulo quoqꝫ qḋ īpossibile sit demōstrare
simplr̄ manifestū est. Si vō ex priorib⁹ opꝫ de
mōstrationē esse ꝛ notiorib⁹. Impossibile eni
eadē simul sibiipsis priora esse ꝛ posteriora.

Argu. ℭ Et etiam patere dicimus fieri nō posse vt cir
culi modo demonstratio simpliciter cōuerta/
tur: si demonstrationem ex prioribus oportet
ac notioribus esse: fieri enim nequit vt eisdem
eadem simul priora sint atqꝫ posteriora.

ℭ Postq̄ꝫ phs ipugnauit errorē dicētiū φ nihil ꝯtigit sci/
re. in pte ista ipugnat errorē dicētiū φ oīuꝫ ē scia ꝑ demō
strationē: q: ꝯtigit oia circulo demrāre. Circa qḋ tria fa
cit hꝫ φ tripl'r iprobat hūc errorē. hec. n. pō q̄dāmō tria
ponit. q̄ꝝ pᵐ est. q: pōt circulo demrāri. 2ᵐ est φ ꝑ hō de/
mōstrationē aggeneraṫ in nobis scia. 3ᵐ est φ oīuꝫ ꝯtigit
eē sciaꝫ ꝑ hō circularē demrōnē. pᵒ ḡ iprobat φ nō ꝯtigit
circulo demrāre. 2ᵒ φ ex hō demrārōē nō aggeneraṫ scia.
3ᵒ φ talis scia nō pōt eē oīuꝫ. 2ᵒ ibi. (Accidit āt dicētib⁹)
3ᵒ ibi (At vō neqꝫ ħ pōe) Circa pᵐ duo fac̄. q: pᵒ ad suum
ꝑpositū adducit q̄ꝫdā rōnē. 2ᵒ remouet quādā cauillosaꝫ
rn̄sionē ibi. (Nisi altero mō). Dicit ḡ (circulo q̄qꝫ φ im/
pōe sit demrāri simplr̄ manifestū ē. si vō ex priorib⁹ ꝛ no/
tiorib⁹ opꝫ demrātionē eē. Impōe est. n. eadē sibi ipsis

simul ꝛ priora ꝛ posteriora esse) Formaṫ autē sic ratio. si
contingeret circulo demōstrare cū demōstratio sit ex ꝑo
ribus ꝛ notioribus: eadē sibiipsis eēnt ꝑora ꝛ posterio/
ra ꝛ magis ꝛ minus nota. hoc est impōe. ergo ꝛ pmuꝫ.
ℭ Notandū autē φ circulo demōstrare est φ ꝑ pncipiū F
ostēdatur ꝯclusio ꝛ ecōuerso ꝑ ꝯclusionē pnᵐ: vt sicut in
circulo itur ab eodē in idē. ꝛ ille idē pūctus qui primo ac
cipiebaṫ pncipiū postea accipiṫ finis. sic in circulari de/
mōstratione opꝫ φ eatur ab eodē in ideꝫ. vt eadē ꝑposi/
tio que pus fuit pmissa. ꝛ habuit rōnē pncipij postea fiat
ꝯcl'o ꝛ hēat rōnē finis. Et q: in demōstrationib⁹ pncipia
sunt ꝑora ꝛ notiora ꝯcl'onibus. q̄re si ab aliq̄ concludeṫ
aliqd. ꝛ postea circulariter ꝯcludeṫ ab illo. idem respcū
eiusdē eēt pnᵐ ꝛ ꝯclusio. ꝛ ꝑ ꝯn̄s eēt pus ꝛ posteri⁹ ꝛ ma
gis ꝛ min⁹ notū: qḋ est impōe. imo in circulatiōe nō so/
lū idē respectu eiusdē sit nunc pnᵐ nunc ꝯcl'o. sed ēt vt pa
tebit: q: ꝑ circularē ꝑcessum ipse seipsuꝫ ꝯcludit. nō solū
idē respcū eiusd.: sed etiā respectu suiipsius erit pus ꝛ po
sterius ꝛ min⁹ ꝛ magis notū: qḋ est oino absurdum. Im/
pōe est ergo circulo demrāre. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Nisi altero modo vt hec quideꝫ ad nos illa
vero simplr̄ quo certe modo inductio facit no
tum. Si autem sic est nō erit vtiqꝫ simplr̄ bene G
determinatum sed dupliciter aut non simpli/
citer altera demōstratio fit ex nobis notiorib⁹.

ℭ Nisi altero modo: veluti si alia nostra ex par Argu.
te: alia simpliciter dicantur: quo quidem mo/
do facit inductio notum. Quod si ita sit: non
bene est diffinitum ipsuꝫ simpliciter scire: sed
est sane duplex. An altera demōstratio que fit:
ex hisce que nobis sunt notiora: non est sim/
pliciter demonstratio.

ℭ Remouet quādā cauillosam rn̄sionē. ꝯtinueṫ aūt sic. di
ctū est φ ipōe est circulo demrāre (nisi altero mō). i. nisi
forte aliquis velit respōdē ꝛ dīc φ ꝯtingit aliqd demrā/
ri circulariter sed mō altero. i. diuerso (vt hec q̄dē demō/
stratio sit quo ad nos. illa vero sit simplr̄ φ vno mō). vꝫ.
quo ad nos (iductio facit notū) q: ꝑcedit ex singularib⁹
ꝛ ex sensibilibus que sunt nobis pus nota. hanc ḡ cauil/
losam rn̄sionē remouet. d. (si aūt sic est). i. si ꝯtingit circu/
lariter demrāre sed mō diuerso ꝛ altero (nō vtiqꝫ erit sim
plr̄ scire bn̄ determinatū) vel diffinitū (sed duplr̄). i. opor
tet nos ꝯcedē φ scire dicaṫ duplr̄ (aut) si. opꝫ nos ꝯcedē
φ (altera demōstratio que fit ex notioribus nobis nō sit
simplr̄) si. demrātio. ℭ Notādū aūt φ scire de quo ħ lo H
quiṫ phs est scire potissimū. ꝛ demōstratio potissima. nā
si aliqd demonstraret aliud potissime ꝛ econuerso si illō
demōstraret ipm nō potissime nec ꝑ demōstrationeꝫ po/
tissimā: nō eēt ibi ꝑprie circulatio: q: non esset ꝑcessus ab
eodē in idē eodē mō. imo alio ꝛ alio mō. Cū. n. figura cir
cularis tota sit vniformis nullā difformitatē in suis par/
tib⁹ debꝫ hēre: ad circulationē non sufficit ꝑcessus ab eo/
dē in idē nisi hō ꝑcessus sit vniformis. ℭ Notādum etiā I
φ ꝑcedē ab eodē in idē ſm ꝑcessum difformē non negat
phs q: ꝑ cām cognosciṫ effect⁹ ꝛ ꝑ effectū cā: sed difformi
ter est hoc: q: ꝑcessus a cā in effectū est demrātio ꝑp̄ qd.
ecōuerso aūt est demrātio q:. sed i hō ꝑcessu nō ē ꝑprie cir/
culatio vt ē ꝑ habita manifestū. ℭ Notādū autē φ scire K
simplr̄ ꝛ scire potissimū qḋ fuit supra determinatū ꝛ dif/
finitū nō est nisi vno mō. vꝫ. cognoscē ꝑ cām ꝛ qm̄ illi⁹ cā
est ꝛ φ nō ꝯtigit alr̄ se hīe. Si ḡ bn̄ diffinitū est qd ē scire
ꝛ scire potissimū sit ēt nisi vno mō. illa ḡ demrātio q̄ est ꝑ
cām erit simplr̄ ꝛ potissima. Illa aūt q̄ est ꝑ effectuꝫ q̄ ad

nos non erit simpliciter demõstratio. nõ ergo põt aliqđ
demonstrare aliud ⁊ ecõuerso nisi varief processus ita ꝙ
vna sit demõstratio potissima. alia võ nõ potissima. ⁊ qꝛ
demonstrare altero modo ⁊ variare ꝓcessũ impedit cir/
culationem. ideo impossibile est aliqđ proprie circulo de
A monstrare. ¶ Notãdũ etiã vt cõiter ponif. syll's dyalecti
cus põt eẽ circularis. qꝛ syll's dyalecticus ꝓcedit ex his
que sunt nota nobis ⁊ ex ꝓbabilibus. contingit aũt idez
esse minus ⁊ magis notũ quo ad diuersos. vel ꝯtigit idẽ
alr ⁊ alr acceptũ esse magis ⁊ minus probabile quo ad
nos. vt medea in eo ꝙ mr erat magis ꝓbabile ꝙ dilige/
ret. in eo aũt ꝙ interficiẽs ꝙ odiret. non variaf ergo pro
cessus dyalecticus qui dꝫ esse ex probabilibus si ꝑmissa
fiat ꝯclõ ⁊ econuerso. qꝛ vtraqꝫ alr ⁊ alr accepta vel quo
ad alios ⁊ ad alios põt esse magis ⁊ minus probabilis:
sed cũ processus demfatiuus sit ex causis si premissa fiat
ꝯclõ ⁊ ecõuerso opꝫ variari processum. poterit igitur syl
B logism⁹ dyalecticus esse circularis nõ demfatio. ¶ Dubi
taret forte aliqs vtrũ oporteat verã esse ꝯnam pħi ꝙ nõ
ꝯtingit circulo demõstrare. ⁊ ꝙ vnũ ⁊ idem respectu eiuſ
dez nõ possint esse simplr ⁊ fm nãm magis ⁊ minus no/
tũ. vꝫ ꝙ nõ: qꝛ vt in. 5. meta. scribif. aliq̃ duo sic se habere
possunt ꝙ vnũ est cã alterius ⁊ ecõuerso vt sanitas est cã
potõis. ⁊ potio sanitatis. Si igif ꝑ sanitatez demonstref
potio vt qꝛ talis est sanitas iõ dꝫ talẽ potionẽ eẽ. ⁊ econ/
uerso si ꝑ potionẽ demõstref sanitas: vt qꝛ talis est potio
iõ sic humores adeq̃t ⁊ efficit hõ sanitatez. erit demfatio
circularis ⁊ q̃libꝫ demfatio erit potissima qꝛ q̃libꝫ ẽ per
cãꝫ. qꝛ erit ex ꝑoꝛib⁹ ⁊ notioꝛib⁹ simplr ⁊ quo ad nãm qꝛ
fꝫ noie cãe iportari vꝫ aliqđ prius ⁊ noti⁹ fm nãm: imo si
vnũ põt esse cã alterius ⁊ ecõuerso vꝫ ꝙ idẽ sit pri⁹ ⁊ no/
tius aliquo simplr ⁊ quo ad nãm: ⁊ ecõuerso: qđ negare
C pħs videf. ¶ Dõm ꝙ in diuersis generib⁹ causaꝝ vt su/
pra dicebatur ꝯtingit idẽ eẽ cãm alterius ⁊ ecõuerso. vt
potio ẽ cã sanitatis in gñe cãe efficiẽtis ⁊ sanitas ẽ cã po
tionis in genere cãe finalis. Jn eodẽ aũt gñe cãe ipoĩe est
D ꝙ idẽ sit cã alterius. ⁊ ecõuerso. ¶ Hoc viso sciendũ ẽ ꝙ
sicut cã est potior effectu ⁊ imponit necessitatem effectui
nõ ecõuerso. sic vnũ genus cãe ẽ supra aliud. Et cã i vno
genere iponit necessitatẽ cãe in alio gñe ⁊ nõ ecõuerso vt
finis iponit necessitatẽ efficiẽti. efficiẽs forme. forma ma
terie. sic ergo si ꝑ cãm ostdaf effectus erit demfatio potiſ
sima. si aũt ecõuerso nõ erit potissima. sic si ꝑ cãꝫ finalem
ostdatur cã ptinẽs ad gen⁹ cãe efficiẽtis poterit eẽ demõ
stratio potissima si aũt ecõuerso nõ erit potissima. ⁊ qđ di
ctũ est de fine respectu efficientis intelligẽdũ est de efficiẽ
te respectu forme. ⁊ đ forma respectu materie. potissima
igitur demonstratio nunq̃ꝫ est circularis. nec põt aliquid
ostdi per aliud ⁊ econuerso nisi varietur processus. ⁊ per
ꝯñs impeditur circulatio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Accidit aũt dicẽtib⁹ circulo dmfationẽ eẽ ñ
solũ ꝙ nũc dcm̃ ẽ ſꝫ nihil aliđ dicere q̃ꝫ hoc ẽ
si hoc est: sic eniꝫ facile est demõstrare omnia.

Argu. ¶ Euenit aũt hisce qui dicũt demõstrationem
versari: nõ solũ id qđ nũc ẽ dcm̃: ſꝫ ẽt nil aliud
dicere q̃ꝫ hoc est: si hoc est hoc vero pacto fa/
cile est oĩa demonstrare.

¶ Ostẽso hãc positionẽ eẽ nullã scꝫ. ꝙ cõtingat circulo de
mõstrare. Jn pte ista dato ꝙ cõtingeret circulo demfare
ostdit hãc positionẽ eẽ malã. qꝛ ex tali demõstratione nõ
aggeneraf scia vt ꝑdicta positio asserebat. Circa ꝙ duo
facit. qꝛ ꝑmo ꝓponit qđ intẽdit. 2° declarat ꝓpositũ ibi.
(Manifestũ ẽ aũt) Dicit ḡ (Accidit aũt dicentibus circulo
demõstrationẽ eẽ nõ solũ illud) icõueniẽs qđ nũc dictuꝫ
est. qꝛ cũ sit ostsũꝫ ꝙ nõ ꝯtingit circulo demõstrare: (sed)
scꝫ. accidit (aliud) inconueniẽs ꝙ circulo demõstrare (ni/
hil est dicere aliud q̃ꝫ ꝙ hoc est. si hoc est). i. est. a. si est. a.
⁊ b. si est. b. (sic aũt demõstrare oĩa ẽ facile). i. est supficia
E le ⁊ nõ lre ad ꝓfundũ ⁊ nõ aggenerare sciaꝫ. ¶ Notãdũ
aũt ꝯsuctudinẽ eẽ pħi rõnes supficiales ⁊ nõ sciẽficas
appellare rõnes faciles. vñ in ꝑ de generatione scribif
ꝙ ex multis sermonibus indocti existentiũ entes. i. q̃ sũt
idocti ⁊ nesciũt sciũt multos sermones ⁊ ad pauca respi/
ciẽtes enũciãt facilr. i. enũciãt đbilr ⁊ supficialr ⁊ nõ sciẽ
tifice apud pħm itaqꝫ facilis. i. leue idẽ sonat quod supfi/
ciale ⁊ non sciẽtificũ. igif in ꝓposito cũ ait ꝙ si ꝯtingeret
demõstrare circulariter tũc demõstrare omnia esset leue
quod idem sonat quod superficiale ⁊ nõ scientificũ. hi ḡ
sic errantes nõ solũ peccabant qꝛ dicebãt ꝙ ꝯtigit circu/
lo demonstrare: quod est impossibile: sed etiam errabãt.
qꝛ dicebant ꝙ ex tali demonstratione aggeneretur scia.
quod pꝫ esse falsum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestuꝫ autẽ est ꝙ hoc accidit trib⁹ ter/
minis positis. ꝑ mltos. n. aut paucos reflecte
re dicere nihil differt. ꝑ paucos aut per duos.
Cum. n. ex necessitate. a. fit. b. hoc autẽ. c. Cũ
igitur. a. fit ex necessitate erit. b.

¶ Atqꝫ pꝫ idipsuꝫ accidere tribus positis ter/ Argu.
minis. Siue eni ꝑ multos siue ꝑ paucos redi
re dicaf nihil ꝑfecto refert: atqꝫ ꝑ paucos etiã
duos. Nã qñ cũ a. sit: ẽ necessario b. Et hoc cũ
sit ẽ necẽio c. Tũ cũ a. sit necessario c. ipꝫ erit.

¶ Declarat qđ dixerat. Ad cui⁹ euidẽtiã sciẽdũ ꝙ demõ/
stratio circularis nihil aliud ẽ q̃ꝫ q̃dã argumẽtatio refle/
xa. Jn đclarãdo ergo ꝓpositũ tria facit pħs. qꝛ ꝑmo ostẽ
dit q̃uo habeat fieri ipsa argumẽtatio. 2° đclarat q̃uo ha
beat fieri argumentatio reflexa. 3° manifestat principale
intẽtũ. vꝫ. q̃uo dmfare circulariter ⁊ arguere flexibiliter
nihil aliud est q̃ꝫ ꝯcludere idẽ per ideꝫ. ⁊ dicere si hoc est
hoc est. ⁊ demõstrare oĩa facilr. i. supficialr ⁊ nõ sciẽtifi/
ce. scđa ibi (Si igif cũ sit. a.) tertia ibi (Ponaf. a. in quo
c. Dicit ḡ (Manifestũ est aũt qm̃ accidit hoc) scꝫ. inconue
niens. qđ dcm̃ est (tribus terminis positis reflectere quiſ
dem. n. per multos terminos vl per paucos dicere nihil
differt) ⁊ subdit (cũ sit. a. ex necessitate est. b. hoc autẽ cuꝫ
sit. b. est. c.) i. de necessitate erit. c. i. seqtur. cuꝫ igif. a. sit ex
necessitate erit. c. Jn hoc ergo nos docuit discurrere a ꝑn
cipijs ad cõclõnẽ: fm quẽ moduꝫ si ex pꝛio sequif scđm.
⁊ ex secundo tertiũ sequitur ꝙ ex primo sequaf tertiuꝫ:
vel si ex. a. seqtur. b. ⁊ ex. b. c. ꝯñs est quod ex. a. sequif. c.
¶ Notandũ aũt ꝙ pħs ꝑ eodẽ accipit. a. ⁊. c. Jntẽdit. n. F
vt patebit sic arguere. si ẽ. a. est. b. si est. b. ẽ. c. ergo si ẽ. a.
est. c. sed idem est. a. ⁊. c. igif si est. a. est. a. Jn demfone ḡ
circulari ꝯcludif idem ꝑ idẽ. demfare ḡ circulariter nihil
aliud est q̃ꝫ dicere si est hoc. est hoc. vt si ẽ. a. est. a. sic ergo
oĩa demfare ẽ facile. i. supficiale. ⁊ nõ aggenerat sciẽtiaꝫ.
¶ Notãdũ ergo ꝙ fm intẽtionẽ pħi. a. b. c. sunt tres ter G
mini ⁊ sunt duo. sunt tres fm vocẽ ſꝫ sunt duo fm reꝫ qꝛ
pro eodem accipit. a. ⁊. c. iõ aliqñ ait ꝙ nihil differt refle
ctere ꝑ paucos termios vt ꝑ tres: aliqñ ꝙ nihil differt re
flectere per paucos vt per duos: qꝛ termini assumpti vt
pꝫ per habita sunt tres ⁊ duo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igif cuꝫ sit. a. necesse est esse. b. hoc autez
cum sit erit. a. hoc enim inhereat circulo.

¶ Si igitur cũ a. sit necesse est b. ⁊ cuꝫ b. sit ne/ Argu.
cesse ẽ eẽ a. hoc eni erat circuli mõ versari.

¶ Docet nos reflectere siue docet nos circulariter argue
re dicens.(si igitur cum sit.a.necesse est esse.b.boc autē)
b i.b.cum sit est.a.hoc enim erit circulatio.¶ Notandum
aūt φ cū primo dixit si ē.a.est.b.si est.b.est.c.ergo si ē.a.ē
c.docuit nos arguere.nūc aūt cū dicit.si est.a.est.b.⁊ si ē
b.est a.docet nos arguere circulariter.qꝛ hoc ē arguere
circulariter procedere ab eodē i idē. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Ponat.a.i quo ē.c.b.igit cuz sit.a.eē dice/
re est ipz.c.dicere.hoc aūt ē:quoniā cū sit.a.ē
c.sꝫ.c.cū.a.idē est quare accidit dicere circulo
dicentes eē demōstrationē nihil aliud nisi cuz
sit.a.est.a.sic autē oia demonstrare leue est.

Argir. ¶ Ponatur a.eo in loco quo ipsum est c. Di/
cere igitur cū b.sit a.ipsuz esse:nil aliud ē q̄ȝ di
cere:cū b.sit.c.ipsuz eē. Id aūt nil aliud est q̄ȝ
dicere:cū a.sit c.ipsuz esse. At idē est c.⁊ a.q̄re
fit vt hi q cēsent orbis mō demōstrationē ver/
sari:nihil aliud dicāt q̄ȝ cū a.sit a.ipsū eē. Hoc
vero pacto facile est oia demonstrare.

¶ Postq̄ȝ docuit nos flectere ⁊ docuit nos arguere circu/
lariter:declarat quō arguendo circulariter probat idē p
idē ⁊ facile est oia dm̄rare.d.(ponat.a.i quo.c).i. ponat
φ idē sit.a.⁊.c.hoc posito arguat sic(.b.igit) su.est (cuz
sit.a.).i.cū sit.a.est.b.(eē dicere)su.b.(est dicere ipsū.c.)
i.cum sit.b.ē.c.(hoc aūt ē)dicere(qm̄ cū sit.a.ē.c.).q.d.
φ si ē.a.est.b.si est.b.ē.c.ergo seqꝛ de pmo ad vltimuz φ
si est.a.ē.c.(sed.c.cū.a.idē est.q̄re dicētes dem̄rationē eē
circulo accidit nil aliud dicere q̄ȝ cū sit.a.ē.a.sic quidē de
3 mōstrare oia ē leue.) ¶ Notādū āt φ si idē ē.c.⁊.a.⁊ ad
a.seqtur.b.⁊ ad.b.seqtur.c.seqtur φ ad.a.seqꝛ.a.argue
re circulariter nihil aliud est q̄ȝ dicere si hoc ē.hoc est. vt
si ē.a.est.a.sic aūt dem̄rare oia ē leue.i.ē supficiale ⁊ non
k sciētificū. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrū possit pbari idē
p idē.⁊ vi φ sic:qꝛ q̄ sunt nota p aliud pbanꝛ p aliud.ḡ q̄
sunt nota p se pbanꝛ p se.sed multa sunt p se nota. ḡ mul
ta pbanꝛ p se ipsa vel pbari possunt.pbare ergo idez p
l idē ⁊ cōcludere idē p seipm nō est incōueniēs. ¶ Dōz φ
sicut accidit in cognitione sensitiua:vt puta i visu ita suo
mō circa itellectū cōtingit.videmus.n.φ aliq̄ sunt visibi
lia p aliud:vt p colorē ⁊ lucē.aliqua seipsis offerunt vi/
sui vt color ⁊ maxima lux.color.n.⁊ si aliquo mō deficia
per se visibili vel a visibili primo.hoc est qꝛ nō plene par
ticipat naturā lucis:sed ē q̄dā lux obūbrata aut opaca/
ta.ipsa tñ lux offert se visui ⁊ est seipsa visibilis:sic ⁊ i p/
posito cōclusiones cognoscunꝛ per principia. principia
autē ⁊ potissime dignitates ⁊ ppōnes maxime siue vl'es
sunt seipsis note. Statim.n.cum se offerunt itellectui no
stro assentimus eis:sunt ergo alique ppōnes note p se.ñ
tamē ppꝛie loquēdo sunt aliq̄ ppōnes pbate.p se. nam
pbare nō dicit qōcūqȝ cognoscere.sꝫ dicit cognoscere cū
discursu.hoc.n.ppꝛie est discurrere syllogistice ab vno i
aliud. Si ergo maximas ppōnes sine discursu cognosci
mus ppōnes hꝫ nō ppꝛie pbanꝛ.qꝛ nō itelligunꝛ cū di
scursu.sed pma facie se offerunt itellectui.ē ergo deueni/
re ad aliquas ppōnes p se notas:sꝫ nō est dūenire ad ali
q̄s ppōnes q̄ seipsas ɔcludāt vel que ppꝛie seipsas pbēt
qꝛ tales ppōnes nō pbanꝛ.i.nō itelliguntur cū discursu.
qō ergo arguiꝛ.qꝛ qō est notū p aliud pbaꝛ p aliud bene
sequiꝛ.sed qō subiungiꝛ.qō est notū p se pbaꝛ p se.nō se
quiꝛ.qꝛ quod est p se notū nō pbaꝛ. ¶ Deinde cuz dicit.

¶ At vo nec hoc possibile ē nisi i his quecūqȝ
alternatim se consequuntur sicut sunt ppꝛia.

¶ At vero nec idipsū fieri pōt nisi i hisce q̄ mu Argir.
tuo se sequunꝛ queadmodū ipsa propria.

¶ Ondit hos errores nō solū.qꝛ dicebāt φ ɔtigebat circu
lo dem̄rare ⁊ φ ex tali dem̄ratione aggenerabaꝛ scia. sꝫ
ēt,errabāt qꝛ dicebāt oiuz eē hꝫ sciaz.vꝫ.p dm̄ratōez cir
cularē. Intēdit āt talē rōnē.nō pñt pbari circulariter nisi
q̄ sūt ɔuertibilia ⁊ q̄ pbanꝛ syllogistice p pm̄ pꝫ figure. er
go nō oia pñt circulariter dem̄rari. ¶ Adducēdo āt hāc
rōnē.q̄tuor facit.qꝛ p ondit φ ad pbandū aliqd circula
riter reqriꝛ ibi conuertibilitas terminoꝝ. scdo declarat
φ reqriꝛ ibi ordo syllogisticus. 3° manifestat φ opꝫ hoc
fieri solū in pꝫ figura.q̄rto ex oib⁹ his cōcludit φ cuz oia
nō sint cōuertibilia nec oia possent sic syllogistice pbari:
⁊ φ nō oiatimo valde pauca sūt illa q̄ pñt circulariter de
m̄rari.scda ibi.(Uno qdē posito.)tertia ibi.(Si qdē igiꝛ
⁊.a.)q̄rta ibi.(Quare qm̄ q̄ȝ pauca.)Dicit ḡ(at vo neqȝ
poſe est hoc).i.neqȝ est poſe pbare circulariter(nisi i his
q̄ alternatim se cōsequuntur sicut sunt ppꝛia).i.nisi i his
q̄ sunt conuertibilia.q.d.φ ad probationem circularem
reqritur conuertibilitas terminoꝝ. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Uno qdē posito ońsuz est φ nequaq̄ȝ neces
se ē aliqd eē alteꝝ. Dico aūt vno φ neqȝ termi
no vno neqȝ ppositiōe vna posita. Ex duab⁹
aūt propositionibus primis ⁊ minimis ɔtin/
git:sic quidē contingit ⁊ sillogizare.

¶ Demonstratū est igitur prius vno qdē posi Argir.
to nūq̄ȝ necessario aliqd aliud eē:vno inquaz
aut termino aut positione. Ex duab⁹ aūt posi/
tionibus primis ac minimis fieri posse si qui/
dem ⁊ ratiocinari contingit.

¶ Ondit φ ad hꝫ pbationē reqriꝛ ordo syllogistic⁹. Dic
ḡ.(Uno qdē posito ońsuz est.)su.in priorib⁹ φ(nequaq̄ȝ
neceē aliqd alteꝝ eē).i.aliqd alteꝝ accidere vl' aliqd al/
teꝝ seq.⁊ subdit(dico āt qdē vno qm̄ nec vno termio nec
vna ppōne posita)sit.seqꝛ aliqd(ex duab⁹ aūt ppōnib⁹
pmis).i.ex duab⁹ pmissis(⁊ minimis).i.ad min⁹(ɔtigit)
su.seq aliqd.(sic ɔtigit qdē syllogizare)possꝫ ḡ rō sic for
mari.ad quālibꝫ ɔñiā tā circularē q̄ȝ aliaꝫ:tꝫ φ ex vna
nihil seqꝛ.reqrūꝛ due ppōnes siue due pmisse.sꝫ sic ɔtin
git syllogizare:⁊ iste ē ordo syllogistic⁹.ḡ ad q̄libꝫ ɔñaꝫ
tā circularē q̄ȝ aliā reqriꝛ ordo syllogistic⁹. ¶ Noᵐ āc φ m
ad oēꝫ ɔñiaꝫ reqriꝛ ordo sylłstic⁹.⁊ reqrūꝛ due ppōnes
⁊ tres termi.qꝛ oia ɔña vel ē syll's vl' reducibil' ad syllꝫ.
¶ Dubitaret forte aliqs quō vno posito siue vna ppōne
siue termio vno nō seqꝛ aliq̄ ɔ. ¶ Dōz φ ɔ q̄cūqȝ sit illa n
ē aliq̄ hitudo alicui⁹ pdicati ad aliqō subꝫ.⁊ qꝛ nihil cō/
cludiꝛ p seipꝫ opꝫ φ p aliō.i.p mediū terminū ɔcludaꝛ hꝫ
hitudo.ḡ p hitudinē quā hñt pdicatū ⁊ subm ad mediuz
terminū q̄ habitudo sumiꝛ in pmissis.pꝫ quā hitudinez
hñt pdicatū ⁊ subm inter se.qō declaraꝛ in ɔclusione. in
premissis opꝫ ergo accipe quā habitudinē hꝫ pdicatū.i.
maior extremitas ad mediū ad hoc φ inferaꝛ ɔclusio. ⁊
quā habitudinē habēt maior ⁊ minor extremitas inter
se.ex habitudine ḡ quā hꝫ vtraqȝ extremitas ad mediuz
φ sic i pmissis iferaꝛ q̄ sit hitudo extremitatū iter se : qō
sit in ɔclusione.quare si in pmissis acciperꝛ solū vna ppō
nō sumereꝛ habitudo medij ad vtrāqȝ extremitatē:sꝫ ad
alterā tm̄.nō ergo ex hoc possum⁹ ɔcludere q̄ eēt habitu
do extremitatū inter se.igiꝛ si debeat p mediū triū infer/
ri habitudo vtriusqȝ extremitatis iter se qō sit in ɔclusio
ne opꝫ φ i pmissis accipiaꝛ hitudo vtriusqȝ extremitatis
ad mediū. ⁊ qꝛ ad h̄ ad min⁹ reqrūꝛ due ppōnes ñ suffic̄

vna. ergo ex vna propositione nulla sequitur cõclusio sȝ ad minus requiruntur due ꝓpositiones: ⁊ ad minus requiruntur tres termini. q̄ȝ due ꝓpositiones ex minus q̄ȝ ex tribus terminis cõstare non possunt. bene ergo dictuȝ est ꝙ posito vno. i. posita propositiōe vna nihil sequitur vt est ꝑ habita manifestum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si q̄deȝ igit̄ ⁊.a. ipsi.b. ⁊.c. inhereat. ⁊ hoc adinuicē ⁊ ipsi.a.c. sic quideȝ contingit ex alterutris monstrare oīa quesita ī prima figura sicut ostensuȝ est ī his que de syllogismo sunt. Ostensum ē aūt ꝙ in alijs figuris aut non fit syllogismus aut non de acceptis. Nō autem p̄dicari eq̄lr̄ neq̄ q̄ȝ est monstrare circulo.

Argu. ¶ Si igit̄.a. ⁊.b. ⁊.c. mutuo se sequant̄: sic tn̄ fieri pōt vt ostēdātur ex sese mutuo cūcta que postulata sunt in p̄ria rōcinatiōis figura: vt ī libro prioꝝ ondimus: quo loco ēt patuit ceteris ī figuris aut n̄ fieri rōcinationē: aut n̄ ex hisce fieri q̄ sūt sūpta. Ea v̄o q̄ p̄dcatione nō suscipiūt mutuā fieri nō pt̄ vt mutuo demr̄ent̄.

¶ Ostenso ꝙ ad circularē cōsequentiā req̄rit̄ conuertibilitas terminoꝝ ⁊ ordo syllogisticus. In p̄te ista declarat ꝙ opȝ hoc fieri solum ī prima figura. d. (si q̄dē igit̄. ⁊.a. ipsi.b. ⁊.c. inhereat) sc̄z. cōuertibiliter (⁊ hoc ⁊ ipsi.a. insūt adinuicē). i. cōuertibiliter. (sic q̄deȝ cōtingit) syllogistice (demr̄are ex alterutris). i. cōuertibiliter. (in prima figura. sicut ostēsum est in his q̄ sunt ī syll'o). i. in sc̄do priorum
Cap. v. ⁊ alibi. (ostēsum est aūt) in illo libro (ꝙ in figuris alijs) a p̄ma (aut nō fit syllogismus) circularis. (aut nō fit de ꝓpōnibus acceptis.) sed de alijs. opȝ ergo talē syllogismuȝ fieri in p̄ma figura ⁊ fieri ex terminis eq̄liter p̄dicātibus. i. conuertibilibus. Jō subdit ꝙ (nō autē eq̄liter p̄dicātia). i. ꝑ termi-
A nos nō cōuertibiles nequaq̄ȝ est circulo demr̄are. ¶ Dubitaret forte aliq̄s q̄uo solū in p̄ma figura ⁊ ꝑ terminos ꝯuertibiles fit ꝓpositio circularis. in alijs aūt figuris vel non fit circulatio. vel si fit ad hoc non sufficiunt ꝓpositio-
B nes accepte. sȝ opȝ sumere ꝓpōnes alias. ¶ Dōm ꝙ ad ꝑfectaȝ circulationē opȝ ꝙ ꝑ ꝯclusionē ꝯcludat̄ vtraq̄ p̄missarum ita ꝙ ꝑ vtrāq̄ p̄missaꝝ ꝯcludat̄ ꝯclusio ita vt fit ꝑfecta circulatio ⁊ fit ꝓcessus ab eodē in idē. pȝ ꝙ per ꝯclōneȝ cōcludat̄ vtraq̄ illaꝝ vt ꝙ ꝯcl'o cū conuersa minoris inferat maioreȝ. ⁊ cū cōuersa maioris cōcludat minorem. q̄d non pōt fieri nisi in terminis cōuertibilibus: vt ponantur termini cōuertibiles homo. disciplinabile. risibile. ⁊ fiat talis syll'a. oīs hō est disciplinabilis. omne risibile est homo. ergo oē risibile est disciplinabile. ꝑ hāc autē cōclusionē cū cōuersa minoris cōcluditur maior. vt omne risibile est disciplinabile. oīs hō est risibilis. que ē cōuersa minoris. ergo oīs hō est disciplinabilis. que fuit maior. sic ēt cū cōuersa maioris ⁊ cōclusione cōcludit̄ minor vt oē disciplinabile est hō. q̄ est conuersa maioris. oē risibile est disciplinabile. que fuit ꝯcl'o prioris syllogismi ergo oē risibile est hō. que fuit minor syllogismi prioris.
C ¶ Hoc viso pȝ ꝙ in tertia figura nō pōt esse ꝑfecta circulatio. nā in tertia figura semꝑ cōcl'o est particularis. ⁊ opȝ ꝙ aliq̄ p̄missaꝝ fit vl̄is. nunq̄ȝ aūt ꝑ particularem ꝓpositionē cōcludit̄ vl̄is. q̄re si in tertia figura fit vtraq̄ p̄missaruȝ vl̄is nulla erit ibi circulatio nec ꝑfecta nec imperfecta. q̄ȝ neutra p̄missaruȝ cū fit q̄libȝ vl̄is poterit ꝯcludi ꝑ cōclusionē particularem. Si aūt altera p̄missaꝝ fit vl̄is altera p̄ticularis saltē non poterit ibi esse circulatio completa. q̄ȝ non poterit ibi concludi vtraq̄ p̄missarū. ꝑ conclusionē. n. p̄ticularē nō poterit ꝯcludi p̄missa vl̄is. sic ēt in sc̄da figura nō pōt esse cōpleta circulatio. naȝ semper in sc̄da figura est cōclusio negatiua: ⁊ altera p̄missaꝝ est affirmatiua ⁊ altera negatiua. non. n. pōt esse ꝙ in sc̄da figura ambe p̄misse sint negatiue. q̄ȝ tūc nihil sequeretur nec ꝙ ambe sint affirmatiue: q̄ȝ tūc sequeret̄ cōcl'o affirmatiua. ⁊ argueret̄ a positiōe ꝯn̄tis q̄d est pctm̄ ī forma syllogistica. ergo opȝ alterā p̄missaꝝ esse affirmatiuaȝ ⁊ alterā negatiuā: cum ꝯclusione. ergo negatiua ⁊ p̄missa negatiua nūq̄ȝ pt̄ ꝯcludi p̄missa affirmatiua. nec ergo in tertia figura nec in sc̄da ꝑ ꝓpōnes acceptas pōt esse perfecta circulatio. q̄ȝ non pōt ibi concludi vtraq̄ p̄missaꝝ. Si ergo debeat fieri cōpleta circulatio oporteret accipere aliq̄s ꝓpōnes ad hoc ꝙ ꝯcluderet̄ vtraq̄ p̄missaꝝ. q̄d
quō fieri hēat in libro p̄oꝝ hȝ declarari. In sola ergo prima figura pōt esse completa circulatio. Rursus hoc solū hȝ fieri in primo p̄me. nā alij modi p̄rie figure si sunt vtiles vel cōcludūt cōclusionē negatiuaȝ vel particularem. si cōcludunt particularē nō pōt ibi fieri cōpleta circulatio ꝓpter id q̄d dictuȝ est de tertia figura. si auteȝ concludant negatiuam. nō pōt ibi esse cōpleta circulatio pp̄ ea que diximus de sc̄da figura. vbi ostendimus ꝙ q̄ȝ ibi est cōclusio negatiua nō pōt esse ꝑfecta circulatio. In solo ḡ primo mō p̄me figure ⁊ per terminos conuertibiles habet perfecta circulatio fieri. ¶ Deinde cum dicit. Cap. 5. ⁊ alibi.

¶ Quare qm̄ pauca h̄mōi in demōstrationib⁹ sunt manifestū q̄deȝ ē: qm̄ vanū ē ⁊ impol'e sic dicere ex his q̄ sūt adinuicē esse demōstrationē. ⁊ pp̄ hoc ꝯtingit oīuȝ esse demōstrationē.

¶ Quare cū in demōstrationibus pauca talia sint: cōstat vanū esse ac īpossibile demonstrationē ipsaȝ mutuā esse censere: atq̄ȝ ob idipsū posse demonstrationeȝ oīuȝ esse. Argu.

¶ Concludit ꝯ̄ pōnē p̄ractā ꝙ dato ꝙ cōtingeret circulariter demr̄are ⁊ posito ꝙ ex tali demr̄atione agg̃net̄ sciar nō tn̄ oīa sic scibilia ⁊ sic demr̄abilia sūt imo cū hoc non possit fieri nisi ī terīs ꝯuertibilib⁹ ⁊ ꝑ primā figurā solūmo solū ꝑ p̄mū p⁹ figure valde pauca eēnt sic scibilia. q̄ȝ valde pauca sūt talia. iō ait (q̄re qm̄ q̄dē pauca dmr̄atiōībus sunt h̄ōi manifestū est aūt: qm̄ vanū ⁊ ipol'e sit dicere demōstrationē esse ex his q̄ sūt adinuiceȝ). i. ex conuertibilib⁹ (⁊ pp̄ hoc) dicere ꝙ (contingit oīuȝ eē dmr̄atiōeȝ) cū nō oīa sint cōuertibilia nec oīa possunt ꝑ p̄mū p̄me figure ꝯcludi. ¶ Notādū ꝙ nō negat hoc Arist. q̄n termini in demr̄atiōe sint cōuertibiles cū demr̄atio potissima non possit fieri nisi in conuertibilibus terminis. negat tn̄ ꝙ nō oīa sunt talia. nec oīa sunt cōuertibilia. iō non oīum pōt esse demr̄atio ⁊ maxime demr̄atio circularis. de qua planū est ꝙ req̄rit terminos cōuertibiles cuius ꝯ̄rium illi dicebāt asserentes oīum eē demr̄ationē. ⁊ ꝙ oīa poterāt circulariter demr̄ari. ¶ Dubitaret forte aliquis q̄d faciat ad ꝓpositū ꝓbandū q̄d supius p̄miserat. vȝ ꝙ ex vno nihil seq̄tur. ¶ Dōȝ ꝙ ex hoc dicto ꝙ vno posito nihil seq̄tur: sed req̄runt̄ ibi due premisse ad minus manifeste habet̄ ꝙ ad omneȝ ꝯn̄tiam siue fit circularis siue fit alia req̄rit̄ aliquo mō ordo syllogistic⁹. syllogistice autē non pōt fieri circulatio nisi in terminis cōuertibilibus. ḡ req̄runt̄ ibideȝ termini cōuertibiles. ⁊ q̄ȝ nō oīa sunt cōuertibilia. ergo manifeste ex hoc cōcludit̄ intentuȝ. vȝ ꝙ nō oīum fit circularis demr̄atio. cuius ꝯ̄rium ponebant ponentes ꝙ oīa contingit circulariter demonstrare. D E

¶ Qm̄ autē ipol'e ē aliter se hēre cui⁹ ē scientia simplr̄: ⁊ qm̄ necessariuȝ vtiq̄ȝ erit id esse scibi T.c.7.

le qd est scdm demóstratiuam sciētiá. demonstratiua autē est quā habemus in hñdo demóstrationem. ex necessarijs vtiqȝ: syllogism⁹ de

T. c. 8. monstrationis est. ℭ Accipiendū igit̃ ē ex q̄bus ⁊ qualibus demonstrationes sint.

Argir. ℭ Cuȝ aūt fieri neq̄at vt id aliter sese hēat cui⁹ est absolute scia: id necessariū ē pfecto qd demostratiua sciri scia pt: atqȝ ea est demóstratiua scia quā habem⁹ demóstrationē habendo. Est ergo dmóstratio ex necessarijs rōcinatio. Sumēdū est igit̃ ex q̄bus qualibusue demonstrationes conficiuntur.

ℭ Postq̄ȝ phs ośdit q demſtratio est ex primis ⁊ veris. In parte ista declarat ex q̄bus ⁊ ex qualib⁹ pmis ⁊ ex qb⁹ ⁊ ex q̄libus veris babeat esse demſtratio. nō. n. sufficit scire demſtratiōeȝ esse ex pmis ⁊ veris nisi sciuerimus que ⁊ qualia sunt illa prima ⁊ vera. In hoc ḡ capitulo dclara illa prima ⁊ vera ex quibus est demóstratio q̄ est qualia sint. q2 debent esse de omni p se ⁊ fm q ipm. Potest tñ ⁊ aliter continuari hec ps ad pcedētē. naȝ demſtratio addit supra syllm simpliciter necessitatem materie. circa auteȝ ipsaȝ necessitatē materie siue circa ipm necessarium. aliq̄ se habēt vt materialia aliqua vt formalia. nā ipa pma ⁊ vera sunt necessaria. sed rō quare sunt necessaria. q2 sunt de omni p se ⁊ fm q ipsuȝ. pma ergo ⁊ vera sunt illa que sunt necessaria. sed de omni p se ⁊ fm q ipsuȝ sunt rō q̄re sunt necessaria. ⁊ q2 semp id qd est tale est quasi materiale. illud autē qd est rō q̄re sit tale est q̄si formale respectu eius. dicere possumus q per relationē ad necessariuȝ vl ad necessitateȝ māe pma ⁊ vera sunt q̄si mālia. de omni p se ⁊ fm q ipsum sunt q̄si formalia. iō dicere possumus q preter formam syllogismi simpl'r demſtratio que addit supra hō syll'm necessitateȝ materie hȝ principia mālia ⁊ aliq̄ formalia. Postq̄ȝ ergo phus determinauit de hīs q̄ sunt quare mālia respectu demſtratiōis: q2 ośdit demſtrationē eē ex pmis veris. In pte ista dterminat de hīs q̄ formalia. ośdēs ex qb⁹ ⁊ q̄lib⁹ vīs sit demſtratio. q2 ē de oī p se ⁊ fȝ q ipm. Diuidit̃ aūt hec ps I duas. q2 pmo dclarat ex qb⁹ ⁊ ex q̄lib⁹ demſtratio est. 2° manifestat ex qb⁹ ⁊ ex q̄libus nō ē ibi. (Si igit̃ dmſtatiua scia.) Circa pmū duo facit. q2 prio continuat se ad dicēda. 2° declarat de intēto ibi. (Primū igit̃ demſtrabimus.) In pria pte intendit talē rōnem. ois syllogismus demſtratiue pbās pclōneȝ necessariaȝ est ex necessarijs. demſtratio est hō. igit̃ demóstratio est ex necessarijs. ⁊ q2 demſtratiōes sūt ex necessarijs. iō vidēdū est ex q̄bus ⁊ ex q̄lib⁹ necessarijs sūt demſtrationes iō ait. (Qm̄ aūt ipo'e ē al'r se h̄re cuius ē scia simpl'r). i. p demſtratiōeȝ (id vtiqȝ scibile qd est fm demſtratiuā sciam erit necessariū eē). q. d. q q2 pcl'o demſtratiōis ⁊ id qd scit̃ p dmſtationē nō pōt al'r se h̄re. iō oȝ hō pclōnē ⁊ hō scitū eē necessariū. Et subdit (demſtratiua aūt) sn. scia (est quaȝ h̄emus in h̄ndo demſtrationē.) demſtratiua ergo scientia siue demſtratiua pclusio nō solū est necessaria. sȝ ēt est h̄ita p dmſtationē. ⁊ q2 sic ē. (ex necessarijs itaqȝ ē syll's demóstratiōis) siue syll's demſtratiuus. ⁊ q2 demſtratiōes sunt ex necessarijs. (accipiendū est igit̃ ex qb⁹ ⁊ ex q̄libus) necessarijs (dmſtratiōes sunt.)

F ℭ Notādū ēt q pōt necaria pcl'o pcludi p mediū ptigens: sȝ hoc nō erit demſtratiue. sȝ thopice siue pbabil'r. demſtratiua aūt pclusio necia non pōt pcludi nisi p mediū neciuȝ. Volēs ḡ phs pbare q demſtratio sit ex necarijs duo assumit. quoȝ vnuȝ est q pcl'o demſtratiua non potest al'r se h̄re ⁊ ē necessaria. 2m vō ē q hō pclusio habet̃ p demſtrationē. cuȝ ḡ demſtratiuus syll's cōcludit demſtratiue pclusionē necessariā oȝ demſtrationē eē ex necariis. ⁊ q2 demóstrationes sunt ex necessariis accipiendū est ex qb⁹ ⁊ q̄lib⁹ necarijs h̄nt esse. G

ℭ Dubitaret forte aliqs. q2 vī q in demſtratiōe nō possum⁹ accipe aliqua formalia ⁊ aliq̄ mālia. naȝ cū tota forma syllogistica tradat̃ in libro pꝛoꝝ cū demóstratio nō addat supra syll'ȝ nisi necitatē materie vī q totū sit quid māle qd addit demóstratio supra syll'm simpl'r. ⁊ q2 in lib. posterioꝝ dterminat̃ de demóstratione q̄tuȝ ad ea q̄ addit supra syll'm simpliciter: videt̃ q totuȝ sit q̄d māle qd h̄ de demſtratiōe tradit̃. non ḡ distinguenduȝ est. q aliq̄ sunt mālia aliqua formalia q̄ h̄ de demſtratione tradunt̃.

D ℭ Dōm q put traditur in 7° meta. aliqua sunt mālia respectu vnius q̄ sunt formalia respectu alterius. vt cuprum est q̄d māle respectu circuli. ⁊ est tñ q̄d formale respectu circuli cuprei. naȝ si diffiniretur circulus cupreus. cuprū poneret̃ in diffōne eius. circulus ergo cupreus lȝ sit q̄d māle respectu circuli simpl'r in ipso tñ circulo cupreo est assignare aliq̄d formale respectu eius. sic lȝ necessitas materie sit q̄d māle respectu syllogismi simpl'r. circa ipsaȝ tñ necessitatem materie. sn. circa ipm necessariuȝ est aliq̄d assignare māle ⁊ aliq̄d formale. Dicebat̃. n. q pma ⁊ vā sunt necessarija. sȝ rō q̄re sunt necessaria est: q2 sunt de omni p se ⁊ fm q ipsuȝ. ⁊ q2 semp id qd est rō q̄re aliq̄d sit tale est formale respectu ei⁹ vt antea dicebat̃. iō determinare de pmis ⁊ vīs est quasi determinare de necessario materialiter. determinare vō de omni ⁊ p se ⁊ fm q ipm est quasi determinare de necessario formaliter. bñ ḡ dictuȝ est q supra ośdēdo phs demſtrationeȝ esse ex pmis ⁊ veris determinauit de necessario siue de demſtratione q̄si materialiter. nūc auteȝ declarādo eā esse de omni per se ⁊ fm q ipsuȝ determinant de ea quasi formaliter. ℭ Deinde dicit. Colligitur tex. cō. 33. 34. ⁊ inde.

ℭ Primū igit̃ determināduȝ quid dicim⁹ de omni ⁊ quid per se. ⁊ quid vniuersale.

ℭ Atqȝ prio dterminemus q̄d de omni: quid per se: quid vniuersaliter dicimus. Argir.

ℭ Exequit̃ de intento ośdēs q ea ex q̄bus ē demſtratio debent esse de oī ⁊ p se ⁊ debēt eē vlia. i. debēt eē fȝ q ipsū. C duo ḡ facit. q2 p̄ ait q vult determinare q̄d ē de omni q̄d p se ⁊ q̄d vl'e. 2° determinat de vnoquoqȝ ibi. (De omni hoc dico.) Dicit ḡ. (Primum ergo demóstrabimus quid dicimus esse de oī q̄d p se ⁊ q̄d vl'e.) Deinde cum dicit.

ℭ De oī q̄dē hoc dico qd vtiqȝ nō in quodā. in quodā āt ē. nā qd aliq̄n q̄dē sic. aliq̄n vero nō. vt de omni hoīe aial. Si. n. veꝝ est dicere hominē verū est dicere aial. ⁊ si nunc alteruȝ ⁊ alterum. Et si in omni linea punctuȝ simil'r est.

ℭ Id itaqȝ d oī dicim⁹ qd nō cuidā inest cuidā nō inest. Nec interdū competit: interdum nō competit: naȝ si animal omni de hoīe dicitur: si verum est hunc dicere homineȝ: verum est eum ⁊ animal dicere. Ac si nūc veꝝ est ⁊ alteꝝ dicere: veꝝ est ⁊ alterum dicere. Et si in omni linea pūctū inest: similiter. Argir.

ℭ Exequit̃ de vnoquoqȝ istoꝝ. Circa qd tria facit. q2 prio determinat de oī. scdo de per se. 3° de vlī. scda ibi. (Per se autē sunt.) tertia ibi. (Uniuersale autē dico.) Circa pmū duo facit. q2 pmo determiat q̄d ē dici de oī. scdo qd dixerat pbat p quoddā signū ibi. (Signū ē aūt.) Dicit ergo q (de oī hoc dico qd vtiqȝ ē nō I quodā q̄dē sic. quodā q

dēz nō:nec aliqñ sic aliqñ aūt nō).q.d.ꝙ de oī ō quo hic
agit̄ reqrit vl̄itatē subiectoꝝ.qꝛ nō oꝫ esse in quodā sic ꝛ
in quodā nō.ꝛ reqrit vniuersalitatē tēpoꝝ . qꝛ nō oꝫ esse
aliqñ sic ꝛ aliqñ nō(vt de omni hoīe) predicat̄(aīal.) qꝛ
si veꝝ est dicere aliqd esse hoīeꝫ veꝝ est dicere esse aīal(ꝛ
si nūc alteꝝ).i.si nūc veꝝ est dicere alterū.i. hoīem(nunc
alteꝝ).i.veꝝ dicere alteruꝫ.i.aīal.(ꝛ sicut in omni linea
est punctus.)ꝛ sn.sicut in omni hoīe est aīal simpliciter
A sn.est ibi dici de omni.¶ Notanduꝫ aūt ꝙ aīal respectu
hoīs hꝫ vniuersalitatē subiectoꝝ ꝛ etiam vl̄itatē tēporū.
Est.n.ibi vniuersalitas subiectoꝝ.qꝛ de quocunqꝫ veruꝫ
est dicere ꝙ sit hō de illo veꝝ est dicere ꝙ sit aīal.ꝛ etiam
vniuersalitas temporū:qꝛ nunc ꝛ qñcunqꝫ de aliquo ve/
rum est dicere ꝙ sit hō de illo tunc est verum dicere ꝙ sit
B aīal.¶ Notandum etiā ꝙ sicut de quocunqꝫ est verū di/
cere ꝙ sit hō est veꝝ dicere ꝙ sit aīal.ꝛ nunc ꝛ qñcūqꝫ est
veꝝ dicere ꝙ sit homo tūc est veꝝ dicere ꝙ sit animal sic
de quocunqꝫ est veꝝ dicere ꝙ sit linea verum est dicere ꝙ
in ea sit punctus.ꝛ nunc ꝛ qñcunqꝫ est verum dicere ꝙ
sit linea tunc est veruꝫ dicere ꝙ sit punctus. Est ergo de
omni dicēdo.oīs linea est punctata.sic est dici de omni di
cendo.oīs homo est aīal.vtrobiqꝫ.n. est tam vniuersali/
C tas suboꝝ qꝫ tēporū.¶ Dubitaret forte aliqs.quō de oī
Colligi- de quo h̄ agit̄ se habeat ad dici de omni in libro prioꝝ.
tur li.p. ¶ Dōm ꝙ ad dici de omni i libro p̄oꝝ nō reqrit̄ nisi vni
c.vj.ꝛ a uersalitas suboꝝ.tunc.n.est de omni vt in prioribus tra
libi. ditur qñ nihil est sub subiecto de quo p̄dicatuꝫ nō dicat̄.
Sed de omni de quo h̄ agit̄ supra vl̄itatē suboꝝ reqrit
vniuersalitateꝫ tēpoꝝ.Causa aūt huius ex hoc sumi pt.
naꝫ cuꝫ inueniat̄ duplex ꝑpositio de inesse vt pōt hēri ex
p̄mo prioꝝ.vꝫ. vt de inesse simpl'r ꝛ de inesse vt nunc.
Ex ꝑpōnibus de inesse vt nūc ꝛ contingentibus pōt fie/
ri syllogismus thopicus.sed syllogismus demōstratiu⁹
non pōt fieri ex ꝑpositionibus ꝯtingentibuꝫ nec ex ꝑpō
nibus de iesse vt nūc.sꝫ oꝫ ꝙ fiat ex ꝑpōnib⁹ necessarijs
ꝛ de inesse simpliciter.igit̄ cū syllogismus traditus in li
bro prioꝝ sit in terminis cōib⁹ sit applicabilis tā ad syl
logismū demr̄atiuū qꝫ ad thopicū oꝫ ꝙ de omni ibi tra/
ditū includat talē vniuersalitatē q̄ reseruet̄ in omni syllo
gismo tā thopico qꝫ demr̄atiuo.ꝛ qꝛ ex solis p̄ticularib⁹
nō sequr̄ ꝯclusio:si cōsideremus formaꝫ syllogiꝫandi oꝫ
in omni syllogismo esse aliqꝫ ꝑpōnem vniuersalē q̄ acci/
piat vniuersalitatem subiectorum q̄re si in omni syll'o in
quo reseruat̄ recta forma syllogistica requiritur vniuer/
salitas subiectoꝝ.forma syllī tradita in libro p̄oꝝ que est
applicabilis ad oēm modum syllogiꝫandi hanc vniuer/
salitatē requirit.sed demr̄atiuus syllogism⁹ q est ex ꝑpō
nibus nō ex qbuscūqꝫ.sed ex nec̄arijs ꝛ de inesse simpl'r
cū talia isint oī ꝛ sp oꝫ ꝙ de oī de quo h̄ agit̄ nō solū req/
rat vl̄itatē subiectoꝝ:sꝫ ēt tēpoꝝ.bn̄ ḡ dem̄ ē ꝙ ō oī i lib°
posterioꝝ addat ad ō oī i libro p̄oꝝ vl̄itatē tēpoꝝ.¶ Ul
terius āt dato ꝙ de oī hic traditū addat ad ō oī i lib° p̄oꝝ
D ¶ Dubitaret forte aliqs vtꝝ dici ō oī differat vel sit idē
qd̄ ꝑpō vl̄is.¶ Dōꝫ ꝙ vt patebit dici de oī simpl'r nō est
idē ꝙ ꝑpō vl̄is:qꝛ cū in oī syll'o sit aliq̄ ꝑpō vl̄is in oī sy
logismo eēt dici ō oī:qd̄ tn̄ falsū ē:qꝛ p̄hs loq̄ndo ꝛ dire/
cte de oī ꝛ de nullo nō sūt nisi p̄n° ꝓbātia p̄mā figurā.po
tuisset tn̄ p̄hs si voluissꝫ cuilibꝫ figure iuenire sua p̄n°.nā
sic p̄ma figura hꝫ sua p̄n°.dici de oī ꝛ dici ō nullo. sic se/
cūda figura hꝫ sua p̄ncipia.oēs.n.sylli scd̄e figure p̄nt p
h̄ p̄n^m ꝓbari.qcqd remouet̄ a p̄dicato ꝛ a subo.si.n.nll's
lapis ē aīal ꝛ oīs hō est aīal seqt̄ ꝙ nullus hō sit lapis.
nā si lapis remouet̄ ab aīali oꝫ ꝙ remoueat̄ ab hoīe. Se
cūda āt figura hꝫ vnū solū p̄ncipiū.qꝛ oīs ꝯcl'o ibi ē ne/
gatiua.p°āt figura hꝫ duo p̄ncipia.vnuꝫ qd̄ ꝓbat ꝯcl'o/
nes affirmatiuas qd̄ ē dici de oī.ꝛ aliud qd̄ ꝓbat negati
uas ꝙ est dici de nullo.tūc.n.seqt̄ in p̄ma figura ꝯcl'o af/
firmatiua.qñ nihil ē subiecti de quo p̄dicatū nō dicat̄.ꝛ
tūc seqt̄ negatiue qñ nihil est subi a quo p̄dicatum nō re
moueat̄:ꝛ sic prima figura hꝫ sua p̄ncipia.ꝛ sicut ēt scd̄e
figure iueniemus suū p̄n^m.sic ēt posset tertie figure prin/
cipia iuenire. Noluit tn̄ p̄hs cuiuslibet figure ꝑpa p̄n°in
uenire.cū tn̄ potuisset:qꝛ quāto pauciora sūt p̄ncipia ad
q̄ fit reductio.tāto artificialior est doctrina.voluit ḡ p̄hs
vt suaꝫ doctrinā artificial'r redderet.ꝛ vt ad pauca prin/
cipia eēt inductio oēs figuras reducere in p̄mā. ꝛ p̄mā i
sua principia resoluere.vt sic ad p̄ncipia p̄me oēs alie fi/
gure reducende eēnt. Redeamus ergo ad ꝑpositūꝫ ꝛ di
camus ꝙ nō est idē dici de omni ꝛ ꝑpō vl̄is:qꝛ in oī syl/
logismo ē ꝑpō vl̄is.nō tn̄ in omni syllogismo ē ꝓprie p̄n
cipiū dici de oī.vñ Auerro.cōmētator supra p̄mū prioꝝ
volens dare dr̄ntiā inter ꝑpōnē vniuersaleꝫ ꝛ dici de oī
ait.ꝙ si dicat̄.oē aīal est corp⁹.ad hoc ꝙ ibi sit p̄ncipium
dici de omni.nō solū importat̄ ꝙ oē aīal disponat̄ p cor/
pus:sed importatur ꝙ quicquid disponitur per animal
disponatur per corpus.propositio vero vniuersalis ē vir
tualiter p̄ncipiū dici de oī.sed tūc est hꝫ p̄ncipium ꝓprie
ꝛ directe qñ nō solū subm disponit̄ p p̄dicatū qd̄ fit i ma
iori:sed qñ accipit̄ aliqd sub subiecto.qd̄ fit i minori.qd̄
postea disponit̄ p p̄dicatum.qd̄ fit in ꝯcl'one. Ipm ergo
ordinē syllogisticū importat dici de omni quē ꝓprie non
iportat ꝑpō vl̄is.pꝫ ḡ verū esse qd̄ dicebat̄.vꝫ. ꝙ simpl'r
E ꝛ p oēm modū non est idē dici de oī qd̄ ꝑpō vl̄is. ¶ Ul/
terius aūt dubitaret forte aliqs.vtꝝ sit aliquo mō idem
dici de oī qd̄ ꝑpō vl̄is.¶ Dōm ꝙ dici de omni est p̄nci/
piū sylloꝝ.in syllogismis aūt possum⁹ assignare duplex
p̄ncipiū.mālē ꝛ formale.ipse.n.ꝑpōnes ꝛ termini viden
tur esse mā syllogismi.ordo aūt syllogistic⁹ vel est forma
syllogismi vel aliqd p̄tinens ad formaꝫ.Si ḡ dici ō om/
ni accipit̄ vt p̄n^m māle syllogismi sic nihil est aliō qꝫ ꝑpō
vl̄is.ꝛ hoc mō sumptū repit̄ in omni syllogismo. Oīs.n.
syll's accipit aliqꝫ ꝑpōnem vniuersalem affirmatiuā vel
negatiuā.iō in oī syllogismo.p̄ncipiuꝫ est dici de oī vl' de
nullo.Scd̄m ḡ hūc moduꝫ si dicat̄.oē aīal est corp⁹. nō
plus importat de oī qꝫ oē aīal disponit̄ p corpus.sꝫ si dici
de oī accipiat̄ vt p̄ncipiū formale.ꝛ vt ꝓbat formā sylli
ꝛ ordinem syllogisticuꝫ sic dici de omni. vt in precedenti
q̄one dicebat̄ nō ē idē ꝙ ꝑpō vl̄is.ꝛ directe ꝛ ꝓprie nō
est p̄ncipiū sylloꝝ in oī figura.sꝫ solū est p̄ncipiuꝫ in pria
figura. Scd̄m ḡ hunc modū.si dicā oē aīal est corp⁹.dici
ō oī nō solū dicet.oē aīal disponit̄ p corp⁹.sꝫ etiā dicet to
tū ordinē syllogisticū.iportabit.n.ꝙ omne aīal disponit̄
p corp⁹.ꝛ ꝙ qcqd disponit̄ p aīal disponit̄ p corp⁹.ḡ pro
positio vl̄is dicit v̄tualr̄ ꝛ quodāmō dici de oī.vt est p̄n^m
formale dicit actual'r ꝛ simpl'r.Ex q̄libet.n.ꝑpōne vl̄i pt
sumi ordo syllogisticus i p̄ma figura ꝛ pōt ex ea sumi p̄n
cipiū dici de oī vel de nullo.sꝫ tūc ē ibi ꝓprie p̄ncipiū hꝫ
quādo ex ꝑpōne vl̄i actual'r explicat̄ ordo syllogisticus
F in prima figura.¶ Cū ergo q̄rit̄ vtꝝ dici de omni possit
aliqñ taliter sumi ꝙ sit ideꝫ qd̄ ꝑpositio vniuersalis. pꝫ
ꝙ si accipiat̄ dici de omni vt ē p̄ncipiū materiale syllogis
mi est idē qd̄ ꝑpositio vniuersalis. Si autem accipiatur
vt est p̄ncipiū formale.ꝛ vt includens ordineꝫ syllogisti/
cū nō est ideꝫ.Si aūt q̄rat̄ quō Arist. loqt̄ de dici de oī.
dici oꝫ ꝙ in libro prioꝝ solū loqt̄ vt est p̄ncipiuꝫ formale
ꝛ vt ꝓbat formā syllogismi in prima figura ꝛ vt icludit
G hꝫ ordinē syllogisticum.¶ Ulteri⁹ dato ꝙ respectu syl/
logismorum simpliciter possit accipi dici de omni vt p̄n/
cipiū māle ꝛ vt formale.Dubitaret forte aliqs vtꝝ respe
ctu syllogismi demr̄atiui possit accipi dici de oī vt p̄nci/
H piuꝫ māle ꝛ formale.¶ Dōꝫ ꝙ oēs alij modi syllogismo
ruꝫ hn̄t ꝯhere syllogismū simpliciter.syll's.n. dyalectic⁹

vel etiā demōstratiuus non est syllogismus sumptus simpli
citer: sed magis est syllogismus cōtractus. vtrū aūt cōtractio
ista fiat p additionē forme specifice vt dicam⁹ q syll'ⁱs sim
pliciter et cōiter sumptus sit gen⁹ ad syllogismum dyale
cticū et demōstratiuū: vel sit ista cōtractio per additionē habitu
dinis localis et necessitatē materie. vt dicamus q syllogis
mus dyalecticus cōtrahit syllogismū cōiter sumptum addē
do supra ipsum habitudinē localē quādam. syll'ᵘs vero
demōstratiuus cōtrahit ipm addēdo necessitatē materie. quid
autem sup hoc verū sit ad phīm nō sic nobis cure inuesti
gare. sufficit aūt scire q syllogismus simplr̄ et cōiter sum
ptus cōtrahitur p syllogismū demōstratiuū. et qr syllogismus
demōstratiuus est syllogismus cōtractus. quare sicut in syl
logismo simpliciter pōt accipi dici de omni vt est pncipiū
māle et formale: sic in syllogismo demōstratiuo potest acci
pi dici de omni vt est vtroq mō pncipiū. verūtamē hēbit
se dici de omni vt est pncipiū demōstrationis ad dici de oi
vt est pncipiū syllogismi simplr̄: sicut se hʒ demōstratio ad
ipsū syllogismū simplr̄. Quare sicut demōstratio addit su
pra syllogismū simpliciter. sic dici de oi vt est principium
māle demōstrationis addit supra dici de omni vt est princi
pium māle syllogismi simplr̄. et ēt dici de omni vt est pn
cipiū formale demōstrationis addit supra dici de omni vt
I est principiū formale syllī simplr̄. ¶ Ulterius autē dato q
dici de omni possit accipi duobus modis vt est pncipiū
demōstrationis sicut accipitur duobus modis vt est pnci
piū syllogismi simplr̄. et dato q sic acceptū addat supra
dici de oi ēt illo modo sumptū. dubitaret forte aliquis qd
K addat et quō sit accipienda hmōi additio. ¶ Dōm q si
cut demōstratio addit supra syllm simpliciter necessitatem
māe sic dici de omni vt est principiū demōstrationis siue sit
pncipiū māle siue sit formale addit supra dici de omni vt
est pncipium syllogismi simplr̄ necessitatē materie et vni
uersalitatē tēpoꝝ. qd sic declaratur. acceptū. n. dici de oi
vt est principiū māle syllogismi simplr̄ nihil aliud dicit
q̄ ppōnē vlem hn̄tem in se vlitatē subiectoꝝ. sed dici de
omni vt est pncipiū māle demōstrationis dicit ppositionē
vniuersalē hn̄tem in se vniuersalitatē nō solū subiectoꝝ sʒ ēt
temporū. nā omne. a. est. b. vt est principiū māle syllogis
mi simpliciter non plus iportat nisi q omne. a. disponit
p. b. sed si hmōi ppositio debeat eē principiū demonstra
tionis nō solū importabit vniuersalitatē subiectoꝝ vt q
omne. a. disponitur p. b. sed etiam vniuersalitatem tem
porum vt q semper. a. disponitur p. b. Et sicut dici de oi
vt est principiū materiale demonstrationis addit supra
dici de omni vt est principiū materiale syllogismi simplr̄
vniuersalitatē temporū. sic ēt vt est pncipium formale et
vt includit ordinē syllī demōstratiui addit supra dici de
omni vt includit ordinē syllogismi simplr̄ vlitatē tēpoꝝ
nā oē. a. est b. vt ē pncipiū formale syllī cōiter sumpti im
portat totū ordinē hūc syllogisticū q omne. a. disponit
p. b. et qcqd disponit p. a. disponit p. b. In hoc aūt iporta
tur ordo syllogisticus i pma figura. naʒ in pᵃ figura subʒ
disponit p pdicatū i maiori et qcqd disponit p subm i mi
nori disponit postea p pdicatū i cōclone. pʒ ḡ qd iportat.
omne. a. ē. b. vt est pncipiū formale syllī cōiter sumpti. sʒ
vt est pncipiū formale syllī demōstratiui iportabit ordi
nē syllogisticū cū quadā necessitate māe et vlitate tēpo
rū. iportabit. n. q oē et sp. a. disponit p. b. et qcqd disponi
L tur p. a. semp disponit p. b. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret ali
qs cū dici de oi possit eē pnᵐ māle et formale taʒ syllī cōi
ter sumpti q̄ʒ ēt demōstratiui. quō sit accipiēdū fʒ itētio
nē phi vtroq modo syllogiʒādi. ¶ Dōʒ q cū in libro po
rū magis tradatur forma syllogistica. hic āt psupponā
tur talis forma. sʒ applicet ad necessariā māʒ et demon
stratiuā. si volumus ire fʒ mentē phi. videt dici de oi su
mēdū esse in libro poꝝ vt est pnᵐ formale et vt iportat or
dinē syllogisticū in hoc aūt libro vr sumēdū eē magis vt
est pncipiū māle vt est idē q ppō vlr necessaria iportāa
vlitatē taʒ subiectoꝝ q̄ʒ tēpoꝝ. ¶ Ulterius āt dato q di M
ci de oi vt est principiū demōstrationis addat supra dici
de omni vt est pncipiū syllī simplr̄. Dubitaret forte ali
quis vtrū dici de oi vt est pncipiū syllī simplr̄ possit aliq
modo addere supra dici de omni vt est principiū demon
strationis. Et vr̄ q nō. qr semp posterius addit ad prius
nō aūt ecōuerso. Et semp minus vl'e addit supra mag⁹ vl'e
et nō ecōuerso. sʒ dici de omni vt est pnᵐ demōstrationis
est posteri⁹ et minus vl'e q̄ʒ dici de oi vt ē pnᵐ syllī simplr̄.
hoc ergo addit supra illud nō ecōuerso. ¶ In ɔ̄riū est. qr
dici de oi vt est pncipiū syllī simplr̄ pōt eē pncipiū forma
le et includere ordinē syllogisticū. vt āt est pncipiū demō
strationis pt eē pnᵐ māle et ñ icludere hmōi ordinē. ergo
aliqd pt dicere dici de oi in libro poꝝ qd nō dicet dici de colligitur
oi in libro posterioꝝ. dicet. n. ordinē syllogisticū et pote lib. p. c.
rit illud dici de omni supra istud addere hmōi ordinem. vj. et ali
¶ Dōm q dici de oi in hoc libro. et in libro poꝝ cū vtrū bi.
q dicat multiplr̄. sʒ fʒ eundē modū accipiat vtrūq sem N
per inueniem⁹ q hoc addat supra illd et nō ecōuerso. vt ra
tiōes pposite ondebāt. nā h dici de omni sumptū mālr̄
addit supra illud mālr̄ acceptū. et acceptum formalr̄ ad
dit supra illud formalr̄ sumptum: sʒ si sit difformis acce
ptio vt si sumat h dici de omni mālr̄. et dici de omni in li
bro poꝝ formalr̄ tunc hoc addet supra illud et ecōuerso.
Qd si de hoc in nālib⁹ exēplū q̄rimus dicemus q subā
multiplr̄ dr̄. dr̄. n. de forma et mā et de cōposito. et corp⁹ ēt
dr̄ multiplr̄. dr̄. n. de mā organica et de cōposito ex mate
ria et forma. nā corpus qd est genus sic est corpus qd di
uidit in aiatū et i inaiatū dicit qd cōpositū ex mā et for
ma. sed corpus qd est altera ps cōpositi sic dicim⁹ aial cō
poni ex aia et corpore: pt dicere ipsaʒ māʒ organicā. Si
ḡ q̄rat vtrū corpus addat supra subāʒ vel econuerso. di
cemus q si sit vniformis acceptio corp⁹ addit supra sub
stātiaʒ nō ecōuerso. nā si corpus sumat māliter et vt ē al
tera pars cōpositi addit supra subāʒ put substātia ipsaʒ
materiā noiat. nā corpus sic sumptū dicit materiaʒ ma
gis cōtētā q̄ʒ dicit subā. sic etiā si sumat corpus vt est genus
et vt dicit qd cōpositū ex mā et forma addit supra subāʒ
vt noiat hʒ rē cōpositā: eo q subā noiat reʒ cōpositā ma
gis sub modo vlī q̄ʒ faciat corp⁹. sʒ si sit acceptio diffor
mis vt sumat corp⁹ put dicit materiaʒ organizataʒ et ac
cipiat subā put dicit cōpositū ex mā et forma: tūc corp⁹
addet supra subāʒ. et substātia supra corpus. nō tn̄ codeʒ
mō. sed corpus addet supra subām ratiōe spālitatis. sub
stātia aūt addet supra corp⁹ rōne totalitatis. addet. n. cor
pus sic sumptū supra subāʒ: qr dicit māʒ orgāiʒatā quaʒ
nō dicit subā fʒ se sumpta in q̄cūq significatione sumat.
sic ēt subā addet supra corp⁹: qr substātia sic sumpta dic
rē totā: corp⁹ āt sic acceptū solū alterā ptē ɔpositi noiat.
¶ Hoc viso pʒ veꝝ eē qd dicebat, nā si dici de oi quod O
demōstrationis ē pncipiū et dici de omni i libro poꝝ vni
formiter accipiat semp h addit supra illd. nō ecōuerso: sʒ
si accipiat difformit. vt q hoc accipiat mālr̄ put non in
cludit ordinē syllogisticū: aliud vo accipiat formalr̄ put
icludit ordinē syllogisticū h addit supra illud. qr iporta
bit necitatē materie et vlitatē tēpoꝝ: qd nō iportat illd. et
ēt illd addit supra istd: qr iportabit ordinē syllogisticū
qd nō iportabit istud. Qd aūt arguebat: qr sp posterius
addit supra prius. et min⁹ vl'e supra magis vl'e non ecōuer
so. Dico veꝝ eē cū est vniformis acceptio. sʒ cū acceptio
est difformis pōt hoc addere supra illud et econuerso. vt
est in subā et corpore patefactum. Deinde cum dicit.

¶ Signum aūt est. Nāq instantias sic proferi

mus sicut de omni interroganti aut si in quo/
dam non. aut si aliquando non.

Argu. ¶ Atq̃ huiꝰ signũ est id qḋ facimus. Hoc eniꝫ
pacto solemꝰ īficiatiões afferre cuꝫ interroga/
mur de omni: si de aliquo non dicatur: aut si
interdum non insit.

¶ Probat qḋ dixerat ꝑ qdã signũ. dixerat.n. ꝙ dici de oi
de q̃ hic agit̃ ⁊ qḋ ē demr̃ationis ꝑncipiũ iportat tã vni/
uersalitatẽ subiectoꝝ q̃ꝫ tẽpoꝝ. Jḋ ait. (Signũ āt ē) sup/
ple dici de oi de q̃ hic agit̃ ꝙ iportet vtrãq̃ vl̃itatẽ. (nã si
iterrogãti de oi sic). i. vtroq̃ mõ (instãtias ꝓferemꝰ. aut
si in qdã nõ ē). i. nõ est ibi vl̃itas subiectoꝝ (aut si alqñ nõ
A est). i. nõ est ibi vniuersalitas tẽpoꝝ. ¶ Notãdũ āt ꝙ ad
dici de oi ⁊ ad ꝓbationẽ vniuersalẽ q̃ est ꝑncipiũ demõ/
strationis duobꝰ modis possumꝰ iferre istãtias. vel si ñ ē
ibi vl̃itas subiectoꝝ. ſꝫ est qdã sic in quodã nõ. vel si nõ ē
ibi vl̃itas tẽpoꝝ. ⁊ est aliqñ sic aliq̃ñ nõ. ⁊ q̃ vtroq̃ mõ
possumꝰ istare ꝯ h̃. dici ḋ oi signũ ē ꝙ dici de oi h̃ traditũ
dicat vtrãq̃. videlꝫ vl̃itatẽ subiectorũ ⁊ tẽporũ.

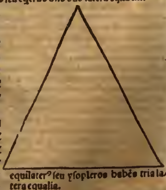
¶ Per se aũt sũt q̃cũq̃ sũt ĩ eo qḋ qd ē: vt triã/
gulo inest linea ⁊ linee pũctũ. Suba.n. ipsorũ
ex his est que insunt in ratione dicente quid ē.

Argu. ¶ Per se aũt dicimꝰ ea q̃ sunt in rõne: qd ē di/
cẽte: vt triãgulo linea: ⁊ linee punctum inest.
Ex his enim ipsorũ substantia constat: ⁊ hec
insunt in rõne quid est dicente.

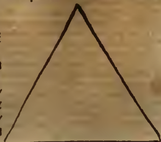
¶ Postq̃ꝫ ph̃s determinauit de oi. Jn pte ista vt dicebat̃
determinat de ꝑ se. Circa qḋ duo facit: q̃ pͥo determinat
de modis ꝑ se ondẽs q̃ttuor esse hꝫ modos. 2° qḋ dixerat
adapta ad demõstrationẽ declarãs q̃ illoꝝ modoꝝ ḋmõ
strationi sũt vtiles ibi. (Que ḡ dr̃ in simplr̃ scibilibus.
B ¶ Ad euidẽtiã āt ꝑme ptis sciẽdũ ꝙ ꝑ se dic̃ habitudinẽ
ad cãm. vñ ⁊ ph̃s 5° meta. ca°. de ꝑ se ait. ꝙ ꝑ se ⁊ cã eq̃lia
sũt. Jn ipso ḡ ꝑ se accipiẽdꝰ est respectꝰ ad cãm. respectus
autẽ ad cãm põt accipi duplr̃. vel positiue. vel negatiue
vtroq̃ āt mõ sumit̃ ꝑ se. Dicit̃.n. ꝑ se nõ solũ ꝑ respectum
ad cãm positiue vt ꝙ sit ibi eẽntialis hitudo ad cãm. sed
ēt dr̃ ꝑ se ꝑ respectũ ad cãm negatiue vt dr̃ aliqd esse ꝑ se
eo ꝙ nõ hẽat cãm. vñ ⁊ 5°. meta. cap. de ꝑ se. dr̃ ꝙ ē illḋ ꝑ
se ꝙ nõ hꝫ aliq̃ cãm. Scḋm hoc ḡ potuerũt accipi modi
ꝑ se. nã essentialis hitudo ad cãm ē multiplr̃: q̃ vel ē ad
cãm formalẽ vel mãlẽ vel efficiẽtẽ vel finalẽ. Sꝫ habitu
do ad cãm efficiẽtẽ ⁊ finalẽ vt in ꝓsequendo patebit nõ
C facit nisi vnũ modũ per se. ¶ Erunt ergo quattuor mo/
di dicendi per se. quoꝝ primus sumit̃ ꝑ respectũ ad cãm
formalẽ. secũdus ad mãlẽ. tertius ṽo sumit̃ ꝑ negatio/
nẽ cause vel ꝑ nõ hr̃e cãm. q̃rtus ṽo ꝑ respectum ad cãm
efficientẽ ⁊ finalẽ hec aũt sic declarãtur. Nã primus est
quãdo diffinitio vel pars diffinitiõis ꝑdicat̃ de subõ in ꝑ
mo ḡ mõ ꝑdicatuꝫ ē de rõne subiecti quod ꝑtinet ad cãm
formalẽ: q̃ oẽs ptes diffinitiõis sunt forme. Est eni diffi/
nitio ꝑmo declaratiuꝰ q̃ditatis ⁊ eẽntie. q̃ditas aũt ⁊ eẽn
D tia ad cãm formalẽ ꝑtinẽt. ¶ Scḋs āt modꝰ ē q̃ñdo ꝑ se
passio ꝑdicat̃ de subiecto: ⁊ q̃ subiectũ igredit̃ diffinitio
neꝫ ꝑ se passionis sic in ꝑmo mõ ꝑdicatũ ꝑ se erat de rõne
subi: ſꝫ i scḋo mõ subiectũ est de rõne ꝑdicati. hic āt scḋs
modꝰ ad eãꝫ mãlẽ põt reduci: q̃ subꝫ respectu passiõis se
E hꝫ vt mã ⁊ ꝑ se passio i suo subõ fũdat̃ tãq̃ i mã. ¶ Ter
tius modus idẽ sonat ⁊ ꝓ eodẽ accipit eẽ ꝑ se qḋ nõ eẽ i
alio: ſꝫ quẽ modũ ꝑme substãtie sunt ꝑ se: q̃ oia alia sunt
in primis. pͥa aũt dr̃ eẽ ꝑ se: q̃ sũt i alijs. Jnde est ꝙ de
structis primis nõ põt aliqd alioꝝ remãere. sic.n. eẽ ꝑ se
nihil aliud sonat q̃ꝫ eẽ hꝰ aliqd ⁊ ꝑ se existere. ⁊ q̃ albedo
nec aliqḋ aliud accñs existit ꝑ se. ſꝫ sustentat̃ in alio. sic ēt
q̃ nec vl̃ia existũt ꝑ se: ſꝫ sunt i alijs seq̃t̃ ꝙ sola idiuidua
prime substãtie ꝑ se sũt. illud ḡ eẽ ꝑ se q̃ñ sumit̃ negatiue.
nõ.n. ē sensus ꝙ idiuidua prime subẽ sint ꝑ se positiue: q̃ collegit̃
sũt i seipsis ꝓbat̃.n. i 4° phicoꝝ ꝙ nihil ē in seipso: ſꝫ dr̃ t.c. ꝑmi
prime substãtie eẽ ꝑ se: q̃ nõ sũt i alijs: sed magis alia sũt ⁊ inde
i ipsis. ¶ Quartꝰ āt modꝰ dicẽdi ꝑ se sumit̃ ꝑ cõparationẽ F
ad cãꝫ efficiẽtẽ ⁊ finalẽ nã q̃ñ aliqd euenit ꝙ cã nõ ordi/
nat̃ ad illud ⁊ ꝙ ē ꝑter itẽtionẽ dr̃ eẽ ꝑ accñs: ſꝫ si cã ordi
net̃ ad illud erit ꝑ se. vt si me ãbulante corruscat. h̃ fuit ꝑ
accñs: q̃ ãbulatio mea ñ ordinabat̃ ad corruscatõeꝫ. ⁊ si
fodiẽs i terra vt faciat sepulchrũ iueniat thesaurũ h̃ fuit
ꝑ accñs q̃ fuit ꝑter itẽtiõeꝫ cãe. ſꝫ si ego decollat aliquẽ vl̃
strãgulat ipꝫ si ex h̃ seq̃t̃ iteritꝰ eiꝰ ñ ē ꝑ accñs: q̃ strãgula
tio ⁊ decolatõ ꝑ se ordinãt̃ ad mortẽ. Jnterfectꝰ.n. si iterijt
ꝑꝑ iterfectiõeꝫ. i. ꝑꝑ strãgulatiõeꝫ vel ꝑꝑ aliud genꝰ mor
tis nõ est ꝑ accñs: ſꝫ ꝑ se. illud ḡ ꝑ se vr̃ diuidi ꝯ fortunã ⁊
casum. Scḋꝫ hoc ḡ diceret̃ eẽ ꝑ se q̃ sũt ꝑꝫ itẽtionẽ cãe ef/
ficiẽtis. ꝑ accñs ṽo q̃ sunt ꝑter intentionẽ eiꝰ. Et q̃ qḋ in
tẽdit̃ a cã efficiẽti ē finis: dꝫ ꝙ ad intentionẽ cãe efficien/
tis ꝯcurrat tã cã efficiẽs q̃ agit q̃ꝫ cã finalis quãꝫ intẽdit
⁊ ꝑꝑ quã agit. Ordo ḡ ad ꝑ se cãm efficiẽtẽ ⁊ finalẽ facit
hũc q̃rtũ modũ. hñ itaq̃ dcm̃ est q̃ttuor eẽ modos per se.
quoꝝ primus. scḋs. ⁊ q̃rtꝰ sumũt̃ positiue. tertiꝰ ṽo sumi
tur quodãmõ negatiue vt idẽ sonet eẽ ꝑ se qḋ nõ eẽ i alio.
¶ Hoc viso dicamꝰ ꝙ hec lectio in q̃ agit̃ de modis per
se diuidit̃ in ptes q̃ttuor ſm q̃ttuor modos dicendi per se.
scḋa ps ē ibi. (Et in q̃buscũq̃ ipoꝝ.) tertia ibi. (Ampliꝰ
q̃cũq̃.) q̃rta ibi. (Jtẽ alio mõ.) Dicit ḡ. (Per se autẽ sunt
q̃cũq̃ sunt in eo qḋ qd ē). i. q̃cũq̃ ꝑtinẽt ad diffinitiuam
rõnẽ ita ꝙ diffinitio ⁊ pars diffõnis ꝑdicant̃ de diffinito
ꝑ se. manifestat aũt qḋ dixerat ꝑ exẽplũ. d. (vt triangulo
inest linea ⁊ pũctus linee) sup. inest ꝑ se. (q̃ suba eorũ). i.
subalis diffinitio ipoꝝ tã trianguli q̃ꝫ linee (est ex ipsis)
. i. ex lineis ⁊ pũctis. nã diffinitio trianguli ē ex lineis. dif
finitio linee est ex punctis. Et subdit (⁊ q̃ isunt in rõne di/
cẽti qd est). q. d. ꝙ nõ solũ punctus inest ꝑ se linee: ⁊ linea
per se triangulo. ſꝫ vl̃r. q̃. i. q̃cũq̃ isũt in rõne dicẽte qd ē
. i. isunt in rõne diffinitiua. su. ꝑ se dr̃ de diffinito. ¶ No G
tãduꝫ aũt ꝙ substãtia. i. subalis diffinitio triãguli ē ex li/
neis: q̃ in diffõne trianguli ponit̃ linea. Est.n. triãgulus
figura plana tribꝰ rectis lineis ꝯtẽta. sic etiã substãtia. i.
subalis diffinitio linee est ex pũctis. q̃ in diffõne linee ⁊
maxime in diffinitiõe linee recte ponunt̃ pũcta. nã cũ nõ
sit dare lineã infinitã: dꝫ eã finiri ꝑ pũcta. Est ḡ linea lõ/
gitudo sine latitudine cuius fines siue cuiꝰ extremitates
sunt duo pũcta. ¶ Notãdũ ēt ꝙ in diffinitiua rõne q̃daꝫ D
sũt q̃ ꝑdicant̃ i recto. quorũdã ṽo nõ est ꝑdicatio simplr̃
in recto: ſꝫ dꝫ vel diffinitũ vel diffinitiua poni in obliquo
ad hoc ꝙ vnũ predicet̃ de alio. videmus.n. ꝙ aial ꝑtinet
ad diffinitionẽ hoīs ⁊ ꝑdicat̃ ḋ hoīe in recto: q̃ hõ ē aial
linea ṽo itrat diffinitionẽ triãguli. ⁊ tñ nõ ꝑdicat̃ de [illegible]
gulo i recto: q̃ triãgulus nõ ē linea. ē tñ figura i q̃ ē line
vel ē figura hñs lineas. sic ēt pũctus itrat diffini[illegible] li
nee nec tñ pũctus ꝑdicat̃ de linea in recto: q̃ linea [illegible]
pũctus: ſꝫ est lõgitudo in q̃ sunt pũcta vel hñs pũct[illegible]
tercũq̃ tñ aliqd intrãs diffinitionẽ alicuiꝰ ꝑdicet̃ de ipso
vel in recto vel obliquo semꝑ cõparat̃ ad ipꝫ ꝑ se. Et est
ibi ꝑmus modus dicẽdi ꝑ se. ¶ Dubitaret forte aliq̃s: q̃ I
videt̃ ꝙ diffinitio ⁊ ps diffõnis nõ ꝑtineãt ad eundẽ mo/
dũ dicẽdi ꝑ se. nã de per se ſm primũ moduꝫ ⁊ scḋm nihil
aliud est q̃ꝫ qdã modꝰ ꝑdicãdi. Tũc arguat̃ sic. q̃ nõ ꝑti
nent ad vnũ ⁊ idẽ ꝑdicatũ nõ ꝑtinẽt ad vnũ ⁊ eũdem mo
duꝫ ꝑdicãdi. sed diffinitio ⁊ pars diffinitiõis vt ꝓbabit̃
dicũt aliḋ ⁊ aliud ꝑdicatũ. igit̃ nõ dicũt eũdẽ modũ ꝑdi/

cādi. pbo assumptū. pħs. n. circa pn^m pmi thopico. disti guit q̄tuor p̄dicata. s. gen⁹: diffōnē: ppriū ⁊ accidēs. sed genus est pars diffōnis. ḡ si gen⁹ nō ē idē p̄dicatū qd̄ dif finitio seq̄r q̄ diffō ⁊ pars diffōnis nō dicāt idē p̄dicatū. ḡ multo magis nō dicūt eūdē modū p̄dicādi. ❡ In ꝯriū est pħs q diffinitionē ⁊ partē diffinitionis ordinat I vno ⁊ eodē mō p̄dicādi. vz. in pmo mō dicēdi p se. ❡ Dōm q̄
k nō est icōueniēs q̄daz vno mō accepta collocari sub vno mō q̄ alio mō ꝯsiderata ptinēt ad aliū ⁊ aliū modū. lō vt cōiter ponit̄ hꝫ p̄dicata pñt ꝯsiderari s̄m q̄sdā itentiōis cōes q̄ sūt maius eq̄le ꝯuersim ⁊ nō ꝯuersim. s̄z hoc ḡ ac cipiūt a logico q̄ttuor p̄dicata d̄ qb⁹ agit̄ in thopicis. nā qcqd predicat̄ de alio vt ē subā vel accidēs vel dicit eēn tiaz ei⁹ vel nō dicit eēntiā ei⁹. si dicit ei⁹ eēntiā vel ē I plus ⁊ nō p̄dicat̄ cōuersim. ⁊ tūc est gen⁹. si aūt dicit eēntiā ⁊ est eq̄le ⁊ p̄dicat̄ ꝯuersim sic ē diffō. Quātū ḡ ad ea q̄ in dicāt essentiā habemus duo p̄dicata quoꝝ vnū est i plus vt gen⁹. aliud in eq̄ vt diffō. Si v̄o hꝫ p̄dicatū nō indicet eēntiaz vel nō predicat̄ ꝯuersim ⁊ tūc est accñs vel p̄di cat̄ ꝯuersim ⁊ tūc ē ppriū. Quattuor ḡ sunt p̄dicata duo idicātia eēntiā. quoꝝ vnū p̄dicat̄ ꝯuersim vt diffō. aliud nō cōuersim vt genus. Et duo sūt nō indicātia essentiaz. quoꝝ vnū nō predicat̄ cōuersim vt accñs cōe. ⁊ aliud cō uersim vt ppriū. Omne ergo predicatū vel ē aliqd̄ istoꝝ q̄tuor vel annectit̄ ⁊ reducitur ad aliqd̄ istoꝝ. si ergo cō sideremus has intētiōes q̄ sunt p̄dicari cōuersim vel non ꝯuersim diffō ⁊ ps diffōnis nō dicunt idem p̄dicatuꝫ nec eundē modū predicādi. Sed si ꝯsideret̄ diffinitio ⁊ pars diffōnis nō p predicari cōuersim vel nō ꝯuersim. s̄z p p̄di cari eēntialr̄ vel nō essentialr̄: sic diffō ⁊ ps diffōnis pti nent ad eundē modū p̄dicādi: q̄ tam diffinitio q̄z partes diffōnis eēntialr̄ predicant̄. ⁊ hoc mō ē hec ꝯsideratio vt sub eodem mō predicādi collocant̄. ❡ Deinde cuꝫ dicit.

Ysocheles seu eqcrus hñs duo latera eq̄lia tm̄.

equilater⁹ seu ysopleros habēs tria latera equalia.

❡ Et quibuscunq̧ eoruꝫ que insūt ipsis ipsaz in ratione isunt quid ē demōstranti vt rectum iest linee ⁊ circulare ⁊ ipar ⁊ par numero ⁊ primum ⁊ cōpositū ⁊ ysocheles quid ē equilaterum. ⁊ scalenō idest altera parte longi⁹ ⁊ que omnibus his in sunt in ratione dicēte quid est. hinc quidem linea ide numerus. Similiter autez ⁊ in alijs huiusmodi vnumquodq̧ per se esse dico.

Scalenon seu gradatus habens tria latera inequalia.

❡ Et itē ea quoꝝ in rōne que quid ē patefacit: ea ipsa sunt qb⁹ insunt: quo pacto linee q̄dē re ctū ⁊ curuū inest: nūero vero par atq̧ impar: primū atq̧ cōpositū: figura ōniq̧ laterū eq̄liū ac altera pte lōgior. Atq̧ in hoꝝ q̄dē definitio ne numerus: in illoꝝ autē linea inest: que igit̄ aut illo: aut h̄ isūt mō p se cuiq̧ cōpetere dico. Argu.

❡ Determinat de secundo modo dicendi per se. Circa qd̄ duo facit quia primo determinat de his que dicūtur hoc modo per se. secūdo de his que dixerat declarat que sūt illa que dicuntur per accidens ibi. (Quecunq̧ v̄o natu raliter.) Continuetur autem sic. non solum competit pre dicari per se diffinitioni ⁊ partibus diffinitionis. imo cō petit predicari per se (⁊ quibuscūq̧ ipsorum). i. de nume ro ipsoꝝ accidentium (que insunt ipsis) subiectis (⁊ ip sa) subā (insunt in ratione). i. diffinitione (demonstranti) i. indicanti (quid est) quasi dicat q̄ quecunq̧ accidentia sic sunt in subiectis q̄ tamen ipsa subiecta sunt de ratio ne ipsorum accidentium ⁊ pertinent ad diffinitionē que dicit quid est ipsorum accidentium. oīa huiusmodi acci dentia insunt per se subiectis illis (vt rectuꝫ ⁊ circulare) inest linee per se (⁊ par ⁊ impar ⁊ primū ⁊ compositu ꝫ ⁊ ysopleros quod est equilaterum ⁊ scalenon qd̄ est altera parte longius numero). i. insunt per se numero. ⁊ subdit (⁊ que insunt). i. ⁊ linea ⁊ numerus sunt illa subā (que in sunt) omnibus his passionibus enumeratis (insunt) dico (in ratione dicente quid est). i. in ratiōe quiditatiua ⁊ dif finitiua. Quod autem linea ⁊ numerus sint in rationib⁹ omnium passionū predictarum patet q̄ (huic quidem) i. recto ⁊ circulari linea). i. inest linea: in diffinitione eniꝫ eorum suscipitur linea. (illic autem). i. in diffinitione illo rum videlicet paris ⁊ imparis primi ⁊ compositi equila teri ⁊ altera parte longioris (numerus). i. suscipitur nu merus. ⁊ subdit. (Similiter autem ⁊ in aliis huiusmodi) i. in alijs subiectis que suscipiuntur in rationibus suaꝝ passionum (vnicuiq̧) s. termini subiectoruꝫ (per se esse) L
i. in esse (dico) s. passiones suas. ❡ Dubitaret forte ali quis: q̄ equilaterus siue ysopleros ⁊ scalenon quod est altera parte longius non videntur esse passiones nume ri: sed magis videntur esse species trianguli. nam vt pa tet in primo euclidis tres sunt species trianguli. vz. yso pleros siue equilaterus habens tria equalia latera. yso cheles siue equicrus habens duo equalia latera. ⁊ sca lenon siue gradatus quod est trium inequalium laterū.
❡ Dicendum q̄ s̄m quosdā hoc quod dicit̄ ysopleros ⁊ M
scalenon nō est referendum ad numerum: sed ad triāgu lum: sed hec videt̄ esse assumptio difficilioris q̄ non vi detur esse per se in scd̄o modo dicēdi per se quando spēs p̄dicat̄ de genere. nō. n. videt̄ spēs esse ppria pa⁹ generis sic ḡ hō nō ē ppria passio aialis nec vī eē scd̄o modus di cēdi p se. aial est hō. sic nō vī scd̄s modus dicendi p se q̄

triãgulus est equilaterus nisi forte diceret eglaterum eẽ
passionẽ triãguli.attñ qꝛ nescim⁹ noiare ꝓprias spẽs tri/
anguli noiamus eas p hꝰ passiones.sicͭ qñ nescim⁹ noia
re ꝓprias dr̃ias circũloqmur eas p q̃dã accñtia. Sz ꝛ h
si verũ eẽt nõ videremur ire ad mẽtẽ phĩ:qꝛ cum h nulla
mẽtio fiat de triãgulo:sz soiũ de linea ꝛ nũo vꝫ oẽs p̃fa
A tas passiones referẽdas eẽ ad lineã vel ad nũm. ¶ Sciẽ
dum ĝ ꝙ multe passiones ꝯtinui trãsferũtur ad numerũ
ꝛ q̃drarũ.ꝛ cubitũ lꝫ ꝓprie repiant in ꝯtinuis trãsferunt
tñ ad numeros.sic ẽt eqlater ꝛ altera pte lõgius lꝫ ꝓprie
repiant in ꝯtinuis trãsferunt tñ ad nũeros.fm hoc ĝ di
cemus ꝙ cũ.8.passiones sint numerate due illarũ.vꝫ.re/
ctum ꝛ circulare competũt linee.ꝛ linea ponit in diffõne
illarũ:qꝛ rectũ vt est passio linee põt diffiniri ꝙ linea ẽ cu
ius mediũ non exit ab extremis.sed ẽt circulare vt com/
petit linee est linea eq̃lr curua ꝛ eque distãs a centro. Re
lique ꝟo passiones.6.vꝫ.par ꝛ impar.p̃m ꝛ compositũ.
eglaterus ꝛ altera pte lõgius sunt passiones numeri.naꝫ
par est numerus in duo eq̃lia diuisibilis.ipar ꝟo qꝛ i duo
eq̃lia diuidi nõ põt.numerus ꝟo p̃mus ẽ q nullo nũero
sꝫ vnitate mẽsurat.cõposit⁹ ꝟo nũs ẽ qui aliquo alio nu/
mero mẽsurat.nũs ꝟo eqlaterus dr̃ q fit ex numero du/
cto in se:vt q̃tuor qui fit ex ductu binarij in seipsũ. dr̃.n.
hic numerus eqlaterus:qꝛ si describerẽtur q̃tuor hẽrent
eq̃lia latera.qꝛ ex omni latere hñrent duo.sic ẽt ois q̃dra/
tus ẽ numeros eqlaterus qꝛ põt talr scribi.ꝙ ex oi parte
hẽbit eq̃lia latera. Nũs ꝟo altera pte longior dr̃ nũerus
q fit ex ductu nũi vnius in aliũ.vt senarius q fit ex ductu
binarij in ternariũ hꝫ vnũ latus lõgius alio.si describere
tur senarius ex vno latẽ hẽret tria ꝛ ex alio duo. Si eniꝫ
describerẽtur tres vnitates ꝛ sub illis trib⁹ vnitatib⁹ de/
scriberẽtur tres alie vnitates facerẽt senariũ. que vt pꝫ
non haberẽt equalia latera. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quecũqꝫ ꝟo neutraliter insunt: accidentia
sunt vt musicum aut album animali.

Argl. ¶ Que ꝟo neutro modo competunt: acciden
tia: quemadmodum competit animali musi/
cum aut album.

¶ Ostẽdit que p̃dicãtur p accidẽs.d.(Quecũqꝫ insunt ne
utraliter).i.neutro modo.qꝛ nec insunt sicut diffõ vel ꝑ
diffinitionis inest diffinito.nec sicut propria passio subie
cto.(accidẽtia sunt).i.p̃dicant per accidẽs (vt musicum
B vel albũ) inest homini vel (aiali.) ¶ Dubitaret forte ali
quis.qꝛ nõ vꝫ eẽ ver̃ qd̃ hic dr̃.vꝫ.ꝙ q̃ nec p̃dicãtur sicut
diffinitio de diffinito nec sicut ꝓpria passio ꝙ accñtia sint
nam ꝯtingit diffinitũ de diffõne p̃dicari.vt cum dr̃ aial ra
tionale ꝛ mortale ẽ hõ.hic aũt non p̃dicat diffinitio d̃ dif
finito:sꝫ magis econuerso.nec ẽt p̃dicatur ꝓpria passio d̃
subiecto:quare diffinitũ nõ est ꝓpria passio diffõnis. er/
go si est p se cuꝫ diffinitio p̃dicat de diffinito.q̃ritur an sit
per se cuꝫ diffinitũ p̃dicatur de diffõne.ꝛ si est p se cũ pro
pria passio p̃dicatur de subiecto.queritur an sit per se cũ
C subiectum p̃dicatur d̃ propria passione. ¶ Dicendum ꝙ
forte videtur aliqbus cuꝫ diffinitũ p̃dicatur de diffinitio/
ne est p se:sꝫ transit ad secũdum modũ.ꝛ si subiectuꝫ pre/
dicatur d̃ passione ẽ p se sed redit in p̃mum.si ergo dicat.
homo est animal rõnale ꝛ mortale.primus modus est p
se:sꝫ si conuertatur hec propositio ꝛ dicatur. animal ra/
tionale ꝛ mortale ẽ hõ.videtur eẽ scd̃s modus.nam in p̃
modo p̃dicatũ ẽ de ratione subiecti.in secundo subiectuꝫ
de ratione p̃dicati.si igit diffinitio p̃dicatur de diffinito ẽ
primus modus:qꝛ tunc p̃dicatum est de rõne subiecti. sꝫ
si diffinitum p̃dicat de diffõne videtur eẽ scd̃s modus:qꝛ
tunc subm̃ ẽ de rõne p̃dicati sicut in 2º.si dicat nasus ẽ si/
mus est scd̃s modus:qꝛ hoc subm̃ ẽ d̃ ratione p̃dicati. sꝫ
si conuertatur simus ẽ nasus.videt redire in p̃m modũ.qꝛ
hoc p̃dicatum ẽ de rõne subiecti.sꝫ vt patebit in sequen/
ti.q.si primus modus per se ꝯuertat nõ fit secundus mo
dus.ꝛ si secundus conuertatur non redit in p̃muꝫ. ¶ Ut D
ergo appareat veritas q̃siti.sciẽdũ ꝙ p̃dicatio p se p̃sup/
ponit p̃tionẽ directã.indirecta autẽ p̃tio non põt dici p se
directe nisi dicat forte p se p reductionẽ.nã cuꝫ subiji sit
mãe.denoiare autẽ ptineat ad formã:id qd̃ subijcit i pro
positione hꝫ rõnem mãe.id ꝟo qd̃ aliud denoiat ꝛ qd̃ de
alio dr̃ hꝫ rõnẽ forme.nunq̃ꝫ itaqꝫ ẽ directa p̃tio nisi subꝫ
habeat rõnẽ mãe.ꝛ p̃tum rationẽ forme.q̃re si diffõ p̃di/
catur de diffinito cum diffõ habeat rõnẽ forme est ibi p̃di
catio directa ꝛ directe ꝛ ꝓprie poterit ibi eẽ modus dicẽ
di per se:sed si econuerso fiat ꝛ de diffõne p̃dicetur diffini
tum:qꝛ tũc subm̃ hẽbit rationẽ forme nõ erit ibi p̃dicatio
directa.ꝛ p ꝯñs non erit ibi modus dicẽdi p se directe:ꝛ sꝫ
est ibi p se hoc est p reductionẽ.sic ẽt in 2º si de subiecto p̃
dicetur ꝓpria passio est ibi p̃dicatio directa ꝛ directe põt
assignari modus dicẽdi per se:sꝫ si ecõuerso fiat vt d̃ pro/
pria passione p̃dicet subm̃ nõ erit ibi p̃dicatio directa.qꝛ
subm̃ tũc non hẽbit rationẽ mãe:sꝫ forme ꝛ p̃dicatũ non
habebit rationẽ forme:sꝫ mãe.igit cum diffinituꝫ p̃dicat
de diffõne ꝛ cũ subm̃ p̃tur de propria passione non est di/
recte p se nec ẽ proprie p accñs.cum sit p se habitudo p̃/
dicati ad subm̃.dicimus ergo tales ꝓpõnes eẽ p se nõ di/
recte:sꝫ p reductionẽ. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs q̃/ E
re p̃mus modus p se ꝯuersus non fiat scd̃s.hoc est q̃re si
diffinitũ p̃tur d̃ diffõne q̃re non est ibi scd̃s modus dicen
di p se cũ subm̃ sit tunc cã p̃dicati.qd̃ vt dicebatur ptine/
bat ad 2m modũ. ¶ Sic ẽt dubitari posset quare secũdus F
modus p se conuersus non redit in p̃m.nã si subm̃ p̃dicat
de propria passione vꝫ eẽ vt antea dicebatur primus mo
dus dicẽdi p se cum p̃dicatum sit ibi cã subiecti. ¶ Dicẽ/
dum ꝙ ad p̃m modũ dicẽdi per se non sufficit ꝙ p̃dicatuꝫ
sit qualiscũqꝫ causa subiecti:sꝫ opꝫ ꝙ hẽat rationẽ cause
formalis.iõ si ꝯuertatur scd̃s modus dicẽdi per se ꝛ p̃di/
cetur subm̃ d̃ propria passione pp hꝰ conuersionẽ non est
ibi p se p̃mus modus:qꝛ lꝫ cuꝫ subm̃ p̃dicatur d̃ propria
passione p̃dicatũ sit tũc causa subiecti:non tñ hꝫ rationẽ
cause formalis:sꝫ magis mãlis.sic ẽt si diffinitũ p̃dicatur
d̃ diffõne non ẽ scd̃s modus:qꝛ ad 2m modũ p se non suffi
cit ꝙ subm̃ sit q̃liscũqꝫ cã p̃dicati:sꝫ requirit ꝙ sit cã mã/
lis.diffinitio aũt respectu diffiniti non ẽ cã mãlis:sed for/
malis potius. ¶ Ulteri⁹ autẽ forte dubitaret aliqs quõ G
cũ ꝯuertit p̃mus modus ꝛ p̃tur diffinitũ d̃ diffõne ꝛ etiã
cũ ꝯuertit scd̃s ꝛ p̃tur subm̃ de ꝓpria passione sit ibi mo/
dus dicẽdi per se p reductionẽ. ¶ Dõm ꝙ sicut p̃ncipia
sunt in gñe per reductionẽ.qꝛ sunt in gñe per sua princi/
piata vt dicamus ꝙ iõ p̃ncipia sunt in gñe qꝛ principia/
ta sunt in gñe:ꝛ si p̃n⁹ sunt i gñe per principiata cogimur
ꝯcedere ea eẽ in eodẽ gñe in quo sunt principiata sua. sicͭ
cum diffinitũ p̃dicetur d̃ diffõne non ẽ p se nisi qꝛ sua con
uersa p se est.vt qꝛ cum diffõ p̃dicatur d̃ diffinito est per
se.ideo ecõuerso sit cum diffinitũ p̃dicatur d̃ diffõne est p
se. Sicut ergo cũ aliquid est in gñe p aliud est in eodẽ ge
nere in quo ẽ illud.sic cum aliqd reducit ad p se per aliõ.
opꝫ ꝙ reducatur ad idẽ per se in quo est illud. Et qꝛ cuꝫ
diffinitio p̃dicatur d̃ diffinito est p̃mus modus si ecõuer/
so fiat reducet ẽt ad primum modũ. Et quod dictũ est de
diffõne respectu diffiniti intelligẽdum est d̃ partibus dif
finitionis respectu diffiniti.vt si genus vel dr̃ia p̃dicatur
d̃ spẽ erit p̃mus modus p se directe. Si aũt ecõ fiat erit p̃/
mus modus p reductionẽ sic ẽt si d̃ subiecto p̃dicet pro/
pria passio erit secundus modus p se directe.si autẽ econ
uerso fiat erit secũdus modus p reductionẽ. ¶ Ulterius H

cũ omne p accñs reducat ad p se dubitaret forte aliqs si primus & secũdus modus 9uersi sint p se & p reductionẽ. & qr ẽt ppõnes p accñs reducũtur ad p se: que dĩa ẽ inter hos modos 9uersos & ppõnes per accñs. Dicẽdũ q̃ aliquid põt reduci ad p se dupl'r vel rõe rei vel rõne modi. ppõnes aũt p accñs non sunt p se directe: sed p reductionem rõne rei. qr in ppõnibus p accñs inter ipsas res sive iter ipsa pdicata & subã nõ ẽ eẽntialis hitudo. sȝ modi p se 9uersi reducunt ad p se magis rõne modi pndi q̃ȝ rõne rei. i talib⁹. n. ppõnib⁹ hñ ẽ p se habitudo iter pdicata & subã & iter ipsas res. nõ est ibi tñ rect⁹ modus pndi. qa ibi sbm nõ hȝ rõnẽ mãe & ptum rõnẽ forme: sȝ magis ecõuerso vt est p habita manifestũ. ❡ Deinde cũ dicit.

❡ Amplius q̃ nõ de subiecto dr̃ alio quodã vt ambulãs & albũ cum alterũ quodaȝ sit ambulans & albũ. Subã v̾o & quecũq; hoc aliquid significant nõ alterũ aliqd sunt qd̃ vere sunt. q̃ quidem igitur non de subiecto sunt per se dico. que v̾o de subiecto accidentia.

Argi. ❡ Preterea id p se dicimus qd̃ nõ de subiecto alio dr̃ vllo. ambulãs. n. aliqd aliud est qd̃ ambulans ẽ atq; albũ. At subã & q̃cũq; hoc aliqd significãt: nõ sunt aliud quicq̃ȝ id qd̃ sunt. Ea igitur que de subiecto nõ dñr: p se: ea v̾o que de subiecto dicũtur accidẽtia dico.

❡ Determinat de 3° mõ dĩ p se: q̃ idẽ ẽ sic per se eẽ qd̃ esse aliqd p se exñs & nõ eẽ in alio: fm quẽ modũ loquẽdi ambulans vel albũ nõ est exñs p se. sȝ aliqd aliud existit per se. vt idiuiduũ pme subẽ qd̃ dr̃ albũ. qr in eo fundat albedo: & dr̃ ambulãs: qr in eo ẽ motus ambulationis. Idẽ ẽ g̃ hoc eẽ p se qd̃ esse hoc aliqd. iõ ait (Amplius dñr) p se (q̃cunq; non dñr de alio qd̃ de subõ vt ambulãs & albuȝ. qd̃) s. dr̃ (de subõ quodã) & nõ dr̃ p se eẽ (sed) s. dr̃ (esse ambulãs & albũ. cũ alterũ qdẽ). i. cũ subm aliqd̃ (sit ambulãs & albũ. sȝ subã) s. pma (& qd̃). i. q̃cũq; (significãt hoc aliqd non p alterũ aliqd sunt. q̃ vere sunt) q̃. d. q̃ pme subẽ vere sunt. i. existũt p se & nõ p aliquid alterũ. Cõcludit g̃ ex dictis q̃ (q̃ qdẽ igit nõ de subõ sunt. p se dico. q̃ v̾o ĩ subõ) sunt (accñtia) sunt. i. sũt p accñs. ❡ Nõn⁹ aũt q̃ mã. subijcit forme & iferiora subijciunt supiorib⁹.
3 Illud g̃ nullo mõ dr̃ de subõ: qd̃ nec est forma iherẽs materie. vel nõ est accñs inherẽs subõ. nec ẽ vl'e hñs inferiora. de qbus pdicet tanq̃ȝ de subis. vl'ia itaq; non existũt p se: sȝ existũt in alijs vt in suis iferioribus: nec accñtia existunt p se. sȝ existũt in alijs vt in suis subis. nec forma materialis existit p se: sȝ existit in alio vt in mã. nec mã existit per se: sȝ ẽ pars totius & existit in toto. Sole g̃ prime subẽ q̃ non dñr de subõ tanq̃ȝ superius de inferiori. nec dñr de subõ tanq̃ȝ accñs de subõ. nec sunt p̾s toti⁹ sȝ sunt p se existẽtes. & sunt hoc aliqd. p se existunt. reliqua aũt oĩa sive sint vl'ia sive sint accñtia vt albũ vel ambulãs nõ existũt p se sed p aliud. vt p pmas subas. Iõ bñ dcm̃ est q̃ prime subẽ q̃ nullo mõ dñr de subõ p se sunt. reliq̃ v̾o sunt acci-
k dẽtia. i. sunt per accidẽs. ❡ Dubitaret forte aliqs. qr videtur hic velle phs q̃ qcqd dr̃ de subõ est accñs. vr̃ enim velle q̃ oĩa illa a pmis substantiis sunt accñtia. gñã ergo & spẽs sunt accñs. qd̃ vr̃ esse falsum. ❡ Dõm q̃ esse accidens. i. eẽ p accidẽs põt intelligi dupl'r. vel rõne rei q̃ ipsa res sit accidens. vel rõne modi q̃ habeat quẽdã modum accñtalẽ. cũ. n. subẽ sit p se existere qcqd nõ existit p se sed existit in alio videt habere quẽdam modũ accidentaleȝ. quare cũ sole prime substãtie p se existãt. cetera alia sunt in primis. Bñ dictum ẽ ergo q̃ omnia alia a primis sunt accñtia. i. quodãmõ sunt per accñs. vel rõne rei. vt qr ipsa eoȝ nã est accidẽs: vel ratione modi. vt qr hȝ quẽdã modum accidentalẽ. Ipsa enim gñã & spẽs q̃tũcunq; sint in pdicamẽto substantie eoipso q̃ nõ p se existunt hñt quẽdam modũ accñtalẽ. ❡ Ulterius forte dubitaret aliquis L
qũo differt hic tertius modus ab alijs. ❡ Dõm. q̃ hic modus differt a p̃ & 2° in tribus. p̃ enim differt qr pmus & secũdus modus sunt modi p se pdicandi. hic aũt ẽ modus p se eẽndi. in illis. n. ẽ p se qr pdicata hñt p se habitudinem ad substãtia. hic aũt dicit p se eo q̃ se sic hñs non sit in alio. sed p se sit & p se existat. Scdõ differt hic ab illis: qr illi modi sunt q̃si cõplexi. ibi. n. p se dr̃ eo q̃ alterũ p se habeat ordinem ad alterũ: vt eo q̃ passio habeat p se ordinẽ ad subiectum: vel eo q̃ diffinitũ p se habeat ordinẽ ad diffinitionem. hic aũt modus ẽ quasi incomplexus vt dicũtur individua p se eẽ non pp̃ter ordinẽ quẽ habeant ad alteruȝ: sȝ qr p se existunt. Tertio differt hic ab illis qr cum p se dicat aliquo mõ habitudinẽ ad causam in illis est habitudo ad causam positive vt in pmo modo reseruatur habitudo cause formalis in 2° mãlis. hic aũt ẽ habitudo ad causam negative vt dicũtur individua eẽ p se non positive q̃ sint in seipsis. qa loquẽdo de rebus causatis nihil pp̃rie in seipso est vt pbatur 4° phicorum. sȝ dicunt prime substãtie vel individua eẽ p se. qr non sunt in alio sicut i subiecto: & in hoc differt tertius modus a 4°. qr in hoc ẽ habitudo ad cãm negative: sȝ in 4° reseruat habitudo cause positive: vt potest patere per habita & vt erit p sequentia manifestum. ❡ Deinde cum dicit. Colligit tc. cõ. p. & ẽt alibi.

❡ Itẽ alio mõ q̃ qdqd ẽ pp ipȝ iest vnicuiq; p se: qd̃ v̾o nõ pp ipm accñs ẽ: vt si ambulante coruscat accñs est. Nõ. n. pp id qd̃ ambulat coruscauit. sed qd̃ accñs dicimus hoc eẽ. Si v̾o pp ipm p se. vt si aliqd iterfectũ iterijt scdȝ interfectionẽ. qm̃ pp id qd̃ iterfectũ ẽ iterijt: sȝ nõ quod accidat interfectũ interire.

❡ Insup alio mõ id qdeȝ p se dicimus qd̃ vnicuiq; cõpetit ob ipm: id aũt qd̃ hãc cõditioneȝ egredit accñs veluti si ambulãte quopiaȝ coruscauerit: id accñs dicim⁹: ñ. n. ob idipm coruscauit qa ambulauerit: sȝ id dicimus accidisse. At cũ iugularet qspiã mortẽ obierit: iugulationeue: id p se dicim⁹: ob idipm. n. qr iugulabatur mortuus est: sed nõ accidit eum cum iugularetur mortem oppetijsse. Argi.

❡ Ponit quartũ modũ dicẽs (Item alio mõ q̃ qcqd inest vnicuiq; pp hoc ipm). i. pp cãm assignatã (p se). i. dr̃ eẽ p se (qd̃ v̾o nec pp hoc ipsum est accñs). i. p accñs. q. d. q̃ qñ in ppõne exprimit pp̃ria cã pp quã res est dr̃ eẽ p se. qñ aũt non exprimit dr̃ eẽ p accñs. (vt si aliquo ambulãte coruscauit accñs est. nõ enim pp hoc q̃ ambulat coruscauit) ambulatio. n. non est pp̃ria cã nec p se cã coruscationis (sȝ dicimus hoc p accñs evenisse. Si v̾o pp̃ter ipsum). i. si exprimat causa pp̃ter quã hoc cõtingit (per se). i. erit per se vt si dicam q̃ (aliquid interfectũ interijt fm interfectionem) vt aũt innuit Auerrois cõmentator si dicatur q̃ interfectũ interijt fm strangulationem vel pp̃ter strangulationẽ hoc est per se (qr pp̃ter illud q̃ interfectum est) vel pp̃ter id quod strangulatũ ẽ s. (interijt) & mortuum ẽ. interfectio enim & strangulatio per se sunt causa intereptionis (sed non q̃ accidat interfectũ interire. q. d. p̃ huius tex. c. 9.

re).q.d ꝙ non est per accidēs ꝙ interfectus moriat᷑ ⁊ in/
A tereat sed est per se. ℭ Notādū aūt ꝙ h̄ qd̄ dr̄.sed non ꝙ
accidat interfectū interire pōt dupl'r exponi.p̄ sicut' dc̄m
est vt sit sensus ꝙ nō est p accn̄s interire p se.2° pōt expo/
ni vt sit remotio cauillationis.posset.n.ꝯtingere ꝙ aliqs
īfirmatus aliquo alio graui morbo vulnerare᷑ aliq̄ vulne
re ⁊ morere᷑ nō ex vulnere ſ3 ex morbo.illa ḡ īterfectio ⁊
illa vulneratio esset p accn̄s cā mortis.morbus aūt p se.
Ad remouēdū hāc cauillationē ait ſ3 nō ꝙ accidat inter/
fectū iterire.q.d.ꝙ interfectū interijt pp interemptionē3
est p se:ita tn̄ ꝙ non accidat interfectū interire. nam tunc
est hoc per se quādo interfectus non propter aliud mo/
B riatur ꝗ̄ propter interfectionē. ℭ Dubitaret forte aliqs
quō differt hic quartus modus ab oībus alijs. ℭ Dicē/
dum.ꝙ vt p3 per habita in hoc modo est habitudo cause
efficiētis vel finalis pp ꝙ differt a p̄ vbi est habitudo cāe
formalis:⁊ a 2° vbi ē habitudo cāe mālis:⁊ dīt a 3°. vbi ē
negatio cause vel possumus dicere ꝙ primus ⁊ secūdus
modus sunt modi p se p̄dicandi.tertius aūt est modus es/
sendi.hic aūt quartus ē modus p se causandi. vt qn̄ in ꝓ
positione exprimit᷑ p se causa dr̄ esse hic quartus modus.
Et hec de per se dicta sufficiant cum laude dei.

t.c.10. ℭ Que ergo dicuntur in simpl'r scibilibus p se
sic sunt sicut inesse predicantibus aut in eē pro
pter ipsa que sunt ex necessitate.

Arg. ℭ Que igitur in hisce que sub sciam simpl'r ca
dunt p se dicūtur: vel eo pacto vt sint in predi/
catis subiecta: vel eo rursus vt ipsa sint in sub/
iectis ea ob ipsa ⁊ necessario sunt.

ℭ Postq̄ pħs distinxit modos dicēdi per se. In parte ista
declarat qui illoꝝ modorū dicuntur in simpl'r scibilibus
⁊ qui sunt vtiles in demōstrationibus. Circa qd̄ duo fa/
cit.q2 primo facit qd̄ dictū est.2° qd̄dam qd̄ dixerat ma/
nifestat ibi.(Nō.n.ꝯtigūt.) Dicit ḡ (Que ḡ dr̄ i simpl'r
scibilibus).i.que cōpetunt simpl'r scibilibus (sic sunt per
se sicut p̄dicantibus in eē aut q̄ ꝯtingit in esse ꝓpter ea q̄
C sunt ex nec̄itate).i.sunt necessaria. ℭ Dubitaret forte ali
quis qui illoꝝ modorū per se adaptandi sunt ad simpl'r
scibilia. ℭ Dōm ꝙ ſm quosdā ⁊ magnos modi p se qui
adaptādi sunt ad simpl'r scibilia sunt duo.v3.scd̄s ⁊ q̄rt⁹
ꝓut incidit cū 2°. Linconiensis ꝟo vr̄ velle duos etiā mo
dos adaptādos eē ad per se scibilia.mō tn̄ illos duos mo
dos dixit esse 2m ⁊ 4m.sed p̄m ⁊ 2m. huic ēt cōcordat Auer/
roys cōmētator dicēs modos per se adaptādos ad sim/
pliciter scibilia eē duos.vnus qn̄ p̄dicatū ponit᷑ in diffō/
ne subi:⁊ alius qn̄ subm ponit᷑ in diffōne predicati.posset
aūt adinueniri ⁊ tertius modus dicēdi vt diceremus mo
dos p se adaptādos ad simpl'r scibilia eē tres.v3.p̄m 2m ⁊
4m ⁊ verū q2 nō est incōueniēs vnū ⁊ idē aliter ⁊ alr̄ acce
ptum eē vtile ⁊ non eē vtile ad simpl'r scibilia:possumus
quartā opinionē verificare vt dicamus oēs quatuor mo
dos p se adaptādos eē ad simpl'r scibilia. Amplius ⁊ q̄n
ta opinio posset hre locū vt diceremus solū ſm modum
adaptādum eē ad simpl'r scibilia:imo vt in sequētib⁹ lqō
nibus apparebit hic modus loq̄ndi ꝯsiderata serie text⁹
Ar.vr̄ magis eē de intētione phī. ℭ His ḡ p̄libatis d̄cla
D rabimus q̄lr p̄fate opiniones veritati innitant᷑. ℭ Propt̄
qd̄ sciēdum ꝙ p̄ᵃ opinio dicēs 2m ⁊ 4m modū adaptandos
esse ad simpl'r scibilia vr̄ hoc motiuo moueri.ait.n.ꝙ q̄r/
tus modus incidit cū ſo.nā proprie passiones nō solum
per se insunt subiectis:ſ3 ēt subia sunt p se eaꝝ cā. ꝓut ḡ p/
prie passiones insunt p se subiectis est ibi scd̄s modus di
cēdi p se.ſ3 ꝓut subia sunt eaꝝ cā p se est ibi q̄rtus modus.

Et q2 dicūt nō eē p se ⁊ simpl'r scibile nisi ꝯnem demōstra
tiuam.⁊ in ꝯnem demōstratiuā probat᷑ propria passio de
ꝓprio subiecto. Cū ergo adaptādo ꝓpriā passionē d̄ sub
iecto sit ibi scd̄s modus ⁊ quartus p se.ideo ſm sic per se
loquētes solum scd̄s ⁊ q̄rtus modus adaptandi sunt ad
simpl'r scibilia. S3 vt in prosequendo patebit q̄rtus mo
dus vt incidit cum scd̄o est idē ꝙ secundus:nec facit disti
ctum modū ab illo.nō enim est ꝓprie dictū ꝙ cū probat᷑
ꝓpria pa° de subiecto sit ibi secūdus ⁊ quartus modus.ſ3
tm̄ secūdus. ℭ Opinio aūt Lincoñ.⁊ cōmē.v3. ꝙ p̄mus E
⁊ scd̄s modus adaptandi sunt ad simpl'r scibilia sic verifi p̄ huius
catur vt dicamus ꝙ ad simpl'r scibilia vel ad demonstra t.cō.9.⁊
tionē q̄ facit scire simpl'r nō solū ē necessaria ꝯclusio q̄ cō inde.
cluditur:ſ3 ēt mediū p qd̄ ꝯcluditur:⁊ q2 mediū in demō
stratione est diffinitio vt infra patebit.iō ad demōstratio
nem sunt vtiles duo modi per se.vnus rōne ꝯnis.⁊ alius
rōne medij. Rōne aūt ꝯnis ꝯcurrit ibi secūdus modus.
nā in ꝯne ꝓbat᷑ ꝓpria pa° de subiecto qd̄ ptinet ad 2m mo
dum dr̄i p se. Rōne autē medij est ibi necessarius p̄mus
modus.nā pro medio accipit᷑ diffinitio ꝙ ptinet ad p̄mū
modū.qd̄ qualr̄ verū sit in 2°.cū disputabimus qd sit me
dium in demr̄atione diffusius declarabimus. Ostendem⁹.n.
quō p̄mus modus p se ptinet ad mediū in demr̄atione.si
cut scd̄s modus ptinet ad ꝯnē. Uerꝝ q2 quartus modus
non ē oīno repellēdus qn sit vtilis demr̄ationi amplius
possumus declarare tres modos eē vtiles.v3 p̄m 2m ⁊ 4m.
ℭ Ad cuius euidētiam sciēdum ꝙ aliud est ꝯ demr̄atio F
nis.aliud mediū demr̄ationis.aliud p̄nm demr̄atiōis.nā
ꝙ qd ē subi.i.diffinitio subi est p̄nm oīs ꝯmōstrationis. vt
dr̄ in p̄ de aīa.nō tn̄ diffinitio subi est p se propriū mediū T.c.11.
in oī demr̄atione.nā vt infra declarabit᷑ arguūtur demō
strationes non p media sed in post assumēdo.non.n. pñt
eē plura media ad vnam ꝯnē demonstratiuā.nec ēt plu/
res ꝯnes demōstratiue pñt demr̄ari p vnū mediū.q2 si p
vnū mediū possent plures ꝯnes ostēdi eēt demr̄atio per
cōia ⁊ non p ꝓpria. Est.n.de rōne ꝓprie ꝓprij ꝙ ꝯueniat
soli.loquēdo ḡ de medio ꝓprio ⁊ potissimo vna ꝯ nō h3
nisi vnū mediū.⁊ vnū mediū non ꝯcludit nisi vnā ꝯnē.igi
tur cū de vno ⁊ eodē subiecto ꝓbētur multe passiones p
se diffinitio subiecti nō pōt eē ꝓpriū mediū in demr̄anōe.
vtrū aūt posset eē aliq̄le mediū in demr̄atione declarabi
tur i 2°.ad pñs aūt sufficiat scire ꝙ diffō subiecti i3 ꝓprie
nō sit mediū in demr̄atione.est tn̄ p̄nm oīs demr̄ationis q2
sicut subā cū forma est cā oīum accn̄tiū q̄ sūt in ea. ⁊ p̄n/
cipia subiecti sunt p̄n°oīum accn̄tiū i.p se passionū cū de
subiecto demōstret᷑ ꝓpria passio:diffō subiecti q̄ ꝯtinet
p̄n°sbi est p̄nm oīum passionū.⁊ p ꝯñs est p̄nm oīs demon
strationis. diffō ḡ subiecti i3 semp possit assumi medio
in omni demr̄atione non tn̄ est ꝓprie mediū in demōstra
tione ſ3 est p̄nm oīs demr̄ationis.⁊ vt liceat exēplariter lo
qui videmus ꝙ ꝓbatur eclypsis de luna p interpositio/
nē terre. Eclypsis ergo q̄ est passio demr̄ata de luna q̄ntū
ad pñs spectat pōt cōparari ad tria.v3 ad suū sbm.i.ad
lunā.ad diffōnē subiecti.i.ad diffōnem lune.⁊ ad suā p se
cām.i.ad interpositionē terre.si cōpare᷑ eclypsis ad lunā.
habetur ꝯ demōstrationis.q2 in ꝯne ꝯcluditur passio de
subiecto.si ꝟo cōparetur ad diffōnē lune habetur p̄nm de
monstrationis q2 diffinitio subiecti est p̄nm oīs demōstra/
tionis.ipsa enim diffō lune continēs p̄ncipia lune est cau
sa ⁊ p̄nm q̄re eclypsis ⁊ alie passiones insunt lune.ſ3 si cō/
paretur ad interpōnē terre ē ibi mediū demr̄ationis.p̄n/
cipium ḡ demr̄ationis ꝯtinens diffōnē subiecti ptinet ad
p̄m modū p se.ꝯ ꝟo demōstrationis ꝯcludēs passionē de
subo ꝯtinet 2m modū.ſ3 mediū demr̄ationis adaptans p
se cām ad p se passionē ptinet ad 4m modū. tres igit᷑ erūt
modi vtiles ad demōstrationē.v3.p̄mus.scd̄s.⁊ quartus

ſed ꝓmus eſt vtilis tanꝙ̃ ꝓnᵐ demõſtrationis. ſcd̾s tanꝙ̃
G ꝯ. q̃rtus tanꝙ̃ mediũ. ¶ Ex hoc apparet ꝙ q̃rtꝰ modus
per ſe d̾ quo determinat pħs quē diſtinguit ꝯ 2ᵐ nõ ē idē
cum 2ᵒ. nam ſcd̾s modus cu3 aſſumitur ꝑ ſe ſubm. q̃rtus
ꝟo cum aſſumitur ꝑ ſe cā que ſic eſt cauſa ꝙ nõ eſt ſubie/
ctum vt ſi dicatur interfectus interijt põt eē ſcd̾s modus
ſi interitus eſt ꝑ ſe paſſio interēpti. S3 ſi dicā interfectus
interijt ꝓp ſtrãgulationē eſt ibi q̃rtus modus ſed nõ ē ibi
ꝓprie quartus modus ex eo ꝙ paſſio referẽ ad ſubiectũ
vt ex eo ꝙ interitus referẽ. ad interēptionē. ſ3 ex eo ꝙ re/
fertur ad ꝑ ſe cām vt ad ſtrãgulationē: ſtrangulatio. n. nõ
eſt ꝑ ſe ſubm interitus ſ3 eſt ꝑ ſe cā q̃re iteritus hēat eſſe ⁊
fiat. Ex p̄dictis ēt apparere põt ꝙ h̾ modus loquēdi ẜm
que3 tres modi ꝑ ſe adaptant ad ſimpl̾r ſcibilia ē magis
cõpletus ꝙ̃ aliqs p̄dictoꝝ. veꝝ q2 intell̾s hois nõ qeſcit
ſ3 cogitat q̃re in hoc libᵒ. vbi determinat de demſ̄atione
q̄ ſimpl̾r facit ſcire diſtinguit q̃tuoꝛ modos per ſe ſi ſolu3
tres ſunt vtiles ad ꝑ ſe ſcibilia. ⁊ iõ poſſumus oēs quat/
tuoꝛ modos ad ꝑ ſe ſcibilia adaptare. nã cũ noſtra cogni
tio incipiat a ſenſu. ⁊ interi aliq̃ ſenſibilia ſunt inq̃tũ fun
dantur in indiuiduis ⁊ ſubſtẽtãtur in pꝛimis ſubſtãtijs.
tertius ḡ modus ẜm quē dr aliqd ꝑ ſe eē inq̃tũ ꝑ ſe exiſtit
⁊ eſt h̾ aliqd facit ad per ſe ſcire q2 inde ſumit originē ois
ſenſus cũ nihil ſit ſenſibile niſi inq̃tu3 ꝑ ſuũ ſubm ⁊ ꝑ pꝛi
mas ſubſtãtias indiuiduationē ſuſcipit. Erit ḡ h̾ modus
quaſi via in demſ̄atione ſicut ſenſus eſt via in ſcia3. Dice
mus ḡ ꝙ ex 3ᵒ mõ per ſe ſunt res ſenſibiles. ex eo autē ꝙ
res ſunt ſenſibiles ⁊ ex ipſo ſenſu conſurgit admiratio q2
multa videmus ⁊ ſentimus quoꝝ cāṁ ignoꝛamus. ⁊ iõ i
admiratione ſurgimꝰ. ex admirari aũt incipimus pħari.
Oēs itaq3 modi aliquoᵒ deſeruiũt demonſtrationi vt pꝛi
mus modus ſit. q. ꝓnᵐ demõſtratiõis q2 ꝙ qd ē ſiue diffõ
ſubi ē ois demſ̄ationis ꝓnᵐ. ſcd̾s aũt ſit demſ̄ationis cõ/
cluſio. q2 in ꝯne adaptat ꝓpria paᵒ ſuo ſubto. tertius ꝟo
eſt. q. via in demſ̄ationē q2 ē via in ſciam. Quartus aũt
modus ſit demſ̄ationis mediũ. q2 in 4ᵒ expꝛimitur per ſe
cā paſſionis q̄ eſt demſ̄ationis mediũ. oēs ḡ q̃tuoꝛ modi
ſunt aliquo mõ adaptabiles ad ſimpl̾r ſcibilia. vt q2 nos
dixımꝰ ꝙ aliquo mõ verificari poterit ꝙ ſolus vnus mo
dus. v3. ſecũdus eēt ad ſimpl̾r ſcibilia per ſe adaptabilis.
H ¶ Propter qd̾ ſciēdũ ꝙ eſſe adaptabile ad ſimpl̾r ſcibi/
lia põt intelligi dupl̾r: vel q2 ē ſimpl̾r ſcibile. vel q2 deſer
uit ad ſimpl̾r ſcibilia. ſimpl̾r aũt qd ſcibile ē ſola ꝯcluſio
demſ̄ationis. ſ3 deſeruit ipſi demſ̄ationi ⁊ valet ad ſciam
nõ ſolũ ꝯ. ſed ēt mediũ ⁊ multa alia. quare ſi adaptari ad
ſimpl̾r ſcibile idē ſonet qd̾ eē ſimpl̾r ſcibile ſolus ſcd̾s mo
dus ꝑ ſe ē adaptabilis: q2 ſubē nõ ſcit demſ̄atio 3 ſolu3 ꝑ
ſe paſſionũ ⁊ ꝓpꝛioꝝ accñtiũ ſunt demſ̄ationes. ex qbus
ꝯſurgit ſcd̾s modus ꝑ ſe. ¶ S3 ſi dicatur adaptabile ad
I ſimpl̾r ſcibile qd̾ aliquo mõ deſeruit ſcibilibꝰ ⁊ ē vtile ad
ſciam ſic oēs modi ꝑ ſe ſunt aliq̃ mõ ſic adaptabiles. Ut
ḡ i ſũma ois recoligamꝰ q̄ dcā ſunt dicamꝰ. Manifeſtu3
. n. ex habitis q̃l̾r vnus ſolus modus per ſe v3 ſolus ſcd̾s
adaptabilis eſt ad ſimpl̾r ſcibile. p3 ēt q̃l̾r duo modi ſunt
ſic adaptabiles. q duo modi ẜm quoſdã ſũt ſcd̾s ⁊ q̃rtꝰ.
ſ3 ẜm Auerroym ⁊ Lincoñ. hi duo modi ſunt ꝓmus ⁊ ſe
cũdus. Nr̄a aũt opio ē ꝙ tres modi. v3. ꝓmus ⁊ ſecũdus
⁊ q̃rtꝰ ⁊ ēt ꝙ oēs 4ᵒʳ aliq̃ mõ adaptabiles ſunt ad ſimpl̾r
ſcibilia: qd̾ qũo veꝝ ſit eſt ꝑ habita clarũ ⁊ manifeſtum.
¶ Ulterius aũt cũ adaptari ad ſimpl̾r ſcibilia ẜm diuer/
K ſoꝝ ſnias poſſit intelligi q̄nq3 modis: vt vno mõ expona
tur de ſcd̾o ⁊ q̃rto. alio mõ de ꝓ ⁊ ſcd̾o tertio mõ de tribꝰ
modis. v3. de ꝓ 2ᵒ ⁊ 4ᵒ. Et 4ᵒ mõ exponatur de oībus 4ᵒʳ
modis: ⁊ qnto mõ vt exponat d̾ ſolo 2ᵒ. ¶ Dubitaret foꝛ
L te aliqs: vtꝝ ẜm has oēs diuerſitates poſſit exponi textꝰ
Aꝝ. ¶ Dõm ꝙ aliud ē q̃rere vtꝝ oēs he expoſitio fuerit
de intellectu Ariſt. ⁊ q̃rere an textus eius ad hec omnia
adaptari poſſit. Utꝝ aũt pħs hec oia intellexerit in ſeq̄n
ti q̄ōne determinabit: ſed ꝙ eius textus poſſit ad hec oia
adaptari in hac q̄ōne mõſtrabimus. Primo. n. ſi adapta
ri ad ſimpl̾r ſcibilia intelligat de 2ᵒ ⁊ 4ᵒ ſic cõponetur tex
tus: ꝙ modi ⁊ acceptiones ꝑ ſe q̄ dicũtur adaptabiles in
ſimpl̾r ſcibilibus ſic ſunt aut ſicut in eē p̄dicantibꝰ. i. aut
qñ ſubiecta ꝯtingit in p̄dicãtibus eē. i. diffõnes p̄dicato/
rum qd̾ ē ſcd̾s modus: aut qñ ꝯtingit ipſas paſſiones in/
eſſe ꝓp ipſa ea. i. ſubiecta: vel ꝓp ꝓprias cāas: qd̾ eſt q̃rtus
modus. q2 in 4ᵒ mõ expꝛimit ꝓprie cā ꝓp qua3 res eſt: ⁊
ẜm quoſdã ipſum ſubiectũ prout eſt cā paſſionis ꝯſtituit
quartũ modu3. Scd̾o põt exponi de pꝛimo ⁊ ſcd̾o mõ. ⁊
tunc erit ſecũdus. per ſe ergo. i. ille acceptiones ꝑ ſe q̄ di/
cuntur in ſimpl̾r ſcibilibus ſic ſunt ſicut p̄dicãtibꝰ eſſen/
tialiter qd̾ ꝑtinet ad pꝛimũ modũ. nam diffinitio indicat
qd eſt eē ⁊ p̄dicatur in eē qditatiuo. q2 p̄ꝺr in qd ⁊ ſbdit
aut q̄ ꝯtigit ineē ꝓp ea. i. ꝓp ſuba. qd̾ ꝑtinet ad 2ᵐ modum
3ᵒᵒ põt exponi de tribꝰ modis. de ꝓ 2ᵒ ⁊ 4ᵒ: ⁊ tunc erit ſen/
ſus ꝙ ille acceptiones ꝑ ſe q̄ dñr in ſimpl̾r ſcibilibus ſic
ſunt. aut ſicut p̄ntibus ineē. i. in p̄ntibus eēntial̾r q̃tum
ad ꝓᵐ modũ. aut q̄ ꝯtingit ineſſe ꝓp ea. ⁊ h̾ dupl̾r. aut ꝓp
ea. i. ꝓp ſuba qd̾ ꝑtinet ad 2ᵐ modũ. aut ꝓp ea. i. ꝓp ꝓpꝛi/
as cāas ꝙ ꝑtinet ad 4ᵐ modũ. Quartoᵒ põt exponi de oi/
bus 4ᵒʳ modis vt ſit ſenſus ꝙ acceptiones per ſe q̄ dñr i
ſimpl̾r ſcibilibꝰ. aut ſunt ſic p̄ntibus ineē. i. eēntial̾r qd̾ ꝑ
tinet ad ꝓᵐ modũ. aut ſicut q̄ ꝯtingit ineſſe ꝓp ea. qd̾ tribꝰ
modis põt exponi. ꝓ ꝓp ea. i. ꝓp ſuba. qd̾ ꝑtinet ad 2ᵐ mo
dum. 2ᵒ ꝓp ea. i. ꝓp idiuidua ꝓme ſubē qd̾ ꝑtinet ad 3ᵐ mo
dum. ipſa. n. indiuidua ſunt ꝑ ſe ẜm 3ᵐ modum. ⁊ oia alia
ſunt in ꝓmis ⁊ ꝯtingit oia alia ineſſe ꝓp ꝓᵒ. 3ᵒᵒ põt exponi
ſic ꝓp ea. i. ꝓp ꝓprias cāas qd̾ pertinet ad 4ᵐ modũ põt er
go exponi textus Aꝝ. de oibus 4ᵒʳ modis l3 expõ preter
mētē eius eē videat. Quintoᵒ põt exponi de ſolo 2ᵒᵒ ſ3 de
hoc in ſequēti q̄ōne patebit. ¶ Ulterius dato ꝙ diuerſi/ M
mode poſſit intelligi q̄uo modi ꝑ ſe dñr in ſimpl̾r ſcibili/
bus. ⁊ dato ꝙ oēs illi modi ⁊ oēs ille expõnes adaptari
poſſint ad textũ Aꝝ. dubitaret forte aliqs q̄ fuerit mens
Ariſt. ⁊ de qbus modis ꝑ ſe Ari. intellexerit. ¶ Dõm. ꝙ N
ſi ꝯſideramus trãſlationē nr̄am illa expõ vꝫ fuiſſe de intē
tione Ariſt. ꝙ ſolus ſcd̾s modus ꝑ ſe diceret in ſimpl̾r ſci
bilibus. nã vt eſt aliquo mõ ꝑ habita manifeſtu3. totꝰ iſte
textus. v3 ineſſe p̄dicãtibus aut ineſſe ꝓp ea q̄ ſunt ex ne/
ceſſitate: põt referri ad 2ᵐ modũ ꝑ ſe ad ꝓprias paſſiões.
¶ Ad cuius euidētiam ſciēdu3 ꝙ q̄dã ſunt p̄dicata ſub/ O
ſtãtialia. q̄dã accñtalia. Rurſus p̄dicata accñtalia diſtin
guunt. q2 q̄dã ſunt nãlia ſicut frigiditas ineſt aq̄. q̄dã q̃ſi
violēta ⁊ ꝯ nãm ſunt ſicut aq̄ caleſit ꝑ extrinſecu3 agens.
Rurſus accñtia nãlia diſtinguunt. q2 q̄dã ſequunt foꝛᵐᵃ
ſimpl̾r ⁊ ꝓncipia ſpēi vt accidētia ꝓpꝛia ⁊ neceſſaria. q̄/
dam ꝟo ſequunt formã indiuiduatã ⁊ ꝓncipia idiuidui
vt accñtia cõia ⁊ ꝯtingētia. Oia ḡ accñtia vel ſunt ꝓpꝛia
vel ſunt cõia ⁊ ꝯtigētia. vel ſunt extranea. ꝓprie ḡ paſſio
nes dīnt a tribꝰ. q2 differũt a p̄dicatis ſubalibꝰ. ab accñ/
talibꝰ extraneis. ⁊ ab accñtibꝰ ꝯtingētibus. vñ tria tãgũ
tur in lr̄a. v3. ꝙ tũc ſunt ꝑ ſe ſcibilia qñ ſuba hñt ineſſe p̄/
dicantibus. i. hñt eē in rõne ſuoꝝ p̄dicatoꝝ aut ipſa p̄di/
cata hñt ineſſe ꝓp ea. i. ꝓp ſuba que p̄dicata ſunt ex neceſ
ſitate. hec ergo tria ꝙ ſba ſunt de rõne p̄dicatoꝝ ⁊ ꝙ p̄di
cata inſint ꝓp ipſa ſba ⁊ 3ᵒ ꝙ p̄dicata inſint ex neceſſitate
nõ cõpetũt niſi ſolũ ꝑ ſe paſſionibꝰ. ꝓprie itaq3 ⁊ ꝑ ſe paſ
ſiones dīnt a p̄dicatis ſbalibus: ⁊ ab accidētibus extra/
neis. ⁊ ab accñtibꝰ ꝯtingētibꝰ. nã ꝓp hoc ꝙ ſubſtãtia ſũt
de rõne ꝓpꝛiarũ paſſionũ. differũt a p̄dicatis eēntialibus
q2 in talibus ſubiecta non ſunt de rõne predicatoꝛu3 ſed
magis predicata ſunt de rõne ſubiectoꝝ. 2ᵒ ꝙ huius pro/
prie

prie passiones sunt ꝓpter subā ⁊ differūt ab accūtib⁹ extraneis. sed 3°. q2 ꝓprie passiones insunt ex necessitate ⁊ differūt ab accūtibus ꝯtingētibus. ꝫ si ꝯsideret vna trāslatio totū pōt exponi de ꝓprijs 2ᵒ. i. de passionib⁹. sic ēt si ꝯsiderat alia trāslatio hoc idē sonat. vz. vt sit mēs pħi de solo p°. nam vbi nos habemus inesse predicātibus aut inesse pp ea altera lra hz q̄ in sunt in p̄dicatis aut ecōtra
A pp ipsa sunt. ¶ Ad cuius euidētiā sciēdū ꝙ in 2ᵒ per se qñ ꝓprie passiones p̄ntur de subis. si comparamus subiecta ad p̄dicata suba insunt p̄dicatis. i. sunt in predicatis q2 sunt in rōne ⁊ intrant diffinitionē p̄dicatoꝝ. si aūt ecōtra p̄dicata cōparamus ad suba tunc p̄dicata sunt pp ea. i. propter ipsa suba. erit ꝫ intētio Arist. ꝙ iste modus dr̄ p se in simplr̄ scibilib⁹. i. ē simplr̄ scibilis ⁊ concludit demonstratiue qñ suba comparata ad p̄dicata sunt in predicatis vel contingit inesse p̄dicantibus q2 sunt in rōne ⁊ intrāt diffōnē suoꝝ p̄dicatoꝝ. i. suarum passionū: aut ecōuerso qñ p̄dicata cōparātur ad suba sunt pp ipsa suba ⁊ sunt de necessitate in subiectis. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Non enim contingit non eē aut simpliciter aut opposita vt linee aut rectum aut obliquū ⁊ numero aut impar aut par.

Argu. ¶ Nam fieri nō pōt vt nō competāt aut simplr̄ aut opposita: veluti linee rectū aut obliquū: ⁊ numero par aut impar.

¶ Quoddā qd̄ dixerat manifestat. dixerat. n. ꝙ proprie passiones in quaꝝ diffōnibus ponūtur subiecta ⁊ q̄ sunt pp ipsa de necessitate sunt in subiectis. ideo hic declarat quō hoc habeat veritatē. vz ꝙ talia de necessitate insint. Circa qd̄ tria facit. q2 p̄ declarat quō talia sunt necessaria. 2° probat qd̄ dixerat. 3° epilogat circa determinata. secū-
B da ibi. (Est. n. ꝯriū) 3ᵃ ibi (De oi qdē.) Ad euidētiā autē p̄°ptis sciēdū ꝙ aliqñ ꝓpria passio describit vno noie. sicut hēre tres dr̄ propria passio trianguli. qñ describit per duo opposita. sic par vel ipar dr̄ ꝓpria passio numeri. ꝓpria ꝫ passio de necītate ē i subo suo vl' simplr̄ vt cū noiatur vno noie: vel ſm opposita vt cū noiat p duo oppoᵃ. ideo ait ꝙ hꝫ ꝓprie passiōes (nō ꝯtigūt nō ineē: aut simplr̄) cū noiat vno noie. (aut opposita) vt cū noiat per vtrūq3 oppositoꝝ. ⁊ exēplificat quō ꝓpria paᵒ aliqñ noiat p duo oppoᵃ dicēs (vt linee) su. de necītate iest (aut rectum aut obliquū ⁊ nūo aut par aut impar.) ¶ Deinde cū dicit.

¶ Est. n. cōtrariū aut priuatio aut cōtradictio in eodē genere vt par aut ipar in numeris ſm ꝙ seqtur: quare si necesse est affirmare aut negare necesse est ⁊ q̄ sunt p se ineē. De oi igitur ⁊ per se determinatum sit hoc modo.

Argu. ¶ Est enī ꝯtrariū: aut p̄uatio: aut cōtradictio: gñe in eodē: ceu par est id qd̄ est nō impar: in numeris vbi seqtur. q̄re si necesse est affirmare aut negare: necesse est ⁊ ea que per se insunt cōpetere. Id igitur qd̄ de oi ⁊ id quod per se dicimus hoc sit modo determinatum.

¶ Probat qd̄ dixerat dicēs. (Est. n. ꝯriū aut p̄uatio aut ꝯdictio in eodē gñe) su. sunt idē. hec. n. tria. s. ꝯria imediata. opposita p̄uatiue. ⁊ ꝯdictoria i eodē gñe. i. i eodē gñe subi siue reᵘ eiusdē subi sunt idē ⁊ eqpollēt (vt par ⁊ non par in nūeris). i. in gñe nūorum (ſm qd̄) gen⁹ numeroꝝ (seqtur) hec paᵒ sup. i tali gñe ⁊ reᵘ talis subiecti par ⁊ nō par sunt idē qd̄ par ⁊ impar. (Quare si nec̄e est) de quolibet (affirmare vel negare ⁊ q̄ ēt p se sunt necesse ē inesse) . i. de necītate insunt. ¶ Dubitaret forte aliqs quō ꝯrium
C ⁊ p̄uatio sunt idē qd̄ ꝯdictio. ⁊ ēt dubitādū eēt quō ꝯña pħi valeat. ꝙ si de quolz nec̄e est affirmare vel negare ꝙ ꝓprie ⁊ p se passiōes de necītate isint. ¶ Dōm ꝙ vt dr̄ in 4. meta. p̄uatio ē negatio in subo. Est. n. dn̄ia iter p̄uationē ⁊ negationē vt in eodē 4° inuit: q2 negatio nihil pōt. sz p̄uatio p̄supponit aliā nām subam. Est ꝫ negatio vlior q̄z p̄uatio: q2 negatio respicit qdlibz: īmo de ipso nō ente pōt verificari: sz p̄uatio respicit determinatū gen⁹ subijcibile siue determinatū subm: q̄re sicut se hz affirmatio ⁊ negatio ad qdlz: sic se hz p̄uatio ⁊ habit⁹ ad determinatum subm. igit si de quolz verificat affirmatio ⁊ negatio opz ꝙ de determinato subo verificet p̄uatio ⁊ habit⁹: vt si par ⁊ ipar ꝯterminat sibi ꝯ genus subi. vz nūm: sicut de qlibet verificat affirmatio vel negō: vt ꝙ est par vel nō par: ita de determinato subo vt de nūo verificabit p̄uatio vl' habitus vt ꝙ est par vel impar. ⁊ sic iustū ⁊ iniustū determinant sibi determinatū subm vt puta: q2 determinant sibi hn̄s rōnis vsum. de quolz verificabit affirmatio vel negatio: q2 qdlibz vel ē iustū vel nō iustū: de ipso. n. lapide verificat ꝙ nō ē iustus. ⁊ ēt de chimera vere dr̄ ꝙ non sit iusta. nō tn̄ vere dr̄ ꝙ lapis sit iniustus vel chimera sit iniusta: sz de determinato subo. vt de hn̄te vsum rōnis vere dr̄ ꝙ sit iustū vel iniustū. Cū ꝫ nō hz propria passio vnū nomē. sed denoiatur p duo opposita sicut rectū ⁊ curuū dr̄ propria passio linee. ⁊ par vel impar passio numeri. de necessitate opz de hꝫ subiectis verificari alterū oppositorū.
¶ Est ꝫ itētio pħi ꝙ de quolibz verificat affirmatio vel negatio. ꝫ de determinato subto verificabit priuatio vel habitus: vt de numero par vel ipar. de linea obliquū vel rectū. ⁊ q2 sic est non solū ꝓpria passio inest subiecto ꝯ necessitate qñ noiat vno noie. vt hēre tres de necessitate inest triāgulo: sed sic ēt opz de necessitate p se passionē ineē subo qñ noiatur p duo opposita vt par vel ipar necesse ē ineē numero. ⁊ qd̄ dictū est de oppositis p̄uatis intelligēdū est de oppositis ꝯrijs nō de ꝯrijs qbuscunq3 sed de ꝯrijs imediatis. nā sicut par ⁊ impar q̄ sunt opposita p̄uatiue determināt sibi nūm: sic sanū ⁊ egrū q̄ dn̄t ꝯria immediata determināt sibi aial: hēbunt se ꝯria imediata. vt sanū ⁊ egrū ad determinatum subm vt ad aial: sicut affirmatio ⁊ negatio. i. sic sanū ⁊ nō sanū se hn̄t ad qdlz. Cū ꝫ q̄rit quō sunt idē ⁊ quō eqpollent ꝯria p̄uatiua ⁊ ꝯdictoria dici pōt ꝙ nō eqpollēt simplr̄ sz in determiato subto qa sicut de quolz necesse ē vel affirmare vel negare sic de determinato subo necesse ē verificari alteꝝ oppositoꝝ p̄uatiue vel alteꝝ imediatoꝝ ꝯrioꝝ. ¶ Quo aūt valeat ꝯña pħi ꝙ si nec̄e ē de quolz affirmare vel negare nec̄e est de determiato subo v̄ificari p se passionē dato ꝙ illa passio nō noiet vno simplici noie sed noiet p duo opposita est p habita manifestū. vltimo epilogat circa determinata dicens (de oi qdē ⁊ per se determinatū sit hoc modo.)

¶ Uniuersale autem dico quod cum de omni sit ⁊ per se est sc̄dm ꝙ ipsum est. T. c. 11.

¶ Uniuersalr̄ aūt id cōpetere dico: qd̄ de oi dicitur: ⁊ p se: atq3 hoc plane quo ipsum est. Argu.

¶ Postq̄z pħs determinauit de oi ⁊ p se. in parte ista determinat de vl̄i. Circa ꝙ duo facit: q2 p̄ determinat quid est vl̄e. 2° declarat qualr̄ circa vl̄e ꝯtingit errare ibi. (Oz āt ⁊ nō latere.) ¶ Ad euidētiā aūt p̄me partis sciēdum ꝙ
F tūc est vl̄e vt de vl̄i ꝯ loqtur Pħs qñ passio vlr̄ adaptat subiecto. Duobus ꝫ modis ipedit vl̄e. vel si sit particularitas ex pte subiecti. vt q2 subm est quid particularius passione vel si sit particularitas ex parte passionis. vt q2

passio sit particularior subiecto. videmus.n. q habere tres
pōt cōparari ad figurā ysocheleē z triāgulū. Si ergo oī fi
gura hīe tres nō est ibi vl'e. qz passio est pticularior subie
cto. Si xo dicat ysocheles hz tres. non ē ibi vl'e. qz subz
est particularius passione. Sz si dicat triāgulus hz tres.
est ibi vl'e. qz non est ibi particularitas ex parte subiecti
nec ex pte passionis: imo passio inest vl'r subo: z subz vl'r
passioni subijcit. nihil ergo ē vl'e vt hic de vlī loquimur q̄z
q̄dam vl'is adeq̄tio passionis ad subz z sbī ad passionē.
Prima ergo ps est pñtis lectionis. z diuidit in tres par/
tes: qz p̄ declarat qd est vl'e. 2° ostēdit in qbus non hz esse
vl'e vel quot modis ipediri pōt vlitas. 3° manifestat quō
hō vlitas vtilis ē demr̄ationi. 2ª ibi (Ut duos rectos) ha
bere 3ª ibi (Et demōstratio p se.) Circa p̄m duo facit: qa p̄
proponit q intēdit. 2° probat qd dixerat ibi (Manifestū
igitur.) Dicit ḡ (vl'e autē dico q cum sit de omni z per se
est sm q ipsum). q.d. q ad vl'e de quo h̄ intēditur tria re
G quirūtur. vz. q sit de omni: sit p se: z sit sm q ipm. ¶ No
tandum aūt q vl'e de quo h̄ agit vt pōt patere per habi
ta nihil est aliud q̄z quedam vl'is adequatio subiecti ad
passionē z passionis ad subm. z qz nunq̄z est ibi hō adeq̄
tio nisi sit de oī p se z sm q ipm ideo hec tria constituunt
vl'e de quo hic intenditur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestum igitur est quecunq̄ sunt vlia
ex necessitate insunt rebus.

Argir. ¶ Patet igitur ea necessario reb⁹ inēe: q̄ ipsis
vniuersaliter competunt.

¶ Probat qd dixerat supra. Circa qd tria facit sm q tria
proposuerat. nam p̄ pbat q vl'e sit de oī. 2° q sit per se. 3°
q sit sm q ipsum. scda ibi (Per se aūt) tertia ibi (Ul'e au
tem.) In pma pte intendit talē rōnem. q̄cunq̄ sunt neces/
saria sunt de oī. sed vlia sunt nec̄ia. ergo vlia sunt d̄ omni.
De hac aūt rōe nō ponit nisi minorē vz q vlia sunt neces/
saria dicēs (manifestū igitur est q q̄cūq̄ sunt vlia de ne/
cessitate insunt reb⁹). i. vlia p̄dicta ex necessitate isunt vni
uersalibus subis suis. tunc ergo ē suppienda rō q si vni/
uersalia sunt sic necessaria cū talia sint de oī. vlia igit sunt
H de omni. ¶ Notādū aūt q vlitas ppōnis vel potest ac/
cipi rōne rei vel rōne signi si accipiatur rōne signi sic ois
ppositio in qua ponit signum vl'e est vlis. vt ois hō cur/
rit. z omne aial mouetur z cetere hō vniuersales sunt sed
tunc est in ppositione vlitas ratione relīq̄ ex ipsis reb⁹
sumitur ratio vlitas: vt cum subm hz vl'em habitudinem
ad p̄dicatum z ecōuerso. hic ergo vbi tradit ars demon
strandi p quā habetur scia de rebus magis intelligitur d̄
vniuersali ppositione put vlitas accipitur ex pte rerum
I quā ex pte signoꝝ. ¶ Dubitaret forte aliqs cum phs di/
stincte videatur loq de p se z de omni vtrū sit aliud eē de
omni q̄z de p se. z vī q non. qz q̄ sunt de omni sunt p se ne
cessaria: cū nō sit de oī: put hic de oī agitur. nisi sit ibi taz
vlitas subiectoꝝ q̄z tēpoꝝ: z q̄ aūt talia sunt. sunt nec̄ia. qa
q̄ de omni z semp insunt nec̄io insunt: sz q̄ sunt nec̄ia sunt
p se. ergo q̄ de omni sunt p se. ¶ In ɔ̄riom est phs qui lo
quēdo de vlī dat ei tres cōditiones distinctas. vz. q sit de
omni p se z sm q ipm: qd nō esset nisi hec tria adinuicez
K differēt z ad se inuicē eēnt distincta. ¶ Dōm q aliq̄ pre/
dicata hie necessariā habitudinē ad subiecta q̄tū ad p̄/
sens spectat dupl'r pōt ɔtingere sm q dupl'r possum⁹ p̄n°
assignare. s. spēi z indiuidui. Si ergo illa necessaria habi
tudo cātur ex p̄ncipijs indiuidui: tūc est accñs insepara/
bile z pōt inde fieri ppositio de omni: sz illa ppositio nō
erit p se. Si xo hō necessitas causetur ex p̄ncipijs spēi sic
hō ppositio non solū eēt de omni: sed ēt p se. Quelibz er/
go ppositio necessaria pōt eē de omni: sz non q̄libet est p
se: sed solū illa ē p se vbi necessitas cātur ex p̄ncipijs spēi.

In plus est ergo de oī q̄z per se. qz qcq̄d est p se est de om/
ni. sz non ɔuertit. Qd xo arguebatur q ppositio neces/
saria ē p se non est verꝝ. pz. n. q nō q̄libet ppositio necessa
ria est p se: sz solū illa vbi cātur necessitas ex p̄ncipijs spe
ciei. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs quare q̄libz neces L
sitas pōt facere ppositionē de oī. z tñ ppositionez p se so
lum pōt facere necessitas cāta ex p̄ncipijs spēi. ¶ Dōm
q tūc est ppositio p se qñ aliq̄ ppria pa°p̄tur de subiecto
aliquo. inter passionē aūt ppriam z passionē p accñs. si/
ue inter ppriū z accñs put pprium distinguit ab accñte
hec videt eē dria. qz accidēs respicit principia indiuidui.
propriū aūt principia spēi. vt vz velle phs in 5° topicoruz
solūz. ergo illa necessitas q̄ respicit principia spēi facit il/
lam ppositionē p se: qua intēdit ɔcludere demonstra/
tor. q si hoc lucidius q̄reret pz q illa propositio est p se q̄
est per causam existētē in se. i. in sua quiditate z in sua es/
sentia vel nā. z qz principia indiuidui z significatio mae
sunt aliquid supadditum eēntie vel nature: ideo nō dicit
competere aliq̄d rei per se qd cōpetit ei per p̄ncipia indi
uidui. qz qd tale est non cōpetit ei per se sz magis p aliud
additum sibi. nigredo ergo q̄ ē accidēs inseparabile cor/
uo z sequr principia indiuidui pōt facere ppositionem
de omni: vt si semp Coruus est niger hec est de omni. ois
coruus est niger. sic ēt est de omni. ois ethiops est niger.
non tñ est per se. qz nigredo sequr ethiopem rōne cōple/
xionis z rōne principioꝝ indiuidui. illa ergo passio com
petit rei p se q̄ causet ex p̄ncipijs sue essentie vel sue spēi.
que xo causatur non ex p̄ncipijs spēi sz ex p̄ncipijs indi/
uidui nō cōpetit rei p se sed p aliud additū sibi. qz vt dcm
est indiuiduū nō ptinet ad spēm: vel ad essentiā: sz ē aliud
additū essentie vel nature. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Per se aūt z sm q ipm est idez est: vt p se li/
nee inest punctū z rectitudo: z nāq̄ sz q linea
est. z triāgulo sm q triāgulus duo recti etenī
p se triāgulus duobus rectis eq̄lis est.

¶ Atq̄ p se z hoc quo ipm est: eadē eē dico ve/ Argir.
luti linee p se punctū inest: rectūve: ea nāq̄ rō
ne qua linea est: z triāgulo hoc tres anguli cō
petunt duobus rectis equales: quo triāgulus
ē: p se. n. triāgul⁹ duob⁹ rectis eq̄les āgulos hz.

¶ Ostendit quō vl'e de quo h̄ agit est p se. Intēdit aūt talē
rōnem. Quicq̄d est sm q ipsum est p se cum per se sit idē
q sm q ipsum. sz vl'e est sm q ipsum. vt pbabitur. ḡ vl'e
est p se. de hac aūt rōne non ponit nisi virtutez medij. s. q
p se est idē q sm q ipsuz. Ex quo manifeste sequr q vl'e
sit p se. qz vt pbat vl'e est sm q ipsum. iō dicit (Per se au
tem z sm q ipsum ē idē) qd declarat p exēplū dicēs (vt
p se inest linee punctū z rectitudo z nāq̄ sm q linea est)
intēdit aūt in hoc exēplo talē rōnē. linee sm q linea est. i.
sm q ipsa est cōpetit ei punctus z rectitudo. sed h° cōpe/
tunt ei p se. ergo idē est sm q ipsum z p se. subdit aūt ali/
ud exēplū dicēs q (triāgulo sm q triāgulus est duobus
rectis). i. cōpetit ei hīe tres angulos eq̄les duob⁹ rectis: z
tñ hoc ē p se. ideo ait (etenī triāgulus p se est eq̄lis duob⁹
rectis). i. hz tres angulos eq̄les duob⁹ rectis. q. d. q triā
gulus sm q triangulus. i. sm q ipsum hz tres angulos:
sed hoc cōpetit ei p se. ergo idez est sm q ipsuz z p se. tūc
ergo est suppiēda rō. cū idē sit sm q ipsum z per se: vl'e vt M
patebit est sm q ipm. ḡ est p se. ¶ Notandū aūt q aliter
pūctus competit linee p se z alr̄ rectitudo. nam punctus
cōpetit linee p se q̄tū ad p̄mum modū sm quē diffinitio
vel pars diffōnis p̄dicatur de re p se. nam in diffōne linee
ponitur pūctus. rectitudo xo cōpetit linee per se q̄tum

ad 2^m

ad 2m modũ: qꝛ ꝓpria passio eius. Exemplificauit ergo phs de diuersis modis dicẽdi ꝑ se. intẽdit. n. sic arguere. In quolibet mõ dõi ꝑ se qcqd est ẜm ꝙ ipm est ꝑ se. qd nõ eẽt nisi idem esset hoc ⁊ illud. ergo idem est ẜm ꝙ ipsum ⁊ per se. vniuersale itaqꝫ qd ẽ ẜm ꝙ ipsum oportet ꝙ sit

A per se. ℂ Dubitaret forte aliqs: vtrũ idẽ sit ꝑ se ⁊ ẜm ꝙ ipsum vt videtur phs in lra dicere. ℂ Dõm. ꝙ ẜm ꝙ ipꝫ ⁊ per se non sunt simplr idẽ: imo se habent sicut supius ⁊ inferius. nam in plus est ꝑ se ꝗꝫ ẜm ꝙ ipsum. qꝛ idem ẽ ꝑ se ꝙ ꝑ causam existẽtẽ in se. sed tũc est ẜm ꝙ ipsum qñ illa causa est in eo ꝓcisa ⁊ adequata ⁊ cõpetit ei ẜm ꝙ hꝫ. vt per se ẽ homo sensibilis qꝛ in se homo hꝫ nãm sensibilẽ ꝓpter qd hꝫ in se causam vñ sit sensibilis: sꝫ non est ẜm ꝙ ipsum qꝛ hꝫ cã non ꝑcidit in hoie nec adeqtur in eo. imo eẽ sensibile cõpetit alijs ab hoie. eẽ. n. sensibile non cõpetit homini ẜm ꝙ ipsum: qꝛ nõ cõpetit ei ẜm ꝙ homo sed ẜm ꝙ aial. in plus est ergo eẽ ꝑ se ꝗꝫ ẜm ꝙ ipsum. ideo nõ ẽ idẽ omnino hoc ⁊ illud. nã multa sunt ꝑ se que nõ sunt

B ẜm ꝙ ipsum. ℂ Ulterius aũt dato ꝙ non oino sit idẽ ꝑ se ⁊ ẜm ꝙ ipsum. dubitaret forte aliquis quõ phs dicat ꝙ idẽ sit h ⁊ illud. ℂ Dõm. ꝙ ẜm phm. 7. ethic. totũ est magis idẽ parti ꝗꝫ pars toti. qꝛ quicquid hebꝫ pars ꝑtinet ad totũ: sꝫ multa hꝫ totum q̃ non ꝑtinẽt ad partẽ ⁊ in partibus q̃titatiuis totũ ẽ de rõne partis qꝛ si diffiniretur semicirculus poneretur circulus in diffõne ipsius. ps aũt ẽ non est de rõne totius. qꝛ si diffiniret circulus semicirculus non ingrederet diffinitionem eius. hec aũt q̃ dicta sunt de toto ⁊ partibus q̃titatiuis euidentius apparent de his que se habẽt vt superius ⁊ inferius. naꝫ superius est magis idẽ sub inferiori. qꝛ est de rõne eiusꝗꝫ inferius suo supiori quod non est de rõne ipsius. habet eniꝫ idẽtitatẽ cũ aliquo ⁊ est idẽ illi quicquid ꝑtinet ad rõneꝫ ipsius. Supiora itaqꝫ sunt eadẽ suis inferioribus. ⁊ sunt de rõne eoꝝ. non aũt econuerso. Signanter ergo phs ait. ꝙ per se est idem qd ẜm ꝙ ipsum. non autẽ econuerso. nihil est igitur aliud eẽ idem vt hic phs loqtur de eodẽ ꝗꝫ esse eẽntiale ei ⁊ esse de ratione eius ⁊ ꝙ illud non possit eẽ sine eo. ⁊ qꝛ per se est de rõne eius qd est ẜm ꝙ ipsum. ⁊ ẜꝫ ꝙ ipsum non põt eẽ nisi sit ꝑ se. idõ dr idẽ eẽ ꝑ se ⁊ ẜꝫ ꝙ ipꝫ. hꝫ itaqꝫ phs intẽtũ suũ: qꝛ per se ẽ de rõne eius qd ẽ ẜm ꝙ ipsum. ⁊ nõ põt eẽ aliud ẜm ꝙ ipsum nisi sit ꝑ se. vle ergo qd est ẜm ꝙ ipsum opꝫ ꝙ sit ꝑ se. Ad hec aũt vadũt exempla phi. ꝓbant. n. ꝙ quecunqꝫ cõpetunt linee ẜm ꝙ linea competũt ei per se. ⁊ q̃cunqꝫ competunt triangulo ẜm ꝙ triangulus competunt ei per se. ex quibus vult cõcludere ꝙ quicquid est ẜm ꝙ ipsum ꝙ sit ꝑ se. Tunc ergo vt dictum est suppleatur ratio. vle ẜm ꝙ patebit ẽ ẜm ꝙ ipm. ergo est per se. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Uniuersale autem est tunc cum in quolibet ⁊ primo demonstratur.

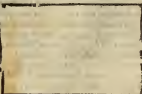
Argu. ℂ Tunc autem quippiam vniuersaliter inest: cum de quouis ⁊ primo ostenditur.

ℂ Ostẽso ꝙ vle sit de omni qꝛ ex necessitate. ⁊ declarato ꝙ vle si ꝑ se qꝛ est ẜm ꝙ ipsum. qꝛ idem est per se ⁊ ẜm ꝙ ipsum. hic ꝓbat quod supposuerat. vꝫ. ꝙ vle sit ẜꝫ ꝙ ipꝫ. ⁊ intẽdit talem rationẽ. quicqd est primo est ẜm ꝙ ipsuꝫ. vniuersale ẽ ꝑmo ergo vle est ẜm ꝙ ipsum. de hac aũt ratione nõ ponit nisi virtutẽ medij. vꝫ. qd illud est vle quod monstratur eẽ primo. ideo ait ꝙ (tũc aũt est vle qd cum monstratũ ẽ. vel cum monstratur in quolibet ⁊ ꝑ) tũc igitur est supplẽda ratio: cum vle sit ꝑ ⁊ idem sit ꝑ quod eẽ ẜm qd ipsum opꝫ ꝙ vle sit ẜm ꝙ ipsuꝫ. erit itaqꝫ vle de oi ꝑ se ⁊ ẜm ꝙ ipsum. ℂ Dubitaret forte aliqs vtrũ idem sit ꝑ ⁊ ẜm ꝙ ipm: ⁊ vr ꝙ non: qꝛ ꝑ ideꝫ est qd non ꝑ aliud vt infra dicit: tunc ergo arguatur sic triãgulus hꝫ tres hoc est ẜm ꝙ ipsum: qꝛ cõpetit ei in eo ꝙ triangulus. tamẽ nõ videtur ꝙ sit primo: qꝛ cõpetit ei ꝑ aliud vt ꝑ hẽre angulum extrinsecũ: non est ergo idẽ ẜm ꝙ ipsum ⁊ ꝑ. ℂ Di- D
cẽdum. ꝙ vt hic phs loqtur de primo idem est ꝑmo ⁊ ẜm ꝙ ipsum: qꝛ quicquid cõpetit alicui primo cõpetit ei ẜm ꝙ ipsum ⁊ econuerso: nec est dĩa realis inter illa nisi forte sit inter ea dĩa ẜm rationẽ ⁊ ẜm modũ itelligẽdi sicut est dĩa inter ens ⁊ vnum. naꝫ lꝫ oẽ ens sit vnum ⁊ ecõuerso: rõ entis consistit in põne: sꝫ ratio vnius qd ↄuertitur cum ente ↄsistit in negatione. nã q̃libet res est hoc ⁊ non aliud. in q̃tuꝫ igit est hoc dr eẽ ens. ꝓut ꝟo non est aliud vt ꝓut ẽ indistincta a se ⁊ distincta ab alia dr eẽ vna. sic ⁊ in ꝓposito qd cõpetit alicui ẜm ꝙ ipm cõpetit ꝑ. Sꝫ ratio eius qd ẽ ẜm ꝙ ipm sumit positiue. rõ ꝟo eius qd est ꝑ sumitur negatiue: vt triangulus hꝫ tres ẜm ꝙ ipsum ⁊ ꝑ: sꝫ dicitur hoc hẽ ẜm ꝙ ipsum ꝓut hꝫ hoc vt triangulus. Sꝫ qꝛ non hꝫ hoc ab alio dr h hẽ ꝑ. ergo hẽre tres alr cõpetit triãgulo ẜm ꝙ ipsum ⁊ vt cõpetit ei vt triãgulo: ⁊ alr competit ei ꝑ vt prout non hꝫ hoc ab alio. differunt ergo ẜm ꝙ ipm ⁊ ꝑ non realiter: qd aliud sit primo qd non sit ẜm ꝙ ipsum vel ecõuerso: sꝫ differunt ẜm modum itelligẽdi ꝓut vnũ sumitur negatiue aliud positiue. Uel possumus dicere ꝙ vtrũqꝫ tam ꝑ ꝗꝫ ẜm ꝙ ipsum sumitur positiue: aliter tamẽ ⁊ aliter. nam triangulus in eo ꝙ triangulus hꝫ tres. ⁊ est ratio q̃re alia habent tres: ita ꝙ quicqd habet tres hoc ei cõpetit. ꝑ triãgulũ igitur ꝓut triãgulus ⁊ in eo ꝙ triãgulus hꝫ tres dr hec passio ei cõpetere ẜm ꝙ ipsum: sꝫ ꝓut est ratio q̃re oia alia sunt talia dicit ei competere ꝑmo. hoc ergo qd dr ꝑ potest habere duplicẽ intellectum. vnum negatiuũ. aliũ positiuũ. negatiue quidẽ sumitur ꝑ ꝓut significat idẽ qd non ab alio vel non ꝑ aliud. positiue ꝟo sumitur ꝓut idẽ significat ꝑ qd eẽ aliorum cãm. qualitercũqꝫ tñ sumatur ꝑ pꝫ ꝙ non differt realiter a ẜm ꝙ ipsum: sed differt ẜm rõnem ⁊ ẜm modum intelligẽdi. ℂ Qd ꝟo obijciebatur ꝙ hẽre tres E
non cõpetit triangulo ꝑ: qꝛ cõpetit ei per aliud. vt ꝑ hẽre angulũ extrinsecum in sequẽti qõne soluetur. ℂ Dubita- F
ret fortasse aliqs vtrum ꝑ ⁊ ẜm ꝙ ipsum sint idẽ qd competere alicui ꝑ ⁊ ẜm ꝙ ipsum qñ non cõpetit ei per aliud sed hoc est eẽ imediatum. ergo ⁊c. ℂ In ↄ̃riũ ẽ. qꝛ imediata ꝓpositio ẽ qua non ẽ altera ꝑor: ⁊ talium nõ ẽ demonstratio vt põt patere ꝑ habita. sꝫ ꝙ triangulus hẽat tres lꝫ hoc competat ei ꝑ ⁊ ẜm ꝙ ipm. tñ hoc hꝫ al's ꝓpõnes ꝑores ⁊ põt demõstrari. ergo ꝑ ⁊ ẜm ꝙ ipsum non est ideꝫ ꝙ imediatũ. ℂ Dõm. ꝙ esse ꝑ ⁊ ẜm ꝙ ipsum est eẽ non per G
aliud. sꝫ eẽ non ꝑ aliud põt intelligi duplr. vel non ꝑ aliud subm vel non ꝑ aliã cãm. hẽe ergo tres cõpetit triãgulo nõ ꝑ aliud. qꝛ non ꝑ aliud subm. nã nullũ est subm cui cõpetit ꝑ hec passio ꝗꝫ triãgulo. imo cuilibet alij cõpetit ꝑ triãgulũ. tñ hñ cõpetit ei per aliud qꝛ competit ei ꝑ aliaꝫ cãm vt ꝑ hẽre angulũ extrinsecũ. verũ tñ qꝛ hec cã oritur ex ꝑncipijs spẽi non ex ꝑncipijs indiuidui idõ cõpetit ei ꝑ se. qꝛ sicut qd cõpetit alicui ꝑ suã eẽntiam ⁊ ꝑ ꝑnᵃ spẽi dr ei cõpetere ꝑ se. ita ꝙ competat ei ꝑ causaꝫ hñtẽ ortũ a talibus ꝑncipijs dr ei per se cõpetere. Dicemus ergo ꝙ triangulum hẽe tres cõpetit ei ꝑ se ⁊ ꝑ ⁊ ẜm ꝙ ipsum aliter ⁊ tñ ⁊ aliter. nã hec passio orit ex ꝑncipijs triãguli ⁊ cõpetit triãgulo in eo ꝙ triãgulus ⁊ cõpetit alijs ꝑ triangulũ. prout ergo orit ex ꝑncipijs spẽi trianguli vel hꝫ eẽ per cãm hñtem ortũ a talibus ꝑncipijs: competit triãgulo ꝑ se. sꝫ vt cõpetit ei in eo ꝙ triangulus cõpetit ei ẜm ꝙ ipm. Sꝫ 3º ꝓut non cõpetit triãgulo ꝑ aliud subm: sꝫ alijs cõpetit ꝑ triãgulũ dr triangulo cõpetere ꝑ. pꝫ ergo quõ accipitur ꝑ se. ꝑ ⁊ ẜm ꝙ ipsum ⁊ hec nõ sunt oino idem qd imediatum. nã tũc ꝓpositio ẽ imediata qñ passio sic se hꝫ ad subm ꝙ nõ cõpetit ei: nec ꝑ aliud subm nec ꝑ aliam cãm

per quam possit demõstrari. ideo ꝓpõnes imediate sunt indemonstrabiles. sed qđ cõpetit alicui ſm ꝙ ipsum ⁊ ꝑ hꝫ non competat ei ꝑ aliud subm: põt tñ ei competere per aliam cãm. iõ talia possunt demõstrari: immo potissima demonstratio non ẽ nisi taliũ. ℭ Deinde cũ dicit.

ℭ Ut duos rectos hr̃e nꝫ figure cuilꝫ ĩest vl'r ⁊ tñ est demr̃are de figura ꝙ duos habeat. Sed nõ cuiuslꝫ figure ẽ nꝫ vtitur q̃libet figura demonstrans. Quadrãgulus. n. figura quidẽ est. non autẽ habet duob⁹ rectis eq̃les.

Quandrugulus.

Argir. ℭ Ueluti eq̃les duobus rectis hr̃e: nõ vl'r inest figure: ⁊ tñ de figura duoꝝ rectoꝝ angulorũ equalitatẽ licet ondere: ſꝫ non de q̃uis figura nec ondens figura quauis vtitur: quadratum enim est quidem. Figura nõ tamẽ habꝫ tres angulos duobus rectis equales.

ℭ Declarat in qbus nõ hꝫ eẽ vl'e vel qđ idẽ est ondit quot modis ĩpedit vl'e. Ad cuius euidẽtiã sciẽdũ ꝙ hꝫ vl'itas vt pꝫ ꝑ iã dicta sumẽda est ex pte reꝝ non ex pte signorũ tñ. vt tũc dĩ ꝓpõ vl'is qñ res ipse hñt vl'em habitudinẽ adinuicẽ vt qđ ꝑdicatũ inest vl'r subiecto ⁊ subm subijcit̃ ꝑdicato vl'r. dupl'r itaq; põt impediri hꝫ vl'itas vl' ex particularitate ꝑdicati qꝛ ꝑdicatum est pticularius subo. vl' ex pticularitate subi qꝛ sbm ẽ pticularius ꝑdicato. Duo g̃ facit ſm ꝙ 2' ĩpedit̃ vl'itas. nam ꝑ ostẽdit qũo impedit̃ ex particularitate ꝑdicati. 2° declarat qũo ex particularitate subiecti ibi (Sꝫ eq̃tibiarũ) Continuet̃ g̃ sic. dictum est ꝙ vl'e est de oĩ ꝑ se ⁊ ſm ꝙ ipm ⁊ tunc vl'e est qñ passio inest subo ſm ꝙ ipsum ⁊ dĩo equat̃ subiecto. Sꝫ si subiectum excederet passionẽ ⁊ passio non ineẽt cuilibꝫ subiecto non eẽt vl'e (vt hr̃e duos rectos nec inest cuilibet figure vl'r. ⁊ tñ est). i. cõpetit (demr̃are de figura vt habeat duos) rectos (ſꝫ non est cuiuslꝫ figure) .i. non demõstrat̃ hec passio de qualibet figura nec demr̃ans hãc passionẽ vtit̃ q̃libet figura. ⁊ iõ subdit ꝙ (q̃drangulus quedaꝫ figura est. ⁊ nõ habet) angulos (equales duobus rectis.) figura ergo hꝫ tres. non ẽ ꝓpositio vl'is. qꝛ hoc non competit figure cuilibet: sed hoc ꝑdicatũ est particulari⁹ subiecto. ℭ Notãdũ aũt ꝙ quadrangulus non hꝫ angulos

D equales duobus rectis. imo hꝫ eos equales quatuor rectis. Est enim quadrãgulus diuisibilis in duos triangulos. qꝛ si diuidatur ꝑ dyametrum ⁊ ducatur dyameter de angulo ad angulum fierẽt ibi duo triãguli. sed anguli cuiuslibet trianguli valẽt duos rectos. ergo anguli quadrãguli valẽt quatuor rectos. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Sed equitibiarũ hꝫ qdẽ fortasse duobus rectis eq̃les ſꝫ non primũ. ſꝫ triangulus prius. Qđ igitur qđlꝫ primũ monstrat̃ duos rectos hr̃e aut qđcunq; aliud huic ꝑmo inest vl'e.

Argir. ℭ Is ẽt triãgulus qui duoꝝ est eq̃liũ laterũ hꝫ qdẽ quis duob⁹ rectis eq̃les: sed nõ ꝑmus: sed triãgulus prior. Qui igitur demõstrat̃ ꝑmus duobus rectis equales hr̃e: vel quoduis aliud: ei primo vniuersaliter competit.

ℭ Secundo ostẽdit quomodo impeditur vl'itas ex particularitate subiecti. naꝫ si dico equicrus hꝫ tres ſꝫ omnis equicrus habeat tres. non tamen hec est propositio vl'is vt hic de vl'i loquimur: ſꝫ impeditur vl'itas hec ex pticularitate subi. qꝛ subꝫ est pticularius passione. ⁊ nõ inest hec passio ꝑimo inest triangulo ꝑ: ideo ait (Sꝫ eq̃tibiarum) .i. equicruris. hec qdem figura (habet forte duobus rectis equales: sed nõ) est hic (ꝑmum) ideo non est ibi vl'e (sed triãgulus) hꝫ (prius). i. habet ꝑ. ⁊ subdit. (qđlibet igitur) sꝫ. subm (qđ monstratur ꝑm̃ habere duos rectos) .i. habere hanc passionẽ. (aut qđcunq; aliud). i. quecũq; alia passio monstretur de subiecto ꝑ (huic primo). i. huic cui inest primo (inest vl'e) ergo ad hoc vt sit vl'e dꝫ passio inesse subo ꝑ vt non ipediatur vl'itas ex pticularitate subiecti: ⁊ dꝫ ineẽ cuilibet subo: vt non impediatur vl'itas ex particularitate ꝑdicati. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Et demõstratio per se huiusmodi vl'r ẽ. aliorum aũt quodãmodo ⁊ non per se neq; non ẽ vniuersaliter sed frequẽtius. C.

Argir ℭ Et demr̃atio ꝑ se eius vniuersaliter est. Ceteroꝝ ṽo quodãmodo: non per se: nec eius vniuersaliter est qui duoꝝ est equalium lateꝝ: sed superat ⁊ ad plura sese extẽdit.

ℭ Ostẽdit quomodo hꝫ vniuersalitas sit vtilis ad demonstrationẽ: ꝓpter qđ sciẽdũ ꝙ per se ⁊ ꝓprie passio non demonstratur nisi de suo subiecto vl'i: vt habere tres nõ demonstratur nisi de triãgulo. Si aũt demõnstratur de alio vt de equicruri hoc erit per comparationẽ ad triãgulũ: ideo ait ꝙ (demonstratio per se) ⁊ ꝓprie (est hꝫ vniuersalis) qꝛ non demõstratur passio ꝓprie nisi de subiecto suo vniuersali (alioꝝ aũt) subiectoꝝ (est quodãmodo non ꝑ se). i. non ꝓprie nec vniuersaliter vt eq̃tibiarum (nõ vniuersaliter est). i. habere tres non demonstratur de equitibiarum. i. equicruri (vniuersaliter sed frequẽtius) .i. sed est frequẽtius. i. est in plus: vt hꝫ alia translatio. hec eniꝫ passio habere tres est in plus q̃ꝫ equicruris ⁊ est vniuersalior eo. ℭ Notãdum aũt ꝙ si demõstrãtur habere tres de triãgulo qꝛ hoc est vniuersale subiectũ ipsius dicitur 3
esse demonstratio vniuersalis. Sꝫ si demonstretur de equicruri aut de alia specie triãguli dicitur esse demonstratio particularis. ergo de triangulo demonstratur hec passio vniuersaliter. sed de alijs a triangulo vt de equicruri vel de alijs spẽbus trianguli demonstretur hec passio quodammõ: qꝛ demonstratur particulariter cum subiectuꝫ sit particularius passione. per se ergo demõstratio est de subiecto ꝑmo ⁊ vniuersali. ⁊ qꝛ sic ẽ patet quomodo vniuersalitas demonstrationi sit vtilis.

Oportet aũt nõ latere qm̃ multotiẽs cõtingit peccare ⁊ nõ esse qđ demõstrat̃ primũ vl'e ſcđm ꝙ videtur demonstrari vniuersale primum. T.c.12.

Argir. ℭ Oportet aũt non latere errorem per sepe fieri: ⁊ non esse id quod ostenditur primum vniuersale quemadmodum esse videtur.

ℭ Postq̃ꝫ phs ondit qd est vl'e ⁊ declarauit quot ꝯditiões req̃runt̃ ad vl'e. qꝛ requiritur ꝙ sit de omni ꝑ se ⁊ ſm ꝙ ipsum. In parte ista declarat qũo ꝯtigit circa vl'e errare. ⁊ qũo ꝯtingit decipi circa ipsum. Circa qđ duo facit. qꝛ ꝑ ꝓponit qđ intẽdit. 2° exeq̃tur de intẽto ibi. (Oberramus autem.)

aũt). Dicit ḡ ꝙ (. Opꝫ aũt non latere qm̃ multotiẽs cõtingit peccare) circa vl'e (⁊) ꝯtingit multotiẽs (non eẽ qd̕ de-

A mõstratur vl'e ꝑm ſm ꝙ videt demr̃ari vl'e ꝑm). ¶ Notãdum aũt ꝙ malũ nõ poteſt vitari niſi cognituꝫ ſit. ne erremus ⁊ decipiamur circa vl'e opꝫ declarare quot modis contingit errare circa ipſum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Oberramus aũt hanc deceptionem cuꝫ autem nihil ſit accipere a ſuperiori extra ſingulare quam ſingularia.

Argir. ¶ Decipimur aũt hac deceptione: cũ aut p̃ter ſingulare vl' ſinglãria nihil ẽ qd̕ accipiat̃ ſupi⁹.

¶ Exeq̃tur de intẽto. Circa qd̕ tria facit. qr̄ p̄ narrat quot modis ꝯtingit errare circa vl'e. 2° exẽplificat de erroꝛib⁹ illis. 3° dat doctrinã ⁊ artẽ per q̃ꝫ quã poſſumus cognſcere vl'e ꝑm. 2ª ibi (. Si vero aliq̃s demr̃abit) 3ª ibi (. Utrũ aũt ſm ꝙ eſt triãgulus). Ad euidẽ: lã p̃me partes ſciẽdũ ꝙ circa aliq̃d vl'e vel circa aliq̃d cõe ꝯtingit errare tripl'r. p̄ ſi cõe illud non hẽat ſub ſe multa inferioꝛa actu: ideo qd̕ oñſuꝫ eſt de ſupioꝛi credit̃ oñſum eẽ de inferioꝛi. 2° ꝯtingit errare ſi illud cõe hꝫ plura inferioꝛa. attñ hoc cõe eſt inoiatuꝫ: ⁊ q2 neſcim⁹ noiare tale cõe ꝙ oñdimus de ſuis inferioꝛibus credimus oñſum eẽ de hoc cõi. 3° poſſumus errare ſi aliqd̕ cõe hẽat magnã ſilitudinẽ ⁊ magnã viciniateꝫ ad aliquã ſuam partẽ vel ad aliqd̕ ſuũ inferius: ꝓpter qd̕ q̃ conueniũt ſuperioꝛi demr̃amus de iferioꝛi. vnde autẽ ſumũtur iſti erroꝛes. ⁊ q̃re tot ſint. i ꝓſequẽdo patebit. Ad pñs tñ ſufficiat ſcire ꝙ hos tres narrat. Tria ḡ facit. q2 p̄ determinat de erroꝛe p̄: 2° de 2°: 3° de 3°: 2ª ibi (Aut ſi gdẽ) 3ª ibi (. Aut ꝯtingit eſſe). Dicit ergo (. Oberramus aũt deceptionẽ hãc). i. ꝓpter deceptionẽ hãc (cum aũt nihil ſit a ſupioꝛi accipere). i. ſub ſupioꝛi (eẽ ſingulare aũt) ſu. ſi nihil ſit accipere aliud (q̃ꝫ ſingularia) alia autem lr̃a eſt planioꝛ vbi dr̃. ꝙ oberramus cũ nihil ſit accipere a ſuperio-

B ri p̃ter ſingulare vel ſingularia. ¶ Notãdũ aũt ꝙ cõmune actu non hẽre plura inferioꝛa põt itelligi dupl'r vel ſi illud cõe ſit ſpẽs ⁊ nõ hẽat actu ſub ſe niſi vnũ ſingulare: vel ſi ſit genus ⁊ hẽat ſub ſe actu multa ſingularia. ſed nõ hẽat ſub ſe niſi vnã ſolã ſpẽm. ḡ erram⁹ ſi ſub ſupioꝛi vel ſub cõi qd̕ eſt ſpẽs nõ ſit accipe niſi vnũ ſingulare. vel errarem⁹ ſi ſub cõi qd̕ eſt gen⁹ nõ ſit accipe aliud q̃ꝫ mlt̃a ſin-

C gularia. nõ aũt ſit ſibi accipe multas ſpẽs. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ ſi nõ eẽt niſi vna ſpẽs triãguli. vtputa ſi nõ eẽt niſi yſochelesq2 nõ viderem⁹ aliũ triãgulũ q̃ꝫ yſochelẽ credere- mus ꝙ illud qd̕ demr̃at̃ de yſochele demr̃aret̃ de triãgulo ſimpl'r. ⁊ illud qd̕ demr̃aret̃ d̕ yſochele in eo ꝙ yſocheles. crederem⁹ demr̃atũ eẽ de triãgulo in eo ꝙ triãgulus. hoc. n. poſito. ꝙ nõ eẽt actu niſi hec ſpẽs triãguli q̃ eſt yſocheles putarem⁹ ꝙ hẽre tres q̃ eſt ſimpl'r paſſio trianguli eẽt ſimpl'r paſſio yſochelis. ⁊ ita errarem⁹ circa ſbm vl'e. q2 crederem⁹ yſochelẽ eẽ ꝑm ⁊ vl'e ſbm de hẽre tres. ⁊ qd̕ dictũ eſt de gñe ſi nõ hẽret actu niſi vnã ſpẽm. itelligẽdũ eſt de ſpẽ ſi nõ hẽret actu niſi vnũ idiuiduũ. q2 h̃ poſito ꝙ eẽt

D ꝑ ſe ſpẽi. crederem⁹ eẽ ꝑ ſe idiuiduũ. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ ſi q̃rat̃ vtꝝ in vna ſpẽ poſſit reſeruari gen⁹. dici põt ꝙ ſpecies põt ꝯſiderari dupl'r. vel vt hꝫ eſſe in ſuis particularibus actu vel vt hꝫ eẽ in ſuis cauſis. exñte eniꝫ vna ſpẽ ſm eſſe qd̕ hꝫ i ſuis particularib⁹ ⁊ exñte illa ſpẽ vl' exñtib⁹ alijs ſpẽbus ſm eſſe qd̕ habẽt in ſuis cauſis poterimus h̃ modo ſaluare rõnem gñis: nam ſi nulla ſpẽs eẽt in actu. ſꝫ ſolum hẽret eſſe in ſuis cauſis poſſemus ſaluare rõnẽ gñis. eſſet. n. flos genus dato ꝙ nec roſa nec liliũ nec aliq̃ ſpẽs floꝛis haberet eẽ in ſuis particularibus ſed ſolum in ſuis cauſis. Sed ſi ſit vna ſpẽs tñ vel in ſuis particularibus vel cauſis. alie vero ſpẽs nec hoc mõ nec illo eẽ habeãt nl'lo mõ in tali vna ſpẽ poterit rõ gñis reſeruari. ¶ Dubitaret forte aliq̃s in quo peccat h̃ erroꝛ ꝯtra vl'e. ¶ Dõm ꝙ

E peccat ꝯtra hãc particulã que eſt ſm ꝙ ipm. dcm̃ eſt eniꝫ ꝙ vl'e dꝫ eſſe de oi per ſe ⁊ ſm ꝙ ipm. ḡ ſi non eẽt niſi vna ſpẽs triãguli crederem⁹ ꝙ illa ſpẽs eẽt vt dcm̃ eſt ſbm vl'e ⁊ primum huius paſſionis qd̕ eſt hẽre tres. ⁊ crederem⁹ ꝙ illa paſſio cõpeteret illi ſpẽi ſm ſeipſam. ⁊ q2 hoc modo non cõpetit. ideo erramus circa ſbm vl'e ꝑm cum credimus eſſe vl'e ꝑm qd̕ non eſt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut ſi eſt quidem ſed innominatuꝫ ſit in differentibus ſpecie rebus.

Argir. ¶ Aut eſt gdẽ ſed noie caret i diuerſis ſpẽ reb⁹.

¶ Ponit 2m erroꝛẽ dicẽs ꝙ (aut) ſu. erramus (ſi ſit quidẽ) ſu. accipe ſub ſupioꝛi plura iferioꝛa (. Sed) illud cõe vl'e (ſit inoiatuꝫ) ⁊ hoc erroꝛ eſt ſu. (in rebus differentib⁹ ſpẽ.)

F ¶ Notãdũ aũt ꝙ qñ vl'e ⁊ aliq̃d cõe cui cõpetit aliq̃ pa⁹ ꝑ eſt inoiatum de leui erram⁹: q2 multotiẽs ꝓbam⁹ paſſionem illã non de ſuo ꝓprio ſbo: q2 eſt inoiatum. ſed de ali-

G quo alio. ⁊ credimus illud eẽ ſbm vl'e ꝑm qd̕ nõ ẽ. ¶ Dubitaret forte aliq̃s in quo peccat hic erroꝛ ꝯ vl'e. ¶ Dõm ꝙ peccat ꝯtra hanc particulã que eſt ꝑ ſe: vtputa ſi nõ eſſent niſi tria coꝛpoꝛa in mũdo. vꝫ ferrũ lapis ⁊ lignũ cum nihil ſit viſibile niſi coꝛpus. eẽ viſibile nõ ꝯpeteret niſi ferro lapidi ⁊ ligno. Si ḡ eſſe coloꝛatũ in quo conueniũt illa coꝛpoꝛa ſm ꝙ ſunt viſibilia non eẽt nobis ndiatum ꝓbaremus eẽ viſibile de oibus his coꝛpibus ferro lapide et ligno vel de aliquo iſtoꝝ. ⁊ crederem⁹ accipere ſbm per ſe ⁊ vl'e ꝑm. ⁊ acciperemus ſbm ꝑ accñs. accidit. n. ſbe ꝙ ſit viſibilis. igitur illud cõe in quo cõueniunt res drñtes ſpẽ poteſt eẽ non vt genus: ſicut eẽ coloꝛatũ hꝫ ſe ad illa coꝛpoꝛa de q̃bus fecimus mẽtionẽ. Ideo ſi tale cõe ſit inoiatum ⁊ ꝓbetur paſſio de ipſis inferioꝛibus accipiem⁹ ſbm per accñs: non erit ergo ſbm vl'e ꝑm: q2 deeſt ibi ꝯditio q̃ eſt per ſe: ⁊ ſi dicat̃ ꝙ ꝯtingit aliq̃ñ tale cõe eẽ gen⁹. ideo ſi de ſuis inferioꝛibus ꝓbetur paſſio non eẽt hoc ꝑ accñs: ſed ꝑ ſe: q2 que ſunt gñis per ſe cõpetũt ſpẽi dici dꝫ ꝙ accidit ꝙ tale cõe ſit gen⁹. q2 vt patuit in exẽplo ꝓpoſito poteſt ꝯtingere ꝙ tale cõe non ſit gen⁹: ⁊ quo poſito accipiet̃ ſbm oio ꝑ accñs vt in eodẽ exẽplo patebat. Ideo dõm ꝙ ſm hũc erroꝛẽ nõ accipit̃ ſbm vl'e ꝑm. q2 peccat̃ ꝯtra hãc conditionem que eſt per ſe. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut ꝯtingit eẽ ſic̄ in parte totũ in quo monſtrat̃. Eis. n. que ſunt in p̃te ineſt gdẽ demr̃atio ⁊ de oi erit: ſꝫ tñ non erit huiuſmodi primi vl'r demr̃atio. Dico aũt hmõi primi ſm ꝙ eſt demonſtratio cuꝫ ſit primi vniuerſalis.

A ¶ Aut eſt vt pars totuꝫ id de quo demõſtrat̃. Parti nanq3 accomodabit̃ quidẽ demr̃atio ⁊ de qualibet erit. At tamẽ nõ erit huius p̃mi vl'r demr̃atio. Atq3 huiuſce p̃mi: vt hoc eſt demonſtrationem dico: cũ eſt primi vl'r.

¶ Adducit 3m erroꝛẽ ſiue 3am deceptionẽ dicens ꝙ (aut) ſu. contingit errare ſi illud (in quo mõſtrat̃). i. de quo monſtratur. ſu. pa⁹ (ꝯtingit eẽ ſicut totũ in parte). i. ſicut totuꝫ hñs magnã affinitatẽ ⁊ ꝓximitatẽ cũ parte. nã tũc ſu. ꝓpter hoc ꝓximitatẽ totius ad partẽ qd̕ eſt ptis attribueret toti. ⁊ paſſio q̃ eſt partis ꝓbat̃ de toto cũ credimus eẽ ſbm vl'e ꝑm qd̕ nõ eſt. ideo ſubdit (eis. n.) ſu. totis (que ſunt in p̃te). i. que hñt magnã affinitatẽ ⁊ ꝓximitatẽ cum parte (ineſt gdem demr̃atio). i. demõſtratur gdem ex talibus totis q̃ inſunt partib⁹ (⁊) ſu. talis demõſtratio (erit de oi). i. videbitur eẽ de oi (. ſed tñ) ſu. ſm rei veritatẽ (demr̃atio) ſu. il-

la(nō erit)ſu.de oī(hui⁹ pmi).i.hui⁹ ſbti qḋ ponit vle p^m. ⁊ exponit ſe qd appellat vle p^m dicēs.(Dico aūt hui⁹ pmi ſm ꝙ eſt)vlr(demſtatio.cū) demſtatio (fit pmi vlis).q.d. ꝙ iſtud appellat ſbm vle p^m cuius eſt vlis demſtatio cum
D demſtatio vlis fit ſemp reſpectu vlis pmi. ℭ Notādū aūt ꝙ demſtatio particularis poteſt eē reſpectu ſubiecti non vlis.vt lȝ yſocheles qui nō eſt ſbm vle ⁊ p^m reſpectu hui⁹ paſſionis que eſt hēre tres tñ p demſtationē particularē poteſt h̄ paſſio demſtari de h̄ ſbto.Sed vt in lra tāgit vlis
E demſtatio ſp eſt reſpcū ſbti vlis ⁊ pmi. ℭ Notādū ēt ꝙ mlta tota vident hīe maximā affinitatē ad partes.Et multa ſupiora hnt maximā pximitatē ad inferiora.Crederet forte aliqs ꝙ linea recta eo ꝙ recta ē ſup aliā lineā cadēs ſemp caderet recte.⁊ qꝛ linea ſup aliā cadēs facit angulū rectū ideo forte aliqs crederet ꝙ oīs angulus rectilineus eē rectus.angulus ꝗ itaqȝ rectiline⁹ q eſt gen⁹ ad angulū rectū hȝ magnā affinitatē ⁊ pximitatē cū ipſo.ſi ḡ pp hāc pximitatē paſſio q̄ cōpetit angulo recto demſtaret de rectilineo illa demſtatio eēt de oī.i.videret eē de oī.tñ reſpectu anguli rectilinei qḋ ponit eē ſbm vle p^m non erit ſupple de oī.erit.n.illa paſſio d̄ oī reſpectu anguli recti.ſȝ nō
K reſpectu anguli rectilinei. ℭ Dubitaret forte aliqs in q̄ peccat h̄ error ꝯtra vle. ℭ Dōm.ꝙ peccat in hāc particulā q̄ eſt dici de oī.nā ꝗ̄tūcūqȝ totū hēat pximitatē ad ptē nūq̄ȝ paſſio partis reſpcū toti⁹ erit de oī.pp.n.hō⁹ pximitatē videbit forte eē de oī ſȝ non erit.Ex hoc aūt apparet nūs ⁊ ſufficiētia hay deceptionū vel hoꝝ erroꝝ.nā cum ad vle vt patuit in lectione p̄cedēti ꝯcurrere debent tres conditiones qꝛ nūq̄ȝ eſt ſbm vle reſpectu alicuius paſſionis niſi ſit ibi de oī per ſe ⁊ ſm ꝙ ipſum.in accipiēdo ſbm vle p^m poſſumus decipi ſm tres cōditiones p̄tactas ⁊ iuxta nūm harum triū conditionū. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Si igitur aliqs demſtrabit ꝙ recte qdē nō intercidāt videbit vtiqȝ hmōi eſſe demſtratio pp id ꝙ ineſt rectis:nō aūt eſt niſi quidē qm̄ ſic eq̄les ſint fiat hoc mō.ſed aut quolȝ eq̄les.

Argir. ℭ Si igit qſpiā oñderit rectas duas lineas nō cōcurrere inter quas:eadē in parte ſunt anguli recti:recta ex linea ſecāte:illas oborti huius ex eo demſtratio pprie videbit eſſe:qꝛ ſic ē in oībus angulis rectis:veruȝ non eſt quippe cuȝ id fiat:nō ex eo quia ſi ſint illi anguli duobus rectis equales:ſed ex eo quia quouis modo duobus equales ſint rectis.

ℭ Exēplificat d̄ p̄fatis erroribus.Circa qḋ tria facit qꝛ p̄ ponit exēplum de errore 3°.2° ponit exēplū de p̄re ⁊ 3° de 2° 2° ibi(.Et ſi triāgulus)3° ibi.(Et pportionale). Dicit ḡ (ſi ergo aliqs demſtabit qm̄ recte linee nō incidūt).i.nō concurrūt(videbit vtiqȝ hō⁹ eſſe demſtatio ppter id).vȝ.ꝙ hᶜ paſſio non ꝯcurrere videt ieſſe(rectilineis:ſed nō eſt aūt) ſu.hō⁹ demſtatio(niſi qd fiat hoc(.i.fiat determinatio(qm̄ ſint ſic eq̄les).i.eque diſtātes.⁊ ſubdit(ſi aut eq̄les).i.ſi accipiant linee eq̄les.i.eque diſtātes (in quolȝ) erit ibi de quolibet:hoc eſt erit ibi de oī ⁊ erit demſtatio vlis. ℭ No
L tandum aūt ꝙ ea que ſunt ſpēi cōpetunt gñi lȝ non cōpetant ei vlr.eſſe.n.rōnale qḋ cōpetit homini cōpetit aiali non oī. ℭ Notādū ēt ꝙ linee recte ſunt genus ad lineas
M eq̄les.i.eque diſtātes.non ꝯcurrere aūt eſt ppria paſſio linearum eque diſtātium.Si ergo ppter affinitatē quā habēt linee recte ad lineas eque diſtātes:⁊ ſi ppter h̄ ꝙ hec paſſio cōpetit lineis rectis qꝛ cōpetit lineis eque diſtantibus quaſi ibi recte vellemus hanc paſſionē demſtare de

lineis rectis ſimplr deciperemur ſm 3^m errorē qꝛ non erit ibi de omni q̄re ſi accipiātur linee equales.i.eque diſtantes erit ibi de quolibet.i.de omni.Sed ſi accipiātur linee recte ſimplr non erit ibi de omni qꝛ non cōpetit oībus rectilineis hec paſſio que eſt non intercidere.i.non cōcurrere. ℭ Dubitaret forte aliquis quare ē impoſſe lineas eq̄
N diſtantes concurrere etiam ſi in īfinitū ptrahant. ℭ Dicendum.ꝙ hec.q.ſoluitur ex his que dicuntur in geometria.nam vt oñditur ibi ſi lineas paralellas ſecet aliqua linea:vtputa ſi linea.a.b.eſt paralella ⁊ eque diſtās linee.c.d.ſi has duas lineas ſecet.e.f.faciet ex eadē parte duos āgulos eq̄les duobus rectis.ſi ḡ p̄dicte due linee poſſent concurrere ad aliquē pūctum ſit ille pūctus.g.hēbit igitur triāgulus.e.f.g.tres āgulos valētes plus q̄ȝ duos rectos.qḋ eſt impoſſibile. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Et ſi triāgulus nō eēt aliud q̄ȝ yſocheles videbitur vtiqȝ huius eē demonſtratio.

ℭ Et ſi nullus alius eſſet triangulus q̄ȝ hiſce qui duoꝝ eſt equaliū lateꝝ:huic vt duoꝝ eſt equaliū lateꝝ angulos equales duob⁹ rectis habere cōpetere videtur. Argir.

ℭ Ponit exēplum de errore p̄ qui eſt qm̄ cōe ſub ſe non hȝ plura inferiora.vt qm̄ genus non hȝ ſub ſe plures ſpēs.vel qm̄ ſpēs nō hȝ ſub ſe plura idiuidua.ideo ait.(⁊ ſi triāgulus nō eēt aliud q̄ȝ yſocheles videret vtiqȝ eē demſtatio(ſm ꝙ yſocheles.q.d.ꝙ ſi non eēt alia ſpēs trianguli q̄ȝ yſocheles poſſemus de levi decipi qꝛ h̄ poſito forte videretur nobis ꝙ hīe tres poſſet demſtari de yſochele ſm ꝙ eſt yſocheles.qḋ eſt falſum. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Et pportionale qḋ ⁊ cōmutabilr eſt ſȝ ꝙ numeri ſunt ⁊ ſȝ ꝙ linee ⁊ ſȝ ꝙ firma ⁊ ſȝ ꝙ tpa ſunt quēadmodū ⁊ demōſtratū ē aliqn̄ ſeorſū contingēs eē de oībus vna demſtratione monſtrari.Sȝ ppter id qḋ nō eſt denoiatū aliqḋ ſȝ ꝙ oīa hec vnū ſunt nūeri lōgitudīes tpa firma ⁊ ſpē dr̄ia ſeorſuȝ adinuicē accepta ſunt:nō āt vle mōſtrat:nō.n.ſȝ ꝙ linee ſunt:nec eniȝ ſȝ ꝙ tēpora ſunt aut ſecundum ꝙ nūeri inherat:ſed ſecundū ꝙ hoc eſt qḋ vle ponūt eſſe.

ℭ Et ſilitudo rationū mutato ordīe nūeris:vt nūeri ſunt.Lineis:vt linee:ſolidis:vt ſolida:tēporibus deniqȝ:vt tpa videt cōpetere:quēadmodū ſeorſuȝ oliȝ oñdebatur:qḋ tñ vna demōſtratione de oībus demſtari poteſt:ſȝ quia non ſunt quippiā vnuȝ hec oīa noīe vocitatuȝ nūeri inquā longitudines:tēpora ſolidaqȝ:atqȝ differunt inter ſe ſpecie:ideo ſumebantur ſeorſum.Nunc autē vlr demſtratur.Non eniȝ hiſce cōpetit:vt linee ſunt:veluti:nūeri:ſȝ vt h̄ quod quidē vlr his in eſſe cunctis ſupponit. Argir.

ℭ Hic vt dicebat exēplificat de 2° errore.Circa qḋ duo facit.qꝛ p̄ facit qḋ dictum eſt.2° aſſignat rōnem eius qḋ dixerat ibi(non.n.ſm ꝙ triāgulus).Circa p^m duo facit ſm ꝙ duo exēpla adducit ad ppoſitū.nā p̄ exēplificat in q̄titatibus pportionalibus.2° in ſpēbus triāguli ibi(.Unde ſi aliqs).Dicit ḡ (⁊ pportionale qḋ eſt cōmutabilr).i.hec paſſio que ē cōmutabilr pportionari ꝯtigit ſu.q̄titatib⁹ (ſm ꝙ ſūt nūi ⁊ ſm ꝙ linee ⁊ ſm ꝙ firma ⁊ ſm ꝙ tpa)oī

bus ẽ his cõpetit hec passio. Oia tñ ista ſm ꝙ ꝯueniunt
in hac passione nõ hñt nomẽ impositũ. Rursus qꝛ de istis
ꝯsiderãt diuerse scie nõ fit vna demrãtio de his oib⁹: imo
arismetrica ꝓbat hãc passionẽ solũ de nũis geometria de
lineis. ⁊ sic de alijs. Seorsum ẽ in diuersis sciẽtijs fiũt di
uerse demrãtiones de hac passione. fieri tñ posset vna de
mõstratio de oib⁹ his qbus hec passio ꝯuenit. ideo ait ꝙ
(quẽadmodũ demrãtũ est aliqñ seorsum.) ⁊ diuisiꝫ sc. in
diuersis sciẽtijs. (ꝯtingens est). i. poss᷑e. est (de oibus hiꝫ de
mõstrari) sup. hãc passionẽ (vna demrãtione: sꝫ pp ꝙ non
est denolatũ) illud cõe sc. (ſm ꝙ oia hꝫ sunt vnũ). vꝫ. (nũi
lõgitudines tpa ⁊ solida) sunt accepta adiuicẽ seorsum (⁊
spẽ diña. q. d. ꝙ qꝛ inoiatum est id in quo vniũtur. ⁊ cõue
niũt nõ fit de his demrãtio vna ꝓut vniũtur in aliq̃ cõi: sꝫ
magis fiunt de eis demrãtiones diuerse ꝓut sunt spẽ diña
. i. ꝓut formalr̃ sunt distincta ⁊ ꝓut sunt seorsum accepta.
nunc aũt qꝛ sic seorsum sunt illa accepta non mõstraꝛ vl̃e
qꝛ nõ accipiꝛ ibi ſbm vl̃e ꝑ^m. t (non. n. linee ſm ꝙ linee sunt
aut ſm ꝙ nũi lꝫ inhereat) hec passio (sed ſm ꝙ est hoc). i.
ſm ꝙ est aliquod cõe ad oia illa (qd̃ ponũt). i. ponenduꝫ
A est (eẽ vl̃e). i. est ſbm vl̃e ꝑ^m. ¶ Dubitaret forte aliqs quid
permutatim ꝓportionari possit. ¶ Dñm ꝙ si accipiatur
quatuor nũi vel 4^or linee vel q̃tuor quecũqꝫ q̃titates sic
se hꝫ ꝑ^a ad 2^m sicut 3^a ad 4^m. possumus permutatiꝫ argue
re ꝙ sic se hꝫ ꝑ^a ad 3^m sicut 2^a ad 4^m: vt sic se hꝫ. 18. ad. 9. si
cut. 12. ad. 6. possumus ꝑmutare ꝙ sic se hꝫ. 18. ad. 12. sicut
9. ad. 6. qꝛ sicut. 18. ꝯtinet totũ. 12. ⁊ medietatẽ ei⁹ sic. 9. cõ
tinet totum. 6. ⁊ medietatem ipsius permutatim ergo ꝓ
portionari est facere de scd̃o 3^m. ⁊ de 3° scd̃m.
B ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs vtrum oibus q̃titatib⁹
cõpetat cõmutabilr̃ ꝓportionari. ¶ Dñm ꝙ ꝓportio est
aliqua certa habitudo vnius q̃titatis ad aliam. ꝓportio
nalitas ꝟo est siĩtudo ꝓportionũ. sꝫ vt ꝓbatur in. 10. geo
metrie. alique q̃titates relate ad alias sunt oino surde ⁊
incõmẽsurabiles: ⁊ actu ⁊ po^a. imo si velimus recte loqꝛ
lꝫ oẽs nũi sint adinuicem ꝓportionabiles. nõ tñ oẽs q̃ti
tates ꝯtinue ꝓportionanꝛ adinuicẽ. imo q̃libet quãtitas
continua hꝫ q̃titates simetras ⁊ cõmensurabiles. aliq̃s
C ꝟo assimetras ⁊ surdas. ¶ Cum ẽ queriꝛ vtrũ oib⁹ q̃ti
tatibus cõpetat cõmutabilr̃ ꝓportionari: dicẽ dꝫ: ꝙ oib⁹
q̃titatib⁹ nõ ſm ꝙ q̃titates sũt: nec vt accipiũtur simplr̃
⁊ cõparanꝛ ad q̃scũqꝫ q̃titates: sed vt cõparanꝛ ad q̃tita
tes sibi ꝓportionabiles nam nulla q̃titas est q̃ non hẽat
D aliquã q̃titatẽ sibi ꝓportionabilẽ. ¶ Ulterius forte du
bitaret aliqs. vtrũ sub his 4^or que tangũtur in l̃ra cõpre
hendãtur oia illa in qbus possum⁹ arguere a ꝑmutata ꝓ
portione. ¶ Dñm ꝙ nõ solũ in lineis: sed ẽt in supficieb⁹
⁊ non solũ in tꝑibus: sed ẽt in motibus. vez qꝛ vbi nos ha
bemus linea. alia ꝟo l̃ra hꝫ lõgitudines: sꝫ si ꝑ lõgitudies
vellemus intelligere nõ solũ lineas: sed ẽt supficies. ⁊ per
tpa vellemus intelligere oẽm q̃titatẽ successiuã. ꝑ ea que
tangũtur in l̃ra ꝯphendiꝛ qcqd põt cõmutabilr̃ ꝓportio
nari: qꝛ oẽ tale vel est q̃titas discreta: ⁊ sic intelligiꝛ per
nũm vel est q̃titas ꝯtinua successiua. ⁊ sic intelligiꝛ ꝑ tpa
vel est ꝯtinua ꝑmanẽs: ⁊ sic intelligiꝛ per lõgitudies ⁊ fir
ma. ita ꝙ per lõgitudines itelligamus lineas ⁊ supficies.
per firma ꝟo corpora. Uel possemus dicere ꝙ qdam di
cere videntur vt ꝑ ea que tangũtur in l̃ra deneꝛ intelligi scie
que arguũt a ꝑmutata ꝓportione: qꝛ in tꝑibus videꝛ ar
guere astronomia. in nũis arismetrica. in lõgitudinibus
E geometria. in firmis nãlis ph̃ia. ¶ Uel possumus dicere
⁊ melius ꝙ non est incõueniẽs in eodẽ multas dictiones
concurrere. qui ergo de oibus his que tangũtur in litte
ra demrãre vellet passionẽ hanc que est ꝓportionalr̃ cõ
mutari dupliciter deciperetꝛ. primo qꝛ in alijs ab istis cõ
petit hec passio. 2° ꝙ cum oia illa non hẽant vnũ nomen

impositũ non fieret demrãtio vt cõueniunt in aliquo vno
cõi: sed vt seorsum accipiũtur. ⁊ per ꝯñs peccareꝛ contra
vl̃e: qꝛ non acciperetꝛ ibi subiectum vl̃e ꝑ^m. ⁊ qꝛ ex hꝫ Ph̃s
habet intẽtum q̃tum ad ꝓpositũ spectat sufficit enume
rasse que tãgunꝛ in l̃ra. ¶ Est etiam diligẽter aduertẽn F
dum ꝙ exẽpla ponimus: non vt ita sint sed vt sentiat qui
adiscit. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtrum oia hec G
habẽt vnum nomen impositũ. ¶ Dñm ꝙ aliud est habe
re vnũ nomen impositũ quocũqꝫ modo. aliud est habere
vnũ nomen impositũ vt conueniũt in aliqua passione. ha
bent enim oia ista quatuor que tangũtur in l̃ra. vꝫ. nũi lõ
gitudies: firma: ⁊ tẽpora vnũ nomẽ impositũ: qꝛ oia sunt
aliquo modo q̃titates. non tamẽ hñt vnũ nomen imposi
tum vt ꝯueniũt in hac passione que est cõmutari ꝓportio
nabiliter: qꝛ hoc non cõpetit eis vt sunt q̃titates: vt in su
periori gõne diceba᷑. Illud ẽ vl̃e subiectũ ⁊ illud cõe cui
per se ⁊ ꝑ cõpetit hec passio non hẽt vnũ nomen. sed pos
sum⁹ ipm circũloq ⁊ vocare q̃titatẽ ꝓportionatã. ¶ Ul H
terius forte dubitaret aliqs vtrũ sit aliq̃ vna scia ad quã
spectet ꝓbare hãc passionẽ de oibus his que tãgũtur in
l̃ra. videꝛ ꝙ sic: qꝛ si est vna scia que ꝯsiderat de oib⁹ istis
potest ꝓbare hãc passionẽ de oibus eis. sed nãlis ph̃ia cõ
siderat de oibus his. ẽ ⁊c. ¶ Dñm ꝙ lꝫ oẽs scie sillogiꝫẽt I
sola aũt dyalectica dat artẽ sillogiꝫandi. Sic lꝫ multe scie
arguãt a ꝓportione mutata: soluꝫ tñ scie mathematice ⁊
potissime mathematice non subalternate dãt artẽ de pro
portionibus: ⁊ ostẽdunt q̃lr̃ possumus per ꝓportiones ar
guere: ⁊ qꝛ mathematice nõ subalternate sunt arismetri
ca ⁊ geometria: cũ geometria nõ debeat considerare de
nũis per se loquẽdo nec arismetrica de magnitudinib⁹.
nulla scia spãlis est q̃ possit hãc passionẽ de suo sbto vl̃r
demrãre: sed seorsum fiũt tales demrõnes: vt infra tãgiꝛ.
vtrum tñ hoc possit spectare ad aliq̃ sciam cõem non est
presentis speculationis ostẽdere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Propter hoc neqꝫ si aliqs monstraret vnũ
quẽqꝫ triãgulum demrãtione aut vna: aut al
tera. qd̃ duos rectos hꝫ vnũquẽqꝫ ysochelem
seorsum ⁊ scalenõ: idest gradatũ nõdũ cogno
uit triãgulũ: qꝛ duos hꝫ rectos: nisi sophistico
modo. neqꝫ vl̃e triãguli: neqꝫ si nullus est pre
ter hoc triangulus alter.

¶ Quocirca si quis vnũquẽqꝫ triãgulum cum Argu.
inquã qui ex eq̃libus lateribus oibus ⁊ cum q
ex vniuersis in eq̃libus ꝯstat: ⁊ itẽ cum q duo
rum est eq̃lium latez: aut vna aut alia seorsũ
demrãtione tres eq̃les duobus rectis ostẽde
rit. Nondũ is ꝑfecto triangulum scit duobus
rectis equales habere: nisi eo sciendi mõ queꝫ
ipsi suo more profitentur sophiste: neqꝫ de
triangulo vniuersaliter id percipit: ⁊ si nullus
alius preter istos triangulus est.

¶ Ostẽdit hoc idẽ in spẽbus triãguli dicẽs ꝙ (siqs demrã
ret vnũquẽqꝫ triãgulum aut demrãtione vna aut demrã
tione alia ꝙ duos rectos habet). ita ꝙ demõstraret (vnũ
quẽqꝫ (triangulum demõstratione alia ⁊ seorsum vt si de
monstraret sc. equilaterũ seorsũ ⁊ gradatum seorsum
⁊ ysochelẽ (nondũ cognouit triãgulum) ꝙ habet tres eq̃
les duobus rectis (nisi sophistico mõ: nec) cognouit (vl̃e
trianguli). i. nõ cognouit habere tres de triangulo vt est
huius passionis subiectũ vl̃e ẽt si sit (sed nec nullus est al
ter triangulus preter hoc). i. species triãguli assignatas.

k ¶ Notādū tres eē spēs triāguli vt alibi diximꝰ. vz. eqlaterū ysochelē ⁊ gradatū. nā si triangulus hēat oīa latera eq̄lia dī euilaterꝰ. si duo dī ysocheles. si oīa ineq̄lia dī gra

l datus. ¶ Notādū ēt ꝙ hēre tres posset demr̄ari vnica demr̄atione ⁊ simul de oībꝰ spēbus his triāguli. posset ēt de q̄lz spē triāguli seorsum p se. ſʒ q̄uis nō sit alius triangulus ab istis. nihilominꝰ tñ siue demr̄aret hēre tres de oibus his spēbus simul siue de vnaq̄qȝ seorsum nūq̄ tñ erit demr̄atio vl'is nec accipiet ibi ſbm vl'e p̄ᵐ cū hēre tres non cōpetat nisi ysocheli nec eqlatero nec gradato ſm ꝙ hꝰ sunt ſʒ ſm ꝙ sunt triāguli: de solo ḡ triāgulo demr̄ari

m poterit tāq̄ de ſbto vl'i p̄. ¶ Notādū ꝙ siue sit noīatū illud cōe cui ꝯpetit passio sic appet i triāgulo respectu hīe tres. siue sit inoīatū sic appet in q̄ntitatibꝰ ꝓportionalibꝰ respectu ꝓpor tionabilr̄ cōmutari spē ibi error si ꝯcludat hꝰ passio de infe iorībꝰ ⁊ nō de ſbto cōl' verūtñ q̄ magis decipimur ſm hūc errorē qñ ē cōe inoīatū q̄ qñ est noīatū. iō potissime cōputatꝰ fuit hic error inter deceptiones circa vl'e qñ erat inoīatum ſbm cōe. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neqȝ enim scd̄m ꝙ triangulus est cognouit neqȝ omnem triangulum sed aut scd̄m numeruz: scd̄m speciem autez non omnem: ⁊ si nullus est quem non nouit.

Argu. ¶ Non enim id istis vt trianguli sunt: nec omni triāgulo rōne forme ſʒ numeri ineē cognouit tam ⁊ si nullus triangulus est: quez ipse ⁊ non scit equales duobus rectis habere.

¶ Assignat rōnē eius qđ dixerat. Ad cuiꝰ euidētiā sciēdū ꝙ tūc est ſbm vl'e p̄ᵐ qñ cōpetit ei passio cū reduplicatione siue qñ cōpetit ei in eo ꝙ tale. ſʒ reduplicatio semp respectu alicꝰ qđ reduplicat. Duo ḡ facit. q̄ p̄ assignat cām dicti respectu reduplicationis. 2° respcū eiꝰ qđ reduplicat 2° ibi. (Qñ igit nō nouit. Cōtinuet aūt sic bñ dico ꝙ si hīe tres qs ꝯcludat d̄ oībꝰ spēbus triāguli nō pp̄ h̄ cognouit ſbm vl'e p̄ᵐ. (nō. n. cogn̄uit ſm ꝙ triāgulus est: nec cognouit oēm eē triāgulū) ſu. formalr̄ (ſʒ cogn̄uit) ſm mām̄ (ſm spēm aūt) ſu. formalr̄ nō. (nō aūt oēm) ſu. triāgulū cognouit (⁊ si) p q̄ntūls (nullus est) triāgulus (quem non nouit.)

n ¶ Dubitaret forte aliqs quō in ꝯcludēdo hāc passionez de oībꝰ spēbus triāguli scimꝰ eā de oi triāgulo ſm nūm: nō aūt de oi triāgulo ſm formā. Dōm ꝙ illud est ſbm formale alicuiꝰ passionis: qđ est tale ſm ꝙ tale. illud aūt est ſbm māle de quo p̄dicat ſbm formale: vt pȝ in exēplo qđ supra posuimꝰ: vt puta si nō eēnt nisi tria corpa. vz. ferrū: lapis: lignū q cogn̄sceret oīa ista tria cogn̄sceret oē visibile: nō tñ pp̄ h̄ cogn̄sceret visibile ſm ꝙ visibile est. nec cogn̄sceret visibile formalr̄. nā ferrū: lapis: lignū nō sunt visibilia formalr̄ ſʒ mālr̄: nec sunt visibilia ſm ꝙ hꝰ ⁊ ſʒ vt sunt colorata. Coloratū itaqȝ est visibile formalr̄ ⁊ ſbm formale huiꝰ passionis. qđ est eē visibile est coloratū. q ḡ sciret oīa corpa eē visibilia sciret oīa visibilia mālr̄. ſʒ q sciret oē coloratū eē visibile sciret oē visibile formalr̄. sic ⁊ i ꝓposito. Cū igit gradatꝰ ⁊ eqlaterꝰ nō hēant tres: nisi in eo ꝙ triāguli: q scit hāc passionē hēre tres. de oībꝰ spēbꝰ trianguli scit oē hñs tres ſm nūm ⁊ ſm mām: nō aūt ſm spēm vel

o ſm formā. ¶ Aduertēdū tñ ꝙ reduplicatio cōpetit solū ſbto formali. ex pte ḡ ipsiꝰ reduplicationis reddit hec cā dicti: ⁊ cū ostēdit ꝙ demr̄are passionē d̄ inferiorībꝰ nō de ſbto cōi: vt hīe tres. demr̄are de spēbꝰ triāguli: nō de triangulo: nō est demr̄are de ſbto vl'i ⁊ p̄. nec de ſbto cui cōpetit reduplicatio: q̄ non fit demr̄atio ſm formā ⁊ sed ſm mām. vnde ergo dcm̄ est ꝙ hec ratio ⁊ hec causa dicti ex parte ipsius reduplicationis sumpta est. ¶ Deide cū dicit.

¶ Qñ igit nō nouit vl'r: ⁊ qñ nouit simplr̄ manifestū: qđ si idē eē inhereat triāgulo ⁊ ysocheli: aut vnicuiqȝ: aut oībus. si v̄o non idē semp alterꝫ est aūt scd̄m qđ est triāgulus nō nouit.

¶ Quādo igit nō scit vl'r: ⁊ qñ simplr̄ scit: manifestū est. Enim v̄o si eadē eēt triāguli ratio: ⁊ duoꝝ eq̄lium lateꝝ triāguli ceteroꝝūqȝ triangulorꝝ demr̄atio: aut cuiqȝ: aut oībus eque sine vllo discrimine accomodātur vt pȝ. cū v̄o non sit eadē: sed diuersa: tresqȝ anguli duobꝰ rectis eq̄les hoc cuiqȝ ꝯpetūt: quo quisqȝ triāgulus ē: ñ scit hisce simplr̄: q dcō mō demr̄at. Argu.

¶ Assignat cām dicti ex parte eius qđ reduplicat dicens. (Qñ igit nō nouit vl'e: ⁊ qñ nouit simplr̄ est manifestuȝ) ex dictis. (q̄ si idē eē). i. eadē rō (inhereat triāgulo) ſu. in cōi. ⁊ eqlatero ⁊ alijs spēbꝰ triāguli (aut vnicuiqȝ) seorsū (aut oībꝰ) simul. q. d. ꝙ si eadē est rō triāguli in cōi ⁊ spēꝝ triāguli. aut hīe oīum: aut vniuscuiusqȝ p se: tūc sup. sciendo hīe tres de oībꝰ spēbꝰ triāguli: vel de vnaq̄qȝ p se sciemus ⁊ de ipso triāgulo. (Si v̄o nō est idē ſʒ est alterꝫ.) ſu. eē ⁊ altera rō in triāguli in cōi: ⁊ spēꝝ eiꝰ sic ſu. cognoscēdo hīe tres de spēbꝰ triāguli (nō nouit ſm ꝙ triāgulus.)

p ¶ Notādū aūt ꝙ q̄ supiora dr̄m rōne ab inferioribus. ideo aliq̄ p̄nt cōpetere inferiorībꝰ ſm ꝙ hꝰ q̄ nō cōpetūt supiorībꝰ ⁊ eꝫ. vt si eādē rem dicit hō ⁊ aīal in hoie: tñ homo dicit istā rem magis spālr̄ ⁊ determinate. aīal v̄o magis gn̄aliter ⁊ ꝯfuse. Ostēdere ergo ꝙ demr̄are hēre tres de spēbus triāguli non est demr̄are de subiecto vl'r ⁊ p̄: q̄ triāgulus qui est ſbm vl'e p̄ᵐ huius passionis differt ſm rōnem a suis spēbus: est h̄ assignare cām dicti ex pte eius qđ reduplicat: q̄ ꝓpter d̄riam quā hȝ subiectum reduplicatum ad sua inferiora passio que demōstratur de superiori cum reduplicatione de inferioribus cum reduplicatione demonstrari non potest. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Utrum aūt scd̄m ꝙ est triāgulus aut ſm ꝙ est ysocheles: ⁊ qñ ſm hoc ꝙ est primū vl'e: cuius est demr̄atio manifestuȝ est: qñ remoto infit p̄mū: vt ab ysochele eneo remoto triāgulo insunt duo recti: ſʒ eneū eē remoto ysocheles: ſʒ nō figura aut termino: sed nō p̄mis. Cuius ergo primi. Si itaqȝ trianguli primo est ⁊ ſm hoc inest ⁊ alȷs ⁊ hmōi vl'r est demōstratio.

Argu. ¶ Patet aūt vtrū id illi cōpetat vt triāgulꝰ est: an vt duoꝝ eq̄lium lateꝝ: ⁊ qñ per hūc cōpetit primū: ⁊ cuius est vl'r demōstratio. Naȝ ei cōpetit vt tale est cui ceteris sublatis cōpetet primo: veluti lateꝝ duoꝝ equalium eneo triāgulo: cōpetent anguli duobus rectis eq̄les. At ere sublato: vt non sit eneus ēt cōpetet. Et itē laterum eq̄litate duoꝝ sublata: vt nō sit duoꝝ eq̄liuȝ lateꝝ. At nō cōpetet sublata figura vel termino: sed non primis ipsis sublatis. Quo igitur primo sublato non competent. Quod si triangulo per hunc: ⁊ ceteris competunt: ⁊ huius est vniuersaliter demonstratio.

¶ Dat viam ꝛ artē q̄ıo possumus cognoscere e ſbm vl'e pᵐ
.o.(Utrum aūt ſm ꝙ triāgulus est:aut ſm ꝙ est ysocbe/
les.ꝛ q̄ñ ſm h ꝙ est pᵐ ꝛ vl'e cui⁹ ē demr̄atio).q.o.ꝙ ſbm
vl'e pᵐ est illud cui⁹ est demr̄atio.Si ḡ volum⁹ de demr̄a/
tione artē tradere vidēdū est respectu hui⁹ passionis q̄
est hēre tres vtrū ſit ſbm vl'e pᵐ triangulus vel ysocbeles
(ꝛ ſm h).i.ſm q̄zcūq̄ aliā passionē vidēdum est q̄ñ ē ſbm
vl'e pᵐ(manifestū est)sup.ſbm vl'e pᵐ per hāc.s.artem(q̄ñ
ablato insit primū).q.o.q̄ñcūq̄ ablato ab alijs adhuc in
est ei istud est subiectū vl'e pᵐ.ꝛ exēplificat de hoc dicens
ꝙ(triangulo eneo insunt duo recti:ſed ablato)hoc ꝙ est
(esse eneū)adhuc ſ.insunt triāgulo duo recti(ſed non)re
mota(figura aut termino)remota.n.figura ꝛ remoto ter
mino:qd̄ est prius q̄z figura:ꝛ ponit̄ i diffōne figure.ꝛ q̄
figura est que termino vel terminis claudit̄ remotis enī
his vel remoto hēre tres ab his remouet̄ a triāgulo(ſ; nō
primis).i.ſed nō ꝓpter hoc ꝯpetit hēre tres figure vl' ter/
mino tāq̄z subiectis primis ꝛ subdit(cuius ḡ primi)ꝛ re/
spōdet(ſi vtriq̄ triāguli ꝛ ſm hoc).i.ſm ꝙ triāgulū(inest
alijs.ꝛ hō vl'r est demr̄atio)ꝛ ſu.hoc est subiectuʒ vl'e pᵐ.
A ¶ Notādum aūt maximā ꝛ breuē artē dedisse Phm̄ i co
gnoscēdo subiectū vl'e pᵐ qd̄ est causa q̄re insit illa passio
oibus alijs.nam semꝑ pᵐ in quolʒ gn̄e est causa oīuʒ alio
B rum vt potest hēri in.2.meta.¶ Notādū ēt ꝙ ad cogno/
t.c.4. inde scēdū cui p ꝛ qd̄ est illō qd̄ ē cāq̄re isit oib⁹ alijs duo sunt
attendēda.p ꝙ remoto ab eo remoueat̄ ab alijs.2° ꝙ in/
sit ei vl'r.Ex quo seq̄tur ꝙ hēre tres inest triāgulo p.q̄a ſi
remoueat̄ hoc ab eo remouet̄ ab alijs ꝛ inest ei vl'r.ꝛ ex h
ēt apparet ꝙ hec passio non iest p inferioribus nec supio
ribus ad triāguluʒ.inferioribus ꝗ̄o vt triāgulo eneo vel
ysocbeli nō inest p:q̄ꝛ lʒ insit oi tali:tñ ſi remoueat̄ ab eis
non remouet̄ ab alijs.Superioribus aūt vt figure nō in/
est p.naʒ lʒ ſit ibi ista ꝯditio ꝙ ſi remoueat̄ a figura remo
uetur ab alijs.q̄ꝛ ſi non est figura non est triāgulus.ꝛ ſi fi
gura non hʒ tres nec triāgulus deficit i ſi ibi ꝯditio alia.
q̄ꝛ nō est in oi figura nec ꝯpetit ei vl'r.phs ḡ dedit ꝓus hec
duo documēta.2° ex his duobus ꝯcludit hāc arteʒ ꝛ hoc
documētum ꝙ illud est p qd̄ est causa q̄re insit oib⁹ alijs.
esse itaq̄ p cognoscit̄ ꝑ eē alioꝝ cām.eē aūt alioꝝ cām co
gnoscitur ꝑ hec duo documēta ꝙ remoto ab eis remouea/
C tur ab alijs ꝛ ꝙ insit ei vl'r.¶ Dubitaret forte aliq̄s cum
esse ꝑ se differat a p vtrum aliquo mō possit accipi per se
ꝙ ſit idē qd̄ p.¶ Dōm ꝙ ſi accipiat̄ per se.i.ꝑ cām existē
in se vt cōiter Phs accipit.sic ꝑ se dr̄ a p ꝛ est in pls q̄z eē
p.nam ſm hūc modū p addit ad ꝑ se adeq̄tionē cāe. Sic
ḡ loquēdo q̄cq̄d est p est per se:q̄ꝛ q̄cq̄d hʒ in se cām adeq̄
tam hʒ in se cām ꝑ se:ſed nō ꝯuertit̄ ꝙ oē ꝑ ſit p:q̄ꝛ nō q̄c
quid hʒ in se cām hʒ in se cām adeq̄tam. Sed ſi accipiat̄
per se ꝙ idē sonet qd̄ nō per aliud:tūc idē est ꝑ se qd̄ p:q̄a
D hoc est pᵐ cui alteri per ipm̄ nō ipſi ꝑ alterū. ¶ Ulterius
forte dubitaret aliq̄s cum pᵐ differat ab imediato vtrum
aliquo mō possit accipi pᵐ qd̄ ſit idē cuʒ imediato.¶ Di/
cendū ꝙ pᵐ vt Phs de eo cōiter loq̄tur idē sonat qd̄ hēre
cām adeq̄tam.ꝛ q̄ꝛ qd̄ hʒ cām adeq̄tam respectu alicui⁹
passionis illa passio nō inest ei per aliud ſbm:idem sonat
pᵐ qd̄ non per aliud ſbm:ꝛ ideo hēre tres inest triangulo
primo:q̄ꝛ nō inest ei ꝑ aliud ſbm tamē inest ei per aliā cau
sam:q̄ꝛ inest ei per hēre anguiū extrinsecū.Sed illud est
imediatū qd̄ nec est per aliud ſbm nec per aliam causam.
igit̄ qd̄ est p potest esse demr̄ationis ꝯcl'o.q̄ꝛ hʒ cau'aʒ
alterā ꝑ qd̄ ꝓbetur.Sed qd̄ est imediatū lʒ possit esse de/
monstrationis p̄nᵐ:non tamē potest esse demōstrationis
ꝯcl'o.q̄ꝛ non hʒ cām alteram per quā ꝓbibetur.pʒ er/
go ꝙ ſi accipiatur primo prout ideʒ sonat ꝙ non ꝑ aliud
subiectum differt pᵐ ab imediato.Sed ſi accipiatur p̄mo
prout idem sonat ꝙ nullo modo per aliud vt dicat̄ idem
esse primo qd̄ nec est per aliud subiectū:nec per aliā cām
idem est primum quod immediatum.

¶ Si igit̄ ē demōstratiua scia ex necessarijs p̄n t.c.15.
cipijs.Quod.n.scitur nō potest al'r se hēre.

¶ Si igitur demōstratiuā scientia ex p̄ncipijs Argu.
est necessarijs.Quod eniʒ quispiam scit id fie
ri nequit:vt aliter sese habeat.

¶ Postq̄z Phs oñdit ex q̄bus est demr̄atio:q̄ꝛ est ex,de oi
per se ꝛ ſm ꝙ ipm̄.In parte ista vt supius dicebat̄ declat
ex q̄b⁹ non est:siue ex q̄bus nō hʒ eē:q̄ꝛ ad ꝑfectā traditio
nē artis nō sufficit scire q̄ ꝯcurrūt ad aliq̄d:ꝛ q̄ opʒ acci/
pere:ſʒ ēt debem⁹ cognoscere q̄ nō ꝯcurrūt:ꝛ a q̄bus opʒ
cauere.ꝓp qd̄ sciēdū est ꝙ q̄ꝛ demr̄atio est de oi.opʒ caue
re ab his q̄ p̄nt al'r se hēre.p q̄ꝛ de oi vt de eo hic agit:vt su
pra dicebat̄ iportat vl'itatē tēpoꝝ.ḡ qd̄ est tale ē sp̄:ꝛ non
pōt al'r se hēre.2° q̄ꝛ demr̄atio est ꝑ se opʒ cauere ab his q̄
sunt ꝑ accn̄s.3° q̄ꝛ demr̄atio potissima de q̄ hic agit̄ ē ſm
ꝙ ipm̄ opʒ cauere ab ex̄neis ꝛ corruptibilibus ꝛ cōibus
accn̄tib⁹.Nā ea q̄ sunt ſm ꝙ ipm̄ sunt ꝯueniētia:ꝛ sunt
ꝑpetua ꝛ sunt ꝓpria.phs ḡ in oñdēdo de q̄b⁹ nō ē demr̄a
tio:ꝛ ex q̄b⁹ opʒ cauere q̄nq̄ facit.ꝛ p oñdit ꝙ demr̄atio
nō est ex his q̄ p̄nt al'r se hēre.2° ꝙ nō est ex his q̄ sunt ꝑ ac
cidēs.3° ꝙ nō est ex ex̄neis:q̄ꝛ nō descēdit de gn̄e in genus
4° ꝙ nō est ex corruptibilib⁹.5° ꝙ nō est ex cōib⁹.2° ibi.
(Accn̄tiū aūt nō ꝑ se.)3° ibi.(Nō igit̄ ex alio gn̄e.)4° ibi.
(Manifestū aūt ꝛ ſi ſint.)5° ibi.(Qm̄ aūt ꝛ ſi manifestuʒ
est.)¶ Circa pᵐ duo facit:q̄ꝛ p p̄mittit q̄zdā ꝯñam ex qua
hētur p̄ncipalis intētio.2° añs illius ꝯñtis manifestat ꝛ ꝓ
bat.ibi statim postea.(Que aūt ꝑ se sunt.)dicit ḡ(ſi demō
stratiua scia est ex necessarijs p̄ncipijs.qd̄ eniʒ scit̄ nō pōt
se habere.)¶ Dubitaret forte aliquis in hoc dicto Phi
q̄d se hʒ vt añs:ꝛ q̄d vt ꝯñs:ꝛ q̄d vt ꝯcl'o:ꝛ q̄d vt p̄mis
se.Dōm aliquos dixisse Phm̄ hic intēdere ꝓbare demr̄a
tiuam sciam eē ex necarijs:ꝛ hoc ꝓbat per hoc q̄ꝛ qd̄ scit̄
impo'e est al'r se hēre.ꝛ forte illud qd̄ induxit eos fuit ꝙ i
textu ponit̄ hec ꝯiunctio enim q̄ est ꝯiūctio cāl'is.ꝛ ideo
cum in textu dr̄(qd̄.n.scit̄ impo'e est al'r se hēre:)q̄ꝛ videt̄
ibi eē redditio cāe:ꝛ hʒ eē sensus ꝙ ideo demr̄atiua scien
tia est ex necarijs:q̄ꝛ qd̄ scit̄ nō pōt al'r se hēre.ſʒ hec expo/
sitio nō est recta:q̄ꝛ nūq̄z hec ꝯditio.ſi.ponit̄ ad ꝯñs:ſed
semꝑ ad añs.ſiq̄s ergo diceret.ſi igit̄ erit homo:ex neces
sitate eni erit aial.hoc ꝙ dico ſi igit̄ erit homo se hʒ vt an
tecedēs.ex necitate.n.erit aial se hʒ vt ꝯñs.talis est locu/
tio q̄ tradit̄ in l'ra.(ſi ergo erit demr̄atiua scia ex necarijs)
se hʒ vt añs.ꝛ tenet locū p̄missaꝝ.(qd̄ enim scit̄ nō potest
al'r se hēre)hʒ se vt ꝯñs:ꝛ tenet locū ꝯnis.Phs itaq̄ vult
ꝓbare ꝙ demr̄atiua scia nō est ex his que p̄nt al'r se hēre.
Nam cū supius oñdisset ex q̄bus est demr̄atio ꝛ que opʒ
acciperet:in parte ista vt dicebat̄ declarat de q̄bus nō est:
ꝛ a q̄bus opʒ cauere.in declārando ergo hāc ꝯnem intētaʒ
Phs p̄mittit hāc ꝯñtiam ꝙ ſi demr̄atiua scia est ex neces/
sarijs est ex his que nō p̄nt se al'r hēre.ideo inferius ꝑ mul
tas rōnes ꝓbabit hoc añs ꝙ scia demr̄atiua ſit ex neces/
sarijs.nam hoc ꝓbato ꝓbatū erit ꝛ hoc ꝯñs:qd̄ est p̄nci/
pale intētū.vʒ.ꝙ ſit ex his q̄ non pōt al'r se hēre.¶ Eēt aūt F
vlterius dubitandū:q̄ hec pars in qua oñdit̄ ꝙ demr̄a/
tio non est ex possibus al'r se hēre non videtur differre a
parte illa.vʒ.quādo oñditur ꝙ non ſit ex corruptibilib⁹
ſed de hoc inferius disputabitur.¶ Deinde cum dicit.

¶ Que aūt ꝑ se sunt nec̄io isunt reb⁹.hec.n.sūt
in eo qd̄ q̄d est q̄busdā.alia isunt i eo qd̄ q̄d est
p̄dicātib⁹ de ipſis quoꝝ alteꝝ oppositoꝝ neces
se ē iēē.Manifestū ē qd̄ ex hmōi q̄busdā vtiq̄

fit demonstratiuus sillus. Oē.n.aut sic est aut sm accns. Accntia aūt non necessaria.

Argu. ¶ Ea vo que pse rebus insunt nectio cōpetūt: nam quedā insunt in eoꝝ: quibus cōpetit rōne: quedā in sua res eas hñt: de quibus dicuntur. quoꝝ alterū oppositoꝝ insit necesse est: patet ex talibus qbusdā rōcinationē ɔstare: omne nāqꝫ qd inest: aut hoc pacto aut per accns cōpetit: accntia vo non sunt necessaria.

¶ Probat añs pdicte ɔñie. vz. q demonstratiua scia sit ex necessarijs: quo ꝓbato manifestū est q ē ex his q nō pñt aliter se hēre: qd erat pdicte ɔñe ɔñs. Duo ergo facit. qa pᵒ adducit multas rōnes ad ondendū q demonstratiua scia sit ex necessarijs. 2ᵒ ꝓbat qdam que in rōnibus illis supposuerat. ibi (. Quod aūt ex necarijs.) ¶ Circa pᵐ 4ᵒʳ facit sm q 4ᵒʳ rōnes adducit ad ꝓpositū: 2ᵃ ibi. (Aut g sic dicendum.) 3ᵃ ibi. (Sigᵐ aūt est.) 4ᵃ ibi. (Manifestū āt ex his.) In parte ista intēdit talē rōnem. ea q sunt p se sunt necia. sed demonstratio est ex his q sunt p se vt in pᵒ vbi pdicatū ponitur in diffōne subiecti vel demonstratio est ex his que sunt p se in 2ᵒ: vbi sbm ponit in diffōne pdicati: q2 talia sunt ex necessarijs demonstratio est ex necarijs. iō ait. (Que autē sunt p se nectio insunt rebus. ideo h sunt in eo q qd ē) qztū ad pᵐ modū per se. vbi pdicatū est q qd est. i.ē diffō subiecti. ⁊ subdit q (alia). i. sba (insunt in eo q qd est qbusdā pdicātibus de ipsis) ⁊ hoc qztū ad 2ᵐ modū vbi sbta ponūtur in diffōne pdicatoꝝ: ⁊ hꝫ pdicata sunt ꝓprie passiones. ⁊ subdit (quoꝝ). i. quoꝝ pdicatoꝝ vel qrum p se passionum (alteꝝ oppositoꝝ nece est ineē) ⁊ ɔcludit (manifestum igit eē est q ex hꝫ qbusdā (.i. ex talibus ꝓpōnibus p se (fit sills demonstratiu⁹) nā (oē) qd est (aut ē sic). i. aut est p se (aut per accns. accntia aūt non sunt necia) tūc g supplēda est ratio q cū accntia nō sunt necia ⁊ ea que sunt p se sunt necia. ergo demonstratio q est ex his que sunt p se erit ex

F necarijs. ¶ Notandū aūt q si fiat talis demonstratio. ois figura plana hñs angulū extrinsecū hꝫ tres angulus. sꝫ figura plana trib⁹ rectis lineis ɔtenta hꝫ angulū extrinsecū. g ⁊c. hic in maiori ꝓpōne vbi hec passio hēre tres predicat de figura plana trib⁹ rectis lineis ɔtenta que est ꝓprium sbm eius. est ibi per se in 2ᵒ. sed in minori ꝓpositione vbi figura plana tribus rectis lineis ɔtenta q est diffō triāguli pdicat de triāgulo est ibi per se in pᵒ. cū g demonstratiuus sills sicut ēt alij silli ɔstet ex duab⁹ pmissis vna maiori ⁊ alia minori: q2 in maiori est scds modus p se. in minori vo pmus. ideo phs ait q demonstratio est ex his q sunt per se qztum ad pᵐ moduz vbi pdicatū est q qd est sbti ⁊ qztum ad sm modū vbi sbm est q qd est pdicati. Sed qliter ista p se accipiant in pmissis in 2ᵒ libro vbi determinabitur de medio demonstrationis clarius apparebit. ¶ Notādum ēt q loquēdo de p se passionib⁹ ait q alteꝝ oppositoꝝ nece est ineē: q2 per se passio vel est vno noie noiata sicut hēre tres est passio triāguli: ⁊ tūc simplr loquēdo necesse est talē passionē ineē sbto: vel denoiat passio p duo opposita sicut dicim⁹ q rectū vel curuū est passio linee: ⁊ tūc oꝫ alteꝝ oppositoꝝ ineē. semp ergo ea que sunt per se necaria sunt. ⁊ q2 demonstratio est ex his q sunt per se erit ex

G necarius. ¶ Dubitaret forte aliqs vtꝝ ea que sunt per se sint necaria vt in lra di. ⁊ videt q nom q2 eclipsis p se cōpetit lune. alr nō posset demonstrari d ea: ⁊ tñ non inest ei necessario q2 non semp luna eclipsat. ¶ Dōm q nectium qztum ad pñs spectat pōt accipi triplr vel sub ɔditione: sicut nece est hoiem currere dū currit: vel p relōnem ad cām: sicut nece est lunā eclipsari interposita terra: vel simplr sicut necesse est celū moueri: ⁊ sicut nece est triāgulū hēre tres. Ex pᵒ aūt nectio non fit demonstratio: sed fit ex 2ᵒ ⁊ 3ᵒ. Cum ergo di q eclipsis non inest lune nectio: q2 nō inest ei semp. dici dꝫ q inest ei semp per relōnē ad cām. q2 semp cū interponit terra luna eclipsat: vel possumus dicere semp: q2 sicut risibile est passio hoīs non dicit actū sed aptitudinē. q2 homo nō semp ridet: sed semp est aptus nat⁹ ridere. sic eclipsis est passio lune ⁊ dicit aptitudinez vt est eius passio: ⁊ non actū: q2 non semp luna eclipsat: sed semp est apta nata eclipsari. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs quo

H primus modus ⁊ scds di per se dicāt habitudinē necessariam. ¶ Dōm q in pᵒ modo vt sepe sepius dcm est pdicatum ponit in diffōne subiecti. in 2ᵒ vo eꝯ. diffinitio aūt est illud qd format ab intellectu intelligēdo res. nūqꝫ.n. potest intelligi res ab intellectu sine suis principijs diffinitiuis. est itaqꝫ necessaria habitudo inter rē diffinitam ⁊ principia diffiniētia cū hoc sine illis non possit intelligi. in pᵒ ergo modo sbm hꝫ nectiam habitudinē ad pdicatuz: sicut res diffinita hꝫ nectiam habitudinē ad sua diffinientia. in 2ᵒ vo modo pdicatū hꝫ habitudinē nectiam ad sbm ⁊ eꝯ. sed non eodē modo: q2 pdicatū hꝫ nectiam habitudinem ad sbm qztū ad eē ⁊ qztum ad intelligi: q2 ꝓpria passio non est: nec intelligi potest sine ꝓprio sbto: sbm vo hꝫ nectiam habitudinē ad pdicatū nō qztuz ad intelligi: sed qztuz ad eē pōt.n. intelligi sbm nō intellecta ꝓpria passione: sed nō pōt eē sine ea. Cum g ꝓpō necia nihil aliud sit qꝫ necia habitudo subiecti ad pdicatū. pmus modus per se erit necessari⁹: q2 ibi sbm qztum ad esse ⁊ qztū ad intelligi hꝫ necessariā habitudinē ad pdicatuz. 2ᵘˢ vo modus ē necessarius: q2 sbm vt dcm est sine ꝓpria passione esse nō potest: lꝫ possit sine ea intelligi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut igit sic dōm aut pncipiū ponētibus qd demonstratio nectium sit. Et si demonstratuz est aliter se hēre non posse. Ex necessarijs igit opꝫ esse sillm: ex veris qdē est ⁊ non demonstratiue sillogizare. ex necessarijs aūt non est. sed aut demonstratiue. hoc autem ꝓprium demonstrationis est. T.c.16.

Argu. ¶ Aut igit ita dicat: aut hoc principiū supponatur: demonstrationē nectiam esse. Et si demonstratum sit qppiam fieri nō posse: vt illud sese habeat secus. Ex necessarijs g ɔstare demonstratiuam rōcinationem opꝫ. Et enim fit vt et non demōstrans rōcinet ex veris: at non fit vt ex necessarijs quisqꝫ nisi demōstrans ratiocinationem conficiat. Id enim ipsum iam demostrationis proprium est.

¶ Adducit scdam rōnem ad hoc idē dicēs (Aut g sic dōm est). vz. q ideo demonstratiua scia est ex necessarijs: q2 est ex his que sunt p se (aut ponētibus nobis). i. nece est nos ponere (pnᵐ). i. hoc pncipio q demonstratio sit necia (⁊ si demōstratum). i. demonstratiue ɔclusum (non est). i. non contingit posse alr se hēre: q2 ergo sic est (ex necessarijs opꝫ fieri sillogismū) demonstratiuū. nam (ex veris est). i. ɔtingit sillogizare (sed non demonstratiue sillogizare. ex necessarijs autē non est). i. non ɔtingit sillogizare non demonstratiue (sꝫ aut). i. solum (demonstratiue) sillogizare sic. cōtingit ex necessarijs. Et subdit q (hoc aūt est ꝓprium demonstrationis) sic sillogizare ⁊ sic ꝓcedere. est aūt via rōnis huius: q q2 demonstratum. i. demōstratiue ɔclusum est ex necessarijs: ⁊ non potest alr se hēre. ideo pmisse sunt necessarie: ⁊ opꝫ demonstrationē esse ex necessarijs. sillogizare g possumus ex extraneis: sꝫ ꝓce

dere ex necessarijs hoc est demonstrationis principium. ¶ Dubitaret forte aliquis. videtur quod illa maxima: et istud quod dicit accipiendum esse pro principio sit falsum. videlicet quod si conclusio est necessaria quod premisse sint necessarie vel quod demonstratio est ex necessarijs: quia habet conclusionem necessariam sicut se habet verum ad verum ita videtur se habere necessarium ad necessarium. sed non valet si conclusio est vera. ergo premisse sunt vere: quia potest sequi verum ex non veris ita a simili non videtur valere si conclusio est necessaria. ergo premisse: quia potest sequi vel concludi
A necessaria ex non necessarijs. ¶ Dicendum quod si bene intelligatur littera dupliciter ex isto textu quod soluitur. Propter quod sciendum quod ex veris semper sequitur verum. Sed ex falsis non sequitur semper verum: imo accidit quod verum sequitur ex falsis. hec tamen esset bona consequentia in hoc modo sillogizandi. semper est conclusio vera: et non potest esse non vera. ergo iste modus sillogizandi semper procedit ex veris quia si procederet ex falsis posset habere conclusionem non veram. nam dictum est quod ex falsis sequitur verum per accidens est: et quod est per accidens potest sine contingi non esse. Sic in proposito dicere possumus si conclusio demonstrationis semper est necessaria: et non potest esse non necessaria. ergo demonstratio de necessitate est ex necessarijs: quia si non esset ex necessarijs posset habere conclusionem non necessariam. ideo in littera dicitur quod proprium est demonstrationis procedere ex necessarijs. quia scilicet proprium est eius habere conclusionem necessariam. si tamen fiat vis in hoc quod dicitur proprium esse demonstrationis procedere ex necessarijs. possumus habere solutionem quartam: quia non est proprium falsorum concludere conclusionem veram: sed proprium verorum est: et non est proprium contingentium concludere conclusionem necessariam: sed est proprium necessariorum. ¶ Secundo potest hec
B aliter solui: ut dicamus quod ex contingentibus potest sequi conclusio necessaria: sed non propter quid sed quia. contingentia enim non possunt esse propter quid: nec possunt esse necessariorum cause: et si possint esse cause in inferendo: non tamen possunt esse cause in essendo: et quia demonstratio est ex causis non solum quantum ad inferendum: sed etiam quantum ad esse cum demonstratio sit sillogismus faciens scire. et scire sit per causam cognoscere: per quam res est demonstratiue non poterit sequi conclusio necessaria ex non necessarijs licet possit sequi sillogistice: ideo dicitur in littera quod contingit sillogizari necessarium ex veris. id est ex non necessarijs: sed non contingit demonstrari. nunquam enim demonstratiue infertur conclusio necessaria ex non necessarijs. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Signum autem est quod demonstratio ex necessarijs fit: quoniam instantias ferimus sic ad opinantes demonstrare. quoniam non sit necesse si opinamur: aut omnino contingere aliter aut rationis causa.

Argu. ¶ Signo etiam illo patet demonstrationem e necessarijs esse: nam inficiationes aduersus eos qui demonstrare putant: negatione necessitatis inferre nos consueuimus: aut putantes omnino fieri posse quo res aliter sese habeat: aut disputationis causa contendentes.

¶ Adducit tertiam rationem sumptam a signo. dicens. (Signum autem est quod demonstratio sit ex necessarijs: quoniam instantias ita formamus ad opinantes demonstrare si opinamur aut omnino contingere aliter aut rationis. s. id est disputationis causa) est tamen vis rationis huius: quod quia sic instamus contra opinantes demonstrare dicendo quod non arguunt ex ne-
C cessarijs. ideo signum est quod demonstratio sit ex necessarijs. ¶ Notandum autem quod multa dicimus gratia disputationis que non credimus esse vera: et ideo quando instamus ei qui dicit se demonstrare: quia non arguit ex necessarijs vel hoc dicimus quia ita credimus et putamus quod illa ex quibus arguit omnino contingat aliter se habere. vel hoc dicimus causa rationis. id est gratia disputationis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestum autem ex his: quoniam stulti bene opinati sunt accipere principia si probabilis sit propositio et vera ut sophiste: quoniam scire sciam est habere. Non enim quod probabile est aut verum principium est: sed primum in genere: circa quod demonstratur et verum non omne sed proprium.

Argu. ¶ Ex quibus etiam patet stultos eos esse perfecto qui principia bene sumere putant: si propositio probabilis sit atque vera: uti sophiste: scire esse dicentes scientiam habere: non enim ideo propositio principium est: quia probabilis: aut non probabilis est: sed quia prima est ipsius generis: circa quod fit demonstratio: et verum non omne proprium est.

¶ Adducit ad hoc idem rationem quartam dicens. (Palam autem ex his est: quoniam stulti opinati sunt accipere bene principia demonstrationis si sit propositio probabilis et vera ut sophiste) scilicet faciunt. et bene dico quod tales sunt stulti et sophiste (quoniam scire est sciam habere) scilicet per demonstrationem. et subdit (non enim quod probabile est aut verum) est scilicet (principium) demonstrationis (sed principium in genere) illo (circa quod demonstratur: et verum) scilicet est demonstrationis principium (non autem omne). id est non omne principium et verum est scilicet demonstrationis principium (sed proprium) tunc ergo suppleatur ratio. cum demonstratio sit ex primis et veris et proprijs et talia sunt necessaria oportet demonstrationem esse ex necessarijs. ¶ Notandum autem quod sophisticum dici oportet quicquid apparet et non existit: et quia arguens ex probabilibus forte potest apparere sciens et non est: ideo merito dicitur esse sophista. ¶ Notandum etiam quod propositiones hec possunt appellari dignitates que sunt propositiones communes et premisse possunt dici prime que sunt propositiones prime. nam premisse sunt in demonstratione propositiones prime et indemonstrabiles: vel scilicet sumunt originem ex primis et indemonstrabilibus. Si ergo demonstratio est circa aliquod genus: vel circa genus continuum ut geometria. vel circa genus numerorum ut arismetrica oportet demonstrationem esse ex primis in illo genere non ex primis communibus. quia talia non ingrediuntur demonstrationem secundum substantiam: sed ex primis proprijs. D

¶ Quod autem ex necessarijs oportet esse sillogismum manifestum ex his est. Si enim non est habens rationem T.c.17
propter quid existente demonstratione non est sciens. Sic autem utique et quod. a. de. c. ex necessitate. b. autem medium per quod demonstratum est: sed non ex necessitate non sciunt propter quid. Non enim est hoc propter medium. hoc autem contingit omnino non esse: conclusionem autem necessariam.

Argu. ¶ Atque demonstratiuam ratiocinationem ex necessarijs esse oportere: ex hisce patet: nam si non est iste sciens: qui non habet eius rationem propter quid est: cuius est demonstratio. atque fieri potest ut a: quidem ipsi c: necessario competat. Medium autem. b. per quod illud est demonstratum non sit necessarium: plane qui talem ratiocinationem extruxerit: non scit propter quid est: quippe cum non sit illud ob ipsum medium: nam ipsum quidem fieri: potest ut non sit conclusio autem ex necessaria.

¶ In parte ista ut dicebatur philosophus probat quedam que sunt supposita in rationibus prehabitis. Supponebantur autem duo. videlicet quod necessarium ex non necessarijs demonstrari non poterat: sed poterat sillogizari. Ideo duo facit quia primo ostendit quod non possit necessarium ex non necessarijs demonstrari. secundo declarat quod possit sillogizari ibi (. Cum ergo conclusio). ¶ Circa primum duo facit secundum quod duas rationes adducit ad propositum secunda ibi. (Amplius si aliquis.) dicit ergo

aūt ex necessarijs opʒ eē sill'm) demr̄atiuū (manifestū est ex his).i.ex dicēdis(si.n.nō hn̄s rōnē pp qd demōstratio ne existente)sn.p cām non(est sciēs).q.d.ꝙ cū demr̄atio existat pp qd ⁊ dicat cām.non hn̄tes cām nō scim⁹.⁊ exē plificat in terminis.d.(sit aūt vtiqʒ.a.de.c.ex necītate eē) .i.hec ꝯclo.oē.c.est.a.sit necīa(.b.aūt mediū p qd̄ demō stratū est).i.p qd̄ ē demr̄ata ꝯͣilla(nō ex necītate).i.sit cō tingēs(non sciuit pp qd.non.n.est hoc.i.)est hec ꝯͦ(ꝓpter mediumꝗ̄ qd̄ ꝯtingit non eē).i.qdē non est necīaʒ (ꝯͦneʒ

f autem)sn.posuimus(necīam.)ℭ Notādum aūt vim ra tionis huius in hoc ꝯsistere:ꝙ cum demr̄atio sit p cām et cōtingnes non possit eē causa necīarij demr̄atiue:⁊ p cām

g non sciret᷑ conclo necīa p mediū ꝯtingēs.ℭ Notāduʒ ēt ꝙ cā per q̄ʒ sit demr̄atio dʒ eē ita ꝓpa:⁊ ita imediata pas siōi ꝙ posita ea ponat᷑ passio:⁊ remota remoueat᷑ passio: vt posita interpōne terre ponat᷑ eclipsis lune:⁊ remota remoueat᷑.⁊ posito angulo extrinseco ponat᷑ hr̄e tres:et remoto remoueat᷑.moueri mediū ⁊ poterit non eē:nō āt poterit regit᷑ si mediū sit ꝯtingēs ⁊ ꝯͦ necīa poterit remo ueri ꝯͦ.nec poterit non eē.ḡ tale mediū non pōt eē cā ꝯͦnis q: eo remoto non pp hoc remouet᷑ conclo.oīa aūt hec in lrā inuūtur.ℭ Dubitaret forte aliqs vtrū contingēs pos

h sit eē causa necessarij:⁊ videt᷑ ꝙ sic:q: ꝯtingēs est hoīem vulnerari:⁊ tn̄ per vulnerationē q̄ est ꝯtingēs inducitur mors que est ꝑpetua.nam nāl'r loquēdo mortui in eter num remanebūt mortui.ℭ In ꝯͦriū est Phs q vult ꝙ sci re ꝯͦnem necīam p mediū ꝯtingēs non est scire pp qd nec p cām.ℭ Dōm ꝙ loquēdo de causa imediata ⁊ ꝓpria ⁊ ꝓ

i xima cuiusmodi est cā q̄ʒ assumit demr̄atio impoē est ꝙ contingēs sit cā necessarij:q: vt in notabilibus tangebat᷑ posita tali causa ponit᷑ effect⁹:⁊ remota cā remouet᷑.Ad ꝯͦ arguebat᷑ de mortuo.Dōm ꝙ vulneratio ⁊ oīs mot⁹ imediate est causa fieri.non aūt imediate est cā eē vel nō:⁊ sicut edificatio in actu imediate est cā ipsius edificari:siue ipsius fieri domus.Et iō,posito edificatore in actu ex ne cessitate ponit᷑ ipʒ edificari:⁊ ipm fieri:⁊ eꝯͦ.⁊ remoto re mouet᷑:ita ꝙ si non est edificatio non est edificari:⁊ si non est factio non est fieri.Sed non valet si non est edificator ꝙ non sit edificiū.nam mortuo edificatore nō ꝓpter hoc destruit᷑ domus.sic ⁊ in ꝓposito.vulneratio est cā imedia ta ipsius trāsmutationis que trāsmutatio est contingens ⁊ transiēs sicut vulneratio ipsa.vel possumus dicere ꝙ ta lia intelligenda sunt in causis per se vulneratio autem in tm̄ est cā mortis ꝓut per eaʒ sit aliq̄ alteratio in corpe.al teratio aūt per se ordinat᷑ ad introductionē forme.ex cō sequēti aūt ⁊ q̄si per accidēs ordinat᷑ ad expulsionē ꝯͦrij. lʒ ergo forma expulsa i ꝑpetuū sit expulsa.forma introdu cta non est ꝑpetua.nā q expellit formā viui aliq̄ʒ formaʒ introducit ꝯͦriā illi forme:⁊ alteratio p se est causa forme introducte que ꝑpetua eē non potest.Possum⁹ ēt ⁊ alr̄ di cere ꝙ falsum est ꝙ mortuū in eternū remaneat mortuū. nā nāl'r pt fieri viuū ex mortuo ⁊ ex boue mortuo nāl'r po test fieri bos viuus non idē nūo:sed idem spē:⁊ q: non est scia de hoc particulari vel ꝺ illo:dicere possumus:ꝙ nec forma introducta est ꝑpetua:nec est necīum ꝙ forma ex pulsa in ꝑpetuum sit expulsa.potest enim mā redire sub eadem forma sub qua prius erat.ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Ampli⁹ si aliqs nesciuit rē nūc hn̄s rōnem ⁊ saluat⁹ est,salua re:nec ē oblit⁹:nec ꝑus sciuit. corrūpet᷑ āt vtiqʒ mediū nisi sit necīū.q̄re ha bebit qdē rōnē re salua.nesciuit aūt neqʒ ergo prius sciuit.Si ꝟo nō corruptū est ꝯtingit aūt corrūpi qd̄ accidit vtiqʒ erit poē ⁊ ꝯtingēs:sʒ est impossibile sic se habente scire.

ℭ Preterea si qs nūc nescit:rōnē hn̄s:⁊ salu⁹ re salua:neqʒ oblit⁹ is:neqʒ prius sciebat.Qd̄ si medium non est corrupuʒ fieri ꝟo potest vt corrūpatur:id qd̄ accidit erit poē atqʒ ꝯtigēs sed vt is sciat qui sic se habet fieri minime pōt. Arg

ℭ Adducit 2ᵐ rōnē.dicēs.(Ampli⁹ si aliqs nescit rē nūc) .i.mō ⁊ tn̄ est(hn̄s rōnē ⁊ saluat⁹ et:salua re nō est oblit⁹ nec ꝑus sciuit).q.d.ꝙ cū 4ᵒʳ modis ⁊ non plibus ꝑdatur scia.q: vl' ꝑdit᷑:q: nō hʒ rōnē de eo.q: decidit a mēte tua rō vel ꝑdit᷑ per corruptionē tui.vel p corruptionē rei:vel p obliuionē q: es oblit⁹.Istis ḡ ꝯdōnib⁹ manētib⁹ qcqd nūc nescis nūq̄ʒ sciuisti.⁊ q: oīb⁹ istis ꝯditionib⁹ manēti bus si p mediū ꝯtigēs scis ꝯͦnē necīaʒ corrupto medio ne scis illā.ḡ nūq̄ʒ sciuisti eā.iō ait ꝙ (corrūpere āt mediū ni si sit necīum q̄re hēbis q̄ʒdaʒ rōnē salua re)⁊ q: sn. salua tus est ipse ⁊ nō est oblit⁹(nescit aūt)q:.s.corruptū ē me diū(ḡ nec ꝑus sciuit)⁊ si dicat᷑ ꝙ mediū nō est corruptuʒ pōt tn̄ corrūpi q̄ posito seqt᷑ impoē.iō ait(si n̄ corruptū) sn.est mediū(ꝯtingit aūt)ipm(corrūpi qd̄ vtiqʒ accidit)ꝺ corruptione medij(erit poē ⁊ ꝯtingēs:sed ipoē ē sic se hn̄teʒ scire)⁊ postea sn.nescire manētib⁹ ꝯditionib⁹ illis.

ℭ Notādū aūt ꝙ ꝑus scire ⁊ postea nescire ē ꝑdere sciaʒ: k sed scia non ꝑdit᷑ nisi altero 4ᵒʳ modoꝝ.sic ḡ se hn̄te.i.ma nētib⁹ oīb⁹ illis 4ᵒʳ ꝯditionib⁹ ipoē est scire aliqd ⁊ po stea nescire.ℭ Notādū ēt viʒ rōnis facte in ꝺ ꝯsistere:q: l impoē est te scire necīū p ꝯtingēs:q: si mediū ponit᷑ ꝯtin gēs corrupto eo nescies ꝯͦnem.q: nō scit᷑ qd̄ est p id qd̄ nō est.ꝯͦ ergo q̄ est necīa nō scit᷑ p mediū qd̄ ponit᷑ corruptū ⁊ ponit᷑ non eē.ḡ cum tu hēas rōnē ⁊ sis saluat⁹:⁊ sit salua re:⁊ non sis oblitus.ḡ non ꝑdidisti sciam:sed si nescis ⁊ non ꝑdidisti sciam.ḡ nūq̄ʒ sciuisti.igit᷑ cum dicebas scire te per mediū ꝯtingēs nesciebas.ℭ Notandū ēt ꝙ posset m aliter hec ratio formari vt dicam⁹ ꝙ ꝯclo necīa ꝯclusa p mediū contingēs nō aliter scit᷑ medio exn̄te q̄ʒ medio cor rupto:sed medio corrupto non scit᷑.ergo nec medio exn̄ te scit᷑.per mediū itaqʒ ꝯtingēs siue sit siue nō sit nō potest sciri conclo necīa.ℭ Notādum etiam ꝙ hec ꝓpō ꝙ con clusio necīa ꝯclusa per mediū contingēs non alr̄ scit᷑ me n dio exn̄te q̄ʒ corrupto:verificat᷑ per ea q̄ tangūtur in lrā. nam si scires medio exn̄te ⁊ nescires medio corrupto.ḡ per corruptionē medij ꝑderes sciam:sed dcm̄ est ꝙ nō ꝑ ditur scia nisi altero dictoꝝ q̄tuor modoꝝ.manētib⁹ ḡ il lis q̄tuor ꝯditionibus sciam non ꝑdidisti.sed nescis me dio corrupto ⁊ sciam nō ꝑdidisti.ergo nūq̄ʒ sciam habui sti ⁊ si nūq̄ʒ sciuisti nesciuisti medio existente.veꝝ est ergo ꝙ non aliter sciebas medio exn̄te q̄ʒ non existente.q: nec eo exn̄te nec non exn̄te sciebas.ℭ Dubitaret forte aliqs o de his ꝯditionibus p q̄s ꝑditur scia vt Phs inuit.⁊ ꝑmo dubitat᷑ de hac ꝯditione hn̄s rōnē vtrū statiʒ cū ꝑdidim⁹ aliq̄ʒ rationē perdam⁹ ⁊ sciam.⁊ videt᷑ ꝙ nō.q: forte pos set qs hēre multas rationes ad vnā ꝯͦnē non statiʒ ḡ cum omitteret rationē aliq̄ʒ ꝑderet sciam illius ꝯͦnis:q: rema neret sibi alia rō.ℭ Dōm ꝙ loq̄ndo de rōnib⁹ potissimis p per q̄s acq̄rit᷑ scia simpl'r nō est nisi vna rō ad vnā ꝯͦnem. nam nāl'r loquēdo ⁊ sm̄ nālē originē ab vna causa ime diata sm̄ vnū ⁊ eūdē modū non ꝓcedit:nisi vnus effectus ideo hēbitur inferi⁹ ꝙ augētur demr̄ationes nō p medias sed in post assumēdo.ad hāc aūt ꝯͦnē ꝙ triāgulus hʒ tres nō est nisi vnū potissimū mediū.vʒ.ꝙ hʒ angulū extrinse cū.q ḡ ꝑderet ⁊ obliuisceret᷑ ꝺ mediū ⁊ hāc rōnē ꝙ trian gulus hʒ angulū extrinsecū ꝑderet sciam hui⁹ ꝯͦnis:⁊ ne sciret ꝙ hēret tres.ℭ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs de 2ᵃ q conditione q̄ est ⁊ saluatus est.vtrū pp hāc corruptionē ꝑ datur scia.⁊ vr̄ ꝙ non:q: remanent spēs in aīa:q: postq̄ʒ

definimus

definim⁹ fantaſiaritimo cū itellect⁹ ſit vt⁹ imālis ⁊ ſit locus ſpēꝝ: vt dī i. 3. de aīa. oꝫ ꝙ ꝯſeruenť ſpēs in itellectu: ſicť res ꝯſeruanť in ſuo loco: q̄re lꝫ nō remaneāt ſpēs ſenſibiles corrupto corpe: q: ſenſus fundať i organo corporeo: tñ nō videť cā q̄re nō remaneāt ſpēs in itellectu corpore corrupto: q: itellect⁹ nulli⁹ ptis corpis eſt act⁹ poterūt ḡ remanere ſpēs in aīa ſepata: ⁊ ita remanebit in ea
A ſcia. ℂ Dōm ꝙ aliud eſt q̄rere vtrū remaneat ſcia in aīa ſeparata: ⁊ vtrū hō amittat eā p morťē. planū ē. n. ipm cōiunctū ſiue ipm hoiēꝫ ꝙ p morťe amittit eē ꝙ oꝫ perdere ſciam. nā ſcie ⁊ cetere alie pfectiōes p̄ſupponūt eē. q̄re oꝫ ꝙ hō ſit ſaluať⁹. ⁊ nō ſit corrupť⁹ ad h̄ ꝙ hēat ſciaꝫ. q̄d ſit āt de aīa ſepata Ariſt. nō itromiſit ſe. ⁊ vtrum remaneat
B ſcia in aīa ſepata nō ē p̄ſentis ſpeculatiōis. ℂ Ulteri⁹ forte dubitaret aliq̄s de tertia cōditiōe q̄ ē ſaluare: vtꝝ oporteat rē eē ſaluā ad hoc ꝙ de ea habeať ſcia. ⁊ videť ꝙ nō q: nulla pluuia exñte pōt aliq̄s habere ſciaꝫ de ea: ⁊ ḡ hꝫ ſciam de florib⁹ ridiculū videť ſi dicať ꝙ in hyeme cū nō
C ſint flores ſciam ſuā perdat. ℂ Dōm ꝙ in hyeme q̄ñ corrūpunť flores ſi ſic eē deſinerēt ꝙ nō plus eſſent: niſi ſicut eſt chymera. de eis ſcia eē nō poſſet: ſꝫ flores in hyeme aliquo mō ſunt: q: ſi nō ſunt in ſe ſunt tñ in ſuis cāis. ⁊ pluuia tpe ſiccitatis lꝫ nō ſit in ſe: eſt tñ in ſuis cauſis: ⁊ q: ſcire eſt p cām ſufficit talia ſic eē: vt de eis ſcia eē poſſit. oꝫ ḡ ꝙ aliquo mō ſit res ſalua: vel in ſe: vel in ſuis cauſis ad h̄ ꝙ de ea ſit ſcia: q̄ oīa in libro de ḡnatione diffuſius dixi mus poſſum⁹ tñ ⁊ alr̄ ſoluere dicēdo ꝙ phs loquiť h̄ de ſcia put dicit quācūq̄ꝫ cognitionē certā ſm quē modū ⁊ de ipſis pticularib⁹ vt ſunt ſub ſenſu dī de eis eē ſcia. corruptis āt his: q: nō vlteri⁹ ſūt in ſenſu: nō ē de eis vlteri⁹ ſcia. vñ ⁊ cōmētator. 7. meta. ait ꝙ pticularia cū recedūt
D a ſenſu nō habem⁹ de eis ſciam ſꝫ opionē. ℂ Ulteri⁹ forte dubitaret aliq̄s de ꝯditiōe q̄rta q̄ eſt: ⁊ nō eſt oblit⁹. videť. n. iſta ꝯditio eē eadē cū p̄ma. nā idē ē hēre rōnē ⁊ nō
E eē oblitū. ℂ Dōm ꝙ p̄ma ꝯditio referēda eſt ad mediū. hec aūt ꝯditio q̄rta referēda eſt ad cōclōnē. naꝫ ſi ſcirem yſocheleꝫ hēre tres de triāgulo p hēre angulū poſſeꝫ amittere ſciam de hac ꝯ̄ne: vel q: obliuiſcerer hāc rōnē ⁊ hoc mediū ꝙ triāgulus hꝫ āgulū extriſecū. vel q: obliuiſcerer hāc ꝯclōnē ꝙ triāgul⁹ hꝫ tres. pōt. n. ꝯtingere ꝙ aliquis ſciat cāꝫ: ⁊ tñ ignoret effectū. potero. n. ſcire ꝙ triāgulus hꝫ angulū: ⁊ tñ oblitus ero. ex h̄ ꝯcludere ꝙ habeat tres. Ad ſcire. n. nō ſufficit cognoſcere cām: ſꝫ oꝫ ſcire q̄m illi⁹ eſt cā. q ḡ hꝫ rōnē demōſtratiuā cog̃ſcit cāꝫ ⁊ q nō ē oblit⁹ effectū: ſꝫ q ſcit ipm referre i ſuā cāꝫ cog̃ſcit
F cāꝫ: ⁊ q̄m illi⁹ ē cā. ℂ Ulteri⁹ forte dubitaret aliq̄s: vtrū corruptio medij tollat ſciam. ⁊ vī ꝙ nō. q: phs innuit in lr̄a ꝙ nō alr̄ hēret aliq̄s ſciam de ꝯ̄ne medio exñte q̄ꝫ corrupto. ℂ In ꝯ̄riū ē. q: ſi oꝫ eē rē ſaluā ad h̄ ꝙ ſit ſcia de ea multo magis oꝫ mediū ſaluū eſſe. Dicendum ꝙ aut per corruptionem medij corrumpitur res aut non. ſi corrūpitur, tunc hec ꝯditio continetur ſub tertia conditione: neque ē ꝙ res dꝫ eſſe ſalua. quod q̄ñ ſit intelligendū ſupius eſt expreſſum. ſi vero per corruptionē medij non corrūpitur res: tūc tale medium nō facit per ſe ⁊ ꝓprie ⁊ immediate ad eē rei. iō non alr̄ ſcit res tali medio exñte
G q̄ꝫ non exñte. ℂ Eſt ḡ intentio phi ꝙ ſi ꝯ̄ necessaria concludatur p medium cōtingens: vel ſi ad effectum neceſſarium aſſignetur cauſa contingens. q̄m aliquādo contingentia ſunt: aliq̄ñ non ſunt. neceſſaria v̊o ſemp ſunt ⁊ in ſuo eſſe variari non pñt. eē vel nō eſſe talis medij nō variabit eſſe concluſionis: ⁊ q: res ſicut ſe habet ad eē: ſic ſe habet ad cognoſci: ſicut res neceſſarie non aliter ſunt rebus contingentibus exiſtētibus vel non exiſtentibus ſic ꝯcluſio neceſſaria non aliter ſcitur medio contingente exiſtente vel non exiſtente. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Cū igiť cōcluſio ex neceſſitate quidē ē nihil ꝓhibet mediū nō neceſſariū eē p qđ demonſtratū ē. Eſt eni ex nō neceſſarijs neceſſarium ſyllogizare ſicut ⁊ verum ex non veris. Cum autem medium ex neceſſitate eſt: ⁊ ꝯcluſio ex neceſſitate ſicut ex veris verum ſemper.

ℂ Cū igitur concluſio neceſſaria eſt: nihil ꝓhibet mediū nō neceſſariū eſſe: per qđ ſuit ꝓbata. Fieri nāq̄ꝫ pōt vt neceſſariū ex nō neceſſarijs ēt ꝯcludať. Et pinde atq̄ꝫ ſit vt veꝝ ꝯcludať ex falſis. At cū mediū eſt neceſſariū concluſio quoq̄ꝫ neceſſaria eſt: queadmoduꝫ ⁊ ex veris infertur ſemper concluſio vera. Argir.

ℂ Declarat 2ᵐ ꝙ in p̄cedēti lectione p̄ſupponebať. vꝫ. ꝙ ꝯ̄ neceſſaria p mediū ꝯtingēs non poſſit demr̄ari: poteſt tñ ſillogizari. Circa qđ tria facit. q: p̄mo facit qđ dcm̄ eſt 2° manifeſtat qđ dixerat in terminis. 3° epilogat circa determinata ſcđa ibi (ſit. n. a. de. b.) tertia ibi (q̄m autem ſi ſcit) Dicit ḡ (Cū ḡ ꝯ̄ ex neceſſitate ſit nihil ꝓhibet mediū non necīū eē: p qđ mediū eſt demr̄atū). i. ſillogiſatū: qđ declarat p ſile. d. ꝙ (ē. n. necīū ex non necarijs ſillogiſare ſicut ēt veꝝ ex non veris) ⁊ ſubdit (ꝙ cū mediū ex neceſſitate ē. ⁊ ꝯ̄ ex necītate ē ſicut ex veris veꝝ ſp.) ℂ Notādū aūt ſicut ſe hꝫ verū ad veꝝ ſic ſuo mō ſe hꝫ necīum ad necīū: nō ſicut ex veris ſp ſillogiſať veꝝ ſic ſi medium eſt neceſſariū ꝯ̄ ſp ē necīa: ⁊ ſicut non valet ſi p̄miſſe non ſunt vere ḡ ꝯ̄ non eſt vera. q: poteſt ſillogiſari verum ex non veris. ſic non valet ſi p̄miſſe nō ſunt necīe ꝙ conclō nō ſit necīa: q: pōt ſillogiſari neceſſariū ex nō neceſſarijs. H
ℂ Notādū ēt ꝙ cū in lr̄a dī ꝙ mediū p qđ ē demr̄atum necīū pōt eē non neceſſariū ibi demr̄atū oꝫ ꝙ accipiať large put idē ſonat ꝙ ſillogiſatū. ℂ Dubitaret forte aliquis vñ ē h̄ ꝙ ſi p̄miſſe ſunt vere ꝙ ꝯ̄ ē vera ⁊ nō ꝯuertiť ⁊ ꝙ ſi ꝯ̄ nō eſt vera p̄miſſe non ſunt vere: nō tñ econuerſo. ⁊ qđ dī de vero v̊itatem hꝫ de necīo. ℂ Dōm ꝙ vt alias tetigim⁹ ſillogiſm⁹ eſt ꝯña q̄dā ⁊ p̄miſſe ſe hñt vt añs: cōcluſio v̊o vt ꝯñs: ex ꝯña aūt duobus modis ꝯtingit bñ arguere ⁊ duobus male. nā a poſitione añtis ⁊ a deſtructione ꝯñtis eſt argumētatio bōa. ⁊ a deſtructione añtis ⁊ a poſitione ꝯñtis mala. iō ſi p̄miſſe ſunt vere vel neceſſarie oꝫ ꝙ ꝯclō ſit vera vel neceſſaria. q: ſic arguim⁹ a poſitiōe añtis vt ſi ſunt p̄miſſe eſt ꝯclō. ℂ Rurſus ſi concluſio non eſt vera nec necīa: nec p̄miſſe: q: ſic arguim⁹ a deſtructiōe ꝯñtis. ſꝫ non valet: ſi p̄miſſe non ſūt v̊e. ḡ nec ꝯcluſio. vel ſi nō ſunt neceſſarie ergo nec concluſio. q: ſic arguimus a deſtructione añtis: nec valet ſi ꝯcluſio eſt vera ergo ⁊ p̄miſſe: vel ſi eſt neceſſaria ergo ⁊ ille. q: ſic arguimus a poſitione ꝯñtis. ℂ Deinde cum dicit. K

ℂ Sit. n. a. de. b. ex neceſſitate ⁊ hoc de. c. neceſſe eſt ergo ⁊. a. c. ineſſe. ergo eſſe. c. o̊ē. a. eſt neceſſarium: ſꝫ cuꝫ nō neceſſaria ē ꝯclō neq̄ꝫ mediū eē neceſſarium poſſe eſt. Sit. n. a. in. c. non ex neceſſitate in. b. a. ⁊ hoc i. c. ex neceſſitate. a. ergo in. c. ex neceſſitate erit ſed nō cōceſſum ē. Argir.

ℂ Nā tā a: ipſi b: q̄ꝫ b: ipſi c: neceſſario cōpetat. Igiť ⁊. a. neceſſe ē ipſi cōpetere c. Ueꝝ fieri nequit vt cum concluſio nō eſt neceſſaria mediū neceſſarij ſubeat rōnē. Inſit. n. a: nō neceſſario ipſi c. ſi igiť a: ipſi b: Et b: ipſi c: cō

petere necessario dixeris: ⁊ a: pfecto ipsi c: cōpetere necessario cōcedas oportet. At ipsi cōpetere non eo pacto supponebatur.

¶ Qđ dixerat manifestat in terminis.d.(sit enim.a.de.b. ex necessitate).i.hec sit maior.dē.b.de nečitate est.a.(⁊ hec).i.b.(de.c.)su.pdicet de necessitate(necesse igitur ⁊ a.inesse.c.)su.ex nečitate.si premisse g̃ sunt necessarie de nečitate ꝯ̃ est necessaria: qꝛ si añs est necessariū: ⁊ ꝯñs.arguit.n.sic a positione añtis.sed cū nō sit nečia ꝯclo nec mediū possibile est eē necessariū qđ pꝫ in terminis.sit.n. a.in.c.cōclo nō d̃ nečitate eē.i.nō necessaria.in.b.aūt.a. ⁊ hoc.i.b.in.c.ex nečitate.g̃ ⁊.a.i.c.ex nečitate erit(sꝫ nō ꝯcessum est).i.sꝫ hoc fuit negatū.q.d.ꝙ nō pōt ꝯcedi cōclusionē nō esse necessariā si p̄misse sunt necessarie: qꝛ ex
L nečitate p̄missa᷑ cōcludit nečitas ꝯ̃nis cuius ꝯ̃rium con cedebas. ¶ Notādum aūt ꝙ hic phs innuit duos bonos modos arguēdi: videlicet a positione añtis vt si p̄misse sunt necessarie ⁊ ꝯ̃. ⁊ a destructione ꝯñtis: vt si conclusio non est necessaria nec p̄misse. ¶ Deinde cū dicit.

te.c.18. ¶ Quoniā igit̃ si scit demōstrare opꝫ demr̃ationē hr̃e: aut non sciet neqꝫ ppter qd: neqꝫ qꝛ necesse est illđ eē. sꝫ aut opinat̃ nesciēs: si accipiat̃ tanq̃ necessarium nō necessariuꝫ: aut neqꝫ opinabitur: similiter siue sciat: qꝛ p media ta siue propter quid ⁊ per immediata.

Argu. ¶ Cū igit̃ id qđ demōstratiue quispiā scit: necessariū oporteat eē cōstat: p mediū quoqꝫ necessariū demōstrationē eius illū hr̃e oportere vel nescit illud pfecto: aut ppter qd est necessario: aut esse: sed aut arbitrabitur se scire nesciēs: si putauerit vt necessariū id qđ nō est necessarium: aut nec arbitrabitur equo discrimine sane: siue esse p media siue ppter quid est: ⁊ per medijs vacantia sciuerit.

¶ Epilogat circa determinata.d.ꝙ si volum᷒ scire demōstratiue dꝫ nos hr̃e demōstrationē p mediū necessarium aliť aūt nō sciem᷒: nec pp qd: nec qꝛ: nec p cā̃s imediatas: nec mediatas.iđ ait(qm̃ aūt si scit demonstratiue dꝫ hr̃e demōstrationē)su.p mediū necessariū(aut)sup.si non hꝫ talem demōstrationē(nō scit pp quid: nec scit qꝛ nečē est eē id).i.eē rē scitā(sꝫ aut nesciēs opinabit̃)se scire(si accipiat)mediū(nō necessariū tanq̃ nečium aut nō opinabit̃)se scire su.si nec accipiat mediū nečiū nec credat accipere nečiū ⁊ subdit ꝙ(silr).i.vlr(siue sciat qꝛ: p mediata: siue pp qd: ⁊ p imediata)su. semp hoc fiet p mediū ne-
M cessariū. ¶ Notādū āt ꝙ oīs demōstratio cōcludit ex necessitate.nā semp nečē ē eē illud.i.eē rē scitā q̄ per demr̃ationē ꝯcludit̃. ⁊ iđ siue sit demr̃atio pp qd siue qꝛ.dꝫ semper accipere mediū necessariū.aliť āt nec sic nec sic sciet.
N ¶ Notādum ēt ꝙ demōstratio pp qd fit per cās imediatas solū.demōstratio v̇o qꝛ fit p mediatas: fit ēt aliter vt per effectus.sꝫ de his oībus inferius plenius ostendet̃.

¶ Accidētiū āt nō p se quō determinatū ē p se qdē eē nō est scia demōstratiua. Nō eni ex necessitate demonstrare est conclusionem. Accidēs enim ꝯtingit nō inesse de tali dico accñte.

Argu. ¶ Accidētiū autē non per se eo mō quo determinata sunt ea que p se cōpetūt: nō est demonstratiua sciētia: nō enim fit vt necessario cōclusio demōstret̃. Fit enim vt accidens ipsuꝫ nō insit: de tali nāqꝫ accidente loquor.

¶ Postq̃ phs ondit ꝙ demr̃atio nō ē ex his q̄ p se insunt alr̃ se hr̃e. In pte ista vt dicebat̃ dclarat ꝙ nō ē ex his q̄ sunt p
O accñs. ¶ Ad cui᷒ euidētiā sciēdū ꝙ vt alibi determinat̃ duplex ē accñs.sepabile: ⁊ inseparabile. Tria g̃ facit: qꝛ p̄ ostendit ꝙ nō fit demr̃atio de accñte sepabili.2° adducit rōnē gñalē ꝙ d̃ nullo p accñs fit demr̃atio.3° specialr̃ descēdit ad accñs isepabile.ondēs ꝙ nec de tali p accñs demr̃atio esse pōt.2ª ibi(Qm̃ āt ex nečitate)3ª ibi(Nec si sp sit.) ¶ Circa p̄mū tria facit.qꝛ p̄ ondit de accñte sepabili ꝙ nō ē dmr̃atio.2° remouet quādā qōnē q̄ sumit originē ex p̄dictis.3° illā qōnē soluit.2ª ibi.(Et tñ opponet.) 3ª ibi.(Opꝫ aūt iterrogare.) In p̄ma pte itēdit talē rōnē. ea ex qbus ē demōstratio sunt nečia ⁊ nō ꝯtingūt nō esse. accñtia āt sepabilia nō sunt necessaria ⁊ ꝯtingūt nō esse. g̃ ⁊c̃.iđ ait ꝙ(accidētiū aūt nō p se quō qdē demr̃atū ē p se eē nō ē scia demr̃atiua: qꝛ nō ex nečitate est demōstrare ꝯ̃nē.nā accñs)su.sepabile(ꝯtingit nō eē. de tali.n.accidēte dico).i.loq itēdo in hac rōne de accñte tali qđ ꝯtin-
git nō eē ⁊ ē sepabile. ¶ Dubitaret forte aliqs quō differat accñs a pprio.nā si ex pprio fit ppriū p se ex accidēte v̇o per accñs ad intelligendū ea que ponunt̃ in littera scire nos opꝫ quō differt ppriū ab accidēte. Dōm ꝙ accidens vel hꝫ cām necessariā in subo vel nō hꝫ.si hꝫ cām necessariā: vel illa ptinet ad p̄ncipia speciei: vel ad p̄ncipia idiuidui.si nō hꝫ cām necessariā sic est accñs separabile.si v̇o hꝫ cām necessariā ⁊ sequit̃ p̄ncipia idiuidui sic est accñs inseparabile.sed si cā est necessaria ⁊ orit̃ ex p̄ncipijs speciei sic est accñs ppriū.nā sumēdo accidēs large ⁊ ip̄m ppriū accidēs dici dꝫ.ppriū g̃ differt ab accidēte separabili per hr̃e cām necessariā: ⁊ per habere dictum ex p̄ncipijs speciei differt ab accidēte inseparabili.
Q ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis quō differat ppriū ab accidēte put cōparatur ad intellectū. Dōm ꝙ dē accidens tā separabile q̄ȝ inseparabile pōt intelligi adesse ⁊ abesse preter corruptionē subiecti: sꝫ hoc de pprio fieri non potest: vt si nigredo est accidens separabile vel inseparabile coruo potest intelligi adesse ⁊ abesse preter corruptionem corui.sed habere tres quod est propriuꝫ trianguli non potest intelligi adesse ⁊ abesse preter triangu
R li corruptionem. ¶ Ad cuius euidentiam sciendū ꝙ de accidēte separabili nō hꝫ dubiū qn possit intelligi ab eē p̄ter corruptionē subiecti nō solū p itellectū imo realiter separat̃ pter corruptionē subi. Sꝫ dubiū eē videt̃ de inseparabili.cōtingit.n.oī accñti siue sit ppriū siue sit separabile siue insepabile ꝙ pōt itelligi subm non itellecto tali accidente.nā cū subiectum sit p̄us quolibet tali ⁊ prius possit intelligi non itellecto posteriori pōt intelligi subꝫ nō intellecto quocūqꝫ accñte: sꝫ aliud est itelligere subiectū nō intellecto accñte ⁊ intelligere subiectū cū ꝯtrario accidētia: ⁊ aliud est intelligere subm ⁊ nō itelligere ip̄ȝ ad eē ⁊ intelligere ip̄m abeē.possuꝫ aūt intelligere subm cū ꝯ̃rio accñtis inseparabilis: vt possuꝫ itelligere coruuꝫ albū: sꝫ nō possum intelligere cū ꝯ̃rio pprij: vt nō possuꝫ itelligere hoiem hinibilē nec triāguluꝫ hñtē q̄tuor. sic ēt possuꝫ itelligere coruū eē separatū a nigredie itelligēdo ab eo nigredinē abeē. Sꝫ h̄ de pprio itelligere nō possū. habēt eni se ista tria p ordinē.nō itelligere inesse.intelligere abesse: ⁊ itelligere ꝯ̃riū adeē: intelligēdo eniꝫ subm nō opꝫ ꝙ intelligat̃ ppriū ꝙ nō intelligēdo ip̄m nō itelligo ip̄m inesse.sꝫ falsum est ꝙ intelligā ꝯtrariū adesse vel ꝙ intelligā ip̄m abeē: vel ꝙ itelligā ip̄m separi a subo: sꝫ ēt est oīno falsum si intelligā ꝯ̃riū pprij adesse subo. Sed possuꝫ itelligere accñs insepabile abeē ⁊ ꝯ̃riū eius subo

inesse:

inesse: qd sic declarat. nã nigredo q̄ est iseparabilis coruo nõ oritur ex pncipijs corui: q2 non orit ex pncipijs spẽi: sed orit ex pncipijs hui⁹ corui: q2 forma corui h3 eẽ i tali mã sic cõplexionata: iõ eam cõcomitat nigredo: ɛ q2 nõ possum intelligere coruũ nõ intelligẽdo pncipia corui cum accñs inseparabile nõ ptineat ad pncipia corui: sine itelligẽ hõ accñs abesse: sine intelligẽ ɔ̃riũ eius inesse q̄tu3 ad pncipia cõia nõ variabit cõceptus quẽ hẽo de coruo. nec ꝓpter hoc intelligẽ coruũ corruptũ: sed q2 ꝓpriũ corui qdcũq3 sit illud ptinet ad pncipia corui nõ possum intelligere hõ ꝓpriũ abeẽ nisi itelligã abesse ɛ ipa pncipia. q2 non põt separari ꝓpriũ rei a re nisi sepent ab ea ɛ ipsa pncipia ex qbus ꝓpriũ sumit ortũ. ɛ nõ possũ intelligere ɔ̃riũ ꝓprij inesse nisi hñet ɔ̃ria pncipia. ɛ q2 intelligere ꝓpria pncipia a re abesse vl' ɔ̃ria adeẽ oporteret ꝙ intelli-

B gerẽ rẽ corruptã. ¶ Cũ g̃ q̄rit quõ differat ꝓpriũ ab accidẽte put cõparat ad itellm: dico ꝙ ɔuenit ɛ differt. cõuenit qdẽ q2 sicut tũc põt itelligi subm nõ itellecto accñte. ita põt itelligi nõ itellecto ꝓpõ. differt võ: q2 accñs tã separabile q̄3 inseparabile põt intelligi abesse ɛ ɔtrariũ eius inesse absq3 subiecti corruptiõe accipiẽdo sub3 i potẽtia: eo ꝙ tale accidẽs ipertinẽs sit ad pncipia spẽi: s3 h̃ de ꝓprio dicere nõ possumus. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Et tamen opponet fortassis aliqs cui⁹ cã hic op3 iterrogare de his si nõ necesse est ɔclonẽ esse. Nihil eni differt si aliqs interrogatus cõtingere: ɛ postea dicat conclusionem.

Argir. ¶ Quãq3 fortasse quispiã dubitabit cuius nã gratia de his hec interrogare oportet: si nõ necesse ẽ ɔclusionẽ eẽ. Nihil. n. refert si q̄spiam queuis interrogãs dicat deinde ɔclusionẽ.

¶ Hic remouet quãdã q̄õnẽ sumẽtẽ originẽ ex predictis. d. (ɛ tñ fortasse opponet aliqs cui⁹ cã o3 h̃ interrogare d̃ his). i. de hõ ɔtingentib⁹ (si nõ necesse est esse ɔclusionẽ) su. ex his (nã nihil differt si aliqs). i. si rñdens (interrogatus) vel sup. nõ interrogatus (cõtingẽtia) vel. i. de contingentibus (postea dicat). i. opponẽs ꝓcedat ɛ (dicat conclusionem). q. d. ꝙ ex quo ɔclusio ex ɔtingẽtib⁹ nõ est necessaria nõ expedit de ea interrogare cũ nõ iterroget cõclusio ex necessitate ɔcludat. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Oportet autẽ interrogare nõ tanq̄3 necessarium esse pp iterrogata: s3 qd dicere necesse ẽ illa dicẽti: ɛ vere dicere si vera erunt q̄ sunt.

Argir. ¶ At enim interrogare oportet non vt p interrogata necessariu3 quicq̄3 sequatur: sed quia dicere necesse: est ei qui illa dicit: ɛ vere dicere si competant vere.

¶ Soluit dicẽs ꝙ (o3 aũt iterrogare nõ tanq̄3 necessariũ esse pp iterrogata: s3) iterrogare o3 (eo ꝙ dicẽti illa). i. cõcedẽti pmissas (necesse est dicere). i. ɔcedere su. ɔclonem (ɛ si vera sunt q̄ sunt pmissa necesse ẽ dicere vã). i. ɔcede-

B re eẽ su. q̄ sũt ɔclusa. ¶ Dubitaret forte aliqs quõ soluit ex hoc qd ꝓposita. Dõm ꝙ in oi sillo si vã accipiant siue illa sint ɔtingẽtia siue necẽia o3 ꝙ pmisse sint cãe ɔ̃nis q̄tũ ad iferre: nõ tñ semp op3 ꝙ sint cãe q̄tũ ad eẽ. in sillo eni ɔstituto ex ꝓpõnib⁹ ɔtingẽtibus ɔ̃ non est necessaria pp pmissas q̄tũ ad eẽ: q2 ɔtingẽtia nõ psũt eẽ cã necessarij q̄tũ ad esse: sed põt ibi eẽ necẽitas q̄tũ ad inferre. iõ in lra dĩ ꝙ nõ iterrogat tãq̄3 id qd cõcludit. s. necessarium eẽ pp iterrogata: q2 nõ est ibi necessitas q̄tũ ad esse: sed iõ iterrogat: q2 dicẽti illa. i. pmissas eẽ veras necẽ est dicere ɔ̃nẽ verã eẽ. ex ɔtingẽtib⁹ itaq3 põt cãri necẽitas illationis: mõ necẽitas eẽndi. pp interrogationẽ g̃ illã nõ habet ꝙ ɔclo sit necessaria absolute: s3 habet necẽitas in ordine ad pmissas ꝙ p hãc itaq3 necẽitatẽ illatiõis bonũ est iterrogare rñdentẽ: q2 si ɔcedit pmissas o3 eũ ɔcedere cõclusionẽ. distingũt aũt alr ɛ alr de necẽitate ꝙ duplex est necẽitas. ɔ̃ntis ɛ ɔ̃ntie. necẽitas qdẽ ɔ̃ntis ẽ qñ ipm ɔ̃ns i se ɛ simplr ẽ necessariũ: vt si dicerẽ: si celũ mouet circulr stelle redibũt ad eũdẽ pũctũ. hoc. n. simplr ɛ in se ẽ necessariũ: ɛ ꝙ celũ moueat ɛ ꝙ stelle sic redeãt: talis. n. necẽitas ẽ in sillo demõstratiuo ɛ pmisse necessarie sũt ɛ sunt cã q̄re ɔclo sit necessaria. alia est necẽitas ɔ̃ne cuiusmodi est. si hõ currit hõ mouet. ɔstat ãt ꝙ hoie3 currere nõ est necessariũ nec ẽt moueri. tñ hec ɔ̃na ẽ necessaria si currit ꝙ moueat. nã cursus de necẽitate ifert motum: ɛ talis est necẽitas in sillo topico: vbi nec pmisse sunt necessarie: nec sũt cã ꝙ ɔ̃ sit necessaria: s3 sũt cã ꝙ necessario iferat ɔ̃na. g̃ ipsa est necessaria: ɛ pp hoc iterrogant pmisse: ɛ si concedunt oportet ꝙ cõclo cõcedat. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quoniã autẽ ex necessitate sunt circa vnũqdq3 gen⁹ q̄cunq3 p se sunt: ɛ scdz ꝙ vnũqdq3 est manifestum est: qm̃ de his q̄ per se sunt demõstratiue scie ex talib⁹ sunt: accidẽtia qdẽ. n. non necessaria sunt. Quare non necessariu3 est cõclusionem scire propter quid sit. te.c.21.

¶ Cũ igit ea q̄ p se insunt necessario circa vnũqdq3 cõpetãt genus: ɛ vt tale est qd p3 demonstrationes ipsas sciaꝝ effectrices: de his esse q̄ p se cõpetũt: ɛ ex talibus extrui atq3 ɔstare. Accidẽtia nãq3 nõ sunt necessaria: quare non fit vt necessario sciatur cõclusio ꝓpter qd est. Argir.

¶ Adducit quandã g̃nalẽ rõnẽ ꝙ de nullo p accñs sit demonstratio. d. (qm̃ aũt illa sũt de necẽitate circa vnũqdq3 gen⁹). i. ex qbus su. fit demõstratio (q̄cunq3 sunt per se ɛ s̃m ꝙ est vnũqdq3). i. q̄ sunt p se ɛ s̃m ꝙ ip3 (manifestum est qm̃ ex his que per se sunt) hoc mõ (sunt demõstratiue sciẽtie ɛ ex talibus) su. sunt demõstratiões (accñtia quidem nõ sunt necessaria) su. isto mõ (q̄re) su. ex accidentibus (nõ est necessariũ scire ɔ̃nẽ ꝓpter qd sit) ɛ su. nõ ɔtingit ex talibus dmõstrare. Formet g̃ sic rõ. Ex necessarijs circa vnũqdq3 genus q̄ sunt p se: ɛ s̃m ꝙ ipsum fiunt demonstratiões. accñtia võ nõ talia. g̃ ɛc. ¶ Notãdũ aũt ꝙ aliqñ necẽitas ɔtigit ex pncipijs idiuidui: ɛ talis necẽitas nõ est per se ɛ s̃m ꝙ ipm: vl' nõ est p se ɛ p̃. q2 nihil est per se ɛ p̃ p suã mãm sed p suã formã. ea aũt ex qb⁹ fit demonstratio nõ sunt necessaria pp pncipia indiuidui q̄ se tenẽt ex pte mãe: s3 sunt necessaria pp pncipia q̄ se tenẽt ex pte forme. iõ phs nõ ait ꝙ demõstratio fit ex qbuscunq3 necessarijs: s3 ꝙ fit ex necessarijs q̄ sunt per se ɛ s̃m ꝙ ipm. ɛ q2 illa accñtia nõ sunt talia. iõ ex his nõ cõcludit aliqd demonstratiue ɛ propter quid. ¶ Deinde cũ dicit. ¶

¶ Neq3 si sp fit. nõ p se autẽ vt sunt p signa silli hoc eni p se nõ per se sciet neq3 ꝓpter qd. propter qd aũt scire ẽ p cãm scire. ꝓpter ipsum ergo op3 ɛ mediũ tertio: ɛ primũ medio inesse. Argir.

¶ Neq3 si fit semper: nõ aũt fit per se: quod ita esse declarant eẽ ratiocinationũ que per signa conficiũtur. Jd. n. qd est per se: nõ per se q̄sq3 sciet: neq3 ꝓpter quid est. Scire aũt pp qd est: nihil aliud est q̄3 p cã3 scire: per se ergo tertio mediũ: ɛ medio primũ inesse oportet.

¶ Adducit aliã rõnẽ q̃ spãliter pcedit de accidente isepa rabili.d.(neq3 si mediũ semp sit: nõ aũt semper per se nisi sit cã pclõnis vt sunt silli per signa. hoc.n.p se).i. hec cõclusio q̃ ponit eẽ per se (nec sciet p se nec) sciet (pp qd) est nã (pp quid aũt scire est per cãm scire) op3 itaq3 pmissas eẽ per se frm q ipm ad hoc q sciam⁹ p cãm ⁊ ppter quid. iõ ait q (pp ipm ergo op3 ⁊ mediũ ineẽ 3°.) q̃ztũ ad minorem: qr minor d3 eẽ per se ⁊ frm q ipm (⁊ pmũ medio) q̃ztũ ad maiorẽ. qr maior d3 esse p se ⁊ frm q ipm ad hoc q fiat demonstratio potissima ⁊ vt sciamus pp qd. Formet aũt sic rõ. in his ex qbus demõstratio fit pmũ inest medio ⁊ mediũ 3° ppter ipm: sed ea q̃ sunt p accñs q̃ztũcũq3 sint

D inseparabilia non sunt talia. g̃ ⁊c. ¶ Notãdũ aũt q mul ta sunt p se q̃ nescimus per se ⁊ cãm. S3 per signa vt patet in hoc exẽplo cõiter posito. nã per se est q oẽ elementatũ sit corruptibile. si qs ergo hoc q est p se. v3. elementatũ corrũpi sciret per hoc signũ: qr videt ipm antiq̃ri sciret hoc p se nõ per se nec per cãm: vt in lra dicit: q̃zuis antiquari inseparabilr pcomitet rẽ elementatã. per hoc tñ nec per qdcũq3 aliud qd nõ est cã nõ põt aliqd potissime demrari: ⁊ sic ex talib⁹ non põt fieri demratio potissima ex nullis p accidẽs q̃ztũcũq3 sint inseparabilia demratio

E potissima fiet: qr talia per se cãe eẽ nõ possunt. ¶ Notandũ ẽt q semper philosophus vsq3 nunc locutus est de demõstratione potissima ⁊ ppter quidnam inferius determinabit de demonstratione qr: ⁊ per effectus ⁊c.

¶ Non ergo est ex alio genere descendentẽ demonstrare vt geometrã in arithmetica.

Argu. ¶ Nõ igit fieri põt vt ex alio genere qsq3 in aliud trãsiẽs qcq3 demõstret: veluti cõclusionez geometricã: Arithmetica demonstratione.

tx.c.22. ¶ Postq3 phs ostẽdit q demõstratio nõ ẽ ex his que pñt aliter se hñe nec ex his que sunt per accidens. In pte ista declarat q non est ex extraneis. circa qd duo facit: qr primo pmittit qd intẽdit. 2° declarat intentum ibi (Tria enĩ sunt) Dicit ergo (nõ igit est ex alio genere descendentem demõstrare) su. cõtingit (vt geometricũ) su. non contingit

F demõstrare (in arismetrica.) ¶ Notãdũ aũt q quasi cõcludẽdo ait: nõ igit est demõstrare ex alio genere: qr põt hoc concludi ex habitis. vñ continuet sic lra. dictum est demõstrationẽ non esse ex his que sunt per accñs: sed ex his que sunt per se: ⁊ qr sic ẽ. nõ igit ẽ demõstrare ex alio

G gñe: qr talia esse per se nõ possent. ¶ Notãdum igitur q bene contingit descẽdere in id qd est quasi idem gen⁹ vt descendit geometria in perspectiuã. sed nõ ptingit descẽdere in idem genus nec in aliud vt nõ ascẽdit pspectiua in geometriã. ⁊ qr in talib⁹ nõ ptingit ascendere s3 descendere iõ spãlem mentionẽ fecit de descẽsu: qr non ptingit ascẽdere in aliud genus. ptingit tñ descendere in ide3 vt infra patebit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Tria enim sunt in demõstrationibus vnu3 qdem qd demõstrat pclõ. Hoc aũt est q alicui gñi inest p se. vnũ ãt dignitates. Dignitates aũt sunt ex qbus est demõstratio. Tertiu3 autẽ genus subiectũ est cuius passionis ⁊ per se accidentia ostendit demonstratio.

Argu. ¶ Tria nãq3 sunt que in demõstrationibus insunt. vnũ id qd demõstratur inesse: hoc aũt est id qd alicui p se generi cõpetit. aliud dignitates. Dignitates ãt ea sunt: ex qbus fit demratio. Tertiũ ẽ gen⁹ ipsu3 subiectũ: cui⁹ affectus accidẽtiaq3 p se demonstratio patefacit.

¶ Exeqt de intẽto. Circa qd tria facit: qr p̃ distinguit tria q̃ pcurrũt ad demratione. 2° ondit q illorũ trium est cõe in demratione. 3° ex his pliberis declarat intẽtũ ondens q nõ ptingit in aliud gen⁹ descẽdere. 2ª ibi (Ex qb⁹ qde3) tertia ibi (Quorũ aũt genus) Dicit g̃ q (tria g̃ sunt in demõstratiõib⁹. vnũ qdẽ qd demrat pclo). i. passio q̃ d alio demrat ⁊ pcludit. ⁊ subdit q (hoc aũt). i. hec passio (est que inest alicui generi) subijcibili. i. alicui subo (p se. vnũ aũt) su. qd pcurrit ad demrationẽ sunt (dignitates) ⁊ exponit qd vocat dignitates. d. q (dignitates aũt sunt ex qbus demratio est) ⁊ sequit q (tertiũ aũt) su. qd reqrit ad demrationẽ (est genus sub3 cui⁹). i. de quo demõstratio ondit (passiões ⁊ p se accñs). q.d. q tria reqrunt ad demõstrationẽ. v3. passio q̃ pcludit. ⁊ dignitas p quã pcludit ⁊ subm de quo pcludit. ¶ Notãdũ aũt q nõ ẽ descen dere a genere in gen⁹ si vna scia accipiat easdẽ dignitates cũ alia. qr talia sunt cõia ⁊ diuerse scie vtunt eisdẽ dignitatib⁹ s3 eẽt hõ descẽsus si acciperet idẽ subm vt si vna scia intẽderet circa sub3 alteri⁹ vt si geometria vellet demonstrare de nũeris vel si accipiat easdẽ passiones. iõ g̃ phus distinxit de his trib⁹ vt sciat p qd sit descẽdere in aliũ genus. ¶ Dubitaret forte aliqs qr vi falsum vl saltẽ insufficiẽs esse qd in lra dicit. nam ad demõstrationẽ nõ solũ pcurrũt tria imo q̃tuor ibi pcurrũt. v3. passio. subm. dignitas. ⁊ mediũ. ¶ Dõm q sicut in rebus nãlib⁹ non sequit effectus ex solo cã vñ qr ex solo sole non ẽ pullulatio sed ex sole tanq3 ex cã vñ ⁊ ex ṽtute pullulatiua tanq3 ex cã pxima ⁊ imediata arbores pullulãt ita q sol ⁊ virtus pullulatiua pducit ramos. ⁊ sol ⁊ hõ generat hoiez. sic ⁊ in effectib⁹ alijs. eodẽ aũt mõ se h3 in demrationib⁹ qr sola dignitas nõ sufficit ad pcludendu3 passionem de subiecto. s3 dignitas tãq3 pncipiũ cõe ⁊ diffinitio passionis tanq3 mediũ ⁊ tanq3 pncipiũ pximũ pcludũt passionez de subo. q̃ aũt sit illa passionis diffinitio ⁊ q̃liter hoc esse ptingit in. 2. lib. plenius ondet. Ex his g̃ fortificatur qd qr ad demrationẽ pcurrũt q̃tuor ⁊ nõ tria tñ. ⁊ ideo sciẽdũ q mediũ reducit ad ista tria vel ad aliqd istorum triũ. ⁊ iõ faciẽdo mẽtionẽ de his tribus satis dedit intelligere mediũ. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs quo mediũ reducat ad illa tria. Ad hoc aũt dixerũt aliq q reducit ad dignitatẽ. p hãc aũt opinionẽ vĩ facere: qr cã particularis cãe vñ initit ⁊ ad illã reduci vĩ. sed cum h̃ de descẽsu in aliud genus nõ agit: qr nõ est descẽdere in aliud genus si accipiant eedẽ dignitates. est tñ descẽdere in aliũ genus si accipiatur idem mediũ: qr vna scia non vtit eisdem medijs cũ alia: ⁊ iõ in hoc loco non bñ se h3 reducere mediũ ad dignitate3. Dicemus g̃ q in extremis claudit mediũ ⁊ qui facit mẽtionem de extremis dat intelligere mediũ. faciendo ergo mentionẽ de subo ⁊ passiõe q̃ sunt extrema dedit intelligere mediũ: sunt.n. subiectum ⁊ passio extrema. qr in demonstratione subm est minor extremitas: passio vero maior. ¶ Deinde cum dicit

2. phy. T.c.26.

H

I

K

¶ Ex qb⁹ qdẽ igit demratio fit ptigit eadẽ eẽ.

¶ Fieri igitur potest vt ea quidem sint eadem e quibus fit demonstratio. Argu.

¶ Ostẽdit qd sit cõe in demõstratione. d. (ex qbus qdem igit demonstratio fit). i. dignitates (ptingit easdem esse) In demõstrationib⁹ g̃ diuersarũ sciarũ possunt eẽ eadem pncipia cõia vt eedẽ dignitates. ¶ Notãdũ aũt q ĩ aliũ ire est ire in rẽ differẽtẽ vt ẽ differẽs. ire aũt in rem cõuenientẽ vt est conueniẽs non est ire in aliud: qr diuerse scie pueniũt q̃ztũ ad pncipia cõmunia siue q̃ztu3 ad dignitates: differunt aũt q̃ztum ad pricipia ppria vt quãtu3 ad media ⁊ q̃ztum ad suba ⁊ q̃ztũ ad passiones: iõ non ẽ ire L

in aliud

in aliō accipe easdē dignitates: sȝ vsari circa eadē media vel subā. vel passiones hoc est ire in aliud. qꝛ h est vsurpare sibi qđ est alioꝝ. bn̄ ḡ fecit phs distinguēdo de hiis qꝛ forte hec sunt pambula ad sciēdum qd sit in aliud genus descendere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quorum autē genus alterū est: sicut arithmetrice ⁊ geometrice nō est arithmetricaȝ demōstrationē ꝯuenire i magnitudinib⁹ accn̄tia nisi magnitudines numeri sint. Hoc aūt quēadmodū cōtingit in quibusdā posterius dicetur: sȝ arithmetrica dmōstratio semper hȝ genus circa qđ fit demonstratio ⁊ alie similiter.

Argir. ¶ At quaꝝ genus diuersuȝ ē: vt Arithmetice geometriceqȝ in hisce fieri nequit vt ad ea q̄ magnitudinib⁹ accidūt accomodeť arithmetica demōstratio: nisi sint ipse magnitudines numeri. Hoc aūt vt in quibusdā fieri pōt posterius explicabitur. Arithmetica vero demonstratio: semper in se genus id habet: circa qđ ipsa versatur: ceterecqȝ similiter.

¶ Premissis qbusdā pambulis ad ꝓpositū. In pte ista vt dicebať declarat intētū oñdens qꝫ nō ꝯtingit in aliō gen⁹ descēdere. dicebať aūt trib⁹ modis hoc ꝯtigere. vȝ. rōne subiecti: rōne medij: ⁊ rōne passionis. ideo tria facit: qꝛ p̄ pbat qꝫ nō ꝯtingit descendere in aliud ex pte subiecti. 2° ex pte medij. 3° ex pte passionis. scđa ibi (Ex eodē aūt genere) tertia ibi (Neqȝ si aliqd inest lineis.) Circa primuȝ duo facit: qꝛ p̄ pmittit rōnē. 2° ex rōne pmissa ꝯcludit conclusionē intētā ibi (Quare aūt simplr̄) In pma pte intendit talē rōnē. qcqd nō accipit accn̄a ꝓprio subō nō descēdit de gn̄e in genus. sed nulla scia dicit de ꝓprio subō accidētia alteri⁹ subiecti: sȝ solū accipit accn̄a ꝓprio subō. ergo ⁊c̄. Igiť si scia nō intēdiť circa ꝓpriū subm ex parte ipsius subiecti sufficiēter arguit qꝫ nō descēdit de gn̄e in genus. dicit ergo (quoꝝ aūt). i. q̄rū sciaꝝ (est genus alterum). i. est subȝ diuersuȝ (sicut arismetrica ⁊ geometria) su. vna nō descēdit in aliā. ideo ait qꝫ (nō. n. est arismetricā demřationē ꝯuenire). i. ꝯuenienter demřare (accn̄a in magnitudinib⁹). i. nō dȝ arismetricus descēdere ad geometriā ⁊ oñdere ꝓpria accn̄a de magnitudinib⁹ (nisi magnitudines sint numeri). i. nisi subm geometrie ꝯtineret sub subō arismetrice (hoc aūt quēadmodū ꝯtingit in qbusdā). i. qualiter i qbusdā hoc verificeť qꝫ subm sit sub subiecto (posterius). i. in ca. de subalternatione sciaꝝ (dicetur: sed) nūc su. sufficiat scire qꝫ (arismetrica demřatio semꝑ hȝ genus) ꝓprium (circa qđ fit) su. demřatio illa (⁊ alie) demřatiōes (silr̄) hn̄t su. genus ꝓpriuȝ. posset aūt ⁊ aliter sic formari hec rō. qcqd hȝ gen⁹ ꝓpriū circa qđ insistit nō descēdit a genere in genus. sed arismetrica demonstratio ⁊ alie demōstrationes aliaꝝ sciaꝝ hn̄t genus ꝓpriuȝ circa qđ insistūt. ergo ⁊c̄. ¶ Dubitaret forte aliqs

A vtrū magnitudines sint numeri. ⁊ vr̄ qꝫ sic. qꝛ vnum qđ est principium numeri nō separať a cōtinuo: immo ideȝ videtur esse tale vnum qꝫ ꝯtinuū: sed continuū est idem

B qꝫ magnitudo. ergo ⁊c̄. ¶ Dicēdū qꝫ magnitudines sunt numeri materialr̄ qꝛ magnitudines pn̄t numerari: nō tn̄ sunt numeri formalr̄. sic ēt ꝯtinuū ⁊ vnū formalr̄ nō sunt idem. qꝛ non accipiunť fm eādē rōnē: quō aūt differant vnū ⁊ cōtinuū in q̄ōnibus reportatis sub nobis in meta. diffusius dixim⁹. Ad pn̄s aūt scire sufficiat itētionē phi eē qꝫ arismetrica nō descēdit in magnitudies nisi magnitudines essent numeri ⁊ nisi geometria subalternaretur arismetrice. ⁊ qꝛ hoc. su. nō est ratio in illas nō descēdit.

¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs qꝛ vr̄ hoc falsum qꝫ scia nō descēdat a gn̄e i genus. nā meta. descēdit i alias scias ⁊ pbat pncipia aliaꝝ sciaꝝ. Rursus dyalectica docet artē sillogiȥādi ⁊ hȝ viā ad pncipia oīuȝ sciaꝝ. ḡ descēdit i alias scias inq̄ȝtū docet eas sillogiȥare ⁊ ꝓut hȝ viaȝ ad principia eoꝝ. Amplius astronom⁹ ꝯsiderat de eclipsi. sȝ cū eclipsis sit qd nāle. ḡ ꝯsiderare d̄ ea vr̄ qꝫ ptineat ad nālem. descēdit ḡ nālis in astronomiā cū astronomia vtať his q̄ ad nālē ptinent. ¶ Dicēdū qꝫ hic est descendere de genere in genus aliud qn̄ intēdeť circa ea q̄ sunt alterius scie. pbare aūt pncipia sciaꝝ nō ptinet ad scias spāles. immo hoc ē ꝓpriū meta. sicut dare artē silloȥādi ⁊ hr̄e vias pbabiles ad pncipia oīuȝ sciaꝝ nō ē alicui⁹ scie spālis sȝ ē dyalectice. circa idē. n. vt circa pbationē pncipioꝝ poterit isudare metaphisicus ⁊ dyalectic⁹ sȝ metaphysic⁹ h agit fm v̄itatē. dyalectic⁹ v̄o fm pbabilitatē metaphisica ḡ ⁊ dyalectica i h nō trāscēdūt gen⁹ ꝓpriū qꝛ nō faciūt qđ est aliaꝝ sciaꝝ sȝ qđ ad eas spectat. Qđ v̄o arguiť de astronomia. dicēdū qꝫ eclipsim fieri p īterpositionē terre p̄supponit astronomus a nāli. Ad nālē eniȝ spectat vel i se vel in sua cā vl̄ vū vel in ꝓpria forma quō stelle lumē habeāt. ⁊ si possunt lumē pdere q̄liter ⁊ quō p interpositionem terre fiat eclipsis: vt q̄re fit i capite ⁊ cauda draconis spectat ad astronomū. nō ḡ pbabit astronom⁹ ⁊ nālis idē: nec ipsi ꝯsiderabūt de eodē: ⁊ si ꝯsiderabūt hoc nō erit eodeȝ mō. possumus tn̄ aliter rn̄dere qꝫ astronomia subalternať geometrie ⁊ nāli phie. nā res quas ꝯsiderat astronomia sunt nāles. modus aūt ꝯsiderādi est sibi metaphisicus: rōne reꝝ ꝯsderataꝝ subalternať phie nāli rōne v̄o modi ꝯsiderādi subalternať geometrie. ideo arguere de descēsu nālis phie ad astronomiā nō est ad ꝓpositū: qꝛ hec subalternanť illi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare autē simplr̄ necesse est idē eē genus aut sic si debet demonstratio descēdere. aliter autem impossibile esse manifestum est.

Argir. ¶ Quare si trāsire migrareqȝ dēat demōstratio: aut idē gen⁹ simplr̄ aut aliq̄ ex pte necesse est esse. Aliter vero patet fieri non posse.

¶ Concludit ꝯnem intentam. vȝ. qꝫ nō ē descēsus in gen⁹ aliud sed in genus qđ est idem vel simplr̄ vel aliquo modo. d. (q̄re aūt simplr̄ necesse est eē idem genus aut) necesse est idē (sic). i. aliquo mō (si dȝ demōstratio descēdere alr̄ aūt). i. si ē alr̄ ⁊ nullo mō ē idē (ipōle eē) su. descendere (manifestū est.) Notādū aūt qꝫ descensus fit sub genere p̄dicabili qn̄ addiť aliq̄ dr̄ia h⁹ generi vt ex eo qꝫ ad

E diť aliqua dr̄ia ipsi aīali fit descēsus in ipsas species. sic ēt qꝛ genus subijcibile. i. subiectū pōt predicari de aliqbus ideo pōt fieri descēsus sub eo p additionē alicuius dr̄ie. sed ista dr̄ia que addiť vel est ꝯueniēs ⁊ est cōstitutiua spēi vel est extranea. si aūt sit ꝯueniēs sicut equalitas lateꝝ est dr̄ia trianguli. ⁊ addita triāgulo ꝯstituūt triangulū eqlateꝝ: tūc idē est genus simplr̄ ⁊ ptinet ad vnam ⁊ eandē sciam. nā illa ⁊ eadē scia q̄ ꝯsiderat de triangulo cōsiderabit de eqlatero. hoc ḡ appellat phs descēdere in ideȝ genus simplr̄. s. si p ea que sunt pbata de triangulo descēdere vellemus ad pbanda aliq̄ de eqlatero. sed vt cōiter poniť dr̄ia addita si sit extranea nō est ꝓpria dr̄ia. vn̄ visuale nō est dr̄ia ꝓpa linee. qꝛ nō cōstituit aliquam spēm linee: nec oritur ex pncipijs vt est linea. ex tali additione cōstituiť idem subm quodāmodo ideo qꝛ geometria est de linea simplr̄ pspectiua v̄o est de linea visuali. ideo si geometria descēdit in pspectiuā nō est descēsus in idem subiectū simplr̄: sed in ideȝ quodā modo. duob⁹ ex

go modis potest fieri descẽsus in idem genus vel in idẽ simplr vt in partẽ subiectiuã. vel in idẽ quodã modo vt i sciam subalternatã. in oino vero aliud ipossibilis est descensus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ex eodẽ igit̃ genere necesse est vltima ⁊ media esse. Si nãq; nõ sunt p se accidẽtia erunt.

Argir. ¶ Ex eodẽ. n. gñe: ipsa extrema ⁊ media necesse ẽ eẽ: nã si nõ sint p se: accñia erunt pfecto.

¶ Oñdit hoc idẽ ex pte medij. Circa qd̃ duo facit q2 ꝑ ponit hõ rõnẽ. 2° ex rõne iducta ↄcludit ↄnẽ intẽtã ibi (Propter hoc geometrice) dicit ꝗ (ex eodẽ aũt gñe necẽ est vltima ⁊ media. si nãq;) sꝫ. hoc nõ fiat (nõ sunt p se acciden tia. ꝗ erũt) Format̃ alr̃ sic rõ. qcq̃d accipit ea q̃ sunt p se ⁊ accipit media ↄueniẽtia ext̃neis nõ descẽdit de gñe in genus. sed q̃libet scia ↄsiderat ea q̃ sunt p se ⁊ accipit media ↄueniẽtia extraneis. ꝗ ⁊c̃. ¶ Notãdũ aũt q̄ vltia vel
f extrema appellant̃ hic subꝫ ⁊ passio. vbi ꝗ nõ est mediuꝫ eiusdẽ generis ⁊ nõ ẽ ↄueniẽs ipsis extremis nõ erit mediũ p se sꝫ p accñs. ex tali ꝗ medio nihil poterit demr̃ari.
G ¶ Dubitaret forte aliqs q̃re oporteat mediũ eẽ eiusdeꝫ generis cũ extremis. ¶ Dõm. q̄ si mediũ nõ eẽt eiusdeꝫ generis cũ extremis vel hoc esset q2 nõ ↄueniret oino cũ passiõe. vel q2 nõ ↄueniret nec eẽt ꝓpriũ ipsi subo: vel q2 nõ ↄueniret cũ vtroq;. si ãt nõ ↄueniret cũ passiõe. q2 maior ꝓpõ ↄstat ex passione ⁊ medio eẽt maior p accñs. Si v̀o nõ ↄueniret cũ subo eẽt p accñs ꝓpõ mior. si ãt non cõueniret cũ vtroq; p accñs eẽt vtraq;. Et q2 demõstratio vtrãq; ꝓpõnẽ dꝫ hr̃e p se ⁊ sm̃ q̄ ipsum mediũ cõpatũ ad vtrũq; extremoꝝ dꝫ eis cõpetere p se ⁊ sm̃ q̄ ipm̃. iõ dꝫ esse eiusdem generis cũ extremis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Propter hoc ꝗ nõ ẽ geometre mõstrare q̄ contrarioꝝ sit eadẽ disciplina: sed neq; duo cubi vnus cubus sint: neq; scie alterius qd̃ alterius sit. Sꝫ aut quecũq; sic se hñt adinuicem ⁊ q̄ sit alterum sub altero vt pspectiua ad geometriam ⁊ cõsonantia ad arithmetricam.

Argir. ¶ Quo circa fieri nõ põt: quo geometria ↄtrarioꝝ vnã scientiã esse: vel duos cubos cubũ eẽ demõstret: aut alia q̃uis: sciam id qd̃ ad aliaꝫ pertinet: nisi in hisce que sic inter sese habent: vt altera sub altera collocetur: quo pacto tam ad arithmeticam musica: q̃; ad geometriam perspectiua se habet.

¶ Concludit ↄnẽ intẽtã. vꝫ. q̄ ois scia hꝫ genus determinatũ qd̃ considerat vt dicebat hec rõ prima. ⁊ hꝫ medis determinata circa q̃ versat̃ vt dicebat hec rõ scd̃a: iõ nulla scia descendit in aliud genus nec ↄsiderat ea que sunt alterius scie nisi scia illa subalternaret̃ ei. ideo dit (ꝓpter hoc). i. propter rõnes iam dictas (geometre nõ est demõstrare q̄ ↄrioꝝ eadem sit scia) q2 hoc sꝫ. spectat ad dyalecticã vel ad metaphisicã (sed nec) geometre sꝫ. est ostẽdere q̄ (duo cubi sunt vnus cubus) quia hoc sꝫ. spectat ad arismetricã (neq; alr̃ vel alteri) sꝫ. pertinet vel competit demr̃are (qd̃ est alterius scie. Sed q̃cunq; sic se hñt adinuicem q̄ sit alteꝝ sub altero) hñ sꝫ. cõtingit vnũ descẽdere in aliud (vt pspectiuã ad geometriã) sꝫ. se hꝫ q2 subalternatur iiii (⁊ armonia siue ↄsonãtia). i. musica sꝫ. se hꝫ
h (ad arismetricã) q2 subalternat̃ ei. ¶ Notãdũ autem q̄ ꝓbare ↄriorum esse eandẽ disciplinã põt ptinere ad dyalecticã ⁊ ad metaphisicã: sed dyalectic⁹ hoc oñdit sm̃ ꝓbabilitatẽ siue ꝓbabilr̃. metaphisicus v̀o sm̃ veritatem.

¶ Notãdũ ẽt q̄ duo cubi sunt vnus cubus: q2 si cub⁹ ducat̃ in seipsum vel in aliũ cubũ sp resultat numer⁹ cub⁹. J
dr̃. n. numerus cub⁹ q̄ sit ex ductu alicuius nũeri in seipsum bis: vt octo est nũerus cubus: q2 eius radix est duo. binarius. n. nũerus duct⁹ in seipꝫ bis facit octo. sic ẽt viginti septẽ est numerus cubus cui⁹ radix est tria. nã ter tria ter facit vigītiseptẽ: duo ꝗ cubi sunt vnus cubus: q2 ex octo ⁊ vigintiseptẽ. qui sunt duo cubi si vnũ ducat̃ i aliũ resultat idẽ nũerus cubus. nã octies vigintiseptẽ faciet. 216. q est numer⁹ cubus. q̄ si huius cubi scire volumus radicẽ accipiant̃ radices duoꝝ pmoꝝ cuboꝝ ⁊ vna ducat̃ i aliã ⁊ hẽbit̃ radix hui⁹ vni⁹ cubi. nã radix de octo ẽ duo ⁊ radix de vigintiseptẽ ẽ tria ⁊ bis tria vl̃ ter duo faciũt sex q ẽ radix illi⁹ tertij cubi. nã sexies sex sexies faciunt. 216. q̄ idẽ eẽt si acciperent̃ duo cubi eiusdẽ q̃titatis vt si accipiant̃ octo ⁊ octo. nã octies octo faciũt. 64. q ẽ nũer⁹ cub⁹ c⁹ radix ẽ q̃tuor nã q̃ter q̃tuor q̃ter faciũt. 64. ¶ Deide cũ dic̃.

¶ Neq; aũt si aliqd inest lineis non sm̃ q̄ linee sunt ⁊ non inq̃ntuꝫ ex principijs ꝓprijs sunt: vt si pulcherrima linearũ sit recta: aut si cõtrario se habeat circulari. Nõ. n. est sm̃ q̄ ꝓpriũ genus ipsorũ est: sꝫ inquãtũ cõe qd̃dã est.

¶ Neq; siquid lineis inest: non vt linee sunt: p Argir.
priorumq; ratione principiorũ geometria demõstrat: veluti si pulcherrima lineaꝝ sit linea recta: aut si sese habet ad circũferẽtiã cõtrario modo: non. n. hec ratione proprij generis ipsarum: sed cuiusdam cõmunis cõpetunt.

¶ Adducit tertiã rõnem sumptã ex pte passionũ. d. (neq; enim si aliqd). i. si aliq̃ passio (inest lineis non sm̃ q̄ linee sunt ⁊ nõ inq̃ntũ ille sũt) passiões (ex ꝓprijs pncipijs vt si recta linea ẽ pulcherrima lineaꝝ. aut si) recta linea (ↄrio se hꝫ circulari) geometria sꝫ. cui⁹ ẽ ↄsiderare de linea nõ ↄsiderabit de hõ passiõib⁹. nã q̃lꝫ istaꝝ passionũ (non ẽ) sꝫ. linee vt linea (ẽ ꝓpriũ gen⁹). i. ꝓpriũ subm̃ ipsorũ (sed inq̃ntũ ẽ qd̃dã) aliõ subꝫ (cõe) format̃. n. sic rõ. qcq̃d non cõsiderat nisi passiões q̃ isunt subo sm̃ q̄ hui⁹. ⁊ insistit circa ꝓpriũ subm̃ nõ descẽdit de gñe i gen⁹. sꝫ nulla scia ↄsiderat nisi passiones q̃ isunt vel subo vel ptib⁹ subi sm̃ q̄ k
hui⁹. ꝗ ⁊c̃. ¶ Nõndũ q̄ eẽ pulchritudo ⁊ ↄrietas nõ solũ insunt linee recte sꝫ ẽt isunt multis alijs q2 repit̃ ↄrietas in formis vel in albo ⁊ nigro ⁊ in multis alijs de qb⁹ nõ ↄsiderat geometra. ⁊ pulchritudo repit̃ in corpib⁹ vt de his nõ ↄsiderat mathematicus: iõ ↄrietas ⁊ pulchritudo nõ sunt passiones linee sm̃ q̄ huius. sꝫ sunt passiones alicuius subi qd̃ est magis cõe ⁊ trãscẽdit lineã. ⁊ trãscẽdit ẽt subm̃ geometrie. iõ i talib⁹ geometrã ↄsiderare nõ pt̃.

¶ Manifestuꝫ aũt est ⁊ si sint ꝓpõnes vl̃es ex qbus est syllogismus qd̃ necesse est ⁊ conclusionem esse ꝑpetuam huius demõstrationis ⁊ simplr̃ vt est dicere demonstrationis.

¶ Patet aũt si propositiones sint vniuersales Argir.
ex quibus fit ratiocinatio. necessario cõclusionem quoq; perpetuam esse demonstrationis talis: ⁊ demonstrationis omnino.

¶ Postq̃ phs ostẽdit demõstrationẽ nõ eẽ ex potentibus alr̃ se hr̃e nec ex eis q̃ sunt per accñs nec ex ext̃neis. In pte ista declarat demõstrationẽ nõ eẽ ex corruptibilib⁹. Circa quod tria facit. q2 pmo facit qd̃ dcm̃ est. 2° qd̃ dixerat de demr̃ationibus adaptat ad diffinitiones. 3° remouet

quādā demr̄atione circa pfacta. 2°ibi(Silr aūt se hʒ)3°
ibi.(Eoꝝ q̄ sepe.)Ad euidētiā aūt pme ptis sciendum q̄
demr̄atio ē de his q̄ sunt de oi p se ⁊ ſm q̄ ipm. in decla/
rādo aūt demr̄atione nō eē ex corruptibilib⁹ tria fac ſm
q̄ tripl'r ondit.nā pmo ondit q̄ corruptibilia nō sunt ſʒ
q̄ ipm.2° q̄ nō sunt p se.3° q̄ nō sunt de oi.2°ibi(Non igit
est demr̄atio)3°ibi(Q̃.n.nō vl'r.)In pma pte intēdit ta/
lē rōnez.qcūq3 syll's accipit ppōnes vl'es ⁊ ſʒ q̄ ipm ille
syll's ɔcludit ɔnē ppetuā ⁊ nō ex corruptibilib⁹.demon
stratio est hm̄.g̃ ⁊c̄.iō ait q̄(manifestū ē aūt q̄ si ppōnes
ex qb⁹ ē syll's sunt vl'es).i.sint ſm q̄ ip3(q̄ necesse est de/
mr̄ationis hui⁹).i.demr̄atiōis sic se hn̄tis ⁊ tales ppō/
nes accipiētis(ɔnē eē ppetuā)⁊ nō eē su.ex corruptibili
b⁹(⁊ simpl'r vt est dīe demr̄ationis)necē ē su.ɔnē perpe/
A tuā eē.¶Notādū aūt vim rōnis hui⁹ in h̄ ɔsistere q̄ de/
mr̄atio illa q̄ accipit ppōnes vl'es illi⁹ demr̄ationis est ɔ̃
ppetua:sʒ vt est simpl'r dicere ois demr̄atio accipit vl'es
B ppōnes.g̃ ois demr̄atio cōcludit ɔnē perpetuā.¶No/
tādū ēt h̄ p̄bm sic accipe vl'e vt accipiebat supius cū dice
bat vl'e aūt dico qd̄ cum sit de oi p se ē ſm q̄ ipm.ppōnes
g̃ vl'es appellat eas q̄ sunt ſm q̄ ipm. ⁊ q̄ si pmisse sunt
ſm q̄ ipm ipoīe est ɔnē eē ex corruptibilib⁹.ideo demr̄a
tio q̄ tales ppōnes accipit de corruptibilib⁹ esse nō pōt
C q̄ demr̄ari nō pn̄t corruptibilia.¶Dubitaret forte ali/
qs.q̄ vr̄ h̄ capl'm ⁊ h̄ ps eē oino idē cū illa parte in q̄ on̄
debat q̄ demōstratio nō fit ex his q̄ pn̄t alr̄ se hr̄e.nam q̄
pn̄t alr̄ se hr̄e sunt corruptibilia ⁊ econuerso.istō.n.cap^m
D vr̄ oino supfluū.¶Dōm.q̄ h̄ duplici distictiōe op⁹ ē:de/
bem⁹.n.distīguere tā de subō q̄ʒ de passiōe.nā subʒ aliqd̄
de quo pbat pa°aliq̄ vel ē vl'e vel pticulare.Rursus pa°
quā qs vult pbare de aliq̄ subō vel ē ppria passio sic hr̄e
tres cōpetit triāgulo vel ē ex̄nea pa° sic pa° q̄ ē vni⁹ subi
est ex̄nea alteri subō. vt q̄ duo cubi sunt vn⁹ cub⁹ lʒ p se
cōpetat nūeris est tn̄ ex̄neū a ɔtinuis.g̃ hm̄ passio nō ē p/
pria nec oino ex̄nea sʒ ē accn̄s ei⁹ qd̄ pt ɔtigere dupl'r.q̄
vel ē accn̄s sepabile vel isepabile.de oib⁹ aūt his modis
solū ille est cōpetēs demr̄ationi qn̄ de subō vli ppria ⁊ p
se passio ondit.g̃ q̄ʒtū ad pn̄s spectat circa talia q̄drupl'r
errare possum⁹.p̄ si de subō vli ondant accn̄a separabi/
lia.⁊ huic ɔdicebat p̄m capl'm.cū ondebat demr̄ationem
nō esse ex his q̄ pn̄t alr̄ se hr̄e.Scdō possum⁹ errare si de
subō vli ondant q̄cūq3 accn̄a cōia siue sepabilia siue inse
pabilia.⁊ iō addebat 2m capl'ʒ q̄ demr̄atio nō ē ex his q̄
sunt p accn̄s ēt si illa p accn̄s sp̄ sint ⁊ sint inseparabilia.
Tertio possum⁹ errare si de subō aliquo vli pbaret pas
sio extranea.⁊ circa hoc vsat tertiū capl'm siue ps tertia
cū ondebat q̄ demr̄atio nō est ex extraneis nec pcedit d̄
gn̄e in gen⁹.Quarto mō possum⁹ errare si credimus q̄
de ipsis pticularib⁹ ⁊ de ipsis idiuiduis siue de ipsis cor
ruptibilib⁹ posset esse scia.⁊ circa hoc vsat lectio pn̄s.nā
de idiuiduis q̄ sunt corruptibilia nihil demr̄atiue ondi
pōt.taliū.n.p se ⁊ simpl'r nec ē scia:nec ēt demr̄atio. ⁊ ita
pʒ q̄uo hec ps dr̄t a pte illa in q̄ ondebat demr̄ationē nō
E eē ex his q̄ pn̄t alr̄ se hr̄e.¶Possum⁹ tn̄ ⁊ alr̄ distingue/
re hāc ptē ab illa.q̄ demr̄atio dʒ hr̄e ⁊ pmissas necias ⁊
ɔnē ps g̃ p̄°vbi ondit demr̄ationē nō eē ex potentib⁹ alr̄
se hr̄e pncipalr̄ vr̄ loq de pmissis:iō ibi supponēs q̄ illud
qd̄ scit nō possit aliter se hr̄e arguit demr̄atiuā sciam esse
ex necessarijs pncipijs siue ex necessarijs pmissis hic aūt
vbi ondit demr̄ationē nō esse ex corruptibilib⁹ pncipalr̄
videt eē itētio d̄ ɔne.iō hic supponēs pmissas eē vl'es : ⁊
ſm q̄ ipm arguit ɔnē eē ppetuā ⁊ incorruptibilē.vn̄ hec
rō q̄ si premisse sunt necie q̄ ɔ̃ est necessaria ⁊ q̄ si cōcl'o
nō ē necessaria q̄ pmisse nō sunt necessarie arguit simpl'r
⁊ gr̄a forme.sʒ rō supi⁹ fcā.vʒ.q̄ si qd̄ scitur nō pōt alr̄ se
habere ⁊ q̄ si ɔcl'o ē necia q̄ pmisse sunt necie. non argu
it simpl'r ⁊ gr̄a forme:sʒ valet rō illa gr̄a māe d̄ qua agit
nā ɔcl'o necia vt ibi dicebat pōt cōcludi ex nō necessarijs
sillogistice:sʒ nō pōt ɔcludi demr̄atiue. ⁊ iō gr̄a materie
de q̄ h̄ agit:vt q̄ de demr̄atiōe agit.vʒ.si qd scit non pōt
alr̄ se hr̄e:vel qd̄ idē ē si ɔcl'o ē necia pmisse erūt necessa/
rie.q̄ in tali mā vt in mā demr̄atiua p pmissas non neces
sarias nō pt ɔcludi ɔcl'o necias.¶Deinde cum dicit.

¶Nō ergo ē demr̄atio corruptibiliū. Nec scia
simpl'r:sed sic est sicut scdm accidens.

¶Nō est igit eoꝝ que intereunt demōstratio: Argir.
neq3 sciētia simpl'r:sed tāq3 per accidens.

¶Adducit scdāʒ rōnē ad hoc idē. Format aūt sic rō.que
cūq3 p se nō cōparant ad sciā ⁊ ad demr̄ationē illoꝝ nō
ē scia nec demr̄atio.corruptibilia sūt hm̄.g̃ ⁊c̄.Iō ait(non
g̃ ē demr̄atio corruptibiliū nec scia simpl'r:sʒ ſm accn̄s)
est ergo vis rōnis q̄ demr̄atio ⁊ scia est eoꝝ q̄ sunt per se
scibilia ⁊ demr̄abilia.corruptibilia non sunt p se talia.er
F go ⁊c̄.¶Notādū aūt hāc rōnez differre a pma: q̄ pma
pcedit ex eo q̄ demr̄atio est ex his q̄ sunt ſm q̄ ipsum.
hec āt arguit ex eo q̄ demonstratio est ex his que sunt p
G se.¶Dubitaret forte aliqs q̄uo corruptibiliū est scia p
accidens.¶Dōm q̄ sic est loq̄ndū de actiōe sicut loqui
mur de eē ⁊ forma.nā nihil agit nisi vt ē in actu:nihil aūt
est i actu nisi p suā formā p quā hʒ eē sic.g̃ loquendū est
de actiōe vt loqmur de eē ⁊ forma:igit cū scire intellige/
re ⁊ cetera talia ptineāt ad intellectum si volumus scire
quoꝝ est scia p se ⁊ que p se itelligunt videam⁹ q̄lis ē for
ma q̄ in itellectu recipit ⁊ q̄uo itell's iformat per illā for
mā.cū g̃ forma recepta in itellectu.q̄ itell's format⁹ intel
ligit sit abstracta a ɔditiōib⁹ pticularibus opʒ q̄ intell's
p se ferat nō in rē pticularē sʒ in rē sic abstractā.⁊ q̄ qdi
tas dicit ipsam rē sic sine ɔditionib⁹ ɔsideratā:qd̄ quidē t.c.9.10
est ppriū obiectū itellect⁹:vt dr̄ in.3.de aīa. sicut g̃ visus
est p se coloris.p accn̄s vero lapidis vel ferri vel alicui⁹
alterius corporis in quo est color sic itellectus est p se ip
sius qditatis.particulariū āt in qb⁹ hʒ eē qditas est quo
dāmodo itell's p accn̄s:⁊ q̄ pticulariū nō est p se scia.de
mōstratio q̄ est syll's faciēs scire pticulariū siue corrupti
biliū p se eē non potest.¶Deinde cum dicit.

¶Qō autē vl'r ipsius nō est sed aliquādo ⁊ sic
Cum autē sit necesse est alteram nō vl'em esse
ppōnē ⁊ corruptibilē quidem quare ⁊ cōclu
sionem cū sit non vl'em aut quādo hoc quidez
erit.hoc aūt nō erit ex qb⁹ est. Quare non erit
sillogizare vl'r:sed quoniam nunc est.

¶Quia nō est ipsius vniuersaliter: sed aliquo Argir.
in tempore ⁊ quodā etiā modo.atq3 cū est ne/
cesse est alterā ppositionē non vniuersalez eē:
atq3 caducā.Caducā quoniā est ⁊ ipsa conclu
sio talis cū illa est. Nō vniuersalez quoniam:
quoddā non erit eorum:que subiecti subeunt
rationem:quare fieri nequit vniuersaliter ra/
tiocinatio:sed hoc in tempore tantum.

¶Adducit tertiā rōnē dicēs q̄(illud qd̄ nō est vl'r sʒ est
aliqn̄)q̄ʒtū ad pticularitatē subōꝝ.(ipsius)su.nō est scia
nec demr̄atio(cū aūt sit)su.ipsa ɔcl'o nō vl'is sʒ sit corru/
ptibilis(necesse est alterā.)pmissaꝝ(vl'em nō esse ⁊ esse
qdem corruptibilē q̄re ⁊ cū sit).i.cū ɔtingat(ɔnem non
esse vl'em aut hoc qdē ē)q̄ ex qbus est syll's(hec erit)su.
vl'is(hec aūt nō erit)vl'is(aut)su.neutra erit vl'is(quare)

hoc posito (non erit sillogiçare vl'r. sed qñ nūc est) formetur aūt sic ratio. q̄cūq; nō hñt premissas vl'es ⁊ de oi illa nō pñt demr̄ari. corruptibilia sunt h̄ᵉ. ğ ⁊c̄. ¶ Notādū.
h ꝙ aliter hic accipit̄ vl'e ⁊ alr̄ in rōne p̄ma. nā ibi accipiebat̄ vl'e put erat idē ꝙ s̄m ꝙ ip̄m. hic aūt accipit̄ put est idē qd̄ de oi. ideo sicut prima rō arguebat demōstrationē nō esse corruptibiliū qȝ ē s̄m ꝙ ip̄m. ⁊ qȝ scd̄a arguebat hoc idem ex eo ꝙ est p se. iō hec 3ᵃ rō arguit hoc idē ex eo
i ꝙ est de oi. ¶ Notādū ēt ꝙ de oi libro posterioꝝ duo dicit vt supra diffusiꝰ diximus. vȝ. vl'itatē tēpoꝝ q̄ nō dȝ esse aliqñ sic ⁊ aliqñ nō. ⁊ vl'itatē subiectoꝝ qȝ nō dȝ esse in aliquo sic in aliq̄ non. ideo p̄hs ait ꝙ id qd̄ nō est vl'r. i. quod non est de oi. sed est aliqñ qȝ nō est ibi vl'itas tēpoꝝ ⁊ est sic qȝ forte nō est vl'itas subōꝝ. ipsius igit̄ quod tale
k est non est scia s̄m. nec demr̄atio. ¶ Notandū ēt ꝙ si ꝯ̄ ē falsa opȝ ꝙ aliq̄ p̄missarum sit falsa. ⁊ aliquā p̄missarū esse falsam potest verificari dupl'r. vel qȝ vna est falsa ⁊ alia vera vel ꝙ ambe sunt false sicut etiā si conclusio non est de omni nec vl'is opȝ ꝙ aliqua premissarum nō sit de omni nec vl'is. nunq̄ ergo concluditur ꝯclusio que non sit de omni nisi vel hec premissarū sit de omni. altera aūt non sit de omni. vel neutra sit de oi. nā si vtraq; premissarum esset de omni ⁊ ꝯclusio esset de omni sicut si vtraq; esset vera ⁊ conclusio vera ⁊ si vtraq; necessaria ⁊ conclu
l sio necessaria. ¶ Notādū ēt intētionē p̄hi in hoc ꝯsistere qȝ corruptibilia non sunt de oi quia nō sunt vl'ia siue non sunt vl'r in oi t̄pe nec sunt sp̄ talia. ğ cum nō sint de oi si ꝯcludunt̄ opȝ aliquā p̄missarum nō esse de oi. quare talia nō sillogiçant̄ vl'r nec sillogiçant̄ de oi sȝ sillogiçāt̄ vt nūc ⁊ per ꝯn̄s non sillogiçant̄ demr̄atiue. qȝ in demr̄atione opȝ oēs p̄missas esse de oi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sil'r autem se habet ⁊ de diffinitione qñ est qdem aut demonstrationis pricipiū diffinitio aut demonstratio pōne differēs idest aut conclusio quedam demonstrationis.

Argu. ¶ Similiter res sese hȝ ⁊ i diffinitiōibꝰ ipsis qp pe cum diffinitio principiuȝ sit demonstrationis: aut demonstratio positione differēs: aut quedam demonstrationis conclusio.

¶ Adaptat qd̄ dixerat ad diffinitiones. ideo ait ꝙ (sil'r se hȝ de diffinitione) sicut s̄m. se hȝ de demonstratione qȝ diffinitio nō est corruptibiliū sic nec demonstratio. cā auteȝ quare sil'r se hȝ in diffinitione ⁊ demonstratione est qȝ demōstrationes hñt p se habitudinē ad diffōnes. iō subdit (qñ est qdē diffō aut principiū demr̄ationis aut est ipsa demr̄atio pōne dr̄ns. aut est q̄dā ꝯclō demr̄ationis) tūc ergo est supplēda rō ꝙ cū diffō ⁊ demr̄atio sint sic annexe ⁊ sit tanta habitudo iter eas opȝ ꝙ sil'r se habeat circa diffōnes sicut circa demr̄atōes. Est. n. diffō de oi ⁊ ē vl'is
m ⁊ non corruptibiliū sic nec demr̄atio. ¶ Notandum autem ꝙ diffinitio vel dicit quid passionis tm̄. vel dicit pp̄ quid tm̄ vel dicit qd ⁊ pp̄ qd. Si dicit qd tm̄ est demr̄ationis conclusio. si pp̄ quid tantū est demonstrationis principiū. sed si dicit vtrūq; est tota demr̄atio positione dr̄ns vt si q̄rat̄ qd est ira dicet̄ ꝙ ē accēsio sanguinis circa cor. ⁊ si queratur ppter quid sit ira dicetur ꝙ est pp̄ appetitū doloris in inimicū vel ꝯtȝū. p̄ma ğ diffō erit demr̄ationis ꝯ̄. scd̄a vero erit principiū demr̄ationis ⁊ sed si he due diffinitiones coniungantur erit v̄tual'r tota demr̄atio. Arguat̄ ergo sic. quicūq; appetit dolorē in ꝯtrium hȝ accensionē sanguinis circa cor. iratus appetit dolorē hᵉ. ergo habet hᵉ accensionē. igit̄ accensio sanguinis q̄ est diffō dicēs quid ire ꝯcludit̄ pp̄ appetitū doloris in ꝯtrio que est diffinitio dicēs pp̄ quid. si ergo ex his diffinitionibus duabus fiat vna diffinitio tertia ⁊ dicat̄ ꝙ ira est accensio sanguinis pp̄ appetitū doloris in ꝯtrio. pȝ ꝙ hec diffinitio ꝯtinet ꝯ̄nē demr̄ationis facte. qȝ ꝯtinet diffinitionē dicētem qd ⁊ continet quedam modo premissas. qȝ ꝯtinet diffinitionē dicentē pp̄ qd. ergo virtual'r est ista tota demr̄atio. sed hec diffinitio continens sic totū differt a demōstratione positiōe. i. ordine ⁊ situ. qȝ vt cōiter dī nō ordinata est in modo ⁊ figura. ¶ Dubitaret forte aliq̄s n
q̄re corruptibiliū ⁊ p̄ticulariū nō pōt esse diffō. ¶ Dicēdū ꝙ diffinitio est instrumentū intellectus ad intelligendum. vbi dicit cōmētator. 7ᵒ meta. intellectus. n. volens intelligere significata terminoꝝ format sibi diffinitiones reꝝ ita ꝙ rō formata in mēte q̄ significat̄ per nomē extra ꝯplatum est diffō. scire ergo si volumus quoꝝ ē diffinitio recurramus ad actū itelligendi ⁊ videamus qualiter intellectus intelligit. nihil aūt ab intellectu itelligit̄ nisi vt est in actu: ⁊ vt hȝ analogiā ad formam. ⁊ inde est ꝙ oēs p̄tes diffōnis dicunt̄ esse forme ⁊ hīc analogiā a forma vt dī. 7. meta. q̄ȝdiu ğ est descēsus p formā tā diu ꝓcedit diffinitio: qñ vero nō est vlterius ꝓcessus per formā: sed per ꝯditiones mā̄e vlterius diffō nō ꝓcedit: ⁊ qȝ a sp̄ē in indiuidua non est descēsus per dr̄ias formales: sed p conditiones mā̄e: ideo corruptibiliū ⁊ particularium per se diffinitio esse non potest. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Eoꝝ aūt q̄ sepe fiunt demr̄atiōes sūt ⁊ scie vt lune defectꝰ manifestū est qdē qñ s̄m ꝙ hmōi sunt semp sunt. In q̄ȝtū aūt nō semp s̄m partem sunt. sicut autē defectus. sil'r est in alijs.

¶ Patet ēt demōstrationes atq; scientias eorū que sepe fiunt: vt lune defectiones ⁊ huiuscemodi reꝝ: quo qdē sūt tales hoc esse sp̄: quo vero nō sunt semper: hoc esse particulares. Argu.

¶ Remouet quādā dubitationē q̄ posset hīc oriri ex p̄dictis. dixerat. n. demr̄ationē non esse nisi de his q̄ sunt semp. ꝯstat aūt ꝙ demonstrat̄ eclipsis de luna cū tn̄ non semp luna eclipset̄ ⁊ tonare p̄t demr̄ari d̄ nube cū tn̄ non semp nubes tonet. Ad hanc aūt dubitationē r̄ndet ꝙ talia put de eis sunt demr̄ationes hñt esse sp̄. iō ait ꝙ (eoꝝ aūt que sepe fiunt sunt demr̄atiōes ⁊ scie) s̄m. non vt sunt sepe sed vt sunt semper (vt defectus lune) ⁊c̄. (Manifestum est ꝙ s̄m ꝙ sunt hᵉ). i. s̄m ꝙ sunt vniuersalia ⁊ sunt demonstrabilia (sunt sp̄: inq̄ȝtū aūt nō semp sunt ⁊ sed s̄m p̄tem). i. s̄m p̄ticularia non sunt demr̄abilia: ⁊ subdit sicut est de defectu (sil'r est i alijs) quasi dicat ꝙ sicut est de defectu. i. de eclipsi ꝙ nō sit demōstratio de ipsa nisi inquātū est semp. sil'r est in alijs ꝙ non sunt demr̄abilia nisi in- o
q̄ȝtū sunt semp. ¶ Dubitaret forte aliq̄s quō taliū est demonstratio inq̄ȝtū hñt esse semper. ¶ Dr̄m. ꝙ in demr̄atione est tria ꝯsiderare. vȝ. passionē que demr̄at̄. subm d̄ quo demr̄at̄ passio. ⁊ cāȝ p quā demr̄at̄: ⁊ oībus ēt his tribus modis ōndere possumꝰ demōstratiōes fieri de rebꝰ vt sunt semp. nā si ꝯsideramꝰ ip̄m subm pȝ sic esse vt diximus. nā nō est demr̄atio de hac eclipsi q̄ est nunc vt dicit themistius. nec de hoc particulari subō sȝ sit demr̄atio d̄ subiecto vl'r sumpto nō circūcernēdo aliquā dr̄iaȝ t̄pis. ⁊ qȝ vl'ia sunt semp ⁊ vbiq; eo ꝙ sunt abstracta ab hic ⁊ nūc si fieret demr̄atio de eo qd̄ est s̄m p̄tem t̄pis vel de eo qd̄ est s̄m p̄tē. i. de eo qd̄ hȝ p̄ticulare esse nō eēt demr̄atio eoꝝ q̄ sunt semp. sȝ cū in demr̄atione sit abstractio ab istis dicimꝰ demr̄ationē solū esse eoꝝ q̄ sunt sp̄. 2ᵒ ħ idem pȝ si ꝯsideret̄ ipsa cā p quā demr̄at̄. nā nunq̄ est demr̄atio p cām nisi sit cā q̄ de necessitate iferat effectū. eclipsis ğ lune ⁊ hᵉ quoꝝ est demr̄atio ⁊ si nō sp̄ actual'r existunt

sunt

sunt sp in relatione ad cām. qꝛ semper posita tali cā semp ponitur talis effectus vt posita iterpōne terre ponit̃ eclipsis. ergo talia nō demrant̃ vt sunt ꝫm pte tpis. l. vt sunt aliquā in se ꝯsiderata. sꝫ prout sp sunt p relatione ad cām. tertio B idē pꝫ si ꝯsideret̃ ipsa passio q̄ demrat̃. possum⁹. n. dicē ꝙ ppue ꝓpriū cui⁹ ē p se demratio inest oi soli ꝛ sp. ꝛ si nō inest sp ꝫm actū inest sp sꝫ aptitudinē. ꝛ sic accipit̃ vt proprium. vn̄ sicut homo sp ē risibilis lꝫ non sp rideat sic sp eclipsis pōt demrari de luna. qꝛ semper ē apta nata eclipsari lꝫ non semper actu eclipset̃ ꝛc̄.

T.c.23. ℭ Qm̄ aūt manifestū ē ꝙ vnūqdq̄ demrare nō est: sed aut ex vnoquoq̄ principioꝝ erit.

Argir. ℭ Cum aūt pateat fieri nō posse vt demonstret̃ quodq̄: nisi ex cuiusq̄ principijs.

ℭ In parte ista vt dicebat̃ ondit phs demrationē nō eē ex pncipijs cōib⁹: sed ꝓprijs. Circa ꝙ duo facit. qꝛ primo facit qd̄ dcm̄ est. 2° gra huius qd̄ dixerat declarat q̄ sūt pncipia cōia ꝛ q̄ ꝓpria ibi (Dico aūt) Circa pmū duo facit qꝛ pmo ondit demrationē nō eē ex cōib⁹ sed solū ex proprijs. 2° inquirit vtꝝ hmōi cōia possent alicui scie eē propria. 2° ibi (Sꝫ hoꝝ pn⁰) Circa pm̄ tria facit qꝛ pmo hāc vitatē pmittit ꝙ demratio nō fit ex cōib⁹. 2° ad hāc vitatē ꝓbandā adducit multas rōnes. 3° ex rōnib⁹ adductis cōcludit ꝯnē intētā. scđa ibi (Si id qd̄ demratur) tertia ibi (Quare ex his) dicit ergo (qm̄ aūt est manifestū ꝙ vnumqd̄q̄ non est demrare) su. ex quocūq̄ qꝛ nō est demrare su. ex cōib⁹ (sed erit) su. demrare (ex vnoq̄q̄ pncipioꝝ) .i. ex proprijs principijs. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Id qd̄ demratur fit ꝫm ꝙ est. illud nō est omnino scire hoc quidem si ex veris ꝛ indemōstrabilibus monstretur ꝛ immediatis.

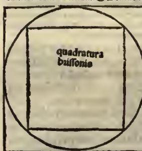
Argir. ℭ Si id quod demonstratur rei competit vt ē illa: non sane quippiam scit̃: si ex veris ꝛ indemonstrabilibus: medioq̄ vacātibus: ondat̃.

ℭ Adducit multas rōnes ad ꝓpositum. Ad cuius euidētiā sciēdū ꝙ demratio facit scire ꝛ ēt facit scire p se ꝛ ꝫm ꝙ ipsū. oꝫ. n. ꝙ id qd̄ scit̃ p demrationē sciat̃ p ea q̄ sūt ꝫm ꝙ ipm. ergo oꝫ ꝙ sciat̃ p ꝓxima qꝛ remota nō sūt ꝫm ꝙ ipm. oꝫ ēt ꝙ sciat̃ nō p extnea. qꝛ extnea nō sūt ꝫm ꝙ ipm. vlterius ēt opꝫ ꝙ sciat̃ p talia ꝓxima ꝛ p talia non extnea que sint in eodē gn̄e. i. q̄ ptineant ad idē gen⁹ subi vel quod idem est qd̄ sint illius subi ꝫm ꝙ ipm illō est qꝛ q̄ nō sūt subi ꝫm ꝙ subm est nō sunt p se ꝛ ꝫm ꝙ ipsū. Quātū aūt ad p̄sens spectat q̄tuor facit demonstratio qꝛ facit scire. facit scire p ꝓxia. facit scire nō p extranea. ꝛ facit scire p ea q̄ sunt in eodē gn̄e. volens itaq̄ phs ꝓbare demonstrationē nō eē ex cōibus sed ex ꝓprijs q̄tuor facit ꝫm ꝙ hoc q̄druplr ꝓbat. nam pmo ꝓbat B ex eo ꝙ demratio facit scire. scđo ex eo ꝙ facit scire per ꝓxima. 3° ex eo ꝙ facit scire nō per extranea. 4° ex eo ꝙ facit scire per ea que sunt in eodem gn̄e. scđa ibi (Est. n. sic mōstrare) tertia ibi (Non. n. contingit) q̄rta ibi (Quare si p se.) In pma pte itēdit talē rōnē. qcq̄d facit scire oꝫ ꝙ fit ex pncipijs q̄ sūt ꝫm id. i. ex ꝓprijs demonstratio facit scire. ergo demonstratio est ex ꝓprijs de hac autem ratione non ponit nisi virtutem medij. vꝫ. ꝙ ex quibuscunq̄ est demonstratio dputa si eēt ex veris ꝛ imediatis: si tn̄ nō eēt ex ꝓprijs nō facēt scire. Cōtinuet̃ aūt sic. Bn̄ dico ꝙ demratio ē ex vnoquoq̄ pncipioꝝ. i. ex ꝓprijs (si) p qꝛ (id qd̄ demratū ē) siue (id qd̄ demrat̃) opꝫ su. ꝙ demret̃ p tale pncipiū (qd̄ fit ꝫm ꝙ est id). q. d. ꝙ oꝫ fieri demratio p pncipia (q̄ sunt ꝫm ꝙ illud). i. ꝫm ꝙ ipsum. aut su. si non accipientur talia pncipia (hoc qdē)

su. qd̄ demrat̃ (oino nō ē scire ēt si ex veris ꝛ imediatis ꝛ indemrabilib⁹ demraret̃) tūc ergo supplēda est rō ꝙ qꝛ pncipia q̄tūcūq̄ sint va ꝛ immediata: si tamē nō sint propa nō faciūt scire. demratio ergo q̄ facit scire oꝫ ꝙ fit ex ꝓprijs.

A ℭ Dubitaret forte aliqs q̄re oporteat demrationē eē ex ꝓprijs ꝛ q̄re si nō fit ex ꝓprijs nō facit scire. Et ēt dubitādū eēt qūo fieri possit ꝙ aliquid fit ex veris ꝛ imediatis ꝛ nō fit ex ꝓprijs.

B ℭ Dōm ꝙ imediata ꝓpositio ē q̄ non est altera pōr vt in pcedētib⁹ dicebat̃. cōes ergo ai ꝯceptiones siue cōes ꝓpōnes pn̄t dici ve imediate ꝛ indemrabiles: qꝛ nō hn̄t alias ꝓpōnes pores p quas demrent̃. dato ergo ꝙ p talia eēt demratio: qꝛ nō esset ex proprijs non faceret scire. Ratio aūt quare nō ꝯtingit scire per cōia: sꝫ p ꝓpria hec eē posset. nā vitas sp in quadā adeq̄tione consistit vt vitas q̄ est in intellectu ꝯsistit in adequatiōe reꝝ itellectualiū ꝛ de tali veritate loqtur phs cū ait 6° meta. ꝙ veꝝ ꝛ falsum sunt in aia. tūc. n. intellect⁹ est verus qn̄ adequat̃ ipsi rei vt qn̄ sic ē in intellc̄u sicut est in re. vitas aūt rei vr̃ ꝯsistere in adequatione eius ad sua pncipia: vt tunc est verū argentum qn̄ ibi est va mā ꝛ vera forma argenti. non ergo possumus scire rei veritatē nisi sciuerim⁹ sua pncipia qbus adequatur vt non potes scire vitatem huius passionis nec potes plene cognoscere hanc passionē nisi sciueris ꝓpriuni subm ꝛ ꝓpriā cām qbus adequat̃: ꝛ qꝛ res nō adequat̃ pncipijs cōibus: sꝫ ꝓprijs: ꝑ̄ō vitas cuiuscūq̄ rei sciri non potest nisi per pncipia ꝓpria nō ꝙ cōia supflua ntsed quia cōia sine ꝓprijs de re nō causant sufficientem notitiam. ℭ Deinde cuꝫ dicit.

ℭ Est enim sic monstrare sicut brisso tetragonismum .i. quadrangulatū ꝫꝫ conclusionē. n. demonstrantur rationes huiusmodi ꝫm ꝙ ꝛ alteri inest. vnde ꝛ in alijs conueniunt he rōnes non proximis. Non itaq̄ ꝫm ꝙ illud est scit sed secundum accidens.

ℭ Fit enim vt quippiam perinde ostēdat̃ atq̄ bryson quadrationem ostendit. Huiuscemodi nanq̄ rationes: per commune quoddam ostendunt quod ꝛ alij competet: quapropter ꝛ ad alias res non propinquas ipse rōnes accomodantur. Igitur res non vt ille est: sed p accidens scitur. Argir.

ℭ Adducit scđam rōnem sumptā ex eo ꝙ demratio facit scire ex ꝓximis. Format̃ aūt sic rō. quecūq̄ pncipia non sunt ꝓxima. sicut erāt pncipia p q̄ brisso voluit quadrare circulū. qꝛ hmōi pn⁰ nō faciūt scire ꝫm ꝙ illud: sed p accidens. per talia pncipia nō est demratio. sed pncipia cōia non sunt ꝓxima ꝛ nō faciūt scire ꝫm ꝙ illud sed p accn̄s ergo p ea non ē dratio. iō ait ꝙ (est. n. sic demrare) su. aliquā passionē de subō p q̄dā. s. cōia (sicut brisso mōstrauit tetragonismū. i. q̄dratū) B est q̄draturā circuli (demrant enī hꝫ rōnes). i. rōnes de circulo siue circuli q̄draturam (ꝫm cōeꝫ). i. p q̄dam cōia (ꝫm ꝙ ꝛ alteri inest vn̄ ꝛ in alijs

cōueniūt hē rōnes nō ꝓximis) tm̄. ⁊ q̄ nō cōueniūt ꝓxia
nec p ea q̄ cōueniūt tm̄ ꝓximis sed p quedā cōia que cō/
ueniunt alijs ideo su. (q̄ scit) per tales rōnes (nō vtiq̄ꝫ scit
sm̄ ꝙ est illud). i. sm̄ ꝙ ipsuꝫ (sed sm̄ accn̄s) tunc igiᷓ est
supplēda rō ꝙ cū demr̄atio faciat scire sm̄ ꝙ illud. i. sm̄
ꝙ ipm̄ ⁊ non facit scire p accn̄s iō p talia cōia non est de/
C monstratio. ¶ Notādū aūt brissuꝫ q̄drasse circulū p hūc
modū q̄ p̄ descripsit circulū postea dscripsit q̄dratū ifra
circulū qd̄ erat min⁹ circulo ⁊ descripsit et q̄dratū ex̄ cir/
culū qd̄ erat circulo mai⁹ qb⁹ pactis arguebat sic. circa
qd̄cūq̄ꝫ repit̄ mai⁹ ⁊ min⁹ repit̄ eq̄le. sꝫ repit̄ q̄dratū mi/
nus circulo vt qd̄ ē infra ⁊ repit̄ q̄dratū qd̄ ē mai⁹ vt illd̄
qd̄ est ex̄. ḡ repit̄ eq̄le. ꝯstat aūt p hāc rōnē ꝙ nihil scim⁹
de q̄dratura circuli ⁊ q̄ sciret p hāc rōnē nō pp̄ h̄ sciret q̄
drare circulū. i. facere q̄dratū eq̄le circulo. nā mai⁹ ⁊ mi/
nus sunt p̄n̄a valde cōia ⁊ trāscēdūt gen⁹ circuli ⁊ q̄drati
īmo trāscēdūt oē ꝯtinuū: q̄ nō solū vna q̄ñtitas ē maior
vel minor alia: sꝫ et vn⁹ nūs est maior vel minor alio. ⁊ q̄
talia cōia nō faciūt scire nisi forte p accn̄s ideo p eanō ē de/
D mōstratio. ¶ Dubitaret forte aliq̄s quō cōia faciūt scire
p accn̄s. ¶ Dōm. ꝙ cū cōe nō magis det intelligē h̄ q̄ꝫ il/
lud si nō terminet̄ per ꝓpriū accidit ei ꝙ magis applice/
tur huic q̄ꝫ illi. vt si q̄s q̄reret seruū fugitiuū ⁊ nō hēet de
eo cognitionē ꝓpriā sꝫ hēet de eo cognitionē cōem. puta
q̄ cognoscēt h̄uū in eo ꝙ hō si p hāc cognitionē vellet ire
post h̄uū fugitiuū ⁊ ipm̄ inueniret cū nō magis sit hō h̄uus
q̄ꝫ nō h̄uus ⁊ fugitiu⁹ q̄ꝫ nō fugitiu⁹ valde eēt p accn̄s ꝙ
p talē cognitōeꝫ capēt h̄uū fugitiuū. p accn̄s ē ḡ ꝙ p cōia
sciat̄ ꝓpa. vel possum⁹ dicē ꝙ cū p accn̄s q̄n idē sit qd̄ p
aliud siue illud sit qd̄ nō p se ⁊ sm̄ ꝙ ipm̄ cū scire aliquid
p cōia nō sit scire sm̄ se ⁊ sm̄ ꝙ ipm̄. scire p talia pōt dici
scire per accn̄s. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Non enim conuenit demonstratio ⁊ in alid̄
genus vnūqd̄q̄ꝫ aūt sꝫ ꝙ accn̄s ē cū sꝫ illd̄ nō
cognoscimus sꝫ ꝙ ē ex principijs illius inq̄ꝫ
tuꝫ illud est vt duobus rectis eq̄les hr̄e cui iest
p se ⁊ ꝙ dictū est ex principijs ipsius.

Argu. ¶ Non enim ⁊ ad aliud genus demonstratio
accomodaretur. Tunc autem vnumquodq̄ꝫ
non per accidens scimus: cum per id cogni/
tionem consequimur per quod cōpetit ex p̄n
cipijs illius qua ratiōe est illud: veluti cū duo
bus rectis equales habere: reruꝫ ei scimus cō
petere cui per se competit idipsum ex princi/
pijs huius.

¶ Adducit tertiā rōnē sumptā ex eo ꝙ demr̄atio nō vadit
in aliud gen⁹ nec facit scire p accn̄s. Format̄ aūt sic rō. q̄c
q̄d nō vadit in alid̄ gen⁹ nec facit scire p accn̄s ⁊ ex extra
neis sꝫ facit scire ex p̄ncipijs illi⁹ rei sm̄ ꝙ ē illa illud nō
est p cōia. demr̄atio ē hm̄. ḡ ⁊c̄. iō ait (nō. n. ꝯtingit demr̄a
tionē) ire (in aliud gen⁹) vel eē in alio gn̄e. i. eē ex ex̄neis
⁊ p accn̄s. ⁊ subdit ꝙ vnūqd̄q̄ꝫ scim⁹ sm̄ illd̄ vt q̄n scim⁹
sm̄ ꝙ ē ex p̄ncipijs illi⁹ inq̄ꝫtuꝫ est illud vt hr̄e) angulos
(eq̄les duob⁹ rectis cui iest p se qd̄ dem̄ ē). i. hec passio q̄
dcā ē (ex p̄ncipijs illi⁹) su. demr̄ari oꝫ. q. d. ꝙ q̄n iest aliq̄
passio alicui subō p se ex p̄ncipijs illius subi. i. p̄ncipijs p
tinētibus ad illud genus subiecti oꝫ illa passio demr̄ari.
tūc ḡ supplēda ē rō ꝙ cū demr̄atio nō fit p ex̄nea sed fit p
p̄ncipia q̄ sunt sm̄ ꝙ illud cū cōia nō sūt talia p ea dm̄r̄a
E tio eē nō pōt. ¶ Notādū aūt ꝙ hec 3ª rō ⁊ 2ª hn̄t vnū fū/
damētū. nā q̄ demr̄atio est ex his q̄ sūt p se ⁊ sm̄ ꝙ ipsū.
iō est ex proximis vt innuebat rō scd̄a. ⁊ non est ex ex̄neis

nec ex his q̄ sunt ex alio gn̄e vt innuit hec rō tertia. ⁊ q̄
cōia nō sunt ꝓxima sed ex̄nea iō ex talibus nō est demr̄a
tio. ¶ Dubitaret forte aliq̄s q̄ vr̄ falsum ꝙ cōia sint ex̄/ F
nea q̄ q̄ p̄dicant̄ de aliq̄bus ⁊ cōueniunt eis non sunt ex
tranea sed cōia p̄dicant̄ de ꝓprijs vt supiora de inferiori
bus ⁊ cōueniunt eis. ḡ ⁊c̄. ¶ Dōm. ꝙ hic appellat̄ extra G
neū oē illd̄ qd̄ cōtingit alicui p qd̄ pōt fieri descēsus i ali/
ud gen⁹. nā demr̄atio est de aliquo subiecto ⁊ insistit cir/
ca illud subiectū ⁊ nō extēdit se in aliud genus subiecti.
⁊ q̄ cōia nō determinant̄ circa aliquod speciale subm̄ sꝫ
extēdit se i aliud genus subi. iō demr̄are p communia nō
est demōstrare sm̄ ꝙ illud. i. per ea que sunt scd̄m ꝙ illd̄
genus subiecti sed per ea que se extendunt in extraneuꝫ
genus subiecti: demonstrare ergo passiones de aliq̄ sub/
iecto p cōia est demr̄are p extranea nō ꝙ illa cōia nō cō
ueniāt illi subiecto vt rō arguebat sꝫ cōia dn̄r extranea:
q̄ se extendunt in extraneuꝫ genus subiecti quod demō
strationi non conuenit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare si per se ⁊ illud inest cui inest necesse
est mediū in eadē ꝓximitate eē. Si vero nō sꝫ
sicut armonica per arithmeticaꝫ. huiusmodi
aūt demonstrantur quideꝫ similiter.

¶ Quare si illud competit ei per se: cui compe Argu.
tit: medium necesse est in eadem esse propinq
tate. Quod si non sit ita: at perinde erit: atq̄ꝫ
cum musica per arithmeticaꝫ demonstratur.
Atq̄ꝫ talia demonstrātur quidem similiter.

¶ Adducit q̄rtā rōnē sumptā ex eo ꝙ mediū oꝫ eē in eodē
gn̄e siue in eadē ꝓximitate cū extremis ⁊ ē hec rō p locū
a minori. nā min⁹ vr̄ eē ꝙ scie subalternate ꝓcedāt p p̄n/
cipia ꝓpria ⁊ p p̄ncipia ꝓpa q̄ sunt in eadē ꝓximitate si/
ue in eodē gn̄e cū extremis: sꝫ cū hm̄ scie sic ꝓcedāt p ꝓpa
⁊ nō p cōia ꝯn̄s ē ꝙ oēs scie demr̄atiue p ꝓpa ⁊ nō p cōia
ꝓcedāt. In hāc aūt rōnē sic ꝓcedit. q̄ p̄ p̄mittit h⁹ rōnē
scd̄o q̄ fecerat mētionē de sciētijs subalternātis ⁊ subal
ternātib⁹ dat dr̄as iter illas ibi (Dr̄nt aūt) dicit ḡ (q̄re si
p se iest ⁊ illud). i. ⁊ illa passio subō su. (cui iest nec̄e est ⁊
mediū i eadē ꝓximitate). i. i eodē gn̄e (eē) su. cū extremis
(si vero nō). i. si aliq̄n videat̄ eē ꝯriū ⁊ nō demr̄et̄ sic (sꝫ)
su. demr̄et̄ (sicut armōica). i. sup. sicut musica demr̄at̄ (p
arismetricā. hm̄ aūt). i. q̄ sunt hm̄ q̄ sunt talia (demr̄ant̄ q̄/
dem simlr̄). q. d. ꝙ que sunt hm̄. i. . i. q̄ sūt armonica ⁊ q̄ p
tinēt ad sciam subalternatā demr̄ant̄ silr̄ sicut i alijs scie/
tijs: q̄ scie subalternate q̄ñtū ad ea q̄ sunt eaꝝ ꝓcedūt p
ꝓpria p̄ncipia sicut ⁊ alie scie: tūc supplienda ē rō ꝙ si scie
subalternate de qb⁹ vr̄ min⁹ ꝓcedūt p p̄ncipia nō cōia:
sed p ꝓpria q̄ sunt in eadē ꝓximitatē ⁊ in eodē gn̄e ꝙ et
oēs alie scie sic ꝓcedāt. ¶ Dubitaret forte aliq̄s: q̄ vide b
tur falsum ꝙ scie sbalternate demr̄ent silr̄ p p̄ncipia ꝓpa
sicut ⁊ alie scie: q̄ alie scie hn̄t sua p̄ncipia ꝓpa p que de
monstrāt vel ꝓcedūt. sed subalternate nō videnť hēe p̄n
cipia ꝓpria: sꝫ sumūt p̄ncipia alterius scie. ⁊ sic vr̄ falsuꝫ
esse ꝙ semp demr̄ationes fiant p ꝓpria. ¶ Dōm ꝙ si vo/ J
lumus bn̄ videre q̄lr̄ fiat hm̄ demr̄atio opꝫ nos per exem
plū aliqd̄ pspectiuū manuduci: vt puta si volet perspecti
uus ꝓbare hāc passioneꝫ de oculo ꝙ de re visa videbit̄
oculum dextrū eē dextrū: ⁊ sinistrum eē sinistrū qd̄ ꝓba
bit per hoc ꝙ dextera pars rei vise dyametraliter impri
mit silitudinē suā in dexterā partē oculi ⁊ sinistra in sini/
stram. ꝓbatur ergo passio perspectiuica vt talis visio de
subō de quo ꝯsiderat perspectiuus nō per mediū geome
tricū: sed p mediū ꝓpriū: vt q̄ sic imprimit de quib⁹ i/
pressionibus nō se hꝫ intromittere geometra. vꝫ tn̄ q̄

talis ipressio sic fiat dyametral'r declarabit p silitudinez anguloꝝ quā silitudinē spectat declarare ad geometrā. ꝑ in talib⁹ aliqd ē qd ē pure geometricū. aliqd ē qd ē pure pspectificū. aliqd aūt ē qd nō ē pspectiui i se cōsiderati sed ei⁹ est vt subijcit geometrice nec est geometre simpl'r accepti ꝫ est eius vt descēdit in pspectiuā nā determinare de silitudine anguloꝝ fm se ꝉ ē pure geometricū. pbare hꝯ visionē de oculo p huius ipressionē hoc ē pspectificū. ꝫ ad pbādū hāc ipressionē eē talē p silitudinē angulorū nō est aliud q̄ȝ adaptare ꝉ qd determinatū ē i geometria ad mām spālē vt ad oculū de quo cōsiderat pspectiuus. hāc aūt adaptationē facere nō spectat ad geometrā fm se ꝯsideratū ꝫ eius est vt descēdit in pspectiuaȝ. sic ēt hic faceret geometrica sic adaptare ad spālē mām non ē pspectiui vt pspectiuus est sed eius ē vt regulatur per superiorē artificē. ꝑ sciam subalter natā vti ꝓpōnibus scie subalternātis nō ē aliud q̄ȝ ꝓpōnes alias ad spāles mās applicare. tūc ꝑ subalternatas docet de ꝓpōnib⁹ illis ad talē mām applicatis qꝛ ita est q̄ꝑ pp qd supior artifex demōstrabit. in hoc ꝑ ꝙ sic applicat nō ꝓpria demrat pspectiuus ꝛ passio illa vt facere tales angulos nō est p se ipsius subiecti pspectifici nec est linee visualis vt visualis est sed est magis linee ꝫ abstractionē sumpte. sed qn̄ passio est pspectifica ꝛ subm pspectificū oȝ mediū pspectificū eē ita ꝙ ꝛ scie subalternate quodāmō demrant ex ꝓprijs sicut ꝛ alie ꝑ p locū a minori si in his v̄ificat ꝙ nō ꝓcedunt ex ex̄neis nec ex cōibus sed ex ꝓprijs multomagis ꝉ v̄ificabit in alijs. ea ꝑ q̄ sūt geometrica ꝛ adaptant ad oculum non sunt pspectiue ꝫ ꝙ huius. ꝛ q̄ sunt arismetricalia ꝛ que adaptantur ad sonum non sunt scientie armonice fm ꝙ huius. iō pħs signanter ait ꝙ que sunt huius siue q̄ sunt talia. i. que sunt armonica fm ꝙ huius. vel que sunt pspectifica fm ꝙ huius. ꝛ vl'r q̄ sunt scie subalternate fm ꝙ sūt ipsa q̄ sunt talia demrant sil'r. i. demonstrant per ꝓpria ꝓncipia sicut ꝛ in alijs scientijs. nā si passio est p se pspectifica ꝛ subm cui per se inest ē pspectificū qꝛ necesse est mediū eē in eadē ꝓximitate cū extremis: necesse est ipsum eē pspectificum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed differūt. ipsuȝ enim qꝛ alterius est scie. Subiectū. n. gen⁹ alterū est. sed pp quid superioris est cuius per se passiones sunt.

Argir. ¶ Differentia tamen est. Nam ipsum quidez esse: ad aliam scientiam attinet. Subiectū eniz genus diuersum est. Ipsum autem propter quid superioris nimiruȝ est: cuius per se sunt ipsi affectus.

¶ Quia mētionē fecerat de armonica q̄ ē scia subalternata ꝛ de arismetrica q̄ est scia subalternās iō dat dr̄iam inter has ꝛ illas dicēs (differūt aūt) scientie subalternate a subalternantibus eo ꝙ (ipsum. n. qꝛ est scie alterius). i. scie subalternate. ꝛ subdit (subm. n.) s. scie subalternate (alteꝝ genus est) s. a scia subalternāte dicere ꝑ ipm qꝛ ē scie subalternate ꝛ dicere (pp quid est scie superioris c⁹ sūt

A per se passiones.) ¶ Notādū aūt ꝙ subm scie subalternate ē aliq̄ modo alteꝝ genus a subo scie supioris vt linea visualis est aliquo modo alteꝝ genus a linea simpl'r. perspectiuus igit id qd est geometrice vt angulus trianguli eq̄lateri sit tertia ps duoꝝ rectoꝝ applicabit ad lineā visualē vt ad oculū. ꝛ dicit ꝙ talis angulus in oculo est tertia pars duoꝝ rectoꝝ. istud aūt qd nō spectat ad geometram fm se cōsideratū qꝛ non hȝ se de oculo intromittere verūtñ qꝛ hec passio. vȝ. esse tertiam ptē duoꝝ rectoꝝ ē lineaꝝ fm abstractionē cōsiderat ap. iō dicere pp quid spectat ad supiorē artificē vt ad geometrā. hꝯ ꝑ passiones dicere ꝓpter qd nullo modo spectat ad pspectiuū sed dicere qꝛ aliquo modo spectat ad geometrā ꝛ aliquo modo ad pspectiuum. nam dicere ꝙ simpl'r spectabit ad geometram cuius dicere est pp quid: sed dicere qꝛ in hac mā sit vt in oculo spectabit ad perspectiuum vt subalternatur geometrie ꝛ vt propositiones geometricas adaptat ad suam mām spālem. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quare ex his manifestū est ꝙ non sit demōstrare vnūqdq̄ȝ simpliciter. sed scd̄m ꝙ ex proprijs vniuscuiusq̄ȝ principijs est. Sed horum principia habent commune. Si hoc manifestum est ꝙ nō est vniuscuiusq̄ȝ propria ꝓncipia demonstrare. erūt enim illa omniū principia ꝛ scia illorum propria oībus.

¶ Quare patet ex hisce fieri non posse: quo demonstretur quodq̄ȝ simpliciter nisi ex principijs vniuscuiusq̄ȝ: sed horum principia habent commune. quod si id constat: patet fieri non posse quo quisquam propriorum principiorum exhibeat demonstrationem. Erunt enim illa omnium principia: ꝛ ipsorum scientia domina omnium erit. Argir.

¶ Ex rōnibus ꝓdictis cōcludit ꝯnem intentam. d. (quare manifestū ex his). i. ex dictis (ꝙ nō est demonstrare vnū quodq̄ȝ simpl'r). i. quocūq̄ȝ modo (sed) ē demōstrare sup. vnūqdq̄ȝ (fm ꝙ est ex ꝓncipijs vniuscuiusq̄ȝ). i. ex ꝓprijs ꝓncipijs. tūc sequit pars illa (sed horū ꝓncipia) in qua inquirit vtrū huiusmodi cōia sint alicui scie ꝓpria ostēdēs ꝙ sunt ꝓpria metaphysice cuius est pbare ꝓncipia oīuȝ sciētiarum. circa qd duo facit. qꝛ primo facit quod dictū est. scdo ꝯcludit q̄dam correlaria q̄ sequuntur ex dictis ibi (Et enim scit magis) dicit ꝑ (sed principia horum). i. haꝝ sciaꝝ spāliuȝ (hñt cōe) aliqua ꝓncipia cōia s. per q̄ probentur (Si aūt hoc manifestum est ꝙ nō ē vniuscuiusq̄ȝ) scie spālis (ꝓncipia ꝓpria demrare) ꝛ subdit (erūt enī illa). s. ꝓncipia cōia (ꝓncipia oīuȝ) alioꝝ ꝓncipioꝝ (ꝛ scia illorum) ꝓncipiorum oīum vt metaphisica erit (ꝓpria oībus) illis ꝓncipijs cōibus. ¶ Notādū aūt intētionē pħi eē ꝙ illa scia vt metaphīca ꝓpe intēdere hēat de hꝯ principijs cōib⁹. i. de hꝯ dignitatibus ꝛ de hꝯ primis animi cōceptionib⁹ p q̄ ꝓbant ꝓncipia aliaꝝ sciaꝝ. ¶ Notādū ēt ꝙ fm verba textus posset sic formari rō: q̄cūq̄ȝ scia ꝓbat ꝓncipia sciaꝝ spāliū illa scia ē ꝓpa illis ꝓncipijs cōibus p q̄ talia ꝓncipia demrant: metaphīca ē hꝯ. ꝑ ꝛc. 2° hec rō possȝ sic formari. sicut se hȝ. scia spālis ad ꝓncipia spālia sic se hȝ scia cōis ad ꝓncipia cōia. sed sciētie spāles sunt ꝓprie ꝓncipijs spālibus. ꝑ ꝛ cōis scia ē ꝓpria oībus ꝓncipijs cōibus. 3° posset formari sic. sicut hec scia spālis que est de hoc ente est ꝓpria his ꝓncipijs spālib⁹ sic scia cōis que est de ente cōiter siue que est de ente in eo ꝙ ens est ꝓpria his principijs cōib⁹ metaphisica est hꝯ. ꝑ ꝛc. ¶ Notāduȝ ēt ꝙ si ꝓncipia sciaꝝ spāliū nō probant nisi per ꝓncipia cōia cū arguere per principia cōmunia non spectet ad scias spāles nō spectabit ad eas demonstrare hꝯ principia: sed hoc spectabit ad metaphisicam que cū sit ꝓpria his principijs cōibus ad ipsaȝ pertinet demonstrare principia oīum sciaꝝ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et nāq̄ȝ sciuit magis intelligēs ex supiorib⁹ causis. Ex prioribus. n. nouit cū non ex cāis sciat causas. Quare si magis sciuit ꝛ maxime

B 4° met. T. c. 9. ꝛ inde C D

⁊ scientia illa erit magis ⁊ maxime.

Argir. ¶ Etenim is scit magis qui supioribus ex cau
sis scit. Scit enim tunc ex prioribus: cũ ex cau
sis scit: que non effectus subeunt rõnez. Qua
re si magis scit ⁊ marie: ⁊ si est illa sciẽtia: ma
gis pfecto: maximeq₃ scientia est.

¶ Cõcludit q̃dam correlaria q̃ sequunt̃ ex dictis. sũt.n. hꝫ
correlaria tria iuxta tria q̃ dixerat in capl̃is p̃cedẽtibus.
dixerat.n. supra ꝙ scia ẽ ex necessarijs p̃ncipijs ⁊ ex ne
E cessarijs causis q̃ nõ ꝯtingit alr̃ se hr̃e. ¶ Ex h̃ g̃ seq̃t hoc
correlariũ ꝙ scire ẽ p cãs. g̃ illa scia q̃ tradit altiores cãs
⁊ q̃ magis ꝓcedit p cãs magis fac̃ scire. Rursus dixerat
supius ꝙ scia nõ descẽdit in aliud gen⁹. vñ ꝯcludit qd̃ ne
cesse ẽ vel eẽ idẽ gen⁹ simplr̃ in quo descendit scia. ⁊ hoc
q̃ztũ ad ꝓprias ꝯclões illius scie. vel eẽ genus idẽ sic. i.
quodãmõ q̃ztũ ad subalternatas scias. scia.n. subalter
F nata aliq̃ mõ ꝯuenit cũ gñe subi cũ scia supiori. ¶ Ex h̃ g̃
sequit̃ hoc correlariũ ꝙ scia demr̃atiua vel nullo mõ de
scẽdit in aliud vel si descendit aliquo mõ in aliqd̃ genus
subiecti hoc est solũ in scias subalternatas. 3° dixerat ꝙ
vnumqd̃q₃ est demonstrare non ex vnoquoq₃ principio
G rum sed ex immediatis ⁊ proximis. ¶ Ex quo sequit̃ h̃
correlariũ ꝙ difficile est cognoscere an sciamus. q₂ si non
est scire nisi ex p̃ncipijs ꝓprimis ⁊ proprijs. q₂ difficile est
cognoscẽ vtꝝ hẽamus talia p̃ncipia difficile est cognoscẽ
an sciam⁹. Scd̃m correlariũ incipit ibi (Sꝫ demr̃atio.) 3m
H ibi. (Difficile aũt ẽ.) ¶ Est ergo p̃m corre^m ꝙ q intelligit
p supiores cãs ꝙ magis sciet ⁊ magis itelliget. id̃ ait. (Et
eni scit magis intelligẽs ex supiorib⁹ cãis) q̃z sꝫ. itelligẽs
ex inferiorib⁹. ⁊ subdit. ꝙ (ex supiorib⁹.n. sciuit eũ nõ sci
uit ex cãis). i. cũ nõ scit a posteriori (nec scit cãs) p cãta. i.
p effectus. sꝫ tũc scit ex supiorib⁹ qñ scit ex priorib⁹ ⁊ qñ
scit p cãs effect⁹. vñ cõcludit (q̃re si magis sciuit) sꝫ. ille q
magl hꝫ cãs (⁊ marie) sciuit sꝫ. ille q marie hꝫ cãs (scia il
la ⁊ magis ⁊ marie) sꝫ. erit scia. q̃ ⁊ magis ⁊ marie ꝯside
I rat cãs. ¶ Notãdũ aũt iuxta ꝯsideratiões traditas i tho
picis sicut simplr̃ ad simplr̃ ita magl ad magl ⁊ marie ad
marie. Si g̃ scire ẽ p cãs. magis scire erit p magis cãs. ⁊
marie scire p marie cãs. ⁊ sicut se hꝫ scire ad scire. ita scia
ad sciam. si g̃ magis hꝫ cãs ẽ magis scire. ⁊ si marie ẽ ma
xie scire. g̃ scia illa magis ⁊ marie erit scia q̃ magis ⁊ ma
xime ꝯsiderat cãs metaph̃a g̃ magis facit scire q̃z aliqua
alia scia. q₂ magis cõsiderat cãs ⁊ altiores cãs. sic ẽt scia
supior vt scia subalternãs magis fac̃ scire q̃z scia iferior ⁊
subalternata. q₂ magis ꝯsiderat cãs. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Sed demõstratio nõ ꝯuenit i aliud gen⁹. sed
nisi sicut demñ ẽ geometrice i mechãicas vl̃ ma
chiatias aut speculatias ⁊ arith. i armonicas.

Argir. ¶ Demonstratio vero non ad aliud genus ac
comodatur: nisi eo modo quo tam ad demõ
strationem facultatis machinaꝝ extruendaꝝ
vel ad prospectiuas geometrice: q̃z ad musi
cam arithmetice demõstrationes accomodã
tur vt diximus.

¶ Ponit scd̃m corre^m. s. ꝙ demr̃atio nõ vadit in aliud gen⁹
⁊ si vadit vel descẽdit i aliud gen⁹ h̃ nõ erit in aliud genus
simplr̃ sꝫ solũ h̃ erit in subalternas scias. id̃ ait. (Sed de
mr̃atio nõ ꝯuenit). i. nõ ꝯueniẽter descẽdit (in aliud gen⁹.
sꝫ sic demñ ẽ) si demr̃atio descẽdit i aliud h̃ erit solũ i sciẽtijs
subalternatis. sic demr̃atões (geometrice) descẽdũt (i me
chanicas vel i machinatiuas. aut i pspectiuas. ⁊ arisme
K trice in armonicas.) ¶ Notãdũ ẽ aũt ꝙ mechanice mul
ta supponũt a geometria sicut faciẽtes fundũ i dolio sup
ponũt ꝙ lat⁹ exagoni sit medietas dyametri. h̃.n. mõ fũ
dat̃ doliũ ꝙ ꝓportionat̃ circinũ donec sexies replicatuz
cõprehẽdat rotũditatẽ dolij ⁊ ẽm q̃ztitatẽ postea circini
sit fund⁹ dolij. qd̃ g̃ geometria ꝓbat in 4° geometrie in
ꝓpõne 3° ꝙ lat⁹ exagoni ẽ medietas diametri h̃ machi
natiua ars vt faber lignari⁹ p̃suppõit. descẽdit g̃ geome
tria i artes mechanicas. descẽdit ẽt i machinatiuas. ma
chinatiua.n. ars ẽ q̃ facit machinas ⁊ q̃ erigit edificia ad
q̃ꝝ erectionẽ multũ valẽt demr̃atiões geometrice ⁊ ma
xime ille q̃ sũt de triangulis ⁊ de ꝓportione lateꝝ triãgu
loꝝ. Rursus geometria descẽdit i pspectiuã q₂ mlt̃a sup
ponit pspectiu⁹ q̃ geometra ꝓbat. arismetrica aũt descẽ
dit in armonicã. i. in musicam. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Difficile eni est nosse si sciuit aut nõ difficile
est nosse si ex ꝓprijs vniuscuiusq₃ p̃ncipijs sci T.c.24
mus: aut nõ ꝙ v̈e ẽ scire. Opinamur ãt si ha
beamus ex aliqb⁹ veris sillm ⁊ primis scire.
sed hoc non est: sed proxima opꝫ esse primis.

¶ At vero difficile admoduz est sese percipere Argir.
quempiam si sciat nec ne. Est enim difficile co
gnoscere si ex principijs vniuscuiusq₃ scimus
nec ne. Quod quidẽ est scire. Putamus au
tem sepenumero scire: si ex veris quibusdam
primusue ratiocinationem habemus. Id ve
ro non est ita: sꝫ opꝫ ipsis primis eẽ ꝓpinqua.

¶ Põit 3m correlariũ. vꝫ. ꝙ difficile ⁊ cognoscẽ an sciam⁹
q₂ difficile ẽ cognoscẽ vtꝝ hẽam⁹ p̃n^a ꝓp̃a passiõis quã
intẽdit ꝯcludere. id̃ ait (difficile ẽ aũt noscere si sciuit) sꝫ.
p demr̃ationem (aut nõ) cuius cã ẽ q₂ (difficile.n. ẽ noscẽ
si scimus ex p̃ncipijs vniuscuiusq₃). i. ex pricipijs ꝓprijs
(aut nõ qd̃ v̈e ẽ scire. q.d. ꝙ nõ est v̈e scire nisi ex p̃ncipijs
ꝓprijs (nos aũt opiamur h̃). i. opinamur scire (si hẽam⁹
syllm ex aliqb⁹ veris) ⁊ sup. opinamur scire (ex p̃mis). i.
ex vl̃ib⁹ ⁊ cõib⁹ (sꝫ h̃ ñ ẽ). i. ñ ꝯtigit scire h̃ mõ (sꝫ opꝫ pria
eẽ p̃mis). i. opꝫ eẽ p̃ncipia ꝓp̃a prima. i. ꝓp̃a p̃mis. i. cũ p̃
mis. ⁊ cũ cõib⁹. sil̃.n. cũ p̃mis p̃ncipijs cõib⁹ opꝫ hr̃e p̃nci
pia ꝓxima. i. ꝓpria cõia.n. nõ faciũt scire sine proximis.
¶ Notãdũ aũt ꝙ ad scire nõ sufficit assumere quecunq₃ L
vera nec sufficit assumere cõia sed simul cũ cõib⁹ opꝫ assu
mere ꝓpria ⁊ prima. ⁊ q₂ hoc est difficile cognoscẽ vtrũ
talia sint q̃ accipimus difficile est cognoscere an sciam⁹.
¶ Dubitaret forte aliq̃s q̃re cõia nõ faciũt scire. ¶ Dñ. M
ꝙ sic res se hꝫ ad eẽ sic se hꝫ ad cognosci: ⁊ illũ eũdẽ mo
dũ quẽ videmus in ꝓductiõe reꝝ videm⁹ ẽt in acq̃sitiõe
scie. Sicut.n. ad ꝓductionẽ oliue nõ solũ sufficit sola v̈t⁹
solis q̃ est virtus cõis ad cõia generabilia: sꝫ requirit̃ ẽt
v̈tus pullulatiua oliue q̃ ẽ cã ꝓp̃a ei⁹ ⁊ tñ v̈t⁹ pullulati
ua nihil ageret nisi roborata p virtutẽ solis sic cões ai cõ
ceptiones nõ aggñant sciaꝫ: sꝫ opꝫ ꝙ ibi sint p̃ncipia ꝓp̃a.
ipsa tñ p̃ncipia ꝓpria nihil concluderẽt nisi roborata es
sent p cõmunia. Et si volumus magis hãc adaptationez
extendere dicemus ꝙ sicut v̈tus solis q̃ est v̈tus cõis vi
detur forte sufficere ad gñandũ aliqua ipfecta vt ad ge
nerãdũ ea q̃ sũt ex putrefactione. ad gñandũ aũt aialia p
fecta nõ sufficit v̈tus solis sine ꝓp̃o semine sic ad gñandũ
cognitionẽ ipfectã vt ad hoc ꝙ fiat i nobis opio sufficiũt
cõia. Sed ad hoc ꝙ fiat in nobis cognitio pfecta ⁊ ad h̃
ꝙ aggeneretur in nobis scia simul cum cõibus requirũ
tur ꝓxima ⁊ propria principia ⁊c̃.

¶ Dico aũt principia in vnoquoq₃ genere illa
que cum sint non contingit demonstrare.

Argir. ¶ Ea autem in quocunq; genere principia di/
co: que fieri nequit: vt demonstrentur esse.
¶ Quia philosophus dixerat in precedentibus non esse
sciam per communia principia sed per propria. In parte
ista vult determinare de principijs tam communibus q̃
proprijs. Circa q̃ tria facit. q2 primo diffinit ipsa princi/
pia. scdo distiguit ea. 3° ondit quo sciētie ꝛ doctrine se ha
beant ad illa. scda ibi (Sūt autē quibus) tertia ibi (Sūt
autem propria) Circa primum duo facit. q2 primo diffi/
nit ipsa pncipia. 2° cōparat ea ad nō principia ibi (Quic
quid igitur) dicit enim (dico autem) .i. diffō fine describo
esse (principia in vnoquoq; genere illa que cum sint non
A contingit ea demonstrare). ¶ Notanduz aūt q̃ illud est
principium quod est indemōstrabile ꝛ si est indemōstra/
bile simpliciter est principiuz simplr. Si vero sit indemō
B strabile in aliqua scia est principium in illa scia. ¶ No/
tandū aūt q̃ nec demonstrant principia nec opposita pn/
cipiorum: nulla .n. falsa pnt demonstrari. falsum qdem nec
demonstratur nec scitur. q2 non est. ergo quantum ad in
demōstrabile conueniunt pncipia cū ppōnib9 falsis: sed q̃
tum ad esse differunt. principia enim ꝛ ea que sunt falsa
sunt indemonstrabilia: sed differunt hec ab illis: q2 pnci/
pia sunt: falsa autez nō sunt: duo ergo dixit de principijs.
vz. q̃ sunt ꝛ q̃ indemrabilia sunt. put autē sunt differūt
a ppōnibus falsis: put aūt sunt indemonstrabilia diffe/
C runt a conclusionibus veris. ¶ Notandū aūt q̃ cū dici/
mus illa eē pncipia q̃ cū sint sūt indemrabilia oz q̃ ibi ac
cipiat eē p eē simplr. vel p eē p se: ꝫ nō p eē p accns nec
p eē ꝯtigēter. pncipia g̃ sūt ꝛ sūt simplr ꝛ nō pnt demra/
ri: vt sūt dnt a falsis q̃ nō sunt: vt sunt simplr differūt ab
alijs que sūt ꝯtingēter: vt sūt indemrabilia differūt a cō/
clusionibus p se ꝛ necessarijs. ¶ Deinde cum dicit.
¶ Quicquid igitur significent prima ꝛ que ex
his sunt accipiendum est.
Argir. ¶ Sumitur igitur quidnam ipsa prima ꝛ ea q̃
ex hisce proficiscuntur significant.
¶ Cōparat pncipia ad nō pncipia. Circa qd tria facit: q2
p dat ꝯuenientiā iter ea. 2° dat diam. 3° qd dixerat p exē
pla manifestat. 2° ibi (Qd autem sint) tertia ibi (Quid vni
tas) Est g̃ cōueniētia inter pncipia ꝛ nō pncipia: q2 de oi
bus oz supponē qd ē qd dr p nomē: id ait (qcqd g̃ signifi/
cent pma ꝛ q̃ sunt ex his) .i. q̃ sunt ex primis (accipit) .i.
supponit: vel accipiamus .i. supponamus. q. d. q̃ in h cō
ueniūt ꝛ pma ꝛ ea q̃ sunt ex pmis q̃ de eis ē accipe .i. sup
ponere quid est quod significatur per nomen.
D ¶ Deinde cuz dicit.
¶ Quod autem sint principia necesse est acci/
pere. Alia vero demonstrare.
Argir. ¶ At pncipia sumere: eē cetera demrare necē ē
¶ Dat differentiam inter principia ꝛ non principia. d. (q̃
autez si nt pncipia necesse est accipere) .i. supponere (alia
vero demonstrare). q. d. q̃ hec est differentia inter princi
pia ꝛ alia: q2 principia supponimus eē: alia vero demon
stramus. ¶ Deinde cuz dicit.
¶ Ut quid vnitas: aut quid rectū: ꝛ quid triā/
gulus. Est autem vnitatem accipere ꝛ magni
tudinem: altera vero demonstrare.
Argir. ¶ Ceu quid est vnitas: aut rectum: aut triāgu/
lus: sumere. Esse vero vnitatem ac magnitu/
dinem: cetera autem demōstrare.
¶ Qd dixerat manifestat p exēpla. d. (vt qd vnitas: ꝛ qd
rectū: ꝛ qd triangulus) su. accipim9 .i. supponim9 qd illa
significēt: lz .n. vnitas sit pncipiū. triangls vo ꝛ rectū sint
ea q̃ cōcludunt p pncipia: tn̄ in hoc ꝯueniunt vnitas cuz
triangulo ꝛ recto: ꝛ in h ꝯueniunt pncipia ꝛ non pncipia
q̃ de vtrisq; supponim9 qd significat nomē. Exēplificatū
est g̃ cōueniētia pncipiorum ad non pncipia. exēplificat aūt
de eorum dria. d. (est aūt accipe) .i. supponere (vnitatē ꝛ ma
gnitudinē) eē (altera aūt demrare) magnitudo ergo q̃ est
pncipiū in geometria: ꝛ vnitas q̃ est pncipiū in arismetri
ca illa supponūt eē: alia aūt demrant. q̃tū āt ad eē diffe
rūt pncipia a nō pncipijs: q2 pncipia supponunt esse: nō
D principia vo demrant. ¶ Notandū aūt q̃ si arismetrico
negaret vnitatē eē nō hēet viā ad pbādū ꝯ negantes. Et
si geometrico negaret magnitudinē eē non posset pbare
intētū. ꝛ id talia tanq̃ pncipia hi artifices psupponūt eē
E alia vero demonstrant. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrum
pn̄a accipiam9 eē vel qd idē ē vtrum oporteat nos assentire
pncipijs vel possum9 negare ea. Et vr q̃ possum9 negare
pn̄a exēplo heracliti q vt pz ex. 4. met. negauit h pn̄m. de T. c. 28. ꝛ inde
qlz ē affirmatio vl nega° va pma pncipia se hnt tanq̃ ans.
ꝯ vo tanq̃ ꝯns. sz q negat ꝯns negat ans. g̃ q negat ꝯnē
negat pncipia. sed multi negāt ꝯnes credētes eas falsas
F eē g̃ ꝛc. ¶ Dōm q̃ h op9 ē q̃druplici distinctione. vna di
stinctio ad soluēdū q̃situ erit talis. q̃ aliud est negare ali/
qd eēntialr ꝛ i se: ꝛ aliō ē negare ipsum vt ṽtualr seruat i
aliquo: ꝛ vt ē in alio. Scda distictio erit talis. q̃ aliud est
aliqd negare p se aliud p accns. Tertia talis erit. q̃ aliō
est aliqd negare directe ꝛ aliō idirecte. Quarta talis erit
q̃ aliō ē aliqd negare i ore: ꝛ aliō aliqd negare i corde. Sz
G distinctiōes has soluit qd ppositū. ¶ Cū g̃ q̃rit vtrum d ne
cessitate accipiam9 dignitates eē. vel qd idē ē vtrum de ne/
cessitate assentiam9 eis vel possum9 eas negare. aut loq̃
ris eēntialr ꝛ in se. aut vt sunt ṽtualr in aliq̃: ꝛ vt ṽuāt in
alio. si loq̃ris de dignitatib9 nō i se sz vt ṽuāt i alio sic pla
nū ē q̃ multi negāt eas: imo ois hō sz hoiez ꝑcipit i ali
qd falsum loq̃ns: ꝛ p ꝯns negat dignitates p se notas. nā
qcūq; dicit aliqd falsū vel dicit h affirmatiue: ꝛ tūc dic eē
qd nō ē. vl negatiue ꝛ tūc dic ñ eē qd ē. sz qcūq; dic eē qd
nō ē: vel nō eē qd ē dicit ꝯdictoria vificari. g̃ qcūq; dic ali
qd falsū dicit ꝯdictoria vificari. igit hāc dignitatē q̃ ē. de
quolibz ē affirmatio vel negatio. ṽe possum9 multotiēs
negare ꝛ negam9 vt reseruat ṽtualr in ppōnib9 alijs.
H ¶ Sz si q̃rat vtrum hāc dignitatē q̃ ē. de qlibet ē affirma/
tio vel negatio possum9 negare eēntialr ꝛ fm subaz suaz
ad h valz scda distinctio: q2 aut loq̃ris p se aut p accns. si
p accns sic multi negauerūt ēt p se nota. multi eni habē/
tes aliquas rōnes q̃s nesciebant soluere negauerunt ea
q̃ erāt nota: nō solū itellectui: sz ēt sensui: sicut zeno nega/
uit motū. videbat .n. zeno ad sensuz q̃ ipse ibat ad forum
ꝛ q̃ equus currebat i stadio: tn̄ q2 nō videbat ei q̃ possz
ponere motū nisi poneret infinita ptransiri q2 nesciebat
soluere hanc rōnē negauit motū. sic ēt aliqs p accns ne/
garet h pncipiū. de quolibet ē affirmatio vel negatio q2
forte hēet aliquā rōnē quā nesciret soluere. g̃ in alio vt in
ꝯnsibus vel p aliud vt p ꝯnes possumus negare pn̄a: nam
quicūq; negat ꝯnem ex ꝯnti negat pn̄a. Rursus p accns
vt pp aliquā rōnē quā nescim9 soluē possum9 negare pn
cipia: ꝛ ē terti9 mod9 negādi pn̄a lz indirecte. sicut hera/
clit9: vt pz ex. 4. meta. negauit h pn̄m de quolibet ē affir/
matio: asserēs q̃ nō ꝯtingeret ꝯdicere: sz hoc nō fuit dire
cte sz indirecte. credebat .n. entia eē i tāto fluxu q̃ statim
cū qs diceret hoc ē statiz pp fluxibilitatē eorum posset dice
re h nō ē. vñ iprobabat Heraclit9 sic dicētē q̃ poteram9
eandē aquam fluminis tāgere bis. dicebat .n. ipse q̃ nec
semel. sicut g̃ fm heraclitū pp fluxibilitatē aque eandem
aquā nō possum9 tāgē bis: ita fm eūdē pp fluxibilitatez
rerum de eadē re eodē mō se habēte nō poteram9 loq bis

& iõ volebat q̄ stati cũ dixerim⁹ rẽ eẽ: stati poteram⁹ dicere nõ eẽ. iste g̃ negauit hec principia. de quolibet. sʒ indirecte qꝛ nõ credebat directe & ꝓprie ꝯdictoria verificari. Silr̃ 4° mõ pñt negari ꝑncipia ore: qꝛ q̃ʒtũcũqꝫ assentiam⁹ eis corde possum⁹ ea negare ore. ꝑncipia g̃ & potissime cões ai ꝯceptiões corde & directe & ꝑ se & ꝑm sbam negare nõ possum⁹. ore aũt indirecte & ꝑ accñs: & nõ ꝑm se sed rõne ꝯclõnũ q̃s negam⁹ nil ꝓhibet pricipia negare. Cũ ergo arguit̃ de Heraclito solutũ est ꝑ iã dcã: qꝛ ille principiũ istud: de quolʒ affirmatio. directe non negauit sed indirecte: nec negauit hꝰ ꝑncipiuʒ cũ significatiõe ꝓpria sed cũ extranea. credidit. n. q̄ ad hoc q̄ v̾ificarentur ꝯdictoria de eadẽ re q̄ sufficeret rẽ illã eẽ tante fluxibilitatis q̄ statim cũ affirmaret̃ de ea aliqd stati posset negari illud de ea. Qđ v̾o vlteri⁹ arguebat̃ q̄ q negat ꝯñs negat añs: & q negat ꝯclõnẽ negat ꝑncipia pʒ. qꝛ negare ꝑncipia h̾ mõ ꝓut. s. negam⁹ ꝯclones nõ est negare ꝑncipia ꝑm se & ꝑm sbam: sʒ solũ ꝓut v̾tualr̃ reseruant̃ i cõclusiõib⁹: vl̾ h̾ nõ est negare ꝑncipia explicite sʒ iplicite.

I ¶ Ulterius dubitaret forte aliquis de eo q̄ in l̾ra dr̃ q̄ ꝑma opʒ accipere. i. supponere: alia v̾o demr̃are. sʒ ꝑma ꝑncipia sunt ea que sumunt̃ ex ipso ente: vt q̄ ꝯdictoria non ꝑñt sil̾ eẽ v̾a: & q̄ oʒ alterã ꝑtẽ ꝯdictorioꝝ esse verã alterã vero falsaʒ. cetera v̾o alia poterãt demr̃ari. g̃ q̄ oẽ totũ sit maius sua ꝑte: & q̄ q̃ vni & eidẽ sunt eadeʒ inter se sunt eadẽ & cetera hꝰ poterant demonstrari: qꝛ nõ sũt dicta ꝑma. sed hñt alia ꝑora se. ¶ In ꝯriũ est: qꝛ tales ꝓpõnes

K sunt cões ai ꝯceptiões. ergo indemr̃abiles. ¶ Dõm q̄ illa dr̃ ꝑma in qua intellect⁹ fert̃ sine discursu. q̃cũqꝫ. n. ꝓpõnes tales sunt q̄ statim cũ ꝓponunt̃ intellect⁹ assentit illis dr̃ ꝑme. est. n. inter ipsas ai ꝯceptiões ordo vt sic ꝑmũ apphẽsum ab itellectu ẽ ens & eẽ ita ꝑma cõis ai cõceptio est illa q̃ imediate fundat̃ in ipso ente vel in ipso eẽ vt de quolʒ oʒ eẽ vel nõ esse. rõ ergo ꝑmitatis põt accipi ꝑm ens & ꝑtes entis sicut iter ipsas animi cõceptiões est ordo. qꝛ illa q̃ fundat̃ in ipso ente ẽ ꝑor illis que fundãtur in ꝑtibus entis & ẽt potest accipi rõ ꝑmitatis vt dicatur oẽ illud primum est in quod fert̃ intell̾s sine discursu ꝑm quẽ modũ oẽs cões animi cõceptiões sũt ꝓpõnes ꝑme qꝛ sine aliquo discursu & sine aliqua rõne intell̾s assẽtit eis. dicamus ergo vt meli⁹ appareat quod dr̃ q̄ sicut ad vnã & eãdẽ sciam cõeʒ & ꝑmã vt ad metaphicã ꝑtinet nõ solũ cõsiderare de ente: sʒ de ꝑtibus entis. in hꝰ tñ cõsideratione est ordo. qꝛ principalius ꝯsiderat metaphic⁹ de ente q̃ʒ de ꝑtibus entis. sic cões animi cõceptiones sũt ille ꝑme q̃ nõ solũ sumunt̃ ex ente: sed ex ꝑtibus entis. est enim cõis ai ꝯceptio q̄ de quolibet oʒ eẽ vel non eẽ que fundat̃ in ipso ente & est ẽt cõis animi conceptio q̄ omne totũ est maius sua ꝑte: q̃ fundat̃ in predicamẽto q̃ʒtitatis qđ est pars entis. nam principales ꝑtes entis sunt figure ꝑdicamẽtorũ vt declarari hʒ in quinto meta. oẽs g̃ tales ꝓpõnes q̃ sũt i terminis cõib⁹ de qb⁹ spectat ꝯsiderare ad sciam cõem siue fundant̃ in ente siue in ꝑtib⁹ entis sũt ꝓpõnes ꝑme & dignitates & cões ai cõceptiões. attñ iter eas ẽ ordo: qꝛ rõ dignitatis & ꝑmitatis ꝑncipali⁹ reꝑuat̃ in cõi ai cõceptiõe q̃ sumit̃ añ q̃ʒ i alijs q̃ sumũt̃ de ꝑtib⁹ entis. argumẽta ãt soluta sũt ꝑ iã dcã. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Sunt ãt qb⁹ vtimur in demõstratis sciẽtijs alia qdẽ ꝓpria vniuscuiusqꝫ scie alia v̾o cõia.

Argu. ¶ Eorũ autem quibus in demonstratiuis vtũtur scientijs: alia cuiusqꝫ scientie propria: alia communia sunt.

¶ Distinguit ẽt ipsa principia. Circa qđ tria facit: qꝛ ꝑmo facit q̄ dcm̃ ẽ. 2° rñdet cuidam tacite qõni. 3° declarat qđ dixerat. 2° ibi. (Cõia aũt ꝑm) 3° ibi. (Et ꝓpa ꝑncipia quidẽ.) Dicit g̃ ꝑ (sũt ãt) sc. ꝑn° (qb⁹ vtimur i demr̃atiuis sciẽtijs alia qdẽ ꝓpa vniuscuiusqꝫ scie alia qdẽ cõia). q. d. q̄ principiorum quibus vtitur demonstrator quedam sunt cõia & quedã ꝓpria. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cõmunia enim ꝑm analogiam. q̃m vtile est q̃ʒtumcunqꝫ in eo qđ sub scientia est genere.

¶ Cõmunia tamen similitudine rationis: ꝓpter cuʒ vsus eorum tantum sese extendat: vt in quacunqꝫ scientia quantum: cuiusqꝫ subiecto generi congruit. Argu.

¶ Rñdet cuidã tacite qõni. dicẽt. n. aliqs eẽ icõueniẽs q̄ demr̃atio vtat̃ cõib⁹ ꝑncipijs cũ cõia trãscẽdãt subm ꝓpriũ: & qꝛ scia sumit spẽʒ a ꝓpo sbo si vteret̃ ꝑncipijs cõib⁹ trãscẽdẽtib⁹ subm suũ ageret vltra suã spẽm: qđ ẽ icõueniẽs. ¶ Ad soluẽdã g̃ hãc obiectionẽ dclat phs q̃lr̃ scia demr̃atiua vtit̃ ꝑncipijs cõib⁹ ostẽdẽs q̄ si vtit̃ eis nisi ꝑm analogiã ꝑm ꝓportionẽ ꝓprij subi. iõ sic vtit̃ talib⁹ ꝑncipijs scia spãlis q̄ nõ trãscẽdit ꝓpꝛiuʒ subm: nec agit vltra suã spẽm. iõ ait q̄ (cõia ꝑʒ analogiã). q. d. q̄ scia dmr̃atia accipit ꝑn° cõia ꝑm analogiã. i. ꝑm ꝓportionẽ subi ꝓprij & sbdit (q̃m vtile ẽ q̃ʒtũcũqꝫ ẽ i eo gñe: qđ ẽ sub scia). q. d. q̄ vtile ẽ ipsi gñi tm̃ accipe d̾ ꝑncipijs cõib⁹ q̃ʒtũ ẽ & q̃ʒtũ spectat ad gen⁹ subi qđ ẽ sub illa scia. dr̃ ãt gen⁹ subi esse sub illa scia: qꝛ subijcit̃ ꝯsideratiõi ipsi⁹ scie. ¶ Deiñ. c. d. L

¶ Propria principia quidem vt lineam esse huiusmodi & rectum.

¶ Propria sunt: vt lineã eẽ talem: rectumue. Argu.

¶ Declarat qđ dixerat. Dixerat aũt tria. ꝑ dixit q̄ q̃dã sũt ꝑn° ꝓpa. 2° q̄ q̃dã sũt cõia. 3° dixit q̄ de ꝑncipijs cõib⁹ tm̃ accipit scia q̃ʒtũ spectat ad gen⁹ subi suũ. iõ tria facit: qꝛ ꝑ declarat q̃ sunt ꝓpa ꝑn°. 2° q̃ cõia. 3° ostẽdit qũo scia tm̃ accipit de ꝑncipijs cõib⁹ q̃ʒtũ spectat ad suũ subʒ. 2° ibi (Cõia aũt vt si ab eq̃lib⁹). 3° ibi. (Sufficiẽs ãt.) Dicit g̃ q̄ (ꝓpa ꝑncipia qdẽ) dico (vt lineã eẽ hꝰ). vʒ. lõgitudinẽ sine latitudie (& rectũ) sc. eẽ hꝰ. vʒ. cuius mediũ nõ exit ab extremis vel lineã rectã esse illã q̃ tota sub pũcto tegit̃. ¶ Notãdũ aũt q̄ ꝓpe diffõnes spãliũ terminoꝝ sunt ꝓpa ꝑncipia i scia vtẽte illis terminis. vñ & geometria ꝑ diffõnem circuli ꝓbat lineas exeũtes a cẽtro eq̃les eẽ. vtit̃ g̃ geometria diffõne circuli tãq̃ʒ ꝑncipio. sicut ẽt vtit̃ diffõnib⁹ linee & recti tãq̃ʒ ꝑncipijs. lineã g̃ eẽ hꝰ & rectũ hꝰ eẽ sũt ꝓpa ꝑncipia in geometria. ¶ Deinde cũ dicit. M

¶ Cõmunia aũt vt equalia ab equalibus si auferas q̄ equalia reliqua sunt.

¶ Cõmunia: vt si ab equalib⁹ equalia demas: ea que restant equalia sunt. Argu.

¶ Declarat q̃ sũt ꝑncipia cõia. d. (Cõia aũt ꝑncipia) dico (si ab eq̃lib⁹ eq̃lia detrahas eq̃lia reliq̃ sunt). q. d. q̄ cõia ꝑncipia vocat cões ai cõceptiões. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sufficiẽs autẽ vnũqđqꝫ istoꝝ: q̃m i gñe est. Idẽ. n. faciet & si nõ de oib⁹ accipiat: sʒ in magnitudinibus solũ: arithmeticus aũt i nũeris.

¶ Atqꝫ hoꝝ vnũquodqꝫ cuiqꝫ satisfacit ad cuiusqꝫ genus accomodatum. Idem enim hoc faciet: & si nõ de omnibus ipsum accipiet geometra: sed de magnitudinibus tantũ: & arithmeticus de numeris solum. Argu.

¶ Declarat tertium. vʒ. q̄ scia tm̃ accipit de istis ꝑncipijs cõib⁹ q̃ʒtũ facit ad subʒ suũ. Format̃ aũt sic rõ. id quo nõ idiget scia nõ accipit scia sʒ vltra subm suũ nõ idiget sci-

entia. ğ ⁊c. iō ait. (Sufficiēs ē aūt vnūqōq3 istoꝝ). i. pn/
cipioꝝ cōium (q̄ʒtūcūq3 in gn̄e est). i. q̄ʒtūcūq3 ptinet ad
genꝰ subi. q. d. φ scia nō idiget vltra subm suū s3 sufficit
ei tantū accipe de hꝫ pncipijs cōibꝰ q̄ʒtū ptinet ad genus
subiecti sui. ⁊ φ hoc sufficiat p3 q2 (idem .n. facit) su. geo/
metria (si nō accipiat de oībꝰ) equalibus (sed in magnitu
dinibꝰ soliū arismetrica aūt in numeris). i. idem faciet si
A accipiet in numeris soliū. ¶ Notandū aūt φ qñ geome/
tra vult arguere p illud pncipium. si ab equalibus eq̄lia
demas ⁊c. non op3 φ accipiat ipsum in tota sua vl̄tate
s3 sufficit φ accipiat ipm ꝯctū ad magnitudies. nā cū nō
intēdit arguē: nisi de magnitudinibus sufficit φ dicat sic
si ab eq̄libus magnitudibus eq̄les magnitudies demas
magnitudines remanētes eq̄les erunt. ⁊ arismetricus ac
cipiat hoc pncipiū ꝯctuz ad nūos vt si ab eq̄libus nume
B ris ⁊c. ¶ Dubitaret forte aliquis q2 videt̄ falsum eē qđ
hic ait phs. nā in p̄ poꝝ loquēs de hꝫ pncipijs ait φ op3
ea accipe vl̄r. o. φ debemus dicere φ si a quibuscūq3 eq̄/
libus equalia demas ⁊c. nam si accipimus tale pncipiū
particulariter vt si vellemus pbare angulos incisionis
esse equales: q2 remanent ex eo φ ab equalibus demunt̄
equalia si ad hoc pbandum accipiat̄ hoc pncipiū parti/
culariter si ab eq̄libus eq̄lia demas: aut tu itelligis ð eq̄li
bus angulis incisionis aut de alijs eq̄libꝰ si de alijs eq̄li/
bus facis syll̄m nō ad ppositū. si de angulis icisionis pe
tis qđ ē in pncipio: q2 assumis qđ vis pbare o3 ğ accipe
C vl̄r ⁊ dicas qbuscūq3 eq̄libus eq̄lia demas ⁊c. ¶ Dōz φ
hoc pncipiū assumptū ⁊ hꝫ pncipia cōia assūpta op3 eē
vl̄iora q̄ʒ cōcl̄o: sed nō op3 eē vl̄iora q̄ʒ subm scie vt si geo
metria vult pbare de aliquibus lineis φ sunt eq̄les. ⁊ h
per istud pncipiū. si ab eq̄libus eq̄lia ⁊c. op3 hꝫ pncipiū
accipi vl̄iori mō q̄ʒ cōcl̄o sed nō op3 accipi vl̄ius φ subm
geometrie: imo pōt accipi infra subiectū sic. a quibuscun
q3 eq̄libus lineis eq̄les demas ⁊c. subiectū in geometria
est magnitudo. Cōstat aūt φ linea ē infra magnitudinē.
Ad pbandū ğ de aliquibꝰ lineis accipi pōt hoc pncipiū
vl̄r ad oēs lineas qđ faciēdo erit principiū assumptū vl̄i/
us q̄ʒ conclusio sed non erit vl̄ius q̄ʒ ipsum subiectū geo/
metrie. Ad saluādā ğ mētē phi in libro poꝝ op3 hꝫ pnci
pia accipi vl̄iori modo q̄ʒ cōcl̄o. ad saluandā mētē eiꝰ in
hoc loco nō op3 φ aliqua scia vtat̄ talibꝰ pncipijs vltra
suū sub3. pncipia ğ cōia debent accipi vl̄iori modo q̄ʒ cō/
clusio. ppria aūt possunt accipi cōuertibiliter: q̄re autez
non petat̄ id qđ est in pncipio si accipiantur cōuertibilit̄
propria postea cū disputabimus de medio demōstratio/
nis hoc ostendetur. ¶ Deinde cum dicit.

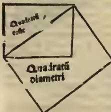
¶ Sūt āt ppria qdē ⁊ q̄ accipiunt̄ eē circa que
scientia speculat̄ que sunt p se. vt arithmeti/
ca vnitates: geometria autem signa ⁊ lineas.
Hec enim recipiunt esse ⁊ hoc esse.

Argu. ¶ Sunt etiā ⁊ ea propria circa que scia cōside/
rat: ea q̄ p se illis insunt. Atq3 hec ⁊ eē ⁊ quid
sunt scientie sumunt vt vnitates arithmetica:
puncta linea sue geometria.

¶ Oñdit qūo scia se hꝫ circa talia pncipia. Ad cuius eui/
dētiā sciēdū φ in q̄l3 ꝯne q̄tuoꝛ requirūt̄ vel concurrūt.
v3. passio subm ⁊ pncipia p que probat̄ passio de subo. ⁊
hꝫ pncipia sunt in duplici genere. q2 quedā sūt ppria ⁊
quedā cōmunia. duo ğ facit phus: q2 pmo ostendit qūo
scie se hēant circa subiectū ⁊ circa passionē ⁊ circa pnci/
pia communia. 2° oñdit qūo se habeāt circa propria ibi
(Si aūt iterrogatio syllogistica ⁊ propositio ꝯdictiōis)
Circa pmum duo facit: q2 primo ostēdit φ scie v̄sant̄ cir/
ca hec tria. v3. circa passionē. circa subm: ⁊ cōes dignita/
tes. 2° spāl̄r determinat de ipsis cōibus dignitatibus ibi
(Non est aūt suppō neq3 petitio). Circa pmum duo facit
q2 pmo facit qđ dcm̄ est. 2° dat dr̄ia3 inter ipsas scias ibi
(Quasdā aūt scias) pma pars diuidit̄ in q̄tuoꝛ ptes q2
primo ostendit qūo demr̄atiua scia versat̄ circa subm. 2°
qūo circa passionē. 3° qūo circa dignitates. 4° ex dictis
cōcludit φ circa hec tria. v3. circa subm passiōes ⁊ digni
tates versat̄ oīs demr̄atiua scia. scđa ibi. (Hoꝝ aūt passio
nes.) tertia ibi. (Qđ aūt sic demonstrant.) q̄rta ibi. (Ois
enim demr̄atiua scia.) dicit ğ pmo (Sūt aūt ppa qdē) sup.
subiecta in scia (que accipiunt eē). i. q̄ supponuntur eē in
scia illa (circa que) subiecta (scia speculat̄ que sunt per se)
su. passiones illoꝝ subiectoꝛu3. (vt arismetrica vnitates)
su. supponit eē (geometria aūt signa). i. pūcta (⁊ lineas)
esse su. presupponit (Hec enim). i. arismetrica vnitates ⁊
geometria puncta ⁊ lineas (recipiūt respiciunt eē). i. sup
ponunt q2 sunt (⁊ esse hoc). i. supponūt qd sūt. o3 enim de
talibus supponere: q2 sunt ⁊ qd sunt. ¶ Notādum φ de D
subo o3 p̄supponere eē. i. φ sit. ⁊ eē hoc. i. qd sit. ¶ Notā E
dum aūt ēt φ subiectū in arismetrica est numerus cuius
pncipia sūt vnitates. si ergo arismetrica de numero tāq̄ʒ
de pprio subiecto p̄suppponit eē ⁊ quid sit multo magis
hec p̄supponet de vnitatibus q̄ sunt pncipia numeroꝝ.
sic ēt subm in geometria ē magnitudo cuius pncipia sūt
puncta ⁊ linee. Est ergo geometria de magnitudine tāq̄ʒ
de pprio subo quā p̄supponit eē ⁊ quid sit multo magis
p̄supponet hoc de pūctis ⁊ lineis que sūt pncipia magni
tudinis. declaratū ē ğ qūo demr̄atiua scia se hꝫ circa sub
iectū: ⁊ circa pnª subi: q2 de eis p̄supponit eē ⁊ eē hoc vel
supponit de eis φ sint ⁊ qd sint. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Horum autē passiones per se quid quidem
significet vnaqueq3 accipiūt vt arithmetica q/
dem quid par aut impar aut quadrangulus
aut cubus: geometria vero qd rationabile aut
reflecti aut curuare.

¶ At horu3 per se affectuū quid quidē quisq3 Argu.
significat sumūt: vt arithmetica quid par: qd
impar: quid quadratum: quid quoq3 cu/
bus. Geometria: quid expers rōis: quid frā/
gi: qd concurrere ⁊ hmōi cetera.

¶ Oñdit qūo se habet
demōstratiua sciētia cir/
ca per se passione3 dicēs
(horum autem). i. subie/
ctorum (passiones p se)
sup. sunt quarum (quid
significet vnamquāq3 ac
cipiunt). i. presupponūt
su. demonstratiue sciētie
(vt arismetrica) presup/
pōit (quid significat par
vel impar. ⁊ quadratus
⁊ cubus geometria qui/
dem) presupponit quid significet (rationabile aut refle/
cti aut curuari.) ¶ Notandum autem φ par ⁊ impar q̄ F
dratus ⁊ cubus sunt passiones numeri de quo conside/
rat arismetricus. rationalis vero ⁊ curuum aut reflexu3
sunt passiones linee de qua considerat geometria. dici/
tur autem linea rationalis: vt patet in exemplo geo/
metrie de q̄ rōcinantur. quecūq3 ğ linea pposita fm quā
volumus scire ppositiones aliaꝝ linearū rationalis vo/
cabitur. alie aūt linee cōmēsurabiles illis rōnales dicēt̄
incōmēsurabiles v̄o irrōnales. ¶ Notādū etiā ex eo qđ G

dictum est declaratū eē quō demrātiua scia se hēat circa p se passiones: qꝛ p̄supponit de eis qd significēt: ⁊ quid ē quod dicitur p nomen. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qō aūt sint demrant p q̄daꝫ cōia: ⁊ ex his q̄ demonstrant: ⁊ astrologia silr.

Argir. ¶ Demonstrāt aūt ipsos eē: ⁊ p cōia ⁊ p ea que demrata sunt eadē ⁊ astrologia facere solet.

¶ Ostēdit quō demrātiua scia se bꝫ circa pncipia cōia. sic enim se bꝫ demrātiua scia circa pncipia: qꝛ p bꝰ pnᵃ cōia adiunctis ꝓprijs demrant p se passiōes de subis. Cōtinetur aūt sic lr̄a. dictū ē q arismetrica ⁊ geometria p̄supponūt qd significēt p se passiones (aūt) p s. sꝫ (q sint) su. huius p se passiones nō p̄supponunt immo (demrant p q̄dā cōia: ⁊ ex his q̄ demonstrant). i. ex proprijs (⁊ astrologia silr). q. d. q nō solū arismetrica ⁊ geometria p̄supponūt de passiōibꝰ qd significēt ⁊ demrant eas eē. i. inee subis: sꝫ silr astrologiᵃ ⁊ q̄cūqꝫ alia demrātiua scia h̄ facit. ¶ Notādū q id qō ē ꝯ in vna demratiōe ē pnᵐ ꝓpriū in alia vt pmū pnᵐ ad pbādū bi e tres de triāgulo est angulus extrinsecꝰ q pbat eē talis p lineā cadētē eq̄ distātē i tertio latere. ḡ qꝛ pnᵃ ꝓpa pñt eē ꝯnes demratiōnū. iō pħs per pncipia q̄ demrant intelligit pncipia ꝓpa. pꝫ igit quō demratia scia negociat circa pnᵃ cōia: qꝛ p bꝰ pncipia cōia ⁊ cū pncipijs q̄ demrant. i. cum pncipijs ꝓprijs demrat ꝓprias passiones de subiectis. ¶ Deinde cū dicit.

G

T.c.25. ¶ Omnis enim demrātiua scia circa tria est: ⁊ quecūqꝫ eē ponunt. Hec aūt sūt genera: cuius p se passionū speculatiua est: ⁊ quecunqꝫ cōes dicūtur dignitates: ex quibus primus demōstrant: ⁊ tertium passiones quarum quideꝫ significet vnaqueqꝫ accipiat.

Argir. ¶ Omnis nāqꝫ demrātiua scia circa tria versat sunt enim ea que ponit eē. Hec āt sūt genꝰ: cuius per se affectuū ē cōtēplatrix: ⁊ ea que cōes dignitates dicūt: ex gbus primis demōstrat. ⁊ tertiū affectꝰ: quoꝝ qd qsqꝫ significat sumit.

¶ Ex his q̄ dixerat ait tria eē p̄cognita circa q̄ v̄sat demratiua scia. (ois. n. demrātiua scia circa tria ē. q̄cūqꝫ ponūt eē) su. p̄cognita (hec ēt sūt genꝰ). s. subi (cꝰ) subi scia (speculatiua ē p se passionū ⁊ q̄ cōes dnr dignitates). q. d. q aliqd circa qō v̄sat scia sūt dignitates ⁊ expōit qd appellet dignitates. d. (dignitates aūt sūt ex qbꝰ pmis). i. ex qbꝰ vl ex pmis pncipijs vnaq̄qꝫ scia (demrat ⁊ 3ᵐ) circa qō v̄sat scia sūt (passiōes q̄ꝝ qd significet vnaq̄qꝫ) scia (accipit). i. p̄supponit. ¶ Nōdū q lꝫ circa multa v̄set scientia tria tn̄ sunt p̄cognita circa q̄ v̄sat. tria ḡ sūt q̄cūqꝫ ponunt eē p̄cognita circa q̄ v̄sat demrātiua scia. vꝫ. subm. dignitas ⁊ passio. qlr aūt sūt ista p̄cognita circa pncipiū huius libri ondsum est. ¶ Deinde cum dicit.

D

¶ Quasdam autem scientias nihil prohibet ⁊ quedam coꝝ despicere vt genus nō supponere esse si sit manifestum: qm̄ est.

Argir. ¶ Nihil tn̄ prohibet sciaꝝ nōnullas hoꝝ p̄terire nonnulla: veluti genus non supponere esse: si pateat esse.

¶ Dat diāꝫ iter ipsas scias. Circa qō tria facit. qꝛ p̄ ondit quō scie differūt circa suppositū subi. 2° quō circa suppositū passionis. 3° ex his q̄ dixerat ꝯcludit q lꝫ. scie demōstratiue sic differāt circa suppositū subi ⁊ passiōis tn̄ in h̄ oēs cōueniūt q circa tria p̄cognita v̄sant. vꝫ. circa subm passionē ⁊ dignitatē. 2° ibi (Et passiōes nō ē recipe) 3° ibi (Sꝫ nec minꝰ.) Circa pᵐ duo facit: qꝛ p̄ facit qō dcm̄ est. 2° assignat cām dci ibi (Nō. n. silr māifestū) dicit ḡ q (nihil ꝓhibꝫ q̄sdā scias despicē) su. i. supponē) q̄dā hoꝝ vt genus) subi (nō supponē eē si sit manifestū qm̄ ē). q. d. q i hoc differūt scie demratiue: qꝛ q̄dā p̄supponūt suū subm eē. q̄dā aūt hn̄t subm ita manifestū q despiciūt ipm ⁊ p̄supponit eē. ¶ Notādum aūt q nulla scia ꝓbat simplr suū subm eē. ⁊ qꝛ nulla ꝓbat q̄lꝫ p̄suppōit. sꝫ lꝫ q̄lꝫ h̄ mō p̄supponat suū subm nō tn̄ q̄lꝫ de hꝰ suppōne idiget facē mētionē spālē. sꝫ ille q̄ nō hn̄t subꝫ ita manifestū indigēt de eo facere spālē mētionē q p̄supponat eē sꝫ q̄ subꝫ hn̄t minus manifestū despiciunt de p̄suppositione eiꝰ specialē mētionem facere. ¶ Deinde cum dicit. 3

¶ Non enim similiter manifestuꝫ est q numerus sit ⁊ q calidum ⁊ frigidum sit.

¶ Non enim eque patet numeruꝫ esse: ⁊ frigidum: atqꝫ calidum. Argir.

¶ Assignat cām dicti. itēdit aūt talē rōnē: q̄ nō sūt silr manifesta nō sūt silr p̄supponēda: sꝫ nō silr oia sūt manifesta qꝛ q̄dā sunt manifesta intellectui q̄dā sensui q̄dā magis q̄dā minꝰ: nō ḡ oia sūt silr p̄supponēda. Cōtinuet aūt sic hn̄ dictū est q nō oēs scie silr mētionē faciunt de p̄suppōne subi sui: qꝛ nō oia sūt silr manifesta. (nō enim silr manifestū ē qd sit nūs ⁊ qd sit calidū ⁊ qd sit frigiduꝫ.) nā q sit nūs vl magis ꝓpinquū rōni. ⁊ q sit calidū ⁊ frigiduꝫ magis sensui. tm̄ ḡ habet p hec v̄bs q cū nō oia sint eodē mō manifesta: iō nō oia eodē mō supponēda sunt: nec oēs scie eodē mō se hn̄t ad supponendū subm sꝫ alique scie eodē q hēant subm minus manifestū dedignant de hoc spālē facere mētionē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et passiones nō recipe ē qd significēt si sint manifeste. Sicut neqꝫ cōia nō recipe qd significēt vt eq̄lia ab eq̄libꝰ demere: qm̄ notū est.

¶ Et affectus non sumere qd significant si sint clari: sicut nec dignitates: vt qd significat eq̄lia ab equalibus auferre: qꝛ est notum. Argir.

¶ Dat diāam inter scias q̄ꝫtū ad passiones. nā aliq̄ scie dedignāt spālē facē mētionē qd significēt passiones si significata eaꝝ sint valde nota. iō ait q (passiones nō ē). i. non cōtingit (recipe). i. supponere (qd significēt si sint manifeste nec cōia recipit). i. supponit (qd significēt qō ē ab eq̄libus eq̄lia demrare: qm̄ notū est. ¶ Notandū aūt q sic q̄dā cōia sunt nota. iō despicimꝰ spālē facere mētionē de suppōne cōi: nō vt qd significēt vel despicimꝰ de eis spālē mētionē facē l supponēdo q v̄a sint sꝫ absolute assuminꝰ ea tāqꝫ v̄a eo q notū sit ea v̄a eē. sic aliq̄ scie eo q affirmāt passiōes valde notas dedignāt spālē facē mētioneꝫ de suppōne passionū qd significēt. sꝫ absolute assumūt significata illaꝝ passionū tāqꝫ nō. ¶ Deide cū dicit. K

¶ Sꝫ nil minꝰ tria h̄ sunt nec̄ia: circa qō demōstratū est ⁊ qui demonstrant ⁊ ex quibus.

¶ Sed nihilominus hec tria natura sunt. Id inquā circa qō scia demonstrant: ⁊ ea q̄ demōstrat: atqꝫ ea ex quibus demonstrat. Argir.

¶ Cōcludit ex dictis q lꝫ scie sic differāt vt dictū est: tn̄ demratiue scie in h̄ ꝯueniūt: qꝛ negociāt circa tria p̄cognita. vꝫ. subā: passiones: ⁊ dignitates. iō ait q (neqꝫ m nꝰ) vel vt hꝫ q̄dā textus (sed nihilominꝰ nā). i. nālr. (tria ea sunt). s. p̄cognita de qbus negociant scie. hec eni tria sunt (vt circa q̄ demrant). i. subiecta. (⁊ q̄ demrant). i. passiones. (⁊ ex qbus) su. demonstrant sup. dignitates.

On est autem suppositio neq; petitio quod necesse est per seipsuz. s. dignitas & videri necesse est.

Argir. ¶ Non est aut id suppositio neq; postulatio sane quo necesse est esse per seipsuz atq; videri.

¶ Postq; phs ostedit quo scie demratiue se habeat ad dignitates: subia & passiões. In pte ista vt dicebat determinat de ipsis dignitatibus vel de ipsis cõibus conceptionibus & suppositionibus & petitionibus. Circa qd tria facit: qr pmo separat cões cõceptiones a supponibus & petitionibus 2° determinat spalr de hac cõi conceptione q non ptingit simul affirmare & negare quo demrationes se hēant circa ipsaz. 3° determinat vlr de oibus cõib⁹ pceptionib⁹ quo scie pueniat & differant circa ipsas. 2° ibi (Contigere aut simul.) 3° ibi. (Cõicat aut oes sciētie.) ¶ Circa pmuz tria facit: qr pmo separat dignitates a petitionib⁹ & suppositionib⁹. 2° separat petitiones a suppositionib⁹ & dõnibus. 3° separat petitiones & suppositiones a diffõnibus. 2° ibi. (Quecunq; igit.) 3° ibi. (Termini g.) ¶ Circa pmū tria facit: qr pmo separat dignitates a supponibus & petitionib⁹. 2° assignat rõnē dicti. 3° qd dā qd supposuerat probat. 2° ibi. (Nõ eni ad exterius.) 3° ibi. (Qmneq; syllo.) Dicit g (non est aut suppositio neq; petitio q nece est eē pp seipsam & nece est videri). q. d. q dignitas q necesse ē eē pp seipsaz: & nece est videri nõ est suppositio nec petitio. t. differt sup. dignitas a petitione & a suppositiõe.

A ¶ Notandū aut q h est dupl'r descripta dignitas. vz. q necessario est eē pp seipsam: & q nece est videri pp seipsaz. Õnes eni sunt necarie pp pncipia: sz principia & maxie pncipia pª cuiusmodi sunt dignitates sut necaria p seipsa: qr i seipsis hnt cāz sue nectatis & sue vitatis. Igr sic pnª & maxie pncipia pma cuiusmodi sut dignitates est nece pp seipsa videri: qr pp seipsa apparēt & videnr eē va

B pp pncipia pma. ¶ Notadū q p hec duo dignitas nõ est petitio: nec est suppõ. nā petitiones & suppõnes possut dmõstrari. & iõ nõ sunt necarie p seipsas. Rursus petitiones & suppõnes nõ statiz se offerūt itellectui: iõ nõ opz q assentiam⁹ eis p seipsas: nec q videanr nobis vere per se ipsas. bene g dictū est q id qd nece est p seipsum eē & p se ipsum videri cuiusmodi est dignitas q tale qd nõ est suppositio nec petitio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Non est enim ad exterius rationem: sed ad eam que est in anima.

Argir. ¶ Demonstratio náq; non in oratione que est extra: sed in oratione que est in mēte psistit.

¶ Assignat rationē dicti. Formetur autem sic ratio. Illud qd est & non refert ad exterius rationē: sed ad eā que est in anima illud necesse est eē per se: & per se videri. & illud nec est petitio nec suppositio: dignitas est hm. g &c. de hac aut rõne ponit minorem in qua stat tota vtus medij. Cõtinuer aut sic lra. bene g dictū est q dignitas est illud qd necesse est per se esse & per se videri: & est id quod non est suppositio nec petitio cuius ratio est: quia (non eniz est) idest nõ refert. sup. dignitas (ad rõnē exteri⁹ sed ad eam q est in aia.) illud. n. qd nõ pbar nec cognoscit p rõnem exterius. sed p solā rõnē q est in aia illud nece est eē p se & p se videri. & illud nec est petitio nec suppõ. sed sicut dcm est hm est dignitas. g &c. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qm nec syll's. Semp. n. ē istare ad exterius rõnem: sed ad interius rõnem non semper.

Argir. ¶ Qñquidē neq; rõcinatio videt in illa consistere. Etenim fit vt semper aduersus externaz orationem per inficiationem obstetur. At nõ semper aduersus eam que est in mente.

¶ Qd supposuerat pbat. Supposuerat. n. q dignitas necesse sit p se eē & p se videri. & iõ non sit petitio nec suppõ: qr nõ cognoscit p rõnē exteri⁹ sed p eā q est in aia. h eniz pbat tali rõne. Illud ad qd nõ ptingit istare & cui nullus põt pdicere illud est p se notū. & illd nece est p se eē & per se videri: sed ad interiorē rõnē. & p pñs ad ipaz dignitatē cui p solā rationē interiori assentit non ptingit instare ergo &c. Continuet aut sic lra: bñ dictū est q dignitatē necesse est esse p se & per se videri. (qm nec syllogismus) nec exterior rõ sit su. ad pbandū dignitatē (Semp. n. ptingit instare ad rõnē exterius: sz ad rationē iterius nõ semp) g petitio & suppositio: qr pbātur per rationē exterius & per syllogismū. ideo ad ea ptingit instare: & talia nõ sunt per se nota & non sunt nece p se eē nec p se videri: sz dignitas cui assentit sola rõne interiori ad eā non ptingit istare & eā nece est p se eē & p se videri. ¶ Dubitaret forte aliqs C
de pma particula hui⁹ lectionis. vz. n. velle phs hic q iõ dignitas nõ sit nec petitio nec suppõ. qr eā non solū nece est p se eē: sz ēt p se videri. ideo est qstio qre dignitatē necesse est per se videri & non suppositionē nec petitionem.
¶ Dõni q triplici via inuestigare possumus qre digni- D
tas est p se nota & eā nece est p se videri. suppõ aut & petitio non ē p se nota & non est nece p se eā videri. prima via sumit ex ipsis terminis. scda ex rõnibus terminorum tertia ex ipso ordine ppõnū. pma via sic pz. nā dit dignitas a suppõne & petitione qtū ad ipsos terminos sine qtuz ad ipsa vocabula. qr dignitas sit in terminis & in vocabulis cõib⁹. suppositio aut & petitio in vocabulis ppriis vt supponit & petit geometra angulos rectos eqles esse: qd aut sit angulus & qd rectū non sunt vocabula cõia: sed ppria geometrie. cū g itell's nr pus ferat in cõia qz ppria ppõnes pstitute in terminis cõibus sunt magis note intellectui qz ex terminis ppriis. dignitates g sunt magis note intellectui & magis p se videnr & p se cognoscunt ab itellectu qz suppõnes & petitiones. Scda via ad idē sumitur ex rõne terminoz. nā pncipia cognoscimus inqztum rõnes terminoz cognoscim⁹: vt cognito qd ē totū: & qd ē ps scim⁹ q oē totū ē maius sua pte. nā qlibet apphēdit p hoc nomē totū tantū qtū est ps & aliqd vltra. ideo statim assentit q oē totū est mai⁹ sua pte. qto g rõ termini magis supficialr apphēsa dat intelligere pdicatū esse de rõne subiecti tāto ppõ illa ē magis nota & citi⁹ se offert itellectui ex eo q itellect⁹ pus fert in supficialē rõnē vocabuli & postea i pfundā cognitionē rei: sz ad h vt assentiam⁹ dignitatib⁹ sufficit supficialr apphēdere rõnes terminoz: sz vt assentiam⁹ petitionib⁹ opz magis pfunde intueri qditates rez. Tertia via ad h idē sumit ex ordine ppõnū. nā ppõnes idemrabiles tenēt ordinē pmarium demrabiles scdariū. itellect⁹ g pus fert in eas q sunt magis note ppõnes pme & idemrabiles qz i eas q sunt scde & demrabiles. & qr dignitates sut idemrabiles. suppõnes aut & petitiones psit demrari: illas nece est eē & p se videri. has aut nõ. In his g trib⁹ differt dignitas a suppõne & petitiõe: qr illa est in terminis cõib⁹ magis: & hec i magis spalib⁹ sut. Rursus vt assentiam⁹ illis sufficit magis supficialr aspicere rõnes vocabuloz: sz vt assentiam⁹ istis opz pfūde magis rõnes rez itueri. 3°. illa ē idemrabilis & hec psut demrari. & qr itellectui sut magis nota cõia qz ppa & itellect⁹ pus fert i cognitionē supficialē qz in pfūdā: & qr pus fert in ppõnes idemrabiles qz i ppõnes demrabiles nece ē dignitates p se videri & p se eē notas itellectui: sz nõ suppõnes vel petitiões. ¶ Ulterius forte du- E

bitaret aliqs d scdo dicto phi. dixit eni q dignitas nō est siue nō refert ad rōnē exteri⁹ seu ad eā q̄ ē i aia. ¶ Que ram⁹ ḡ vtrū alicui possim⁹ assentire p rōnē iteriorē q̄ ē in aia cui nō assentiam⁹ p rōnē exteriorē. ⁊ vr q nō: q2 ea q̄ sunt in voce sūt signa eoꝝ q̄ sunt i mēte. rō ḡ exterior ē signū rōnis iterioris. cuicūq ḡ assentim⁹ p rōnē iteriorem si illa iterior rō exp̄mat in voce assentim⁹ eidē p rōnem exteriorē. ¶ In ꝯriū est phs. ¶ Dōm q vt pateat vitas q̄sti p̄ vidēdū quō cognoscunt pncipia. 2° declarandū erit qd appellat rōnē q̄ est in aia: ⁊ qd rōnē exteriorē. ¶ His ḡ declaratis apparebit quō dignitati assentim⁹ p rōnem
f iteriorē: ⁊ nō pp̄e p exteriorē. ¶ Sciēdum ḡ q ꝯnibus assentim⁹ p syllm: accipim⁹ eni pncipia ⁊ sub illis accipimus subm ⁊ ꝯcludim⁹ ꝯnes. ꝯnibus ḡ assentim⁹ p sillm sz ipsa pncipia iā nō hñt priora se vt possint ꝯcludi per syllm. nō eni idigem⁹ sylls ad sciēdū dignitates: sed sufficit lumē itellect⁹ agētis nobis nālr inditū vt cū offerunt nobis assentiamus eis. vñ ⁊ cōmētator dicit eas nālr cognitas: nō q itellectui i sui pmordio sit de eis aliqd nālr impssum cū itells nr i sui pmordio sit sicut tabula rasa. sed dicuntur nālr cognite: q2 sine aliquo syllo sine aliquo discursu ⁊ rōcinatione in solo lumie itells agētis nob nālr idito note fiunt. Uiso quō cognoscunt pncipia. restat videre dñiaz iter rōnē iteriorē ⁊ exteriorē. ¶ Notādum q rō pt dici ipsa potētia itellectiua. vnde hō dr aial rōnale: q2 forma ei⁹ specifica ē aia itellectiua in q̄ radicatur itells ⁊ rō. Rursus pt dici sylls vel ipuz argumētū. vñ ⁊ cōi noie cū qs facit bonū syllm vel bonū argm dicimus eū fecisse bonā rōnē. qd ḡ est notū in lumine itells agētis: q2 tale lumē est itrisecū aie dr eē notū i rōne iteriori. quā ḡ rōnem hz ipsa aia vt assentiat dignitatib⁹ hz rōnē interiorē. i. hz lumē itells agētis qd est ei itrisecū pp qd assentit eis. magister ḡ nō facit rōnē exteriorē: nec fac syllm p quē docet discipulū cognoscere pncipia: sz solū pponit ea discipulo ⁊ ipse discipulus hz apd se rōnē iteriorē. i. lumē intells agētis: pp qd videt dignitates veras esse. Rō ḡ exterior appellat sylls vl argumētatio reducibilis ad syllm. Ratio interior vocat lumē itells nri. ꝯnes vo sunt note per rōnē exteriorē. i. p syllm. pncipia vo p interiorē. i. p lumē itells. ¶ Qd vo arguit q rō iterior explicat p rōnez exteriorē dici dz q sylls i mēte explicat p syllz i voce. sylls aūt i mēte pt dici iterior: q2 ē explicabilis p rōnē exteriorē. sills aūt i voce ē rō exterior: q2 est exteri⁹ plat⁹. Sz lumē itells nri est rō iterior cāns simplicē assensuz aie. eq vocat ḡ i rōne iteriori: q2 nō appellat h rō iterior sylls in
h mēte sz lumē itells agētis. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs de 3° dicto phi. dixerat eni q est semp istare ad rōnem
i exteriorē ad iteriorē aūt nō sp. q̄rit ḡ q̄ sit cā h⁹. ¶ Dōm q rō iterior appellat id qd appet nobis i lumie itellect⁹ agētis. rō aūt exterior appellat sylls ipe vel in mente format⁹ vel p vocē plat⁹. vterq eni pōt dici rō exterior. alr tn̄ ⁊ alr. nā sylls i voce est rō exterior: q2 ē exterius plat⁹ sylls aūt i mēte dr rō exterior duplr. vel q2 ē p exteriorez rōnē explicabilis. vel q2 nō ē nobis nālr idit⁹ sz ab extra acqsitus. id ḡ qd ē notū in solo lumine itells dr eē notū in rōne iteriori duplr. p̄ q2 hoc nō ē sic explicabile p rōnem exteriorē. 2° q2 tale lumē est nobis nālr inditū non ab eē acqsitū. ꝯdicere ḡ rōni exteriori h est ꝯcludere ꝯriū rōnis facte vl sylli facti. ꝯdicere rōni iteriori h est hre ꝯriū assensuz p lumē itellect⁹ nri: ⁊ q2 multi sylli pñt formari in mēte ⁊ exprimi p vocē cuilz syllo ꝯtigit ꝯdicere p aliū syllm vel iure vel saltem apparēter: sz cū non habeam⁹ nisi vnū lumē itells agentis nō opz q si assentimus alicui p tale lumē q ei possimus dissentire per illud lumē. nā non hēm⁹ nisi vnū ⁊ idē lumē. iō signanter loquit. q2 rōni exteriori sp ꝯtigit istare. q2 sp vni syllo possum⁹ ꝯdicere p aliū syllm. rōni aūt iteriori nō sp. q2 q̄dā sūt ita nota in lumine itells agētis q non possum⁹ dissentire p tale lumen: in aliqb⁹ ḡ lumē nrm vacillat qb⁹ assentit ex vna pte ⁊ dissentit ex alia: i aliqb⁹ vt in dignitatib⁹ nullo mō dubitat vt eis nullaten⁹ dissentire possit: dignitatibus. n. ipsis sm se ⁊ p se directe ⁊ corde nullatenus possum⁹ ꝯdicere: vt supra declarauimus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quecunq igitur demonstrabilia accipit eē ipse nō demōstrās. Hec vero si pbabilia accipiat discenti supponuntur nō simplr suppositio: sed ad illū terminum. Si vero neq vnius opinionis. ⁊ cōtrarie esse accipiat idem petit. ⁊ in hoc differunt suppositio ⁊ qō: Est enim questio in contrarium dicentes opinioni.

¶ Quod igitur demonstrari quidē potest: nō demrātū aūt a se quispiaz sumit id: aut supponit si ita esse discenti videtur. Atq non absolute quidem: sed ad illū tantū: idest suppositio: aut postulat si nulla prorsus discenti de hoc opinio: vel etiam contraria insit. Atqz hoc interest inter suppositionem postulationemue. Etenim idest postulatio quod est contrarium opinioni discentis. Argu.

¶ Dat dñiam iter petitionē suppōnē ⁊ q̄stionē: pp q sciendū q suppositio accepta pprie non differt solū a qōne: sz a petitiōe. sz accepta large ⁊ si drt a qōne tn̄ non drt a petitione. Duo ḡ fac phs: q2 p̄ determiat de suppōne pprie sūpta sepando eā a petitione ⁊ qōne. 2° de suppōne large accepta put ēt petitio est suppō ibi. (Aut q si aliqs) dicit ḡ (q̄cūq ḡ demrabilia sunt accipit esse ipse nō demrans hec qdē si pbabilia accipiat discēti). i. discipulo (supponunt). i. suppōnes sūt (⁊ nō ē simplr suppō: sz ad illū tantū). q. d. q si aliqs accipit ppōnes demrabiles ⁊ non demrat eas si ille ppōnes vident pbabiles addiscēti sunt suppōnes non simplr: sz ad illum cui vident pbabiles. ⁊ subdit q (si vero) su. ipse doctor (nec accipiat esse). i. nec supponit eē id in quo est (opionis vnius aut ꝯrie) cuz discipulo (idē petit). i. tunc est petitio. est. n. petitio vt patebit i notabilib⁹ acceptio ppositionis ad quā discipulus non se hz nec p. nec ꝯ. idez ḡ doctor qd pus supponebat accipiēs qd erat probabile addiscēti modo petit id accipiens ad qd addiscēs nec se hz pro. nec ꝯ. ⁊ subdit q (in hoc dint suppositio ⁊ petitio ⁊ q̄stio.) ⁊ ait q (est. n. qd in ꝯriūz opioni addiscētis.) ¶ Nondū aūt q petitio suppō
k ⁊ qō in hoc ꝯueniūt: q2 q̄libet eaꝝ pt eē ppō demrabilis non demrata. Cū ergo doctor pponit aliquā ppōnē demonstrabilē discipulo anteq̄ demret eam discipulus se pōt hre ad ppōnē illaz triplr: q2 vel est opionis illi⁹: ⁊ vr ei q ppō illa sit va vel nō ē opionis illi⁹ nec ꝯrie: q2 se hz idifferēter ad eā. vel ē opionis ꝯrie: ⁊ vr ei q ppō illa sit falsa. Si p̄ modo vt si videret addiscēti q ppositio pposita sit va: ⁊ tūc ē suppositio: ⁊ si non ē suppositio simplr saltē ē suppositio ipsi addiscēti cui vr ppositio illa va. si āt sit 2° modo vt q addiscēs se hēat idifferēter ad illā ppōnē: ⁊ nec ē opionis illi⁹: nec ꝯrie: tūc ē petitio. sz si sit tertio modo vt q addiscēs sit opionis ꝯrie: tūc ē qō: q2 tūc addiscēs de ppōne illa ꝯdicit doctori: ⁊ opz q de ea verset qō inter doctorē ⁊ discipulum. ¶ Deide cū dicit.

¶ Aut q si aliquis demōstrabile cū sit accipiat vt vtatur nō demōstrans suppositio est.

¶ Ul

Argũr. ¶ Vel qđ est quidem demõstrabile: sumit autẽ quispiam illud atq; vtitur nõ demonstratio.

¶ Determinat de suppõne large sũpta. nã suppositio ꝓpe sũpta est ꝓpõ demõstrabilis nõ demõstrata ꝓbabilis addiscẽti. sed suppõ sũpta large ẽ qđcũq; demõstrabile qđ quis accipit. tñ nõ demõstrat ipm siue illud sit ꝓbabile addiscẽti siue non. ¶ Continuet aũt sic lr̃a. Dictũ est ꝙ suppõ ꝓpe sũpta est qđcũq; qđ quis accipit demõstrabile nõ demõstrãs dũ tñ (illđ sit ꝓbabile addiscẽti (aut) su. suppõ large sũpta est (ꝙ si aliq̃s demõstrabile accipiat cum sic accipiat ⁊ vtat nõ demõstrans) ipsum qcq̃d ḡ demõstrabile sic accipitur ꝙ nõ demõstrat nec ꝓbat illud (est suppõ) loquendo large de suppõne siue illud sit ꝓbabile addiscẽti siue non.

¶ Termini ergo nõ sũt suppõnes. nihil. n. eẽ aut nõ dicunt: sꝫ in ꝓpõnibus suppositiones.

Argũr. ¶ Diffinitiones igitur: cũ affirmationes: aut negationes non sint: suppositiones non esse patet: quas qđẽ vt genus cõplectit̃ ꝓpositio.

¶ Postq̃ꝫ auctor ostẽdit quõ differũt dignitates a suppõnibꝰ ⁊ petitionibꝰ. ⁊ quõ differũt suppõnes a petitionibꝰ. In pte ista declarat quõ differũt suppõnes ⁊ petitiões a diffinitionibꝰ. ⁊ duo fac̃ sꝫ ꝙ dupl'r ꝓbat ꝙ diffõnes nõ sũt petitiões nec suppõnes. 2ª ibi. (Amplꝰ suppõ ⁊ petitio.) Circa qđ duo facit: q2 p̃ ostidit ꝙ suppõnes nõ sũt diffõnes. 2° ne aliq̃s crederet ꝙ artifices spãles ꝓcedũt ex suppõnibꝰ falsis: vt geometra q̃ videt̃ suppõne eẽ rectũ: qđ nõ ẽ rectũ: ⁊ eẽ vniꝰ pedis qđ nõ est vniꝰ pedis obstat ꝙ i talibꝰ nõ ẽ falsitas ibi (nec geometria.) Circa p̃mũ duo facit: q2 p̃ facit qđ dictũ ẽ. 2° assignat rõnẽ dicit ibi. (Termini aũt non.) Dicit ergo. (Termini igit̃). i. diffõnes (non sunt suppõnes. nihil enĩ eẽ vel nõ eẽ dicũt). q. d. ꝙ suppõnes dicũt aliq̃d eẽ vel non eẽ. diffõnes aũt non. ideo differũt hee ab illis. Et subdit (sꝫ in ꝓpõnibus) sũt su. (suppõnes.) q. d. ꝙ lꝫ diffõnes s̃m se nec dicũt eẽ vel nõ eẽ. in ꝓpõnibꝰ tñ. i. ꝓut diffõnes assumunt̃ i ꝓpõnibꝰ pñt eẽ suppõnes: ⁊ dicũt esse vl' nõ eẽ.

A ¶ Notãdũ ꝙ hec lr̃a. sed in ꝓpõnibus sunt suppõnes põt exponi dupl'r. p̃ vt dictũ ẽ: videlꝫ ꝙ lꝫ diffinitiones s̃m se non sunt suppositiones tñ in ꝓpõnibꝰ. i. vt de eis fiũt ꝓpõnes possũt eẽ suppõnes. Alio mõ pt exponi sic ꝙ suppõnes sũt i ꝓpõnibꝰ. i. sũt ꝓpositiones. modus. n. loquendi p̃hi ẽ ꝙ q̃ñ vult loq̃ ð aliquo pticul'r non dicit illud esse tale: sed eẽ i tali: vt pꝫ in p̃ peryermenias vbi volẽs loqui non de vocibꝰ vl'r. sꝫ de vocibꝰ q̃busdã: vel de vocibus significatiuis ait. sunt ḡ ea q̃ sũt i voce. i. q̃dã voces significatiue q̃ sunt in voce: sic ps in toto: vel sicut spẽs in gñe. sic est in ꝓposito. Suppositiones sunt in ꝓpositionibus. i. sunt quedã ꝓpositiones. sunt. n. suppõnes in ꝓpõnibꝰ sic̃ pars i toto: ⁊ sic̃ spẽs in gñe. Est ḡ itẽtio p̃hi ꝙ cũ suppositiones sunt in ꝓpositionibꝰ. i. sunt q̃dã ꝓpõnes: ⁊ dicãt rẽ eẽ vel nõ eẽ. termini aũt. i. diffõnes non sunt q̃dã ꝓpositiones: nec dicũt rẽ eẽ vel non esse. iõ diffõnes non sunt ꝓpõnes.

B ¶ Dubitaret forte aliq̃s vtrũ verꝫ sit ꝙ hic ait p̃hs ꝙ diffinitio non dicit rẽ eẽ vel non esse: videt̃ ꝙ non: q2 illud qđ est ꝓpriũ diffõni non pt removeri a diffõne: sꝫ h̃ ẽ ꝓpriũ diffinitioni vt idicet qđ est esse rei vt patere pt ex. 6. topicoꝝ. ḡ ⁊c̃.

C ¶ Dõm ꝙ eẽ pt capi dupl'r. vꝫ: vt ꝯpetit cõplexis ⁊ incõplexis. eẽ aũt ⁊ ẽ non eẽ ꝯpetit ipsis cõplexis dupl'r. vꝫ s̃m ṽitatẽ: ⁊ s̃m falsitatẽ: ⁊ sꝫ affirmationẽ: ⁊ sꝫ negationẽ: dicũt aũt complexa eẽ cũ sunt ṽa: ⁊ non eẽ cũ sunt falsa. vel dicũt eẽ cũ sunt affirmatiua: ⁊ non eẽ cũ sunt negatiua. has aũt distictiões de eẽ ⁊ non eẽ satis innuit p̃hs in p̃ peryermenias cũ ait ꝙ est enũciare: ⁊ ꝙ est eẽ: ⁊ ꝙ est non eẽ: ⁊ ꝙ non est esse: ⁊ ꝙ non est non eẽ. tũc enĩ enũciat̃ qđ est eẽ q̃ñ qđ est verꝫ affirmat̃: ⁊ tũc ꝙ est non eẽ q̃ñ qđ est verũ negat̃: ⁊ tũc ꝙ non ẽ eẽ q̃ñ qđ ẽ falsum affirmat̃. ⁊ tũc ꝙ non ẽ non eẽ q̃ñ qđ est falsum negat̃.

D ¶ Ex his aũt distinctionibus sufficiẽter potest patere veritas quesiti. nã cũ p̃hs ait p̃ topi. ꝙ diffinitio indicat esse. loquit̃ de esse incomplexoꝝ. cũ vero hic ait ꝙ nec dicit eẽ nec non eẽ loq̃tur de eẽ ⁊ non eẽ complexoꝝ. diffinitio. n. cũ sit q̃dã conceptꝰ rei incomplexe nec est affirmatiua nec ẽ negatiua. ideo nec dicit eẽ vel non eẽ ꝓut eẽ vel non eẽ dicũt affirmationẽ vl' negationẽ. Cũ. n. diffinitio non sit ꝓpositio. q2 hoc ẽ de ratione ꝓpositionis ꝙ dicat eẽ vel non esse ⁊ ꝙ sit affirmatiua vel negatiua ipsi diffinitioni scđm se talia competere non possunt. Rursus si esse vel non eẽ non accipiant̃ ꝓ affirmatione ⁊ negatione sed ꝓ ṽitate ⁊ falsitate cũ circa compositionẽ ⁊ diuisionem sit veritas ⁊ falsitas. vt dĩ in p̃. peryer. ⁊ cũ idiuisibiliũ intelligẽtia sit in his circa q̃ nec est verꝫ nec falsum. vt dĩ in 3° de aĩa: cũꝫ diffinitio sit qđ significatur noĩe incomplexi. q2 vt dĩ. 4. meta. ratio quã assignat nomẽ ẽ diffinitio: ideo i diffinitione ꝓpe non enũciat̃ nec ṽitas nec falsitas. eẽ ḡ ⁊ non esse complexoꝝ siue accipiant̃ ꝓ affirmatione vel negatione siue ꝓ veritate ⁊ falsitate ꝓpe loquẽdo non ꝯpetũt diffinitioni sꝫ ꝓpositioni. ⁊ p ꝯñs suppositioni cũ suppõ sit q̃dã ꝓpositio.

E ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliq̃s si diffinitio nõ indicat eẽ cõplexoꝝ sꝫ icõplexoꝝ cuiusmodi sit illud esse icõplexoꝝ qđ idicat. ¶ Dõm ꝙ icõplexa pñt s̃m triplex eẽ ꝯsiderari. vꝫ. vt sunt in se. ⁊ vt sunt i suis p̃ncipijs ⁊ vt sunt s̃m app̃hensionẽ nostram: vt sunt in se sic dicuntur habere esse actuale. vt sunt in suis p̃ncipijs sic a quibusdã dicuntur hr̃e esse eẽntie. a q̃busdam eẽ p̃dicamentale. a q̃busdam eẽ q̃ditatiuum. nulla. n. rosa exñte actu adhuc remanet rosa in suis cãis ⁊ in suis p̃ncipijs nam si desineret rosa s̃m actuale esse ⁊ oĩno desineret scđm eẽ qđ hꝫ in suis causis ⁊ i suis p̃ncipijs nõ plus eẽt rosa aliq̃d q̃ꝫ chymera: sed quia remanet rosa in suis principijs q̃ꝫtũcunq; rosa nõ actu existat nihilominꝰ rosa dic̃ certaꝫ essentiã ⁊ certã naturã aptã natã causari ex certis cãis ⁊ certis p̃ncipijs: ⁊ q2 rosa dicit reꝫ determinate essentie ⁊ determinate nãe opꝫ ꝙ dicat rem determinati gñis ⁊ determinate spẽi. ⁊ si dicat rẽ determinate essentie ⁊ determinati generis dꝫ ꝙ dicat rẽ aptã natã esse obm̃ itellectꝰ nõ q2 intellectꝰ solũ hoc facit. sꝫ q2 istud quod significat̃ noĩe rose est tale q̃d qđ de se significat quãdã naturam ⁊ eẽntiã determinati generis ⁊ determinate spẽi. chymera ḡ ⁊ hircoceruus: q2 nec sunt i se nec in suis p̃ncipijs nec significat determinatã nãm vel essentiã nec sunt res alicuius p̃dicamẽti: iõ non dicuntur hr̃e esse essentie p̃dicamẽtale. iõ solũ habẽt esse apud aĩam ⁊ sunt significata eius. rosa ḡ vt significat determinata essentia ⁊ naturaꝫ dĩ hr̃e esse essentie vt dicit rẽ determinati p̃dicamẽti dĩ habere esse p̃dicamentale ⁊ vt est obm̃ ⁊ nõ significatum intell'c̃s dĩ hr̃e esse q̃ditatiuũ. vel ꝓut rosaꝫ cõsideramus s̃m sua p̃ncipia essentialia dicimus eã cõsiderare s̃m eẽ essentie. ꝓut vero cõsideramus ipsam s̃m talia p̃ncipia eẽntialia cuiusmodi sunt genus ⁊ differẽtia dicimus eã ꝯsiderare s̃m eẽ p̃dicamẽtale: sꝫ ꝓut ꝯsideramus ipaꝫ sꝫ talia p̃ncipia eẽntialia: ⁊ sꝫ ꝙ ea ẽ obm̃ itellectꝰ sic dicimꝰ ꝯsiderare ipaꝫ sꝫ eẽ q̃ditatiuũ: ⁊ q2 sꝫ eadẽ p̃ncipia itegrat̃ eẽntia eiꝰ iõ reponit̃ in p̃dicamẽto ⁊ ẽ obm̃ itellectꝰ s̃m eadẽ p̃ncipia al'r ⁊ al'r ꝯsiderata hꝫ rosa eẽ eẽntie p̃dicamẽtale ⁊ q̃ditatiuũ. sꝫ ꝙ rosa significet determinatã eẽntiã aptã natã itegrari ex talibꝰ p̃ncipijs. vl' ꝙ rosa dicat rẽ ðtermi nati p̃dicamẽti: vl' ꝙ sit nõ significatũ: sꝫ obꝫ itell'c̃s nõ dꝫ ꝙ rosa sit i se ⁊ i actu: sꝫ sufficit ꝙ sit in suis causis. iõ eẽ q̃ditatiuũ ⁊ p̃dicamẽtale vt ꝯsuetũ ẽ appellari eẽ eẽntie cõpetit rose. nulla rosa exñte i actu. rosa aũt nõ exñte dĩ rose

hēc eēntiā: nō eēntiā q̄ actu sit: sꝫ eēntiā q̄ pōt significari ⁊ itelligi: quā eēntiā significādo dī eē res dterminati p̄dicamēti ⁊ eē obm nō significatuꝫ itellect⁹. ¶ Cū igit̄ q̄rit̄ cuiusmodi ē illud eē incōplexoꝝ qd̄ dicit diffō. dici dꝫ ꝙ nō est eē actuale. pōt. n. diffiniri pluuia ꝙ sit aq̄ guttatim
f cadēs nulla pluuia exnte. ¶ Sꝫ si q̄rat̄ vtrū tale eē sit eē p̄dicamētale vł eē eēntiale distiguēdū ē ex diffinitiōe: q̄ illa diffō vel dicit qd rei: vel dicit qd nois tm̄. si qd rei tūc eē qd̄ dicit talis diffō ē eē eēntiale: vel eē p̄dicamētale vł eē q̄ditatiuū. nā nūq̄ꝫ diffō dicēs qd rei cōpetit alicuimi si illō significet determinatā eēntiā ⁊ nāꝫ ⁊ nisi sit res pre dicamēti: ⁊ nisi sit obm ⁊ nō figmētū itellect⁹. Sed si diffinitio dicit qd nois tm̄ nō opꝫ ꝙ eē qd̄ dicit talis diffō sit eē eēntie vel eē p̄dicamētale vel eē q̄ditatiuū. sed sufficit ꝙ sit apud aīal tm̄. nā diffō qd nois pōt eē eoꝝ q̄ nō ꝓpe sunt obta itellect⁹ sꝫ sunt ei⁹ figmēta. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Termini aūt nō: sꝫ solū intelligere opꝫ. hoc autem nō est supponere nisi ⁊ audire suppositionem aliquis dicat: sed quorūcunq̄ꝫ existentium in eo quod illa sunt fit conclusio.

Argu. ¶ Diffinitiones p̄terea percipiatur solū oportet. At id nō est suppositio: nisi quispiā ⁊ audire suppositionē dixerit eē. Sed ea sunt suppositiones que cuꝫ sint hoc ipso quod sunt emergit ipsa conclusio.

¶ Assignat rōnē dicti. ꝓpter qd̄ sciēdū ꝙ circa diffōnes ⁊ circa incōplexa ē simplex itelligētia. nā rōnes ⁊ diffōnes in mēte significant̄ p̄ noīa ⁊ p̄ voces exteri⁹ ꝓlatas. sicut g̊ se hꝫ audit⁹ ad voces incōplexas sic se hꝫ intellc̄a ad diffones icōplexoꝝ. sicut g̊ audire icōplexa nō est supponere q̄ suppōnes nō sūt voces icōplexe: sꝫ sūt ꝓpōnes ex q̄b⁹ ꝯcludunt̄ ꝯnes. sic diffōnes ipe q̄ sunt rōnes incōplexoꝝ suppōnes dici non debent. Cōtinuet̄ aūt sic lr̄a. dcm̄ ē ꝙ suppōnes sunt i ꝓpōnibus. i. sunt ꝓpōnes (termini aūt) .i. diffōnes (nō) su. sunt (in ꝓpōnib⁹). i. nec sūt ꝓpōnes. ⁊ p̄ ꝯn̄s nō sūt suppōnes (sꝫ solū dꝫ itelligere). i. circa diffinitiones est itelligere solū. i. ē itelligere simplr̄ vel itelligētia simplex (hoc aūt nō est in suppōne nisi ⁊ audire) su. simplicia (dicat aliq̄s eē suppōneꝫ.) si g̊ est audire voces simplices nō dicim⁹ eē suppōnes. sic ēt diffōnes: q̄ sūt ea: q̄ significāt voces simplices suppōnes dici nō debēt (sed) su. suppōnes sunt ille (quorūcūq̄ꝫ exn̄tiū). i. sunt de numero quorūcūq̄ꝫ exn̄tiū (in eo ꝙ illa sunt fit ꝯ̊) q̄si. d. ꝙ suppōnes sunt de numero taliū exn̄tiū. i. sunt de nūero taliū exn̄tiū ꝙ p̄nt esse p̄misse ad ꝯcludendū ꝯnem aliq̄ꝫ. ⁊ q̄ talia sic exn̄tia nō sunt diffōnes. sꝫ ꝓpōnes seq̄t̄ ꝙ suppōnes nō sunt diffōnes sed ꝓpōnes. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neq̄ꝫ geometra falsa supponit sicut q̄dā affirmāt dicētes ꝙ nō opꝫ falso vti geometram: mētiri aūt dicētem vnius pedis esse nō vnius pedis: aut rectā scriptam non rectam esse: sed geometra nihil cōcludit s̄m hanc lineam quā ipse posuit. sed que per hoc ostendunt̄.

Argu. ¶ Neq̄ꝫ geometra falsa supponit: quēadmodū nōnulli putarūt: qui quidē īquiunt demōstrātē falsis vti suppōnibus nō oportere: geometrā vero falsa supponere designatā lineam nūc pedalē: nūc rectā esse dicētē. Que quidēꝫ nō recta est: nō pedalis: nā geometra cum nō sit ea linea: quā designauit aut ꝓtulit ore: ꝯcludere solet: sed cū ea sint que per illā significant̄ ac idicant̄: q̄ designauit ac ꝓtulit ipse.

¶ Q̄r mētionē fecerat de suppōnib⁹ ne crederet aliq̄s ꝙ demr̄ator vtat̄ suppōnib⁹ falsis eo ꝙ geometra videtur supponere ⁊ dicere esse rectū qd̄ nō est rectum. ⁊ eē vni⁹ pedis qd̄ nō est vni⁹ pedis. iō ōn̄dit ꝙ in talib⁹ nō est falsitas. dicit. g̊. (Neq̄ꝫ geometra falsa suppōit sic q̄dā affirmant dicētes ꝙ non dꝫ geometrā) vti falsis (mētiri aūt) dicūt ip̄m geometrā (dicentē) lineā eē sup. (vnius pedis q̄ non est vni⁹ pedis: aut rectā scriptā recte nō esse rectā) .i. q̄ non est recta. q. d. ꝙ quidam sic arguunt ꝯ geometrā ꝙ geometra nō dꝫ vti falso. ⁊ tn̄ vtit̄ falso ⁊ metitur. Ad quod soluēdū subdit ꝙ in hoc nō est falsitas geometre. q̄ ipse nō demr̄at de linea scripta in puluere: sꝫ de ea q̄ intelligit̄ p̄ illā. iō ait (sꝫ geometra nō ꝯcludit) ⁊ nō demr̄at (s̄cdm̄ lineā hāc quā ipse posuit) idest descripsit ⁊ protraxit in puluere (sed de ea que ostēdit̄). i. itelligit̄ p̄ hāc. i. p̄ lineam illam descriptā. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius āt petitio ⁊ suppō oīs aut sicut totū ē aut sicut in p̄te. Termini aūt neutri horū.

¶ Insuper oīs postulatio suppositioq̄ꝫ: aut vniuersalis est: aut particularis: at neutrū istorū diffinitionibus cōpetit quare diffinitiones suppositiones postulationesq̄ꝫ nō sunt. Argu.

¶ Postq̄ꝫ ōn̄dit ꝙ diffō non sit suppō. q̄ nec dicit esse nec nō esse. hic ōn̄dit hoc idē. vꝫ. ꝙ diffinitio non est suppō. nec etiā petitio alia rōne. q̄ nec est vl̄is nec particularis. Circa qd̄ duo facit. q̄ p̄mo facit qd̄ dcm̄ est. 2° q̄ mentionem fecerat de vl̄i ostendit q̄ūo demr̄ator vtatur vl̄i. ibi (Spēs q̄dem igit̄) dicit ergo.) Amplius petitio ⁊ suppō oīs). i. queiꝫ petitio ⁊ suppositio (aut est sicut totum). i. vl̄is (aut sicut in p̄te). i. p̄ticularis. (termini autē). i. diffinitiones (hoꝝ neutrū). i. nec sunt vl̄es nec p̄ticulares: si ergo diffinitiōes nec p̄ticulares nec vl̄es sint ⁊ oēs petitiones vel suppositiones sunt vl̄es vel p̄ticulares sequitur ꝙ diffinitiones nec sunt suppositiones nec petitiōes. g
¶ Dubitaret forte aliq̄s: q̄ videtur falsuꝫ esse ꝙ diffinitio non sit vl̄is. nā illud qd̄ de necessitate inest oī illud est vl̄e. sed diffinitio d̄ necītate inest omni. vt potest hri ex 6° h
topi. ergo ⁊c̄. ¶ Dōm ꝙ diffinitio est id qd̄ significatur p̄ i
nomē. q̄ rō quā sign̄at nomē est diffinitio: videam⁹ g̊ qd sign̄at nomē ⁊ tūc videbim⁹ qd p̄ se ⁊ p̄ exp̄mat diffinitio hāc āt. q. qd nomē sign̄at q̄rit ph̄s in. 8. meta. cū q̄rit vtꝝ nomē significet formā an aggregatū. ⁊ ait ꝙ sign̄at vtrū q̄ꝫ: sꝫ ꝓpter quādā attributionē. i. p̄ quādā analogiā siue p̄ p̄us ⁊ posteri⁹. vn̄ cōme. vult ꝙ nomē p̄us sign̄et formā secūdario aggregatū. nomē g̊ p̄ncipalr̄ significat ipsam nām ⁊ ipsam eēntiā rei. si aūt significat aggregatum vel suppositū hoc ē ex ꝯn̄ti ꝓut in illo supposito ⁊ in illo aggregato reseruat̄ illa eēntia ⁊ nā. diffinitio g̊ q̄ est id qd̄ significat̄ per nomē est exp̄ssiua per se ⁊ p̄ illius eēntie ⁊ nature. si autē significat ⁊ exprimit ipsa aggregata ⁊ ipsa supposita hoc est ex ꝯn̄ti prout in eis reseruat̄ talis essentia ⁊ nā. g̊ cū hoc signū vl̄e oīs distribuat ꝓ ipsis suppositis ⁊ ēt cuꝫ signa p̄ticularia ipsa supposita exp̄māt diffinitio nec est vl̄is nec particularis. q̄ p̄ se ⁊ p̄ nō exp̄mit supposita sꝫ nāꝫ vel possum⁹ alr̄ soluere ꝙ vl̄itas ⁊ particularitas sūt ꝯditiōes ꝓpōnis sic ēt eē. i. ieē p̄dicatū subo vel nō eē. i. nō ineē sunt ꝯditiōes ꝓpōnis. ⁊ q̄ diffō nō est ꝓpositio. suppō aūtē ꝓpōsitiō suppō dicit esse vel nō eē vt dicebat rō p̄ma: ⁊ est vl̄is vł particularis: vt dicebat hec rō s̄cda. diffinitio aūt q̄ has ꝯditiones nō hꝫ nō ē suppō

⁊ etiam

e ēt nō ē petitio:qꝛ ⁊ petitio cū sit ꝑpō istas easdē hꝫ cōditiōes in qb⁹ differt suppositio a diffinitione. Q̄ð vero obijcit ꝙ diffinitio de necessitate inest omni. dici debet ꝙ ex hoc nō plus habetur nisi ꝙ ex diffinitione ⁊ diffinito pōt formari vlis propositio. ipsa tñ diffinitio in se nec est ꝑpō vlis nec particularis. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Spēs qdē igiꝛ esse aut vnum aliquid extra multa nō necesse est: si demr̄atio erit.

Argir. ℭ Formas igiꝛ aut vnū qd ꝑter ipsa multa nō necesse est esse: si demonstratio est.

ℭ Quia mentionem fecerat de vlī inuestigat qūo vl'e est neĉariū vel vtile demr̄atori. ℭ Ad cui⁹ euidētiā sciendū

A ꝙ ipse mētionē fecerat de vlī put ꝑpō vlis dī. nunq̄ꝫ tñ pōt esse ꝑpō vlīs nisi accipiat aliquē terminū cōez ⁊ vl'ez qꝛ hoc signū oē. qð facit ꝑpōnē vl'em ꝑ se ⁊ directe non pōt addi termino discreto: sꝫ termino cōi ⁊ vlī. inuestigat ḡ h̄ de vlī: nō de vlī ꝑpōne: sed de vlī qð significaꝛ p termi-

B nū incōplexū. ℭ Propter qð sciēdū ꝙ circa vl'e fuit duplex opīo. vna platonis qui posuit spēs ydeas separatas ab his pticularib⁹: ⁊ dixit eas esse vlīa rerū. alia opinio de vlī fuit Arist. dicētis ꝙ vl'e non erat sepatū a multis: vt posuit plato: sꝫ erat vnū in multis ⁊ de multis. Tria ḡ facit phs: qꝛ ꝑ ostendit ꝙ demōstratori nō ē neĉiū vl'e sepatū: vt posuit plato. 2° ꝙ est neĉiū vl'e ꝙ sit vnū in multis ⁊ de multis: vt posuit ipse Arist. 3° assignat rōnem dicti. 2ª ibi (Esse tñ vnū) 3ª ibi. (Oportet tñ aliud) dicit ergo (Spēs qdem igiꝛ). i. ydeas esse sicut plato posuit (aut esse vnū aliqð ꝑter multa). i. sepatatum a multis: sicut plato posuit (nō neĉe ē si demr̄atio erit). i. nō neĉe ē esse ad hoc ꝙ demr̄atio sit. q. d. frustra sunt spēs ⁊ ydee ⁊ vlīa q̄ posuit plato talia eni sunt frustra ad sciāꝫ: qꝛ sine talib⁹ pōt scia ⁊ demr̄atio esse. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Esse tñ vnū de multis veꝝ dicere est necesse. Nō enim erit vl'e nisi hoc sit. Si vō vl'e non sit medium non erit. Quare neqꝫ demr̄atio.

Argir. ℭ Tamen verū est dicere necessario: vnuꝫ esse de pluribus p̄dicādū: nā si id non sit: vniuersale sane nō erit: at si vniuersale non sit: nō erit medium ipsum: quare nec demonstratio.

ℭ Ait ꝙ licet ad demr̄ationē non sit neĉiū vl'e qð sit vnuꝫ separatū a multis: est tñ neĉiū vl'e ꝙ sit vnū de multis. iō ait (esse tñ vnū de mltis). i. eē vl'e qð sit ꝑdicabile vnū de multis (verū est neĉe dicere) veꝝ est enim ꝙ neĉe est dicere: ⁊ neĉe est ponere tale vnū ꝑdicabile de multis ad hoc ꝙ sit demonstratio cuius cā est qꝛ (non enim erit vl'e nisi hoc sit). i. nisi sit tale vnum ꝑdicabile de multis non erit vl'e. (Si vero vl'e nō erit: nō erit medium) su. demr̄ationis (q̄re nec demr̄atio) igiꝛ sine vlī qð posuit plato potest esse demr̄atio: sed sine vniuersali qð est vnū ꝑdicabile de multis nō pōt esse mediū demōstrationis: ⁊ ꝑ ꝯñs nec demonstratio. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Oportet itaqꝫ aliqd vnū ⁊ ideꝫ de pluribus esse non equiuocū in demonstratione.

Argir. ℭ Esse igiꝛ vnū qd oportet: idēqꝫ de pluribus non solū cōmuni nomine predicandum.

ℭ Assignat rationē dicti ostendens ꝙ sine tali vniuersali nō pōt esse medium demonstrationis. ideo ait. (oportet nāqꝫ vnū aliqð ⁊ idē de pluribus nō equocū). i. nō equoce: sꝫ sm̄ rōnē vnā (in demr̄atione) su. esse mediū. cuꝫ igiꝛ

C hec sit rō vlis ꝙ dicaꝛ de pluribus nō equoce opꝫ eē vl'e qð est mediū in demr̄atione. ℭ Notādum aūt ꝙ sm̄ forma syllogisticā opꝫ ꝙ semp aliqua ꝑmissarū sit vlis. cuꝫ ḡ in q̄libet ꝑmissaꝝ ponaꝛ mediū: opꝫ mediū de plurib⁹ ꝑdicari: ⁊ opꝫ hoc nō equoce: qꝛ si equoce diceretꝛ nō eēt ibi vera forma silogistica ⁊ mediū sic dictū de pluribus non eēt vnū. non eni est idē canis q̄ dī de celesti sydere: ⁊ de latrabili aiali. sillogiꝫās eni in equoco syllogiꝫat in q̄tuor terminis: qꝛ mediū est duo termini. si ḡ mediū dꝫ eē vnū: ⁊ dꝫ ꝑdicari de plurib⁹: qꝛ alr̄ non pōt sumi vl'r opꝫ ꝙ mediū sit ꝑdicabile de plurib⁹ nō equoce: ⁊ qꝛ hec est rō vlīs de quo locutus ē phs sine tali vl'i nō solū non est mediū demōstratiuū: sꝫ ēt non est mediū sillogisticum.

ℭ Nō cōtingere autē simul affirmare ⁊ negare: neqꝫ vna recipit demonstratio: sed aut si indigeat monstrare conclusionem sic.

ℭ Nulla āt demr̄atio sumit fieri nō posse vt simul idē affirmeꝛ atqꝫ negeꝛ: nisi fuerit op⁹: vt hoc etiam pacto conclusio demonstretur. Argir.

ℭ Ut dicebaꝛ phs in parte ista spālīter descendit ad hoc ꝑncipiū qð non ꝯtingit simul affirmare vel negare qūo demr̄ationes vtunꝛ eo. Circa quod duo facit: qꝛ ꝑmo ꝑponit qð intēdit. 2° declarat ꝑpositū ibi. (Ostendere autē accipiētibus) dicit ḡ ꝙ (nō eni ꝯtingere simul affirmare vel negare neqꝫ vna). i. nulla (recipit demōstratio) su. ostēsiua (sed aut) su. recipit hoc ꝑncipium (si indigeat demr̄are ꝯclusionē sic). i. negatiue vl' ad ipoīe. ℭ Notā^m āt ꝙ hoc ꝑncipiū in sua totalitate ꝙ non ꝯtingit simul affirmare ⁊ negare ꝑt assumē demr̄atio ostēsiua tñ nō assumit ipm: qꝛ nō idiget eo sub hac for^a. idiget āt ipō: ⁊ vl' ꝑt idigere demr̄atio ad ipoīe ꝑt. n. ꝯtigere ꝙ negantē mihi v̄itatē aliq̄ꝫ duco ad h̄ ipoīe ꝙ nō sit veꝝ hoc ꝑncipiū ꝙ non ꝯtingit simul affirmare ⁊ negare. ℭ Deinde cum dicit. te.c.26. D

ℭ Ostēdiꝛ aūt accipientib⁹ primum de medio ꝙ veꝝ sit affirmare. negare autē non verum. mediū autē nihil differt esse ⁊ nō esse accipere. Similiter autem ⁊ tertium.

ℭ Quod quidem fuerit: si sumpserimus affirmare quidem primū de medio esse verum: negare autē verū nō esse. Nihil aūt refert mediū esse atqꝫ nō esse sumere: ⁊ tertiū pari: modo. Argir.

ℭ Declarat ꝑpositū. Circa qð duo facit sꝫ ꝙ duo ꝑposuerat. qꝛ ꝑ ostēdit ꝙ h̄ ꝑn° nō idigeat demr̄atio ostēsiua. 2° declarat ꝙ h̄ ꝑn° idigere ꝑt demr̄atio ad ipoīe. ibi. (Oē aūt affirmare aut negare q̄ ad ipoīe.) ℭ Ad euidētiā āt prime ptis sciēdū ꝙ velle declarare qūo demr̄atio ostensiua nō idigeat h̄ ꝑn° est ostēdere ad qd pōt deseruire tale ꝑn^m demr̄ationi ostēsiue. si. n. sciuerim⁹ de aliq̄ ad qd d̄seruit ⁊ est ꝑficuū alicui rei: statiꝫ scire poterim⁹ si illa res idigeat eo. Ostēdit ḡ phs ad qd deseruit ⁊ ad qd ē ꝑficuū tale ꝑn^m demr̄ationi ostēsiue. Tria ḡ facit: qꝛ ꝑmo ait qūo demr̄atio ostēsiua vtereꝛ tali ꝑncipio si accipet ipꝫ. 2° qð dixerat declarat in terminis. 3° assignat rōnē dicti. scda ibi (Si eni assigneꝛ.) tertia ibi (Cū aūt est.) Dicit. ergo (Ostēdiꝛ āt sic accipiētib⁹ ꝑ^m de me° ꝙ veꝝ sit affirmare: negare āt nō veꝝ: me^m āt nihil dīt). i. nō dꝫ (accipē eē ⁊ nō eē: silr̄ āt ⁊ tertiū). q. d. ꝙ si demr̄atio ostēsiua vtereꝛ h̄ ꝑn° in sua totalitate vtereꝛ eo ad ꝑ^m. i. ad maiorē extremitatē q̄ dī de medio. nō aūt vtereꝛ eo nec ꝯiūgeret ipm ad mediuꝫ nec ad tertiū. i. ad minorē extremitatē. si fieret eni talis sill'ꝰ. de quolibet hoīe vere affirmaꝛ ⁊ false negaꝛ. vel qð ideꝫ est. oīs hō est aial ⁊ nō est nō aial. calias est hō. ḡ est aial ⁊ nō est non aial. hic aūt affirmatio ⁊ negatio ponunꝛ ad E

aial qđ est maior extremitas. nō ad hoiē q est medi⁹ ter/
F nimis: nec ad caliā q est minor extremitas. ¶ Notādū
aūt ꝙ totus syll'o ordinaẗ ad ꝯnē. Si ḡ demſ̄tatio ostēsi/
ua idiget hoc pn°ꝰ est pp ꝯnē. affirmationē aūt ⁊ nega/
tionē poni in ꝯne vel ħ erit ex pte ꝑdicati: vt ꝙ ꝯcludaẗ
ꝙ veꝝ sit caliā eē aial ⁊ falsum sit nō esse aial: vel qđ idē
est ꝙ ꝯcludaẗ ꝙ calias sit aial ⁊ non sit non animal. vel
hoc erit ex parte subiecti: vt ꝙ ꝯcludatur ꝙ calias ⁊ nō
calias sit animal: ⁊ non sit nō aial. Ad hoc autem ꝙ affir
matio ⁊ negatio cadat in ꝯne ex parte ꝑdicati sufficit ꝙ
affirmatio ⁊ negatio ponaẗ ad maiorē extremitatē: non
aūt opꝫ ꝙ ponaẗ nec ad mediū nec ad tertiū. i. ad mino/
rē extremitatē. Ad ħ aūt ꝙ ꝯcludaẗ ꝙ callias sit aial ⁊
nō sit nō aial sufficit ꝙ in ꝑmissis ponaẗ affirmatio ⁊ ne/
gatio ad maiorē extremitatē: vt pꝫ in syll'o ꝑdicto ꝓposi/
to. sed dices ꝙ tu vis concludere affirmationē ⁊ negatio
nē in ꝯne nō solū a ꝑdicato: sꝫ ēt a subiecto. dices enī ꝙ
vis ꝯcludere ħ totū ꝙ calias ⁊ nō calias sit aial ⁊ nō sit
nō aial. ⁊ iđ dices ꝙ opꝫ ꝙ affirmatio ⁊ negatio ponaẗ
ad mediū ⁊ fiat talis syll'o. hō ⁊ nō hō vt leo vel asinus q
est nō hō est aial ⁊ non est non aial. calias est hō ⁊ non est
nō aial: ⁊ nō calias: vt puta leo est non hō. ḡ calias ⁊ nō
calias est aial. ⁊ nō est nō aial. si. n. hō ⁊ non hō est aial ⁊
non est non aial opꝫ ꝙ calias qui est homo ⁊ aliqđ non
calias vt puta leo vl' asinus q nō est hō sit aial ⁊ nō sit nō
aial ergo ad hoc ꝙ ꝯcludaẗ affirmatio ⁊ negatio in ꝯne
tā ex pte subiecti q̄ꝫ ex parte ꝑdicati opꝫ ꝙ affirmatio ⁊
negatio ponanẗ in ꝑmissis tā ad maiorem extremitatē q̄ꝫ
ad mediū: vel si nō poniẗ ad mediū oꝫ ꝙ ponaẗ ad maio
rē extremitatē ⁊ fiat talis syll'o. ois hō est aial ⁊ nō est nō
aial. calias. ⁊ ēt nō calias. vt puta plato est hō. ergo cali/
as ⁊ nō calias est aial ⁊ nō est nō aial. Falsum ḡ dicit pħs
G ꝙ ñ demſ̄tatio ostēsiua vtiẗ hoc ꝓncipio ꝙ vtiẗ eo ad maio
rē extremitatē ⁊ nō ad mediū nec ad tertiū. ¶ Sciendū
ergo ꝙ ad hoc ꝙ affirmatio ⁊ negatio ꝯcludaẗ in ꝯne ex
parte ꝑdicati sufficit ꝙ affirmatio ⁊ negatio ponatur in
premissis ex parte maioris extremitatis vt sufficit ꝙ ho
mo sit aial ⁊ nō sit nō aial. ad hoc ꝙ calias q est hō ꝯclu
daẗ eē aial ⁊ nō eē nō aial. sꝫ si volumus affirmationem
⁊ negationē ꝯcludere ex pte subi nō oꝫ pp hoc ꝙ accipia
tur affirmatio ⁊ negatio in ꝑmissis: sꝫ sufficit ꝙ medium
sit i minus q̄ꝫ maior extremitas vt sufficit ꝙ hō sit in mi/
n⁹ q̄ꝫ aial. si. n. hō ē in min⁹ q̄ꝫ aial nō solū hō ē aial ⁊ non
ē nō aial: sꝫ ēt nō hō erit aial ⁊ nō erit nō aial ⁊ si hō ⁊ nō
hō ē aial. ⁊ nō est nō aial. calias ⁊ nō calias erit aial ⁊ nō
erit nō aial. vel si mediū nō ē i min⁹ q̄ꝫ maior extremitas
sufficit ꝙ minor extremitas sit in min⁹ q̄ꝫ mediū. nā dato
ꝙ hō nō eēt i min⁹ q̄ꝫ aial. si tñ calias eēt i min⁹ q̄ꝫ homo
ꝯcludeẗ in ꝯne ꝙ calias ⁊ non calias sit aial ⁊ nō sit non
aial. nā si calias ē i min⁹ q̄ꝫ hō calias ⁊ nō calias ē hō. nā
si ois hō ē aial ⁊ nō ē nō aial. ⁊ calias ē i min⁹ q̄ꝫ hō seqẗ
ꝙ calias ⁊ nō calias sit hō. ⁊ si calias ⁊ nō calias sit hō se
quiẗ ꝙ calias ⁊ nō calias sit aial. ⁊ nō sit nō aial. ad hoc ḡ
ꝙ affirmatio ⁊ negatio ꝯcludaẗ ex pte ꝑdicati sufficit ꝙ
affirmatio ⁊ negatio i ꝑmissis ponaẗ ad maiorē extremi
tatē. Sꝫ ad ħ ꝙ ꝯcludaẗ ex pte subi nō oꝫ ꝙ affirmatio
⁊ negatio ponaẗ i ꝑmissis: sꝫ sufficit ꝙ medi⁹ termin⁹ ac/
cipiaẗ in min⁹ q̄ꝫ maior extremitas vel minor extremitas
sumatur in min⁹ q̄ꝫ mediū: ⁊ qꝛ qđcunqꝫ hoꝝ ponaẗ siue
ꝙ mediū sit i min⁹ q̄ꝫ maior extremitas siue ꝙ minor ex/
tremitas sit in minus q̄ꝫ mediū semper concluditur affir
matio ⁊ negatio ex parte subi. vt ꝙ calias ⁊ non calias
sit animal. qꝛ ergo illa duo idem ꝯcludunt pħs non exe/
quitur nisi de altero eorum. vꝫ. ꝙ mediū accipiaẗ in mi/
nus q̄ꝫ maior extremitas. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si. n. assigneẗ de quo homine dicere veruꝫ
est eē aial quamuis nō homine veꝝ. Sed si so
lum hominem aial esse omne nō aial aūt non.
Erit enī verū dicere calliā ⁊ nō calliam esse ani
mal non animal autem non.

¶ Nam si datū est id de quo hominē dicere ve Argu.
rū est: dabiẗ ⁊ id ei quo non hoiēꝫ dicere verū
est: sed si tñ hoc totū sumaẗ hominē inquam
animal: non aūt non aial esse. Erit etiam verū
Calliam dicere ⁊ non calliam: tamen animal:
non autem non animal ipse dicere.

¶ Qđ dixerat declarat i terminis. dixerat. n. ꝙ sufficit af
firmationē ⁊ negationē poni ad maiorē extremitatē non
opꝫ aūt ſm eū ꝙ ponaẗ ad mediū vel ad minorem extre/
mitatē. iđ ait (si. n. assigneẗ de quo hoie verum est dicere
aial). i. si ponaẗ hoiem esse aial qđ veꝝ est dicere (q̄ꝫuis ⁊
nō hoiēꝫ veꝝ). i. q̄ꝫuis veruꝫ sit dicere nō hoiem esse aial
(sꝫ si solum dē). i. vl'r. (hoiem eē aial) su. dicimus (nō aial
aūt nō). q. d. ꝙ q̄ꝫuis hō ⁊ nō hō sit aial ⁊ non sit non aial
nō oꝫ ꝙ affirmatio ⁊ negatio ponaẗ ad hoiēꝫ sꝫ sufficit ꝙ
ponaẗ ad aial ad hoc ꝙ ꝯcludaẗ affirmatio ⁊ negatio tā
a pte subi q̄ꝫ a pte ꝑdicati vt ꝙ ꝯcludatur ꝙ calias ⁊ non
calias sit aial ⁊ nō sit si aial. iđ ait ꝙ si solū accipiam⁹ ho
minē eē). i. vl'r (esse aial. nō aial aūt non erit. tñ veꝝ dē ca
liā ⁊ non caliā aial. nō aial aūt non. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Causa autem est ꝙ primum non solum de
medio sed ⁊ de alio ꝓpter id quod ⁊ de pluri/
ribus. Quare si neqꝫ mediuꝫ ⁊ idem est ⁊ non
idem ad conclusionem nihil differt.

¶ Causa autem est: quia primum non soluꝫ de Argu.
medio: sed etiam de alio dr̄: propterea ꝙ ad
plura sese extendit. Quare nihil ad conclusio/
nem refert: ⁊ si medium ⁊ ipsum est.

¶ Assignat rōnē dicti asserēs q̄re oꝫ affirmationē ⁊ nega
tionē nō addi ad mediū. sufficit. n. ꝙ mediū sit in min⁹ q̄ꝫ
maior extremitas. ad ħ ꝙ affirmatio ⁊ negatio conclu/
daẗ tā ex pte subi q̄ꝫ ex pte ꝑdicati iđ ait (cā āt ē) su. ꝙ nō
opꝫ addere affirmationē ⁊ negationē ad mediū (ꝙ) ꝓ qꝛ
(ꝑmū). i. maior extremitas dr̄ (nō solum de medio: sed de
alio pp id qđ ⁊ de plurib⁹ ē. i. pp id qđ oꝫ maiorē extremi
tatē eē in plus q̄ꝫ mediū (q̄re) oꝫ su. ħ posito ꝙ maior ex/
tremitas sit in plus q̄ꝫ mediū neqꝫ (si mediū ⁊ idē ē ⁊ non
idē). i. neqꝫ si mediū accipiaẗ affirmatiuū ⁊ negatiuum
(ad ꝯnē nihil differt). q. d. ꝙ sufficit affirmationē ⁊ nega/
tionē addere ad maiorē extremitatē: aut opꝫ ꝙ addatur
ad mediū sꝫ si solū mediū est in minus q̄ꝫ maior extremi/
tas vel minor extremitas sit i min⁹ q̄ꝫ mediū. ad ꝯnem ni
hil dr̄t. his. n. duobus nō erit dr̄ia in ꝯne quin ꝯcludatur
affirmatio ⁊ negatio tā ex pte subi q̄ꝫ ex pte ꝑdicati. ⁊ qđ
dictū est de medio respcū maioris extremitatis itelligēdū
est de minori extremitate respcū medij qꝛ si mediū nō eēt
in minus q̄ꝫ maior extremitas. oꝫ tñ minor extremitas
esset in minus q̄ꝫ mediū idem fieret. pħs tñ cā breuitatis
dixit hoc ⁊ assignauit cām ex parte medij nō ex parte mi
noris extremitatis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Omne aūt affirmare ⁊ negare que est ad im/
possibile demſ̄tatio accipit. ⁊ hoc neqꝫ semper
vniuersaliter sed quātum sufficiēs est in gene/
re. Sufficiēs autem est in genere. Dico auteꝫ
genere vt circa quod genus demōstrationes

sunt

sunt sicut dictum est prius.

Argu. ¶ Hoc autem omne inquam affirmanduz aut negandum esse ea demonstratio sumit: qua deducitur ad id qd fieri negt: nec tn sp vniuersaliter sed qd satis est generi: circa qd genus demonstrationes afferuntur: sicut et prius est dictu.

¶ Ondit que demratio indiget h pncipio dicens (De aute affirmare aut negare q est ad ipole demratio accipit).i. demratio ad ipole idiget hoc principio et accipit (et hoc neqz semp vlr).i. no accipit hoc principiu in sua coitate (Sz qztu sufficiens e in gne).i. inqztu reqrit gen⁹ subiecti sui et exponit se dicens (dico aut in gne. vt circa qd genus demrationem facit sicut dictu est prius) dicebat.n. prius q sufficit de hs pncipijs coibus accipere tm qztu reqrit ge
A nus subi circa qd demrationem facimus. ¶ Dubitaret forte aliqs qre demratio ostiua no idigeat h pncipio: et videt q idigeat. na ois vitas p hoc pncipiu roborat. si ergo demratio ostiua cocludit aliqua vitate. ergo indiget
B hoc pncipio. ¶ Dom q res eoipso q hz esse determinatu ex eo est hoc et non aliud. et ex eo si de ea est affirmatio va erit negatio falsa. ex eo ergo q noia significat determinatas res. et res dicut determinatas ee entias et nao sumut hoc pncipiu determinatu. de quolz affirmatio vel negatio vera. q ergo bn intelligit q determinata significatio terminox et determinata na rex facit ad vitate cuiuslibz ppois vere sufficienter itelligit quo qlibz ppositio vera roborat p hoc principium. de quolibet affirmatio etc. vex est ergo q hoc pncipiuz aliquo roborat veritate cuiuslibet. et aliquo mo sm veritate ingredit qlibz demonstratione. no tn oz q sm ppria forma ingrediat demonstratione et maxime demonstratione ostesiua. qui.n. vult arguere aliqd ostesiue no oz q accipiat sil vtraqz parte ptradictionis sz sufficit q accipiat altera parte: nec opz q pcludat vtraqz parte ptradictionis: sed sufficit concludere aliqua parte ptradictionis solam vt sufficit verum esse dicere hominem ee aial. hec.n. cognitio dat intelligere sufficienter q falsum sit dicere ipm no esse aial. q eniz pcludit q homo est aial. pcludit etia q no est no animal. na no esse no aial intelligit per esse aial: sicut obliquum per rectum. vel sicut pvatio per habitu et negatio p affirmatione: demonstratio ergo ostesiua non indiget hoc pncipio vt q simul accipiat vtraqz parte. et qz non indiget ideo no accipit. et si accipere dicet accipere modo quo dictum est vt affirmatione et negatione poneret ad maiore extremitate no ad mediu nec ad minore: sz lz demonstratio ostiua no indiget ad ipossibile aut pot idigere. qz possumus ducere aduersariu ad hoc ipole q no est de quolz affirmatio vel negatio: sz ptingit sil affirmare vel negare. Qn ergo ad tale impossibile ducimus aduersariu oz
C sillogizare pcludedo sil affirmatione et negatione. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs quo indigem⁹ q affirmatio et negatio ponat ad maiore extremitate. ¶ Dom q indigere hs pncipio in demonstratione ostiua pot itelligi duplr vel ad vitate declaranda: vel ad pdictione pcludenda. Ad vitate aut addiscenda vl declaranda no idigem⁹ qz sufficienter exprimit vitas p altera parte pdictiois: sed ad pdictione pcludeda possum⁹ idigere qz si volum⁹ pdictione
D pcludere opz q pdictio sumat in pmissis. ¶ Sed sciendu q no pot ostiue pdictio pcludi vere vt q vz talis demostratio pcludat vtraqz parte pdictiois esse vera. sic.n. pcludere vtraqz pte pdictiois spectat ad demonstratione ad ipole qz ipole est h ee. sz si p demratione ostesiua concludemus altera pte ee vera et altera falsaz sic quelz homine vex est esse aial et falsuz est no ee aial. et qz calias e homo pcludimus de calia alteram parte pdictionis esse vera: vt q vex sit ipsum esse aial et altera falsaz vt q falsum sit ipsum non esse aial. g ad pcludenda pdictionem possumus indigere ipso principio modo quo dcm est: et qz hs pdictionis no sit nisi ponendo pdictione ad maiore extremitate pz ad talem extremitatem ponenda esse.
¶ Aduertendu g q cu demratio sit organu scientificu et sit instrm manuducens nos ad sciam et veritate cu demratio ostiua no idigeat isto principio nec idigeat accipere vtraqz parte pdictionis sil ad vitate sciendam pz q talis demratio simplr loqndo no idiget vtraqz pte pdictionis sil accipere cu ipsa spalr ordinet ad vitate. pot aut indigere sm qd. vt si velit vtraqz parte pdictionis pcludere. E
¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. cu aliq text⁹ heant. cotigere aut sil affirmare et negare. neqz vna recipit demratio vtru talis textus saluari possit. ¶ Dom q si habeat lra negatiua vr ee clarior text⁹. vz. q h pncipio qztu ad vtraqz pte pdictionis. et no ptingit sil affirmare et negare. neqz vna.i. nulla demratio.s. ostiua indiget simplr. pot aut indigere demratio ad ipole: sed si habeat lra affirmatiua bona est snia. na si cotingere sil affirmatiue et negatiue est ipole. demratio g ad ipole pot vti hoc pncipio isto modo q ducat ad hoc inconueniens q ptingit sil affirmare et negare. sz neqz vna demratio ostensiua vteretur isto pncipio hoc mo q ptingit vtraqz parte pdictiois ee: sz si ostiua demratio vtat hoc pncipio vtet hoc mo eo q contingit altera parte ee altera no esse vt si ptingit hoiem ee aial affirmare ee vex hoc negare ptingit ee no vex. et ad huc modu multu videt ire textus Arist. eque g bona lra vel melior est affirmatiua qz negatiua. vt q habeatur in tex. ptingere aut sil. videt melior lra qz si habeat no ptin
gere. qzuis vtraqz saluari possit. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. qre affirmatio vel negatio non debeat poni ad medium vel ad minorem extremitatem. ¶ Dom q vt dicebatur assumere hoc pncipiu qztu ad vtranqz parte contradictionis possumus indigere duplr. vel pp adipiscenda veritate. vel pp pdictione pcludenda. possumus addere tertium mebrum q vtatur hoc pncipio propter pnez narranda propter veritate aute demonstratio ostiua non indiget hoc pncipio pp pcludenda ptradictione pot idigere. vt hoc fiat sufficit q affirmatio et negatio. ponatur ad maiorem extremitate. tuc ergo cocludet affirmatio et negatio ex parte pdicati cocludetur eni q vex sit dicere calia ee aial. et falsuz no ee aial. vel pcludet q calias sit aial et no aial: sz si affirmatio et negatio poneret ad mediu vel ad minore extremitate concluderet affirmatio et negatio ex pte subi. vt q diceret calias et no calias e aial vel no est no aial. sz hoc nihil ad ptradictione. qz calias et no calias est aial no est pdictio. et calias et no calias no est no aial no est pdictio. ee.n. aial et no ee aial est pdictio sed calias et no calias ee aial no est pdictio affirmatio g et negatio neqz est poneda ad mediu neqz ad minore extremitate. qz nec facit ad veritate nec ad pdictione. facit tn ad variatione pnis. qz aliud est pcludere solum de calia: q sit aial: et alid de calia et no calia q sit aial. ¶ Aduertendu tn q pcludere affirmatione et negatione ex pte subi pot duplr fieri. vno mo q medium sumatur in min⁹ qz maior extremitas vel minor extremitas in min⁹ sumatur qz mediu. Alio mo q affirmatio et negatio. ponat vl ad mediu vel ad minore. Uult tn phs q h magis dz fieri vt q possumus pcludere affirmatione et negatione ex parte subi. vt q calias et no calias sit ho et no sit no ho sumendo mediu in min⁹ qz affirmado et negado mediu. vl sumendo minore extremitate in minus qz affirmando et negando ipsam. et qz magis reseruat forma sillogistica si mediuz sumat in minus qz maior extremitas et minor F G D

extremitas in minus q̄ȝ mediū.imo in hoc in nullo dero
gatur forme sillogistice:sed si affirmatio ꝛ negatio pona
tur vel ad mediū vel ad minorem extremitatem derogā
mus forme sillogistice.sic enim faciendo nō facimus sil
logismum vnum:sed quodam modo plures.

te.c.27. Communicāt autem omnes sciētie
ſm cōmunia:communia aūt dico
quibus vtuntur tāq̄ȝ ex his demō
strantes:sed non de quibus demō
strantur vel demonstrant.

Argir. ¶ Conueniūt aūt iter sese scientie oēs in hisce
que cōia sunt:nō in hisce de q̄bus demōstrāt:
nec in his etiaȝ que demonstrant.Cōia aūt ea
dico quibus sic vtunť vt ex ipsis demonstrāt.

¶ In parte ista vt dicebať ponit ph̄s quō scie cōueniāt ꝛ
differant circa cōia. Diuidiť aūt hec ps in duas ptes. q2
p̄mo ostendit quō conueniāt scie circa cōmunia h9. 2° de
clarat quō differāt circa ip̄a ibi(Et dyalectica)Dič ḡ(cō
municāt aūt oēs scie circa cōia) ꝛ subdit(cōia auteȝ dico
q̄bus vtunť)sʒ.scie oēs(tāq̄ȝ ex his demōstrātes sed nō
de q̄bus demōstranť nec que demonstrāt.)¶ Notandū
3 aūt ꝙ circa p̄ncipia pōt se h̄re aliq̄ scia tripľr.vȝ.proban
do aliquid per ipsa.ꝓbando ipsa.ꝛ probādo aliquid de
ipsis.Circa hunc aūt actum q̄ est probare aliquid ꝑ ipsa
ꝯueniunt omnes scie.q2 oēs scie accipiūt h9 cōia.ꝛ ꝓbāt
aliq̄d ꝑ ipsa:sʒ q̄ȝtū ad hunc actū q̄ est ꝓbare p̄ncipia vel
ꝓbare aliq̄d de p̄ncipijs differūt scie cōes a scientijs spe
cialibus.nam scie spāles nec possunt ꝓbare p̄ncipia nec
aliq̄d de ipsis p̄ncipijs.metaphisica aūt que est scia cōis
ꝓbat ipsa principia ſm ꝙ possibile est:ꝛ probat aliq̄d de
principijs.ꝓbat.n.ꝙ nō possumus talib9 p̄ncipijs dissen
tire corde:vel ꝓbat de eis ꝙ nō possumus opposita eoꝝ
mēte cōcipere.sic etiam ꝛ dialectica q̄ aliquo mō est scia
cōis hȝ viā ad ꝓbandū ipsa pricipia.q2 vt dicitur in p̄mo
thopicorum de dialectica ꝙ ad oium methodoꝝ princi
pia viam habet.¶ Deinde cum dicit.

¶ Et dialectica omnibus est ꝛ si aliqua vniuer
saliter tentet monstrare communia: vt quod
est omne affirmare aut negare aut quod ē eq̄
lia ab equalibus aut quelibet talium.

Argir. ¶ Differendi quoq̄ȝ facultas cum omnibus
conuenit:ꝛ si qua vniuersaliter ipsa cōia osten
dere nitatur:velut omne quoduis affirmetur
aut negetur oportet:vel ab equalibus dēptis
equalibus:equalia sunt ea que restant: vel ta
lium aliqua.

¶ Assignata conuenientia iter scias circa communia. hic
assignat differētiā inter ipsas.Circa quod duo facit.q2 p̄
facit qđ dictū est.2° separat dialecticam ab alijs scientijs
ibi(Sȝ dialectica)dicit ergo(dialectica oibus)sʒ. princi
pijs vtitur probādo ipsa.vľ(oibus).i.de oibus p̄ncipijs
pōt ꝓbationē facere(ꝛ si aliq̄)alia scia sʒ. vt metaphysi
ca(tentet mōstrare cōia)cuiusmodi sunt(vt qđ est).i.con
tingit(oē aut affirmare aut negare aut qđ est ab equali
bus equalia demere aut taliū qđlȝ)q̄si dicat ꝙ dialectica
ꝛ q̄dā alia scia vt metaphyca hȝ viā ad ꝓbādū huiꝰ p̄n
cipia cōia cuiusmodi sunt.ꝰ quodlibet affirmatio.ꝛ si ab
equalibus eq̄lia demas cetera q̄ remanet eq̄lia sunt.ꝛ ce
tera talia cōsimilia.¶ Notādū ꝙ p̄ncipia ꝛ cōes animi
ꝯceptiones nō p̄nt ꝓbari simpľr ꝛ per ꝓpria.p̄nt tñ ꝓba
ri inductiue ꝛ a posteriori ꝛ ꝑ quedā ꝓbabilia.vel p̄nt ꝓ
bari huic vľ illi.nā q̄s haberet ꝓ maiori incōuenienti ne
gare aliqđ sensibile q̄ȝ negare hoc p̄ncipiū.de quolȝ affir
mare.¶ Dubitaret forte aliq̄s.vtꝝ metaphyca possit se L
intromittere de ipsis principijs.¶ Dōm ꝙ de ipsis cōi
bus ꝛ de ipsis p̄ncipijs vt inferunt ꝯnes intromittunt se
scie spāles.sed de ipsis p̄ncipijs ſm se nō possunt se intro
mittere scie spāles:sed scia cōmunis vt metaphyca pōt
se intromittere de ipsis p̄ncipijs ſm se eo mō quo poīe ē
potest ea ꝓbare vel pōt aliq̄d de ipsis ꝓbare.cuius ratio
est q2 metaphysica est ꝺ ipso ente ꝛ de partibus entis. q2
ergo h9 cōia p̄ncipia sumuntur vel ex ipso ente: vt pȝ de
p̄ncipio illo ꝙ de quolȝ opȝ esse vel nō esse.hec.n.ex ipso
ente vel ex ipso esse sumitur:vel talia p̄ncipia sumuntur
ex partibus entis:nā ꝙ oē totū sit maius sua parte.ꝛ ꝙ si
ab equalibus equalia demas que relinquunť sunt equa
lia.talia.n.p̄ncipia sumuntur ex ipsa quātitate q̄ est pars
entis.nam ens per se diuidiť in figuras p̄dicamentoꝝ vt
declarari hȝ in.5.meta.metaphysica ergo q̄ est de ente ꝛ te.c.14
de partibus entis pōt ꝑ se itromittere de h9 p̄ncipijs. q2 ꝛ inde.
talia vt dcm̄ est:vel sumunť ex ente vel ex ptibus entis.
alie ergo scie spāles sunt scie tm̄. q2 sunt solū de ꝯnibus:
si aūt sunt de p̄ncipijs hoc est solū ꝑ relationem ad ꝯnes.
sed metaphysica est scia ꝛ intellectus.nam scia proprie ē
cōclusionū.intellectus vero principioꝝ.metaphysica āt
est scia ꝛ intellectus.q2 est de ꝯnibus ꝛ de principijs. vñ
phylosophus in.6.ethycoꝝ loq̄ns de sapientia.i.de me Ca.8.
taphisica.ait ꝙ opȝ sapiētē.i.metaphisicū nō solū q̄ sunt
ex p̄ncipijs scire sed circa p̄ncipia veꝝ dicere. ideo cōclu
dit ibidem ꝙ erit vtiq̄ȝ sapia intellectꝰ ꝛ scia.¶ Tāgit āt M
ph̄s ibidē.6.ethycoꝝ q̄tuor circa sapiētiam ex q̄bꝰ possu
mus arguere q2 ipsa sit intellectus ꝛ scia.dȝ.n. metaphi
sicū nō solū scire que sunt ex p̄ncipijs ꝓpter qđ mereť no
mē sciē:sed ēt spectat ad ipsum veꝝ dicere circa ipsa prin
cipia ꝓpter qđ mereť nomē intellectꝰ est.n.vna cōditio
sapie vt tangiť in.6.ethycoꝝ.ꝙ ipsa est v̄tus artis.i.attin
git vltimū in arte.vt tūc diciť sapiēs latho mus quando
attingit in arte illa.ergo tūc ē sapiēs simpľr. q̄n attingit
vltima simpľr.vltima aūt simpľr sunt ipsa p̄ncipia. ergo
spectat ad metaphisicā veꝝ dicere circa ipsa vlia ꝛ circa
ipsa principia ꝛ sicut possibile ē spectat ad eandē ꝓbare
ꝛ declarare ipsa.¶ Scđa ꝯditio sapie quā tāgit ph̄s ibi N
dē est ꝙ sapiētia nō est circa partē sed circa totū.vnde di
cimus vt ibidē iduciť deū nō fossorē nec aratorem sed sa
pientē.fossor.n.ꝛ arator est qui est industris circa aliqđ
particulare negociū:sed ille est simpľr sapiens qui est in
dustris vľr circa oia.cū ergo oia reducanť ad p̄ncipia nō
pōt esse quis industris vľr circa oia nisi sit idustris circa
ipsa p̄ncipia ꝛ nisi spectet ad eandē veꝝ dicere circa ipsa
p̄ncipia.metaphisica ergo que iter scias humanitꝰ inuen
tas est simpľr sapia:eo ꝙ sit vľr de oibus:hȝ considerare
de ipsis p̄ncipijs.¶ Tertia ꝯditio sapiētie ibidē tradita O
est ꝙ sapientia est certissima sciaꝝ.cū ḡ tota certitudo cō
clusionū sit ex p̄ncipijs illa est certissima inter scias q̄ hȝ
ꝯsiderare de p̄ncipijs ipsis ꝛ ad quā spectat ipsa p̄ncipia
put est possibile declarare.ꝛ q2 metaphisica est sic certis
sima ꝛ etiam sapientia ipsa sicut possibile est pōt tētare
ꝛ mōstrare p̄ncipia vľ aliq̄d de p̄ncipijs.¶ Quarta ꝯdi P
tio sapiētie ibidē tradita est ꝙ ipsa est q̄si caput habēs.ē
eni ipsa directrix oium alioꝝ sicut caput dirigit oia mē
bra.ꝛ q2 directio ꝛ regulatio est ꝑ p̄ncipia spectat ad me
taphisicā circa ipsa p̄ncipia vere dicere ꝛ spectat ad eā si
cut possibile ē declarare ꝛ mōstrare ea.ꝛ spectat ad ip̄aȝ
mōstrare ꝛ declarare aliq̄s ꝓprietates circa ipsa vt qli
bet ea ꝓbet audita:vel ꝙ non possumus mente assentire
eorum oppositis.¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed

¶ Sed dyalectica non est sic diffinitorum quorundam nec generis alicuius vnius est. nō. n. interrogaret. demonstrantem enim nō est interrogare ꝓpter id quod oppositorum eē nō demonstrat idem: ostensum autem hoc est in his que de longissimo sunt.

Argu. ¶ Atq̧ ipsa differendi facultas: non est sic diffinitorum quorūdam: neq̧ generis cuiusdaȝ non enim interrogaret: demonstranti nanq̧ nō licet interrogare propter ea ꝙ ex oppositis non ostenditur idem. hoc autem demonstratum est in hisce que de ratiocinatione sunt pertractata.

¶ Sepat dyalecticā ab alijs sciētijs dicēs (Sȝ dyalectica nō ē sicut q̄rūdā diffinitoꝝ nec ē alicui⁹ vni⁹ gn̄is). i. dyalectica nō ē circa aliq̄ determinata nec ē determiati gn̄is (nō. n. iterrogare) su. si eēt determiati gn̄is (demr̄ antē. n. nō ē). i. nō ꝯtigit (interrogare ꝑp id qd̄ nō demr̄at idē eē oppositoꝝ). i. nō ꝓbat opposita circa idē vl nō ꝓbat d̄ eodē vtrāq̧ ptē ꝯdictiōis (ōn̄suȝ ē aūt h̄ in his q̄ d̄ syllo sūt) idest i li. ꝓoꝝ. Circa prīn. n. illi⁹ libri agit̄ de hac mā. dyalectica aūt q̄ ꝓcedit ꝑ q̄dā ꝓbabilia hȝ viā ad ꝓbādam vtrāq̧ ptē ꝯdictionis. iō iterrogat. q̄ q̄cunq̧ ꝑo neget ei vel qcq̄d ponit aduersari⁹ ꝓbabilr̄ pōt icedē circa ipm.

A ¶ Dubitaret forte aliqs. vtꝝ dyalectica sit diffinitoꝝ vl alicui⁹ gn̄is determinati ꝛ vr̄ ꝙ sic. q̄ illa ē de syllo. ꝛ est ēt de actib⁹ rōnis. sȝ ista dicit determinatuȝ genus. g̊ ꝛc̄. ¶ Dōm ꝙ dyalectica ꝓpe nō ē diffinitoꝝ nec d determiati gn̄is nō ꝙ sit ipa ꝓpe ꝛ ꝑ de toto ente ita ꝙ ipm ens in q̄tū ens sit subm in dyalectica: sȝ dyalectica vt dicebat̄ i arguēdo ē de actib⁹ rōnis: sȝ nō ē de eis ꝓut sūt qd determinatū. sȝ magis ē de eis vt sūt qd indeterminatū vt sūt aliqd applicabile ad oēs res. nā ipsi act⁹ rōnis pn̄t ꝯsiderari dupl'r. vȝ. ꝓut sūt q̄dā res vt hn̄t determinatū subm. ꝛ sic determinare de actib⁹ rōnis spectat ad phȝ ꝯsiderare. ꝛ ad libꝝ de aia vbi igit̄ de ipa subā aie. ꝛ de potētijs ei⁹ ꝛ de actib⁹ ipsi⁹. Alio⁹ pn̄t ꝯsiderari act⁹ rōnis vt sūt q̄dā organa aie. ꝛ vt sūt applicabiles ad ipas res q̄scūq̧ de qbus volum⁹ hīe sciam. ꝛ sic de actib⁹ rōis est logica vbi tradit̄ foīa arguēdi ꝛ sylogiȝādi: q̄ for⁹ arguēdi ꝛ syllogiȝādi est q̄si applicabilis ad oēm māȝ. De eisdē g̊ actibus rōnis ē dyalectica ꝛ nālis phia: sȝ nālis phia ē d̄ eis vt sūt q̄dā determinate res. logica v̊o ē de ipsis magis vt sūt indeterminatū qd ꝛ vt sūt applicabiles ad oēs res. d̄ ipsis g̊ actib⁹ rōnis vt sūt q̄dā res ē scia: sȝ vt sunt q̄dā organa applicabilia ad res de qb⁹ volum⁹ hīe sciam: nō ē ꝓpe scia. sȝ ē mod⁹ sciēdi: ꝛ ipsi act⁹ rōnis sic accepti nō sūt ꝓpe determiati gn̄is. q̄ sūt applicabiles ad omne ge

B nus. ¶ Ex his g̊ appet ꝙ nālis phia est scia. ꝛ ē determinati gn̄is: q̄ ꝯsiderat de hꝭ actib⁹ vt sūt res. ꝛ vt sunt determinate res. dyalectica v̊o non est scia: sȝ mod⁹ sciēdi. q̄ nō ꝯsiderat de hꝭ actib⁹ vt sūt q̄dā res. sȝ magis vt sūt mod⁹ sciēdi. ꝛ q̄dā organa ad sciendū. Qd̄ v̊o arguit̄ ꝙ dyalectica est determinati gn̄is ꝛ est de actib⁹ rōnis pȝ ꝙ dyalectica ex h̄ nō ē determinati gn̄is q̄ vt dcm̄ ē ipsa est de hꝭ actib⁹ vt sūt qd indeterminatū vt sūt applicabiles

C ad oē gen⁹. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄uo v̄itatē hȝ dictū phi ꝙ si dyalectica eēt determiati gn̄is ꝙ ipsa n̄ iterrogaret. ¶ Dōm ꝙ si dyalectica eēt determinati gn̄is ꝓcedēt ex his q̄ sūt ꝑ se ꝛ ex necessarijs. q̄ v̊o nō est determinati gn̄is ꝓcedit ꝑ q̄dā cōia ꝛ ꝓbabilia. Et q̄ ipōle ē vtranq̧ ptē ꝯdictiōis eē verā ꝛ necīā. scie q̄ sūt determiati gn̄is, q̄ sūt ex veris ꝛ necessarijs nō hn̄t viā arguēdi ad vtranq̧ ptē ꝯdictiōis. iō tales scie de suis ꝓpōnib⁹ nō interro

D gāt: sȝ ꝓcedūt ex his tāq̧ ex v̄is ꝛ necessarijs. dyalectic⁹ v̊o q̄ vt dcm̄ ē ꝓcedit ꝑ ꝓbabilia. ꝛ ꝑ ꝓbabilia possum⁹ vtrāq̧ ptē ꝯdictionis ꝯcludēr: iō ipse iterrogat. Sȝ si dyalectica eēt determinati gn̄is. q̄ tūc ꝓcedēt ex veris ꝛ necessarijs. iō h̄ posito nō interrogaret: q̄ nō hr̄et viā ad cōcludēdā vtrāq̧ ptē ꝯdictionis: cū non sit pōle vtrāq̧ veram esse. demonstrator ergo quia procedit ex veris ꝛ necessarijs ꝛ immediatis causis conclusionis non interrogat. sed interrogat dyalecticus qui procedit ex probabilibus ꝛ communibus.

¶ Si aūt idē est syllogistica interrogatio ꝛ ꝓpositio contradictionis. Propositiones aūt sunt ſm vnāquāq̧ sciam ex qbus est syllogismus. Scdm̄ vnāquāq̧ erit vtiq̧ aliqua interrogatio scibilis. ex quibus qui est ſm vnāquāq̧ sciam proprius sit syllogismus.

Argu. ¶ Quod si eadem est interrogatio ratiocinatiua: ꝛ propositio contradictionis: sunt autem in vnaquaq̧ scia propositiōes ex quibus vniuscuiusq̧ propria cōficitur ratiocinatio. Erūt porro quedam interrogationes ad singulas scientias attinentes. Ex quibus fit cuiusq̧ ꝓpria ratiocinatio.

D ¶ Postq̧ phs determinauit q̄uo scie se hēant circa cōia h̄ determinat q̄uo se hēant circa propria. Circa quod mouet q̄ōnes q̄ possunt hīe ortum ex ꝑcedētibus ꝛ soluit illas ibi (Qm̄ q̄ sunt geometrice interrogationes.) ¶ Ad euidētiam aūt ꝑme partis sciēdū ꝙ proprioꝝ q̄dam spectant ad opponētē. q̄dam ad r̄ndētē. q̄dā ad vtrunq̧ ad opponētē spectat ꝓponere ꝛ interrogare. ad respondētē respondere. ad vtrūq̧ aūt spectat disputare. phs ergo determinans de ꝓprijs vniuscuiusq̧ discipline tria facit. q̄ primo ostēdit ꝙ quelibet scia hȝ proprias ꝓpōnes ꝛ ꝓprias interrogationes q̄ videtur spectare ad opponētē. scdo ait. ꝙ hȝ ꝓprias rōnes q̄ videntur spectare ad r̄ndētem. 3° ondit ꝙ hȝ ꝓpas disputationes que videntur spectare ad vtrūq̧. scda ibi (Nec est omnem vtiq̧) tertia ibi (Si aūt disputat.) Circa primū tria facit. q̄ primo on̄dit ꝙ scia hȝ ꝓprias ꝓpositiones ꝛ interrogatiōes. 2° subdiuidit ipsas interrogatiōes. 3° on̄dit vsq̧ ad quē terminū interrogationes hꝭ se extēdāt. secunda ibi. (Sȝ ex qbus aut demr̄at) tertia ibi (Et de his quidē rōnē (Circa ꝑmū duo facit. q̄ ꝑ facit quod dictum ē. vȝ. ꝙ quelibet scia hȝ proprias interrogationes sicut habȝ ꝓprias passiones. 2° ex h̄ cōcludit ꝙ nō q̄libet interrogatio ē cuiuslibet scie vt ꝙ nō quelibet interrogatio est medicinalis nec queliȝ geometrica ibi (Manifestū est itaq̧) Dicit ergo ꝙ (si interrogatio syllogistica) su. est que est ad vtranq̧ partē ꝯdictiōis (ꝛ ꝓpō ꝯdictiōis). i. ꝓpō accipiēs alterā partē ꝯdictionis (est idem. ꝓpōnes aūt) su. sunt ꝓprie (ſm vnāquāq̧ sciam ex qbus est syllo vtiq̧ ſm vnāquāq̧ sciam erit

E aliquis interrogatio scibilis) su. ꝓpria (ex quibus) quidē interrogationibus scibilib⁹ (ſm vnāquāq̧ sciaȝ sit syllo ꝓprius.) ¶ Notandū aūt ꝙ interrogatio syllogistica est

F ꝓprie de ꝯclōne ꝛ est ad vtranq̧ partē cōtradictionis: sȝ ꝓpositio ꝛ maxie ꝓpō demr̄atiua est determinate ad alteram ptē ꝯdictiōis. ¶ Notādū ēt ꝙ illud idē quod ē interrogatio ꝛ quod est ꝯ in vno syllo demonstratiuo pōt postea eē ꝓpō in alio syllo demonstratiuo. hoc ergo mō idē est interrogatio syllogistica que est ad vtrāq̧ partē ꝯtra

dictionis ꝛ ꝓpõ demõſtratiua q̃ eſt determinate accipiẽs al
h terã ptẽ ꝯdictionis. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ phs h nõ intẽdit ar
guere. vult. n. ꝓbare ꝙ q̃libet ſcia demõſtratiua hꝫ ꝓprias i
terrogatiões. q2 hꝫ ꝓpões ꝓprias. nã ſi i ſcia idẽ ẽ ꝓpõ ꝛ
interrogatio: ꝛ ſcia demõſtratiua hꝫ ꝓprias ꝓpões q2 ꝓ
cedit ex ꝓprijs ꝑncipijs ex qb⁹ ꝯſtituit ſyllm. ꝯñs ẽ g ꝙ
ſicut ſũt ꝓpe ꝓpões i vnaq̃q3 ſcia ex qb⁹ ſiũt ꝓprij ſylli
ſm illã ſciam ſicut ſũt in q̃libet ſcia ꝓpe iterrogatiões ex
i qb⁹ pñt fieri ſylli in vnaq̃q3 ſcia. ¶ Dubitaret forte aliqs
q2 vr phs ſibi ꝯdicẽ. dixerat. n. ſupra ꝙ demõſtrantẽ nõ ẽ. i.
nõ cõtingit iterrogare. h ãt loquẽs de ſciẽtijs demõſtratiuis
dit ꝙ ſũt ibi ꝓpe iterrogatiões ſicͫ ꝛ ꝓpe rñſiões. ¶ Dõꝫ
ꝙ demõſtrator iterrogat ꝛ nõ iterrogat. iterrogat de ꝯnib⁹
ſed nõ interrogat de ꝑmiſſis. dyalecticus aũt põt interro
gare de vtriſq3. demõſtratori aũt ſi negenť ꝯnes hꝫ vias ad
demõſtrandũ eas idõ põt iterrogare d̾ ipſis ſꝫ ſi negãť ei ꝑn
cipia nõ hꝫ viã ad ꝓbãdũ ea. i. nõ dꝫ iterrogare de ipſis: ſꝫ
i dꝫ ea aſſumere tãq̃ p ſe vera. ¶ Aduertẽdũ tñ ꝙ lꝫ tam
dyalecticus q̃ demõſtrator poſſint interrogare de ꝯne: alr
tñ ꝛ alr: q2 dyalectic⁹ põt iterrogare de ꝯne vt ꝓbet vtrã
q3 ptẽ ꝯdictionis. demõſtrator võ ſic põt interrogare de ꝯ
ne vt ꝯcludat alterã pᵗẽ tñ. vꝫ. ptẽ verã. Duplr g̃ dr iter
rogatio dyalectica a demõſtratiua. ꝑ q2 dyalectic⁹ põt tam
de cõclonib⁹ q̃ de ꝑmiſſis interrogare demonſtrator võ
interrogat ſolũ de concluſionibus. Rurſus dyalecticus
ſic interrogat vt q̃cũq3 pars negeť ſi velit poſſit oppoſi
tũ cõcludere. demõſtrator g̃ ſic interrogat vt non niſi partẽ
verã demõſtrare poſſit. vñ dicimus demõſtratorẽ nõ interro
gare q2 nõ interrogat de ꝑmiſſis nec de ꝑncipijs. vel dici
mus eũ nõ interrogare q2 nũq̃ ſic interrogat vt q̃cunq3
partẽ dictã ꝯcludere poſſit ſed ſolũ partẽ verã mõſtrare
k põt. ¶ Ulterius aũt dubitaret aliqs de eo qd dr in lra ꝙ
ſunt interrogatiões ſcibiles in vnaquaq3 ſcia ex qb⁹ ſiũt
ſylli ſm illã ſciam. Cõtra. demõſtratiua interrogatio nõ eſt
premiſſa ſed ꝯcluſio. cũ ergo ex ꝯnibus nõ ſiãt ſylli ſꝫ ad
cõcluſiones: ex interrogationibus nõ ſiẽt ſyllogiſmi ſed
l ad interrogationes. ¶ Dicendũ ꝙ duplex eſt demõſtratio.
oſtenſiua. ꝛ ad ipoſſe. in demõſtratione oſtẽſiua demõſtrator nõ
interrgogat de premiſſis ſed aſſumit eas vel tãq̃ p ſe no
tas: vel tanq̃ ex p ſe notis oſtenſas. tñ põt ſi vult interro
gare de cõcluſionibus. ſꝫ nõ eſt incõueniẽs ꝙ id qd ẽ cõ
cluſio in vna demõſtratione ſit ꝑmiſſa in alia demonſtratio
ne. ex interrogationibus g̃ pñt fieri ſylli demõſtratiui: q2 ex
interrogationib⁹ ꝛ ꝯnibus demõſtrationũ ꝑcedẽtiũ pñt fie
ri premiſſe ꝛ ꝓpões demõſtrationũ ſequẽtiũ. in demõſtratõe
aũt ad ipoſſe pꝫ magis eẽ verũ qd dr. ¶ Propter qd̾m ſci
m endũ ꝙ demõſtrator lꝫ poſſit interrogare de ꝯne demõſtratio
nis oſtẽſiue. tñ ſi vult põt abſq3 interrogatiõe ꝓcedẽ. pt. n.
aſſumere ꝑmiſſas ꝛ ꝯcludere cõclonẽ intẽtã. ſꝫ in demõſtra
tione ad impoſſe eſt q̃ſi neceſſariũ interrogare. iterrogat
enim demõſtrator de cõclone quamvult cõcludẽ p impoſſe:
vtrũ cõcedat eã aduerſarius vel nõ: quã ſi ꝯcedit hꝫ itẽrũ
ſi vero negat aſſumit id qd aduerſarius ponit ꝛ ꝯcludit
ex eo ad impoſſe. ex quo ipoſſibilr ꝯcluſo redit ſup id qd
aduerſarius dixerat. ꝛ oñdit eẽ falſum dictum aduerſa
rij ꝛ verũ eſſe ſuũ ꝓpoſitũ. g̃ in demõſtratione ad impoſſibi
le quodãmõ ex interrogationibus ſiũt ſylli q2 ex eo ꝙ in
terrogať aduerſari⁹. ꝛ ex eo qd aduerſarius dat ſit ſyl
logiſm⁹ ad ꝯcludẽdũ ipoſſibile ſꝑ g̃ in demõſtratione ad im
poſſibile demõſtrator interrogat d̾ ꝯclone quã vult ꝓba
re: ſꝫ ſi negeť illa ex oppoſito ei⁹ qd põt dici iterrogatio
q2 data fuit ab interrogato adũſario ex tali interrogatio
ne. ꝛ ex eo ꝙ adũſarius interrogat⁹ dedit ꝯcludiť ipoſſe
ꝑꝑ qd deſtruiť qd adũſarius ꝯceſſit ꝛ aſtruiť qd demõſtra
tor intendit. pꝫ g̃ quõ ex interrogationibus ſiunt ſylli de
mõſtratiui tã oſtẽſiui q̃ ad impoſſe. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Manifeſtũ ergo ꝙ nõ ois iterrogatio geo
metrica erit neq3 medicinalis: ſilr ãt ꝛ i alijs.
¶ Patet ergo non omnem interrogationem Argu.
geometricam eſſe: nec ad medendi artem om
neꝫ accomodari ꝛ pari modo de ceteris.
¶ Cõcludit ex dictis ꝙ nõ q̃lꝫ iterrogatio cuiuſlꝫ ſcie ita
ꝙ q̃lꝫ iterrogatio ẽ geometrica nec quelibet ẽ medicina
lis. ideo ait (Manifeſtum eſt itaq3 ꝙ non omnis interro
gatio erit vtiq3 geometrica nec medicinalis. Similr aũt
ꝛ in alijs) ſciẽtijs ſu. ſc hꝫ ꝙ nõ quelibet interrogatio eſt
cuiuſlibet diſcipline. ¶ Deinde cũ dicit.
¶ Sꝫ ex qb⁹ aut demõſtrať aliqd de quib⁹ geome
tria eſt aut ex eiſdem demonſtranť geometri
ce ſicut in ſpeculatiua. ſilr aũt in alijs.
¶ Sed aut ea ex quibus aliquid oſtenditur: de Argu.
quibus eſt ipſa geometria: aut ea que ex eiſdẽ
demonſtrantur: ex quibus geometria demõ
ſtrat: qualia ſunt perſpectiua idem eſt ꝛ in ce
teris intelligendum.
¶ Poſtq̃ oñdit ꝙ quelꝫ ſcia hꝫ ſuas iterrogatiões ꝛ ſuas
ꝓpões ſubdiuidit ꝛ diſtiguit hꝫ iterrogatiões ꝛ ꝓpoſi
tiones oſtẽdens quot modis põt dici ꝓpõ vel interroga
tio geometrica vel alicui⁹ alteri⁹ ſcie. põt. n. h dici duplr
vl reſpcũ illi⁹ ſcie. vl reᵘ ſcie ſubalternate: vt pt dici ꝓpõ
geometrica vl q2 p eã aliqd ꝓbet geometria. vl q2 p eã ſi
aliqd ꝓbet geometria ſꝫ eã ſolũ d̾clat. ꝓbat tñ p eã aliqd
ꝑſpectiua. Cõtinueť ãt ſic. nõ oẽs ꝓpões ſũt geoᶜᵉ (ſed)
dñr ꝓpões geoᶜᵉ ꝛ. aut (ex qb⁹ demõſtrať aliqd de qb⁹ eſt
geometria). q. d. ꝙ dñr ꝓpões geoᶜᵉ ex qb⁹ demõſtrať ali
qd in geometria (aut) ſu. ſunt ꝓpõne geoᶜᵉ ſi (ex eiſdẽ de
mõſtranť geoᶜᵉ) g̃ in ſcia iferiori ꝛ ſubalternata (ſicͫ ſpecula
tiua) vl ꝑſpectiua. ¶ Nõndũ ãt ꝙ nõ ẽ ꝓpõ geoᶜᵃ niſi ſit n
in terminis geometricis. tñ q2 ꝑſpectiu⁹ multa aſſumit q̃
ſũt declata in geometria: idõ ꝯtingit aliqñ ꝙ aliqd ẽ ſolũ
ꝯ in geometria qd poſtea ẽ ꝑnᵐ in ꝑſpectiua. illa g̃ ꝯ geo
metrica quã aſſumit ꝑſpectiu⁹ vt ꝑnᵐ põt dici ꝓpõ geo
metrica. q2 ꝛ ſi p eã nihil ꝓbet geometra ſꝫ ſolũ p ipaꝫ cõ
cludat. ꝓbať tñ p eam aliqd geometrice i ꝑſpectiua: idõ ſi
ue ex geometricis ꝓbeť aliqd in geometria ſiue ſi ex eiſ
dẽ geometricis ꝓbeť aliqd i ꝑſpectiua q̃cũq3 mõ ſiat ꝓ
põnes geometrice dici pñt. ¶ Dubitaret forte aliqs q2 vr o
falſum eẽ qd hic phs ait ꝙ aliud eſt ꝓpõ aliud ẽ interro
gatio ſicut aliud ꝑmiſſa ꝛ aliud eſt ꝯ. Illõ g̃ p qd demõſtrať
aliqd in ꝑſpectiua lꝫ poſſit eẽ interrogatio ꝛ ꝯ geometri
ca: mõ erit tñ ꝯ geometrica: ſꝫ erit ꝓpõ ꝑſpectiua. ¶ Dõꝫ p
ꝙ ſꝑ organũ agit in ṽtute ſupioris agẽtis. ꝑſpectiu⁹ g̃ vt
accipit aliqd geometria eſt organũ ꝛ inſtrm geometrie.
idõ ſignanter ait phs ꝙ ex eiſdẽ aliqd oñdiť geometrice i
ꝑſpectiua. nam ꝑſpectiua non põt aliqd demõſtrare ex geo
metricis niſi demõſtret geometrice. i. niſi demõſtraret in
ṽtute geometrie. ſicut g̃ id qd facit organũ in virtute ſu
perioris agentis magis efficiť a ſuperiori agẽte q̃ ab or
gano. q2 cã primaria plus eſt influẽs q̃ ſcd̾aria. ita illud
qd demõſtrat ꝑſpectiuus geometrice vel p geometriam
magis demõſtrat p geometriã q̃ per perſpectiuam. acci
piamus ergo enunciationem que eſt quid cõmune ad ꝓ
poſitionẽ ꝛ ꝯnẽ. diceť g̃ enunciatio geometrica que ſit in
terminis geometricis: ſed hec enunciatio geometrica di
cetur geometrica ꝓpoſitio qñ p eam aliqd cõcludit geo
metrice. nã hoc ſonat ꝓpoſitio quaſi ꝓ alio poſitio. vñ ꝑ
miſſe ſunt per ſe ꝓpoſitiones q2 ſunt poſitiones ꝓ alio. i.
pro cõcluſione. cũ ergo geometria dicatur ꝯcladẽ duplr.

vel in scia ꝓpria vel in scia subalternata. Qꝫ autem id qḋ ꝯcludit in scia ꝓpria vt in geometria ꝯcludat geometra non est dubium. Et id quod concludit ꝑ enunciationem geometricam in perspectiua dubium eē non debet quin illud plus ꝯcludat geometra q̄ꝫ ꝑspectiuus qꝛ plus agit ꝑncipale agēs q̄ꝫ instrm. erit g̃ ꝓpō geometrica ois enunciatio ꝑ quam cōcludit aliquid geometra vel in propria scia vel in subalternata. ¶ Deinde cuꝫ dicit.

¶ Et de his quidem rōnem contingit ponendam esse ex geometricis principijs ⁊ conclusionibus: sed principioꝝ non ponendaꝫ rationem esse geometrie secundū q̄ꝫ est geometria similiter autem ⁊ in alijs scientijs.

Argir. ¶ Atqꝫ de his ipsis reddenda quoqꝫ ratio est ex geometricis principijs: conclusionibusue sed de principijs non est reddenda ratio geometre: vt est professor geometrie: eadem sunt ⁊ in ceteris scientijs obseruanda.

¶ Ostēso quō scia q̄lꝫ demrfatiua hꝫ ꝓprias interrogationes ⁊ ꝓpōnes. ⁊ declarato quot modis dr ꝓpō geometrica vel ſm quācūqꝫ aliā sciam. hic vult ondere vsqꝫ ad quē terminū se extēdūt tales ꝓpōnes ⁊ interrogatiōes. nā terminus est cum deuētū est ad ipsa ꝑncipia. illa. n. nō interrogant nec reddit de eis rō in scia spāli. iō ait (Et d̄ his qdē). i. de ꝯclusionib⁹ vel (de his qdē) su. que demōstrāt in geometria (⁊ rōnē ponēdā eē ex geometricis ꝑncipijs ⁊ ꝯnibus. sꝫ ꝑncipioꝝ rō ponēda non ē geometre) idest a geometra (ſm ꝙ geometra. Simil'r aūt ⁊ in alijs scientijs) nulla. n. scia spālis reddit rōnē suoꝝ ꝑncipioꝝ terminus g̃ in talibus est cū deuētuꝫ est ad ꝑncipia. talia enim nō vlteri⁹ interrogāt nec reddit de eis vlteri⁹ rō in scia spāli nisi forte reddat in scia supiori vel in scia cōi.

¶ Notādū ergo ꝙ de iterrogationib⁹. i. de ꝯnibus redditur rō ꝑ ꝓpōnes siue ꝑ ꝑmissas. ꝯclusiones g̃ resoluūt in ꝑmissas. ꝑmisse aūt ille si hūt ꝓpōnes ꝑores i illa scia resoluunt ⁊ reddit de eis rō ꝑ alia ꝑncipia vel ꝑ alias ꝑmissas. totiēs aūt fit talis resolutio cōclonū in ꝑmissas. ⁊ totiens reddit talis rō de cōclusionib⁹ ꝑ ꝑmissas donec deuētū sit in ipsa ꝑnª q̄ nō resoluunt in alia nec reddit d̄ eis

A rō in illa sciatꝫ ibi est stat⁹ ⁊ terminus. ¶ Notandū ē qḋ ait ꝙ de his q̄ demrfant in geometria redditur rō ex geometricis ꝑncipijs ⁊ ꝯnibus. qꝛ qḋ est cōclo in vna demōstratione pōt eē ꝑnᵐ in alia. ex talibus g̃ q̄ sunt ꝑncipia ⁊ ꝯclones pōt reddi rō de his q̄ demonstrant in geometria. vel pōt aliter exponi. nā vt dem̄ est quod ē cōclo in demrfatione vna pōt eē rō ⁊ ꝑncipiū in alia demrfatiōe tñ hꝫ ꝯnes non perfecte reddūt rōnē alicuius alteri⁹ nisi ipse resoluant in alia. i. in ꝑnª. g̃ non ex ꝯnibus tm̄ sed ex cōclonibus ⁊ ꝑncipijs in aliq̄ scia reddit rō de his. i. de oib⁹ illis su. q̄ demrfant in illa scia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neqꝫ omnem est itaqꝫ scientē interrogationem interrogare: neqꝫ secundum omne iterrogatū respōdere de vnoquoqꝫ: sed que sunt secundum scientiam determinatam.

Argir. ¶ Nec igitur artificem quemqꝫ queuis percōtari: nec ad quamuis interrogationem de singulis respondere oportet: sed ea tantum que in scientia sua determinata sunt.

¶ Ondit ꝙ q̄lꝫ scia hꝫ ꝓprias rñsiones dicēs (itaqꝫ nec ē). i. nō ꝯtigit (vnūquēqꝫ sciētē iterrogare oēm iterrogationē nec ſm oē iterrogatū rñdē de vnoquoqꝫ: sꝫ q̄ sūt ſꝫ sciaꝫ determinatā). q. d. ꝙ sicut scia hꝫ ꝓprias iterrogatiōes ita hꝫ ꝓprias rñsiōes. ⁊ sic nō spectat ad sciaꝫ aliq̄ꝫ spālē iterrogare q̄ꝫlibꝫ iterrogationē ita nō spectat rñdē ad qḋlꝫ iterrogatū nec rñdē ad qḋ lꝫ rñsum: sed talia moderāda sunt ſm ꝙ requirit scia determinata i qua fiunt hꝫ iterrgationes ⁊ responsiones. ¶ Deinde cuꝫ dicit.

¶ Si aūt disputat aliquis cuꝫ geometra ſm ꝙ geometra manifestum est qm̄ ⁊ bñ si ex his aliquid demonstret: si vero non: non bene.

¶ Quod si quispiam cuꝫ geometra vt geometra est: sic disseruit: patet ⁊ bene illuꝫ esse disceptaturum: si ex his extenderit aliquid: quod si non hoc disseruerit modo: non bene sine dubio disceptabit. Argir.

¶ Postq̄ꝫ ondit ꝙ q̄lꝫ scia hꝫ ꝓprias iterrogatiōes ⁊ ꝓpōes q̄ spectāt ad opponētē: ⁊ qḋ hꝫ ꝓprias rñsiones q̄ spectāt ad rñdentē nūc ondit ꝙ hꝫ ꝓprias disputatiōes q̄ spectāt ad vtrūqꝫ. Circa qḋ duo fac. qꝛ ꝑ fac qḋ dem̄ ē. 2ᵒ ꝓbat qḋ dixerat ibi. (Māifestū ē āt) Dic g̃ (Si āt disputat) su. geometra (cū geometra ſꝫ ꝙ geometra maniᵐ ē ꝙ bñ) su. disputat) su. q̄ sūt ꝓpria geometrie (aliqd demrfat si vō n̄). i. si nō disputat geometrice (n̄ bñ). q. d. ꝙ geometra hꝫ ꝓpriā disputationē. vꝫ. geometricā disputatiōeꝫ: iō si disputat cū geometra geometrice bñ fit si n̄ male. ¶ Deiñ. c. d.

¶ Manifestum est autē qm̄ nō arguit geometram sed aut secundum accidens.

¶ Patet etiam illum nō redarguere geometram nisi per accidens. Argir.

¶ Probat qḋ dixerat. Circa qḋ duo fac: ſꝫ ꝙ 2ᵒ ꝓbat itētū 2ᵒ ibi (Quare n̄ vtiqꝫ.) In ꝑᵒ ꝑtē itēdit talē rōnē. qcūqꝫ nō arguit geometrā nō bñ disputat cū geometra. sꝫ nō disputās geometrice n̄ arguit geometrā nisi fote ꝑ accñs. g̃ talis nō bñ disputat cū geometra. de hac aūt rōe pōit solū minorē vbi stat tota v'tᵒ medij. d. (manifestū) su. ē ꝙ nō ē bonū disputat si geometrice cū geometra (ꝙ) ꝑ qꝛ su. sic disputās (n̄ arguit geometrā sꝫ aut) su. si arguit eum h̄ ē (ſꝫ accñs.) ¶ Notādū āt ꝙ disputās nō geometrice ⁊ vt puta disputās musice ꝑ se pōt arguē musicū. si āt arguit

B geometrā h̄ erit ſꝫ accñs. vtputa si ꝯtigat eum eē geometrā ⁊ musicū: q̄ posito exq̄ arguit ꝑ se music⁹ ⁊ ille music⁹ est geometra seqt ꝙ arguat geometra ꝑ accñs. ꝑ se. n. n̄ pōt argui nec redargui nec icrepari geometra ſm ꝙ h⁹ ⁊ si nesciat rñdere in nō geometricis nec ex hoc arguit nec ꝓbat ꝙ nesciat geometrā. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quare non vtiqꝫ erit in nō geometricis de geometria disputādū. Latebit enim praue disputantē. silr aūt ⁊ in alijs se hꝫ scientijs.

¶ Quamobrē inter ignaros geometrie de geometria disserendum non est: latebit enim is q dixerit praue. In ceteris etiam sciētijs res sese habet similiter. Argir.

¶ Adducit ad h̄ idē rōnē 2ᵐ. Format āt sic rō. i q̄cūqꝫ scia latet ꝑue disputātē illa disputatio n̄ ē ſꝫ illā sciaꝫ vel illa disputatio nō fit bñ ſm illā sciam: sed disputās de geometria in nō geometricis. i. in his q̄ nō sūt ꝓpria geometrie latebit artem geometricam su. tūc praue disputātē. ergo talis disputatio non bñ fit ſm talem artem. de hac ratione ponit minorē vbi stat tota v'tus medij. d. (Quare non vtiqꝫ erit disputandum de geometria in non geome-

tricis).i.in his que non sunt ꝓprie geometrie (latebit.n.)
su.tunc (praue disputantez).i.latebit ⁊ nõ poterit cogno
sci p geometriã i tali disputatiõe vtꝝ praue vel bñ dispu
tetur (Silr ⁊ in alijs sciẽtijs se hẽbit).q.d.ꝙ sicut non de
bemus disputare de geometria in non geometricis ⁊ in
alijs q̃ nõ sunt ꝓpria geometrie.silr ⁊ in alijs sciẽtijs de/
bemus disputare nisi in his q̃ sũt ꝓpria vniuscuiusq; scie

C ℭ Notãdũ aũt ꝙ ars dz eẽ regula oiuz eoꝝ q̃ ptinẽt ad
illã artẽ.sicut g̃ p regulã cognoscit' qd bñ ⁊ qd male oiuz
depẽdẽtiũ ab illa regula sic per artẽ aliquã vt p geome/
triã debemus cognoscẽ oia q̃ spectãt ad ipsam vtrũ pra/
ue vel bene fiant illa.⁊ qꝛ disputatio cuiuslibet artis est
maxime de spectantibus ad ipsam artẽ non bene dispu/
tatur ꝭm aliquam artez nisi cognosci possit per illam ar/
tem vtrum praue vel bene disputetur.

T.c.28. ℭ **Quoniam autem sunt geometrice interro/
gationes nonne sunt ⁊ non geometrice?**

Argir. ℭ **Cum autem interrogatione sint geometri/
ce: sunt ne ⁊ in geometrice.**

ℭ Postq̃z auctor ondit qũo artes doctrinales se habẽt cir
ca pncipia ꝓpria. In pte ista circa artes ipas doctrinales
mouet quasdam qõnes ⁊ soluit. Circa qđ tria facit.qꝛ p̃
mouet hꝰ qõnes.scđo subiungit qõnuz solutiões.tertio
ad cõmẽdatioẽ artium doctrinalium ondit ꝙ in talibꝰ
artibꝰ accidũt pauciores deceptiones q̃z in alijs.2ª ibi
(Scđm geometriã aũt 3ª ibi (Hec aũt sunt vt vid.) Circa
primũ tria facit.ꝭm ꝙ tres qõnes mouet.qꝛ pmo mouet
qõnes de ꝯnibus.2º de pmissis.3º de ipsis syllis.scđa ibi
(Et ꝭm vnãquãq;) tertia ibi (Et vtruz ꝭm ignorantiam)
Dicit g̃ (Qm̃ aũt sunt interrogatiões).i.ꝯnes (geometri
ce nonne sunt ⁊ non geometrice?) Est ergo pma questio
ꝙ cũ sint aliq̃ interrogatiões geometrice vt ille q̃ ꝯclu
dunt' ex pncipijs geometricis vtꝝ sint aliq̃ interroga/

D tiones nõ geometrice. ℭ Dubitaret forte aliqs qꝛ vĩ ista
qõ nulla eẽ.nã satis ẽ p habita manifestũ ꝙ quelibet ars
hz ꝯnes ⁊ interrogationes ꝓpas sicut hz ꝓpas pmissas.
⁊ ꝓprias ꝓpõnes. Rursus h̃ ẽt satis apparet p aliđ dictũ
superius ꝙ non ois interrogatio est geometrica.frustra
g̃ hic q̃rit' vtrũ sint aliq̃ nõ geometrice interrogatiões

E ℭ Dicẽdũ ꝙ interrogationes ad geometriam psũt se hr̃e
q̃druplr̃ nã aliq̃ sunt interrogationes q̃ sequunt' ex pn
cipijs geometrie.⁊ sũt in geometria.aliq̃ võ sequunt' ex
pncipijs geometrie.sz nõ sũt in geometria:sz in arte alia.
aliq̃ võ nec sunt in geometria nec sequũt' ꝓpe ex pncipijs
geometrie.psũt tñ videri ex pncipijs talibꝰ sequi. aliq̃
võ nec sunt in geometria nec sequunt' ex pncipijs geome
trie: nec hñt apparẽtiã ꝙ sequãt' ex talibꝰ pncipijs.con/
clusiones.n.geometrice q̃dã sunt in geometria.⁊ sequũt'
ex pncipijs geometrie.verum qꝛ ex pncipijs geometrie
non solũ cõcludunt' cõclõnes geometrie sed ẽt ꝯcludunt'
multe cõclusiones pspectiue.cõclusiones ille pspectiue
q̃ ꝯcludunt' ex ꝓpositionibꝰ geometricis nõ sũt i geome
tria.ꝯcludunt tñ ex ꝓpõnibꝰ geometrie. Est aũt assigna/
re tertium modũ circa talia arismetrica in multis hz affi
nitatẽ cũ geometria.qꝛ q̃lz ẽ d̃ q̃ntitate:lz vna sit de q̃ntita
te cõtinua vt de magnitudine.alia de discretã vt de nũo.
pp hanc aũt affinitatẽ que est inter vtrasq; vtuntur eisdẽ
pncipijs cõibus: vt ꝙ oẽ totũ est maius sua parte.ꝙ si ab
equalibus equalia demas.ꝙ que vni ⁊ eidez sunt eadẽ.
⁊ ceteris talibus. Rursus que sunt vnius transferunt' ad
aliã vt q̃dratũ cubũ solidũ circulare que ꝓpria sunt ma/
gnitudini transferunt' ad nũos.⁊ dicitur numerus eẽ cu/
bus quadratus solidus ⁊ circularis.pp hanc ergo affi/
nitatis inter geometriã ⁊ arismetricã posset videri mult̃
ꝙ interrogationes ⁊ ꝯclõnes musice que sequuntur ex
pncipijs arismetrice ꝙ sequerent' ex pncipijs geometrie
ita ꝙ interrogatio musica eẽt aliquo mõ geometrica.qđ
falsum ẽ.ꝙ si asseras vex eẽ eo.ꝙ eisdẽ pncipijs cõibꝰ vta
tur hec ⁊ illa:iđ dicas ꝙ si sequit' ex principijs vnius ꝙ
sequitur ex pncipijs alterius. qꝛ eadẽ sunt pncipia cõia
hic ⁊ ibi. sic dicẽs deciperis p fallaciã accñs.qꝛ pncipijs
cõibus in sua cõitate non vtitur nec hec nec illa:sed q̃/
libet accipit de eis q̃ntũ reqrit genus subiectum suũ conclusiões
ergo musice qꝛ sequunt' ex pncipijs cõibꝰ applicatis ad
nũos:non aũt ad magnitudines.iđ tales ꝯclões si redu
cunt' in arismetricã extraneũ est ab eis ꝙ reducãt' in geo
metriam. tales ergo conclusiones ⁊ tales interrogatões
vz.musice.⁊ si videant' alicui esse geometrice:ꝭm vitatez
aũt nullo mõ sũt geometrice. q̃rto aũt mõ se possunt hr̃e
interrogationes.qꝛ nec sunt in geometria nec ꝯcludunt'
per pncipia geometrie nec vident' esse in tali arte nec con
cludi p pncipia talis artis:notũ aũt erat per precedentia
ꝙ erant interrogationes aliq̃ nõ geometrice vt ille q̃ nec
erant in terminis geometricis nec concludebant' p prin/
cipia geometrica nec videbant' eẽ talia nec concludi p ta
lia.sed nondum notũ erat vtrũ eẽnt interrogatiões geo/
metrice vel non ille q̃ lz nõ concludant' p pncipia geome
trie.posset tñ videri alicui ꝙ cõcluderẽtur per talia pnci
pia cuiusmodi sunt interrogationes musice.pp hoc bo/
num fuit de talibus mouere questionem. ℭ Ulteriꝰ for/ F
te dubitaret aliqs.vtrũ ois iterrogatio geometrica pos/
sit dici ꝓpõ geometrica ⁊ ecõuerso.⁊ qđ dictũ est de geo
metrica ꝓpõne ⁊ interrogatione intelligẽdum ẽ de cete/
ris spãlibus artibus. ℭ Dõm ꝙ ꝓprie loquẽdo aliqua G
enunciatio est geometrica ꝓpositio ⁊ geometrica iterro/
gatio.aliq̃ est ꝓpõ geometrica sz nõ ẽ interrogatio geo/
metrica.aliq̃ est geometrica interrogatio ⁊ põt dici ꝓpõ
nõ geometrica vt ꝙ triãgulus habeat angulũ extrinsecũ
est iterrogatio geometrica.qꝛ cõcludit' p pncipia geome
trica ⁊ est ꝓpõ geometrica.qꝛ hec q̃ ẽ cõclõ vnius demõ
strationis accipit' vt pmissa ⁊ vt pncipiũ alteriꝰ demr̃atio/
nis.hr̃e.n.angulũ extrinsecũ vt ꝓbat' p lineã cadẽtẽ eq̃ di
stãtẽ tertio lateri.⁊ probat habẽ tres.vt g̃ ꝓbat' ⁊ ꝯcludi
tur geometrica sic est interrogatio geometrica.sz vt pro/
bat ⁊ concludit aliqd sic ẽ ꝓpõ geometrica:sz de puncto
ad pũctũ rectã lineã ducẽ decet sic ẽ ꝓpositio geometrica
qꝛ ꝓprie nõ ẽ geometrica interrogatio:sz magis ẽ iterro
gatio nãlis.geometra.n.multa ꝓbat p hoc pncipiuz.de H
pũcto ad pũctũ rectã lineã trahẽ.iđ põt dici ꝓpõ geome
trica.verum qꝛ geometria non hz vñ probet ꝙ dictum ẽ
nõ interrogat de eo.iđ non ꝓprie ẽ interrogatio geome/
trica.põt tñ eẽ interrogatio nãlis qꝛ nãlis de hoc interro
gare põt.qꝛ pt h̃ ꝓbare.ꝓbat.n.ꝙ iter q̃lz duo pũcta ca
dit linea media.sic ẽt põt eẽ iterrogatio geometrica si geo
metra eam ꝓbat ⁊ cõcluderet tñ nõ erit ꝓpositio geome
trica si p eam nihil probet. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ **Et que ꝭm vnãquãq; sciam ⁊ que ꝭm igno/
rantiam quãlibet geometrice sunt.**

ℭ **Et interrogationum ee que ab ea prodeunt** Argir.
**ignoratione que est dispositio geometrice ne
sunt: ⁊ in quacunq; facultatum similiter.**

ℭ Mouet scđam qõnẽ de pmissis.d. (Et ꝭm vnãquamq;
sciam quelibz).s.ꝓpõnes (ꝭm ignorantiam nõ geometri
ce sunt).i.sũt ne geometrice tales ꝓpõnes? Est g̃ qõ vtrũ
ꝓpõnes.i.q̃cunq; q̃ sunt ꝭm ignorantiam ꝭm vnãquãq;
sciam: vtputa ꝓpõnes ꝭm ignorãtiaz geometrie si nõ sũt
geometrice vel si sũt geometrice. ℭ Notãdũ aũt ꝙ q̃dã D
sunt ꝓpõnes geometrice ꝭm sciaz geometrie vt palellas
nõ cõcurrẽ.angulos rectos eq̃les eẽ.⁊ tales ꝓpõnes sũt

vere. quas sciēs geometriā ponit ꝛ ꝓcedit. aliq̄ue vō sūt ꝓpōnes fm ignorantiā geometrie vt opposite eis. vz. vt paralellas .i. lineas eq̄ distātes concurrere. angulos rectos ineq̄les eē. tales.n. ꝓpōnes sunt false ꝛ sunt fz ignorātiam geometrie. qꝛ nullus assentiret eis nisi ignoraret geometriam. de talibus ergo que sunt fm ignorantiam geometrie q̄ritur vtꝝ sint geometrice vel non. ꝛ qδ dcm̄ est de ꝓpōnib⁹ fm ignorātiā geometrie itelligēdū ē de ꝓpōnib⁹ fm ignorātiā aliaꝝ artiū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et vtrum fm ignorantiam fit qui ex oppositis syllogismus aut paralogismus.

Argir. ¶ Preterea vtra ratiocinationum ab ignoratione proficiscitur: vtrum ea que ex oppositis constat: an ea que constructa est vitiose.

¶ Mouet 3ᵐ qōnē de ipo syllo. d. (ꝛ vtꝝ sylls fm ignorātiā q ē ex oppositis) ꝑncipioꝝ qδ ē. s. vtꝝ sylls talis q ē fm ignorātiā (fit sylls aut palogism⁹.) ¶ Notādū aūt φ sicut ex ꝓpōnib⁹ q̄ sūt fz sciaz geometrie fiūt aliq sylli ita ex ꝓpōnibus. q̄ sunt fm ignorātiā q̄ fiūt ex oppositis ꝑncipioꝝ. ꝛ ex oppositis vitati pñt fieri aliq sylli. q̄rit ḡ de illis syllis vtrū sint sylli vel palogismi. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Scdm geometriā aūt aut ex alia arte vt musica est interrogatio non geometrica.

Argir. ¶ At enim in geometrice interrogationes: aut ex geometria sunt: aut ex alia facultate: nā musica quidem interrogatio: si de geometria fiat in geometrica est.

¶ Soluit questiones ꝑdictas. Circa quod tria facit. fz φ tres qōnes ꝓposuit. primo ergo soluit questionē ꝑmam. 2° scdam. 3° tertiaz. scda ibi (De geometria aūt) tertia ibi (In doctrinis aūt) dicit ergo (fm geometriā aūt) sup. nō sunt musice interrogatiōes (aut) su. que (fiunt ex alia arte

A vt musica interrgoatio non geometrica. su. est. ¶ Notādum aūt φ spālem mentionē fecit hic de musica. qꝛ cum musica subalterneẛ arismetrice ꝓpter affinitatem arismetrice ad geometriā posset aliquis credere φ musice interrogationes q̄ cōcludūẛ ꝑ ꝑncipia arismetrice. nō ē aūt dubiū φ sunt aliq̄ interrogationes nō geometrice. sz talibus affinibus pōt dubiū eē. idō phs determinans hāc qδ nē ait tales interrogatiōes nō eē geometricas vt interrogationes musice non sūt geometrice. ¶ Deinde cū dicit.

¶ De geometria paralellas subire opiari geometrica quodammodo est ꝛ non geometrica alio modo.

Argir. ¶ At eque distantes putare concurrere: tum geometrica: tum in geometrica est.

¶ Soluit scdam qōnē vtrum ꝓpositiones fm ignorantiā geometrie sint geometrice vel non. ꝛ ait φ sunt aliq̄ mō geometrice aliquo mō nō. Circa φ duo facit. qꝛ ꝑ dat h⁹ solutionē. 2° solutionē datā declarat ꝛ manifestat ꝑ illẛ ibi (Dupl'r.n.) Dicit ergo (de geometria autē) vt ē qꝛ adinuicem (palellas subire) .i. cōcurrere (opinari geometrica

B quodammodo est ꝛ nō geometrica alio mō) ¶ Dubitaret forte aliqs qūo palellas ꝯcurrere opinari sit geometricū vno mō. ꝛ nō geometricū alio mō. ¶ Dōz φ geometricū pōt dici dupl'r fm māz ꝛ formā. Illud est geometricum fm mācharacterm quod fit in terminis geometricis. Illud ē aūt talis fm formā qδ ordinatur ꝛ componiẛ mō geometrico. nā in ꝓpōne termini se hñt vt mā. q ḡ dicit palellas concurrere: qꝛ loquitur in terminis geometricis loquiẛ ꝓpositionē geometricam fm māam. qꝛ termini ex quib⁹

cōposita est hꝰ ꝓpositio sunt geometrici. non aūt loquiẛ ꝓpositionē geometricā fm formā. qꝛ ꝓpositio illa nō est ordinata mō geometrico. geometra.n. nō diceret φ h̄ ꝑdicatū concurrere dēret cōponiẛ cum paralellis: imo magis deberet remoueri ab eis. non enim diceret geometra paralellas cōcurrere: imo diceret oppositum. diceret.n. paralellas nō cōcurrere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Dupliciter enim ē hoc sicut arithmon: qδ est sine rithmo. altera quidem non geometrica est in non habendo. altera vero in praue habendo ꝛ ignorantia huius que ex huiusmodi principijs contraria est.

¶ Duplex est enim in geometricum: ꝛ perinde atq; informe: atq; alterum ex eo quia nihil habet geometrie: vt informe: quod vacat forma. Alterum ex eo quia aliquid eius praue cōplectitur: vt informe: quod turpem habet formam fedāq;. At hec ignoratio: ꝛ que ex talib⁹ est principijs geometrie contrarie est. Argir.

¶ Qδ dixerat manifestat ꝑ illẛ. d. (dupl'r.n. est hoc) .i. dupliciter ē nō geometricū (sicut) su. dupl'r dr̄ (arismon qδ ē sine rismo) vel sine rithmo: ꝛ expōit se dicēs (altera qdē) su. ꝓpositio (nō geometrica ē in non hñdo) .i. in nihil habendo de geometria. qꝛ nec est geometrica fm mām nec fm formaz sicut arismon pōt dici illud qδ nihil hz de rismo (altera vō) su. ꝓpositio dr̄ non geometrica (in praue habēdo) vt illa que hz terminos geometricos. sz hz eos praue ordinatos ꝛ compositos (Et ignorātia (.i. ꝓpō fz ignorantiam (que ex hꝰ ꝑncipijs) su. male ordinatis (est cōtraria vitati ꝛ scie geometrice hoc est) .i. est hoc mō nō geometrica nō φ nihil habeat: sed qꝛ praue hz. nō φ nullo mō sit geometrica: sz qꝛ est prauo modo geometrica.

¶ Notādū aūt φ arismō .i. sine rismo ꝛ sine cōsonātia dici pōt vel qδ nullā hz ꝯsonātiā vel qδ prauam hz. sic ꝛ non geometricā dici pōt vel φ nihil hz de his que spectāt ad geometrā vel qδ praue hz. ¶ Notandum ēt φ ꝓpō fm ignorantiā ē ex ꝑncipijs .i. ex ꝑncipijs ꝯrio mō sumptis. ꝛ ex principijs oppositis vitati. idō talis ꝓpō est ꝯria vitati ꝛ scie. ꝓpō.n. fm sciam est ꝑncipiū veꝝ ꝛ est ex terminis bñ cōpositis ꝛ ordinatis. ꝓpō aūt fm ignorātiā ē ꝑncipiū falsuz. ꝛ est ex ꝑncipijs praue ꝯpositis ꝛ ordinatis. C

¶ Notādū ēt φ ipsi termini sunt ꝑncipia ꝓpositionis. ꝓpositio ergo q̄ ē ex terminis hꝰ .i. ex terminis male adinuicē compositis ꝛ ordinatis diceẛ esse ex ꝑncipijs hꝰ .i. male cōpositis ꝛ ordinatis. ¶ Notādū ēt φ ex h̄ est soluta scda qδ. nā cū querebaẛ vtꝝ ꝓpōnes fm ignorātiam geometrie debēt dici geometrice vel nō geometrice dici dz φ dici debēt nō geometrice nō φ nihil habeant. sz qꝛ praue habent. ¶ Dubitaret forte aliqs cū ꝓpō fz ignorātiā geometrie sit geometrica vno mō: ꝛ nō geometrica alio modo. q̄re phs poti⁹ appellat eā nō geometricā q̄z geometricā ꝛ quare i loquēdo de hꝰ ꝓpōne potius distiguit de non geometrica q̄z de geometrica. ¶ Dōm φ id qδ ē tale fm māam est tale fm qd. qδ aūt est tale fm formam est tale simpl'r. qꝛ ḡ ꝓpō fm ignorantiā geometrie ē geometrica fm māz. qꝛ cōponiẛ ex terminis geometricis. idō est geometrica fm qd. qꝛ vō nō est geometrica fm formā qꝛ est male ordinata ꝛ cōposita fm illos terminos: idō nō est geometrica simpl'r. ꝛ qꝛ ab eo qδ est simpl'r dz fieri denoiatio: idō talis ꝓpō simpl'r: dici dz nō geometrica. phs ḡ i determinādo de tali ꝓpōne debuit distinguere de geometrico qδ cōpetit ei simpl'r. ¶ Deinde cum dicit.

(Right margin letters: D, E, F, G, H beside the corresponding notes.)

tx.c.29. ¶ In doctrinis aūt nō est paralogismus. similiter sic in dialogis eo q medium sit semp dupliciter. ⁊ de hoc enim omni. ⁊ hoc iterū dicitur de alio oi. q autē predicaē nō dicitur oē.

Argu. ¶ In mathematicis autem nō similiter fraus fit cum differitur: quia mediuz est semper duplex: nam alter extremorū de hoc omni: ⁊ hoc rursus identidem de altero dicitur: atqꝫ predicatum non dicitur omne.

¶ Soluit qōnē tertiam ondēs q syllā facti ex ꝓpōnibus sꝫ ignorātiā debēt dici potius syllā qꝫ palogismi. iō ait q (in doctrinis aūt). i. in sciētijs doctrinalib⁹ (nō ē simplr palogism⁹). i. nō cōmittiē i talib⁹ sciētijs palogism⁹ (sic in dyalecticis eo q p mediū) sup. vnū ⁊ idē (sit sp duplr) idest ꝯpareē ad duo. s. ad maiorē ⁊ minorē extremitatēꝫ (⁊ de h. n. oi). i. de oi medio su. dr ⁊ ꝑdicaē maior extremitas (⁊ iterꝝ hoc). i. mediū (oi de oi, alio). i. de oi minori
3 extremitate (qō aūt ꝑdicaē nō oi oē.) ¶ Notādū autē q signū vl'e poniē ad subm nō aūt ad ꝑdicatū. nulla ꝓpō ē va si ꝑdicatū vlr sumaē. in maiori ğ ꝓpōne vbi medium subijciē maior extremitas dr de oi medio. Signuꝫ ğ vl'e poniē ad mediū qō ibi subijciē. nō aūt ad maiorē extremitatē q ꝑdicaē. in minori vo ꝓpōne mediū dr de oi minori extremitate ita q ibi signū vl'e oē poniē ad minorēꝫ extremitatē q subijciē nō ad mediū qō ꝑdicatur. volēs ğ phs reddē cām q̄re signū vl'e oē nō ponaē in maiori ꝓpōne ad maiorē extremitatē nec i minori ad mediū: ait q id qō ꝑdicaē nō oi oē. ⁊ iō oē nō dꝫ addi ad ꝑdicatum. sꝫ ad
k subm. ¶ Notandū ē et vi rōnis phi in hoc ꝯsistere q i doctrinis siue fiāt syllā ex ꝓpōnibus scie siue ex ꝓpōnibus ignorantie illi syllā nō sūt palogismi sicut in dyalecticis. q nō sint paralogismi pꝫ. q2 seruāt modū ⁊ formā syllogisticā. modus aūt ⁊ forma syllogistica tolliē vel q2 non syllogiçamus in tribus terminis vel q2 illos tres terminos nō ordinamus ŝm modū ⁊ figurā. ğ cū in doctrinis ex qbuscūqꝫ ꝓpōnib⁹ syllogiçemus siue ex ꝓpōnib⁹ scie siue ignorātie si syllogiçamus in tribus terminis ⁊ seruemus modū ⁊ figurā q2 maior extremitas di de oi medio. ⁊ mediū de oi minorē extremitate. sic ğ faciēdo nō facim⁹ palogismū sꝫ syll'm. soluta ē ğ tertia qō. nā cū oi vtrꝫ syllā facti ex ꝓpōnib⁹ ŝm ignorātiā sint syllā vel palogismi pꝫ q tales syllā lꝫ peccēt in mā. q2 accipiunt ꝓpōnes falsas. non tñ peccāt in forma q2 erūt in tribus terminis. ⁊ seruabūt modū ⁊ figurā syllogisticā: iō nō erūt palogismi. q2 palogism⁹ dicit syll'm peccātē in forma. syllā ğ si nō habeāt aliud malū nec aliud peri̇ nisi q2 sunt ex ꝓpōnibus ignorātie peccabūt in mā ⁊ nō in forma iō nō erūt para-
L logismi. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄re ꝑdicatū nō oi oē. ⁊
M q̄re signū vl'e nō dꝫ addi ad ꝑdicatū. ¶ Dōm q ꝑdicatū tenet locū forme. subm vo locū māe. res aūt sp ꝯstat ex tota forma sua lꝫ nō sp ꝯstet ex tota sua mā. vñ in. 7. meta. scribiē q forma nō diuidiē nisi p māꝫ. oi. n. albedo qñta p superficiē q2 superficies ē subꝫ albedinis. tota tñ rō albedis ⁊ tota diffō albi reseruaē in q̄libet pte superficiei. ⁊ qō videm⁹ in naturis reꝝ ita in ipsis ꝓpōnibus vt tenēt hūc modū eē dꝫ. si ğ fieri talis ꝓpō. ois hō ē aial. q2 h ois hō subijciē aiali dꝫ q aial diuidaē ŝm diffōnē ois hois. ita tñ q tota rō ꝑdicati ⁊ totū id qō poniē in ꝑdicato reseruabiē i quolibet hoie. totū ğ ꝑdicatū diceē de q̄lꝫ pte subi. erit ğ sensus ois hō ē aial. sor. ē aial. calias ē aial. ⁊ sic de quolꝫ. sic ğ diceretē. ois hō ē oē aial. vel ois hō ē oē risibile. oporteret q totū ꝑdicatū vt totū hoc oē aial vel oē risibile diceretur de quolibet singulari hoie: esset ğ sor. oē risibile. ⁊

q2 hec stare non possunt ideo qō ꝑdicaē nō dr oē ⁊ signū vl'e ad predicatum addi non debet.

¶ Hec autem sunt vt videre est intellectu: sed in rationibus latet vtrum omnis circulus figura sit. si autem scribatur manifestuꝫ est. qō autem sunt carmina circulus: manifestū quoniam non est.

¶ Hec autem licet quasi cernere mentis perceptione: in differendi vero facultatis disceptionibus latent. Est ne omnis circulus figura: si designauerit patet: sed quidnam vltra: carmina ne sunt circulus: continuo patet non esse. Argu.

¶ Postqꝫ auctor circa doctrinales scias ꝓposuit q̄sdā qōnes. ⁊ soluit. In pte ista vt dicebaē ad cōmēdationē sciaꝝ doctrinaliū ondit q in eis nō fiūt deceptiōes sicut i alijs. ¶ Ad cui⁹ euidētiā sciēdū q in deceptiōibus est hic ordo q in aliquib⁹ magis decipiē hō p aliū vt i fallacijs in dictiōe: in aliqbus vo nō min⁹ p seipm vt i fallacijs ex dictione ꝓut vult phs i elēcis. duo ğ facit phs ŝm q duplr cōmēdat scias doctriales. nā p cōmēdat eas. q2 min⁹ decipiē hō in eis ŝm deceptiōes illas sꝫ qs magis decipiē p alium. 2° q minus decipiē in eis ŝm deceptiones illas p qs nō minus decipiē a seipso ibi. (ꝯtingit aūt quosdam.) Propter pmum sciendum q qs pōt magis decipi p aliū in aliquib⁹ duplr. p ex pte reꝝ de quib⁹ arguiē. 2° ex pte modi arguēdi. duo ğ facit ŝm q his duob⁹ modis ondit q min⁹ decipimur i doctrinalib⁹ qꝫ i alijs. scda ibi (Nō dꝫ autē instātiā) vel possumus alr diuidere ⁊ plani⁹. dicemus. n. q tria facit phs i pñti lectiōe ŝm q triplicē dñiaꝫ dat iter scias doctrinales. i. iter scias mathematicas q p antonomasiam dīr doctrinales: ⁊ scias alias ex qb⁹ tribus differētijs seqē q in doctrinalibus min⁹ decipimur qꝫ in alijs. Prima dñiaē q doctrinales scie magis se offerūt intell'ui qꝫ alie: ⁊ in eis magis arguim⁹ sensibilr qꝫ in alijs. Scda ē q in doctrinalibus nō instam⁹ nisi vlr: nō aūt instam⁹ ibi pticulalr sicut ⁊ i alijs. Tertia ē q in doctrinalib⁹ arguim⁹ magis ꝯuertibilr qꝫ i alijs. 2° ibi (Nō dꝫ aūt instātiā) 3° ibi (Cōtingit aūt q̄sdā) In pma pte intēdit talē rōnē. Quecūqꝫ magis se offerūt intell'ui. ⁊ in quibuscūqꝫ magis sensibilr arguim⁹ i illis min⁹ decipimur doctrinales vel mathe^ce sunt hm̄ ğ ⁊c. iō ait (Hec aūt). i. mathematice doctriales (sūt vt videre intell'u) vel vt hñt aliq text⁹: vt ē videri ad intell'm. q. d. q mathematice ita se offerunt intellectui q non latēt intellectū sed sunt quasi vidē ad sēpꝫ (sꝫ in rōnib⁹). i. in argumētatiōib⁹ (latet vt vtrū ois circulus sit figura) in argumētationib⁹ poterit nos latere ⁊ poterimus decipi ⁊ poterit nobis ꝯcludi q poema sit circulus (si aūt scribaē) q si arguaē mō mathematico propter hoc q ille modus arguēdi est ita sensibilis (manifestū est autem q carmina nō sunt circulus. manifestum) sup. statim erit (q non est) su. poema circulus.
¶ Notādū aūt duo eē tacta ꝓpter que min⁹ decipimur in mathematicis que arguūt sensibiliter ⁊ per descriptiones factas in puluere qꝫ in alijs scientijs que arguunt p rationes. i. per argumētationes factas solum in voce. p^m est q mathematice ita se offerunt intellectui q quasi itellectus videt eas. Secūdum est q2 sensibiliter arguunt q nō possumus ita decipi in eis posset. n. quis decipi i alijs sciētijs per equiuocationē sic. omnis circulus est figura poema homeri est circulus. ğ est figura. ¶ Notandū ē q in equiuocatione cū sit fallacia in dictione magis decipimur per aliū. in talibus ergo deceptionib⁹ decipimur metrico qō competit ei simplr. ¶ Deinde cuꝫ dicit.

Margin letters in the right column: N (beside "in mathematicis que arguūt sensibiliter …"), O (beside "poema homeri est circulus …").

minus in doctrinalibꝰ ⁊ h ex pte rez tradita; q̄ ita se offerūt itellectui ⁊ q̄ sūt tales ꝙ possumꝰ i eis ita sensibilr
A demr̄ ariōes facē. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄re mathematice ita se offerūt itellui. ¶ Dōm ꝙ nr̄m itelligē nō ē sine fantasia sive sine imaginatiōe. vt ꝓbat̄ 3ꝰ de aia. ⁊ qꝛ non est sine imaginatiōe nō est sine ꝯtinuo. iō dr̄ i libro de memoria. ꝙ nr̄m intelligē ē cū ꝯtinuo ⁊ tpe. qꝛ ḡ ꝯtinuū ⁊ q̄ tum magis se offerūt imaginationi. ⁊ ideo magis se offerunt intellectui. demonstratiōes ergo mathematice que sūt de q̄titate magis sūt nobis note ⁊ magis certe. iō dicī cōmē. sup scḋz meta. ꝙ tales sūt certe i p̄ gradu certitudinis: imo in talibꝰ vt idē vult i p̄ phẏsi. sūt magis note nobis cāe q̄z effectꝰ. ita ꝙ eadē sūt p̄us nō nobis ⁊ nāe q.n. vidit ꝙ triāgulꝰ hz tres p̄us vidit ꝙ hēbat angulū extrisecū de q̄ dubitare nō p̄nt sciētes geometriā. ⁊ tñ hr̄e angulū ē cā de hr̄e tres. ḡ tū qꝛ mathe" sūt ita ꝓportionate imagini. tū ēt qꝛ in eis ē notior cā q̄z effectꝰ. iō talia maxie se offerunt intellectui nostro ⁊ pauciores deceptiōes accidūt i ipsis q̄z accidāt vl' i nālibꝰ. vel i metaphẏsicalibꝰ vl' ēt i logicalibꝰ. ⁊ qḋ dcm̄ ē de ꝯtinuo qḋ ita se offert itellui itelligēdū est ⁊ de nūo. nā ⁊ nūs de q̄ ꝯsiderat arismetricus caus̄ ex diuisione ꝯtinui. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Non oz aūt instātiam in ip̄m ferre si sit ꝓpositio iductiua. sicut.n. ꝓpō ē q̄ nō est i luribꝰ nō.n. erit in oībꝰ. ex vl'ibus aūt est sylls.

Argir. ¶ Atqꝫ non oportet inficiationē ad ipsuz afferre: si sit propositio iductiua: vt.n. neqꝫ propositio est ea: que non ad plura sese extendit: non enim erit de omnibus vniuersalibus autez extruitur ratiocinatio.

¶ Dat scḋam dr̄iam inter doctrinales sciās ⁊ alias quia in eis nō instat̄ p̄ticul'r. sz vl'r tm̄ arguat̄ ḡ sic. in qbuscūqꝫ nō istat̄ nisi vl'r tm̄ in eis accidit mior deceptio. sz doctrinales sūt hm̄. ḡ ⁊c. in hac aūt rōne sic ꝓcedit. qꝛ p̄ ꝓbat instātias doctrinales eē vl'es. 2ꝰ assignat rōnē dicti vel ꝓbat qḋ supposuerat ibi. (Māifestū ꝙ neqꝫ.) Dicit ḡ ꝙ (nō oz aūt in ip̄m). i. ꝯ ip̄m demr̄ atorē (ferre instātiā si sit ꝓpō iductiua). i. p̄ticularis (sicut.n. nec ꝓpō est) su. doctrinalis (q̄ non est in pluribus. nō.n. erit in oībꝰ). q.d. ꝙ ꝓpō doctrinalis oz eē in oībꝰ. ⁊ qꝛ oz eē in oībus oz ꝙ sit in pluribus. ⁊ qꝛ oz eē i pluribus nō pōt eē iductiua. i. particularis. ꝓpōnes ḡ ⁊ instantie doctrinales sunt in pluribus ⁊ ēt in oībꝰ. qꝛ sūt vl'es. nō ḡ sunt inductiue ⁊ p̄ticulares. Qḋ aūt sint vl'es pz qꝛ (ex vl'ibus aūt est vel sit sylls) su.
B doctrinalis. ¶ Notādū aūt ꝙ in his in quibꝰ si est in vno est in oībus si nō est in vno est in nullo. minus possumus decipi q̄z in his in quibus in aliquibus est in aliqbꝰ nō. Et qꝛ tales sunt doctrinales vbi nō debēt dari instantie
C particulares. iō ⁊c. ¶ Notādū ēt vim rōnis phi in h cōsistere. q̄lescūqꝫ sunt ꝓpōnes tales sunt instantie. sed ꝓpōnes doctrinales ex quibus fit sylls doctrinalis sunt vl'es ergo ⁊ instantie. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestum autem est: quoniā neqꝫ instātia est. eedem.n. sunt ꝓpositiones ⁊ instantie. quam enim ferunt instantiam. hec erit vtiqꝫ ꝓpositio aut dialectica aut demonstratiua.

Argir. ¶ Sic patet nec eam inficiationē esse: que vniuersalis non est: etenim eedem sunt propositiones inficiationesue: nam quam affert quispiam inficiationem ea vel differendi vel demōstrandi propositio fieri potest.

¶ Assignat rationez dicti vel probat quod supposuerat. dixerat enim ꝙ instantie doctrinales. qꝛ ꝓpositiones ibi assumpte vniuersales sunt cuius rationem assignat. d. (Manifestum ꝙ neqꝫ instantia est) su. particularis in doctrinalibus cum propositiōes sūt ibi vniuersales. (eadē enim) vel vt hz alia l'ra. (eedē.n.) eadē ḡ enunciabilia vel eedē enūciatiōes (sūt ꝓpositiones ⁊ instātie) qꝛ. (quā.n. ferunt instātiam) aliquis ꝯ aduersarium (hec vtiqꝫ fiet ꝓpositio) su. p̄ se (aut dẏalectica aut demr̄atiua). q.d. ꝙ in dẏalecticis ⁊ i demr̄atiuis eedē sūt ꝓpōnes ⁊ instātie. ꝓbatū ē ḡ qḋ fuerat suppositū. vz. ꝙ eedē sint ꝓpōnes ⁊ instantie vbi nō sūt ꝓpōnes p̄ticulares nec instātie p̄ticulares erūt. ¶ Notādū ēt ꝙ sicut in equiuocatiōibꝰ hō decipit̄ magis cū alio q̄ cū ex pte rez tradita; qꝛ doctrinales magis se offerūt intellui. tū ēt ex pte modi arguendi: vt qꝛ nō instamus i doctrinalibꝰ p̄ticulariter minꝰ possumus decipi p̄ aliū in doctrinalibus q̄z in alijs. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄ est cā q̄re in doctrinalibꝰ nō ē instare p̄ticulariter. ¶ Dōm ꝙ vt dcm̄ ē in talibꝰ sūt magis note cāe q̄z effectꝰ. vbi.n. sunt magis noti effectus q̄z cāe vt in nālibus ꝯtingit aliqñ ꝓcedē ex signis ⁊ ex his q̄ sūt p̄ accidēs. talia aūt nō sp̄ sunt de oi nec vl'r. iō contingit in talibus p̄ticulariter instare. sz in mathematicis vbi sūt magis note cāe q̄z effectꝰ ꝓcedimus ex his q̄ sunt p̄ se. ea āt q̄ sunt p̄ se sunt in oi. opposita vō sunt in nullo. Si enim ē p̄ se ꝙ aia sit imortalis si vna ē immortalis oēs sunt imortales. ⁊ si oppositū eius qḋ ē p̄ se ꝙ anima sit mortalis si vna est mortalis nulla est imortalis. in talibꝰ ḡ ꝓpositiones ⁊ instantie sunt vl'es. ¶ Deinde cuz dicit. D E

¶ Contingit autem quosdam non syllogistice dicere pp̄ hoc ꝙ accipiunt vtrisqꝫ inherentia: vt ⁊ scenes facit ꝙ ignis in multiplicata analogia fit ⁊ namqꝫ ignis cito generatur vt dicit. ⁊ hec est analogia. Aliquando quidē igitur syllogizare non cōtingit ex acceptis. aliquando vero contingit sed non videtur.

¶ Fit autem vt quidam vitiose concludant. ꝓpterea quod eos medios sumunt: qui terminos vtrosqꝫ sequuntur: quale quidem facit ⁊ Ceneus: ignem gigni multiplicata ratione cōcludens hoc pacto: ignis vt dicit celerrime gignitur: quod multiplicata gignitur ratione: id celerrime gignitur. Hoc autem modo constare ratiocinatio nequit: sed si celerrimaz generationē multiplicata sequatur ratio: ⁊ ignē celerrima generatio. Argir.

¶ Dat tertiam dr̄iaz inter sciās doctrinales ⁊ alias qꝛ doctrinales arguūt magis cōuertibiliter q̄z alie. ⁊ iō minꝰ est deceptio in eis q̄z in alijs. duo ḡ facit. qꝛ primo ondit quō in talibus accidit deceptio. ⁊ ex eo ꝙ argulmꝰ a positione ꝯsītis. nā nō accidit deceptio ex tali argumētatione nisi in non ꝯuertibilibus. 2ꝰ ondit ꝙ doctrinales arguunt cōuertibiliter pp̄ quod talis deceptio non contingit illis ibi. (Si aūt eēt ipol'e) in p̄ma pte ponit quō deceptꝰ fuit qdā phs scenes. qꝛ arguebat ex puris affirmatiuis. volebat enim ꝓbare ꝙ ignis gn̄aret̄ in multiplicata ꝓportione. arguebat aūt sic. Quicqd gn̄atur i mltiplicata ꝓportiōe gn̄at̄ cito. ignis gn̄at̄ cito. ḡ ⁊c. cōstat aūt ꝙ nō syllogiçabat qꝛ arguebat ex puris affirmatis. iō ait. (Cōtingit aūt quosdā nō syllogistice dicere pp̄ id ꝙ accipiūt inherētiam vtrisqꝫ). i. qꝛ arguunt ex vtrisqꝫ inherentibꝰ. F

boc est ex vtrisq; affirmatiuis fu. in scda figura (vt scenes
facit q ignis fit). i. gñatur (in multiplicata analogia) hec
est ꝯ quã intẽdebat ꝓbare (ꝛ nãq; ignis cito gñaẜ sic di/
ci) hec est minor (ꝛ hec analogia). i. analogia ẽ hec siue
est hoc. i. ẽ id qd cito gñaẜ. hec ẽ maior. vz. q multiplica/
ta analogia ẽ B. i. gñaẜ cito. ignis gñaẜ cito ḡ ꝛc. ꝛ sbdit
q (aliqñ qdẽ igiẜ syllogiçare nõ ꝯtigit ex acceptis aliqñ
ꝯtingit. sz nõ vz). i. nõ fit euidẽs syll's qꝛ nõ seruaẜ ibi for
f ma syllogistica. ¶ Notandũ aũt q scenes fuit deceptus
arguẽdo ex puris affirmatiuis nõ tñ sp in tali argumẽta
tione fit deceptio. sz aliqñ fit ibi deceptio. aliqñ nõ. ꝛ ali/
qñ fit ibi syll's aliqñ nõ. nã qñ arguim⁹ in mã cõuertibili
fit sibi syll's ꝛ nõ decipimur. sed qñ nõ arguimus in ꝯuer
g tibilibus decipimur ꝛ nõ fit ibi syll's. ¶ Notandũ ẽt q
gñari in multiplicata analogia siue in multiplicata pro/
portione ẽ q quantitas gñata excedat quantitatẽ corru
ptã ꝛ qꝛ ignis ẽ rarissimũ corpoꝝ. iõ semp gñatur multi/
h plicata analogia. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrũ qd gñaẜ
in multiplicata analogia gñetur cito. ¶ Dõz q id quod
gñatur in multiplicata analogia ẽ magis formalis. nam
elemẽta magis mãlia plus hñt d mã ꝛ minus de forma
vñ minus hñt de dimẽsionib⁹ terminatis ꝛ minus occu
pant de loco. elemẽta vo formalia magis hñt de forma
ꝛ plus de loco ꝛ plus hñt de dimẽsionibus terminatis. ꝛ
qꝛ quãto in maiori q̃titate ẽ agẽs ꝛ magis formale tãto
plus agit ꝛ velocius ꝯuertit ꝛ quanto in minori quanti/
te ẽ patiẽs ꝛ quãto ẽ magis mãle tanto ꝛ magis subijciẜ
actioni agẽtis. ꝛ citius cõuertiẜ in ipsum ꝛ accipit formã
eius. ꝛ qꝛ gñatũ in multiplicata analogia ẽ in maiori q̃/
titate ꝛ magis formale. illud vo ex quo gñatur est in mi/
nori quantitate ꝛ magis mãle. iõ in talibus est gñatio ve
lox ꝛ cito. qꝛ tota causa velocitatis in transmutationib⁹
est ex dñio agẽtis supra patiẽs. ꝛ qꝛ in talibus passũ mul
tũ subijciẜ dominio agẽtis eo q in eo fit mãlitas ꝛ pauci
tas. i agẽte vo formalitas ꝛ excessus. ideo ẽ ibi generatio
i cito nisi per accidẽs ipediatur. ¶ Ulterius forte dubita
ret aliquis vtrum talis argumẽtatio fit in materia ꝯuer
tibili vt vtrum conuertantur hec adinuicẽ q id qd gñaẜ
multiplicata analogia vt in multiplicata ꝓportione gñe
k tur cito ꝛ econuerso. ¶ Dõm q in talibus hoc est p se q
gñatio cito fiat ex dominio agẽtis supra passuz. sz h⁹ do
minium potest contingẽ non solum ex multiplicata ana
logia ad passum. sz ẽt ex remissione qualitatum actiua/
rum ꝛ passiuaꝝ ipsi⁹ passi ꝛ ex aere fit cito gñatio ꝛ aer
cito corrumpitur vt gñetur inde cito aliquid. qꝛ hz mul
tum remissas qualitates actiuas ꝛ passiuas. decipiebaẜ
ḡ scenes qꝛ arguebat ex puris affirmatiuis in mã nõ cõ/
uertibili põt. n. propter nimiam passibilitatẽ aeris ex ae
re cito gñari aqua. qꝛ aqua gñata ad aerem corruptum
non se hẽbit in proportione multiplicata sed magis i di/
minuta. qꝛ ex decem pugillis aeris gñabitur vn⁹ pugill⁹
l aque. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis deo qd phs in
nuit q in conuertibilibus fiat syll's sed non videẜ. ¶ Di
cendum q si fiat syll's ex puris affirmatiuis in secũda fi/
gura nõ ẽ ibi forma syllogistica. sz est reducibilis ad for/
mam. qꝛ si conuertaẜ maior ꝛ cõuertaẜ vl'r qd poterit fie
ri propter conuertibilitatem terminoꝝ. vlis. n. affirmati
ua põt conuerti in vlem affirmatiuam gratia materie vt
quando sunt termini conuertibiles. conuersa ergo ma/
iori statim erit syll's in mõ ꝛ figura. qꝛ erit i p per se. syll's
ergo factus ex puris affirmatiuis i scda figura si sint ter
mini cõuertibiles dẽ eẽ syll's. qꝛ de facili põt reduci ad
formam syllogisticaz diciẜ tñ apparere ꝛ non videri. qꝛ
res apparet ꝛ videtur ꝛ manifestaẜ eẽ talis per formam
suam. ḡ qꝛ ibi non reseruaẜ forma syllogistica non appa
ret esse syllogismus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si autem impossibile esset ex falsis veꝝ mõ
strare facile vtiq; eẽt soluere. cõuerterenẜ. n. ex
necessitate. fit. n. conclusio. a. esse. hoc autẽ cũ
sit ea vtiq; sunt que noui: qm̃ sunt vt. b. ex his
demonstrabo quod illud est.

¶ Quod si fieri non posset: vt verum ostenda/ Argu.
tur ex falsis: facile esset resoluere: cõuersio nã/
q; necessario fieret. Sit enim. A verum: quod
cum sit: hec sunt: que quidem esse scio: veluti
B: ex ijs igitur illud esse ostẽdam.

¶ Ostendit q in doctrinalibus nõ accidat talis deceptio
qꝛ arguunt conuertibiliter. Propter q sciendũ q doctri
nales sciẽtie quantũ ad phs spectat tripliciter arguũt cõ
uertibiliter. vz. ex parte cause. ex parte vitatis ꝛ falsitat
ꝓpõnum. ꝛ ex parte terminoꝝ. Ex parte cause arguunt
ꝯuertibil'r. qꝛ arguũt ex cã eq̃ta. nõ. n. hñt nisi vnũ medi
um ad vnã ꝯnẽ ꝛ nõ est nisi vna ꝯ vnius medij qd nõ eẽt
nisi medium illud eẽt causa eq̃ta ꝯnis q causa eq̃ta de ne
cessitate ꝯuertiẜ cũ suo cãto. Scdo arguunt cõuertibil'r
ex pte vitat ꝛ falsitatis ꝓpositionũ. nã demõstratiua scie
tales pmissas assumit q si sunt vere de necessitate est ve/
ra cõcl'o ꝛ econuerso. ꝛ si sunt false de necessitate ẽ falsa cõ
clusio ꝛ econuerso. Tertio arguunt ꝯuertibil'r ex parte
terminoꝝ. qꝛ accipiũt terminos conuertibiles. in potissi
ma. n. demr̃atiõe oẽs termini sunt ꝯuertibiles. Tria ḡ fa
cit phs sm q tripliciter ondit q demr̃atiue scie arguunt
cõuertibiliter. nã pmo ondit hoc ex pte vitatis ꝛ falsita/
tis ꝓpõnũ. 2° ex pte terminoꝝ. 3° ex parte eq̃tionis cãe. 2°
ibi. (Conuertunẜ aũt.) tertia ibi. (Augenẜ aũt.) Cõtinueẜ
aũt sic. ꝓpter arguere ex puris affirmatiuis in scda figu
ra accidit deceptio. qꝛ nõ cõuertunẜ pmisse cum ꝯne sm
vitatẽ ꝛ falsitatẽ. qꝛ põt eẽ pmisse false ꝛ ꝯ vera (si autem
esset ipossibile ex falsis monstrare verũ facile vtiq; eẽt re
soluere) su. ꝯnem in sua pncipia sine deceptiõe (cõuertere
tur. n. ex necessitate) su. ꝯ cũ pmissis quantuz ad vitatẽ ꝛ
falsitatẽ qd declarat in terminis. d. (fit. n. a. eẽ). i. fit ista ꝯ
q ponatur. a. esse su. cõclusum p. b. (hoc autẽ cũ fit ea vti
q; sunt q noui: qm̃ sunt). i. sunt pmisse q debẽt mihi eẽ no
te (vt. b.). q. d. q si est cõclusio vt si ẽ. a. sunt premisse vt ẽ
b. per qd conclusũ est. a. iõ ait q (ex his). i. ex. b. siue ex p
missis (monstrabo qm̃ est illud). i. qm̃ est. a siue qm̃ est ꝯ
ꝛ sic su. nõ accidet deceptio. ¶ Notãdũ aũt q in demr̃a/ m
tiuis ẽ ꝯuertibilitas pmissaꝝ ad ꝯnẽ. ita q si pmisse sunt
vere ꝛ conclusio ꝛ ecõuso. ibi. n. ex falsis nõ põt sequi ve
rũ. iõ in doctrinalibus non possumus decipi arguendo
ex affirmatiuis in scda figura. ¶ Notandũ ẽt q pmisse n
debẽt esse magis note q̃ ꝯcl'o. iõ phs supponẽdo ꝯuer/
sionẽ ꝯnis ad pmissas vtiẜ hoc modo loquẽdi. q si ẽ. a. i.
si ẽ ꝯcl'o sunt q noui qm̃ sut. i. sunt pmisse q debent eẽ mi
bi note q sint. Si ḡ est. a. sunt pmisse siue est illud per qd o
concluditur. a. vtputa est. b. si per. b. ꝯcluditur. a. ¶ Du
bitaret forte aliqs quõ hz veritatẽ qd hic phs innuit. vz.
q si ex falsis nõ posset monstrari veꝝ nõ possem⁹ decipi
arguẽdo ex affirmatiuis i 2° figura. ¶ Dõm q si fiat tal'
syll's hõ ẽ aial. asinus ẽ aial. ḡ asinus ẽ hõ. iõ ꝯtingit dce
ptio. qꝛ sic se hz hõ ad aial. q põt eẽ falsum q sit hõ. ꝛ tñ
erit veꝝ q sit aial. vt falsuz ẽ de asino q sit hõ. ꝛ tñ ẽ veꝝ
q sit aial. sz si de quocũq; eẽt falsum q eẽt hõ eẽt falsum
q eẽt aial. nũq; accidẽt talis deceptio. eẽnt. n. termini cõ
uertibiles. in terminis ḡ nõ cõuertibilib⁹ si seruẽẜ forma
syllogistica ꝛ fiat syll's ex puris affirmatiuis i scda figu/
ra. ꝛ ex veris seqẜ falsum vt pz in syll'o nũc fcõ. si aũt ser/
uẽẜ forma syllogistica ex falsis seqẜ veꝝ sic. ois hõ ẽ aial.

ois asinus est homo.ğ ois asin⁹ est aial.eadē.n.cā est q̄re ex veris sequit̃ fłm si nō seruet̃ forma syllogistica.ꝛ ex falsis verū si seruet̃ hɔ̃ forma.si ğ ex falsis nō posset seq vex semp ecēnt termini ɔuertibiles ꝛ nūq̄ȝ accideret deceptio. sed si sic dicim⁹ incidim⁹ in quādā vitatē.sed nō pp̄ h̄ habemus recte mētē ꝛ intētionē p̄hi.vult.n.p̄hs q̄ si ex falsis nō posset seq verū q̄ nunq̄ȝ accideret deceptio arguēdo ex puri affirmatiuis in scd̄a figura.h̄ ğ declaret̃ quō sit pp̄ qd̄ sciēdum q̄ si nō posset ex falsis sequi vex semp esset bon⁹ syll̄s ex puris affirmatiuis in scd̄a figura. ꝛ id̄ nunq̄ȝ decipemur.hoc.n.posito nō possent esse p̄misse ve nisi esset ɔcl̄o vera.q̄ si tu dicas q̄ in scd̄a figura arguendo ex affirmatiuis pūt esse p̄misse ve ꝛ ɔcl̄o falsa statim ɔcedis q̄ ex falsis possit sequi verū.in quacūq̄ȝ.n.mā arguēdo ex affirmatiuis in scd̄a figura ex veris sequit̃ fłm in illa mā arguēdo s̄m formā syllogisticā ex falsis sequit̃ verū.q̄ si accipiat̃ ɔcl̄o falsa cū maiori ꝛ ɔcludat̃ minor erit fōia syllogistica.vt si dicat̃.ois hō est aial.ois asinus est aial.ğ ois asinus est hō.hic ex veris sequit̃ fłm ꝛ accidit deceptio in scd̄a figura in his terminis positis ex qb⁹ veris ɔcludit̃ fłm nō syllogistice ex falsis ɔcludet̃ verum syllogistice accipiet̃ ɔcl̄o falsa cum maiori ɔcludet̃ minor que est va sic.ois hō est aial ois asinus est hō.ğ ois asinus est aial.nō ğ ex falsis posset seq verum ex puris affirmatiuis in p̄ma figura vbi sic arguē est bene syllogiçare nunq̄ȝ ex veris posset sequi fłm ex puris affirmatiuis in scd̄a figura.hoc est ğ qd̄ p̄hus ait q̄ nisi ex falsis posset sequi verū resolueret̃ ɔclusio in p̄missas sine deceptiōe. h̄ eni posito nō decipemur arguēdo ex puris affirmatiuis in scd̄a figura.tunc.n.conuerteret̃ q̄ essent termini conuertibiles qd̄ pȝ.nā hoc posito valeret.si p̄misse sunt cōclusio est.ꝛ si conclusio est p̄misse sunt.q̄a si posset cōclusio esse absq̄ȝ eo q̄ essent p̄misse possent esse p̄misse false ꝛ conclusio vera ergo ex falsis posset sequi veruȝ.quod est contra ypothesim.hac ergo ypothesi stante ex cōclusione inferētur p̄misse ꝛ ex p̄missis conclusio.quod nō posset esse nisi ecēnt termini conuertibiles.vt si ex homine inferes aial.q̄a valȝ.hō ğ animal.si ex aiali posset iferre hominē ꝛ valeret anial.ğ homo de necessitate homo ꝛ aial ecēnt termini conuertibiles.℄ Deinde cum dicit.

℄ Cōuertuntur autem magis que sunt in mathematicis: quoniam nullum accidens recipiunt. sed in hoc differunt ab his que sunt in dialecticis s̄m diffinitiones.

Argir. ℄ Cōuertunt̃ aūt ea magis q̄ i mathematicis sunt: q̄ nullū accn̄s sed diffōnes accipiūt: atq̄ȝ hoc etiam ipso a differēdi differunt facultate.

℄ Ostēdit q̄ in mathematicis nō est deceptio. q̄a arguūt ex terminis ɔuertibilibus.id̄ ait.(Conuertunt̃ ğ magis que sunt in mathematicis: q̄m nullum accidēs recipiūt) q.d. q̄ mathematice magis arguūt in terminis conuertibilibus.q̄a recipiūt ea que sunt p̄ se ꝛ nō ea que sunt p̄ accidēs.ꝛ subdit q̄ (in hoc differūt ab his que sunt in dyalogis).i.in dyalectici q̄a sn̄.dyalectica accipit multotiēs q̄ sunt p̄ accn̄s.mathematica vo non.(s̄m diffōnes) q̄ sn̄. sunt p̄ se. ℄ Notādū aūt q̄ hoc 2ᵐ dcm̄ est redditiuū cau

A se p̄mi dicti.nā si dicat̃ homo est animal.hic ex falsis pōt sequi verum.q̄ potest eē aliqd q̄ nō sit homo.ꝛ tamē sit aial.sed si accipiat̃ diffinitio hois ꝛ dicat̃.aial rōnale est hō.hic ex falsis nunq̄ȝ pōt sequi verum. q̄a nihil pōt esse aial rōnale qd̄ nō sit homo nec econuerso.demōstrator ğ q̄ accipit ea que sunt p̄ se ꝛ accipit diffōnes.id̄ nō accidit ei deceptio.q̄a arguit in mā ɔuertibili.Rursus non accidet ei deceptio q̄a nunq̄ȝ sic arguēdo ex falsis ɔcludet verū ex puris affirmatiuis in p̄ma figura.nec ex veris fłm ex puri affirmatiuis i scd̄a figura.In p̄ergo parte ondebat q̄ doctrinalis nō decipit̃ arguēdo ex puris affirmatiuis in scd̄a figura pp̄ ɔuertibilitateȝ vitatis ꝛ falsitatis p̄missarū ad ɔclōnē.hic aūt ostēdit q̄ nō decipit̃ propter ɔuertibilitatē terminorū vt q̄a accipit diffōnes ꝛ ea que sunt p̄ se.non autē ea que sunt per accn̄s.vna tn̄ ɔuertibilitas arguit aliā ꝛ vna declarat aliā. ℄ Deinde cū dicit.

℄ Augentur auteȝ non per media. sed in post sumendo vt.a.de.b. hoc autem de.c. iterum hoc de.d.ꝛ hoc in infinitum.

℄ Accrescit etiam ratiocinatio non per media sed assumendo: nam A. de b. sumitur: ꝛ hoc de.c.ꝛ h̄ rursus de.d. Atq̄ȝ h̄ in ifinitū p̄cedit. Argir.

℄ Ondit q̄ in doctrinalib⁹ nō accidit deceptio q̄ arguunt ex adequatiōe cause.intēdit.n.talē rōnē.rōnes ille q̄ augent̃ nō p̄ media.sed in post assumēdo ꝛ in latus ille arguunt ex adequatione cause ꝛ in eis nō accidit deceptio si arguat̃ ex ipsis affirmatiuis in scd̄a figura.demrātiōes sunt hɔ̃.ğ ꝛc̄.hec autē rō fundata est sup̄ his p̄pōnibus q̄ rōnes demrātiue augent̃ nō p̄ media.sed in post assumēdo ꝛ in lat⁹.Duo ğ fac̄.q̄ p̄mo p̄ponit q̄ demrātiones augent̃ nō p̄ media.ꝛ declarat quō augentur in post assumēdo.2° declarat.quō augētur in latus ibi.(Et in latus.) Continuet̃ autem sic.dictū est q̄ in demōstrationibus nō accidit deceptio.tum q̄a arguūt ex conuertibilitate p̄missarum cōclusionē.tum etiam q̄ arguūt ex conuertibilitate terminorū.hoc etiam patet quia arguūt ex ɔuertibilitate cause ad effectum.demōstratiōes ergo potissime semper arguunt ex causa equata.in talibus.n.nō est nisi vnum mediū ad vnam conclusionē.qd̄ pȝ q̄a (augētur autem) sn̄.demōstrationes (nō p̄ media.sed in post assumēdo vt.si.a.de.b.hoc autē de.c.idē hoc de.d.ꝛ hoc in infinitū).i.isto mō p̄cedunt demōstrationes in ifinitū. B

℄ Dubitaret forte aliqs quō augent̃ demōstrationes in post assumēdo in infinitū.℄ Dōm q̄ augē demōstrationes in post assumēdo pōt itelligi tripliciter.p̄mo accipiēdo subm̄ sub subiecto 2° accipiēdo subiectū post subm̄.3° accipiēdo passionē post passionē.Primuȝ sic pȝ.si habere tres cōpetit triāgulo.ꝛ sub triāgulo sumat̃ ysocheles ꝛ sub ysochele sumat̃ triāgulus.q est in semicirculo.vnū autē est mediū ad p̄bandum hēre tres.vȝ.hēre anguluȝ extrinsecū.ita q̄ nō augent̃ per media demrātiōes. sȝ augent̃ in post assumēdo vt accipiēdo subm̄ sub subo vt accipiēdo ysochelē sub triangulo.nā si triangulus hȝ tres ꝛ ysocheles est triāgulus ysocheles hēt tres.iterū poterimus multiplicare hɔ̃ demrātiones accipiēdo sub ysochelis triāgulū qui est in semicirculo.nā si ysocheles hēt tres triāgulus in semicirculo est ysocheles: sequit̃ q̄ habeat tres.si ğ.a.dī de.b.i.hēre tres d̄.b.i.habere tres de triāgulo.ꝛ.b.de.c.i.triāgulus d̄ ysochele.ꝛ.c.de.d. i.ysocheles de triāgulo qui est in semicirculo.a.i.hēre tres dicet̃ de oibus istis.totiēs ergo multiplicabunt̃ demrātiones in post assumēdo quotiēs contingit accip̄e subm̄ sub subiecto.exponem⁹ ğ q̄ demōstratiōes in post assumēdo vadūt in infinitū.i.vadunt totiēs quotiēs ɔtingit accip̄e subm̄ sub subo.erit ergo talis p̄cessus ꝛ talis multiplicatio demrātionū in infinitū.i.nō finiet̃ nisi finiat̃ descēsus ꝛ nisi finiat̃ acceptio subiecti sub subo.2° mō pōt exponi accipiēdo subiectū post subm̄. p̄babim⁹.n. q̄ vnitas est pars aliquota ois numeri.q̄ aliquotiēs sumpta reddit oēm numerū.vnū est ğ mediū ad p̄bandum q̄ vnitas sit semp aliq̄ta ps ois nūi.q̄a aliq̄tiēs sumpta reddit omnē nūm.multiplicabunt̃ ğ hic oēs demrātiōes nō p̄ mediū

qȝ vnum est medium ad hāc ꝯnē: sed multiplicobunť in post assumēdo. i. in assumēdo numeruȝ post numerū. sic. vnitas est pars aliquota oīs numeri. binarius est nūs ǵ est pars aliquota binarij. trinarius est numer⁹. ergo est pars aliquota trinarij. ⁊ hoc mō in post assumēdo ad lit terā vadūt demōstrationes in infinitū. qȝ in infinitū mul tiplicanť spēs numeroꝝ. Assumē ergo post pōt intelligi dupl'r. vel fm ordinē p̄dicari vel fm ordinē ꝯstituētis ad constitutum. fm ordineȝ p̄dicari sic accipiť post cum ac/ cipiť subm sub subo. qȝ in ordine p̄dicari subta sunt post p̄dicata. ⁊ iferiora sunt sub supiorib⁹. sed accipiēdo post fm ordinē constituētis ad ꝯstitutū sit accipiť post cū ac/ cipiť numer⁹ post nūm. qa nūs p̄or est constitutiu⁹ nūeri posterioris ⁊ est pars eius. Si ǵ. a. est constitutiuū de. b. vt binarius cōstitutiu⁹ trinarij. ⁊. b. de. c. vt trinarius cō/ stitutiu⁹ quaternarij. ⁊ sic in infinitū multiplicať demon stratio. tertio modo pōt exponi accipiēdo passionē post passionē. nam a subiecto fluūt passiōes vna mediāte alia vt habē tres fluit a triāgulo per habē angulū extrinsecū p lineā cadentē eque distantē ꝯ⁹lateri. augentur ǵ demrā tiones nō per media. qȝ ad vnā ꝯnē est vnū mediuȝ ⁊ ad habē tres est vnū mediū. videlȝ hēre angulū. ⁊ ad hīe an gulū vnū mediū: videlȝ linea cadēs. est ǵ augmentuȝ de/ mōstrationū nō p mediū. sed in post assumēdo qȝ p̄babi/ tur passio seq̄ns p passionē p̄cedētē ⁊ iterū alia sequēs p p̄cedētē ⁊ ħ in ifinitū. i ħ nō finieť donec finiať ordo pas/ sionū. si ǵ. a. est cā de. b. vt linea cadēs de hīe āgulū. ⁊. b. de. c. vt hīe angulū de hīe tres. ⁊. c. de. d. vt hīe tres forte est cā alteri⁹ passiōis. sp vna passio p̄babit aliā passionē de subo ⁊ augebūť demrones i post assumēdo. i. i assumē do passionē p⁹ passionē. Aduertēᵐ tn̄ qꝫ hl duo modi au/ gēdi demrones. vȝ. accipiēdo subȝ sub sbo ⁊ passionē p⁹ passionē sūt magi directe ad frā. nā ali⁹ mod⁹ icidit mo/ dū illū q̄ augmētāť demrones i lat⁹. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et in latus vt. a. de. c. ⁊ de. e. vt est numerus quantus aut infinitus aut finitus. ⁊ hoc auteȝ in quo sit. a. impar numerus quantus in quo b. impar numerus in quo sit. c. est vtiqꝫ. a. de e. ⁊ est par quantus numerus in quo sit. d. par numerus in quo est. e. est ergo. a. de. e.

Argir. ¶ Versus quoqꝫ latus eius fit incrementum. A/ namqꝫ de c: atqꝫ de E/ concluditur. Sit. n. a/ quidem numerus absolute: B/ vero simpli citer numerus impar: Et c/ definitus numer⁹ impar. A/ igitur de c/ cōcludetur. Altera rur/ sus in parte: D/ quidem sit impar numerus simpliciter sumptus: E/ vero definitus nu/ merus par: / A/ igitur de E/ concludetur.

¶ Ostdit qūo augenť demrones in latus. d. (Et in latus) augenť demratiōes (vt. a). i. hec passio. a. (de. c. ⁊ de. e.) i. p̄babiť de. c. ⁊ de. e. (vt est nūs q̄t⁹) qui sit. est (finit⁹ aut infinit⁹. ħ autē in q̄ sit. a). i. ista passio finit⁹ aut infinitus que dȝ probari de nūo q̄to itelligať per. a. (⁊ impar nu mer⁹ q̄tus (. i. impar est nūs q̄t⁹ (in quo. b.) i. q̄t⁹ intelli gatur p. b. (impar nūs in quo. c.) i. ipar nūs intelligatur p. c. (est itaqꝫ. a. de. e.) probatū est ǵ. a. de. c. vult etiā p̄ba re. a. de. e. dicēs (⁊ par nūs q̄tus i quo sit. d.) q. d. qꝫ par est nūs q̄t⁹ ⁊ q̄t⁹ qꝫ p̄dicať de pari intelligať p. d. variat auteȝ hic terminos. qȝ p̄us q̄t⁹ intellexit p. b. est ǵ vt sit q̄tus in quo. d. (par numerus in quo est. e. est ǵ. a. de. e.)

F ¶ Notādum aūt qꝫ finit⁹ ⁊ ifinit⁹ est passio numeri ⁊ est vnū mediū ad p̄bādū passionē hanc de nūo. vȝ. esse nūm q̄tū. qȝ rō finiti ⁊ infiniti q̄titati ꝯgruit. hic ǵ augenť de mrationes nō p media. sed pn̄t augeri in latus. nā si diui dať nūs ex vno latē eodē par ⁊ ex alio impar. par ǵ ⁊ im par nō se hn̄t in post assumēdo: sed se hn̄t in latus qȝ vnū cadit ex vno latē ⁊ aliud ex alio. hoc mō multiplicabunť hic demratiōes in lat⁹ qȝ p̄babiť hec passio finitū aut ifi nitū de pari ⁊ de impari. Disponem⁹ aūt hoc in terminis hoc mō. sit hec passio finitū aut infinitū. a. ipar numerus c. par. e. p̄babiť. a. de. c. ⁊ de. e. p nūm q̄tum ⁊ fient inde duo syll'i. ita qꝫ in p̄mo syll'o numer⁹ q̄tus significabiť p b. sic. omne. b. est. a. i. oīs nūs q̄t⁹ est finit⁹ aut infinitus. omne. c. est. b. i. oīs impar nūs est numer⁹ q̄tus. ǵ omne c. est. a. i. omnis numer⁹ impar est finit⁹ aut infinit⁹. p̄ba tū est ǵ. a. de. c. i. finitum aut ifinitū de impari. p̄babiť. a. de. e. i. finitū aut infinitū de pari p idē mediuȝ. vȝ. per esse nūm q̄tū. verūtn̄ hoc mediū qd̄ p̄us significabať per. b. mō significabiť p. d. dicem⁹. n. qꝫ omne. d. est. a. i. oīs nu/ mer⁹ q̄tus est finitus aut infinit⁹. omne. e. est. d. i. oīs nu merus par est numer⁹ q̄tus. ǵ omne. e. est. a. p̄batū est ǵ. a. i. finitū aut infinitū de. c. ⁊ de. e. i. de pari ⁊ de impari ⁊ augmētate sunt demrationes nō p media sed assumendo in latus. ¶ Notandū aūt qꝫ spēs numeroꝝ vt binarius. D trinarius. ⁊ sic de alijs lȝ sint in latus q̄tū ad lineā p̄dica mētalē. qȝ si ordinareť p̄dicamētū q̄titatꝫ oīa ista cade/ rēt ex latē i eadē linea. sūt tn̄ lȝ i post assumē⁹ fȝ rōnē ꝯsti tuētꝫ ⁊ ꝯstituti. qȝ vnū istoꝝ se hēt vt p̄us ⁊ vt ꝯstituēs vt nūs vnitati p̄pinquioꝛ. aliud vt posterius ⁊ vt ꝯstitutum vt nūs ab vnitate remotioꝛ. tn̄ de pari ⁊ impari nō possu mus ħ dicē. hec. n. nullo modo se hn̄t in post assumēdo fȝ solū se hn̄t ex p̄te numeri tanqꝫ cadētes ex latē. E ¶ Notā dū etiā qꝫ siue augeanť demratiōes in post assumendo vt cum accipiť subm sub subo vel passio post passioneȝ vel ꝯstitutū post ꝯstituēs sic cum accipiť nūs posterioꝛ post nūm p̄orē siue augeanť demōstratiōes in latus vt cū au/ genť p spēs cadētes ex latē ⁊ ex equo diuidētes gen⁹ erit vnum mediū potissimū ad vnā passionē vt ad hēre tres nō est mediū potissimū nisi hrē angulū. ⁊ ad hīe angulū nō est mediū potissimū nisi linea cadēs eq̄ distās ⁊ ad p̄/ bādū nūm eē finitū aut ifiᵐ nō est mediū nisi nūs q̄t⁹ qꝫ si accipeť aliud mediū. vt si ad hēre tres accipeť pro medio triāgulus nō accipeť mediū potissimū. triāgulus. n. nō ē p̄pe mediū fȝ subm. imo nō solū nō ē nisi vnū meᵐ potissi mū ad vnā passionē. fȝ ēt nō est nisi vnū subm potissimuȝ vni⁹ passiōis. nā ⁊ si multe passiōes pn̄t eē eiusdē subi fm quēdā ordinē. qȝ vna erit p aliā nūqꝫ tn̄ erūt multa suba potissima eiusdē passiōis. fȝ de his oib⁹ in 2° diceť pleni⁹.

¶ Sed qȝ differunt qȝ ⁊ propter quid scire pri mū qdē in eadem scientia ⁊ in hac dupliciter. Vno quidem modo si per nō medium sit syl logismus. Nō. n. accipiť p̄ma causa. sed que est p̄pter qd sciētia secundū primam causam. T. c. 30

¶ Differt autem scire esse ⁊ propter quid est: primo quidem in eadem scientia: atqꝫ in hac dupliciter: vno quidem modo / si ratiocinatio non per ea que vacant medio fiat: non. n. pri/ ma sumitur causa: scientia auteȝ eius propter quid est / per primam fit causam. Argir.

¶ Hec pars diuidebať ꝯ totū p̄cedēs. dicebať. n. qꝫ p̄hs p̄ determinabat de demratione in se ⁊ absolute. 2° determi/ nabat de ea cōparādo vnā demrationē ad aliā. ⁊ qȝ pōt patē ex dictis qūo accipiēda sunt capitula in p̄cedētib⁹ ⁊ quot ⁊ q̄ facit p̄hs in determinādo de demratione fm se. volum⁹ aūt totū residuū hui⁹ p̄mi libri distiguē in sua ca

pitula ⁊ ostendē q̄ ⁊ quot facit pħs in determinando de demſratione comparādo vnā ad aliā. diuidit᷑ aūt tot⁹ iste sequēs liber in ſex capl'a ſiue in ſex ṗncipales p̄tes. q2 ṗ° cōparāda eſt demōſtratio pp qd ad demōſtrationē q2 vt eligam⁹ nobis demōſtrationē pp qd q̄ maxime fac̄ ſcire. 2° q2 nō ſufficit ſcire quō ſe h̄et pp qd ⁊ q2. nec ſufficit ſcire quō pp qd maxime facit ad ſciaꝫ vbi ſciuerim⁹ in qua figura ordināda eſt demonſtratio pp qd vt maxime h̄eat hūc effectum ⁊ maxime faciat ſcire. eſt eni ordināda in ṗma figura. q2 ꝑ illā maxime cōtingit ſcire. 3° nō ſufficit ſcire qd eſt demōſtratio pp qd q̄ maxime facit ſcire nec ſufficit ſcire in qua figura eſt ordināda talis demōſtratio vt maxime faciat ſcire. ſed ne deueniemus a ſciētia ⁊ a ſcire opꝫ nos ſcire ⁊ cognoſcē oppoſitū demōſtratiōis. vꝫ. ſyllogiſmū ignorātie qui hꝫ nos decipe ⁊ facit nos neſcire ⁊ ignorare. nō. n. bñ pōt ſciri vnū oppoſitorū ignorato reliquo. nō ğ bñ pōt ſciri demōſtratio q̄ eſt ſyllogiſm⁹ ſciētie ignorato ſyll'o oppoſito qui eſt ſyll's ignorantie. 4° dato ꝙ ſciuerim⁹ oia iſta adhuc poſſum⁹ credē ꝙ iſta eēnt impoſſibilia ⁊ ꝙ impoſ'e eſſet ſcire eo ꝙ nō eēt ſtatus nec in ṗdicamētis nec in cauſis. iō ſicut ne decipemur ⁊ ne deuiarem⁹ a ſcire oportuit determinare de ſyll'o ignorātie. ſic ne reputarem⁹ ꝙ ipoſ'e eſſet ſcire oportuit determinare de ſtatu ṗdicamētoꝝ ⁊ cāꝝ ⁊ ꝙ nō ſit in talib⁹ in īfinitū abire. 5° q2 demſratio nō ſolū diuidit᷑ in demſrationē q2. et ꝓpter qd. ſed etiā in demōſtrationē vl'em ⁊ particularēꝫ affirmatiuā ⁊ negatiuā oſtēſiuaꝫ ⁊ ad ipoſ'e. iō nō ſufficit comparaſſe demōſtrationeꝫ q2 ad demōſtrationē ꝓpter qd. niſi etiā comparent᷑ oēs he demōſtrationes adiuicē. 6° q2 oia iſta ſunt propter ſcire. ideo non ſufficit de omnibus his tractaſſe niſi comparent᷑ ipſe ſcire ⁊ ipſe ſcie adiuicē. ergo iſte ṗmus liber ſequēs diuidit᷑ quaſi in ſex capitula vel in ſex partes ṗncipales. nam in ṗmo cōparat demōſtrationē ꝓpter qd. ad demōſtrationē q2. vt eligat ſibi demōſtrationē pp quid que maxime facit ſcire. 2° oñdit in qua figura eſt ordināda talis demōſtratio vt maxime faciat ſcire. 3° determinat de oppoſito demſratiōis. i. de ſyll'o ignorantie ne ɔtingat nos decipi ⁊ ne deuiemus a ſcire. 4° ꝓbat ꝙ eſt ſtat⁹ in ṗntis ⁊ in cauſis ne credam⁹ ꝙ ſit impoſ'e ſcire. 5° q2 determinauerat de demōſtratiōe q2 ⁊ ꝓpter qd. determinat de demōſtratione particulari ⁊ vli. vel affirmatiua ⁊ negatiua. oſtēſiua ⁊ ad impoſ'e. vt doceat nos oēs modos demſrandi ꝑ quos aliq̄ mō cōtingit ſcire. 6° ⁊ vltimo. q2 oia iſta ſunt pp ſcire cōparat ipſas ſcias adinuicē ⁊ determinat de ipſo ſcire. ſcða ibi. (Figurarū aūt magis faciēs ſcire.) 3ª ibi. (Ignorātia aūt nō ſm negationē.) q̄rta ibi. (Eſt autē ſyll's ois ꝑ tres termios.) q̄nta ibi. (Cū aūt ſit demōſtratio alia qdē ꝑticularis.) 6ª ibi. (Certior autē eſt ſcia ⁊ ṗor.) Qð ſi cure eſt nobiꝫ ſemper bimēbrē diuiſionē facē vt has p̄tes magis artificialiter ſumam⁹. dicem⁹ ꝙ poſt q̄ꝫ auctor determinauit de demōſtratiōe in ſe. In p̄te iſta determinat de demſratiōe cōparādo vnam ad aliā. Circa qð duo fac̄. q2 ṗ° cōparat demōſtrationē ad aliā. 2° cōparat ſciam ad ſciam ibi. (Certior aūt eſt ſcia ⁊ ṗor.) Circa ṗ^m duo fac̄. q2 ṗ° cōparat demōſtrationē q2 ad pp qd vt eligat ſibi demſrationē illā q̄ magis fac̄ ſcire. 2° ꝓbat ꝙ ſit ſtat⁹ in ṗntis ⁊ in cauſis oñdens ꝙ in talib⁹ nō eſt in īfinitū abire ne credat᷑ ꝙ ipoſ'e ſit ſcire ibi. (Eſt aūt ois ſyll'o ꝑ tres terminos.) Circa ṗ^m duo fac̄. q2 ṗ facit qð dcm̄ eſt. determinat. n. de demſratione q2. ⁊ de demſratione pp qd q̄ maxime facit ſcire. 2° determinat de oppoſito demōſtratiōis. vꝫ. de ſyll'o ignorantie ne ɔtingat nos decipi ⁊ ne ꝑ ignorātiam deuiemus a ſcire ibi. (Ignorātiā nō ſm negationē.) Circa ṗ^m duo fac̄ q2 vt dcm̄ eſt. ṗ° cōparat demſrationē q2. ad demſrationeꝫ pp qd. vt eligat demſrationē ꝓpter qd que maxime facit ſcire. 2° oſtēdit in q̄ figura eſt ordināda talis demſratio vt maxime faciat ſcire ibi. (Figurarū aūt magis faciens ſcire.) Intētio ğ ṗme partis eſt cōparare demōſtrationē q2 ad demōſtrationē pp qd. vt doceat nos quō ꝑ hāc demōſtrationē ⁊ ꝑ illā ɔtingit ſcire. Circa qð duo fac̄. q2 ṗ° cōparat demſratiōeꝫ q2. ad demſrationē pp qd. in eadē ſcia. 2° in diuerſis ſciētijs ibi. (Alio aūt mō differt pp qd.) Circa ṗ^m duo facit. q2 ṗ cōparat demōſtrationē q2. ad demōſtrationē pp quid. ⁊ dat diuerſos modos demōſtratiōis q2. ſcðo exeq̄t de modis illis ibi. (Q2 ꝓpe ſint planete.) Circa ṗ^m duo facit ſm ꝙ dupl'r diſtinguit q2. a pp qd. ibi. (Alio vō mō.) Dicit ğ. (Sed differt ſcire q2 ⁊ propter qd ṗmū q̄dē in eadē ſcia ⁊ in hac). i. ⁊ in eadeꝫ ſcia (dupl'r.) ſn. ſumit᷑ hec dr̄entia (vno q̄dē mō ſi nō ꝑ non mediuꝫ). i. per cām imediatā. (fiat ſyll's. non eniꝫ accipit᷑ cā ṗª). i. cā ꝓpria ⁊ imediata. (Sꝫ ſcia q̄ eſt propter qd eſt ſm ṗmaꝫ cām). i. ſm cām primā ⁊ imediatā. q. d. ꝙ vno mō differt q2. a propter qd. ſi fiat demōſtratio nō ꝑ cām imediataꝫ. ſed remotā. talis. n. ſcia nō eſt ꝓpter qd. ſed ſcia q̄ eſt pp qd eſt ꝑ cām ṗmā. i. per cauſam imediatam que primo. i. primo attingit effectum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Alio vō mō nō per media quidē. ſed nō per cām ſed per ɔuertentiā ⁊ per notius. Nihil. n. ꝓhibet eque predicantiū notius eſſe aliquādo non cām. Quare per hanc erit demonſtratio.

¶ Alio vero modo: ſi per ea quidem q̄ꝫ vacāt medio non tamen per cauſam: ſed per notius eorū que conuertuntur efficitur. Atqꝫ nihil ꝓhibet vt eorum que de ſeſe mutuo predicātur notius interdum ſit id quod non eſt cā. Quare demonſtratio per idipſum efficietur. Argir.

¶ Dat aliā dr̄ntiam int᷑ q2. ⁊ pp qd. dicēs. (Alio vō modo differt.) ſn. q2 a ꝓpter qd (per nō media q̄dem. ſed ꝑ non cām). q. d. ꝙ vno mō differt q2 a ꝓpter qd q̄ñ vtraqꝫ accipit cām ſed q2 accipit cām mediatā. pp qd vō imediatā. Alio vō modo differt q2 a pp qd nō ꝑ mediatū ⁊ imediatū ſed ꝑ cām ⁊ nō cām. vt ſi q2 arguat nō per cām ſed ꝑ effectū. pp qd autē arguat ꝑ cām (ſed per ɔuertētiā ⁊ ꝑ notius). q. d. ꝙ lꝫ q2 arguat ꝑ nō cām. q2 arguit ꝑ effectū pōt tñ arguē ꝑ ɔuertētiā ⁊ per notius. q2 effect⁹ pōt eſſe ɔuertibilis cuꝫ cauſa ⁊ pōt eſſe nobis notior q̄ꝫ cauſa iō ſubdit ꝙ. (ꝓhibet. n. nihil eque ṗdicātiū). i. ɔuertibiliuꝫ (notius aliq̄ñ eē nō cām). i. effectū ſn. q̄ꝫ cā (q̄re ꝑ hāc). i. ꝑ hō nō cāꝫ vel ꝑ hō effectū notiorē (erit). i. eē poterit (demſratio). ¶ Notādū aūt ꝙ ad bñ facē oia debēt ɔcurrere ad deficē autē nō opꝫ in oibus deficē: ſed defectum eſt aliqd ſi ſolū in vno deficit: ſed tūc eſt magis defectiuū q̄ñ in oibuꝫ deficit. Ad demōſtrationē pp qd duo requirunt᷑ ⁊ opꝫ ambo illa ɔcurrere. vꝫ. ꝙ talis demſratio ſit ꝑ cām ⁊ ꝙ ſit ꝑ cām imediatā. i. ꝓpriā ⁊ ɔuertibilē. igit᷑ erit demōſtratio q2. vel ſi nō eſt ꝑ cām ſed ꝑ effectū vel ſi eſt per cām nō tñ ꝑ cām imediatā ⁊ cōuertibilē. Poſſet etiā eſſe ⁊ terti⁹ modus q2 vt ſi deficeret in vtriſqꝫ ꝙ nec ſit ꝑ cāꝫ. ſed ꝑ effectū nec ſit ꝑ effectū ꝓpriū ⁊ ɔuertibilē. ois ğ demōſtratio vel eſt ꝑ cām vel eſt ꝑ effectuꝫ. per cām dupl'r. vel per mediatā vel ꝑ imediatā. ⁊ ꝑ effectū dupl'r. vel per effectum ꝓpriū ⁊ ɔuertibilē vel ꝑ effectū nō ꝓprium ⁊ nō cōuertibilē cum ğ q̄tuor modis poſſit eſſe demonſtratio. vno mō eſt demſratio pp qd cum eſt demſratio ꝑ cām imediatā. trib⁹ alijs modis erit demſratio q2. ¶ Notandū ēt ꝙ cū pħs aſſignauerit duos modos illis duob⁹ modis cōprehēdit᷑ terti⁹. nā ſi eſt vn⁹ modus q2. q nō accipit imediatū eſt alius modus q2. q non accipit cāꝫ. opꝫ ꝙ ſit

tertius modus qr. qui deficit in vtrisqz idest qui nõ accipit cãz nec imediatã. C ¶ Dubitaret forte aliqs vtrũ dẽmõstratio qr. faciat scire: ⁊ videt̃ q̃ nõ: qr scire est ex p̃mis veris ⁊ imediatis causisqz ⁊uis. cum g̃ demõstratio qr. non hẽat has ⁊ditiones videt̃ q̃ nõ faciat scire. ¶ In ⁊rium D est phus q distinguit scire qr. a scire ppter qd. ¶ Dñm q̃ demonstratio qr. facit scire. sed illud scire non est scire potissimũ. ⁊ ideo nõ opz q̃ hẽat oẽs ⁊ditiões: sed sufficit q̃ aliquo modo participet cõditiones illas que requirunt̃ ad scire. nã scire p effectũ imediatum: ⁊ ⁊uertibilẽ est scire aliquo mõ ex veris ⁊ imediatis ⁊ ex p̃oribus ⁊ notioribus ⁊ ex causis ⁊cl̃onis. demõstrãs eni p effectũ ppriũ demõstrat ex veris: qr verũ est talẽ effectum esse. ⁊ demõstrat ex imediatis: qr ex q̃ effect⁹ est pprius hẽt se imediate ad cãm. demr̃at ex p̃orib⁹ ⁊ notioribus non simpl'r: sed q̃ ad nos nunq̃z est eni demõstratio p effectus nisi effect⁹ illi sint p̃ores ⁊ notiores nobis. demr̃atio g̃ pp qd. demr̃at p p̃ora ⁊ notiora simpl'r. demr̃atio autẽ qa p p̃ora ⁊ notiora nobis. In mathematicis autẽ vbi cãe etiam sunt q̃ ad nos notiores effectib⁹ nulla demõstratio est p effect⁹: nulla eni esset demõstratio pbare hic angulũ extrinsecũ per hẽre tres. nã hoc est eni demr̃are. vz. patefacẽ ⁊ declarare. nullo autẽ mõ patefacit nec declarat qd̃ nõ est notius simpl'r ⁊ quo ad nos. iõ in mathematicis demr̃atiõe ostẽsiua p effectũ nõ demõstrat̃ cã. in nãlibus aũt hñt locum tales demr̃atiões vbi vt plurimuz effectus sunt notiores causis. demõstrare g̃ p effectum ppriũ cãm ppriã vel imediatã est demr̃are ex veris ⁊ imediatis ⁊ ex p̃orib⁹ ⁊ notioribus quo ad nos etiã. hoc demr̃are est ex causis ⁊nis nõ ex causis in eẽndo sed ex causis in inferendo. effectus eni nõ est cã q̃ cã sit sed põt esse cã q̃ cã infert̃ ⁊ cõcludat̃. oñsum est g̃ q̃uo demõstratio p effectuz ⁊uertibilẽ facit scire ex p̃oribus ⁊ notiorib⁹. demõstratiões v̑o qr per cãm remotã vel per effectum nõ ⁊uertibilẽ nõ faciũt scire affirmatiue ⁊ q̃ hoc sit sed negatiue. ⁊ q̃ hoc nõ sit tñ eo ipso q̃ aliquo modo faciunt scire aliqd pticipãt de conditionibus q̃ reqrunt̃ ad sciẽdũ ⁊ fm hoc pñt dici demr̃atiões nõ simpl'r sed fm qd. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut q̃ ppe sunt planete ppter id q̃ nõ fintillant. sit igit̃ in quo. c. planetẽ. in quo. b. nõ fintillare. in quo. a prope eẽ. verũ est igit̃. b. de. c. dicere. planete. n. nõ fintillãt. sed ⁊. a. de. b. nõ fintillãs. n. ppe est. hoc autẽ accipit̃ aut p idu ctionẽ aut p sensum. necesse est ergo. a. ipsi. c. inesse. q̃re demõstratũ est q̃ erratice ppe sunt.

Argir. ¶ Ueluti vagas stellas esse prope: quia nõ micant: vage stelle sunt C: non micare B: prope esse collocetur in A. Uere igitur B. dicet̃ de C: vage nãqz stelle nõ micant. at vere etiaz A. de ipso dicetur b: qd̃. n. nõ micat: id est propinquum: hoc autem per iductionem vel sensum sumatur. A. igitur necesse est ipsi competere C: q̃re demõstratũ est vagas eẽ ppinq̃s.

¶ Exequit̃ de oĩbus his modis fm q̃s differt qr. a pp qd. Circa q̃ tria facit fm q̃ tribus modis põt fieri demõstratio qr. nã p̃o determinat de demr̃atione qr. q̃ fit p effectum ⁊uertibilẽ. 2° de ea que fit p effectũ nõ cõuertibilẽ. 3° de ea que fit p cãm remotã. scd̃a ibi. (In qbus aũt media.) tertia ibi. (Amplius in qbus mediũ.) Circa p̃mum duo facit fm q̃ duo exẽpla adducit ad ppositũ. scd̃a ibi. (Item sic lunã.) Circa p̃mũ tria facit. nã p̃mo ponit hui⁹ demr̃atione qr. 2° ostẽdit q̃ talis demõstratio nõ est pp qd. 3° docet eã reducẽ ad pp qd. scd̃a ibi. (Hic igitur syll's.) tertia ibi. (Cõtingit aũt alterũ.) Dicit g̃. (Ut q̃ ppe sint planete pp id qd̃ nõ fintillãt) su. est demõstratio qr. exponit aũt hãc demr̃ationẽ in terminis. d. (sit in q̃. c. planete) . i. planete sit minor extremitas (in quo. b. nõ scintillare) . i. non scintillare sit medius terminus (in quo. a. ppe esse) . i. ppe esse sit maior extremitas (verũ g̃ erit dicẽ. b) . i. nõ scintillare (de. c.) . i. de planetis. (planete eni non scintillant) hec est minor. (sed. a.) . i. nõ scintillare (de. b.) . i. de prope esse su. p̃dicat̃ (nõ scintillãs eni ppe eẽ) su. ⁊tingit. hec est maior. ⁊ subdit (hec ãt) maior. s. ppõ (accipiat̃ p iductionẽ aut p sensum) q̃ accepta ⁊ ⁊cessa (necẽ est g̃. a.) . i. ppe esse (inesẽ ipsi. c.) . i. planetis. (q̃re demr̃atũ est q̃ erratice) idest planete (ppe sunt) ista est ⁊cl'o. formet̃ g̃ syll's sic. oẽ. b. est. a. i. oẽ nõ scintillãs ppe est. oẽ. c. est. b. i. oẽs planete nõ scintillãt. g̃ oẽ. c. ẽ. a. i. oẽs planete ppe sunt. ¶ Notandũ aũt q̃ q̃zto res remotior est tãto min⁹ põt ibi figi visus. stelle g̃ fixe qr sunt remotiores q̃z planete nõ vĩ nobis q̃ planete scintillãt sicũ stelle fixe. Qd̃ eni corpus aliqd̃ scintillet põt ⁊tingẽ dupl'r. vel fm v̑itatẽ: qr aliq̃ scintille fluũt ab illo corpe sicũ apparet in igne: vel fm apparẽtiã tũc nõ erit pp defluxũ corpis. erit g̃ ppter defluxuz visus. visus igit̃ defluit ⁊ non bene figit̃ in illo corpore: ⁊ iõ di. videt̃ q̃ scintillet. Aduertẽdum tñ q̃ di visus nõ figi in corpore nõ qr radij exeant a visu ⁊ attigant corpus, ⁊ illi radij sint instabiles: sed qr spẽs multiplicat̃ a corpe ⁊ recipit̃ in visu ⁊ spẽs illa recepta nõ hẽt tantã fixionez i ocl'o si deriuet̃ a re remota q̃ztũ hz si deriuet̃ a re ppinq̃. E

F ¶ Notandum etiã q̃ semp debemus arguẽ a notis. si ergo arguimus a causa ad effectũ arguim⁹ a notis simpl'r: aut q̃n ecõuerso opz q̃ arguamus a notis fm nos. nota aũt fm nos sunt accepta p inductionẽ vel p sensum: ⁊ qa in p̃dicto syll'o vbi pbamus ppe esse de planetis p nõ scintillare arguim⁹ ab effectu ad cãm opz q̃ maior. vz. q̃ oẽ nõ scintillãs sit ppe in q̃ stat tota v̑tus syll'i sit nota nobis ⁊ sit accepta p inductionẽ vt q̃ in multis pticularib⁹ hoc sit iõ arguam⁹ hoc esse simpl'r vel opz q̃ sit accepta p sensum q̃ sentiam⁹ sic esse. ppões eni note nobis aliq̃ sunt accepte p sensum vt q̃ eclipsat̃ sol. qr videm⁹ ipm sensibilit̃ eclipsari. aliq̃ sunt accepte p iductionẽ vt q̃ aialia modicũ viuẽtia sunt collica: qr videm⁹ in multis sic eẽ. ¶ No- G tandum etiã q̃ id qd̃ sp mouet̃ vno motu est regulare. id aũt qd̃ mouet̃ diuersis motibus est q̃si irregulare. põt g̃ dici irregulare in motu qd̃ nõ sequit̃ vnũ modũ mouẽdi. vl' põt dici irregulare in motu id qd̃ mouetur ⁊rie ab eo qd̃ est regula oĩs motus. planete g̃ dicunt̃ erratice q̃ztũ ad motũ vel qr mouent̃ diuersis motibus: vel qr mouentur motu ⁊rio motui p̃mi mobilis. qui motus p̃mi mobilis est rõ ⁊ regula omnis motus. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Hic igitur syllogismus non est propter qd. sed qr. nõ. n. ex eo q̃ nõ fintillãt prope sunt: sz ppter id qd̃ prope non fintillant.

¶ Hec igitur ratiocinatio non est ipsius propter qd est: nõ. n. qr non micãt: vagãtes stelle ideo sunt ppe: sed qr sunt ppe: iõ non micãt. Argir.

¶ Ondit talẽ syll'm nõ esse pp qd. qr nõ est p cãm: sed per effectũ dicẽs. (Hic igit̃ syll's nõ est pp qd sed qr. nõ eni ex eo q̃ nõ scintillãt ppe sunt) su. planete. i. nõ scintillare nõ est causa de ppe eẽ. (sed pp id q̃ ppe sunt nõ scintillãt) . i. ppe esse est cã de nõ scintillare. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Contingit aũt ⁊ p alterũ alterũ demõstrare ⁊ erit propter qd demonstratio. vt sit. c. erratice. b. in quo prope esse. a. non fintillare. est igi

tur ꝛ.b.in.c.quare ꝛ in.c.a. ꝛ in.b.a. quod est non scintillare: ꝛ erit propter quid syllogismꝰ. accepta enim est primo causa.

Argir. ¶ Fieri.n.pōt vt ꝑ alterū: alterꝫ ōńdatur: atqꝫ tunc erit ipsius ꝑꝑ quid est rōcinatio: nam stelle vagantes quidē sint C: prope aūt esse in b: ꝛ non micare collocetur. In.a.ꝛ.b. igitur competit ipsi C: nam vagantes stelle sunt prope: ꝛ A.constat ipsi competere B.ea naqꝫ nō micant: que prope sunt. Quibus fit vt A. quoqꝫ competat ipi C: atqꝫ hec est rōcinatio ipsiꝰ ꝑꝑ quid est: nam sumpta est ipsa causa prima.

¶ Docet reducē hanc demōstrationē q̄ꝛ.ad propter qd.ō monstrat̄ eni ibi causa per effectum: ꝛ ideo est demōstratio qa.ꝯuertat̄ ḡ ꝛ demonstret̄ alterum ꝑ alterum.i.effectus ꝑ causam: ꝛ erit ꝓpter quid.ideo ait. (Contigit aūt mōstrare alterū ꝑ alterū).q.d.ꝙ non solum monstrat̄ cā ꝑ effectum sed etiam contingit mōstrare alterū ꝑ alterū idest effectū ꝑ cām.(ꝛ tūc erit ꝑꝑ qd demr̄atio vt sit in.c. erratice).i.erratice siue planete sint minor extremitas (in quo.b. ꝓpe esse).i.ꝓpe eē sit mediꝰ terminus.(in q̄.a.nō scintillare).i.nō scintillare sit maior extremitas(est igitur b.).i.ꝓpe esse(in.c.).i.in planetis.ista est minor ꝙ planete ꝓpe sunt: ꝛ(q̄re ꝛ in.c.).i.in planetis(est.a.)hoc est nō scintillare.hec est ꝯclō(ꝛ in.b.).i.in ꝓpe esse(est.a.qḋ est nō scintillare)ista est maior.(ꝛ erit ꝑꝑ qd syllūs.accepta est igit̄ ꝑma ꝛ imediata cā.) Formet̄ ḡ sic sylls. oē.b.est a.i.oē qḋ ꝓpe est non scintillat.c.est.b.i.planete ꝓpe sūt. ḡ.c.est.a.i.planete non scintillant. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Item sic lunam demonstrant quod per incrementa circularis sit. Si quidem igitur ipsius qui factus est syllogismus.

Argir. ¶ Rursus fit vt luna per accretiones demonstretur esse rotunda: quemadmodum quidaꝫ demonstrant: nam si rotūdum est id oē qḋ sic accrescit. Luna aūt sic accrescit: ꝑspicuū est lunā est rotūdā. Atqꝫ hoc quideꝫ mō ea facta est ratiocinatio: qua ipsum esse ostenditur.

¶ Adducit aliud exēplū ad ꝓpositūꝫ. Circa ꝙ tria facit q̄ꝛ ꝑ ponit hꝫ exēplum ostēdēs ꝙ ibi est demōstratio qa.2° docet reducē demōstrationē q̄ꝛ.ad ꝓpter qd.3° que dixerat de demōstratiōe qa.exponit in terminis.2° ibi.(Ecōuerso ḡ posito.)3° ibi.(Sit igit̄ luna i quo.c.) ¶ Dicit ḡ. (Itē sic).i.per demōstrationē q̄ꝛ(Demonstrāt lunā ꝙ sit circularis ꝑ icremēta).i.ꝑꝑ icremēta vt qa crescit ꝛ augmētat̄ in lumine circularit̄ (sic quidē igit̄)fu. faciēdo demonstrationē de luna(factus est sylls).i.facta est demr̄atio(ipsiꝰ q̄ꝛ).nō autē fu.ꝑꝑ quid. ¶ Deinde cum dicit.

Argir. ¶ Ecōuerso aūt posito medio ipsius ꝓpter qd sylls.nō.n.ꝑꝑ augmenta circularis est.sed q̄ꝛ circularis est accipit augmēta huiusmodi.

Argir. ¶ At si mediū ꝯ ponatur: extruetur ipsius ꝓpter quid est ratiocinatio: non.n. ob acretiones tales: rotunda est luna. Sed q̄ꝛ est figure rotonde: ideo talia suscipit incrementa.

¶ Docet reducē hāc demōstrationē qa.ad ꝑꝑ qd.d.(Ecōuerso aūt posito medio ipsiꝰ ꝑꝑ qd) fit fu.demr̄atio.q.d. ꝙ si nos demr̄amꝰ de luna circulare ꝑ h̄ mediū q̄ꝛ auget̄ circularit̄ in lumine facimꝰ demr̄ationē qa.sed si ecōuerso accipemꝰ mediū vt ꝙ demr̄aremꝰ de luna augmētari in lumine circularit̄: q̄ꝛ est circularis faciemꝰ demr̄ationē ꝑꝑ qd.cuius cā est.nā(nō eni ꝑꝑ augmēta circularis est).i.nō q̄ꝛ augmētat̄ luna in lumine circularit̄. iō circularis est: sed ecōuerso.iō ait.(sed q̄ꝛ circularis est recipit augmēta hꝫ.i.augmētat̄ in lumine circularit̄.cū ḡ eē circulare sit cā receptiōis luminis circularit̄.si volumꝰ facē demr̄ationē ꝑꝑ qd opꝫ ꝙ ꝓbemus augmētuꝫ circulare luminis de luna ꝑ h̄ ꝙ est circularis. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Luna sit in quo.c.in quo.b. augmentum in quo.a.circularis.

¶ Atqꝫ sit in C.luna: rotondum in b: sit accrescere ponatur in A. Argir.

¶ Exponit hanc demr̄ationē in terminis: sed nō exponit eā vt est demr̄atio ꝑꝑ qd: sed vt est qa.iō ait(sit luna in q̄ c.).i.sit minor extremitas(augmētari in lumine circulariter in quo.b.).i.sit medius terminꝰ(circularis sit in quo a.).i.sit maior extremitas. Formet̄ autē sic syllūs.omne b.est.a.i.oē qḋ augmētat̄ i lumie circularit̄ est circulare c.est.b.i.luna augmētat̄ in luie circularit̄.ḡ.c. est.a.i.luna est circularis.hec autē est demr̄atio qa. demr̄at̄ enim cā ꝑ effectū. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrū circularitas lu A
minis arguat circularitatē corpis: ꝛ vꝫ ꝙ nō: q̄ꝛ si sint foramia in aliq̄ domo ꝛ ꝑ foramia illa iret lux solis.lꝫ foramina nō sint circularia lux tñ solis intrāꝫ ꝑ foramē hēbit formā circlarē.ḡ ꝑ foramē nō circulare igredit̄ lumē circularē hn̄s figurā vt ꝑspectiuꝰ ꝓbat.ḡ sicut circularitas luminis nō arguit circularitatē foraminis i quo recipit̄: sic vꝫ qa in luna recipit̄ lumē circularit̄ nō propter h̄ arguit ꝙ ipsa sit circularis. ¶ Dōm ꝙ oē qḋ recipit̄ in aliq̄ B
recipit̄ ꝑ modū rei recipiētis vt aq̄ recepta in vase hꝫ formā vasis in q̄ recipit̄ nec eēt poſe ꝙ aq̄ reciperetur in loco circulari ꝛ non hēret formā circularē.opꝫ eni tale formaꝫ hr̄e locatū q̄lē hꝫ locꝰ ꝛ ecōuerso.qd aūt sit cā huiꝰ vtruꝫ qa locus est talis forme vel ecōuerso in hn̄ terminabilibꝰ termino ꝓprio q̄le est locatū talis est locus.in fluxibilibꝰ aūt q̄lis est locus tale est locatū.ꝛ qa accn̄s nō hꝫ ꝑ se eē nisi in subō opꝫ ꝙ accipiat modū subi vt tm̄ sit accn̄s q̄ꝫtuꝫ est subm ꝛ illiꝰ figure sit accn̄s cuius est subm vt q̄ꝫta est supficies tāta est albedo.ꝛ illiꝰ figure cuiꝰ ē supficies. q̄ꝫtū ḡ est corpus illuminatū tāta erit lux recepta in corpore ꝛ iō illius figure cuiꝰ est corpus illuminatū erit lux recepta in eo. ¶ Sed forte dices in supficie circulari pōt C
eē albedo nō circularis.qḋ si ꝯtingeret nō tota supficies esset subm albedinis.hoc ḡ ꝯtingē posset si in supficie circulari posset accipi pꝫ q̄drata in q̄ fundaret̄ albedo q̄ posito albedinis q̄drate ꝑ se esset subm supficies q̄drata nō circularis. Semꝑ ergo verū est ꝙ q̄ꝫtū est subm albedis tāta est albedo ꝛ q̄ꝫtū est corpus qḋ subijcit̄ receptiōi luminis tantū est lumē receptuꝫ in ipso.ꝛ cuiuscūqꝫ figure est vnū ꝛ aliud.cum ḡ corpus circulare hēat non solū totā supficiē circularē: sed ēt q̄libꝫ pars supficiei hēat circularitatē ꝛ sit pars circulatiōis opꝫ ꝙ corpꝰ circulare qḋ recipit lumē ꝙ recipiat ipm circularit̄: ꝛ si augmētat̄ in tali receptiōe ꝙ augmētet̄ mō circulari.erit ḡ demr̄atio ꝑꝑ qd.si ex circulatiōe corporis arguimus circulationē receptionis luminis: ꝛ erit qa.si econuerso.ifallibilr̄ aūt possumus tā ex circulatiōe corpis arguē circulationem receptiōis luminis q̄ꝫ ecōuerso.cū vō dr̄ de ꝑspectiuo dici dꝫ ꝙ in ipso foramine nō rotundo recipit̄ lumē ſm formā foraminis: qḋ pꝫ.q̄ꝛ si ꝓpe foramē ponat̄ obstaculuꝫ faciet lumē ſm formā foraminis.vñ ꝛ perspectiuus vult ꝙ non sit lumē rotundū ꝑ foramē nō rotūdū nisi a remotis.in ipo ḡ receptiuo recipit̄ lumē ſm formā recipiētis,

q̄r ḡ luna ē rotūda recipit̄ in ea lumē sc̄ꝫ formā rotūdā. a posteriori ḡ ⁊ p̄ effectū ex rotūditate receptiōis luīs possum⁹ arguē rotūditatē corp̄is lune. cā aūt q̄re a remotꝭ p̄ foramē nō rotūdū appet forma luīs rotūda p̄t sumi ex p̄te corp̄is luminosi. nā q̄r corp⁹ lumiosuꝫ rotūdū est lꝫ a p̄pinquo foraminis teneat lumē formā foramis. a remotꝭ to redit sic p̄ole est ad formā corp̄is a q̄ p̄cedit p̄spectiu⁹ tn̄ videt̄ h̄ attribuē p̄fectioni luminis vt q̄ntū est p̄ole lux rōne sue p̄fectiōis in formā p̄fectā. i. in circularē rēdat. Sed siq̄s ꝯsiderat q̄ł̄r fiūt emissiōes radiorū a rotundo corp̄e videbit ꝙ angulositas foramis nō ip̄ediet. q̄n lumē emissuꝫ a nō rotūdo corp̄e a remotꝭ ad rotūditatē redeat. lꝫ a modica distātia possit ab h̄ ip̄ediri. ℭ Deinde cum dic̄.

ℭ In quib⁹ aūt media nō ꝯuertunt̄ ⁊ est noti⁹ ꝙ nō est cā q̄r demr̄atur ⁊ non propter quid.

Argir. ℭ In quibus autem ipsa media nō conuertūtur: ⁊ est id notius quod nō est cā ōndit̄ quidē esse. Ip̄m autē p̄pter quid est non demr̄atur.

ℭ Determinat de demr̄atione q̄r fcā p̄ effectū nō ꝯuertibilē. d. (In quibus autē media nō ꝯuertunt̄) cum extremis (⁊ est noti⁹ q̄d nō est cā) sc̄. q̄ cā si fiat demr̄atio per taleꝫ nō cām magis notā siue p̄ talē effectum magis notū (q̄a
D q̄dē demōstrat̄ sed p̄p q̄d nō.) ℭ Notandū autē ꝙ in demōstratione facta p̄ effectuꝫ effectus est ibi tanq̄ꝫ mediū. si ḡ talis effectus accipiat̄ trāscēdēs ⁊ nō ꝯuertibilis cuꝫ
E extremis erit ibi demōstratio q̄r. nō p̄pter q̄d. ℭ Dubitaret forte aliq̄s q̄uō effectus pōt eē nō ꝯuertibilis cū cā ⁊ q̄uō p̄ effectum possumus arguē tanq̄ꝫ p̄ mediū trāscēdens. ℭ Dōm ꝙ vnus effectus pōt sequi ex multis causis vtputa desiccare pōt esse effectus solis ⁊ ignis. talis ḡ effectus q̄ efficit̄ ex multis causis excedit q̄ꝫlibet illarum causarū. ⁊ si sit talis effectus notior sua cā. vt si notius est mihi ꝙ aliq̄d sit desiccatiuum q̄ꝫ ꝙ sit ignis poterim⁹ arguere a tali effectu ad suā cām non affirmatiue. q̄r est trāscēdēs: sed negatiue. dicemus. n. q̄cq̄d non desiccat nō est ignis. hoc non desiccat. ergo ⁊c̄. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Ampli⁹ in quib⁹ mediū extra ponit̄. ⁊ in his eni ipsi⁹ q̄r nō p̄pter quid demr̄atio est. nō. n. dicit̄ cā vt q̄re nō respirat paries. q̄r nō ē aīal.

Argir. ℭ Preterea in his quibus medium extra ponitur: etenim in his ipsis est ipsius esse: ⁊ non ipsius propter quid est demr̄atio: non enim dicit causam ipsaꝫ veluti propter quid paries non respirat: quia non animal est.

ℭ Determinat de demr̄atiōe q̄r q̄ fit p̄ cām remotā. Circa q̄d tria facit. q̄r p̄ ōndit quomodo fiat demōstratio q̄r. 2° q̄uoddā q̄d supposuerat p̄bat. 3° ostēdit quo ordinanda sit talis demōstratio s̄m formā syllogisticā. scd̄a ibi. (Si enim hoc nō respirandi.) tertia ibi. (Syllogismus autē fit.) Dicit ergo (in quibus mediū extra ponit̄). i. amplius in quibus cā accipit̄ pro medio ⁊ istud mediū ponit extra: q̄r accipit̄ cā trāscēdēs (⁊ in his ipsius q̄r. non p̄p q̄d. demr̄atio est. nō eni dr̄ cā.) sc̄. p̄pria nō transcēdēs (vt) si dicat̄. (q̄re nō respirat paries) ⁊ reddit̄ cā (q̄r nō est aial) nō eē aial est cā remota nō respirādi. iō si fiat talis demōstratio p̄ cām remotā erit q̄r nō p̄p q̄d. ℭ Deinde cū dic̄.

ℭ Si eni h̄ nō respirandi causa est opꝫ esse aial cām respirādi. vt si negatio causa est ipsi⁹ non esse affirmatio ē esse. sicut sine mensura esse calida ⁊ frigida non sanandi causa ē: q̄r cum mēsura esse causa ē sanandi. similiter autem est si affirmatio ipsius esse negatio ē nō esse. In his autem sic demr̄atis quod dictum ē non contingit. non enim omne animal respirat.

ℭ Nam si hoc non respirandi causaꝫ est oportebat animal respirandi causam esse: ceu si negatio causa est non essendi affirmatio causa est essendi: vt si calidorum ac frigidorum in temperatio sanitatem nō habendi causa est: eorūdem temperatio sanitatem habendi causa est: pari quoq̄ꝫ modo si affirmatio eēndi causa ē: ad hec autē que h̄ pacto sunt assignata: non accomodantur id quud est dictum: nō enim animal omne respirat. Argir.

ℭ Probat q̄d supposuerat. supposuerat. n. ꝙ in talib⁹ nō reddit̄ cā adeq̄ta ⁊ ꝯ̄ṗ̄tiꝫ remota ⁊ trāscēdēs: q̄d p̄bat d. (Si. n. h̄). i. si nō eē aial (nō respirādi cā ē opꝫ aial eē cā respirādi vt si negatio est cā ipsi⁹ nō eē affirmatio ē) cā ipsi⁹ (eē sic eē sine mēsura frida ⁊ calīa est cā nō sanādi tunc eē cū h̄ mēsura est cā sanādi.) ḡ si negatio est cā negōnis ⁊ affirmatio affirmatiōis. (Silr̄ aūt est) sc̄. eē (si affirmatio) est cā (ipsi⁹ eē). i. ipsi⁹ affirmatiōis. (negatio) est cā (ipsius nō eē). i. negōnis: ⁊ subdit. (in his aūt sic demr̄atis) vꝫ. cū demr̄amus p̄ cām remotā ⁊ cuꝫ p̄bam⁹ parietē nō respirare. q̄r nō est aial (nō ꝯtigit q̄d dcm̄ ē.) nā si nō aial eēt p̄ se cā respirandi. oē aial ḡ respiraret. q̄d fl̄m est. b̄n̄ ḡ dcm̄ est ꝙ in talib⁹ nō ꝯtigit q̄d dcm̄ est. vꝫ. ꝙ negatio sit cā negōnis ⁊ affirmatio affirmatiōis: q̄r (nō. n. oē q̄d respirat aial) sc̄. est. ℭ Dubitaret forte aliq̄s vtrū affirmatio sit cā affirmatiōis ⁊ negatio sit cā negōnis. vꝫ ꝙ non. F
q̄r q̄dē p̄ se est ꝙ oē albū disgregat nō tn̄ p̄ se est ꝙ oē nō albū ꝯgreget. ℭ Dōm ꝙ q̄lis est effect⁹ talis est cā. effect⁹ ḡ positiu⁹ h̄ēt cām positiuā. ⁊ negatiu⁹ negatiuaꝫ. Si ḡ affirmatio p̄ se est cā affirmatiōis vbicunq̄ꝫ nō erit affirmatio erit negatio cāe. vbicūq̄ꝫ est negatio cāe si est cā p̄ se est negatio effect⁹. ḡ sicut ad cām seq̄t̄ effect⁹ ita ad negationē cāe in his q̄ sunt cāe p̄ se seq̄t̄ negatio effect⁹. In talib⁹ ḡ sicut positio cāe est cā pōnis effectus: vel sic affirmatio est cā affirmatiōis. sic negatio cāe erit cā negōnis effect⁹. Aduertēdū tn̄ ꝙ negatio effcūs opꝫ accipi p̄portionalr̄ negationi cāe. nā si albū disgregat nō opꝫ ꝙ non albū ꝯgreget: q̄r albū ⁊ nō albū se h̄n̄t in plus q̄ꝫ ꝯgregare ⁊ disgregare. si ḡ albū est cā disgregationis ⁊ opꝫ accipi oppositū cāe vt oppositū albi. ⁊ oppositum effect⁹ vt oppositū disgregatiōis: opꝫ ꝙ sic albū ꝯuertit̄ cū disgregare: sic oppositū albi ꝯuertat̄ cū opposito ei⁹ q̄d est ꝯgregare. alit̄ nō accipiet̄ p̄portionalr̄ negatio negōni sicut affirmationi. hec aūt p̄portio est accipiēda s̄m idē genus oppōnis. Dicim⁹ ḡ ꝙ si albū disgregat nigrū ꝯgregat: q̄r sicut album ⁊ nigrū opponit̄ ꝯ̄rie sic ꝯgregare ⁊ disgregare ꝯ̄rie opponūt̄. sic etiā dicem⁹ ꝙ si est p̄ se ꝙ albū disgreget p̄ se etiā erit ꝙ nō albū nō disgreget: q̄r eodeꝫ gn̄e oppōnis opponunt̄ albū ⁊ nō album ⁊ disgregare ⁊ nō disgregare. nō tn̄ valeret si albū disgregat ꝙ nō albū congreget: q̄r tunc chymera ꝯgregaret. cā aūt q̄re non valet est: q̄r albū ⁊ nō albū nō opponunt̄ eodē gn̄e oppōnis q̄ opponunt̄ congregare ⁊ disgregare. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Syllogismus aūt huiusmodi cause ē in media figura. vt sit. a. animal: in quo. b. respiret: in quo. c. paries. in. b. q̄dē igit̄ omni est. a. oē enim respirans aial est. in. c. autē nullo. a. quare neq̄ꝫ. b. in. c. nullo est. n̄ igit̄ respirat paries.

Argu. ¶ Atqꝫ ratiocinatio cause talis ī media fit figura: A namqꝫ sit animal: B respirare: paries. C. Igit' ipi in A: cuilꝫ qdē B: cōpetit: oē nāqꝫ qđ respirat aial est: nulli autē inest C. Quare neqꝫ B: cuipiā cōpetit c. pies igī nō respirat.

¶ Docet ordinare huiusmodi demōstrationē ſm formam syllogisticaꝫ. Circa ꝙ tria facit: qꝛ pmo facit qđ dcm̄ est. secundo ostēdit quō in talibus demōstrationibus cause comparent' ad suos effectus. tertio epilogat circa determinata. scđa ibi. (Cōparant' hmōi causarum.) tertia ibi. (Scđm qdem igit'.) Dicit ergo. (Syllogismus autē huiusmodi fit esse). i. contingit esse (in media figura). q. d. ꝙ demōstratio p cām remotā cū ordinat' syllogistice debet fieri in media figura (vt sit. a. aial). i. aial sit medi⁹ terminus (i quo. b. respirare). i. respirare sit maior extremitas (in quo. c. paries). i. paries sit minor extremitas. (in quo quidē. b. igitur omni). i. in oī qđ respirat (inest. a.). i. inest animal. (omne. n. respirās aial est) hec est maior (in q̄. c. autēꝫ nullo). i. in nullo. c. hoc est in nullo pariete ſu. inest aial. hec est minor (q̄re nec. b.). i. nec respirās (in nullo. c.) idest in nullo pariete (nō igit' respirat paries) hec est ɔclō.

A ¶ Notandum aūt ꝙ in scđa figura medius termin⁹ sem per pdicat'. medius ergo terminus est supra maiorē ⁊ minorē extremitatē. ideo intelligit' per. a. medius termin⁹. p. b. vero intelligit' maior extremitas. per. c. vō minor. Formeꝫ sic syllogismus. omne. b. est. a. i. omne respirans est aial. nullū. c. est. a. i. nullus paries est animal. ergo nullū c. est. b. i. nullus paries respirat. probatuꝫ est ergo parieteꝫ nō respirare per hoc ꝙ nō est aial. que pbatio est per causam remotam. esse enim animal est remota causa respirationis: sed hēre sanguinē ⁊ pulmonē est causa ppinqua. i. omne habens sanguinem ⁊ pulmonem respirat. non autem omne animal. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Comparant' huiusmodi cāruꝫ dictis scđm excellētiā. Hoc autē est plurimum distare medium dicere. Sicut eniꝫ illud est anacarsidis qđ in scithis nō sunt sibilatores. neqꝫ. n. vites.

Argu. ¶ Tales vero cause similes sunt hisce que per exuperationē dicuntur. Hoc auteꝫ est mediū id dicere quod superat causam: cuius generis est Anacharsidis illud in scythia modulatrices non sunt: nam neqꝫ vites.

¶ Ostēdit quō in talib⁹ demōratiōib⁹ cāe cōparant' ad effect⁹. d. ꝙ. (Comparant' ſm excellētiā). i. ſm trāscēdētiā: qꝛ sunt cāe trāscēdētes ⁊ remote. iđ ait ꝙ (hꝫ cārū). i. cāe que sunt de numero hꝫ cārum) comparant' dictis) ſu. effectibus (ſm excellētiā). i. ſm trāscēdētiā. (hoc autē est dicere mediū plurimū distare) vel vt habēt aliq text⁹. plurimū distās. q. d. ꝙ h mō demrare est accipe cāꝫ pro medio q̄ multū distat ⁊ ē multuꝫ remota ab effectu. (sic ē illud qđ anacarsides) ſu. dixit. vel (sicut est illud dictū anacarsidis ꝙ in scithis non sunt sibillatores. neqꝫ. n. vites) voluit anacarsides reddē cām quare scithe. i. quare illi hoies qui morant' in scithia nō sibilant. dixit. n. ꝙ hoc iđ erat. qꝛ nō habebāt vites. causa. n. hec assignata est valde remota. nam sunt causa vini. vinuꝫ causa potationis. potatio causa gaudij. gaudiū causa sibilationis. ergo de primo ad vltimū vites sunt causa sibillatiōis: sed hoc est arguere per cām vel remotam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Secundum quidē igitur eandem scientiam ⁊ secūdum eorū positionē he drīe sunt ipsius: qꝛ ad eum qui est ppter quid syllogismū.

Argu. ¶ In eadē igitur scientia ⁊ in mediorū positione he sunt differentie ratiocinatiōis ipsius eē: ad ipsius propter quid est ratiocinationem.

¶ Epilogat circa determinata dicēs. (Scđꝫ qdē eādē sciaꝫ ⁊ ſm pōnē eorūdē terminoꝝ). i. ſm ordinē eorūdē terminorū ptinētū ad eādē sciaꝫ (he sunt drīe ipsi⁹ qꝛ. ad eū syllm qui est pp qd). i. his oibus modis differt demonstratio qꝛ. a demrōne pp qd. nā demratio pp qd. fit vno solo modo. vꝫ. per cām propriam ⁊ adequatam. ⁊ demōstratio qꝛ. vō tribus modis. vꝫ. per causam remotaꝫ. per effectum adequatum ⁊ per effectum transcendentē ⁊c̄.

¶ Alio autem modo differt ppter qd ab ipso qꝛ. qđ est per aliam scientiaꝫ vtrūqꝫ speculari.

Argu. ¶ Aliovero mō differunt esse ⁊ ppter quid est: quod per aliā atqꝫ aliam vtrūqꝫ consideratur.

¶ In ista parte vt dicebat' determinat phus de drīa demōstratiōis qꝛ. ad pp quid. in diuersis sciētijs. Circa qđ duo facit: qꝛ pmo proponit qđ intendit. scđo exequit' de intēto ibi. (Huiusmodi autē sunt.) Dicit ergo. (Alio vero modo differt propter quid. ab ipso qꝛ. qđ est). i. qꝛ est (speculari vtrūqꝫ per aliaꝫ scientiam). i. per diuersas sciētias q. d. ꝙ non solum differt demōstratio propter quid a demonstratione qꝛ. prout vtraqꝫ fit in eadē sciētia: sed etiaꝫ differt put contingit vtrūqꝫ speculari: vel vtrūqꝫ considerare per aliam ⁊ aliam scientiam ita ꝙ vna scientia considerabit propter quid. ⁊ alia quia. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Huiusmodi autem sunt quecunqꝫ sic se habent adinuicē ꝙ alterum sub altero est. vt speculatiua ad geometriam. machinatiua ad steriometriam. ⁊ armonica ad arithmeticam. et apparentia ad astrologiam.

Argu. ¶ Tales autem sunt ee: que ita sese habent vt altera sub altera collocetur: vt ad geometriaꝫ perspectiua: ⁊ ad solidorum scientiam machinarum facultas extruendarum: ⁊ ad arithmeticam musica: ⁊ ad astrologiam sese habet eorum scientia que apparent.

¶ Exequit' de intētō. pp qđ sciendū ꝙ ad h ꝙ vna scia dicat qd ⁊ alia qꝛ. pōt tripliciť ɔtingē. p si vna scia subalternat' simplr alij scie. sicut musica simplr subalternat' arismetrice. ⁊ iđ de multꝭ dicit music⁹ qꝛ. de qbus diē arismetricus pp qd. 2° pōt h ɔtingē si scia simplr nō subalternet' scie sed subalternet' ei q̄tū ad aliq̄ꝫ ptē: sic ē nālis phia subalternat' pspectiue nō simplr sed q̄tū ad illā ptē q̄ est de iride: ⁊ iđ in multꝭ q̄tū ad ea q̄ spectāt ad iridē vel ad arcū celestē dicit nālis qꝛ de qb⁹ diē pspectiu⁹ pp qd. 3° hoc pōt ɔtingē si scia nō subalternet' scie nec simplr nec q̄tū ad aliq̄ꝫ ptē sed solū h est q̄ vtit' aliq̄ ppōne de q̄ diē qꝛ. circa quā alia scia diē pp qd. vt pꝫ in medicia cirugica ⁊ geometria medicia. n. cirugica nec simplr nec ſꝫ aliquā sui ptē subalternat' geometrie: medic⁹ tñ cirugicus diē de aliq̄ qꝛ. de q̄ spectat ad geometram dicē pp qd. Diē. n. cirugic⁹ qꝛ vulnera circularia tardi⁹ sanant'. de h aūt dicere t geometra pp qd. vꝫ. qꝛ in circulo ptes vulneris circularis pp earū distātiā tardi⁹ ɔiungunt': ⁊ p ɔñs talia vulnera tardi⁹ sanāt'. Tria g̊ fac̄ ſm ꝙ triplr ostēdit quō qꝛ. ⁊ pp qd. ɔsiderant' in diuersis sciētijs. nā p̄ h ostēdit qñ scia vna subalternat' alteri scie simplr. 2° qñ nō subalternat' ei simplr sed q̄tū ad aliquā ptē. 3° qñ nec simplr nec q̄tuꝫ ad aliquā ptē subalternat' vna scia alij sed solū hoc ɔtigit

circa aliquã pticularẽ ppõnẽ de q̃ vna scia dicit q₂. ⁊ alia
pp qd. 2ᵘ ibi (Hʒ aũt se ad speculatiuaʒ.) 3ᵘ ibi (Multe v̾o
⁊ nõ subinuicẽ). Circa pmuʒ duo facit. qa p̾ exẽplificat de
sciẽtijs simplr̃ subalternatis quõ ille dicunt qa. ⁊ subalter
nãtes pp qd. 2ᵒ. dat ↄueniẽtiam ⁊ diãʒ inter hõ scias ibi
(Fere aũt vniuoce) Cõtinuet aũt sic. dcm̃ ẽ q̃ q₂. ⁊ pp qd
aliqñ ↄsiderant in diuersis sciẽtijs (hõ aũt sunt q̃cũq₃ sic
se hñt adinuicẽ q̃ alterp sub altero ẽ). q. d. q̃ ille scie q̃ sic
se hñt adiuicẽ q̃ altera est subaltera ⁊ q̃ vna subalternat
alteri i illis hʼ v̾ificat q̃ vna dicit q₂ ⁊ alia pp qd (vt) se hʒ
(speculatiua). i. pspectiua (ad geometriã: ⁊ machiatiua)
. i. q̃ erigit edificia. (ad steriometriã). i. ad sciam q̃ ẽ d mẽ
suris corporum (⁊ armonica). i. musica se hʒ isto mõ (ad
arismetricã: ⁊ apparẽtia). i. naualis se hẽt isto modo (ad
B astronomiã.) ¶ Notãdũ aũt q̃ in oibʼ istis sciẽtijs subm
est sub subo. nã subʒ speculatiue. i. pspectiue est sub subo
geometrie. nã pspectiua ↄsiderat de linea visuali. geome
tria v̾o de linea simplr̃. linea. n. simplr̃ ẽ ps subi geome/
trie. ↄsiderat. n. geometria de q̃titʼ ↄtinua q̃titas aũt ↄti/
nua diuidit i lineã supficiẽ ⁊ corpʼ. ipsiʼ g̃ q̃titatis ↄtinue
sm se ẽ ps linea simplr̃: q₂ g̃ linea visualis ẽ sub linea sim
plr̃ id qd̃ ↄsiderat pspectivʼ ẽ sub eo qd̃ ↄsiderat geome/
tra. isto ẽt mõ se hʒ machinatiua ad steriometriã. nã ma
chinatiua ẽ de mẽsuris edificiorũ. steriometria de mẽsu/
ris vlr̃ corporp. corpʼ. n. qd̃ ẽ edificiũ ẽ sub corpe vlr̃ su/
pto. sic. n. dicẽ possimʼ q̃ armonica se hʒ ad arismetricã.
nã arismetrica est d nũo simplr̃. armonica. i. musica est d
nũo relato ad sonũ. numerus autẽ q repit in sonis est sub
nũo simplr̃. hʼ ẽt mõ se hẽt apparẽtia. i. naualis ad astro
logiã. nã astrologia considerat motus astrop simplicit̾.
naualis v̾o ↄsiderat hõ motus p q̃sdã apparẽtias ⁊ p q̃/
dã signa sensibilia. ↄsiderat. n. h mõ motũ astrop put de/
seruit ad artẽ nauigãdi. vñ hec scia dcã est appentia q₂ p
q̃dã signa apparẽtia ⁊ sensibilia idicat motʼ astrorum vt
deseruit ad artẽ nauigãdi. motʼ aũt astrorũ sic sumptʼ est
C sub motu astrop sumpto simplr̃. ¶ Dubitaret forte ali/
qs vtrp steriometria sit eadẽ scia cũ geometria ⁊ videt q̃
sic. q₂ de mẽsuris corporũ itromittit se geometra. sterio/
metria g̃ vel erit geometria vel ps geometrie. ¶ Dõm.
q̃ ad hoc dixerunt qdã q̃ steriometria de qua h loquit
phs est ipe vndecimʼ vel duodecimʼ geometrie i q̃ agit
de solidis ⁊ corpibʼ. possimus tñ dicẽ q̃ steriometria q̃
dicit pp qd. eius q̃ machinatiua dicit qa. est subalternate
geometrie. nec ẽ eadẽ scia cũ geometria. nã geometria ẽ
valde abstracta. machinatiua aũt mechanica que erigit
edificia est valde sensibilis ⁊ valde m̃ãlis. nõ aũt eẽt faci
le a scia ista abstracta ⁊ ↄsiderãte cãs sic vlẽs cuiusmõi
est geometris descẽdẽ in sciam sic sensibilẽ ⁊ m̃ãlẽ cuiu s/
modi ẽ machiatiua mechanica. Sʒ int̾ geometriã ⁊ ma
chinatiuã ẽ scia media q̃ dicit steriometria. nã illas cãs q̃s
ↄsiderat geometra vlr̃ ↄsiderat steriometra applicãʼ ad
mẽsuras corporp. ex ppõnibʼ. n. ⁊ ex pportiõibʼ gñalr̃ su
ptis descẽdit steriometra ad ↄsiderãm de gbusdʒ corpibus
sensibilibʼ quõ se hẽant adinicẽ ⁊ in q̃ pportõe. steriome
tra igit supponit ppõnes geometricas ⁊ est q̃si q̃dã p̃ti
ca geometrie. nã ex ppõnibʼ geometrici multas sensibi/
les passiões pbat de corpibʼ ad q̃s pbãdas non descẽde
ret geometra q est artifex magis abstractʼ ⁊ leuatus. ste
riometra g̃ accipit a geometra tãq₃ artifex sensibilis ab
abstracto. machinatiuus aũt accipit a steriometra tãq₃
magis sensibilis a minus sensibili. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Fere autem vniuoce sunt harum scientiarũ
quedam vt astrologia mathematica que est ⁊
naualis ⁊ armonica mathematica que est se/
cundum auditum.

¶ Atq₃ harũ nõnulle sciaruʒ noie rõne ue fore Argir.
cõueniunt: ceu astrologia est. ⁊ ipsa mathema
tica: ⁊ nauigandi scientia: ⁊ musica: ea est que
mathematica: ⁊ que auditum oblectat.

¶ Dat conueniẽtiã ⁊ diãʒ inter hõ scias. Circa q̃ duo fa
cit: q₂ p̾ oñdit quõ tales scie conueniunt. 2ᵒ quõ dfnt ibi.
(Hec. n.) ↄueniẽtia aũt iter has scias subalternãtes ⁊ sub
alternatas est: q₂ q̃dã hap sciap subalternatarũ sunt q̃si
vniuoce ad scias subalternãtes. sunt idẽ gñe ⁊ v̾e idẽ spẽ.
iõ ait. (Fere aũt q̃dã harũ sciarũ) su. subalternap (sunt fe
re vniuoce ad scias su. subalternãtes) vt astrologia ma/
thematica ⁊ naualis) su. est q̃si vniuoca vna alteri (⁊ ar/
monica). i. musica (mathematica) ⁊ musica (q̃ est sm au/
ditũ) sunt su. v̾e vniuoce. ¶ Notãm aũt q̃ de serenitate ⁊ de D
tẽpestate ↄsiderat astrologʼ ⁊ naualis: sʒ astrologʼ ↄside
rat de talibʼ sʒ cãs. q₂ ↄsiderat motʼ ⁊ sitʼ astrop a qbus
cãnt serenitas ⁊ tẽpestas. naualis aũt ↄsiderat de talibʼ.
sm quedam signa sensibilia ⁊ sm quasdaʒ apparentias.
¶ Notãdum q̃ astrologia est duplex. vna que ↄsiderat E
solũ motus ⁊ cursus astrop. alia practica ⁊ idicialis que
sm motus astrop iudicat serenitates ⁊ tẽpestates ⁊ alia
que hic inferiʼ accidũt. Ista aũt astronomia iudicialis ẽt
q̃si vniuoca ad naualẽ: q₂ id qd̃ ↄsiderat naual' mõ gros/
so ⁊ sensibili ⁊ p q̃dã signa appentia: vtputa q₂ luna fac̃
circulũ: vl' q₂ rubet celũ. astrologia iudicial' ↄsiderat mõ
subtiliori: vt p motʼ ⁊ sitʼ astrop: vt q₂ tales planete adi/
uicẽ ↄiungent: vl' q₂ talis planeta erit i tali pũcto. iõ h ⁊
h eueniet. ¶ Notãm ẽt q̃ musica sm auditũ põt dici musi/ F
ca istr̃ alis: vtputa ars viellãdi ⁊ citharisandi i h aũt fere
est vniuoca cũ musica mathematica. nã illas easdẽ pro/
põnes q̃s ↄsiderat musica mathematica mõ magis subti/
li ↄsiderat viellator ⁊ citharizator modo magis grosso
⁊ sensibili. ¶ Dubitaret forte aliqs quõ i talibus dñr fe/ G
re vniuoce scie subalternãtes ⁊ subalternate. ¶ Dõm q̃
vniuoca sũt q̃p nomẽ cõe ẽ ⁊ rõ sube eadẽ. rõ aũt sumit ex
forã: ⁊ q₂ illã eadẽ formã quã ↄsiderat scia supior mõ ab
stracto ↄsiderat scia iferior ⁊ subalternata mõ sensibili ⁊
per applicationẽ ad m̃ãm iõ vna est fere vniuoca alteri.
scia. n. naualis quedã astrologia est. q₂ p ea que videt in
astris iudicat de tẽpestate ⁊ serenitate astrorum g̃ astro/
logia naualis ⁊ astrologia mathematica conueniunt in
noie: q₂ quelibet est astrologia ⁊ musica mathematica:
⁊ sm auditum ↄueniũt in noie: q₂ q̃lʒ est musica: ⁊ cõue/
niunt etiã in rõne: q₂ p eadẽ astra iudicat de serenitate et
tẽpestate astronomia naualis p que iudicat astronomia
mathematica: nõ tamẽ est simplr̃ ⁊ ppe vniuoca h ⁊ illa.
q₂ nõ iudicat eodẽ mõ: nã astronomʼ mathematicʼ ⁊ ma
xime iudicialis iudicabit de serenitate ⁊ tẽpestate ↄside/
rãdo sitʼ ⁊ cursus astrop. astronomʼ aũt naualis ↄsidera
bit p astra serenitatẽ ⁊ tẽpestatẽ ↄsiderãdo aliq̃ signa ap
parẽtia in astris. vtputa q₂ luna facit circulũ vl' q₂ mars
orit nimis rubicundus: ⁊ qd̃ dcm̃ est de astronomia ma
thematica ⁊ naualli intelligẽdũ est musica mathematica
⁊ q̃ est sm auditũ. ¶ Ulteriʼ forte dubitaret aliqs vtruʒ H
astronomus iudicialis possit iudicare de serenitate ⁊ tẽ/
pestate ⁊ de his q̃ h agunt. ¶ Dõm. q̃ Ptolomeʼ in cẽti
logo suo duas conditiones dat iudicio astronomoruʒ.
vna ẽ q̃ debẽt astronomop iudicia eẽ in vlĩ nõ i pticulari.
alia est q̃ talia iudicia sunt media inter poẽ ⁊ neciũm: ⁊
vt h adaptemʼ ad ppositũ dicimʼ q̃ ea q̃ hic iferiʼ agunt
vel depẽdẽt ex libero arbitrio vel nõ. q̃ si nõ depẽdẽt si/
cut tẽpestas. serenitas. vbertas. sterilitas. de talibʼ pote
rũt iudicare astronomi ita tñ q̃ eoruʒ iudiciuʒ erit plus
q̃ʒ poẽ: qd̃ est ad vtrũlibet: ⁊ minus q̃ʒ necessariũ qd̃ est
semp. nã motʼ celi p̾supponit dispõnem m̃ãe ita q̃ ex eo/

dem situ syderū nō semp ꝯtigit idē effectus si mā nō sit eo dē mō disposita. ⁊ qꝛ pōt pp indispōnē māe īpediri talis effect⁹ ex motu celi nō ē necīuz iudiciū de effectib⁹ istoꝝ īferioꝝ:q̄re si dicat̄ ꝙ ipsa dispō māe dependet ex motu ce li ita ꝙ redeūtibus syderib⁹ ad eūdē pūctū redibit eadez dispō māe ⁊ ꝑ ꝯñs idē effect⁹:dici dꝫ ꝙ nō dꝫ dare tātam eq̄litatē nec tātā vniformitatē i effectib⁹ q̄ztā dam⁹ i cāis vñ nō dꝫ semp si i tāto tpe ē talis ꝯiūctio sydeꝝ ꝙ sp in il lo tpe redeat talis dispō māe. Si aūt q̄ h̄ īferi⁹ agunt̄ de pēdēt ex libero arbitrio tūc ibi ē adhibēda scda ꝯditio. 3° ꝙ iudicia astronomoꝝ sūt i vlī ⁊ ñ i ꝑticulari.nā libeꝝ arbitriū motui corpoꝝ celestiū directe subditū eē nō pōt iō nō dꝫ eē tale iudiciū in ꝑticulari.vt puta si q̄s ꝑ astrolo gioz cerneret ꝙ deberet eē copia vini:iō nō d̄beret indica re ꝙ petrus vl̄ ioānes erūt ebrij qꝛ ꝑ libeꝝ arbitriū pos sent ab ebrietate cauere. Sꝫ i vlī vino iudiciū darēt dōs ꝙ plēs erūt ebrii h̄ āno pp copiā vini. Si āt d̄scēderēt ad ꝑsōas spāles possꝫ eis accidē maior d̄ceptio. Deiñ cū dic.

¶ Hoc aūt ipsuz qꝛ sensibiliū ē scire. Sꝫ ipsuꝫ propter qd mathematicorū. Hi enim causarū demonstrationes habent.

Argir. ¶ Hic enim ipsum quidē esse ad eos pertinet scire qui sensu vtuntur. Ipsum autē propter quid est:ad mathematicos ipsos:hi nāqꝫ cau sarum demonstrationes habent.

¶ Dat d̄ñoz iter scias subalternātes ⁊ subalternatas ⁊ q̄ tuor facit h̄ꝫ ꝙ q̄druplicē d̄ñoz assignat. vna.n.d̄ñia est ex mō sciēdi.nā modus sciēdi scie subaltnate ē scire qꝛ. sub alternātis aūt pp qd. 2ª d̄ñia est ex pte rei scite. nā multo tiēs ipꝫ qꝛ.ē scitū i scia subalternata qd̄ nō ē scitū i subal ternāte.tertia d̄ñia ē ex pte scie subalternate qꝛ ē mālior ⁊ sensibilior q̄ꝫ subalternās:q̄rta āt ē ex pte scie subalternā tis qꝛ ē formalior ⁊ abstractior q̄ꝫ subalternata.scda ibi. (Et multotiēs) 3ª ibi (Sunt āt hec) q̄rta ibi (Mathema tice.n.) Dicit ḡ ꝙ (hoc.n.ipm qꝛ scire ē sensibiliū).i.sciaꝝ subalternataꝝ.(sꝫ pp qd scire ē mathematicoꝝ).i.sciaꝝ subalternātiū (hi.n.).i.mathematici siue scie subalternā tes (hñt demōstrationes cāꝝ).i.per cās.q.d.ꝙ d̄ñr scia subalternās a subalternata in modo sciendi.qꝛ vnius est scire qꝛ.alterius pp quid. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et multotiēs nesciunt ipsum qꝛ sicut vl̄e cō siderantes multotiens q̄dam singularium ne sciunt ppter id ꝙ non intendunt.

Argir. ¶ Et persepe nesciūt ipsuz esse:queadmoduꝫ ij qui cōtemplant̄ ipm vniuersale:nōnulla sin gulariū qꝛ nō aīaduertūt sepenumero nesciūt.

¶ Dat scdaz d̄ñoz sūptā ex pte rei scite.d.(Et multotiēs) sꝫ.ipse scie subalternātes (nesciūt ipm qꝛ) sꝫ.qd̄ sciūt scie subalternate (sicꝫ cōsiderātes vl̄e multotiēs nesciūt q̄daꝫ de numero singulariū pp id qd̄ nō itēdūt).i.ꝙ nō aduer tūt nec cōsiderāt.q̄cūqꝫ.n.scit aliqd̄ i vlī ⁊ i suis ꝑncipijs nō dꝫ ꝙ sciat illud i ꝑpria forma.scie ḡ subalternantes pp sui altitudinē cōsiderātes vl̄es cās lꝫ sciāt pp qd.ignorāt tñ multos effectus ⁊ multa qꝛ.q̄ nō ignorant scientie sen sibiles ⁊ subalternate. Est ḡ h̄ d̄ñia inter sciam subalter natā ⁊ subalternātē q̄ztū ad ipm rē.qꝛ ipm qꝛ pōt esse sci
A tū i scia subalternata qd̄ nō ē scitū i subalternāte. ¶ No tādū aūt ꝙ geometra nesciret qꝛ vulnera circularia tar dius sanant̄.⁊ tñ scit cām hui⁹.scit.n.ꝙ circulus non hꝫ angulū.hoc aūt est scire cām q̄re circulare vuln⁹ sanatur tardi⁹.nā vbi sit angulus ptes appropinquāt magis iō vulnera angularia pp ꝑpinq̄tatē ptiuꝫ citius sanant̄.qꝛ

cit⁹ ꝯiūgunt̄ ptes adinuicē.circularia āt tardi⁹.carere an gulo ḡ est pp qd circulare vulnus tardi⁹ sanat̄.scit ḡ geo metra istud pp quid.qꝛ scit circulū carere angulo. multi tñ geometre sunt a q̄b⁹ si q̄reret̄ vtꝝ circularia vulnera tardi⁹ sanentur q̄ dicerēt se nescire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sunt autez hec quecūqꝫ alterū quid sit secū dum subam ⁊ vtuntur speciebus.

¶ He aūt sunt q̄ formis ipsis vtunt̄ que q̄dez sunt alia quedaꝫ substātiaqꝫ diuersa. Argir.

¶ Dat tertiā d̄ñiam sumptaz ex pte scie subalternate q̄ est mālior.d.(Sūt hec).i.sunt scie subalternate (q̄ quidē sūt qd̄dā alteꝝ f̄m subaꝫ vel f̄ꝫ subm) alteritas.n.⁊ diuersi tas sciaꝝ subalternataꝝ ad scias subalternātes sumit̄ f̄ꝫ subaꝫ ⁊ f̄ꝫ subm.i.f̄m māꝫ ad quā applicantur vñ tales scie (vtunt̄ spēb⁹).i.vtunt̄ forma sꝫ.applicata ad mām.ē ḡ hec d̄ñia ex pte scie subalternate:q̄ ē qd alterum ⁊ quid diuersum a subalternante ratione subiecti ⁊ materie ad quam applicatur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Mathematice.n.circa spēs sunt. Non.n.d̄ subiecto aliquo. si.n.d̄ subiecto aliquo geome trica sunt:sed non f̄m ꝙ de subiecto sunt.

¶ Mathematice nāqꝫ scie sunt:circa formas: de nullo.n.subiecto dicūtur.nā ⁊ si geometri ca ipsa sunt in sb̄o:nō tñ vt in subiecto sūt geo metrice considerationi subijciuntur. Argir.

¶ Dat q̄rtā d̄ñiaꝫ sumptā ex pte scie subalternātis.nā ta les scie d̄nt a subalternatꝭ.qꝛ sūt circa spēs ⁊ sūt formalio res illis.iō ait ꝙ (mathematice.n.).i. scie subalternātes (sūt circa spēs) ⁊ circa formā (nō.n.sūt d̄ aliquo sub̄o).i. de aliq̄ mā spāli.lꝫ.n.ea q̄ cōsiderat geometra sint i aliq̄ sub̄o:ipse tñ ꝯsiderat ea vt nō sunt in sub̄o:iō ait (si.n.geo metrice sūt d̄ aliq̄ sub̄o).i.de aliq̄ spāli mā (sꝫ nō) sꝫ.cōsi derant̄ talia a geometra (f̄ꝫ ꝙ sūt d̄ sub̄o ꝯsiderat.n.geo metra lineā q̄ nō est sine ligno vl̄ sine lapide vl̄ sine aliq̄ mā:ipse tñ ꝯsiderat eā vt nō ē i aliq̄ mā.ē ḡ hec q̄rta d̄ñia ex pte scie subalternātis:qꝛ in h̄ d̄ñt a subalternata:qꝛ est circa spēꝫ ⁊ ē magis formalis. ¶ Dubitaret forte aliqs quō geometra pōt cōsiderare lineā q̄ ē i mā ⁊ q̄ nō d̄r de aliq̄ sub̄o vt nō ē i mā ⁊ vt nō d̄r de aliq̄ sub̄o. ¶ Dōm ꝙ B mathematicus nō abstrahit a mā simplr̄:sꝫ a mā sensibi li:quātitas aūt cōtinua quā cōsiderat mathematicus nā liter hꝫ eē i mā.⁊ sine mā non pōt itelligi ꝙ habeat nāle eē ipol'e ē.n.ꝙ mathematic⁹ abstrahat a mā simplr̄:sed abstrahit a mā sensibili.nā v̄tutes actiue ⁊ passiue cuius modi sunt q̄litates prie ⁊ q̄litates scde q̄ deriuant̄ a q̄lita tib⁹ ꝑmis faciūt rē quācūqꝫ eē sensibilē:mā ḡ sensibilis ē mā q̄lis:⁊ qꝛ q̄ztitas est prior q̄litate:qꝛ q̄ztitas est accñs qd̄ ꝑ iest sub̄e vt vult cōmētator in.12.meta.poterit itelli gi mā q̄zta nō itellc̄a mā q̄li:lꝫ q̄ztitas sit cū q̄litate ⁊ hēat eē in mā q̄li tñ qꝛ pōt itelligi q̄ztitas q̄ est in mā q̄li nō in tellecta mā quali.bñ ergo dcm̄ ē ꝙ geometrica sūt in ali quo sub̄o.i.in aliq̄ mā quali:f̄m se aūt cōsiderant̄a geo metra nō in sub̄o ⁊ f̄m ꝙ nō d̄r de sub̄o.i.f̄m ꝙ non sūt in mā quali:vt nō dicunt̄ de mā quali:sed vt sunt abstra cta a materia tali. ¶ Tunc sequitur illa pars.

¶ Hꝫ aūt se ad speculatiuā sicut hec ad geome triā.alia ad ipsam:vt id qd̄ est de yride ipsum quidem qꝛ philosophi est scire:sed pp qd spe culatiui aut simpliciter aut f̄m doctrinam.

¶ Ut aūt perspectiua sese hꝫ ad geometriā: sic alia sese hꝫ ad perspectiuam: veluti de iride: Argir.

naz ipsuz quidez esse ad naturalé pertinet scire: ipsum auté pp qd é: ipsius é pspectiui: aut simplr aut eius qui cóplectit mathematicá.

ℭ Que est scda pars pncipalis h9 lectionis. In qua postq̃ auctor ondit quo pp qd. ⁊ qr comparant ad diuersas scias quaz vna alteri simplr subalternat: ondit quo cóparant ad diuersas scias. q̃z vna n subalternat alteri simplr fz aliquá pté. d. q(Hz aút ad speculatiuá). i. ad pspectiuaz (sic h ad geometriá. alia ad istá). q. d. q alia scia vtputa nãlis se hz ad istá. s. ad pspectiuaz sic hec. i. sic pspectiua ad geometriá. ná de aliq̃ dicit nãlis qr. de quo dicit pspectiuus pp qd. sic de aliq̃ dicit pspectiu9 qr. d q̃ geometra dicit pp qd. (vt é id qd é de yride). q. d. q q̃ztú ad illaz ptem q est de yride physicus subalternatur pspectiuo sic pspectiuus geometre. q̃ztú g̃ é ad id qd é de yride (physici est scire qr: sz pp quid perspectiui aut simplr aut fz doctrinaz) qd quo itelligédú sit in dubitatióe dicet. ℭ Notádú aút q nãlis phia siue phyca nó subalternat pspectiue simplr sz q̃ztú ad aliquá pté vtputa q̃ztú id qd é de

C yride. Igit qñ pp qd. ⁊ qr cópant ad tales scias diuersas cuiusmodi sunt pspectiua ⁊ phyca talis cóparatio nó est fz q vna scia subalternat alteri simplr sz fz q subalternat

D ei q̃ztú ad aliquá pté. ℭ Dubitaret forte aliqs quo d yride dic phs qr. pspectiu9 aút pp qd. aut simplr aut fz doctriná. ℭ Dicdz q dz ex his q̃ dnr d linea visuali circa quá lineá negociat pspectiua dicere pp qd eoz q̃ apparent i yride. ea aút q̃ dnr de linea visuali vel cópetunt ipi linee fm se ⁊ illa accipit pspectiuus a geometra ná ad geometrá ptinet determinare de linea ⁊ d his q̃ linee insunt per se. si vero ea q̃ dnr de linea visuali nó cópetát linee fm q linea sz fm q visualis talia dnr esse pspectiua simplr. talia. n. si accipit pspectiu9 ab alio. qr g̃ ad dñz pp qd d yride aliqua sumunt d linea visuali q̃ cópetát ei fz q visualis. aliq̃ vo fm q linea: ió pp quid de yride dicit pspectiua simplr ⁊ fm se ⁊ dicit pspectiua non fm se sed vt accipit ea a superiori scia. de yride ergo qr dicit nãlis: sed pp quid dicit pspectiuus aut simplr aut fm doctrinaz su. superioré. i. fm q accipit a geometra. hoc. n. cócordat cuz alia trãslatióe vbi dr q de yride physici é scire qr. sz pp qd pspectiui aut simplr aut ei9 q est fm metaphysica. cuz át qui est fm mathematica appellat geometrá. d yride ergo pp qd vel dicit pspectiu9 simplr q̃ztú ad ea q̃ sút linee visualis vel dicit hic ille q est fm mathematica. i. geometra siue pspectiuus vt accipit a geometra q̃ztum ad ea q̃ sunt ipsius linee. ℭ Tunc igitur sequit illa pars.

ℭ Multe. n. ⁊ nó subiuí ceẓ sciaz hñt se sic vt ad geometriá medicia q. n. vulnera circlaria tardius sanantur medici est scire: ppter quid autem geometre.

Argu. ℭ Cóplures ét scientiarú: que non sunt ita disposite: vt altera sub altera sit collocata pari modo se habent: vt medicina atq3 geometria nam scire vlcerum ea que orbis subeunt formam tardius ceteris curari ad medicú spectat propter quid autem ad geometram.

ℭ Que é tertia ps pncipalis lectiõis hui9 in q̃ ondit quo pp quid. ⁊ qr cóparant ad diuersas scias: quaz vna non subalternat alteri nec simplr nec fm parté sed hoc est solum fm aliquá ppónem de qua vna scia dicit qr: alia pp qd. ió ait q (multe vo sciaz). i. de núero sciaz (nó subinuicé). i. q̃rú vna non subalternat alteri nec simplr nec fz aliquá ptez (se hñt sic.) s. q vna dicit: qr ⁊ alia pp qd. (vt medicina). i. cirugica (ad geometriá q. n. vulnera circularia tardius sanant qr é scire medici). i. cirugici (pp qd auté geometre.) ℭ Notandú auté q medicina cirugica E que est curatrix vulnerú nec simplr nec fm pté subalternat geometrie. tñ de aliq̃ ppóne vt q circularia vulnera sanantur tardius dicit talis medicina qr: de quo geometra diceret ppter qd. ℭ Notádú ét q isto modo quo F dicit medicina qr. ⁊ geometra pp qd. nó est quia vna subalternetur alteri sed fm aliquá ppónem sic se hñt etiam geometria ⁊ nãlis phia. geometria. n. nec simplr nec fm aliquá pté subalternat nãli phie. attñ de aliq̃ ppóne dicit geometra qr. vtputa qr lz de púcto ad púctum rectaz lineaz ducere. de q̃ dic phyc9 pp qd. pbat. n. in. 6. phycorum q inter q̃z duo púcta est dare lineam mediam.

Figurarum autem magis scire faciens maxime prima est. T. c. 31.

ℭ Prima aút rócinatiõis figura maxie ad sciam ipsaz accomodat. Argu.

ℭ Postq̃ phs cóparauit demfationé pp qd. ad dmfationé qr. vt eligeret sibi demfationé pp qd. q̃ magis facit scire. In parte ista cóparat figuras syllogismoz ad se inuicé vt eligat sibi figurá illaz que magis facit ad scire. Circa quod duo facit qr primo facit qd dictú est. 2° qr mentiones fecerat de ppóne imediata affirmatiua ne aliqs crederet q ois ppó imediata esset affirmatiua ⁊ q nulla esset talis negatiua ostendit quo habeat fieri ppositio imediata negatiua, ibi (Sicut aút esse. a. in. b.) Propter primú sciendú q figura illa que magis facit scire est prima figura. Circa qd tria facit in pma pte. naz p pponit hác veritaté q prima figura magis facit scire. 2° ad hoc pbádú adducit multiplicé róné. 3° epilogat circa determiata scda ibi. (Mathematice. n.) tertia (Manifestú é igitur) Dicit g̃ q (Figurarú aút magis faciés scire). i. inter figuras syllogismorú illa que est magis idonea ad generádú sciam (maxime est) sz. prima figura. ℭ Deinde cú dicit.

ℭ Mathematice ⁊ enim sciarum per hãc fuerunt demfatióes vt arithmetica ⁊ geometria ⁊ perspectiua.

ℭ Mathematice scie namq3 vt Arithmetica geometria ⁊ pspectiua: per hanc vt patet suas afferunt demonstrationes. Argu.

ℭ Probat qd dixerat. Circa qd q̃tuor facit fm q quatuor róñes adducit ad ppositú: scda ibi (Et fere dé est). tertia ibi (Et postea ipsi9.) quarta ibi (Amplí9 hoc illis). Prima é ró a signo. ná signú é q pma figura magis facit scire qr mathematice scie q̃ sunt certissime ⁊ q̃ maxime faciút scire potissime vtunt hac figura: ió ait q (Mathematice. n. sciaz p hãc primaz figurá fuerút demfationes: vt arismetrica ⁊ geometria ⁊ pspectiua) túc est g̃ suppléda ratio q cum sic sit signum est q prima figura magis faciat scire. ℭ Dubitaret forte aliquis vtrú mathematice G sint certissime ⁊ maxime faciát scire. ℭ Dom q ista certitudo vel pót accipi ex parte rei: vel ex pte mãeri. ex parte rei q̃zto scia é de simplicioribus tãto est certior. ⁊ ió metaphica est certissima sciaz vbi agit d deo ⁊ substátijs separatis q̃ simplicitate excedút cetera entia. Sed i cóparatione ad nos talia nó sunt certissima: qr nó sunt pportionata itellectui nro. ⁊ nó nisi a posteriori possum9 deuenire i cognitioné ipsoz de talib9. n. possum9 scire. qr sunt ⁊ qr itelligút. Sz q̃lis est eoz eé. ⁊ qual é suoz itelligere balbuciendo pferim9 ⁊ balbutiédo de ipsis loq̃ntes nó qd sút. sz qd n sút scim9 itellectu eéntiali sube separate a nobis itelligi nó psit. Mathematica g̃ qr sút magis pportioná/

tū intellectui nr̄o: imo qꝛ cognitio nr̄a i mathematicis ſʒ cōmē. in p̄mo phy. icipit a p̄orib⁹ ⁊ p cās i eis deuenim⁹ i cognitionē effectuū: i cōparatiōe ḡ ad nos tales ſcie ſunt certiſſime: vn̄ ⁊ cōmē. i. 2. meta. ait ꝙ demr̄atiōes mathematice ſūt i p̄ ordine certitudinis: ⁊ ſubdit ꝙ d̄mr̄atiōes nāles ſequunt̄ eas i hoc. dicam⁹ ḡ ꝙ cū triplex ſit modus eēntialis ph̄ie phycus mathematic⁹ ⁊ diuin⁹: demr̄ationes mathematice ſūt certiores d̄mōſtrationib⁹ nālibus ⁊ ratione rei: qꝛ res mathematice ſunt magis abſtracte: ⁊ rōne noſtri: qꝛ cognitio nr̄a in mathematicis incipit a p̄orib⁹: in nālib⁹ aūt icipit ab effectib⁹ ⁊ a poſteriori. p̄ri us. n. ph̄i fuerūt admirati effectū: vt lunā eclipſari ⁊ poſtea inueſtigauerūt eſſe cām iterpoſitionē terre: ſed vt pʒ ſciētib⁹ geometriā p̄us ſcit̄ ꝙ triangulus habeat angulū extrinſecū q̄ʒ ꝙ habeat tres ⁊ tn̄ h̄re angulū eſt p̄us ⁊ eſt cā eius qḋ ē h̄re tres ſʒ ipſa mathematica ē metaphyſica certior nō rōne rei ſʒ rōne nr̄i vt ē p habita declaratū.

A ❡ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs vtrū tres iſte ſcie d̄ qbus facit mētionē. vʒ. ariſmetrica geometria: ⁊ pſpectiua ſint eq̄ certe. ❡ Dōm: ꝙ iſte tres ſcie ſe h̄nt p ordinē i certitudine. nā vt p̄bat̄ in p̄ meta. ſcia q̄ ē de re q̄ ſe hʒ p additionē ad rē aliā de q̄ eſt ſcia alia eſt min⁹ certa q̄ʒ illa ſcia qꝛ eſt de re minus ſimplici: ⁊ qꝛ pūctus ſe hʒ p additionem ad vnitatē: qꝛ pūctus eſt ſub̄a poſita: vl̄ qꝛ pūct⁹ ē vnitas poſitionē h̄ns iō ariſmetrica q̄ ē de vnitate ē certior geometria q̄ ē de pūcto. Rurſus linea viſualis ſe hʒ p additionē ad lineā ſimpl̄r: geometria igit̄ q̄ ē de linea ſimpl̄r ē certior pſpectiua q̄ ē d̄ linea viſuali. ❡ Deinde cū dicit.

❡ Et fere dicere ē q̄cūq; pp qd faciūt ſpeculationē: aut. n. oīno aut ſicut frequēti⁹ ⁊ i pluribus per hanc figuraʒ que eſt propter quid fit ſyllogiſmus quare ⁊ per hanc erit maxime faciens ſcire propter quid ſpeculari.

Argu. ❡ Atq; etiā oēs fere que ipſius propter qd eſt faciūt cōſiderationē: aut eni oīno: aut p ſepe: ⁊ in plurimis: hac in figura ipſius pp quid eſt extritur rōcinatio. Quare propter hoc etiam ipſum maxime ad ſcientiā erit accomodata.

❡ Adducit ſcḋaʒ rōnē: ſumit̄ aūt hec rō ex ipſa cā ſiue ex ipſo pp qd: iō ait ꝙ (⁊ fere ē dicere ꝙ quecūq; faciūt ſpeculationē) .i. demr̄ationē (pp qd) .i. p cām (aut oīno aut ſicut frequētius ⁊ in plurib⁹ p hāc figurā) .i. p primā (fit ſyll̄o) q eſt pp qd .i. p cām (q̄re faciens ſcire ſpeculari pp

B qd maxīe erit p hāc figurā) .ſ. p p̄mā. ❡ Dubitaret forte aliqs q̄re faciēs ſcire ſpeculari vel faciens ſcire cognoſcere pp qd vl̄ oīno vel in pluribus erit per primaʒ figuraʒ. ❡ Dōm: ꝙ in demr̄ationib⁹ eſt cā p ſe qꝛ p cām p accn̄s non eſt demr̄atio ꝙ nec p talē cām aggenerat̄ ſcia: in per ſe aūt includit̄ de oī ergo talis cā eſt vl̄is: illō ḡ qḋ demōſtratur ꝑpter qd demōſtrat̄ vl̄r. demōſtrare aūt aliquid vl̄r eſt dupliciter: vel affirmatiue vl̄ negatiue p̄ma ergo figura vel demōſtrat ꝑpter qd .i. ꝑpōnem habenteʒ per ſe cām ⁊ ꝑpōnem vl̄em q̄ʒtum ad vl̄em affirmatiuam vl̄ vt in plurib⁹ q̄ʒtū ad vtrāq;. vʒ. q̄ʒtuʒ ad affirmatiuam ⁊ negatiuā: nā p p̄mā figurā pōt ꝯcludi vtraq;. vʒ. affirmatiua ⁊ negatiua: in ſcḋa aūt negatiua tm̄: i tertia qdē nulla eſt vl̄is: p̄ma ḡ figura vel oēs cōplectit̄ ⁊ oēs vl̄es cōcludit q̄ʒtum ad affirmatiuas vel in maiori parte qꝛ concludit ⁊ affirmatiuas ⁊ negatiuas que ſunt multo plures q̄ʒ negatiue tm̄: vel poſſumus aliter reſpōdere qꝛ ſm̄ qḋ dicit̄ in 2° elencoꝝ ſemp i non facere intelligit̄ facere ⁊ oīno in negatione demōſtratio .i. affirmatio itellectus enim vnius vt itellectus negatiuus ſine itellectus p̄uatiuus vt qḋ aliqd ſit idiſtictū a ſe ⁊ diſtictū ab alio ⁊ nō ſit aliud p̄ſupponit itellectū entis ⁊ itellectū poſitiuū: ⁊ reddere ḡ cāʒ negatiue ſemp p̄ſupponit redditionē cāe affirmatiue: vt multū ergo idigem⁹ reddere cām affirmatiue: ⁊ raro aūt negatiue: iō qꝛ ſicut rectū eſt iudex ſui ⁊ obliqui: ⁊ ſicē p rectū itelligim⁹ rectū ⁊ obliquū ita affirmatio ē iudex ſui ⁊ negatiōis ⁊ p affirmationē itelligim⁹ affirmationē ⁊ negationē. affirmatio āt multū fac̄ ad ſcire: negatio āt vt pap: ⁊ qꝛ vl̄is affirmatiua p ſolā p̄ᵐᵃᵐ figurā cōcludit̄: negatiua vl̄is p p̄mā ⁊ 2ᵃᵐ bn̄ dictū eſt ꝙ freq̄nti⁹ ⁊ vt in plib⁹ ſyll̄s faciēs nos ſcire ſpeculari .i. cogſcere pp qd maxīe fit p hāc figurā .i. p p̄ᵃᵐ. ❡ Deinde cuʒ dicit.

❡ Poſtea ipſius qcqd eſt ſciam p hāc ſolam figuram venari poſſibile ē. in media. n. figura nō cathegoric⁹ ſyll̄s ſʒ ipſius qḋ qd eſt ſcia eſt affirmationis. in vltima fit q̄le ſed nō vl̄r: ſed qḋ quid eſt vniuerſalium eſt. non enim quodāmodo eſt animal bipes homo.

❡ Propriiſſimus. n. ſciendi modus eſt cōtēplari ipſū pp quid eſt: deinde hac tātū figura ipſius quid eſt venari ſciētiā poſſumus: in figura naq; media nulla fit affirmatiua rōcinatio: ſcientia vero ipſius quid eſt: affirmatiōis nimirum eſt: in vltima vero fit quideʒ: at non eſt vniuerſalis vt patet: ipſum autem quid eſt vniuerſalium eſſe conſtat. Non enim aliqua ex parte homo eſt animal bipes. Argu.

❡ Adducit tertiā rōnē ex pte ipſi⁹ diffōnis. naʒ demr̄atio hʒ p ſe cōparationē ad diffōneʒ: nā vt ſupradictuʒ ē diffinitio vel eſt demōſtrationis p̄ncipiū vel demōſtrationis cōcluſio vel tota demr̄atio poſitiōe dīnſcū ḡ diffinitio predicet̄ vl̄r affirmatiue: qꝛ ⁊ ſolā p̄mā figuraʒ ꝯcludit vl̄is affirmatiua ſola p̄ma figura potiſſime ē vtilis ad demr̄ationē ⁊ ſola ipſa potiſſime facit ſcire: iō ait ꝙ (poſtea) .i. poſt rōnes aſſignatas ē hec ēt rō ad ꝑpoſitū qꝛ (ipſi⁹ quidem ꝙ qd eſt) .i. diffōnis (ſciam venari p ſolā hāc p̄maʒ figurā eſt poſſibile) nā (in media. n. figura non fit ſyll̄s cathegoricis) .i. affirmatiuus (ſʒ ſcia ipſi⁹ ꝙ qd eſt affirmationis eſt) nā diffinitio affirmatiue p̄dicat̄ (in vltima) figura .i. i tertia (fit qdeʒ) ſ. ꝯcl̄o affirmatiua (ſed nō vl̄r) oēs eniʒ ꝯcluſiones tertie figure ſunt p̄ticulares (ſed qḋ qd eſt) .i. ipſa diffinitio (vl̄ium eſt) .i. vl̄r predicat̄. (hō. n. non eſt aial bipes quodāmodo) .i. particulariter ſed vl̄r.

❡ Notandū aūt vim rōnis huius in hoc conſiſtere ꝙ qꝛ demōſtrator ſemp vtit̄ diffōne ⁊ maxīe in demonſtratione potiſſima cū diffinitio p̄dicet̄ vl̄r ⁊ affirmatiue qꝛ aial bipes q̄ eſt diffinitio hoīs vniuerſaliter ⁊ affirmatiue predicatur de homine cum in tertia figura non ſit concluſio vl̄is in ſcḋa nulla affirmatiua ſcia diffōnis: qꝛ potiſſime p̄tinet ad demr̄ationē potiſſime per p̄mā figurā fieri hʒ. C

❡ Notādū ꝙ hec rō tertia dr̄t a rōne ſcḋa ſicut ſp̄āle differt a gn̄ali: arguebat. n. rō ſcḋa ꝙ qꝛ d̄mōſtratio accipit ipm pp qd .i. ipſaʒ cām per ſe que maxime accipit̄ affirmatiue ⁊ vl̄r. iō ſola p̄ma figura eſt maxīe vtilis ad ſcire: qꝛ in ſola p̄ma ꝯcludit̄ vl̄is affirmatiua: hec aūt rō tertia arguit ex cā per ſe magis ſp̄āliter. nam demr̄atio accipit cām p ſe ⁊ talē cām p ſe cuiuſmodi eſt diffō. cum ḡ diffō p̄dicet̄ vl̄r ⁊ affirmatiue ſola p̄ma figura facit maxīe ad ſcire. qꝛ in ſola ipſa ꝯcluditur vl̄is affirmatiua. D

❡ Dubitaret forte aliqs: qꝛ vʒ rō ph̄i eē inſufficiens. nam nō oʒ i oī demr̄atione potiſſima ꝯcludi diffōnē: imo ꝯcludit̄ paſſio de ſub̄o vel diffō paſſionis: vt ſi ira eſt paſſio irati ⁊ ſi E

diffõ ire ẽ accẽsus sanguis circa cor pp appetitũ doloris in ɜrio ɔcludet̃ p hoc mediũ qđ ẽ appetere dolorẽ i ɜrio ira de irato tanq̃ p se passio de subo: vel cõcludetur habere accensũ sanguinis circa cor de ipso irato tãq̃ diffõ per se passionis de ipso subo. nã cuicũq̃ cõpetit diffinitũ ⁊ diffõ: cuicũq̃ cõpetit hře iram cõpetit ⁊ hře accensum sanguinis: in demrãtione g̃ potissima semp diffõ est medium: nõ tñ semp ɔcl'orũ g̃ mediũ sumat̃ in p̃missis nõ in ɔclusione rõ pħi arguit q̃ p̃misse in demrãtiõe sunt vl'es affirmatiue: nõ aũt arguit q̃ ɔcl'o. Cũ g̃ tertia figura possit hře ambas premissas vl'es affirmatiuas scia diffõnis poterit haberi p tertiã figurã ⁊ non per solam primam. ¶ Dõm q̃ rõne factã ɔcedim⁹ q̃ɜtũ ad hoc q̃ demrãtio

F dr̃ scia diffõnis. i. habita p diffõnẽ. nã vt dicebat̃ semp in demrãtione potissima diffõ est mediũ. nã per diffõnẽ dicẽtẽ pp qđ passiõis ɔcludit̃ passio de subo. ⁊ hec est scia igit̃ scia diffõnis. i. p diffinitionẽ aggenerata hɜ tam premissas vl'es q̃ɜ ẽt ɔcl'onẽ nã si diffinitio dicẽs pp qđ passionis cõpetit vl'r subiecto vt assumunt̃ p̃misse oɜ q̃ ⁊ ipsa passio cõpetat vl'r subo vt ɔcludit ɔcl'o. scia igit̃ diffõnis aggenerat̃ p syll'm hñtẽ vl'es p̃missas ⁊ ɔcl'onẽ vl'ez. ⁊ q̃ hõ syll's est in sola p̃ma figura. iõ sola prima figura maxime facit ad scire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius hec quidem illius nihil indiget. Ille autẽ per hanc densant̃ ⁊ augmentantur quousq̃ vtiq̃ ad imediata veniant.

Argu. ¶ Insuper hec figura ceterarũ nõ indiget figurarum: at indigent huius ille profecto: nã hac densantur atq̃ accrescunt: quousq̃ ad ea perueniant que medio vacant.

¶ Adducit quartam rõnem sumptã ex parte ipsaꝝ figuraꝝ. d. (Amplius). i. amplior ratio (hec). i. prima figura (nihil indiget illis). i. scđa ⁊ tertia (ille autez) sup. scđa ⁊ tertia indigent p̃ma. iõ subdit q̃ (p hãc). i. p p̃mã figuraz (dẽpsant̃ ⁊ augmẽtant̃) su. scđa ⁊ tertia figura (quousq̃ veniãt ad imediata) Tũc ẽ ergo supplenda rõ q̃ cũ figura illa magis faciat ad scire q̃ ñ idiget figuris aliis p̃ma figura que nõ idiget nec scđa nec 3ª magis faciet ad scire q̃ɜ scđa ⁊ tertia q̃ idigẽt pria. ¶ Dubitaret forte aliquis

G quõ scđa ⁊ tertia figura idigẽt pria q̃ augmẽtant̃ ⁊ dempsant̃ p illã quousq̃ veniãt ad imediata. ¶ Dõɜ. q̃ hoc qđ hic dr̃ verũ est mãl'r ⁊ verũ est formal'r. ipsa. n. forma syllogistica in scđa ⁊ tertia figura augmẽtat̃ ⁊ dempsat̃ p p̃mã quousq̃ veniat ad imediata. ⁊ ipa ẽt mã p̃dictaꝝ figuraꝝ hɜ sic augmẽtari ⁊ dẽpsari p p̃mã. venire. n. ad imediata hoc ẽ soluere aliqđ in sua vltia p̃ncipia vt nõ restet vlterius q̃rere pp qđ. p̃ncipia aũt i q̃ resoluit̃ forma syllogistica sunt dici de oĩ ⁊ dici de nullo. vt dr̃ in lib. p̃oꝝ hec aũt p̃ncipia nõ ꝓbant scđam ⁊ tertiã figuraz nisi resoluant̃ in p̃mã. scđa aũt figura resoluit̃ i p̃mã p ɔdempsationẽ. dẽpsando enĩ mediũ. i. subijciẽdo ipsuɜ resoluit̃ 2ª figura vbi semp mediũ p̃dicat̃ in pria. vbi mediuɜ in vna subijcit̃ in altera p̃dicat̃. tertia aũt figura resoluit̃ in primã pp augmẽtationẽ. oɜ. n. in tertia mediũ augmentare i. dilatare ⁊ facere ipm p̃dicari si debeat resolui in primã hoc g̃ modo scđa ⁊ tertia veniũt ad imediata. i. resoluuntur in p̃ncipia ꝓbantia formaɜ syllogisticã: q̃ dẽpsantur ⁊ augmẽtant̃ per p̃mã 2º mõ verificat̃ hoc nõ solũ q̃ɜtum a i formã sɜ ẽt q̃ɜtũ ad mãɜ. nã si scđa ⁊ tertia figura accipiãt ꝓpõnes mediatas ille ꝓpõnes mediate nõ ɔueniẽt ad imediatas nisi dempsent ⁊ augmẽtentur per primaz figurã: vtputa si acciperet̃ in scđa vel i tertia figura: oĩs hõ est corpus: cũ iter hoiẽɜ ⁊ corpus multa sint media nõ deuenimus ad imediata descẽdẽdo a corpore ad hoiẽɜ vel ascẽdẽdo ab hoie ad corp⁹ nisi p p̃mã figurã. nã scđa figura semp accipit supra. q̃ semp accipit mediũ qđ p̃dicatur de vtraq̃ extremitate: tertia aũt semp accipit ifra: q̃ semp accipit mediũ qđ subijcitur: sola ãt pria accipit mediũ vt mediũ: q̃ sola ipsa accipit mediũ iter vtrãq̃ extremitatẽ: sola g̃ ipsa poterit reduci ad imediata dẽpsando i. descendendo accipiẽdo aliquid sp̃alius vel augmẽtando. i. ascendendo ⁊ accipiẽdo cõius mediũ ⁊ lati⁹ vt si nõ est hec imediata. hõ ẽ corp⁹: q̃ corpus nõ imediate p̃dicat̃ đ hoie nec hõ imediate subijcit̃ corpori: imo sũt multa media fɜ p̃dicamẽtalẽ lineã inter hoiẽɜ ⁊ corp⁹ si hec ꝓpõ debeat reduci ad imediata hoc erit dupl'r vl' q̃ talis reductio erit q̃ aliqđ imediate p̃dicet̃ de hoie de quo imediate nõ p̃dicat̃ corp⁹. vel q̃ aliqđ imediate subijciat̃ corpori cui imediate nõ subijcit̃ hõ. p̃mũ fiet ɔdẽpsando ⁊ descẽdendo. sp. n. accipiet̃ descẽdẽdo iter corp⁹ ⁊ hoiẽɜ donec deueniat̃ ad aliqđ qđ imediate p̃dicet̃ de hoie. 2ᵐ

E aũt fiet ascẽdẽdo ⁊ augmẽtãdo. si enĩ semp accipiat̃ ascẽdendo inter hominez ⁊ corpus ad vltimum deueniet̃ ad aliqđ q̃ imediate subijciet̃ corpori. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestũ igitur q̃ maxie ꝓpriuɜ scie pria figura. Sicut aũt esse. a. in. b. ɔtingit idiuidualiter. sic ⁊ nõ eẽ ɔcedit̃. Dico aũt indiuidualiter esse aut nõ eẽ eo q̃ nõ est eorum medium.

¶ Patet igitur primã figurã exactissimã atq̃ accomodatissimã ad scientiã esse. Quẽadmodũ autem fit: vt. a. idiuidue competat ipsi b. Sic etiam vt idẽtidem non competat fieri potest. Atq̃ tum indiuidue competere vel non competere dico: cum inter ipsa nullum medium est. Sic enim non erit vlterius per aliđ inesse vel non inesse. Argu.

¶ Epilogat circa determinata. d. q̃ (manifestuɜ est igit̃ q̃ p̃ma figura ẽ maxie ꝓpriũ). i. maxie est a ꝓpetate (scie). i. maxie facit ad scire. ¶ Tũc seq̃t̃ illa ps (Sicut aũt esse.) Q̃ fecerat mentionẽ de ꝓpõne imediata affirmatiua. q̃ p cõdẽpsationẽ ⁊ augmẽtationẽ ⁊ accipiẽdo iter subiectũ ⁊ p̃dicatũ affirmatiua reducitur ad imediatã. ne ergo aliq̃s crederet q̃ nõ esset dare negatiuã imediatã sicut ẽ dare affirmatiuã ostẽdit q̃ est dare negatiuam imediatã sicut ⁊ affirmatiuã. Circa qđ duo facit: q̃ p̃ ꝓponit qđ intendit. 2º exeq̃t̃ de intento ibi. (Cũ igit̃ aut. q̃dez.) Dicit g̃ (sicut. a. esse in. b. cõtingit idiuidualiter) ⁊ imediate. q. d. q̃ sicut est dare q̃. a. sit in. b. ⁊ p̃dicet̃ de. b. ⁊ sit ꝓpõ affirmatiua imediata (sic ⁊ cõcedit̃ nõ esse) su. a. i. b. ⁊ remoueri. a. a. b. idiuidual'r ⁊ facere ꝓpõnẽ imediatã ⁊ negatiuã. ⁊ exponit seq̃d appellat idiuidual'r. d. (dico aũt idiuidualiter eẽ). i. ꝓpõnẽ affirmatiuã imediatã. (aut ñ esse) i. propositionem negatiuam imediatam (eo q̃ non est eoꝝ mediũ) q̃si. s. nõ est dare mediũ ad iferẽdũ p̃dicatũ đ subiecto siue illa ꝓpõ sit affirmatiua siue negatiua dr̃ esse imediata. ¶ Dubitaret forte aliq̃s vtrũ in ꝓpõne negatiua sit dare mediũ. ¶ Dõɜ q̃ mediũ p̃t accipi dupl'r vel fm ordinẽ p̃dicati vel fɜ ordinẽ syll'i. vel aliter p̃t distingui ⁊ in idẽ redit: q̃ dupl'r est mediũ: q̃ est mediũ qđ ẽ inter p̃dicatũ ⁊ subm: ⁊ ẽ mediũ qđ nõ est iter subɜ ⁊ p̃dicatũ: sɜ iter p̃dicatũ đ subo ifert̃ p̃dicatũ đ subo mediũ aũt D fɜ ordinẽ p̃dicati siue mediũ iter p̃dicatũ ⁊ subm non hɜ nisi ꝓpõ affirmatiua: nã nõ accipit̃ aliqđ iter aliq̃ duo nisi illa sint adiuicẽ ordinata: ⁊ nisi vnũ illoꝝ sit supra aliud: i ꝓpõne aũt negatiua si sit vã nec p̃dicatuɜ est supra subm nec infra: sɜ est extraneũ ab eo. talis g̃ ꝓpõ nõ hɜ mediũ iter

pdicatū ⁊ subm: sʒ pōt hīe mediū p qd̄ iferr ⁊ ɔcluditur remotio pdicati ad subm: vt hic nullus hō est q̄titas: hʒ p medio subam p quā hec ppō ɔcludit. nā si nulla suba est quātitas. ⁊ ois hō est substātia. ɔcludet ꝙ nullus hō sit quantitas. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Cū igit aut. a. qdē aut. b. i toto quodā sit aut ⁊ ambo nō cōtingit. a. in. b. pri̇mo non esse.

Argir. ℭ Cū itaq; vel a: vel b: i toto quopiā est: vel ēt vtrūq;: tū ēt fieri negt vt a: pri̇o n̄ ɔpetat ipsi b.

ℭ Exequit de icēto. Circa qd̄ duo facit: q: pmo ondit quo hʒ eē ppō negatiua. 2° quo imediata ibi (Qʒ nō neutra.) Circa pmū duo facit: q: pmo dicit. quot modis hʒ fieri ppositio negatiua mediata. 2° exequit d̄ quolʒ illoꝝ mo doꝝ ibi. (Sit. n. a.) Dicit ergo (Cū igit aut. a. qdeʒ). i. aut pdicatū (aut. b.) i. subiectū (sit in toto quodā). i. hʒ aliqd̄ pdicatū supra se (aut ⁊ ambo). i. tā pdicatū q̄ subiectum hʒ aliqd̄ genus supra se (nō ɔtingit. a.). i. pdicatū (nō eē i b.). i. remoto subiecto (pmo). i. imediate. ppositio ergo negatiua pōt esse non imediata tripliciter. vel q: pdicatum habet aliquod genus supra se vel quia subiectū hʒ hmōi genus supra se. vel q: ambo tam predicatū q̄ subiectum habēt supra se genus. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Si enim. a. i toto. c. ergo si. b. nō est i toto. c. pōt enim. a. esse quidē in quodā toto: sʒ. b. nō esse in hoc erit syllogismus ꝙ nō sit. a. i. b. Si enī; in. a. quidē omni est. c. in. b. autē nullo est in. b. nullo est. a. ⁊ hoc per medium. c.

Argir. ℭ Sit enim a: ipsum in toto c. Si igitur b: nō sit in aliquo toto c: fieri nāq; potest vt a: qdem i toto quopiā sit. b: vero in hoc eodē nō sit: tū rōcinatio fiet. ac ipsuʒ a: nō inesse b: per c: me dium cōcludet: nam si. c. cuilibet qdē cōpetat a: de nullo vo b: pdicat a: sane nulli ɔpetet b.

ℭ Exequit d̄ oibus his modis. Circa qd̄ tria facit. q: pri mo facit qd̄ dictū est. 2° qd̄ā qd̄ supposuerat declarat. 3° epilogat circa determiata. scd̄a ibi (Qd̄ auteʒ ɔtingit) tertia ibi (Manifestū est aūt igit.) Circa pmum tria facit sm ꝙ de tribus modis exeqtur. naʒ pri̇o exeqtur d̄ ppo sitione negatiua mediata qn̄ pdicatū hʒ genus supra se. 2° qn̄ subiectū. 3° qn̄ vtrūq;. scd̄a ibi. (Sit autē) tertia ibi (Eodē aūt mō.) Dicit (Sit. n. a.) i. pdicatū (in toto. c.) i. in aliquo genere (si. b.) i. subiectuʒ (non est in toto. c.) i. non est in illo genere qd̄ pōt ɔtingere bñ (pōt. n. a.) i. pre dicatū (esse in quodā toto. c.) i. in quodaʒ genere (sʒ. b.) i. subm (nō esse in hoc). i. i illo gn̄e (qd̄ si hoc mō ɔtingat sylls erit) i. syllogizabit sic. p mediuʒ. c. ꝙ non sit. a. in. b. verbi grā si ppōnat talis propositio. nulla q̄titas est hō q: pdicatū. a. i. hō est in gn̄e quodam quod est. c. i. qd̄ est suba q: subm. b. i. q̄titas nō est in. c. i. in suba. syllogizabi tur p. c. i. p subaʒ ꝙ nō sit. a. in. b. i. ꝙ q̄titas nō sit hō. ib ait (q si. n. in oi. a. ē qdē. c.) i. si esse. a. est. c. hoc ē si ois hō ē suba (in nullo aūt. b. est. c.) i. si nulla q̄titas est suba (in nullo. b. ē. a.) i. nulla q̄titas est hō. factus est ergo sylls in secundo scd̄e ꝙ. a. remouet a. b. i. ꝙ q̄titas non sit hō (per medium. c.) i. per subam. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Similiter autem est ⁊ si. b. in toto quodam est vt in. o. o. autem in omni. b. est. a. autem in nullo. b. erit per syllogismum.

Argir. ℭ Idem fiet ⁊ si b: in toto quopiā sit: vel vt in d: nam ipsum d: cuilibet quidem competit b: de nullo vero dicitur a: quare fit vt a: per ratio cinationem nulli cōpetat b.

ℭ Determinat de 2° mō qn̄ subm est in aliq̄ gn̄e. vtputa si pponat talis ppō. nulla linea ē suba. ib aut ꝙ (sit aūt est ⁊ si. b.) i. si subm vtputa linea (ē in quodā toto) i. i qdaʒ gn̄e. vt puta in toto. o. qd̄ est in gn̄e qd̄ est q̄titas ꝙ figni ficet (p. o.) (o. eni) i. q̄titas. (i oi. b. ē.) i. in oi linea (. a. āt) i. suba (erit in nullo. b.) i. ɔcludet nō eē in. b. (p sylls) su p mediū. o. i. p q̄titatē. fiet. b. talis syll's. nullū. o. ē. a. nul la q̄titas est suba. oē. b. est. d. i. ois linea ē q̄titas. g. nul lum. b. est. a. i. nulla linea eā suba. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Eodem autem modo demonstrabitur ⁊ si vtraq; in toto quodam sit.

Argir. ℭ Eadem ostendentur ⁊ si vtrūq; tam a: q̄ b: in toto quopiam sit.

ℭ Determinat de ppōne negatiua mediata qn̄ vtraq;. i. tā pdicatū q̄ subm sunt in aliq̄ gn̄e. d. (Eodē aūt mō de/ mōstrabit) su. a. nō eē i. b. (⁊ si vtraq;) i. si taʒ pdicatū q̄ subʒ sūt (i toto quodā) i. aliq̄ gn̄e vt si pponat talis ppō nulla linea ē hō: q: tā linea q̄ hō sunt i aliq̄ gn̄e poterit p qd̄libet illoꝝ geneꝝ iferri hec ppō negatiua: iferr enim p subaʒ in 2° scd̄e sic. ois hō ē suba nulla linea ē suba. er/ go nulla linea est hō infert hec ppositio p q̄titatē ⁊ fiet syll's in 2° pri̇me sic. nulla q̄titas ē hō. ois lineaꝝ ē q̄titas g̃ nulla linea est homo. eodem modo fieret iste syllogis/ mus in pri̇o scd̄e si cōuerteret maior. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Quod autem contingit b: non eē in quo to/ to est. a. aut iterum. a. in quo est. b. manifestuʒ ex coordinationibus est quecūq; non cōmu/ tantur adinuicem. Si enim nihil eorum que sunt in. a. c. d. coordinatione de nullo predicā tur que sunt in. b. e. f. a. autem in toto p. sit or/ dinatione existenti. manifestum ꝙ. b. nō erit i p. cōmutarentur enim coordinationes. Simi liter autem est ⁊ si. b. in toto quodam est.

Argir. ℭ At vero fieri posse vt. b. non sit in eo in quo toto est ipsum. a. aut rursus: vt a: non sit in eo in quo totum est ipsum. b. patet ex dispositio/ nibus rerum: que inter sese non miscētur: nā si nihil eorum que in. a. c. d. serie collocant de vllo predicatur eorum que in. b. e. f. diuersa se rie collocantur. a. vero in toto est. g. quod qui/ dem eiusdem est seriei perspicuum est fieri nō posse: vt b. in ipso sit g. alioquin conuenirent ac miscerentur he series rerum. idem fiet ⁊ si b. ipsum in toto quopiam sit.

ℭ Quoddā qd̄ supposuerat declarat. dixerat. n. ꝙ pote/ rat eē. a. i. pdicatū i quodā toto. i. in aliquo gn̄e in q̄ non erat. b. i. subʒ ⁊ ecōuerso qd̄ ɔclarat ex coordinatiōe pdi camētoꝝ. d. (Qd̄ āt ɔtigat. b.) i. subm (nō eē in q̄dā toto eē. a.) i. in eodē toto eē. a. (aut iteꝝ) su. ꝙ nō ɔtigat eē. a. su. (in quo est. b. manifestū ē ex coordiatiōib⁹ q̄cūq;) su. coordinatiōes (nō cōmutāt adiuicē) cuiusmodi sūt coor dinatiōes diuersoꝝ pdicamētoꝝ ⁊ exponit sei termio di cēs (si. n. nihil hoꝝ q sunt i. a. c. d.) i. i aliq̄ coordinatiōe pdicamētali vtputa si nihil hoꝝ q̄ sī hō coꝛp⁹ suba (d̄ nul lo ptur q̄ sī i. b. e. f. vtputa si accipiat lica ɔtinuū q̄titas q̄ sūt i aliq̄ coordinatōe pdicamētali (. a. āt). i. pdicatū vt

puta si hō(sit in toto.p.) i.in aliquo p̄dicamēto qd̄ signi/
ficatur per.p.vtputa i p̄dicamēto substātie(.p.coordina
tione existēti).i.exñti tali coordinatiōe p̄dicamētali q̄ si/
gnificatur per.p.(manifestū ē qm̄.b.) i.qm̄ linea que si/
gnificatur per.b.(nō erit in.p.) i.non erit in p̄dicamento
substātie qd̄ significatū ē p.p.(cōmutarent̄.n. coordina/
tiones)p̄dicamētoꝝ.ꝛ subdit ꝙ(sil'r autē est ꝛ si.b.) i.si
subm(est in toto quodā).i.est in aliquo p̄dicamēto vl' in
aliquo genere.poterit.n.b.i.subm esse in aliq̄ gn̄e sine in
A aliquo p̄dicamēto in quo nō erit.a.i.p̄dicatū.℄ Notan/
dū ꝙ idē appellauit.a.c.d.ꝛ.p.nā p.a.c.d.itelligit coor/
dinationē p̄dicamētalē.vtputa hō.corp⁹.substa.ꝛ p.p.in/
telligit eādē coordinationē p̄dicamētalē. qꝛ ḡ diuersoꝝ
generū ꝛ nō subalternatiꝫ positoꝝ diuerse sūt sp̄es ꝛ dr̄ie
ꝛ qꝛ sunt in diuersis coordinationib⁹ p̄dicamētalib⁹ nō
p̄dicant̄ essentialr̄ de se iuicē.a.ꝛ.b.i p̄dicatū ꝛ subm ac/
cipi in diuersis coordinationib⁹ ꝛ hoc mō vnū illoꝝ erit
in quodā toto.i.in quodā genere vel in quodā p̄dicamē
to in quo nō erit aliud ꝛ ecōuerso. ℄ Deinde cum dicit.

℄ Si vero neutrū sit in toto nullo. Nō est autē
a.in.b.necesse est indiuidualiter non eē.

Argu. ℄ Sꝫ si a.nulli b.īsit: ꝛ neutrū i toto sit vllo ne/
cesse est a.sine medio non cōpetat ipsi b.

℄ Determinat de ꝓpositiōe negatiua imediata. Circa qd̄
duo facit qꝛ p̄io ꝓponit qd̄ ītēdit.2° ꝓbat ꝓpositum ibi.
(Si.n.erit mediū)dicit ergo ꝙ(si vero neutrū).i.si nec a.
nec.b.sine si nec p̄dicatū nec subm(sit in nullo toto).i.in
nullo genere(nō est autēꝫ.a.in.b.).i.si.a . remoueatur.a.
b.(necesse est indiuidualiter non inesse).i.necesse est indi/
uidualiter remoueri. ℄ Deinde cum dicit.

℄ Si.n.erit mediū necesse est alterū ipsoruꝫ in
toto quodā esse.aut enim in prima figura aut
in media erit syll's. Si igitur i prima figura b.
erit in toto quodā.affirmatiuā eni ad hanc oꝫ
fieri ꝓpositionē. Si vero in medio quecūqꝫ cō
tingit.ad vtrūqꝫ.n. posito priuatiuo fit syll's.
Cum autē vtraqꝫ negatiua sit non erit.

Argu. ℄ Naꝫ si quippiā inter ipa mediū cadet: neces
se ē alteꝝ ipsorū i toto quopiā eē. Aut enim in
p̄ia figura rōcinatio eorū: aut i media extrue
tur. at si in p̄ia b. nimirū in toto quopiaꝫ erit.
Propositionē.n.eam que versus b: colloca/
bitur affirmatiuā esse opꝫ. Si in secundā vtrū
uis in toto quopiā erit: nā vtrūuis iteruallūꝫ
affirmatiuū eē pōt. atqꝫ nūc versus maius nūc
versus minus extremū negatiua ꝓpōne sum
pta conficit̄ rōcinatio. Ambe vero ꝓpōnes si
fuerint negatiue: ratiocinatio non constabit.

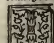
℄ Probat qd̄ dixerat.d.c.(Si.n.erit mediū)su. ad ꝓban/
dū qꝛ.a.remoueat̄.a.b.(necesse ē alterū ipsoꝝ).vꝫ. aut.a
aut.b.(eē in quodā toto).i.eē in aliquo gn̄e.nā(aut enīꝫ
in p̄ia figura aut in media erit syll's) vn̄a.n. negatiua p
p̄mā vel scd̄am figurā pōt ꝯcludi nō aūt p tertiā.(Siqui
deꝫ igit̄ in p̄ma figura fiat syll's.b.in toto quodaꝫ)su.erit
i.oꝫ ꝙ subꝫ sit i aliq̄ toto vl' i aliq̄ gn̄e(nā hāc.n.ꝓpōnē)
s.minorē(oꝫ affirmatiuā esse.si v̄o in media)su.fiat sylls
(q̄cūqꝫ ꝯtingit).i.q̄lꝫ pōt eē affirmatiua tā minor q̄ꝫ ma/
ior(ad vtrāqꝫ.n.) i.ad q̄ꝫcūqꝫ(posito p̄uatiuo fit sylls)p̄t
n.scd̄a figura h̄re maiorē affirmatiuā ꝛ minorē negatiuā
ꝛ ecōuerso.debēt ḡ scd̄a figura aliq̄ꝫ ꝓpōnē affirmatiuā:

iō subdit ꝙ(cū vtraqꝫ negatiua sit non erit) su. syll's. Si
ergo scd̄a figura de necessitate assumit aliq̄ꝫ ꝓpōnē affir
matiuā q̄cūqꝫ sit illa oꝫ ꝙ aliq̄ extremitatū siue maior si/
ue mior sit i aliquo gn̄e.oportebit ḡ vel.a.vl'.b.eē in gn̄e
si ergo nec.a.nec b.sit in gn̄e nō poterit syllogiꝫari: nullū
b.erit.a.p aliquā figurā. ℄ No^m aūt ꝙ si nec.b.nec.a.sūt B
in aliquo genere ista erit imediata.nullū.b.est.a. qꝛ non
poterit accipi aliqd̄ mediū ad ꝯcludēdū nullū.b. esse.a.
nā si fiat syll's in p̄ figura illud mediū predicabit̄ de.b.qꝛ
in prima figura nec̄e est sp minorē esse affirmatiuaꝫ.ergo
aliquid predicabit̄ de.b.ergo.b.erit in aliquo gn̄e.si aūt
fiat syll's in scd̄a illud mediū aut predicabit̄ de.a.'ꝛ tunc
a.erit in aliquo genere:aut predicabit̄ de.b.ꝛ tūc.b.erit i
genere: oꝫ eni etiam in scd̄a figura aliquā p̄missaꝝ 'eē af/
firmatiuā: lꝫ nō sit significare q̄ sit illa: tm̄ oꝫ aliquā eē af/
firmatiuā q̄cūqꝫ sit illa: illud qd̄ accipiet̄ mediū ad ꝯclu
dēdū in scd̄a figura nullū.b.est.a.oꝫ ꝙ vel predicet̄ de.a.
vel p̄dicetur de.b.ḡ aliqd̄ p̄dicabitur de aliquo illoꝝ ꝛ
aliquod illorū de necessitate erit i gn̄e.si igit̄ nullū illoꝝ
sit in gn̄e erit ꝓpō imediata.qꝛ nō poterit accipi mediuꝫ
nec poterit fieri syll's ad ꝯcludēdū illd̄. ℄ Dubitaret forte C
te aliqs q̄re oporteat vl' p̄dicatū vl' subꝫ eē i gn̄e si d̄beat
iuenire mediū ad ꝓbādū ꙩ vnū nō sit alid̄. ℄ Dōꝫ ꙩ ens
imediate descēdit in ipsa p̄dicamēta.nō eniꝫ fit discēsus
ab ente in subaꝫ sic a gn̄e i spēꝫ ꙩ fiat descēsus per dr̄iaꝫ.
vt ꝓbat̄ in 3° meta.ipsa.n.diuersa p̄dicamēta nō sūt nisi di
uersi modi eēndi ipsius entis nihil eni addit̄ enti ad ꝯhē
dū eius ad aliqd̄ p̄dicamētū sꝫ p̄dicamētū alid̄ ꝛ aliud est
ali⁹ ꝛ ali⁹ modus eēndi entis ita ꙩ seipsis p̄dicamēta fa/
ciūt diuersitatē entis. ꝛ qꝛ q̄cūqꝫ differūt vl' differūt seip/
sis vl' differūt p aliquā dr̄iaꝫ: pꝫ ꙩ ea q̄ differūt seipsis n̄
h̄nt mediū ad ꓑbādū eoꝝ dr̄iaꝫ ꝛ maxie loq̄ndo de me/
dio qd̄ facit scire vel d̄ medio aggenerāte sciaꝫ simpl'r.nā
tale mediū oꝫ eē cāꝫ.si ḡ aliq̄ differūt seipsis illa non h̄nt
aliquā cāꝫ aliā sue dr̄ie.nō ḡ erit mediū alid̄ ab ipsis qd̄
possit ꝯcludere vnū nō eē alid̄.si āt illa q̄ ponūt̄ differret
q̄ꝝ vnū nō ē alid̄ oꝫ ꙩ differāt p aliquā dr̄iā.sꝫ q̄ differūt
p dr̄iaꝫ sūt i gn̄e:iō potissimū mediū ad ꓑbādū eoꝝ dr̄iaꝫ
ē assumere gen⁹ p medio. ꝛ maxie si illa n̄ sint i eodē gn̄e
oꝫ ḡ vl' ambo vl' alteꝝ eē i gn̄e q̄ nō faciūt ꝓpōnē negati/
uā imediatā.si aūt neutrū sit i gn̄e ꝛ vnū nō sit alid̄ faciēt
ꝓpōnē negatiuā idiuidual'r ꝛ imediatā. ℄ Deide cū dic̄.

℄ Manifestum igitur est ꙩ contingit aliud in
alio non esse indiuidualiter. ꝛ quando contin/
gat ꝛ quomodo diximus.

℄ Pꝫ igitur fieri posse vt sine medio q̄ppiam Argu.
cuipiā non insit: atqꝫ quādo: ꝛ queadmodum
fieri potest: satis iam explanauimus.

℄ Epilogat circa determinata.d.(Manifestū ē igit̄ ꙩ cō
tingit ꝛ aliud in alio non esse idiuidualiter.) i.ꙩ ꝯtingit
aliquam ꝓpositionem negatiuam esse imediatam(ꝛ qn̄
contingit ꝛ quomodo contingit diximus.)

Gnorantia aūt nō scd̄m negationē T.c.p.
sꝫ scd̄m dispōnem dicta est q̄deꝫ p
syllogismum facta deceptio.

℄ Ignoratio aūt ea q̄ nō negatiōe Argu.
sed dispositione dicit̄: ignoratio deceptio est.

℄ Cū intentio p̄hi in hoc libro sit dare arteꝫ ꝛ modū q̄uo
ꝯtingat scire simpl'r.iō postq̄ꝫ distixit demōstrationeꝫ qꝛ
a demr̄atione pp qd.vt eligeret sibi demr̄ationē que ma/
xime facit scire:ꝛ postea cōparauit figuras.sylloꝝ adin/
uicē vt doceret nos p quā figurā ꝯtigat magis scire. In
p̄te ista determiat de syll'o ignorātie ne decepti per taleꝫ
syll'm

syll'm deficiam⁹a simpl'r scire. Circa qδ tria facit q2 p2io
distiguit ꝛ separat ignorãtiã dispõnis ab ignorãtia nega
tionis. 2°distinguit diuersos modos ipsius ignorãtie fm
dispõnẽ. 3°dat dĩiam inter illos modos. 2ªibi(Hec aũt in
his) 3ªibi(Simpl'r qdẽ igit') Dicit ꝙ (ignorãtia aũt non
fm negationẽ sȝ fm dispõnẽ dcã est deceptio q̄ per syll'm
facta est). i. q̄ p syll'm põt fieri. q. d. ꝙ cum duplex sit igno
rãtia: vna negationis alia dispõnis. ignorãtia aũt dispõ/
nis differt ab ignorãtia negatiõis. q2 hⁿ ignorãtia ẽ dece
ptio facta. i. possibilis fieri p syll'm. sȝ ignorãtia negatiõis
A nõ est talis deceptio nec sic facta. ℭ Dubitaret forte ali/
qs quot dĩias dat h̄ phs iter vtrũq; ignorantiã. ℭ Dĩm
ꝙ in duob⁹dat dĩiam iter vtrãq; ignorãtiã. negatiõis. s.
ꝛ dispõnis. nã ille dĩ hẽ ignorãtiã negatiõis q nihil scit
de re nec bñ nec praue. sicut rustic⁹ hȝ ignorãtiã negatio
nis de geometria. ille ṽo hȝ ignorãtiã dispõnis q hȝ aliq̃
vocabula artis. nescit tñ ea eo mõ q̃ dȝ: vt scit qd est dya/
meter ꝛ qd symeter: tñ male cõbinat ista duo: q2 credit ꝙ
dyameter sit symeter coste. iste sic ignorans duobus dif/
fert a primo ignorãte. pmo q2 iste est deceptus. ille nõ est
C deceptus. 2° q2 ista deceptio põt fieri p syll'm. sȝ ignoran/
tia fm negationẽ nõ põt fieri p syll'm cum habens talem
ignorantiã nihil sciat de eo cuius hȝ ignorãtiã. signãter
ḡ loquitur phs cum dicit ꝙ ignorantia fm dispõnez ẽ de
ceptio ꝛ est per syll'm facta. i. possis fieri. non. n. d̃bem⁹ ex
ponere ꝙ talis ignorãtia sit p syll'm facta ꝙ nũq̃ fiat sine
syll'o. nam vt ifra dicet' aliq̃n simpl'r ꝛ absq; syllogismo
habetur talis ignorãtia. sȝ dĩ esse p syll'm facta. i. possibi/
lis fieri in quo differt ab ignorantia fm negationez q̃ nũ
quã fit per syll'm. vnde hec ignorantia dispositionis pro/
prie est vocata erro2. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Hec aũt in his que sunt p2imo aut nõ p2imo
sunt: contingit dupl'r. aut enim cum simplici/
ter esse accipiat vel non esse. aut per syllogis/
mum accipiat opinionem.

Argir. ℭ Que circa ꝓpõnes medio vacantes vel nõ
vacãtes: affirmatiuas vel negatiuas: aut p rõ/
cinationẽ: aut simpliciter fit: nã aut simplici/
ter ꝗspiã eẽ: aut nõ eẽ putat: aut p rõcinationẽ
existimationem talem consequitur.

ℭ Distinguit diuersos modos ignorãtie h⁹. d. ꝙ (hec ãt)
s. ignorãtiã fm dispõnẽ (i his q̄ sũt p̄). i. i ꝓpõnib⁹ imedia
tis (aut) sn. in his (q̄ nõ sũt p̄ ꝯtingit dupl'r. aut cũ simpl'r
accipiat eẽ). i. affirmatiuã falsaȝ (aut nõ eẽ). i. negatiuaȝ
B falsaȝ (aut cũ accipiat opionẽ) falsaȝ (p syll'm.) ℭ Dubi
taret forte aliqs quot modos ignorantie distinxit h̄ phs.
ℭ Dĩȝ. ꝙ i his paucis ṽbis phs dedit itelligere eẽ octo
modos ignorãtie fm dispõnẽ. nã ista ignorãtia vel hẽ de
ꝓpõnibus pmis ꝛ imediatis: vel de scd̃is ꝛ mediatis: ꝛ
qδlȝ istoꝝ p̄t eẽ q̃tuo2 modis: q2 hⁿ ignorãtia vel erit de
affirmatiõe q2 credet eẽ qδ nõ est. vl' d̃ negatiõe q2 credet
nõ eẽ qδ ẽ. Rursus vl' hui⁹ d̃ceptio erit simpl'r accepta vl'
hui⁹ falsa opio erit p syll'ȝ cãta. octo ḡ erũt d̃ceptiões. nã
si aliqd diuidit' p̄ i duo mẽbra ꝛ qδlȝ illoꝝ duoꝝ diuidit'
i duo si adhuc qδlȝ diuidit' i duo d̃ necitate erũt octo. ta/
lẽ ḡ modũ fuauit phs. nã ignorãtiã dispõnis p̄ diuisit in
duo. d. ꝙ talis ignorãtia p̄t fieri in his q̄ sũt p̄ ꝛ i his q̄ n̄
sũt p̄. Rursus qδlibȝ istoꝝ diuisit i duo inuẽs ꝙ tã i his q̄
sunt p̄ q̃ȝ in his q̄ nõ sũt p̄ põt fieri deceptio p esse ꝛ p nõ
eẽ. 3° adhuc qδlȝ diuisit in duo inuẽs ꝙ tã in his q̄ sũt p̄
q̃ȝ in his q̄ nõ sunt p̄ taȝ in ꝓpõnibus affirmatiuis q̃ȝ ne
C gatiuis põt fieri deceptio vel simpl'r accepta vel põt fieri
talis falsa opio p syll'm cãta. ℭ Notãduȝ ꝙ sicẽ duplex ẽ
habit⁹ cognitiuus. vȝ. intell's ꝛ scia: ita duplex ẽ modus
ignorãdi. vnus q opponit' itellectui: vt cũ qs errat circa
ꝓpõnes pmas ꝛ imediatas. ꝛ alius q opponit' scie vt cũ
qs errat circa ꝯcl'ones ꝛ propõnes mediatas. iõ signãter
ait; ꝙ in his q̄ sunt p̄ ꝛ i his q̄ nõ sũt p̄ põt accidere igno/
rantia ꝛ deceptio. ℭ Dubitaret forte aliqs adhuc vtruȝ D
in his q̄ sunt p̄ possit accidere ignorantia ꝛ d̃ceptio. ꝛ vĩ
ꝙ nõ. nã talia q̄ sũt pncipia ꝛ q̄ sunt pma ꝛ imediata sũt
sicut locus ianue in domo quã nullus ignorat vt vult cõ
men. supra 2° meta. ḡ circa talia nõ potest erro2 accidere.
ℭ Preterea dĩ in l'ra ꝙ in talibus põt accidere deceptio
p syll'm. Cõtra ad pncipia nõ est rõ: vt dĩ in. 6. ethicoꝝ. p
rõnẽ igit' vel p syll'm nõ põt circa pncipia accidere dece/
ptio. ℭ Dĩm ꝙ pncipia sũt nota in solo lumĩe itell's agẽ
tis statim cũ offerunt' itellectui itell's assentit eis. iõ prin/
cipia oĩno p2ia nullus negat directe ꝛ corde. põt autẽ qs
negare o2e vel indirecte. nã indirecte vno mõ negant' ta/
lia principia qñ cũ ex̃nea significatiõe negãtur: vel nõ re
cte apphendit' significatũ eoꝝ: sicut Heraclitus negabat
de quolibȝ affirmatio. q2 credidit ꝙ res eẽt in tãto fluxu
ꝙ cũ diceret' aliqd affirmatiue statim pp fluxibilitatẽ rei
possȝ dici negatiue nõ ḡ directe negauit veritatẽ pncipij.
q2 hoc ipso ꝙ pp fluxibilitatẽ rei dicebat statim posse ne
gari qδ prius fuerat affirmatũ nõ ponebat ꝯdictoria veri/
ficari sil'. alio mõ negant' pncipia idirecte qñ nõ negant' i
se ꝛ principal'r: sed negantur negatis alijs ꝛ ex ꝯñti. hoc
modo qcunq; dicit aliqδ falsum ponit ꝯdictoria verifi/
cari simul. q2 ponit nõ eẽ qδ est vel eẽ qδ nõ est. dicamus
ergo ꝙ pncipia q̃dã sũt simpl'r pma q̄ nullo mõ possunt
probari per priora in aliq̃ scia: ꝛ hⁿ sunt dignitates ꝛ cões
animi cõceptiões ꝛ talia possunt negari o2e ꝛ nõ corde:
vel si negant' corde hoc est indirecte: vel q2 negantur non
plene intellecta significatione terminoꝝ: vnde dicebatur
supra ꝙ pncipia cognoscimus inq̃ȝtuȝ terminos cogno/
scim⁹ cognita. n. significatiõe terminoꝝ statim principijs
assentimus: sed nõ itellecta terminoꝝ significatiõe non ẽ
incõueniẽs pncipia negare. pncipia ḡ si negantur corde
hoc est indirecte vel cũ extranea significatione vel est idi
recte q2 non negant' in se sed negant' principiata vel con/
clusiones quibus negatis ꝯñs est ꝙ negentur principia
nam si conclusio non est nec premisse sunt. falsum eniȝ ex
veris concludi nõ põt. pȝ ḡ quõ põt accidere deceptio cir
ca pncipia simpl'r pma que vocamus cões animi conce/
ptiones: sed si non sint simpl'r pma sȝ sint pma in aliqua
scia tunc non est incõueniẽs ꝙ que sunt pma in vna scia
ꝓbentur in alia. vt de puncto ad punctũ rectã lineã duce
re. est pncipium in geometria. ꝓbatur tñ hoc l. 6. phyco.
circa ea igit' que sunt sic pma nõ est icõueniẽs d̃ceptionẽ
accidere. ℭ Quod vero vlterius q̃rebat' vtrũ possit ac/ E
cidere erro2 circa pncipia p rõnem. Dĩȝ ꝙ sicut pncipia
non possunt simpl'r probari. ita non possunt simpliciter
improbari. nã sicut nihil est notius principijs in sua veri
tate sic nihil ẽ notius oppositis pncipioꝝ in sua falsitate.
sicut eni pncipia nihil habẽt verius ita eoꝝ opposita ni/
hil falsius. quicũq;. n. ratione vel syllogismo cogitur ne
gare aliquam veritatem hoc est q2 per rõnem aliquam
quã fingit intra se vel quã alius sibi facit ducit' ad aliqδ
inconueniẽs. oporteret igitur ꝙ esset maius incõueniẽs
illud ad quod ducitur q̃ȝ sit negare pncipia quod esse nõ
potest. imo simpl'r pncipia ꝓbari non possunt nec impro
bari sȝ nõ est incõueniẽs ea ꝓbare huic vel etiam impro
bare. hoc ergo modo potest aliqs negare pncipia per ra
tionem q2 hȝ aliquam rõnem quaȝ nescit soluere ꝓpter
quã negat aliquã manifestã veritatẽ sicut multi phoꝝ
negauerũt motũ nescientes soluere rõnem illam ꝙ si eẽt
dare motum ꝙ esset dare vacuum. nam corpus motum

vt arguebant oportet ꝙ recipiatur vel i pleno vel in va/
cuo in pleno nõ. q2 tunc essent duo corpora in eodez. ḡ in
vacuo. nescientes igitur quidaz p̄hi hãc rationem solue
re negauerunt motum ne ponerent vacuuz non aduertẽ
tes ꝙ hec rõ nihil arguit de motu circulari nec etiã pro/
bat de motu recto: q2 põt mediuz cedere corpori mobili
ita ꝙ nec erit dare vacuũ nec erit dare duo corpora in eo
dem simplr̃. ergo p̃ncipia nec probantur nec improbanf
sed huic non est incõueniens ea probari vel iprobari pp
quod non est incõueniẽs ꝙ aliqs rõne aliqua persuasus
neget aliquod principium vel aliquam q̃zcũcꝙ manife
stam veritatem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Simplicis igitur opionis simplex deceptio
sed que est per syllogismum plures sunt.

Argu. ¶ Simplicis igitur existimatiõis: simplex ẽ er
ror: eius ãt q̄ p rõcinationẽ efficif plures.

¶ Post q̄z distinxit esse duplicem deceptionẽ. vnã simpli/
citer aliam per syllm. dat dr̃iam inter deceptionẽ hanc ⁊
illam. Circa quod duo facit. q2 primo facit quod dictum
est. 2° determinat de vnaquaqꝫ tali deceptione ibi (Non
fit. n. a.) Dicit ergo ꝙ (simplicis qdẽ igif opinionis sim/
plex est deceptio s3 que est per syllogismuz plures). q. d.
hanc esse dr̃iam inter ignorantiã simplicem ⁊ per syllm
q2 ignorantia simplex simplr̃ fit. i. vno mõ videlz cuz qui
dem nulla rõne persuasus negat aliquaz veritatem vel
opinatur aliquã falsitatez. s3 ignorantia p syllm fit multi
modis: q2 multi possunt fieri sylli ⁊ multe rõnes ꝯcludẽ
f tes aliq̃z falsitatẽ. ¶ Notandũ aũt ꝙ simplex ignorantia
nõ per syllogismũ facta potest esse ⁊ dispositionis ⁊ nega
tionis. naz ⁊ aliquis sciẽs in aliqua sciẽtia potest hr̃e ali/
quã ignorãtiam nõ per syllm sed q2 simpliciter adheret
alicui falsitati de ignorantia autem negationis ꝙ fit sim/
plex ⁊ sine syllo non habet dubium. ¶ Deinde cuz dicit.

¶ Non fit. n. a. in nullo. b. indiuidualr̃ igitur
si syllogizaretur. a. esse in. b. medium accipiẽs
c. deceptus erit per syllogismum.

Argu. ¶ A namqꝫ sine medio nulli cõpetat b. Si igitur
quispiã ꝯcludat a. cõpetere ipsi b. sumpto me/
dio c. deceptus erit sane p rõcinationẽ.

¶ Exequif de vtraqꝫ ignorãtia. iõ duo facit. q2 p̃mo exeq
tur de ignorantia ⁊ etiam de deceptione per syllm. 2° de
ignorantia ⁊ de deceptione simplici ⁊ potissime de dece/
ptione simplicis negationis ibi (Manifestũ aũt sigs sen
sus. Circa p̃mũ duo facit. q2 p̃mo determinat de hꝫ dece
ptiõe put p syllm hz fieri in ꝓpõnibus idiuiduis ⁊ ime/
diatis. 2° put hz esse in ꝓpõnibꝰ mediatis ibi (In his ãt q̄
sũt nõ idiuidua) p̃ma in duas. q2 p̄ ꝓbat ꝙ põt accidere
ignorantia per syllm circa ꝓpões idiuiduas. 2° exequif
de modis talis ignorãtie ondẽs quot modis põt ignorã
tia talis accidere ibi (Cõtingit qdẽ) Dicit ḡ ꝙ (nõ fit. n. a
in nullo. b. idiuidualr̃) vt puta q2 nlla suba ẽ q̃ztitas (igif
si syllogizef eẽ. a. in. b.). i. si ꝓbet p syllm oẽm subaz esse
q̃ztitatẽ (accipiẽs mediũ. c.) vt puta q̄litatẽ (deceptus erit
per syllogismũ.) Formef ergo sic sylls. oẽ. c. est. a. i. ois
q̄litas ẽ q̃ztitas omne. b. est. c. i. ois substãtia est q̄litas er
go oẽ b. est. a. i. ois suba est q̃ztitas. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Contigit quidem igitur vtrasqꝫ ꝓpositiões
falsas. contingit autẽ alteram tantum.

Argu. ¶ Atqꝫ fieri põt vt ambe ꝓpositiões sint false:
⁊ etiam altera tantum.

¶ Ostẽdit quot modis põt accidere talis deceptio ⁊ talis
ignorãtia circa ꝓpões indiuiduas. Propter qđ sciẽduz
ꝙ propositio indiuidua est duplex. affirmatiua ⁊ negati
ua. decipi ergo per syllm circa tales propositiones ⁊ cõ/
cludere earum oppositum erit duplr̃ 2 vel q2 concludif
affirmatiua falsa opposita negatiue imediate vere: vel q2
econuerso vt q2 cõcluditur negatiua falsa opposita affir/
matiue immediate. Duo ergo facit s̃m ꝙ de his duobus
exequitur ibi (Que võ est ipsius non esse.) Propter pri/
muz sciendũ ꝙ falsum non põt concludi nisi p falsum cõ
cludere ergo affirmatiuam falsam oppositam negatiue
vere concludetur per p̃missas falsas. vel hoc ergo erit p
ambas falsas vel per alteram tm̃. duo ergo facit: q2 pri/
mo continuat se ad dicẽda. 2° exeqtur de intento ibi (Si
enim. a.) Continuat ergo se primo ad dicẽda. d. ꝙ ꝯtin/
git qdẽ igif vtrasqꝫ ꝓpões esse falsas) p quas su. cõclu/
ditur affirmatiua falsa opposita negatiue vere imediate
Contingit aũt alterã tm̃). i. cõtingit hoc idẽ fieri per alte
ram premissam falsam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si. n. nec. a. i nullo. c. erit neqꝫ. c. i nllo. b. ac/
cepta ãt sũt ecõtrario vtraqꝫ vtreqꝫ erũt false.

¶ Nã si neqꝫ a. cuiq̃ꝫ c. cuiq̃ꝫ cõpetat b. vtrũqꝫ Argu.
aũt interuallum econtra sitũptũ: ambe pro
positiones erunt sine dubio false.

¶ Exequitur de intento. Circa qđ duo facit. q2 primo fa/
cit qũo potest talis affirmatiua concludi per vtrãqꝫ pre/
missam falsam. 2° qũo per alterã tantũ ibi (Sed alteraz)
p̃maz in duas: q2 p̃mo ondit qũo talis affirmatiua põt
concludi per ambas p̃missas falsas totaliter. 2° qũo per
ambas falsas in parte ibi. (Potest autẽ. c.) dicit ergo ꝙ
(si n. a.). i. maior extremitas siue si predicatum (nec erit
in nullo. c.). i. in nullo medio (nec. c). i. nullũ mediuz in
nullo. b). i. in nulla minori extremitate (accepta autẽ fuit
vtraqꝫ econtrario.). i. accipianf vtraqꝫ affirmatiue (vtre
qꝫ false erunt) su. ⁊ conclusio falsa. ¶ Notanduz autem 6
ꝙ per. a. ⁊. b. intelligit predicatum ⁊ subiectum siue itel/
ligit maiorem ⁊ minorem imediatã. per. c. intelligit me/
dium p qđ d̃beat fieri ꝯclusio: vtputa si per. a. itelligatur
q̃ztitas p. b. suba. p. c. qualitas: q2 nullũ istorum est in ali
quo ipsoꝝ si accipiantur oẽs ꝓpões affirmatiue erunt
ambe p̃misse totaliter false ⁊ ꝯcludẽt affirmatiuã falsaz.
Formabif. n. sic sylls. ois q̄litas est q̃ztitas. ois suba ẽ q̄li
tas. ḡ ois suba ẽ q̃ztitas. hic. n. sunt ambe p̃misse false to/
talr̃ ⁊ cõcludũt affirmatiuã falsam oppositam negatiue
indiuidue vere. nulla suba est q̃ztitas. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Post autẽ sic se habere. c. ad. a. ⁊ ad. b. ⁊ ꝙ
c. neqꝫ sub. a. sit: neqꝫ vniuersaliter in. b. b. qui a
dez impossibile esse est i toto aliquo. Primũ
enim dictum est in ipso. b. non esse. a. a. autem
non necesse est omnibus que sunt. c. inesse vni
uersaliter. quare vtreqꝫ false sunt.

¶ Fieri nãqꝫ põt vt c: sic se habeat ad extremũ Argu.
vtrũqꝫ: vt neqꝫ subijciaf a: neqꝫ vniuersaliter
cõpetat ipsi b. etenim b. quidẽ fieri nõ põt: vt
in toto quopiã sit: naz a: primo remouebaf ab
ipso. a vero non necesse est vniuersaliter cun/
ctis q̄ sunt inesse: q̄re fit ãbe ꝓpões sint false.

¶ Ondit qũo põt ꝯcludi talis affirmatiua falsa p ambas
p̃missas falsas nõ totalr̃. s3 hoc ḡ nõ mutabif nec. a. nec
b. siue nõ mutabif subm ⁊ p̃dicatũ itelligenius p. a. quã
titatẽ. p. b. subaz vt p̃us: s3 mutabif. c. i. mutabif mediuz
accipief eni tale. c. siue tale mediũ qđ nec vlr̃ erit sub. a.
vlr̃ p̃dicabif de. b. dz ḡ accipe tale mediũ qđ sit d̃ differẽ/
tijs

the entia. cuiusmodi sunt pfectū ꝛ impfectū actus ꝛ potentia. n. sunt in oi pnto. c. n. dare subam in actu ꝛ in po' pfectā ꝛ impfectā. sic ēt reperiunt iste in qītitate ꝛ qlitate. si ḡ accipiat aliqđ istoꝝ ꝓ medio: vtputa si accipiat impfectū. tale. n. mediū nō vlr ptinet sub. a. i. sub qītitate. qa nō oē ipfectū ē qītitas. nec vlr pdicatur de. b. i. de suba: qꝛ nō ois suba est impfecta. iđ ait. ꝙ (pōt aūt. c.) i. mediū: vtputa ipfectū (sic se hr̄e ad. a. ꝛ ad. b.) i. ad qītitatē ꝛ ad substātiā. i. (ꝙ nec sit sub. a.) i. sub qītitate vlr sū. (nec vlr sit in. b.) i. in suba. ꝛ subdit ꝙ (. b. qdem) i. suba (ē ipo'e eē in toto aliquo). q. d. ꝙ bñ pōt ptigere ꝙ. c. i. impfectū nō pdicet vlr de. b. i. de sba. ꝛ nō sit genus ad ipm qꝛ positū ē ꝙ. b. nō sit in aliq toto. i. in aliq gñe. qre aūt h̄ positum est pꝫ p illud qđ dictū ē (qꝛ dictū est. b. nō. eē. in. a. pᵐ) q're nec. b. nec. a. erūt in aliquo gñe. i. in aliquo toto: qꝛ tūc nō facerēt ꝓpōnē negatiuā pmā ꝛ imediatā. illđ ḡ qđ acceptū ē pro medio nō pbil de. b. i. de suba: nec ēt de hꝰ medio opꝫ ꝙ vlr pdicet. a. ideo ait. ꝙ (. a. aūt nō nece ē inee vlr oibꝰ q sunt.) vn̄ nō eniꝫ nece est ꝙ oē impfectū sit. a. ḡ c. i. impfectū qđ acceptuꝫ ē pro medio: nec pdicat de. b. i. de suba: nec vlr subijcit ipsi. a. i. qītitati (quare vtreqꝫ) pmisse (false sunt) in parte nō totaliter. Formabit enim sic sylla. oē impfectuꝫ est qītitas. ois suba est impfecta. ḡ ois suba ē qītitas. qlibet. n. harꝫ pmissaꝝ est falsa in pte. nam aliqđ ipfectū est qītitas aliqđ nō ē qītitas. sic ēt aliq sba est impfecta aliq nō impfecta. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed alterā cōtingit verā accipere. Nō tamē quālibet ptingētē. sed que est. a. c. nā. b. c. propositio semp erit falsa. ꝓpter id qđ. c. in nullo est. b. sed que est. a. c. pōt: vt si. a. in. b. ꝛ in. c. indiuidualiter est. cum enim predicetur idē primum de pluribus neutrum in neutro erit.

Argir. ¶ At fieri quoqꝫ potest vt altera vera sumatur non tamē vtrauis: sed. a. c. nā propositio. c. b. semper erit falsa: qꝛ in nullo est ipsum. b. Sed a. c. vera esse potest veluti si. a. sine medio competat quidem ipsi. c. non competat autem ipsi b. Cum enim idem primo de pluribus quouis dicitur modo: neutrum erit in altero.

¶ Ostēdit quō pōt pcludi affirmatiua falsa p alterā pmissam falsaꝫ ꝛ alterā verā. Circa qđ duo facit: qꝛ p facit qđ dictū est. 2° remouet qsdā obiectiones que psit ex habitis hīe ortū ibi (Differt aūt nihil) dicit ergo. (Sed alterā ptigit verā accipe. nō tn̄ qlibet ptingētē). i. indifferētē. q. d. ꝙ hec ꝓpō affirmatiua falsa. vꝫ. oē. b. ē. a. i. ois suba ē qītitas: vel qcūqꝫ alia ꝓpō affirmatiua falsa opposita negatiue indiuidue vere. talis aūt ꝓpō pōt pcludi p alterā premissarū verā. ita tn̄ ꝙ. b. c. i. minor semp erit falsa. si autē erit aliq pmissa vera illa erit. a. c. i. maior. iđ dicit ꝙ (q est a. c.) sū. pōt eē vera (nā. b. c. ꝓpō) i. minor (semp erit falsa pp id qđ in nullo est. b.) i. pp'id qđ non ē in aliquo toto. iđ minor semp erit falsa (sꝫ q ē. a. c.) i. maior (pōt) sū. eē vera. vt ergo i terminis spālibꝰ fiat qđ hic dicit nō mutabimus nec. a. nec. b. sed p. a. itelligimꝰ qītitatē p. b. substātiā. mutabimus aūt. c. in mediū. accipiemꝰ. n. aliqđ ꝓ medio qđ imediate sit sub qītitate: vtputa numerus. naꝫ qītitas imediate diuidit in ptinuū ꝛ discretū. qītitas ḡ imediate pdicat de suba false: qꝛ sua opposita est imediate vera. Rursus qītitas imediate pdicatur de nūo sed vere. a. ergo. i. qītitas in duobꝰ est imediate. vꝫ. in. b. ꝛ in. c. i. in suba ꝛ in nūo. sꝫ in vno negatiue ꝛ in alio affirmatiue. vel in vtroqꝫ affirmatiue: sꝫ in vno false i alio vere. nā ista est imediate falsa. ois sba ē qītitas. ꝛ ista imediate vera. ois numerus est qītitas. si ḡ idē. a. i. eadē qītitas pdicat indiuidualr de. b. ꝛ de. c. i. de sba ꝛ de nūo. ita tn̄ ꝙ de vno pdicat false ꝛ de alio vere. vel ita tn̄ ꝙ de vno pdicatur idiuidualr affirmatiue: ꝛ de alio idiuidualr negatiue opꝫ ꝙ neutꝝ sit in neutro. i. ꝙ. b. nō sit in. c. nec ecōuerso. minor ḡ q ē. b. c. semp erit falsa. iđ ait. ꝙ (si. a. ē indiuidualiter in. b. ꝛ in. c.) i. in suba ꝛ in nūo alr tn̄ ꝛ alr: qꝛ i vno affirmatiue in alio negatiue. vel si in vtroqꝫ dicat eē affirmatiue in vno erit idiuidualr false: in alio idiuidualr vere: ꝛ qꝛ sic ē (cū. n. idē). i. cū eadē qītitas (pdicet pᵐ). i. imediate de plibus. i. de. b. ꝛ de. c. siue de suba ꝛ de nūo: qꝛ de vno pdicatur indiuidualr vere de alio idiuidualr false (neutꝝ in neutro erit). i. a. non erit in. b. i. suba non erit nūs. propō ergo. b. c. i. minor falsa erit. a. c. vero. i. maior erit vera sic se hñtibꝰ terminis. formabit. n. sic syll's. oē. c. est. a. i. ois suba est qītitas. oē. b. est. c. igit ois substātia ē numerus. ḡ oē. b. est. a. i. ois substātia ē quātitas. hic enī pcludit affirmatiua falsa opposita negatiue idiuidue vere. p maiorē verā ꝛ minorē falsaꝫ. ¶ Notādū aūt ꝙ aliq A exponūt h̄ dictū phi in terminis dicētes ꝙ dꝫ accipi. a. eē indiuidualr in. b. ꝛ in. c. sicut accipit genus eē indiuidualiter in duabꝰ spēbus vt color in albedine ꝛ nigredine sꝫ quē modum color erit ibi. a. i. maior extremitas albedo b. i. minor: ꝛ nigredo. c. i. mediū: habebit eniꝫ syll's maiorem verā ꝛ minorē falsam: sꝫ nō habebit pnem falsaꝫ de qua pncipalr hic intēdit. volt. n. phs ostēdere quō possit affirmatiua falsa pcludi ꝛ talr falsa ꝙ sit opposita negatiue idiuidue vere. ita tn̄ ꝙ fiat p maiorē verā ꝛ minorē falsaꝫ: oia aūt ista obseruātur in terminis pus positis. nō autē obseruātur in terminis. 2° positis. ꝛ ꝙ debeat sic exponi textus ꝙ. a. dꝫ accipi idiuidualr in. b. ꝛ in. c. nō aūt ꝙ in ambobus sit affirmatiue ꝛ vere sicut ē genus i duabus spēbus: sed ꝙ in vno sit indiuidualr false in alio indiuidualiter vere vel in vno idiuidualiter negatiue in alio indiuidualr affirmatiue. pꝫ p cōmētatorē Auer. exponētem hāc lr̄am. Sed est aduertendū ꝙ vbi nos hēmus. c. ipse hꝫ. g. vn̄ ait. ꝙ po'e ē ꝙ sit maior vera ꝛ minor falsa: qm̄ possibile est vt sit. a. cōprehendens. g. ꝛ negatū sit ab ipso. b. negatione prima. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Differt āt nihil neqꝫ si nō idiuidualr insit.

¶ Nihil aūt iterest ꝛ si nō sine medio cōpetat. Argir.

¶ Remouet qsdā obiectiones q possent fieri circa pdicta. he aūt sunt due scđa ibi (Ipsius qdē igit) Prima obiecto talis est. posset. n. aliqs dubitare vtꝝ hoc mō quo cōclusa est affirmatiua indiuidualr falsa. i. imediate falsa possit pcludi affirmatiua falsa non indiuidua: sꝫ media. Ad qđ rn̄det ꝙ (dr̄ aūt nihil neqꝫ si non indiuidualr insit) superabūdat igit negatio sicut multotiēs est psuetudo phi. q. d. ꝙ ita bñ concludet affirmatiua falsa non indiuidua sic indiuidua: ꝛ ita bñ p pmissas nō idiuiduas sic p idiuiduas. accipiebant. n. p tria gñatiua qītitas ꝛ qlitas. ꝛ siebant due pmisse affirmatiue indiuidue false. ꝛ concludebant affirmatiuā idiuiduā falsaꝫ. isto ēt mō possent accipi tres spēs homo linea albedo. vt ois albedo est linea. ois homo est albedo. ergo ois hō est linea. hic autē sunt ambe pmisse false. ꝛ sunt nō indiuidue. ꝛ ḡ ē affirmatiua falsa ꝛ nō idiuidua. sic ēt discurrēdo p oēs alios modos possent accipi ꝓpōnes nō idiuidue. vn̄ nihil differt si nō idiuidualr accipiant tales ꝓpōnes. oibꝰ. n. modis qbus pclusuꝫ ē sbm ex falsis idiuidualr poterit pcludi nō indiuidualr: ꝛ i ꝓpō qn̄ accepta fuit qītitas in eē sube indiuidualr negatiue ꝛ nūo idiuidualr affirmatie si loco sube accipiat hōra quo quātitas nō negat imediate ꝛ loco numeri accipiat pnarius numerus de quo qītitas nō ime

diate p̄tur idē fiet qđ prius. non ḡ refert accipere indiuidualiter vel non indiuidualr. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ipsius quidem igitur esse deceptio per istā figuram ⁊ sic fit solū. Non enim erit in alia figura ipsius esse syllogismus.

Argir. ¶ Deceptio igit̄ essendi: p hec atq̧ hoc mō fit solū: nō. n. alia in figura rōcinatio erat eēndi.

¶ Remouet 2ᵃᵐ obiectionē. posset. n. aliqs dubitare hanc ignorātiā siue hāc deceptionē prout qs p syllm credit aliquā vlem affirmatiuā eē q̄ ē falsa nō exemplificauit in 2ᵃ figura. ad qđ r̄ndet q solū pᵃ figura ɔcludit vlem affirmatiuā. iō ait. q (deceptio qdē igit̄ ipsiꝰ eē). i. decipi ɔ ipso eē. i. de ipsa affirmatiua (p istā). i. p p̄mā (figurā.) su. hʒ fieri q (sic fit solū). s. p p̄mā figurā sicut ostensum est. ⁊ subdit q (ipsius eē) i. ipsius affirmatiue vlis (nō erat syll'o). i. nō poterat eē ɔ̊ syllogistica (in alia figura) su. q̄ȝ in p̄ma.

B ¶ Notādū q deceptio circa affirmatiuā de q̄ hic agit̄ ē deceptio circa affirmatiuā oppositā negatiue indiuidue. negatiua autē idiuidua ē vlr vera. ḡ affirmatiua erit vlr falsa. ⁊ qꝛ nulla vlis affirmatiua ɔcludit̄ in alia figura q̄ȝ in p̄ma. ideo in sola p̄ma figura posuit exempla phs.

¶ Que vero ipsius non esse in prima ⁊ media figura est.

Argir. ¶ Non essendi vero: ⁊ in prima fit: ⁊ in media.

¶ Post q̄ȝ phs ostēdit q̄ō accidat deceptio circa affirmatiuā falsaȝ oppositā negatiue idiuidue vere. In parte ista ondit q̄ō accidat deceptio circa negatiuā falsam oppositā affirmatiue indiuidue v̄e. Circa q duo facit: qꝛ p̄ narrat p q̄s figuras hʒ talis deceptio fieri. 2° exeqtur de q̄lʒ illarū figurarū ibi. (p̄ ḡ dicemꝰ) Dicē ḡ. (Que v̄o ē ipsius nō eē). i. deceptio q̄ ē ipsiꝰ negatiue su. false opposite affirmatiue idiuidue v̄e (in pᵃ ⁊ i media figura). i. in 2ᵃ figura (est). i. ɔtingit talē deceptionē fieri. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Primum quidē igitur dicamus quot modis in prima figura ⁊ quomodo se habētibus propositionibus contingit.

Argir. ¶ Atq̧ primuȝ dicamus: quot modis ⁊ quomodo sese habentibus ipsis propositionibus fit: in prima figura.

¶ Exeqtur de vtraq̧ figuraȝ: ⁊ p̄ q̄ō fiat talis deceptio p p̄mā figurā. 2° p scđam ibi. (Sȝ in media figura) Circa p̄ᵐ tria facit: qꝛ p̄ ɔtinuat se ad dicēda. 2° exeqtur de itēto. 3° epilogat circa determiata. 2ᵐ ibi (Cōtigit qdem.) 3° ibi. (Manifestū est igit̄.) Dicit ḡ q (pᵐ ḡ dicemꝰ q̄t modis in pᵃ figura fit). i. ɔtigat su. talis deceptio (⁊ q̄ō se hn̄tibus ppōnibꝰ) hēat talis deceptio fieri. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Cōtingit qdē igitur vtrisq̧ falsis: vt si. a. in c. ⁊ i. b. sit idiuidualr. Si. n. accipiatur. a. in. c. nullo. c. aūt in oī. b. false sunt vtreq̧ ppōnes.

Argir. ¶ Fieri itaq̧ pōt: vt ambe false ppōnes sumātur: veluti si ipsum. a. tam. c. q̄ȝ. b. sine medio cōpetat. Nam si sumatur. a. quidem nulli inesse. c. ipsum autē. c. cuilibet competere. b. erit vtraq̧ propositio falsa.

¶ Exeqtur de modis qbus hʒ fieri talis deceptio in p̄ma figura. Circa qđ duo facit: qꝛ p̄ ostēdit q̄ō fiat talis deceptio ambabus p̄missis existentibus falsis. 2° q̄ō altera tm̄ ibi (Cōtingat aūt altera.) dicit ḡ q. (Cōtingit quideȝ igit̄). i. pōt ɔtingere ⁊ accidere talis deceptio (vtrisq̧ falsis). i. ambabus p̄missis exn̄tibus falsis (vt si. a. ⁊ in. b. ⁊ in. c. sit indiuidualiter). i. imediate: sicut genus imediate p̄dicatur de proximis sp̄ēbus: sic color de albedine ⁊ nigredine. ita q p. a. intelligat̄ color per. b. albedo. p. c. nigredo. (Si enim accipiat̄. a. quidē in. c. nullo) vt si dicat̄ nulla nigredo est color (. c. autem) su. accipiatur (in omni. b.). i. omnis albedo est nigredo (false sunt propositiones). i. p̄misse. ⁊ ɔ̊ su. sequitur falsa. seqtur. n. q nulla albedo sit color. ¶ Notādum aūt q cū hec omnis albedo est color. sit vera ⁊ imediata ɔ̄ris est q nulla albedo ē color. sit immediata. ista ergo negatiua falsa idiuidua. nulla albedo est color ɔcludit̄ ex duabꝰ p̄missis falsis. vȝ. ex ista. nulla albedo ē color. ⁊ ex ista. oīs albedo ē nigredo. C

¶ Dubitaret forte aliqs vtꝝ hec sit imediata oīs albedo ē color. ⁊ vī q nō: qꝛ si ista eēt imediate v̄a negatiua esset imediate falsa: sed nulla ppō est imediata: nisi illis cuius subm ⁊ p̄tum non sunt in aliquo gn̄e. sic enim arguebat̄ supra q si. a. vel. b. vel ambo eēnt in aliquo gn̄e nō faciebant ppōnē imediate negatiuā cū ergo albedo sit i aliq̊ gn̄e ⁊ sit in aliquo toto cū nullo alio poterit facere ppositione negatiuā. D ¶ Dōm q albedo ⁊ qđlibet aliud poterit cōparari ad tria. vel ad suū genus: vel ad ea q̄ sunt i eodem gn̄e: vel ad ea q̄ sunt in eodeȝ gn̄e respectu sui gn̄is. respectu. n. eoꝝ que sunt in suo gn̄e pn̄t facere ppōnē immediatā ea q̄ sunt in genere ⁊ ea que sunt in toto. nā cum genus imediate descēdit in aliquas sp̄ēs ⁊ ille sp̄ēs cōparate sunt ad genus affirmatiue faciūt ppositionē imediate veram negatiue imediate falsam. comparate autēȝ ille sp̄ēs ad seinuicē se habēt e conuerso. nam negatiue faciunt ppositioneȝ imediate veram. affirmatiue imediate falsam vt si albedo ⁊ nigredo imediate respiciunt. colorem tūc albedo est color vel nigredo est color. propositio imediate vera. albedo ē nigredo imediate falsa. in negatiua v̄o econtrario. nā albedo non est color. vel nigredo non est color imediate falsa. albedo aūt nō est nigredo imediata vera. sic ergo pōt accipi imediatio in his q̄ sunt in eodē gn̄e vt comparātur ad seinuicē etiam vt comparantur ad genus: sed in his que dicunt aliud ⁊ aliud genus nunq̄ȝ est ppositio imediata nisi ipsorum generuȝ ⁊ ipsoꝝ supiorū que non sunt vlterius in gn̄e. eoꝝ aūt que sunt in aliquo toto vel in aliquo gn̄e propō imediata isto mō esse non pōt. nā diuersoꝝ generū ⁊ non subalternatiȝ positorū diuerse sunt sp̄ēs ⁊ dr̄ie: qꝛ ipsa gn̄a sunt diuersa. diuersitas ergo sp̄ērū ⁊ dr̄iarum existētium in diuersis gn̄ibus est ex diuersitate generuȝ. p̄us ergo itelligitur q̄ȝtitas diuersificari a sub̄a ⁊ econuerso. ⁊ ex hoc intelligit̄ ab his que sunt in sub̄a: ⁊ ea que sunt in sub̄a hoc mō diuersificantur a q̄ȝtitate ⁊ ab his que sunt in q̄ȝtitate quia sub̄a ⁊ q̄ȝtitas diuersificantur adinuicē. phs ergo in precedētibus locutus est de imediatione respectu diuersorū generꝝ: quā non faciūt ea q̄ sunt in genere: s; ipsa genera. hic aūt loqtur de imediatione in eodē gn̄e quam possunt facere ipse sp̄ēs cum genere vel ipse species adinuicem. E

¶ Ulterius forte dubitaret aliqs vbi reseruatur magis rō imediationis vel in his q̄ sunt in eodē gn̄e vel in his q̄ sunt in diuersis gn̄ibus. ¶ Dōm q multuȝ est equiuoca ista cōparatio: nā diuersa genera nunq̄ȝ ɔstituūt ppōneȝ imediatā affirmatiuā verā. ea autē que sunt in genere vt comparātur ad suū genus ecōtrario se habent: qꝛ nunq̄ȝ ɔstituūt ppositionē affirmatiuā imediatam falsam. in diuersis ergo generibus negatiua est imediata vera: affirmatiua est imediata falsa. vt nulla q̄ȝtitas est sub̄a immediata vera. oīs q̄ȝtitas est sub̄a imediate falsa. ecōtrario autē est de sp̄ēbus vt cōparant̄ ad genꝰ. si ergo mō quo possumus volumus hāc cōparationeȝ de imediatione facere. dicemus q immediatio que est in diuersis generibus vt in diuersis p̄dicamentis incōparabilr̄ est maior q̄ȝ illa q̄ F

est

est in spēbus respectu sui generis.nā ens nō descēdit per
dīiam mediā in p̄nta sicut descēdit genus p dīias medias
in spēs.spēs ergo imediate subijcif gn̄i:q2 nō p aliā spēz.
subijcitur sibi:nō tñ subijcitur ei imediate q nō cadat ibi
dīia media.nā s3 nō op3 reduci spēm in genus:semp tñ o3
reduci ipsam p dīia3 aliquā.p3 g̃ qd dō3 sit de imediatio
ne in eodē gn̄e:vt spēs cōparanf ad genus ⁊ i diuersis ge
A neribus vt gn̄a cōparanf adinuicē.❡ Restat videre qd
dōm sit de imediatione in eodē gn̄e:vt spēs cōparanf ad
inuicē ⁊ in diuersis gn̄ibus vt gn̄a cōparanf adīuicē.Ad
qd dici pōt q hec sm veritatē ⁊ falsitatē ē magis vniuo/
ca cōpatio.nā duo spēs sub eodē gn̄e imediate exn̄tes s
faciūt negatiuā imediatā verā ⁊ affirmatiuā imediatam
falsa3.duo aūt gn̄a diuersa q̄ nō sunt in alijs gn̄ib⁹ ēt isto
mō se hn̄t. S3 q2 qd n̄ē de imediatione vbi.s.ē maior ime
diatio:aut sm diuersitatē gene2 cū diuersa gn̄a remoueā
tur abinuicē aūt sm idētitatē gn̄is cū due spēs abinuicē
remoueanf.dici pōt q incōparabilr est maior cōparatio
in ppōnibus ɔstitutis ex diuersis gn̄ibus q̄3 ɔstitutis ex
diuersis spēbus sub eodē gn̄e.vt multo est maior imedia
tio q sub̄a nō est quātitas q̄3 q vna spēs aialis nō ē alia.
nā ipsa p̄nta seipsis diuersificant.spēs vo nō seipsis s3 p
dīias.imediata est aūt ppō q vna spēs nō est alia:q2 sm
rectā lineā p̄ntalē nō inuenif aliqd mediū ad hoc probā/
dum.imediata est g̃ ppō hec p remotionē medij s3 rectā
lineā p̄dicamētalē:sed non est imediata p remotionē me
dij q̄3 ad ea q̄ cadunt ex latere.dīia.n.vel p se sumpta vl
addita gn̄i posset eē mediū ad hoc probādū:s3 ppō ime/
diata sm q vnū p̄ntum remouef ab alio est magis ime/
diata q2 talia seipsis non p dīias ɔstituētes ea diuersificā
B tur.❡ Est g̃ diligēter notādum q q2 magis est imediata
ppositio dicēs vnū p̄dicamētū nō esse aliud q̄3 dicēs vnā
spēm nō eē aliā.iō non eēt incōueniēs dīe hāc non eē ime
diatā:non q nullo mō sit imediata:sed q2 nō h3 tm̄ de im
mediatione sicut illa.❡ Deinde cum dicit.

❡ Contingit aūt ⁊ altera falsa:⁊ hac q̄cūq3 cō/
tingente.pōt.n.que ē.a.c.vera3 esse. Que vo
est.c.b.falsam:sed q̄ ē.a.c.verā.qm̄ nō oibus
que sunt inest.a.sed que est.b.c.falsam qm̄ im/
possibile est esse in.b.c.in quo nullo est.a.Nō
enim vera erit que est.a.c.ppositio.silr autē
⁊ si sint vtreq3 vere conclusio erit vera.

Argir. ❡ Fieri quoq3 pōt:vt altera ppōnū vtrauis fal
sa sumaf:nā esse pōt.a.c.qdem vera.c.b.vero
falsa.a.c.quide3 vera:quia.a.non oibus inest
que sunt.c.b.vero falsa:tum q2 fieri nequit:vt
c.cui ipsum.a.nulli competit:ipsi cōpetat.b.
nam.a.c.propositio non erit vera:tum quia si
ambe sint vere:erit ipsa cōclusio vera.

❡ Exeqtur qūo sequaf talis ɔ̄ falsa cū altera p̄missarū est
falsa.Circa qd duo facit sm q duplr hoc pōt ɔtigere.nā
p̄ ostēdit hoc cū est falsa minor:⁊ maior vera.2° cu3 econ
uerso ibi.(Sed q̄ ē.b.c.) Dicit g̃ q (ɔtingit aūt) su.ɔclu/
dere negatiuā imediate falsa3 (altera falsa ⁊ hoc quacū/
q3 ɔtingēte).i.q̄cūq3 indifferēter.⁊ p̄ exēplificat qn̄ est ve
ra maior ⁊ falsa minor.vn̄ ait q (pōt enim que ē.a.c.).i.
maior (esse vera.que vo est.b.c.).i.minor (falsa) vt ergo
appareat in terminis qd dī.a.⁊.b.non mutabimus.s3 p
a.intelligimus colorē p.b.albedinē sicut prius.mutabi/
mus aūt.c.i.mediū.accipiem⁹.n.per.c.saporem q vlr re
mouef a colore.his aūt terminis sic se hn̄tibus exponaf
lfa sequēs cū dicit (sed que ē.a.c.).i.maior (vera) su.po/
terit sumi (qm̄.a.).i.color (nō inest oibus q̄ sunt) vt non
inest sapori.maior g̃ q̄ est negatiua.v3.nullus sapor ē co/
lor ē vera (sed q̄ est.b.c.).i.minor:vt ois albedo est sapor
(falsa est qm̄ ipōle est.c.).i.saporē (eē in.b.).i.in albedi/
ne (in quo nullo ē).i.in quo nullo sapore (ē.a.).i.color.
⁊ subdit (nō eni erit va.a.c.ppō).q.d.q.a.c.ppō q̄ ē ne
gatiua.v3.nullus sapor ē color.nō posset eē vera.si.b.c.
i.minor q̄ ē ois albedo est sapor.eēt ēt va.maior g̃ erit ve
ra ⁊ minor falsa:q2 si eēt ēt minor vera eēt ɔ̄ vera.iō sub/
dit q (silr aūt ⁊ si sint vtreq3 vere ⁊ ɔ̄ erit vera sed) su.po
situ ē q ē falsa q2 hic agif de syllō ignorātie.❡ Notādū
ēt q cū hec sit imediate va.ois albedo ē color.hec erit i/
C mediate falsa.nulla albedo est color. Ad pbādu3 g̃ hāc
ppōnem imediate falsam nullū.b.est.a.nulla albedo est
color.accipiem⁹.c.mediū aliud qd remoueaf vlr a colo
re:vtputa accipiemus saporē.Formabif aūt sic sylls.nul
lus sapor est color.ois albedo ē sapor.g̃ nulla albedo est
color.hic concludif ppō imediata falsa p maiorē verā ⁊
minorē falsam.❡ Notādū ēt q phs pbat minorē debe/ D
re eē falsa3 in tali syllō 2r.vno mō ex pte maioris.na3 nō
est pōle q aliquid vlr remoueaf ab.a.i.a colore ⁊ tñ cō/
ueniat.b.i.albedini.sapor ergo q remouef sm veritate3
a colore in maiori sm falsitatē p̄dicabitur de albedine in
minori si vera est maior.nullus sapor ē color.cu3 albedo
sit imediate sub colore de necessitate erit falsa minor.ois
albedo est sapor.⁊ q̄3tum ad hoc ait q falsa est.b.c.idest
minor:ex quo.vera est.a.c.i.maior.2° probat hoc idem
ex parte ɔ̄nis.nam cū maior posita sit esse vera cū conclu
sio debeat esse falsa rebus sic se habētibus de necessitate
op3 q minor sit falsa.q2 si eēnt ambe vere ⁊ conclusio ve
ra eēt:qd est contra ypotesim.❡ Deinde cū dicit.

❡ Sed q̄ ē.c.b.cōtingit veram esse cu3 altera
sit falsa:vt si.b.⁊ in.c.⁊ in.a.erit:necesse ē eni3
alterum sub altero eē:quare si accipiatur.a.
in nullo.c.esse falsa erit propositio.

❡ At.c.b.etia3 vera esse potest:altera sumpta Argir.
falsa:ceu si.b.⁊ in.a.sit:⁊ in.c.necesse est enim
tunc alte2 esse sub altero:quare si sumatur.a.
nulli cōpetere.c.erit hec ppositio falsa.

❡ Ostēdit qūo possit ɔcludi ɔ̄ imediate falsa per maiorē
falsam ⁊ minorē verā.ɔ̄nem ergo non mutabimus.ɔclu
demus.n.hāc imediate falsa3.nullū.b.ē.a.i.nulla albe/
do est color.s3 mutabimus.c.i.mediu3.accipiem⁹.n.pro
medio qd vlr subijciaf ipsi.a.⁊ qd vlr p̄dicef de.b.cuius
modi ē disgregatiuū.Formabif.n.sic sylls.nullu3 disgre/
gatiuū ē color.ois albedo est disgregatiua.ergo nulla al
bedo ē color.hic ɔcluditur ɔclusio imediate falsa per mi
norem verā ⁊ maiorē falsam.iō ait (sed q̄ est.b.c.).i.mi/
norem (ɔtingit verā esse cū altera).i.cū maior (sit falsa:
vt si.b.).i.si albedo (⁊ in.c.⁊ in.a.est).i.⁊ in disgregatio/
ne ⁊ in colore:nā ois albedo est disgregatiua.⁊ ois albe/
do ē color:quo posito (necesse est alterū sub altero eē) nō
enim posset albedo eē in disgregatiuo ⁊ in colore nisi al/
te2 eēt sub altero:nisi color vlr p̄dicaref d disgregatiuo:
vel ecōuerso nō posset albedo esse vlr in vtroq3 (q̄re si ac
cipiaf.a.in nullo.c.eē falsa erit ppō) su.a.c.⁊ tūc supplē
dum est q minor erit vera ⁊ ɔclusio imediate falsa vt pa/
tuit in syllogismo ante posito.❡ Deinde cum dicit.

❡ Manifestum igif est qm̄ ⁊ cu3 altera falsa sit
⁊ in vtrisq3 falsus erit syllogismus.

❡ Patet igitur ⁊ ex altera tm̄:⁊ ex ambab⁹ p/ Argir.
positionibus falsis rōcinationē fieri falsam.

¶ Epilogat circa determinata.d.(manifestū ē igit.ꝙ ⁊ cū altera) su.pmissaꝝ (sit falsa ⁊ in vtrisqȝ) su. pmissis (falsus erit) su.(syll'a) ignorātie. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sȝ in media qdē figura vtrasqȝ ppōnes totas falsas esse nō ꝯtingit. Cū eni.a.in omni sit b.nihil est accipere qȝ in altero quidē omni i altero vero nullo erit. Opȝ aūt sic recipere ppositiones:⁊ ꝙ in hoc quidem sit in hoc autē non sit:sunt vere erit syllogismus.

Argir ¶ Sed i figura media:vt tote qdē ppōnes ambe sunt false fieri neqt:nā cū.a. cuilibet inest.b. nullū tum sumi mediū pōt:qȝ alteri cuilibet: alteri nulli cōpetet. Oportet aūt hoc pacto sumere propōnes:vt alteri qdē isit:alteri vō nō isit:si hac i figura rōcinatio fieri debeat.

¶ Ondit quomodo ppositio negatiua imediate falsa possit ꝯcludi p mediā figurā. Circa qȝ tria facit:qꝛ pͦ ostēdit qūo possit ⁊ nō posse ꝯcludi ꝯ p pmissas vtrasqȝ falsas. 2° qūo possit ꝯcludi p alterā falsaȝ. 3° epilogat circa determinata. 2° ibi. Alteraȝ aūt falsam. 3° ibi. (Manifestum ē igit). ¶ Propter pᵐ sciēdum ꝙ si ambe pmisse sunt false totalr nō poterit in 2° figura ꝯcludi ꝯ negatiua imediate falsa:sȝ si sint false in parte poterit. Duo ḡ facit phs i.qꝛ pͦ ostēdit ꝙ non possit talis ꝯ concludi per ambas pmissas falsas totaliter. 2° qȝ possit concludi p falsas in parte ibi. (In quodā autē). Circa pᵐ duo facit sm ꝙ duplr probat intētū.nā pͦ probat h ex habitudine terminoꝝ. 2° ꝯuersione ppōnum ibi.(Si aūt accipiant.) Dicit ḡ (sȝ in media figura totas ppōnes eā vtrasqȝ falsas nō ꝯtigit) .q.d.ꝙ propō negatiua imediate falsa nō poterit ꝯcludi p vtrasqȝ pmissas in toto falsas.(cū eni.a.sit in oi.b.)cū oē.b.sit a.siue cū ois albedo sit color(nihil erit).i.nihil ꝯtiget (accipere qȝ sit in altero qdē oi in altero nullo) ex ipsa ḡ habitudine terminoꝝ:vt qꝛ albedo vlr subijcit colori non poterit īueuenire aliqd qȝ vlr conueniat vni ⁊ vlr remoueat ab alio.⁊ subdit ꝙ (opȝ aūt sic accipe ppōnes ꝙ in h qdē sit)sup.oi (in h qdē nō sit si vere erit syll'o).i.si vere debeat ibi reseruari forma syllogistica sm scdām figurā.

E ¶ Notādū aūt ꝙ ppō negatiua imediate falsa hȝ oppositam ppōnē affirmatiuā imediate verā.si ḡ debeat pbari p sylt'm in media figura hec ppō imediate falsa. nullū b.ē.a.i.nulla albedo ē color.opȝ ꝙ sua opposita.vȝ. ois albedo est color sit imediate vera. Sȝ ꝯstat ꝙ non possumus ꝯcludere hāc imediate falsaȝ.nulla albedo ē color. p scdām figurā nisi vna pmissarum sit vlis affirmatiua:⁊ alia vlis negatiua.opȝ ḡ accipe aliqȝ mediuȝ qȝ vlr pdicetur de colore:⁊ vlr remoueat ab albedine vel econuerso.sit ḡ tale mediū.c.dicem⁹ ḡ.ois color est.c.nulla albedo ē.c.ḡ nulla albedo ē color.vel dicemus. nullus color est.c.nulla albedo est.c.ḡ ⁊c̄. Si ḡ ambe pmisse sunt tote false in pͦ syll'o.q est scdo scdē:tūc.c.remouebit vlr a colore:qꝛ h ponit tota falsa.ois color ē.c.⁊ ꝯueniet vlr albedini:qꝛ ēt ponit tota falsa nulla albedo ē.c.non ḡ poterit fieri syll's in 2° scdē.nisi.c.mediū remoueat vlr a colore ⁊ ꝯueniat vlr albedini. Si aūt fiat syll's in pͦ secunde ⁊ sint ambe pmisse tote false:tūc mediū.c.se habebit econuerso.cōueniet eniȝ vlr colori ⁊ remouebit vlr ab albedine. ex ipsa ḡ habitudine terminoꝝ:vt qꝛ color inest oi albedini non poterit inueniri aliqȝ mediū p qȝ syllogiçetur i scda figura nulla albedo est color per vtrasqȝ pmissas in toto falsas:qꝛ tunc mediū inuētū vel vlr cōueniret colori ⁊ vlr remoueret ab albedine vel se haberet ecōtrario:

qȝ est impossibile.nihil enim pōt vlr cōuenire vni qȝ remoueatur vlr ab alio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igitur accipiantur sic false:manifestuȝ est ꝙ contrarie ⁊ econtrario se habebunt.hoc autem impossibile est.

¶ Si igitur sic sumantur:sint false constat:si sumantur econtra veras vtrasqȝ fore:quod quidem fieri nequit. Argir

¶ Probat hoc idē ex ꝯuersiōe ppōnū.d.(Si igit accipiātur) su.ambe pmisse (sic).s.in toto (false manifestū est ꝙ ꝯrie se habebūt).i.erunt in toto vere (hoc aūt impossibile est) qꝛ ꝯ eēt vera. ¶ Notādū aūt ꝙ hec ppō imediate falsa.nullū.b.est.a.siue nulla albedo est color.non poterit ꝯcludi in scda figura p ambas pmissas in toto falsas:qꝛ si est posē accipiat mediū.c.⁊ fiat syll'us in pͦ scdē:nullus color est.c.ois albedo est.c.ḡ nulla albedo ē color. si ḡ ambe pmisse sint in toto false accipiant earum ꝯrie:vel qȝ idē est.ꝯuertant pdicte ppōnes in ꝯrlā q̄litateȝ:tunc erūt ambe vere ⁊ fiat syll's in scdo scdē sic.ois color est.c. hec erit maior in toto vera:qꝛ sua ꝯria ponebat tota falsa.minor erit.nulla albedo est.c.que etiam erit i toto vera:qꝛ sua ꝯria erit i toto falsa seq̄ret ergo ꝯ ꝙ nulla.albedo sit color:qȝ ē ipoē:qꝛ tūc ꝯcluderet ꝯ simplr falsa ex ppōnib⁹ simplr veris.ex ipsa ḡ ꝯuersiōe ppōnū vt si cōuertant pmisse i opposita q̄litatē pȝ ꝙ in scda figura nō pūt accipi ābe pmisse i toto false ꝯcludētes ꝯnē falsaȝ. h idē eēt si ꝯ sit falsa ꝯcluderet i 2° 2ͥ p ambas pmissas i toto falsas:qꝛ tūc acciperent earū ꝯrie.vel qȝ idē ē ꝯuerterent in oppositā q̄litatē ⁊ eēnt i toto vere ⁊ fieret syll's in pͦ scdē ꝯcludēs p pmissas simplr veras ꝯclusionē simplr falsam:qȝ est impossibile. ¶ Deinde cum dicit. F

¶ In quodā aūt nihil phibet vtrāqȝ falsam eē vt si.c.in.b.⁊ in.a.quodā est. Si eni.c. quideȝ in.a.omni accipiat esse.in.b.aūt nullo esse false quidem vtreqȝ ppōnes:nō tñ tote sȝ in quodam ⁊ econtrario antē posito priuatiuo.

¶ Verū aliqua ex parte falsam eē vtranqȝ non obstare qnicq̄ȝ videt:veluti si mediū.c. taȝ.a. q̄ȝ.b.cuidā insit:tunc enim si ipsum.c.cuilibȝ quidē.a.nulli vō.b.dicatur in eē:false quideȝ erūt ambe ppositiones:at nō simplr:sed aliq ex pte sicuti pȝ. Eadē erūt ⁊ si propōneȝ negatiuam versus extremū maius posueris. Argir.

¶ Ostēdit ꝙ pōt ꝯcludi talis ꝯ p ambas pmissas falsas i pte.d.(In quodā aūt).i.in pte (nihil phibet vtrāqȝ) premissam (falsaȝ eē vt si.c.i.a.⁊ in.b.quodā sit).i.si accipiatur tale mediuȝ qȝ pticulariter verificet de.a.⁊ de.b.i.de colore ⁊ d albedine:vtputa pfectū:qꝛ qdā color ē pfect⁹ qdā nō:⁊ q̄dā albedo ē pfecta ⁊ q̄dā nō. Sic aūt se hñtibus terminis (si.n.in.a.qdē omni.c.).i.in oi colore accipiat eē.c.i.eē pfectū ⁊ dicat ois color ē pfectus (in.b.aūt nullo).i.nulla albedo ē pfecta (false qdē sunt oēs ppositiones nō tñ tote:sȝ in quodā).i.i pte.p tales ḡ pmissas i parte falsas ꝯcludetur ꝙ nulla albedo sit color q̄ est imediate falsa:⁊ subdit ꝙ (ecōuerso aūt posito puatiuo) silr erūt pmisse ambe in parte false ⁊ ꝯcludet cōcl'o imediate falsa.vtputa si dicat.nullus color est pfectus.ois albedo est pfecta.ḡ nulla albedo est color. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Similiter autē ⁊ alteram esse falsam ⁊ quālibet contingit:qȝ enim in.a.oi ⁊ in.b.ē. Si igitur

tur accipiatur in.a.quidem toto eē.c.in.b.autem toto non esse que quidez est.c.a.vera erit. sed que est.c.b.falsa.

Argu. ¶ Fieri tñ pōt vt altera falsa atqz vtrauis ppositionum sumat: qd̄ eniz inest cuilibet.a.id.b. quoqz cuilibet inest. Si igit ipsum.c.tale sumptum cuilibet quidē.a.nulli vō.b.competere dixeris.a.c.quidē erit vera.c.b.autem falsa.

¶ Ostēdit quō possit concludi talis conclusio p alterā pmissam falsam. circa qd̄ duo facit. qz p ostēdit quō possit concludi talis cōclusio per 2m secunde vbi maior est affirmatiua ⁊ minor negatiua. 2o ostēdit quomodo possit hoc idē fieri per primū scd̄e vbi econuerso se hz priuatiuum ibi (Silr aūt fit) Circa primū duo facitqz accipere alterā pmissarū falsam ⁊ alterā veram ⁊ cōcludere simplr falsam p 2m secunde vel hoc eritqz maior erit vera ⁊ minor falsa vel econuerso. p ergo exēplificat de primo ⁊ 2o de 2o ibi (Iterū qp in.b.) dicit ergo (Alteram falsam aūt) .i.per alterā premissarū falsam (⁊ qlibet).i.quecūqz cōtingit qdem ɔnem imediate falsam concludere. ⁊ primo exēplificat quādo maior est vera ⁊ minor falsa dicēs (qd̄ est enim in.a.omni).i.in omni colore (⁊ in.b.ē) su.i. in oi albedine.q.d.qp ad hoc faciēdū oportz qp accipiatur medium quod cōueniat omni colori ⁊ omni albedini. vtputa qualitas vel visibile (si ergo accipiatur.c.).i.medium vtputa qualitas vel visibile (esse quidē in toto.a.).i.in oi colore (in.b.autem toto).i.in omni albedine (non esse q̄ quidem est.a.c.).i.maior vtomnis color est qualitas (vera erit:sed q̄ est.b.c.).i.minor.vz.nulla albedo est q̄litas (falsa) erit ⁊ conclusio su.erit imediate falsa.vz.nulla albedo est color. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Iteruz qd̄ in.b.nullo est neqz in.a.oi inerit. Si enim ⁊ in.a.est ⁊ in.b.sed non erat. Si igit accipiatur.c.in toto quidē.a.inesse.b.aūt nullo.b.c.ppositio vera erit:altera aūt falsa.

Argu. ¶ Rursus qd̄ nulli.b.cōpetit:id nec.a.cuilibz inerit:nā si cuilz ipsi ɔpeteret: ⁊ ipsi quoqz.b. cuilz pfecto cōpeteret:at nulli incē supponit. Si igit cuilz qdē.a.nulli vō.b.cōpetere dixeris.c.b.qdē verā:alterā vō falsaz efficiens.

¶ Ostēdit quō possit ɔcludi talis cōclusio p maiorē falsaz ⁊ minorē verā.dicēs.qp (ē in nullo.b.).i.in nulla albedie (neqz in.a.oi erit).q.d.qp ad h faciēdū oz accipi medium qd̄ vlr remoueat ab albedine:vtputa ɔgregatiuū vel nigredo.si eni nulla albedo ɔgregat vel si nulla albedo est nigredo impolē est qp ois color ɔgregetiqz si ois color esset talis:⁊ ois albedo eēt ēt talis.iō subdit (si eni in.a.oi est ⁊ in oi.b.) su.erit (sed nō erat).i.dicebat qp deberet accipi tale mediū qd̄ i oi.b.nō erat.i. qp vlr remoueat.a.b. sicut nigredo vel ɔgregatiuū. ¶ Si igit accipiatur.c.).i. ɔgregatiuū (in toto qdē.a.esse) vt ois color est ɔgregatiuus (in.b.aūt nullo) vt nulla albedo ē ɔgregatiua q̄ qdē ē (.b.c.ppō).i.minor (vera ē.altera vō).i.a.c.maior (falsa) est ⁊ ɔ su.imediate falsa. ¶ Notādū aūt qp mediū

A quod vlr remouetur.a.b.i.ab albedine impolē ē qp ɔueniat oi.a.duplr ḡ tale mediuz se poterit hre ad.a.i.ad colorē:qz vel remouebit ab eo in pte:sicut nigredo q̄ remoueť a colore pticulrqz est dare colorē q nō est nigredo:⁊ tūc fiet sylls p maiorē falsaz in pte: ⁊ minorē verā simpliciter. vt ois color ē nigredo:nulla albedo ē nigredo.ergo nulla albedo est color. 2o mō hoc pōt cōtingere. qp mediū

acceptū qd̄ remouetur vlr ab albedine remoueať etiā a colore vlr vt sapor:⁊ tūc fiet syllogismus p maiorē falsaz in toto ⁊ minorē verā simplr:vt ois color est sapor.nulla albedo est sapor.ergo ⁊c. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Similiter autem fit trāspositio puatio. Qd̄ eniz in nullo est.a.neqz in.b.nullo erit. Si igitur accipiatur in toto quidem: a.nō esse.in.b. autem toto esse:que quidem est.a.c.propositio vera est:altera autem falsa.

¶ Idem vtiqz fiet ⁊ si versus maius extremuz propōnē negatiuā posueris:qd̄.n.nulli cōpetit.a.id ēt nulli cōpetit.b. Si igitur.c.nulli quidem.a.cuilibet vero.b. competere dixeris.a. c.quidem ppō erit vera:altera vō falsa. Argu.

¶ Ostēdit quō pōt ɔcludi ɔ imediate falsa p alteraz pmissarū verā ⁊ alterā falsam in p scd̄e. ⁊ duo facitqz p ostendit quō hoc fiat qñ maior vera ē ⁊ minor falsa. 2o qñ ecōuerso ibi (Et iterū.) Dicit ḡ qp (silr aūt fit trāspositio puatio).q.d.qp silr ɔcludiť ɔ imediate falsa p alterā pmissaz verā ⁊ alterā falsam trāsposito puatiuo.naz sylls factus fuit in scd̄a scd̄e:⁊ hēbat maiorē affirmatiuā ⁊ minorem negatiuā. ⁊ si ḡ trāsponať puatiuū siue negatiuū ⁊ fiat syllogismus in p scd̄e:⁊ fit maior affirmatiua ⁊ minor negatiua silr fiet qp ɔcludeť ɔ imediate falsa p alterā pmissarū verā ⁊ alterā falsam. ⁊ p exeqtur de hoc qñ maior ē vera ⁊ minor falsa.d.(qd̄ eniz in nullo.a.est).i.in nullo colore (nec in.b.nullo erit).i.in nulla albedine.q.d. qp ad h faciēdum oz accipi mediuz qd̄ vlr remoueať a colore ⁊ ab albedie:vtputa sapor(si igiť accipiať.c.).i.mediū.vz.sapor (in toto qdē.a.nō eē) vt nullus color ē sapor(in.b.a. toto esse) vt ois albedo est sapor (que qdē est.a.c.ppō) .i.maior (vera est.altera autē).i.minor (falsa). ⁊ conclusio su.erit imediate falsa. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et iterū qd̄ in oibus est nullo accipere.a.nō esse falsum est. Est enim necesse si in omni.b.⁊ in quodam.a.esse. Si igitur accipiať in omni b.esse.c.in.a.autem nullo que quidez est.c.b. vera est que autem est.c.a.falsa.

¶ Rursus si id qd̄.b.cuilibet inest:nulli cōpetere dixeris.a.falsam tum efficies propositionem. Necesse est eniz si.b.cuilibet iest.⁊.a.cuidam cōpetat. Si igitur huiuscemodi sumptū c.nulli quidem.a.cuilibet vō.b.dicať cōpetere.erit.c.b.quidem vera.a.c.aūt falsa. Argu.

¶ Ostendit quō hoc fiat si maior sit falsa ⁊ minor vera.d. (⁊ iterū qp in omni.b.est).i.in omni albedine (accipe esse in nullo.a.).i.in nullo colore (falsum erit) qd̄ enim contigit omni albedini nō poterit remoueri vniuersalr a colore.ideo subdit qp (necē est si in omni.b.).i.in omni albedine illud eē (in quodam.a.).i.in quodā colōre.accipiēdum est ḡ mediū qd̄ conueniat omni albedini:vtputa disgregatiuū.nam qd̄ cōpetit omni albedini opz qp conueniat omni colori.sic aūt sic se habētibus terminis (si eniz accipiať) mediū:vtputa disgregatiuū eē qdē (in oi.b.) vt ois albedo est disgregatiua(in.a.aūt nullo).i.accipiať eē in nullo colore vt nullus color ē disgregatiu⁹ hec est maior (que qdē est.b.c.).i.minor(vera erit q̄ aūt.a.c).i.maior (falsa) su.⁊ ɔ falsa. ¶ Notāṁ qp pticularis pōt duplr verificari.vel pticulr:vt si diceret qdā color est ɔgregatiuus.nā nō ois color disgregat.vel vlr.vt si dicať quidez B

color est q̃litas: q2 ois color ẽ talis. qd̃.n. oi albedini cõuenit põt cõpetẽ cuidã colori pticulariter. vtputa disgregatiuũ: vel põt cõpetere ita cuidã colori q ẽt cõpetet omni: vtputa q̃litas. si ergo accipiat mediũ p mõ concludet ↄclusio imediate falsa p maiorẽ falsã i pte ⁊ minorẽ verã simplr: vt nullus color disgregat. ols albedo disgregat. ergo nulla albedo ẽ color. sed si accipiat mediũ. 2° mõ concludetur talis ↄ̃ per maiorem falsam totalr ⁊ p minorem simplr verã: vt nullus color est q̃litas. ois albedo est q̃litas. g̃ nulla albedo est color. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestum igitur q vtrisq; falsis ⁊ altera tantũ erit syll's deceptiuus in indiuiduis.

Argir. ¶ Pr igit ex vtrisq; falsis: ⁊ ex altera tm̃: circa ppõnes ididuas rõcinationẽ fieri falsã posse.

¶ Epilogat circa ↄteriata. d. q (Manifestũ ẽ igit q vtrisq;) pmissis (falsis) existib⁹ (⁊ altera tãtũ) pmissarũ existente falsa (erit syll's deceptionis in idiuiduis). i. in ppõnibus imediatis. ↄcludit .n. deceptorie ppositio imediate falsa per ambas falsas ⁊ per alteram tãtum.

¶ In his aũt que nõ idiuidua sunt cũ gdẽ per propriũ mediũ fiat falsitas syllogismus impossibile vtrasq; falsas esse propositiones sed solum que est ad maius vltimum.

Argir. ¶ Sed cũ propõnes affirmatiue vel negatiue medio nõ vacãtes: falso p mediũ propriũ concluduntur: fieri non potest: vt propositiones ambe false sumãtur: sed ea tm̃ sumitur falsa: q̃ est versus extremum maius.

¶ Postq̃ phs ondit qũo põt cõcludi ppõ falsa opposita ppõni imediate ṽe. In pte ista declat qũo possit cõcludi ppõ vlis falsa opposita mediate vere. Circa qd̃ duo fac. q2 p ondit qũo ↄcludat talis ppõ si fiat vlis affirmatiua ibi (Si ṽo sit affirmatiu⁹) Circa pm duo facit. q2 p ondit qũo ↄcludat talis negatiua falsa p figurã primã. 2° qũo p scdam ibi (Sz p media.) ¶ Propter qd̃ sciẽdũ q mediũ hz se in triplici habitudine. nã aliqñ ẽ ppriũ. aliqñ sile pprio. aliqñ extraneũ. vt si debeat ↄcludi hec ppõ mediata. ois hõ ẽ suba. dicet mediũ ppriũ qcqd i pnto sube est inter hoiem ⁊ subam. vñ aial corpus ⁊ cetera talia poterunt accipi tanq̃ ppriũ mediũ: lz forte iter hec ppria media sit dare gradus: q2 vnũ põt eẽ magis ppriũ q̃ aliud. oia tñ talia media psit dici ppria. mediũ aũt sile pprio põt dici mediũ aliqd̃ accñtale p qd̃ põt ↄcludi talis ↄ̃: vtputa si ois hõ eẽt alb⁹ ⁊ oẽ albũ eẽt suba si accipet albũ p medio ad ↄcludẽdũ oẽm hoiem eẽ subam diceret accipi mediũ sile pprio. mediũ aũt extraneũ dr oẽ illud p qd̃ nullo mõ vere põt ↄcludi talis ↄ̃: vtputa lapis aut lignũ. nullo eniz mõ ↄcludetur talis ↄ̃ per tale mediũ: ⁊ qd̃ dictũ est de pdicatis substãtialibus q̃ pdicãtur in p mõ dicendi p se veritatẽ hz in p se passionibus q̃ pñtur in 2° dicendi p se vt si dicatur triãgulus hz tres ista non est imediata. q2 hz mediũ sue pbationis: mediũ ergo ad probandum hie tres de triãgulo vel accipiet ppriũ vel simile ppõ vel extraneũ. ppriũ aũt mediũ ad hoc probandũ est illud p qd̃ talis passio inest subiecto tali. vtputa hie angulũ extrinsecum. mediũ aũt sile pprio est illud p qd̃ talis passio nõ inest suo subo. sz põt inferri q insit: vtputa si accipiat pncipium figurarũ. omne .n. pnm figurarum hz tres. triãgulus est hõ. g̃ ⁊c. mediũ aũt extraneũ est illud per qd̃ talis passio nõ inest suo subo nec põt inferri q insit: volẽs ergo phs pbare qũo ↄcludat vlis negatiua falsa opposita vlĩ affirmatiue vere nõ indiuidue sz medietate tria facit: q2 p ostẽdit qũo h fiat p mediũ ppriũ. 2° qũo p mediũ sile ppositio. 3° qũo p mediũ extraneũ. 2° ibi. (Silr aũt si ex alia.) 3° ibi. (Si ṽo nõ ppriũ.) Circa pm tria fac: q2 p ostẽdit qũo ↄcludat talis ↄ̃ falsa p mediũ ppriũ. 2° exponit se qd appellat mediũ ppriũ. 3° qd̃ dixerat manifestat in terminis. 2° ibi. (Dico aũt.) 3° ibi. (Sit eni. a. (dicit g̃ q (In his aũt q̃ sũt nõ idiuidua) sũ. si debeat in talib⁹ ↄcludi negatiua falsa (cũ qdẽ p mediũ ppriũ) ↄcludit talis ↄ̃ p quod mediũ ppriũ. (fit syll's ↄ̃dictionis) sũ. verus (non posse est vtrasq; ppõnes esse falsas: sz solũ q̃ ad maius est vltimũ). i. ad maiorẽ extremitatẽ. q. d. q si accipiat mediũ ppriũ solũ maior poterit eẽ falsa: minor aũt sp erit ṽa.

¶ Notãdũ aũt q si qs vellet ↄcludere hãc ppõnẽ falsã. nullus hõ ẽ suba. q̃ opponit huic ppõni ṽe nõ indiuidue .i. nõ imediate. vz. ad ois hõ est suba. si debeat mediũ ppriũ p qd̃ possit ↄcludi hec ppõ vera: vtputa si accipiat aial vel corp⁹ vel qd̃cũq; aliud qd̃ ẽ itra hoiẽ ⁊ subam si p tale mediũ ppriũ p qd̃ ↄcludit ppõ affirmatiua mediate vera debeat ↄcludi in p figura ppõ negatiua mediate falsa ipossẽ erit minorẽ eẽ falsã. sz solũ maior. fiet eniz sic syll's. nullũ corpus est suba. ois hõ ẽ corpus. g̃ nullus hõ est suba. hoc idẽ eẽt in p se passionibus: vt si p hoc mediũ ppriũ. vz. p hie angulũ extrinsecũ p qd̃ ↄcludit hec affirmatiua ppõ vera mediata: q ois triãgulus hz tres dz cõcludi negatiua mediata q null's triãgulus hz tres impossẽ eẽt minorẽ esse falsam. sic .n. fiet syll's. nihil habens angulũ extrinsecũ hz tres. ois triãgulus hz angulum extrinsecũ. g̃ nullus triãgulus hz tres. ¶ Deinde cũ dicit. D

¶ Dico autem proprium mediũ per quod fit contradictionis syllogismus.

¶ Atq; proprium id medium dico: per quod fit ea ratiocinatio q' opponitur false. Argir.

¶ Exponit se qd appellat ppriũ medium. d. (dico aũt mediũ ppriũ) sũ. eẽ (p qd̃ fit syll's ↄ̃dictiõis). s. syll's ↄ̃rius siue syll's ↄcludẽs ppõnẽ ↄ̃riã: vt si debeat ↄcludi hec negatiua falsa. nullus hõ est suba. mediũ ppriũ erit illud p qd̃ fit syll's ↄ̃dictionis. s. syll's ↄ̃ri⁹ p quẽ ↄcludit hec ppõ ↄ̃ria q̃ est vera. vz. q ois hõ ẽ suba. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Sit eniz. a. in. b. per mediũ. c. quoniã igit necesse est que est. c. b. affirmatiuã accipi syllogismo facto: manifestuz est q hec semper ẽ vera. Non eniz ↄuertit sed que est. a. c. falsa. Conuersa enim hac cõtrario fiet syllogismus.

¶ A. nãq; per. c. mediũ cõpetat ipsi. b. cũ igitur. c. b. propõnẽ affirmatiuã oporteat sumi: si prima in figura ratiocinatio fieri debeat: patet hanc quidem perpetuo veraz esse. Nõ enĩ ipsam vere licet. a. c. aũt esse falsam. Argir.

¶ Quod dixerat manifestat in terminis. d. (sit eniz. a.) .i. substãtia (in. b.) .i. in hoie (per mediuz. c.) .i. per corp⁹ .i. pbetur q ois hõ sit suba p hoc q ois hõ ẽ corpus. si igit per hoc idẽ mediuz debeat pbari q nullus hõ sit substãtia. quare minor semp erit affirmatiua: ⁊ semp erit eadez in syll'o falsa pbãte nullũ hoiem esse subaz: q̃ fuit i syll'o ṽo probante oẽm hoiem esse subam. necesse erit semper minorẽ veram esse. ideo ait (qm̃ necesse est que. b. c.) .i. illam q̃ est minor (affirmatiuã accipi facto syll'o) p mediũ sũ. propriũ (manifestũ est q hec) .i. minor (semp erit ṽa. non enim cõuertitur) .i. nõ mutat vel (nõ enim cõuertit) sũ. in oppositã q̃litatẽ: sz manet affirmatiua sicut pus (sz que est. a. c.) .i. maior (falsa) sũ. erit (hac eniz cõuersa) in oppositã qualitatem (fiet syllogismus) cõtradictionis .i.

syll's

syll's oppositus vel syll's contrarius siue syll's cõcludẽs
A propõnẽ contrariam. ¶ Notãdũ aũt ꝙ si fiat talis syllo/gismus. oẽ corpus est sub͠a. ois hõ est corpus. g͠ ois hõ ẽ substantia: si debeat concludi propõ ꝯria falsa. vz. ꝙ nullus homo est substãtia. non variabitur minor sed maior cõuertet̃ in oppositã qualitatẽ. accipiet̃ .n. maior vl̃is negatiua: que in syll'o vero fuit vl̃is affirmatiua. i tali ergo syll'o ꝯcludente ꝓpõnẽ sic falsam maior erit falsa: minor autem semper vera. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sil'r aũt est si ex alia coordinatione accipiat̃ medium vt .d. q̃zuis in toto .a. sit ꝛ de .b. predicat̃ oĩ. Necesse eniz est q̃ ẽ .b.d. ꝓpõnẽ manere: alterã aũt cõuerti. Quare hec gdaz semper vera. illa autẽ semꝑ falsa ꝛ fere hmõi deceptio eadez est ei que fit per propriũ medium.

Argir. ¶ Idẽ efficietur: ꝛ si mediuz alia ex serie fuerit sumptũ: ceu .d. Si in toto sit .a. ꝛ de oĩ .b. predicetur. Etenĩ .d.b. quidẽ intacta maneat ꝓpositio: altera ṽo vertatur necesse est. Quibus efficitur: vt illa quidẽ ꝑpetuo vera: hec aũt semꝑ falsa sumatur. Atq₃ talis error ꝯcurrit cum eo qui per mediũ efficitur ꝓpriũ: ac fere idẽ est.

¶ Ostẽdit qũo ꝯcludat̃ talis ꝯ falsa ꝑ mediũ sil'e ꝓprio .d. (Sil'r aũt si ex alia ordinatione accipiat̃ mediũ) vtputa ꝙ nõ accipiat̃ mediũ sub͠ale: nec mediũ ꝓpriũ: s₃ accipiat̃ mediũ accñtale. vt .d. possum⁹ aũt ꝑ .d. itelligere aliud accidẽtale qd̃ sic se hẽat ad sub͠az ꝛ ad hõiem sic corp⁹ vl'r subijcit̃ sbe ꝛ vl'r p̃dicat̃ de hoĩe. sic illud mediuz acceptũ in hoc assimilet̃ ꝓprio medio: vtputa si accipem⁹ mobile vel gradiẽs. iõ aĩt (q̃zuis .d.) .i. gradiens (sit in toto .a.) .i. vl'r subijciat̃ substãtie (ꝛ p̃dicetur de oĩ .b. neće est qd̃ q/dem est .d.b.) .i. minorẽ (ꝓpõnez manere. alterã autẽ) .i. maiorẽ (ꝯuerti) sũ. oz ꝑ oppositã q̃litatẽ: (q̃re hec qd̃) .i. minor (sꝑ vera erit. illa autẽ) .i. maior (sꝑ falsa) ꝛ subdit ꝙ (ꝛ facere hõ deceptio) q̃ fit ꝑ mediũ sil'e ꝓprio (ẽ eadez
B ei q̃ fit ꝑ ꝓpriũ mediũ.) ¶ Notãdũ aũt ꝙ si fiat talis syll's verus ꝑ mediũ sil'e ꝓprio. oẽ gradiẽs ẽ sub͠a: ois hõ ẽ gradiens. g͠ ois hõ ẽ sb͠a. si ðbeat fieri syll's ꝯrius ꝯcludẽs ꝙ null's hõ sit sb͠a nõ mutabit̃ minor: s₃ maior accipiet̃ negatiua falsa. vz. nullũ gradiens ẽ sub͠a. maior g͠ sꝑ erit falsa
C ꝛ minor sꝑ vera. ¶ Dubitaret forte aliq̃s qũo deceptio ꝑ mediũ sil'e ꝓprio est fere eadẽ cũ deceptione ꝑ mediuz ꝓ/prium. ¶ Dõm ꝙ in hoc ẽ silitudo ꝛ idẽtitas iter hãc deceptionẽ ꝛ illã si fiat talis deceptio in p̃ᵃ figura. q: sꝑ i tali deceptione maior erit falsa ꝛ minor vera. cã aũt q̃re sꝑ minor vera ẽ. q: illud ẽ mediũ ꝓpriũ qd̃ facit scire vl'r inesse alicui. vt mediũ ꝓprium q̃re gen⁹ remotũ isit spẽi ẽ gen⁹ ꝓpinquũ: ꝛ mediũ ꝓpriũ q̃re ꝑ se passio isit sbo ẽ diffõ dicẽs ꝓꝑ qd passiõis: vel ẽ ꝑ se cã q̃re illa passio isit illi sbo. mediuz aũt sil'e ꝓp̃o est mediuz qdcũq₃ aliõ ꝑ qd̃ põt iferi tale gen⁹ de tali spẽ vel talis passio de tali sbo: medium g͠ ꝓpriuz a medio sil'i ꝓprio differt. q: mediũ ꝓpriũ ẽ cã q̃re tale p̃dicatũ siue tale genus remotũ p̃dicet̃ de tali spẽ. vel est cã q̃re talis passio insit tali subo. mediuz autẽ sil'e ꝓprio non ẽ cã q̃re tale gen⁹ p̃dicet̃ de tali spẽ. sed solum q̃re inferat̃ de ipsa. vnde ꝛ mediũ accñtale põt eẽ tale medium iferẽdi. s. s₃ nõ eẽndi: q̃re ẽt ꝛ i ꝑ se passione mediuz sil'e ꝓprio non ẽ cã q̃re talis passio insit tali subo: sed q̃re inferat̃ de ipso. mediũ g͠ ꝓpriũ ẽ cã inferẽdi ꝛ essendi. medium sil'e ꝓprio ẽ cã iferẽdi sed non eẽndi. mediuz extraneum nec eẽndi nec iferẽdi. In hoc g͠ ꝯueniũt mediũ proprium ꝛ sil'e ꝓprio: ꝙ vtrũq₃ est cã quare maior extremitas vl'r inferat̃ de minori extremitate: s₃ nihil põt esse cã quare aliqd inferat̃ affirmatiue vl'r de aliquo nisi p̃dicet̃ vl'r de illo: vt nihil põt eẽ cã q̃re .a. q̃ ponit̃ esse maior extremitas inferat̃ vl'r de .b. q̃ ponit̃ esse minor extremitas nisi illud tale mediuz qd̃ ponit̃ esse talis cã: p̃dicet̃ vl'r de .b. i. de minori extremitate. ꝛ q: in p̃ᵃ figura minori existe negatiua nihil seq̃tur opz ꝙ i minori sit si debeat ibi reseruari forma syllogistica ꝙ sꝑ mediũ affirmatiue p̃dicetur de minori extremitate: ꝛ q: tã mediũ ꝓpriũ q̃z sil'e ꝓprio est illud qd̃ vl'r p̃dicat̃ de minori extremitate. solũ aũt extraneũ ẽ illud qd̃ nõ opz vl'r p̃dicari de minori extremitate siue fiat syll's ꝑ mediuz propriũ siue ꝑ sil'e ꝓprio semꝑ minor erit vera: ꝛ q: semꝑ minor erit ṽa opz ꝙ in tali syll'o q̃ dẽ eẽ ignorãtie: ꝛ q̃ ꝯcludit ꝯnem falsam ꝙ semper maior sit falsa: q: si maior eẽt vera cũ minor semꝑ sit vera eẽt ꝯ vera. nã l₃ ex falsis possit inferri veꝝ. non propter qd: s₃ q: ex veris autẽ nõ nisi veruz. hñt se .n. p̃misse ad ꝯnem sicut aña ad ꝯña sicut ergo ẽ impol'e ꝙ aña sit ꝛ ꝯña non sit: ita impol'e est seruata forma syllogistica ꝙ p̃misse sint vere ꝛ ꝯ non sit vera. ꝛ sic põt ꝯtingere ꝙ non sit aña ꝛ sit ꝯña: vt ꝙ nõ sit hõ ꝛ tñ sit aial. hoc tñ nõ erit ꝓꝑ qd: q: non eẽ hõiem nihil facit ad hoc ꝙ aial sit. ita põt ꝯtingere nec tñ hoc erit ꝓꝑ qd: sed q:. ꝙ non sunt p̃misse vere: ꝛ tñ conclusio sit vera. Syll's g͠ in p̃ma figura cõcludens negatiuã falsam ꝑ mediũ ꝓpriũ vel ꝑ sil'e ꝓprio: g͠ semꝑ h₃ minorẽ verã. opz ꝙ semꝑ habeat maiorẽ falsaz. fere est g͠ eadẽ deceptio ꝑ mediuz ꝓpriũ: ꝛ per sil'e ꝓprio. non ẽ .n. oĩo eadẽ: q: nõ est idẽ mediũ: s₃ ẽ eadẽ q̃ztuz ad modũ iferẽdi: q: sicut talis negatiua falsa in p̃ma figura per mediũ propriũ semꝑ infert̃ ꝑ maiorẽ falsam ꝛ minorem verã sic ꝑ mediuz sil'e proprio. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Si ṽo nõ ꝑ ꝓpriũ mediũ fiet syll's. cũ .d. q̃dez sub .a. sit mediũ. in .b. aũt nullo est. neće est vtrasq₃ falsas eẽ. Recipiẽde .n. vtriq₃ sunt ꝯ/rio quã se habeãt ꝓpões si debeat fieri syll's. Sic enĩ accepte vtreq₃ fiũt false: vt si .a. quidez in toto .d. est .d. autẽ in nullo .b. cõuersus eniz syll's quidem erit ꝛ ꝓpões vtreq₃ false.

¶ Si ṽo non ꝑ mediũ proprium extruit̃ ratiocinatio. Cũ hoc tale est: vt ipsi quidẽ subijciat̃ .a. de nullo ṽo dicatur .b. tum ambas propositiones falsas eẽ necesse est. Etenim mõ cõtrario sunt sumẽde: si rõcinatio fieri debeat. At si hoc modo sumãtur: ambe sane vertẽtur in falsas: veluti si .a. quidẽ cuilibet insit .d. ipsum aũt .d. nulli cõpetat .b. His .n. ṽsis: rõcinatio fiet: ꝛ ambe ꝓpositiones erũt (vt diximus) false. Argir.

¶ Ostẽdit qũo hẽat iferri talis negatiua falsa in p̃ᵃ figura ꝑ tale mediũ extraneũ. Circa qd̃ duo facit: q: p̃ declarat qũo hẽat inferri ꝑ tale mediũ ex ambab⁹ falsis p̃missis. 2° qũo ex altera falsa ibi. (Cũ ṽo.) dicit g͠ ꝙ (si ṽo non sit ꝓprium. mediũ) .i. si sit mediuz extraneũ (fit quidẽ syll's) ex ambabus sũ. p̃missis falsis (cũ .d. q̃dẽ medium sit sub .a.) .i. sub maiori extremitate: vtputa sub sub͠a (in .b. aũt) .i. in minori extremitate: vtputa in hoĩe (nullo est) sic aũt se hñtibus terminis (neće ẽ vtrasq₃) p̃missas (eẽ falsas) q.d. ꝙ si debeat accipi mediũ extraneũ ꝑ qd̃ debeat probari hec propõ negatiua mediata falsa. nullũ .b. est .a. vtputa. nullus hõ est sub͠a. opz accipi tale mediũ de q̃ vl'r p̃dicet̃ sub͠a ꝛ vl'r remoueat̃ ab hoĩe: vtputa lapis aut leo. tũc .n. erunt vtreq₃ p̃misse false: q: ad formã syllogisticaz

(recipiende sunt ꝓpōnes ɔ̄rio q̄ vtiq̄ȝ se habeant si ha/ beat vel debeat fieri syll'o.sic aūt acceptis) ꝑmissis (vtre q̄ȝ erunt false.)nā si mediū.d.qđ ponit eē lapis per qđ oȝ probari ꝙ nullus hō sit sub̄a si tale mediū subijcitur vl'r subieti ⁊ remouet vl'r ab hoie.non poterit isto mō fieri syl logismus in p'figura:qꝛ tūc maior eēt affirmatiua: ⁊ mi/ nor negatiua:ꝭm quē modū nō seqtur syll's in p' figura. ſȝ ad h' ꝙ debeat ibi fieri syll's.vel ꝙ debeat ibi reseruari forma syllogistica ɔ̄rio accipient ꝓpōnes ꝙ rei veritas se hēat.accipiat.n.maior negatiua ⁊ minor affirmatiua: ⁊ fiet talis syll's.nullus lapis est sub̄a.ois hō ē lapis.igi/ tur nullus hō ē sb̄a.h' ꝓbat hec negatiua mediata falsa ꝙ nullus hō ē sub̄a per hoc mediū extraneū.vȝ.p lapis ꝑ vtrasq̄ȝ ꝑmissas falsas.iō exponēs syll'm in terminis di cit sic.(si.a.qdē).i.si sub̄a.(est in toto.d.).i.l oi lapide(.d. aūt).i.lapis (in nullo.b.).i.in nullo hoie.(ɔuersis.n.pro pōnibus).i.accept̄ ꝓpōnib⁹ ecōuerso q̄ȝ veritas se hēat: ⁊ dicēdo nullus lapis ē sb̄a.ois hō est lapis (syll's qdem erit).s.falsificatis (⁊ ꝓpōnes erunt vtreq̄ȝ false) ⁊ ɔcludet ɔ̄ falsa.vȝ.ꝙ nullus hō sit sub̄a. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cū vo nō sit sub.a.mediū: vt.d.que quidez est.a.d.vera erit.que vo est.d.b.falsa:qꝛ si eēt vera ⁊ conclusio eēt vera:sed erat falsa.

Argu. ¶ Cum vo medium ceu.d.nō subijcit ipsi.a. Tum.a.d.quidem propositio erit vera: quia d.non erat in.a.d.b.vero falsa: qm̄ si eēt vera conclusio etiam eēt vera. At erat falsa.

¶ Ostēdit qūo possit ɔcludi talis ɔclusio ex altera existē/ te falsa.d.(cuȝ vo non sit sub.a.mediuȝ vt.d.).l.si mediū qđ significat per.d.accipiat tale ꝙ nō sit sub.a.i.sub sub/ stantia: vtputa si accipiatur pro medio sciētia: ⁊ fiat talis syll's.nulla substātia est scia.ois homo est sciētia.ḡ null's homo est sub̄a.in hoc aūt syll'o (q̄ qdeȝ est.a.d.).i.maior (vera erit:que qdeȝ est.d.b.).i.minor (falsa) est vel falsa erit (qꝛ si eēt vera ⁊ ɔ̄ eēt vera) ex ambabus enl veris nō posset ɔcludi nisi veruȝ (sed erat falsa).i.in syll'o decepti/ uo de quo hic agit opȝ ɔ̄nem eē falsaȝ.p tale ḡ mediū ex traneum cuiusmodi est scia ɔcludit hec negatiua falsa.ꝙ

D nullus hō est sub̄a p maiorē verā ⁊ minorē falsaȝ. ¶ Du/ bitaret forte aliqs cū hic phs itēdat tradere oēs modos p quos ɔcluditur negatiua falsa p mediū extraneuȝ cum assignauerit modū qūo ɔcluditur talis negatiua falsa in ꝑma figura p mediuȝ extraneū p vtrasq̄ȝ ꝓpōnes falsas: ⁊ ēt qūo ɔcludit p minorē falsaȝ ⁊ maiorē veraȝ q̄re non assignauerit modū tm̄.vȝ.qūo ɔcludat talis ɔclusio p mi

E norem verā ⁊ maiorē falsam. ¶ Dicēduȝ ꝙ sicut per me dium ꝓpriuȝ vel per sibi ꝓprio nunq̄ȝ ɔcluditur nega/ tiua falsa in ꝑma figura nisi minor sit vera.ita p medium extraneuȝ nunq̄ȝ ɔcluditur vl's negatiua falsa nisi minor sit falsa.nā illud dicit mediū extraneuȝ p qđ nō pōt vere affirmatiue iferri maior extremitas de minori: vtputa ꝙ hō sit substātia dȝ eē talis maior extremitas q̄ competat vl'r minoritis ꝙ sit affirmatiua vl'r vera cuȝ negatiua de beat eē vl'r falsa.opȝ ḡ ꝙ mediuȝ vl'r non cōpetat minori extremitati: ⁊ si volumus sistere in terminis assignatis oȝ ꝙ mediuȝ acceptū si debeat eē extraneū sit tale ꝙ vl'r nō competat hoi.qꝛ si vl'r ꝑret de hoie tūc p tale mediū pos/ set inferri substātia vl'r de hoie.mediū ḡ tale acceptū non esset extraneū:sed eēt ꝓpriuȝ vel sibi ꝓprio.mediuȝ ḡ ex traneum est qđ vl'r nō cōpetit minori extremitati. ⁊ qꝛ in p'figura si debeat ɔcludi vl's ꝓpō oȝ ꝙ in minori mediuȝ ꝑdicetur vl'r de minori extremitate.ideo si debeat accipi mediuȝ extraneum opȝ ꝙ sp minor sit falsa.qꝛ in minori accipit mediuȝ ꝑdicari de minori extremitate vl'r qđ nō

ꝑdicaret vl'r de ipsa cum sit extraneuȝ ab ipsa. ¶ Ulteri⁹ F forte dubitaret aliqs:qꝛ vȝ hoc esse falsum ꝙ nō possit ac cipi mediuȝ extraneum nisi minor sit falsa:illud.n.dȝ me diū extraneū p qđ non pōt ɔcludi ꝓpō vera affirmatiua mediata q̄ est ɔ̄ria ꝓpōni negatiue mediate q̄ ɔcludit in syll'o deceptionis facto in ꝓpōnib⁹ non idiuiduis.i.non imediatis.nā hec est ꝓpō imediata vera ⁊ affirmatiua.ois hō est corp⁹.qꝛ aliqd est mediū ad ꝓbādū corp de hoie. sb̄a ḡ erit mediū extraneū in hoc syll'o.qꝛ p sub̄aȝ ꝓbatur corpus de hoie:q̄re si fiat talis syll's.nullum corpus est substātia.ois homo ē substātia.ḡ nullus homo ē corp⁹. hic per mediuȝ extraneuȝ vt per substātiam concluditur hec negatiua falsa mediata.vȝ ꝙ nullus homo sit corp⁹: ⁊ tamē in hoc syll'o deceptorio maior ē falsa ⁊ minor ve/ ra. ¶ Rursus videt hic obseruari regula phi.nā mediuȝ G acceptū nō est sub minori extremitate.qꝛ substātia nō est sub corpore. ⁊ tm̄ non se hn̄t propōnes vt in lra dȝ videlȝ ꝙ maior q̄ est negatiua sit vera: ⁊ minor q̄ est affirmatiua falsa.imo se hn̄t ɔ̄rio. ¶ Dōm ꝙ mediū extraneum pōt H accipi dupl'r:vel absolute vel respectiue. Absolute dicit extraneuȝ eē medium qđ est extraneū vel a maiori extre/ mitate vel a minori vel ab vtrisq̄ȝ:vt si debeat syllogizari hec negatiua falsa de qua ponebat exēplum.nullus hō ē corpus medium dicet extraneuȝ:vel qꝛ sit extraneū a cor pore.3ᵐ autē mēbrum ꝙ sit extraneuȝ ab vtrisq̄ȝ includit in secundo:qꝛ qđ est extraneuȝ a corpore est extraneū ab hoie.substātia autē q̄ dicebat eē mediuȝ extraneuȝ non meret dici extraneuȝ:qꝛ nec est qd extraneuȝ a corpe nec ab hoie cū ꝑdicet vl'r de vtroq̄ȝ. ¶ Dicam⁹ ergo ꝙ in syl logizando negatiuā mediatā falsaȝ oppositā vniuersali affirmatiue vere p medium extraneuȝ semp opȝ ꝙ illud mediuȝ sit extraneuȝ a minori extremitate.nā si est extra/ neum vel hoc erit:qꝛ ē extraneuȝ a maiori:vel qꝛ a mino ri:vel qꝛ ab vtroq̄ȝ.Si.n.nullo hoꝝ modoꝝ eēt extraneū deberet potius dici nō extraneū q̄ȝ extraneum. Si ḡ tale mediuȝ dicat extraneuȝ qꝛ extraneet a minori hȝ itētuȝ. ſȝ qꝛ a maiori de necītate extraneabit a minori.qꝛ maior ⁊ minor in tali syll'o sic se hn̄t:ꝙ minor est vl'r sub maiori. aliter.n.non fieret syll's deceptionis ɔcludēs vl'em nega tiuam mediatā falsam oppositā vli affirmatiue mediate vere.3ᵉ si dicat mediū extraneū:qꝛ extraneet ab vtroq̄ȝ.ēt ex h' ɔcludet ꝙ sit extraneū a minori extremitate.semp ḡ mediū extraneabit a minori.ſȝ quotiēscūq̄ȝ extraneuȝ ꝑ/ dicat de extˀneo vl'r affirmatiue ꝓpō est falsa.ḡ hꝫ syll's p mediū extraneū semp hēbit minorē falsaȝ: ⁊ minor semp sit affirmatiua:al'r.n.nō obseruaret forma syllogistica in ꝑma figura.ḡ si loq̄mur đ extˀneo absolute pȝ ꝙ nō syllo gizatur in ꝑma figura negatiua falsa p mediuȝ extraneū nisi minor sit falsa.Sȝ si accipiat mediuȝ extˀneū nō cōpa rādo mediū ad minorē extremitatē ꝭȝ se:vel ad maiorem ꝭm se:ſȝ cōparādo ipm ad vnū illoꝝ in respectu ad aliud ꝭm quē modū lȝ sb̄a nō sit qd extˀneū a corpe ꝭm se:nec ab hoie ꝭm se.vȝ tm̄ eē qd extˀneuȝ a corpe vt dȝ ɔcludi de ho/ mine.vel dȝ qd extraneuȝ eē ab hoie vt de eo dȝ concludi corpus.nā illud p qđ dȝ ɔcludi corpus de hoie dȝ eē ꝭm lineā ꝑntalē iter corpus ⁊ hoieȝ.sub̄a ḡ q̄ est supra vtrū/ q̄ȝ non erit simpl'r ɔgruū mediuȝ ad ɔcludēdum vnuȝ de alio.ꝓp qđ dici pōt ꝙ ēt loquendo sic de extraneo adhuc sb̄a nō dȝ dici simpl'r extraneuȝ qd.naȝ tūc eēt sb̄a simpl'r extraneuȝ mediū qm̄ nullo mō p tale mediuȝ posset ɔclu/ di corpus de hoie.pōt autē ⁊ si non vl'r:ꝑticul'r.sub̄a eni ⁊ si non accepta vl'r est tale mediuȝ.accepta autē particu lariter ⁊ ɔ̄cta p aliquā dr̄iaȝ:vt puta si dicat sb̄a aiata sen sibilis poterit eē tale mediū.fiet eniȝ inde syll's verus. sic ois sb̄a aiata sensibilis ē corp⁹.ois hō ē hꝫ.ḡ ⁊c. ⁊ fiet in de syll's deceptionis ɔuersa maiori in oppositā qualita/ tem:vt

lem: vt nullo sba aiata sensibilis est corpus. ois hō est hō. ḡ ois hō est corpus. tale ḡ mediū non oȝ dici extraneū si accipiaꝛ mediū extraneū ō necessitate semper minor erit falsa vt in questione anteposita dicebatur.

℃ Sed p mediā figurā fcā deceptione: vtrasq; qdē nō ɔtingit falsas eē ppōnes totas. Cū.n. fit.b.sub.a.nihil qdē ɔtingit hoc qdē oi in illo vero nullo esse: sicut dictum est prius.

Argu. ℃ Cum aūt per mediā figurā fit error: tum fie ri neq̄ vt ambe ppositiones tote false sumantur. Nam cum.b.subijcitur ipsi.a.fieri nō potest: vt quicq̄ vnq̄ alteri cuilibet: alteri nulli competat: sicut ⁊ antea diximus.

℃ Postq̄ pbs oñdit qūo pōt ɔcludi negatiua mediata falsa p syllm deceptoriū factū in pᵃ figura. In pte ista declaꝛ qūo possit h fieri p mediā figurā. Circa qḋ tria facit: qꝛ pᵒ oñdit qūo hēat fieri p ambas falsas. 2ᵒ qūo p alterā falsam. 3ᵒ epilogat circa dicta. 2ᵒ ibi. (Altera vō.) 3ᵒ ibi. (Si q dē puatiuus.) dicit ḡ. (Sed ꝑ facta dceptione). i. sȝ si fiat deceptio (p figurā mediā vtrasq; ppōnes nō ɔtingit eē totas falsas: qꝛ cū.b.fit sub.a.). i. cū mior extremitas fit sub maior. i. (nihil ɔtingit eē in h qdē oi. i. illo aūt nullo sic dictum est prius.) ℃ Notādū aūt ꝑ si debeat eē negatiua vlr

A falsa opȝ ꝑ affirmatiua fit vlr vera: qꝛ si sylls deceptoriꝰ ɔcludit hāc negatiuā vlr falsam. nullū.b.est.a. opȝ ꝑ affirmatiua sit vlr vera. s. oē.b.est.a. ḡ in tali syllo deceptorio semp itelligiꝛ eē.b.sub.a. ḡ si p mediā figurā oȝ ɔcludi p ambas pmissas in toto falsas hec ppō negatiua vlr falsa nullū.b.est.a. vtputa nulla albedo est color: vel nullus hō est aial. oȝ ꝑ mediū acceptū vlr affirmatiue falsificeꝛ de vno: ⁊ vlr negatiue falsificeꝛ de alio: cū oȝ ꝑ vna pmissaꝝ sit affirmatiua ⁊ altera negatiua. si ḡ mediū cū maiori extremitate siue cū.a.facit maiorē cū alia extremitate siue cū.b.facit minorē de vna pdicaꝛ vlr affirmatiue: ō alia vlr negatiue: ⁊ sunt ambe pmisse tote false: oȝ ꝑ mediū de vno pdictoꝝ falsificeꝛ vlr affirmatiue. de alio autē vlr negatiue. ḡ mediū vni vlr ɔueniet ⁊ ab alio vlr remouebiꝛ nō.n. vlr ɔueniet ei q̄ falsificabiꝛ vlr negatiue. ab eo aūt vlr remouebiꝛ de q̄ falsificabiꝛ vlr affirmatiue. nō ḡ poterit syllogiçari ꝑ nullū.b.fit.a. i. ꝑ nullus hō fit corpꝰ: vel ꝑ nullus color fit q̄litas nisi ineniaꝛ aliqḋ mediū qḋ vlr remoueaꝛ ab vno: ⁊ vlr pdiceꝛ de alio. qḋ est ipole. cū vnū fit vlr sub alio. ḡ sic dicebaꝛ pus de ppōnibꝰ negatiuis falsis idiuiduis ꝑ nō poterāt syllogiçari tales ppōnes p figurā mediā ex ambabꝰ pmissis totalr falsis. sic itelligēdū est h idē de ppōnibꝰ negatiuis falsis nō idiuiduis ꝑ non psit ɔcludi p 2ᵃᵐ figurā p pmissas totas falsas. sȝ p falsas in pte psit. nā nullus hō ē corpꝰ. h negatiua falsa mediata si accipiaꝛ p medio erūt ambe pmisse false i pte ⁊ ɔcludeꝛ ɔclo negatiua mediata falsa simplr. ℃ Deide cū dicit.

℃ Altera vō pt eē falsa ⁊ q̄cūq; ɔtingit. Si.n. c. ⁊ in.a. ⁊ i.b.ē: si accipiaꝛ i.a. qdē eē: in.b. vō nō eē. q̄ qdē.a.c. vā erit. altera aūt falsa.

Argu. ℃ Altera tñ ppō falsa: ⁊ vtrauis ēt sumi potest: nam si.c.tā.a.q̄.b.cuilibet inest: si idipsuȝ cuilibet quidē.a. nulli vō.b. cōpetere dixeris.a.c. quidem erit vera: altera vero falsa.

℃ Oñdit qūo possit ɔcludi talis ppō negatiua p alterā falsam ⁊ alterā verā. Circa qḋ duo facit. qꝛ pᵒ oñdit qūo hoc fiat qñ maior est vā. ⁊ mior falsa. ⁊ facit ide syllm in 2ᵒ 2ᵉ 2ᵒ oñdit h qñ est eȝ ⁊ facit ide syllm in pᵉ 2ᵉ (ibi iteꝝ si i.b.) Dicit ḡ ꝑ (Altera vō pōt eē tota falsa ⁊ q̄cūq; ɔtingit). q.d. ꝑ p alterā pmissaꝝ falsaȝ q̄cūq; fit illa pōt ɔcludi ppō mediata negatiua falsa. ⁊ pᵒ oñdit qūo h fiat qñ minor est falsa ⁊ maior vā. d. (si.n.c.) i. si mediū (⁊ i.a. ⁊ i.b. est) q̄si dicat ꝑ si ad h sciēdū oȝ accipi tale mediū ꝑ fit su.a. ⁊ fit sub.b. vtputa si debeat ɔcludi hec negatiua mediata falsa. nullus hō ē corpꝰ. accipieꝛ sba q̄ ē sup vtrūq; ⁊ fiet syllogismꝰ in 2ᵒ 2ᵉ sic. oē corpꝰ est sba. nullus hō est sba. ḡ nullus hō est corpꝰ. hic.n. ɔcludiꝛ negatiua falsa p.a.c. i. per maiorē verā: ⁊.b.c. i. minorē falsam. idō ait ꝑ (si accipiaꝛ qdē) su.c. i. sba. (in.a.) i. in corpe. (eē) vt oē corpꝰ est sba. (i b. vō). i. in hoie (nō eē) vt nullus hō est sba. (q̄ qdē est.a.c). i. maior (vera erit ⁊ altera autē). i.b.c. siue minor (falsa) ⁊ su. ⁊ econuerso falsa. ℃ Deinde cum dicit.

℃ Iterum si quidem in.b.accipiat.c.esse.in.a. autem nullo: que quidem est.b.c. vera erit: altera autem falsa.

℃ Rursus si ipsum.c.nulli quidem.a.cuilibȝ vero.b.competere dixeris.b.c.quideȝ erit vera: a.c.autem falsa. Argu.

℃ Oñdit qūo ɔcludaꝛ talr negatiua falsa p maiorē falsaȝ ⁊ minorē verā. nec mutat terios. sȝ solū trāsponit ppōnem puatiuā ⁊ fac syllm i pᵉ 2ᵉ. quē pus fecerat i 2ᵒ 2ᵉ. d. (iteꝝ si i b.). i. i hoie (accipiaꝛ qdē eē.c.). i. sba h ē mior. ois hō est sba (i.a.) qdē i corpe (nullo) su. accipiaꝛ eē sba. Formabiꝛ ḡ sic sylls nullū corpꝰ ē sba. ois hō est sba. ḡ nullus hō ē corpus: i h ḡ syllo (q̄ qdē ē.b.c.). i. minor (vā erit. altera aūt) i.a.c. (falsa) ⁊ ɔclo falsa su. ℃ Deinde cum dicit.

℃ Si quidem igitur sit priuatiuus syllogismꝰ deceptionis dictum est quare ⁊ quando ⁊ per que erit deceptio.

℃ Si igiꝛ deceptionis rōcinatio sit negatiua: dictū est qñ: ⁊ ex qbus ipsa deceptio erit. Argu.

℃ Epilogat circa dicta. d. (si qdē sylls deceptionis fit puatiuꝰ). i. si sylls ɔcludat deceptorie negatiuā falsaȝ (dictum est qñ). i. in qua figura (⁊ per que). i. per q̄s pmissas falsas (erit deceptio) ℃ Deinde cum dicit.

℃ Si vō sit affirmatiuus tūc per ppriū mediū impossibile est vtrasq; eē falsas. Necesse enim est que est.b.c.manere: si qdem erit sylls sicut dictum est prius. Quare.a.c.semper erit falsa. hec autem erit conuersa.

Argu. ℃ Sed si affirmatiua sit: cū per mediū qdeȝ extruitur ppriū: fieri nō pōt vt ambe ppositiōes sint false. Necesse est.n. intacta maneat ipsa.c.b. si rōcinatio fieri debeat: queadmodum ⁊ antea diximus. Quare semper erit.a.c. ppositio falsa. Hec est enim ea que vertitur.

℃ Quia oñderat qūo pōt ɔcludi negatiua mediata falsa tā in pᵃ figura q̄ i 2ᵃ. In pte ista vt dicebaꝛ declaꝛ qūo possit ɔcludi ppō vlis affirmatiua mediata falsa qḋ nisi per pᵐ figᵉᵐ fieri pōt. nō ḡ in h variabiꝛ figᵘᵃ qꝛ sola pᵃ ɔcludit vlem affirmatiuā. sȝ variabiꝛ mediū qꝛ pōt h fieri vl p mediū ppriū siue p sile pprio vel p extraneū. Tria ergo fac. qꝛ pᵒ oñdit qūo talis vlis affirmatiua mediata falsa possit ɔcludi p mediū ppriuȝ. 2ᵒ qūo p sile pprio. 3ᵒ qūo per extraneū. 2ᵒ ibi (Silr aūt) tertia ibi (Cum vō nō sit p pprlū.) Dicit ḡ ꝑ (si fiat affirmatiuus sylls su. deceptoriꝰ (tūc quidem per mediū pprium impossibile est vtrasq;) pmissas (falsas eē. necesse est.n.) illam ppositionem (que

est.b.c.).i.minorē(manere).i.nō variari(siqdē erit sill'o) s.verus.i.si recte reseruabit ibi forma sillogistica(sicut dictum est ṗus)cū.s.agebat de sill'o ṗuatiuo(q̄re.a.c.semp erit falsa.hec.n.est ɔuersa)in oppositā q̄litatē.nā hec.si maior in sill'o nō deceptorio acciperet negatiue ⁊ eēt vera.in sill'o aūt deceptorio accipit ɔuersa in oppositā q̄li-
B tatē.i.accipit affirmatiua ⁊ est falsa.❡ Notādū aūt ꝙ vt ponamus in terminis q̄ hic dr̄ dicem⁹ ꝙ affirmatiua vl'is mediata falsa de q̄ hic loq̄tur Ph'us h3 v'lem negatiuam mediatā verā.si ḡ oē.b.est.a.est mediata falsa nullū.b.est a.erit mediata vera.accipiamus ergo ꝑ.b.aliqd qd sit in ṗnto sb'e.vtputa aial.per.a.q̄ātitatē.hec.n.est ꝓpō negatiua mediata vera.nullū aial est q̄ātitas.mediū aūt ꝓpriū ad hoc ꝓbandū est sb'a.si ergo facit sill'is ṗuatiuus nō erit deceptorius.dicet.n.nulla sb'a est q̄ātitas.oē aial est sub'a.ergo nullū aial ē q̄ātitas.Si ergo debeat ɔcludi affirmatiua falsa opposita huic negatiue vere.vt si d3beat ɔcludi oē aial est q̄ātitas minor nō mutabit.s3 maior ɔuertet in oppositā q̄litatē.dicet.n.ois sb'a est q̄ātitas.oē aial est sb'a ergo oē aial est q̄ātitas.minor.n.q̄ manet eadē semp erit vera.maior aūt q̄ accipit modo ɔuerso q̄ in sill'o v'o sem-
C per erit falsa.❡ Notādū3 ēt ꝙ sill'is verus pōt dici dupl'r vel q̄ātum ad māam vel q̄ātum ad formā.Syll'is aūt deceptorius nūq̄ erit verus q̄ātum ad māam.semp.n.accipit vel ambas vel saltē alterā ṗmissaꝝ falsā.pōt tamē talis syll'is eē verus q̄ātum ad formā q̄ pōt tenere verā formā syllogisticā.ideo dicebamus in expōne l'rē q̄ ꝓpōnē.b.c.i.minorē op3 manere si debeat eē syll'is.s.verus.i.si debeat ibi reseruari vera forma syllogistica.nā si ɔuerteret minor in oppositā q̄litatē.⁊ fieret negatiua non reseruaret ibi forma syllogistica.q̄ vt dicebat̄.ā.minori existe negatiua nihil seq̄tur in ṗ'figura.❡ Deīde cum dicit.

❡ Silr̄ aūt est ⁊ si ex alia ordīatione accipiat mediū:sicut dcm̄ ē in ṗuatiua deceptione. Necesse est enim que quidē est.d.b.manere.

Argir. ❡ Idem efficiet:⁊ si ex alia serie mediū ipm sumatur:sicut ⁊ in errore diximus negatiuo.Et enim.d.b.ꝓpositio maneat.a.d.vetatur necesse est:atq̄ hic error conuenit cū3 priore.

❡ Ostendit ꝙ hoc idē ɔtingit si accipiat mediū sil'e ꝓprio vt si accipiat mediū ex alia coordinatione.mediū enī3 ꝓprium ad ꝓbandū qd est in vno gn̄e nō subijci alteri gn̄i est ipm genus vt mediū ad ꝓbandū aial qd est in gn̄e sb'e nō subijci q̄ātitati est ipsa sb'a.s3 si acciperet mediū aliqd accn̄s qd ṗdicaret de aiali ⁊ remoueret a q̄ātitate sic esse vigilās vel eē dormiēs vel eē appetēs.q̄ talia cōpetunt aialibus.nō aūt q̄ātitas tale mediū eēt ex alia coordinatione q̄ nō eēt in coordinatione sb'ali nec in gn̄e sb'e:s3 eēt accn̄tale tale mediū ēt diceret sil'e ꝓprio q̄ sicut ꝑ ꝓpriū3 mediū pōt ɔcludi nullū aial eē q̄ātitatē.ita ⁊ ꝑ talia media posset ɔcludi hoc idē.Formabit.n.sic syllogism⁹ nullū appetēs est q̄ātitas.oē aial est appetēs.ḡ nullū aial est q̄ātitas iste syll'is nō est deceptori⁹.s3 si deceptorie debeat ɔcludi hec affirmatiua.oē aial est q̄ātitas.minor nō mutabit s3 maior accipiet affirmatiue ⁊ erit falsa.dicet.n.oē appetēs est q̄ātitas.oē aial est appetēs.ḡ oē aial est q̄ātitas.Sil'e est ḡ de medio sil'i ꝓprio.⁊ de medio ꝓprio.⁊ sil'e est ɔcludere ꝑ ṗmā figurā deceptorie ꝑ mediū ꝓpriū vel per sil'e ꝓprio affirmatiuā falsam vel ṗuatiuā.in oib⁹.n.talib⁹ deceptionib⁹ maior accipiet eɔ q̄ sit rei veritas et erit semp falsa.minor aūt.semp manebit eadē.⁊ erit semper vera.vnde q̄ātum ad hoc semp erit eadē deceptio.iō ait(Silr̄ aūt)s.accidet d'ceptio ꝙ semper erit maior falsa ⁊ minor vera(⁊ si ex alia ordinatione accipiat mediū).i.si accipiat mediū ex ordinatione accn̄tali siue accipiat mediū3 sil'e ꝓprio(sicut dcm̄ est.⁊ in ṗuatiua deceptione) nam sicut dixim⁹ sil's modus deceptionis est in ɔcludendo ꝑ mediū ꝓpriū vel ꝑ sil'e ꝓprio ꝑ ṗmā figurā deceptorie ṗuatiuā falsam vel affirmatiuā.semp.n.minor nō variabit ⁊ erit vera.maior variabit ⁊ erit falsa iō ait ꝙ(necesse est enim)ꝓpōnē(que qdē est.d.b.).i.minorē(manere).i.eē verā(que v'o est.a.d.).i.maiorē ɔuerti.i.accipere eam eɔ q̄ veritas se habeat ⁊ eē falsā.⁊ subdit ꝙ hec deceptio ē eadē ṗori.i.h3 magnā affinitatē cū ṗori.qd dupl'r potest exponi.v3 ꝙ hec.i.deceptio ꝑ sil'e ꝓprio eadē sit cū deceptione ꝑ ꝓprium vel h.i.deceptio q̄ātū ad ꝓpōnē affirmatiuam est eadē cum deceptione q̄ātū ad ṗuatiuam.semper.n.in oibus talibus mior nō variat ⁊ est vera maior variatur ⁊ est falsa.❡ Deinde cum dicit.

❡ Cū v'e sit nō ꝑ ꝓpriū mediū si qdē sit.d.sub a.nec qdē erit v'a.altera aūt falsa pōt.n.a.i pluribus esse que non sunt sibijnuicem.

Argir. ❡ Sed cū non per ꝓpriū rōcinatio cōficit medium:si.d.quidē3 collocatur sub.a.ꝓpositio quidem.a.d.erit vera.d.b.aūt falsa fieri nāq̄ potest:vt.a.cuidā insit:cuidā non insit:quoꝝ neutrum sub altero collocatur.

❡ Ostēdit q̄o possit fieri talis deceptio ꝑ mediū nō ꝓpriū.Circa qd duo facit.q̄ ṗ ostēdit q̄o fiat h q̄n mediū est sb maiori extremitate.2° q̄o q̄n ē sub maiori ibi(Si v'o nō sit.d.)dicit ḡ ꝙ(cū v'o nō sit ꝑ ꝓpriū mediū).i.si fiat deceptio ꝑ mediū ext̄neū(si qdē sit.d.sub.a.).i.si mediū3 acceptū sit sub maiori extremitate(hec qdē).i.maior(erit v'a altera aūt).i.minor(falsa)⁊ ostēdit q̄o pōt hoc fieri dicēs ꝙ(pōt.n.a.).i.maior extremitas(eē in plib⁹ q̄ non sunt
D sibijnuicē)❡ Notādum aūt ꝙ hec est negatiua mediata nullus hō est inaiatus:est.n.mediū ad hoc ꝓbādū3 aial.Si ḡ accipiat ɔ̄ria hui⁹ affirmatiua falsa.v3.ois hō ē inanimat⁹.⁊ si accipiat mediū ɔtentū sub iaiato qd sit extraneū ab hoīe:vtputa lapis vl' ferrū:tūc erit maior v'a ⁊ minor falsa.Formet.n.sic syll'is.ois lapis est inaiat⁹.ois hō est lapis.ḡ ois hō est inaiatus:q̄o aūt possit iueniri tale mediū dicit ꝙ.a.i.inaiatus q̄ ponit eē maior extremitas pōt ꝓbari de plib⁹ q̄ nō sunt sibijnuicē ⁊ q̄ sunt s.ext̄nea ab hoīe.⁊ ꝙ l3 tale s.poterit eē mediū vt ferrū lapis ⁊ cetera talia que non sunt sibijnuicem ⁊ sunt ext̄nea ab hoīe ḡ nō est intētio ph'i ꝙ maior extremitas ṗdicaret de plibus q̄ isunt sibijnuicē vt de medio ⁊ de miori extremitate.q̄ si maior extremitas ṗdicaret de miori extremitate.tūc ɔ̄ affirmatiua eēt v'a q̄ ponit eē falsa.Exponēdū3 est ḡ ꝙ.a.i.maior ṗdicat d' plibus q̄ nō isunt sibijnuicē.i.predicat de plibus medijs q̄ nō sunt sibijnuicē ⁊ q̄ sunt extranea a minori extremitate.vt iaiatū ṗdicat de lapide ⁊ fer-
E ro que sunt extranea ab hoīe.❡ Ad hoc ḡ valet l'ra ph'i scil3 q̄ posset aliq̄s credere ꝙ nō possemus hēre talia media que eēnt sub maiori extremitate.vel si possemus hēre plura talia media sibijnuicē eēnt.ita ꝙ vnum eēt sub alio ideo dī in l'ra ꝙ multa psūt eē sub.a.i.sub maiori extrēitate vtputa sub inaiato q̄ nō sunt sibijnuicē ⁊ q̄ sunt ext̄nea a maiori extremitate.vtputa ab hoīe ⁊ ꝑ ɔ̄s.potest cōcludi deceptorie inaiatū de hoīe.❡ Deinde cū dicit.

❡ Si v'o nō sit.d.sub.a.hoc qdē manifestum q̄m semp erit falsa.affirmatiuū3.n.accipit que quidē.d.b.ɔtingit ⁊ vera3 esse ⁊ falsam.

❡ Sin v'o.d.non subijcitur ipsi.a.tū.a.d.quidem semper est falsa:quippe cum affirmati-

uãm eam esse oporteat.d.b. v̄o fieri potest: vt nunc vera: nunc falsa sumatur.

¶ Ostēdit quō ɔtingat talis deceptio qñ mediū qđ dʒ acci pi ex̄neū nō ē sub maiori extremitate. ⁊ duo facit. q2 p̄ ait quō bēat fieri talis deceptio. 2° decl'at qđ dixerat ibi (Ni bil.n. ꝓhibet) Dicit ḡ (Si v̄o.d. (.i. si mediū acceptū extra neū (nō fit sub.a.) .i. sub maiori extremitate (manifestū ē qdē ꝙ l3) .i. maior.s.a.d. (semp erit falsa. affirmatiua enim accipit.q̄ v̄o est.d.b.) .i. minor (contigit verā eē ⁊ falsā)

A ¶ Notādū aūt ꝙ semp mediū in p̄ figura in maiori ꝓpō ne subijcit maiori extremitati. si ḡ deceptoꝛie opʒ ɔcludi vl'em affirmatiuā dʒ maiorē eē affirmatiuā. ⁊ q2 opʒ ma iorē eē affirmatiuā opʒ mediū subijci maiori extrēitati. si ḡ mediū nō fit sb maiori extrēitate vt si.d. nō fit sb. a. vl' si a. si p̄dicet vl'r de.b. planū ē ꝙ maior q̄ ē. dē.d. ē.a. semp erit falsa. mior āt poterit eē falsa ⁊ v̄a. ¶ Deide cū dicit.

¶ Nihil enim ꝓhibet.a. qdem in.d. nullo esse d. autem in omni.b. vt animal: scia: musica.

Ar gir. ¶ Nihil enim vetat: vt.a. quidē nulli.d. cōpe tat. d. vero cuilibet insit.b. Animal enim nul li scie cōpetit. At scia musice cuilibet inest.

¶ Declarat qđ dixerat q2 ḡ dixerat ꝙ si mediū nō accipit sub maiori. ꝙ maior semp est falsa. minor aūt pōt eē v̄a ⁊ falsa. iō duo facit. q2 p̄ decl'at quō minor possit eē v̄a. 2° quō possit eē falsa ibi (Nō aūt) Dicit ergo (Nihil.n. ꝓhi bet.a.i.d. nll'o eē.d. aūt in oi.b. vt aial: scia ⁊ musica. (Si ḡ qs vellet ɔcludere ꝙ oē.b. eēt.a.i. ꝙ ois musica eēt aial ⁊ accipet ꝓ medio scia. q̄ nō ɔtinet sub maiori extremita te.i. sub aiali. formabit ḡ sic sill'a. ois scia est aial. ois mu sica est scia. ḡ ois musica est aial. hic ɔcludit affirmatiua falsa mediata. vt ois musica est aial. per mediū extraneū vt per sciam nō ɔtētā sub maiori extremitate.i. sub aiali

B ⁊ in hoc sill'o est maior falsa ⁊ minor vera. ¶ Dubitaret forte aliqs q2 scia nō est mediū extraneū. imo est ꝓpriū nō.n. scia extraneat a musica. imo p̄dicat de ipsa. ¶ Dōʒ est ꝙ sec' est in ꝓpōne affirmatiua falsa opposita negati ue vere ⁊ i ꝓpōne negatiua falsa opposita affirmatiue ve re. nam in negatiua falsa opposita affirmatiue vere non pōt accipi mediū extraneū nisi duob' modis vel a maio ri extremitate: vel ab vtroq3. nō.n. pōt accipi 3ᵒ. vʒ. a ma iori ⁊ nō a miori q2 postq̄ʒ affirmatiua ponit eē v̄a qcqd ex̄neat a maiori ⁊ a minori. sʒ in ꝓposito vbi affirmatiua falsa ⁊ negatiua v̄a est vt pʒ in exēplo ꝓposito. cū dī ois musica est aial. poterit accipi mediū ex̄neū in ɔpatiōe ad aial qđ nō erat extraneū respectu musice. ⁊ tale mediū est scia. vñ tale mediū est extraneū ⁊ est ɔsonū. ⁊ est extraneū ab aiali. ⁊ ɔsonum musice. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Non autem iterum neq3.a. in nullo.d. neq3 d. in nullo.b.

Argir. ¶ Neq3 rursus ꝓhibet quicq̄3 vt neq3.a. cuiq3 d. Neq3.d. cuiq3 insit.b.

¶ Ostēdit quō h fiat si minor fit falsa.d. ꝙ (iteꝝ) su. possūt accipi termini qđ (nō āt) su. erit veꝝ dīe (nec.a. in nll'o.d. nec.d. in nullo.b.) .g.d. ꝙ poterūt accipi ois extranea. vt puta. aial linea musica hec.n. nec.a.i. maior extremitas si ue aial est in nullo.d.i. in nullo medio siue in nulla linea. neq3.d.i. mediū siue linea est in nullo.b.i. in minori extre mitate. siue in musica. nec est curādum ꝙ s̄m modū suū Phs supabūdat in negationib'. formet ḡ sill's tot' affir matiu' ⁊ hēbit oēs ꝓpōnes falsas sic. ois linea ē aial. ois musica est linea. ergo ois musica est aial. ¶ Deide cū dic.

¶ Manifestum igitur est quoniā cum non sit medium sub.a. vtreq3 possunt esse false. ⁊ que cūq3 contingit.

¶ Patet igitur fieri posse: vt ambe atq3 altera sit falsa: cum mediū non collocatur sub.a. Argir.

¶ Epilogat circa deteriata ⁊ duo facit. q2 p̄ epilogat q̄ʒtū ad hāc partē imediate positā. 2° q̄ʒtū ad totū p̄cedens ibi (Quot qdē igit) dicit ḡ ꝙ (manifestū est igit qñ cū nō fit mediū sub.a. ⁊ vtreq3 pñt eē f'e. ⁊ q̄cūq3) tā maior q̄ʒ mi nor pñt eē f'e. ¶ Notādū aūt ꝙ cū mediū nō ē sub maio ri extremitate q̄cūq3 tā minor q̄ʒ maior p̄t eē falsa. aliter tñ ⁊ alr. nā maior pōt eē falsa sine minori. minor aūt nō si ne maiori. nā sic se hñtib' terminis vt patuit maior semp erit falsa minor aūt pōt eē v̄a ⁊ falsa. ¶ Deide cū3 dicit. C

¶ Quod quidē igitur modis ⁊ per que possūt fieri s̄m syllogismum deceptiones: ⁊ in his q̄ sunt sine medio et in his que sunt per demon strationes manifestum est.

¶ Perspicuū igitur est: quot modis per ratio cinationeʒ error: ⁊ per que fieri potest circa ꝓ positiones vacantes medio: ⁊ item eas que de monstrari possunt. Argir.

¶ Epilogat circa totū p̄cedēs.d. (quot qđ igit modis ⁊ ꝑ que) .i. ꝑ q̄s (pñt fieri deceptiones ꝑ syll'm in his q̄ sunt si ne medio. ⁊ in his q̄ sunt) cū medio (ꝑ demr̄atione) su. cō cluse (manifestū est). ¶ Notādū aūt q̄ ꝓpōnes imediate D sunt indemr̄abiles. mediate aūt sunt ꝑ demr̄ationē ɔclu se vel pñt ꝑ demr̄ationē ɔcludi ⁊ q2 ē determinatū de de ceptionibus tā circa imediatas q̄ʒ circa mediatas. ideo ait. dcm̄ est eē de deceptionib' nō solū ꝓpōnū que sunt si ne medio: sed etiam ꝓpōnum habētium mediū. ⁊ per de mōstrationem ɔclusaꝝ vel possibiliū cōcludi vt accipiat demr̄atio large pro syllogismo nec̄io concludente.

¶ Manifestum est aūt ꝙ si aliqs sensus defece rit necesse est aliquam sciam deficere. quā im possibile est accipere sine sensu. T.c.33

¶ Manifestum est ēt si sensus quispiam defue rit: necessario ⁊ sciam aliquā deesse: quam qui dem consequi non possumus. Argir.

¶ Postq̄ʒ Phs determinauit de ignorātia dispōnis. ¶ In parte ista vt dicebat determinat de ignorātia simplicis ne gationis q̄ potissime ɔtingit ex defectu alicui' sensus. nā deficiēte sensu opʒ ꝙ deficiat scia q̄ est apta nata acquiri per illum sensum. tales ergo potissime habēt ignorātiā simplicis negationis alicuius scie: qbus deficit sensus ꝑ quē est apta nata acqri talis scia s̄m illum sensum: vt ce ci a natiuitate potissime habēt ignorātiam simplicis ne gationis scie de coloribus. q2 eis deficit visus ꝑ quē est apta nata acquiri coloꝝ scia. l3.n. rustici dicant' hic igno rantiam simplicis negationis geometrie vel alicuius al terius scie. magis tamē habēt hō simplicē ignorātiam q bus defic' sensus ꝑ quē est apta nata acqri talis scia. ɔce deret enim rustic' ꝙ fulgēs lucidū disgregaret visum: qđ nō ɔcederet a natiuitate cec'. q2 nūq̄ʒ hoc potuit expiri per sensum. determiare igit de ignorātia simplicis nega tionis ē determiare quō ꝑ defcm̄ alicui' sensus oporteat deficere sciam q̄ est s̄m illū sensum. duo ḡ facit phs. q2 p̄ ꝓponit hāc veritatē. 2° eam declarat ⁊ ꝓbat ibi (Si vere adiscimus) Dicit ḡ (Manifestū est aūt ꝙ si sensus alicui' deficeret nec̄e est ⁊ sciam deficere quā impossibile est ac cipere nisi per sensum) su. illum vt cui deficit visus neces se est deficere scientiam coloꝝ quā scientiam impo'e est

E accipe nisi ꝑ visum. ¶ Dubitaret forte aliqs. vñ seqtur h̄
ꝯñā ꝙ si deficiat sensus ꝙ ⁊ deficiat scia illiꝰ sensus vel ſm
illū sensum. ¶ Dõm ꝙ duplici via possumꝰ oñdere sic eē
ꝑma via sumiť ꝓut scia cõparať ad suū modū accipiēdi 2ª
via sumiť ꝓut scia cõparať ad ipm intell'm.i.ad hitum ꝑn
cipioꝝ siue ad ꝑnª per q̄ acqritur. ꝑª via sic pꝫ nā scia nō ē
nobis inata ⁊ intell's nr̄ possis nō nasciť plenus:sꝫ nudus.
a ꝑmordio.n.natiuitatis nr̄e intell's nr̄ possis est sicut ta/
bula rasa in q̄ nihil ē depictum. possis est tñ q̄cūqꝫ pictu/
ram accipe. intell's igiť possis in sui ꝑmordio nihil est actu
T.c.18. factum est tñ possis oia fieri q̄ oia declarari hñt in .3. d̄ aia.
Ex his manifeste colligiť ꝙ scia i nobis causata ē ꝑ acqsi
tionem ⁊ ꝑ acceptionē ⁊ per impssionē a rebus. sꝫ cui de
ficit ꝑᵐ accipiēs oportet ꝙ deficiat ⁊ 2ᵐ. ꝑᵐ accipiēs aūt ⁊
ꝑᵐ recipiēs impssionē a rebꝰ est sensus. res .n. ipse nō pñt
imediate imꝑmere in intellectu:sed ꝑus faciūt impssionē
in sensu. ⁊ mediāte sensu fit impssio in itellectu. cui ḡ defi/
cit aliqs sensus. qa ei deficiūt impssiones sensibiles ſm il
lum sensum opꝫ ꝙ ei deficiant impssiones intelligibiles
apte nate deriuari ab impssionibus sensibilibus factis in
tali sensu. ⁊ per ꝯñs oportet ꝙ ei deficiat scientia ſm ta/
lem sensuꝫ. Scđa via ad hoc idē sumitur ꝓut sciētia com
ꝑarať ad itell'm vel ad hituꝫ ꝑncipioꝝ. nā scia est habitꝰ
ꝯnū. cui ḡ deficit intell's oꝫ ꝙ ei deficiat scia. nā scia q̄ ē ha
bitus ꝯnū ꝑsupponit intell'm q est habitꝰ ꝑncipioꝝ. ꝑnª āt
hūt nobis nota via sensus memorie ⁊ expientie. cui ḡ de/
ficit aliqs sensus oꝫ ꝙ ei deficiāt ꝑnª illa q̄ sunt apta nata
non acqri nisi ꝑ illū sensum. ⁊ ꝑ ꝯñs opꝫ ꝙ deficiat ei scia
F q̄ sine talibꝰ ꝑncipijs non pōt hēri. ¶ Ulterius forte du/
bitaret aliqs. vtrū ſm Pla. deficiēte sensu deficeret scia.
¶ Dõm ꝙ platoni deseruiebāt idee ad sciam ⁊ ad gñō/
neꝫ. vt in meta. declarari hꝫ. ab ideis.n. ipsis deriuabanť
spēs intelligibiles in aias nr̄as ⁊ spēs sensibiles in subie
ctaꝫ mām. eedē enim erant idee cāntes illas spēs ⁊ has
ſm ꝙ iste eēnt sensibiles ⁊ ille intelligibiles. h̄ enꝫ erat ꝓ
pter diuersitatē recipiētiū. vñ ipse vnitatē posuit ex parte
idee ⁊ ex parte forme. pluritatē aūt ex parte recipiētiū. ⁊
T.c.60 ex parte māe. vt declarari hꝫ in ꝑ phy. igiť ꝓut ab eisdem
⁊ inde. ideis deriuabāťur spēs itelligibiles in aias nr̄as idee pla
toni deseruiebāt ad sciam q̄ ꝑ tales spēs intelligibiles hꝫ
eē. ꝓut aūt ab illis eisdē ideis deriuabanť foře sensibiles
⁊ in subiectā mām deseruiebāt idee ad gñonē q̄ teriať ad
māles formas. sꝫ h̄ ḡ sensus nihil faciebat ad acqsitionē
scie. qa scia ſm opinionē platonis nō imꝑmiť ꝑ spēs deri
uatas i intell'm ꝑ sensuꝫ:sꝫ imediate cāťur i nobis scia ab
ideis iter res.n. corꝑales ⁊ itell'm est mediꝰ sensus q ē v̄tꝰ
corꝑea ⁊ organica. qa ḡ trāsitꝰ ab extremo ad extremum
ꝑsupponit trāsitū ꝑ mediū nō deriuabāťur spēꝫ a rebꝰ i in
tellectu nisi ꝑ sensuꝫ:sꝫ iter ideas ⁊ itell'ꝫ cū ipse idee sint
qd sepatū ⁊ abstractū nō est mediꝰ sensus q est v̄tꝰ organi
ca:⁊ v̄tꝰ in corꝑe itell's ḡ q neqꝫ ē corpꝰ neqꝫ v̄tꝰ i corꝑe ꝓ/
ximior est ideis q̄ꝫ ipse sēsus nā ista ꝓximitas nō ē attēdē
da ſm ꝓpriū sitū cū idee nūq̄ꝫ sint. sꝫ ſꝫ nāꝫ. ad h̄ ḡ ꝙ idee
iprimāt i itell'm q ē eis v̄tꝰ ꝓximior nō oꝫ ꝙ aliqd iprima
tur ꝑus i sensū. ad sciaꝫ ḡ ſꝫ pla. nihil faciť sēsus ad acqsitio
nē scie sꝫ ad vsuꝫ scie. ſm Ari. igiť ⁊ ſm v̄itatē sine sensu
nec posset hēri scia nec vsus scie ꝑ illū sensū. ſm Pla. āt sine
sensu hēťur scia:sꝫ forte ſm eū nō hꝫ vsus scie ſm illū sēsū.
G ¶ Aduertendū aūt ꝙ cū dicimꝰ deficiēte sensu defič scia ſꝫ
illū sensū:nō est itelligēdū de eo q ꝑus hūerit sensū. ⁊ po/
stea ē ꝑuatꝰ illo sēsu. nā q ꝑus fuit vidēs poterit hēre sciam
coloꝝ q̄ꝫtūcūqꝫ fiat postea cecꝰ. sꝫ h̄ intelligēdū est de il/
lo q nūq̄ꝫ habuit talē sēsuꝫ. vñ i acqsitione scie idē q nūq̄ꝫ
habuisset nūq̄ꝫ fuisset vsus sensu. siqs.n. sꝑ fuisset in tene/
H bris q̄ꝫdiu sic existeret coloꝝ sciam hēre nō posset. ¶ Ulte
rius forte dubitaret aliqs. vtꝝ aliqd fuerit in intellcū qđ

nūq̄ꝫ fuerit in sensu. ¶ Dõm ꝙ nihil est in itellcū qđ ꝑus
nō fuerit in sensu vel ſm se vl' ſm suū sil'e vel ſm effcm vel
ſm partes:vt siqs itelligeret mōtē aureū. lꝫ tñ h̄ nūq̄ꝫ vi/
derit. vidit tñ mōtē ⁊ vidit auꝝ:⁊ si itelligimꝰ sbas separa
tas lꝫ nūq̄ꝫ fuerit in sensu ſm suā eēnᵗᵐ tñ apꝑhēdimꝰ per
sensuꝫ eaꝝ effectꝰ. ¶ Est ḡ hic aduertēdū ꝙ effectꝰ ꝑ q̄s I
cognoscimꝰ cās semꝑ ſm ꝙ huiꝰ ducūt in cognitionē qa
est cāꝫ:sꝫ nō semꝑ ducūt in cognitionē. qd est cā. nā huiꝰ ef/
fectus vel sunt ꝓportionati suis causis vel nō. si non sunt
ꝓportionati ducūt solū in cognitionē q: est causa ideo in
intellectu eēntiali deū ⁊ sbas separatas ꝑ eoꝝ effectꝰ itel
ligere nō possumꝰ qd sunt. sed qa sunt. attñ qa obm est ꝓ/
portionatū actui ⁊ actꝰ potētie. ꝑ obm possumꝰ scire qd ē
actus ⁊ ꝑ actū qd est poᵃ. actus ḡ lꝫ sit effectꝰ ipsius potē
tie. qa poᵃ est in aliquo gñe cāe ⁊ est cā ipsiꝰ actꝰ. possumꝰ
tamē ꝑ huiꝰ actū ⁊ ꝑ huiꝰ effcm cognoscere ipsam poten
tiā nō solū q: est sꝫ qd est. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs K
de ipsis coloribꝰ vtꝝ cecꝰ a natiuitate possit hēre sciam co
loꝝ. ⁊ videť ꝙ sic. qa multo potiorē scia ꝑ cāꝫ q̄ꝫ ꝑ effe
ctū. sꝫ de subijs separatꝭ dicimur hēre sciaꝫ. ⁊ metaᶜᵘˢ. potis/
sime est de illis. ⁊ tñ ꝑ sensuꝫ nō hēmus expiētiā de subijs
separatis. nisi de eaꝝ effectibꝰ. multo ḡ magis cecꝰ a natiui
tate poterit hēre sciam de coloribꝰ cū hūerit ꝑ sensuꝫ expe
riētiā de coloꝝ cāis. potuit.n. ꝑ sensū tactꝰ expiri de cal'o
frido humido ⁊ sicco q̄ sūt q̄litates ꝑᵉ a qbꝰ cāntur ⁊ depē
dēt oēs q̄litates scđe. ¶ Dõm ꝙ si bñ ꝯsiderant dcā phi L
scire simpl'r ⁊ ꝑꝑ qd est scire cām. ⁊ q̄m illiꝰ est cā. sic ēt sci
re qa est scire ꝑ effectꝰ. ⁊ q̄m illiꝰ est effectꝰ. ꝑ sensū āt non
solū expimur d̄ effectibꝰ sbaꝝ separataꝝ. sꝫ ēt experimur
q̄m sūt effectꝰ taliū sbaꝝ. expimur.n. ꝑ sensū motū corpo/
rū celestiū ⁊ q̄litatē motuū ⁊ ēt ꝯtinuitatē ꝙ nō iterrūpi/
tur talis motꝰ. motꝰ aūt sic eq̄lis. ⁊ sic ꝯtinuꝰ a v̄tute i cor
pore eē nō possꝫ. oꝫ ḡ ꝙ fit ab aliq̄ sba sepata. expimur.n.
ꝑ sensū aliq̄ q nō solū sūt effectꝰ taliū sbaꝝ sepataꝝ. sed ēt
ꝑ sensū possumꝰ expiri ꝙ sūt effectꝰ taliū sbaꝝ sꝫ cecꝰ a na
tiuitate posset hēre expiētiā de q̄litatibꝰ eloꝝ siue q̄litati/
bus ꝑmis vt sūt q̄dā res in se. nullā tñ expiētiā hēre possꝫ
ꝑ sensū vt sūt coloꝝ cāe. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs
de ipsa forma sbali. vtrū aliq̄ñ fuerit i sensu. ⁊ vi ꝙ sic. qa
si nō fuisset in sensu. nūq̄ꝫ eēt in itellcū. ḡ nō hēremꝰ sciam
de formis sbalibꝰ ⁊ ꝑ ꝯñs nec de ipsis subijs. qa mā non
cognosciť nisi ꝑ analogiā ad formā vt vult phs in ꝑ phy. T.c.
Rursus ēt cognitio cōpositoꝝ nō est sine ꝯponētiū cogni
tione. q̄re si nō cognosceremꝰ sbam q̄ est forma nō cogno
sceremꝰ sbam cōpositā:nullā ḡ sbam cognosceremꝰ. et ꝑ
ꝯñs nullū accñs. qa vt dr̄ in ꝑnº .7. meta. sba est ꝑor accñ T.c.
te cognitione ⁊ diffōne ⁊ tpe. ¶ Dõm ꝙ ſm Cōmē. in .2. N
de aia. est sensus q cognoscit oia ꝑticularia oium ꝑ̄ntoꝝ. T.c.
lꝫ huiꝰ sensus. ⁊ huiꝰ estimatiuus alr̄ sit in brutis alr̄ in no
bis. nā si bruta apꝑhendūt indiuidua oium ꝑ̄ntoꝝ. hoc
est solū ꝓut talis apꝑhensio deseruit ad neccitatē vite. i no
bis aūt deseruit nō solū ad neccitatē vite i sꝫ ēt ad sciaꝫ. nā
ꝑter illā necessitatē vite indigemꝰ sensu rōne scie. vt decla/
rari hꝫ in ꝑ meta. ſm hoc ḡ forma sbalis sub eē idiuidua
li fuit vi sensū. poterit ḡ sub eē vñi eē i itellectu. dato tamen
ꝙ si nullus ꝑciperet formā sbalem. posset tñ adhuc in in/
tellectu esse forma sbalis vel silitudo eius. ¶ Dicemꝰ er/ O
go ꝙ sicut se habēt forme reales ad actionē realē. sic suo
modo forme intētionales se habēt ad actionē intētiona/
lem sicut ergo forma accidētalis realis vt agit in virtute
forme sbalis potest iducere realiter sbalē formā:sicut vi/
demus ꝙ ignis q̄ꝫuis nullā habeat v̄tutē actiuā nisi calo
rē tñ potest ꝑ calorē q est forma accidētalis vt agit i vir/
tute forme sbalis gñare ignem. ⁊ inducere formaꝫ sbalē.
forme ergo accidentales sunt organa formarum substan
tialium. ⁊ inquātum sunt ipsarum organa:in v̄tute ipsaꝝ

factũt ad gñonẽ sbe. sicut ḡ se hꝫ in formis realib⁹ dı̄re possumus ꝙ sic se hꝫ in intẽtionalib⁹. vꝫ. ꝙ ipse intẽtiones ⁊ ipse silitudines formaꝝ accñtaliũ sunt organa intẽtionũ ⁊ silitudinũ formaꝝ sbaliũ. Dato ḡ ꝙ nulla intentio. ⁊ nulla silitudo formaꝝ sbaliũ sit in sensu ipse intẽtiões formaꝝ accñtaliũ vt agũt in v̄tute formaꝝ sbaliũ ⁊ vt sunt eaꝝ organa poterũt cāre in itellectu itẽtiones ⁊ silitudies formaꝝ sbaliũ. Nec obstat si dicat ꝙ tales itẽtiones accñtium sunt separate ab intẽtionibus sbarũ. nā v̄tus que est in scie est separata ab aia pñis. Attñ q̄ꝫtũcũqꝫ sit separata adhuc est organũ ipsius aie. ⁊ agit in v̄tute ipsi⁹ aie. ⁊ ex hoc hꝫ aiare fetũ ⁊ iducere in ipso aiaꝫ vel dispositiue vł simplr. Possꝫ etiam ⁊ hec difficultas de substantiali forma qualr sit in intellectu aliter tolli: sed de h̄ in nr̄is q̄dlibus theologicis diffusius diximus: ppter q̄d ad pñs dicta sufficiant. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Si vere discim⁹ aut iductiõe aut demr̄atiõe.

Argu. ℭ Si discim⁹: vel inductione: vel demr̄atione.

ℭ Probat q̄d dixerat. Circa q̄d tria facit. q̄a p̄ distinguit diuersos modos adiscẽdi siue sciẽdi. 2° dat dr̄iam iter illos modos. 3° ōndit ꝙ impole sit aliquo modo scire nisi per sensũ. 2° ibi. (Est aũt demõstratio) 3° (Impole ē aũt.) Dicit ḡ ꝙ (si vere adiscim⁹ aut per inductionẽ aut per demõstrationẽ) q̄si. d. ꝙ veꝝ est ꝙ deficiẽte sensu deficit scia ſm illũ sensum q̄a vere nõ adiscim⁹ nisi p demr̄ationẽ aut per inductionẽ: q̄ modi adiscẽdi vt patebit dẽs p̄supponunt sensum. posset aũt q̄ vellet sic ex hoc formare rõneꝫ. q̄cũqꝫ nõ adiscũt nisi p demr̄ationẽ aut p iductionẽ illi deficiẽte sensu vere deficiũt in scia ſm illũ sensum nos sum⁹

A hꝫ. ḡ ⁊c̄. ℭ Notãdũ aũt ꝙ vere nõ adiscim⁹ nec scim⁹ nisi per demr̄ationem vel p inductionẽ. nā cecus de coloribus posset loq̄ v̄ba que audiuit ab aliis. sed mente nõ caperet q̄d diceret. loq̄ ergo possumus deficiente sensu de scientia que est ſm sensum sed vere intelligere ⁊ scire deficiente sensu est impossibile. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Est aũt demr̄atio quidẽ ex v̄libus. Inductio autem ex his que sunt secũduꝫ partem.

Argu. ℭ Est aũt demõstratio quidem ex v̄libus. iductio vero ex particularibus.

ℭ Quia distinxerat duos modos adiscẽdi vel sciendi dat dr̄iaꝫ iter hꝫ modos dicẽs ꝙ (Est āt q̄dẽ demr̄atio ex v̄libus. inductio aũt ex his q̄ sunt ſm partẽ). i. ex particularib⁹. Est ḡ dr̄ia inter adiscere p demr̄ationẽ ⁊ iductionẽ sicut iter scire ex v̄libus ⁊ p̄ticularib⁹. ℭ Deide cũ dicit.

ℭ Impossibile autem vniuersalia speculari et non per inductionem.

Argu. ℭ Fieri vero non potest vt vniuersalia percipiãtur: nisi per inductionem.

ℭ Distinctis modis adiscẽdi ⁊ data dr̄ia iter hꝫ modos p̄cedit ad declarãdũ ppositũ. vꝫ. ꝙ nullo mõ cõtingit scire vel acq̄rere sciam deficiẽte sensu intẽdit aũt talẽ rõnẽ. scire p demr̄ationẽ ⁊ scire ex v̄libus p̄supponit scire p inductionẽ ⁊ ex particularib⁹. scire aũt ex iductione ⁊ ex particularib⁹ p̄supponit sensum. ḡ oẽ nr̄m adiscere ⁊ oẽ nr̄m scire cũ nõ sit nisi ex his duob⁹ modis p̄supponit sensuꝫ. fundat aũt hec rõ sup duab⁹ ppõnibus. iõ duo facit. q̄a p̄ declat ꝙ scire ex v̄libus p̄supponit iducere ⁊ scire ex particularib⁹. 2° declat ꝙ iducere ⁊ scire ex p̄ticularib⁹ p̄supponit sensum ibi (Inducere aũt) Circa p̄m duo facit. q̄a p̄ facit q̄d dr̄m ē. 2° q̄d supposuerat pbat ibi (Qm̄ ⁊ q̄.) Dicit ergo ꝙ (impole est aũt v̄lia speculari nisi p iductionẽ) posset aũt ex hoc sic formari ratio. q̄licũqꝫ vult scire per v̄lia. i. per v̄lea ppõnes opꝫ ꝙ sciat ipsas v̄les ppõnes: sꝫ v̄les ppõnes non possumus scire nisi inducẽdo in particularibus ergo p v̄lia ⁊ per demr̄ationẽ nõ ꝯtingit scire nisi per inductionẽ in particularib⁹. ℭ Notãdũ aũt ꝙ v̄les B

ppõnes mediate possunt sciri per v̄les ppõnes imediatas. ⁊ per p̄ncipia siue per dignitates. ipsa autẽ p̄ncipia ⁊ ipse dignitates sciũtur via sensus. ⁊ per inductionẽ. Ad hoc ergo vadit ratio phi ꝙ non ꝯtingit scire per v̄lia p̄ncipia. ⁊ per dignitates nisi sciuerimus ipsa principia v̄lia. ⁊ ipsas dignitates. hec autẽ non possumus scire nisi via sensus. ⁊ per iductionẽ ergo nihil est scire per v̄lia nisi via sensus. ⁊ per inductionẽ. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Quoniã ⁊ que ex abstractione dicũtur eẽ ē p inductiones nota facere q̄ īsunt in vnoquoqꝫ genere quedam: ⁊ si non separabilia sunt ſm ꝙ vnumquodqꝫ huiusmodi est.

Argu. ℭ Quoniã ⁊ ea q̄ abstracta dicũtur: erũt p iductionem nota: siquis nota voluerit facere: inesse inquã nõnulla generi cuiqꝫ: ⁊ si non separabilia sunt: ⁊ vnũquodqꝫ est tale.

ℭ Quod supposuerat pbat. ⁊ pbat. q. p locũ a maiori. nā magis videret ꝙ v̄lia mathematicoꝝ q̄ sunt abstracta et separata deberem⁹ scire sine sensu ⁊ sine inductione quaꝫ alia. illa nescim⁹. ḡ ⁊c̄. iõ ait (Quoniã ⁊ q̄ p abstractionẽ dr̄ eẽ est). i. ꝯtingit (⁊ per iductionẽ nota facere). q. d. ꝙ v̄lia ⁊ mathematica (q̄ sunt) abstracta via sensus ⁊ per inductionẽ nota fiũt ex eo ꝙ (in vnoquoqꝫ gñe) taliũ abstractoꝝ (sunt q̄dã) particularia q̄ (⁊ si) p q̄a (nõ separabilia ſm ꝙ hꝫ vnũqd̄qꝫ est) ideo sꝫ. dr̄a via sensus. ⁊ per inductionẽ opꝫ talia cognoscere. q. d. ꝙ lꝫ talia particularia possunt separari a mā sensibili ſm itẽtionẽ. nõ aũt pñt separari ſm eẽ. possum⁹ ergo p intẽtionẽ ⁊ p ꝯsiderationeꝫ ꝯsiderare lineã hãc q̄ est in mā sensibili p̄ter mām sensibilẽ. tñ hec linea particularis nũq̄ꝫ separat a mā sensibili ſm esse. ⁊ iõ. s. nũq̄ꝫ nisi p inductionẽ ⁊ via sensus pñt talia cognosci. ℭ Dubitaret forte aliqs. Cũ seqr hec ꝯña phi ꝙ v̄lia abstracta ⁊ mathematica nõ fiunt p iductionẽ i p̄ticularib⁹ sensibilib⁹ eo ꝙ talia p̄ticularia. ⁊ si separi pñt a mā sensibili ſm ꝯsiderationẽ. non aũt separi pñt ſm ꝙ est vnũqd̄qꝫ eoꝝ. i. ſm eẽ. possum⁹ aũt nõ solũ lineã iꝫ ēt hãc lineã q̄ est i mā sensibili imaginari p̄ter mām sensibilẽ. q2 possum⁹ imaginari h̄ q̄ꝫtũ si imaginaro q̄li. vꝫ igit ex h̄ ꝙ saltẽ in mathematicis h̄ nõ oporteret ꝙ fieret via sensus. Nã diceret aliqs ꝙ p̄ticularia mathematicoꝝ pñt ꝯsiderari p̄ter mām sensibilẽ. ℭ Dõm ꝙ via phi est ꝙ nr̄a scia causet a reb⁹. vñ ⁊ cõmẽ. in. 12. metaph. vult hãc eẽ dr̄iaꝫ inter sciam dei ⁊ nr̄am. q̄a illa causat res. nr̄a aũt causat a reb⁹ sit. n. scia in nobis ſm ꝙ res agũt in aiam. sꝫ nihil agit in aliq̄d nisi ſm eẽ q̄d hꝫ. ipse ḡ res non agũt in aiam nr̄am nisi ſm eẽ q̄d hñt in seipsis sꝫ particularia mathematica nõ hñt eẽ nisi in mā sensibili. ḡ ēt ex talib⁹ p̄ticularib⁹ nõ poterit cāri scia in aia nr̄a nisi via sensus. cũ ergo dicis ꝙ possumus ꝯsiderare hãc lineam sine mā sensibili. Dici dꝫ ꝙ nisi hec linea ſm eẽ q̄d hꝫ in mā sensibili suam silitudinẽ causaret in sensu. nũq̄ꝫ possem⁹ eã imaginari sine mā sensibili. i. tota ergo scia quã possum⁹ hr̄e ex ductu rõnis reducẽda est ad sensum tāq̄ꝫ ad radicem ⁊ tāq̄ꝫ ad primordiale principium. ℭ Deinde cum dicit.

C

D

ℭ Inducere eniꝫ nõ hñtes sensum impole est. singularium. n. sensus est. Nõ. n. cõtingit accipere eoꝝ sciaꝫ. neqꝫ. n. ex v̄libus est sine inductione neqꝫ per ductionem sine sensu.

Argu. ¶ Inductioné aút cú q̃ sensu caret ɔficere: vnú corꝝ eé ɔstat q̃ nullo pacto fieri pñt: ipoꝝ ꝑ nãqꝫ singulariũ é ipse sensus. Nõ.n. fieri põt vt ipo rũ accipiaẽ scia: neqꝫ.n. ex vlibus absqꝫ indu/ ctione: neqꝫ per inductione sine vi sentiẽdi.

¶ Declarato ꝙ nõ est scire ꝑ vlia nisi sciaẽ ꝑ iductioné. De clarat ꝙ nõ sit scire ꝑ iducere nisi sciãtur ꝑticularia via sen sus. ideo ait ꝙ (iducere aút nõ hñtes sensuꝫ est ipoẽe. naꝫ singulariũ aút sensus est. nõ.n. ɔtingit accipe ipsoꝝ) par/ ticulariũ (sciam) nisi ꝑ iductioné ꝛ per sensuꝫ. Resumit ḡ totá rõnem. ꝺ. (neqꝫ.n. ex vlibus est) sꝫ. scia (sine iductio/ ne nec ꝑ inductioné sine sensu) ḡ cum nihil sciaẽ nisi vl' ex vlibus vel ꝑ inductioné nihil sciẽ nisi ꝑ sensum qõ decla/ rare volebamus. deficiẽte ergo sensu deficit scia ẽm illuꝫ

E sensum. ¶ Notãdum aút vim rõnis huius in hoc ɔsiste/ re ꝙ cum sensus ꝓprie ꝛ per se sit cognitiuus ꝛ discretiu' particulariũ si cognoscere ex vlibus ꝓsupponit cognosce re ex inductione. iductio aút est ex cognitione particula/ riuꝫ. cognitio aút particulariũ est ꝑ sensum vel nõ est sine sensu. totius ergo in se cognitionis ianua est sensus.

T.c.34 ¶ Est aút ois sill's per tres terminos.

Argu. ¶ Omnis aút rõcinatio trib' ex terminis ɔstat.

¶ Intẽtio phi est in h lᵒ tradere arté q̃uo ɔtingat simpl'r scire q̃ infinitũ ẽm ꝙ hui'. ignotũ est vt dĩ in ꝑ phy. ne ḡ rõne infinitatis deficiam' a scire simpl'r. ꝛ ne despiciam' hãc sciam dicẽtes ꝙ nõ ɔtingit simpl'r scire eo ꝙ non est dare statũ in ꝑdicatis: sed est ꝓcessus in talib' in infinituꝫ ideo Phs in h ca° intẽdit ꝓbare ꝙ nõ sit ꝓcessus in talib' in infinitũ nec ẽm ascensum nec ẽm descẽsum nec ẽm me/ dia. Circa qõ duo facit: q2 ꝑ ꝑmittit quedã necessaria ad ꝓpositum. 2° exeq̃tur de intẽtio. ibi (.Si igiẽ .c.). Vult.n. Phs ꝓbare ꝙ in sill'is demr̃atiuis nõ sit ꝓcessus in infini tum. In sill'o aút demr̃atiuo est ɔsiderare formã ꝛ mãm. Duo ergo facit Phs in accipiẽdo necĩa ad ꝓpositũ. q2 ꝑ accipit q̃dam que se tenẽt ex parte forme silli demr̃atiui. 2° accipit ꝛ tãgit aliq̃ necĩa ad ꝓpositũ que se tenẽt ex par te mãe. ibi. (Scõm q̃dem igiẽ) circa ꝑ'm tria facit. q2 ꝑmo tangit formam sillogisticã que est in tribus terminis. vel in ordie triũ terminoꝝ. 2° qõ dixerat declarat. 3° qõ decla rauerat adaptat ad ꝓpositũ. scõa ibi (.Et hoc q̃deꝫ demõ/ strare) tertia ibi (Manifestum igitur). Dicit ergo ꝙ. (Est autem ois sill's per tres terminos) sꝫ. ordinatos in modo ꝛ figura. ꝛ hoc sꝫ. ꝑtinet ad formã silli. ꝛ de hoc diffusius dictum est in libro prioꝝ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et hoc quidé demõstrare poẽe est. qm̃ est. a. in. c. ꝓpter id qõ est in. b. ꝛ hoc in. c.

Argu. ¶ Atqꝫ alia est affirmatiua q̃ quidé oñdere po test. a. cõpetere ipsi. c. ex eo q2. a. competit ipsi .b. ꝛ. b. competit ipsi. c.

¶ Declarat qõ dixerat. Circa qõ duo facit. q2 ꝑmo hoc de clarat in forma silli affirmatiua. 2° in negatiua ibi (.Sed ꝓuatiuus.) Dicit ergo (.Et hoc q̃dem). s. ꝙ sill's sit ꝑ tres terminos debite ordinatos (declare ꝛ manifestare poẽe est). i. facilis est (vt qm̃ est. a. in. c.). i. ẑ (ꝑ id qõ est in. b.) ec ce maior (ꝛ hoc). i. b. (in. c.) ecce minor. Descripta est er/ go forma sillogistica tota silli demr̃atiui. vt iõ. a. ꝛ. c. adin uicẽ ɔiũguntẽ in ẑne. q2 ambo ɔiungũtur ipsi. b. ꝛ ipsi me dio in ꝑmissis. ꝑn'm ergo cui innitiẽ tota forma silli affirma/ tiui est. q̃ vni ꝛ eidé sunt ɔiũcta: inter se sunt ɔiuncta. vl' q̃

F vni ꝛ eidẽ sunt eadẽ: inter se sunt eadẽ. ¶ Dubitaret forte aliq̃s. vtrum istud ꝑn'm sit veꝝ. ꝛ vtꝝ per h ꝑn'm possit ꝓba ri ois sill's affirmatiuus. Et videẽ ꝙ nõ. q2 non valet. hõ est aial. asinus est aial. ḡ asinus est homo. hõ ḡ ꝛ asin' sũt eadẽ aiali. nõ sũt tñ eadẽ iter se. ¶ Dõm ꝙ in ꝑdicto sill'o sillogiẑaẽ in q̃tuor terminis. nõ.n. est idẽ aial qõ ꝑdicatur de hoie. ꝛ qõ ꝑdicaẽ de asino. si.n. eẽt idẽ aial qõ ꝑdicaẽ de vtroqꝫ oporteret vnũ de altero ꝑdicari. hoc ḡ obserua uit Phs in lib° prioꝝ vt sic ordinarentẽ termini ꝙ mediũ nõ diuersificatũ ɔiungereẽ vtriqꝫ extremitati. ꝛ q̃ vni ꝛ ei dẽ sunt ɔiuncta: iter se sunt ɔiũcta. ꝛ ex hoc ɔñs erat ꝙ ex tremitates que ɔiunguntẽ eidẽ medio in ꝑmissis coniũge rentur in ẑne inter se. ¶ Deinde cum dicit. Pu° ex ꝑ totũ.

¶ Sed priuatiuus quidem est alteram quideꝫ propositionem habens quoniam est aliud in alio: alteram autem quoniam non est.

¶ Alia est negatiua: que quidé alterã ꝓpõnem habet affirmatiuam: alterã negatiuam. Argu.

¶ Dat formã silli ꝓuatiui dicẽs ꝙ (sill's ꝓuatiu' est hñs al/ terã q̃dẽ ꝓpõnem qm̃ est aliud in alio). i. affirmatiuã (al/ terã aút qm̃ nõ est). i. negatiuã. forma ḡ silli ꝓuatiui é ha bere alterã ꝑmissaꝝ affirmatiuã alterã negatiuã. ¶ No E tãdũ aút ꝙ ex vtraqꝫ ꝓpõne affirmatiua nõ posset ɔcludi negatiua. ex vtraqꝫ aút negatiua nihil seq̃tur nõ.n. valet. si aliq̃ duo remouentẽ ab eodẽ ꝙ illa sint remota inter se. nec ẽt seq̃tur ꝙ sint eadẽ. pñt.n. eé eadẽ ꝛ diuersa que ab vno ꝛ eodẽ remouentẽ. q̃re si ex puris affirmatiuis nõ cõ/ cludiẽ negatiua nec ex puris negatiuis aliq̃d seq̃tur ɔñs est ꝙ sill's ꝓuatiuus alterã ꝑmissaꝝ hẽat affirmatiuã al/ terã negatiuã. ¶ Notãdũ ẽt formam silli negatiui inniti D huic ꝑn°. q̃cq̃d remoueẽ ab aliquo remoueẽ ab oi eo qõ est idẽ illi. nõ é.n. itelligibile ꝙ. a. sit remotũ. a. b. ꝛ nõ sit remotũ. a. c. qõ est idẽ. b. duas ergo ꝑmissas dꝫ hẽre sill'us negatiuus vnã ẽm remotioné ꝛ aliã ẽꝫ idẽtitatẽ: ḡ forma talis silli negatiui est hẽre alterã ꝑmissaꝝ affirmatiuã al/ teram negatiuã. ꝙ si dicaẽ nõ valere ɔñam hanc: ꝙ q̃cq̃d remoueẽ. a. b. remoueẽ ab omni eo qõ é idẽ. b. ꝓpter qõ dicaẽ non valere si. a. remoueẽ. a. b. ꝙ remoueaẽ. a. c. qõ est idẽ. b. q2 poterit accipi tale. b. qõ erit remotũ ab. a. et poterit accipi aliud. b. qõ erit idẽ ipsi. a. nec tñ rõ hec va/ lebit ꝙ. a. sit remotũ. a. c. poterit.n. accipi tale aial quod erit remotũ ab hoie: ꝛ tale aial qõ erit ideꝫ rõnali. nec tñ ꝓpter hoc valebit ꝙ hõ sit remot' a rõne. sꝫ talis obiectio seipsam soluit. q2 tũc sillogiẑabiẽ in q̃tuor. terminis. for° de silli est accipe tres terios tm̃. si ḡ. a. b. remoueẽ. a. ꝛ illi ꝛ eiꝫ dẽ. b. est idẽ. c. opꝫ ꝙ. a. remoueaẽ. a. c. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Manifestum igitur est quoniam principia ꝛ dicte suppositiones he sunt.

¶ Patet igitur hec esse principia: ꝛ ea q̃ sup/ positiones dicuntur. Argu.

¶ Quod dixerat adaptat ad ꝓpositũ. Circa qõ duo facit. q2 ꝑ ait ꝙ que dicta sunt necessaria sunt ad ꝓpositũ. scõo q̃uo sũt necessaria declarat ꝛ ꝓbat ibi (.Incipiẽs aũt). Di cit ergo (manifestũ est igiẽ ꝙ he sunt dicte suppõnes ꝛ ꝑn cipia) sꝫ. ad ꝓbãdũ ꝓpositũ. q. d. tradere formã sillogisti/ cam ꝛ oñdere q̃uo sill's tã affirmatiu' q̃ꝫ negatiu' est i tri/ bus terminis. hoc est ꝑn'm ad declarãdũ nr̃m ꝓpositũ. ꝛ h dictũ est ꝙ dꝫ supponi in nr̃o ꝓposito. ¶ Dubitaret forte 3 aliq̃s q̃uo istud debeat supponi. ꝛ q̃uo debeat esse ꝑn'm ad inuestigãdum ꝓpositũ. ¶ Dõm ꝙ ꝓpositũ phi est ꝓbare statũ in sillis demr̃atiuis. ꝛ ꝙ nõ est abire in talibus in ifi nitum. Dubitare aút de ifinitate taliũ dupl'r posset ɔtige re. ꝑ.n. posset eé dubitatio de quolꝫ sill'o ẽm se. 2° de illo vt referẽ ad formã quã hꝫ in demr̃atiua mã. his ḡ modis vtile est tradere formã sillogisticã ad oñdendũ ꝙ in tali/ bus nõ est abire in infinitũ. ꝑmo.n. hoc est vtile ad quelꝫ

syllm in se. Posset.n. forte aliqs dubitare de quolz syllo in se. vtrū posset accipe infinita. cui dubitatiōi ex his que dicta sunt statim satisfit. nā si qlibet sylls in se nō ɔstat nisi ex trib⁹ terminis. ex duab⁹ extremitatib⁹. ꝛ vno medio: nō solū infinita nō accipit imo paucissima accipit. 2° hoc fuit vtile si cōpareť sylls demrātiu⁹ ad formā syllogisticā quā hȝ in tali mā. forma enim sylli est habitudo extremorum ad mediūq̄ forma si referať ad mām demrātiuā illā habitudo opȝ ꝙ fit p se. nā q̄ sunt p accñs sunt demrātionibus inutilia. ea aūt que sunt p se impoſſe est infinita esse. Nam vt vult Cōmen. in. 8. phy. nec que sunt p se nec que sunt p accñs possunt actu infinita esse. ea tñ q̄ sunt p accñs ſm ipm psūt eē infinita successiue. vt hāc reuolutionem celi ſm ipsum p̄cesserunt infinite reuolutiones. ꝛ hunc filiū infiniti patres. ea autē que sunt per se ſm euȝ nec successiue nec simul possunt infinita esse. quicqd autȝ sit d̄ his q̄ sunt per accidēs. de his autȝ que sunt per se veꝝ dicit ꝙ talia ipossibile est eē infinita. nec simul nec successiue nec qualitercūqȝ. nam per se dicit certam ꝛ determinataȝ habitudinem infinitū autem dicit quid indeterminatū. omnino ergo vnū repugnat alteri. nec vnū pōt stare cū alio. Voluit ergo Phs in hoc cap̄. narrare formaȝ sylli. vt applicando huius formā ad determinatā mām oino appareret ipoſſe ꝙ in syllis vel in ꝓpōnibus demrātiuis eēt possibilis ꝓcessus in ifinitum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Accipiētes enim hoc neće est sic demrāre vt ꝙ. a. sit in. c. per. b. Iterum autȝ ꝙ. a. sit in. b. per aliud medium. ꝛ ꝙ. b. sit in. c. similiter.

Argūr. ¶ His enim sumptis necesse est demrāre. a. p b. medium: ipsi cōpetere. c. Et rursus. a. p mediuȝ aliud: ipsi inesse. b. ꝛ item. b. per aliud qppiam: ipsi competere. c.

¶ Quod dixerat adaptat ad ꝓpositū. d. (accipiētes autȝ hoc). vȝ. ꝙ sylls fiat ex tribus terminis. ꝛ ꝙ hec sit forma syllogistica ɔcludere duo extrema per vnū mediū. hoc ergo accipiētes. ꝛ hoc supponētes ex habitis ꝛ ex lib° priorum (necesse est sic demrāre vt ꝙ. a. sit in. c. per. b. iterum autem ꝙ. a. sit in. b. per aliud mediū. ꝛ ꝙ. b. sit in. c. simpliciter) si demrābitur hoc erit per aliud mediū. ¶ Notandum autē ꝙ de ꝓcessu in infinitum posset eē triplex qō. et

A quelibet illarū qōnum adhuc hēret tres qōnes. ꝛ iteruȝ quelibet dictaꝝ qōnum adhuc hēret duas qōnes. naȝ in syllogismo sunt tres ꝓpōnes. vȝ. a. b. b. c. a. c. vt omne. b. ē a. oē. c. ē. b. ḡ oē. c. est. a. ɔclusuȝ est ḡ in h̄ syllo. a. esse in. c. per. b. Rursus qꝛ forte posset syllogiçari maioꝛ ꝛ minoꝛ. vt. a. est in. b. per. c. i. maioꝛ possȝ syllogiçari per aliquod medium. ꝛ. b. esse in. c. i. minoꝛ posset syllogiçari similiter per aliqđ medium. hic narrat Phs ꝛ adaptat sic formaȝ syllogismi ad mām demrātiuā vt ōndat quot modis posset dubitari de ꝓcessu in infinitum in demrātione nā posset de hoc esse dubitatio triplex. vȝ. de conclōne vtruȝ ad ꝓbandum. a. c. posset eē ꝓcessus in infinitum. ꝛ de maiori vtrum ad ꝓbandū. a. b. posset esse ꝓcessus in infinitum ꝛ de minori vtrum ad ꝓbandū. b. c. possit esse talis infinitus ꝓcessus. Rursus cum q̄libet trium ꝓpōnum habeat suum mediū qđ dedit intelligere cuȝ dixit ꝙ. a. c. ꝓbatur per. b. c. ꝛ. a. b. per aliud medium. ꝛ. b. c. siŕ per aliud: q̄libet istaꝝ qōnum posset hēre tres qōnes. vȝ. vtrum possit esse ꝓcessus in sursum vel in deorsum vel in medijs. vtruȝ possent eē infinita. a. que p̄dicarenť de. c. ꝛ vtruȝ possent esse īfinita. c. que subijcerenť ipsi. a. vel vtꝝ possent esse infinita. b. q̄ ꝓbarēt. a. d. c. he ḡ tres qōnes de sursuȝ ꝛ deorsum ꝛ de medijs possent fieri tā de maiori q̄ȝ de miori q̄ȝ de ɔ̄ne cum quelȝ harum ꝓpōnum habeat suū medium.

Rursus adhuc quelȝ istaꝝ qōnum posset diuidi in duas qꝛ possent eē oēs he qōnes tā de ꝓpōnibus affirmatiuis quā de negatiuis. distinguere ergo sic ꝓpōnes ꝛ sic media non fuit inutile ad ꝓpositū. ¶ Aduertēdū tamē ꝙ lȝ iste qōnes sint multe nūo. pauce tamen sunt in veritateqꝛ vt patebit omnia huiusmodi dubitabilia ad valde pauca reducuntur. ¶ Deinde cum dicit. B

¶ Secūdum quidem igitur opinionem syllozantibus ꝛ solum dyalectice manifestum est ꝙ hoc solum intendendum sit. Si ex quibus contingit verisimilis fiat syllogismus. Quare ꝛ si est aliquid eorum in veritate que sunt. a. b. medium videtur autem non per hoc syllogizans syllogizatus dyalectice est. Ad veritatem autem ex his que sunt opoꝛtet intendere. Habet autem se sic.

¶ Si igitur ꝓbabiliter solūqȝ differendi modo rōcinari volumus. id tñ vt patet considerādū est: si rōcinatio: ex q̄ maxime ꝓbabilibus verisimilibusqȝ conficiť. Atqȝ si per. a. b. ꝓpositionem: que quidē: tāetsi vere nō vacat medio: videtur tamen eodē vacare rōcinationem quispiam fecerit: is est vt ad differentē ptinet ratiocinatus. Sin v̄o nō illo pacto: sed ad veritatȝ rōcinationes extruere libet: tū id ɔsiderānduȝ est: vt ex hisce que cōpetunt rōcinatio semp cōficiatur. Res autem ita sese habet. Argūr.

¶ Postq̄ȝ Phs enarrauit aliq̄ necīa ad ꝓpositū se tenentia ex parte forme sylli demrātiui. In parte ista assumit aliq̄ necīa se tenētia ex parte mātie que sunt duo. vȝ. ꝙ demrātio ꝓcedit ex imediatis ſm veritatē ꝛ ex his que sunt per se. Duo ergo facit. qꝛ p̄° dat dr̄iam inter dyalecticū ꝛ demōstratorem. vt ōndat ꝙ demrātoꝛ ꝓcedit ex imediatis ſm veritatem. 2° dat dr̄iam inter ea que sunt p se ꝛ que sunt per accñs vt ōndat ꝙ demrātoꝛ ꝓcedit ex his que sunt p se. ꝛ dimittit que sunt p accñs. ibi (Quoniā aūt ē) Dicit ḡ (ſm igiť opinionē qdem ex solis dyalectice syllogiçantibus manifestū est ꝙ solū hoc intēdendū sit ex qbus ɔtingat). i. ɔtingēter vel q̄lrcūqȝ (fiat verisimilis). i. ꝓbabilis ꝛ opinabilis (sylls) vel q̄lrcūqȝ ex verisimilibus. i. ex opinabilibus. vt hȝ alia lr̄a (sylls q̄re ꝛ si aliqđ in veritate ē eoꝝ que sunt. a. b. mediū aūt non videť syllogiçās p hoc) i. syllogiçans p hȝ ꝓpōnem (syllogiçatus est dyalectice) q. d. ꝙ si eoꝝ que sunt. a. b. i. hec ꝓpō in veritate hēat medium. i. in veritate sit mediata. dū tamē non videatur. i. dū ꝓbabilr̄ appareat eē nō mediata sufficit ad syllogiçandum dyalectice (ad veritatȝ aūt). i. ad syllogiçanduȝ ſm veritatē (opȝ intēdere ex his que sunt) imediata ſm veritatem (hȝ aūt se sic) sꝫ. demrātio ꝙ non ꝓcedit ex his que videntur: sed ex his que sunt ſm veritatē. ¶ Notādū autē

C ꝙ imediata ꝓpō est qua non est altera poꝛtȝ hēre ꝓpōnē prioꝛē hoc potest eē duplr̄ vel ſm veritatē vel ſm ꝓbabilitatē. cum ergo accipiť aliq̄ ꝓpō ad ꝓbanduȝ aliqđ si ille habet aliquā prioꝛē oȝ ꝙ resoluať in suā prioꝛē. nā illud per qđ ꝓbať aliqđ vel oȝ esse per se notū vel oȝ reduci in per se notū. ergo tā dyalecticus q̄ȝ demrātoꝛ syllogiçans ex primis ꝛ imediatis vel ex his que reducūtur ad p̄° et imediata. aliter tñ iste alr̄ ille. nam dyalecticus syllogiçat sic ſm ꝓbabilitatȝ. sufficit. n. dyalectico qđ ꝓbabiliter videatur ꝓpositio accepta esse imediata ꝙ sit ab oib⁹ vel a

pluribꝰ acceptaṫ. demŕatoꝛ aũt nõ ſic. nã cũ ipſe aggñet ſciam q̃ non eſt niſi veroꝝ. opꝫ ꝙ ꝓcedat ex imediatꝭ. vel ex his q̃ rẽducũtur ad imediata ſm veritatẽ nõ ſm oplo
D nẽ. ¶ Notãdum ẽt ꝙ ſpãlr̃ fecit mẽtionem de. a. b. o. ꝙſi eoꝝ q̃ ſunt. a. b. eſt mediũ. i. ſi eẽt mediũ iter. a. ⁊. b. i. ſi hec ꝑpõ. oẽ. b. eſt. a. nõ eſt imediata tñ videaṫ ⁊ appareat im mediata ꝟ ſufficit dyalectico ſpãlr̃ mẽtionẽ fecit oe. a. b. intelligẽs ꝑ hoc ꝓpõnẽ maioꝛẽ. nã ꝯ nũq̃ꝫ dꝫ eẽ imediata. ꝑmiſſe ğ oñt eẽ imediate ⁊ potiſſime maioꝛ: in q̃ ſtat vis
E ſill̃. ¶ Dubitaret forte aliqs quõ facit ad ꝓpoſitũ aſſume re ꝙ demŕatoꝛ ꝓcedit ex imediatis ſm veritatẽ. ¶ Dõm ꝙ eiꝰ intẽtio in ꝟ cap̃ eſt oñdere ꝙ ois rei nõ ſit demŕatio vñ ⁊ iſra diceṫ ꝙ idẽ eſt intẽdere ſi demŕationes in iſinitũ veniũt. ⁊ ſi demŕatio ẽ ois rei. ſi ğ ſufficẽt dmŕatori ꝓcedẽ ſm ꝓbabilitatẽ ipſa pn̄ᵃ poſſẽt demŕari. ⁊ iõ oꝛ in ꝑ thopi. ꝙ dyalectica ad oium methodoꝝ pn̄ᵃ viã hꝫ. ſi ğ ipſa pn̄ᵃ poſſent demŕari oium eẽt dmŕatio. vt ğ oñdat ꝙ nõ oiũ ſit demŕatio aſſumit ꝙ demŕatoꝛ nõ ꝓcedit ex imediatis ꝓbabiliter ſed ſm veritatem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quoniam autem eſt qꝺ ipſuꝫ quidẽ de alio predicatur non ſecundum accidens.

Argir. ¶ Quoniam eſt id quod de alio non per accñs predicatur.

¶ Dat dñiam iter ea q̃ ſunt ꝑ accña ⁊ per ſe. vt oñdat ꝙ de/ mõſtratoꝛ nõ ꝓcedit ex his q̃ ſunt ꝑ accñs ſꝫ ꝑ ſe. Circa qꝺ tria facit. qꝛ ꝑ ait aliq̃ eẽ nõ ꝑ accñs. 2ᵒ exponit ſe qd ap/ pellet eẽ ꝑ accñs. 3ᵒ ex his que dixerat ꝯcludit aliq̃ eſſe ꝑ ſe ex qbus demŕatoꝛ ꝓcedit. ſcꝺa ibi. (Dico aũt) tertia ibi (Sunt igiṫ q̃dam) Dicit ğ (Quoniã aũt eſt ꝙ ipſum qdẽ de altero ꝑdicaṫ. non ſm accñs). q. d. ꝙ eſt dare aliq̃ ꝑdi/ cata non per accña. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Dico aũt ſm accñs. vt album aliqñ dicimꝰ illud eẽ hoiem: non ſilr̃ dicentes ⁊ hominem album. Quod qdem. n. cum non alterum ali/ quod ſit album eſt. album autem eſt quoniam accidit homini eſſe album.

Argir. ¶ Atq; per accidẽs dico: veluti cuꝫ dicimꝰ: nõ nunq̃ꝫ album illud hoiem eſſe: nõ ꝑinde dicẽ/ tes atq; cũ dicimus hoiem eẽ album. Homo nãq; qui nõ eſt aliud qcq̃ꝫ: eſt albũ. At albũ eſt homo: qꝛ accidit homini vt ſit album.

¶ Exponit ſe qd appellet ꝑ accña. d. (dico aũt ſm accñs) ſu. ꝑdicari (vt albũ dicimꝰ illud eẽ hoiem nõ ſilr̃ dicẽtes ⁊ hoiem albũ). q. d. ꝙ ꝟ illud. ſ. albũ eſt hõ. ⁊ hõ eſt albus. q̃libet eſt ꝑ accña ſꝫ nõ ſilr̃. i. ſꝫ nõ eodẽ mõ. qꝺ declaṫ. d. (ꝙ qdẽ. n. cũ nõ aliqꝺ alteꝝ ſit albũ. albũ eſt hõ). i. album ꝑdicaṫ de hoie. nõ qꝛ aliqꝺ alterũ ſit albũ. ſed (qm̃ accidit hoi eẽ albũ.) ¶ Dubitaret forte aliqs quõ alr̃ eſt ꝑ accñs
F albũ eſt hõ. ⁊ hõ eſt albꝰ. ¶ Dõm ꝙ albũ eſt hõ eſt ꝑ ac/ cidẽs duplr̃ ⁊ rõne ſbti. ⁊ rõne habitudis ꝑdicari ad ſbm rõne. n. ſbi eſt ꝑ accñs. qꝛ accidit albo ꝙ ſubijciaṫ. nã albũ nõ ſubijciṫ qꝛ albũ ſꝫ ſubijciṫ rõne alicuiꝰ ſbi in quo hꝫ eẽ albedo. albũ ğ eſt hõ. qꝛ ſoꝛ. in quo fundaṫ albedo eſt hõ. Rurſus albũ eſt hõ. eſt ꝑ accñs rõne habitudinis ꝑdicari ad ſbm. qꝛ hec duo albũ ⁊ hõ hñt hitudinẽ ꝑ accñs non ꝑ ſe ſed ꝟ hõ. eſt albꝰ eſt ꝑ accña vnoᵒ. nã nõ ẽ ꝑ accña rõne ſubiecti. vt ꝙ accidat hoi ꝙ ſubijciaṫ. hõ. n. eſt aliqd qꝺ ẽ aptũ natũ ſubijci. ¶ Aduertẽdũ tñ ꝙ cũ dicimꝰ ꝙ ꝟ ꝓpõ
G hõ eſt albꝰ nõ ẽ ꝑ accña rõne ſbi. ⁊ ꝙ hõ de ſe ẽ ꝺcit aliqd aptũ natũ ſubijci mõ itẽdimꝰ ꝑ ꝟ excludere ꝑticularia. qꝛ particlaris hois. vtputa ſoꝛ. nõ ẽ aliqd aliud eẽntialr̃ ab hõ. hõ ğ q̃ꝫcũq; ſubijciaṫ albo ꝑ ſoꝛtẽ nõ ſubijciṫ ei ꝑ ali qd qꝺ ſit eẽntialr̃ aliud ab ipſo alr̃ itaq; albũ ẽ hõ. qꝛ ſoꝛ. cui accidit albũ eſt hõ. ⁊ alr̃ hõ eſt albꝰ. qꝛ ſoꝛtes q ẽ hõ ẽ albꝰ. nã albũ ſubijciṫ hoi ꝑ accñs. nõ ꝑ aliud eẽntialr̃ ab ipſo vt ꝑ ſoꝛtẽ. hõ tñ ſubijciṫ albo nõ ꝑ aliud eẽntialr̃ ab ipſo. igiṫ hec ꝓpõ. eſt albꝰ nõ eſt ꝑ accña rõne ſbti: ſꝫ eſt ꝑ accña rõne hitudinis ꝑdicati ad ſbm. vt qꝛ albũ ad hoieꝫ hꝫ hitudinẽ ꝑ accñs. iõ ait ꝙ albũ aũt eſt hõ. i. ꝙ albũ ꝑdi caṫ de hoie non dꝫ ꝙ hic accipiaṫ eꝫ ꝓpõ q̃ꝫ ſonet lr̃a. ſo/ nat aũt lr̃a. albũ eſt hõ. i. albũ ſubijciṫ hoi ſꝫ dꝫ exponi al bũ aũt eſt hõ. i. eſt ꝑdicatũ hois. vel ꝑdicaṫ de hoie. i. hec ꝓpõ. hõ eſt albꝰ in q̃ albũ ꝑdicaṫ de hoie ſu. eſt ꝑ accidẽs. non aũt ꝙ alteꝝ aliqd ſit ꝑ accña. i. nõ rõne ſbti. ſꝫ ẽ ꝑ ac/ cidẽs qm̃ accidit homini eẽ albũ. i. qm̃ eſt accñtalis ha/ bitudo ꝑdicati ad ſbm. ¶ Eſt ğ diligẽter notãdũ ꝙ illa q̃ D ſunt ꝑ ſe in gñe illa ſunt apta nata ſubijci ⁊ ſuis ſupioꝛi/ bus ⁊ ſuis ꝓprietatibꝰ. vt albedo ꝑ ſe ſubijciṫ coloꝛi ⁊ ꝑ ſe q̃litati ſubijciṫ. ſic ẽt albedo ꝑ ſe ſubijciṫ ꝓprietatibꝰ. vt ſi diſgregare eſt ꝓprietas albedinis. iſta erit ꝑ ſe albedo di ſgregat. ſic eſt ꝑ ſe. triãgulus hꝫ tres. nã lꝫ triãgulus ſit ac cidẽs. hꝫ tñ ſuas ꝓprietates. nã vnũ accñs põt eẽ ꝓprietas alteriꝰ accñtis. ita lꝫ albedo ſit accñs hꝫ ſuas ꝓprietates qbus ꝑ ſe ſubijciṫ. vnũ. n. accña põt eẽ ꝑ ſe ſbm alteriꝰ ſm ꝙ de ſbto loqtur demŕatoꝛ. ea ğ q̃ ſunt ꝑ ſe in gñe ſunt ap ta nata ſubijci. nec ꝑ accña ẽ ꝙ ſubijciant. ſꝫ qꝛ ꝯcreta nõ ſunt ꝑ ſe in gñe. vt qꝛ iſtũ nõ eſt in gñe ſꝫ iuſtitia talia ⁊ de noiatiua qꝛ implicãt ſbm. vt iuſtũ vel albũ. qꝛ implicãt il lud in quo eſt iuſtitia vel albedo. iõ talia ſubijciũtur ꝑ ac/ cidẽs. qꝛ nõ ſubijciũtur rõne ſui ſꝫ rõne ſbti qꝺ implicant. Si ğ ea q̃ ſunt in gñe ſubijciũtur nõ poteſt illi eẽ ꝑ accidẽs rõne ſbti ſm ſe ſꝫ rõne hitudinis ꝑdicati ad ſbm. cuꝫ ğ hõ ſit qd ꝑ ſe in gñe. hõ eſt albꝰ non erit ꝑ accña rõne ſbti ſm ſe vt rõne alicuius alteriꝰ qꝺ implicat hõ de q̃ non eſſen/ tialr̃ ꝑdiceṫ. ſicut albũ ſubijciṫ ꝑ accña rõne alicuiꝰ alte/ rius qꝺ iplicat de quo nõ eẽntialr̃ ꝑdicaṫ ſꝫ ſolũ erit ꝑ ac cidẽs hõ eſt albꝰ. qꝛ accidit hoi eẽ albũ. i. qꝛ eſt accñtalis habitudo albi ad hoiem ꝑdicati ad ſbm. ¶ Deĩde cũ diẽ.

¶ Sunt igitur quedam huiuſmodi que qdem ſecũdum ſe predicantur.

¶ Sunt igitur nonnulla talia: vt per ſe predi/ centur. Argir.

¶ Ex his q̃ dixerat ꝯcludit aliq̃ eẽ ꝑ ſe ex qbꝰ ꝓcedit dmŕa toꝛ. d. ꝙ (ſunt igiṫ q̃dã hꝫ q̃ ẽ ſm ſe ꝑdicanṫ) ⁊ ſu. talia ꝑ/ dicata ſunt huiꝰ ex qbus ꝓcedit demŕatoꝛ. ¶ Dubitaret I forte aliqs q̃re diſtinxerit hic Phs iter ꝑ ſe ⁊ ꝑ accña. ⁊ q̃ re voluit eligere ea q̃ ſunt ꝑ ſe ex qbus demŕatoꝛ ꝓcedit. ¶ Dõm. ꝙ intẽtio eiꝰ in hoc. c. eſt oñdere ꝙ demŕatiões non vadũt in iſinitũ. ⁊ ꝙ ois rei nõ eſt demŕatio. Si ğ de/ mõſtratoꝛ poſſet accipe ea q̃ ſunt ꝑ accña. qꝛ talia ſunt in deteriata ⁊ q̃dãmõ infinita demŕationes q̃dãmõ irẽt in iſi nitũ. ſꝫ qꝛ accipit ea q̃ ſunt ꝑ ſe in quolꝫ gñe ſunt certa et deteriata. iõ ex hoc ſtatiꝫ apparere põt ꝙ dmŕationes nõ vadũt in infinitũ. ꝑ'ğ acceptio. vꝫ. ꝙ demŕatio ꝓcedit ex imediatis ſm veritatẽ magis deſeruit huic veritati ꝙ ois rei nõ ſit demŕatio. qꝛ erit deuenire ad aliq̃ ꝑᵃ ⁊ imediata que ſm veritatẽ demŕari poterũt. ꝙ ſcꝺo hic 2ᵒ aſſumiṫ ꝙ diſtinguiṫ inter ꝑ ſe ⁊ ꝑ accña vt oñdaṫ ꝙ demŕatio ꝓce/ dit ex his que ſunt ꝑ ſe magis deſeruit huic veritati ꝙ de mõſtrationes nõ vadũt in iſinitũ. Eſt ğ intẽtio phi ꝙ cuꝫ duplr̃ dicaṫ aliqd ꝑ accña vel rõne ſbti ſm ſe vel rõne ha bitudinis ꝑdicati ad ſubm. vel rõne habitudinis tm̃ ꝙ eſt dare aliq̃ per ſe q̃ non ſunt ꝑ accñs aliquo iſtoꝝ modoꝝ. ⁊ ex talibꝰ ꝓcedit demŕatoꝛ. ⁊ qꝛ talia ſunt certa ⁊ deter/ minata in quolibet gñe. ideo eſt ipoſſibile demŕationes in infinitum ꝓcedere. ¶ Tunc ſequitur illa pars.

¶ Sit igitur.c.quidē hmōi ꝙ ipsum quidē nō sit alio: in hoc autē.b.sit primo: ⁊ non est aliud medium. Iterū.i.sit in e. Sit etiam similiter ⁊ hoc in.b. Nūquid ergo necesse est stare. aut contingit in infinitum ire.

Argu. ¶ Sit itaqꝫ c: tale: vt ipsum qdeꝫ nulli cōpetat rei b: autem huic cōpetat primo: vt nō sit inter ipsa medium vllū. ⁊ rursus d: ipsi b: Et e: ipsi d. ⁊ f: idētidē ipsi cōpetat e. q̄rēdum ē igit̄ si necesse ē h̄ stare: an fieri p̄t: vt ī īfinitū ꝓficiscat̄.

¶ In q̄ postq̄ꝫ assumpsit necessaria ad ꝓpositū exeq̄tur de intēto. Circa qđ duo facit. q꞉ circa ꝓcessum in infinitū p̄mouet quasdā q̄ōnes. 2° exequitur de illis questionibus ibi. (Q̄ð quidē igitur non ꝯtingit) Circa p̄mū duo facit. q꞉ primo mouet h̄ꝰ q̄ōnes ꝑm ascensum ⁊ descensum ⁊ ꝑm media. 2° ōndit ꝙ tales q̄ōnes in ꝯuertibilibꝰ locum nō h̄ñt. ibi (Sed in cōuertibilibꝰ.) Circa p̄mū duo facit quia primo mouet tales q̄ōnes in demōstrationibꝰ affirmatiuis. 2° in negatiuis. ibi (Sil̄r āt dico ⁊ in p̄uatiuis.) Circa p̄mū tria facit ꝑm ꝙ in quolibet sillogismo ē dare tres terminos. nā p̄mo mouet q̄ōnes de minori extremitate. vtrū incipiendo a minori extremitate ꝯtingat in infinitū ascendere sursū. 2° de maiori vtrū incipiēdo a maiori ꝯtingat in infinitū descēdere deorsū. 3° de medijs vtrū iter maiorē ⁊ minorē extremitatē possunt eē infinita media. 2° ibi (Et iterū si de ea). 3° ibi. (Amplius nunq̄ꝫ) Dicit ergo (sit.c.).i.minor extremitas (qđ ipsuꝫ huiꝰ non sit in alio).i.ꝙ ita sit infimū ꝙ nihil sit sub eo (i h̄ āt.c.sit.b.p̄).i.imediate (⁊ nō est aliud mediū) ⁊ nullū sit mediū inter b.a.c.(⁊ iteꝝ si sit.i.in.e.) vt h̄ñt aliqui textus in.e.(sil̄r ⁊ hec).s.e.(sit in.b.nūq̄ꝫ igit̄ sic ascēdēdo necesse est ēt hoc siue in hoc stare aut ꝯtingit in infinitū ire).q.d.h̄ēant ista q̄tuor ꝑ ordinē.c.b.e.ita ꝙ.c.sit vltimū ⁊ supra.c imediate sit.b.⁊ supra.e.sit.i.⁊.e.sit supra.b.ꝓcedet in infinitum

A sic ascēdēdo vł̄ erit status. ¶ Dubitaret forte aliquis. q꞉ vr̄ ꝙ ista qđ nō sit de miori extremitate sed minor extremitas supponit̄. ⁊ q̄rit̄ vtrū sit ascēdere in infinitū ꝑm minorē extremitatē. ¶ Dōm ꝙ ista qđ nō est de minori extremitate ꝑm se. nec ō minori extremitati vt cōparat̄ ad iferiora. nam loquēdo de ꝓpōne vł̄ q̄ nunq̄ꝫ cōcludit̄ in tertia figura. accidit minori extremitate cōpari ad iferiora: sed ꝑ se est qđ cōparat̄ ad supiora. sic etiā maior extremitas nō ꝓprie cōparat̄ ad supiora. sed ad iferiora. ḡ qđ de ascēsu magis est ꝓpria minori extremitati a q̄ ascēditur. ⁊ qđ de ascensu magis est ꝓpria maiori extremitati a qua descēditur. Rursus qñ aliqđ ex vna p̄te h̄ꝫ finem ⁊ terminū. ex alia nō h̄ꝫ nec fineꝫ nec terminū. q꞉ infinitum ignotū est. ⁊ denoīatio dꝫ fieri a noto. nō dꝫ fieri denoīatio ab eo ꝙ ponit̄ infinitū. sed ab eo ꝙ ponit̄ finitū: ⁊ q꞉ hic finite ⁊ determinate ponit̄ minor extremitas. ⁊ q̄rit̄ vtrū exinde possit ascēdi ī infinitū.a.minori.n.extremitate dꝫ noīari hec qđ q̄ ponit̄ finita non a maiori q̄ ponitur nō finita. Et cum dr̄ ꝙ minor supponit̄: lꝫ supponat̄ ꝑm se nō supponit̄ ꝑm ascensum: imo si vellemus possemus dicere ꝙ cū q̄ōnes sint equales nūero his q̄ vē scimus: ⁊ cū scia sit de passione ⁊ subiō in hac q̄ōne tanq̄ꝫ subm se h̄ꝫ minor extremitas. tanq̄ꝫ passio maior: vtrū exinde possit ꝓcedi in infinitū. erit ḡ qđ vtrū hec passio ascendere sup aliquid infinitum possit cōpetere huic subiecto. vꝫ. minori extremitati. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et iterum quidem sit de.a.nihil predicatur per se.a.autem in.c.est primo. medium autem in nullo priori.⁊ itē.c.sit in.i.⁊ hoc in.b. Nunquid ⁊ hoc stare necesse est. an ⁊ hoc contingit in infinitum abire.

Argu. ¶ Rursus sit: a quo de nihil ꝑ se p̄dicat̄. Atqꝫ hoc ipsi primo cōpetat h: ⁊ nulli priori medio cōpetat: Et h: idētidē ipsi g: ⁊ g: ipsi f: ⁊ f: ipsi cōpetat e. Querimus igitur vtrū ⁊ huiusce ꝑfectionis si necessario status: an sine modo sit semper abijcio.

¶ Mouet q̄ōnē de maiori extremitate in descēdēdo. Circa qđ duo facit. q꞉ p̄ facit qđ dictū ē. scđo dat dr̄iam iter hāc q̄ōnē ⁊ p̄missaꝫ ibi (Differt āt) Dicit ḡ (Et iteꝝ vel ⁊ idē si de.a.qdē).i.de maiori extremitate (nihil p̄dicet̄ ꝑ se).i.nihil sit supra ipsum (.a.aūt sit in.c.p̄).i.immediate (mediū aūt).i.c.qđ erit mediū inter.a.⁊ alia (sit in nullo priore).i.non sit i aliquo p̄ore q̄ꝫ i.a.i.sit immediate in.a.(⁊.c.) qđ ponit̄ tale mediū iter.a.⁊ alia (sit in.i.⁊ hoc).i.i.(sit i.b.).i ista q̄tuor se h̄ēant ꝑ ordinē in descēdēdo a.c.in.b.(nūqđ necesse ē stare h̄) vel stare in hoc (aut) ꝑm modū hūc.i.ꝑm hūc ꝓcessuꝫ incipiēdo.s.ab.a.supremo qđ non habet aliquid superius (ꝯtingit in infinituꝫ ire).i.in infinitum descendere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Differt aūt hoc a priori: qm̄ hoc quideꝫ est: Nunqđ cōtingit iceptuꝝ ab hmōi ꝙ in nullo est altero sed aliud in illo in sursum ⁊ in infinitum abire. alterūqꝫ inceptuꝝ ab hmōi qđ ipm qdē de alio. de illo aūt nihil predicat̄ in deorsum intēdere si cōtingit ⁊ in infinitū ire.

Argu. ¶ Atqꝫ hoc tm̄ ab illo differt: qđ illū quidē est: fieri ne pōt: vt quispiā si a tali icipiat: vt ipsum quidē non insit cuiꝗ: aliud aūt de ipso dicat̄ versus supera pergēdo: sine fine semper proficiscat̄. Hoc aūt est fieri ne pōt: vt quispiā si incipiat ab eo de quo nihil dicit̄: ipm vero de altero p̄dicat̄: petatqꝫ inferiora: semper hoc pacto ꝓficiscat̄: nullusqꝫ ei modus occurrat.

¶ Dat dr̄iaꝫ iter hāc q̄ōnē ⁊ p̄cedētē.d.(dr̄t āt huiꝰ).s.qđ vł̄ (dr̄t āt h̄ a priori).s.q̄ōne (qm̄ h̄ qdē) qđ q̄ ē p̄ꝰ posita.s.qđ p̄° ē (nūqđ ꝯtigit iceptuꝝ ab hꝰ qđ i nullo ē: sꝫ aliqđ ē in illo).i nūq̄ꝫ ꝯtigit icipe ab ifimo (⁊ i ifinitū sursū ire. alteꝝ āt).i.altera qđ ē (iceptuꝝ ab hꝰ).i.a supmo (qđ qdē ipꝫ ō alio p̄dicat̄ ō illo āt nihil).q.d.ꝙ altera qđ q̄rit vtꝝ icipe ab aliq̄ sic supmo ꝙ nihil p̄dicat̄ ō ipo. sꝫ ipꝫ ō alijs cōtigit i deorsū descēdere ⁊ sic descēdēdo in ifinitū ire. p̄° igit̄ p̄supponit vltimū ⁊ q̄rit vtrū sit i ifinitū ascēdere sursū. 2° qđ ē ⁊ dr̄t ab altera q꞉ p̄supp̄oit supmū. ⁊ q̄rit vtrū sit in infinitū descendere deorsum. ¶ Deinde cum dicit

¶ Amplius nunqđ cōtingit ifinitare media determinatis terminis. Dico aūt vt si.a.in.c.sit mediū autē ipsoꝝ sit.b.ab ipso autē.b.a.alterum. sꝫ hoꝝ alia: nūquid ⁊ hoc cōtingit in infinitum abire. aut impossibile est.

Argu. ¶ Preterea q̄rendū est fieri ne potest: vt si extrema sint finita. Veluti si a: competat ipsi c: ⁊ inter ipsa sit medium b: ac inter a: ⁊ b: medium etiam aliud cadat: ⁊ inter hec rursus ali

ud: vtrum ⁊ in his ipsis sit in īfinitum proces/ sio: an idipsum fieri nequeat.

¶ Mouet q̄ōnē de medijs. Circa qđ duo facit: p̄mo facit qđ dc̄m est. 2° ōndit q̄d tales q̄ōnes q̄rūt ⁊ ad quid dedu/ cāt. ibi (Est āt ⁊ hoc) Dicit ḡ q̄ (amplius) sc̄. ɔtigit q̄rere de ipsis medijs (nūq̄d. s. ɔtingit īfinitare media determi/ natis extremis) ⁊ exponit se. d. (dico autē vt si. a. sit in. c. ita q̄ sint determinata ista extrema vt nihil sit supra. a. ⁊ nihil sit infra. c. (⁊ mediū ipoꝝ sit. b.). i. b. sit inter. a. ⁊. c. (ab ipso aūt. b. i. ab. a. alteꝝ). i. iter. b. ⁊. a. alterum sit me diū. vtputa. d. (sʒ ⁊ hoꝝ alia). i. sʒ hoꝝ medioꝝ siue inter h̄ media sint alia media (nūq̄d ⁊ h̄ ɔtigit in īfinitū abire) ita q̄ sp̄ erūt media ⁊ medioꝝ media in īfinitum (aut im poſſe ē) sc̄. hoc in īfinitū ꝑcedere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Est autem hoc intendere idē esse. ⁊ si demō strationes in infinitum veniant ⁊ si est demon stratio rei oīs aut adinuicem includantur.

Argu. ¶ Idē ē autē hoc cōsiderare: ⁊ si demōstratio nes in īfinitū proficiscantur: ⁊ si sit cuiuslibet demōstratio: an ad vtrāq; p̄tē finis occurrat.

¶ Ōndit qđ tales q̄ōnes q̄rāt. ⁊ ad q̄d deducāt. d. (Est āt ⁊ h̄ itēdere idē eē) sc̄. si q̄raꝛ (⁊ si demr̄ationis in īfinitum veniūt ⁊ si demr̄atio ē oīs rei aut adīuicē includātur). i.

B terienꝛ vt hʒ alia lr̄a. ¶ Notā̄m āt q̄ ī īfinitis nō est dare p̄mū vn̄ si mūd⁹ fuissʒ ab eterno nō eēt dare p̄mā pluuiā nec p̄mū hoīeʒ. ita q̄ null⁹ eēt hō q̄ nō eēt genit⁹ ab hoīe. ita si ꝑpōnes dmr̄atiē vadūt ī īfi^m. nulla erit ꝑpō p̄ma ⁊ nulla erit ꝑpositio q̄ possit demr̄ari. sic ḡ idē ē q̄rere vtꝝ accipiēdo ab hoīe q̄ vltiat⁹ ē vtꝝ sit dare hoīeʒ ab hoīe ī īfinitū. h̄. n. q̄rere ē idē q̄rere vtꝝ sit dare p̄mū hoīem. ita ēt q̄rere vtꝝ sp̄ ꝑpō possit ɔfirmari p̄ ꝑpōnē in infinitūʒ

C vl̄ nō. ⁊ q̄rere vtꝝ sit dare p̄mā ꝑpōnē ⁊ idemōstrabileʒ: vl̄ vtꝝ oīs rei sit demr̄atio ē idē vnū qđ aliđ. ¶ Nōn̄ q̄ q̄cq̄d termiat vl̄ ē ip̄e termin⁹: vl̄ ē p̄ aliđ termiatū. qđ āt nec ē termin⁹ nec ē reducere ipʒ ī terīuʒ nullo mō termi nare pōt. igiꝛ q̄ si ī ꝑpōnib⁹ dmr̄atis eēt ꝑcessus in īfi/ nitū nulla ꝑpō eēt termin⁹ nec vllā ꝑpōnē eēt reducere ī terminū. nlla ḡ ꝑpō teriaret aliā. nec faceret fidē de alia nec vna demr̄atio ɔfirmaret aliā demr̄ationē: nec termi naret aliā. q̄rere ḡ vtꝝ talia vadāt ī īfinitū vl̄ nō est q̄rere vtrū ꝑpōnes demr̄atiue vna faciat fidē de alia. vel vna terminet ⁊ ɔcludat aliā vel non. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Silr̄ autē dico ⁊ in priuatiuis syllogismis ⁊ ꝑpositionib⁹. vt si. a. nō iest. b. nulli aūt p̄mo aut est aliq̄d ifra cui priori non inest. a. vt si ip/ si. c. qđ sit in oī. i. ⁊ nāq; in his aut infinita sunt in quibus non est prioribus aut statur.

Argu. ¶ Silr̄ ⁊ de rōcinationibus negatiuis ⁊ ꝑposi tionibus est dōm: veluti si a: nulli b: cōpetat: aut illi p̄mo inest: aut est aliq̄đ mediū cui p̄ori nō inest: atq; si sit c: qđ q̄deʒ cuilibet cōpetit b. rursus a: aut ipsi c: primo: aut alij priori non inest: qđ q̄dē cuilibet cōpetit. c. ⁊ in his enim: aut infinita sunt ea q̄bus nō inest prioribus ip sum a: aut finita: modusq; tādē occurit.

¶ Ōndit has q̄ōnes fcās ī affirmatis posse fieri ī negatis d. (Silr̄ āt dico ⁊ ī p̄uatis). i. ī negatis (sillis ⁊ ꝑpōnib⁹ vt si. a. qđ nō iest nllī. b. p̄ vl̄ ē ī nllo. b. p̄. aut ē aliq̄d infra) . i. itermediū vt hʒ alia lr̄a (cui p̄ori nō iest. a. vt si nō ē ī. c. qđ c. ē ī oī. b. ⁊ iteꝝ ēt h̄. c. ē ī alio p̄ori vt si. c. ē illđ qđ ē ī oī. i. ⁊ (nāq; ī his āt īfinita sūt) sc̄. p̄ora ī q̄b⁹ p̄orib⁹ nō iest) sc̄. a (aut statur) ī talib⁹ ⁊ nō est ꝑcessus in īfinitum. Ut ḡ ista magis pateāt ī teris spālib⁹ dicem⁹ q̄ nllū. b. ē. a. i. nll's hō ē q̄ātitas nō iest nllī. b. i. nllī hoī p̄. i. imediate aliq̄d erit ifra . i. itermediū a q̄ p̄⁹ remouebiꝛ. a. i. q̄ātitas. vtputa sit illđ . c. i. aial. qđ. c. ē ī oī. b. i. ī oī hoīe. si iteꝝ h̄. c. i. aial ē in alio p̄ori vtputa si aial ē illđ qđ ē ī oī. i. ī oī corp̄e erit ḡ ī talib⁹ ꝑcess⁹ ī īfinitū. ita q̄ sp̄ erit dare aliq̄d p̄⁹ ⁊ aliq̄d supi⁹. a. q̄b⁹ p̄orib⁹ nō ierit. i. a q̄b⁹ p̄ p̄⁹ remouebiꝛ. a. i. q̄ātitas. vl̄

D nō erit ꝑcedē īfinitū. sʒ erit ī talib⁹ stat⁹. ¶ Nōn̄ āt q̄ sī nō ē mediata hec negatiua nullū. b. est. a. i. null⁹ hō est q̄ātitas q̄ aliq̄d ē supra. b. vl̄ q̄ aliq̄d ē supra. a. si eni nec. b. nec a. eēt ī aliq̄ toto ista eēt imedi^a. nullū. b. ē. a. vt ē ex supio/ rib⁹ patefactū. si ḡ ē medi^a aliq̄d erit supra. b. vl̄ supra. a. si āt nō ē mediata q̄ aliq̄d ē supra. b. illđ ḡ mediū. qđ erit ifra. b. ⁊. a. vl̄ illđ mediū qđ erit ad ꝓbā̄m nullū. b. ē. a. erit supra. b. sit ḡ. c. si āt adhuc nō ē imediata nullū. c. ē adhuc erit aliq̄d supra. c. ꝑcedē ḡ ī īfinitū ī negatis ē ꝑcedē ī in/ finitū ī affirmatis. q̄ si eēt. c. supra. b. ⁊. i. sup̄. c. ⁊ sic ascē dēdo nllʒ eēt mediū ex p̄te. b. ad ꝓbā̄m nllʒ. b. ē. a. ⁊ qđ di ctū ē đ. b. itelligēdū ē đ. a. q̄ si nō eēt mediata nllʒ. b. ē. a. q̄ aliq̄d eēt supra. a qđ p̄⁹ remoueret ab ipo. b. q̄ʒ. a. si ad huc nō eēt ꝑpō imediata. adhuc oporteret dare aliq̄d su pra illđ. si ē ḡ ꝑcessus ī īfinitū in negatiuis: nisi q̄ ē ꝑces/ sus ī infinitū in affirmatiuis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sʒ in cōuertibilib⁹ nō silr̄ se hʒ: non. n. est in eque predicabilib⁹ de quo p̄dicatur p̄mo aut vltimo. oīa. n. sic silr̄ ad oīa se habēt: ⁊ si sunt ī finita de ipso p̄dicātia in vtraq; sunt predicata īfinita. Nisi silr̄ ɔtingat conuerti: sʒ hoc q̄deʒ sicut acc̄ns illud vero sicut predicamentum.

¶ In his aūt que cōuertunꝛ res non sese hʒ si/ militer. Nō est. n. ī hisce que mutuā suscipiūt predicationē: id de quo p̄mo vel vltimo predi caꝛ. Oīa nāq; similiter hoc pacto sese h̄nt ad cūcta: siue sint ea īfinita: que predicātur de ip/ so siue vtraq; dubitata sint īfinita: preter idip/ sum quod non sit vt similiter cōuertanꝛ: sed al terum p accidens. Alterū vero natura. Argu.

¶ Ōndit q̄ tales q̄ōnes ī ɔuertibilib⁹ nō h̄nt locū. d. (Sed ī cōuertibilib⁹ nō hʒ se sic.) q̄ sc̄. sit ibi. n. assignare supius ⁊ īferi⁹: nec ē ibi ascēsus nec descēsus. iđ ait q̄ (si. n. ī eq̄ p̄ dicabilib⁹ đ q̄ oī p̄ aut vltio. oīa. n. ad oīa se h̄nt sic silr̄) i. ɔuertibilr̄ ⁊ eodē mō (⁊ si sint īfinita) talia. s. ɔuertibilia (p̄dicātia de ipso). i. de aliquo ɔuertibili (in vtraq;) sup. p̄te (sūt talia p̄dicata īfinita). q. d. q̄ talia p̄dicata erūt in vtraq; p̄te. i. ita erūt subā sicut p̄dicata: ex quo ɔuertibilia sunt ad oēʒ p̄tē poterūt verti. poterit eni sp̄ in talib⁹ fieri de p̄dicato subʒ ⁊ ecōuerso (nisi silr̄ ɔtigat ɔuerti) falsa ē lr̄a. oʒ dici (nisi nō silr̄ ɔtigat ɔuerti) ita. n. hʒ alia trāslatio ⁊ est correctior lr̄a. q. d. q̄ poterit eē diuersitas in talibus ɔuertibilib⁹ si nō silr̄ ɔuertanꝛ. i. si nō sint silr̄ ɔuertibilia (sʒ h̄ q̄dem s̄m acc̄ns). i. ɔuertanꝛ accidētaliter (illud au tem sicut predicatū). i. cōuertaꝛ sicut eēntiale p̄dicatum hoc enim mō diffinitio ⁊ ꝓprium ɔuertunꝛ de aliquoīʒ diffinitio ɔuertiꝛ essentialr̄ propriū aut manet de genere acc̄ntis nō est diuisio in cōuertibilibus s̄m sub ⁊ supra: sed solum s̄m esse essentiale ⁊ accidentale.

¶ Qđ q̄dē igiꝛ media nō cōtingit īfinita eē si in sursuʒ ⁊ deorsuʒ stēt p̄dicamēta manifestū est.

¶ His hoc pacto dispositis patet fieri nō pos/ Argu.

se: vt

se: vt media sint infinita. Si pdicationes versus supius iferiusue pficiscantur ad statum.

¶ Post q̃ phs posuit q̃ones de ascẽsu ⁊ descensu ⁊ de medijs. In pte ista exeq̃t de q̃onib⁹ illis. Circa qd duo facit: qr p̃ hs q̃ones abbreuiat reducendo eas ad pauciores. 2° q̃ones abbreuiatas determinat. ibi (Sz q̃ i illis sillogistice.) ¶ Propter p̃m sciẽdũ q̃ hs q̃ones abbreuiat dupl'r A
p̃ qr q̃ones de medijs reducunt ad q̃ones d' extremis: qr si nõ est icipiẽdo a maiori extremitate descẽdere in infinitũ nõ erũt media ifinita. nõ igit possunt esse media ifinita nisi qr vel ẽ ifinit⁹ ascẽsus icipiẽdo ab extremo ifimo. vel ẽ ifinit⁹ descẽsus icipiẽdo a supmo extremo. 2° abbreuiant hs q̃ones: qr q̃ones de puatiuis reducunt ad q̃ones de affirmatiuis. nã vt supra diximus nõ pt ee ifinit⁹ pcessus i negatiuis: nisi qr ẽ ifinit⁹ pcessus i affirmatiuis. duo g̃ facit fm q̃ hic duplici mõ abbreuiat hs q̃ones. nã p̃ facit h' reducẽdo q̃ones de medijs ad q̃ones de extremis. 2° reducẽdo q̃ones de negatis ad q̃ones de affirmatiuis. ibi, (Manifestũ ẽ at.) Circa p̃m tria facit: qr p̃ pponit qd itẽdit. 2° exponit qd dixerat. 3° pbat intẽtũ. 2° ibi (Dico aũt) 3° ibi (Si. n. a.) Dicit g̃ (manifestũ est quidẽ q̃ nõ cõtingit media infinita esse si stẽt pdicata in sursuz ⁊ deorsum) q. d. q̃ cũ est status in extremis q̃ nõ contingit in infinitum nec ascendere nec descendere. hoc erit status i medijs, q̃ non erunt infinita media. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Dico autem sursuz quidez qd vle magis ẽ. deorsuz autem qd particulare ẽ.

Argu. ¶ Atq̃ versus qdẽ supius pdicationẽ eã dico q̃ pgit ad id qd ẽ magis vniuersale: versus at inferius: eã que ad particulare descendit.

¶ Exponit qd dixerat exponit. n. qd ẽ ire sursũ ⁊ qd deorsuz. d. (dico at sursuz qd ẽ magis vl'e) h' erit eni ire sursuz icipere a magis particulari: ⁊ ire i magis vl'e (deorsũ at) su. ire (est i magis pticulare. ¶ Nõn̄ at q̃ sic eadẽ ẽ via q̃ itur ab athenis ad thebas ⁊ a thebis ad thenas. attñ dit fm modũ se hñdi: vl' fm modũ incipiẽdi ⁊ finiẽdi viã: qr vna icipit ab athenis ⁊ finit i thebas. alia a thebis ⁊ finit in athenas vt declarari hz in 3° phycoꝝ. sic idẽ est spatiũ p qd descẽdit ⁊ ascẽdit i linea pdicamẽtali. sz illd spatiũ vt est ascẽsus icipit a particulari ⁊ tẽdit in magis vniuersale: vt est descẽsus se hz ecõuerso. ¶ Deinde cum dicit. B

¶ Si. n. a. pdicãte de. c. ifinita sũt media in qb⁹ est. b. manifestũ est q̃ cõtingit vtiq̃ ab. a. ad. c. i deorsum alteꝝ de altero pdicari i ifinitũ añq̃ eni in. c. veniat infinita sũt media. ⁊ a. c. in sursuz ifinita añq̃ in. a. veniat. Quare si. b. ipossibilia sũt: ⁊ ipsi⁹. a. ⁊. c. ipo'le ẽ ifinita eẽ media.

Argu. ¶ Nã sicũ a: de c: pdicat ifinita sunt media ceu b: pz fieri posse vt ab a: versus iferius i ifinitũ aliud de alio pdicet: nã antea q̃ accedat ad c: infinita media sunt: ⁊ a c: versus superius infinita sil'r sunt: antea q̃ ascẽdatur ad a. Quare si hec fieri nequeunt: fieri profecto non potest: vt inter a: ⁊ c: media sint infinita.

¶ Probat pncipale itẽtũ. Circa qd duo facit: qr p̃ fac̃ qd dictũ est. 2° remouet quãdã cauillationẽ circa h' fieri po'lez ibi. (Neq̃ eni.) Dic g̃. (Si. n. a. pdicãte de. c. infinita sunt media i qb⁹ ẽ. b.). i. significant p. b. (manifestũ est q̃ ptingit vtiq̃: q̃ ab. a. ad. c. i deorsũ alteꝝ de altero pdicari i infinitũ añq̃ veniat i. c. ifinita media sũt. ⁊ a. c.). i. ab ipo. c. (in sursũ ifinita) su. ptigit ptrãsire (qr si hec ipo'lia ⁊ ipsi⁹ a. ⁊. c. ipo'le ẽ eẽ ifinita media. ¶ Notãdũ aũt itẽtionem phi eẽ q̃ ẽ ipo'le ifinita media eẽ. sz oz eẽ statũ in extrẽis. vt põam⁹ q̃ extrẽa sĩt. a. ⁊. c. i. subã ⁊ hõ. media sũt corp⁹ aiatũ ⁊ aial ⁊ cetera talia q̃ oia figurent p. b. pstat aũt q̃ añq̃ deueniat ab. a. in. c. i. a. subã i hoiez q̃ oz dia. b. i. dia media ptrãsire. ⁊ qr talia sunt ifinita: ifinit⁹ g̃ poterit esse tal' dscẽsus. nũq̃ g̃ icipiẽdo ab. a. deueniem⁹ i. c. qr nõ cõtigit ifinita ptrãsire. h' at ẽ p̃ ypothesiz. positũ est enim descẽsuz eẽ finitũ. si g̃ descẽsus ẽ finit⁹ oz q̃ media sint finita h'. n. eẽt si icipem⁹. a. c. i. ab hoie. ⁊ ascẽderem⁹ i. a. i. i subaz ifinita. n. eẽt ptrãsire. si g̃ sunt hec ipo'lia q̃ sit ascẽsus finit⁹ ⁊ descẽsus finit⁹ neceẽ iter. a. c. eẽ media finita ex q̃ ponim⁹ ascẽsũ ⁊ descẽsũ. ¶ Nõndũ ẽt q̃ qdã text⁹ hñt his. ptingit. hñt eni talẽ lraz. mãifestũ ẽ q̃ ptigit vtiq̃ q̃ ab. a. ad. c. alteꝝ de altero ptigit pdicari ifinitũ. sz ibi nõ oz esse nisi sel' ptingit: vt pz ex alia trãslatione q̃ i h' hz correctiorẽ lraz. ¶ Notãdũ ẽt q̃ cõiter text⁹ hñt q̃re si. b. i. sũt. ⁊ ẽ corrupta lra. oz dici si h' si hz alia trãslatio cũ g veller posset sic nraz exponere lraz. q̃re si. b. i. si me⁹ ipo'lia sũt su. ptrãsire si ponant ifinita ipsi⁹. a. ⁊. c. ipo'le ẽ eẽ ifinita me⁹. qr su. ponit po'lis trãsit⁹ ab. a. in. c. ⁊ eõ. ¶ Deide cũ dicit. C D E

¶ Neq̃ eni si aliqs dicat q̃ hec qdẽ q̃ sunt. a. b. c. cõtinentia sunt adiuicẽ: quare necesse est media esse finita. illa vero nõ accipere.

Argu. ¶ Neq̃ quicq̃ refert si quispiã dicat alia qdẽ ipsoꝝ a b c: iter sese herere: vt nihil prsus sit inter ipsa. Alia vero nõ posse talia sumi.

¶ Remouet quãdã cauillationẽ q̃ circa pdicta fieri possz circa qd duo fac: qr p̃ põit hs cauillationẽ. 2° eã remouet ibi. (Nihil dit.) Dic g̃ q̃ (neq̃ ẽ supple dña si aliqs dicat qd hec. qdẽ q̃ sũt. a. b. c.) i. si media ⁊ extrẽa q̃ intelligunt p. a. b c. (sunt adiuicẽ ptigẽtia). i. pxia ⁊ ppinq̃ (q̃re necẽ ẽ media) su. talia eẽ accipe. i. esse (finita) q. d. q̃ si. a. b. c. i. si media ⁊ extrẽa sunt adiuicẽ ptingẽtia vel pñter se hñtia ptigit talia me⁹ eẽ accipẽ i. eẽ finita. sz si nõ sũt ptigẽtia vl' pñr se hñtia supplẽdũ ẽ q̃ diceret cauillator q̃ pñt eẽ ifinita me⁹. ¶ Nõn̄ q̃ p. a c. itelligit extrẽa p. b. me⁹. igit. a. b. c. eẽ adiuicẽ ptigẽtia ẽ media iter se ⁊ media cũ extrẽis eẽ adiuicẽ. i. ptingẽtia. i. ptinua vl' pñr se hñtia. ¶ Nõn̄ ẽt viz cauillatiõis h⁹ in h' psistere. nã iter duo extrẽa pñt eẽ media ifinita: q̃ nec iter se nec cũ extremis sunt ptinua nec ptingẽtia: nec pñr se hñtia. vt iter duo puncta extrema sunt ifinita pũcta media q̃ nec iter se nec cũ extremis sunt ptigẽtia. cauillaret g̃ aduersari⁹ q̃ si. a. b. c. i. si media adinuicẽ ⁊ cũ extremis sũt ptigẽtia. i. ptinua vel cõtigua vel pñr se. hñtia necẽ ẽ talia media eẽ accipe. sz si nõ sunt ptingẽtia pñt eẽ ifinita. sed vt patebit dũ tñ sint media in actu nihil refert ponere ea ptigẽtia vl' nõ ponere. ¶ Notãdũ ẽt q̃ in his qb⁹ itur in infinitũ est accipe media pxia vt si mũd⁹ fuisset ab eterno. incipiẽdo ad h' die vltio in q̃ sum⁹ possem⁹ sp accipe diẽ aliũ: ⁊ h' in infinitũ: nũq̃ tñ deuenirem⁹ ad diẽ p̃m. h' tñ nõ obstãte dies se hñt pñr: qr statiz post vnã diẽ ẽ alia dies. si eniz sic eẽt po'le q̃ mũdus fuisset ab eterno ⁊ eẽt dare p̃mã diẽ sp possem⁹ accipe diem post diẽ: nũq̃ tñ d'uenirem⁹ ad hãc vltimã diẽ. ⁊ in talib⁹ q̃ vadũt in infinitũ nihil dit accipe pñr vl' nõ pñr. vt pz i nũeris. possũ. n. sp accipe pñr ⁊ dicere vnũ duo tres q̃tuor ⁊ sic in infinitũ. ⁊ possũ accipe nõ pñter ⁊ dicere q̃nq̃ decẽ q̃ndeciz. ⁊ sic in ifinitũ. in hoc ẽ aũt dña: qr accepta sunt finita. sz postea q̃ sũt accipiẽda sũt ifinita: si g̃ accipiunt talia pñr vl' nõ pñr sp q̃ postea accipiẽda sũt: sũt ifinita. ⁊ nũq̃ icipiẽdo ab vno extremo ex quo infinita sunt media nunq̃ deueniem⁹ ad aliud extremũ sine accipiant F G H

me⁹ cōsēr siue nō cōsēr. accepta .n. erūt finita: sȝ q̄ postea accipiēda sūt erūt sp̄ isinita: vl' ḡ o⁹z q̄ nō sit stat⁹ i extrēis ꝛ q̄ nō sit ꝯuenire ab extrēo ad extremū: vl' si ē ꝯuenire ab extrēo ad extremū: o⁹z q̄ media sint finita. ¶ Deide cū dic.

¶ Nihil differt. quod vtiq̄ accipio eorū que sūt .b. erit ad .a. aut ad .c. aut ifinita media aut non .a. aut si quo iam primo sunt infinita. siue statim siue nō statim. nihil differt. que .n. sunt post hoc infinita sunt.

Argu. ¶ Quouis nāq̄ medio b: sūpto ab hoc aūt ad a: aut ad C: ifinita vel finita media erūt: nihil igit̄ iterest: a quo nā p̄io sint ifinita siue statim siue n̄ stati: nā ea q̄ sūt post b̄ ifinita eē ponūt̄.

¶ Soluit cauillationē dictā dicēs: q̄ (nihil differt) .i. nihil refert sic cauillare (q̄ .n. vtiq̄ accipio eorum que sunt .b.) .i. si accipio aliq̄ eo⁊ q̄ sūt .b. (erit ad .a. aut ad .c. infinita media aut nō) .q.d. q̄ vel erūt ifinita media iter .b. ꝛ a. ꝛ nō iter .b. ꝛ .c. aut nō erūt ifinita media iter .b. ꝛ a. sed iter .b. ꝛ .c. ꝛ subdit (a quo) .i. ex quo (iā p̄ sūt finita) .i. iā positū ē p̄m q̄ sint media ifinita (siue) accipiāt̄ talia media (stati) .i. ꝯsēter se hn̄tia (vel nō stati) .i. nō ꝯsēr se hn̄tia (nihil differt. nā q̄ aūt sunt post ifinita sunt.) ¶ Nōn̄ āt. q̄ p. a. c. vt supra dicebat̄ itelligit extrema. p. b. media. si. ḡ. b. i. si media sunt ifinita. vl' erūt ifinita ad .a .i. respiciēdo. c. vl' nō su. erūt ifinita ad .a. vl' nō erūt ifinita ad .c. pōt eni ꝯtingere q̄ h⁹ media nō sunt ifinita ad .a. si sunt ifinita ad c. pōt ꝯtingere eꝯ̄ q̄ h⁹ media nō sunt ifinita ad .a. c. si sūt ifinita ad .a. op⁹ tn̄ vl' ad .a. vl' .c. infinita eē. alr̄ .n. talia nō eēnt media ifinita. q̄liter cūq̄ tn̄ iter .a. ꝛ .c. i. iter duos terminos ponantur infinita .b .i. infinita media. dum tamen talia media sint in actu. nihil tamen refert ponere talia media ꝯtinua vel nō ꝯtinua. nā quodcūq̄ mō ponantur impole est iter duos terminos eē ifinita media i actu. q̄ qcq̄d est iter duos terminos est terminatū qcq̄d est terminatū est finitū. si ḡ iter duos terminos eēnt ifinita in actu ifinita eēnt finita. ¶ Dubitaret forte aliq̄s. q̄uo o⁹z ipsius

I b. ad. a. aut ad. c. ifinita media eē aut nō eē. ¶ Dōz q̄ positū est in suppōne p̄⁹ q̄ iter .a. ꝛ .c. sint ifinita media ponam⁹ q̄ p. a. itelligat̄ vnitas. p. c. nūer⁹ sup̄mus. si eēt talē numer⁊ dare. p. b. nūeros itermedios si ḡ accipio aliqd eo⁊ q̄ sunt .b .i. aliquē nūe⁊ itermediū: vtputa denariū vl' erūt ipsi⁹ .b. i. ipsi⁹ denarij ad .a. i. ad vnitatē finita media ꝛ ad ipm .c. ifinita aut eꝯ̄. ḡ ipsi⁹ itermedij ad .a. possunt eē media finita vel ifinita. ꝛ .c. pñt eē finita vl' ifinita. ita tn̄ q̄ si ad vnū terminū .b. h⁹ media finita ad aliū terminū hēbit ifinita. sp̄ .n. in talib⁹ me^a accepta sunt finita ꝛ accipienda sūt ifinita. si ḡ hō possȝ icipē ab vtroq̄ termio ab vtroq̄ possȝ accipē finita ꝛ ifinita. ve⁊ q̄ si ē pole q̄ icipiat̄ ab vtroq̄ ē pole q̄ me^m acceptū ad vtrūq̄ terminū hēat hitudinē finitā ꝛ infinitā. si ḡ icipio ab .a .i. ab vnitate mediū acceptū: vtputa denariū hēbit ad vnitatē finitā habitudinē: ꝛ erūt finita media iter denariū ꝛ vnitatē. ad .c. āt .i. ad sup̄mū nume⁊ hēbit habitudinē ifinitā: ꝛ erūt infinita media iter ea. ꝛ si eēt pole q̄ inciperet̄ .a. c. i. a sup̄mo nūero nūer⁹ accept⁹ ex pte .c. hēret finitā habitudinē ad c. ꝛ ifinitā ad .a. pħs ḡ in lectione sua p̄supponit positionē aduersarij. vȝ. q̄ .a. ꝛ .c. dicāt determinatos terminos i ꝛ q̄ a quolibet posset incipi q̄ si sic est mediū acceptū poterit hēe finita ꝛ ifinita media ad .a. ꝛ ēt ad .c. ita tn̄ q̄ si ad vnū h⁹ finita ad aliud hēbit ifinita: vt si incipit̄ ab .a. erit finitas ex pte .a. ꝛ ifinitas ex pte .c. vt denari⁹ q̄ h⁹ finitaȝ habitudinē ad vnitatē: ꝛ infinitā ad sup̄mū nūe⁊. ꝛ si eēt pole q̄ inciperet̄ .a. c. i. a sup̄mo nūero ꝛ acciperet̄ aliq̄s nūerus intrinsecus. ita se hēet ad sup̄mū nūe⁊ sic denari⁹ ad vnitatē eēt hitudo ecōtrario: q̄ tūc .b. i. nūerus ille intermedi⁹ hēet finitā habitudinē ad .c. ꝛ infinitā ad .a. p⁹ ḡ q̄uo i talib⁹ pñt eē media finita ꝛ ifinita. ¶ Ulterius forte dubitaret aliq̄s. qd vult sibi pħs cū ait. q̄ ex quo iā primū sunt infinita media siue accipiant̄ media statim siue K

nō statiȝ nihil differt: q̄ que sunt post ifinita sunt. ¶ Dōz L

q̄ hoc dictū pħi assūptū est ad soluēdū cauillationē aduersarij. Dicit .n. pħs ꝛ ve⁊ est q̄ nō est pole q̄ sit status in extremis: ꝛ q̄ sit possibile pcedere ab .a. in .c. vel eꝯ̄. ꝛ tn̄ ipsa .b. i. ipsa media sint ifinita: q̄ tūc ꝯtingeret infinita ptrāsire. cauillaret aūt aduersari⁹ q̄ si accipiant̄ ipsa. b. i. ipsa media ꝯtingētia ꝛ pxima. ipole est eē poleȝ processum ab .a. ad .c. ꝛ talia media essent infinita: si diceret aduersarius q̄ nō ē accipere talia media sic pxima ifinita iter .a. ꝛ .c. sed media nō pxima diceret aduersari⁹ pñt eē infinita. ꝛ tn̄ erit pol'is pcessus ab .a. ad .c. ꝛ eꝯ̄. Ad qd̄ rñdet pħs q̄ ex quo p̄m .i. p̄m suppōnē p̄mā .i. p̄ncipalem aduersarij sūt ifinita media nō refert. accipe talia media. statiȝ .i. pxima. vel nō statiȝ .i. nō pxima. statiȝ .n. post binariū ē ternari⁹: post ternariū est q̄ternarius: si ḡ iter vnitatē ꝛ sup̄mū numerū accipiant̄ ista intermedia binari⁹ ternari⁹ ꝛc̄. accipiant̄ media statiȝ: sȝ post binariū nō statiȝ ē denari⁹. ꝛ post .10. nō statiȝ sūt .15. accipiēdo eniȝ tales nūeros itermedios. vȝ. 5. 10. 15. 20. ꝛ sic i ifinitū pcedēdo accipiunt̄ media nō stati. nō refert aūt ex quo media sunt ifinita: siue accipiant̄ media statiȝ siue nō stati. icipiēdo .n. ab vnitate: ꝛ dicēdo vnū duo tres. sic procedēdo ꝛ sic accipiēdo media statiȝ deueniem⁹ ad nume⁊ sup̄mū sic accipiēdo ēt media nō statiȝ. ꝛ dicēdo vnus. 5. 10. 15. ꝛ sic pcedēdo nūq̄ deueniem⁹ ad sup̄mū nume⁊: sp̄ eni accepta erūt finita ꝛ q̄ sūt post .i. accipiēda erūt ifinita. non est ḡ pole q̄ aliq̄s possit pcedere ab .a. ꝛ .c. ꝛ eꝯ̄ .i. ab vnitate in sup̄mū nume⁊ vel eꝯ̄: ꝛ tn̄ sint infinita media iter a. ꝛ .c. si illa media sint pxima siue nō pxima. si ḡ est stat⁹ in extremis .i. si est pol'is p̄cessus ab extremo in extremū op⁹ q̄ sit stat⁹ in medijs. ꝛ q̄ sint finita media. siue accipiant̄ talia media pxīa siue non pxima. ¶ Ulterius forte M

dubitaret aliq̄s. q̄ vi verum eē dictum aduersarij. vȝ. q̄ possunt eē determinata extrema: ꝛ pōt eē trāsit⁹ ab extremo in extremū. ꝛ pñt eē infinita media iter extrema. dū tn̄ illa media nō sint pxima adinuicem vel nō sint ꝯsēter se habētia: vt pōt eē trāsitus ab vno capite linee ad aliō caput: ꝛ tn̄ in linea sunt ifinita puncta: sȝ illa puncta non se habent ꝯsēr. q̄ pūctus pūcto nō ē ꝯtinuus: neq̄ ꝯtigu⁹ neq̄ ꝯsēr se hñs. ¶ Dōm q̄ nō est locutio hic de medijs in potētia sed de medijs in actu. ipole ē aūt media infinita esse in actu iter aliqua extrema ꝛ eē possibilem transitū ab extremo in extremum siue illa media sint ꝯsēter se habentia siue non. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestuȝ aūt ꝛ in priuatiua demr̄atione q̄m statur. Si quidem statur in p̄dicatiua statur in vtrisq̄. Si ab vltimo .n. nō cōtingēs neq̄ in sursuȝ ab eo in quo statur ire in infinitū. Dico aūt in quo statur q̄ ipsuȝ q̄dē in alio nullo ē. sed in illo aliud. vt .c. Neq̄ a p̄io in id in quo stat̄ velut vltimū. dico aūt primū q̄ ipsuȝ quidem de alio: sed de illo nullum aliud. Si igitur hoc erit in negatione stabitur.

¶ Atqui p⁹ ꝛ i negatiua demōstratiōe finē eē pcessionis: si i affirmatiua versus vtrūq̄ stat̄: Supponat̄ .n. fieri nō posse vt p̄dicatio aut ab vltimo versus supa: aut a p̄mo versus vltimū Argu.

in infinitū

in infinitū pficiscat. Atq; id vltimū dico: qđ nō predicati rōne: sꝫ subiecti tm̄modo subijt: sitq; id c. primū aūt id qđ non sub ijcit cuiq;: sed solū de alio dr̄. Hec si ita sint: erit profectio nis in negatione etiam status.

℄ Ab breuiat hꝫ qōnes reducēdo puatiuas ad affirmatiuas. Circa qđ duo facit. qꝛ p̄ pponit qđ intēdit. 2° pbat ppositū. d. (manifestū est aūt. ꝛ in puatiua demrationes qm̄ stat siqdē in predicatiua). i. in affirmatiua (statur in vtrisq;) in vtrāq; ptē in sursū ꝛ deorsuꝫ. q. d. ꝙ si statur in affirmatiua in sursū ꝛ deorsum stabit in negatiua i sursū ꝛ deorsuꝫ. qđ declarat in terminis. d. (si autē ab vltimo) .i. ab infimo (in quo stat). i. vltra qđ nō est descensus (nō ꝯtingens nec in sursuꝫ in infinitū ire) ꝛ exponit se qd appellet vltimū in quo stat. d. (dico aūt). i. voco vltimū sn. (in quo stat qđ ipm̄ qđ qdem in nullo alio est). i. de nullo alio p̄dicat (sed in illo aliud). i. sed alia predicant ď ipso. q. d. ꝙ si est status in ascēdēdo ꝛ sn. si ēt est status in descēdēdo (vt nec a p̄). i. a supremo ꝛ vlī cādo sn. (in id in quo statur velut in vltimū) ꝛ particulare vt. s. sic pcedēdo nō sit abire in isinitū ꝛ exponit se qd appellet p̄m. d. (dico āt) .i. voco (p̄m qđ ipsuꝫ qdē sn. de alio p̄dicat. (sed de ipso) sn. (nihil aliud) dr̄ (si igit hoc erit). i. si erit status in affirmatiua ꝙ nō ꝯtigat in infinitū ire. nec in sursum nec in deorsum (ꝛ in negatiua stabit) sn. in sursum ꝛ in deorsum.

℄ Triplr. n. demrat nō eē. aūt. n. ī quo ē. c. b. omni inest. Sꝫ in quo ē. b. nulli īest. a. Ipsius qdē igit. b. c. Et semp alterius distātie necesse

Argir. est ire in imediata. p̄dicatiua. n. hec distantia. ℄ Tripliciter eniꝫ ondi negatiua ꝯclusio pōt. Et primo quidē hoc pacto cū b: cuilibet c: ꝛ a: nulli b: cōpetere sumit. b. c. Igitur ppositio: ac interuallū omnino minus si medio non vacet: i ea necessario reducet: que medio vacāt.

℄ Postq̄ pbs pposuit hāc veritatē ꝙ si est status i affirmatiua ꝙ est ēt in negatiua. In pte ista supponēdo statū in affirmatiua pbat statū in negatiua. Circa qđ tria fac. qꝛ pmo facit qđ dcm̄ est 2° remouet cauillationē quādā. 3° epilogat circa determinata. scđa ibi. (Manifestū aūt.) tertia ibi. (Quod quidē igit) Circa p̄m tria facit sm ꝙ priuatiua in triplici figura cōcludi pōt. pmo ergo ostēdit ꝙ in puatiua sit status put ꝯcludit per pmā figurā. 2° put ꝯcludit p secūdā. 3° put ꝯcludit per tertiam. secunda ibi. (Iter si. b.) tertia ibi. (Terti⁹ āt ē) Dicit ergo ꝙ. (triplr eni demrat nō eē). i. ppō negatiua. Dicit ergo pmo qūo tale nō esse. i. talis ppō negatiua ostēdat p primā figurā. Circa qđ duo facit. qꝛ pmo ex suppōne facta sit ꝙ in prima figura sit status quātū ad ppōnē affirmatiuā. 2° ex h̄ pbat ꝙ sit status quantū ad negatiuā ibi. (Si alterum.) Dicit ergo. ꝙ (aut. n.) sn. nō esse. a. in. c. (qꝛ in quo quideꝫ est. b. ꝯtingit). i. inesse omni. b. c. hec est minor. oē. c. est. b. (sed. a. inesse nulli in quo ē. b.). i. nulluꝫ. b. est. a. ecce maior. fiet ergo talis sill's in pma figura. nullum. b. est. a. oē c. est. b. ergo nulluꝫ. c. est. a. si ergo pmissas huius sill'i volumus reducere ad immediatas (ipsius qdem igit. b. c.) .i. ipsius minoris q̄ est affirmatiua (ꝛ semp alterius spacij). i. quātūcūq; accipiat esse alterius ꝛ alterius spacij .i. siue magni siue parui (necē est ire in imediata. p̄dicatiua. n. est hec distantia). q. d. ex quo suppositū est ꝙ in affirmatiuis itur in imediata. b. c. q̄lecūq; hēat spatiū siue magnū siue paruum ex quo affirmatiua est reducere ad

A imediata ꝛ ad aliqd in quo sit status. ℄ Notādū autem ꝙ si vellē pbare nullum. c. est. a. i. nullus hō est q̄titas ꝛ assumere p medio. b. ppō. b. c. posset esse magne distātie ꝛ parue. magne qdē si p. b. acciperet subā. parue vo si p. b acciperet animatū. nā nō est tanta distātia inter hominem ꝛ aiatū q̄ta est inter hoieꝫ ꝛ subaꝫ. attamē q̄tūcūq; accipiatur. b. c. minor alterius ꝛ alteri⁹ spacij ex quo affirmatiua est per suppositionem factam reducet ad ppositionem immediatam. ℄ Deinde cum dicit.

℄ Sed alteꝝ manifestū ꝙ si in alio non ē priori vt in. d. hoc indigebit in oi. b. eē. ꝛ si iteꝝ in aliquo ipso. d. priore non fuerit illud indigebit i oi. d. esse. Quare qm̄ in deorsum stat ꝛ in sursuꝫ stabit. ꝛ erit qđdā pricipiū i quo nō erit. a.

℄ Quippe cum id sit vt patet affirmatiuū. Al- Argir.
terū aūt interuallū: si medio nō vacet: ad id redigi poterit: qđ medio vacat: nam si a: non sine medio nō cōpetat ipsi b: tū aliqd erit: a quo plus ipsuꝫ q̄ a: b. remouet: qđ quidē cuilibꝫ cōpetere: b. oportet atq; illud sit. d. Rursus si interuallū a: d: nō vacat medio. Aliquid iteꝫ erit: a quo pri⁹ ipsuꝫ a: q̄ a: d: remouet. Atq; illud sit e: qđ qdē necesse est cuilibet cōpetere d. cū igit eius vie: qua superiora petūtur: finis sit atq; status: stabitur ꝛ hic tandem: eritq; aliqd sane primo cui nō cōpetit ipsum. a.

℄ Ondit quo mō reducat negatiua. vt qūo reducat. nullum. b. est. a. i. nullū aiatū est q̄titas. ideo ait. (Sed alterū). i. sed ppō altera. vtputa. negatiua. vꝫ. nullū. b. est. a. (manifestū est ꝙ si) sn. a. i. si q̄titas (si nō est in alio priori. vt in. d.). i. si q̄titas non est. i. remouet ab ipso. d. i. ab ipso corpore priusquā ab ipso. b. i. ab ipso inaiato (indigebit). i. oportebit (hoc). i. d. siue corpus (eē in omni. b.). i. omni inaiato (ꝛ si iterū) sn. a. i. q̄titas (non fuerit in alio priori ab ipso). i. si q̄titas remouebit pri⁹ ab alio. vtputa a suba priusq̄. a. d. i. priusq̄ a corpore (indigebit). i. oportebit sn. subaꝫ (eē in omni. d. quare qm̄ in deorsuꝫ stat ꝛ i sursū stabit). q. d. ꝙ si ē stat⁹ i sursuꝫ ꝙ ꝛ i deorsuꝫ. sn. i affirmatiuis. cū g̃ hoc mō negatiua reducat ad imediatā accipiēdo semp aliqd sn. sm ppōnē affirmatiuā si ē status in affirmatiuis. oꝫ ꝙ sit status i negatiuis. ꝛ qꝛ sic est (erit qđdā pn̄m). i. qđdā pmū (i quo nō erit). i. negabitur sup. a. i. quātitas. q. d. ꝙ erit dare aliqd a quo p̄ negabitur quātitas ꝛ ibi erit stat⁹. ℄ Notādū ꝙ si aliqd remo- B
uet ab aliquo. vtputa. si quātitas remouet ab homine. ꝛ si ex hoc formatur ppō negatiua mediata. hoc nō ē nisi qꝛ hō est in aliquo supiori. vtputa. in aiali in quo pus nō est quātitas. pus. n. nō est. i. pus remouet vel pus negat quātitas ab aiali q̄ ab homie. Rursus si adhuc ista nō ē immediata. nullū aial est q̄titas. hoc est qꝛ aliqd est supra aial a quo pus remouet q̄titas q̄ ab aiali. hoc g̃ mō mediata reducit ad imediata i negatiuis ascēdēdo sm lineaꝫ p̄dicamētalē in affirmatiuis. ꝛ qꝛ stat⁹ ē in affirmati-
uis oꝫ ꝙ sit status ꝛ i negatiuis. ℄ Notādū ēt ꝙ vltimuꝫ C
ꝛ infimū appellat illud in quo stat. nā ad sensuꝫ est notuꝫ aliq̄ eē idiuidua ꝛ de nūero singulariuꝫ q̄ de nullo subordinat iđ loq̄ns ď statu i deorsuꝫ q̄si de magis noto aitq; qm̄ i deorsum stat ꝛ in sursū stabit igit cū dcm̄ sit ꝙ mediata hoc mō reducit ad imediata in negatiuis. qꝛ sp accipitur sursuꝫ sm lineā p̄dicamētalē in affirmatiuis si statur sursuꝫ in affirmatiuis opꝫ deuenire ad imediatā in negatiuis. erit ergo pncipiū in quo nō erit. a. i. oꝫ dare aliqd in

quo pmū remouebit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Iterum si.b.quidem in omne.a.⁊ in.c.autē nullo.a.in.c.nullo erit.

Argu. ¶ Secūdo autem hoc ostēditur modo. Cū b: cuilibet quidē a: nulli vero c: cōpetere sumit: ⁊ hoc eni pacto a: nulli cōpetere concludetur.

¶ Ondit quō in negatiua sit status put cōcludit p secundam figuraz. Circa qd tria facit. qz pmo ondit quō negatiua bz ɔcludi p secūdam figurā. 2° declarat quod modis talis negatiua bz reduci ad immediata. 3° spāliter manifestat quō reducat ad imediata per secūdā figuraz. scda ibi. (Itez hec.) tertia ibi. (Secūdus autem. (Cōtinuetur aūt sic. Dcm̄ est quō ɔcludat negatiue negatiua per figurā pmā restat ergo dōm quō ɔcludat per secundā. iō ait (Itez si.b.qdē in omni.a.) hec est maior. vz. omne.a.est.b. (in nullo.c.) i.⁊.b.sit in nullo.c. hec est minor. s. nullū.c.est b. (erit) su. ɔclusum p scdam figuraz (.a.in nullo.c.) q.d. q si.b.mediū de.a.⁊ de.c.pdicet in premissis de vno affirmatiue ⁊ de alio negatiue ɔcludet p secundam figurā. nullum.c.est.a. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Iterū hoc si opz mōstrare manifestū est: qm̄ aut p sursuz modū mōstrabit aut p hunc aut per tertium. Primus quidē igit dictus est.

Argu. ¶ Si igit hoc oportet ostendere: aut per mediū superius dictū: aut per hūc vt patet: aut p tertiuz ostēdetur. At primus est dictus.

¶ Ostēdit quō propositio negatiua conclusa in secunda figura possit reduci ad immediata. d. q (itez si oporteat hoc demōstrare) reducēdo. s. ad imediata (manifestuz est q aut monstrabitur p sursum). i. p ea q dicta sunt sursum. i. p pmā figurā (aut p hanc). i. p scdam figurā. (aut p tertium). i. p tertiā figurā (pmus quidez modus dictus est) de 3° su. dicetur infra. Restat su. dicere de 2°. ¶ Notandū

D aūt q q negatiua ɔclusa in quacūq figura hoc mō reducitur ad imediata. qz si concludit negatiua. opz q concludat p aliquā negatiuā. tunc qreret de illa negatiua vtrū sit imediata vel nō q si nō. concludetur p aliam negatiuā. donec deueniatur ad imediata. verbi gratia. si fiat talis syll's in secūda figura vt ipse phs facit. omne.a.est.b. nullum.c.est.b. ergo nullum.c.est.a. hec negatiua nullū c.est.a. conclusa est per hanc negatiuam. nulluz.c.est.b. si ergo ista negatiua est immediata. nullū.c.est b. habetur intentum. sz si nō est jmediata ⁊ iterum opz demonstrare hoc. vz. q nullū.c.sit.b. vel hoc erit p primā figurā vel p scdaz. vel p tertiā. quō aūt fiat per primā dictum est. quō aūt p tertiā dicet infra. ɔsis est ergo dicere quo modo fiat per secundam. ¶ ¶ Deinde cū dicit.

¶ Secundus aūt demonstrabit. Sic aūt vtiq demonstrabit vt q.d.in.b. omni est. In.c. aūt nullo. Si necesse est aliquid esse in.b.⁊ iterum si hoc in.c. nō erit. Aliud vo i.d. q in.c. nō ē. Igit qm̄ esse sp in supiori stat stabit ⁊ non esse.

Argu. ¶ Per secūduz aūt hoc ostēdetur pacto sigs d: cuilibet quidē b: nulli vero c: cōpetere sumpserit: modo competat aliquid ipsi b: Quod si d: sine medio segregat a.c. bene est. Sin vero mediū cadit: necesse ē illud d: quidem cuilibet inesse nulli vero cōpetere c. Cū igit i affirmationib' cū supiora petūtur finis occurrat: ⁊ in negationibus itidē hic sese offert tandem.

¶ Declarat quō hoc fiat p secūdā figurā. nā si p.b. pbat a. nulli inesse.c. vtputa si p.b.i.si p aial qd iest oi.a.i.oi homini. ⁊ nulli.c.i. nulli qtitati. pbat q nullū.c.sit.a i. nulla qtitas sit hō vtputa. si fiat talis syll's. oē.a.est.b.i. ois hō est aial. nullū.c.est.b.i. nulla qtitas ē aial. ergo nullū c.est.a.i. nulla quātitas ē hō. hic ista negatiua. nulla quātitas ē hō. siue nullū.c.est.a. ɔclusa ē in scda figura p hāc nullū.c.est.b. siue nulla quātitas est aial. si itez hec. nulla quātitas ē aial. siue nullū.c.est.b. oz reduci ad imediata. p secūdā figurā opz accipere aligd. vtputa.d. qd isit oi.b. ⁊ nulli.c. vt puta animatū qd inest oi aiali ⁊ nulli qtitati fiet ergo talis syll's. oē aial est aiatū. nulla quātitas est aiata. g nulla qtitas ē aial. si aūt adhuc ista nō esset imediata. nulla qtitas ē aiata. accipiemus aligd supra aiatum qd inesset oi aiato ⁊ nulli qtitati. si g in affirmatiuis non est ire in infinitū i sursuz opz eē statū in scda figura si p talē figurā reducant negatiue. iō ait. q (scds āt mōstrabit. mōstrabit āt sic). q.d. q si p secūdā figurā isto mō mōstrat ⁊ isto mō rducet negatiua ad imediata (vt q d.). i. accipiendo.d. vtputa. aiatum quod (inest omni.b. in.c. autem nullo) su. est. i. qd iest omni aiali ⁊ nulli qtitati. ⁊ subdit (si nece est aligd eē in.b.). q.d. q hec nullū.c.est.b. non ē imediata nisi qz oz aligd eē i.b. nā.d.i. aiatū ē in.b.i. in aiali. ⁊ nō est in.c. i. in qtitate. qtitas.n. pus remouetur ab aiato q ab aiali. qz adhuc si ista non erit imediata. nulla qtitas est aiata. accipiet aligd supra. i. supra aiatū qd nō inerit.c.i. qtitati. iō ait (⁊ itez si h). i. si.d.i. si aiatum (non erit in.c. (.i. i qtitati su. imediate (aliō vo ē in.d.). i. supra aiatū (qd nō est in.c.). i. qd nō ɔpetit qtitate. ⁊ qz i sursuz nō est abire in infinitū: nece est stare. iō ait (igit qm̄ eē). i. qm̄ fm eē. i. fm affirmatiuā (semp stat in supiori stabit ⁊ non esse) i. stabit ⁊ negatiua. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Tertius autē est si.a.in.b. omni insit.c. vo i nullo sit.b. Non in omni sit.c. in quo est.a. Argu.

¶ Tertio hoc ostēdit pacto si a: quidē b: cuilibet competit: c vero nulli eidē inest: tūc eni cōcluditur: c: non cuilibet competere a.

¶ Ondit quō hoc fiat p tertiā figurā. Circa qd tria facit. qz primo format sill'm in hac figura. 2° ostendit quot modis ɔclusuz in hac figura possit reduci ad imediata. 3° facit reductionē ad imediata spālr p hanc figurā. scda ibi. (Itez aūt.) tertia ibi. (Si vo.) Dicit g q (terti' aūt est). i. 3° mō sit h vt cōcludat negatiua i tertia figura quod hoc mō sit (si.a.sit in oi.b.) hec est minor. omne.b.est.a. (.c. vo insit in nullo.b.) hec est maior. nullū.b.est.c. (nō in omni insit.c. in quo ē.a.) hec ē ɔcl'o. qddā.a. nō ē.c. dispositi' est .n.h sill's in tertia figura vbi oēs ɔnes sunt particulares. variat aūt maiorē ⁊ minorē extremitatē. ita q p.a. intelligit extremitatē minorē. ⁊ p.c. maiorē. alr.n. esset minor negatiua. ⁊ nihil seqret i tertia figura. ¶ Deinde cū dic.

¶ Itez autē hoc aut p supius dicta: aut similr demonstrabitur. illo tamen modo statur.

Argu. ¶ Et hoc igitur aut per antea dictos modos: aut p hūc tertium ostendetur. At per illos vt ostēdimus statur.

¶ Ondit quod modis possit fieri talis reductio ad immediata. d. (Itez aūt hoc). vz. nullū.b.ē.c. si nō sit imediata ⁊ debeat reduci ad imediata (aut hoc erit p superius dicta). i. p pmā ⁊ secundā figurā (aut demrabit silr). i. per tertiā figuram. appellat.n. hoc demrari silr. qz fiat hec reductio ⁊ hec demratio eo mō quo facta ē ɔcl'o. ⁊ qz fcā ē p tertiā figurā. iō tunc fiet h silr qn̄ fiet p tertiā figuram.

⁊ subdit

e subdit. q (tñ illo mõ) .i. p pmã e scdam figurã (statur) q.d. q ondsum est quõ fit status in reducẽdo negatiuã illo mõ .i. p pmã e secundã figuram. restat ergo solum dicere
A quo fit status si fiat reductio p tertiã. ¶ Notãdũ autẽ q reducere ppõnẽ mediatã ad imediatã non est facere nisi q ppõ mediata fit imediata. sed hoc est semp pcedere in ppõnib⁹ donec in pmissis accipiat ppõ imediata. cũ g factus fuerit talis sill's in tertia figura. nullũ .b. ẽ .c. oẽ .b. est .a. g qddã .a. nõ est .c. si ista pclo pclusa ẽ p ppõnẽ imediatã habetur intẽtũ. q si nõ. tũc nullũ .b. ẽ .c. q fuit pmissa negatiua. iterũ opz sillogizare donec deueniat ad imediata. qõ qualiter fiat p primã e secundaz dcm̃ est. Restat ergo dicere quõ fiat per tertiam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si vero sic est accipiat iterũ .b. in .e. eẽ in quo .c. non in omni .e. e hoc iterũ simlr: qm̃ autem concessum est stare e in deorsum manifestum est q stabit e in .c. qõ non est.

Argir. ¶ Per hũc aũt ostẽdet. Si b: qdẽ sumet cuilibet cõpetere d: ipm vero c: nulli eidem inesse. Atqz d: rursus cuilibet inesse e: ipz vero c. nulli eidẽ cõpetere cũ igit suppositũ sit versus ẽt infera predicationis affirmatiue statũ ac vltimũ eẽ: pz ipsius ẽt c: pdicationẽ negatiuã stare: tandẽ e non in infinitum procedere.

¶ Ondit quõ fiat talis reductio p tertiã. d. (si vo sic ẽ) vz. q opz facẽ talẽ reductionẽ p tertiã figurã. q.d. si hec. nullũ .b. ẽ .c. nõ fuit imediata e opz eã psillogizare i tertia figura accipiet sp aliqd sub .b. qõ remoueat a .c. e qz nõ est
A in deorsuz abire in infinitũ. opz aliqñ stare. iõ ait. q (accipe .b. in .e. e.) .i. accipiet mediũ .e. qõ sit sub .b. e cui insit .b. (ẽ quo) sc. ẽ (.c. nõ ẽ oi) .i. a q .c. remouet vlr (e B iterũ simlr) .i. iterũ sub .b. accipiat aliud qõ remoueat .a. c. (qm̃ aũt cõcessuz ẽ stare i deorsum. mãifestũ ẽ q stabit i. c. qõ nõ ẽ in e.) .i. totiẽs accipiet .e. sub .e. mediũ sub medio. donec deueniat ad aliqd in q sit status sub quo nõ vlteri⁹ sit accipe aliqd a q remoueat .c. ¶ Dubitaret forte aliqs de reductionib⁹ phi. e p pt dubitari qz reducit magis pticulares ad magis vles e isto mõ dicẽ eẽ statũ tã in p⁹ qz in scda figura. qz nõ ẽ abire in infinitũ in sursuz. sz pstat q in demfationib⁹ e maxie in demfatiõe potissima dcs termi sunt cõ
B uertibiles. supuacuũ ẽ g demfatorẽ laborare ad pbãdũ eẽ statutũ in sursuz. ¶ Dõm q in demfationẽ ingrediuntur duo gña pncipiorũ. vnũ fm subaz. aliud fm vtutẽ. pncipia .n. ppria e pũertibilia: cuiusmodi sunt diffõnes dicẽtes pp qd passionis igrediunt demfatiões fm subaz. pncipia vo cõia vt cões ai pceptiões q vocam⁹ dignitates igrediunt fm virtutẽ. nisi g eẽt deuenire ad ista: e nisi eẽt pncipia ppa resoluere in ista nihil ptingeret scire. sicut nihil ptingeret demfare. hõ aũt cões animi sunt pceptiões ex supmis pdicabilib⁹. puta ex ente: e ex ptib⁹ entis. naz h pn̄m. de qlibet ptingit eẽ vl non eẽ. sumit ex ipso ente. si ab eqlibus eqlia demas. sumit a quãtitate q ẽ pars entis. dicere g q nõ sit stat⁹ in pdicatio e nõ sit deuenire ad supma pdicabilia ẽ negare cões ai pceptiões. e p pñs est negare sciẽtiã e demfationẽ. necessariũ g fuit pho pbare statũ in pdicatis ne ptingeret ponere pcessuz in infinitũ. e p pñs ne ptingeret negare q nõ eẽt deuenire ad ppositiões pmas e imediatas cuiusmodi sunt cões animi cõceptiones e dignitates. tales .n. ppõnes p anthonomasiaz sunt pme e imediate. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliquis
C de eo qõ in pcedẽtibus dicebat. vz. q tales reductiones nõ hñt locũ in pũertibilibus. vl .n. q demfator potissime de cõuertibilibus se debeat intromittere. ¶ Dõm q posterioristã dat artẽ demfandi. spãles aũt scie ppe demfant docet .n. posterioristã q demfatio dz eẽ ex pũertibilib⁹. scie tñ spãles demfant e ad demfandũ accipiũt illa pũertibilia. in libro g posteriorũ nõ tradit scia. sz modus sciendi. nõ spectat g ad posterioristã psiderare ppa cuiuslibet discipline fm subaz. sz solũ spectat ad ipsuz tradere hanc artẽ gñalẽ q qlibet disciplina dz ex pprijs demfare e sic spectat ad posterioristã tradere hãc artẽ gñalẽ q qlibet disciplina dz ex pprijs demfare. ita spectabat ad posterioristã tradere hãc artẽ gñalẽ q pn̄ ppa sunt in cõia resoluẽda: imo qz logica magis ẽ d qbusdã cõib⁹ qz de pprijs potissime spectat ad logicã pbare statũ q sit deuenire ad qdã cõia siue ad quasdã ppões gñales q sũt prime e imediate: vltra qs nõ est pcedere. e qz talis reductio nõ fit p pũertibilia. iõ talẽ reductionẽ dicit nõ hẽ lo
D cũ in pũertibilib⁹. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. vtruz in pũertibilib⁹ habeãt aliquo mõ locum talis reductio. ¶ Dõm q qztũ ad psens spectat duplex est ordo in reb⁹ pdicatiõis e fz cãlitat]. e vtrũqz ordinez est repire sub. e supra pũersionẽ e equalitatẽ in pdicabilib⁹ .n. est repire sub e supra. quia spẽs est sub genere e gen⁹ supra spẽz. ẽ ẽt ibi repire pũertẽtiã e eqlitatẽ. qz diffinitio equat diffinito e cũ ipso cõuertit: sicut ẽt in ordine cãlitatis causa super cãta. qõ ergo est p se cã alicui⁹ illud est supra ipm in talibus aũt causis e cãtis veritatẽ hz qõ dicit Dionysi⁹ in d di. no. q nõ recipim⁹ cõuersionẽ. si ergo accipiãt cãe p se nõ erit ibi cõuersio. interpositio .n. terre ita est cã quare sit eclipsis q nõ econtra. si accipiant cãe p accñs. vt puta si accideret q oẽ albũ est musicũ. e ecõtra: quereret cã musici: e assignare albũ hic esset cõuertẽtia. qz eq bñ musicũ assignaret causa albi. sicut ecõuerso. fm autẽ vtrũqz ordinẽ est status. nã in ordine pdicabiliũ est deuenire ad aliqd qõ nõ vlterius reducit in aliqd pdicabile in ordine autẽ cãlitatis fm qõlibet gen⁹ est dare aliquid pmũ in illo genere. fm aũt vtrũqz ordinẽ pcedit ad immediata. vt fm ordinẽ pdicabiliũ pcedit ad imediata q ingrediunt demfationẽ fz virtutẽ fz ordinẽ cãlitatis ad immediata q ingrediunt demfationẽ fm subaz. vt si hec passio inest subiecto mediãte alia passione. e alia passio mediãte alia passione est deuenire ad aliqz passionẽ que immediate egredit a subo. ppõ ergo facta ex tali passione subiecto poterit esse premissa in sill'o demfatiuo. sz fz q hui⁹ nõ erit pcl'o. q si cõcluderet talis passio fm q huius hoc eẽt solũ fm diffinitionẽ subiecti. qz mã subiecta cũ forma q sunt pncipia subi sunt cã oiuz accidẽtiũ q sũt in ea. diffinitio ergo subiecti q aggregat in se principia subi. dices q poterit esse mediũ ad pbãdũ talẽ passionẽ sz diffinitio subiecti nõ est cã altera a subo. demfatiuo aũt debet esse per cãm alterã a subiecto e ab eo qõ predicat de subiecto. vt si hñe tres pbat d triãgulo p hñe angulũ. oz q hñe ãgulũ sit quid alterũ ab vtroqz. dicam⁹ ergo q prima passio fm q hui⁹ ẽ indemfabilis de subiecto. vtrũ aut possit aliquo mõ demfari. declarabit cũ disputabit de medio demfationis. nunc aũt scire sufficiat q cõuertibilia fm q cõuertibilia nõ sunt vtilia ad reducẽduz propositiones mediatas ad immediatas. vt cõuertibilia fz pdicationẽ nõ sũt vtilia vt reductio imediata. vt pncipia q sumunt ex ordine pdicabiliũ. cõuertibilia aũt fm cãlitatẽ cuiusmodi sũt cãe p accñs q eque e icõuertibilr sũt cãe sibiinuicẽ nõ sunt vtilia vt fiat reductio i pmas per se passiones ex qb⁹ sunt ppositiões aliquo mõ pme e ime
E diate. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs de eo qõ dcm̃ ẽ de reductionẽ imediatã p tertiã figurã. nã talis reductio nõ est p accipe supra: sed p accipe sub: fz quẽ modũ itur non ad imediata sed ad mediata. vt puta si fiat e varientur termini. ita q .c. ponit maior extrẽitas .e. a. minor ar

guat ergo nullū.b.est.c.i.nullū corp⁹ est icorporeū.oē b.est.a.i.oē corp⁹ est subā.ergo qōdā.a.nō est.c.i.qdā subā nō ē incorpea.hec āt negatiua 9clō 9clusa ē p negatiuā pmissaȝ hāc.nullū.b.ē.c.i.nullū corp⁹ est icorporeū.si ergo iteȝ obe/ret h sillogiȝari p tertiā figurā oporteret ꝙ acciperet aliqd sub.b.a.quo remoueret.c.vtputa.e.ꝛ.p.e.intelligat aial qō est sub.b.i.sub corpe.ꝛ remouet.a.c.i.ab icorporeo. ℭ Formabit ergo sic sill'o.nullū.e.est.c.i.nullū aial est incorporeū.oē.e.est.b.i.oē aial est corp⁹.ergo qōdā.b.non est.c.i.qōdā corp⁹ nō est icorporeū.ꝙ si adhuc vellem⁹ vlterius pcedere acciperem⁹ aliqd sub.e.i.sub aiali.vtputa.hoieȝ q ēt itelligat p.e.ita ꝙ sit.e.sub.e.nō est aūt abire in ifinitū.stabit ergo i aliq.e.i.in aliquo accepto sub medio cui nō inerit.c.sȝ 9stat ꝙ sic pcedēdo nō imus ad imediata i sed ad mediata.nā hec est magis imediata.corp⁹ nō est icorporeū qȝ h fuit accepta sub.vȝ aial nō ē icorporeū.ꝛ h.aial nō ē icorporeū nō ē ita mediata sic q fuit accepta sub.vt hō

f nō ē incorpore⁹:vñ ꝙ ph's teneat ordinē 9riū. ℭ Dōȝ ꝙ imediatū est idē qō pn^m.imediatū.n.supra habitū est primū ꝛ imediatū idē dico.primū aūt dupl'r 9tingit accipi.vel fm supremū in descēdēdo.ꝛ ista sunt simpl'r pma.qꝛ nō est medium.p qō possint pbari cū sint simpl'r imediata.Alio⁹ accipit pmū in infinito ꝛ fm ascēsum.vt illud a quo pmo incipit ascēsus.p pmā ergo ꝛ scōaȝ fit resolutio ad prima ꝛ imediata.i.ad suprema a qbus icipit descensus.p tertiā aūt figurā fit resolutio ad prima ꝛ immediata.i.ad infima q p accipimus in ascēdendo.equocat ergo ibi de immediato.nec vacat hoc a pposito.qꝛ expedit secundū omnem processum tam secundum superius qȝ secunduȝ inferius venari statum. ℭ Deinde cum dicit

g ℭ Mānifestū āt ē qm̄ ꝛ si nō vna via demrēt:sȝ oīb⁹ aliqn̄ qdē ex pma figura:aliqn̄ vo ex scōa aut tertia:qm̄ ꝛ sic stabit.finite.n.sūt vie.Finita āt finite multotiēs sūpta finiri necesse est oia.

Argu. ℭ Perspicuū aūt ē:ꝛ si nō vna via sȝ vniuersis ostēdit:nūc p primā nūc p scōaȝ:nūc p tertiā figurā:vt patuit hoc ēt pacto stare:ac finē ipsi⁹ esse:he nāqȝ finite:ea vero que sunt finita finities:necesse ē vniuersa eē finita.

ℭ Remouet qȝdā cauillationē possēt oriri ex dictis.Diceret forte aliqs ꝙ si 9cludat aliqua ppō in aliq figura ꝙ nō ibit ad infinituȝ fm illā figurā.si 9cludatur negatiua in pma figura:si psillogiȝaret oībus modis:qbus pōt psillogiȝari in illa figura.nō ibit in infinitū.sȝ fiat talis psillogiȝatio oībus modis qbus pōt fieri in qlibet figura.diceret aduersarius ꝙ tales psillogiȝatiōes erūt ifinite.sed hoc est ridiculū dicere.qꝛ cū finite sint figure ꝛ finite sint psillogiȝatiōes in qlibet figura fiēt plures tales psillogiȝatiōes p oēs figuras qȝ p vnā tm̄.nō tm̄ poterūt esse infinite.qꝛ finitū finities sumptū ipossibile ē ꝙ faciat infinitū.iō ait ꝙ(manifestū est aūt qm̄ si nō vna via demrat:sed oībus)ita ꝙ p oēs figuras fiāt tales reductiōes ꝛ psillogiȝatiōes vt(aliqn̄ qdē fiāt ex pma figura aliqn̄ qdē ex secūda vel tertia.manifestū est qm̄ sic stabit.finite aūt sunt vie.)ideo subdit ꝙ(finite aut finita multotiens)i.aliq tiēs nō finities(sumpta.necesse est omnia finiri)idest omnia esse finita. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Quoniam quidē igitur in priuatione siquidem ꝛ in esse statur manifestum est.

Argu. ℭ Patet igit in negatione statum ac fineȝ eē:si in affirmationibus statur.

ℭ Epilogat circa determinata.d.(ꝙ qdē igit stant in priuatione).i.in negatione.(si quidē stat ꝛ in esse.).i.i affirmatione(manifestum est)sup.ex dictis supra.

ℭ Sed ꝙ in illis logice aliqd quideȝ speculent hoc manifestū fit. In his qdem igit q in eo ꝙ qd est predicant patens ē.si.n.est diffinire aut si notū ē ꝙ qd erat eē.ifinita autē nō ē transire. Necesse ē ergo finiri in eo ꝙ qd ē predicantia. te.c.35

Argu. ℭ At idipsum ꝛ illis ita eē patebit:si pmū disserēdi mō deīde resolutiue id 9tēplabimur. In his itaqȝ veꝛ id eē pȝ:q de diffiniēdis reb⁹ dr̄r earūdēqȝ diffinitionē ingrediuntur.

ℭ Postqȝ ph's abbreuiauit qōnes ꝛ reduxit pnatiuas ad affirmatiuas.ꝛ media ad extrema. In pte ista psequit d itento.vȝ.ꝙ fm ascēsuȝ ad extremū sursum.ꝛ fm descensuȝ ad extremū deorsuȝ nō fit in ifinitū ire. Circa qō duo facit.qꝛ pmo ad hoc ostendēdum adducit rōnes magis cōes ꝛ logicas.2⁰ magis pphas.ibi.(Analetice aūt.) Circa p^m duo facit qꝛ pmo pbat hoc spāl'r de pdicatis subalib⁹ 2⁰ gn̄al'r de predicatis oībus ibi.(Uñ autem vel cōiter.) Dic ergo.(Sȝ ꝙ q).i.ꝙ aliq(speculāt logice).i.p rōnes logicas ꝛ cōes(i illis).i.in extremis ꝙ su.i talib⁹ nō fit abire in infinitū(hoc manifestū fit)su.ex dictis.ꝛ pmo in pdicatis subalib⁹.iō ꝙ(in his qdē igit q in eo qō qd pdicant.patēs est)su.ꝙ talia extrema vt ire a sursum in deorsum.vel ecōuerso nō est abire in ifinitū.cuius rō ē nā(si.n.est).i.si 9tingit(diffinire)su.aliqd(aut si notuȝ est ꝙ aliquid erat esse).i.ꝙ ē dare diffōneȝ alicui⁹(infinita aūt non est trāsire.)vñ qꝛ sic ē)pdicātia i eo qō qd est).i.diffinientia ꝛ pdicata subalia(necē ē finiri).i.finita eē. ℭ Notanduȝ aūt vim rōnis h⁹ in hoc consistere.ꝙ si pdicata subalia ꝛ diffiniētia irēt in ifinitū.qꝛ ipossē ē infinita ptrāsire nihil eēt diffinibile.cū ergo aliqd sit diffinibile:ꝛ cū notū sit ꝙ sit aliqd diffinibile.ꝛ ꝙ aliqd ē qō hȝ ꝙ qd erat eē.i.diffōnē notū oȝ esse ꝙ ipossē ē talia ifinita eē. ℭ Dubitaret forte aliqs.vñ notū sit ꝙ sit aliqd diffinibile. ℭ Dōȝ ꝙ ex hoc est aliqd diffinibile ex eo ꝙ est aliqd actu in aliq spē.vñ dr̄ in 2⁰ phy.ꝙ dū aliqd est in potētia pusqȝ accipiat spēȝ fȝ rōnē nō dicimus eē tale vel tale:sȝ cū ē in actu tunc diffiniētes illud dicimus ꝙ ē os vel ꝙ ē caro. Si ergo notū ē ꝙ entia sunt id qō sunt.ꝛ ꝙ sunt in aliq spē notū oȝ esse ꝙ est aliqd diffinibile.diffinitio aūt aggregat totuȝ.vñ si hec est diffinitio hois.ꝙ ē aial bipes.ꝛ iteꝛ aial diffinit.ꝙ est subā aiata sensibilis diffinitio hois totum 9gregat erit ergo hō subā aiata sensibilis bipes.si.n.aial ponit i diffinitione hois.ꝛ aial ē qd diffinibile.ignota erit diffinitio hois si sit ignota diffinitio aialis.nō erit ergo nota diffinitio alicuius.nisi sint nota diffiniētia:diffinientia aūt nota eē non possunt si sint diffinibilia.nisi sciātur eoꝛ diffinitiones.si ergo predicata subalia in infinitum:oportebit infinita cōgregare.hoc autem est impossē.hoc ergo posito.nihil erit diffinibile. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Uniuersaliter autem sic dicimus.

ℭ Uniuersaliter aūt dicamus hoc pacto. Argu.

ℭ Ostēdit hoc vl'iter in oībus pdicatis ꝙ nō fit abire i infinitum. Circa qō duo facit.qꝛ pmo pponit qō intendit.2⁰ exeqtur de intēto.ibi.(Est.n.veꝛ.) Cōtinuet autem sic.nō solum in predicatis substantialibus(autem)p sȝ(sȝ vl'e).i.vl'iter in oībus predicatis(sic dicimus)ꝙ su.non itur in talibus in infinitum. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Est.n.vere dicere albū ambulare ꝛ magnuȝ illud lignū eē ꝛ iteꝛ lignū magnū esse ꝛ hoiem ambulare.Alteꝛ igit ē dīe sic aut illo modo.

ℭ Cum

Argir. ¶ Fit enim vt vere dicatur cum album ambulare: ⁊ magnum illud dicitur esse lignum. Et rursus lignum magnum esse: ac hominē ambulare. At differt hoc: ⁊ illo dicere modo.

¶ Exequit̄ de intēto. Circa ꝙ duo facit. q2 primo p̄mittit quedā p̄ambula nec̄ia ad propositū. 2° ꝓbat esse statū in oibus p̄dicatis. ibi (Aut.n. sicut substantia.) Propter p̄mum sciēdū est. ꝙ si aliqua requirunt̄ nec̄ia ad ꝓbandū statū i predicatis. vel h̄ est rōne p̄dicatoꝝ accn̄taliū ꝓut talia p̄dicata ꝯparant̄ adinuicē. vel rōne p̄dicatoꝝ subaliū ꝓut talia p̄dicant̄ ad accn̄talia. vel rōne p̄dicatoꝝ oium. Primo ḡ premittit q̄dā de predicatis accn̄talibus 2° de predicatis s̄balib⁹. 3° de predicatis oibus. scḋa ibi. (Quare aūt in q̄d) tertia ibi. (Amplius si non h̄.) Circa p̄mū duo facit. q2 p̄mo distinguit tres modos predicationis accn̄talis. ⁊ dic̄ illos modos eē adinicē alteros. scḋo d̄terminat de vnoquoq3 illoꝝ moꝝ. ibi. (Cū enim album) tres.n. modi predicatiōis accn̄talis sunt: q2 vel predicat̄ accn̄s de accn̄te. vt albū ambulat. vel s̄ba de accn̄te vt magnū est lignū. vel accn̄s de s̄ba vt lignū est magnuz. vel hō ambulat. Jō ait ꝙ. (est.n. veꝝ dicere albū ambulare) ecce accn̄s d̄ accn̄te (⁊ magnū aliqḋ lignū eē) ecce s̄ba de accn̄te (⁊ iteꝝ lignū ē magnū. ⁊ hoiez ambulare) ecce accn̄s de s̄ba. Et subdit ꝙ) igit̄ sic dr̄e. aut illo mō ē alterum). i. diuersuz. q.d. ꝙ isti mōi accn̄tales adinuicē dr̄nt

A ¶ Notandū aūt ꝙ cū posuisset tres modos predicationū accn̄taliū innuit eē duos modos cū dixit ꝙ dr̄e h̄ mō ē alteꝝ ab illo. nā p̄mi duo modi icidunt quodāmō in vnū modū. vz. i predicationē idirectam. nā ꝙ accn̄s subijcit̄ accn̄ti. vel ꝙ accn̄s subijciat̄ s̄be. sp̄ ē idirecta p̄dicatio ⁊ talib⁹ p̄dicatiōib⁹ nō vtit̄ demr̄ator. cū ḡ aut accn̄s p̄dicat̄ de s̄ba vel de s̄bo. tūc ē p̄dicatio directa. Jō ꝯ duos p̄mos modos. vz. ꝯ albū ambulare. ⁊ ꝯ magnū eē lignū diuisit tertiū modū q̄si s̄m modū. d. ꝙ ⁊ iteꝝ dicimus lignū eē albū magnū ⁊ hoiem ambulare. vbi accn̄s p̄dicatur de s̄ba vel de s̄bo.

B ¶ Dubitaret forte aliquis. vtrū verum sit ꝙ sp̄ predicatio sit indebita ⁊ indirecta q̄n accn̄s subijcit̄ siue subijciat̄ accn̄ti siue s̄be. ⁊ vtrū veꝝ sit ꝙ tali p̄dicatione nō vtit̄ demr̄ator. Et vr̄ ꝙ nō: q2 tūc geometria nō diceret lineā esse curuā nec triāgulū h̄re tres cuz linea sit accn̄s ⁊ triāgulus accn̄s.

C ¶ Dōm ꝙ cū dicim⁹ indirectas eē p̄dicatiōes nō solū q̄n accn̄s subijcit̄ s̄be. s3 ēt q̄n subijcit̄ accn̄ti. intelligēdū ē de accn̄tib⁹ illis q̄ non s̄m se sed p̄ aliqd alteꝝ subijciūtur accn̄tib⁹ alijs vt si dicat̄ albū ambulare. albū.n. s̄m se nō subijcit̄ ambulationi. s3 hoc ē p̄ aliqd alteꝝ. vt q2 albedo accidit hoi vel eq̄ cui cōpetit ambulare. nō aūt hoc intelligendū ē de his q̄ subijcit̄ ꝓprietatibus suis sicut triāgulus p̄ se cōparat̄ ad h̄re tres ⁊ linea ad rectitudinē vel ad curuitatē.

D ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs q̄ño differant isti tres modi p̄ accn̄s. ¶ Dōm ꝙ cū accn̄s p̄dicat̄ de accn̄te ibi cōcurrit triplex modus p̄ accn̄s. cū s̄ba de accn̄te duplex: ⁊ cum accidens de s̄ba vn⁹. Nā cū accn̄s subijcit̄ accn̄ti: vtputa albū ambulat ibi est tria cōsiderari. accn̄s s̄bm ⁊ accn̄s ⁊ illud rōne cuius subijcit̄. vt albū ē ibi s̄bm. ambulare p̄dicatū. ⁊ sor. vel hō qḋ ibi intelligit̄ ē illud alteꝝ cui rōne cuius hoc de illo p̄dicat̄ s̄m h̄ est ibi h̄itudo p̄ accn̄s. Nā sor. p̄ accn̄s cōparat̄ ad albū. ⁊ albū p̄ accn̄s cōparat̄ ad ambulationē. ⁊ sor. p̄ accn̄s cōpat̄ ad ambulationez. sed si s̄ba p̄dicat̄ de accn̄te vt si dicat̄ album est homo ad huc est ibi considerare tria. sed s̄m illa tria nō sunt ibi nisi duo modi p̄ accn̄s. est.n. in h̄ locutione cōsiderare albū qḋ subijcit̄. ⁊ hoiem q̄ predicat̄. ⁊ sor. rōne cuius hō d̄ albo p̄dicat̄. s3 s̄m ista tria ē ibi duplex modus p̄ accn̄s. Nam sor. accn̄talr̄ cōparat̄ ad album ⁊ albū accidentaliter ad hoiem. sor. tamē est eēntialr̄ homo. cū vō accn̄s predicat̄ de substātia. vt si dicat̄ hō est albus. ibi non est nisi duo cōsiderari. ⁊ s̄m illa duo ē vna habitudo per accidens est.n. ibi ꝯsiderare hoiem q̄ subijcit̄ ⁊ album qḋ predicat̄. ⁊ si dicat̄ ꝙ est etiam ibi tertiū. vz. sor. cui inest albedo. vt si dicat̄ ꝙ hō n̄ ē alb⁹ nisi q2 sor. ē alb⁹. dicēdū ꝙ hic s̄oi. nō facit eēntialr̄ tertiū q2 est eēntialr̄ hō duo ḡ est ibi cōsiderari hoiem s̄bm. ⁊ albū predicatū. ⁊ s̄m illa duo est vna habitudo per accidens. q2 vnum ad aliud accidentaliter comparatur. ¶ Deinde cuz dicit.

¶ Cum enim albū quidē esse dico lignū: tunc dico qḋ cui accidit albuz esse lignū est. sed nō quod subiectum ligno album sit. Et nāq3 neque quod album est. neq3 quod vere album aliquid factum est lignum quare non est hoc s̄m se sed aut secundum accidens.

¶ Nam cum album dico esse lignum: tunc lignum id esse dico: cui accidit vt sit albuz: s3 nō album esse subiectum ipsius ligni. Non enim aut album simpliciter erat: aut aliquod album deinde factum est lignum. Quare nō dicitur hoc pacto nisi per accidens. Argir.

¶ Exequit̄ de dibus h̄is modis. Circa qḋ tria facit q2 p̄mo exequit̄ q̄ño s̄ba p̄dicat̄ de accn̄te. 2° quomō accn̄s d̄ s̄ba tertio q̄ño accn̄s de accn̄te. scḋa ibi. (Cuz vero dico) tertia ibi. (Cum musicū) Dicit ergo (Cum.n. album qdē dico esse lignum tunc dico ꝙ cui accidit album esse est lignū s3 nō ꝙ s̄bm ligno albū sit) q.d. ꝙ album p̄ se non subijcit̄ ligno. s3 alicui accidit eē qḋ p̄ se subijcit̄ ligno. ⁊ subdit q̄re p̄ se albū non potest eē s̄bm ligno. d. (⁊ nāq3 neq3 quidē cū albū sit) s̄u. vere est lignū neq3 qḋ est albuz aliqd vere factū ē lignū. q̄re nō est vniuersale s̄up. vere p̄dicari lignū de albo (sed aliquid s̄m accn̄s)

E ¶ Notandū aūt ꝙ aliqd v̄e subijcit̄ alicui dupl̄r. vel q2 vere est illḋ ⁊ sic est predicatio eēntialis: vt hō subijcit̄ aiali. q2 v̄e est aial ⁊ eēntialr̄ aial ē sor. hoi ⁊ q2 ē eēntialr̄ hō aut h̄ ē nō ꝙ sit v̄e eēntialr̄: s3 q2 est factū illud sicut s̄bm subijcit̄ accidenti in s̄bo sit accn̄s neutro aūt istorum modorum album subijcitur ligno q2 nec est eēntialr̄ lignū nec i albo sit lignū: imo ecōtrario in ligno albū. ¶ Deinde cū dicit

¶ Cum vō lignū album eē dico nō ꝙ alteꝝ aliqḋ sit albū. Illi autē accidit lignum est. Argir.

¶ Cum aūt lignū album esse: tunc nō dico aliqd aliḋ albū eē. Atq3 illi vt sit lignū accidere.

¶ Ondit q̄ño accn̄s p̄dicatur de substantia vel de s̄bo dicens (cū vero dico lignū esse albū non ꝙ aliquid alterum sit album ⁊ illi accidit lignū (. q.d. ꝙ lignū subijcit̄ albo nō p̄ aliquid aliud eēntialr̄ a ligno. album vero subijcit̄ ligno p̄ aliqd aliud eēntialiter ab albo vt p̄ aliqḋ particulare lignū. sed lignū non subijcit̄ albo p̄ aliquid aliud essentialiter a ligno. ¶ Deinde cuz dicit.

¶ Ut cum musicū albū eē dico. tūc eni q̄m hō est alb⁹ cui accidit musicū eē dico. S3 lignū est s̄bm qḋ vere factum est albū nō qḋ aliud alterum q̄3 qḋ vere ē lignū aut lignū aliquod.

¶ Ueluti cum dico musicum albuz esse: tunc enim hominem cum album esse dico: cui accidit vt musicus sit: sed lignum esse subiectum quod quidem nihil aliud erat: q̄3 aut absolute lignū: aut aliqḋ lignuz: deinde factū ē albū. Argir.

¶ Ondit quō accñs p̄dicat̄ d̄ accñte. circa qd̄ tria facit. q2 p̄ ondit quō accñs p̄dicat̄ de accñte. 2° resumit quō accidēs p̄dicat̄ de subo. 3° declarat iter hos tres modos q's sit rect⁹ p̄dicatiōis mod⁹. 2° ibi (Sz cū lignū.) 3° ibi. (Si ḡ opz.) Dicit ḡ (vt cū musicū albū eē dico tunc). su. subm subijcit̄. sup. p accñs rōne ei⁹ cui accidit musica. Unde ait q̄. (tunc eni dico musicū albū. qm̄ hō est alb⁹ cui accidit eē musicū). q. d. q̄ talia v̄ificant̄ q̄ accñs p̄dicet̄ de accñte. q2 ambo insūt eidē subo vt albū p̄dicat̄ de musico. q2 vtrūq3 accidit homini. Resumit aūt quō accñs p̄dicat̄ de subo vel de suba q2 h̄ nō est rōne alteri⁹: s3 rōne sui ipsius. Jō ait (q̄ si lignū ē subm) su. albi. q2 (q̄ v̄e subm factū nō ē q̄ aliqd alteꝝ q̄3 qd̄ v̄e est. est lignū aut lignu3 aliud). q. d. q̄ si lignū subijcit̄ albo hoc non est q̄ sit factū album aliud q̄3 lignū. nā aliqd̄ lignū nō ē aliud eēntialiter q̄3 lignū. ¶ Notādū aūt q̄ in h̄ ph̄s rn̄det tacite obie
F ctioni. Nā ne aliqs obijceret q̄ lignū ē albu3. q2 aliqd̄ lignū ē albū. iō ait ph̄s q̄ vere lignū ē albū aut aliquod lignu3 oans p hoc intelligere q̄ aliquod lignum nō ē aliđ eēntialiter q̄ lignū. quare si lignū subijcit̄ albo q2 aliqd̄ lignum ē albū nō pp hoc dici dz q̄ lignū subijciat̄ albo p aliqd aliud. Nā vtrūm est qd̄dam lignū non est aliqd aliud eēntialiter a ligno. ¶ Deinde cu3 dicit.

¶ Si igitur oportet nomina ponere sit sic dicere predicari. Sed illo modo aut nequaq̄3 predicari aut predicari quidem non simplr̄ est s3 aut ƀm accidens predicari.

Argir. ¶ Quod si oporteat nomina ponere: hoc quidem dicere pacto sit predicare. illo autē pacto aut nullo pacto p̄dicar̄: aut absolute: s3 p accidens predicare dicatur.

¶ Declarat inter hos tres modos q's sit rect⁹ mod⁹ p̄dicationis. Circa qd̄ tria facit. q2 p̄ facit qd̄ dcm̄ est scd̄o ex his dixerat ondit q̄ sub3 sp oz subijci z accidēs p̄dicari. 3° q̄ dixerat adaptat ad ꝑpositū. 2° ibi. (ē aūt tāq̄3.) 3° ibi. (Subijciat̄ igit̄.) Dicit ḡ. (Si ḡ oz noia ipone) su. ƀm p̄dicatiōes ꝓp̄as vt noiemus illas eē p̄dicatiōes q̄ sūt p̄dicationes recte z ꝓp̄e (sit sic dicē p̄dicari). i. hoc mō dicamus fieri debē p̄dicationē qn̄ sbm vel qn̄ suba subijcit̄. sed illo mō). v3. qn̄ subijcit̄ accñs vt qn̄ p̄dicat̄ accñs de accñte vel suba de accñte (aut nequaq̄3 est) sup. ꝓp̄e (p̄dicari. aut est quidē nō simplr̄ p̄dicari. sed p̄dicari ƀm qd) accidit. n. accñti z extraneū est ab ipso q̄ subijciat̄. Na3 accidit albo q̄ subijciat̄ musico vel homini. q2 hoc nō eē ƀm se. s3 rōne indiuidui qd̄ implicat̄ in albo q̄ idiuiduū est eēntialiter aliud ab albo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Est aūt tanq̄3 albū quidē quod predicatur. sed sicut lignum est de quo predicatur.

Argir. ¶ Est autē id quide3 quod predicatur: vt albū id vero de quo predicatur vt lignum.

¶ Ex his q̄ dixerat ondit q̄ subm sp oz subijci. accñs aūt ƀm q̄ huius oz p̄dicari. nō aūt subijci. iō ait q̄ (est autem tanq̄3 albū qd qd̄ p̄dicat̄). i. qd̄ se h3 vt accñs sicut albu3 oz p̄dicari nō aūt subijci. (sed sicut lignū ē de quo p̄dicatur). i. id qd̄ se h3 sicut lignū z sicut subm est id de quo p̄dicat̄. i. id quod debet subijci. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Subijciat̄ igitur p̄dicatū predicari semp d̄ quo predicat̄ simpliciter. sed non ƀm accñs. Sic. n. demonstrationes demonstrantur.

Argir. ¶ Supponatur igitur id quod predicatur absolute: semper de eo de quo dicitur sed non p accidens predicari. Hoc enim pacto demonstrationes demonstrant.

¶ Que dixerat adaptat ad ꝑpositū. v3. q̄ in demr̄ationibus debēt fieri p̄dicatiōes simplr̄. v3. vt sub3 ibi subijciatur z passio p̄dicet̄. hoc. n. mō demr̄atiōes vtunt̄ p̄dicationibus. iō ait. (. i. Subijciat̄ igit̄). i. suppōat̄ (p̄dicatū) sup. in demr̄ationib⁹ (p̄dicari de quo predicatur simplr̄ sed nō) p̄dicari (ƀm accñs. sic enim demr̄ationes demonstrant.) z hoc mō. s. demr̄ationes vtuntur p̄dicationib⁹ q2 vtuntur predicationibus directis z simpliciter.

¶ Quare aut in qd̄ qd ē: aut quoniā quale: aut q̄3tum: aut ad aliqd: aut faciēs. aut patiēs. aut vbi. aut quando cū vnum de vno p̄dicabitur.

¶ Quare cum vnū predicatur de vno illud aut subit rationem eorum que diffiniendo subo cōpetūt. aut est quale: aut q̄3tum: aut ad aliqd aut agēs: aut patiēs: aut vbi: aut quando. Argir.

¶ Postq̄3 p̄miserat ph̄s q̄dā necessaria ad ꝑpositū sūpta ex pte p̄dicatoꝝ accñtaliū. In pte ista vt dicebat̄ p̄mittit q̄dā necessaria ad ꝑpositū sumpta ex pte p̄ntoꝝ subaliu3. Circa qd̄ duo facit. q2 p̄ facit qd̄ dcm̄ ē. secūdo remouet q̄sdā cauillatiōes q̄ possēt hic oriri ex dictis ibi. (Quecūq3 vo nō h3 sba3.) Circa p̄m̄ tria facit. p̄ ipe distiguit ipa p̄dicata. scd̄o describit q̄ sunt p̄dicata subalia. tertio ostēdit q̄ nō sunt talia p̄dicata accñtalia q̄lia sunt predicata subalia. scd̄a ibi (Amplius qdē subam.) tertia ibi. (Quecūq3.) Distinguit primo ergo ipsa p̄dicata dicēs. (Quare) supple q̄cunq3 p̄dicāt̄ (aut) su. p̄dicāt̄ (in eo q̄ qd). i. substantialiter (aut qm̄ quale aut quantu3 aut ad aliqd aut faciens aut patiens aut vbi aut quando). q. d. q̄ diuersitas predicatorum est ƀm distinctionem predicamētorum vt ƀm q̄ sunt varia predicamenta ita sunt varia p̄dicata. Et subdit (cū vnu3 de vno predicatur). q. d. q̄ ita debent accipi talia predicata q̄ vnum de vno predicetur dictum ē enim q̄ predicationes accipiunt predicata simpliciter non autem est simplex predicatio quando predicantur plura de vno. sed quando vnu3 de vno. ¶ Dubitare forte aliquis quare semper debet predicari vnum de vno. ¶ Dicendum q̄ hoc possumus tripliciter declarare. primo ex parte predicationis ipsius. secundo ex parte demonstrationis. tertio ex parte diffinitionis rerum. Ex parte enim predicationis hoc sic ostenditur. Nam sicut propositio plures non est simpliciter propositio. na3 vt probatur in elencis eadem est ratio vnius hominis z simpliciter hominis. z eadem est ratio propositionis vnius z ꝑpositionis simplr̄. quod ergo non est ꝑpositio vna non est propositio simplr̄: sicut quod non est predicatio vna non est predicatio simpliciter. z q2 vt supra dicebat̄ demr̄ator accipit p̄dicata que sūt p̄dicata simplr̄. ideo in demr̄atiōe hoc attēdēdū ē q̄ p̄dicet̄ vnū de vno. Scd̄o hoc idē p3 ex pte demr̄ationis. Nā ꝑpō quā assumit demr̄ator vel ē ꝯ vel ē p̄missa. si āt ꝑpō illa sit demōstratiōis ꝯ op3 q̄ hēat mediū ad ꝓbandū predicatū de subiecto. s3 mediū demr̄atiuū nō pōt simul plura ꝯcludere de vno. q2 cū arguat̄ in demr̄atiōe p eām cāā. z vnu3 z idē nō possit eē cā eq̄ta pluriū nō est possibile p mediū demr̄atiuū de eodē simul plā demr̄ari. ḡ nec in ꝑpōnib⁹ demr̄atiuis debēt simul plura de eodē p̄dicari. Si aūt illa ꝑpō sit demr̄ationis p̄ncipiū z assumat̄ in demr̄atiōe tāq̄3 premissa vel erit mediata vel erit imediata. si mediata poterit demr̄ari z tūc poterit eē demr̄ationis ꝯ. Jde3 erit iudiciū ḡ de tali p̄missa in demr̄atiōe z de conclusiōe demr̄atiōis. si autē sit imediata nō erit possibile de eodē

sm q bz plura eq̄ immediata p̄dicari. Ex pte ḡ ipsius demr̄ationis pz q vnū de vno p̄dicari oz. Tertio qdē pz ex pte diffōnis quā demr̄ator assumit. nā rō p̄mi termini vt dicel in 2° ē mediū in demr̄atiōe. p̄m⁹ aūt termin⁹ ē maior extremitas. passio q̄ se bz sicut maior extremitus. ⁊ iō diffō dicēs qd passiōis. vt sub loco patebit. erit mediū in demr̄atione. Dicam⁹ ḡ q maior extremitas est illud qō p̄dical in ꝯne de maiori extremitate. diffi° ḡ dicēs pp qd illius p̄dicati erit mediū in demr̄atiōe. sz ꝯstat q hoīs albi nō ē diffi° nec albi musici. si ḡ totū hoc hō alb⁹. vel albū musicū p̄dicarel de aliquo. talis p̄dicati nō posset eē diffō: imo qz tota rō demr̄atiōis in diffōne fundal: eo q diffō vel ē demr̄ationis p̄n^m vl̄ ꝯ vel tota demr̄atio differēs pōne. p̄dicata quoꝝ nō ē diffi° respuit demr̄ator. talia aūt sūt qñ sil̄ plura p̄dicāl de vno. ⁊ vt sensibilr̄ h̄ oñdamus dicam⁹ q p̄dicatū oz signare qd aut q̄le aut q̄ztū aut aliqō p̄dicamētoꝝ si ḡ hō albus p̄dicarel de aliquo vel hō magn⁹ vel magnū albū vel albū musicū. hō alb⁹ nō dicit qd nec q̄le: sz qd q̄le. vnde homo alb⁹ nō ē i p̄ntis sed in p̄ntis. sicut ēt hō magn⁹ nō dicit qd nec q̄ztū. sz dicit qd q̄ztū: ⁊ magnū albū nō dicit q̄ztū nec q̄le. sed dicit q̄ztū q̄le. ⁊ albū musicū nō est q̄litas. sz est q̄litates. Uñ ḡ phs cū diuisit p̄nta. ⁊ cū dixit q p̄dicatū oz dicere vel qd vel quantum vel quale. subiunxit q oz p̄dicari vnum de vno. nā vt patuit p̄dicatū qō nō est vnū. non ē qd nec q̄le nec aliqd predicamentorum. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Amplius substantiam quidem significātia qō v̄e illud est. aut q vere illud aliquid est de quo predicantur significant.

Argu. ℭ Preterea omne quod substantiā significat. id quod illud est: aut quod illud est quoddaz: id esse significat de quo predicatur.

ℭ Describit q̄ sūt p̄dicata sub̄alia. d. (Amplius qdē significātia subam) .i. p̄dicata sub̄alia (significāt illud qō v̄e ē.

A aut illud qō vere aliqō ē de quo v̄e p̄dicanl.) ℭ Notandū q hec est descriptio p̄dicatoꝝ sub̄aliū. vz. q p̄dicatū sub̄ale sic se hz ad illud de quo p̄dical. i. ad subz q ē sbm est vere illud qz. i. p̄dicatū. vel ē v̄e ⁊ eēntialr̄ aliqō illud nā p̄dicatū sub̄ale vel p̄dical cōuersim vel non cōuersim si p̄dical conuersim cuiusmodi ē diffō. tūc subm est vere illud ⁊ eēntialr̄ illud. si aūt nō p̄dical conuersim. vt qz se hz in plus p̄dicatum q̄z subm. vtputa si aial p̄dicarel de hoīe. tūc nō pōt dici q hō sit v̄e eēntialiter aial absolute ⁊ simplr̄. qz tūc eēt v̄e eēntialr̄ asinus. sz hō est v̄e. i. essentialiter nō aial in sua cōitate. sz aliqō aial. vt aial rōnale.

B ℭ Notādū ēt q cū describil p̄dicatū sub̄ale p eē v̄e illud vel eē aliqō illud pōt intelligi duplr̄ vel qō subm sit v̄e p̄dicatū vl̄ aliqō p̄dicatū. ⁊ ad hoc valet expō data. nā cū p̄dicatū sub̄ale est ꝯuertibile tūc subm ē v̄e tale p̄dicatū Cum aūt nō ē cōuertibile tūc subm ē vere tale p̄dicatuz aliqō. i. tale p̄dicatū ꝯctū. vt hō ē v̄e aial aliqō. i. aial rōnale. sz si hoc referal ad p̄dicatū. vt dicerel q p̄dicatum sub̄ale est v̄e illud vel aliqō illud. i. est vere subm vl̄ aliqd subi. tūc dicem⁹ q p̄dicatū sub̄ale. vel dicit totā diffōnez vel ptē diffōnis si dicit totā diffōnē. tūc ē v̄e illō. i. v̄e sbm qz eēntialr̄ est totū subz. si aūt tale p̄dicatū nō sit diffō. sz ps diffōnis tūc nō ē v̄e illud. i. v̄e totalr̄ illud. sz est aliqō

C illud. i. aliqd ipsius. qz est aliqua ps ei⁹. ℭ Dubitaret forte aliqs. qz ps nūq̄z p̄dical de toto. cū ḡ tā gen⁹ q̄z dr̄ia. p̄dicanl de diffinito opz q qōlibet dicat totū. qōlibet ḡ p̄dicatū sub̄ale ē v̄e illud. i. vere subm suū. qz ē totū subz suū nullū ḡ est aliqō illud. i. aliqd subi. vel aliq̄ ps subi: qz tūc nō p̄dicarel de subo eēntialr̄. ℭ Dōm q lz p̄dicatū sub̄ale tā gen⁹ q̄z dr̄ia dicat totū: aliter tñ genus aliter

D differētia. nam genus dicit totum qz significat totum. differētia aūt dicit totum non qz significat totum: sed qz implicat totum. animatum enim non significat nisi animaz que est eius pars rei. non tota res. sicut album non significat nisi albedinē. ⁊ inde ē q dr̄ia nō p̄dical eēntialr̄. sz denominatiue. animal enim non est aia. sz aiatum. gen⁹ aūt dicit totū. qz significat totū. ⁊ inde ē q cōtra rōnē generis est p̄dicari denoiatiue. sed p̄dicatur eēntialr̄. Dicamus ḡ q lz hoc sit aliter ⁊ aliter. genus dicit totum dr̄ia totum. ⁊ spēs dicit totū sed gen⁹ dicit totū p modū māe: eo q est in potētia ad dr̄iam. iuxta illud porphyrij. q genus nullam dr̄iam hz actu potētia v̄o omnes. dr̄ia autē dicit totum p modum forme. vnde a forma ⁊ ab eo qō ē actuale in re sumil rō dr̄ie. vt aiatum ab aia. spēs v̄o dic̄ totū. qz vtrūq̄z p modū vtriusq̄z tam qō ē māle q̄z quod ē formale. tam genus q̄z dr̄iam in se complectitur. Dr̄e ergo possumus q genus dicit totum p modum partis. qz dicit totum p modum māe. ⁊ dr̄ia p modū partis. qz dic̄ totum p modū forme. nec mā aūt nec forma ē tota res. sz pars rei. spēs aūt dicit totū p moduz totius. sic etiam qz diffinitio dicit totū p modū toti⁹. aliter tñ ⁊ aliter. qz diffinitio dic̄ totū distincte ⁊ manifeste. spēs aūt dicit totū indistincte ⁊ cōfuse. de diffinito igil p̄dical tota diffō ⁊ genus p se ⁊ dr̄ia p se. sz diffi° ē v̄e illud. i. qz v̄e totuz suū subm. qz ē totū p modū totius. gen⁹ aūt cū p̄dical de diffinito nō est vere illud. i. non est v̄e totū. qz nō ē totū p modū totius. sed ē aliquod illud. i. ē illud per modū alicuius. qz ē totum per modū partis. est. n. totum p modum māe siue p modū partis mālit er ⁊ dr̄ia non est vere illud. i. nō ē v̄e totum. sed est illud totum per moduz alicuius siue p modum partis. qz est totum p modum forme siue per modū partis formalis. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Quecunq̄z v̄o non subam significāt sed de alio subiecto dicuntur qō nec vere est illud est. neq̄z qō vere illud aliqd est accn̄tia sunt. vt de hoie est albū. nō. n. est hō neq̄z qō vere album est. Neq̄z qō vere album aliquod est. sed aial forsan. quod vere enim animal est homo est.

ℭ Quod vero nō substantiaz significat: sed de subiecto dicitur alio: qō quidem nec est idipz quod illud est quoddam: id omne accidens ē: vt cum album de homine predicatur. Homo nāq̄z neq̄z idest quod album: neq̄z id quod albuz ē quoddā sed animal fortasse. Est enim homo id quod animal ē. Argu.

ℭ Oñdit q p̄dicata accn̄talia non sunt talia sicut sub̄alia dicens. (Quecūq̄z v̄o nō subam significāt. sed de aliquo subo dicunl). i. quecūq̄z nō sunt p̄dicata sub̄alia (neq̄z sūt q vere illud est. neq̄z q vere illud aliqd est accn̄tia sunt) .q.d. q q̄cūq̄z nō sunt p̄dicata sub̄alia. qz nec sunt vere illud. i. vere totum subm siue tota eēntia subiecti. nec sunt aliqd illud. i. aliq̄ pars eēntie subiecti. ideo talia accn̄tia sunt. (vt de hoie est albū) su. p̄dicatum accn̄tale. (non. n. est hō neq̄z qō vere albū est. neq̄z qō vere album aliqd ē. sz aial forsan qō v̄e aial est). i. aliqd qō vere aial (est homo). q.d. q albuz nec est homo nec aliqd hoīs. qz est p̄dicatū accn̄tale. aial non est qd. i. aliqd v̄e hō. i. aliqd hoīs ⁊ hō est aliqō aial. ℭ Notandū ēt q phs cū p̄us dixisset q accn̄tia nec sunt vere illud. i. subm. nec v̄e aliqd illō. i. aliqd subi in exēplificādo posuit ꝯuersaz hui⁹ asserēs q subiectū nō est accidens nec aliquid accn̄tis. vt hō non ē vere. i. essentialiter albū nec aliquid albi. quod ideo fecit E

qꝛ hec ad conuertētiā se habēt. cū enim ꝑdicatum ē vere
ideo totaliter subm. ⁊ subiectū ē totalr̄ ꝑdicatū. vt diffō
est totaliter diffinitum ⁊ ecōuerso. cum aūt ꝑdicatum nō
est totaliter subm sed aliquid subiecti. ꝯñs est vt ⁊ subie-
ctum nō sit totalr̄ ꝑdicatū ſʒ aliqd ꝑdicati. vt hō non est
totaliter animal. i. non comprehendit totū animal. ſʒ est
aliquod animal vel aliquid aialis. i. aliquid contentum
sub animali. sic etiam ⁊ animal non est totaliter hō. quia
non dicit totum hoiem ꝑ modum totius sed est aliquid
hō vel aliqd hois. qꝛ dicit hoieʒ ꝑ modum alicuius siue
ꝑ modum ptis. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Quecūqʒ vero non substātiam significāt oꝫ
de quodā subiecto ꝑdicari ⁊ nō esse aliqd albū
quod nō cū alterum aliqd sit album est.

Argu. ℭ Atqʒ ea oīa que non substātiā significant de
subiecto aliquo predicari opꝫ: ⁊ nō eē qcquā
albū. quod quidē sit albū nō aliud quicquam.

ℭ Remouet quasdaʒ cauillationes circa pretacta. ⁊ duo
facit ſm ꝙ duas tales cauillationes remouet. duo enim
dixerat. vnum quantum ad predicata substantialia. d. ꝙ
talia predicata vel sunt vere illud. i. totum subʒ. vel vere
aliquod illud. i. aliqua pars subiecti. Contra. posset ali-
quis dicere. ydee platonis eēntialiter ꝑdicantur de ydea
tis siue de istis sensibilibus: ⁊ tamē sunt separate. ꝓpter
quod nec sunt essentialiter ista sensibilia nec pars sensibi
lium. Rursus dixit de predicatis accidētalibus ꝙ substā
tia nec sunt talia predicata nec aliquid taliū ꝑdicatorum
vt homo nec est vere album nec aliquid albi. Consequē
ter posset aliquis dicere. si homo non est aliquid albi er-
go nō vere subijcitur albo. Primo ergo remouet cauillatio-
nem scđam. 2° ꝑmam remouet ibi (Spēs aūt gaudeant)
Remouet aūt cauillationē scđam in qꝛ lʒ hō nō sit aliqd al
bi eēntialr̄: est tñ aliqd albi subiectiue. qꝛ ꝑ se nō ꝑ aliqd
aliud subijcitur albo. iō ait ꝙ (quecūqʒ vō nō subam signi-
ficāt. i. oīa ista ꝑdicata accñtalia (opꝫ de quodā subiecto
ꝑdicari ⁊ nō) sc. oꝫ (eē aliqd albū) sc. ꝑ aliud sed ꝑ se. qd
cū aliqd alterū sit albū ē) illud. n. subiectiue est ꝑ se albū
qd nō est albū ꝑ aliqd alteꝝ subiectū. q. d. dixi ꝙ hō nec
est albū vere nec aliqd albi. qd nō intelligēdū ē ꝙ hō nō sit
aliqd albi subiectiue vt ꝙ n̄ ꝑ se ſʒ ꝑ aliqd alteꝝ subijciatur
albo sed intelligendū est eēntialr̄. homo enī nec est essen
tialiter albū nec aliquid albi sic etiā nec albū est essentia
hois nec aliquid eēntie. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Species enim gaudeant. monstra enim sūt
⁊ si sint nihil ad rationem sunt demonstratōes
enim de huiusmodi sunt.

Argu. ℭ Forme nāqʒ valeant: fidiuʒ enim sunt attre
ctationes: ⁊ si sint nihil prorsus ad presentem
sermonem ꝑtinet. Ipse nanqʒ demonstratio
nes de rebus talibus sunt.

ℭ Remouet cauillationem ꝑmā. d. (Spēs) ⁊ gña ⁊ ydee
platonis (gaudeant). i. quiescant (monstra enim sunt). i.
vana sunt vel nihil sunt (⁊ si sunt. nihil sunt ad rationeʒ)
idest ad sciaʒ vel nihil sūt ad rōnē demrātiuā (Demōstra
tiones enim sunt de hꝯ). i. de his que sunt in sensibilibus
vel sunt de hꝯ). i. ꝑ ea q̄ sūt de hꝯ siue ꝑ ea q̄ sunt in sensi-
bilibus: nō aūt sunt demrātiones de talibus sepatis nec
per talia sepata. q. d. diximꝰ ꝙ predicata subalia sūt eēn
tialr̄ subm vel aliqd subi. Nō ergo cauillet aliqs allegās
ydeas platonis dicēs talia esse predicata eēntialia. ⁊ tñ
nec sunt eēntialr̄ ista suba nec ps eēntialis eoꝝ. Nullus
ergo hoc mō cauillet qꝛ tales spēs ⁊ tales ydee nihil sūt

⁊ si sunt nihil conferūt ad rōnē demrātiuā. nos aūt loq-
mur de ꝑdicatis ad rōnē demrātiuā cōferentibꝰ. ℭ No F
tādū aūt ꝙ plato posuit ordinē ydeaꝝ ſm ordinē abstra
ctoꝝ vt posuit hoiem sepatū ⁊ aial sepatū ⁊ viuū separa-
tum ⁊ posuit aial supra hoiem ⁊ viuū supra aial ⁊ ens su
pra viuuʒ vt sicut in istis inferioribus hō participat aial
aial viuū ⁊ viuū ens. sic ⁊ in illis sepatis minꝰ abstracta
magis abstracta participant. talia auteʒ separata vocat
gña ⁊ spēs qd pōt referri ad magis abstracta ⁊ minꝰ ab
stracta. vt magis abstracta. vt viuū sepatum ⁊ aial sepa-
tū dicātur gña. minus aūt abstracta vt hō sepatus ⁊ leo se-
paratus dicātur spēs. alia aūt trāslatio nō hʒ genera ſʒ hʒ
solū spēs. ⁊ forte est correctior lr̄a. nam ydee grece forme
latine vel spēs interpretantur. ℭ Notandū ēt ꝙ ea de qui- G
bus sunt sylli pñt dici ꝑmisse. sunt enim de ꝑmissis sylli.
qꝛ qcqd syllogizatur syllogizatur ꝑ ꝑmissas. hoc ergo modo
est syllogismꝰ de ꝑmissis. qꝛ syllogizatio ē ꝑ ꝑmissas. sūt
ēt sylli de cōclōnibus qꝛ sunt ad cōclōnes. cuʒ ergo dī ꝙ
demrātiōe sunt de hꝯ pōt referri vel ad premissas. qꝛ de-
mrātiones sunt ꝑ talia que sūt in sensibilibus: vel pōt re
ferri ad cōclusiones. qꝛ demonstrationes sunt ad talia q̄
sunt in sensibilibus. ⁊ melius ⁊ cōgruētius forte hoc re-
fertur ad premissas q̄ʒ ad cōclōnes. nā ydee ſm ponētes
eas computabantur inter gña cāꝝ. cā aūt in demrātiōe
potissima non concluditur: sed magis est rō ꝯcludendi. vñ
magis ꝑtinet ad ꝑmissas q̄ʒ ꝯnemtcuʒ ḡ artifices spāles
ꝓprie demonstrēt demonstratiōes nō sunt ꝑ tales cās se-
paratas cuiusmodi sunt ydee: sed sūt ꝑ ea q̄ sūt hꝯ. i. q̄ sūt
in sensibilibus. ℭ Dubitaret forte aliqs qd intēdit phs
vel q̄re dicat hoc ꝙ ait ydeas gaudē. ℭ Dōm ꝙ hʒ quos- H
dā ydee pñt gaudere ſm platonicos: qꝛ hñt nobilius eē
q̄ʒ ista sensibilia. Ista ḡ exultatio ⁊ istud gaudiuʒ sumitur
ſm istos ex nobilitate eēndi. sed hoc non cōcordat cū lr̄a
dr̄. n. in lr̄a ꝙ iō gaudeāt qꝛ mōstra sunt: monstrum. n. est
ens ꝑter intētionē. mōstra ḡ ſm ꝙ hꝯ nō hñt nobiliꝰ esse
ſʒ viliꝰ. Nā qd ē ꝑter intētionē magis vgit ſm ꝙ hꝯ i ma
lum q̄ʒ in bonum. ⁊ magis dī esse ignobile q̄ʒ nobile. ꝓp
qd dicere possumus ꝙ mōstrum in effectibꝰ idē est quod
aliqd ꝑter cām. ea. n. q̄ sūt i nā ꝑter itētionē nāe ⁊ ꝑ accñs
⁊ ꝑter cām ꝑ se dñr mōstra: vt si ꝓp corruptionē seminis
aliqs nasceretur sine brachijs diceretur mōstrū. tale. n. mon-
strū nō hēt cām efficiētē: ſʒ deficiētē: non ḡ reduceretur
in cām: sed in defectū cāe. ipē. n. defectꝰ virtutis in semi-
ne fuisset cā huiꝰ. Silr̄ aūt si ꝓp abundātiā māe ⁊ ꝓp de-
bilitatē virtutis in semine nō valētis dominari sue māe
⁊ nō potētis eā conuertere in debita mēbra generarentur
in manu alicuius sex digiti: hoc ēt eēt ꝑ accñs ⁊ preter in
tentionē ⁊ ꝑter cām per se. possent ēt talia reduci in cām
deficientē vt in defectū vtutis in semine non valentis sue
dñari māe. mōstrū ḡ i effectibꝰ est quodāmō eē ꝑter cām
sic ēt dicere possumus ꝙ mōstrū in causis est eē ꝑter effe
ctum. mōstrum. n. eēt ponere cās q̄ nihil haberēt facere
⁊ quaꝝ nihil eēt ꝓducere. Plato ergo qꝛ ponebat ydeas
inter gña cāꝝ ponebat eas eē mōstra. qꝛ si eēnt tales cāe
nihil haberēt ꝓducere. ad oē enim effectum hic inferius
nāliter productū sufficiūt motores orbium. vʒ motor pri
mus deus a quo est ois motꝰ: ⁊ motores alij: ⁊ virtutes
nāles actiue q̄ sunt in seminibus ⁊ vlr̄ que sunt in corpi-
bus non ergo indigemꝰ vt sint ydee. vñ si sunt ydee gau
deāt. i. qescāt qꝛ nihil hñt facere. ℭ Aduertēdū tñ ꝙ cuʒ I
dicimꝰ ꝙ ad ꝓductionē eoꝝ q̄ nāliter hic agunt sufficit
motor ꝑmus. ⁊ motores alij ⁊ virtutes q̄ sunt in corpibꝰ
hꝯ nō est intelligēdū hoc ꝙ sit ex insufficientia dei ꝙ non
posset deus si vellet sine talibus motoribus secundis ⁊
sine virtutibus corpalibus ꝓducere hꝯ oēs effectus: sed
hoc est ex benignitate dei volentis suā dignitatē cōicari

creaturis vt nō sint priuate actionibus suis proprijs:sed in oib⁹ rebus vult ꝙ sit suba virtus ꝛ opatio. suba ꝑ quā sit virtus ꝑ quam agat:ꝛ operatio ꝑ quam efficiat. hoc est enim maxime dignitatis ꝛ hoc maxie assimilationis est ad primum ꝙ res causate possunt aliquid de se causare ꝛ aliqd de se ꝓducere. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Amplius si nō est hoc huiusmodi q̄litas ꝛ illud huiusmodi. Neqꝫ q̄litatis ē qualitas. Impossibile ē eque adinuicēꝫ predicari sic. Sed verum quidem contingit dicere. eque autem predicari non contingit vere.

Argu. ❡ Preterea si non hoc illius est q̄litas: ꝛ illud huius: neqꝫ q̄litas est qualitas: fieri profecto nequit vt hoc pacto mutuo ꝑdicēť: sꝫ fit quidē vt rē dicas: at nō fit vt ecōtra predices vere.

❡ Premittit quedam necessaria se tenētia ex parte oium ꝑdicatorū ꝓp qḋ sciēdū ꝙ oē predicatū quodammō habet rōnē forme. ꝛ iō hꝫ rationē q̄litatis. nam vt pꝫ ꝑ phꝫ in. 5. meta. vbi distiguit modos qualitatis: ipsa ēt forma substantialis siue accñtalis est quedam dispō subiecti. ꝛ iō q̄dā q̄litas dici pōt. oē ḡ predicatum pōt dici qualitas tū q: hꝫ rōnē forme. tū ēt q: significat ꝑ modū cuiusdam dispositionis subiecti. predicatuꝫ ergo est dispō subiecti subm autēꝫ non est dispō ꝑdicati. hoc ergo posito ipossibile est ꝙ in predicatis possit esse equa cōuersio vt ꝙ sbm eque possit predicari de predicato sicut ecōuerso: q: tūc predicatum eque disponeretur per subiectum sicut eꝫ. iō ait ꝙ (amplius si hoc). i. si subm (non est qualitas huius) idest non est dispō ꝑdicati (ꝛ illud). i. predicatum non est (huius. Neqꝫ qualitatis est qualitas). i. dispositio dispositionis. q: subm non se hꝫ vt dispō sed vt dispositū ꝛ predicatū non est dispō dispositionis sed dispō dispositi. si ḡ ita est (impossibile est sic eque predicari adinuicē) ita ꝙ ita eque subm prediceť de predicato sicut ecōuerso (sꝫ verum quidem). i. fm veritatem. (Contingit dicere) fm veritatem enim contingit dicere ꝛ facere taleꝫ conuersionē ꝙ homo est albus. ꝛ album est homo. (eque autem vere predicari non contingit). q. d. ꝙ lꝫ vtrūqꝫ sit verum: vtrobiqꝫ tamen non est eque predicatio. nā homo subijciť albo secundum se. album autem non subijcitur homini fm se. sicut etiam album predicatur de hoie fm se. q: ipsa albedo inest homini. sed homo non predicatur de albo fm se vt ꝙ ipm esse albū subijciatur hoi. sed hoc est per alterꝫ rōnē eius in quo est albedo. ❡ Tūc sequitur illa pars.

❡ Aut enim sicut substātia predicatur vt ē: aut cum genus sit: aut differentia pōt predicari.

Argu. ❡ Nā aut vt accñs aut vt substātia predicabiť: veluti si sit genus vel dr̄ia predicati.

❡ In qua auctor postq̄ꝫ premisit necīa ad ꝓpositū exequitur de intēto ostēdēs ꝙ sit dare statum vniuersaliter in ꝑdicatis. Circa quod duo facit. q: primo resumit quedam que prius dixerat de predicatis substā ialibus. 2° ondit ꝙ in illis predicatis non sit ire in infinitum. ibi (Sic quidem ergo.) Circa primum duo facit. q: primo distinguit predicata substātialia. scḋo resumit q̄ dixerat. vꝫ. ꝙ talia nō vadūt in ifinitū. ibi (Hec autē.) Dicit ḡ ꝙ (aut. n. sicut suba ꝑdicabiť vt ē). i. eēntialr̄. i. ꝙ ꝑdicat sicut suba ꝛ ꝙ prediceť eēntialr̄ (aut) hoc erit (cum sit genus aut predicatur dr̄ia). i. sicut dr̄ia. q. d. ꝙ ista sunt predicata eēntialia genus ꝛ dr̄ia. spēs aūt non cōnumerať inter predicata subalia vel q: potest reduci ad predicatum de genere q: ꝑdicať in quid sicut genus. vel q: non predicatur nisi de indiuiduis. ❡ Indiuidua enim fm Platonis sniam vt Porphirius recitat relinquenda sunt. q: de eis nō potest esse disciplina. ❡ Deinde cum dicit. A

❡ Hec autem omnia ostensa sunt quoniaꝫ nō erunt infinita neqꝫ in sursum. neqꝫ deorsum vt homo est bipes ꝛ homo est animal. hoc autem alterum est neqꝫ animal de hoie. hoc aūt de callia. hoc autem de alio in eo quod quid ē. Substantiā quidem omne est diffinire huiusmodi. Infinita enim non est transire intelligētem. quare neqꝫ in sursum neqꝫ in deorsuꝫ infinita sunt. Illā enim non est diffinire de qua infinita predicantur.

❡ Hec aūt demr̄atum est neqꝫ ad supera: neqꝫ ad infera infinita esse. Neqꝫ enim hō ē bipes: ꝛ bipes aīal: ꝛ aīal aliud: neqꝫ rursus aīal de hoie: hō de callia: ꝛ his de alio hoc ipso quid ē predicatur. Omnem enim talem substantiaꝫ diffinire possumus. At fieri nequit vt infinita quisquam intelligēdo pertrāseat: quare neqꝫ ad supa: neqꝫ ad ifera sūt ifinita. Fieri. n. nō pōt vt ea suba de q̄ infinita dicūtur diffiniatur. Argu.

❡ Resumit sup⁹ dcā. vꝫ. ꝙ talia nō vadūt i infiᵐ. d. ꝙ (hec aūt). i. hꝰ ꝑdicata subalia) ondsa (sūt). s. (qm̄ nō erūt ifinita nec i sursū nec i deorsū) nō st āt ifinita i sursū (vt) dicaf (hō ē bipes. h). i. bipes (aīal. h āt). i. aīal (ē alterꝫ aliqd) sic ḡ i sursū ascēdēdo nō itur i infiᵐ nec ēt itur i infiᵐ i deorsuꝫ. vt dicaf (aīal de hoie. h āt). i. hō (de callia h āt). i. callias (i eo qḋ aliqd ē). i. subale dicaf sn. de aliq̄ alio. sic. n. i infiᵐ ꝓcedē ipoīe ē. nā vt. s. dicebaf (subaꝫ qdē oēm) sn. q̄ ē iter gen⁹ ꝛ dr̄iam (oꝫ diffinire. hꝰ autem diffiniētia si est). i. nō ꝯtigit (itelligētē). i. diffiniētē (ptrāsire) si ḡ talia eēnt ifinita nihil ē diffinibile: q̄re cū h sit falsum ꝯñs ē ꝙ (nec i sursū nec i deorsuꝫ sūt ifinita) talia ꝑdicata subalia (nā illā). s. subam (nō ē). i. nō ꝯtigit (diffinire d q̄ infinita ꝑdicanť) q. d. ꝙ ponē ifin. ta diffiniētia ē ponē nihil eē diffinibile. ❡ Notādū aūt ꝙ sicut triplex ē dr̄ia realis realr̄ diuersa mā for͡ ꝛ cōpositū. q: mā realr̄ nō ē ipa for͡ nec ecōuerso. ꝛ cōpositū nō ē realr̄ mā tm̄ nec forma tm̄: sic dicē possumus ꝙ triplex est suba salrē differens fm rōnē. vꝫ. genus qḋ se hꝫ tāq̄ꝫ mā. dr̄ia q̄ se hꝫ tāq̄ꝫ forma ꝛ spēs q̄ se hꝫ tāq̄ꝫ cōpositū. cū ḡ di ꝙ ꝯtingit oēm subam diffinire nō est intelligendū de suba q̄ se hꝫ tanq̄ꝫ mā vt de gñe. nec de suba q̄ se hꝫ tanq̄ꝫ forma vt de dr̄ia. sꝫ de suba q̄ se hꝫ tanq̄ꝫ cōpositū vt de spē. oīs enim suba talis est diffinibilis. talis eni suba q̄ ē spēs di eē inter genus ꝛ dr̄iaꝫ: nō ꝙ sit inter ea fm lineam predicamētalem: sꝫ q: ē inter ea vt cōstitutū iter ꝯstituētia. B ❡ Notādū aūt ꝙ fm cōmen. in. 7. meta. diffinitio est quasi organū intellectus ad intelligendū. Est enim diffō quasi quoddam speculum i q̄ intellect⁹ respicit ꝛ cernit nām rei. iō spālr̄ phs facit mentionem de intellectu vel de intelligente accipiēs intelligētē ꝓ diffiniente dicens. ꝙ si essent diffinientia infinita nō cōtingeret intelligentē. i. diffinientē illa ptransire. C

❡ Si quidem igitur genera adinuicem equaliter predicantur. erit enim ipsum qḋ vere ipm aliquid est.

❡ Ut genera igitur mutuo nō predicabuntur Erit enim ipsum id quod ipsum est qḋdam. Argu.

¶ Premissis preambulis necessarijs ad propositum ꝛ re
sumptis quibusdam que dicebantur de substantialibus
pdicatis. In parte ista ꝓsequit de intēto ostendens per
quasdam rōnes logicas ꝙ non contingit pdicata ire in
infinitum. Circa qđ duo facit. quia primo ostendit ꝙ nō
contingit talia predicata ire in infinitum ſm circulū. 2°
ꝙ non contingit ire in infinitum scđm rectum. ibi (Sed
qm̄ ne infinita (Circa primū duo facit. qꝛ primo ostēdit
hoc ꝙ non eant in infinitū ſm circulū de predicatis sub
stantialibus. 2° de accñtalibus ibi (Neqꝫ tñ.) Dicit ergo
(Sic quidē genera sibi adinuicē pdicari eq̄liter) idest si
ponat sic ꝙ genera tam infima q̄ȝ suprema de se inuicem
predicent equaliter ꝛ cōuersiȝ ꝙ eque sit substantia aial
sicut aial substātia. (Erit enim ipm) genus (quod vere ē
ipsum aliquid). i. genus superius quod est quid magis
vniuersale vere est ipsum aliqd ꝛ vere ē ipsum inferius
ꝛ nō excedet inferius suū qđ vere ē ipsum aliqd ꝛ qđ v̇e
D est qd pticulare respectu ei⁹. ¶ Notādū aūt ꝙ aial ē ali-
qua suba. nō ē aūt sba vlr. si ḡ eque pdicaret aial de sba
sicut econūso seq̄ret ꝙ suba eēt ipm aial ꝛ subijceret vlr
aiali qđ aial est ipsū aliqd. i. ē ipsa substantia particulr.
hoc aūt est ipoſe. qꝛ tūc eēt idē mai⁹ seipo ꝛ vĺius seipo
si enim suba vlr eēt ipm aial ꝛ aial eēt vĺius vel saltē eque
vle sicut sba. Rursus qꝛ aial est sba pticulr vbi sba ē vli-
or q̄ȝ aial seq̄ ḡ oppositū. vꝫ. ꝙ sba nō sit vĺior. ꝛ ꝙ sit vli
or q̄ȝ aial ꝛ p ɔñs ꝙ sit vĺior seipsa. nō vadūt ḡ pdicatōes
sbales in infinitū ſm circulū qꝛ lꝫ superiora sbalr pdicēt ď
E inferiorib⁹ nō tñ econuerso. ¶ Dubitaret forte aliqs qꝛ
vr ꝙ ista pdicatio sit magis ꝓpa. aial ē hō. vel sba ē aial.
q̄ȝ ecōuerso. tā sp pdicatū tꝫ locū forme. cū ḡ gen⁹ teneat
locū mãe spēs erit formalior gñe. ꝛ qꝛ hō ē spēs aialis ꝛ
aial spēs sbe verius dicet hō de aiali q̄ȝ ecōuerso ꝛ aial ď
F sba q̄ȝ ecōuerso. ¶ Dōꝫ. ꝙ forma gñis ꝛ forma spēi sunt
vna forma p eandē. n. formā. sor. est hō aial sba. vtꝝ aūt p
eandē formam sor. sit homo ꝛ corpus nō est pñtis specu-
lationis. tñ q̄ȝtū ad pñs spectat de his q̄ de se inuicē eēn-
tialr pdicant cū talia dicant formā vnā nō pōt eē qđ q̄ il-
lax sit formalior ſm rē sꝫ solū ſm modū intelligēdi. Pro
pter qđ sciēdum ꝙ forma gñis ꝛ forma spēi ꝓut differūt
ſm modū intelligendi pñt ɔsiderari dupl'r vel vt recipiū
tur in mã vel vt ɔsiderāt abstracte p itellectū. si ꝓut hñt
esse in mã sic certū ē ꝙ forma gñis ē mãlior q̄ȝ forma spēi
naꝫ mã pus recipit formas magis vl'es. ꝛ postea minus
vl'es vt dicit cōmē. sup. 2. metaph. sꝫ hꝫ receptio ē sub eē
indiuiduali. qꝛ qcqd recipit in materia est hoc. materia
ḡ pri⁹ recipit formas magis vl'es. i. pus recipit idiuiduū
magis vlis. vt si p idē leo ē leo aial ꝛ suba. ipsa tñ forma
leonis vt dat leoni ꝙ sit hec sba intelligit eē pus seipsa ꝛ
intelligit pus recipi in mã q̄ȝ vt dat ei ꝙ sit hoc aial vel h
leo. hec ḡ substantia q̄ ē indiuiduū forme magis vlis ſm
modū intelligēdi est pos in gñatione q̄ȝ sit hoc aial qđ est
indiuiduū forme minus vlis. ꝛ ꝙ ea q̄ sūt pora in gña io
ne prius recipiunt in mã ꝛ p ɔñs sunt magis mãlia ſm
esse qđ hñt forme in mã q̄ȝto forma est vĺior tāto mãlior
ꝛ magis in potētia. sed ſm hoc nō currit questio nr̃a. qꝛ
indiuidua nō sūt p se obm intellectus ꝛ taliuꝫ nō ē per se
sciam sed si cōsiderant forme nō ſꝫ eē ɔctū qđ hñt in mã
sed ſm eē abstractū qđ hñt apud intell'm q̄ȝto forā vĺior
G est tanto est formalior qꝛ simplicior ꝛ abstractior. ¶ Ad
formā aūt arguēdi ꝙ gen⁹ tꝫ locū mãe. ꝛ ꝙ aial dicit id
quod dicit homo per modū mãe. dōm. ꝙ omnes partes
diffinitionis sunt forme vt decl'ari hꝫ in scđo. Dicet. n. ad
uersarius ꝙ genus differentia spēs ois habent rationeꝫ
forme attamen forma generis licet sit forma est tamē ma
gis in potentia. ꝛ per ɔñs mãlior q̄ȝ forma speciei ꝛ ideo
non videt ꝙ debeat pdicari de forma. pp quod sciendꝫ
ꝙ diffinitio pōt considerari dupl'r: vt distinguit cōmen.
in septimo vel vt est significatiua nã rei. vel vt est instru-
mentum intellectus ad intelligendum. aial enim vt signi
ficat formam rei formalior est q̄ȝ hō vt significat hmōi na
turā ꝛ formā. ipsa. n. nã humana significata p aial multo
est abstractior ꝛ formalior q̄ȝ significata p hominem. Sꝫ
si cōsideret diffinitio vt est instrm ad intelligenduꝫ sic est
ecōuerso hoc enim modo forma gñis ē multo potētialior
q̄ȝ forma spēi. itelligere hoiem in aiali est intelligere ipm
in potētia. intelligere aūt hoiem in seipso est intelligere
ipꝫ pfecte i actu. multo ḡ ē pfectior intell'us ꝛ p ɔñs mul
to formalior si intelligat aliqd in spē q̄ȝ si intelligat ipsuꝫ
in gñe. ꝛ hoc mō loquit ɔmē. in. 12. ꝙ scia in vli est in po°
sꝫ ɔstat ꝙ aial nō pdicat de hoie nec diffinitio ď diffinito
vt sunt instrm ad intelligēdū sed vt sunt significatiua nãe
rei vt qꝛ eādē nãm significat hō aial iō hec est v̇a. hō est
aial vt ḡ aial pdicat de hoie est formalius hoie. ¶ Ulte- b
ri⁹ forte dubitaret aliqs q̄ sit formalior an spēs an diffe-
rentia. ¶ Dōm. ꝙ talia vt generant in nobis sciam ꝛ vt
sunt organū intellect⁹ ad intelligendum differentia ē for
malior spē. ista enim tria se hñt p ordinē gen⁹ spēs ꝛ diffō
tota. Intell's. n. itelligēs aliqd i gñe vel itelligēs ipm ge-
n⁹ ē valde ipfect⁹ itelligēs spēm ē pfectior. itelligēs autē
diffōnē ꝛ sciēs resoluē diffinitū i sua diffinientia ē pfectissi
mus. iō dꝛ i p phycoꝝ ꝙ h nomē ad rōnē sustinuit. vꝫ. p
ɔfusi⁹ ꝛ ipfecti⁹ signat nãm rei nomē q̄ȝ rō. i. q̄ȝ diffō vt h
nomē circulus si ita pfecte ꝛ expsse exprimit itell'ui eēntiã
circli sic diffō circli. hec aūt pfectio i dria cōplet ꝛ p driaꝫ
hꝫ eē. si aūt hꝫ esse p gen⁹ hoc est ꝓut specificat p drīam.
formalior ḡ est ipsa dria q̄ȝ spēs. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et neqꝫ tñ de q̄litate aut alioꝝ nullū nisi ſm
accidens predicatur. omnia hec enim accidūt
ꝛ de substantijs predicari.

¶ At vo neqꝫ de quali: aut de ceteris quicq̄ȝ: Arñ. 1
nisi per accidens predicabitur. Hec enim oia
accidunt: ꝛ de substantijs predicantur.

¶ Ondit ꝙ nō eāt in infinitū ſm circulū in pdicatis accñ-
tibus. d. (neqꝫ de q̄litate) sup. est ɔuersio vt ꝙ q̄litas pdi-
cet de suba ꝛ ecōūso (aut nullū alioꝝ). i. nullū aliđ accñs
pdicat ɔuersim de sba (nisi ſm accñs. hec. n. oia accidūt)
ipsi sube su. (ꝛ de substātijs pdicant) nō su. ecōuerso. cōi
ter aūt textus hñt. ꝛ de substātijs pdicari. sꝫ est corrupta
lr̃a. vt pꝫ ex alia trāslatiōe. ¶ Dubitaret forte aliqs vtꝝ
eēt in talibus ifinitas si eēt ibi circulatio. ¶ Dōm ꝙ ois 3
circulus est quodāmō infinitus saltē mot⁹ circularis nō
necesse est ꝙ finiat. sp enim pōt eē ab eodē in idē p idē fi-
ne qete ꝛ sine fine. si ḡ eēt cōuersio in pdicatis substātiali
bus vt ꝙ substātia pdicaret de corpe corp⁹ de aiali. aial
de hoie. ꝛ hō de sba posset ſm circulū in infinitū fieri ta-
lis pdicatio. Rursus si q̄ȝtitas pdicaret de sba q̄litas de
quantitate ꝛ sba ď qualitate in infinitū posset sic circula
riter ꝓcedere talis pdicatio. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sed quoniaꝫ neqꝫ in sursum infinita erunt
vnumquodqꝫ enim quod predicatur signifi-
cat aut quale aliquid. aut ad aliquid: aut quan
tum aliquid: aut huiusmodi. aut que sunt in
substantia. hec autem finita sunt ꝛ genera pre
dicamentoruꝫ finita. aut enim quale. aut quā
tuꝫ. ad aliquid. aut facere. aut pati. aut vbi. aut
quando predicabitur.

¶ Sed neqꝫ ď sus supera infinita erūt: de vno Arñ.

quoqꝫ nãqꝫ p̄dicať id qđ signat: aut q̃le qd: aut q̃ztũ qd: aut aliqd taliũ. Aut ea q̃ i suba sť Hec ãt sť finita: ⁊ gña p̄ntoꝝ finita sť. est. n. aut q̃le aut q̃ztũ ⁊ cetera. Que iãdudũ enũauim⁹.

¶ Ondit ꝙ nõ vadit p̄dicatio i infi^m fm rectũ circa ꝙ tria facit. q2 p̄ ondit h̃ de oib⁹ p̄dicatis gñalr. 2° đ p̄dicat̃ per se spãlr. 3° epilogat circa determinata. 2° ibi. (Nec in sur
A sũ.) 3° ibi. (Logice qdẽ ex his.) ¶ Propť p̄^m sciẽdũ ꝙ lo quẽdo gñalr đ p̄dicatõe 2° ẽ p̄dicatio. vna ⁊ plẽs. siue sim plex ⁊ ɔposita. Predicatio aũt vna ⁊ simplex ẽ qñ p̄dicať vnũ đ vno. Predicatio ãt plẽs ⁊ composita ẽ qñ vtputa duo vel tria vel 4^or vel ẽt pl'a p̄dicãť de vno. Rursus sim plex p̄dicatio distiguiť q2 q̃dã ẽ directa ⁊ p̄pa vt qñ sba predicatur de substantia ⁊ potissime substantia superi/ or de iferiori. vel ẽt qñ accñs de suba. Quedã ãt ẽ indire cta ⁊ ipropria: vt. s. qñ suba. p̄dicať de accñte vel q̃ñdo accidens de accidente. ergo circa predicationem ge/ neraliter vtrum predicatio vadat in infinitum fm rectũ posset esse triplex dubitatio. Una de predicatione sim/ plici ⁊ directa vtrum talis predicatio vadat in infinitum vtputa ꝙ de substantia predicatur substãtia. postea q̃zti/ tas. ⁊ postea qualitas ⁊ sic in infinitũ. Secunda dubita/ tio esse posset de predicatiõe pluri ⁊ composita duplicã do triplicando ⁊ in infinitum multiplicando predicata vt de substantia predicaretur simul substantia ⁊ quanti/ tas ⁊ postea simul quãtitas ⁊ qualitas. postea qualitas ⁊ vbi. ⁊ sic procedendo. Rursus cum processum esset du plicando procederetur triplicando vt si de substantia p̄/ mo predicaretur simul substantia quantitas ⁊ qualitas vt diceretur ꝙ homo est animal magnum album. ⁊ po/ stea quantitas ⁊ qualitas ⁊ vbi. ⁊ sic p̄cedendo triplicã do ⁊ cum processum esset triplicando procederetur qua druplicando. Posset ergo quis dubitare vtrum hoc mo
B do irent predicationes in infinitum fm rectum. ¶ Ter/ tia dubitatio esse posset de predicatione per accidens ⁊ indirecta vtputa si de substãtia predicaretur accñs. vtrũ de illo accidẽte possit predicari aliqđ aliđ accñs ⁊ de illo alio aliud accñs ⁊ sic in infi^m. tria g̃ facit fz ꝙ circa p̄cess sum in predicationibus in infinitũ has tres dubitatiões remouet. 2° ibi (Concessum ãt est) 3° ibi (Ipsa aũt) Dicit ergo (Sed qm̃ neqꝫ infinita erũt) gñaliter p̄dicata su. (in sursum) ⁊ primo nõ erunt infinita fm p̄dicationẽ simpli cẽ ⁊ p̄phaz. vtputa ꝙ đ sba p̄dicareť q̃ztitas. postea q̃litas ⁊ sic in infinitũ nã p̄nta sunt in numero quodam ⁊ sunt fi nita iđ ait ꝙ (vnũqđqꝫ p̄dicam̃tũ aut significat quid aut quale aut ad aliquid aut aliquod hꝫ. aut q̃ sunt in suba) .i. aut q̃cũqꝫ sũt in suba (hec ãt) q̃ sunt in suba (finita sũt) nã (⁊ gña p̄ntorum finita). q. d. ꝙ p̄dicata ⁊ oia q̃ sunt in suba ⁊ q̃ p̄dicanť de suba sunt finita. q2 gña p̄dicamẽtũ sunt finita. ⁊ ꝙ sint finita pꝫ. quodlibet enim p̄dicamẽtũ qđ ẽ in substãtia (aut enim significat quale aut quãtũ aut ad aliqd aut facẽ aut pati aut vbi aut qñ aut) sup. aliqd
C aliud hꝫ. ¶ Notandũ aũt ꝙ supponit ex habitis p̄dica ta subalia nõ ire in infinitũ. iđ cũ hic noiat p̄dicamẽta. d. ꝙ genera p̄dicamẽtorum sunt finita nõ noiat subam sed
D qualis q̃ztũ ⁊ hꝫ p̄dicamenta accidẽtalia. ¶ Dubitaret forte aliqs vñ seqť hec ɔña ꝙ si gña p̄dicamẽtorum sunt finita ꝙ ea q̃ p̄dicanť de suba sũt finita. ¶ Dõz. ꝙ cũ par ticulare non sit per se obiectũ intellectus ⁊ de talib⁹ non sit p̱ se scia non est intẽtio p̄hi loqui de indiuiduis sed de gñib⁹ ⁊ spẽbus. Ex quo enim gña sũt finita oz ꝙ ⁊ spẽs sint finite. est enim p̱ se diuisio spẽrum ad gen⁹. idiuidua eni dñt aliqd p̱ accñs. hõ. n. ẽ simplr aial. sz sor. ñ ẽ simp' hõ sed est hõ determinati tp̄is. vñ nunq̃z p̄dicabiť hõ de sorte nisi in illo determinato tp̄e. si g̃ est p̱ se diuisio spẽꝝ ad gen⁹. diuisio aũt p̱ se nõ põt eẽ infinita. nã diuisio p̱ se est certa ⁊ determinata diuisio. ⁊ p ɔñs finita. Uel possu mus dicẽ ꝙ diuisio gñis in spẽs ẽ diuisio p̱ formã. diuisio aũt spẽi in indiuidua ẽ diuisio p̱ mãm ⁊ q2 forme ⁊ actui repugnat ifinitas. ipoĺe ẽ in vno ⁊ eodẽ gñe eẽ infinitas spẽs. si g̃ gña p̄dicamẽtoꝝ sunt finita spẽs eoꝝ erũt finite ⁊ q̃cũqꝫ p̄dicãť de suba sũt finita. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Concessum aũt est vnum de vno predicari.

¶ Atqꝫ supponuntur vnum predicari de vno. Argu.

¶ Remouet scđam dubitationẽ. vz. ꝙ nõ possunt talia ire in infinitum fm cõpõnẽ. d. (Cõcessum aũt est vnũ de vno p̄dicari). q. d. ꝙ non ibunt p̄dicatiões in infinitũ p̱ aggre tionẽ ꝙ p̄us p̄dicẽť de suba duo ⁊ postea tria ⁊ sic aggre gãdo q2 ɔcessum ẽ. i. dcm̃ est supra ꝙ vnũ de vno p̄dicet.
¶ Dubitaret forte aliqs q2 nõ vť hic apparẽtiam ꝙ p̄/ E
dicata possint ire in infinitũ p̱ aggregationẽ q2 cũ nõ sint nisi. 10. p̄nta nõ vi ꝙ possint aggregari nisi. 10. modi. tot erũt. g̃ p̄dicatiões fm aggregationẽ q̃t simplices. ¶ Di F
cẽdũ. ꝙ multo plures sunt p̄dicationes fm aggregatio nẽ q̃z simplices. nã quatuor p̄dicata simplr nõ poterunt facẽ nisi q̃tuor p̄põnes. p̱ cõbinationẽ aũt faciẽt sex. naz q̃tuor poterũt sex modis cõbinari. ⁊ vt demus regulam de cõbinatiõib⁹ qñ volum⁹ scire de aliqb⁹ simplicib⁹ q̃t modis possint cõbinari debẽt disponi p̱ ordinẽ vt ponať vnũ in p̄ loco aliud in 2° aliud in 3° aliud in 4° q̃rtũ g̃ cõ bineť trib⁹ modis. vz. cũ 3° p̄ ⁊ 2° tertiũ cõbinať cũ duo/ bus. s. cũ scđo ⁊ p̄. nã si cõbinarem⁹ tertiũ cũ q̃rto accipe remus vnã ⁊ eãdẽ cõbinationẽ bis. nã qñ cõbinabimus quartũ cũ 3° cõbinam⁹ tertiũ cũ q̃rto. 2^m aũt nõ habebit nisi vnã cõbinationẽ cũ primo. tres aũt duo ⁊ vnũ faciũt sex. Et est diligẽter aduertendũ ꝙ modicũ addere in sim plicibus est multũ addere in cõbinationib⁹. nã q̃tuor cõ binanť sex modis. qnqꝫ aũt cõbinãť. 10. modis ⁊ sex qn/ decim modis. si g̃ p̄dicata simplicia q̃ztũcũqꝫ eẽnt in ali/ quo numero finito combinarenť oibus modis qb⁹ pos/ sent. ⁊ postea illa simplicia cõtrinarenť oibus modis q/ bus possent: ⁊ postea conq̃trinarenť: videreť forte alicui ꝙ isto mõ aggregando ea possent in infi^m variari. Ad h̃ ergo remouẽdũ dicit p̄hs concessum eẽ. i. dcm̃ esse supra vnũ de vno p̄dicari deberi. qñ ergo dicebať non esse plu res aggregationes q̃z simplices p̄dicationes pꝫ eẽ falsũ: q2 sole cõbinatiões sunt multo plures q̃z simplices p̄di/ cationes. si g̃ sil' cũ cõbinationib⁹ accipiãť ɔtrinatiões ⁊ q̃trinationes ⁊ sic p̄cedẽdo videbiť alicui ꝙ h̃ mõ possit p̄cedi in infinitum. ¶ Aduertẽdũ tñ qñ dicimus ꝙ plu/ res sũt ɔbinatiões q̃z simplices p̄dicatiões intelligẽdũ ẽ G
si simplicia sint plura q̃z tria. nã tria simplicia tot habent cõbinationes quot simplices. duo autem simplicia pau ciores habẽt cõbinationes q̃z simplices. nã in duob⁹ sim plicib⁹ non põt accipi nisi vna cõbinatio fm rem nisi for te acciperentur due cõbinationes fm modum intelligẽ/ di sicut differt via q̃ itur athenis thebas ⁊ thebis athe/ nas. sic iter duo aliq̃ vt iter. a. b. posset eẽ duplex ɔbiatio fz rõnẽ vt si fieret vna cõbinatio i q̃ p̄us势 ponereť. a. ⁊ po stea. b. ⁊ alia in qua disponerẽtur termini ecõuerso. fz rẽ tñ binarius habet plura simplicia q̃z cõbinationes. sed si sint simplicia plura tribus semper erunt plures combi/ nationes q̃z simplicia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ipa ãt de ipsis q̃cũqꝫ nõ aliqd sũt nõ p̄dicari dicim⁹. accñtia. n. sũt oia. sz hec qdẽ fz seipa. illa vo fz alteꝝ modũ. Hec ãt oia đ subo quo dã p̄dicari dicim⁹. fz accñs ãt ñ eẽ subz aliqđ. Nihil. n. taliũ ponim⁹ eẽ ꝙ nõ alteꝝ aliqđ esse dť qđ dť. sed ipm in alijs ⁊ alia qdẽ de altero.

Argu. ¶ Et item ipsa nō predicari de ipsis. nisi ratio ne ipsius quid est predicentur. Etenim accidētia sunt vniuersa. Sed quedam per se: quedaʒ alio modo: atqʒ hec omnia ꝺ subiecto quodā dicimus predicari: ꝛ accidens non esse subiectum vllum. Nihil enim talium ponimus id esse quod idest quod dicitur nō aliud quicqʒ: sed ipsum in alijs esse ꝛ alia quedaʒ de alio dicimus predicari.

¶ Remouet tertiam dubitationē vt si dicatur ꝙ vadūt ꝑdicationeʒ in infinitum ſm ꝑdicationē indirectam ipro priaʒ ꝛ ꝑ accñs. vʒ. cū sūbm ꝑdicaƭ de accidēte vel accñs de accñte. nā de tali dubitatione nō est curandū. nā tales ꝑdicationes non sunt ꝑdicationes simplr̄. iō ait ꝙ (ipsa autē). s. sūba (de ipsis). s. quecūqʒ nō sunt aliquid) ꝑ se. sʒ sunt aliquid in alio (non dicemus ꝑdicari. accñtia. n. sunt (oia). q. d. ꝙ sūba nō dicimus predicari. i. non recipim⁹ in demr̄ationibus ꝙ ꝑdicentƭ de his que nō sūt aliqd ꝑ se idest de accñtib⁹. omnia enim talia q2 sunt accidētia non psit ꝑ se subijci iō ait ꝙ (sed qdem hec). s. subiecta (ſm se ipsa) subijciunƭ. (illa vo). i. acñtia (ſm alteꝝ modū) sup. subijciuntƭ. Uel pōt exponi ꝙ hec quideʒ. i. accñtia ſm seipsa sup. ꝑdicantƭ de sūbis. illa vo. i. sūba ſm alteꝝ modū idest ꝑ accñs ꝑdicantƭ de accñtibus. ꝛ iō subdit ꝙ (hec āt oia). s. accñtibus dicimus ꝑdicari de quodā sūbo (ſm accidens aūt). i. q̄ sunt ſm accidēs (non eē) sup. decimus (sūbm aliqd) ꝛ subdit eām ꝙ (nihil. n. taliuʒ (. s. accñtiuʒ (ponimus ꝙ non alterū aliquod dicimus esse) vel dicitƭ esse. ꝛ subdit quod (sed est ipsum) tale accidens (in alijs ꝛ alia quideʒ dicuntur de altero. (q. d. ꝙ nullaʒ accidēs ponimus esse talium. i. de numero talium: vt de numero subiectoꝝ ꝙ hoc nō sit ꝑ aliqd alteruʒ. i. ꝑ sūbm vt album est hō q2 aliqd alteꝝ vt soꝛ. ꝗ subijcitƭ albo est hō. ergo talis ꝑdicatio est q2 ipsuʒ albū est in alijs. vt puta. q2 albū est in hoie ꝛ i leōe. ꝛ q2 ista alia vtputa hō: ꝛ leo de altero. s. dicuntur vt de hoc noie ꝑticulari ꝛ de h leōe ꝛ rōe illi⁹ alterius ꝑticularis psit talia accñtia subijci talib⁹ sūbis vt de albo ꝑdicabitƭ hō: q2 ꝑdicaƭ de quodam altero. vʒ. de particulari hoie cui accidit esse album.

¶ Neqʒ in sursum ergo vnum de vno neqʒ in deorsum esse dicitur. de quibus qdē enim dicuntur accidentia quecunqʒ in substantia vniuscuiusqʒ sunt: hec autē non sunt infinita.

Argu. ¶ Neqʒ igitur ad superiora neqʒ ad inferiora vnum de vno in infinitum dicetur. De quib⁹ enim accidentia dicuntur: quecunqʒ in vniuscuiusqʒ substantia sunt: ea non sunt infinita.

¶ Hic vt dicebaƭ ostendit phūs non ire predicationes in infinitum in predicatis per se. Circa quod duo facit. q2 primo proponit ꝙ tales propositiones non vadunt in infinitum nec in sursum nec in deorsum. ꝛ primo declarant ꝙ non vadūt in infinitum deorsum. secūdo declarat ꝛ ꝓbat ꝙ non vadunt in infinitū sursum ibi. (Sed sursum.) Dicit ergo (nec sursum ꝗ vnum de vno nec in deorsum) in infinitū su. (dicetƭ eē) su. ꝓcessus in ꝑdicatis ꝑ se quod ꝓbat. d. (de qbus. qdē. n. dnr accñtia) su. ꝑ se sūt illa sūba (q̄cunqʒ sunt in sūba). i. in substantiali diffōne (vniuscuiusqʒ). s. taliū accidētiū (hec aūt non sunt infinita). q. d. ꝙ q2 diffinientia nō sunt infinita. ꝛ q2 in substātiali diffōne nō est ꝓcessus in infinitū: iō in ꝑdicatis ꝑ se in deorsum nō ē

b ꝓcessus in infinitū. ¶ Notandū āt ꝙ illa ꝑdicata sunt ꝑ se de aliquib⁹ subiectis q̄cunqʒ talia sūba ponūtur in sūba. i. i sūbali diffōne quorūcūqʒ taliū accidētiū nō vniuscuiusqʒ talis. accidētis vult. n. h phs ꝓbare ꝙ nō sit ꝓcessus in infinitū ꝑ se in ꝑdicatis ꝑ se q̄ sunt in 2° mō dicēdi ꝑ se. nā ꝺ ꝑdicatis q̄ sūt in ꝑ modo dicendi ꝑ se ꝙ nō vadāt in infinitū ꝓbatū ē supra cū ꝓbatū fuit de ꝑdicatis sūbalib⁹. Hic aūt agitƭ de ꝑdicatis ꝑ se. cuiusmodi sūt ꝑ se passiones talia aūt ꝑdicata sunt illa quoꝝ sūba. s. in quoruʒ eēntiali diffinitione ponuntur substantia. ¶ Notādū aūt ꝙ pōt ꝯtigē ꝙ aliqd sit ꝑ se passio alicui⁹ ꝛ illi⁹ ꝑ se passiōis sit alia ꝑ se passio. vtputa si color sit ꝑ se passio corꝑis terminati: ipē ēt color hʒ ꝑ se passiōes. nā nō ē icōueniēs ꝙ aliquid sit ꝑ se pa° vni⁹ ꝛ ꝑ se sūbm alterius. q2 non ē iconueniēs ꝙ accñs sit ꝑ se sūbm. vt triāgul⁹ q ē accñs ē ꝑ se sūʒ de hīe tres. h ꝗ mō erit ꝓcessus i infinitū i deorsum i hɔ ꝑ se ꝑdicatis si aliqd sit ꝑ se sūbm vnius sicut corp⁹ terminatū colori ꝛ color ꝑ se sūʒ alteri⁹ rei. ꝛ illa alia res ꝑ se sūbm alteri⁹ rei. ꝛ sic in infi^m. ¶ Notādū ēt ꝙ dia ꝑora ponūtƭ in diffōne posterioꝝ. vt si corp⁹ terminatū ē ꝑ se sūbm coloris ꝛ color ꝑ se sūbm alteri⁹ ꝓpetatis corp⁹ termiatū qd ingreditƭ diffōnē coloris igreditƭ diffōnē oiuʒ ꝓpetatū coloris si ꝗ in sic ꝑ se ꝑdicarēt eēt ꝓcessus i infinitū infinita igrederētƭ diffōnē vni⁹. iō phs ait ꝙ nō ē ꝓcessus in infinituʒ nec in sursum nec in deorsum su. in ꝑ se ꝑdicatis. ꝛ ꝙ non sit in talibus ꝓcessus in infinitū pʒ ꝙ illa sunt talia ꝑ se ꝑdicata in quoꝝ diffōnib⁹ ponuntƭ sūba. hec aūt q̄ sunt diffinitiua aliquoꝝ vel alicui⁹ nō psit eē infinita. ꝛ q2 nō pōt eē ꝙ sit ꝓcessus in infinitū deorsum i ꝑ se passionib⁹. vʒ. ꝙ. b. sit ꝑ se pa° de. a. ꝛ. c. ꝑ se pa° de. b. ꝛ sic in infi^m nisi infinita igrediantƭ diffōnē alicui⁹ cū h sit ipōl: eipōle ē i talibus i deorsum eē ꝓcessuʒ in infi^m. ¶ Dubitaret forte aliqs q2 supius cū auctor ꝓbauit statū de ꝑdicatis eēntialiter nō fecit mētionē nisi de sursū tm̄. d. sʒ qm̄ neqʒ infinita erūt sursū. h aūt cū agit de ꝑdicatis ꝑ se facit mētionē de sursū ꝛ deorsū. ¶ Dōm. ꝙ ꝑdicata supius tacta sic se hñt sursū ita se hñt deorsū. vt si ꝺ sūba ꝑdicaƭ q̄ztitas ꝛ postea q̄litas. ꝛ sic deincepa. iste mod⁹ ꝓcedēdi pōt dici ꝛ sursū ꝛ deorsuʒ. nā si ire sursū ē icipe a magis mālī iste mod⁹ ꝓcedēdi ē ire i sursū. nā sūba ē mālī sūbm q̄ztitatis. q̄ztitas vo est sūbm q̄litatis. Si vo ire sursum ē icipe a magis formali tūc iste mod⁹ nō ē ire sursum sʒ deorsum. nā h nō icipit a magis foꝛali: ꝛ itur i magis mālia sʒ poti⁹ ecōuerso. icipitƭ. n. a magis mālī ꝛ itur in magis formalia. ꝛ q2 ꝓbauit statū i talib⁹ ꝑdicatis q̄ꝝ ꝓcessus diuersis respectib⁹ est sursum ꝛ deorsū nō curauit ibi distiguē sursū ꝛ ꝺorsū. sʒ in eo ꝙ dixit sursum itellexit ēt ꝛ deorsuʒ. hic autē in ꝑ se predicatis vbi est per se accipere sursum ꝛ deorsum distinguit vnum ab alio. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sed in sursum ipsa quoqʒ ꝛ accñtia vtraqʒ non infinita sunt. Necesse est ergo esse aliquid de quo primum predicetur ꝛ de hoc aliud: ꝛ hoc stare ꝛ esse aliquid quod non amplius neqʒ de alio priori neqʒ de alio aliquid prius predicetur. vnus quidem demonstrationis modus dicitur hic.

¶ Uersus etiā supera: nec ipsa: nec vtraqʒ accidentia sunt infinita. Necesse est igitur aliquid esse de quo primum aliquod: ꝛ de hoc aliud: ꝛ huius profectionis tandeʒ exitum esse: vt id sit quod de nullo vlterius alio dicatur: ꝛ id ēt de quo non predicatur aliud prius. Unus igitur hic ē modus ad hoc ꝓpositū demr̄andū. Argu.

Ostendit

¶ Ondit q̄ i talib⁹ p se p̄dicatis nō soliū est stat⁹ i deorsuȝ vt
puta si poneret q̄ aliqd sit p se sbȝ alicui⁹ p̄prietatis ꝛ illa p
prietas p se subȝ alteri⁹ p̄prietatis ꝛ sic i inf̄ᵐ: sȝ ēt i talib⁹ p se
p̄dicatis ē stat⁹ in sursuȝ tā ex pte p̄dicatoꝝ q̄ȝ ex pte subo/
rū circa qd̄ duo fac̄ sȝ q̄ 2ᵐ p̄bat itētū. nā p̄ p̄bat h̄ ex pte
diffōnis supponēdo q̄ ɔtigat talia p se diffiniri. 2° ex pte
scie supponē q̄ ɔtigat aliq̄ scire. ibi (Adhuc autē ali⁹.)
A ¶ Propt̄ p̄ᵐ sciēdū q̄ p̄cedē i sursuȝ i talib⁹ h̄ mō ɔtigit.
s. subȝ ꝛ. s. p̄dicatū vt si simū p se p̄dicat̄ de naso i hac p
pōne p se. nasus ē sim⁹. p̄cederet i sursuȝ acciēplē⁹. s. na
suȝ ꝛ sup̄ simū vt accipiē⁹ sup̄ nasuȝ corp⁹. sup̄ corp⁹ sbaȝ.
ꝛ h̄ mō p̄cedē⁹ ꝛ accipiē⁹ sup̄ simū cauū. ꝛ sup̄ cauū q̄le. q̄
litas. n. est sup̄ cauitatē. ꝛ h̄ mō p̄cedēdo. nllo. n. istorum
modoꝝ est p̄cessus in inf̄ᵐ. nā oia q̄ sunt sup̄ nasuȝ ponūt in
diffōne nasi. si ḡ in talib⁹ eēt p̄cessus in inf̄ᵐ eēt p̄cessus in
inf̄ᵐ in diffōnib⁹. sic ēt oia q̄ ponūt sup̄ simū ponūt i diffō/
ne simi ꝛ nō soliū q̄ sūt sup̄ simū ponūt i diffōne simi. sȝ ēt
q̄ sūt sup̄ nasuȝ sūt diffinitiua simi eo q̄ ipse nasus est qd
diffinitiuū ei⁹. q̄re si i talib⁹ eēt p̄cessus in inf̄ᵐ. eēt in diffō
nib⁹ p̄cessus in inf̄ᵐ: h̄ est ḡ qd̄ dic̄. (Sȝ in sursuȝ ipa) sup.
subra (ꝛ ēt accn̄tia vtraq̄ȝ) tā suba q̄ȝ accn̄tia (nō sūt infi⁹.
neċe est ḡ eē aliqd qd̄ de alio p̄dicet̄ p̄ᵐ) vtputa simū p̄ ꝛ
p se p̄dicat̄ de naso (ꝛ de h̄) vtputa d̄ simo p̄tur (aliud) vt
puta cauū vel q̄lis (ꝛ h̄ stare erit). i. deuenire ad aliqd ex
pte ipsi⁹ caui de q̄ nō p̄tur vlteri⁹ aliqd p̄us nec aliqd su/
pius ꝛ subdit q̄ (ꝛ eē aliqd) sup. ɔtingit ex pte subi vt ex
pte nasi (qd̄ nō ampli⁹ nec de alio p̄ori nec de illo aliud p̄
us p̄dicet̄). q. d. q̄ ex pte nasi erit d̄uenire ad aliqd qd̄ nō
dicet̄ ampli⁹ de aliq̄ p̄ori nec de illo aliqd p̄us. vtputa si
de naso dī corpus ꝛ de corpore substantia: suba non dicit̄
de aliquo p̄ori q̄ȝ de corpore. nihil. n. est mediū inter cor/
pus ꝛ substātiaȝ: nec de suba dicit̄ aliquid prius. (Unus
q̄dē ergo modus demōstrationis) q̄ nō sit p̄cessus in infi
nitū in sursum in p̄pōnibus p se nec ex pte subi nec ex pte
B p̄dicati (hic est). ¶ Notādum autē q̄ ita vī pħs esse per
se mediū q̄ talia accepta in sursum vt accepta sup̄ nasuȝ
vl̄ supra simū sunt p se diffiniētia simi vel nasi qd̄ suppo/
nēdo statū in diffinitionibus supponit nō esse p̄cessum in
infinitū. vñ sic est supplēda lr̄a: q̄ si aliqd p̄dicat̄ de aliq̄ p̄ᵒ
ꝛ p se. vtputa simū de naso: ꝛ de hoc. s. simo p̄dicet̄ aliud: ꝛ
ꝛ de illo aliud: necesse est hic stare: q̄ diffinitiua simi non
p̄nt eē infinita. sic etiā ex pte nasi necesse est dare aliqd qd̄
nō dicat̄ de alio p̄ori nec de illo aliud p̄us. q. d. q̄ non est
dare p̄cessum in infinitū ex pte nasi qd̄ supplēdū est id̄ ɔti
gere q̄ diffinitiua nasi infinita esse nō p̄nt: q̄ si essent infini/
ta diffinitiua nasi eēnt ēt infinita diffinitiua simi. oia. n. dif/
finitiua nasi sunt etiā diffinitiua simi. Un⁹ ḡ modus p̄bā
C di statū i talib⁹ est h̄ q. s. sumit̄ ex pte diffōnis. ¶ Notan/
dū etiā q̄ supius dcā magis p̄bāt statū ex pte diffōnis in
sbalib⁹. h̄ aūt in accn̄talib⁹. qd̄ ḡ dī h̄ ex pte nasi q̄ talia
diffinitiua nō vadūt in inf̄ᵐ magis referēda sunt ad simuȝ
q̄ȝ ad nasum ꝛ ad passionē q̄ȝ ad subm. nā oia diffinientia
subiectum sunt diffiniētia passionē ꝛ in infinitū nō vadūt.
D ¶ Notādū aūt q̄ cū pħs p̄us dixisset q̄ nec in sursuȝ nec
in deorsū itur in infi⁹ cū nūc sp̄al'r p̄bauit q̄ nō itur in infi/
nitū in sursuȝ dedit intelligē q̄ p̄ p̄bauerit q̄ in p̄dicatis p
se nō eant in inf̄ᵐ deorsum. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄re
E pħs cum voluit p̄bare statū in p̄dicatis p se resumpsit h̄
vbū vnū de vno. d. q̄ vnū de vno nec in sursuȝ nec in deor
sum dicet̄ esse p̄cessus in inf̄ᵐ. ¶ Dōm. q̄ p̄dicari vnuȝ de
vno p antbonomasiā repit̄ i p̄dicatis p se. i p̄dicatis. n. cōib⁹
ꝛ vnū de plurib⁹ ꝛ plura de vno albū. n. ꝛ in cigno ꝛ in ni/
ue repit̄: q̄ nulli eoꝝ inest sm̄ q̄ h̄ð. pp̄ q̄ vnū ꝛ idē h̄ð p̄
dicatū reperitur in pluribus. sic ꝛ plura dn̄r de vno vt al
bum ꝛ dulce de pomo. h̄. n. plura vt plura de eodē predi
cant̄. albū eni ꝛ dulce relata ad pomū sunt plura vt plu
ra. q̄ neutrū illoꝝ inest mediāte alio. si eni in pomo dul/
ce eēt p se cā albi nō repiret̄ pomū dulce nō album ꝛ si al
bū eēt p se cā dulcis nō repiret̄ pomū albū nō dulcē. talia
ḡ p̄dicata p accn̄s ꝛ cōia ꝛ vnū plurib⁹ ꝛ plura vni in eo
q̄ plura inesse p̄nt: sed in his q̄ insunt p se ꝛ p̄ nec vnū plu/
rib⁹ nec plura in eo q̄ plura eidē insunt. q̄ aūt in talibus
vnū nō possit inesse plurib⁹ p̄ȝ. nā q̄ lȝ tale p̄dicatū cū in
sit p se ꝛ p̄ ɔuertibile est cū eo cui inest. idē aūt plurib⁹ di
uersis in eē ɔuertibil'r est ipōle. Rursus in talibus plura
vt plura nō insunt vni. nā ꝛ si inueniāt̄ plures p se p̄prietates
inesse eidē subo. vtputa hr̄e tres ꝛ hr̄e angulū extrinsecū
inesse triāgulo h̄ nō erit plura vt plura sed vnū p se p̄p̄uȝ
inerit mediāte alio: vt hr̄e tres inest p hr̄e angulū extrinse/
cū. in talib⁹ ḡ p antbonomasiā dī vnū de vno. Sic ḡ po/
terit exponi lr̄a p̄cedēs q̄ neq̄ȝ q̄si vnū de vno. i. neq̄ȝ q̄si
p se p̄dicatū dī de p se subo. neq̄ȝ. s. in talibus in quib⁹ per
antbonomasiā dr̄ de vno nec in sursum nec in deorsuȝ di
cetur esse processus in infinitum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Adhuc autem alius. si enim de quibus que
dam priora predicantur horum quidem de/
mōstratio erit neq̄ȝ possunt habere ad ipsa q̄ȝ
scire. Neq̄ȝ hoc esse sine demonstratione.

¶ Alius autē est hic. Patet enim horū demō Argu͂.
strationē esse de quibus priora aliqua predicā
tur. Et itē fieri non posse vt aut melius simus
ad ea dispositi quorum est demonstratio q̄ȝ si
sciamus: aut ea sine demonstratione sciamus.

¶ Ondit h̄ idē. vȝ. q̄ sit status in sursum in predicatis p se
supponēdo q̄ cōtingat aliqd scire. Circa quod quatuor
facit: q̄ p̄mo ait q̄ posteriora sciunt̄ per p̄ora. scd̄o dicit
q̄ nō possunt sciri posteriora ignoratis p̄oribus. 3° ex his
que dixerat ɔcludit q̄ si ɔtigit aliqd scire simpl'r p demō
stratōem q̄ opȝ eē statū in p̄dicatis. 4° ꝛ vltiō hoc q̄ dixe
rat declarat ꝛ manifestat. 2ᵃ ibi. (Si autē h̄.) 3ᵃ ibi. (Si ḡ
est aliqd) 4ᵃ ibi (Si. n. nō steterint.) Dic̄ ḡ q̄ (adhuc ali⁹)
sic. modus est ad p̄bādum eē statum in p̄dicatis. ad quem
modū declarādū p̄ᵒ sumem⁹ hāc v̄itatē. q̄ q̄cūq̄ȝ hn̄t aliq̄
p̄ora q̄ illoꝝ est demr̄atio p p̄ora illa: ꝛ q̄ nō ɔtigit talia
posteriora scire nisi p demr̄ationem ex p̄oribus. id̄ ait. q̄
(si. n. de qb⁹ p̄ora q̄dē p̄dicant̄ erit hoꝝ demr̄atio) sic. per
talia p̄ora. Et addit q̄ (nō p̄nt aliq̄ se hr̄e p̄ori⁹). i. melius
(ad ipa) posteriora (q̄ȝ scire) ipa (nec est). i. nec ɔtigit ipsa
scire (sine demr̄atiōe). q. d. q̄ si ɔcedat̄ nobis v̄itas hec q̄
posteriora demr̄ant̄ p p̄ora: ꝛ q̄ h̄ mō h̄n nos habemus
ad posteriora si sciuerimus ea demr̄are p p̄ora hac v̄ita/
te concessa ondemus q̄ est alius modus p̄bandi statū in
p̄dicatis amoto statu superius tacto. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Si autē hoc per hoc notum est. Hoc autem
nescimus neq̄ȝ melius habem⁹ ad ipsa q̄ȝ sci/
re neq̄ȝ per hoc notum sciemus.

¶ Quibus efficit̄: vt si per aliqua priora quip/ Argu͂.
piā innotescit. Illa v̄o nescim⁹ neq̄ȝ ad illa me/
lius sumus affecti q̄ȝ si sciam haberemus: nec
id p̄fecto sciamus qd̄ per illa notum efficitur.

¶ Proposita hac v̄itate q̄ posteriora sciunt̄ p p̄ora p̄po/
nit v̄itatē aliam q̄ non ɔtingit scire posteriora ignoratis
prioribus. id̄ ait. (Si aūt h̄). i. si aliqd posterius (est notū
per hec). i. p aliq̄ p̄ora (hec aūt). i. illa priora (nescim⁹ nec
melius nos habem⁹ ad ipsa q̄ȝ scire h̄ posito neq̄ȝ sciem⁹
notum per hoc.). i. neq̄ȝ sciemus illud posterius qd̄ dī eē
notū p illa p̄ora. q. d. q̄ ignoratis p̄oribus neċe est igno/

E rare posteriora. ¶ Notandum aũt q si volum⁹ scire aliqd posterius vel aliq̃ posteriora necesse est nos scire priora: vel necesse est nos hr̃e ad ipsa meli⁹ q̃ꝫ scire. nã ꝓora illa vel sunt simplr̃ ꝓ͛ ꝛ idem̃fabilia: ꝛ tũc ad ea nos habem⁹ melius q̃ꝫ scire. Taliũ.n. nõ est scia ſꝫ itell'ꝰ. ipse aũt itell'ꝰ .i. ꝓncipiorũ habitus est potior q̃ꝫ scia. si vo illa ꝓora hẽant supra se alia ꝓora tũc poterũt ꝑ illa ꝓora sciri ꝛ oem̃fari. est enim itẽtio ph̃i q nõ ꝯtingit posteriora scire nisi de ꝓo F rib⁹ habeam⁹ sciam vel itell'm qui est ꝓor q̃ꝫ scia. ¶ Dubitaret forte aliqs: qꝛ nõ vr̃ hoc pos̃e si aliq̃ sunt ꝓ͛ ꝓn⁹ q ad ea nõ hẽamus melius q̃ꝫ scire: ꝛ q de eis nõ habeam⁹ intell'm qui est potior q̃ꝫ scia: cũ talia sint sicut locus ianue in domo quẽ nullus ignorat. ¶ Dõm q dcm̃ ph̃i tripl'r põt hẽre vitatẽ. ꝓmo vt hoc sit dcm̃ ex datis ab aduersario. nã si aduersarius dicat q oĩum sit oem̃fatio vel q demõstratiões vadant in ifinitũ ꝯñs erit vt nulla sit ꝓpositio imediata vt nulla sit ꝓpositio simplr̃ ꝓma. ad nihil.ḡ nos habebimus melius q̃ꝫ scire ꝛ nullius rei erit intellectus. ex hoc ḡ sequeť q nõ sciemus posteriora cognoscẽdo ꝓora ꝑ sciam: qꝛ tunc oporteret infinita scire cum positum sit talia in ifinitum ire. Rursus non sciemus posteriora cognoscendo ꝓora ꝑ intellectum siue ꝑ melius q̃ꝫ ꝑ sciam: qꝛ nihil erit cognoscibile sic cũ nihil ponať simplr̃ ꝓmũ. supponẽdo ḡ dicta aduersarij videť ph̃s loqui. Secũdo dicẽ possumus q hoc videť vitatẽ hr̃e q̃ꝫtũ ad eos qui carẽt aliquo sensu vel q nõ fuerũt vsi hꝰ sensu. tales eni nõ pñt scire posteriora cognoscẽdo priora ꝑ sciam vel ꝑ intellectum. nam cũ itell'ꝰ siue ꝓncipiorum habit⁹ aggenereť in nobis via sensus memorie ꝛ experiẽtie deficiẽte sensu deficit itell'ꝰ ꝓncipiorũ: ꝛ per ꝯñs deficit scia aliorum. ẽm hoc sic aptabim⁹ hanc lr̃aꝫ. q sicut deficiẽtes in sensu nõ pñt scire posteriora per ꝓora. idõ opꝫ q deficit eis scia ẽm illum sensum sic ponẽtes oemõstratões ire in infinitũ. qꝛ hoc posito opꝫ ignorare ꝓora cũ nõ ꝯtigat ifinita ꝑtrãsire ꝯñs est ẽm q nihil cõtingat scire. q ḡ dicit q talia ꝓncipia sunt sicut locus ianue in domo itelligẽdum est q̃ꝫtuꝫ ad bñ dispositos nõ deficiẽtes in sensu. Uel possumus dicere q sunt sicut locus ianue in domo si cõsideretur ẽm se. nõ autẽ sunt sicut locus ianue nec sic patẽtia vt in ea resoluũtur posteriora: ꝛ hoc mõ est nobilissimuꝫ scire ꝓncipia ꝓut in ea resoluũtur pricipiata. Uel possumus dicẽ q nõ valẽt in oemõstratiõe ꝓn⁹ q sunt sic nota. vñ ex hoc eorũ nobilissima cognitio. Tertio põt hoc solui distiguẽdo de ꝓncipijs. nã aliud est assentire ꝓncipijs oblatis: ꝛ aliud est scire posteriora l' talia ꝓncipia resoluere. qlibet enim rusticus si offerãtur ei pricipia. dũtamen itelligat qd est qd dr̃ ꝑ nomen nisi deficiat in sensu statim assentit eis. posteriora resoluẽ tñ in talia ꝓn⁹ nõ est ideotarum sed sciẽtiũ. vult ḡ ph̃s q nõ possum⁹ scire posteriora nisi sciam⁹ ea resoluẽ in ꝓora q̃ opꝫ cognoscẽ vel ꝑ sciam si nõ sint ꝓora simplr̃: vel ꝑ itellectum si sint simplr̃ ꝓma: qꝛ ergo ponẽtes ꝓcessum in ifinitum nõ possunt ponẽ q sciam⁹ posteriora resoluẽdo ea in ꝓora q̃ꝫ hẽam⁹ cognẽ ꝑ sciam vel ꝑ itell'm. H̃.n. posito ꝓorũ nõ erit scia nec itellectus: ꝛ ꝑ ꝯñs nihil ꝯtigit scire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igitur est aliquid scire per demonstrationem simpliciter non ex aliquibus neqꝫ ex suppositiõe. manifestũ est stare ꝓdicamẽta media.

Argir. ¶ Si igiť sit: vt simplr̃ quippiam ꝑ dem̃fonẽ: ꝛ non ex quibusdam: nec ex suppositione sciamus necesse est predicationes medias stare.

¶ Ex his q̃ dixerat ꝯcludit. q si cõtigit aliqd scire simplr̃ ꝑ oemõstrationẽ q opꝫ esse statum in ꝓdicatis. d. (Si ergo est.) .i. si ꝯtigit (aliqd scire simplr̃ ꝛ ꝑ oem̃fationẽ non ex aliqbus nec ex suppõne manifestuꝫ est ꝓdicata media vel ꝓdicamẽta media stare) .i. nõ procedere in ifinitum. ¶ Notãdum aũt q aliquãdo cõtigit oemõstrare ex datis sicut sit in oemõstratiõe ad impos̃e vbi ex cõcessis ab aduersario syllogizať vel sicut fit in quacũqꝫ argumẽtatione si nõ arguať ex simplr̃ ꝓmis sed ex datis ꝛ ꝯcessis. G Aliqñ autẽ ꝯtigit oemõstrare ex suppõne sicut scia subalternata oemõstrat supponẽdo aliq̃ declarata in superiori scia. si ḡ eẽnt ifinita media ꝛ si nõ esset status in sursum ascẽdẽdo nihil ꝯtigeret scire ex oemõstratiõe simplr̃: sed si hoc eẽt vel eẽt ex aliqbus datis vel ex suppõne. nunq̃ꝫ enim esset oem̃fatio ex ꝑ se notis: nec esset resolubilis ꝑ se nota: qꝛ nulla essent ꝓ͛ simplr̃. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si enim nõ steterit. sed est semper acceptio in superius oĩum erit oem̃fatio: q̃re si infinita nõ ꝯtingit ꝑcurrere: quoꝝ nõ est oem̃fatio nõ sciemus ꝑ oem̃fationẽ. si igiť neqꝫ melius habemus ad ipa q̃ꝫ scire. non erit aliquid scire ꝑ demonstrationem simpliciter ſꝫ ex suppõne.

¶ Nã si nõ stent: sed semꝑ sit aliquid superius sumpto oĩum erit tum oem̃fatio. Quare si fieri nõ põt: vt infinita q̃squꝫ ꝑtrãseat ea profecto quorũ est oem̃fatio nunq̃ꝫ per oem̃fationem sciemus. Quod si neqꝫ melius ad ipsa sumus affecti: q̃ꝫ si sciremus: nihil tuꝫ per oem̃fationem simpliciter: sed ex suppositione sciemus. Argir.

¶ Declarat qd dixerat. d. (Si.n. nõ steterit sed est semper acceptio in supi⁹) vel vt hẽt alia lr̃a (si oi accepto semper est aliqd superi⁹ oĩum erit oem̃fatio. q̃re si ifi⁹ nõ ꝯtigit ꝑtrãsire nõ cognoscim⁹ ꝑ oemõstrationẽ ea quoꝝ nõ est demõstratio) ḡ nõ ꝯtigit ea scire (si ḡ neqꝫ hẽmus nos ad ipsa meli⁹ q̃ꝫ scire) si hꝰ ꝓora nõ cognoscim⁹ nec ꝑ sciam nec ꝑ itellectum q est melior q̃ꝫ scia (non erit aliquid scire) .i. nihil ꝯtigeret scire (ꝑ oem̃fationẽ simplr̃ sed ex suppõne) declaratũ est ḡ qd supius dicebať. vꝫ. q si eẽt ꝓcessus in infi⁹ nec eẽt stat⁹ in sursuꝫ q nihil ꝯtigeret scire ꝑ oemõstrationẽ simplr̃. ¶ No⁹ aũt q scia ꝓsupponit itellectũ. H intellect⁹ autẽ nõ est nisi ꝓmorũ ꝛ imediatorũ. si ḡ nõ eẽt status in sursum nõ eẽt deuenire ad aliq̃ imediata. nullorũ ḡ eẽt itell'ꝰ ꝛ ꝑ ꝯñs nullius eẽt scia. hoc ḡ posito ꝓora nõ scirem⁹: qꝛ nõ eẽt ea resoluẽ in imediata: nec haberemus de ꝓoribus nobiliorẽ cognitionẽ q̃ꝫ sciaꝫ. vtpota intell'm: qꝛ nõ eẽt daret ꝓus nisi in respectu. nihil ḡ esset ꝓ͛ simplr̃. posset forte eẽ vnũ ꝓus altero sicut posuerũt ph̃i in gñone hoĩum q nõ eẽt dare ꝓmũ hoiẽꝫ simplr̃ sed eẽt dare vnuꝫ hoiem ꝓorẽ alio. H̃ ḡ posito ignorarem⁹ ꝓora: qbus ignoratis nihil ꝯtigeret scire. ¶ Deide cum dicit.

¶ Logice quidem igitur ex his vtiqꝫ aliquis credet de eo quod dictum est. T.c.36

¶ Ex his igitur que disserendi diximus mõ id de quo loquimur ita esse quispiam credet. Argir.

¶ Epilogat circa determinata. d. q. (Logice qdẽ) .i. ꝑ rõnes logicas (ex his vtiqꝫ) .i. ex dictis (crederet aliquis dẽ eo quod dictum est). vꝫ. q sit huiusmodi status.

¶ Analetice aũt manifestũ ẽ per hec veloci⁹ q neqꝫ in sursuꝫ neqꝫ in deorsuꝫ ifinita ꝓdicãtia ꝯtigit eẽ in oem̃fatiuis sciẽtijs de qb⁹ itẽtio ẽ.

¶ Resolutiue autẽ ꝑ hec breuius perspicuum fuerit fieri non posse vt versus superius aut in Argir.

serius infinita sint p̄dicata in demonstratiuis sciētijs: de quibus est hec p̄sens cōsideratio.

¶ Postq̄ ph̄s pbauit eē statū in p̄dicatis logice ꝛ p q̄dam cōia. h̄ pbat hꝰ statū analetice ꝛ magis p ppa. Circa qđ duo fac. q: p̄ fac qđ dcm̄ ē. 2° qđ dixerat de extremis adaptat ad medis ibi (Si āt sic ē.) Circa p̄ᵐ duo fac. q: p̄ pponit qđ itēdit. 2° declat ppositū ibi (Demrātio qdez) Dic g̈ q (analetice aūt). i. p rōnes magl ppas (velociꝰ). i. citius (manifᵐ est p hec). i. p dicēda (q nec i sursuz nec i deorsum ꝯtigit eē infinita p̄dicāria in demrātiuis sciētijs de qbꝰ) demratiuis sciētijs (ē itētio) sup. nr̄a. q. d. q cū nos nō itēdamꝰ de oibꝰ sylls sed de demrātiōibꝰ volumꝰ spālr ondē i demratiōibꝰ q in talibꝰ sit starꝰ in p̄dicatis. ¶ Dubitaret forte aligs q̄re pbōnes p̄cedētes dicant logice ꝛ seq̄ntes analetice. i. resolutorie. ¶ Dōm. q resoluē est i ppria p̄nᵃ logice. arguere est p quedā cōia: q: g̈ supiꝰ pbatus est status cōiter in oibꝰ p̄dicatis. rursus si pbatꝰ fuit status i p se p̄dicatis hoc fuit p q̄dā cōia nō descēdēdo ad spāles terminos. hic aūt q: spālr pbat starꝰ in p se p̄dicatis ꝛ pbat spālr descēdēdo ad spāles termios dnr hꝰ rōnes magis resolutorie ꝛ magis spāles ꝛ pprie. ¶ Deinde cum dicit.

A

¶ Demonstratio enim est ex his quecūq̄ quidem ipsa insunt s̄m seipsa rebus.

Argir. ¶ Demrātio. n. ē de hisce q̄ rebus insunt p se.

¶ Exequit de intēto. Circa qđ duo fac. q: p̄ ait de qbus est demrātio: ꝛ exeqt de vnoquoq̄ illoꝝ modoꝝ. 2° pbat q circa nullū tale sit pcessus i infᵐ. ibi (Horū aūt neutra.) Circa p̄ᵐ tria facit. q: p̄mo pponit q demonstratio est ex his q̄ sunt p se. scđo distinguit modos per se. 3° determiat de vnoquoq̄ illorū modoꝝ. scđa ibi (s̄m seipsa) 3ᵃ ibi (Ut in numero) Dicit g̈ q (demōstratio est eoꝝ quecūq̄ ipsa s̄m seipsa siue p seipsa insunt rebus.) ¶ Deinde cum dic.

¶ Scđm seipsa vero dupliciter. quecunq̄ enim illis insunt in eo q quid est: ꝛ in quibus ipsa in eo q quid est insunt ipsis.

Argir. ¶ Ea vero que per se cōpetunt duplicem subeunt modum. Quedam enim in eadē rerum sunt diffinitione. Quibus inesse dicuntur.

¶ Distiguit duos modos dicēdi p se. Naz p̄mꝰ modus est qñ p̄dicatū ponit i diffōne subi. Scđs qñ eē ĩō ait q (s̄z seipsa vō). i. p se (dupl'r) dr̄ vel 2ᵗ sūt. vno. n. mō sūt p se (q̄cūq̄ vō) p̄dicata (sūt in illis). i. in subis (in eo q qd est). i. in diffōne eoꝝ. q. d. q p se p̄dicata sūt s̄z p̄ᵐ modū dicēdi p se q̄ ponunt in diffōne subiectorū (ꝛ) s̄a. sunt p̄dicata p se (in qbus) p̄dicatis (ipa) subiecta (insunt ipsis) p̄dicatis (in eo q qd). i. in diffinitione ipsorū. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Ut in numero impar quod inest quidez numero. Est autē ipse numerꝰ in rōne ipsius. Et iterū multitudo aut diuisibile in rōne nūeri ē.

Argir. ¶ Ut multitudo vel diuisibile. Hec enim numero competunt et in ipsius sunt diffinitione. Quedam in rōne sua res eas suscipiunt q bus competūt vt impar. Hoc enim numero competit ꝛ diffinitione sua numeruz suscipit.

¶ Exēplificat de vtroq̄ mō p se. ꝛ p̄ de. 2° mō. d. (vt in nūo ipar qđ) ipar (inest qdē nūo) s̄a. in 2° mō dicendi p se. ꝛ iō subdit. q (est aūt ipse nūs in rōne). i. in diffōne (ipsiꝰ) iparis (ꝛ iteꝝ multitudo aut diuisibile ē in rōne). i. i diffōne nūi (ꝛ iō p se isunt nūo. nūs g̈ p se cōparat ad ipar q̄tum ad 2ᵐ mōm q: igredit diffōnē iparis. Rursus nūs p se cōparat ad multitudinē ꝛ ad diuisibile. i. ad q̄titate discretā: sed h̄ est in p̄ mō dicendi p se. q: multitudo vel q̄titas discreta ponit in diffōne numeri. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Horū aūt neutra cōtingit infinita esse nec vt impfectū numeri. Iterū enim si ipari aliud insit cui inhereat existenti. Hoc autē si est p̄mū numerus inerit his q̄ insunt ipsi. si igit nō ꝯtigit hꝰ īfinita eē in nūero neq̄ i sursuz erūt īfinita.

¶ At fieri negt: vt aut hec aut illa sint infinita. Argir.

Nec. n. ea q̄ vt ipar de nūero p̄dicant. Nā in ipare rursus aliud erit in diffōne cuiᵒ est ipm: h̄ si sit: p̄mū nūerꝰ ipse cui qdē cōpetunt in diffōne erit ipsoꝝ. Si igit fieri negt: vt insint vni talia infinita: nec infinita: versus superius erūt.

¶ Ondit q i nullo istoꝝ modoꝝ dicēdi p se ꝯtigit eē pcessum in infᵐ. Circa qđ tria fac. q: p̄ ondit h̄ de 2° mō dicēdi p se. 2° de p̄. 3° ex his q̄ dixerat ꝯcludit q nullo mō in his q̄ sunt p se est pcessus in infᵐ. 2ᵃ ibi (Neq̄ tñ q̄cunq̄) 3ᵃ ibi (Quare si p̄dicāria) Circa p̄ duo fac. s̄m q duas rōnes adducit ad ppositū. 2ᵃ ibi (At vō) Dicit g̈ q (Horū autē) modoꝝ p se (neutra ꝯtigit eē infᵒ) ꝛ p̄ descēdit ad 2ᵐ modū d. (nec) s̄a. ꝯtingit eē pcessus in infᵐ (vt iperfectū). i. vt ipar. vt hꝫ alia lr̄a (numeri) s̄a. est ppria passio. ꝛ subdit q (iterum enim si impari insit qd). i. insit propria passio (cui) ipari inerat. i. ponat iesse (existi). i. tanq̄ existi ꝛ tanq̄ pprio subō (h̄ aūt si est p̄ᵐ nūs. inerit his q̄ insunt ipsi) s̄a. ipari. q. d. q si ipar est ppa passio nūi si rursus ipari īsit alīqd tanq̄ ppa passio. oꝫ q ꝛ nūs q ponit subm p̄ᵐ ponat in diffōne illius pperatis q̄ ponit inesse ipsi impari (si g̈ nō ꝯtigit hꝰ diffinientia eē īfinita in imo). i. in deorsuz (nec in sursum īfinita erūt). q. d. q si ponat pcessus in infᵐ in p se passionibꝰ vt q ipar sit p se paᵒ nūi ꝛ imparis sit p se paᵒ alia: q: oia p̄ora ponent in diffōne posterioꝝ: ꝯñs erit q diffinitiua alicuiꝰ sint infinita. si g̈ hoc est ipossibile nullo mō in talibꝰ est pcessus in infinitum. ¶ Deinde cū dicit.

¶ At vero necesse est omnia inesse p̄mo vt numero ꝛ in illis necesse est esse numerum quare conuertibilia erunt sed non excedentia. Argir.

¶ At vero necesse est ipsi primo cōpetant vniuersa: veluti numero: ꝛ numerus illis insit. q̄re conuertuntur: non superabunt.

¶ Adducit ad h̄ idē scđam rōnē. d. (At vero nec̄e est omnia). i. oēs hꝰ p se passiones. (inec̄ p̄). s. subō (vtputa nūo ꝛ in illis). i. in diffōne (oium illorū nūm) s̄a. opꝫ esse (q̄re ꝯuertibilia erūt sed nō excedētia). q. d. q non p̄ñt poni p se multe tales passiones nisi insint subō ꝛ subm sit in diffinitiōe illorū. g̈ oia talia sunt ꝯuertibilia. nō g̈ sunt excedētia. nō g̈ in talibꝰ locum hꝫ qđ de sursum ꝛ deorsum: q: nihil est ibi nec sursum nec deorsuz sed totū est ꝯuertibilia. B

¶ Dubitaret forte aligs vñ sequit hec ꝯñria q si hꝰ oēs passiones insunt nūo ꝛ numerus ponit in diffōne eaꝝ q oia sūt ꝯuertibilia. ¶ Dōz. q si oēs hꝰ passiōes isunt numero g̈ numerꝰ nō est in plus q̄ q̄libet taliū passionuz. si enim nūs excederet aliquā de hꝰ passiōibus tūc hꝰ paᵒ nō inesset nūo simplr̄ sed alicui nūo. g̈ ex eo q tales passiōes insunt nūero hr̄ q numerꝰ nō excedit hmōl passiones. ex eo autē q numerus est in illis. i. est in diffōne cuiuslibꝫ illorū hr̄ q nulla talis paᵒ excedit numerū: q: nullū diffinitū excedit suū diffinitiuū: sed qđ nō excedit nec exceditur est ꝯuertibile: g̈ opꝫ oia ista eē ꝯuertibilia. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aligs. vtꝝ qđ de sursum ꝛ deorsum locū hēat C

in demõnib⁹. ¶ Dõm. ꝙ pncipia demõstrationis vt supius dicebatur quedã sunt transcẽdentia ⁊ nõ ingrediunt demõstrationẽ nisi sm̃ virtutẽ ⁊ in talib⁹ locũ hꝫ qd̃ de sursũ ⁊ deorsum: q2 talia pn̄ nõ sumunt nisi ex generalib⁹ terminis vt ex ente ⁊ ex ptib⁹ entis. quedã aũt sunt pncipia ppria q̃ ingrediunt demõstrationẽ sm̃ subaꝫ ⁊ talia sunt ꝯuertibilia ⁊ q̃rum ad hoc nõ hẽt locũ qd̃ pposita. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Nec tamen quecunqꝫ sunt in eo ꝙ quid est nec infinita sunt. neqꝫ enim esset diffiniri.

Argu. ¶ Nec itẽ ea q̃ diffõnes eoꝝ quibus ĩsunt igrediunt. Nõ eniꝫ assignari diffinitiões possent.

¶ Ondit ꝙ nõ est pcessus in infinituꝫ in p se pdicatis q̃tũ ad pmum modũ. d. (nec tñ q̃cunqꝫ) sũ. pdicata (sunt in eo ꝙ qd est). i. ponunt in diffõne subiectoꝝ. vꝫ puta q̃ dñr in pmo mõ dicẽdi per se (nec hoc sine nec hec) que sunt talia pdicata (ĩfinita sunt neqꝫ enim esset diffinire). q. d. ꝙ hoc posito nihil contingit diffinire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare si predicantia quidem omnia per se dicunt: hec non infinita sunt. Stabunt vtiqꝫ in sursum quare in deorsum.

Argu. ¶ Quare si hec sunt vniuersa ea que per se predicantur; hec autẽ ĩfinita nõ sunt: stant omnia plane versus supera: ⁊ quare stant ⁊ ad ĩfera.

¶ Ex his q̃ dixerat cõcludit ꝙ nullo mõ in his q̃ sunt p se ꝯtingit ire in ĩfinito. d. (q̃re si pdicantia qdẽ p se oia dñr) sũ. modis pdictis. vꝫ. vel q̃n pdicata ponuntur in diffõne subiectorum vel q̃n econuerso (hec auteꝫ) sic diffiniẽtia (non sunt infinita. stabunt vtiqꝫ pdicata in sursum. q̃re) si stant

D in sursum stabũt (⁊ in deorsuꝫ). ¶ Dubitaret forte aliqs. q2 nõ vĩ ꝙ deberet pbare statũ in pdicatis p se pmõ sed solũ in pdicatꝫ p se. 2° mõ. nã per se passionũ est demõstratio. substãtie aũt nõ est demõstratio. ¶ Dõm. ꝙ lꝫ subẽ non est demõstratio diffinitio tñ subẽ vtilis est ad demõstrationeꝫ: vt in 2° patebit cum disputabitur de medio demõstrationis. Uel possum⁹ dicẽ ꝙ oia diffiniẽtia subm̃ sunt diffinientia passionẽ. si g̃ esset pcessus in infinitum in diffinitiuis ipsius subi eẽnt etiã infinita diffinitiua ipsius passionis. q̃re nõ ꝯtingeret passionẽ ipsam scire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si autem sic est ⁊ que sunt in medio duoꝝ terminorum semper sunt finita.

Argu. ¶ Quod si ita sit erunt ⁊ ea sane finita que ĩter duos terminos collocantur.

¶ Que dixerat de extremis adaptat ad media. Circa qd̃ duo facit: q2 pmo facit quod dictuꝫ est. 2° ex his q̃ dixerat de statu in extremis ⁊ in mediis ostendit ꝙ opꝫ dare aliq̃ esse principia ⁊ esse propositiões aliquas pmas ⁊ immediatas ⁊ nõ omniũ esse demõstrationẽ. ibi (Si vero hoc est) Dicit ergo) Si autẽ sic est) ꝙ non sit pcessus in infinitum nec in sursum nec in deorsum (⁊ que stant in medio duorum terminoꝝ semp sũt finita). q. d. ꝙ si pcederet ab vno extremo ad aliud extremũ non est pcessus in infinitũ opꝫ

E media inter duo talia extrema finita eẽ. ¶ Notandũ aũt vlꝫ eius qd̃ hic di. vꝫ. ꝙ media sint finita ex duob⁹ posset colligi. vꝫ. ex supioribus dictis. vꝫ. ꝙ motus in sursum ⁊ deorsum est finitus. vel ex his que hic dicunt. nã semp in oi demõstratione est dare duos termios. vꝫ. maiorẽ ⁊ minorẽ extremitatẽ. ꝙ aũt int̄ duos termios ponant media infinita est ponẽ oppositũ in adiecto. vꝫ. ꝙ ĩfinita sunt finita. nã q̃ int̄ duos termios claudunt ex oi pte sunt terminata. nullo g̃ mõ talia sunt ĩfinita. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si vero hoc est. manifestũ est iam ⁊ demõstrationum ꝙ necesse est principia aliqua esse ⁊ non omniũ esse demõstrationeꝫ. quod vero diximus quosdam dicere iuxta principium.

Argu. ¶ Quod rursus si ita sit patet iam ⁊ demõstrationum esse principia necessario: ac demõstrationem non omnium esse: quod quidem non nullos asserere iam in initio diximus.

¶ Ex his que dixerat ostendit ꝙ est dare aliquas ppões primas ⁊ imediatas ⁊ ꝙ nõ oiuꝫ est demõstratio. Circa qd̃ tria fac̃. q2 p̃ fac̃ qd̃ dcm̃ est. 2° que dixerat declarat in terminis. 3° dat artẽ ad inueniẽdũ hꝫ ppões imediatas indemõstrabiles. scd̃a ibi. (Mõstratis aũt his) tertia ibi (Cũ aũt indigeat) Circa pmũ duo facit. q2 pmo ex his q̃ dixerat vt q2 opꝫ esse statum in demõstratiõibus ostẽdit ꝙ opꝫ dare aliq̃ pn̄ pma ⁊ imediata. ⁊ ꝙ nõ oiuꝫ est demõstratio. scd̃o ondit ꝯuersaꝫ hui⁹ ibi (Si enim sint) Dicit g̃ (Si vero hoc est) vꝫ. ꝙ nõ sint media infinita ⁊ ꝙ sit stat⁹ in sursuꝫ ⁊ deorsuꝫ (manifestũ est iaꝫ ꝙ necẽ est ⁊ demõstrationũ esse pncipia ⁊ nõ oiuꝫ esse demõstrationẽ: qd̃ vẽ dixim⁹ q̃sdã dicere iuxta pncipiũ). q. d. ꝙ si vera sunt q̃ dicta sunt opꝫ esse aliq̃ pncipia demõstrationũ q̃ sunt idemõstrabilia sicut in pncipio libri diximus quosdam dicẽ. ¶ Notãdũ autẽ ꝙ

F circa pncipiũ huius libri añ illam particulã. Circulo ꝙ ipossẽ est demõstrare. Dixit pħs non oium esse sciam demõstratiuã sed hoc dixit in persona propria. hic autem h̃ ad alios refert. d. quosdam h̃ dixisse ⁊ vẽ. ¶ Deide cũ dic̃.

¶ Si enim sunt principia non omnia sunt demõstrabilia. neqꝫ in infinitum possunt ire.

Argu. ¶ Etenim si principia sint: neqꝫ demõstrabilia sunt omnia: neqꝫ in infinitum fieri põt abitio.

¶ Quia dixerat ꝙ ex eo ꝙ erat status in demõstrationibus oportebat aliq̃ pn̄ demõstrationũ esse ⁊ nõ oium esse demõstrationẽ. hic pponit ꝯuersam huius. vꝫ ꝙ si sunt demõstrationũ pn̄ nõ oia sunt demõstrabilia ⁊ opꝫ in talib⁹ eẽ statũ. Circa qd̃ duo facit: q2 p̃ facit qd̃ dcm̃ est. scd̃o ondit ꝙ incõueniẽs sequent si ponat qdlibet hoꝝ: vel ꝙ nõ sit stat⁹: vel ꝙ oium sit demõstratio vel ꝙ nõ sit dare aliq̃ pn̄ demõstrationũ ibi. (Esse eni qdlꝫ.) Dicit g̃ (si eni pncipia sunt) sũ. demõstrationũ (nõ oia sunt demõstrabilia neqꝫ in infinitum pñt ire) sũ. demõstratiões. q. d. ꝙ si vẽa sũt q̃ dixim⁹ ꝙ sit stat⁹ in demõstratiõib⁹ opꝫ esse aliq̃ pn̄ demõstrationũ ⁊ nõ oia esse demõstrabilia: ⁊ ecõuerso si sint aliq̃ pncipia demonstrationũ nõ oia sunt demõstrabilia: ⁊ est in demõstratiõib⁹ status. ⁊ nõ pñt demõstrationes in infinitum ire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Esse enim horum qdlibet nihil aliud est q̃ꝫ esse nullũ spaciũ sine medio ⁊ indiuisibile. sed oia diuisibilia. Intus eni inmittẽdo terminũ sꝫ non assumendo demõstratur quod demõstratur.

Argu. ¶ Nã alterũ istoꝝ vtrũuis esse nil aliud ẽ q̃ꝫ nullũ iteruallũ eẽ medio vacãs: atqꝫ idiuisibile: sꝫ vniuersa eẽ diuisibilia. Id. n. qd̃ demõstrat nõ foris addito sed imisso termino demõstratur.

¶ Ondit ꝙ icõueniẽs sequit si negent ista ⁊ si ponat qdlibet pdictoꝝ. Circa qd̃ duo fac̃ sꝫ ꝙ ad duplex icõueniẽs adduc̃. nã adducit ad h̃ icõueniens ꝙ nulla sit ppõ. scd̃o ꝙ int̄ duos termios sint ĩfi⁹ media. ibi. (Quare si h̃ mõ.) Dicit g̃ ꝙ (qdlꝫ pdictorũ) triũ si ponant: siue ꝙ nõ sint aliq̃ pn̄ demõstrationũ: siue ꝙ oia sunt demõstrabilia: siue ꝙ demõstratiões vadũt in infinitum (qdlꝫ eni horũ si ponat esse nihil aliud est q̃ꝫ nullũ spaciũ eẽ sine medio ⁊ indiuisibile: sed

sed oia eē diuisibilia).q.d.q̄cunq; bo℞ triū ponant̄ h̄ est ponē nullū spaciū.i.nullā ꝓpōnē eē īdiuisibilē ⁊ imediatā: qđ declarat.d.(Intus enī mittēdo terminū tm̄ sed nō
A assumēdo eē demrāt qđ ōmrāt.) ¶ Notādū aūt ꝙ me^m in demrātiōe nō dꝫ eē extneū: sed dꝫ eē int̄ duo extrema.si
B ḡ oīs ꝓpō ē demrabil' oīs ꝓpō hēbit me^m. ¶ Ex h̄ remouet cauillationē circa hoc fieri polēm.naꝫ lꝫ oē corp⁹ est subā.sit imediata:qr nihil est mediū int̄ subām ⁊ corpus.p mediū tn̄ extneum posset h̄ syllogiçari:vtputa p eē mobile.nā oē mobile est subā oē corp⁹ est mobile.ḡ oē corpus est subā.assumēdo ḡ me^m extneū nihil est imediatum. Ad hoc ḡ remouēdū ait ꝙ intus.i.iter maiorē ⁊ minorē extremitatē dꝫ assumi mediū nō eē. ¶ Deide cum dicit.

¶ Quare si hoc in infinitum contingit ire.ꝯtinget vtiq; duorū terminorū infinita esse interi⁹ media: sed hoc impossibile est si ꝑdicata steterint in supius ⁊ iferius.qđ autē stent demonstratū est logice ꝑus: analetice vero nunc.

Argir. ¶ Quapropter si fieri potest vt hoc pacto procedatur in infinitum: fieri quoq; potest: vt inter duos terminos infinita media cadant. At hoc fieri nequit: si tā versus superius q̄ versus inferius predicationum sit finis. Esse vero predicationum hoc pacto finem: antea disserendi modo: nunc resolutiue satis ondim⁹.

¶ Addacit ad aliud icōueniēs.vꝫ.ꝙ int̄ duos t̄minos sint ifi^a media: iđ q̄si ꝯcludēdo ifert h̄ icōueniens.d.(Quare si h̄ mō in ifi^m ꝯtigit ire.vꝫ.).ꝙ nulla sit ꝓpō imediata vt ꝙ int̄.a.⁊.c.sit mediū.b.int̄.a.⁊.b.aliud mediū ⁊ sic in ifinitū.h̄ posito(ꝯtigit vtiq; eē ifinita media iteri⁹ duorū terminoꝝ)erūt eni s̄m hec ifi^a media int̄.a.⁊.c.(sed h̄ est ipoſē si ꝑdicata steterint supius ⁊ iferi⁹.ꝙ aūt stēt) hꝫ ꝑdicata supius ⁊ iferi⁹(ōmōstratū est ꝑus logice.nūc vo) est demrātū siue ondsum)analetice. ¶ Deinde cum dicē.

T.c.37 ¶ Mōstratis autē his manifestum est ꝙ si aliquod idē duobus insit vt.a.⁊ in.c.⁊ in.d.nō ꝑdicante altero de altero aut nullo modo: aut non de omni quod non semp s̄m cōmune aliquid inerit: vt ysocheli ⁊ scalenoni duobus rectis equales habere s̄m cōmune aliqđ inest. Scđm enim ꝙ est figura quedā ⁊ non s̄m alterum inest.hoc autem non semper sic se hēt.

Argir. ¶ Demonstratis autem his patet si quippiā idem vt A.duobus insit quibusdam: vt C.atq; D.quorum alterū de altero: aut nullo modo: aut non de quolibet predicatur: non semper illud per cōmune aliquid ipsis competere. Triangulo nāq; duorum equaliū: ⁊ omnium inequalium laterum: angulos habere duobus rectis equales. per commune competit quoddam. Competit enim: vt vterq; est quedam figura: ⁊ non vt aliud quicquam. At non semper id ita se habet.

¶ Declarat qđ dixerat in termis.vꝫ.ꝙ est deuenire ad ꝓpōnes imediatas.Circa ꝙ duo fac̄ s̄m ꝙ dupl'r ondit in t̄ctū.nā ꝑ ostēdit h̄ ꝑut dī de plurib⁹.2° ꝑut vnū de vnoꝝ vel alr̄ ⁊ melius:qr ꝑ dicit ꝙ est deuenire ad imediatum s̄m subm.2° ꝙ ad imediatū s̄m cōm ibi.(Manifestuꝫ est aūt.)Circa ꝑ^m tria facit:qr ꝑ ꝓponit qđ intēdit.2° ꝓbat qđ dixerat.3° remouet q̄zdā cauillationē circa ꝑdicta.2° ibi.(Sit aūt.b.)3° ibi.(In eodē aūt gn̄e.)Dicit ḡ ꝙ(mōstratꝫ his).vꝫ.ꝙ nō ꝯtingit ire in ifi^m: nec in sursum nec in deorsum: ⁊ ꝙ nō ꝯtingit int̄ duos terminos esse ifinita media his mōstratis ⁊ ostēsis(manifestū est ꝙ si aliqđ idē insit duob⁹: vt si.a.idē est in.c.⁊ in.d.nō ꝑdicāte altero de altero: aut nullo mō: aut nō de oi qđ non semp s̄m cōe aliqđ inerit).i.nō semp ꝓcedet ab vno cōi ad aliud cōe in ifi^m q.d.ꝙ si aliqđ est in duob⁹ p aliquid cōe ⁊ illi cōi p aliud cōe ꝙ nō semp sit ꝓcedē sed aliq̄n erit stat⁹(vt scalenoni ⁊ ysocheli duob⁹ rectis eq̄les hēre s̄m cōe aliqd inest.s̄m enim ꝙ figure q̄dam est)vt s̄m ꝙ triāgulus(⁊ nō s̄m alterū inest.hoc autē nō semp sic se hꝫ)ꝙ semp sit accipe cōmune post cōe. ¶ Notādum aūt ꝙ aliq̄n pōt aliqd ineē
C aliquibus duob⁹ mediante aliquo cōi que duo ita se hñt ꝙ nullo mō vnū ꝑdicat̄ de alio vt corpus ꝑdicat̄ de hoie ⁊ de asino mediāte aiali: quoꝝ vnū vl'r remouet̄ ab alio. aliq̄n enim illa duo sic se hñt ꝙ vnū vl'r non remouet̄ ab alio: nec vl'r de seinicē ꝑdicant̄ sicut hō ⁊ masculus.nam nec oīs hō masculus nec ecōuerso.iđ dit ꝙ pōt aliqd inesse duob⁹ altero de altero ꝑdicante nullo: sicut aial inest hoi ⁊ asino.vel inesse duob⁹ altero de altero ꝑdicāte nō
D oi sicut aial inest hoi ⁊ masculo. ¶ Dubitaret forte aliqs qr vł semp h̄ eē verū ꝙ si aliqd inest duob⁹ ꝙ h̄ insit p aliqd cōe lꝫ nō semp illud cōe sit noiatū.nā opꝫ vnā passionē p se eē vnius subiecti.si ḡ eadē pa° inest plurib⁹.vtputa hēe tres scalenoni ⁊ ysocheli q̄ sunt spēs nullū istoꝝ erit p se scđm ꝙ ipsum subm hoi⁹ passiōis.cū p se passio semp regrat subm sibi eq̄tū.q̄re semp erit dare subm aliqđ cōe. ¶ Dōm ꝙ pa° nunq̄ꝫ inest duobus nisi per subm
E cōe: sed non opꝫ ꝙ illud subm cōe hēat aliud cōe vt pꝫ in exēplo posito si hēe tres inest duab⁹ spēb⁹ triāguli p triāgulū si triāgulo inesset p aliqd aliud p illud aliud inesset ⁊ spēb⁹ triāguli: ⁊ si adhuc illi aliī ineēt p aliud adhuc p illud aliud ineēt spēb⁹ triāguli. ꝙ ḡ sic ꝓcedat̄ in ifi^m.vꝫ. ꝙ semp spēb⁹ triāguli insit p aliud semp p aliud. h̄ ꝑbus negat: q̄zdiu ḡ eadem passio inest pl̄ibus debem⁹ venari subm vnū illius passiōis: sed postq̄ꝫ venati sumus vnum subm vni⁹ passiōis.nō opꝫ semp venari aliud sp aliud: sꝫ est dare statū ⁊ est dare aliqđ subm cui ita imediate inest illa pa° ꝙ nō inest ei p aliud subm. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sit autē.b.s̄m qđ est.a.in.c.⁊ in.d. Manifestuꝫ igit̄ est ꝙ.b.in.c.d.s̄m cōe est: ⁊ illud s̄ꝫ alterū. Quare duorū terminorū medijs: infiniti vtiq; incidūt termini: sed hoc impoſē est. s̄m igit̄ cōe aliqđ esse nō necesse est semp idem in plurib⁹.quare vero erunt imediata spacia.

¶ Sic enim.b.per quod.A.tā ipsi.C.q̄.D. Competere dicitur. Patet igitur ipsum.B. per aliud commune quippiam ipsis competere: ⁊ illud item per aliud.quare inter duos terminos infiniti termini cadent. At hoc fieri nequit. Non ergo necesse est pluribus idem per aliquod commune semper inesse siquidē sint interualla que medio vacant. Argir.

¶ Probat qđ dixerat.vꝫ.ꝙ nō semp sit accipe subm aliud semp aliud.sed opꝫ aliq̄n deuenire ad subm imediatū.iđ ait.(Si autē.b.).i.subm mediū(s̄m ꝙ est.a.).i.passio(in c.⁊.in.d.).i.in duob⁹ aliquibus subiectis(manifestū est ḡ ꝙ.b.in.c.⁊.in.d.erit s̄m ꝙ cōe ē ⁊ illud s̄m alteꝝ).q.d.

q si in talib⁹ nõ est stat⁹ illud cõe inerit fm alterꝫ ⁊ aliud fm alterũ (q̃re duoꝝ termioꝝ icidẽt ifiniti termini in medij sed h̃ est ipoſſe. ḡ fm eẽ aliqḋ cõe). i. fm accipe cõe su. aliud ⁊ aliud (nõ neẽe est semꝑ idẽ plurib⁹ qꝛ ṽe erũt immediata spacia). i. ṽe erit d̃uenire ad ꝑpões imediatas.

F ℭ Notandũ aũt viz hui⁹ rõnis in h̃ ↄsistẽ q si. a. i. si pa⁹ vtputa hȝ tres inest. c. d. i. duab⁹ spẽbus triãguli ꝑ. b. vtputa ꝑ triãgulũ. b. erit me⁹ int̃ passionẽ ⁊ spẽs triãguli. si itẽrũ. b. siue triãgulus nõ est imediatũ subm illi⁹ passiõis: sed talis pa⁹ inest triãgulo ꝑ aliud opꝫ in illud aliud esse mediũ int̃ passionẽ ⁊ spẽs triãguli. ꝓbabit̃ eni pa⁹ de spẽcieb⁹ triãguli ꝑ illud aliud: vt si spẽs triãguli hñt tres ꝑ triãgulũ: triãgulus ꝑ figurã ⁊ spẽs triãguli hẽbũt tres ꝑ figurã. q̃t ergo accipiunt̃ talia subiecta tot accipiunt̃ media inter passionẽ datã ⁊ spẽs triãguli cui competit talis passio. si ḡ ↄtingit semꝑ accipe aliud ⁊ aliud subm: sequetur hoc icõueniẽs q iter duo extrema erũt ifinita media. dicẽ autẽ iter duos terminos esse ifinita est dicẽ ifinita eẽ finita: atqꝫ esse iter duos termios est ex omni parte esse terminatũ ⁊ finitũ. inter duos ḡ terminos nõ pñt esse ifinita nisi in potẽtia. sicut sunt ifinita pũcta i linea. cũ ergo hoc sit ipoſſe est deuenire ad imediata spacia. i. ad ꝑpões immediatas siue ad imediatũ subiectum cui assignata passio nõ inest per subiectum aliud. ℭ Deinde cum dicit.

T. c. 38. ℭ In eodem tamen genere ⁊ ex eisdem athonis necesse est terminos esse. siquidẽ his que per se sunt erit cõmune. non enim erat ex alio genere in aliud descendentem demonstrare.

Argir. ℭ Terminos tamen eodem in genere ⁊ indiuiduis ex eisdem necesse est esse: siquidem ipsum cõmune rationem eorũ que per se competunt subit: fieri nanqꝫ non potest vt ea que demonstrantur: ad aliud genus ex alio migrent ac transeant: vti diximus.

ℭ Remouet q̃dã cauillationẽ c̃c p̃dcã. nã si accipem⁹ mediũ ex̃neũ nũq̃ eẽt deuenire ad imediata ſ; accipiẽdo ex eodẽ gñe necesse est deuenire ad immediata. ideo ait q (in eodem. n. genere ⁊ ex eisdẽ athomis). i. ex eisdem indiuisibilibus siue ex eisdeꝫ terminis (necesse est accipere terminos. siquidẽ cõmune) acceptũ erit (ex his que sunt per se. nõ enim erat ex alio genere in aliud) genus (descẽdẽtem demõstrare. ℭ Notãdum autẽ q vt pateat quod

G hic dicitur ponem⁹ in terminis. dicemus. n. q esse palpabile inest homini ⁊ leoni per corpus. accipiẽdo ergo media nõ extranea accipiem⁹ ea que sunt iter corpus ⁊ species assignatas. dicemus. n. q homo ⁊ leo sunt quid palpabile per aīal: q̄a sunt aīal sed adhuc nõ habemus immediatũ subm passionis huius qḋ est palpabile: sed vlterius dicem⁹ q aīal est qd palpabile: qꝛ est corp⁹ aīatum: corpus aũt aīatũ est qd palpabile: qꝛ est corpus. nõ ↄtinget aũt sic abire i ifinitũ accipiẽdo. ex eodẽ autẽ gñe ⁊ ea que sunt ꝑ se: sed si accipem⁹ extranea vt dicerem⁹ q homo est qd palpabile qꝛ est ꝑceptibilis disciplinẽ. nã oẽ ꝑceptibile disciplinẽ est qd palpabile. Rursus diceremus q ꝑceptibile disciplinẽ est qd palpabile: qꝛ est risibile. nã oẽ risibile est palpabile. accipiẽdo. n. talia media ꝑ acci-

H dẽs ⁊ extranea nũq̃ veniremus ad imediata. ℭ No⁹ est autẽ q athomos appellat maiorẽ ⁊ minorem extremitatẽ. terminos aũt ex eisdẽ athomis ⁊ ex eodẽ gñe appellat ea que vere cadunt media inter maiorem extremitatẽ ⁊ minorẽ: qꝛ ḡ demr̃ãtio nõ descendit de alio genere in aliud genus. i. quia nõ accipit media extranea necesse est media ꝑ se que accipit demonstrator finita esse.

ℭ Manifestũ est aũt ⁊ cuꝫ. a. in. b. sit. ⁊ siquidẽ est aliquod mediuꝫ est demr̃are q. a. in. b. sit. ⁊ elemẽta huius sũt hec ⁊ tot quot media sũt. imediate enim ꝑpões sunt elemẽta: aut oẽs aut vl̃es. si vero nõ est medium non amplius erit demr̃atio: sed in principia via hec est. E

Argir. ℭ Patet etiam cum. A. competit ipsi. B. atqꝫ est aliquod medium: tum. A. posse ostendi ipsi competere. b. Atqꝫ huius hec erunt ⁊ tondem elementa quot media sunt. Propositiones eni ee que medio vacãt elemẽta sunt: aut omnes aut ee q̃ vniuersales sunt: quod si nullum sit medium: nõ est vlterius demr̃atio: sed hec est ea via qua acceditur ad principia.

ℭ Postq̃ ꝑ h̃a oñdit q̃uo sit deuenire ad ꝑpões imediatas put vnũ p̃tur d̃ plib⁹. In p̃te ista oñdit h̃ idẽ put vnũ p̃tur de vno. Uel possum⁹ al̃r ↄtinuare ⁊ multo meli⁹ q postq̃ ꝑ h̃s oñdit q est deuenire ad imediatum q̃tũ ad subꝫ. In p̃te ista oñdit q est deuenire ad imediatũ q̃⁹ ad cãm. ℭ Propt̃ qḋ sciẽdũ q q̃diu vna pa⁹ inest plib⁹ nõ hẽm⁹ imediatũ subꝫ illi⁹ passiõis. qñ aũt deuẽtũ ẽ ad vnũ subꝫ adhuc nõ opꝫ q hẽam⁹ ꝑpriũ ⁊ imediatũ subꝫ illius passiõis. attñ de neẽitate est deuenire ad imediatũ subm cuiusꝫ ꝑ se passiõis. cũ aũt deuẽtũ est ad imediatũ subm. lꝫ nõ iust illi subo ꝑ aliud subm: põt tñ ineẽ ꝑ aliã cãꝫ: vt cũ deuẽtũ est q hȝ tres inest triãgulo deuẽtũ est ad imediatũ ⁊ ꝑpriũ subꝫ passiõis hui⁹. nã hec pa⁹ nõ inest triãgulo ꝑ aliud subm. nõ est tñ deuẽtũ ad imediatũ fm cãꝫ: qꝛ inest ei ꝑ aliã cãm vt ꝑ hȝ angulũ extrinsecũꝫ. ad h̃ ãt q ꝑpõ sit indemr̃abilis: ita q possit esse demr̃atõis pñ⁹ nõ ↄcl̃o nõ sufficit q sit imediata fm subm: ſ; opꝫ etiã q sit imediata fm cãm. q. n. triãgulus hꝫ tres est immediata fm subm. tñ est demr̃abilis: qꝛ est mediata ſ; cãm. demr̃at̃ enim hȝ tres de triãgulo ꝑ hȝ angulũ extrinsecũ. h̃ ḡ vult venari ph̃s in hac p̃te q̃uo sit deuenire ad inmediatũ fm cãm. Circa q tria facit: qꝛ p̃ oñdit q est d̃uenire ad tale imediatũ in affirmatiuis. 2⁹ in negatiuis. 3⁹ ex his q̃ dixerat q̃si ꝑ modum correlarij infert q sic in affirmatiuis ẽ dare aliq̃ pñ⁹ indemr̃abilia. ita ⁊ in negatiuis. 2⁹ ibi. (Silr̃ aũt erit) 3⁹ ibi (Et sicut q̃dã) Dicit ḡ q (manif⁹ autẽ est q cũ. a. insit. b. siqdẽ est aliqḋ mediuꝫ) su. inter. a. ⁊. b. (est). i. ↄtingit (demr̃ari q. a. insit. b. ⁊ elemẽta) su. ad ꝓbãdũ q. a. insit. b. (sunt hec). i. sunt illa que sũt inter. a. ⁊ b. (Et) talia elemẽta vel pñ⁹ (sut tot) sup. ad ꝓbãdũ q. a. insit. b. (q̃t sũt media) su. int̃. a. ⁊. b. ⁊ subdit q (immediate. n. ꝑpões sũt elemẽta). i. pñ⁹ demr̃ationũ (aut oẽs aut vl̃es) ⁊ subdit q (si ṽo nõ est mediũ). s. inter. a. ⁊. b. (non amplius erit demr̃atio: sed hec est via in pñ⁹). q. d. q si inter. a. ⁊. b. est aliqḋ mediũ demr̃ari poterit q. a. insit. b. ⁊ ꝑ tot pñ⁹ poterit h̃ demr̃ari q̃t sũt media inter. a. ⁊. b. Si ṽo int̃. a. ⁊. b. nõ sit mediũ erit ꝑpõ imediata ⁊ indemr̃abilis. tales. n. ꝑpões imediate vl̃ oẽs vel saltẽ vl̃es sũt pñ⁹ demr̃ationũ: ⁊ hec est via in pñ⁹. ℭ Dubitaret forte aliqs q̃uo ꝑpões immediate vel oẽs vel saltẽ vl̃es sũt pñ⁹ demõstrationũ. Dõm q hoc exponũt aliq dupl̃r dicunt. n. q h̃ vno mõ põt referri ad ꝑpões imediatas fm q spẽs p̃dicatur de indiuiduo. nã hec ẽ imediata. sor. ẽ hõ. qꝛ sic spẽs immediate est sub gñe. ita indiuiduũ sub spẽ. hec ãt ꝑpõ: sor. est hõ. lꝫ sit immediata: nullius tñ demr̃ationis põt esse pñ⁹: qꝛ de singularib⁹ nõ est sciẽtia: ⁊ multo magis nõ erit sciẽtia ꝑ singularia. cũ ḡ dĩ q ꝑpões immediate sunt demr̃ationis pñ⁹ intelligẽdũ est nõ de omnib⁹

I

K

ſed vl'ibus.per h ḡ qȯ pħs addit:oēs autē vl'es: excluſit
ꝓpōnes illas imediatas in qb⁹ ſpēs ꝑdicaᷓ de idiuiduo.
qꝛ tales ꝓpōnes vl'es eē nō pñt. Scḋo mō r̄ndeᷓ ad hoc
ſm eoſdē ꝙ pn̄ demōſtrationū pñt accipi vel in aliq̄ pte
ſcie vel vl'r in ſcia. ꝓpōnes aūt imediate oēs ſūt pncipia
demr̄ationū in aliq̄ pte ſcie:ſed ꝓpōnes imediate vl'es
A cuiuſmodi ſr̄ dignitates ſunt pn̄ vl'r in ſcia. ¶ Uel poſſu
mus al'r dicē ⁊ meli⁹ forte ꝙ duplex eſt demōſtratio. vl'is
⁊ particularis. Itē duplex eſt imediatū ſm ſubm:⁊ ſm
cām. Propoſitio aūt imediata ſm ſubm eſt pncipium in
demōſtratione particulari vt hec ꝓpō ꝙ oīs triangulus
hēt tres eſt pn̄ ad ꝓbandū ꝙ yſocheles hēt tres. ꝓpoſi
tio autē imediata ſm cām vel qn̄ accipitur vl'is cauſa eſt
pn̄ in demōſtratiōe vl'i. ꝓpōnes vl'es ḡ nō accipiunᷓ ſm
ſignū vl'e. nā ſic accipiēdo vl'e oēs ꝓpōnes in demr̄atiōe
ſunt vl'es ēt in pticulari demōſtratione. nā ſi ꝓbareᷓ hr̄e
tres de yſochele oēs ꝓpōnes accepte eēnt vl'es q̄ꝫtuꝫ ad
ſignū:ſed pōt hic accipi vl'e ſm cāliatē vel ſm inherētiā
paſſionis ad ſubm:vt ſi vna paſſio ieſt ſubo mediāte alia
paſſiōe:vt hr̄e tres ineſt triangulo p hr̄e angulū extrinſe
cū:⁊ alia mediāte alia qn̄ deuētū eſt ad paſſionē pmā. il
la cū ſubo facit qȯdā vl'e:qꝛ facit ꝓpōnē imediatam q̄ eſt
vl'is cā oīum paſſionū ſequētiū. ꝓpōnes ḡ imediate ſunt
pn̄ demōſtrationū ſaltē pticulariū:qꝛ q̄litercūqꝫ ſint ime
diate. nā ſi nō eēnt imediate niſi ſm ſubm adhuc tales ꝓ
pōnes eēnt pn̄ demr̄ationū ſaltē pticulariū ſed ꝓpōnes
vl'es ſm vl'itatē cāe ſunt pn̄ demōſtrationū ſimpl'r. vꝫ. de
mōſtrationū vl'ium. quō aūt differt demr̄atio vl'is ⁊ par
B ticularis in ſeq̄nti lectiōe diceᷓ. ¶ Ulterius forte dubita
ret aliqs de eo qȯ in l'ra diciᷓ ꝙ hec eſt via in pn̄. Cōtra
ad pncipia nō eſt rō:vt dꝫ in ethicis. pterea dyaleticus q
ꝓcedit ꝓbabil'r hēt viā ad pncipia omniū methodoꝝ:
ſed demōſtrator q ꝓcedit ſm rei v̄itatē nō hꝫ viā ad ꝓbā
dū pn̄:qꝛ ſm v̄itatē pncipiꝫ ſm ꝙ hmōi nulla ſūt priora.
C ¶ Dicendum ꝙ poſterioriſta non ꝓprie demr̄at ſed dat
artē ⁊ modū demōſtrādi:⁊ dyaletica non eſt ꝓpe ſcia ſed
eſt modus ſciēdi:⁊ hic ſm artē datā non ꝓbanᷓ pncipia:
ſed daᷓ via ⁊ modus deueniēdi in pncipia:vt ſi accipiaᷓ
ꝓpō mediata accipiaᷓ id qȯ eſt mediū iter vtrāqꝫ extre
mitatē. ſi adhuc aūt inter illud mediū ⁊ extremitatem ſit
aliud mediū accipiaᷓ illud aliud mediū. nō pñt aūt talia
media eſſe infinita. erit ḡ deuenire ad ꝓpōnē imediatam
que erit idemr̄abilis ⁊ demōſtrationis pncipiū. iſta eſt ḡ
via deueniēdi in pncipia. i. deueniēdi in ꝓpōnē imediatā
que hēt rōnē pncipij accipiēdo ſemp medium inter extre
ma ſemp mediū donec deueniam⁹ ad imediatum. pħs ḡ
cū ꝓpoſuiſſet accipe mediū iter. a. ⁊ b. iter extrema donec
nō eſſet amplius mediū. dixit ꝙ hec eſt via in pncipia. i.
deueniēdi in pncipia. in hoc ḡ non ꝓbauit ipa pn̄ ſed de
dit modum deueniēdi in ea:vel poſſumus al'r ſoluē ꝙ de
monſtrare poſſumus que ſunt pn̄:ſed nō pp qd ſunt pn
cipia. q ḡ ꝓbat p ꝓpōnes imediatas ⁊ p effect⁹ tandē opꝫ
deuenire ad ꝓpōnes imediatas:⁊ ad cās:ſolum ꝓbat:qꝛ
ſunt aliq̄ pncipia:ſed non demōſtrat ꝓpter quid ſunt pn
cipia. ꝓpōnes eni mediate ⁊ effect⁹ non ſunt ꝓpter quid
ꝓpoſitionū imediatarū ⁊ cauſarū. cum ḡ diciᷓ ꝙ ad pn̄
non eſt rō verū eſt dicēs ꝓpter qd:ſed pōt eē rō dicēs qꝛ.
⁊ cum vlterius addiᷓ ꝙ demōſtrator non hēt viā ad pn
cipia. eodē modo ſoluiᷓ:qꝛ non hēt viā dicētē ꝓpter qd.
D ¶ Eſt tn̄ diligēter notandum ꝙ ex v̄bis Ariſto. in textu
poſitis colligiᷓ ꝙ hic intēdit de imediato ſm cām. ait. n.
ꝙ cum non eſt amplius mediū non eſt amplius demon
ſtratio. ꝙ ſi intelligeret de imediato ſm ſubm falſuꝫ eēt.
qn̄ enim deuētū eſt ad imediatū ſm ſubm eſt adhuc ꝓpō
demr̄abilis. nā hēre tres ineſt triāgulo non p aliud ſubꝫ
⁊ cum demonſtraᷓ de ipſa demonſtratione potiſſime vl'i
intelligēdum eſt hoc de imediato ſm cām ad quod cum
deuentum ſit ceſſat demonſtratio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Silr̄ aūt erit ⁊ ſi. a. in. b. nō ſit. ſiqdē eni aut
medium eſt aut prius cui non ineſt erit demō
ſtratio. ſi vero nō: nō eſt. ſed principia ⁊ elemē
ta tot ſunt quot ſunt termini. ⁊ horuꝫ qdē eni
propoſitiones principia demōſtratiōis ſunt.
¶ Similiter ſit ⁊ ſi. A. non competit ipſi. b. nā Argir.
ſi eſt mediū aliquod aut prius cui non compe
tit ipſum. A. eſt ſine dubio demōſtratio: ſi ve
ro non eſt nulla eſt demr̄atio. Atqꝫ quot ſunt
termini: tot ſunt elementa principiaue. Pro
poſitiones enim que ex hiſce conſtant: ipſius
ſunt demonſtrationis principia.

¶ Oſtēdit ꝙ eſt deuenire ad imediata in negatiuis dicēs
ꝙ (ſilr̄ aūt erit ⁊ ſi. a. in. b. non ſit) ⁊ ſubdit ꝙ (ſiqdē. n. ali
qȯ aūt eſt mediū cui prius nō eſt) ſu. a. (erit demr̄atio) per
illud mediū ꝙ. a. non inſit. b. (ſi v̄o non eſt) aliqȯ mediuꝫ
ſu. nō erit demr̄atio (ſed) tales ꝓpōnes accepte (ſunt pn
cipia) ſu. demr̄ationū:⁊ ſubdit ꝙ (elemēta) ſu. demr̄atio
nū (tot ſunt q̄t termini. nā ⁊ horū) terminoꝝ (ꝓpōnes ſūt
pn̄ demr̄ationū.) ¶ Notādū autē ꝙ ſi dicā nullū. b. ē. a. A
vt pura nullus hō eſt q̄ꝫtitas:qꝛ hoc eſt mediū int. a. ⁊. b.
qa eſt ibi mediū ſubſtātie poterit demonſtrari ꝙ nulluꝫ
b. ſit. a. i. ꝙ nullus hō ſit q̄ꝫtitas. hoc. n. mediū acceptū. ſ.
ſuba eſt tale cui prius non ineſt. a. i. a. quo prius remoueᷓ q̄ꝫ
titas q̄ꝫ ab hoie:ſed ſi int. a. ⁊. b. nō eſſet aliqȯ mediū: vt
ſi diceret nulla ſuba eſt q̄ꝫtitas talis ꝓpō eſſet indemon
ſtrabilis:⁊ hēret ſe ſicut pn̄. ¶ Aduertēdū tn̄ ꝙ lꝫ ſube F
nō ſit demōſtratio. gr̄a tn̄ exēpli exēplificauim⁹ in terminis
ſubſtātialibus vbi magis clare apparet qȯ dꝫ. ſm eni ve
ritatē ſuba ſolū pōt eē ſubiectū in demr̄atiōe. nō aūt eſſe
pōt nec id qȯ demr̄aᷓ de ſubo:nec mediū p qȯ demōſtra
tur. ſemp eni in demr̄atione potiſſima demonſtraᷓ paſſio
per paſſionē:vt hēre tres p hēre angulū. donec deuētuꝫ
ſit ad paſſionē imediatā q̄ eſt indemr̄abilis. Quidā tn̄ di
cunt eā poſſe demōſtrari in demr̄atione potiſſima p diſ
finitionē ſubiecti:ſed hi non ꝯſiderāt ꝙ demr̄atio potiſſi
ma de q̄ loqmur dꝫ hēre alteram cauſam a ſubiecto:⁊ a
paſſione. diffinitio autē ſubiecti non eſt res altera a ſbto.
¶ Dubitaret forte aliqs quō tot ſunt elemēta quot ſunt G
termini. Uideᷓ. n. hoc eſſe falſum. nā ꝓpōnes ſunt elemē
ta. nō aūt ſunt tot ꝓpōnes quot ſunt termini cum termi
nus ſit ꝓpōnis. ¶ Dicēdū ꝙ hic pħs loquitur de termi
no vt ſi int hr̄e tres ⁊ triāgulū cadit hoc mediū hr̄e angu
lū. iſtud mediū erit elemētum ⁊ pncipium ad ꝓbādū hr̄e
tres de triangulo. qȯ vero diciᷓ de ꝓpōne dici dꝫ ꝙ iſtud
mediū acceptū facit ꝓpōnē cum maiori ⁊ cū miori extre
mitate. ꝓpōnes hoꝝ terminoꝝ medioꝝ. i. facte de talib⁹
terminis medijs ꝓut. ſ. tales termini ꝯiūgunᷓ in pmiſſis
cum maiori ⁊ cum miori extremitate ſunt pncipia demō
ſtratiōis. q̄re tales ꝓpōnes in v̄tute medij termini demō
ſtratiue ꝯcludiᷓ maior extremitas demōſtrari ſiue ſit af
firmatiua ꝓpō ſiue negatiua. ſi ſit mediata ſemp medius
terminus inter extrema hēt rōnē elemēti ⁊ principij re
ſpectu illius ꝓpōnis concludēde. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et ſicut q̄dā principia demr̄atiōis ſunt inde
mōſtrabilia ꝙ ſit h illud. ⁊ ꝙ ſit h in illo: ſic ⁊
ꝙ nō ſit h illud: neqꝫ ꝙ ſit hoc i illo. q̄re h qdē
eē aliqd alia aūt nō eſſe aliqd erunt principia.
¶ Et vt quedam principia ſunt indemonſtra Argir.

bilia hoc pacto: hoc est illud z illud inest huic. sic z hoc modo: hoc non est illud: z illud non inest huic. Quare quedam essendi quippiaz: quedam non essendi principia erunt.

¶ Quasi p modū correlarij īfert q̄ sunt q̄dā pn° idemonstrabilia in ppōnib⁹ negatiuis sicut i affirmatiuis. iō ait q̄ (sic sunt q̄dā pn° indemōstrabilia q̄ h sit illud) q̄ztū ad pdicata cēntialis (z q̄ h sit in illo) q̄ztuz ad p se passiōes. sic su. erūt pn° indemōstrabilia in negatiuis (q̄ nō erit h° illud) q̄ztū ad ea q̄ eēntial'r remouent (neq̄ q̄ sit h i illo) q̄ztū ad passiōes q̄ remouēt a subiecto (q̄re hec qdē) erūt pn° (eē aliqd). i. in affirmatiuis (illa aūt erūt pn° non esse
D aliqd). i. in negatiuis. ¶ Notādū aūt q̄ hic phs large loquit de demonstratiōe z de ppōnibus indemōstrabilibus. nā aliq̄ sunt imediate q̄ztum ad pdicata sbalia vt q̄ corpus est sba. aliq̄ vō q̄ztū ad p se passiones vt cum imediata passio pdr de subiecto. iō in affirmatiuis duo tetigit phs. vz. q̄ hoc est illud q̄ztū ad essentialia: z h eē in illo q̄ztū ad p se passiōes: z sic distixim⁹ in affirmatiuis. nā aliq̄n vna sba imediate remouet ad aliq̄. vtputa substantia icorporea a corporea z hoc est h nō illud. aliq̄n autē aliq̄ pa° imediate remouet ab aliquo subiecto z hoc est hoc non esse in illo. q̄ āt hic phs large loquit de demonstratiōe pz: q̄ substārie nō est demrātio. pdicatū. n. sbale nō pōt demrāri de suo iferiori loq̄ndo de demrātiōe potissima q̄ ē p cām alterā. large tñ loq̄ndo de demrātione oia rō necia pōt dici demōstratio. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Cū aūt indigeat monstrare aliqd accipiēdū est q̄ de. b. primum pdicetur. Sit. n. c. de hoc similiter. a. z sic semper vadens nequaq̄z extra propositio cadet neq̄z ipsius. a. esse accipiatur vt demonstretur: sed semper mediuz densetur quousq̄ indiuisibilia fiant z vnum.

Argir. ¶ Cū aūt ostendendum quippiā est: sumēdū: est quippiā: quod primū de ipso. b. predicat: sitq̄z id. C. de quo simil'r ipsum dicit. A. Atq̄z hoc mō semp proficiscēti: nulla propositio tibi nullusq̄z terminus affirmandus: extra ipm A. sumuntur iprobando. sed mediū semper densatur quousq̄ indiuisibilia fiant z vnum.

¶ Dat artē ad inueniēduz hō ppōnes imediatas. Circa qō duo facit: q̄ p̄ dat hō artē in affirmatiuis. 2° in negatiuis ibi (In demrātiuis qdē) Circa p̄m tria fac. q̄ p̄ docet inuenire ppōnes simplices z idiuisibiles. 2° ait q̄ tales ppōnes simplices z idiuisibiles sunt imediate. 3° p silitudinē in alijs ōndit tales ppōnes simplices z imediatas eē pn° z mēsurā ppōnū demrābiliū z sylloz demōstratiuoz. 2° ibi (Est aūt vnū.) 3° ibi. (Et quēadmodū in alijs) Dicit g̃. (Cū aūt) sup. aliqs (indigeat demonstrare aliqd) vtputa q̄ velit pbare q̄ oē. a. est. b. (accipiēdū est qō de. b. pdicet p̄m). i. imediate (sicut. c.) Uel vt hēt qdā text⁹ (siue in c. illud). s. de quo. b. pdicet p̄m (z de hoc sil'r. a). su. pdicet. q. d. si debeat demrāri. oē. b. est. a. vtputa ois hō est sūba accipiet. c. iter. b. z. a. vtputa aial qō pdr de. b. i. de hoie imediate su. z vl'r z de hoc. i. de aiali vl'r pdicat. a. i. suba (z sic semp vadēs). i. semp accipiēs inter. b. z. a. inter hominē z subam (nequaq̄z ppō cadet extra) prefatos terminos. vñ subdit q̄ (nec) extra (ipsius. a.) vel vt habet alia trāslatio (nec extra ipsum. a. accipiat vt demonstret). q. d. termin⁹ accept⁹ pro medio nunq̄z dz eē extra subaz vel extra pdicamētū sube (sed semp medium densef quousq̄

siāt idiuisibilia z vnū). i. q̄usq̄ deueniat ad imediata q̄ sūt idiuisibilia z vnū. ¶ No° aūt q̄ si eēnt aliq̄ corpa ordinate in aliq̄ spacio illa dicerent eē rara: sed plura pñt eē talia corpa i tali spacio sm talē ordinē q̄z sint: sz tūc dicerēt deñsari illa corpa q̄ñ tot ponerēt ibi q̄t posset cape spaciū. ad hui⁹ aūt silitudinē phs loq̄t. nā h appellat deñsare medium int. a. z. b. vtputa int hoiez z subam q̄ñ nihil relinq̄t de his que sūt media int eo. Si g̃ volēs pbare hoiez esse subaz accipet stati p me° corp⁹. relinq̄ret spaciuz vacuū. q̄ magnū iteruallū est int corp⁹ z hoiez: nec imediate descēdē a corpe in hoiez: sed si accipit aial qō p̄m z imediatum pdicat de hoie: z postea inter aial z subam recipiat aiatū corp⁹: qō silr p̄m. i. imediate z vl'r pdicat de aiali: z postea accipiat corpus sic deñsabit media q̄ nullū dimittet spaciū vacuū h mō deueniet ad imediata. vz. q̄ oē corpus sit suba q̄ nō pōt demrāri: sed loq̄ndo large de demōstratiōe p hāc demrābunt alie. ¶ Deinde cum dicit. I

¶ Est autem vnum cum imediatuz fiat: z vna propositio simplex est immediata.

¶ Est autem tunc vnum: cū fuerit vacans medio interuallum: ac vna simpliciter propositio que quidem medio vacat. Argir.

¶ Quia declarat artē deueniēdi in ppōnes que sunt vnū z idiuisibiles. declarat qd appellat ppōnes que sunt sic vnū. d. tales ppōnes esse imediatas. iō ait q̄ (est aūt vnū cū imediatuz fiat z vna ppō simplex z imediata). i. z illa est vna ppō simplex q̄ est vna z imediata. ¶ Notādum aūt q̄ ppō mediata lz sit vna actu est plēs potētia. nam ex quo mediata est dat intelligē medium quod est int ea qō mediū cū vna extremitate facit vnā ppōnē z cuz alia aliam: ita q̄ ppō mediata est quodāmō tres propōnes. vna q̄ pficit ex ipsis extremitatibus z alia q̄ sit de medio cū vna extremitate: z itez q̄ sit de medio cum reliq̄ extremitate: sed imediata q̄ñ nullū habet mediū remanet simplex z vna vt nō possit sic plurificari. ¶ Deinde cū dicit. K B

¶ Et quemadmodum in alijs est principium simplex hoc autem non idem vbiq̄z est: sed in graui quidem vncia. in melodia autem son⁹: in membris autem dertsio: aliud autē in alio: sic est in syllogismo vna propositio imediata. in demōstratione autem z scientia itellectus.

¶ Atq̄z vt ceteris in rebus pncipiū simplex ē: idq̄z non est idem vbiq̄z: sed in pondere qdez est mina: in modulatione vero pmus sensibilis sonus: z in alijs aliud: sic in rōcinatione q̄dem est vnū vacans medio propositio. In demonstratione autem z scientia intellectus. Argir.

¶ Declarat p sile i alijs dicēs. (Et quēadmodū i alijs simplex est pn°). i. hz pncipij. ita su. z i syllis dēmrātiuis ppō imediata q̄ est simp' hz rōnē pncipij: z subdit q̄ (h āt). i. tale simp' qō hz rōnē pncipij (nō idē vbiq̄z ē) su. in oib⁹: z ait (in pōdē qdē vncia). i. tale simp' in pōderib⁹ vocat vncia (in melodijs). i. i musica (ton⁹) vl' vt hz alia translatio (detsio). i. disio toni siue semitonū (i mēbris disio). i. iunctura. illud ē. n. minimū mēbz qō nō hz disionē i se. sz solū hz disionē z iuncturā ad aliō mēbz. diuisio g̃. i. illud mēbrū ad qō stat disio vel illō ad qō tmiat iunctura alteri⁹ mēbri est minimū in mēbris: vel ad lraz illud vltimū vl' illud qō est q̄si cartilago qō fac nā int mēbrū z mēbrū qō est q̄si iūctura mēbroz est minimū in mēbris: sic pūct⁹ q est iunctura z copulatio ptinuoz ē aliqd minimū i tali gnere

subdit(aliud aūt in alio).i.in alio gñe est dare aliō simplex qō est sicut mēsura ⁊ ƥncipiū vt i colorib⁹ albū ⁊ i nūeris vnitatē(sic ⁊ in syllo) vnū qō ē sic mēsura ⁊ ƥncipiuȝ est.s. (ꝓpō imediata.in demr̄atiōe aūt ⁊ scia ē).i.in demr̄atione vt aggenerat sciaȝ vel in scia aggenerata p demr̄ationeȝ (intellectus)est tale vnū ⁊ simplex qō ē sic mēsura ⁊ ƥn/
A cipiū. ¶ Notādū aūt qō itellectus cōparat̄ ad sciaȝ sicut ꝓpō imediata ad syllm̄ demōstratiuū.nā itell's q̄ ē hitus ƥncipiorꝫ est ƥncipiū ⁊ cā scie q̄ ē hitus ꝯclonuȝ.sic ꝓpō imediata accipit̄ sicut ƥnm̄ ⁊ cā in syll'o demr̄atiuo.cātur n.intellectus ex acceptione ꝓpōnū imediataꝝ. sicut cāt̄ in nobis scia ex acceptione ꝯclonū p demr̄atione cōclusarū.in syll'o ḡ demōstratiuo simplex qō ē ƥncipiū ē ꝓpō imediata.in scia aūt per demōstrationeȝ accepta simplex qō est principium est intellectus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In demōstratiuis igit̄ syllogismus eius qō est nihil cadit extra.sed in priuatiuis hoc quidem nihil quod oportet esse extra hoc cadit.

Argir. ¶ In affirmatiuis igitur ratiocinationibus nihil extra id quod inest atq; competit cadit. In negatiuis autem: vbi quidem est id quod inesse oportet: nihil extra hoc cadit.

¶ Docet deuenire ad imediata in ƥuatiuis. Circa qō tria facit. nā ƥmo ondit quō hoc fiat in ƥma figura. 2° quō in scđa. 3° ait hoc nō posse fieri in tertia. scđa ibi.(Si vō indigeat) tertia ibi.(In 3° aūt mō) Circa primuȝ duo facit. qr ƥmo ꝯtinuat dcā dicendis. 2° exeqt̄ de inteto. ibi.(Ut si.a.) Dicit ḡ (In demr̄atiuis syllis ei⁹ qō est).i.mediū qō est eius.i.talis sylli demōstratiui.i.affirmatiui(nihil cadit extra).i.nō cadit extra extremitates (sȝ i ƥuatiuis q̄deȝ syllis hoc).i.mediuȝ(opȝ esse q̄ nihil cadat extra h)
B i.extra negatiuā ꝓpōnē. ¶ Dubitaret forte aliq̄s quō in priuatiuis syllis mediū nō cadit extra hoc.i.extra negatiuā ꝓpōnē. Dicēdū q̄ in demr̄atiuis.i.i affirmatiuis syllis siue in affirmatiuis ꝓpōnib⁹ mediū est mediū simplex. sȝ in negatiuis ꝓpositionibus si ꝯcludent̄ tales ꝓpōnes p primā vel scđaȝ figurā mediū acceptū nō erit mediuȝ simpliciter: sed erit mediuȝ ƥm negationē.i. erit mediū p qō deuenit̄ i negatiuā imediatā. sȝ i tertia figura hoc ē oino inutile. qr nullo mō per mediū acceptū deuenitur ad imediata. vbi gr̄a. si dēat syllogizari hec affirmatiua mediata. oē aial est sub̄a. accipiet̄ vere mediū inter aial ⁊ substātiā. vtputa corpus vel aiatū corp⁹. sed si debeat syllogizari hec negatiua mediata. nullū aial ē q̄ztitas. p ƥmam vel scđaȝ figurā nō poterit accipi vere medium. qr illud dicit̄ eē mediū inter aliqua qō hȝ cōuenientiaȝ cū vtroq; extremoꝝ. nihil aūt tale mediū pōt eē in negatiua ꝓpōne sȝ opȝ q̄ mediū vni extremo cōueniat ⁊ ab alio remoueatur. nō ḡ illi erit mediū simplr̄: sȝ mediū ƥm negationē. erit eni illi mediū mediāte quo vnū negatur ab alio. erit eni illi sub̄a. nā mediāte sub̄a q̄ztitas neget̄ ab aiali ⁊ ab oib⁹ q̄ sūt in ƥdicamēto sub̄e. sub̄a aūt inter q̄ztitatē ⁊ aial nō est mediū simplr̄: sȝ est mediū ƥm negationē.i. est mediante quo hoc neget̄ ab illo: ⁊ ƥm tale mediū accipit̄ ꝓpositio negatiua imediata. nā hec ē negatiua imediata nulla q̄ztitas est sub̄a. tale eni mediuȝ accipit̄ ⁊ in prima ⁊ in scđa figura. in ƥma quidē sic formabitur syll's. nulla sub̄a est q̄ztitas: oē aial est sub̄a. ḡ nullū aial est q̄ztitas. in scđa autē sic. nulla q̄ztitas est sub̄a: oē aial est sub̄a: ḡ nulluȝ aial est q̄ztitas. in tertia aūt figura hec ars est inutilis nā mediū oȝ accipere sub aiali eo q̄ semp illi subijcit̄. nō poterim⁹ ḡ ꝯcludere vl'r hāc negatiuā. nullū aial est q̄ztitas: sed cōcludet̄ particulariter sic: nullus hō est q̄ztitas: ois hō est aial. ḡ qōdā aial nō est q̄ztitas. mediuȝ eniȝ sic acceptū nō est mediū simpl'r iter aial ⁊ q̄ztitatē: nec ē mediū ƥm negationē. nō eni negat̄ q̄ztitas ab aiali: qr neget̄ ab hoie sȝ magis ecōuerso. ¶ Rursus sic accipiēdo mediū nullo mō veniemus ad negatiuaȝ imediatā sȝ magis recedimus ab ipsa. naȝ magis est mediata. nullus hō ē q̄ztitas. q̄ȝ nulluȝ aial est q̄ztitas. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut si.a.ē i.b.p.c.nō ē. Si.n.in.b.q̄dē oi ē.c. i nullo aūt.c.ē.a. iteꝝ si idigeat qō i.c.a. null'o sit mediū accipiēdū ē ipsi⁹.a.⁊.c.⁊ sic sp ꝓcedat.

¶ Ueluti si.a.p.b.nō cōpetit.b. Nā si.c. q̄deȝ cuilibet insit.b.ipsum autē.a. nulli cōpetat.c. Atq; sit rursus.a.nulli cōpetere.c.demōstrādum medius inter hec ipsa sumēdus est terminus: atq; hoc modo semper ꝓficiscenduȝ. Argir.

¶ Exequit̄ de itēto ponēdo exēplū in terminis. ⁊ ƥmo in prima figura.d.(Ut si.a.in.b.est) sū. negatiue(per.c.).q.d.q̄ si hec ꝓpositio negatiua. nulluȝ.b.est.a. vtputa nullum aial est q̄ztitas. dȝ probari p.c. vtputa per corpus h modo fiet(naȝ si in.b.q̄deȝ omni est.c.) hec est minor. oē b.est.c.i.oē aial est corpus(in nullo aūt.c.est.a.) hec ē maior. nullum corpus est q̄ztitas. sequet̄ conclusio in prima figura q̄ nullum aial sit q̄ztitas. ⁊ subdit q̄ (si indigeat) probare sup.(q̄ in.c.nullo sit.a.).i.nullū corpus est q̄ztitas que fuit maior.(mediuȝ accipiēdū est ipsius.a.⁊.c.) i.inter q̄ztitatem ⁊ corpus(⁊ sic semp procedat) donec veniat sū.ad imediata. vt.s. donec veniat ad istaȝ. nulla substantia est q̄ztitas. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si vō idigeat mōstrare q̄.d.in.c.non sit in eo q̄ est.c.in.d.quideȝ omni est in.e.autē nullo. Aut non in omni nūq̄ȝ extra.e.cadit. Hoc autem est cui non oportet inesse.

¶ Nō si sit ipsuȝ.d.nulli.e.cōpetere demōstrādum hoc pacto: vt.c.cuilibȝ quidē.d.nulli vero vel non cuilibet insit.e.nullus extra ipsū.e. termin⁹ vnq̄ȝ cadet. Hoc aūt ē id cui ñ iesse oȝ. Argir.

¶ Ostēdit hoc idē in scđa figura.d.(Si vero indigeat demōstrare q̄.d.in.c.nō sit) vtputa in terminis acceptis q̄ nullū aial sit q̄ztitas (in eo q̄.c.est).i. mediū (in.d. quidē omni) vtputa corpus in oi aiali(in.e.aūt nullo).i.in nulla q̄ztitate(nunq̄ȝ extra.e.cadit).i.mediuȝ acceptum.s.e. nunq̄ȝ cadet extra negatiuā ipsius.e. qr semp negabit̄.c. ab.e. iō subdit q̄ (hec eni.s.quidē.e.c.est(cui oȝ non inesse).i.que sumit̄ negatiua. formabit̄ eni sic syll's. oē.d.est c.i.omne aial est corpus. nullū.e.est.c.i. nulla q̄ztitas est corpus. ergo nulluȝ.e.est.d.i. nulla q̄ztitas est aial. hic.n. p mediū.c.i.per corpus ꝓbat̄ q̄.d.i.q̄ aial nō sit i.e.i.nō sit in q̄ztitate. si aūt ecōuerso poneret̄ ƥuatiuū ꝯcluderetur cōuersa. vȝ. q̄ nullū aial eēt q̄ztitas. sic ḡ ē demōstratiua ꝯcl'o hec q̄ nullū.e.sit.d.i.q̄ nulla q̄ztitas sit aial. vl' q̄ nullū aial sit q̄ztitas per mediuȝ.e.i.per corp⁹. Si ergo rursus deberet demr̄ari q̄ nullū.c.eēt.e.i.q̄ nullū corpus est q̄ztitas accipet̄ mediū iter.c.⁊.e. siue iter corp⁹ ⁊ q̄ztitatē. nūq̄ȝ ḡ mediū cadet ex̄.e.i. extra negatiuaȝ. ideo dr̄ in līa q̄ȝ hoc est cui nō opȝ inesse. dicebat̄.n. in q̄ōne q̄ in negatiuis nō est dare mediū simplr̄.i.ƥm cōuenientiā sȝ ƥm negationē. ¶ Notādū aūt q̄ mediū ƥm negatiōeȝ ƥt accipi vl' pticul'r vl' vl'r. quō aūt accipiatur vl'r pȝ per exēpla posita. pticul'r aūt accipiet̄ sic. vt si q̄s vellet ꝓbare q̄.d.nō sit in.e. pticul'r: vtputa q̄ color nō sit in ipso ꝑfecto: vtputa pticul'r sic q̄ sit ista va. qōdā ꝑfectū nō ē color accipiet̄ ꝓ medio.c.i. q̄litas q̄ est in oi.d.i.i oi colore C

e in nullo.e.aut nō i oi.e.i.nō in oi pfecto.formabit͏̃ ergo sic syll'o.ois color ē q̄litas.nō oē pfectū ē q̄litas.ḡ nō oē pfectū est color.hic mediuz acceptū.i.q̄litas nō ē extra.e.i.extra negatiuā siue extra pfectum a quo negetᷣ color. medium eni acceptuz vere est mediū ꝭm negationez.naz v̄e causa quare color negetᷣ ab oi pfecto est : q2 qualitas negatur ab aliquo perfecto. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In tertio autez mō neq3 a quo oportet: neq3 qđ oportet priuari nequaq̄3 extra ibit.

Argu. ¶ At i tertio modo nec id a quo negare: nec id quod negare seiungereq3 oportet terminus sumendus vnq̄3 egreditur.

¶ Ondit hāc artē nō eē vtilē in tertia figura.d. (In 3° aūt mō).i.in tertia aūt figura (nec) illud (a quo op3) priuari (nec) illđ (qđ o3 p̄uari neq̄q̄3 extra ibit) s3 su.sp ifra . q.d. ꝙ in 3° figura mediū nec est ex̄ mioꝛē extrēitatē a q̄ negetᷣ maior extrēitas; nec ē ex̄ maioꝛē extrēitatē q̄ negetᷣ a miori.iō supplēdū ē ꝙ ꝑ talē figᵐ n̄ ē reducē ꝓpōnes ad ime-

D diata. ¶ No^m aūt ꝙ q̄n volum⁹ negatiuā mediatā ad im mediatā reducere.vł o3 mediū accipe supra p̄dicatū vel supra sub3. vt si hāc negatiuā mediatā: nullū corp⁹ ē q̄ti tas: vellem⁹ reducere ad imediatā acciperem⁹ ꝓ medio subaz q̄ ē sub3.si v̄o vellem⁹ reducere ꝯuersam.v3.nulla q̄titas ē corp⁹.accipem⁹ subaz q̄ est supra p̄dicatuz ex q̄ appet ꝙ suba nō ē ꝓprie mediū īter corp⁹ loq̄ndo đ corpore qđ ē suba.ꝛ q̄titatē: q2 si eēt ꝓ̄he mediū esset supra vnū ꝛ ifra aliđ.cū ḡ sit suba supra corp⁹ eēt ifra q̄titatē: qđ appet esse falsuz.ē tñ mediū ꝭ3 negationē. q2 v̄e suba est id mediāte quo quātitas negatᷣ a corpore tali: mediū ḡ ꝭ3 negationē ꝑ qđ p̄dicatū negetᷣ a subo ꝛ ꝑ qđ fit reductio ad negatiuā imediatā.vel op3 esse supra subm a quo p̄dicatū negetᷣ vel supra p̄dicatū.i tertia ergo figura vbi mediū nūq̄3 ē extra.i.nūq̄3 est supra aliquā extremitatuz inutilis ē hec ars de reductiōe mediatoꝝ ad imediata vł

E de ꝯdēsatiōe medij. ¶ No^m aūt ꝙ sicut in affirmatiua cōdensantᷣ media q̄n nullū mediū relinquitᷣ inter p̄dicatū ꝛ subm vt si debeat reduci ad imediata.oē aial est suba.p̄ accipietᷣ ꝓ medio corpus aiatuz ꝛ concludetᷣ oē aial esse subaz.q2 oē aial est aiatū corpus.postea accipietᷣ corpus qđ imediate subijcitᷣ sube.sic ꝛ in negatiua nullū o3 relinqui mediū ꝭm negationez: vt si debeat reduci ad imediata nullū aial est quātitas.p̄io accipietur aiatū corpus ꝛ concludetur nulluz aial esse quātitatem.q2 nulluz aiatū corpus est q̄titas.postea corpus.postea suba a qua imediate remouetur quātitas.sic ergo accipiēdo media densata.i.sine intermissione tam in affirmatiuis q̄3 in negatiuis oportebit ad vltimū deuenire ad imediata.

t.cō.39. Cum aūt sit demr̄atio alia ꝑticularis.alia v̄o vlis: ꝛ hec q̄dē3 cathegorica: illa priuatiua: dubitatᷣ q̄lis potior sit siłr āt ꝛ đ ea q̄ demr̄are dr̄ ꝛ de ducenti ad impossibile demonstratione.

Argu. ¶ Cū autē demōstrationū: alia sit vlis: alia ꝑticularis: ꝛ alia affirmatiua: alia negatiua: ambigitur vtra sit prestabilior. Et eodē mō de ea que recte dicitur demonstrare. Et de ea que deducit ad id quod fieri nequit.

¶ Quia intentio auctoris est vt pluries est dictū dare modū ꝛ artē q̄uo ꝯtingat simpłr scire.iō in parte ista vt supra dicebatᷣ cōparat diuersa genera demōstrationū adinuicez vt ondat ꝭm ꝙ genus demr̄ationū magis contin-

F gat scire. ¶ Propter qđ sciēdū ꝙ p̄ter distinctiōez factā superius de demōstratiōe ꝙ q̄dā est demōstratio q2.ꝛ q̄daz ꝓꝑ qđ. Adhuc de demōstratione pōt triplex alia distinctio fieri: q2 quedaz est demūstratio vlis: q̄daz particularis: q̄dā affirmatiua: q̄dā negatiua: q̄dā ostensiua: q̄dam ducens ad ipoł'e.ducens eni ad ipoł'e semꝑ ꝯcludit falsum: ꝛ ex illo falso ꝯcl'o ondit oppositū alicu⁹ p̄misse esse verū.ostensiua aūt demr̄atio semꝑ ꝯcludit verum siue affirmatiue siue negatiue ꝯcludat illud.sic ergo annectitᷣ istud capitulū ad p̄cedētia ꝙ cū sciam⁹ ꝙ est stat⁹ in p̄dicatis ꝓꝑ qđ nō possemus negare ꝙ nō ꝯtingat scire ꝛ ad hoc vadit capitulū p̄cedēs. ¶ Rursus si sciuerim⁹ q̄uo h3 causari ignorātia vt possim⁹ eaz vitare ne deficiam⁹ a scire. ꝛ si sciuerim⁹ ꝙ p̄ma figura maxie facit scire. ꝛ adhuc si sciuerim⁹ ꝙ demr̄atio ꝓꝑ qđ potissime facit scire. Adhuc q2 in p̄ma figura demr̄atio ꝓꝑ qđ pōt fieri vlis ꝛ ꝑticularis.pōt fieri affirmatiua ꝛ negatiua.pōt fieri ostensiua ꝛ ducēs ad ipoł'e tñ nō cōplete traderetᷣ ars libri posterioꝝ: nisi sciuerim⁹ ꝑ qđ gen⁹ p̄dictarū demr̄ationū magis ꝯtingat scire.tria ḡ facit p̄bs: q2 p̄ p̄mittit illā triplicē distinctionē de demr̄atione q̄rens q̄ demr̄atio sit potior. 2° dat ordinē dicēdoꝝ. 3° ꝭm p̄taxatū ordinē exequitur đ intēto. 2ª ibi (Primū q̄dē.) 3ª ibi. (Videtᷣ q̄dē) Dicitᷣ ergo. (Cum sit demonstratio alia quidē particularis alia vlis ꝛ hec q̄dem) tā vlis q̄3 ꝑticularis q̄dā (sit cathegorica).i. affirmatiua (illa aūt).i.alia (sit p̄uatiua . Dubitatur q̄lis sit potior) vtrū vlis q̄3 particularis vel ecōuerso.vtrū affirmatiua q̄3 negatiua vel econuerso (ꝛ siłr de ea) demōstratiōe (q̄ dr̄ demr̄are).i.de ostensiua (ꝛ đ demr̄atiōe ducēte ad ipoł'e) siłr.s.dubitatᷣ q̄ sit potior. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Primum igitur intendimus de vli ꝛ particulari.ostēdentes eni hoc ꝛ de ea que demonstrare dr̄: ꝛ que ē ad impossibile dicemus.

¶ Atq3 hoc de vli p̄io ꝑticulatiue: deinde de affirmatiua negatiuaq3: ꝛ postea de recta: deducenteq3 ad ipoł'e demr̄atiōe đterminabim⁹. Argu.

¶ Dat ordinē dicēdoꝝ.d.(Primū q̄dē igitᷣ intendamus đ demonstratione vli ꝛ particulari) su.que sit potior (ostendentes autem hoc).s.que sit potior an.s.vlis an particularis (dicemus) sup.postea (ꝛ de ea que dicitur demōstrare).i.de ostensiua (ꝛ de ea que est ad impoł'e dicemus).s. que sit potior: ꝛ est supplenda littera.ꝛ hoc idem dicem⁹ de affirmatiua ꝛ negatiua. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Vr̄ q̄dē igitᷣ fortassis vtiq3 q̄busdā sic intendentib⁹ ꝑticularis eē dignior. Si.n.h3 quā maxime scim⁹ demr̄ationē potior ē demōstratio. Hec.n.virt⁹ demr̄ationis ē. Magis āt scim⁹ vnūq̄dq3 cū ip̄m cognoscim⁹ ꝭm ip̄3 q̄3 scđm aliud: vt musicū choriscū q̄n chorisc⁹ music⁹ ē q̄3 cuz hō musicus sit: similr̄ autē ꝛ in alijs.

¶ Forsitan itaq3 cuipiā hoc pacto ꝯsiderāti ꝑticularis p̄stabilior vli videbitᷣ: nā si ea demōstratio qua magis scim⁹ est p̄stabilior. Hec.n. sane demr̄ationis ē virtus: atq3 magis vnūqđq3 tū scimus cū ipsuz ꝑ se: q̄3 cū ꝑ aliud scim⁹: ceu musicū Coriscū: tuz scimus magis cū percipimus coriscū eē musicū: q̄3 cuz cognoscim⁹ hominem esse musicum: ꝛ in ceteris similr̄. Argu.

¶ Exequitᷣ de intēto ꝛ ꝭm p̄taxatuz ordinē.tria ḡ facit ꝭm ꝙ triplicē distinctionē facit de demōstratiōe q̄rēs que sit potior.p̄ ḡ inq̄rit an sit potior vlis an ꝑticularis. 2° an af

firmatiua an negatiua. 3° an ostẽsiua: an ducẽs ad ipossi. 2° ibi. (Q̃ḋ aũt demõstratiua priuatiua) 3° ibi. (Q̃ḋ quidem cathegorica ꝓbatiua.) Circa pͥmũ tria facit: qꝛ primo adducit rõnes per q̃s posset videri alicui ꝙ demõstratio pticularis sit potioꝛ q̃ꝫ vlis. 2° rõnes illas soluit. 3° adducit rõnes veras ad ꝓpositũ oñdens demõstratione vlem potiorẽ esse particulari. scḋa ibi. (Aut quidez primũ.) tertia ibi.

A (Ampliꝰ si demõstratio.) ¶ Propter pͥmum sciendũ ꝙ demonstratio vlis est qñ demõstrat vlis passio de vli subo vt passio q̃ vlr inest subo qḋ vlr subiicit. si.n. hẽre tres demonstret de figura nõ eẽt vlis demõstratio: qꝛ figura nõ vlr subiicit tali passiõi. nã nõ ois figura hꝫ tres. ¶ Rursus si talis passio demonstret de ysocbele vel de aliq̃ spẽ trianguli nõ esset vlis. nam lꝫ tale subm vlr subiiciat tali passioni. talis tñ passio fm totũ suũ arbitriũ ⁊ vlr nõ cõparat ad tale subm. sꝫ particulariter. vlis ergo est demõstratio qñ passio per cãz per se demõstrat de suo vli subo vtputa hẽre tres per hẽre angulũ tanq̃ꝫ per cãm per se demõstrat de triãgulo tanq̃ꝫ de ꝓprio vli subo. hec ergo. ois triangulus hꝫ tres. erit conclusio in demonstratione vli. ¶ Rursus ãt si hec. ois triangulus hꝫ tres: q̃ fuit ꝯclusio in dẽmõstratione vli accipiat vt ꝑmissa. ⁊ ꝯcludat per eã hẽre tres de aliq̃ spẽ triãguli. ⁊ fiat talis sylls. ois triãgulus hꝫ tres. ysocbeles vel equitibiaꝝ est triãgulus. ergo ⁊c̃. dicet hec demonstratio esse pticularis. est ergo qḋ que istaꝝ demonstrationũ est potioꝛ. Uł aũt scia cõparari ad tria pp que pñt sumi tres rõnes ꝑ quas possꝫ videri ꝙ demonstratio particularis esset potioꝛ. pͥmo eni scia pt cõparari ad itellectũ quẽ perficit. ⁊ fm hoc illa est potioꝛ scia q̃ magis perficit itellectũ. ⁊ fm quaꝫ intellectus magis scit. fꝫ hoc etiã illa erit potioꝛ demonstratio que magis facit scire. Secũdo pt cõparari scia ad oppositũ vt ad errorẽ quẽ dꝫ expellere ꝓpter qḋ illa ẽ potioꝛ scia que magis errorẽ fugat. ⁊ que magis ab errore recedit ⁊ fm hoc illa erit potioꝛ demõstratio q̃ magis ab errore elõgatur. 3° scia pt cõparari ad obiectũ siue ad subm ḋ quo est. ⁊ qꝛ obm siue subm in q̃libet scia ẽ aliqḋ ens. ⁊ qꝛ q̃libet scia est de ente illa erit potioꝛ scia q̃ magis est de ente ⁊ per ꝯñs illa erit etiã potioꝛ demõstratio que est magis de ente. tria ergo facit fm ꝙ hoc triplici mõ arguit demõstrationẽ pticularẽ eẽ potiorẽ. pͥmo.n. mõ hoc arguit ex eo ꝙ talis demonstratio videtur facere magis scire. 2° ex eo ꝙ videt ab errore magis elongari. 3° ex eo ꝙ vĩ eẽ magis de ente. scḋa ibi (Amplius si vl'e.) tertia ibi (Potioꝛ aũt est) Circa primũ duo facit. qꝛ pͥmo ponit rõnem ipsaꝫ 2° hꝫ rõnẽ adaptat ad ꝓpositũ. ibi (Sed vlis) Dicit ergo ꝙ (videt q̃dez igit fortasse q̃busdã). i. aliq̃bꝰ (sic itẽdentibus). i. ꝯsiderantibus que nũc dicemus (particularis) s. demonstratio (esse dignioꝛ) su. q̃ꝫ vlis (si.n. potioꝛ est demonstratio fm quã demõstratione maxime scimus. hec.n. est virtus demõstrationis). i. in hoc est tota bonitas ⁊ tota vtilitas ⁊ tota efficacia ḋmonstrationis ꝙ faciat nos scire. Illa g̃ q̃ facit nos magis scire est potioꝛ (magis autem scimus vnũqḋqꜫ cũ ipsuꝫ cognoscimus fm ip̃m). s. in ꝓpria forma ⁊ in pticulari (q̃ꝫ) qñ cognoscimus ipsuꝫ (fm aliud) vt fꝫ suũ vl'e (vt musicũ coriscũ) sup. magis scimꝰ (qñ) scimꝰ (qm̃ ẽ musicus coriscꝰ q̃ꝫ) qm̃ scimus (ꝙ sit homo musicus. Sil'r aũt ⁊ in aliis) magis est.n. scire hoiez fm ꝙ est hõ q̃ꝫ scire fꝫ ꝙ est aial. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Sꝫ vlis qm̃ aliud nõ qm̃ ipꝫ ꝯtingit demõstrat vt qm̃ est eq̃tibiarũ. nõ qm̃ ẽ eq̃tibiaꝝ. sꝫ qm̃ ẽ triãgulus. sꝫ pticularis qm̃ ipꝫ. Si ergo potioꝛ q̃dẽ que est scḋm ip̃m hmõi autem est particularis vniuersali magis ⁊ potioꝛ vtiqꜫ demonstratio scḋm partem erit.

¶ Uniuersalis ãt oñdit q̃ppiã nõ vt ipsum est sed vt aliud veluti triãgulũ duoꝝ eq̃liũ laterũ: angulos hẽre duobꝰ rectis equales: nõ hoc sane qḋ duoꝝ est eq̃liũ lateꝝ: sꝫ qḋ triãgulus ẽ: particulari demõstratione cuipiã inesse quippiaꝫ: vt ip̃m ẽ oñdẽte. Si igit ea demõstratio pstabilioꝛ ẽ q̃ p se quippiã demonstrat: ⁊ particularis est talis. Ipsa demonstratio particularis magis nimirũ ḋmõstratio ac prestabilioꝛ q̃ꝫ vniuersalis esse videbitur. Argu.

¶ Premissa vl medii vel ꝑmissa rõne adaptat qḋ dixerat ad ꝓpositũ. d. (Sꝫ vlis) sup. demõstratio (demonstrat qm̃ ꝯtingit aliud non qm̃ ipsuꝫ.). i. demonstrat qm̃ passio cõuenit alii subiecto vli non qm̃ ꝯuenit ipsi subiecto particulari (vt qm̃ est eq̃tibiaꝝ non qꝛ eq̃tibiaꝝ ẽ sꝫ qm̃ ẽ triãgulus). q.d. ꝙ demonstratio vlis si ꝓbat hẽre tres de eq̃tibiarum siue de ysocbele. hoc nõ est fm se. sꝫ hoc est qm̃ triãgulus (sꝫ particularis) sup. demonstratio demõstrat (qm̃ ipsuꝫ est) demõstratio autẽ pticularis ꝯcludit hanc passionẽ in se ꝙ equitibiaꝝ hẽat tres. sed vlis demonstratio non concludit hoc de aliqua spẽrũ trianguli spãliter. sed de omni triangulo generaliter (si igit potioꝛ est que ẽ fm ipsum). i. que cõcludit de aliquo fm ipsum (hmõi ãt est particularis) qꝛ illa concludit passionem de subiecto particulari fm se (vtiqꜫ) quia sic est) demonstratio fꝫ partẽ). i. particularis (erit magis) sup. faciens scire (⁊ potioꝛ vniuersaliter). i. q̃ꝫ sit vniuersalis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ampliꝰ si vl'e q̃dẽ ñ ẽ aliq̃d fꝫ rẽ ꝑter singularia. Demõstratio opionẽ ꝯficit eẽ hꝫ aliquid fꝫ ꝙ ḋmõstrat. ⁊ quãdã nãꝫ eẽ hãc sine his q̃ sunt: vt triãguli ꝑter quosdã: ⁊ figure ꝑter aliquas: ⁊ numeri preter quosdam numeros.

¶ Preterea si vl'e quidẽ nõ sit ꝑter res singulas quicq̃ꝫ. Demonstratio aũt opinionẽ efficit esse quid: id de quo demõstrat: vt quadã in rõne rerum talem esse naturam: ceu trianguli preter singulos: figure preter singulas: numeri deniqꜫ preter singulos. Argu.

¶ Adducit scḋam rationem sumptaꝫ ex eo ꝙ particularis demonstratio magis videt elõgari ab errore. d. Amplius si vniuersale non est quidem aliud aliquid preter singularia. demonstratio aũt) su. vlis (opinionem cõficit) i. dat nobis materiam opinandi (hoc). s. vl'e (fm ꝙ demõstrat esse aliquid) sup. ꝑter singularia (⁊ esse quandã naturam in his que sunt). i. in singularibus su. ꝑter singularia (vt trianguli preter quosdam). q.d. ꝙ ḋmonstratio vniuersalis dat nobis materiam opinandi esse naturam trianguli (preter quosdam). i. ꝑter particulares triangulos in quibus hꝫ esse (⁊ figure preter aliquas). i. esse naturam figure preter particulares figuras in quibus hꝫ esse (⁊ numeri). s. naturam numeri (preter quosdam numeros). i. preter particulares numeros i quibus existit.

B ¶ Notandum aũt ꝙ cum demonstratio vlis non sit nec de hoc nec de illo: vtputa si demonstretur vlr aliquid de triangulo non demonstratur nec de hoc nec de illo sed ḋ triangulo simpl'r. si ergo res ita se hꝫ ad esse sicut ad cognosci ⁊ ecõuerso. si tradit scia per demõstratione ḋ triãgulo simpl'r ⁊ vlr nõ de hoc nec de illo videt ꝙ ex hoc seq̃t ꝙ triãgulus sit vlis ꝑter hũc ⁊ ꝑter illũ. sꝫ hoc ẽ erroꝛ oĩ

cere. ğ in oi demõstratione vlī videt error aliqs iplicari. sȝ hꝫ error nō iplicat in demōstratione pticulari. demōstratio ergo pticularis est potior vt videt q̄ vlisꝫ: qꝛ magis videtur esse ab errore elongat. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Potior aūt est q̄ ē de eē q̄ de nō esse. Et pp quā nō errabit quā pp quā errabit. Est āt vlis hmōi. pcedētes enī dmōstrāt d eo qd ē pportionale qd ꝛ ē analogū qd neqꝫ linea: neqꝫ numerus: neqꝫ solidū: neqꝫ planū ē: sȝ pter hoc aliqd. Si igit vlis qdē magis hoc est. De eo aūt qd est min⁹ q̄ pticularis: ꝛ facit opionem falsam indignior vtiqꝫ erit vlis particulari.

Argir. ℭ Atqꝫ ea demōstratio q̄ circa id versatur qd ē in rōne rerū: ea ē demōstratione pstātior. q̄ circa id versat: qd rōnē eoꝝ q̄ sūt egredit: eaqꝫ rursus p quā nō efficit error: pstātior ē ea p quaȝ error efficitur. Uniuersalis aūt talis ē demonstratio: qd qdē intueri lȝ cū rōnū silitudo mutato ordine dmōstrat. (Nā id inqunt qd ē qd tale silitudinē mutato ordine rōnū subibit: qd qdē: neqȝ linea neqȝ numerus ē: neqȝ solidū: neqȝ planū: sȝ pter hec aliud qddā.) Si igitur hec demonstratio vlis ē magis: ꝛ est de eo qd minus eē vr: q̄ id de quo pticularis demonstrat. Atqȝ opionem efficit falsaȝ: vlis pfecto demōstratio inferior erit lōge particulari.

ℭ Adducit tertiā rōnē sumptā ex eo q demōstratio particularis vr esse magis de ente pcedit aūt sic in hac rōne: q sic cū hac rōne tertia q particularis est magis de ente resumit scdam. vȝ. q p eā min⁹ errat. Idō ait q (potior āt est) su. demōstratio (que ē de eē). i. de ente (q̄ de nō esse) i. de nō ente (ꝛ pp quā nō errabit q̄ pp quā errabit. est āt vlis hꝫ). vȝ. q est de nō ente: ꝛ q ppter eā errat: qd pȝ. nā (pcedētes. n.) demōstratiue (demōstrant q ē analogū q nō ē linea neqȝ numerus: neqȝ solidū). i. corp⁹ (neqꝫ planū) i. supficies (sȝ pter hec aliqd) cū igitur nihil sit tale sȝ rei vitatē vlis demōstratio sic demōstrans nō est de ente ꝛ errat. pp qd ꝯcludit q (si igit qdem vlis magis est hoc.) i. magis hȝ ista duo. vȝ. (q ē minus de eo qd ē). i. de ente (pticularis ꝛ facit opionē falsam) qd nō facit pticularis (indi-
C gnior vtiqꝫ vlis pticulari. i. q̄ pticularis. ℭ Notādū aūt q arguere a pmutata pportione cōpetit his q̄tuor. vȝ. lineis corporib⁹ numeris ꝛ superficieb⁹ nō lineis sȝ q linee nec nūeris sm q nūeri. vñ nulli istoꝝ cōpetit sȝ seisȝ cōpetit oibus istis q̄tuor. sȝ q ꝯueniūt i q̄dā analogo qd nobis inoiatū ē. demōstrator ğ volēs pbare hāc passionez de pprio suo subo. vȝ. in qb⁹ pōt argui a pmutata pportione demōstrabit hoc. vȝ. posse sic argui de illo analogo: qd dicet eē aliqd pter oia illa q̄tuor: ꝛ qꝛ in rei vitate nihil ē tale. sicut nihil ē hō pter pticulares hoies: sic nihil est illud analogū pter illa ad q̄ analogat qꝛ ğ sic ē vlis demōstratio sic demōstrās duo mala hȝ. nā p nō est de ente. nā demonstrat de analogo qd dicit eē pter illa qd nō ē pter illa. ex hoc aūt malo. vȝ. q est de nō ente seqt aliud malū. vȝ. q erret. qꝛ dicit eē q nō ē. ğ vlis demōstratio: qꝛ magis est h̄. i. qꝛ magis hȝ ista duo. qꝛ ē minus d ente ꝛ magis errat.
D idō vt vȝ est idignior. ℭ Notādū ēt q arguere a pmutata pportione hoc mō fit vt sicut se hȝ p^m ad scdm: sic tertiuȝ ad q̄rtuȝ: vt qꝛ sic se hn̄t duo ad q̄tuor sicut. 8. ad. 16. si sic est possuȝ arguere pmutatim q sic se habebit primuȝ ad tertiū sicut 2^m ad q̄rtuȝ: vt duo ad octo: sicut q̄tuor ad. 16. q āt possim⁹ sic arguere pmutatim pbat in. 5. geometrie de qb⁹ āt possum⁹ sic arguere sūt illa q̄tuor q̄ ponunt in lra: ita tn̄ q hec passio nō cōpetit alicui illoꝝ sȝ se. dmōstrator ğ volēs hāc passionē. s. sic posse arguere demōstrare de pprio subo demōstrabit ea d illo analogo: ac si eēt pter illa q̄tuor: cū tn̄ nō habeat eē pter illa. ℭ Dubitaret forte
E aliqs vtꝝ demōstratio pticularis sit dmōstratio: vt si dicat. ois triāgulus hȝ tres. ysocheles ē triāgulus. ğ hȝ tres. vr q hic nullo⁹ sit demōstratio. qꝛ si eēt vl eēt p effectū vl p cāȝ: p effectū nō: qꝛ triāgulus nō ē effect⁹ p hꝛe tres: nec ēt ē p cāȝ: qꝛ vl eēt p cāȝ pximā vl p cāȝ remotā si p pximā eēt vlis: qd nō ꝯcedit. si p remotā nō possem⁹ arguere nisi negatiue hic āt ꝯcludit affirmatiue. nullo ğ mō vr ē demōstratio vt pbat i elenchis oi q est ibi fallacia. nō ğ ē demōstratio. ℭ Dōȝ q illa distictio q ois demōstratio vel ē p
F effectū vl p cāȝ ē distinctio dmōstratiōis vlis. vlis. n. passio de pprio subo pōt cōcludi ꝛ p effectū ꝛ p cāȝ: sȝ si volumus loq de demōstratiōe gnālr tā de vli q̄ de pticulari faciem⁹ distinctionē trimēbrē. dicem⁹ eni q demōstratio vel ē p effectū vl ē p cāȝ vel p hn̄s i se cāȝ. s. p pprīū subm. atn̄ si adhuc illā distinctionē vellem⁹ adaptare ad demōstrationē pticularē dicem⁹ q hꝫ demōstratio ē p cāȝ. nā subm ē cā passiōis. subȝ. n. ꝛ hȝ i se passiōis cāȝ: ꝛ ē ēt passiōis cā vt triāgulus hȝ angulū extrinsecū: qd ē cā de hꝛe tres: ꝛ ipsemet triāgulus ē hui⁹ cā. nō ē. n. incōueniēs eiusdē eē plures cās sȝ quēdā ordinē. imaginabimur. n. q passiones nālr fluūt a pprio subo. qd aūt ē sȝ nām opȝ q sit sȝ quēdā ordinē ita q 2^a passio fluit mediāte p^a ꝛ tertia mediante scda. subm ergo erit cā passiōis scde mediāte pria ꝛ erit cā tertie mediāte pria ꝛ scda: ꝛ sic deiceps. subm ğ si referat ad pmā passionē talis passio sȝ q hui⁹ est indemōstrabilis. ꝛ si referat ad scdaȝ vel tertiā ꝛ sic deinceps talis passiōis erit cā ꝛ habebit in se cām vel cās. qꝛ in se passionē pcedētē vel pcedētes. demōstratio ğ pticularis qꝛ ē p pprīū subȝ ꝯñs ē q sit p cāȝ ꝛ p hn̄s i se cāȝ vl cās vt puta si multe passiōes pcedūt passionē illā subm nō solū erit illius passiōis cā sȝ habebit in se plures illi⁹ passiōis causas. potissime tn̄ erit demonstratio illius passionis p imediatā cāȝ vt demōstrabit scda passio mediante pma ꝛ tertia mediāte scda ꝛ sic deinceps. Si vo passionē illam nō pcedat nisi vna passio subm erit ei⁹ cā ꝛ habebit in se ipsius cām. Qꝫ vo arguebat q si subm eēt cā passiōis vl esset ppinqua vel remota. nō ppiqua qꝛ tūc esset demōstratio potissima. nec remota qꝛ nihil possȝ p talē cām ꝯcludi affirmatiue. sȝ neutrā prē ꝯcludit rō. nā dmōstratio p cāȝ pximā ꝛ equatā ē potissima si demōstret p se passio de subo eq̄to ꝛ pprio. qdcūqꝫ aūt istoꝝ deficiat vel qd nō sit p se passio q̄ pbat vl q nō sit subȝ pprīū ꝛ eq̄tū d quo pbat: vl q nō sit p se cā ꝛ eq̄ta p quā pbat nō erit dmōstratio potissima. dato ğ q p hꝛe āgulū extrinsecuȝ q̄ est p se cā ꝛ eq̄ta de hꝛe tres pbaret talis passio de ysocheles ꝛ diceret. ois figura plana hn̄s angulū extrinsecū hȝ tres ysocheles ē hꝫ. ğ ꝛc. nō eēt potissima: qꝛ tale subm nō est eq̄tū respcū talis passiōis. demōstratio ğ potissima ꝛ vlis ē p cām eq̄tā de subo eq̄to. demōstratio āt pticularis ē p cāȝ equatā vel p subm eq̄tū de subo pticulari nō eq̄to: vt de ysocheles siue de alia spē triāguli. ℭ Rursus ōficit rō q̄tū ad aliā prē. nā qn̄ oi q per cām remotā nō cōcludit
G passio affirmatiue. ℭ Dōȝ est q ibi cā remota idē sonat q excedēs ꝛ nō ꝯuertibilis. sicut aial est cā remota de respirare. nā multa aialia nō respirāt. sȝ ğ talē causam non poterit ꝯcludi affirmatiue. nō. n. valet. est aial ğ respirat: sȝ negatiue: qꝛ bene sequit. nō est aial: ğ nō respirat. sȝ si accipiat cā remota que ē ꝯuertibilis: sed pro tāto dicat remota: qꝛ nō imediate fluit illa passio ab illa cā per talē

cām sic remotā tñ cōuertibilez ꝛ affirmatiue ꝛ negatiue pōt argui. ℭ Quod vero vlterius addebat: q2 est ibi fal
A lacia accidētis. ℭ Dōm ꝙ vt alibi diximus si dicaꝛ ois triāgulus hȝ tres ysocheles ē hꝰ. ḡ ꝛc. hic pt eē accñs sillogismꝰ topicꝰ ꝛ demōstratio particularis. accñs qdē si credas ꝙ hēe tres sic inferaꝛ de ysochele sicut competit triāgulo. nā sicut accidit homini. ꝙ pdiceꝛ ď forte inqȝtū stat sub isto attributo spēsitis ꝙ h eēt fallacia accidētis hō est spēs. sor. est hō. ḡ sor. ē spēs. ita accidit triāgulo ꝛ cēneū est ab eo ꝙ pdiceꝛ de ysochele inqȝtū ē subm equatū de hēe tres utroqȝ hic eēt fallacia accidētis. triāgulus ē subȝ equatū de hēe tres. ysocheles est triāgulus. ergo est huius subm vlr ꝙ idē est hic eēt accñs. triāgulus hȝ tres ysocheles est triāgulus. ḡ ysocheles hȝ tres sicut triāgulus. si ergo hēe tres inferaꝛ ď ysochele sicut de subo eq̄to erit ibi accñs vel deciperis per fallaciam accidentis si in referēdo talez passionē de tali subiecto credas subm illō ad passionē illā equatū esse. Si vero inferas passionem illam de ysochele tanqȝ de subiecto particulari. hanc ꝓpositionē maiorē. vȝ. ꝙ ois triāgulus hȝ tres vl accipis eā tāqȝ dictā ab euclide: ꝛ tūc nō habes inde nisi opinionez. ꝛ erit syllꝰ topicus. vel accipis eā tāqȝ notā per cām tunc si per hoc concludis habere tres de ysochele habes demonstrationem particularem. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Aut primū qdez nihil magis in vlī qȝ in pticulari rō ē. Si. n. ꝙ duobꝰ rectis iest nō hȝ ꝙ ē equitibiarū: sȝ hm ꝙ triāgulus est cognoscēs. qm̄ minus cognoscit inqȝtū ipȝ est qȝ cognoscet qm̄ triāgulus est. ꝛ oino si nō sic qdez hm ꝙ est triāgulus postea demonstrat. nō erit demonstratio. Si vo sit cognoscēs vnūqdqȝ hȝ ꝙ vnūqd. ꝗȝ est magis cognoscit.

ℭ An harū altera ratio nō magis est ď vniuersali qȝ de pticulari: nā si duobꝰ rectis eq̄les habere: nō hoc ei triangulo cōpetit: qui duoꝝ est equaliū laterū quo est talis: sed quo triāgulus est: is qui scit illud ipsi cōpetere: quo duorū est eq̄liū lateꝝ: minus profecto scit: cui nā ꝛ ipsū est cōpetit: qȝ qui scit idez eidē ea rōne cōpetere: qua triangulus est. Atqȝ oino si illō nō eo triāgulo cōpetit quo triāgulus est. Deinde qspiam idipsuȝ ostendit: nō erit ipsius vtiqȝ demonstratio. Sin vero triāgulo cōpetit: vt triāgulus est: is magis ꝓfecto scit: qui illud triangulo quo triangulus est percipit competere. Eadem est ꝛ in ceteris ratio.

ℭ Soluit rōnes pdictas. ꝛ pᵒ soluit rōnē pᵐᵃᵐ ondēs ꝙ vlīs magis facit scire. 2ᵒ soluit rōnē tertiam ondens ꝙ vlīs sit magis de ente. 3ᵒ soluit rōnē secūdaȝ declarans ꝙ nulla sit necessitas errandi p demonstrationē vlem. 2ᵃ ibi. (Amplius si quidem.) 3ᵃ ibi. (Amplius nec vnus.) Circa primum tria facit: q2 pmo soluit ad hꝰ rationem. 2ᵒ qōdam qō supposuerat declarat dans quedaȝ documēta ad cognoscēdū subȝ per qō aliis subiectis aliqua passio inest. 3ᵒ ex his que dixerat ꝯcludit cōclusionē intētā. 2ᵃ ibi. (Si ḡ triāgulus.) 3ᵃ ibi. (Quare vlr sciēs.) Dicit ḡ. (Aut quidem pmū nihil magis in vniuersali qȝ in particulari est. rō. q. d. ꝙ rō primū facta de magis scire nō est magis ꝯ vle qȝ cōtra pticulare imo supplēdū est ꝙ ē minus. iō ait ꝙ (si. n. ꝙ duobus rectis inest). i. hec passio. vȝ. hēe duos rectos (non) inest hm ꝙ ysocheles siue (hm ꝙ eq̄tibiarū. sed hm ꝙ triāgulus est. cognoscens ergo qm̄) ysocheles siue qm̄ equitibiarum (minus cognouit inqȝtū ipsum est qȝ cognoscens qm̄ triāgulus est). q. d. ꝙ si illō est magis scire qō est scire hm ꝙ ipm vt ratio dicebat sciens hm ꝙ triangulus scit magis hm ꝙ ipsum. ꝛ subdit ꝙ (ꝛ oino ꝛ si postea nō demonstret hm ꝙ triāgulus est. nō vtiqȝ erit demonstratio). q. d. ꝙ qui demonstrationē particularez scit resoluere in vlem nescit demōstrare. ꝓbās enim hēe tres ysochelem per triangulum nisi sciat probare habere tres postea de ipso triangulo nullam habet demōstrationem. q2 ergo sic est ꝯcludit ꝙ (si vero sit cognoscēs vnūquodqȝ hm ꝙ ipsum magis cognouit) sȝ. sciens p demōstrationem vniuersalem qȝ particularē: q2 magis scit hȝ ꝙ ipsum. ℭ Dubitaret forte aliqs: q2 videtur phs rationem factam non soluere. non est enim questio cui competat magis hm ꝙ ipsum habere tres vtrum triangulo vel ysocheli: nec de hoc arguebat ratio: sed arguebat ꝙ hēe
B tres magis scitur de ipso ysochele si concludatur de eo specialiter qȝ sciatur hoc de ysochele si concludatur ď oi triangulo generaliter. ℭ Dōm ꝙ scire quod aggeneraꝛ
C per demonstrationem non est scire alicuius rei in se: sed huius in hoc: vt passionis in subo. iō illud ē maxime scire qñ sciꝛ talis passio de subo cui cōpetit hȝ ꝙ ipsuȝ. ꝛ q2 hoc mō cōpetit hēe tres triangulo de quo demonstratur vlr: non ysocheli de quo demonstraꝛ pticulariter. iō vlīs demōstratio facit magis scire: ꝛ vt meliꝰ pateat solo phi ꝛ veritas qsiti dicemus ꝙ scire per demonstrationē pōt itelligi dupl'r: vel vt icludit vlem vl' vt nō icludit: si vt includit nulla ē qō. aliqd. n. addit demrātio pticularis sup vlez: ꝗ sciēs vlr ꝛ pticulariter aliquo mō scit plusqȝ sciēs particulariter tm̄. sȝ ex hoc nō habeꝛ ꝙ particularis sit potior vli. Si vo pticularis demonstratio non includat vlem scire per demrātionē pticularem nullo mō ē scire: sȝ opinari tm̄. nā nō est scire nisi p demrātionē. nihil aūt scitur p demrātionē ignoratis priorībꝰ: vl' nihil p ďmrātionē sciꝛ nisi sciaꝛ resoluere vsqȝ ad imediata. pōt. n. scire ex suppōne: sȝ simpl'r ꝛ ex ďmrātione hoc ē scire: sciēs ḡ ꝙ ysocheles hȝ tres per triāgulū qraꝛ vtrū sciat ď triāgulo: ꝙ si nescit nec scit de ysochele: sȝ opinaꝛ tm̄. ḡ si tu qras q demrātio facit magis scire si queras simpl'r ꝛ absolute plana est rñsio ꝙ vlīs: q2 facit scire de subo qō est hm ꝙ ipsū. si autē queras q̄ magis facit scire de ysochelē adhuc vlīs magis facit scire. nā sciens demrāre hēe tres de triāgulo vlr aliquo mō scit de ysochele: sȝ qui demonstrat particulariter de ysochele nisi sciat demōstrare vlr nullo mō hȝ sciam illius passionis de ysochele: sed potest inde hēe opinionē. iō in solutiōe sua duo tetigit phs. vȝ. ꝙ scire hēe tres de triāgulo est magis scire hȝ ꝙ ipsū: ex quoꝰ habeꝛ ꝙ absolute loquēdo demōstratio vlīs magis facit scire. postea dixit ꝙ sciens hēe tres de ysochele nisi postea sciat hoc demōstrare de triangulo nō erit demonstratio: ex quo habeꝛ ꝙ demonstratio vlīs sine particulari magis facit scire de ipso ysochele ꝛ de ipso particulari qȝ pticularis sine vniuersali scire. n. aliqd in ipo vniuersali est quodāmodo ipsuȝ scire: sed scire particulare sine vniuersali est nullo modo scire particulare. sed opinari tantum. optime ergo est soluta ratio si bene considerentur verba phi. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Si igitur triangulus in plus est ꝛ ratio eadē est ꝛ nō scōm equiuocationē triangulus est: ꝛ inest omni triangulo ꝙ est duobus rectis nō vtiqȝ ꝛ triangulus secūdū ꝙ ē eq̄tibiaruȝ: sed scōm ꝙ ē triāgulus hȝ huiusmodi angulos.

Argir. ¶ Si igitur triãgulus ad plura sese extẽdit: ratioq̄ʒ est eadẽ: ꝛ nõ solo cõmunis est noĩe: atqʒ cuiuis insunt triãgulo tres anguli duobus rectis equales: nõ sane triãgulus: vt duorũ est equalium laterum: sed eꝫ qui duoꝝ est equaliũ lateꝝ vt triãgulus est: tales angulos hʒ.

¶ Quia dixit ꝙ hẽre tres cõpetit ysocheli ſm ꝙ triãgulus. idõ hoc ꝺclarat qḋ declarando dat q̄dã documẽta quo ꝓpositis aliq̄b⁹ subiectis respectu alicui⁹ passiõis si volum⁹ cognoscere cui per qḋ ĩest. vt si respectu hẽre tres ꝓponatur triãgulus nobis ꝛ ysocheles siue eqcrus ꝛ ysopleuros siue eqlaterus q̄ sũt spẽs triãguli. tũc debem⁹ videre qḋ illoꝝ sit in plus: cõstat aũt ꝙ in plus est triangulus. 2° debem⁹ videre vtrũ dicat̃ equoce vel ſm vnã rõnẽ triangulus de illis ꝑticularib⁹. ꝯstat aũt ꝙ dicit̃ ſʒ rõnẽ vnaʒ. 3° videdũ est vtꝝ illa passio isit oĩ triãgulo. ꝯstat ꝙ oĩb⁹ his trib⁹ cõcurrẽtib⁹ triangulus erit hui⁹ subm nõ eq̄cruꝝ. idõ ait. (Si igit̃ triãgulus in plus est) sc. q̄ʒ eq̄crurũ (ꝛ ẽ eadẽ rõ ꝛ nõ ſm equocationẽ triãgulus ẽ) in eq̄crurũ ꝛ in alijs suis spẽb⁹ (ꝛ inest oĩ triãgulo ꝙ ex duob⁹ rectis) i. hec passio (non vtiq̄ʒ triangulus ſm ꝙ equicruꝝ. sed) equicrurũ (ſm ꝙ triangulus est hꝫ habens angulos.) q.d. ꝙ oĩbus his cõcurrẽtib⁹ ꝑ triãgulũ inest alijs hmõi

D passio. ¶ Dubitaret forte aliq̄s. vtrũ ꝑ ista tria documẽta sufficiẽter detur nobis ars ad cognoscẽdũ qḋ sit subm primũ ꝛ propriũ. ¶ Dicendũ ꝙ non. nã ꝙ anguli extrinseci valeant quatuor rectos cõpetit oĩ figure rectilinee. si ergo ꝓponeretur hec passio ꝛ ponerẽtur subiecta huius passionis triãgulus ꝛ species ei⁹ cõstat ꝙ ibi occurrent oĩa tria illa documẽta. naʒ triãgulus est in plus q̄ʒ aliq̄ ei⁹ spẽs ꝛ ſm eãdẽ rõneʒ ꝑdicat̃ de q̄libet sua spẽ ꝛ huius passio ĩest oĩ triãgulo: nec tñ est triangulus immediatũ subm ei⁹ isʒ figura recti linea. ꝑdicta enim documẽta nõ sufficiẽter insinuãt ꝓpriũ subm: sed ondũt cui ꝑ qḋ inest. ondũt. n. ꝙ spẽb⁹ triãguli inest talis passio ꝑ triangulũ: isʒ nõ sufficiẽter arguũt documenta illa ꝙ insit talis passio ſm se. q2 posset ei inesse per aliq̄d supius. ħ autẽ sufficit pħo ꝙ talis passio si inest ysocheli ꝑ triãgulũ nesciet̃ de ysochele nisi sciat̃ de triãgulo ꝛ si ĩest triãgulo ꝑ aliḋ nesciet̃ de triãgulo nisi sciat̃ de illo alio. demõ̃ratio ĝ particularis nõ ageneret sciaʒ sine vlĩ. hoc ẽ ãt qḋ intendit pħs ꝺclarare. ¶ Ul' possum⁹ dicere ꝙ inesse oĩ triãgulo est inesse vlr̃. ꝛ qñ passio respicit vlr̃ subm ꝛ ecõuerso cũ alijs cõditiõibus tactis habeat̃ ad ĩueniẽdũ ꝓpriũ subʒ ꝛ per se subm ipsius passionis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare vniuersalr̃ sciens magis cognoscit secundum ꝙ est quã scðʒ parteʒ. potior itaqʒ est vniuersalis quam particularis.

Argir. ¶ Quare qui scit vniuersaliter: is magis scit vt q̄ðqʒ cuiq̄ʒ cõpetit q̄ʒ is qui particulariter scit. vniuersalis igitur demonstratio prestabilior est demonstratione particulari.

¶ Ex his que dixerat ꝯcludit cõclusionẽ intentaʒ dicens. (Quare vlr̃ sciẽs magis cognouit ſm ꝙ est). i. ſʒ q̄ inest talis passio (q̄ʒ ſʒ parteʒ). i. q̄ʒ si sciat particulariter ꝛ q2 sic est (potior est itaq̄ʒ vniuersalis demonstratio quã particularis.) ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius si quideʒ sit quedã ratio vna ꝛ non equoca. vl'e erit vtiq̄ʒ nihil minus q̄busdã secundũ ꝑtẽ. sʒ magis ẽ quãto icorruptibilia sunt illis. q̄ vero scðm partẽ corruptibilia magis.

¶ Preterea si vniuersale vna q̄dã sit rõ: ꝛ nõ solo cõe noĩe: nõ minus erit q̄ʒ res nõnulle particulares. Quin etiã magis erit ac tanto quãto in illis sunt ea que nõ intereunt. Particularia autem magis occidunt.

¶ Soluit ad rõnẽ tertiã de entitate dicẽs (Ampli⁹ q̄dẽ si sit rõ vna ꝛ nõ equoca). i. si vl'e dicat̃ de suis inferiorib⁹. ꝛ ſm rõnẽ vnã ꝛ nõ equoce (vl'e illud erit vtiq̄ʒ nihil minus q̄busdã ſm partẽ sʒ magis q̄ʒto icorruptibiliora sũt illis. q̄ võ ſm partẽ corruptibilia sũt magis.) q. d. ꝙ vl'e nõ erit min⁹. i. nõ habebit min⁹ ð entitate q̄ʒ particularis que sunt ſm ꝑtẽ imo magis ꝛ tanto magis hẽbit vl'e de entitate q̄ʒ particulare q̄ʒto vlĩa sunt incorruptibiliora. illis. i. ꝑticularib⁹. ¶ Dubitaret forte aliq̄s. qḋ ẽ magis

E ens an vl'e an particulare. ¶ Dicendũ ꝙ duplex ẽ particulare. simplr̃ sicut indiuiduũ. ꝛ in respectu sic spẽs est q̄d ꝑticulare respectu gñis: nõ põt aũt hec qḋ eẽ de ꝑticulari in respectu: sʒ ẽ ꝑticulari simplr̃. nã idõ hec qḋ orta ẽ. q2 vl'e in demõ̃ratione accipit̃ eẽ sine ꝑticularib⁹ ac si esset sine illis isʒ cõstat ꝙ si ita consideret̃ spẽs sine indiuiduis cũ nõ sit sine illis. sicut ꝯsiderat̃ genus sine spẽbus cũ nõ sit sine ipsis. hec ĝ qḋ nõ ẽ magis dubitabilis de genere q̄ʒ de spẽ. oʒ ĝ ꝙ hoc referat̃ ad ipsuʒ indiuiduũ sensibile qḋ non abstrahit̃ ab alio. rõ ergo ꝑma de magis scire lʒ falsa sit apparẽter tñ arguit tã de ꝑticulari in respectu q̄ʒ de ꝑticulari simplr̃. ꝙ magis faciat scire demõ̃ratio ꝑticularis ſm tale ꝑticulare q̄ʒ demõstratio vlis vt magis sciamus hẽre tres de ysochele q̄ est spẽs triãguli que est quid particulare in respectu. vel de hoc triangulo descripto in puluere qḋ est ꝑticulare simplr̃ q̄ʒ sciam⁹ talẽ passionem sciẽdo eã ð triãgulo simplr̃. scða tñ ꝛ tertia rõ spãlr̃ arguit de particulari simplr̃. Si ĝ de hoc sit qḋ qḋ magis habeat de entitate an tale particulare an vl'e. ¶ Dici pt

F ꝙ si loq̄mur de entitate q̄ reqrit̃ ad sciaʒ cuiusmodi ẽ entitas ſm ꝙ circa eã negociat̃ itellect⁹ plana est responsio ꝙ plus habet de entitate vl'e q̄ʒ particulare. imo vl'e hʒ talem entitatẽ ꝛ nõ ꝑticulare: nã vl'e est ꝑ se obm itellect⁹ ꝛ particulare. si võ loq̄mur de ipsa entitate ſm se distinguem⁹ de ente ſm ꝙ distinguit cõmẽ. i. 5. meta. naʒ qḋ de

ente ſm rõnẽ vno mõ ꝑtinet ad q̄õneʒ de gñe. ꝛ sic ens dicit ipsaʒ eẽntiã rei. ꝛ sic ens diuidit̃ ꝑ se in. 10. ꝑdicamẽta. T.c. 14.

Alio° mõ ð ente vt dicit cõmẽ. ꝑtinet ad q̄õnẽ ð accñte. ꝛ sic ens dicit iꝑm exñs. si ĝ q̄rat̃ qḋ hʒ magis de entitate an vl'e an ꝑticulare. si sit qḋ de ente vt dicit ipsaʒ rei essentiã plana est rñsio. nã vl'e est tale ens simplr̃ particulare aũt nõ est ens nisi determiati tꝑis. ꝛ q̄ʒtũ ad hoc põt referri lr̃a pħi ꝙ vlĩa tanto sunt magis entia q̄ʒ ꝑticularia q̄ʒto sunt icorruptibiliora illis. Si võ loq̄mur 3° de ente vt q̄ʒtũ ad hoc hic dubiũ. q2 non videt̃ existere vl'e nisi in particularibus. nã sunt oĩa in primis: ꝛ destructis ꝑmis est impoĩe aliqḋ alioꝝ remanere. possemus tñ dicere ꝙ istud esse accidit scie. nõ est. n. scia de reb⁹ q̄ʒtũ ad existere qḋ hñt. sʒ sensus est circa res sic acceptas. scia autem est de rebus ſʒ suã essentiã ꝛ q̄ditatẽ ꝛ idõ dubitatio q̄ʒtũ ad istud esse nõ est ad ꝓpositũ. possem⁹ tñ dicere ꝙ ẽt q̄ʒtum ad istud eẽ vl'e plus hʒ de eẽ q̄ʒ aliqð ꝑticulare signatuʒ lʒ nõ habeat plus q̄ʒ oĩa ꝑticularia successiue. naʒ nullũ ꝑticulare signatũ loquẽdo de istis corruptibilib⁹ hʒ esse nisi ſm determinatũ tꝑs. vl'e aũt hʒ esse sp. ¶ Rursus a

G nullo ꝑticulari signato depẽdet vl'e totalr̃ ſm suũ eẽ. q2 adhuc reseruat̃ nã rei vlĩs in alijs ꝑticularib⁹ corrupto q̄cũq̄ʒ ꝑticulari signato. sic ĝ i hac q̄õne loq̄ndũ ẽ de vlĩ respectu particularis simplr̃. sed si volumus loq̄ de vlĩ respectu ꝑticularis ſm respectũ sic oẽ inferi⁹ ẽ qððã ꝑticu

lare respcũ supioris. sic ꝓut ad ꝓpositũ spectat vl'e ẽ magis ens q̃ȝ pticl'are: vt triãgulus ẽ magis ens q̃ȝ aliq̃ spẽs ei⁹. ꝛ illud anologũ de q̃ ꝓbaꝛ ꝑmutata ꝓportio ẽ magis ens q̃ȝ aliqđ suoꝝ analogatoꝝ. nã ens siue eẽ đ q̃ agit demõstrator nõ ẽ ens vl' eẽ absolutũ. sȝ ẽ ens vl' esse sub propria passiõe: sȝ ꝯstat ꝙ magis ẽ ens sub ꝓpa passiõe subȝ vl'e. qꝛ ẽ ens sub tali passiõe ꝭm ꝙ ipm q̃ȝ aliqđ alioꝝ in q̃ diuidiꝛ tale vl'e subȝ ꝛ ad h̄ satis pñt referri v̄ba p̄hi ꝙ vl'e magis sit ens qꝛ magis icorruptibil'r. i. magis isepa- rabilit' se hȝ ad hꝫ passionẽ. respectu ĝ pticulariũ simpl'r vl'ia sũt magis entia qꝛ sũt magis icorruptibilia. sȝ p cõ- parationẽ ad pticulare in respcũ vl'ia subĩta sunt magis entia ꝛ magis incorruptibilia. i. magis sepabilia vt referuntur ad passionẽ đmõstrã tã đ ipsis. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Ampli⁹ neq̃ȝ vna necessitas ẽ opinari aliqđ eẽ hoc p̄ter h̄ qm̃ vnũ oñdũt nihil magis quã ĩ aliis quecũq̃ȝ non aliquid significant sed aut quale aut ad aliquid aut facere: sic ergo nõ demonstratio causa est sed male audiens.

Argu. ¶ Preterea nulla prsus necessitas cogit. Jđ p̄ter hec aliqđ hoc eẽ putaꝛ: qꝛ vnũ significat. Nõ. n. id ĩ ipso magis q̃ȝ ĩ aliis cõpelleret: q̃- cũq̃ȝ nõ substãtiã: sȝ q̄tũ: aut q̃le: ceteraq̃ȝ significant talia. Nõ si putaꝛ non demõstratio sane sed is qui audit huius est causa.

¶ Soluit ad scđaȝ rõnẽ. de errore. d. (Ampli⁹ nec vna necessitas ẽ opiari aliqđ eẽ hoc). i. vl'e eẽ (p̄ter hoc). i. p̄ter pticularia (qm̃ vnũ oñdũt). i. ex eo ꝙ demr̃antes demõ- strãt aliqđ de vl'i tãq̃ȝ de aliquo vno (nihil. n. magis) opȝ ex hoc opiari ꝙ vl'e sit p̄ter pticularia (q̃ȝ ĩ aliis q̃cũq̃ȝ nõ significãt aliqđ). i. q̃cũq̃ȝ ñ significãt subãȝ (sȝ aut q̃le aut ad aliqđ aut facere. sic ĝ nõ demõstratio ẽ cã) erroris huius (sȝ male audiẽs). i. tuipse es tibi cã hui⁹ erroris q es
A male audiẽs. i. q nõ itelligis sic debes. ¶ Notãdũ ꝙ pticularia sũt m'lta cũ ĝ vl'e cõsideraꝛ vt aliqđ vnũ vꝫ ꝯsiderari p̄ter illa m'lta. ꝛ qꝛ demr̃ator cũ demr̃at vl'r demr̃at passionẽ tãq̃ȝ de subõ vno. iđ vꝫ ꝙ accipiat illud vnũ p̄ter m'lta. iđ ait p̄hs ꝙ cũ đmr̃antes oñdũt vnũ. i. oñdũt aliq̃ȝ passionẽ de aliquo subõ vl'i tãq̃ȝ de subiecto vno nulla necessitas ẽ opiari illđ vl'e qđ cõsideraꝛ vt vnũ eẽ p̄ter mul-
B ta pticularia ĩ qb⁹ existit. ¶ No^m ẽt ꝙ aliqñ aliqđ p̄dicamus đ se ipso accñte ꝭȝ se vt dicemus ꝙ albedo ẽ color. nũq̃ȝ ĝ qꝛ color p̄dicabiꝛ đ albedine ꝭȝ se. opiabiꝛ ex hoc aliqs ꝙ albedo sit aliqđ exñs ꝭm se. sic ĝ ĩ aliis q̃ nõ sũt subã ex eo aliq̃ dr̃ de illis ꝭȝ se nulla necessitas ẽ ꝙ opinemur ea existere ꝭȝ se. sic ꝛ đ ipsis vl'ib⁹ ex eo ꝙ aliq̃ passiões demr̃anꝛ đ eis ꝭȝ se nulla nec̃itas ẽ ꝙ credam⁹ ta-
C lia vl'ia existẽ ꝭȝ se. ¶ Dubitaret forte aliqs qũo q̃ sũt in aliis pñt eẽ ꝭȝ se. ¶ Dđȝ ꝙ eẽ ꝭȝ se ẽ tripl'r. vl' eẽ ꝭȝ se q̃ȝtũ ad actualẽ existẽtiã. vl' eẽ ꝭȝ se ꝭȝ cõsiderationẽ itell'o vel eẽ ꝭȝ se sub aliqb⁹ p̄dicatis. eẽ ꝭȝ se ꝭȝ actualẽ existẽtiam sũt solũ idiuidua substãtie ĩ qb⁹ oia alia hñt eẽ qb⁹ đstructis ipoĩe ẽ ꝭȝ tale eẽ aliqđ alioꝝ remanere. Esse aũt ꝭm ꝯsiderationẽ itell'o sic sũt vl'ia possum⁹. n. ꝯsiderare vl'e nihil ꝯsiderãdo de pticulari. ꝛ sic abstrahẽdo vl'e a pticulari nõ ẽ ibi mẽdaciũ. qꝛ p̄t sp itelligi p̄us nõ itellecto posteriori. cũ ĝ pticulare addat supra vl'e suũ poterit ꝯsiderari vl'e sine illo additoꝛ ꝛ sic ꝯsiderabiꝛ sine pticulari. cũ ĝ demõstraꝛ aliqđ de vl'i ꝭȝ se hñ est illud vl'e absq̃ȝ pticularib⁹ nõ ꝭm actualẽ exñtiã: sȝ ꝭm cõsiderationẽ intell'o. 3⁹ aũt mõ ꝓut dicim⁹ aliq̃ esse ꝭm se. qꝛ sunt ꝭm se sub aliquib⁹ p̄dicatis. sic ẽt ipsa accñtia sũt ꝭm se vt color dꝛ đ albedine ꝭȝ se ĩ p̄ mõ dđi p se. ꝛ lȝ triãgulus sit accñs hic

tres dꝛ đ triãgulo ꝭȝ se. ad h̄ ĝ vadit simĩdo p̄hi. vȝ. q. sic ĩ aliis a subã cũ aliq̃ dicũꝛ đ eis ꝭm se nulla nec̃itas ẽ opinãdi ea p se existere. sic nec cũ dicũꝛ de vniuersalibus.

¶ Ampli⁹ si demonstratio ẽ sillogism⁹ demonstratiu⁹ cãe ꝛ pp qđ. vl'e aũt magis ẽ cã. cui. n. p se inest aliqđ hoc idẽ ipsi⁹ cã ẽ. vl'e aũt ẽ primũ cui inest p se cã ergo vl'e est. q̃re ꝛ đmõstratio dignior ẽ. magis. n. cã ẽ ꝛ qđ pp quid est.

¶ Preterea si đmõstratio qđe ẽ rõcinatio cãȝ ondẽs: ꝛ pp qđ est: vl'e aũt magis ẽ cã. Nã cui per se q̄ppiã inest: id sibiipsi est cã atq̃ȝ vl'e: primũ est sane: ergo ẽ cã. Demõstratio nimiruȝ vl'is prestabilior est demonstratione pticulari. Est eni magis cãe: ꝛ ipsius pp quid est. Argu.

¶ Jn pte ista vt dicebaꝛ p̄hs adducit rõnes veras ad probãdũ ꝙ vl'is demr̃atio sit potior. Circa qđ septẽ facit ꝭm ꝙ septẽ rõnes adducit. scđa ibi (Amplius vsq̃ȝ) tertia ibi (Ampli⁹ q̃ȝtocũq̃ȝ) q̃rta ibi (Amplius si magis) q̄nta ibi. (Ampli⁹ ãt ꝛ sic) sexta ibi (Magis etiã manifestũ) septima ꝛ vltima ibi (Et vl'is qđeȝ.) Dicit ĝ (Ampli⁹ si demõstratio est syll'o demr̃atiu⁹ cause ꝛ pp qđ. vl'e aũt). s. subȝ (magis ẽ cã) q̃ȝ. s. pticulare. ꝙ ãt tale vl'e sit magis cã pȝ qꝛ (cui. n. iest aliqđ p se). i. aliq̃ passio (h̄ idem) vel id idẽ (ẽ cã ipsi). s. passiõis (vl'e aũt) subm̃ (ẽ p̄mũ). i. ẽ illud (cui p se) ꝛ prio (iest) passio. si ĝ subȝ p se. ꝛ p̄mũ ẽ cã passiõis. ꝛ tale subm̃ ẽ vl'e (cã lgiꝛ) iu. ipsi⁹ passiõis (ẽ vniuersale) s. subȝ (quare ꝛ demr̃atio). s. vl'is (dignior est. magis. n. cã ꝛ pp quid ẽ.). i. talis demr̃atio ẽ magis p cãȝ ꝛ magis p-
pter qđ. ¶ Dubitaret forte aliqs. qꝛ videꝛ hec rõ sophi- D
stica: đmr̃atio ẽ. n. syll's cãe ꝛ pp qđ q̃ȝtũ ad me^m qꝛ mediũ qđ accipit demr̃ator dȝ eẽ p se ꝛ eq̃ta cã passiõis. p̄hs ãt h̄ ꝓbat demr̃ationẽ vniuersalẽ eẽ potiorẽ rõne cãlitatis nõ referẽs cãlitatẽ ad mediũ: sȝ ad subȝ. ¶ Dđȝ ꝙ đmr̃a- E
tio potissima accipit mediũ pp qđ respcũ passiõis. nõ absolute: sȝ vt ẽ in tali subiecto. tale ĝ subȝ dȝ eẽ cãle. i. ꝭȝ ꝙ hui⁹ dȝ eẽ cã passiõis. ꝛ dȝ ĩ se hr̃e cãm passionis. ꝛ qꝛ sic subȝ cãle. ꝛ sic hñs ĩ se cãȝ nõ est subm̃ pticulare: sed vl'e. ꝯñs est ꝙ demõstratio vl'is sit potior demr̃atione pticulari. Qđ ergo arguebaꝛ ꝙ cãlitas dȝ referri ad mediũ nõ ad subm̃. dicioȝ ꝙ cãlitas dȝ referri ad mediũ vt cõparatur ad passionẽ nõ simpl'r. sȝ vt comparaꝛ ad passionẽ vt hȝ esse in subiecto. talis aũt cãlitas nõ põt esse in medio nisi ẽt ipm subiectũ sit cãle. ꝛ qꝛ hꝫ subm̃ accipit demr̃atio vniuersalis. non particularis. iđ dꝛ talis demonstratio magis cãlis esse ꝛ esse potior. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ampli⁹ vsq̃ȝ ad h̄ q̃rim⁹ pp qđ ꝛ tũc opinamur scire cũ nõ sit aliqđ aliđ pp qđ sciam⁹ quã hoc aut ꝙ fiat aut ꝙ sit. Finis eniȝ vltim⁹ ꝛ termin⁹ iã sic ẽ. vt cui⁹ cã venit: vt accipiat argẽtũ hoc autẽ est vt reddat cui debuit. hoc aũt ẽ vt nõ iniuste agat. ꝛ sic ꝓcedẽtes cũ nõ sit ampli⁹ pp aliud neq̃ȝ alterius causa ꝓpter hoc sicut propter finem dicimus venire ꝛ fieri ꝛ esse. ꝛ tũc cognoscere magis ꝓpter quid venit. Si igitur simil'r se habet in aliis causis ꝛ que sũt propter quid. Jn his aũt quecũq̃ȝ cause sic sũt sicut que est cuius causa sic scimus maxime. ꝛ in aliis igitur sic maxime scimus cum nõ amplius sit hoc quoniam aliud est.

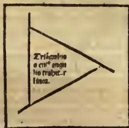
Argir. ¶ Preterea vsq3 ad hoc ppter quid querim⁹ ꝛ tūc arbitramur scire: cum non est aliqd aliō q̄3 hoc ob quod: aut fit quippiam: aut est. Sic enim ipsum extremū iam finis ac vltimu3 est. Veluti gratia cuius accessit: vt argentu3 accipiat: ꝛ hoc gratia cui⁹: vt reddat id quod mutuo cepit ac debet: ꝛ hoc itē gratia cuius: vt nō iniuriā faciat. Et sic euntes cum nō est ob aliō vlterius: nec est aliud cuius gratia: tū ob idipsum vt finem accessisse: ꝛ esse: ac fieri dicimus. Et tu3 maxime scire pp quid accessit putam⁹. Quod si cunctis in causis res sese habet similiter: ꝛ cū pp quid queritur. In his aūt que sic sunt cause vt haru3 gr̄a cetera sint ꝛ fiant: hoc scimus maxime pacto: ꝛ in ceteris tum maxime scimus: cum non vlterius: hoc ē q₂ aliō ē.

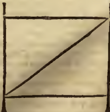
¶ Adducit scd̄a3 rōnē. Circa qō duo facit. q₂ p̄mo ponit vim rōnis siue vim medij. 2° qō dixerat adaptat ad ppositum ibi. (Cū ḡ cognoscamus) Dicit ergo ꝙ (Amplius vsq3 ad h̄ querim⁹ pp qd) donec s₃. nō sit vlteri⁹ assignare cā3 nec sit vlterius pp qd inquirere. iō subdit ꝙ (ꝛ tūc opinamur scire cum non sit aliqd aliud q̄3 hoc.) i. cu3 nō sit assignare aliquā vlteriorē cām q̄3 hec q̄ est assignata (aut ꝙ fiat aut ꝙ sit). i. ta3 in fieri q̄3 in eē siue tam in cāis fiendi q̄3 in cāis essendi. ꝛ subdit ꝙ (finis ꝛ vltimus terminus sic est). s. qn̄ deuētū ē ad illā cā3 ꝙ nō ↄtingit vlteri⁹ querere. Ubi. n. est finis ibi ē vltim⁹ termin⁹. qō p3 i causis finalibus: q₂ semp querim⁹ donec sciam⁹ vltimū fine3 quod declarat per exemplū (vt) si queratur d̄ aliquo (cuius cā venit) dicetur (vt accipiat argentū. hoc aūt) si q̄ratur vlterius dicet̄ ꝙ iō est (q̄tenus reddat cui d̄buit. hoc aūt) si q̄rat̄ vlterius q̄re. s. vult reddere debitū dicet̄ ꝙ iō est (vt nō iniuste agat ꝛ sic pcedētes cū nō erit ampli⁹) dicere (ppter aliud. nec) s₃. ꝙ venerit (alteri⁹ cā). i. cū deuētum fuerit ad vltimū intentū siue ad vltimū finem (dicimus ipsū venire ppter hoc sicut finē ꝛ eē ꝛ fieri) tam. n. in eē q̄3 in fieri q̄rimus semp vltima3 cām. sicut. n. q̄rim⁹ ꝛ de causis eēndi. sic ꝛ de causis fiēdi ꝛ subdit ꝙ (ꝛ tūc cognoscim⁹ magis pp quid venit) ꝛ ait ꝙ (si igit̄ sil'r se habeat in alijs causis) q. d. ꝙ si se h3 sil'r in alijs generibus cāꝝ (in quibus) ↄtingit q̄rere (pp qd) sicut in causis finalib⁹ supplendū est ꝙ ꝛ i alijs generib⁹ cāꝝ o3 querere vltimā cām. ꝛ ait ꝙ (in his aūt q̄cūq₃ sic cāe sunt sicut est cuius causa). i. in causis finalibus (maxime sic scim⁹) qn̄. s. deuentū est ad vltimū finē (ꝛ in alijs) s₃. generibus cāꝝ (tūc igit̄ maxīe scimus cū nō āpli⁹ sit h̄ qm̄ aliō). i. cū nō amplius sit assignare aliā vlteriorē cām. tota ḡ vis toti⁹ dicti i hoc cōsistit ꝙ in oib⁹ generib⁹ cāꝝ tam in finalib⁹ q̄3 in aliis ꝛ tā in cāis eēndi q̄3 fiēdi tūc maxime scim⁹ cu3 deuentu3 est ad vltimā cā3 nō est q̄rere qm̄ aliud vt cum nō est assignare alia3 vlteriorem cā3. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Cū igit̄ cognoscimus quidem ꝙ q̄tuor qui sunt extra equales sunt qm̄ eq̄tibiaru3 adhuc deest ppter quid q₂ triāgulus. ꝛ hoc q₂ est figura rectilineis. si autē hoc non amplius pp quid aliud. tunc maxime scimus ꝛ vniuersale tunc vniuersalis vtiq₃ potior est.

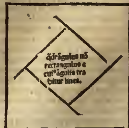
Argir. ¶ Percepto hoc igitur angulos externos q̄tuor rectis eq̄lis habere: quia duorum est eq̄liū laterū restat q̄rere: pp quid hoc eos angulos h3. Atq₃ cognito quia triangulus est. Restat itē querere: pp qd hoc eos triangulos h3 qō si percipiamus q₂ est figura que rectis ex lineis cōstat: cui quidem non ppea quod aliud quippia3 est: anguli competūt dicti: tum profecto maxime scimus ac etia3 tū vniuersaliter scimus: demonstratio igitur vniuersalis prestabilior est longe particulari.

¶ Posita vi ratiōis ꝛ posita vi medij qō dixerat adaptat ad ppositū. d. (Cum igit̄ qdem cognoscamus ꝙ anguli qui sunt extra sunt equales quatuor) s₃. rectis (qm̄ equitibiarū). q. d. ꝙ cū hanc passionē. v3 ꝙ anguli extrinseci sunt equales quatuor rectis pbamus de equitibiaꝝ. i. d̄ equicruri (adhuc deest) q̄rere (pp qd) nā eq̄cruris nō q₂ equicruris: sed q₂ aliud vt (q₂ triangulus) hab3 hāc passionem: ꝛ triangulus non q₂ triangulus. sed q₂ figura rectilinea h3 hāc passionē. figura aūt recti linea non habet eam ppter aliud. iō ait ꝙ si hanc passionem assignamus (qm̄ equitibiaꝝ adhuc deest) q̄rere (pp qd: vt q₂ triāgulus ꝛ hoc) sc3 triāgulus hab3 hāc passione3 (q₂ ē figura recta lineis) vl' (rectilineal') vel (rectilinea:) vt h3 alia l'ra (si autē h̄ nō) ē assignat̄ (amplius pp qd aliud). i. si hec passio nō ↄpetit rectilinee p aliō (tūc maxie scim⁹. ꝛ) tūc autem est (vniuersale) s₃bm. ꝛ q₂ sic est (vniūsalis vtiq₃) demōstratio (potior ē) s₃. q̄3 pticularis. ¶ Notādum autē rōne3 hāc in hoc cōsistē ꝙ maxime sci

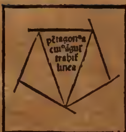

quadrangulus rectāgulus a cui⁹ angulis trabitur linea.

mus est deuctũ e ad vltimum in oĩ gñe cãe tã ĩneẽ q̃ĩ fieri. ⁊ quia subm est in aliq̃ gñe cãe respectu passionis. tũc ergo maxie sciemus qñ deuctũ erit ad vltimũ sbm. ⁊ q: q̃diu est demõstratio pticularis nõ demsat passio de vltimo subo. q: tũc demõstratur de vltimo subo qñ est vl'e. s. tale sbiectum. ⁊ q: qñ est vl'e sub3. tũc est vl'is demsatio. ꝯñs est q vl'is demõstratio sit multo potior ⁊ magi faciat scire q̃ pticularis.

A ❡Notandum ẽt q hic āgulos extrĩsecos eq̃les duob' rectiᵉ ẽ ꝓpriũ triãguli ⁊ nullius alterius figure. s3 q āguli extrĩseci valẽt 4^{or} rectos cõpetit triãgulo ⁊ oĩ figure rectilinee. q̃cũq̃. n. angulo⁊ fiat fig^{ra} rectilinea totũ aug^{m} ẽ ad iterius. q̃^{m} ãt ad valorẽ nihil augmẽtanť āguli exteriores triãguli q̃t q̃drãguli q̃t pẽtagoni q̃t si hãet mille āgulos qd totũ patere pot ex. 32. ꝓpõne pmi euclidis dicẽtis q totũ augmẽtũ recipiť i angulis iterioꝛib'. ⁊ q̃nõ augmẽtanť exterioꝛes q̃tũ ad valorẽ. nã hñ augmẽtanť q̃^{m} ad numerũ: plures. n. angulos exterioꝛes b3 q̃drãgulus q̃ triãgulus. ⁊ pẽtagonus q̃ q̃drãgulus. s3 illi anguli i3 sint pl'es sunt strictioꝛes ita q nõ plus valẽt. figura enim rectilinea q̃to ẽ pluriũ angulo⁊ tãto āguli iterioꝛes sũt ãpliores ⁊ exterioꝛes strictiores. ⁊ q: i figura rectilinea quãto pluriũ est angulo⁊ tãto b3 strictioꝛes angulos. ĩdo pp pluralitatẽ angulo⁊ nihil lucraťq̃tũ ad valorẽ eo⁊. ⁊ ẽt nihil pdit. semp. n. anguli extrĩseci cuiuslib3 figure rectilinee quotcũq̃ angulo⁊ sit figura illa valent quatuoꝛ rectos. ergo hec passio habere angulos extrinsecos valentes quatuoꝛ non cõpetit equitibiarũ sm se sed per aliquid superius vt per triãgulum. nec triangulo competit sm se3 per aliquid superius vt per figurã rectilineam. si gure autẽ rectilinee competit nõ per aliud sed sm se. hãc igitur passionem maxime cõtingit scire de figura rectilinea. que est vl'e subiectũ. ⁊ q: cum hec passio demonstratur de equitibiarũ est demonstratio particularis. ⁊ cum demõstratur de triãgulo est etiã particularis. cũ autẽ demonstratur de rectilinea figura tũc ẽ vniuersalis. q: hãc passionẽ maxime contingit scire de figura rectilinea. ꝯsequens est q demõstratio vniuersalis q: accipit vl'e subiectum maxime facit scire. ꝓpter qd ẽ multo potior q̃ particularis.

B ❡Dubitaret forte aliqs. q: videtur hoc falsu3 q figure rectilinee non cõpetit hec passio per aliqd aliud. nam si nõ competeret ei per aliud non posset demõstrari de ipsa. demõstratur autem ex eo q omnis figura rectilinea est resolubilis in tot angulos quot angulos b3 demptis duobus. q̃libet enim figura rectilinea est tot triãguli quot angulos b3 demptis duobus. si ergo remoueanť duo anguli a triangulo remanet vnus angulus. quilibet enim triãgulus est vnus triangulus. si vo remoueantur duo anguli a quadrãgulo remanent duo anguli. quilib3 enim quadrangulus est duo triãguli. sic si remoueantur duo anguli a penthagono remanẽt tres anguli. quilibet eni3 pẽthagonus est tres triãguli. si ergo demõstrabitur hec passio. quecũq̃ figura resolubilis est in tot triangulos quot angulos b3 dẽptis duobus habet angulos extrinsecos valẽtes quatuoꝛ rectos. omnis figura rectilinea est huiusmodi. ergo ⁊c. ❡Dicẽdũ q non cõpetere p aliud est dupliciter. vel nõ per aliud subiectũ. vel nõ per aliam causam. q̃diu ergo passio demõstratur de subo cui competit per aliud subm ẽ demõstratio particularis. qñ autem deuẽtum est ad subiectũ cui nõ per aliud subm cõpetit. sed per aliã causam illa est demonstratio vl'is. quãdo autẽ deuẽtum est ad talem passionẽ ⁊ ad tale subiectũ que non cõpetit ei per aliud subiectũ nec per aliã causa3 est propositio imediata indemõstrabilis. ⁊ est pncipium demõstrationis ⁊ sciẽtie. q̃to ergo minus est ibi de p aliud tanto plus facit ad scire. ideo propõnes imediate in q̃bus non est dare per aliud nec quãtum ad subiectu3 nec q̃tum ad causam. s3 statim ratio claudiť in subiecto maxime faciũt ad scire. l3 enim taliũ pꝛopõnum non sit sciẽtia sed intellectus. ipse tamẽ maxime faciunt ad scire. qꝛ sunt principium sciẽtie. i hac ergo propõne assumpta tãquam vera q in propõnibus in quibus minus est de p aliud magis est de facere scire. ꝯsequẽs est q demonstrationes vniuersales que demõstrãt passiones de subiecto vbi minus est per aliud. q: non cõpetit illa passio p aliud subiectum. sed per aliam causam. multo magis faciat ad scire q̃ demonstrationes particulares vbi plus est de per aliud. demonstrant enim tales demonstrationes passiones de subiecto que est per aliud subiectũ. ⁊ p aliã causam. ❡Deinde cum dicit.

C

❡Amplius quantocunq̃ demonstratio magis secundum partes est in infinita cadit. vniuersalis autem in simplex ⁊ finẽ. Est aũt sm q sunt infinita non scibilia: sed secundu3 q sunt finita scibilia sunt. Scdm itaq̃ q vl'ia sunt magis scibilia sunt q̃ que sunt sm partem.

❡Preterea demonstratio quo particularis ẽ magis: eo magis ad simplex: ac ipsu3 vltimũ pergit: at res quo sunt infinite eo nequeũt sciri. Quo vo sunt finite: eo sub scientia3 cadũt: quibus efficitur vt res quo sunt vniuersales: eo magis sub scientiam cadant: q̃ hoc sane quo sunt particulares. Argir.

❡Adducit tertiã rationem. Circa qd duo facit. q: p̃ facit qd dictum est. 2° remouet quandã cauillatione3 que fieri posset circa hmõi rõnem. ibi (Demõstrabilia igiť) Dicit ergo q (Amplius autem quantocunq̃ vtiq̃ magis est sm partẽ in infinita cadit) aliq textus hñt. in infinita eadem. sed hf a est corrupta vt p3 ex alia translatione. demõstratio q̃ q̃to magis est sm particularia tanto magis cadit siue tãto magis vadit in infinita (vl'is autẽ) vadit sub. vel cadit (in simplex ⁊ finẽ). i. in aliquid finitum ⁊ vnu3. ⁊ subdit q (est aũt). i. ꝯtingit (sm q sunt infinita nõ scibilia) esse sub. (sm autẽ q sunt finita scibilia sunt) ⁊ q: sic ẽ sm vtiq̃ q sunt vniuersalia sunt magis scibilia q̃ q̃ sunt sm partẽ). i. q̃ particularia. ❡Notãdum aũt q infinitũ sm q huius est ignotũ. nam illud est notũ apud intellm cuius fines cõspicit. ⁊ ideo intell's in intelligẽdo diffinit. diffinire. idẽ est enim qd ẽ finire ⁊ terminare. vnde ⁊ ipsa D

dissõ a pho in multis locis vocat terminus. accipit eni3 dissõ genus 7 diam q̃ sunt q̃si termini nãe rei. nã inter ea q̃si iter fines quosdã 7 inter quosdã terminos tota nã rei claudit. vt extra tales fines nõ inueniat aliqd de nã rei. si g̃ intell's in intelligendo diffinit qd caret fine subterfugit cognitionẽ intell's. pp qd q̃to aliqd est magis infinitum tãto est magis ignotũ. 7 q̃to magis finitũ tãto magis de se notũ. 7 q2 vlia sunt pauciora 7 magis finita q̃3 p̃ticularia ire in p̃ticularia ẽ ire in infinitũ. ire aũt in vlia est ire i aliqd finitũ 7 vnum q̃re demõstratio vlis est potior p̃ticulari 7 magis faciẽs scire. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtrũ

e sit alia cã q̃re particularia sunt magis infinita 7 minꝰ scibilia nisi q2 sunt plura numero. ¶ Dõm q̄ mã magis dicit qd infinitũ. forma aũt magis qd finitum. vñ 7 mã nõ est cognoscibilis nisi per analogiã ad formã: sed ɔstat q̄ forme q̃to vliores tanto magis abstracte. 7 per ɔñs tanto magis formales. pp qd s̃m quod huius sunt magis finite. q̃to aũt p̃ticulariores minus abstracte. 7 p ɔñs magis mãles 7 minus note apud intell'm. l3 eni forma vt in mã recipit q̃to vlior tanto mãlior. tñ vt cõsiderat abstracta quãto vlior tanto formalior. q2 vniuersaliora formaliora sunt finitiora. 7 per ɔñs magis scibilia. dmõstratio g̃ vlis magis facit scire. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Demonstrabilia ergo magis sunt vniuersalia. De demonstrabilibus autẽ magis est demonstratio. similiter enim magis ad aliquid sunt. dignior ergo vniuersalis est quoniã qui dem 7 magis est demonstratio.

Argu. ¶ Ulia igitur sunt demõstrabilia magis: at eorũ magis est demonstratio: q̃ sunt demõstrabilia magis: nã ea q̃ referũtur simul sunt talia magis: vniuersalis igitur demonstratio prestabilior est longe particulari: cum sit 7 magis: vt probatum est demonstratio.

¶ Remouet quãdã cauillationẽ. posset qs forte dicere q̄ nõ seqtur q̄ si vlia sunt magis dem̄fabilia 7 magis scibilia q̄ dem̄fatio vlis magis facit scire. iõ p̃bat q̄ hoc seqtur. nã l3 dñr relatiue. dem̄fatio dĩ relatiue ad dem̄fabile. 7 scia ad scibile. illa g̃ q̃ sunt magis dem̄fabilia 7 magis scibilia eorũ erit potior dem̄fatio 7 potior scia iõ ait q̄ (demonstrabilia igit sunt magis vlia. de demõstrabilibus aũt magis erit dem̄fatio) sꝫ. magis. 7 subdit q̄ (ad aliqd. n. dñr magis). i. ea q̃ sunt ad aliqd sũ mõ se hñt ad magis. ita q̄ si vnũ ẽ magis 7 aliud q̃ g̃ sunt magis demõstrabilia illoꝝ ẽ magis dem̄fatio 7 que magis scibilia illoꝝ potior scia. iõ ait. q2 sic ẽ (dignior ẽ g̃) dm̄fatio (vlis) q̃3 p̃ticularis (qm̃ ipsa est magis demõstratio) q̃3 p̃ticularis. q2. s. de magis dem̄fabilibꝰ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius si magis proponẽda scdm̃ quam hoc 7 aliud q̃3 secundum hoc solũ cognoscit. Uniuersale autem habens cognoscit particulare. hoc autem vniuersale non sciuit. 7 sic magis preponenda erit vniuersalis.

Argu. ¶ Preterea si ea demõstratio magis ẽ expetẽda: per quã hoc 7 aliud scitur: q̃3 ea p quã hoc solũ percipit: isq3 qui h3 vl'e scit 7 particulare: 7 non ecõtra: p3 vlem demonstrationẽ expetẽdam esse magis: 7 p̃stabiliorẽ hoc quoq3 pacto: q̃3 demonstrationem particularem.

¶ Adducit 4m rõnem dicẽs (Amplius si magis p̃ponenda) est sꝫ. dem̄fatio illa (s̃3 quã) cognouit (h 7 aliud). s. vl'e 7 p̃ticulare (quã s̃m quã cognouit solũ h). i. solũ p̃ticulare (vl'e aũt hñs cognouit 7 p̃ticulare. hoc ãt). s. hñs. i. cognoscẽs p̃ticulare (nõ sciuit vl'e) q̃re (7 sic). i. pp̄ter rõnem istã quartã vtiq3 (magis erit p̃ponẽda). i. magis erit appreciãda sꝫ. dem̄fatio (vlis) q̃3 p̃ticularis. ¶ Notandũ aũt q̄ sciẽs oẽm mulã esse sterilẽ scit aliquo modo f hãc mulã sterilẽ. si aũt nesciat h est q2 non ɔtractat. non ɔsiderat. nõ inducit h particulare i suum vl'e. valde ergo modicũ deficit ei scia particularis si habeat sciam de vli. q2 qñ modicũ deẽ intell's accipit. q̃si nihil deẽ. vt dĩ in. 2. phy. iõ sciẽs vl'e dĩ scire hoc 7 aliud iõ dĩ scire ẽt p̃ticulare. sed' sciẽs particulare minus est remotus a scia vlis. sciens eni3 hãc mulã eẽ sterilẽ multũ est lõginquus vt sciat oẽm mulã. q2 si hec ẽ mula ẽ sterilis. posset ɔtingere h ex aliq̃ p̃ticulari cã. sicut q̄ aliq̃ mulier ẽ sterilis ex aliq̃ p̃ticulari cã. nõ tñ ois mulier ẽ sterilis: q̃tũcũq3 g̃ velit ɔsiderare hñs sciam de p̃ticulari l3 p h possit deuenire ad scia3 vlis. multũ ẽ tñ adhuc lõginquus a tali scia pp qd merito sciẽs p̃ticulare dĩ vl'e nescire. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Amplius aũt 7 sic. vniuersale. n. magis demõstrare est qd est per medium demonstrare cũ propinquius sit mediu3 principio. prime aũt immediatum est. hoc aũt est principiũ. si igit que ex principio est ea que non est ex principio magis est ex principio ea q̃ minus ẽ certior demõstratio. Est autem huiusmodi vniuersalis magis dignior itaq3 vniuersalis magis erit. z

¶ Insuper vl'r magis demõstrare nil aliud est Argu. q̃3 per id ostẽdere mediũ: quod principio propinquius est. Propinquissimũ autẽ id est qd vacat medio: atq3 hoc est principium. Si igit demõstratio q̃ cõficitur ex p̃ncipio: vel ex magis principio: exactior est ea que nõ est ex principio: vel ex minus principio p̃ficiscitur. atq3 talis est ea que magis vniuersalis est demõstratio. Uniuersalis profecto demõstratio p̃stabilior est demonstratione particulari.

¶ Adducit rõnẽ 5m. Circa qd tria facit. q2 p̃ fac qd dictũ est. 2° qd dixerat exponit in terminis. 3° q̃si p modũ epilogi narrat q̃lr se hẽant rõnes facte dicẽs q̃dã ex eis logicas esse. 2° ibi (Ut si op3) 3° ibi (Sed eoꝝ) Dicit g̃ (Amplius aũt 7 sic). i. p istã rõnẽ q̃ntã (vl'e aũt est magis dem̄fare) sꝫ. q̃3 particulare. q2 (qd ẽ dem̄fare p mediũ cũ sit p̃pinqꝰ) i. propinquius (p̃nº) spẽ magis demõstrare (prime autẽ) sꝫ. p̃ncipio (immediatũ est. hoc aũt). s. immediatũ (p̃ncipium est. si ergo) dem̄fatio (q̃ est ex p̃nº est) sꝫ. potior (ea q̃ nõ est ex p̃nº) ɔñs est q̄ demonstratio q̃ (magis est ex p̃nº sit certior ea q̃ est minus. hõ autẽ est vlis) q2 vlis est magis ex p̃nº 7 propinquior p̃nº q̃3 p̃ticularis (dignior itaq3 erit vlis) q̃3 particularis. ¶ Dubitaret forte aliqs q2 dixit q̄ g proxime autẽ p̃nº immediatũ est. 7 postea dixit q̄ hoc. s. immediatum est p̃nm. si ergo immediatũ est p̃nm non est proxime p̃ncipio. ¶ Dõm q̄ vt supra diximus immediatũ idem est qd nõ per aliud. 7 idẽ immediatũ est indemõstrabile. sic ergo duplex est nõ p aliud. ita duplex erit immediatũ 7 duplex erit indem̄fabile. dĩ. n. nõ p aliud vt diximus vel q2 nõ est p aliud sbm. vel q2 nõ est p aliã cãm. Sic ẽt duplex est immediatũ vel s̃m sbm vel s̃m cãm. 7 duplex est idemõstrabile. vel q2 nõ est dem̄fabile p aliud subiectũ. vel q2 nõ est dem̄fabile p aliam cãm. q̄ ergo triãgulus h3 tres est

immediata

imediata ppõ ꝛ nõ imediata. ꝛ ẽ demrabilis ꝛ nõ dmrabilis. ꝛ ẽ pn^m ꝛ prima pn^o. imediata ẽ.n. ꝛ indemrabilis p subm. q.n. triãgulus hꝫ tres nõ põt dmrari p aliõ sbꝫ. ẽ.n. triãgulus imediatũ subm talis passionis. põt tñ dmõstrari p aliaꝫ cãm. ꝛ hoc mõ ẽ ppõ imediata. talis ğ ppõ q triãgulus bꝫ tres ẽ pn^m in demõstratione pticulari. vbi demratur p aliud sbm ꝛ non est pn^m. sꝫ ẽ prima pn^o. i. est prima cãe. qꝛ hꝫ ĩ se pcisam cãm p quã dmraꝛ demõstratione vlĩ talis passio de tali subo. nõ est ğ inconueniẽs q aliq ppõ diuersis respectibus sit mediata. ꝛ imediata sit pn^m ꝛ proxima pn^o. Uel possumus dicere q qõlibet est potissime primuꝫ sibiipsi. vl'e ergo subm qꝛ est imediatũ ꝛ hꝫ rõnẽ pncipij potissime est primũ pn^o. qꝛ ẽ proximũ sibiipsi. pma tñ via melior est. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut si opꝫ demonstrare. a. de. d. media sint ĩ quibus est. b. c. magis autem sursum sit. b. q̃re si per. b. vniuersale magis est.

Argir. ¶ Ueluti si demonstrare oporteat. a. cõpetere d. mediaq3 sint. b. atq3. c. ꝛ. b. sit superius ipo c. Ea sane demõstratio q̃ per. b. mediũ cõficiꝛ: magis erit vlis: q̃ꝫ ea q̃ p mediũ. c. extruetur.

¶ Qð dixerat exponit ĩ terĩs. d. (Ut si opꝫ demrare. a. de d.). i. hñe tres de eqtibiarũ vel passionẽ aliã de subo aliq̃ pticulari (media aũt sint) duo (ĩ qb^9 ẽ. b. c.). i. hñe angulũ extrĩsecũ. ꝛ triãgulus (magis aũt sursuꝫ sit. b.). i. mediuꝫ istud qð signatur p. b. vꝫ. hñe angulũ extrĩsecũ sit mediũ magis sursum (q̃re si vl'e magis ẽ p. b.). i. magis est p media

A sursum. pñs su. ẽ q magis facit scire. ¶ Notãdũ autẽ q a. i. hñe tres mõstraꝛ d. d. i. de eqtibiaꝝ p mediũ. c. i. p triãgulũ. Rursus idẽ. a. monstraꝛ de. c. i. de triãgulo p mediũ b. i. p hñe angulũ extrinsecũ. mediũ ğ. b. i. hñe anguluꝫ extrinsecũ vel est pn^m vel ẽ magis ppinquũ pn^o cũ sit magis sursum. ꝛ p tale mediuꝫ demraꝛ demrãtio vlis pñs est q

B ipsa est potior. ¶ Nõn^m ẽt q si sic disponerẽtur termini. vꝫ. a. b. c. d. i. habere tres habere angulũ triãgulus ꝛ eqtibiarum inter. a. ꝛ. d. i. inter habere tres ꝛ eqtibiaꝝ sunt media. b. ꝛ. c. i. hñe angulũ ꝛ triãgulus. p vtrũq3.n. posset pbari hñe tres de eqtibiarũ. ꝛ qꝛ hꝫ angulũ. ꝛ qꝛ ẽ triangulus. sꝫ iter. a. ꝛ. c. i. iter hñe tres ꝛ triãgulũ ẽ mediũ. b. i. hñe angulũ. b. ğ. i. hñe ãgulũ ẽ mediũ magis sursuꝫ q̃ꝫ. c. i. q̃ꝫ triãgul^9 qꝛ imediati^9 se tꝫ ad. a. ꝛ ad passionẽ d triãgulo ğ pbaꝛ hñe tres p mediũ magis sursũ. i. magis imediate se tenẽs ad passionẽ. pp qð talis passio q̃ ẽ vlis put hñe tres pbaꝛ de triãgulo p hñe ãgulũ ẽ potior. qꝛ ẽ p mediũ. magis sursuꝫ q̃ꝫ put pbaꝛ h^9 passio de eqtibiaꝝ p triãgulũ. q si dicaꝛ q de eqtibiaꝝ põt pbari h^9 passio p hñe angulũ dicem^9 q eqtibiaꝝ nõ hꝫ ãgulũ nisi qꝛ est triãgulus. triãgulus ğ erit magis mediũ ꝯueniẽs ad h pbãdũ. appellaꝛ ğ h mediũ magis sursuꝫ qð ẽ ppinquũ passioni q̃ ẽ maior extremitas ꝛ pm^9 termin^9. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Sed eorũ que dicta sunt q̃dã logica sunt.

Argir. ¶ At.n. haꝝ rõnũ nõnulle differẽdi sbeũt modũ

¶ Per modũ cuiusdã correlarij ifert q (eorũ q̃ dicta sunt q̃dam sunt logica). q. d. q rõnũ factaꝝ q̃daꝫ sunt logice.

C ¶ Nõn^m aũt q tertia ꝛ q̃rta rõ sunt multũ per cõia. vꝫ. q vlis magis faciat scire. qꝛ magis tẽdit in simplex ꝛ vnuꝫ vel q magis faciat scire. qꝛ sciro vlĩ sciꝛ h ꝛ aliud. i. scitur vl'e ꝛ particulare. tales aũt rõnes vocat logicas. qꝛ sunt per quedã cõia. pma aũt qꝛ vl'e est magis per cãm. ꝛ scđa qꝛ demratio vlis est magis per causaꝫ vltimã ꝛ q̃nta. vꝫ. q demratio vlis est magis propinqua principio sunt rõnes magis proprie. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Maxime aũt manifestum est q vniuersalis magis ppria sit q̃ꝫ proponẽ hãc q̃dẽ habẽtes: priorẽ scimus quodãmodo ꝛ posterioreꝫ potentia vt si aliqs cognouit qꝛ ois triãgulus hꝫ tres angulos eq̃les duobus rectis sciuit quodãmõ ꝛ q equitibiarũ q duob^9 rectis potẽtia sit. Et si non cognouit q triangulus sit hãc autem habẽs propositionem vniuersaleꝫ nullo modo cognouit neq3 potentia neq3 actu.

¶ Maxime aũt inde pꝫ vl'em magis prestabilem esse. Nã eã proponem priorẽ habemus: posteriorẽ quoq3 tũ quodãmõ scimus: potentiaq3 habemus: veluti si quispiã oẽm triangulum scit duobus rectis equales habere: eum quoq3 qui duoꝝ est equaliũ laterũ scit quodãmodo potẽtiaq3 duobus rectis equales habere: ꝛ si nescit ipm triãgulũ eẽ: sꝫ q ppõnẽ hanc hꝫ: is vl'eꝫ nullo scit mõ nꝫ potẽtia neq3 actu. Argir.

¶ Adducit sextã rõnem dicẽs. (Magis aũt manifestũ ẽ) vel (Maxime aũt manifestũ ẽ q vlis magis sit propria) vel vt hꝫ alia trãslatio (sit pncipalior q̃ꝫ hñtes q̃dẽ hanc priorẽ ppõnẽ). i. hñtes q̃dẽ vl'em q̃ est prior de numero ppositionũ (scimus q̃dẽ quodãmõ posteriorẽ). i. pticularem ꝛ hñs potẽtiã ad sciẽdũ pticularẽ (vt si aliqs cognouit q̃m ois triangulus hꝫ tres angulos eq̃les duobus rectis quodãmodo ꝛ potẽtia sciuit q eqtibiarũ sit equalis duobus rectis). i. sit hñs angulos equales duobus rectis (ꝛ si nõ cognouit q triãgulus hñs ppõnem hãc). s. particulareꝫ q quitibiaꝝ (nullo mõ cognouit vl'e nec potẽtia nec actu). q. d. q̃ꝫ ista rõ est multũ ppria ꝛ multũ pncipalis. q vlis demratio sit potior pticulari. qꝛ sciẽs vl'e ex h ipso scit quodãmodo pticulare. sꝫ ex eo q quis scit particulare nullo mõ ex hoc dꝛ scire vl'e nec potẽtia nec actu. ergo demõstratio vlis ẽ potior. ¶ Dubitaret forte aliqs D qꝛ videtur q hec rõ sexta sit eadẽ cuꝫ 4ª rõne. sic.n. arguebat rõ 4^a q potior est demratio p quã sciꝛ hoc ꝛ aliud q̃ꝫ per quã scitur hoc soluꝫ. ꝛ ex hoc arguebaꝛ q demratio vlis esset potior. qꝛ per eã sciꝛ hoc ꝛ aliud. i. sciꝛ vl'e ꝛ particulare: sed p particularẽ demonstrationẽ scitur hoc solum. i. pticulare tñ. h ideꝫ vt vꝫ arguit ista rõ. pp qð duo inconueniẽtia vt vꝫ sequũtur. p̃ qꝛ ista rõ vꝫ esse eadẽ cuꝫ illa. 2° qꝛ illa rõ dicebaꝛ eẽ logica. ꝛ tñ ista q̃ videꝛ eẽ eadẽ cũ illa dꝛ eẽ maxime propria. Uel vt hꝫ alia lr̃a dꝛ eẽ maxime pncipalis. ¶ Dõm q vl'e subm de quo ꝯcludit pas- E sionẽ vlis demonstratio duas p̃rogatiuas hꝫ respectu pticularis subiecti. i. pro q̃ ꝯcludit passionẽ pticularis demõstratio. vt ois triãgulus de quo ꝯcludit hñe tres dmõstratio vlis q̃ꝫtuꝫ ad pñs spectat duas p̃rogatiuas hꝫ respectu ois eqtibiaꝝ de quo ꝯcludit h^9 passioneꝫ demonstratio pticularis. vna aũt istaꝝ p̃rogatiuarũ sumiꝛ ex pte signi vlis ꝛ ex pte termini cõis. nã in termino cõi cõiũcto signo vlĩ p locũ a toto in q̃ntitate includiꝛ terminus min^9 cõis ꝯiunct^9 signo vlĩ. vt ĩ oĩ aiali includiꝛ ois hõ. sic in oĩ triãgulo includiꝛ ois eqtibiarũ: sed non econuerso. in oĩ hõie non includiꝛ oĩ aial. nõ eniꝫ valet ois hõ. ğ oẽ aial. nec valet. ois eqtibiarũ. ergo ois triãgulus. lꝫ valeat ecõuerso. vꝫ. ois triangulus ergo omnis eqtibiarum. ex hac aũt p̃rogatiua arguebat rõ 4^a. vꝫ q qui scit vl'e scit particulare. i. q scit ppõnẽ vliorẽ scit particulariorẽ. vel q scit terminũ magis cõem iunctũ signo vlĩ scit terminũ minus cõem iunctũ tali signo. vt qui scit q oẽ aial scit q ois hõ. ꝛ iõ rõ illa dicebaꝛ logica. qꝛ arguere ex cõitate termini

⁊ vl̄itate signi est arguere per q̄das cōia. qd̄ maxime spectat ad logicū. 2ᵐ aūt prerogatiuā h₃ sub₃ vl̄e de quo ɔcludit passionē demōstratio vl̄is respectu sui particularis d̄ quo cōcludit demr̄atio p̄ticularis. q₂ h₉ subm̄ vl̄e fm̄ ꝙ huius est h₃ i se cām illius passionis. subm̄ autē p̄ticulare fm̄ ꝙ h⁹ ē nō h₃ in se h₉ cām. ⁊ q₂ scire est p̄ cām ⁊ sciens passionē de subiecto vl̄i fm̄ ꝙ huius scit cā₃ illius passionis. sciēdo autē h₉ cām scit aliquo mō oīa illa quibus talis passio inest. iō sciens vl̄e rōne cognitionis cāe dr̄ quodā modo scire particulare et s₃ sciēs p̄ticulare q₂ fm̄ ꝙ huius ignorat cām: nullo⁹ dr̄ scire vl̄e nec actu nec potentia loquēdo de potētia propinqua. nisi forte diceretur scire fm̄ potētia₃ remotā. sicut puer est in po^a ad militādū. hec ḡ rō 6ᵃ nō est eadē cum 4ᵃ. q₂ illa initit cōibus. ista ꝓprijs q₂ initi ex eo ꝙ aliqd̄ ē magis p̄ cām est initi in ꝓprijs. iō illa dicebat logica. hec āt magis ꝓpria. ¶ Deīde cū. d.

T.c.40 ¶ Et vniuersalis qdē intelligibilis est: sed particularis i sensu p̄ficitur. Qd̄ igit̄ vl̄is dignior sit particulari tot nobis dicta sunt.

Argu. ¶ Preterea vniuersalis quidē intelligibilis ē: particularis aūt ad ip̄m sensu₃ vtiq₃ terminat̄ sed vl̄e₃ qdē demōstrationē p̄stabiliorē eē p̄ticulari: satis iā p̄ ea q̄ dicta sunt demōstrauim⁹.

¶ Adducit septimā ⁊ vltimā rōnē dicēs ꝙ (⁊ vl̄is qdem) siue (⁊ vniuersalis aūt) demōstratio (itelligibilis est) .i. solo intellectu cognoscit̄ (p̄ticularis qdē in sensu perficitur) tūc ḡ ē supplēda rō ꝙ cū magis faciat scire qd̄ p̄tinet ad intellm̄ q̄₃ qd̄ p̄tinet ad sensu₃. demr̄atio vniuersalis est potior q̄₃ p̄ticularis. videt̄ aūt hec rō potissime cōcludere de demr̄atione particulari simplr̄. vtputa si de h̄ triangulo sensibili ꝓbaret̄ hr̄e tres. Ultimo epilogat circa determinata dicens (qd̄ qde₃ vniuersalis dignior particulari tot nobis) .i. a nobis (dicta sint.)

Quod aūt demr̄atiua priuatiua hinc manifestū fit. fit.n. demr̄atio dignior alijs exn̄tibus eisdē aut que est ex minoribus q̄ōnibus aut suppositionibus aut propōnibus. Si.n. note sunt silr̄ cognoscere velocius per hoc est. hoc autem appetibilius est. Rō autē propōnis ꝙ melior sit ex minoribus vniuersalis sic est.

Argu. ¶ Affirmatiuā aūt negatiue demōstrationi prestare hinc sane patebit. Sit enim ea prestabilior demōstratio: cetera modo sint eadem: que ex postulationibus: aut suppōnibus: aut propositionibus: cōstat. Nā si sint silr̄ note: citius per hasce cognitio cōparabitur. Qd̄ quidem magis est expetēdū: huius aūt propōnis prestabiliorem eā inquam esse vlr̄ que ex paucioribus constat: hec est ratio.

¶ Postq̄₃ ph̄s ꝓbauit ꝙ demr̄atio vl̄is potior sit q̄₃ p̄ticularis. in p̄te ista declat̄ ꝙ affirmatiua sit potior q̄₃ negatiua. Circa qd̄ sex facit fm̄ ꝙ sex rōnes adducit ad ꝓpositū. 2ᵃ rō incipit ibi (Utreq₃ qdē igit̄) 3ᵃ ibi (Amplius qm̄ ostēsum) 4ᵃ ibi (Amplius iuxta hoc) 5ᵃ ibi (Amplius si p̄mᵃ) 6ᵃ ibi (Adhuc principalior) Circa p̄mᵃ tria facit. q₂ p̄ supponit qd̄dam nec̄ium ad ꝓpositū. v₃. qd̄ ē ex paucioribus ceteris p̄ibus ꝙ illud sit magis notum ⁊ dignius. 2ᵒ supponit aliud nec̄ium ad propoᵐ ꝙ semp̄ p̄ora fm̄ ꝙ huius sunt notiora. 3ᵒ ex his q̄ dixerat ꝓbat intentū. 2ᵃ p̄s incipit ibi (Si.n.silr̄) 3ᵃ ibi (Si per media demōstratio.) Dicit ergo (ꝙ aūt demr̄atiua) .i. affirmatiua (priuatiua) .i. negatiua sit potior (manifestū est hinc) .i. ex dicēdis nā (si.n. demōstratio est dignior alijs exn̄tibus eisdē) .i. ceteris paribus (q̄ est aut ex minoribus q̄ōnibus aut) ex minorib⁹ (suppōnib⁹ aut) ex minorib⁹ (ꝓpōnib⁹). q.d. ꝙ illud est dignius qd̄ ē p̄ minora .i. p̄ pauciora siue illa minora vel pauciora sint q̄ōnes siue suppōnes siue ꝓpōnes qd̄ declat̄ dicēs ꝙ (si.n. silr̄ note sunt veloci⁹ cognoscere ē p̄ hec) .i. p̄ pauciora. ⁊ ait ꝙ (h̄ aūt est appetibilius). v₃. cognoscere veloci⁹ q̄₃ tardi⁹. ⁊ cognoscere p̄ pauca q̄₃ p̄ mlt̄a. ⁊ subdit ꝙ (rō vl̄is propōnis) nr̄e siue nr̄i dicti (ꝙ sit melior ex minorib⁹ sic ē). q.d. ꝙ isto mō sumit̄ vl̄is .i. vniuersaliter rō hui⁹ ꝓpōnis .i. hui⁹ dicti ꝙ .s. sit melior affirmatiua q̄₃ negatiua q₂ ē ex minoribus .i. ex paucioribus.

¶ Notādū āt ꝙ ꝓpōnes suppōnes ⁊ q̄ōnes sic differūt. nam ꝓpōnes dici p̄nt q̄ sunt p̄ se note. suppōnes aūt dicūtur que sunt cōcesse ab aduersario. q̄ōnes aūt dici p̄nt de q̄bus aduersarius dubitat: ⁊ q̄ non ɔcedit. exn̄tibus aūt eisdē .i. ceteris parib⁹ illud qd̄ est ex paucioribus ē digni⁹. q₂ velocius scit̄. q̄liacūq₃ āt sint illa pauciora. vt qd̄ est ex paucioribus q̄ōnib⁹ est melius q̄₃ qd̄ ex plib⁹. Sic ēt dōm est de ꝓpōnib⁹ ⁊ suppōnibus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si enim similiter continget cognita esse media. priora autem notiora sunt.

¶ Nam si similiter sunt ipsa media nota: priora vero sunt notiora. Argu.

¶ Premittit scd̄m qd̄ est necessariū ad ꝓpositu₃. d. (Si.n. media erit) .i. ɔtinget (eē cognita. silr̄) .i. eē eiusdē gn̄is ⁊ eē eiusdē coordinatiōis. appellat̄.n. media silr̄ cognita q̄ sunt fm̄ idē gen⁹ vel s₃ eādē coordinationē. si ḡ media accipiant̄ talia. semp̄ p̄ora notiora sūt (p̄ora.n.) media eiusdem coordinatiōis (notiora sunt) posteriorib⁹. posset.n. ɔtingere ꝙ p̄ora in nālibus non eēnt ita nota nobis sicut posteriora in mathematicis: s₃ ceteris paribus accipiendo p̄ora ⁊ posteriora eiusdē coordinationis semper p̄ora sunt notiora posterioribus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sit igitur per media demonstratio eorū₃ q̄ sunt. b.c.d. ꝙ. a. in. e. sit. Altera vero per. b.c. ꝙ. a. in. d. sit similiter igitur hoc se habet ꝙ. a. in. d. sit ꝙ. a. in. e. sit. Sed ꝙ. a. in. d. sit prius ē ⁊ cognoscibilius q̄₃ ꝙ. a. in. e. per hoc enim illud demōstrat̄. Credibilius autē est ꝙ est per quid ⁊ que itaq₃ per minima est demonstratio melior est alijs eisdem existentibus.

¶ Sit vna quidē demonstratio: qua. b.c.d. medijs. a. demōstratur ipsi cōpetere. Alia v̄o q̄ rursus. a. per. c. media ipsi. d. cōpetere demōstratur. He igit̄. a.d. inquā ⁊. a.e. simili modo sese hn̄t: s₃. a.d. p̄or est atq₃ notior. a.e. p̄ illam enim hec demōstratur: atq₃ id magis creditur per quod ostēditur aliud. Demōstratio igit̄ ea que ex paucioribus cōstat: mō sint cetera paria: prestabilior est: vt probauimus. Argu.

¶ Ex his que dixerat ꝓbat intētū exponēs suā ꝓbationē in terminis dicēs (Sit demr̄atio per mediā eorū₃ q̄ sunt b.c.d. ꝙ. a. in. e.). q.d. ꝙ dmōstret̄ ꝙ. a. sit i. e. vtputa substantia in hoīe per hec tria media. b.c.d. p̄ corpus p̄ aiatum corpus. p̄ aial q̄ sunt tria media. iter hoīem ⁊ substā.

per. a.

per.a.ergo itelligat̃ sub͠a.per.e.hõ. per.b.corpus per.c.
aiatũ corp⁹.p.d.aial.⁊ subdit ꝙ (sit ṽo altera).s.dẽmon
stratio (per) hec media (.b.c.ꝙ.a.sit i.d.).q.d.ꝙ mõstre
tur altero medio ꝙ.a.sit in.d.i.sub͠a in aiali.p.b. ⁊ p.c.i.
p corp⁹ ⁊ p aiatũ corpus:q̃ sunt media iter sb͠am ⁊ aial ⁊
subdit ꝙ (silr̃ igit̃ hʒ).i.se hʒ hoc ꝙ (.a.sit in.d.).i.sub͠a i
aiali (⁊ ꝙ.a.sit in.e.).i.sub͠a in hoie.q.d.ꝙ media p q̃ ꝓ
batur sb͠a de hoie ⁊ de aiali se hñt silr̃.i.sunt eiusdẽ coor
dinationis.sunt.n.in eadẽ linea p̃ntali.differũt tñ media
p q̃ ꝓbat̃ sb͠a de aiali ⁊ p q̃ ꝓbat̃ de hoie.q̃ media q̃ sunt
inter sb͠am ⁊ aial sunt p̃ora.media aũt iter sb͠am ⁊ hoiem
sunt posteriora.iõ ait (sʒ ꝙ.a.sit in.d.).i.sb͠a in aiali (p̃us
est ⁊ cognoscibilius q̃.a.in.e.).i.q̃ȝ sb͠a i hoie (p hoc.n.)
.i.p aial.(demonstratur illud.).i.sb͠a de hoie. ⁊ subdit ꝙ
(credibilius aũt ẽ qd̃ ẽ pp qd ⁊ qd̃ est p minia.).i.p pau
ciora.⁊ q̃ sic ẽ (aliis eisdẽ exñtib⁹.).i.ceteris parib⁹ (me
lior ẽ) dem̃fatio q̃ est pp qd ⁊ p p̃ora ⁊ p minima.i.p pau
ciora q̃ȝ q̃ est p posteriora ⁊ p pl̃a. Tũc ḡ supplẽda est rõ
ꝙ cũ sic se hẽat affirmatiua dem̃fatio ad negatiuã.q̃ est
A p p̃ora ⁊ p pauciora.dʒ ꝙ sit potior q̃ȝ negatiua. ¶ Dubi
taret forte aliqs.vtꝝ affirmatiua ꝓbet̃ p pauciora q̃ȝ ne
gatiua. ¶ Dõʒ ꝙ opʒ eẽ pauciora p q̃ ꝓbat̃ affirmatiua
q̃ȝ per q̃ ꝓbat̃ negatiua.nã p oia p q̃ probat̃ affirmatiua
ꝓbat̃ ⁊ negatiua.addit ẽt aliqd̃ mediũ vel aliq̃ media ꝓ
batio negatiue supra affirmatiuã. vt pʒ i diuersis gñib⁹.
nã si accipiant̃ aliq̃ duo extrema i vno p̃nto iter q̃ cadãt
q̃ȝ pl̃a pñt cadere media i eodẽ p̃dicamẽto. ⁊ accipiatur
termin⁹ q̃ȝ ꝓpingor põt respectu minoris extremitat̃ ac
cepte i alio p̃nto. apparebit i termis sic eẽ vt diximus.ver
bi.g.maxima distãtia in aliquo p̃nto. vtputa.in p̃nto sb͠e
vt sb͠a ⁊ hõ.iter hec.n.duo extrema cadunt pl̃a media q̃ȝ
iter aliq̃ alia duo extrema.non descẽdẽdo n.ad idiuidua
q̃ illa relinquẽda sunt.spẽs spãlissima tʒ ifimũ locũ in p̃
dicamẽto:⁊ genus gñalissimũ supremũ.iõ gr̃a exẽpli as
sumpsimus hos terminos. vʒ.sub͠am tanq̃ȝ maiorẽ extre
mitatẽ.⁊ hoiem tanq̃ȝ minorẽ.reducet̃.n.hõ in sb͠am per
aliq̃ media. vtputa p̃ tria.dicem⁹.n.q̃re hõ ẽ sb͠a.q̃ ẽ cor
pus.q̃re ẽ corpus.q̃ ẽ aiatũ corpus.q̃re ẽ aiatũ corpus.
q̃ ẽ aial.pp qd̃ q̃nq̃ lr̃e posite in textu. vʒ.a.b.c.d.e.pñt
significare hos q̃nq̃ terminos duos extremos ⁊ tres me
dios. vʒ.sb͠aʒ.corp⁹ aiatũ corp⁹ aial.hoiem.sic ḡ se hʒ i af
firmatiua.q̃ isto mõ in eodẽ p̃nto reducit̃ mediatũ ad i
mediatũ.si ḡ accipiat̃ negatiua.⁊ accipiat̃ termin⁹ aliqs
in aliq̃ p̃nto. vtputa ꝙ accipiatur aliqd in p̃nto q̃ȝtitatis
qd̃ remoueat̃ ab hoie dato ꝙ accipiatur illud inter qd̃ ⁊
hoiem cadũt pauciora media. hoc aũt erit ipsa q̃ȝtitas si
ue ipsum p̃ntum. pauciora.n.media assumerent̃ ad ꝓbã
duʒ ꝙ q̃ȝtitas remoueat̃ ab hoie q̃ȝ ꝙ linea remoueat̃ ab
hoie nã ꝙ q̃ȝtitas remoueat̃ ab hoie nõ accipient̃ media
nisi q̃ sunt in p̃nto sb͠e q̃ sunt supra hoiem.reduceret̃ eni
homo in sub͠am q̃ substãtia imediate remouet̃ a q̃ȝtitate.
sed ꝙ linea remoueat̃ ab hoie non solũ reducet̃ homo in
sub͠am ⁊ non solũ accipiẽtur media que sunt in p̃nto sub
stantie:sʒ ẽt reducetur linea in quãtitatẽ.⁊ accipient̃ me
dia que sunt in p̃nto q̃ȝtitatis.est ergo illud inter qd̃ ⁊ ho
minẽ cadunt pauciora media.In ꝓpõne ergo affirmatiua
q̃ sumitur respectu eiusdẽ p̃nti assumpsimus illd̃ qd̃ ma
xime distat ab hoie:vt substãtiaʒ.In ꝓpõne ṽo negatiua
que sumit̃ respectu diuersoꝝ p̃ntorũ assumpsimus illud
inter qd̃ ⁊ hominẽ cadunt pauciora media. vtputa q̃ȝtita
tem vel q̃litatẽ vel qd̃cunq̃ aliud p̃ntum. sub͠a ergo cuʒ
hoie faciet propõnẽ affirmatiuã.q̃ȝtitas aũt vel qualitas
vel qd̃cunq̃ aliud p̃ntum faciet negatiuam.oia aũt que
accipiunt̃ media ad probãduʒ affirmatiuã ꝙ hõ sit sub͠a
accipiẽtur ad ꝓbãduʒ negatiuam ꝙ hõ non sit q̃ȝtitas ⁊
adhuc plura.nã inter hoiem ⁊ sub͠am non sunt posita eẽ
nisi tria media. vʒ.aial.aiatum corpus.corpus:sʒ ꝙ q̃ȝti
tas remoueat̃ ab hoie erũt ibi q̃tuor media. vʒ. tria p̃fa
ta ⁊ adhuc 4m. vʒ.ipsa sub͠a.nam ipsa sb͠a non est mediuʒ
inter sb͠am ⁊ hoiem.sʒ est mediũ ꝙ q̃ȝtitas remoueat̃ ab
hoie.hec ḡ negatiua.hõ non est q̃ȝtitas. vel q̃ȝtitas remo
ueat̃ ab hoie reducet̃ ad imediatã p 4or media.dicet̃ eniʒ
ꝙ q̃ȝtitas remouet̃ ab hoie.q̃ remouet̃ ab aiali. ab hoc
aũt q̃ ab aiato corpe.ab hoc ṽo q̃ a corpore.a corpore
ṽo remouet̃ q̃ remouet̃ a sub͠a.illa ḡ media q̃ cadũt ad
probãdũ affirmatiuã cadũt ad probãdũ negatiuã. ⁊ ad
huc plura.p pauciora ḡ est affirmatiua q̃ȝ negatiua ḡ po
B tior. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs.ꝙ cũ multe sint ne
gatiue in eodẽ p̃nto vtrũ veritatem habeat in negatiuis
eiusdẽ p̃dicamẽti ꝙ p illa eadẽ media. ⁊ adhuc p pl̃a pro
C betur negatiua q̃ȝ affirmatiua. ¶ Dõm ꝙ negatiue i eo
dem p̃nto sunt prout vna spẽs remouet̃ ab alia:vt si dica
tur ꝙ homo nõ est leo. vel ꝙ hõ non est ferrum:vel ꝙ ani
mal non est lapis.opʒ.n.accipi ista f̃m diuersas spẽs vel
spãlissimas vel subalternas.igit̃ iste due spẽs vel imedia
te ꝯtinent̃ sub eodẽ gñe vt albedo ⁊ nigredo sub colore:
tunc faciẽt propõnẽ negatiuã imediatam ⁊ indemõstra
bilẽ.de talibus ḡ non est qõ. Si ṽo sunt sub eodem gene
re nõ proximo sed remoto vtputa ꝙ hõ non est ferruʒ.il
lud idẽ dicemus de talibus duabus spẽbus.in eodẽ p̃di
camento.qd̃ diceremus de q̃buslibet duabus aliis spẽb⁹
in diuersis p̃dicamẽtis.nã homo ⁊ ferrũ lʒ sint in eodem
gñe remoto.nõ sunt aũt in eodẽ gñe ꝓximo. accipiemus
ergo q̃ȝ longinquius ⁊ q̃ȝ remotius poterimus nõ diuini
cem p̃dicãtia. vt ex parte hois accipiemus corpus aiatũ.
⁊ ex parte ferri corpus inaiatũ.⁊ erit ideʒ iudiciũ de istis
duobus generibus respectu hois ⁊ ferri qd̃ esset de duo
bus p̃dicamẽtis respectu duoꝝ aliquoꝝ existẽtium in il
lis p̃dicamẽtis.nã sicut dicimus ꝙ linea remouet̃ ab ho
mine.q̃ p̃ntum q̃ȝtitatis in quo est linea remouet̃ a p̃di
camento substãtie in quo est hõ.sic dicemus ꝙ hõ remo
uetur a ferro.q̃ corpus aiatũ in quo est hõ tanq̃ȝ in suo
gñe remouet̃ a corpe iaiato in quo est ferrũ tanq̃ȝ in suo
gñe.⁊ sic hec negatiua mediata.hõ non est linea reducit̃
ad imediata reducẽdo tã hoiem q̃ȝ lineã in suprema gña
que sunt abinuicẽ diuersa:sic hanc negatiuã mediatã.hõ
non est ferrũ.reducemus ad imediatã reducendo taʒ ho
minem q̃ȝ ferrũ q̃ȝ ad superiora gña possumus adinuicẽ
dĩa.hec aũt non sunt nec sb͠a nec corpus.q̃ nec i sb͠a nec
in corpore differũt homo ⁊ ferrũ.sed hʒ sunt aiatuʒ ⁊ in
aiatum.si ḡ f̃m istã negatiuã mediatã.hõ non est ferrum
volumus accipe affirmatiuã q̃ȝ magis mediatã possum⁹
accipiemus istã.homo est corpus aiatũ. vel istã.ferrũ est
corpus iaiatũ.quo facto pʒ ꝙ p illa eadẽ media per q̃ re
ducitur homo in corpus aiatũ:p illa eadẽ media ⁊ p plu
ra remouebit̃ hõ a ferro vel a corpe iaiato. vtputa si iter
corpus aiatũ ⁊ hoiem sint duo media. vʒ.aial ⁊ rationa
le aial p oia ista media p que reducit̃ hõ in corpus aiatũ
remouebit̃ a corpe inaiato ⁊ adhuc p plura.q̃ ⁊ ipʒ cor
pus aiatum qd̃ nõ cadit mediũ inter seipʒ ⁊ hoieʒ cadet
mediũ f̃m remotionẽ inter corpus inaiatũ ⁊ hoiem:hoc
est ḡ qd̃ phs dicit ꝙ aliis eisdẽ existibus.i.ceteris parib⁹
.i.si accipiatur talis affirmatiua f̃m ꝙ cõpetit accepte ne
gatiue. vel f̃ʒ ꝙ dʒ accipi vt reqrit accepta negatiua sem
per ex paucioribus est affirmatiue q̃ȝ negatiua.posses.n.
talem accipe affirmatiuã ⁊ talẽ negatiuã ꝙ per plura es
set affirmatiua q̃ȝ negatiua.sed si accipiatur affirmatiua
f̃m ꝙ reqrit negatiua semp est ex paucioribus affirmati
ua q̃ȝ negatiua. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtruʒ
sit ex prioribus affirmatiua q̃ȝ negatiua. ¶ Dicẽdum ꝙ
illud qd̃ est cã ⁊ est propter qd alterius est prius illo.si.n.
homo remouet̃ a q̃ȝtitate per sub͠am prius intelligit̃ ho

mo esse in subã q̃ȝ removeri a quãtitate. imo ipm̃ esse in subã est ꝓpter qd ⁊ est cã q̃re removeat̃ a quãtitate. ph̃s ergo cõparat negatiuã ad affirmatiuã eo modo quo i eodem ꝑnto affirmatiua magis mediata cõparat̃ ad affirmatiuã minus mediatã: vt sic hec. hõ est subã. que ẽ magis mediata cõparat̃ ad hanc. aial est subã. q̃ min⁹ ẽ mediata. Ita suo mõ q̃ȝtum ad p̃ña spectat. hõ nõ est q̃ȝtitas. q̃ est negatiua cõparatur ad hanc. hõ est subã. q̃ est affirmatiua. nã sicut illa eadem media que cadũt inter aial ⁊ subam cadũt inter hoiem ⁊ substãtiã. ⁊ adhuc plura. sic illa eadẽ media q̃ cadũt in affirmatiua cadũt i negatiua ⁊ adhuc plura. dũ tñ accipiat̃ affirmatiua ſm q̧ oȝ accipi iuxta acceptã negatiuã. nã ad hãc negatiuã. hõ non ẽ ferrũ. non deberet accipi hec affirmatiua. hõ est subã. vel hõ est corp⁹. in q̃bus ꝯuenit cuȝ ferro: sed deberet accipi hõ est corpus aiatum. in quo differt a ferro. sic. n. accipiẽdo affirmatiuã semꝑ per plura est negatiua q̃ȝ affirmatiua. Rursus sicut q̧ aial sit sb̃a est prior q̃ȝ q̧ hõ sit sb̃a. q̃ homo est subã ꝑ hoc q̧ aial est subã. sic affirmatiua ẽ prior q̃ȝ negatiua. nã non removet̃ hõ per sbãȝ a q̃ȝtitate. nisi q̃ prius intelligit̃ esse in subã q̃ȝ removeri a q̃ȝtitate. vĩ eniȝ ph̃s extra suũ ꝓpositũ ꝓcessisse q̃si ex duabus affirmatiuis. vȝ. ex. a. in. e. ⁊ in. d. i. ex subã in hoie ⁊ in aiali ꝑ media eiusdẽ coordinationis ꝓbavit paucitatẽ ⁊ ꝑoritatem. vt q̃ ꝑ pauciora ⁊ ꝑ ꝑora est. d. in. a. i. subã i aiali q̃ȝ in. e. i. in hoie. cũ tñ ipse non deberet hoc probare de duabus affirmatiuis. sed de affirmatiua ⁊ negatiua: cum de hoc sit principalis intẽtio: sed vt patuit dũ est sil'e de duabus affirmatiuis in eodẽ ꝑdicamẽto quarũ vna est mediatior alia: ⁊ de affirmatiua ⁊ negatiua: dum tñ accipiatur affirmatiua vt oȝ accipi iuxta acceptã negatiuã. per pauciora g̃ vt dicebat ꝑma suppõ ⁊ per priora ⁊ notiora vt dicebat scd̃a ẽ affirmatiua q̃ȝ negatiua. potior ergo et dignior est ista q̃ȝ illa. ℭ Deinde cũ dicit.

ℭ Utreq̧ quidem igitur ꝑ tres terminos ⁊ ꝓpõnes duas demr̃ant: sed hec quidem esse accipit aliquid: illa vero esse ⁊ nõ esse aliquid per plura itaq̧ accipit: quare indignior est.

Argu. ℭ Ambe igit̃ ꝑ tres terminos propõnes due duas demõstrãt: verũ altera eẽ q̃ppiaȝ: altera ⁊ eẽ quippiã ⁊ nõ eẽ sumit: ex pluribus ergo cõstat quare inferior ẽ vt cõstat affirmatiua.

ℭ Adducit scd̃am rõnem. differt aũt hec scd̃a rõ a prima. q̃ ꝑma arguit de paucitate ſm numerũ. ⁊ arguit de paucitate nõ ſm vnũ ⁊ eũdẽ syllogismũ. nõ i vno ⁊ eodẽ syll'o semꝑ est vnũ mediũ. hec aũt arguit in vno ⁊ eodẽ syll'o. ⁊ arguit de paucitate non ſm numerũ. ſm. n. numerum in vno ⁊ eodẽ syll'o tot sunt in affirmatiuo quot in negatiuo: s; in vno ⁊ eodẽ syll'o ſm q̃litatẽ ⁊ formã plura sunt ĩ negatiuo q̃ȝ i affirmatiuo. nã in affirmatiuo non sunt nisi ꝓpõnes affirmatiue tñ. In negatiuo vero est vna ꝓpõ affirmatiua ⁊ alia negatiua. iõ ait q̧ (vtreq̧ q̃dẽ igit̃). s. demõstrationes tã affirmatiua. s. q̃ȝ negatiua (demr̃ant per tres terminos ⁊ ꝑ duas ꝓpõnes: s; hec q̃dẽ) dẽmr̃atio affirmatiua (accipit aliq̃d eẽ). i. accipit soluȝ ꝓpõnes affirmatiuas (illa vero). s. negatiua demr̃atio accipit (aliq̃d eẽ ⁊ nõ eẽ). i. accipit affirmatiuã ⁊ negatiuã (ꝑ plura itaq̧) su. ſm qualitatẽ ⁊ formã est negatiua q̃ȝ affirmatiua (q̃re dignior est) hec q̃ȝ illa. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Amplius q̃m ostensuȝ est impossibile esse ꝑ vtranq̧ priuatiuarum propositionuȝ fieri syllogismum: sed vnam quidem oportet huiusmodi esse. aliam vero quoniam est.

Argu. ℭ Preterea id ita esse patet cum demonstratũ sit ratiocinationem esse nõ posse: si ambe propositiones sint negatiue: sed alteram talem alteram affirmatiuam esse oportere.

ℭ Adducit ad hoc idẽ tertiam rõnẽ sumptã ex eo q̧ affirmatiua nõ solũ est ex paucioribus ⁊ q̃ȝtũ ad numerũ ⁊ q̃ȝtum ad formã. vȝ. q̃ȝtum ad numerũ in diuersis syll'is et quãtũ ad q̃litatẽ ⁊ formã in eodẽ syll'o. s; in affirmatiua est potior q̃ est maioris efficacie. iõ ait (Amplius) su. affirmatiua est potior q̃ȝ negatiua (q̃m ostensum est) in libro ꝑoꝝ (impo'e est fieri syll'm ex vtraq̧ ꝓpõnũ priuatiuaꝝ) ex puris. n. negatiuis nihil seq̃tur vt in prioribus ꝓbat̃ (sed) su. in ꝑuatiuo syll'o (vnã q̃dẽ) su. propõnẽ (oȝ esse hu⁹). s. negatiuã (altera vero q̃m aliq̃d est). i. affirmatiuaȝ. tunc ergo sic formetur rõ. affirmatiuus syll's nõ indiget ꝓpositione negatiua. syll's aũt negatiu⁹ nõ põt facere sine ꝓpõne affirmatiua. ergo efficacior est ad ꝯcludẽdũ affirmatiua q̃ȝ negatiua. nã affirmatiua nõ solũ h; efficaciam in syll'o affirmatiuo: sed etiaȝ in negatiuo. ⁊ q̃ efficacior est affirmatiua. iõ dignior. ℭ Deinde cum dicit. D

ℭ Amplius iuxta hoc oȝ accipere ꝑdicatiuas. quidem eni augmẽtata demõstratione necesse est fieri plures. priuatiuas aũt impossibile ẽ plures vnam in omni syllogismo esse.

ℭ Preterea insuꝑ hoc sumere opȝ. nã cuȝ demonstratio accrescit: affirmatiuas quidẽ propositiones necesse ẽ fieri pl'es: sed fieri neq̃t: vt vlla in rõcinatione pl'es vna sint negatiue. Argu.

ℭ Adducit ad h̃ idẽ 4ᵐ rõnẽ. Circa qđ tria facit. q̃ ꝑ adducit hu⁹ rõnẽ. 2° eã applicat in termis. 3° ex his q̃ dixerat ꝯcludit intẽtũ. 2° ibi (Sit. n. in nullo) 3° ibi (Si g̃ notius) Dicit g̃ (q̧ amplius iuxta h̃). i. iuxta ꝓpõnes negatiuas (opȝ accipe hoc). i. ꝓpõnes (ꝑdicatiuas. augmẽtata eni q̃dẽ demr̃atione neceẽ ẽ fieri pl'es) ꝑdicatiuas. i. affirmatiuas (ꝑuatiuas q̃dẽ impo'em fieri pl'ea in vno syll'o. vnã eni eẽ). s. ꝑuatiuã in oi syll'o ꝑuatiuo. su. ꝯtingit. ℭ Notãdũ aũt vim rõnis hu⁹ in h̃ ꝯsistere q̧ affirmatiua sit potior q̃ȝ negatiua. q̃ si augmẽtet̃ demr̃atio negatiua. i. si ꝓsyllogiȝent̃ ꝑmisse sylli negatiui. nã h̃ ẽ augmẽtare syll'ȝ vl' demr̃ationẽ ꝓsyllogiȝare ꝑmissas ei⁹. si g̃ fiat ꝓsyllogizatio i syll'o ꝑuatiuo in ꝓsyllogiȝãdo pl'es accipient̃ affirmatiue q̃ȝ negatiue. nã ad ꝓsyllogiȝãdũ affirmatiuaȝ accipient̃ ambe affirmatiue. s; ad ꝓsyllogiȝãdũ negatiuaȝ accipiet̃ altera affirmatiua altera negatiua. plures ergo erũt ibi affirmatiue q̃ȝ negatiue. in ipso g̃ syll'o negatiuo h; maiorẽ efficaciã ꝓpõ affirmatiua q̃ȝ negatiua. ꝓpõ g̃ dignior. ⁊ si dignior ẽ ꝓpõ affirmatiua q̃ȝ negatiua dignior ẽ demr̃atio affirmatiua q̃ accipit oẽs ꝓpõnes dignas. i. oẽs affirmatiuas q̃ȝ sit demr̃atio negatiua que accipit aliquã ꝓpõnẽ negatiuã. ⁊ ita minus dignã. ℭ Dubitaret forte aliq̃s. q̃a vĩ q̧ ista rõ quarta ꝯdicat rationi prime. nam in rõne prima dicebatur q̧ que est ex paucioribus ẽ dignior. ergo dignior ẽ negatiua q̃ȝ affirmatiua. si g̃ in ꝓsyllogiȝãdo plures accipiunt̃ affirmatiue q̃ȝ negatiue vĩ q̧ sit dignior negatiua. ℭ Dõm q̧ propositio regrẽs pauciora media dignior est. q̃ est magis imediata ⁊ propinquior ꝑncipio. ⁊ ad hoc vadit ratio ꝑma. q̃ ceteris paribus semꝑ affirmatiua est imediatior q̃ȝ negatiua. sed ſm media accepta q̃les debeant accipi propõnes vtrũ affirmatiue vel negatiue ad hoc non vadit ratio prima. s; ad hoc vadit hec ratio quarta. vnde equoce loq̃tur de pluralitate

E

F

G

ralitate hec ratio & illa. ratio enim prima ex paucitate mediorum arguit dignitatē affirmatiue hec autē suppō numero medioꝝ & ex pluralitate propōnū affirmatiua p arguit efficaciā propōnis affirmatiue & ita dignitatē eius. nā ad syllogiçādū duas pmissas ēt in syll'o negatiuo non accipiēdo nisi duo media vnū ad ꝓsyllogiçādū maiorē. & aliud ad ꝓsyllogiçādū minorē: in tali enim prosyllogiçatione ꝯcurrēt plēs affirmatiue q̄ȝ negatiue. qđ non eēt nisi affirmatiua eēt efficacior. & p ꝯñs dignior. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. qr vr hec rō quarta nō differre a rōne tertia. nā vtraqȝ arguit ex eo q̄ opȝ magis plurificari affirmatiuā. & ex eo q̄ hec ē efficacior q̄ȝ negatiua. ¶ Dicēdū q̄ hec rō 4ª addit supra rōnem tertiā. nam rō tertia simplr arguit affirmatiuā efficaciorē eē. qr hȝ virtutē & efficaciā i affirmatiuo q̄ȝ in negatiuo syll'o. negatiua aūt solū hȝ efficaciā i negatiuo syll'o. sȝ hec rō 4ª plus arguit. probat. n. q̄ in ipso syll'o negatiuo quātū ad aliqd habȝ maiorē efficaciā affirmatiua q̄ȝ negatiua vt q̄ȝtū ad ꝓsyllogiçationē eius. si. n. aliqd hēret potētiam in duab⁹ reb⁹ esset potētius q̄ȝ illud qđ hēret potētiam in vna illaꝝ tātū. & adhuc ēt si respectu illius vnius rei i qua vtrūqȝ haberet efficaciam. sed illud qđ hȝ potētiam in duobus haberet etiaȝ potētiā in illa eadē re in qua hȝ efficaciā alius & maiorē efficaciā q̄ȝ illud. tunc nullū dubiū esset q̄ esset multo potentius q̄ȝ illud. per similem modū arguit phs de ꝓpōne affirmatiua & negatiua. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sit. n. in nullo eē. a. in qbus ē. b. in. c. aūt sit omni. b. Si igit opus est iterū augere vtrasqȝ propōnes ē mediū inueniendū. Huiusmodi quidē. a. b. sit medium. d. sed. b. c. sit. e. e. qdeȝ manifestū est pdicatiuū esse. sed. d. de. b. predicatiuū quidē. a. d. āt tāq̄ȝ priuatiuū ponit. d. quidē enim de omni. b. sed. a. in nullo oȝ eē. d. sic igit vna priuatiua propō q̄ est. a. d. idē autē modus ē & i alijs syllogismis. semp. n. mediū pdicatiuoꝝ terminoꝝ pdicatiuū i vtraqȝ ē. sed puatiui alteꝝ puatiuū neēe est eē. q̄re hec vna hmōi sit ꝓpositio. alie vo predicatiue.

Argu. ¶ A. nanqȝ nulli competat. b. & b. cuilibet insit. c. Si igitur ambe propositiones sunt augēde. media sunt interponēda atqȝ inter. a. b. sit d. inter. b. c. sit. e. Pȝ igitur. e. qdē affirmatiue tā subijci q̄ȝ ēi dici. d. vo dici quidem affirmatiue subijci aūt negatiue. Nā ipsum qdem de quolibet. b. pdicet. a. vo nulli ipsi insit oȝ. Fit igitur vna propō negatiua ipsa in quaȝ. a. d. Idē est & ceteris in rōcinationibus modus: etenim necesse est mediū qdeȝ id qđ inter affirmatiue propōnis terminos cadit: interuallū vtrūqȝ affirmatiuū: alteruȝ negatiuū efficere. quare tantum vna sit hec propositio talis. cetere omnes sunt. vt patet: affirmatiue.

¶ Qđ dixerat declarat in terminis dicēs (Sit. n. in nullo esse. a. in qb⁹ ē. b.). s. hec sit maior sylli negatiui. nullū. b. ē a. (in. c. aūt omni sit. b.). i. hec sit minor. omne. c. est. b. (si iterū est opus augere vtrasqȝ propōnes). i. si necesse ē ꝓsyllogiçare vtranqȝ istarū premissarū (inueniēdum ē medium. huius quidē. a. b.). i. inueniēdū est medium cōpetens qđ prosyllogizet. a. b. que fuit maior. vȝ. nullū. b. est a. (sit. d.) tale (mediū sed. b. c. sit. e.). i. ad prosyllogizādū b. c. minorē sit. e. mediū. & subdit q̄ (. e. qdem igit manifestum est pdicatiuū esse.). q. d. q̄ mediū per qđ syllogizabitur. b. c. minor affirmatiua erit in vtraqȝ pmissaruȝ affirmatiuorum. qr non syllogizatur affirmatiua nisi p affirmatiuā (sed. d.) quod fuit mediū ad prosyllogizandū. a. b. que fuit negatiua vnam ꝓpōnem vt minoreȝ faciet affirmatiuam. formabitur. n. sic syllogismus ad prosyllogizandum minorē. omne. e. est. b. omne. c. est. e. ergo oē. c. ē b. propter qđ in prosyllogiçatione. maioris erūt oia affirmatiua. maior aūt prosyllogizabitur sic nullū. d. est. a. oē b. est. d. g̊ nulluȝ. b. est. a. ideo q̄ȝtum ad hoc subdit q̄ (sit d. de. b. qdem pdicatiuum). i. minor ad prosyllogizāduȝ maiorē erit affirmatiua (. a. d. autē). i. maior illius prosyllogismi (tanq̄ȝ puatiuū). i. erit negatiua. & subdit (ponatur. d. quidē enim de omni. b.). i. d. pdicabitur de omni. b. ista est minor (sed. a. in nullo opȝ esse. d.). i. remouebit ab omni. d. ista est maior (sic igit vna est priuatiua propositio q̄ est. a. d.). q. d. q̄ in ꝓsyllogizādo maiorem & minorē alicuius syllogismi negatiui non accipimus nisi vnā premissam negatiuā & tres pmissas affirmatiuas. ergo non solū absolute & simplr. sed ēt in ipso syllogismo negatiuo q̄ȝtum ad prosyllogizationē eius efficacior est affirmatiua q̄ȝ negatiua. & subdit q̄ (idē aūt modus ē & in alijs syllogismis) nā quēcūqȝ syllm ēt negatiuū si volumus ipm ꝓsyllogizare nō accipiemus nisi vnā pmissam negatiuaȝ & tres pmissas affirmatiuas. iō subdit (q̄ semp. n. mediū qdē pdicatiuoꝝ terminorū in vtraqȝ opȝ esse pdicatiuū). i. affirmatiuū. q. d. q̄ opȝ accipe mediū qđ in vtraqȝ premissarum sumatur affirmatiue. & subdit q̄ (puatiui) aūt cū sint termini. i. ad prosyllogizādū ꝓpōnē hūtem terminos ꝯiunctos negatiue (alterū terminoꝝ necesse est esse puatiuum) & alteꝝ su. affirmatiuū. ita q̄ medium cū vno termino faciet pmissaȝ negatiuā & cū alio affirmatiuā (q̄re in hꝰ) su. ꝓsyllogizatione qñ ꝓsyllogizat taȝ maior q̄ȝ minor sylli negatiui (vna ꝓpō). i. vna pmissa (erit hec huius). i. erit negatiua (alie vo) pmisse (predicatiue). i. affirmatiue su. erunt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igitur notius per quod demonstratur & credibilius est: demonstratur aūt priuatiua p predicatiuā. predicatiua autē per illam nō demonstratur. prior ergo & notior & credibilior cum sit melior vtiqȝ erit.

¶ Si igitur id p qđ quippiā demonstratur notius est magisqȝ creditur: & negatiua quideȝ p affirmatiuā demōstratur vt patuit. Affirmatiua vo per negatiuaȝ nō demōstrat. Hec ipsa sane cum prior sit: & notior: & magis credatur prestabilior: erit sine dubio negatiua. Argu.

¶ Ex his q̄ dixerat ꝯcludit ꝯnē intētā. nā syll's negatiuus prosyllogizat p multas ꝓpōnes affirmatiuas. sȝ syll's affirmatiuus nō prosyllogizatur per aliq̄s negatiuas. credibilior g̊ & notior & nobilior & efficacior est affirmatiua q̄ negatiua. iō ait. (Si g̊ notius & credibilius ē p qđ demōstratur. demrat aūt puatiua p pdicatiuā. predicatiua aūt per illā). i. p negatiuā (nō demrat. ꝓor g̊ & notior & credibilior erit vtiqȝ) pdicatiua q̄ȝ negatiua (cuȝ sit melior) siue dignior. i. efficacior. ¶ Notandū aūt q̄ cū dicit q̄ priuatiua demōstratur p pdicatiuaȝ pōt referri vel ad ꝓpōnē vel ad demōstrationē. ipsa. n. demōstratio negatiua siue ipse syll's negatiuus siue debeant demōstrari siue prosyllogizari premisse eius opȝ q̄ accipiat multas ꝓpōnes B

affirmatiuas. sz syll's affirmatiuus in psyllogizatiōe sua nō accipiet aliquā negatiuā. Uel pōt qd̄ dictū est referri ad ipsas ppōnes. nā syll's negatiuus accipit duas ꝑmissas. vnā affirmatiuā. aliā negatiuā affirmatiua aūt nō demōstrabit̄ sine nō psyllogizabit̄ p aliq̄z negatiuā. negatiua aūt demr̄abit̄ ꝛ syllogizabitur p affirmatiuaz. potior ergo ꝛ efficacior est affirmatiua. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius si ꝑncipiū syllogismi ppō vniuersalis imediata est. Est aūt in demonstratiua affirmatiua. in priuatiua aūt ꝛ negatiua vl̄is. ppositio aūt affirmatiua negatiua ꝑor ꝛ notior. p affirmatiuā. n. negatiua nota ē ꝛ prior affirmatio ē. sicut eē prius ē non eē: quare potius principiū demōstratiue ē q̄z priuatiue. dignioribus aūt principijs vtitur dignior.

Argu. ¶ Preterea si vl̄is ea propō que vacat medio rōcinatiōis ē: vt pz ꝑn̄: atq̄z i affirmatiua: qdē affirmatia i negatia ꝟo ē negatiua. Cōstat aūt affirmatiuā negatiua ꝑorē eē notiorēue. negatio nanq̄z p affirmationē inotescere solet precedit q̄z negationē affirmatio perinde ac eē ꝑcedit non eē: affirmatiua pfecto demōstratio pbabilior ē negatiua: qppe cū ꝑncipiū ipsius negatiue sit principio prestabilius. Eamq̄z ꝑstabiliorez esse oporteat: que prestabilioribus principijs vtitur.

¶ Adducit qntā rōnē dicēs (Amplius si ꝑn̄ syl'i est ppō vl̄is ꝛ imediata. ꝛ ē aūt in demr̄atiua affirmatiua. in ꝑuatiua aūt negatiua). q. d. ꝙ si ꝑn̄ demr̄ationis demr̄atiue .i. affirmatiue est ꝑn̄ ppōnis vl̄is affirmatiua imediata. i ꝑuatiua aūt demr̄atiōe ē bꝫ ꝑn̄ ppō nega̅. qꝛ ḡ sic ē (ꝛ vl̄is ppō affirmatiua est potior negatiua). i. q̄z negatiua (ꝛ notior) notior qdē est affirmatiua (qꝛ negatiua nota ē p affirmatiuā. ꝛ prior est affirmatiua) su. q̄z negatiua (sicut ꝑus. n. est eē q̄z nō eē. q̄re potius est ꝑn̄ demōstratiue). i. affirmatiue demr̄ationis (q̄z negatiue dignioribꝰ aūt ꝑncipijs vti̅t dignior). q. d. ꝙ q̄ vti̅t dignioribꝰ ꝑncipijs est
C dignior. ꝛ qꝛ bꝫ est affirmatiua. iō ipsa dignior. ¶ Dubitaret forte aliqs qꝛ vꝫ hec rō esse eadē cū ꝑcedētibus. vz. ꝙ negatiua est minus nota q̄z affirmatiua. qꝛ pbat̄ p affirmatiuā. hoc ēt dicebāt rōnes supiores. ¶ Dōm ꝙ ista prioritas vel pōt accipi ꝑm ordinē syllogisticū vel ꝑm apprehēsionē intell's. vtroq̄z aūt mō aūt affirmatiua ꝑcedit negatiuā ꝛ ē notior ipsa. nā semp in nō facere itelligit̄ facere. ꝛ oino in negōne dictio. i. affirmatio. vt dꝫ i elēchis. nō. n. possumus itelligere obliquū nisi p rectū. nec negationē nisi p affirmationē. ē ḡ intētio pħi ꝙ ꝑz appħēsionē intell's nr̄i vl̄is affirmatiua imediata q̄ est ꝑn̄ demr̄ationis affirmatiue ē ꝑor ꝛ notior q̄z ppō imediata negatiua q̄ est ꝑn̄ demr̄ationis negatiue. ꝛ q̄ntū ad hoc vadit hec rō qnta. Rursus si ista nr̄a appħēsio explicet̄ p syll'm apparebit ꝙ negatiua pbabit̄ p affirmatiuā. ꝛ nō eꝫ. ḡ affirmatiua ꝑor ꝛ notior. ꝛ q̄ntū ad h̄ vadit qd̄ supius dicebatur. quō aūt rōnes añdicte differāt manifestū ē p iam
D dicta. ¶ Ulteriꝰ dubitaret forte aliqs quō eē sit prius q̄z nō eē. ¶ Dōm ꝙ iuxta regulā pħi datā i 9ᵒ metaphy. de actu ꝛ poᵃ. possumꝰ sil'r dicere de eē ꝛ de nō eē. nā in eodē gn̄abili ꝛ corruptibili poᵃ ꝑcedit actuz. vt ꝑus fuit sor. in poᵃ q̄z eēt in actu. simpl'r tn̄ actꝰ ꝑcedit poᵃᵐ nā cuz poᵃ nō reducat̄ in actū nisi p actū si actꝰ nō ꝑcederet simpl'r potētiā entia possent eē si nihil actu eēt. qd̄ ē absurduz dicē. sic dicemꝰ de eē ꝛ de nō eē. nā i eodē gn̄abili ꝛ corruptibili non esse precedit esse simpliciter tamen esse ꝑcedit non esse. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Adhuc principalior est: sine enim demonstratiua non est priuatiua.

¶ Insuper antiquior est: nam absq̄z affirmatiua negatiua esse non potest. Argu.

¶ Adducit sextā ꝛ vltimā rōnez. d. (Adhuc ꝑncipalior ē) su. affirmatiua q̄z negatiua. qd̄ pz. nā (sine. n. demr̄atiua) .i. sine affirmatiua (nō ē ꝑuatiua) sz ecōuerso pōt eē. dꝑēdet ḡ ꝑuatiua ab affirmatiua nō ecōuerso. est ḡ affirmatiua ꝑncipalior ꝛ p ꝯñs potior. ¶ Dubitaret forte aliqs: E
qꝛ vꝫ q̄z hec rō 6ᵃ. sit eadē cū rōne 3ᵃ. nā in rōne 3ᵃ dicebat̄ ꝙ syll's ꝑuatiuus accipit ppōnē affirmatiuā. ꝛ hic dꝫ ꝙ nō est ꝑuatiua sine affirmatiua. idē ḡ dꝫ hic ꝛ ibi. ¶ Dōz ꝙ aliud ē eē efficacius ꝛ aliud ē eē ꝑncipalius. nā efficacius ē qd̄ plus agit. ꝑncipalius aūt ē sine quo aliud non agit. ꝛ vtrūq̄z hꝫ ppō affirmatiua. nā plus agit q̄z negatiua: ꝛ sine ea nihil facit negatiua. q̄re si aliquo mō sunt eadē verba in hac rōne sexta ꝛ in 3ᵃ. nō tn̄ sunt pp idē inducta. nā 3ᵃ rō inititur huic excellentie. qꝛ affirmatiua plus facit ꝛ ē efficacior ꝛ eiꝰ actio ad plura se extēdit. hec aūt vltima rō magis initit̄ur huic excellētie ꝙ affirmatiua ē principalior. qꝛ sine ea negatiua nihil pōt facere.

Quod quidez cathegorica priuatiua sit dignior manifestū est. ¶ Et ad impossibile ducente. T. c. 4

¶ Cum autē affirmatiua ꝑstabilior sit negatiua: patet rectam ēt ea prestabiliorem esse que ad id deducit quod fieri nequit. Argu. F.

¶ Postq̄z pħs probauit ꝙ dmōstratio vl̄is sit potior particulari. ꝛ ꝙ affirmatiua sit potior negatiua. In pte ista vt dicebat̄ declarat ꝙ ostensiua sit potior ducente ad impossibile. Demōstratio aūt ostensiua duplex est quedā affirmatiua quidaz negatiua. ideo duo facit qꝛ ꝑmo ostendit ꝙ demōstratio ostēsiua negatiua sit potior ducēte ad impossibile. 2ᵒ ex hoc concludit ꝙ affirmatiua sit potior ducēte ad impossibile. nam si affirmatiua ostēsiua est potior negatiua ostēsiua. negatiua aūt ostēsiua ē potior ducente ad ipossibile. ꝯñs est ꝙ ꝛ ipsa affirmatiua sit potior ducente ad ipossibile. scd̄a ibi. circa finē lectionis. (Quare hac quidē.) Circa primū tria facit. qꝛ ꝑmo pponit qd̄ intēdit. 2ᵒ ꝑmittit quedā necessaria ad propositū. 3ᵒ ex his q̄ dixerat concludit intētū. 2ᵃ ibi. (Oportet aūt scire.) tertia ibi. (Si igitur ex notioribus.) Dicit ḡ (ꝙ quidez cathegorica priuatiua). i. demōstratio ostēsiua ꝑuatiua (sit dignior ducēte ad impossibile manifestū est) su. ex dicendis. ¶ Notandū aūt quosdā exponere sic textum hūc vt F
h̄ intēdat pħs probare ꝙ demōstratio affirmatiua ostensiua sit dignior ducente ad impoꝫ'e vnde sic exponūt l'ram ꝙ quidem demōstratio cathegorica. i. affirmatiua sit dignior ꝑuatiua. q. d. ꝙ cū sit ita ꝙ demōstratio cathegorica. i. affirmatiua sit dignior ꝑuatiua ex hoc manifestū est ad impoꝫ'e ducēte su. ꝙ sit dignior affirmatiua. sz circa finem lectionis hoc idē dꝫ. vnde vꝫ esse q̄daz inutilis receptio. ipse ēt textus sequēs magis cōsonat expōni prime.
¶ Notādū ēt ꝙ l'ra quā exponit Auer. cōmē. plane ostēdit ꝙ hec l'ra. vz. cathegorica ꝑuatiua dꝫ exponi pro ostēsiua ꝑuatiua. nā vbi nos hēmꝰ cathegorica ꝑuatiua. l'ra quā exponit Auer. hꝫ syll's rectus negatiuus. cōstat aūt ꝙ demr̄atio recta est demonstratio ostensiua. ad impoꝫ'e autē non est demonstratio recta. sed curua ꝛ reflexa. nāz G

semper

semp i oi tali demratione ex opposito ꝯnis fit reflexio ad ondedū oppo^m alicui⁹ ꝑmissaꝝ. ꝙ si dicat ꝙ ista trāslatio hꝫ cathegorica. ⁊ alia trāslatio hꝫ affirmatiua: dici oꝫ ꝙ hoc fuit culpa trāslatoris. nā Phs demratione demrati/uam aliqñ appellat cathegoricā siue affirmatiuā: aliqñ ostēsiuā trāslator cū deberet trāsferre ostēsiua trāstulit cathe-

A gorica. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtꝝ sit vera hec ꝯña q̄ po/nit circa finē lectionis. vel ſm quosdā posita ē nūc. vꝫ. ꝙ si demratio affirmatiua sit potior negatiua ꝙ sit potior du/cēte ad ipo^le. ¶ Dōm ꝙ hec ꝯña vera est dupl^r ꝓ quez qa ois demratio ad impo^le aliquo mō est demratio negati/ua vel ipsam ꝑponēdo vel ipsam ex datis ab aduersario assumēdo. vt si vellē ꝓbare ꝙ nullū. b. est. a. demratione ducēte ad impo^le vterer ꝑpōne negatiua ipsam ꝑponen/do. si vero vellē ꝓbare ꝑ talē demrationē ꝯriam ꝑpōnis as/sumpte. vꝫ. oē. b. est. a. vterer ꝑpōne negatiua data ab ad/uersario. vꝫ. nullū. b. est. a. demratio ergo ad ipo^le nunq̄ȝ est imunis a negatione. si ergo demratio affirmatiua est potior negatiua ⁊ ducēs ad impo^le non est oīno imunis a negatione: ꝯña est ꝙ affirmatiua sit potior sic ducente. 2° hoc idē pꝫ ex dicēdis. ꝓbabit̃. n. in lectione ꝑsiti ꝙ de/monstratio ostēsiua ꝑuatiua sit potior ducēte ad impo^le. si ergo ex dictis affirmatiua est potior negatiua: ⁊ ex dicē/dis negatiua est potior ducēte: ꝯña est ꝙ affirmatiua sit potior ducēte. qr qcqd est potius vel dignius digniori est dignius minus digno. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Opꝫ aūt scire q̄ sit dr̄ia ipsaꝝ. Sit igit̃. a. i nul/lo. b. in. c. autē omni. b. necesse est in nullo. c. esse. a. sic igitur acceptis demonstratiua priua/tiua erit demonstratio: qm̄. a. in. c. non erit.

Argu. ¶ Atq̄ȝ ꝑmo scire dr̄iam ipsaꝝ opꝫ. Igit̃. a. q/dē nulli. b. cōpetat. b. vero cuilꝫ isit. c. Atq̄ȝ hoc pacto negatiua recta fit demratio: q̄ qdē. a. ꝑ/cessione recta nulli. c. cōpetere demratur.

¶ Premittit q̄dam nec̄ia ad ꝑpositū. Circa qd̄ duo facit. qr ꝑ facit qd̄ dcm̄ est. 2° circa ea q̄ dixerat mouet quādam cauillationē ⁊ soluit ibi. (Non. n. si ꝯtingit.) Circa ꝑ^m 4^or facit ſm ꝙ 4^or nec̄io ad ꝑpositū ꝑmittit. naꝫ ꝑ declarat quō habeat fieri demratio ostēsiua negatiua. 2° quō habeat fie/ri ducēs ad impo^le. 3° dat dr̄iam inter vtrāq̄ȝ demrationē 4° ex dr̄ia data ostēdit demrationem ostēsiuam ꝑcedere ex prioribus ⁊ notioribus. 2° ibi. (Quod vero ad impo^le.) 3° ibi. (Termini quidem igitur.) 4° ibi (Non autem prior.) Dicit ergo. (Oportet autem scire que sit dr̄ia ipsaꝝ). q. d. ꝙ primo ꝑposuit hanc veritatem ꝙ demratio cathegori/ca. i. ostēsiua ꝑuatiua sit dignior ducēte ad impossibile: qd̄ vt appareat opꝫ scire que sit dr̄ia ipsa inter priuatiuā ostē/siuam ⁊ ducētem ad impo^le. ⁊ primo describit qual^r ha/beat fieri ostēsiua priuatiua ducēs (sit igitur. a. in nullo. b.) hec est maior nullū. b. est. a. (in. c. autem omni. b.) hec est minor. omne. c. est. b. (necesse est ergo in nullo. c. esse. a.) hec est conclusio. nullum. c. est. a. ⁊ subdit ꝙ (sic quidē igi/tur acceptis) sꝫ. ꝑmissis (erit demōstratio priuatiua ⁊ de/monstratiua). i. ostēsiua (qm̄. a. in. c. non erit). q. d. ꝙ hoc modo ordinando syllm̄ concludit̃ per demrōnem ostēsiuā negatiua. nullum. c. est. a. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Que vero est per impo^le sic se hꝫ si opus ē de/mōstrare ꝙ. a. in. b. non sit accipiendum est af/firmatiue. a. esse in. b. ⁊. b. in. c. quare accidit ⁊ a. in. c. esse. hoc aut sit notum ⁊ certum ꝙ im/possibile est ipsum esse.

Argu. ¶ Sed ea que ducit ad id qd̄ fieri negt: sic sese hꝫ: nam si demrandū est a nulli cōpetere. b. su/mendū est ꝯ̄ cuilibet eidē ipm̄ cōpetere: at. b. etiā cuilꝫ. c. Quare fit vt. a. cuilꝫ cōpetat. c. Sit autem notū atq̄ȝ ꝯcessuꝫ hoc minime fieri pos/se. Nō ergo fieri potest vt. a. cōpetat ipsi. b. qd̄ si. b. conceditur ipsi cōpetere. c. fieri profecto nequit: vt. a. competat ipsi. b.

¶ Ostēdit quō hēat fieri demratio ad impo^le. d. (Que vero ad impo^le sic se hꝫ vt si opus est demrare) sꝫ. ꝑ demratio/nem ad impo^le (ꝙ. a. in. b. nō sit accipiēdū in affirmatiuā a. in. b. eē) ista erit maior. oē. b. est. a. (⁊. b. in. c.) ista est mi/nor. oē. b. est. c. (q̄re accidit. a. in. c. eē. hoc aūt sit notum ⁊ certū ꝙ impo^le est eē.) semꝑ. n. demratio ad ipo^le ꝯcludit ꝯnē manifeste falsaꝫ ex ꝯne manifeste falsa ꝓbat̃ oppo^m ꝑmisse eē veꝝ. vtputa si magis est notū ꝙ albedo non sit nigredo q̄ȝ ꝙ nō sit color ꝯgregatiu⁹ si vellet ꝓbare ꝙ al/bedo nō sit color ꝯgregatiu⁹ vel eꝯ̄. i. ꝙ color ꝯgregatiu⁹ nō sit albedo q̄reret̃ ab aduersario vtꝝ. b. sit. a. vel non. i. color ꝯgregatiu⁹ sit albedo vel nō. qd̄ si ꝯcederet hēret̃ in/tētū. ꝙ si negaret dicēt da oppo^m. accipiet̃ ḡ opposita. vꝫ. color ꝯgregatiu⁹ est albedo accipiet̃ ḡ ali⁹ termin⁹. c. i. ni/gredo ⁊ arguet̃ sic oē. b. est. a. i. ois color ꝯgregatiu⁹ ē al/bedo. oē. c. est. b. i. ois nigredo ē color ꝯgregatiu⁹. ḡ. oē. c. est. a. i. ois nigredo ē albedo. h aūt est fl̄m ⁊ ipo^le. ḡ ⁊ illō ex q̄ seq̄tur. vꝫ. ꝙ. b. sit. a. i. color cōgregatiuus sit albedo.

¶ Dubitaret forte aliqs. vtꝝ semꝑ syll^s ad ipo^le debeat B hēre ꝯnē manifeste falsaꝫ. ¶ Dōm ꝙ sic nō ꝯcedēti verū opꝫ illud veꝝ declarare ꝑ aliqd verius. ꝓpter qd̄ ꝑmisse de/bent eē veriores ꝯne. sic si aliqs ꝯcedat falsum opꝫ ꝙ im/pugnet̃ ducēdo ipm̄ ad aliqd falsius. ⁊ qr in demratione ad impo^le semꝑ ex falsitate ꝯnis ꝓbat̃ eē falsitas in aliq̄ ꝑmissaꝝ: opꝫ semꝑ in oi tali demratione ꝙ ꝯcl^o falsior sit quā ꝑmissa. ideo dicit̃ in textu. q̄ȝ. a. eē in. c. i. ꝙ ꝯclusum sit notum ⁊ certū eē impo^le. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Termini qdē igit̃ sil^r ordinant̃. Differt aūt quo q̄lis sit notior ꝑuatiua ꝑpō. Vtruꝫ igit̃ ꝙ a. b. nō iest aut ꝙ. a. c. nō iest. Cuꝫ igit̃ est ꝯcl^o notior qm̄ nō est. a. in. b. ꝙ est ad impo^le fit de/mōstratio. Cū aūt in syll^o fit demratiua est.

Argu. ¶ Termini igitur ordine simili disponuntur: verum differentia consistit in ꝑpositionum ne/gatiuarum cognitione: vtra inquā istarum sit notior. vtrum hec. a. nulli cōpetit. b. an ista. a. nulli cōpetit. c. Cum igit̃ conclusio notior est: tum ea sane fit demōstratio: qua deducitur in id qd̄ haud q̄q̄ȝ fieri potest. Sed cū ea ꝑpō q̄ in rōcinatione sumitur notior est: tum recta ni/mirum efficitur demonstratio.

¶ Dat dr̄iam ⁊ conuenientiam inter vtrāq̄ȝ demrationē. d. ꝙ (termini qdem igit̃ simil^r ordinant̃) demratio. n. ostē/siua ⁊ ad impossibile in hoc conueniūt ꝙ vtrobiq̄ȝ termini ordināt̃ simil^r. i. ordinantur debite ſm modū ⁊ figuraꝫ syllogisticam. ⁊ subdit ꝙ (differt in quo q̄lis sit notior pri/uatiua ꝑpō vtrum igit̃ que. a. b. non inest). i. vtꝝ maior ne/gatur (aut nō est. a. in. c.). i. cōcl^o. q. d. ꝙ in hoc differt syl/logismus ostēsiu⁹ a syll^o ad impossibile. qr in vno accipit̃ notior ꝙ. a. non sit in. b. i. ꝑmissa. in alio accipit̃ ꝙ. a. non sit in. c. i. concl^o. ideo ait (cuꝫ igit̃ concl^o notior est qm̄ nō est sit demōstratio que est ad impossibile. cum aūt in syllo/gismo) sꝫ. sit notior. i. cuꝫ sit notior ꝑmissa que est (in syl/

L logismo demrfatiua).i.ostẽsiua(est).s.demrfatio.ℭ Notandum aũt φ vt patere põt ex terminis ꝑassignatis.vtputa si magis sit notũ φ nigredo nõ sit albedo q̃ φ color ꝯgregatiuus nõ sit albedo.si qs vellet ꝓbare φ color ꝯgregatiuus nõ sit albedo posset hoc ꝓbare ostẽsiue ⁊ ad impoẽ. sed ꝓbando ostẽsiue accipet ꝑmissam notiorẽ in veritate.ꝓbando ad impoẽ ꝯcluderet ꝯnẽ notiorẽ in falsitate. Argueretur.n.ostẽsiue sic.nullũ.b.est.a.i.nulla nigredo ẽ albedo.oẽ.c.est.b.i.ois color ꝯgregatiuus est nigredo.ergo nullũ.c.est.a.i.nullus color ꝯgregatiuus est albedo. hec qdem ꝓcedit ex notiorib⁹.qꝛ vt supponebaẽ notius est.b.nõ esse.a.i.nigredinẽ nõ esse albedinẽ q̃.c.nõ eẽ.a.i.colorẽ ꝯgregatiuũ nõ eẽ albedinẽ.demrfatio aũt ad impossibile eõ̃rio faceret.ex.c.n.nõ eẽ.a.i.ex ꝯne ꝓbaret.b.nõ eẽ.i.ꝑmissaꝫ.q̃ꝫtum ĝ ad ꝑmissas ꝓcedit demrfatio ad impoẽ ex min⁹notis.in demrfatione.n.ad impoẽ ẽ aliq̃ ꝑmissaꝝ min⁹nota in falsitate⁊ opposita eiusꝫ min⁹nota in veritate.conclõ aũt se hꝫ eõ̃.ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Natura aũt prior est q̃ est φ.a.in.b.nõ sit q̃ꝫ a.in.c.ꝑora.n.cõclusione sunt ex qbus est conclusio. Est aũt que.a.qdẽ in.c.nõ esse ꝯclusio. a.autem in.b.ex quibus est conclusio.

Argir. ℭ At ꝯstat ꝓpõnem hanc a:nulli cõpetit.b.ꝑorem hac esse nã.a.nulli cõpetit.c.ea nãqꝫ sunt conclusione priora:ex quibus emergit ipsa cõclusio. Atqꝫ patet hanc qdem.a.nulli.c.cõpetit:ꝯclõnem esse. Illam aũt.a.nulli.b.cõpetit id esse ex quo emergit ipse conclusio.

ℭ Ex dicta oẽa ostẽdit demrfationẽ ostẽsiuam eẽ ex ꝑorib⁹ ⁊ notioribus.nã si demrfatio ostẽsiua accipit notiorẽ ꝑmissam ꝯcludit notiorẽ ꝯnem:ostẽsiua est ex notioribus.non aũt illa que est ad impoẽ.⁊ ex ħ seqtur φ ostẽsiua teneat ordinẽ nãlẽ.est.n.nãle φ ꝑmisse sint notiores ꝯne.ad impoẽ aũt tenet ordinẽ q̃si ꝯtra nãm.iõ ait φ(nã aũt ꝑor qdẽ est φ.a.in.b.nõ sit q̃ꝫ.a.in.c.)nõ eẽ.q.d.φ nãlr ꝑmissa dꝫ eẽ notior ꝯne.⁊ ħ facit dmrfatio ostẽsiua φ.s.accipit.a.nõ eẽ in.b.i.ꝑmissam notiorẽ q̃ꝫ.a.nõ eẽ in.c.i.q̃ꝫ ꝯneꝫ.vñ subdit φ(ꝑora aũt)⁊ notiora(sunt ꝯne ex qbus est ꝯ(su.ostẽsiua)⁊ subdit φ(est aũt q̃ est.a.qdeꝫ in.c.nõ eẽ ꝯclõ.a.autem in.b.).s.nõ esse(ex qbus est ꝯclõ).i.ex ꝑmissa.tũc ergo est supplenda ratio φ cum ostẽsum sit supra φ demõstratio ostẽsiua negatiua accipit.b.non esse.a.notius q̃.c.non esse.a.pꝫ φ talis demõstratio notiores accipit ꝑmissas ⁊ est ex notioribus.ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Non.n.si contingit remoueri aliqd hoc cõclusio est.illa autem sunt ex quibus.

Argir. ℭ Non.n.si fit vt qppiam tollaẽ:hoc quidem est conclusione:illa vero ex quibus.

ℭ Remouet circa ꝑacta q̃ꝫdã cauillationẽ.Circa qđ duo facit.qꝛ ꝑ ponit cauillationẽ.2° eã remouet.ibi(Sed ħ qdem.)Posset.n.qs cauillare circa ꝑacta.d.φ cuꝫ in demõstratiõe ad ipoẽ ex falsitate ꝯnisꝫ arguaẽ falsitasꝫ alicuius ꝑmissaꝝ.vel ex nõ esse ꝯnẽ arguaẽ nõ esse ꝑmissaꝫ φ talis demrfatio ꝓcedit ex ꝑorib⁹ ⁊ ex notiorib⁹.nã facto syllõ in regressum qñ ex non eẽ ꝯnẽ ꝯtingit non eẽ ꝑmissam in tali regressu diceret aduersarius ipm nõ esse ꝯneꝫ se hꝫ sicut ꝑmissa ⁊ ipsa interẽptio ꝑmisse se hꝫ vt ꝯ.⁊ qa vt dcm̃ est in tali syllogismo interẽptio ꝯnis est notior q̃ interẽptio ꝑmisse.ideo in ipso regressu ꝑmissa est notior. hanc ĝ cauillationẽ remouẽs ait φ(nõ.n.si ꝯtingit aliqd remoueri)i.interimi vt hꝫ alia trãslatio.(hec)aũt q̃ interimitur.s.(est ꝯclõ.illa aũt sũt)sup.ꝑmisse(ex qbus est)su. talis interẽptio.tũc ergo est supplẽda rõ φ cũ ex interẽptione ꝯnis interimaẽ ꝑmissa interẽptio ꝯnis se hẽbit sicut ꝑmissa.in hoc ergo stat tota cauillatio φ qꝛ ex interẽptione ꝯnisꝫ arguaẽ interẽptio ꝑmisse.videẽ ex hoc φ possumus dicere φ interemptio ꝑmisse sit ꝯclõ.⁊ interẽptio conclõnis sit ꝑmissa.⁊ videtur ex hoc ẽt φ possumus vlteriusꝫ arguere φ demõstratio ad impossibile accipiat notiores ꝑmissas.ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Sed hoc qdẽ ex quo syllᷓs est.qđ vtiqꝫ sic se habet:q̃re aut vt totum ad partẽ:aut pars ad totum se hꝫ.sed que sunt.a.c.⁊.a.b.ꝓpositiones non sic se habent adinuicem.

Argir. ℭ Sed id qdem ex quo fit rõcinatio sic sese habet:aut totius ad partem:aut partis ad totuꝫ habeat rõnem:at.a.c.⁊.a.b.ꝓpositiones:nõ sic inter sese habent vt patet.

ℭ Remouet hãc cauillationẽ.d.(Sed hoc qdẽ)su. est illđ (ex quo est syllᷓs qđ vtiqꝫ sic se hꝫ qñ aut totũ ad partem:ante se hꝫ sic pars ad totũ.sed q̃ sunt.a.c.⁊.a.b.ꝓpõnes) i.ꝯ ⁊ ꝑmissa siue interẽptio ꝯnis ⁊ interẽptio ꝑmisse(non aũt sic se hñt adiuicẽ(supplẽdum est ĝ hꝫ dcm̃ φ qꝛ in regressu cũ ex interẽptione ꝯnis interimiẽ ꝑmissa nõ reseruatur forma syllogistica.ideo nõ possumus dicere ex hoc φ demrfatio ad impoẽ sit syllᷓs ex notioribus.ℭ Dubitaret forte aliqs quõ illud ex quo est syllᷓs se hꝫ sicut pars ad totũ.aut sicut totũ ad partẽ.ℭ Dõm φ illud ex quo ẽ syllᷓs ꝓprie est medius terminus.medius aũt terminusꝫ se habet ad extremitates vel sicut pars ad totũ.vel totũ ad partẽ.nam in scđa figura medius terminus in vtraqꝫ ꝓpõnem sic se hꝫ sicut totũ ad partẽ.qꝛ in vtraqꝫ ꝑdicaẽ.in tertia aũt in vtraqꝫ ꝓpõne se hꝫ sicut pars ad totuꝫ.qa in vtraqꝫ subijciẽ:in p⁰ vo medius terminus se hꝫ in maiori sicut pars ad totũ qꝛ ibi subijciẽ.in minori aũt sicut totũ ad partẽ qꝛ ibi ꝑdicaẽ.est ĝ intẽtio pħi dicere φ illud ex q̃ est syllᷓs.i.ex quo inferẽ aliqd syllogistice opꝫ φ se habeat sicut totũ ad partẽ.vel sicut pars ad totũ.i.opꝫ φ sit ordinatũ debite sꝫ modũ ⁊ figurã syllogisticã.hoc aũt modo nõ se hñt.a.c.⁊.a.b.i.ꝯclõ ⁊ ꝑmissa in demrfatione ad impoẽ.cum.n.in tali demrfatione ex iterẽptione.a.c.i.ꝯnis regredimur ad interimẽdũ.a.b.i.ꝑmissam.in tali eniꝫ regressu non seruaẽ illa ꝓportio totiusꝫ ad partẽ vel eõ̃.i.nõ reseruaẽ ibi debitus ordo syllogisticus.sic.n.regredi non est syllogiçare.⁊ qꝛ non reseruaẽ debitus ordo syllogisticus.nõ possumus dicere φ in tali regressu ipsa ꝯclõ vl' interẽptio eius sic se habeat sicut ꝑmissa.⁊ id qđ interimiẽ se habeat sicut ꝯclõ.nec possumus vlterius ex hoc dicere φ talis demonstratio ꝓpter huiusmodi regressuꝫ ꝓcedat ex ꝑoribus vel ex notioribus.ℭ Deinde cum dicit. D

ℭ Si igitur ex notioribus sit ⁊ credibilioribus dignior est.sunt.n.vtreqꝫ ex non esse credibiles.sed hoc quidẽ ex priori.illa vero ex posteriori potior simpliciter vtiqꝫ erit ea que est impossibilis demonstratio priuatiua.

Argir. ℭ Si igitur ea demrfatio que ex notiorib⁹:prioribusue:cõficitur:semp est prestabilior. Utraqꝫ vo demonstratio dicta ex negatione quidẽ creditur:altera tamen ex priore:altera ex posteriore. Negatiua demonstratio recta prestabilior est ea simpliciter demõstratione:que deducitur ad id quod fieri nequit.

¶ Postq̄ Phs declarauit quō habeat fieri demratio ostensiua priuatiua ⁊ quo modo habet fieri demratio ad impossibile ⁊ dedit drīam inter vtrāq3 demrationem ⁊ ex differentia data op3 pcessum in demratione ostensiua eē nālem ⁊ esse ex prioribus ⁊ ex notioribus. In ista parte ex oībus his dictis infert 9nem intētam. v3. q demratio ostēsiua priuatiua sit potior. q2 pcedit ex prioribus ⁊ notioribus q̄3 ducēs ad impoīe que pcedit ex posterioribus. iō ait. (Si igitur ex notioribus ⁊ credibilioribus dignior est). s. demonstratio (sunt aūt vtreq3) demrationes (credibiles ex non esse). i. vtraq3 demratio tam ostensiua priuatiua q̄3 ducens ad impossibile facit fidē per nō esse: alr̄ tn̄ ⁊ alr̄. iō subdit q (hec qdem). s. ostensiua priuatiua (ex priori). i. facit fidē ex nō esse priori. i. ex pmissa negatiua priori (illa vo que ē ad impoīe ex posteriori). i. facit fidem ⁊ est credibile ex non esse posteriori. i. ex interēptione 9nis. ⁊ q2 sic ē (vtiq3 priuatiua demratio). s. ostensiua (erit simplr̄ potior ea). i. q̄3
A illa que est ad impossibile. ¶ Dubitaret forte aliqs. q2 videtur q vtraq3 demratio tam ostensiua negatiua q̄3 ducens ad impoīe sit ex non esse priori. nā ostensiua est ex non eē priori. q2 ibi pmissa negatiua ex qua infert conclo negatiua est notior. ⁊ per 9ns dignior ⁊ prior cognitione. q2 de tali prioritate hic loqmur. sic etiā ⁊ in demratione ad impossibile credibilitas est ex nō eē priori nō ex non eē posteriori vt dicit auctor in lr̄a. nā credibilitas in tali demratione ē ex non esse 9nis. sed 9stat in tali demratione nō esse 9ne3 est notius. ⁊ si est notius est prius. ḡ credibilitas ibi est ex non
B esse priori. ¶ Dōm q dupl'r est prius q̄tū ad pn̄s spectat v3. fm veritatē ⁊ fm ordinē syllogisticum. fm veritatem .n. si bona sit demratio ad impoīe semp ex priori non eē pbatur nō esse posterius. vt ex nō esse 9nis qd d3 eē magis totum ⁊ prius cognitione pbatur non eē alicuius pmissarū. qd d3 esse minus ⁊ posterius cognitione. sed l3 demratio ad impoīe pcedat hoc mō est priori nō esse. tn̄ fm ordine3 syllogisticu3 pcedit ex posteriori. q2 ex non eē 9nis q̄ fm ordinē syllogisticū est. posterior pbat aliq̄3 pmissar̄ non esse q̄ fm talē ordinē est prior. ⁊ in h differt a demratiōe ostensiua. q2 puertit ordinē syllogisticū. nec t3 ordinē nāle3. nā enī3 syllogismi h reqrit q pmisse sint notiores 9ne nō e9.
C ¶ Ulterius forte dubitare aliqs. qa videt slm q vtreq3. v3. tam demratio priuatiua ostensiua q̄3 ducēs ad impoīe q̄li3 sit credibilis ex nō eē. de negatiua .n. ostensiua ver est. quia non eē q accipit in pmissis. i. ex negatione alicuius pmissar̄ sit fides q nō sit 9. vel fides de 9ne negatiua rīmo aliqn̄ sit fides ex affirmatiua. nā sicut cum d3 per impossibile pbari negatiua vera 9cludit affirmatiua falsa. ⁊ tūc ex non eē sit fides. q2 oppom 9nis est nō esse. sed si debeat pbari affirmatiua vera per impoīe op3 q 9cludat negatiua falsa. tūc ergo nō fiet fides ex negatione. sed ex affirmatione. nā in syllo ad impoīe semp fit fides ex opposito 9nis. oppom aūt 9nis negatiue est affirmatio. fiet ergo tunc
D fides ex affirmatione ⁊ ex eē. non ex nō eē. ¶ Dōm q syllogismus ad impoīe semp facit fidē ex nō eē: q2 semp facit fidē interimēdo 9nem. interimere aūt 9nem est 9nē nō esse. istud tn̄ non esse aliqn̄ eqpollet affirmationi. q2 si conclusio sit negatiua faciet fidē ex si eē 9nē qd eqpollebit affirmationi. q2 nō esse negationē est eē affirmationē. p3 ergo q̄ demratio ad impoīe semp facit fidem ex non esse. Uel possumus alr̄ soluere q ratio phi q ostensiua sit potior ducēte ad impoīe non fundat sup esse. s3 fundat sup hoc q ostensiua accipit pmissas priores ⁊ notiores. ad impossibile accipit 9nem notiorem. in tali enim syllo semp 9clo debet eē notior in falsitate. ⁊ oppom eius ex quo pbat oppositum alicuius ex pmissis debet esse notius in veritate hoc autem debet esse cōmune in omni demratione ad impossibile. pter qd oīs demōstratio ad impoīe h3 quēdā defectum. quia ibi est pcessus quodāmodo contra naturam syllogismi demonstratiui. cuius natura est accipe premissas notiores. q ergo Phs ait q vtreq3 demonstrationes tam ostensiua priuatiua quā ducens ad impossibile sunt credibiliores ⁊ faciunt fidem ex non esse. potest dici q vt patuit nūq̄3 demratio ducēs ad impoīe est imunis a negatione. ⁊ q2 nūq̄3 est imunis a negatione dicit semp facere fidem ex non esse. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare ⁊ hac dignior pdicatiua. manifestū ē ēt q ⁊ ea que est impossibilis potior est.

¶ Quare patet affirmatiuam quoq3 demratione in rectam: que quidē negatiue prestat: vt patuit prestabiliorem esse eadem. Argir.

¶ Quia pbatum est q negatiua ostensiua est potior ea que est ad impoīe. ideo ex hoc. vt dicebat 9cludit q affirmatiua sit potior. ideo ait. (Quare pdicatiua). i. affirmatiua (hac). i. negatiua (dignior) sup. est. ⁊ q2 sic est (manifestum est q) pdicatiua cū sit dignior q̄3 negatiua (q ē ⁊ posterior). i. dignior (ea). i. q̄3 illa (q̄ est ad impoīe.) dignius enī3 digniore vt supra dicebat est dignius minus digno.

Ertior aūt ⁊ prior est scientia quecūq3 ipsius quia ⁊ propter quid eade3 est. sed non est ipsius extra eam que est propter quid. T.c.42

¶ Scientia aūt scia est exactior: atq3 prior: ea q̄ est eadē ipsius eē: atq3 pp qd est: sed nō ea q̄ est ipsi9 eē: sine ea que est ipsius ppter qd est. Argir.

¶ In toto aūt isto libro posterior̄ tradit ars quō 9tingat scire per demrationē. vn̄ oīa que dicūtur tā in p q̄3 i 2° ad hoc referenda sunt. fm autem hoc totus iste liber pmus diuidebatur in partes duas. quia in prima agebatur de demonstratione secundum se. in secunda vero de demonstratione prout vna demonstratio coparatur ad aliam.

¶ Et sicut dupl'r possumus loq de demratione. sic dupl'r E possumus loq de ipso scire. na3 de ipso scire possum9 loq simpl'r put accipit simpl'r. v3. q scire est p cām cognoscere ⁊ qm illius est causa ⁊ q nō 9tingit alr̄ se hēre. ⁊ sic loqui vel sic 9siderare de scire ptinet ad primā partē huius libri primi. vbi agit de demratione fm se. Scdo mō possumus loq de scire cōparatiue. v3. put vnum scire cōparat ad aliud scire vel put vlr̄ scire comparat ad opinari ⁊ ad alios habitus cognitionis. sic ergo possumus hāc partē ad pcedētem 9tinuare. v3. q postq̄3 Phs determinauit de scire simpl'r ⁊ de demratione fm se. ⁊ ēt determinauit de demratione cōparatiue cōparando vnā demratione3 ad aliam. In parte ista determinat de scire cōparatiue cōparando vnū scire ad aliud scire ⁊ cōparando ad opinari ⁊ ad alios habitus cognitiuos. duo ergo facit. q2 p cōparat vnum scire ad aliud. 2° cōparat scire ad opinari ⁊ ad alios habitus cognitiuos. ibi. (Scibile autem ⁊ scia differunt ab opinari.) Circa primū duo facit. q2 primo comparat scire ad scire ostēdens que scientia sit certior et que minus certa. 2° cōparat ipsum scire siue ipsam sciam ad suū subiectum ⁊ ad sua pncipia a quibus h3 diuersitate3 ⁊ vnitatem ibi. (Una aūt scia est.) Circa pm tria facit fm q tripl'r ostēdit vnam sciam eē alia certiore3. scda ibi. (Et que nō est de subiecto) tertia ibi. (Et que est ex minorib9.) Dicit ergo q (scientia autē est certior ⁊ prior que est eade3 ipsius q2. ⁊ ppter quid. sed non ipsius q2 extra eam q̄ est pp qd). q. d. q scia illa que simul vna ⁊ eadē existēs 9siderat q2. ⁊ ppter qd est prior ⁊ certior. s3 nō est potior ⁊ certior illa q̄ est ipsius. q2 extra ⁊ separati3 a pp qd. ¶ Du- F

bitaret forte aliqs. quō scia aliq̃ sit ipsius qa. tm̄. aliquis ipsius qa. ⁊ ꝓpter quid. ¶ Dōm ꝙ scire. q2 est triplr. vel per cām remotā. vel per effcm̄ remotū. vel per effectum quēcūq3. Scire aūt ꝓpter qd. est scire per cām ꝯuertibilē ⁊ adeq̃tam. ille aūt qui nouit cām ꝯuertibilē ⁊ adeq̃tam sciēs ꝓpter qd. de facili pōt scire ipm qa. Ideo talis dr̄ scire vtrūq3. sed sciēs per cām remotā sciēs sic. qa nō de facili scit ꝓpter qd. i. cām ꝓximā ⁊ adeq̃tam. talis aūt dr̄ scire q2 separatim a ꝓpter qd sciēs ēt per effectū siue ꝓximū siue remotū non statim scit ꝓpter qd. l3 forte admiretur vt sciat. nam ex admirari ceperūt phi phari. vt dr̄ in p̄ metaphysice. sic ḡ facile est exponere lr̄am phi. nam scia acqsita per cām adeq̃ta3 dicētem ꝓpter qd. est multo certior ⁊ prior q̃3 acqsita p cām remotā ⁊ per effectus q sūt demsa tiones q2. Alio modo potest exponi lr̄a phi ⁊ forte magis f̄m intētiōnē phi vt dicaſ scia ꝯsiderans simul ꝓpter qd. ⁊ q2 scia subalternās. scia aūt ꝯsiderans qa. extra separatu3 a ꝓpter quid. dicaſ scia subalternata. qd̄ non sic intelligēdum est ꝙ scia subalternās ꝯsideret oia q2. de qbus ꝯsiderat ꝓpter qd. nam vt supra dicebaſ multotiēs aliq̃ sciētie ꝓpter altitudinē sciētes ipm ꝓpter quid. nesciūt ipsu3. q2 non de oibus ergo de quibus sciūt ꝓpter qd. sciūt q2. sed eꝯ de oibus de qbus sciūt q2. sciūt ꝓpter qd. de nullo eni3 considerat geometra q2. de quo nesciat ꝓpter qd nisi sit p se notū vel valde ꝓximū ei qd̄ est per se notū. scia ḡ subalternās ⁊ si f̄m ꝙ huius ꝯsiderat ꝓpter qd. separatū a. qa nūq̃3 tamen ꝯsiderat q2. separatū a ꝓpter qd. nam sciētia subalternans f̄m ꝙ huius de nullo scit q2. de quo nesciat ꝓpter qd. sed scia subalternata ꝯsiderat q2. separatū a ꝓpter qd. vt ꝑspectiuus f̄m ꝙ huius de multis scit. q2 de qbus nescit ꝓpter qd. sed supponit illa a geometra tāq̃3 a supiori artifice. diximus aūt ꝙ scia subalternās f̄m ꝙ huius nihil supponit de quo nesciat reddere cām nisi illud sit per se notū vel ꝓpinquū. nam geometra supponit ꝙ l3 de pūcto ad pūctum rectam lineā ducere ꝓbaſ tamē hoc in. 6. physicoꝝ. vbi ostēdit ꝙ iter q̃libet duo pūcta cadit linea media sed hoc nō accipit geometra vt subalternans. sed vt depēdens ab alia scia. sciētia ḡ vt subalternans ⁊ vt nō depēdens de nullo ꝯsiderat q2. de quo nō cōsideret pp qd. Uel possumus dicē ꝙ hoc est valde ꝓpinquū ei qd̄ est q̄si p se notū. ⁊ id̄ despicit geometra sup hoc demr̄atiōnē adducere. Possumus ēt ⁊ 3° r̄ndere ꝙ de paucis vl' de vno aliq̃ particulari non est curādū. qñ ḡ dr̄ ꝙ illa scia est minus certa q̄ ꝯsiderat q2. separatū a pp qd. intelligēdu3 est q̄si in plibus ⁊ in multis ita se h3. sed q̃3do in aliq̃ vna ꝓpōne ita se h3 nō est multū curādū. Est ḡ intētio phi. ꝙ scia subalternās est certior eo ꝙ nō ꝯsiderat q2. separatu3 a ꝓpter qd. i. nō ꝯsiderat q2. qd̄ nesciat reuoluere i pp qd ⁊ in cām. scia aūt subalternata est minus certa. q2 cōsiderat q2. separatū a ꝓpter qd. i. ꝯsiderat q2. qd̄ f̄m ꝙ huius nescit reuoluere in ꝓpter quid. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et que non est ex subiecto illa que est de subiecto. vt arithmetica armonica.

Argir. ¶ Et ea que nō est de subiecto: vt arithmetica ipsa musica.

¶ Ponit 2am cōparationē vel dat 2m documētum ad cognoscēdum sciam certiorē dicēs. (Et que nō est de subiecto) sn̄. sensibili. i. scia que est magis abstracta ⁊ minus mālis est sn̄. ꝑor ⁊ certior (illa). i. q̃3 illa (que est de subiecto). s. sensibili. i. q̃3 illa que est minus abstracta q̄ est magis de subiecto sensibili (vt arismetrica) que est de nūo simplicit̄ est certior. qa est magis abstracta q̃3 (armonica). i. q̃3 musica que est d̄ nūo ꝯcto ad aliqd sensibile ⁊ relato ad sonū.

b ¶ Dubitaret forte aliqs. q2 videſ istud documētum esse idem cū primo. nam arismetrica ⁊ armonica sic se habēt ꝙ vna est subalternās. alia subalternata. vna dicit ꝓpter quid. ⁊ alia q2. ¶ Dōm ꝙ hoc 2m documētum est aliud a primo. p̄m. n. documētum initiſ huic veritati ꝙ causa est certior effectu. nam effectus non est notus simplr̄ nisi per cām. ⁊ ꝓpter qd̄ vnūqd̄q3 ⁊ illud magis. erit ḡ causa simpliciter notior ⁊ certior effectu. ⁊ qa scia dicens ꝓpter qd considerat cām. dicēs qa. ꝯsiderat effectū. ꝯñs est ꝙ scia ꝓpter qd. certior sit scia q2. Hoc aūt 2m documētū initiſ huic veritati ꝙ forma per se loq̄ndo est notior q̃3 mā. na3 materia nō cognosciſ nisi per analogiā ad formā. ⁊ quia scia magis abstracta est scia magis formalis min⁹ abstracta est magis mālis. ꝯñs est ꝙ scia que est minus de subiecto sensibili tāq̃3 magis abstracta ⁊ formalior sit certior quā scia magis de subiecto sensibili que est mālior. diuītur ergo hec duo documēta formalr̄. pñt tamen eē in eodem subieco. vt illa eadē scia que est de subiecto magis sensibili ⁊ est magis mālis potest ꝯsiderare q2. ⁊ eē subalternata. ⁊ illa que est de minus subiecto sensibili. ⁊ que est magis formalis potest ꝯsiderare ꝓpter qd. ⁊ eē subalternās ⁊ potest ꝯtingere ꝙ hoc 2m documētum non ꝯcurrat cu3 primo. nam cum tres sint modi eētialis phie phicus mathematicus ⁊ diuinus. mathematica que est de subiecto magis abstracto. vtputa geometria que est certior q̃3 nālis scia que est de sb̄to magis sensibili. nec tamen ꝓpter h̄ nālis phia subalternatur geometrie. Ista ergo duo documenta non sunt ⁊ idem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et que est ex minoribus ea que est ex appositione vt geometria ⁊ arithmetica. Dico autē ex additione vt vnitas. substantia est sine positione. Punctus autem substantia posita. hoc autem est ex appositione.

¶ Et item ea que est ex paucioribus: ea que est ex additione: vt arithmetica ipsa geometria. Ex additione autem dico pacto: vnitas est substantia vacans positione: punctu3 vero est: cū pōne substātia: hoc igiſ ex additione eē dico. Argu.

¶ Dat 3m documētum dicēs (Et) scia (que est ex minorib⁹) ē sup. certior (ea que ē ex appōne vt geometria). i. q̃3 geometria (arismetrica) sn̄. est certior. ⁊ exponit se qd appellat ex minoribus. d. (dico aūt) ex minorib⁹ que nō ē ex (appositione) vel vt h̄nt aliq textus (dico aūt ex additione) i. expono qd appello ex additione (vt vnitas est sb̄a sine positione pūctus aūt est sb̄a posita. hoc aūt est ex positione). v3. ꝯsiderare de re magis ꝯcta. pūctus ergo qui dicit pōnē in ꝯtinuo se h3 per additionē ad vnitatē q̄ ē sine tali pōne. geometria ergo que est de pūcto est ex appōne et ex additione q2 aliqd addit pūctus supra vnitatē. arismetrica que est de vnitate est ex minorib⁹. q2 est de vnitate q̄ non h3 talē pōnem. ideo arismetrica est certior q̃3 geometria. ¶ Dubitaret forte aliqs. q2 videſ hoc documētū eē idē cum 2°. nā illa scia que est ex additione est mālior illa que est ex minorib⁹ formalior ⁊ abstractior. ⁊ in h̄ ꝯsistebat v̄tus sc̄di documēti. ¶ Dōm ꝙ hoc documētu3 3m nō est oīno idē cum 2°. h3 tn̄ magnā ꝯformitatē cu3 illo. nam vtrūq3 documētum in hoc consistit ꝙ scia q̄ est de magis formali est certior q̃3 q̄ est de magis māli. Sed magis formale ⁊ magis māle pñt ꝯsiderari duplr̄. vel p cōparatiōnē ad mām sensibilē de q̄ ꝯsiderat nālis. vel ad mām itelligibilē siue imaginabilē de q̄ ꝯsiderat mathematic⁹. Secūdū ḡ documētū ab h̄ 3° differt. q2 illud qd̄ ꝯcernit mām sensibilē vt illa scia dicaſ certior que abstrahit a mā sensibili. illa minus certa q̄ est de sb̄o magis sensibili. sed h̄ do- b

cumẽtum 3m vt cõiter ponit sumit per cõparationem ad
mãm intelligibilẽ siue imaginabilẽ. dicemus eniz ꝙ in cõ
siderãdo mãm intelligibilẽ siue imaginabilẽ sunt gradus
nulla. n. scia mathematica oino abstrahit a mã intelligibi
li siue imaginabili. ꝓpter qđ non posset arismetricus cõ
siderare de substãtijs separatis. nec spectaret ad ipm cõsi
derare de eaꝝ nũo. attñ inter ipsa mathematica quedam
sunt magis mãlia q̃dam minus. vt pũctus est mãlior vni
tate. nam pũctus dicit quãdam situationẽ inter partes.
vel dicit quãdam situationẽ relatã ad aliqđ hñs partes &
qa positio sumit respectu partiũ: pũctus qui in suo intel
lectu talẽ situationẽ includit & talẽ rõnem ad partes di
citur esse subã posita vel põnem hñs. vnitas autez caret
tali positione. non ꝙ reperiat vnitas que est pñm nũi sine
continuo. sed qa intell's vnitatis p̃cedit oẽm intell'm cõ
tinui & oẽm intell'm partiũ. & ideo vnũ sm ꝙ vnũ semp est
indiuisibile. nec est hoc preter rõnez ꝙ aliqđ non habeat
esse nisi in aliqbus. & tamẽ sit intell's eius p̃ter oẽm intel
lectum taliũ. vt genus non hz esse nisi in spẽbus. & tñ itel
lectus gñis p̃cedit oẽm intell'm spẽrum: sicut intell's vni
tatis p̃cedit oẽm intell'm partiũ: lz vnũ qđ est pñm nũi non
habeat esse nisi in ↄtinuo & i hñte partes. vnũ ergo ꝙ est
pñm nũi lz non sit oino quid abstractum a mã intelligibili
vel a mã imaginabili a qua mã sunt abstracte sbe separa
te. qa sunt oino entia preter mãm intelligibilẽ. vt declara
ri habet in. 8. metaph. attñ hꝫ mãm intelligibilẽ vel ima
ginabilem magis circũcernit pũctus & continuũ q̃z vnita
tis: eo ꝙ situatio & positio est de intellectu pũcti & cõtinui
que non est de intellectu vnitatis. ꝓpter qđ patere potest
quõ differt hoc documẽtum 3m a 2o & qualr veritatẽ hẽat
A istud 3m documẽtum. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis
quõ vnitas sit substãtia sine positione. ¶ Dõm ꝙ vno mo
do potest saluari vt sit locutio sm modũ platonicum qui
non distinxit inter vnum qđ est pñm nũi & qđ conuertitur
cum ente. & qa vnũ qđ cõuertit cuz ente est idẽ eẽntialiter
cum ente. & dicit sbam cuilibet rei. Phs qui non curat de
exẽplis aliquãdo suis exẽplis loqtur sm modum alioꝝ
phorum. & ideo dixit ꝙ vnitas erat suba. qđ aũt postea ad
didit ꝙ erat sine positiõe. hoc addit qa sm veritatẽ intel
lectus vnius loq̃ndo ẽt de vno qđ est pñm nũi non includit
intell'm situationis nec positionis sicut intell's pũcti. Uel
possumus dicere ꝙ vnitas est substãtia non cuiuscũq3. sz
substantia nũi. qa ex vnitatibus sbali'er cõponitur nũs.
Substãtia. n. vno modo dicit eẽntiaz cuiuslz rei. vt patet
ex 5o metaphysice. & qa nũs ex vnitatibus eẽntialr cõpo
nitur: erit vnitas sba nũorum. Isto ẽt modo sm platoni
cos pũctus est substãtia continuoꝝ. qa pũctus mot9 sm
Platonem facit lineã. linea supficiez. supficies corpus. sm
hoc ergo continuũ erit essentialr ex pũctis: & pũctus erit
substantia continuoꝝ sicut vnitas nũorum. ergo tãz pun
ctus quã vnitas est q̃dam substãtia. sed punctus est suba
positione hñs: qa in suo intellectu includit situationez vel
positionem. vnitas autem est suba non hñs in suo intelle
ctu situationem nec põnem. Possumus autem & 3o respon
dere vt illud dicat suba alicuius sine quo aliqđ nõ rema
net. vel illud dicatur sba alicuius qđ ingredit substantia
liter eius diffõnem. & hoc modo punctus est substãtia cõ
tinui. qz sine puncto vel in actu vel in potẽtia non hẽt esse
continuũ. sicut etiam pũctus est substãtia linee. qa ingre
ditur substãtialem diffõnem eius. ꝙ aũt istis modis vni
tas sit substãtia nũorum. qa sine vnitate nõ habet eẽ nũs
& qa vnitas ingreditur substãtialem. i. eẽntialem diffõnez
numeri. nulli est dubium. ꝓpter qđ patet quõ tã pũctus
quã vnitas dicat substãtia quomodo autez pũctus sit po
sitionem habens: vnitas vero sit non habens declaratuz
est per iam dicta. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Una autez scientia est que est vnius generis T.c.4)
quecũq3 ex primis componitur: & partes aut
passiones horum sunt per se.

¶ Una aũt est scientia que vnius est generis: Argu.
que componunt ex primis: & sunt partes aut
affectus horum per se.

¶ Comparat ipsam sciam ad suũ subm & ad sua pñªa qui
bus hz vnitatẽ & diuersitatẽ. duo ergo facit auctor. qz pri
mo ondit ex qbus subis hñt eẽ scie & p que pño. 2o ostẽdit
ex qbus subis & p que pño non hñt eẽ scie. ibi. (Sed eius
qđ est a fortuna.) Circa primũ duo facit sm ꝙ duo sortiũ
tur ex subiectis & ex principijs: vnitatẽ. s. & diuersitatẽ. p̃
ergo ondit quõ scia ex sbo & principijs sortit vnitatẽ. scdo
quõ diuersitatẽ. ibi. (Altera aũt.) Dicit g̃ ꝙ (scia aũt ẽ vna
que est vnius gñis). s. sbi (quecũq3 cõponit ex pmis). i. ex
eisdẽ primis pncipijs (partes aũt & passiones hoꝝ). i. taz
subiecti q̃z partiũ (sunt pse). q. d. ꝙ scia isto modo hz vni
tatem ex sbo & ex principijs. qđ. s. in se dz hẽre 4or. pmo ꝙ
sbm suũ sit vnius gñis. & q̃tuz ad hoc ait ꝙ scia est vna q̃
est vnius gñis. 2o ꝙ circa illius genus subiecti negocietur
sm eadez pñª prima. 3o reqritur ad vnitatẽ scie ꝙ circa idẽ
genus subiecti sic negociet per eadẽ principia p̃o ꝙ ↄside
ret p se partes illius subiecti. 4o & vltimo ꝙ ↄsideret hoꝝ
s. tã subiecti q̃z partiũ per se passiones. cum g̃ in lfa dicit
(partes aũt & passiones hoꝝ sunt p se) illud per se dz refer
ri ad partes & ad passiones. ¶ Dubitaret forte aliqs qd
B fit esse sciam vnius gñis subiecti. ¶ Dõm ꝙ eẽ sciaz vni9
gñis subiecti est esse vnius gñis subijcibilis per qđ soluz
excludit equiuocatio. naz genus subijcibile est in plus q̃z
genus p̃dicabile. nam analogia entis impedit genus pre
dicabile. ens. n. qđ est analogũ ad. x. p̃nta non est genus
ad illa. talis tñ analogia non impedit genus subijcibile.
est enim de toto ente vna scia vt metaph. que est entis in T.c.1.
eo ꝙ ens vt declarari habet in. 4. ¶ Ulterius forte dubi & alibi.
taret aliquis. cum posite sint q̃tuor ↄditiones ad vnitatẽ C
scie videlz vnitas generis subijcibilis idẽtitas primoruz
principioꝝ. ꝙ habeat per se partes. & p se passiones. qd
per q̃zlibet ↄditionẽ excludit. ¶ Dõm ꝙ ex eo ꝙ scien
D tia debet esse vnius gñis subiecti vt pz per iam dicta ex
cludit equocum. de equoco aũt sm ꝙ equocuz nõ est vna
scia. Ex scba aũt ↄditione excludit diuersitas ↄsideratio
nis. nã de eodẽ subiecto possunt ↄsiderari diuerse scie
diuersimode. illud enim idẽ corpus qđ ↄsiderat nãlis cõ
siderat & mathematicus. sz nãlis ↄsiderat hꝫ corpus sm
ꝙ est quale. sm ꝙ est actiuũ. sm ꝙ est passiuũ. sm ꝙ tran
smutat. vel sm ꝙ trãsmutat. ideo pñª que assumet Phs
nãlis vt cõiter ponit ex motu sumũtur. dz etiam ꝙ nãlis
considerãs sic de corpore nõ abstrahet a mã sensibili. qa
corpus est sensibile per q̃litatẽ loq̃ndo de sensibus exte
rioribus sicut est imaginabile per q̃ztitatẽ. mathematic9
xo ↄsiderabit de illo eodẽ corpore non vt q̃le nec actiuũ
nec passiuũ. sz vt q̃ztum. ideo pñª sua assumet ex q̃ztitate.
E ¶ Et si dicat ꝙ de q̃ztitate considerat nãlis. Dici dz ꝙ de
q̃ztitate ↄsiderat nãlis vt est q̃litati ↄiuncta. mathemati
cus xo vt est a q̃litate abstracta. q̃zuis ergo de eodẽ con
sideret nãlis & mathematicus. tñ qa non eodẽ modo ↄsi
derant. ideo hec scia & illa non vtũtur eisdẽ principijs pri
mis. sed nãlis vt dicebat magis initit principijs sumptis
ex motu. mathematicus ex q̃zto. ex quo apparet ꝙ h pri
ma pñª non intelligũtur extra genus cuiusmodi sunt oia
cõmunia. sicut de quolibet affirmatio. sed intelliguntur
prima principia q̃ sunt prima sm ꝓpriã ↄsiderationẽ scie
vti g̃ sic eisdẽ primis principijs h est negociari sm eãdem
ↄsiderationẽ. Ex 3a autem ↄditione ꝙ partes debẽt esse p

se ostendit quod non est simpliciter eadem scientia subalternata cum subalternante non. n. dicere possumus quod linea simpliciter de qua est geometria sit per se totum ad lineam visualem de qua est perspectiua. forte per se diuiditur linea in lineam rectam et curuam: non autem per se diuiditur in visualem et non visualem. ita quod visuale et non visuale non sunt per se partes linee. Ex 4ª autem cōditione ex eo quod additur quod debent esse per se passiones excluditur ab vnitate scientie ꝯsideratio per accñs. non. n. spectat ad vnam et eandem sciam ꝯsiderare nisi ea que sunt per se. verumtamen quia ea que per accñs sunt vni scie possunt esse per se alij sicut ea que sunt per accñs vni sensui possunt eē per se alij. sicut sapor qui per accñs cōparatur ad visum per se cōparatur ad gustum: licet vna et eadē scia que cōsiderat aliquod sbm per se non possit ꝯsiderare ea que respiciunt illud sbm per accidens: non est incōueniens illa per accñs posse esse per se de ꝯsideratione alterius scie. vt multa sunt per accñs corpori mathematico. de quibus nō potest se intromittere geometra. que sunt per se corpori nāli de quibus pōt se intromit-
f tere physicus. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis cum assignate sint 4ᵒʳ ꝯditiones ad hoc quod sit scia vna que illarum conditionum sit formalior et potior. ¶ Dōm quod scda qua dicitur quod debent eē eadē pᵒ pnᵃ. vel quod dz eē eadem ꝯsideratio est formalior et potior. Nam tota ratio quare scia est vna est quia ꝯsiderat de oibus sm ꝯsiderationē vnā. vel quod idē est. quia considerat de oibus sm eadē pnᵃ pᵃ sumpta sm ppriam ꝯsiderationē. cum. n. hec cōditio dz esse in aliqua scia vna opz quod ibi sint oēs alie tres ꝯditiones. nam sm vnā et eādem cōsiderationem non possunt ꝯsiderari que non sunt eiusdem gñis subijcibilis. talia. n. non possunt reduci in eadem pnᵃ prima ppria. Rursus que non sunt per se partes eiusdem subiecti vel non sunt per se passiones sbi vel partium sbi cadere sub eadē ꝯsideratione est impossibile. et talia cōtineri sub eisdē primis pncipijs loquēdo de pncipijs pmis proprijs. Et vt melius pateat intētio phi dici dz quod scda ꝯditio est sm quod formaliter est scia vna. imaginabimur. n. quod quicquid ꝯsiderat geometra ꝯsiderat in eo quod quantum vel in eo quod est pnᵐ quantitatis. et sm hanc ꝯsiderationē accipiet quedam pnᵃ pᵃ que erunt ppria geometre: sub quibus militabūt oia de quibus cōsiderat geometra. et ex hoc erit vnitas in tota scia geometrie. accipiet. n. geometra tanquam pnᵃ ppria diffōnem pūcti linee superficiei et anguli et figure et ceterorum talium ex quorum ꝯditione et ex quibus pncipijs depēdet oia que sunt in geometria. ex hoc ergo siue ex hac ꝯditione scda habz formaliter et pncipaliter vnitatem scia. Alie autem tres ꝯditiōes nobis insinuat ad que potest se extēdere scie vnitas. Sic ergo exponemus textum phi quod si scia pcedat sm cōsiderationē. vel quod idē est si pcedat sm eadem pnᵃ et pᵃ in quo ꝯsistit scda ꝯditio: tantā ex hoc sortietur idētitatē quod vna et eadem scia existēs ꝯsiderare poterit de oibus his que sunt eiusdem gñis subijcibilis: que fuit ꝯditio pᵃ. non enim erit alia scia de ente mobili sz quod ens. et de ente imobili. sz postquam est ibi ꝯsideratio vna. quia quicquid ꝯsiderat: cōsiderat in eo quod ens de toto ente tanquam de vno gñe scibili poterit esse scia vna. Rursus si scia pcedat sm eādem ꝯsiderationem non solum poterit eē vna et eadē de toto subiecto: sed etiam de oibus per se partibus subiecti tam subiectiuis quam eēntialibus: vt si ysocheles vel ysopleuros vel quod idem est triāgulus hñs duo eqlia latera et hñs oia eqlia non sunt per se partes subiectiue triāguli. quia sunt per se spēs eius: erunt sub ꝯsideratione vnius et eiusdē scie. Illa ergo vna et eadē scia que cōsiderat de toto gñe subijcibili: que fuit ꝯditio pᵃ: illa eadem vna existēs ꝯsiderabit de oibus per se partibus illius subiecti: que fuit ꝯditio tertia. quod totum ideo ꝯtingit quod de oibus talibus ꝯsiderat sm eadem pnᵃ ppria pᵃ. vel quod idē est de oibus talibus ꝯsiderat sm ꝯsiderationē vnā. si. n. corpus mobile ad formā et mobile ad situm sunt per se partes corporis mobilis non erit alia scia que ꝯsiderat de toto corpore mobili: et de talibus per se partibus. et quod dcm est de partibus subiectiuis intelligēdum est de partibus essentialibus vt si mā et forma sunt per se partes eēntiales corporis mobilis non erit alia scia ꝯsiderās de corpore mobili: et cōsiderās de mā et forma sunt per se partes eēntiales eius. Et quod dcm est de per se partibus in quo ꝯsistebat cōditio tertia: intelligēdum est de per se passionibus: in quo ꝯsistit quarta ꝯditio. vna. n. et eadē scia que ꝯsiderat de eodem et de per se partibus sbi ꝯsiderare poterit de oibus per se passionibus tam sbi quam partium. quare autē cum tāta diuersitate quantitas est in oibus his que sunt in oi gñe subijcibili et que est in oibus partibus eius et in oibus per se passionibus pōt stare vnitas scie totum sumitur ex 2ª ꝯditione. quia de oibus ꝯsiderat sm eādem ꝯsiderationē et sm eadē ppria pnᵃ pᵃ. scia ergo tantā sortitur vnitatem ex proprijs pncipijs pmis: ex quibus ꝯsurgit vnitas ꝯsiderationis: quod sm talia pnᵃ vna existēs ꝯsiderare poterit de toto gñe subijcibili. de oibus per se partibus eius. et de oibus per se passionibus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Altera autem scia est ab altera quorumcunque pncipia neque ex eisdē neque ex alterutris sunt.

¶ Diuerse vero scie sunt: quarum pncipia nō sunt ex eisdem: nec ex vnius principijs principia pficiscuntur alterius. Argu.

¶ Ostendit quomodo scia habeat ex suis pncipijs diuersitatem. Circa quod duo facit. quia pᵒ facit quod dcm est. 2º quod dixerat pbat per signum. ibi (Huius autem est signum.) Dicit ergo quod (altera autem scia est ab altera quorumcunque pnᵃ nec ex eisdē nec ex alterutris sunt). q. d. quod tunc est scia altera quando sic hz altera pnᵃ quod hō pnᵃ altera nec sunt ex eisdē principijs nec sunt altera ex alteris. i. nec sunt ex seinuicē. ¶ Dubitaret forte g aliquis. quia cum vnitas scie sit ex vnitate subiecti erit ergo alteritas ex alteritate. non bene ergo fecit Phs volens determinare de alteritate scie quod nihil tetigit de subiecto. sed h solum de pncipijs. ¶ Dōm quod sm quosdā vnitas scie est ex vnitate generis subijcibilis. ideo volēs Phs determinare de vnitate scie ait quod scia est vna que est vnius generis. s. subijcibilis. sed vt dicunt alteritas scie est ex alteritate principiorum. ideo volens determinare de alteritate ait quod scientie sunt altere quorum principia sunt altera. sed hoc nō est rationabile dictum. semper. n. res ex eisdē gñatur et corrumpitur ex eisdē. s. opposito modo factis vt declarari hz in scdo. ethicorum quare si vnitas scie causatur ex vnitate subiecti. et alteritas ex alteritate subiecti. non est enim rationabile quod ex vnitate vnius causetur vnitas. et ex alteritate alterius alteritas. ¶ Propter quod dicere possumus quod i Auerrois ac si respōderet huic qōni supplet hanc litterā dicens quod scie sunt diuerse quarum pncipia prima sunt diuersa et subiecta ipsarum diuersa. Uel possumus aliter respondere ad qōnem quod scia est vna que ꝯsiderat de vno genere subijcibili sm vnam ꝯsiderationē vel sm eadē pncipia prima ppria. ꝯsiderare autem de eodem gñe subijcibili hoc est māle in vnitate scie sed ꝯsiderare sm eādem ꝯsiderationem et sm eadem ppria principia pma hoc est formale. vt ergo Phs ostenderet hoc esse formale: illud autem māle. et hoc eē potius et principalius illo totam vim alteritatis scie tribuit alteritati principiorum. ¶ Ulterius forte dubitaret k aliquis quomodo scientie sunt altere quādo sic se habēt altera principia quod nec sunt ex eisdem nec ex alteris. ¶ Dōm quod hō principia accipienda sunt prima non qualitercunque. sz pᵃ in scientia. potest ergo vna scia habere altera pnᵃ si illa altera sint ex eisdem vel si illa altera sint ex alteris. i. ex se inuicem Metaphysica enim ꝯsiderat de ente et de substantia nec sunt oino eadē principia sumpta ex ente et ex sba.

attamen qz pn^a sumpta ex sba fm ɔsiderationē metaphy. reducūtur in pn^a sumpta ex ente. vel qḋ idē est qz apḋ metaphy. ɔsideratio sbe reducit in ɔsiderationē entis. qz nō ɔsiderat de sba nisi vt in ea saluat ɔsideratio entis: sic con siderare de suba ⁊ de ente non facit alteritatē simplr i cōsideratione. qz altera ɔsideratio est eo altera. sic etiā eadē metaphysica que cōsiderat de ente ɔsiderat de oibus predicamētis que sunt per se partes entis. lz ergo sit alia cōsideratio vnius pnti a cōsideratione alterius. he tñ ɔsiderationes due altere nō faciūt alteritatez in metaphysica. qz iste due ɔsiderationes altere sunt ex eisdē. nā non cōsiderat metaphysicus de pntis que sunt altera adinuicem nisi fm ɔsiderationē vnā ⁊ eādem vt fm ɔsiderationē entis. ⁊ vt talia pateāt per exēplum dicemus q pn^a sbe sensibilis sunt sba vt sunt mā ⁊ forma pn^a accidētis non sunt suba. sed sunt accñtia pn^a aūt totius entis causati nō sunt accñtia nec mā ⁊ forma. sed actus ⁊ potētia. totū eni ens cātum tāqz in sua pncipia ēntialia reducit in actū ⁊ potētiaz. eadē ergo metaphysica ɔsiderat de accñte ⁊ de ei^9 principijs. de sba sensibili ⁊ de eius pncipijs. de ente ⁊ de eius pncipijs. ⁊ tamen pn^a subē ⁊ pn^a accñtis non sunt eadem attñ fm ɔsiderationē metaphysicaz hō pncipia sunt ex eisdem ⁊ pꝑter eadē. s. pꝑter pn^a entis. bene enim videt metaphysicus ⁊ ad eum spectat ɔsiderare q pn^a sube sunt alia a principijs accñtis. sed ipse non ɔsiderat de sba ⁊ de accidente ⁊ de eoꝝ principijs nec de diuersitate ipsorum nisi ex hoc pfectius cognoscat nām entis. sic ēt vt dicebat principia sbe sensibilis non sunt eadē cum pcipijs totius entis. sunt tñ ex alterutris qz principia sube reducit metaphysicus in pn^a entis vt mām ⁊ formā in actum ⁊ potētiam. ⁊ qḋ dictum est de suba respectu entis intelligendum est de accidente. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Huius autem signum est cum in indemonstrabilia veniant. oporteret. n. ipsa in eodez genere esse his que demonstratur.

Argu. ¶ Huius aūt est signū: cū ad ea q̄ nō demrant fiūt vētū: opz eni ipsa eodē in genere eē in quo sunt ea que sunt demonstrata.

¶ Quod dixerat manifestat per signū. Circa qḋ tria facit qz pᵒ adducit signū. 2ᵒ illud signū pbat per aliud signuz. 3ᵒ qḋ dixerat q ex alteritate pncipioꝝ hz eē alteritas in sciētia. ne ex hoc aliqs crederet q nullo modo per altera pncipia nec per altera media possent concludi vna ⁊ eadem conclusio oñdit qūo hoc fieri possit. scḋa ibi. (Signum autem.) tertia ibi. (Plures aūt.) Dicit ergo. (Huius autē signum est) q ex alteritate principioꝝ habeat esse alteritas scie (cum veniant in indemrabilia). i. ad indemōstrabilia (oporteret ipsa) indemonstrabilia (esse in eodem genere). i. pertinere ad idem genus subijcibile (cuz his que demonstrantur). q. d. q ea que demonstrātur ⁊ que sunt demonstrationis ɔclo pertinēt ad idē genus subijcibile cuz ipsis indemrabilibus p que demrantur. vt puta si pbet lz passio. vz posse collocare triāgulūz eqlateꝝ de hoc subo vt de q̄libet linea data per hoc pn^m indemrabile. qz super quolibet cētro circulū q̄zcūqz spaciū potes occupando describere. oia ista pertinēt ad genus ɔtinui. de q̄ tāqz de
a subo est geometria. ¶ Notādum aūt q si demrata sunt i eodem gñe cum indemrabilibus ergo a destructione cōsequētis si indemrabilia vel si pn^a sunt diuersa gñe. ita q sic sint altera q nec sint ex eisdē nec ex alterutris erunt demōstrata altera gñe. nō ergo ptinebūt ad idē genus subiecti. ⁊ per ɔñs non eēt de eis aliq̄ scia. ergo qz demrata sūt in eodem gñe cuz indemrabilibus. signū est q diuersitas indemrabilium siue principioꝝ facit diuersitatem in genere demonstratoꝝ siue in scia. ¶ Notādum etiam q sic B arguere vt arguit Phs demrata sunt in eodem genere cū indemrabilibus. ergo a destructione ɔñtis diuersitas pncipiorum indemrabilium facit diuersitatem in gñe demōstratorum ⁊ in scientia: ⁊ arguere a posteriori. ⁊ per cōsequens est arguere per signum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Signū aūt huius est cū indemōstrabilia per seipsa in eodem genere sunt ⁊ proxima.

¶ Est āt ⁊ huius signū: cū ea q̄ demrantur per ipsa eodem in genere sunt: atqꝫ ꝑpinqua. Argu.

¶ Probat huius signū per aliud signū. ⁊ hētur cōiter talis lra (signū aūt huius: qz cū indemrabilia per seipsa sūt in eodē gñe. ⁊ ꝑxima) ⁊ est lra falsa. vt pz p aliā trāslationem vbi sic dī (signū aūt est ⁊ huius cū que demrant per ipsa in eodē gñe sint ⁊ ɔgenita.) vnde sic dz dicere lra nostra (signū aūt huius cum in demrabilia per ipsa in eodē gñe sint. ⁊ ꝑxima) ⁊ est intell^s lre q signū aūt huius est q indemrabilia sint in eodē gñe cum his que demrant. cuz demrabilia per ipsa. s. indemrabilia pn^a ⁊ ꝑxima demrata per talia demrabilia sint in eodem gñe. ¶ Notanduz C autem q si per aliq̄ pn^a indemrabilia demonstrarent aliqua. ⁊ per illa demōstrata demonstrarētur alia ꝑxima talibus demōstrabilibus illa ꝑxima erunt in eodē gñe cuz illis demrabilibus. ergo cum ꝑxima. i. cū demrabilia infinita sint in eodē genere cum superioribus demrabilibus per que demrant signū est q ipsa demrabilia superiora sint in eodē genere cum indemrabilibus per que demrantur. est enim sic arguere a posteriori. ⁊ ideo est arguere p signum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Plures aūt demrationes eē eiusdē posse est: non solū ex eodē ordine accipienti non ɔtinuū medium. vt eoꝝ que sunt. a. b. c. ⁊. d. ⁊. z.

¶ Atqꝫ fieri potest vt plures eiusdē sint demōstrationes non solum si ex eadē serie medium non coherens accipiatur vt si inter. a. b. nunc c. nunc. d. nunc. e. medium accipiatur. Argu.

¶ Ostendit qūo eadē possint ɔcludi per diuersa pn^a vel p diuersa media. Circa qḋ tria facit. qz primo ondit q hoc possit fieri per diuersa principia eiusdē ordinis. secūdo q possit per diuersa pn^a contraria ⁊ non eiusdē ordinis. tertio qz exēplificauerat de pma figura. ait q debemus qūo fiat intēdere per alias figuras. scḋa ibi (Sed ex altero) 3ᵒ ibi (Intendere aūt) Dicit ergo q (eiusdez. s. ɔnis) posse est esse plures demrationes (per plura. s. media) non solū ex eodem gñe accipiēdo mediū non ɔtinuū (sed sup. ex alio ordine). q. d. q eiusdē ɔnis possunt esse plures demrationes accipiēdo media non ɔtinua ex eodē ordine. ⁊ ēt accipiendo talia media ex alio gñe. ⁊ exemplificat de medijs nō ɔtinuis eiusdē ordinis. d. (vt eoꝝ que sunt. a. b.). i. istoruz duoꝝ extremoꝝ que sunt. a. ⁊. b. media su. pñt eē (. c. d. ⁊. i.) vel vt hñt aliq textus (. e. ⁊. d. ⁊. z.) ⁊ sic fiet demratio eiusdē ɔnis per tria media. qdam textus videtur exēplificare de 4^{or} medijs. ponūt enim loco medioꝝ. c. ⁊. d. i. z. ¶ Notādum aūt q vt pateat in terminis specialibus q D hic dicitur. Sciēdum est q triāgulus diuidit in duas species. vz. in eqlateꝝ ⁊ non in eqlaterum. oia. n. triangulus vel hz latera eq̄lia vel non eq̄lia. Rursus triāgulus nō eqlaterus nō est spēs spālissima sed subalterna vel ē genus subalternū. hz. n. sub se duas spēs. vz. equcrurim. scalenonē. Nam nō hēre eq̄lia latera pōt eē dupl'r. vel qz hz duo eq̄lia ⁊ tertiū ineq̄le. ⁊ tūc dī equcruris vel ysocheles. vel qz hz oia ineq̄lia ⁊ tūc dī gradatus vel scalenon. fm hoc

ergo dicem⁹ q̄ hēre tres cōpetit huic eqcruri descripto in puluere per eqcrurē. eqcruri aūt p triāgulū nō eqlaterū. triāgulo aūt nō eqlatero p triāgulū simplr̄. triāgulo aūt simplr̄ nō cōperit p aliud sōmis3 p aliā cām. vt p hēre angulū extrinsecū. ḡ. a. de. b. i. hēre tres eqcruri descripto in puluere poterit pbari p 4ᵒʳ media. v3. p. d. c. i. 3. i. p hīc angulū extrinsecū. p triāgulū simplr̄ p triāgulū nō eqlaterū. ⁊ p eqcrurē. nā oē hñs angulū extrinsecū. ois triāgulus. ois nō eqlaterus. ois eqcruris h3 tres. hic eqcruris dscri E ptus est ois ista. ḡ ⁊c̄. ¶ Dubitaret forte aliqs quō ista media sunt eiusdē ordinis nō ɔtinua. ¶ Dōm. q̄ ista media accepta sunt eiusdē ordinis q̄ sunt ex se inuicē p̄dicabilia qr de eqcruri p̄dicat̄ nō eqlaterus. de nō eqlatero triāgulus. ⁊ de oibus istis p̄dicat̄ hīe angulū. sunt aūt ista media nō ɔtinua. qr hec est demr̄atio pticularis nūq̄ aūt in demr̄atione pticulari mediū est ɔtinuū vtriusq̄ extremitati. sed solū hoc pōt eē in demr̄atione potissima ⁊ in vl̄i. vt si a sbo puta. a. fluit imediate l3 passio. b. ⁊ mediate fluat passio. c. c. nō imediate se hēbit ad. a. ⁊ multo magis non se hēbit imediate ad ea q̄ sunt sub. a. sed. b. imediate se habebit ad vtrūq̄ extremoꝝ ad. c. ⁊ ad. a. nō aūt ad ea que sunt sub. a. ḡ. si hēre tres fluit a triāgulo mediāte hēre angulum extrinsecū hēre tres nō se h3 imediate ad triāgulū. nec ad ea que sunt sub triāgulo. sic ēt nec hēre angulu3 extrinsecū se h3 imediate ad ea que sunt sub triāgulo. si ḡ hēre tres pbetur de hoc eqcruri descripto mediū acceptū non erit ɔtinuū vtriusq̄ extremoꝝ. i. non se hēbit imediate ad vtrūq̄. hēbit. n. se imediate ad minorē extremitatē nō ad maiorē. nam eqcruris imediate se h3 ad hūc eqcrurē. nō aūt ad hēre tres. Si vō accipiet̄ pro medio hīe angulū extrinsecū. tūc mediū acceptū hēret se imediate ad minorē extremitatē. s. ad hēre tres. s3 nō ad minorē vt ad hūc eqcrurē sed si accipiet̄ p medio triāgulus simplr̄ vl̄ triāgulus nō eqlaterus tūc mediū acceptū nō eēt ɔtinuū nec imediatū alicui extremitatū. p3 ḡ quō ad vnā ⁊ eādē ɔnē ɔcurrūt multa media. vtpute 4ᵒʳ ⁊ ēt plura possent ɔcurrere si acciperet̄ aliq̄ figura supra triāgulū ⁊ acciperetur aliq̄ ei⁹ passio ppria. qr tūc iter illā passionē ⁊ hūc triāgulū cadere possent multa talia media. nec obstat qd̄ in hoc libro dicitur. q̄ augentur demr̄ationes nō per media. qr intelligēdum est de medijs potissimis ⁊ eque potissimis. media enim accepta non sunt ois potissima nec eq̄ potissima. qualr̄ autem ista plura media sunt eiusdem ordinis non ɔtinua est per habita declaratum. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sed ex altero vt sit. a. trāsmutari. in quo aūt d. moueri. sed. b. letari. ⁊ iterum. i. quiescere. verum est igitur ⁊. d. de. b. ⁊. a. de. d. predicari. letans. n. mouet̄: ⁊ qd̄ mouet̄: trāsmutat̄. iteꝝ ⁊. a. de. i. ⁊. i. de. b. verum est predicari. ois eni letans quiescit ⁊ quiescens trāsmutatur.

Argu. ¶ Sed etiam si ex diuersa sumatur. Sit eni3. a. mutatur. c. mouetur. b. voluptate afficit̄. Veru3 igitur dices si. c. de. b. ⁊. a. de. d. predicaueris: qui nāq̄ voluptate afficitur: mouet̄ ⁊ qui mouetur mutatur. Rursus inter eosdem terminos medium. d. ponatur in quo sit quiete3 consequitur: verum igitur idētide3 dices si. a. de. d. ⁊. d. de. b. predicaueris: qui nāq̄ afficit̄ voluptate. Is quidem consequitur: ⁊ qui quietem consequitur: is mutatur.

¶ Ostēdit quō hoc possit fieri per media nō eiusdē ordinis sed ɔ̄ria nō de se inuicē p̄dicātia. vnū. n. ⁊ idē vt. a. de. b. i. trāsmutari de letari potest ośdi p media ɔ̄ria v3 per. d. et i. i. p remoueri ⁊ qescere nā moueri ⁊ qescere sunt ɔ̄ria. et tamē per vtrūq̄ istoꝝ pōt ośdi q̄ letās vel q̄ delectans trāsmutat̄. nam oē delectās ⁊ potissime loquēdo de delectatione sensibili mouet̄ ⁊ qescit. ⁊ oē mouēs: ⁊ oē qescēs vt patebit transmutat̄. duo ḡ facit qr p̄ q̄ possit sic p ɔ̄ria media idē ɔcludi describit in terminis. 2ᵒ ex descriptione facta in terminis ɔcludit ɔnē intētam. ibi (Quare p altera) Dicit ḡ (sed ex altero) q̄si dicat nō solu3 ex eodē ordine sed ex alio ordine poterūt plura ad eādē ɔnem media accipi (vt sit. a.). i. maior extremitas (trāsmutari. in quo āt d.). i. mediꝰ terminus (sit moueri. sed. b.). i. minor extremitas sit (letari. ⁊ iteꝝ. i.) idest aliud mediū sit (qescere) ⁊ subdit quō possit. a. de. b. i. trāsmutari de delectari vel de letari p mediū. d. i. p moueri dicēs. (veꝝ igitur est ⁊. d.). i. moueri p̄dicari (de. b.). i. de letari vel de delectari. na3 delectās mouet̄. (⁊) veꝝ est (a). i. trāsmutari (p̄dicari de. d.) de moueri. non mouēs trāsmutat̄. ideo subdit (letās eni3 mouetur) ecce minor (⁊ qd̄ mouet̄ trāsmutatur) ecce maior. formetur ergo sic syll'o. oē qd̄ mouet̄ trāsmutatur. oē letans mouet̄. ergo oē letās trāsmutat̄. hic ergo trāsmutari de letari pbat̄ per hoc mediū moueri. Iteꝝ autē hoc idē potest pbari per mediū ɔ̄riū vt per qescere. ideo ait q̄ (iteꝝ ⁊. a (. i. trāsmutari veꝝ est p̄dicari. (de. i.). i. de qescere. oē eni3 qescēs vt patebit trāsmutat̄ (⁊. i.). i. qescēs (verum est p̄dicari de. b.). i. de letari. ⁊ ideo subdit (ois enim letās qescit) ecce minor (⁊ qescens trāsmutat̄) ecce maior seq̄tur ergo concl'o per hoc mediū qd̄ est qescere q̄ oē letans trāsmutat̄. qd̄ prius fuit ɔclusum per mediū ɔ̄rium v3 per moueri. ¶ Dubitaret forte aliqs quō oē letās vel F omne delectās quiescit ⁊ mouetur. ¶ Dōm q̄ quiescēs aliq̄n dicit id qd̄ dicitur per priuationē motus simplr̄ aliquando dicit illud qd̄ acq̄situm est in motu. oē eni3 transmutās partim habet de eo ad qd̄ vadit. ⁊ partim restat sibi acq̄rendum. si enim totum acq̄siuisset non transmutaretur qr esset in fine motus. si nihil acq̄siuisset non transmutaretur. qr nondum incohoasset motū. ergo partim acquisiuit ⁊ partim restat sibi acq̄rendum. ratione acquisiti dicitur quiescere. qr q̄ɔtum ad hoc habet intētum rōne acq̄rendi dicitur moueri: qr q̄ɔtum ad hoc est in potentia transmutās ergo potest dici quiescere ⁊ moueri loquendo de talibus vt locuti sumus. sic etia3 quiescēs ⁊ mouēs loquēdo sic de quiete ⁊ de motu trāsmutatur. Rursus oē delectans ⁊ potissime loquēdo de delectatione sensibili. qr non potest haberi plene ⁊ pfecte: quiescit ⁊ mouetur. quiescit rōne eius qd̄ habet mouet̄: qr nō plene habet s3 anhelat ad aliqd̄ hñdum. letans ergo transmutat̄ qr gescit hñdo aliqd̄ impfecte. ⁊ qr mouet̄ ad vlterius hñdu3. ergo per qetem ⁊ motū pbabit̄ que sunt duo ɔ̄ria q̄ letās vel q̄ delectās trāsmutatur. Sed aduertēdum q̄ si delectatio eēt intellectualis ⁊ simplr̄ ⁊ maxime si esset sume intellectualis sicut est in ipso deo nullo modo hēret rōnē motus q̄ ergo delectatio habeat rōnem qetis ⁊ motus. hoc est qr non est simplex nō est aūt incōuenies q̄ ad re3 non simplicē ɔcurrāt duo opposita rimo est necīum. nam actus ⁊ poᵃ opponūtur ⁊ ad qd̄l3 non simplex ɔcurrunt actus ⁊ poᵃ. sunt enim actus ⁊ poᵃ de cōparatione cuiusl3 non simplicis. ¶ Aduertēdū aūt q̄ q̄n ɔcurrūt ɔ̄ria ad pbādum idē de eodē op3 illa ɔ̄ria eidem inesse vt motus ⁊ G quies est in delectatione. nisi. n. hec duo ineēnt non posset per hec due de delectari affirmatiue aliqd̄ ɔcludi. ¶ Aduertēdum ēt q̄ q̄n sic per media ɔ̄ria pbat̄ eē de eodē non ɔcurrunt plura media potissima vel eq̄ potissima ad eandem ɔnem nam l3 transmutās quiescat ⁊ moueat̄. potius tñ mouet̄ q̄ɔ qescit: ⁊ l3 delectans qescat ⁊ moueat̄. tamen vt delectat̄

vt delectatur potius quiescit q̄ȝ mouet. delectans ḡ vt de lectās est nō dī trāsmutari. iō p media potissima non pōt trāsmutari deletari vel de delectari. ℭ Deide cum dic.

ℭ Quare p altera media ꝛ nō ex eodē gn̄e syllogisim᷒ est. q̄re est neutꝝ ō neutro dici mediorū. necesse eni est idem alicui vtrunq̄ȝ inesse.

Argir. ℭ Quare per diuersa media non ex eadē serie sumpta conficit̄ ratiocinatio: non tamē adeo diuersa: vt neutrum dicatur de altero: necesse est enim ambo cuipiam eidem inesse.

ℭ Ex his que dixerat cōcludit intētū. o. (Quare p altera media nō ex eodē ordine fit syll'o) sn̄. ad pbandum maiorē extremitatē de minori: ꝛ subdit (q̄re). i. q̄re qꝛ si sic est ꝙ talia media non sunt de eodē ordine. iō. s. (est). i. ꝯtigit (neutrū mediorum de neutro dici). i. p̄dicari: ꝛ subdit ꝙ qn̄ ꝯtingit ꝙ p ꝯ̄ria media pbat̄ aliqd de aliq̄ (necesse. n. est tunc vtraq̄ȝ eadē media inesse alicui) nisi eniȝ quies ꝛ motus inessent delectatiōi nō posset per hec duo media aliqd affirmatiue ꝯcludi de delectatiōe sed qꝛ qes ꝛ motus sunt in ol delectatiōe sensibili ꝛ qꝛ quies ꝛ mot᷒ sunt quodāmodo in omni trāsmutatione. ideo per quieteȝ ꝛ motum probatur transmutās de delectari: vel de letari.

A ℭ No᷑ aūt ꝙ iō dic̄ ꝙ hec duo ꝯ̄ria necesse est inesse eidē si debeat per talia ꝯ̄ria vel talia opposita pbari aliqd de eodē vt de intelligere ꝙ nunq̄ȝ p altera media vel per ꝯ̄ria pbat̄ idē de eodē in eadē scia nisi illa duo ꝯ̄ria pertineant ad idem genus subiicibile. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Intendere autem est ꝛ per al's figuras quot modis contingat fieri eiusdem syllogismum.

Argir. ℭ Cōsiderandū autem est quot modis per ceteras quoq̄ȝ figuras eiusdē rōcinatio fieri pōt.

ℭ Oꝫ syllogismos factos ad ꝯcludēdū eandē ꝯclusionem per media ꝯ̄ria in p̄ma figura ordinauerat: qꝛ nō solū eadē ꝯcl'o affirmatiua sed ēt ꝯcl'o negatiua posset pbari p sic al'a media: ꝛ etiā qꝛ nō soluȝ ꝯcl'o vlis ſȝ ēt p̄ticularis posset sic ꝯcludi per altera media: iō ait ꝙ nō solū in prima figura: sed ēt p al'a debemus h̄ intendere ꝛ aduertē. iō ait ꝙ (intēdere aūt est). i. ꝯtingit (p al's figuras). i. per scđam ꝛ tertiā (quot modis ꝯtingit fieri syll'm) per plura media sn̄. altera eiusdē. s. ꝯcl'onis siue ad eandē ꝯcl'oneȝ.

Ed eius qꝺ est a fortuna nō est scia p demr̄atione. neq̄ȝ eni sicut nec̄iū est neq̄ȝ sicut frequēter qꝺ est a fortuna. sed qꝺ extra hoc fit. ſȝ demōstratio alteri᷒ hoꝝ est. Oīs. n. syll's aut p necessarias aut p eas q̄ sūt tanq̄ȝ frequēter ꝓpōnes.

Argir. ℭ Eius aūt qꝺ ꝓficiscit̄ a fortuna nō est per demōstratione sciētia. Qꝺ. n. fortuito fit: nec est vt necessarium: nec vt plerūq̄ȝ: sed est id qꝺ fit p̄ter ista. Demonstratio vero alterius est istorum. Omnis. n. ratiocinatio: que fit per propōnes: aut nec̄ias: aut eas q̄ sūt plerūq̄ȝ ꝯficit̄.

ℭ Postq̄ȝ phs ostdit ex quib᷒ ꝛ per que hȝ esse scia. quia ostendit ex qbus ꝛ per que hēt esse scia vna ꝛ scia altera. In parte ista declarat ex quib᷒ ꝛ per que habet esse scia. Circa quod duo facit: qꝛ p̄mo ostēdit ex quibus vel de qbus nō hēt eē scia. 2° declarat per que p̄ncipia nō hēt esse scia. ibi. (Eadē aūt p̄ncipia.) Circa p̄mū duo facit. nā ea ex qbus nō est scia vel nō possunt esse subm̄ scie q̄ȝtuȝ ad phs spectat sunt duo. vȝ. fortuita ꝛ sensibilia p̄ticularia. p̄mo ḡ ostēdit ꝙ de fortuitꝭ nō est scia. 2° ꝙ de sensibilibus particularibus scia esse nō pōt. ibi (Neq̄ȝ p sensum.) Circa p̄mū duo facit: qꝛ p̄mo ostdit ꝙ de fortuitis nō pōt esse scia q̄ȝtū ad p̄missas. scđo ꝙ nō pōt esse scia quo ad ꝯnes. ibi (Et siquidē) Dicit ergo (Sed eius qꝺ est a fortuna nō est scia per demōstrationē) qꝛ sn̄. nec p̄misse nec cōclusiones in demonstratione possunt esse fortuite. nullo ḡ modo eorum que sunt a fortuna erit scientia per demonstrationē. ꝙ autem in demōstratiōe nō sint fortuita declarat dicēs: qꝛ (neq̄ȝ enim sicut necessarium est neq̄ȝ sicut vt frequēter qꝺ est a fortuna: sed quod fit extra h̄). q. d. ꝙ hec fortuita nec sunt necessaria nec frequenter sed sunt extra hec. i. extra necessarium ꝛ frequenter: ꝛ subdit ꝙ (sed demonstratio est alterius horū). i. p altera istorū vȝ vel per necessaria vel per frequēter: ꝛ subdit ꝙ (omnis. n. syllogismus) vȝ demōstratiuus est (aut per necessarias ꝓpositiones: aut per eas que sunt tanq̄ȝ frequēter.) probatum est ergo ꝙ fortuita nō pertinēt ad sciam habitam per demonstrationē tanq̄ȝ p̄missas. qꝛ demōstratio est vel p ꝓpositiōes necessarias: vel p' eas que sunt frequēter. fortuita autem sunt neutrum istorum. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Et si necesse quidem sint propositiones ꝛ cōclusio necessaria est: si vero sunt sicut frequenter conclusio huiusmodi est. quare si id qꝺ est a fortuna nō ē sicut frequēter neq̄ȝ est sicut necessariū non vtiq̄ȝ erit ipsius demonstratio.

ℭ Atq̄ȝ si necessarie quidē sint cōclusio quoq̄ȝ necessaria ē. Sin ꝟo plerūq̄ȝ sint: ꝯclusio quoq̄ȝ talis efficit̄: quare si id quod ꝓficiscit̄ a fortuna: neq̄ȝ plerumq̄ȝ: neq̄ȝ necessario fit: nulla prorsus ipsi᷒ erit sine dubio demonstratio. Argir.

ℭ Ostēdit ꝙ fortuita nō pertinēt ad sciam habitaȝ per demōstrationē tanq̄ȝ ꝯcl'ones dicēs. (Et qdē si ꝓpōnes). i. si p̄misse (sunt necessarie ꝛ ꝯclusio est necessaria. si ꝟo) p̄misse (sunt sicut frequent̄ ꝛ ꝯclusio erit hmōi) vȝ sicut frequēter. ꝯcl'o ergo demr̄ationis vel erit necessaria vel frequēter cum p̄misse in demōstratiōe semp sint tales (quare) qꝛ sic est (si id' qꝺ est a fortuna neq̄ȝ est sicut frequēter. neq̄ȝ sicut necessariū nō vtiq̄ȝ erit demr̄atio ipsius). s. fortuiti tanq̄ȝ ꝯ̄nis. ℭ Dubitaret forte aliqs: qꝛ videtur falsum ꝙ scia nō possit eē eorum que sunt a fortuna. nam ꝓpter qꝺ vnū qꝺq̄ȝ ꝛ illud magis. si ergo tota cā quare ipsorū que sunt a fortuna nō est scia h̄ est pp ipsam fortunā. ergo multo magis de ipsa fortuna nō eēt scia: sed hoc est falsum. nam de ipsa fortuna est scia cum in scđo physicorum determinet̄ de fortuna: ꝛ casu. ergo multo magis de ipsis fortuitis erit scia. Dōm ꝙ sicut ꝯtingit in nālib᷒ entibus ꝙ quedā sunt entia per se. quedā per accidēs. ita cōtingit in causis ꝛ in effectibus ꝙ quedā sunt entia q̄ sunt per se cause quedā per accidens. quidam effectus per se. quidā per accidēs. In entibus autē gn̄aliter hoc contingit ꝙ quodlibet ens simplex est ens p se. naȝ qꝺlibet ens simplex est in aliquo p̄dicamēto. predicamēta autē sunt se partes entis: ꝛ ens per se diuiditur in decē predicamēta vt declarari habet in q̄nto metaphysice. albedo ergo est ens per se: qꝛ est qualitas que est per se pars entis: ꝛ musica est ens per se: qꝛ est q̄litas que est per se pars entis. sic etiam ꝛ homo est ens p se: qꝛ est substātia que est p se pars entis: ꝛ hoc modo discurrēdo per omnia simplicia qꝺlibet est ens per se. nō ꝙ p se existat: qꝛ hoc est proprium solius substātie: sed qꝛ est p se in p̄dicamēto ꝛ quodlibet p̄dicamētū est p se ps entis: sed licet sic sit in simpli-

B

cibus: in cōpositis tñ repiunť multa p accñs. naʒ homo
albus est ens p accidēs eo ꝙ hō nō fit p se sūm albus: sed
accidit homini eē albū: ⁊ multo magis albuʒ musicū est
ens p accñs: eo q: vnū in talibus nō p̃: ur de alio: nisi q: am
bo accidūt 3°. Quod ḡ dcm̄ est gnal'r in entib⁹ intelligen
dū est in causis ⁊ causatis. qlibet. n. effectus simplex hēt
per se cām: ⁊ quelibet simplex causa habet p se effectum
vnio tamen causarum ⁊ vnio effectuū pōt esse per accñs.
nam ꝙ iste vadat ad foruʒ hēt p se cām. vʒ vt recipiat ar/
gētum: ⁊ recipe argētum hēt p se effectū. vʒ. ꝙ iste vadat
ad forum. sic etiā ꝙ lapis descēdat hēt p se cām. vʒ. ḡuās
vel formā grauis: ⁊ grauās vel forma ḡuis hēt p se effe/
ctum. vʒ. ꝙ graue deorsum tēdat. sic est aūt in oībus sim/
plicibus: ⁊ ʃm hoc pōt intelligi qḋ dicit platonē dicē in
thimeo. ꝙ nihil est cuius ortū non legitima cā p̄cesserit.
In vnione autē causarū ⁊ effectuum multa sunt p accñs.
nam lʒ lapidē descendē fit p se: ⁊ hoiem ire ad forum fit p
se. tñ ista duo simul ꝯiungi ꝙ homo vadat ad forum quā
do lapis descēdit: ⁊ ꝙ lapis descēdēs frangat caput illi⁹
qui vadit ad forum est p accidēs. fractio ḡ capitis est effe
ctus p accidēs: q: hoc ꝯtingit ex coniunctiōe duorū effe/
ctuum vel duarum causarū. nam ꝙ iste vadat ad forum
simul fit cum descēsu lapidis est p accidēs sicut etiā ꝙ re
cipe argētum tunc fit causa ꝙ homo vadat ad forū quā/
do grauās vel forma grauis est causa ꝙ lapis descēdat.
ista ꝯiunctio est p accñs. ⁊ q: eorū que sunt p accidēs nō
est scia. ideo nec talium nec p talia est scia. Quod ḡ dicit
ꝙ de ipsa fortuna est scia. ḡ ⁊ de fortuitis: dici dʒ ꝙ de ipsis
fortuitis vt sunt fortuita vel de ipsa fortuna vt est p acci/
dēs. non est scia: sed vt in talibus repitur aliquid p se pōt
de eis eē scia. nam fortuna p se ⁊ de se est causa p accñs.
nō accidet ḡ fortune eē causa p accidēs ⁊ fortuita vt for/
tuita p se referunť in causam p accidēs. determinare ḡ sic
de fortuna vt est causa in his que sunt raro ⁊ q̃ sunt p ac/
cidēs: ⁊ determinare de fortuitis vt referunť in causam p
accidēs ⁊ ve sunt raro est determinare vt in eis repiť ali/
quid p se. ʃm quē modū talia cadē sub scia nō negat phs.
E ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs: q: videť hoc eē falsuʒ
ꝙ scia sit eorum que sunt frequēter. nam ʃm Boetium in
arismetrica sua est eorū q̃ imutabilē sūbam sortiunť. non
ḡ erit sciētia nisi nec̃iorū. Preterea phs dicit circa p̄nci
pium huius libri ꝙ scire simpl'r nō sophistico mō: qḋ est
p accidēs: est cām cognoscē ⁊ qm̄ illius est causa ⁊ ꝙ im/
possibile est aliter se hēre. non ḡ erit sciētia nisi nec̃iorum
⁊ maxime scia aggenerata p demōstrationē p quā agge
D nerať scire simpliciť. ¶ Dōm. ꝙ causa aliquādo pōt im/
pediri vt in nālibus: ⁊ tunc facit effectuum vt frequēter:
vt frequēter enim est ꝙ ex semie oliue gñatur oliua. pōt
tamē contingē ꝙ ex corruptione aliqua circa semē vel ex
aliqua alia causa impedietē ꝙ ex semine oliue non gñať
oliua. In talibus ḡ ex posterioribus possumus arguē ex
necessitate q̃ʒtum ad esse vt ʃm naturalē cursum. si oliua
est. ḡ semē fuit: sed ex prioribus ⁊ q̃ʒtum ad causam non
possumus arguē q̃ʒtum ad eē sed solum q̃ʒtum ad aptitu
dinē. possum⁹ enim arguē ꝙ talis causa sit apta nata ni/
si impediatur facē talē effectum. propter qḋ pʒ ꝙ in his
que sunt frequēter possumus facē demōstrationē prout
repitur in eis necessitas vel a posteriori ʃm esse: vel a p̄o
ri ʃm aptitudinē. ꝙ si dicať ꝙ etiam de fortuitis hoc mo/
do est scia. dici dʒ ꝙ in fortuitis repitur nec̃itas p accidēs.
in fortuitis ḡ est p se accidēs ⁊ est accidēs p se: ⁊ idō de ta/
lib⁹ nō dicit eē scia. in his autē q̃ sunt p se est nec̃itas p se.
si aūt ibi nō sit nec̃itas hoc p accidēs est rōne alicui⁹ im/
pedimēti. ipsa. n. q̃ʒtum est de se nec̃ia sunt nisi impedian
tur. ideo de talibus dicit eē sciētia ⁊ nō de fortuitis. Re/
sumamus ḡ qḋ a p̄n° diximus ⁊ dicamus ꝙ semp p cām

p se est sciētia: sed aliquādo causa p se pōt ipediri vt in na
turalib⁹: ⁊ idō de talibus dʒ eē scia q̃ʒtum ad ea q̃ sunt fre
quēter. aliqñ cā p se nō pōt ipediri vt in mathematicis: ⁊
tūc dʒ eē scia q̃ʒtū ad ea q̃ sunt semp. ¶ Uel possum⁹ dicē E
⁊ clarius ꝙ aliud est hēe sciam de rebus factis. aliud de
mō fiēdi. de ipso. n. mō fiēdi ꝙ aliqua sunt p se aliq̃ p acci
dēs fiunt possumus hēre sciam tam de fortuitis. q̃ʒ de nō
fortuitis scimus. n. aliqua euenire p accidēs ⁊ fieri a ca/
su ⁊ a fortuna: q: scimus eē p accñs aliquē ꝯcursum cā/
rū. nā p accñs est ꝙ ista ꝯcurrūt: q: descēdit lapis qñ for.
vadit ad forū cā recipiēdi argētū: ex q̃ descēsu frangiť ca
put docēdo. n. hoc damus sciam de mō fiēdi rerū sed de
ipsa re facta ex inopinato ꝯcursu cārū vt de ipsa fractiōe
capitis euntis ad forū p descēsum lapidis possum⁹ hēre
sensum: q: possumus p sensum accipe sic eē sed nō sciam:
qa in infinitis alijs modis posset hoc ꝯtingē: qa frangere
tur sorti caput p descēsum lapidis q̃ʒ eundo ad forū. de q
buscūqʒ ḡ habem⁹ sciam opʒ illa ʃm ꝙ huius nō ꝯtingat
aliter se hēre: sed q̃ʒtum ad ipsas res factas vel quātum
ad ipsas res causatas possumus hēre de his q̃ sunt semp.
⁊ de his q̃ sunt frequēter: qa ꝯtingit talia hēre cām p se.
de his ḡ q̃ sunt freq̃nter q̃ʒtum ad ipsas res causatas non
solū q̃ʒtum ad modū causandi: vt qūo ex semine oliue ge
nerať oliua possumus hēre sciam put ꝯtingit ꝯsiderare
talia tal'r ꝙ nō ꝯtingit al'r se hēre: sed de his reb⁹ fortuitis
qa ʃm ꝙ hui⁹ nō habēt cām p se nō est de eis p se scia q̃ʒ/
tū ad ipsas res factas vel q̃ʒtū ad ipsas res causatas vt
pōt eē p habita manifestum. ¶ Ulterius forte dubitaret F
aliqs: q: videť ꝙ dcm̄ phi nō ꝯcludat. ait. n. phs ꝙ semp
ex ꝓpōnib⁹ nec̃ijs sequiť ꝯcl'o nec̃ia. ex his que sunt fre/
quēter ꝯcl'o vt freq̃nt: ⁊ ex hoc vult hēe ꝙ demr̃atio non
arguit nisi in causis nec̃iis vel in freq̃nter ꝙ ꝯnes ad sciē
tiā ptinētes vel erunt nec̃ie vel freq̃nter. ḡ videť velle ꝙ
ex ordine syllogistico semp ista ꝯcomittentur. vʒ. nec̃itas
ꝯcl'onis ⁊ p̄missarum: sed hoc est falsum: q: sicut ex falsis
pōt sequi verū. ita ex non necessarijs conclusio nec̃ia. Di
cēdum ꝙ si bn̄ ꝯsideret dictum phi necessitatē hʒ qḋ dr̃.
nam ex nec̃itate ꝯnis non arguit nec̃itatē p̄missarum nec
ex freq̃ntia ꝯnis arguit freq̃ntiā p̄missarū sʒ eꝯ̃: io ex ne
cessitate ⁊ freq̃ntia p̄missarū arguit nec̃itatē ⁊ freq̃ntiaʒ
ꝯnis. nam lʒ nō valeat. si ꝯcl'o est ḡ p̄misse sunt: qa nō va/
let. ꝯñs est. ḡ añs est tñ optime valʒ si p̄misse sunt ꝯcl'o ē:
qa si añs est ⁊ ꝯñs est. ⁊ si valʒ si p̄misse sunt. ḡ ꝯcl'o ē. va
let p se loq̃ndo ꝙ q̃lea sunt p̄misse talis ē ꝯcl'o. si ḡ p̄misse
sunt nec̃ie ꝯcl'o erit nec̃ia: ⁊ si freq̃nť ꝯcl'o freq̃nter: ⁊ qa
demōstrator nō arguit nisi in causis p se q̃ vel sunt nec̃ie
vel freq̃nter. ꝯcl'o demōstrationis nunq̃ʒ erit fortuita: sed
vel erit nec̃ia vel frequēter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neqʒ per sensum est scire: si enim est sensus t.c. 44
talis ꝙ huius ⁊ non huius alicuius: sed tamē
sentire necesse est hoc aliqd ⁊ vbi. ⁊ nunc. vni/
uersale autē ⁊ in omnibus impossibile est sen/
tire: nō eni hoc est neqʒ nunc. nō enim eēt vl'e:
qḋ. n. semp ⁊ vbiqʒ est vniuersale dicim⁹ esse.

¶ At vero neqʒ fit vt per sensum sciamus: naʒ Argir.
si sensus talis: ⁊ non huius alicuius est: senti/
re tamen necesse est hoc aliquid: ⁊ aliquo in lo
co: ⁊ nunc: Uniuersale vero ⁊ quod est supra
omnia: fieri nequit vt sentiatur: quippe cū nō
sit hoc: neqʒ nūc: non. n. esset vl'e: qḋ. n. semp
est: ⁊ vbiqʒ: id vniuersale dicimus esse.

¶ Ondit ꝙ non ꝯtingit scire p sensum: vel qḋ idē est ꝙ de

ſenſibilibus particularib⁹ non eſt ſcia. Circa qđ duo facit
qa pmo facit qđ dictum eſt. 2° ex hoc remouet errorē qrū
dā dicētium q̄ ſentire aliqd eſt ſcire illud ibi (Sȝ maniſe
ſtū eſt.) Circa pmum duo facit. qa oſtēdit q̄ vl'e nō cadit
ſub ſenſu ſed pticulare. ibi (Q̄m̄ igiť demōſtratiōes.) Di
cit g̃ (neqȝ p ſenſuȝ eſt). i. ɔtingit (ſcire). qđ declarat. d. (ſi
enī ſenſus eſt talis q̄ ē hui⁹). i. ſi ſenſus eſt vl'is (ꝛ nō hu
ius alicui⁹). i. pticularis. (ſed tñ) vel ſed tm̄ (neċe eſt ſenti
re h̄ aliqd). i. pticulare (ꝛ vbi). i. h̄ (ꝛ nunc). q. d. q̄ lȝ ſen
ſus ſit vl'is. tñ ſentire eſt pticulare: vel cōtingit tm̄ ſentire
pticulare q̄ h̄ ꝛ nūc: ꝛ ſubdit q̄ (vl'e autē in oibus) eſt ſu.
(ꝛ ipoſ'e eſt ſentire) ſu. vl'e (nō. n.) ſu. vl'e eſt (hic nec nūc.
nō vtiqȝ eēt vl'e) ſu. ſi eſſet hic ꝛ nunc (quod. n. eſt ſemp ꝛ
A vbiqȝ vl'e eē dicim⁹.) ¶ Notādum aūt q̄ hui⁹ lr̃e ſenſus
eſt talis q̄ hui⁹ ꝛ nō hui⁹ alicuius al'r exponiť ſi ſenſus ē
particularis ꝛ nō vl'is. ſed nō pōt fieri talis expoſitio ſi
ne violētia lr̃e. nā vt pȝ in lr̃a maniſeſte dat dr̃iam int' ſen
ſum ꝛ ſentire. d. q̄ ꝛ ſi ſenſus eſt talis q̄ eſt hui⁹. ſ. vl'is: ꝛ
nō huius alicui⁹. i. pticularis. ſentire tñ nō contingit niſi
hoc aliqd pticulare. vñ ꝛ in fine ſecūdi huius hoc idē hr̃
diciť. n. ibi q̄ ſentire qdē eſt ſingulare: ſed ſenſus eſt vl'is.
B ¶ Notādum ēt dcm̄ ph̄i in hoc conſiſtē q̄ q̄ntūcūqȝ ſen
ſus ſit vl'is. tñ qa non ſentimus niſi pticulare qđ eſt hic ꝛ
nūc. non vl'e qđ eſt ſemp ꝛ vbiqȝ ſentire nō eſt ſcire: ꝛ im
poſ'e eſt ſcire p ſenſum. Qual'r autē ſit h̄ intelligēdum q̄
ſenſus ſit vl'is. ſentire aūt particularis, in fine hui⁹. vȝ. in
gōnibus vltime lectionis diceť vbi de h̄ ē ſpālis mā. ſuf
ficit tñ ph̄o q̄ actus ſentiendi ſiue ſentire nunq̄ȝ termineť
ad vl'e ad hoc q̄ p ſenſum nō ſit ſcia: ꝛ ad h̄ q̄ ſentire non
C ſit ſcire. ¶ Dubitaret forte aliqs: qa videť hoc ſm̄ q̄ vl'e
ſit ſemp ꝛ vbiqȝ: qa ſi vl'e eēt vbiqȝ tūc ſimul eēt hō ꝛ oli
ua ꝛ tūc oia corpora eēnt ſimul. in oi. n. loco eēt q̄lȝ ſpēs
cuiuſlibet corporis. Preterea videmus ad ſenſuȝ falſuȝ.
nam in aliqbus partibus nō ſunt oliue. g̃ vl'e oliue non
eſt vbiqȝ: qa nō pōt eſſe tale vl'e niſi vbi eſt ſuū pticulare.
D ¶ Dōm. q̄ ſm quoſdā vl'e eē ſemp ꝛ vbiqȝ nō eſt intelli
gēdum affirmatiue: qa tunc vbiqȝ eēt oliua: ſed intelligē
dum ē negatiue ꝛ p abſtractionē vt dicať vl'e eſſe ſemp ꝛ
vbiqȝ: qa eſt abſtractū ab oi loco ꝛ ab oi tpe: ꝛ iō q̄ntū eſt
de ſe nullus ei repugnat locus ꝛ nullū tēpus. Poſſumus
tñ al'r dicē. nō enim loquiť hic ph̄s de vl'i ſimplici: ſed de
vl'i compoſito. i. de vl'i quod demōſtrať. non. n. loquiť de
ſubo vt eſt aliquid vl'e in ſe. nec de paſſione vt eſt quod
dam vniuerſale in ſe ſed de ſubiecto in comparatione ad
paſſionem: vt eſt vniuerſaliť ſub ipſa: vt ſi demonſtrať q̄
luna eclipſať p interpoſitionē terre hec demōſtratio non
erit hic ꝛ nūc ſed erit vbiqȝ ꝛ ſemp. eſt. n. hec demonſtra
tio q̄ vbicūqȝ. i. in q̄cūqȝ parte celi eclipſať luna eclipſať
p interpōnē terre. ꝛ ex hoc vult hēre ph̄s q̄ ſentire nō ſit
ſcire. nam ſi eſſemus ſupra lunā qñ luna eclipſatur ꝛ vi
deremus q̄ terra ſe interponeret optime iudicaret viſus
q̄ luna nūc in illa parte celi eclipſatur p interpōnē terre.
ſed verū in alia parte celi vel in alio tēpore poſſet eclipſa
ri aliť q̄ȝ p interpoſitionē terre nō poſſet iudicare ſenſus.
homo ergo p ſenſum ſi videret q̄ luna eclipſaretur hic ꝛ
nunc: vt ſi eſſet ſupra lunam: quādo eclipſatur cogitaret
p intell'm vtrum luna in alio tēpore vel in alia parte celi
poſſet al'r eclipſari q̄ȝ p interpoſitionē: ꝛ qa cognoſceret
qa. non iudicaret p intellectum q̄ interpoſitio eſt vl'is cā
eclipſis: ꝛ qa ſcire nō eſt niſi p vniuerſalē cām: ꝛ put ali
qd eſt vl'r ſubm̄ ſue paſſioni vl'r dico p relationē ad cām.
non. n. abſolute loq̄ndo luna eclipſatur ſemp ꝛ vbiqȝ ſed
eclipſatur ſemp ꝛ vbiqȝ p relationē ad cām. nā vbicūqȝ
ſit luna dum tñ ibi interponiť terra eclipſatur ꝛ ſemp qñ
īterponiť eclipſatur. ſic autē cognoſcē non ſpectat ad ſen
ſum ſed ad intell'm. pȝ g̃ de quo vl'i loquitur ph̄s quod
eſt ſemp ꝛ vbiqȝ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quoniam igitur demonſtrationes vniuer
ſales ſunt. has autem non eſt ſentire. maniſe
ſtum eſt q̄ neqȝ ſcire per ſenſum eſt.

¶ Cum igitur demōſtrationes quidē ſint vni Ar. gīn.
uerſales: vniuerſalia vero ſentiri nequeant: p
ſpicuū eſt fieri non poſſe: vt p ſenſum ſciam⁹.

¶ Ex his q̄ dixerat ɔcludit intētū. d. (Quoniā igiť demō
ſtrationes ſunt vl'es). i. p vl'es cauſas: vel ſunt vl'es quia
ſunt de ſubiectis put p relationē ad cām vl'r ſunt ſub ſuis
paſſionibus: qa ergo demōſtrationes ſunt p tales cās ꝛ
de talibus ſubiectis (has autem) ſic vl'es cauſas vel hec
vniuerſalia ſubiecta (nō eſt). i. non cōtingit (ſentire) ꝛ qa
ſic eſt (maniſeſtum eſt q̄ neqȝ eſt ſcire p ſenſum. ¶ Notā E
dum autē q̄ cauſa hic ꝛ nunc ſi non eſt cauſa ſimpliciter
nō eſt cauſa p ſe: ſed p accidēs. niſi enim interpoſitio ter
re eēt vl'r cā eclipſis nō eſſet p ſe cauſa: qa g̃ tale vl'e non
pcipit ſenſus non eſt ſcire p ſenſum. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sed maniſeſtum quoniam ꝛ ſi eſſet ſentirē
triangulum q̄ duobus rectis equales habe
ret angulos quereremus vtiqȝ demonſtratio
nem: ꝛ non ſicut quidam fatentur ſciremus.

¶ Quin vt patet ſi fieri poſſet: vt ſenſu triangu Argir.
lum angulos habere duobus rectis equales
perciperemus. queremus vtiqȝ demōnſtra
tionem. Et non vt inquiunt qdam ſciremus.

¶ Remouet errorē q̄rūdā dicentiū q̄ idē eſt ſcire qđ ſenti
re. Propter qđ ſciēdū q̄ ſentire nō eſt ip̄m ſcire. attñ ſen
ſus dupl'r deſuit ſcie. p̄ qa p ſenſum deuenim⁹ in ſciaȝ. vñ
ſenſus eſt cauſatiu⁹ ſcie. 2° qa qñ videm⁹ aliq̄ p ſenſum fa
cilius cogitam⁹ cām ꝛ facilius ɔqrimus ſciam: vt ſi eē
mus ſupra lunā ꝛ videremus q̄ terra ſe interponit. lȝ ip
ſum vidē nō eēt ip̄m ſcire: qa nō viderem⁹ niſi hic ꝛ nūc:
attñ vidēdo q̄ terra ſe interponit facilius cogitarem⁹ p
intell'm q̄ interpoſitio terre quā ſenſus videt pticulariť
eſt cā eclipſis. ſenſus g̃ eſt cauſatiuus ſcie ꝛ ēt iuuatiuus.
Tria g̃ facit ph̄s: qa pmo oſidit q̄ ſentire non eſt ſcire. 2°
declarat quō ſenſus eſt cauſatiuus ſcie. 3° quō eſt iuuati
uus. ſcda ibi. (Sȝ ex ɔſideratiōe) 3ª ibi. (Sunt tñ q̄dam)
Circa pmū tria facit: qa pmo remouet p̄dictū errorē. 2° aſ
ſignat cām dicti. 3° qđ dixerat declarat in terminis. 2ª ibi.
(Sētire qdē. n.) 3ª ibi. (Vñ ꝛ ſi in luna). Dicit g̃ (Sȝ ma
niſeſtum eſt qm̄ ꝛ ſi eēt). i. ſi ɔtigeret (ſentire triangulum
q̄ hēret angulos eq̄les duob⁹ rectis q̄reremus vtiqȝ de
mōſtrationē) de triāgulo (ꝛ non ſciremus). i. pp hoc non
hēremus ſciam de triāgulo: qa ſentire nō eſt idē qđ ſcire
F (ſicut qdam fatētur). ¶ Notādum aūt quoſdā poſuiſſe
q̄ itell'c idē eſt q̄ ſenſus: pp qđ oportebat eos fateri ꝛ cō
G cedē q̄ ſentire eēt idē qđ ſcire. qđ ph̄s negat ꝛ dicit eē fal
ſum. ¶ Notādum ēt q̄ ſi ad oculuȝ videremus q̄ angu
lus extrinſecus in triangulo valȝ duos itriſecos ſibi op
poſitos. pp qđ viderem⁹ q̄ anguli triāguli valent duos
rectos non cognoſceremus hoc niſi particulariť. videre
mus. n. ad ſenſum q̄ in hoc triangulo ſic ſit: ſed ſtatim in
quireremus p intell'm vtrum vniuerſal'r ſic eēt. hoc eſt g̃
qđ ph̄s ait. q̄ cū hoc viderem⁹ adhuc q̄reremus demō
ſtrationē. i. cum p ſenſum cognoſceremus in hoc triāgu
lo ſic eē particulariť adhuc q̄reremus demōſtrationē. i.
adhuc q̄reremus vl'em: qa inquireremus p itell'm vtrū
in omni triangulo ſic ſe habeat vl'r. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neceſſe. enim quidē eſt ſentire ſingulariter.

Scientia autē est in cognoscendo vniuersale.

Argir. ¶ Sentire nāq₃ necesse est singulare: at sciētia in vniuersalis cognitione consistit.

¶ Assignat cām dicti dicēs φ (sentire qdē enim est necesse singul'r. scia aūt est in cognoscēdo vl'e). q. d. bñ dictuʒ est φ sentire nō est scire: qa sentire est singulare. scire aūt est vl'e: ⁊ bñ dcm̄ est φ si viderem⁹ triāgulū hr̄e duos rectos adhuc q̄reremus demōstrationē. nā sentire est singul'r. i. p sensum. non hēremus noticiā de hoc triāgulo p̄ticul'r. sʒ cū scia sit vl'is adhuc q̄reremus demr̄ationē ⁊ sciam: vt hēremus hui⁹ noticiā de triangulo. ¶ Deinde cuʒ dicit.

¶ Unde ⁊ si in luna essemus viderem⁹ obiectā terram: nō vtiq₃ sciremus cām defectus. sentiremus enim qm̄ deficeret nunc sed non propter qd oīno. Non enim esset vl'is sensus.

Argir. ¶ Quāobrē si in luna etiam essemus: terrāq₃ videremus obijcientē se lune: nō p̄fecto cām ipsam defectiōis sciremus: sentiremus enim lunā deficere: ⁊ non ppter quid oīno sensu p̄ciperemus: nō enim ipsius vl'is est sensus.

¶ Q. ō dixerat declarat in terminis. d. (Un̄ ⁊ si in luna eē mus). i. si eēmus supra lunā qn̄ eclipsat' (viderem⁹ obiectā terrā ⁊ nō vtiq₃ sentirem⁹ cām defect⁹). i. eclipsis. sꝫ. vl'em (sentiremus. n.). i. cognosceremus p sensum (qm̄ luna deficeret). i. eclipsaret' (nunc sed nō) cognosceremus p sensum (oīno pp qd). i. vl'em cām (nō. n. sensus nūc). i. qui est hic ⁊ nūc (vl'is eēt). i. erat vl'is vt hʒ alia translatio. q. d. φ sensus non erat. i. non dicebat' eē vl'is. g̃ si eēmus supra lunam non cognosceremus lunam eclipsari nisi particularit'. ideo non hēremus sciētiam quia nesciremus h' vl'r. illud ergo vidē nō est scire. ¶ Deinde cum dic̄.

¶ Sed ex consideratione multotiens accidente vl'em demr̄ationē habemus. Ex singularibus enim pluribus vniuersale est manifestū.

Argir. ¶ Attamen ex eo quia sepe hoc accidere videremus ipsum vniuersaliter venari demōstrationem vtiq₃ haberemus ex singularibus enī pluribus: vniuersale ipsum patefieri solet.

¶ Ondit qūo sensus est cātiu⁹ scie. Circa qō tria fac̄: qa p̄ fac̄ qō dcm̄. 2° cōparat cognitionē sciētificā ad cognitiōes alias. 3° ex his q̄ dixerat ↄcludit itētū. d. φ sentire nō ē scire nisi accipiat' sentire equoce. 2° ibi (Ul'e āt) 3° ibi. (Manifestū ē) Dic̄ g̃ (Sʒ ex ↄsideratiōe i h' multotiēs accñte). i. ↄtigēte. i. qn̄ multotiēs ↄtigit nos ↄsiderare in h'. i. circa p̄ticulare postea sum⁹ venātes illud. i. vl'e: ⁊ sic (vl'em hēm⁹ demr̄onē. ex singularib⁹. n. plib⁹ vl'e manif'm est) h' g̃ mō cātur scia ex sensu: vt qn̄ video nūc φ reubarbarum purgat colerā ⁊ postea video φ h' aliud reubarbaꝝ purgat colerā multotiēs sic expiēdo p sensum sic ex mult̄ singularibus deuenio in vl'e: ⁊ habeo sciam φ oē reubarbarū purgat colerā. propositiōes g̃ vl'es p quas habet' sciētia ⁊ demōstratio ⁊ q̄ sunt principiuʒ artis ⁊ sciētie sunt accepte ex multis sensibilibus. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Uniuersale autē honorabilius est quoniaʒ ondit cām: quare de huiōi vniuersalis scia honorabilior est sensibus: ⁊ cognitione quorumcunq₃ causa est sed de primis alia ratio est.

Argir. ¶ Ipsum autem vniuersale: prestabile nimiꝝ est propterea quod ipsaʒ causam indicat: quare de talibus noticia vniuersalis p̄stabilior est pceptione sensuū. Et intellectione eorū quoꝝ est alia causa. De primis autem alia ratio est.

¶ Cōparat cognitōnē sciētificā ad alias cognitiōes. Propt' qō sciēdū 4°' eē cognitiones. sensitivaʒ. sciētificā q̄ ē p cām: ⁊ cognitōnē nō p̄fectā: ⁊ itellectiuā q̄ ē p̄moꝝ p̄n̄°. Cognitio g̃ sciētifica q̄ ē p cāʒ vl'eʒ honorabilior ē cognitiōe sensitiua: ⁊ ēt honorabilior ē q̄cūq₃ alia cognitiōe q̄ nō ē p cāʒ: non tm̄ ē honorabilior q̄₃ cognitio p̄n̄°. iō ait. (Ul'e autē honorabile ē. qm̄ ondit cām). q. d. φ cognitio sciētifica vl'is ē honorabilis: qa ē ondiua vl'is cāe. (q̄re de h⁹ vl'is). i. cognitio sic vl'is vl' cognitio habita de h⁹ vl'is. i. ō h⁹ vl'i. ponit' genitiu⁹ p ablatiuo (honorabilior ē sensib⁹). i. cognitiōe sensitiua (⁊) sꝫ. h⁹ cognitio vl'is sciētifica honorabilior ē (cognitiōe) sꝫ. nō hita p cām (q̄rūcūq₃ cā ē). i. honorabilior ē q̄₃ sit cognitio q̄cq₃ alia hita non p cām sʒ p'ea q̄rūcūq₃ ē cā. i. p effect⁹ (sʒ ex p̄mis). i. ō p̄mis (alia rō ē.) qa nō ē scia honorabilior q̄₃ cognitio p̄morū p̄ncipioꝝ. iō ō talib⁹ ē alia rō. ¶ No'm āt φ scia q̄ ē p cām est honorabilior cognitio cognitōe q̄cūq₃ hita p nō cām. dū tm̄ cognitio illa sit taliū q̄ꝝ sit cā. lʒ. n. cognitio p̄n̄° nō sit p cāʒ. nō tm̄ pp h' talis cognitio ē min⁹ honorabilis q̄₃ scia. iō phs signant' loquit' sciam eē honorabiliorē cognitiōe q̄rūcūq₃ est cā. i. cognitiōe q̄rūcūq₃ causatorū. q̄cūq₃ enī cognitio hēat' de causatꝪ. dū tm̄ illa cognitio nō sit habita p cām: nō ē ita honorabilis sic̄ scia. de p̄° g̃ p̄ncipijs est alia rō: qꝛ talia nō sunt causata taliū nō ē cā. aliqd aūt hic tactū ē icidētal'r de cōpatiōe cognitionis sciētifice ad cognitiōes al's sʒ de h' pleni⁹ ifra dicet'. ¶ Deide cū dicit. b

¶ Manifestuʒ igitur fit φ impossibile est sentiendo scire aliquid demr̄atorū: nisi aliqs sentire hoc dicat sciam vere per demōstrationeʒ.

Argir. ¶ Patet igitur fieri non posse: vt quisq₃ sentiendo quicq₃ vnq₃ eorum sciat que demonstrabilia sunt: nisi sentire quispiam id esse dicat: sciam inquā per demonstrationē habere.

¶ Ex his q̄ dixerat ↄcludit itētū. vʒ. φ sentire non sit scire nisi accipiat' sentire equoce. d. (Man'm ē igit' φ ipol'e ē sentiēdo scire aliqd demr̄atoꝝ). i. aliqd demr̄abile siue aliqd demr̄abiliū: vt hēt alia trāslatio (nisi) accipiat' sentire equoce: ⁊ nisi (aliqs dicat h' eē sentire hr̄e sciam p demr̄atione) multotiēs. n. sic loqmur φ qn̄ aliqd manifeste p intell'm cognoscim⁹: dicim⁹ nos illud sentire ⁊ tāgē. sit g̃ accipiēdo sentire put idē est φ manifeste cāʒ demōstratiue cognoscē idē erit sentire qō scire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sunt tamen quedā reducta ad sensum propter defectus in propositis: quedam enim si non videremus non quereremus non tanq₃ scientes in videndo: sed tanquā habentes vniuersale ex eo φ videmus.

Argir. ¶ Sunt tamen inter ea que proponuntur nōnulla que quidem ad sensus reducuntur defectionem: nonnulla nanq₃ non quereremus: si illa visu perciperemus: nō propterea quod scimus vidēdo: sed quod ex eo quia videm⁹: habemus tandem ipsum vniuersale.

¶ Declarat qūo sensus sit iuuatiu⁹ ad sciaʒ ⁊ qūo ex defectu sensus multotiēs ipedimur ad sciaʒ. Circa qō tria facit: qa p̄ fac̄ qō dcm̄ est. 2° qō dixerat declarat in termis. 3° qōdā qō assumpserat declarat vl' assignat cām dicti sui. 2°

ibi.(Ut si vitrum) 3ºibi.(Et pp id). Dicit ḡ q (sunt q̄dā i ꝓposiq̄) vel vt h3 alia lr̄a in ꝓbleumatib⁹.i.in dubitatio nib⁹.i.in his in q̄b⁹ dubitam⁹: vel in his q̄ nobis ꝓponū tur: vel q̄ nobis se offerūt dubitabilr̄. q̄dā.n. de talib⁹ re/ ducta sunt ad defectū sensus. ⁊ iō dubitam⁹ de eis: q2 de/ ficit ibi sensus ⁊ nō possum⁹ illa cōphēdē p sensum. vñ subdit q (q̄dā eni si viderem⁹ nō vtiq3 q̄rerem⁹ nō tanq̄3 sciētes in vidēdo).i. non q ip̄m vidē sit scire (sed tanq̄3 ex eo q videm⁹).i. ex visu (hñtes vl'e).i. deuenientes in vl'em cām. sensus ḡ iuuat nos ad sciam nō q sentire sit scire: s3 q p sensum deuenim⁹ in vl'em cām. ¶ Deide cum dic̄.

¶ Ut si vitrum pforatū videmus ⁊ lumen per transiēs: manifestum vtiq3 erit ⁊ ꝓpter quid.

Argir. ¶ Veluti si vitrum perforatum esse: lumenq3 penetrare p meat⁹ visu pcipemus: pateret etiā nobis propter quid post vitru3 lumen efficit.

¶ Q̄ð dixerat manifestat in terminis dicēs (Ut si videre/ m⁹ vitrū pforatū: ⁊) su. viderem⁹ (lumē trāsiēs p vitrum. A manifestū vtiq3 erit ⁊ pp q̄d).i. manifesta eēt vtiq3 cā q̄re lumē p vitrū trāsit. eēt.n. cā pforatio vitri. ¶ Notā⁹ aūt q nō curat ph̄s de exēplo. loq̄t.n. more illoꝝ dicētiū lu/ mē eē corpus. Uñ cum q̄rebat ab istis quō lumē trāsit p vitrū. dicebāt vitrū eē porosum ⁊ pforatū sed illa forami na pp sui paruitatē latēt visu3 nostrū ⁊ p illa foramina vt dicebāt ptrāsibat lumē. more ḡ istorū loq̄t. q̄ð si sic eēt ⁊ nos hērem⁹ ita subtilē visu3 q viderem⁹ illa foramia nō q̄rerem⁹ cām q̄re lumē p vitrū trāsit: q2 manifeste videre mus cām pforationē vitri. iuuaret ḡ tunc sensus visus ad cognitionē cause. ip̄m tamē vidē nō esset scire: q2 p visu3 cognosceremus cām in hoc vitro pticularit̄: sed cogno/ sciētes in hoc vitro p visum cām pticularit̄ de leui cogita remus p intellectum sic esse in omni vitro: ⁊ ex hoc esse/ mus hñtes vniuersale.i. sciētes vl'r. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et ꝓpter id q̄ð videmus seorsum in vtroq3 intelligere autē simul est: qm̄ in omnib⁹ sic est.

Argir. ¶ Ex eo plane quia videremus quidem seor/ sum idipsum fieri in vnoquoq3: itelligerem⁹ autem simul in vniuersis hoc fieri pacto.

¶ Assignat cām dicti sui q̄re. s. sic vidēdo ipsum vidē non esse scire. d. q (pp illud) sup. sic vidēdo ipsum vidē nō eēt scire (q) pro q̄a (videm⁹ seorsu3 in vtrisq3) Uel vt h3 alia trāslatio ⁊ meli⁹ i vnoq̄q3 (itelligē aūt sil' est qm̄ i oib⁹ sic est). q. d. q p sensu3 si videm⁹ oia pticularia sil' sed seorsu3 in vnoq̄q3 vt videm⁹ in h̄ vitro q sic trāsit lumē: ⁊ postea seorsum. i. sepatim in alio vitro videm⁹ q sic trāsit lumē sed p intell'm ⁊ sciam cog̃scim⁹ de oi vitro sil' q p ip̄3 trā/ sit lumē. nō ḡ vidē ⁊ vl'r nullū sentire est idē quod scire.

Adem autem esse pricipia omniū syllogismorum impossibile est pri mū q̄dē logice speculātibus. hi q̄/ dē.n. veri sunt syll'i: alij autē falsi.

Argir. ¶ Atqui fieri non potest: vt omnium ratioci/ nationem eadem principia sint. quod quidē prius differendi mō contēplabimur: nam ra/ tiocinationū alie vere sunt: alie false.

¶ Postq̄3 ph̄s ondit de q̄bus nō est scia tanq̄3 de subis: q2 nō est de fortuitis nec de pticularibus sensibilib⁹. In ista pte declarat p q̄ nō est sufficiēter scia tanq̄3 p pncipia q̄a nō psit sciri oia p eadē pncipia. nō sunt.n. oium v̄orū ea/ dē pncipia neq3 etiā sūt eadē pncipia oium falsoꝝ: ⁊ mul to magis nō sunt eadē pn̄ oium v̄orū ⁊ falsoꝝ simul. duo autē facit sm̄ q dupl'r ꝓbat itētum. nā pmo ꝓbat hoc p rōnes magis cōes ⁊ logicas. 2º p magis ꝓprias ibi. (Si vero al'r) Circa pmū tria facit: q2 pº ondit q nō sunt eadē pn̄ oium v̄orū ⁊ falsorū simul. 2º q nō sunt pn̄ eadē oium falsorū. 3º nō sunt eadē oium v̄orū. 2º ibi (Postea neq3 fal se). 3º ibi (Neq3 v̄orū.n.) Circa pmū duo facit: q2 pº osten dit q nō sunt eadē pn̄ omniū v̄orū ⁊ falsorū sm̄ q veru3 ꝯcludit pp q̄d. 2º ostēdit h̄ idē ꝓut verū cōcludit qm̄. ibi (Et si naq3) Dicit ḡ q (eadē autē esse pn̄ omniū syllogis/ morum est impossibile. pmum q̄dē) est h̄ ipol'e (speculanti/ bus logice) cui⁹ rō est: q2 (hi q̄dē sunt syll'i veri. alij aute3 falsi) tūc supplēda est rō. v̄orū sylloꝝ sunt pn̄ v̄a. falsoru3 aūt sunt pncipia falsa. pncipia v̄a ⁊ falsa nō sunt eadē. er/ go nō sunt eadē pn̄ oium tā v̄orū q̄3 falsorū. ¶ Notādū B aūt q loq̄ndo pp q̄d nunq̄3 ex falsis seq̄t nisi falsu3. si eni ex falsis seq̄t veꝝ h̄ nō est pp q̄d: sed q2. ista ḡ rō cōcludit q loq̄ndo pp q̄d oium sylloꝝ tā voꝝ q̄3 falsoꝝ nō sunt ea dē pn̄ sed seq̄ns rō declarabit q q̄l'rcūq3 fiāt syll'i dū tñ sint ordinati in mō ⁊ fig̃ nō erūt oium tā v̄orū q̄3 falsoꝝ eadē pncipia. nā si syllogizetur verū ex falsis si postea ꝓsyllo/ gizent pmisse false de necītate ꝓsyllogizabūtur ex falsis. ¶ Notandū aūt itētionē hui⁹ capl'i in h̄ ꝯsistē q nō oiu3 C sunt eadē pncipia. sicut ḡ onsu3 est supra de q̄busdā subis nō est scia: q2 nō est de fortuitis nec de pticularibus. sic in hoc capl'o declarat p que pncipia nō est scia: q2 p eadem pn̄ nō pōt oium rerū accipi scia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et si nanq3 sit verum ex falsis syllogizare. s3 semel hoc fit: aut si. a. de. c. verū sit mediū aūt. b. falsum: neq3.n. a. in. b. est. neq3. b. in. c. Sed si harū media accipiunt ꝓpōnu3 falsa erunt. eo q ois conclusio falsa ex falsis est: ⁊ vera au tē ex veris: altere autem sunt vere ⁊ false.

¶ Quāq̄3 enim fieri potest: vt verum conclu/ Argir. datur ex falsis: tamen id semel efficit: veluti si A. quidē vere de. c. pdicet: medium aūt. b. fal sum sumat. Tum enim neq3. a. competit ipsi b. neq3. b. competit ipsi. c. sed si inter has pro/ positiones sumant media: false erūt: ex eo q2 ꝯclusio ois falsa ex ꝓpositionibus proficiscit falsis. Ex veris autem vere conclusiōes emer gunt: at p3 a falsis vera differre: ac eē diuersa.

¶ Ondit q nō solū si syllogizet pp q̄d sed q̄litercūq3 syllo gizet nō erunt eadē pncipia verorū ⁊ falsorū. d. (⁊ si naq3 sit).i. ꝯtingat (verū syllogizare ex falsis sed hoc fit semel) q. d. q si ex falsis syllogizet verum solū. h̄ erit semel. v3. i pº syll'o q nō erit talis ꝯcl'o q̄les sunt pmisse: sed si postea in ꝓsyllis ꝓsyllogizent pmisse o3 q ꝓsyllogizent ex falsis q nō seq̄t syll'm nisi ex falsis: ⁊ iteꝝ si debeāt alie pmisse ꝓsyllogizari cu3 sint false ꝓsyllogizabunt ex falsis. semp ḡ in alijs syll'is q̄les erūt pmisse talis erit ꝯcl'o. iō ait (vt si. a. de. c. veꝝ sit) vt si hec est v̄a. oē. c. est. a. (mediū aūt. b. fl'm nō.n. a. i. b. est nec. b. i. c.).i. tale accipiat mediu3 fl'm q nec. a. sit in eo: vt q ista sit fl'a. oē. b. est. a. vtputa ois la pis est aial. nec. b. me⁹ acceptū sit in. c. vtputa q mior sit fl'a oē. c. ē. b. i. ois hō est lapis. ꝯ tñ erit v̄a. v3. oē. c. ē. a. i. ois hō est aial. sic ḡ est sel'. i. in h̄ pº syll'o. q nō sūt tales p/ misse q̄lis ē ꝯ. (sed si accipiant media hoꝝ).i. taliū pmis/ saꝝ cū sint iste pmisse false ꝓpōnes accepte ad ꝓbādū eas (erūt false. eo q ois ꝯcl'o fl'a ex falsis est) si ḡ ꝯcl'o falsa ex falsis est (v̄a aūt est ex v̄is. altē aūt sūt) ꝓpōnes (v̄e ⁊ fl'e) ḡ. su. altera sūt pn̄ sylloꝝ voꝝ ⁊ falsoꝝ. ¶ No⁹ autē vim D rōnis in h̄ ꝯsistē q loq̄ndo pp q̄d semp tales sunt pmisse

qlis ē ɔclo ⁊ eɋ: vt si p̄misse sunt false ⁊ ɔclo. si v̄e ⁊ ɔclo ēt loqndo qm̄ semel ɔtigit vl' pōt ɔtingē q̄ nō sunt tales p̄misse q̄lis est ɔclo vt in p̄ syllo vbi ex falsis ɔcludit verū. sed postea in alijs ꝑsyllis si ꝑsyllogizent p̄misse cum sint fl'e sp ꝑpōnes accepte ad ɔcludēdū eas erūt fl'e. i oib⁹ g̃ alijs ꝑsyllis tales erunt p̄misse q̄lis ɔ̃. formet g̃ ex hoc talis rō. semp vel q̄si semp ⁊ vt plerūq3 tales sunt p̄misse q̄lis est ɔclo. g̃ sylloꝝ veroꝝ vt plerūq3 sūt p̄misse v̄e. falsorū false. nō eedē sunt ꝑpōnes v̄e ⁊ false. g̃ nō oiu3 tā verorū q̄3 falsorū erūt eadē p̄ncipia. aliqs g̃ forte syll's v̄us. i. hn̄s ɔ̃nē veram habebit p̄missas falsas. in oibus tñ postea ꝑsyllogismis erunt false ɔ̃clusiones ⁊ false p̄misse.

E ¶ Dubitaret forte aliqs: q2 nō videt hoc verū q̄ solū semel sit ɔclo dissimilis a p̄missis. nā pōt syllogizari verū ex altera ꝑpōne v̄a ⁊ altera fl'a. nā ois albedo est color. h̄ est v̄a. ois nigredo est albedo. hec est falsa: g̃ ois nigredo est color. est ɔclo v̄a. g̃ si d̄eant ꝑsyllogizari p̄misse cū sit altera v̄a ⁊ altera fl'a nō erit necīum semp accipe p̄missas falsas: nec erit necīum sp accipe v̄as. nā cū altera p̄missa rū sit v̄a poterit syllogizari ex v̄is ⁊ ex falsis. nō g̃ p̄misse erūt sil'es ɔ̃ni. Dōm q̄ si p̄misse sunt v̄e de necītate ɔcludūt ɔ̃nē verā: sed si p̄misse sunt false non de necītate ɔcludūt ɔ̃nē falsam. q̄ si semp ɔcluderēt fl'am stati hēret itērū q̄ nō sunt eadē p̄ncipia syllogismoꝝ v̄oꝝ ⁊ falsoꝝ. ad obuiādū g̃ huic diuersitati dic̄ ph's semel h̄ ɔtigē q̄ premisse nō sunt sil'es ɔ̃ni. imaginat tñ q̄ d̄eant accipi ambe p̄misse false: q2 si accipet vna v̄a altera fl'a: stati eēt dissimilitudo in p̄ncipijs sylloꝝ: q2 nō eēnt ambe p̄misse fl'e. sicut in syllo simplr v̄o sunt ambe premisse v̄e. pp̄ qd̄ supponit ph's q̄ debeāt vel ambe p̄misse accipi v̄e vel ambe fl'e. quo supposito in solo p̄ syllo pōt h̄ ɔtigere q̄ ɔclo sit dissilis a p̄missis. i oib⁹ alijs ꝑsyllis si ꝑsyllogizant p̄misse cū sint fl'e sp accipiēt ꝑpōnes fl'e. ⁊ erit ɔclo silis semp p̄missis. Uel possum⁹ ad hāc v̄itatē clarius decl'are. vult eni ph's oñdē q̄ nō oiu3 sylloꝝ sūt eadē p̄n^a. Aduersari⁹ g̃ ɔ̃dicēs huic v̄itati sp d̄ēret accipe p̄missas i syllo sil'es vel ambas. s. v̄as vel ambas fl'as: q2 si i vno ⁊ eodē syllo accipet vnā p̄missā verā ⁊ alterā fl'a3 stati ɔ̃ seipsu3 ageret: q2 ɔcluderēt ɔ̃ eū nā si in vno ⁊ eodē syllo nō sunt eadē p̄n^a: sed aliud est p̄n^m verū ⁊ aliud fl'm multo magis in oib⁹ syllis nō erunt eadē p̄ncipia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Postea neq3 false ex eisdem sunt. Est enim falsas adinuicem ⁊ contrarias ⁊ impossibiles simul esse vt iusticiam esse iniusticia3 aut timorē: aut hominē equū: aut bouem aut eq̄le maius: aut minus. ex positis autem sic est.

Argir. ¶ Deinde neq3 ipsa falsa ex eisdem proficiscūtur: sunt enim ⁊ talia falsa: vt inter sese sint contraria: ⁊ simul esse nō potest: vt iusticia3 ⁊ iniusticiā vel fortitudinem esse: ⁊ hominem equū vel bouem: aut equale maius vel minus. Ex his autem que iacent hoc pacto.

¶ Ostēdit q̄ oiu3 falsorū nō sunt eadē p̄ncipia dicēs (Postea neq3 false). s. ɔ̃nes (sunt ex eisde3) sc. p̄ncipijs. q. d. q̄ q2 oñdim⁹ nō esse eadē p̄n^a oium tā v̄orum q̄3 falsorū. volum⁹ nūc postea ostēdē oium falsorum nō eē p̄n^a eadē. iō ait q̄ (est eni). i. ɔtingit (falsas). s. ɔ̃nes (adinuicē ɔ̃rias eē: ⁊) ɔtigit tales ɔ̃nes (eē ipol'es simul). i. eē incōpossibiles (vt iusticiā eē iniusticiā aut timorē ⁊ hoiem eē equū aut bouē: ⁊ eq̄le eē maius aut minus ex positis). i. ex p̄missis varijs (sic est). i. sic ɔtigit ɔcludē. q. d. q̄ si oium falsorum erūt eadē p̄n^a tūc ex eisdē p̄ncipijs positis: vel ex eisdem p̄ncipijs varijs ɔcludet q̄ iusticia sit iniusticia ⁊ q̄ iusticia sit timor q̄ sunt fl'e ⁊ incōpossibiles ⁊ q̄ hō sit equus ⁊ q̄ hō sit bos: ⁊ q̄ eq̄le sit mai⁹: ⁊ q̄ eq̄le sit minus: q2 g̃ oia ista sunt falsa ⁊ incōpossibilia q2 talium non p̄nt esse eadē p̄n^a. oium falsorū nō erunt eadē p̄n^a. ¶ Notandum F aūt q̄ si ɔ̃nes sunt ɔ̃rie ⁊ incōpol'es q̄ p̄n^a ex qbus sequūtur ⁊ maxime si sequent ex eis ꝑpter qd̄ op3 eē falsa ⁊ incōpossibilia sed q̄ sunt incōpossibilia nō sunt eadē. ergo taliū omniū nō sunt p̄ncipia eadē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neq3 enim oium veroꝝ p̄ncipia sunt eadē. altera. n. multorū gn̄e principia sunt: neq3 ɔueniunt vt vnitates punctis nō conueniunt. He qdē eni non h̄n̄t pōnē. illa autem habent.

Argir. ¶ Neq3 enim ratiocinationum verarum omniu3 eadem principia sunt. Complurium nāq3 principia diuersa sunt genere: neq3 quibusuis accomodantur queuis: vnitates eni3 non accomodantur punctis. Ille nanq3 positione vacant: his eadem competit.

¶ Oñdit q̄ oium v̄oꝝ nō sunt eadē p̄n^a. Circa qd̄ sex facit s̄m q̄ sex rōnes adducit ad ꝑpositū. 2ª ibi (Necesse ē aūt) 3ª ibi (Sz neq3 cōium) 4ª ibi (Amplius p̄n^a) qnta ibi (Adhuc ɔclusiones) sexta ibi (Amplius p̄ncipia qde3) Dicit g̃ q̄ (Neq3. n. oium v̄oꝝ sunt eadē p̄n^a. altera. n. sunt p̄ncipia multorū gn̄e). i. distinctu3 gn̄e (nec) sc. talia p̄ncipia (cōueniūt) adinuice3. q. d. q̄ ex quo p̄ncipiata sunt multa. i. diuersa gn̄e op3 q̄ p̄n^a sint altera ⁊ nō ɔueniāt: vt p̄n^a in gn̄e discretorū nō ɔueniunt cū principijs in gn̄e cōtinuoru3. iō exēplificās ait (vt vnitates nō cōueniūt pūctis). i. cum pūctis. nā (he. n.) siue (he qdē). i. vnitates (nō h̄nt pōnē: illa aūt). i. pūcta (h̄n̄t) sc. pōnē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Necesse est autem in media cōuenire: aut in sursum aut in deorsum aut interius hēre hos illos autem exterius terminorum.

Argir. ¶ Necesse est autem vt ad media accomodari: aut supera ex parte aut infera: aut alios intra alios extra terminorum habere.

¶ Adducit ad h̄ scd̄am rōnē sumptā ex ꝑsyllogizatōe ipa vel ex ipsa multiplicatiōe sylloꝝ: vt si fiat aliqs syll's vtputa q̄ syllogizet hō eē corp⁹ si d̄eant multiplicari sylli s̄m hāc m. i3 termini accepti vel accipiēt iteri⁹ in medios ⁊ h̄ 2^r: vl' sursu3 v̄sus corp⁹ vtputa si accipet p̄ me^o aiatū corp⁹: vl' deorsu3 v̄sus hoie3. vtputa si accipet p̄ me^o aial vl' accipent tales t̄mini exteri⁹ ⁊ sic fiat acceptio. s̄. corp⁹ vel ifra hoie3 si aliqd eēt ifra ip3. ex h̄ g̃ p̄t argui q̄ nō solū oiu3 v̄oꝝ nō sūt eadē p̄n^a: sed ēt oiu3 affirmatiuorū v̄oꝝ nō sūt eadē p̄n^a. iō ait (necē ē āt) sc. illa v̄a q̄ de se inuicē ɔcludūt affirmatiue: aut (ɔuenire i me^o) ⁊ h̄ 2^r (aut i sursu3 aut i deorsu3: aut g̃ hos). i. t̄minos o3 (hēre iteri⁹) vt eos q accipiūt sursu3 vl' deorsu3 (illos āt t̄mioꝝ exteri⁹). q. d. q̄ h̄mō multiplicant v̄i affirmatiui vl' accipiē^o in me^o vl' accipiēdo exteri⁹ sup̄ maiorē extremitatē: vel ifra minorē. nūc g̃ supplēda ē rō. q̄ cū nō oia sic se hēant nec oia se hēant s̄3 istā lineā nō oiu3 erunt eadē p̄n^a. ¶ Dubitaret G forte aliqs: q2 vi q̄ sit inutile accipe sup̄ maiorē extremitatē: ⁊ inutile ifra miorē: q2 ex h̄ nō ɔcludit maior extremitas de subo. ¶ Dōm. q̄ accipe i me^o siue accipiat sursum v̄sus maiorē extremitatē. siue deorsu3 v̄sus miorē ē vtile ad ɔcludē^m maiorē extremitatē de miori vlr. accipe autē ifra est vtile ad ɔcludē^m maiorē extremitatē de miori pticulr: vt si sic h̄ ɔ̃ ɔcludē^r. hō ē corp⁹. si accipiat ifra hoie3 erit vtile ad ɔcludē^m corp⁹ de hoie pticulr. vtputa si acci

piat ethiops. verũ.n.est oẽm ethiopẽ esse corpus ꝛ om/
nẽ ethiopẽ esse hoiem. ex hoc ḡ sequet quẽdam hominẽ
esse corpus: vel vtile est sic accipe ita ad ↄcludẽdũ maio/
rẽ extremitatẽ de illo infra accepto assumẽdo pro medio
minorẽ extremitatẽ poterimus concludẽ corpus vniuer
salit de ethiope ꝑ hoc medium homo. accipe autẽ supra
nullo mõ est vtile ad concludẽdum maiorẽ extremitatez
de minori ꝑ subam.n.nõ ↄcludet corpus de hoie nec vlr
nec ꝑticulr. ẽ tñ vtile sic accipe ad ↄcludẽdũ illũ acceptũ
de minori extremitate faciẽdo mediũ de maiori: vt si acci
A piat suba q̃ est sup̃ corp⁹ poterit ↄcludi vlr suba de hoie
ꝑ h̃ mediũ corp⁹. ℭ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtrũ
hic modus accipiẽdi vtilis sit in ꝑ se passiõib⁹. ℭ Dõm.
ꝙ sic. vtputa si ab eodẽ subo fluerẽt passiones q̃ essent ꝑ
se passiões eius ꝛ ↄuertibiles cũ ipso. si ḡ demrarẽt octa
ua ꝑ q̃rtã nõ eẽt demratio ꝑ imediata. h̃ ḡ mõ reduceret
ad imediatã: vel accipiẽdo infra octauã ꝛ q̃rtã: ꝛ hoc du
plr. imo si volum⁹ dicẽ hoc tripl̃r: q2 vel accipiet oino in
medio inter octauã ꝛ q̃rtã. vtputa pa⁹ sexta q̃ est i medio
oino tñ distãs ab octaua q̃ztum a q̃rta: vel accipiet ma/
gis ṽsus octauã vt 7ᵃ. vel magl ṽsus q̃rtã vt q̄nta. termi
ni ḡ accepti vel passiões accepte vel erunt interi⁹ modis
q̃b⁹ diximus: vl erũt exteri⁹ ꝛ hoc dupl̃r: q2 vel erũt supra
passionẽ q̃rtã. vtputa passio p̃ᵃ vel scd̃a vel ifra passionez
octauã. vtputa nona vel decia. ea ḡ q̃ s̃m se sic se h̃ñt s̃m
talẽ analogiã reducunt in eadẽ p̃nᵃ: ꝛ q2 nõ oia sunt ordi
nata sic nõ oĩuz erũt eadẽ p̃ncipia. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Sꝫ neq3 cõiuz p̃ncipiorũ p̃nt eẽ aliq̃ ex q̃b⁹
oia demrabunt. Dico aũt cõia. vt oẽ aut affir/
mare aut negare. gñã enim eorum que sunt al
tera sunt ꝛ alia quidẽ in q̃ztitatibus: alia ṽo in
q̃litatibus sunt solũ de quib⁹ demrat ꝑ cõia.

Argir. ℭ At neq3 fieri põt: vt p̃ncipioꝝ cõiuz vlla sint:
ex quibus cũcta demrabunt. Dico autẽ cõia:
veluti quoduis affirmãdũ aut negãdum est.
Genera enim eorũ que sunt nõ eadez sunt sed
diuersa: atq3 alia solis competunt quãtis: alia
solis hisce que rõnẽ subeunt qualitatis. Cuz
quibus per cõia demonstrationes ↄficiuntur.

ℭ Adducit tertiã rõnẽ sumptã ex eo ꝙ p̃nᵃ cõia non suffi/
ciũt sine ꝓprijs: ꝛ q2 in alijs ꝛ alijs generib⁹ sunt p̃nᵃ pro/
pria alia ꝛ alia. iõ nõ oĩuz taliũ sunt eadẽ p̃nᵃ. iõ ait ꝙ (sꝫ
neq3 cõium p̃nᵒʳᵘ). i. de numero cõium p̃ncipioꝝ (p̃nt esse
aliq̃) sup. p̃nᵃ. (ex q̃b⁹ demrent oia) su. sufficiẽter: ꝛ expo/
nit se. d. (dico aũt cõia). s. p̃nᵃ (vt oẽ aut affirmare aut ne/
gare) sed hoc p̃nᵐ de q̃libet affirmatio vl negatio nõ suf/
ficit sine ꝓprijs. iõ subdit ꝙ (gñã eorũ que sũt altera sũt)
q. d. ꝙ eoꝝ q̃ sunt. i. entiũ sunt altera gñã. i. diuersa p̃dica
mẽta: ꝛ q2 sic ẽ oꝫ eoꝝ eẽ altera p̃nᵃ. iõ subdit (ꝛ alia q̃dẽ)
sup. p̃nᵃ sunt (in q̃ztitatibus alia ṽo in q̃litatib⁹ solum) si/
ue solũ. i. aliq̃ sunt p̃nᵃ solis q̃litatib⁹ ꝛ ꝓpria q̃litatib⁹. ḡ
q2 aliq̃ p̃ncipia sunt q̃litatib⁹ ꝓpᵃ (cũ quib⁹) p̃ncipijs ꝓ/
prijs (demonstrant) passiones (ꝑ cõia.) si ḡ non sufficiunt
cõia sine ꝓprijs: ꝛ h̃ ꝓpᵃ in alijs p̃dicamẽtis sunt alia ꝛ
alia nõ erunt oium eadẽ p̃ncipia. Notãdum ꝙ alia trãs/
latio nõ hẽt solũ. tñ satis põt exponi ꝑ solũ ꝓpria. nã p̃n/
cipia q̃ sunt solũ in q̃litatibus sunt ꝓpria qualitatibus.

ℭ Amplius principia non multũ minora sunt
conclusionibus. principia q̃dẽ.n. ꝓpõnes. ꝓ
põnes autẽ assumpti termini aut imissi sunt.

Argir. ℭ Preterea p̃ncipia nõ multo sunt pauciora
ↄcl̃onib⁹: p̃ncipia.n. ipse sunt ꝓpõnes. Pro
põnes ãt: sit cũ aut addit aut iterponit t̃min⁹.

ℭ Hic vt dicebat adduc̃ rõnẽ q̃rtã sumptã ex eo ꝙ p̃nᵃ nõ
sunt multo pauciora ↄ̃nibus. iõ ait (Ampli⁹ p̃nᵃ non sunt
multũ vel multo miora). i. pauciora (ↄ̃nibus) ꝛ subdit ꝙ
(p̃nᵃ q̃dẽ.n. ꝓpõnes sunt ꝓpõnes aut sunt termini assum
pti: aut) sunt termini (imissi). q. d. ꝙ ipse ꝓpõnes ↄcluse i
vno syll̃o sũt p̃nᵃ in alio syll̃o q̃ ꝓpõnes fiũt ex termis aut
assumptĳ exteri⁹ vt sup̃ maiorẽ: aut ifra miorẽ extremita/
tẽ: aut imissis. i. itus missis ꝛ accepti itra vtrãq3 extremi
tatẽ. tũc ḡ est supplẽda rõ ꝙ si p̃nᵃ sunt nõ multũ paucio/
ra ↄ̃nib⁹ cũ nõ sint eedẽ ↄ̃nes oĩuz syll̃oꝝ ṽoꝝ nõ sunt ea
dẽ p̃nᵃ oium h̃ syll̃oꝝ. ℭ Dubitaret forte aliqs q̃uo p̃nᵃ B
nõ sunt multo pauciora ↄ̃nibus. ℭ Dõm ꝙ h̃ referẽduz
est ad ipos t̃mios. termi.n. q̃ accipiũt ꝓ p̃ncipijs ꝛ ꝓ me
dijs nõ sũt multo pauciores termis ex q̃b⁹ fiũt ↄ̃nes. q̃d
pꝫ si accipiant termini imissi iteri⁹ vtputa aiatũ corp⁹ ꝛ
alij termini: si alij sũt itermedij int̃ aial ꝛ corp⁹. accipient
ẽt termi exteri⁹ vt sup̃ maiorẽ extremitatẽ: vt sup̃ corpus
accipiet suba vl ẽt aliq̃ alij termi si alij sint supiores. ifra
minorẽ accipiet hõ ꝛ ẽt alij t̃mini si alij. sint. Cõstat ãt ꝙ
oẽs t̃mini itermedij q̃ sunt int̃ t̃minũ supmũ ꝛ t̃minũ in
fimũ: vt int̃ subaz ꝛ hoiem erũt p̃nᵃ ꝛ accipient vt media.
nã corp⁹ erit p̃nᵐ ꝛ erit meᵐ ad ꝓbãdum subaz de oib⁹ if̃e
riorib⁹: ꝛ aiatũ corp⁹ erit p̃nᵐ ꝛ erit meᵐ ad ꝓbãᵐ tã sbam
q̃3 corp⁹ de oib⁹ ifriorib⁹: ꝛ aial erit p̃nᵐ ꝛ meᵐ ad ↄclu/
dẽdũ oia supiora de hoie. ḡ in oi tali analogia si eẽnt cen
tũ tales termini q̃t sũt ibi t̃mi medij tot sũt ibi p̃nᵃ syll̃orũ
ꝑ q̃ ↄcludet aliq̃d de aliq̃. t̃min⁹ aũt supm⁹ nõ poterit ac/
cipi vt meᵐ ad ↄcludendũ aliq̃d de aliq̃ in tota h̃ analo
gia: sed t̃min⁹ ifim⁹ vt hõ poterit accipi vt meᵐ ad ↄcludẽ
dũ aliq̃d nõ vlr sed solũ ꝑticulr. ḡ in oi analogia q̃t sunt
ibi t̃minitot sũt ibi p̃nᵃ syll̃oꝝ accepto termio supmo q̃
est oino iutilis ad ↄcludẽdũ. ℭ Uiso i oi genologia ꝛ in C
ordie termioꝝ q̃t t̃mini accipiunt vt p̃nᵃ syll̃oꝝ. restat vi
dẽ q̃t termini in h̃ genologijs igrediunt ↄ̃nẽ. nã ad con
cludẽdũ tãq3 p̃nᵃ excludunt duo t̃mini extremi. vel soluz
excludit vn⁹ termin⁹. s. sum⁹. nã ifim⁹ nõ excludit simpl̃r
cũ ꝑ ipm possit ↄcludi ꝑticul̃r lꝫ nõ vl̃r. Sic ḡ dõm est de
termis q̃ igrediunt vt mediũ vel vt p̃nᵐ sꝫ ab igressu ↄ̃nis
in tota genologia nullus excludit termin⁹. nã ꝑ aial p̃nt
oia supiora ↄcludi de hoie. ita ꝙ oẽs termini sup̃ aial ꝛ i
fra igrediant ↄ̃nẽ. ipm ẽt aial ↄ̃nẽ igrediet: q2 ꝑ aliq̃d q̃d
est ifra subaz ꝛ aial excludi p̃t suba de aiali. ipm ḡ aial i
h̃ genologia ↄ̃nẽ itrabit. si ḡ in oi genologia solus vnus
termin⁹ excludit simpl̃r vt sit oino iutilis ad ↄcludẽduz.
ab igressu aũt ↄ̃nis nll's excludit. p̃nᵃ sunt nõ multo pau/
ciora ↄ̃nibus. i. i oi genologia termini q̃ accipiunt vt p̃nᵃ
nõ sunt multo pauciores termis q̃ igrediunt ↄ̃nẽ. ijdẽ.n.
termini q̃ ↄcludunt in vno syll̃o sunt postea p̃nᵃ in alio: ꝛ
ex his termis ↄficiunt ꝓpõnes q̃ sunt ↄ̃nes i vno syll̃o: ꝛ
postea sunt p̃nᵃ ꝛ p̃misse i alio. nihil est ḡ in l̃ra p̃hi q̃d va
cet a ꝓposito. nã q̃d ipse ait ꝙ p̃nᵃ sunt nõ multo paucio/
ra ↄ̃nib⁹ h̃ᵒ dic̃ q2 i hoc stat tota ṽt⁹ medij nã si p̃nᵃ nõ sũt
multo pauciora ↄ̃nib⁹ ↄ̃nes nõ sũt eedẽ nec p̃nᵃ erũt eadẽ.
Q̃d ṽo postea subdit. ꝙ p̃nᵃ sũt ꝓpõnes ꝛ ꝓpõnes sũt ter
mini assumpti aut imissi hᵒ ait ad declarãdũ suũ intẽtuz.
nã ꝙ p̃nᵃ nõ sint multo pauciora ↄ̃nib⁹ ex hᵒ declarat: q2
si accipiant termini ex̃ vt sup̃ maiorẽ extremitatẽ ꝛ ifra
minorẽ ꝛ accipiant termini imissi iteri⁹. itra.n. vtrãq3 ex
tremitatẽ ꝛ ex h̃ t̃mis fiũt ꝓpõnes q̃ ꝓpõnes erũt p̃nᵃ in
vno syll̃o ꝛ ↄcl̃o in alio. si hᵒ fiat ex hᵒ vt patuit declarabi
tur ista ṽitas ꝙ t̃mini q̃ sũt p̃nᵃ nõ sunt multo pauciores
terminis q̃ igrediunt ↄ̃nẽ ṽba ḡ nũc dicta ad duo deser/
uiũt ꝛ ad d̃clarãdũ ꝙ p̃nᵃ nõ sunt multo pauciora ↄ̃nib⁹.

⁊ ad ꝑncipale intētum.nā ſi ille eedē ꝓpōnes ↄſtitute ex
terminis imiſſis vel aſſumptis ſunt ꝑnª in vno ſyllō ⁊ cō
clōnes in alio:ↄñs eſt ꝙ ꝑncipia fiant concluſiones ⁊ cō
clōnes ꝑnª.⁊ ſi aliq̄ ad hoc ↄcludunt̄ qꝛ aliq̄ ſint ↄcluſa
qḋ nō pñt eſſe ꝑnª illa ſunt valde pauca.q̄re ſi cōiter ⁊ vt
plimū ꝑnª ſiūt ↄ̄nes ⁊ ecōuerſo.idē erit iudicium de ꝑnci
pijs ⁊ ↄ̄nibꝫ:ſed nō ſunt eedē oium ↄ̄nes ſyllōꝝ vōꝝ.ğ
nec eedē ꝑnª.arguūt.n.potiſſime rōnes adducte ḋ ſyllis
affirmatiuis vis:ſed ſi nō ſunt eadē ꝑncipia oium ſyllōꝝ
affirmatiuoꝝ vōꝝ multo magis non ſunt eadē ꝑnª oium
ſyllōꝝ.tā vōꝝ affirmatiuoꝝ q̄ꝫ negatiuoꝝ.Uel poſſumꝰ
dicē ꝓpꝫ illa media ꝑ q̄ fit reductio ad imediata in affir
matiuis:fit reductio ad imediata l negatiuis modo quo
ſupra diximus.ideo ſi probatur de affirmatiuis ꝙ nō ſūt
eadē probatum erit de negatiuis. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Adhuc ↄclōnes ĩfinite ſunt:termi āt finiti.

Argu. ℭ Preterea concluſiones ſunt infinite:termi
ni vero finiti.

ℭ Adducit 5ᵃᵐ rōnē.d.ꝙ(adhuc)eſt alia rō:qꝛ(ↄ̄nes ſunt
ĩfinite.termini aūt)ſu.ĩ qbꝰ ↄueniūt oēs ſcie ſūt(finiti).i.
ſunt valde pauci.nō ſufficiūt ğ tales t̄mini ⁊ talia ꝑnª ad
D oēs ↄ̄nes.nō ğ ſūt eadē ꝑnª oiuꝫ.ℭ Noᵐ aūt vi rōnis hu
ius in h̄ ↄſiſtē ꝙ ſi eēnt eadē ꝑnª oium tūc illa ꝑnª eēnt illi
termi vel ↄſtituerent̄ ex illis t̄mis ĩ qbꝰ ↄueniūt oēs ſcie:
ſed hꝫ t̄mini ſūt finiti.i.ſūt valde pauci:qꝛ ſūt cōiſſimi ſic
ſūt t̄mini ſumpti ex ente vl' ex gñalibꝰ ꝑtibꝰ entꝭ.cuiuſmo
di ſūt eē ⁊ nō eē.actꝰ ⁊ pōa:⁊ talia cōiſſima q̄ valde pau
ca ſūt.ſi iſta ſūt ita pauca ⁊ ↄ̄nes oiuꝫ ſciaꝝ ſūt q̄ſi ĩfinite.
iſta ꝑnª pauca q̄ ſūt eadē nō ſufficiūt ad tātā multitudinē
ↄ̄nū.opꝫ ğ dare ꝑnª alia ꝓꝑa in q̄lꝫ ſcia q̄ ſūt altera ⁊ diuer
ſa in diuerſis ſciētijs.nō ğ ſūt eadē ꝑnª oium. Uꝫ aūt h̄ rō
5ᵃ mlt̄ū appropinq̄re rōni 3ᵉ.dꝛt tñ h̄ ab illa. nā illa ꝓbat
ꝙ nō ſufficiūt ꝑnª cōia abſq; ꝓꝑijs ꝑꝑ diuerſitatē generꝝ
entis.opꝫ.n.dare ꝑnª in q̄litatibꝰ ⁊ in q̄ntitatibꝰ ⁊ ĩ q̄lꝫ gñe
entis:q̄ adiūcta cōibꝰ hēant efficaciā ↄcludēdi:ſꝫ hec rō
5ᵃ nō tñ initit̄ diuerſitati q̄ꝫ tū multitudini ↄ̄nū.nā ꝙ ſic fi
niti termini ⁊ ſic pauca ꝑnª in qbꝰ ↄueniūt oēs ſcie ſuffice
rēt ad tātā multitudinē ↄ̄nū eſt deriſoriū dicē.opꝫ ğ ꝑter
iſta in qbꝰ ↄueniūt oēs ſcie dare alia ꝑnª ⁊ alios t̄mios in
E qbꝰ differūt.ꝑꝑ qḋ nō erūt oium eadē ꝑnª.ℭ Dubitaret
forte aliqs:qꝛ vꝫ h̄ falſum ꝙ ↄclōnes ſint infinite.cū pro
batū ſit ſupra ſtatum eſſe in ſurſum ⁊ in deorſuꝫ.ℭ Dōm
ꝙ q̄ꝫtū ad intētionē pħi.nō opꝫ ꝙ dicamꝰ ↄ̄nes eſſe ĩfini
tas ſimplr̄:ſed dr̄ ĩfinite.i.innumerabiles:⁊ h̄ hꝫ itētum.
nā in tāta nūoſitate ↄ̄nuꝫ nō ſufficiunt illi termini finiti.i.
illa ꝑnª pauca in quibus ↄueniūt oēs ſcie. ꝙ ſi tamē vel
lemus ſaluare ↄ̄nes ad lr̄am eſſe ĩfinitas ſaluaremꝰ hoc
tripl'r:nec diceremꝰ ꝙ hec lr̄a ↄ̄dicat ſuperiori capª vbi
oñſum eſt eē ſtatū in ſurſuꝫ ⁊ l ḋorſuꝫ:qꝛ aliud eſt loq̄ de
infinitate ↄ̄num in ſe:⁊ aliud vt reducunt̄ in ſua ꝑnª.⁊ vt
demus ſenſibile exēplum dicemus ꝙ figure multiplicā
tur in ĩfinitū qꝛ alia figura eſt triāgulus alia q̄drāgulus:
⁊ ſic aſcēdēdo.ↄſtat aūt ꝙ q̄lꝫ figura hꝫ ſuā ꝓꝑietatē q̄
poſſet demōſtrari de ipſa.ſi qs eēt circa hoc ſollicitus:vt
triāgulus hēt pro ꝓꝑietate hr̄e tres.q̄drangulus aūt ſi
ſit regularis hēt ꝑ ꝓꝑetate hr̄e angulos oppoſitos ⁊ la
tera oppoſita eq̄lia:⁊ ſic ḋ figuris alijs.cū ğ tales figure
ſint ĩfinite non vꝫ poſſe negari ꝙ ↄ̄nes ſm ſe aliq̄ mō va
dāt in ĩfinitū.tñ vt reducunt̄ in ſua ꝑnª:non opꝫ ꝙ nec in
ſurſum nec in deorſuꝫ vadat in ĩfiᵐ.nā poſſet aliq̄ ꝓꝑetas
ꝓbari de figª ſupiori.vtputa de exagono nihil dō nec ḋ
pentagono nec de q̄drāgulo.ꝓbabit̄.n.de exagono ꝙ ſi
colloce̅t in circulo.latus eius erit medietas dyametri.lꝫ
ğ ꝓꝑetas.vꝫ hr̄e latꝰ eq̄le medietati dyametri ſic ꝓbabi
tur de exagono ꝙ nulla mētio fiet ḋ penthagono nec de
quadrāgulo.lꝫ ğ exagonus in ordie figuraꝝ ꝑſupponat
penthagonū ⁊ q̄drāgulū.tñ vt reducit̄ in ꝑnª ꝑ que pro
bant̄ ꝓꝑie paſſiōes de ipſo:nō opꝫ ꝙ fiat talis reductio
mediātibus figuris illis.q̄ꝫtūcunq; ergo figure vadāt in
infiᵐ reductio tñ cuiuſlꝫ figure in ſua ꝑnª:qḋ eſt q̄ſi ꝓcede
re in ſurſum:⁊ ꝓcedere a ꝑncipijs ad paſſionē cuiuſlꝫ fi
gure.qḋ eſt q̄ſi ꝓcedē deorſum ſemꝑ erit qd finitū:nec opꝫ
ſm ꝙ augmētat̄ nūs figurarum ꝙ augmētet̄ talis redu
ctio:qꝛ vt patuit nō opꝫ ꝙ ſemꝑ figura; ſeq̄ns vt ſubijcit̄
ſue paſſioni reducat in ꝑnª ꝑ figuras ꝑcedētes.erit ğ itē
tio pħi ꝙ ↄ̄nes in ſe pñt eē infinite.lꝫ ordo ĩ ꝑnª in ſurſum
⁊ ḋorſuꝫ ſꝑ ſit finitꝰ.cū ğ t̄mini in qbꝰ cōicāt oēs ſcie ſint
finiti.i.pauci tales t̄mini ⁊ hꝫ ꝑnª cōia in qbꝰ ſciētie ↄue
niūt nō ſufficiēt ad tātā multitudinē ↄclōnū ſine t̄minis
⁊ ꝑncipijs in qbꝰ ſciētie differūt.ℭ 2ᵒ mō hoc poſſumꝰ ſal
uare vt qdā ponūt ꝑ cōbinationē.videmus.n.ꝙ lr̄e ſunt
multo pauce nūo:⁊ tñ in infinitꝭ mōis cōbinari pñt ita vt
infinite dictiōes poſſint ꝑꝑ aliā ⁊ aliā cōbinationē ex ta
libꝰ lr̄is ↄſtitui ſic āt ex paucꝭ ⁊ ex infinitꝭ t̄minis ꝑꝑ aliā
⁊ aliā cōbinationē ↄſtitui poterūt infiᵉ ꝓpōnes. ꝑª tñ ex
pō melior ē:qm̄ ſi pt tot mōis variari cōbinatio t̄minoꝝ
ad ↄſtituēdū ꝓpōnes q̄t mōis variat̄ cōbinatio lr̄aꝝ ad
ↄſtituēdū dictiōes.ℭ Poſſumus āt ⁊ 3ᵒ dicē ꝙ pħs ſuꝑ
q̄ꝫ ꝓbauit ſtatū excluſit ꝑdicationē ꝑ accñs hic aūt loq̄t̄
cōiter de omni ꝑdicatiōe vā ꝙ ꝑnª ad ↄcludēdū ↄclōnes
q̄ſcūq; vās nō ſūt eadē:⁊ qꝛ ↄclōnes ꝑ accñs ſunt vꝫ:et qꝛ
verū eſt albū eē muſicū:lꝫ ſit ꝑ accñs:cū tales ꝓpōnes ꝑ
accñs poſſint multiplicari in infiᵐ.dixit pħs ↄclōnes eē
infinitas:nō obſtāte ꝙ in his q̄ ſūt ꝑ ſe ē ſtatꝰ.ꝑª tñ expō
melior ē:qꝛ ea q̄ ſunt ꝑ accñs ſunt omnino inutilia demō
ſtratiōi.lꝫ ğ pħs ꝓbauerit nō eē eadē ꝑnª falſorū ⁊ veroꝝ
nō exceſſit limites demrōnis:qꝛ falſa nō ſūt omnino inu
tilia ad demrationē.nā lꝫ ſint inutilia ad demrationē oſ
ſiuā:nō ſunt tñ inutilia ad demrationē ad impoſſibile.nā
ſemper talis demratio accipit aliq̄ꝫ ꝓpōnē falſaꝫ.ſunt er
go multo pauciora principia cōia q̄ꝫ ↄclōnes:⁊ ſunt fe
re tot ꝑncipia ꝓꝑa quot ↄcluſiones.ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Amplius principia hec quidem ex neceſſi
tate.illa autem contingentia ſunt. Sic igitur
in intētione habitis impoſſibile eſt eadem eſ
ſe. Neceſſe eſt ergo alia eſſe aut finita:aut cum
infinite ſint concluſiones.

ℭ Inſuper principiorum:alia ſunt neceſſaria: Argu.
alia contingentia.Hoc igitur modo conſide
rātibꝰ fieri nō poſſe porro vident̄:vt eadē ſint
ꝑncipia:aut finita:ſi ↄcluſiones ſint infinite.

ℭ Adducit ad idē 6ᵃᵐ rōnē.d.(amplꝰ qdē q̄dā ſunt ꝑnª ex
nec̄itate).i.nec̄ia.(alia vꝫo ſūt ↄtingētia)⁊ qꝛ ſic ē(ſic igit̄
in itētōe habitꝭ).i.ſic nobis ↄſiderāᵇꝰ:vt hꝫ alia trāſlatio
vel ſic nob̄ intēdēᵇꝰ(ipoſ'e ē eadē eē)ſu.ꝑnª omniuꝫ(aut)
.i.maxie(finita).i.potiſſime ĩpoſ'e eſt talia ꝑnª ponē fini
ta(cū ↄ̄nes ſint ĩfinite)ē ğ vis rōnis ꝙ cuꝫ nec̄ia ſequant̄
ex nec̄ijs ↄtingētia ex ↄtigētibꝰ nō ſūt eadē oiuꝫ ꝑnª:qꝛ ſi
eſt idē nec̄ium ⁊ ↄtigēs.ℭ Notāᵐ āt ꝙ poſſet aliqs dicē F
ꝙ lꝫ ↄclōnes ſint ĩfiᵗ ꝑnª pñt eē eadē:qꝛ ꝑnª ſūt ēt infinita
⁊ nihilominꝰ eadē:qꝛ eiſdē ꝑncipijs infinitis vtit̄ q̄lꝫ ſciē
tia.Ad h̄ ğ excludēdū in hac rōne 6ᵃ reſumpſit vim rōnis
q̄nte.d.ꝙ aut.i.potiſſime eſt incōueniēs ponē infinita ea
dē cū ↄclōnes ſint ĩfinite.ꝑſupponit.n.q̄ſi notū ꝙ ea q̄ ſꝫ
eadē in oibꝰ ſciētijs ⁊ qbus vtunt̄ oēs ſcie ſūt valde pau
ca ⁊ finita:ꝙ ğ ſic pauca ⁊ ſic finita poſſint in tātā multi
tudinē ↄclōnū ꝑ ſeipſa ſine additiōe alioꝝ ꝑncipioꝝ pro
ꝑoꝝ ⁊ diuerſorū nō eſt poſſibile.ℭ Deinde cū dicit.

¶ Si vo alr quodāmō dicat aliquis φ hec quidē geometrice: alie vo syllo℞: alie vo medici nequid vtiqꝫ erit aliō qō dr̄ nisi φ sūt pncipia sciaꝝ: sꝫ eadē dicere derisio ē: qm̄ eadeꝫ eisdeꝫ eadem essent: oīa nāqꝫ sic erunt eadem.

Argu. ¶ Nō si qspiā alio mō dicat: veluti hec quideꝫ geometrie: hec aūt arithmetice: ꝛ hec medicine: principia eē: quid aliō erit qō dr̄: qꝫ sciaꝝ principia eē: at ex eo dicere eadē esse quia ipsa sibiipsis eadem sunt ridiculum est. Hoc eniꝫ pacto cuncta eadem fiunt.

¶ Probat h idē. vꝫ. φ nō p eadē pn̄ oīa ꝯcludanꝭ p rōnes magis ꝓpas. sūt āt iste rōnes magis ꝓpe: qꝛ p eas magis descēdiꝭ ad mām spālē. rōnes āt superiꝰ facte magis stāt i qbusdā gnalibꝰ ꝛ cōibꝰ. iō dnr logice respcū istaꝝ. Modus āt ꝓbādi intētū p rōnes ꝓpas ē dscēdere ad spāles scias q̄remꝰ. n. vtrū medicia babeat sua pn̄ ꝓpa p q̄ probat passiōes de subo. ꝛ vtrū geometria babeat sic pn̄ ꝓpria. ꝛ ēt vtrū logica babeat sua pn̄ ꝓpria sibi vt bꝫ dici de oī dici de nullo p q̄ ꝓbat φ inferre de necītate cōpetit syllo. sic q̄libꝫ scia bꝫ sua pn̄ ꝓpria: φ si h ꝯcedaꝭ statim babebiꝭ itētū φ nō sūt eadē pn̄ oium nisi eadē eēnt oia: vel de eisdē determinarēt oēs scie. Si vo h nō ꝯcedaꝭ: sꝫ dicaꝭ φ ex q̄libꝫ mōstraꝭ qōlibꝫ: statiꝫ duceꝭ ēt aduersarius ad incōueniēs: qꝛ in q̄libꝫ scia ē dare aliq̄s ꝓpōnes imediatas: qbꝰ variatis variantꝭ ꝯnes. naꝫ ex alia ꝛ alia ꝓpōne imediata inferꝭ alia ꝛ alia ꝯclo. nō g ex q̄libꝫ inferꝭ qōlibet. duo g facit phs: qꝛ pmo p rōnes ꝓprias ondit φ nō sūt eadē pn̄ oiuꝫ si ꝯcedaꝭ pn̄ esse homogenea pncipiatis. 2° ꝓbat h idē si aduersariꝰ dicat φ ex q̄libꝫ ꝓbaꝭ qōlibet. ibi (At vo) Dicit ergo. (Si vo aliter quodā mō dicat). i. cōcedat (aliqs φ he qdē sunt geometrice). s. argumētationes. (alie autē sunt syllo℞). i. dyaletice (alie aūt medicie qd vtiqꝫ erit qō dicitꝭ nisi φ sunt pn̄ sciaruꝫ) su. diuersa. q. d. φ si volumꝰ alr disputare cū aduersario p rōnes magis ꝓpas. ꝛ ipse dicat quodāmō ꝛ ꝯcedat nobis φ alie sūt rōnes ꝛ cōclusiōes ꝛ pncipia in geometricis ꝛ in syllogismis. i. in dyaleticis ꝛ i medicis ꝛ in alijs sciētijs: hoc est ponere pncipia alia. ꝛ subdit (sꝫ eadeꝫ dicere derisio est). q. d. φ h ꝯcedere ꝛ postea pteruire ꝛ dicere φ oiuꝫ sūt eadē pn̄ est derisio. ꝛ subdit q̄re sit derisio (qꝛ eadē eēnt eisdē) ꝛ sic p ꝯn̄s (oia nanqꝫ fierēt) vl eēnt.

A (eadē.) ¶ Dubitaret forte aliqs vn̄ seqꝭ hec ꝯn̄a φ si qs cōcedat q̄libet sciaꝫ ꝓcedere ex suis pncipijs si ponanꝭ talia pncipia eadē φ oia eēnt eadē. ¶ Dōm φ qui cōcedit q̄libꝫ sciaꝫ vti suis pncipijs ꝯcedit pncipia eē vnigenea pncipiatis ꝛ hēe q̄zdā idētitatē ꝛ ꝯformitatē ad sua pn̄: quo posito q̄cūqꝫ pncipiata: vl q̄cūqꝫ dmōstrata sub eisdē pncipijs militātia hn̄t q̄zdā idētitatē ꝛ ꝯformitatē ad inuicē. pp qō oia essent eadē: ꝛ de eisdem determinarent oēs scie. qō derisoriū est dicere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ At vo neqꝫ φ ē ex oibꝰ demōstrare qōlibet hoꝝ: hoc. n. ē q̄rere oium eadē esse principia. Multū. n. insipiēs ē. Neqꝫ. n. i māifestis hoc fit doctrinis: neqꝫ in resolutione possibile est. Immediate. n. ꝓpōnes principia sūt: altera āt conclusio fit accepta ꝓpositione imediata.

Argu. ¶ At vo neqꝫ hoc est: ex oibꝰ inquā qd vis demōstrari q̄rere oiuꝫ eadeꝫ pncipia esse. Est. n. insignis stulticie sane: nā neqꝫ i māifestis hoc fit sciētijs: neqꝫ in resolutiōe fieri pt. Propositiōes eni vacātes medio pncipia sūt: atqꝫ diuersa plane conclusio fit assumpta vacante medio propositione.

¶ Ondit φ n̄ sūt eadē pn̄ oiuꝫ si aduersariꝰ dicat φ ex q̄libet mōstraꝭ qōlibꝫ. Circa qō tria faē. qꝛ p° faē qō dcm̄ ē. 2° circa ea q̄ dixerat remouet cauillatōeꝫ q̄zdā. 3° resumit vi rōnis sue ꝛ ꝯcludit itētū. 2° ibi. (Si āt dicat) 3° ibi. (Si vo neqꝫ) Diē g (At vo neqꝫ) su. dici pt. (φ ex oibus). i. φ ex q̄libꝫ (ē dmr̄are qōlibꝫ hoꝝ). i. qōcūqꝫ (qꝛ h ē q̄reꭍ). i. istoꝰ q̄rere (oiuꝫ eē eadē pn̄ mltū. n. ē isipiēs). i. sic q̄rere ē q̄rere valde isipiēter. ꝛ dclarat q̄lr sit valde isipiēs q̄rere isto mō eē eadē pn̄ oiuꝫ dicēs φ (neqꝫ. n. in manifestis doctrinis h fit) φ. s. ex q̄libꝫ demōstreꭍ qōlibꝫ (neqꝫ i resolutiōe). i. i doctrinis resolutorijs (pole ē) su. ex q̄libꝫ dmōstrare qōlibꝫ. ꝛ subdit φ (imediate. n. sūt pn̄) ꝛ ait φ (altera āt ꝯ sit accepta imediata ꝓpōne alt'a). q. d. φ valde isipiēs ē opiari h mō eē pn̄ eadē. qꝛ ex q̄libꝫ dmr̄areꭍ qōlibet. qꝛ si h eēt pole h mō eē pn̄ eadē tūc vel i doctrinis māifestis vl i doctrinis resolutorijs h ꝯtigeret. sꝫ i nullis doctrinis h ē pole φ ex q̄lꝫ dmōstreꭍ qōlibꝫ. g sic opinari eē pn̄ eadē ē valde isipiēs. ¶ Nom̄ āt φ doctrine māifeste appellanꭍ q̄ ꝓcedūt p iductionē ꝛ p q̄dā sensibilia manifesta. Resolutorie āt pn̄t vocari q̄ resoluunꭍ i suas cās ꝓcedēdo p cās: ꝛ resoluēdo posteriora i priores cās. vl pt dici φ doctrine sūt māifeste qn̄ ꝓcedūt p imediata ꝛ p se nō. Sꝫ doctrine sr̄ resolutorie qn̄ nō ꝓcedūt p imediata nec p se nō. sꝫ ꝓcedūt p ea q̄ pn̄t resolui i imediata ꝛ i p se nota. in nullis aūt doctrinis talibꝰ nec i māifestis nec in p se notis nec i resolutorijs ex quolꝫ dmōstraꭍ qōlibet. g valde ē isipiēs isto mō q̄rere pn̄ eē eadē. ¶ Nom̄ ēt φ cā q̄re i nullis doctrinis siue sint māifeste siue resolutorie h nō ꝯtingit φ ex quolibꝫ demōstreꭍ qōlibꝫ: ē est. qꝛ semper opꝫ deuenire ad ꝓpōnes imediatas que sunt principia. sed variatis imediatis ꝓpōnibus variantur cōclusiones ita φ sit altera cōclusio quādo est altera imediata ꝓpō. qꝛ g sic ē nō ex quolibꝫ demr̄aꭍ qōlibꝫ. ¶ Deīde cū diē.

B

C

¶ Si aūt dicat aliqs pimas ꝓpōnes imediata esse principia: vnum in vnoquoqꝫ genere est.

Argu. ¶ Quod si quispiam ipsas primas vacantes medio propositiones oium esse pncipia dicat sciatis vnam in vno quoqꝫ genere esse.

¶ Circa ea q̄ dixerat remouet cauillationē quādā. posset. n. aliqs dicē φ hꝰ ꝓpōnes. i. cōes ai cōceptiōes qbꝰ vtunꭍ oēs scie sūt imediate ꝓpōnes: ꝛ ista sūt pn̄ g diceret aduersariꝰ φ eadē sūt oiuꝫ pn̄. Ad h remouēdū ait. φ pter bas ꝓpōnes cōes oꝫ dare in vnoquoqꝫ gn̄e aliquā ꝓpōnē imediatā q̄ ē pn̄m i illo gn̄e: ꝛ iste diuersificanꭍ put diuersificanꭍ gn̄a. igiꭍ n̄ sūt oiuꝫ eadē pn̄. iō ait. (Si āt aliqs dicat pmas ꝓpōnes imediatas eē pn̄ vnū i vnoquoqꝫ gn̄e ē). i. pter bas ꝓpōnes prias q̄ vocāꭍ cōes ai ꝯceptiones oꝫ dare in vnoqꝫqꝫ gn̄e aliquā vnā ꝓpōnē imediataꝫ q̄ bꝫ rōnē pncipij. ꝛ qꝛ ꝓpōnes imediate ꝓpe q̄ sūt pn̄ in vnoquoqꝫ gn̄e diuersificanꭍ ꝫ diuersitatē generꝫ subaꝝ. iō n̄ oiuꝫ sūt eadē pn̄ nec qōlibꝫ mōstraꭍ p qōlꝫ. ¶ Nom̄ āt φ qn̄ dī i vnoqꝫqꝫ gn̄e eē vnā aliquā ꝓpōnē imediataꝫ nō solū h referēdū ē ad totū genꝰ subiicibile. sꝫ ēt ad pres eiꝰ: ꝛ ꝯputa si geometria ē d ꝯtinuo tāqꝫ d ꝓpo subo: ꝛ ptes ꝯtinui sūt linea: supficies: ꝛ corpꝰ n̄ solū a ꝯtinuo fluit aliq̄ vna passio p° ꝛ imediate q̄ ē idemꭍabilis. sꝫ ēt a linea pt fluere ꝛ fluit vna aliq̄ talꝭ passio: ꝛ a corpe: ꝛ a supficie. ꝛ itelligēdū ē h: nō solū ꝫ rē: sꝫ ēt ꝫ rōnē: vt ab eodē ꝯtinuo ꝫ rē vno mō ꝯsiderato imediate fluet aliq̄ vna pas/

D

sio. ⁊ ab eodẽ alio mõ ꝯsiderato poterit fluere aliq̃ vna passio nisi ſʒ rẽ idẽ ẽ triãgulus ⁊ pn̄ᵐ figuraꝝ. attñ a triangulo vt triãgulus fluit hr̃e tres. ab eodẽ: vt ẽ pn̄ᵐ figurarũ fluit eẽ illud i q̃ resoluunt oẽs figure rectilinee: nec est curãdũ ꝙ hr̃e tres ⁊ eẽ illõ i q̃ resoluunt oẽs figure rectilinee nõ sũt passiões idemſabiles ſʒ õmſabiles: ⁊ ñ st passiões imediate: ſʒ mediate: qꝛ passiões mediate reducũt ad imediatas. ⁊ sic ab eodẽ ſm rẽ alr̃ ⁊ alr̃ accepto põt fluere plres passiões mediate: ita ꝙ nõ fluit vna mediãte alia, sic ab illo eodẽ ẽt alr̃ ⁊ alr̃ accepto opʒ ꝙ fluãt plures passiones imediate: qꝛ plures passiões mediate quarum vna non reducitur in aliam presupponunt plures passiones imediatas. ⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Si vo neqꝫ ex oĩbꝰ vt opꝰ ẽ demõstrari qõlibet neqꝫ sic ex altera q̃re erũt vniuscuiusqꝫ scie altera. Relinqͥ igitur si proxima sũt pncipia oĩum: sed ex his quidez hec: ex illis autẽ illa.

Argir. ⁋ Qõ si neqꝫ eadẽ oĩuʒ pncipia sũt hoc pacto: vt ex oĩbꝰ qõuis oporteat demõstrari: neqꝫ sũt adeo diuersa: vt vniuscuiusqꝫ scie sint diuersa. Restat si principia oĩum generis sint eiusdez. Ex his tamen hec: ⁊ ex his hec demõstrenͥ.

⁋ Resumit vim rõnis sue ⁊ ꝯcludit lr̃ẽ. Circa qõ tria facit qꝛ p̃ fac̃ qõ dcm̃ ẽ. 2ᵒ epilogat circa ꝺterminata. 3ᵒ ne laboret i equoco distiguit de pncipijs. 2ᵒ ibi (Mãifestũ ãt.) 3ᵒ ibi. (Principia.n.sũt duplicia.) Dicit ğ. (Si vo neqꝫ ex oĩbꝰ vt opꝰ ẽ demſari qõlibʒ) sup. ꝯtingit. i. si ex quolibʒ nõ demſar qõlibʒ (nec sic ex altera) su. ꝑpõne diuersi generis su. demſar ꝑpõ altera alteriꝰ gñis (q̃re) ergo sic est qꝛ nec ex quolibet demſar qõlibet. nec ex altero gñe alterũ genꝰ (erũt vniuscuiusqꝫ scia altera) su. pncipia ꝓꝑa (relinqͥ igit) qꝛ sic ẽ ꝙ vniuscuiusqꝫ gñis sũt su. altera pncipia ꝓꝑa (si pncipia oĩuʒ) eoꝝ q̃ demſant (sint ꝓria). i. ꝯgenea: vt hʒ alia trãslatio. vl̃ vnigenea his q̃ demõstrãtur. nõ ergo oĩum eadẽ sũt pncipia (ſʒ ex his) su. pncipijs (hec qdẽ) su. demſant (ex illis aũt) su. ⁊ ex alijs pncipijs (illa). s. alia demſant. ⁋ Notandũ aũt: qꝛ pncipia ꝓꝑa i vnoquoqꝫ gñe sũt ꝓxia: ⁊ vnigenea oĩbꝰ his q̃ demſant i illo gñe. iõ nõ ex quolibet demſar qõlibʒ: ſʒ ex his qdez pncipijs q̃ sũt in hoc gñe demõstrant hec que sunt i isto genere. ex illis aũt que sunt in alio gñe demſantur illa in illo alio genere. ⁋ Deinde cum dicit.

E ⁋ Manifestũ ãt ⁊ hoc ẽ qm̃ ñ ꝯtigit mõstratũ ẽ. n. ꝙ altera pncipia gñe sũt differẽtium gñe.

Argir. ⁋ At pʒ ⁊ hoc esse nõ posse. Demonstratum est eniʒ scientiaꝝ q̃ genere differunt principia diuersa genere esse.

⁋ Epilogat circa determinata. d. (Manifestũ ẽ ẽt qm̃ nõ ꝯtingit hoc). vʒ. ꝙ sint eadẽ pnᵃ oĩuʒ (mõstratũ est enim) supra (ꝙ differentiũ genere sunt altera principia) opʒ ꝙ non oĩum sunt eadẽ pncipia. ⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Principia. n. duplicia sunt: ex qbꝰ: ⁊ circa q̃. ex qbꝰ qdẽ igit cõia sunt. Que aũt sunt circa que ꝓpria sunt: vt numerus ⁊ magnitudo.

Argir. ⁋ Principia nãqꝫ duplicia sunt: ex qbꝰ: ⁊ circa qõ. pncipia igit ex qbꝰ cõia sunt. Principia vero circa qõ propria vt vnitas: magnitudo.

⁋ Ne laboret in equoco distinguit de pncipijs. d. ꝙ (pncipia eni sũt duplicia: ex qbꝰ ⁊ circa q̃. Ex qbꝰ igit cõia sũt q̃ aũt sũt circa ꝓꝑa q̃ sũt vt nũerꝰ ⁊ magnitudo). i. vt pncipia accepta i arismetrica circa numerũ: ⁊ in geometria circa magnitudinẽ. dʒ ğ sic ꝯtinuari lr̃a ad p̃cedẽtia. diximus nõ oĩuʒ eẽ eadẽ pnᵃ: ſʒ cũ duplicia sint pnᵃ q̃dã cõia ex qbꝰ ꝓbãr oĩa: q̃dã aũt q̃ sr̃ circa q̃. i. circa q̃dã genera spãlia: vtputa circa magnitudinẽ vl̃ circa nũerũ: vel circa aliqõ aliõ genꝰ cũ dicimꝰ nõ eadẽ eẽ pnᵃ oĩuʒ ne laboremꝰ in equoco nõ itelligimꝰ hoc de cõibꝰ sed ex ꝓprijs.

S Cibile autem ⁊ scientia differunt ab opinabili ⁊ opinione. t.c. 46.

Argir. ⁋ Interest aũt iter id qõ sub scia ⁊ id qõ sub opione cadit: ⁊ inter scientiam ⁊ opinionem.

⁋ Postq̃ꝫ phs cõparauit scire ad scire. In pte ista vt dicebar cõpat scire ad opiari ⁊ ad alios hrꝰ cognitiuos. duo ğ facit. qꝛ p̃ cõparat scire ad opinari. 2ᵒ ad reliq̃s hrꝰ cognitiuos. ibi (Reliq̃ ãt qũo) Circa p̃ᵐ duo fac̃. qꝛ p̃ ondit ꝙ scire ẽ aliõ ab opiari. ⁊ scibile ab opinabili. 2ᵒ circa ea q̃ dixerat mouet qões q̃sdã. ibi (Qualr̃ ẽ igit idẽ) Circa p̃ᵐ duo fac̃. qꝛ p̃ ꝓponit qõ itẽdit. 2ᵒ ꝓbat intẽtũ. ibi (Qm̃ scia est vl̃s) Dicit ğ ꝙ (scibile ãt ⁊ scia differũt ab opinabili ⁊ ab opione) referẽda sũt singula singulis. vʒ. ꝙ scia differt ab opione. ⁊ scibile ab opinabili. ⁋ Deide cũ dic̃.

⁋ Qm̃ scia vl̃is ⁊ p necessaria ẽ. Necessarium autem non contingit aliter se habere.

Argir. ⁋ Naʒ scia quidez vniuersalis est cognitio ⁊ p necessaria cõparatur: necessariuʒ autem aliter sese habere non potest.

⁋ Probat qõ dixerat. Circa qõ duo fac̃. qꝛ p̃ ondit circa q̃ ẽ scia ⁊ circa q̃ ñ ẽ. ⁊ gr̃a hꝰ ondit circa q̃ ẽ itellr̃s ⁊ circa q̃ ñ ẽ. 2ᵒ ex his q̃ dixerat ondit opionẽ eẽ qd aliõ ⁊ scia ⁊ itellr̃u. ibi (Uerꝰ. n. itellr̃s) Circa p̃ᵐ tria facit. qꝛ p̃ ondit circa q̃ ẽ scia. 2ᵒ ondit circa q̃ ñ ẽ. 3ᵒ gr̃a hꝰ ꝺterminat ꝺ itellectu circa q̃ hʒ eẽ. ⁊ circa q̃ nõ hʒ eẽ. 2ᵒ ibi. (Sũt ãt q̃d ã) 3ᵒ ibi (At vo itellr̃s) Cõtinuet ãt sic lr̃a. bñ dcm̃ ẽ ꝙ scia differt ab opione ⁊ scibile ab opiabili (qm̃ scia ẽ vl̃is ⁊ est p nec̃ia) ⁊ expõit se qd appellat nec̃iũ. d. ꝙ (nec̃iũ. n. nõ ꝯtingit alr̃ se hr̃e.) Ex h̃. n. stati possʒ patere dictas. nã si scia ẽ vl̃is ⁊ p nec̃ia. opio aũt nõ oʒ ꝙ sit vl̃is nec p nec̃ia relinqͥtur ꝙ scia nõ sit opio. ⁋ Dubitaret forte aliq̃s qũo scia sit vl̃is. Dõʒ ẽ ꝙ scia ẽ vl̃is. qꝛ accipit cãʒ p se ⁊ simplr̃. ⁊ qꝛ accipit cãʒ eq̃tãtoplo ãt nõ oʒ ꝙ accipiat cãm' p se nec cãʒ simplr̃ nec cãʒ eq̃tã. Propter qõ possumꝰ distiguere 3ᵉ vl̃e. vnũ vl̃e qõ respicit vl̃itatẽ suboꝝ ⁊ tẽpoꝝ. aliõ qõ icludit vl̃itatẽ cãe p se. 3ᵐ qõ icludit vl̃itatẽ cãe p̃cise ⁊ eq̃te. Alr̃ ẽ vl̃e. oĩs coruꝰ ẽ niger. alr̃ oĩs eq̃cruris hʒ tres. ⁊ alr̃ oĩs triãgulus hʒ tres. nã oĩs coruꝰ ẽ niger ẽ vl̃e q̃ʒtuʒ ad vl̃itatẽ suboꝝ ⁊ tẽpoꝝ. posito ꝙ corui nascãr nigri. qꝛ nõ ẽ curãdũ ꝺ exeꝰ. tñ nõ ẽ hec ꝓpõ vl̃is q̃ʒtũ ad cãʒ p se. nigredo. n. nõ seqͥ coruũ ꝙ sit accñs speciꝫ: ſʒ qꝛ ẽ accñs indiuidui. iõ nõ ẽ p se passio corui nec ꝓpriũ eiꝰ. ſʒ ẽ accñs iseꝑabile. ꝑꝑ qõ ſʒ sniaʒ porphyrij pt subitelligi coruꝰ albus ⁊ ethiops nitẽs colore. ſʒ oĩa eq̃cruris hʒ tres ẽ qd vl̃e q̃ʒtũ ad vl̃itatẽ cãe p se. nã q̃libʒ spẽs triãguli hʒ tres p se. i. p cãʒ exñtẽ i se. qꝛ q̃libʒ spẽs triãguli hʒ i se ãgulũ extrinsecũ equalẽtẽ duobꝰ itrisecis sibi oppositis. ſʒ huiꝰ cã nõ ꝯsiderar in eq̃cruri vel i aliq̃ alia spẽ triãguli vt eq̃ta nec vt p̃cise. ſʒ h̃ mõ ꝯsiderar i triãgulo ꝑꝑ qõ eq̃cruris ſm qõ eq̃cruris nõ hʒ tres: ſʒ ſʒ ꝙ triãgulus. oĩs ğ triãgulus hʒ tres. ẽ vl̃is ſʒ vl̃itatẽ cãe eq̃te. opio ğ dr̃ nõ esse vl̃is: qꝛ nõ aggñar p cãʒ nec p demſtrationẽ: ſʒ p q̃dã signa ꝓbabilia: ⁊ p q̃dã cõia: ⁊ p syllr̃os thopicos. ğ qꝛ opio ñ aggñar p cãm: nec p ꝓꝑa deficit ab vl̃itate cãe eq̃te: ⁊ ab vl̃itate cãe per se: qꝛ nõ põt aggenerari per signa ꝓbabilia

lia q̃ nec oꝫ esse in oĩb⁹: nec semꝑ pōt deficere ab vĩitate tam subiectorũ q̃ȝ tẽporũ. ꝓp quod pꝫ ꝙ scia dicatur esse vlis ꝛ non opinio. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Sũt aũt q̃dã vã qdẽ ꝛ entia ꝯtingẽtia alr̃ se hr̃e. Manifestũ igit̃ ẽ ꝙ circa hoc scia non ẽ. Essꝫ.n. ĩpossĩa vtiq; alr̃ se hr̃e possĩa alr̃ se hr̃e.

Argu. ℭ At sunt q̃dã vã qdẽ ꝛ numerant̃ inter ea q̃ sunt. Tñ ꝛ aliter sese hr̃e possunt. pꝫ igit̃ circa hec non esse scientiã: nam ea non possent aliter sese habere: que aliter sese habere possunt.

ℭ Ostendit circa q̃ scia nõ hꝫ eẽ.d. (sũt ãt q̃dã vã qdẽ ꝛ entia ꝯtingẽtia ꝛ alr̃ se hr̃e) ꝛ subdit ꝙ (manifestũ est igitur ꝙ circa hec).i. circa talia ꝯtigẽtia alr̃ se hr̃e (nõ ẽ scia) ꝛ subdit (essent vtiq; ĩpossĩa alr̃ se hr̃e possĩa alr̃ se hr̃e). q.d. cũ scia sit circa ĩpossĩa alr̃ se hr̃e si poneret̃ scia eẽ circa cõtingẽtia ꝛ circa possĩa alr̃ se hr̃e seq̃ret̃ oppositũ i adiecto

A vꝫ. ꝙ ĩpossĩa alr̃ se hr̃e eẽnt possĩa alr̃ se hr̃e. ℭ Notãduꝫ ꝙ cõiter text⁹ sũt h̃ defectul. cõiter.n. textibus deficit tota hec lr̃a. sũt ãt q̃dã vã qdẽ ꝛ entia ꝯtingẽtia alr̃ se hr̃e ꝛ postea seq̃t̃ qđ cõiter text⁹ hñt. manifestũ igit̃ est ꝙ circa hec ꝛc. ꝙ aũt talis h̃beat eẽ text⁹: sicut nos dixim⁹ pꝫ

B ex alia trãslatione. ℭ Notãdũ ẽt ꝙ textũ nostrũ sine additione altera sic exponem⁹. mãifestũ ẽ ꝙ circa hec.s. ꝯtigẽtia alr̃ se hr̃e nõ ẽ scia. qꝛ eẽnt vtiq; ĩpossibilia alr̃ se habere possibilia aliter se habere. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ At vo neq; intellectus. dico aũt ĩtellectũ ꝑncipiũ scie: neq; scia ẽ indemõstrabilis: hec aũt est acceptio ĩmediate propositionis.

Argu. ℭ At vero neq; intellectũ. Intellectũ eniꝫ principiuꝫ scie dico: neq; sine demõstratõe sciaꝫ: q̃ quidẽ est existimatio vacantis medio ꝑpõnis.

ℭ Declarat circa q̃ nõ hꝫ esse intellect⁹: ꝛ ẽt oñdit circa q̃ hꝫ eẽ. nã ĩtellect⁹ q̃ ẽ hr̃ ꝑncipiorũ nõ hꝫ eẽ circa cõtingẽtia alr̃ se hr̃e: sꝫ cũ sit ꝑncipium scie ꝛ cũ q̃dã scia idemr̃abilis oꝫ q̃ hẽat eẽ circa indemr̃abilia: qꝛ idemr̃abilia sũt ꝑncipiũ scie. iõ ait. (At vo nec ĩtellect⁹).i. nec hitus ꝑncipiorũ hꝫ eẽ circa ꝯtingẽtia alr̃ se hr̃e. ꝛ exponit se qd appellet ĩtellectũ.d. (dico.n. ĩtellectũ ꝑncipiũ scie) ꝛ subdit neq; eni ẽ scia). q.d. ꝙ ĩtellect⁹ nõ solũ nõ ẽ opio: sꝫ ẽt nõ ẽ scia loquẽdo de scia simplr̃. nõ.n. oꝫ cõcedi ꝙ ĩtellect⁹ sit scia simplr̃. sꝫ pōt ꝯcedi ꝙ sit scia idemr̃abilis. vñ subdit (ẽ aũt) s.ĩtellect⁹ (idemr̃abilis hec).i. idemr̃abilis scia q̃re aũt sit idemr̃abilis scia declarat cũ subdit ꝙ (ẽ opio ĩmediate ꝑpõnis). q.d. ꝙ ĩtellect⁹ ẽ totũ h̃.s. indemr̃abilis scia ꝛ opinio.i. estimatio: vt hꝫ alia trãslatio sive acceptio ĩmediate propõnis. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Verus.n. ẽ ĩtellect⁹ ꝛ scia ꝛ opio ꝛ qđ ꝑ hoc dĩ. Quare relinq̃t̃ opionẽ eẽ circa verũ aut q̃dẽ falsuꝫ: sꝫ ꝯtingẽs ẽ alr̃ se hr̃e. Hec aũt ẽ acceptio ĩmediate ꝑpõnis ꝛ nõ necessarie.

Argu. ℭ Est aũt intellect⁹ verus: ꝛ scia: ꝛ opio. Et id qđ ꝑ hec dicit̃: quare restat opinionẽ esse circa id qđ verũ quideꝫ est: aut falsuꝫ: aliter aũt sese habere pōt. Hec aũt est existimatio vacantis medio: ꝛ non necessarie ꝑpositionis.

ℭ Dat dĩiaꝫ iter sciam ꝛ ĩtell'm ꝛ opionẽ. ꝙ lꝫ oĩa ista sint circa verũ. tñ scia ꝛ ĩtellect⁹ sũt circa verũ ꝙ nõ ꝯtingit alr̃ se hr̃e: ꝛ iõ talia sic sũt circa verũ ꝙ nõ sunt circa falsuꝫ: sꝫ opio ẽ circa verũ qđ ꝯtingat alr̃ se hr̃e. iõ pōt eẽ opio circa falsuꝫ. ꝛ qđ plus ẽ dato ꝙ opio accipiat ꝑpõnẽ immediataꝫ accipiet eã nõ necĩaꝫ sꝫ ꝓbabilẽ ꝛ poteꝫ alr̃ se hr̃e duo ḡ facit ph̃s: qꝛ ꝑ̃ dat h̃ãc dĩiaꝫ iter opionẽ ꝛ illa duo. vꝫ sciaꝫ ꝛ ĩtell'ꝫ. 2° qđdã qđ supposuerat ꝓbat. ibi. (Et certũ est sic apparẽtib⁹). Dicit ḡ ꝙ. (Ver⁹ ẽ.n. ĩtell's ꝛ scia ꝛ opio: ꝛ qđ ꝑ hec dĩ). q.d. ꝙ oĩa ista. vꝫ. scia: ĩtell's: ꝛ opinio sũt circa verũ: ꝛ ẽt q̃ dñr ꝑ hec. vꝫ. scita: ĩtellecta ꝛ opinata. sunt ẽt circa verũ: ꝛ tũc ẽ supplẽdo lr̃a ꝙ opio ẽ circa verũ ꝯtingẽs alr̃ se hr̃e. ꝛ seq̃t̃ i lr̃a (q̃re relinq̃t̃ opionẽ eẽ circa verũ qdẽ ꝛ falsuꝫ) nõ qđcũq; (sed ꝯtingens alr̃ se hr̃e) ꝛ subdit ꝙ (hec aũt).i. opio (est acceptio ĩmediate ꝑpositionis nõ necĩe). q.d. ꝙ lꝫ opio ꝯueniat cũ ĩtellectu ꝛ scia in hoc qđ ẽ circa verũ differt tñ triplr̃. ꝑ̃ qꝛ nõ solũ ẽ circa verũ: sꝫ ẽt circa falsuꝫ. 2° ꝙ ẽ circa ea q̃ ꝯtigũt alr̃. 3° qꝛ ꝛ si opio resoluit vsq; ad ꝑpõnẽ ĩmediatã: tñ nõ accipiet ꝑpõnẽ ĩmediatã necĩã sꝫ ꝓbabilẽ. ℭ Dubitaret forte aliq̃s q̃uo nõ solũ sũt vã: scia: ĩtell's ꝛ opio: sꝫ ẽt ꝙ dĩ ꝑ hec. C

ℭ Dõm ꝙ vĩitas ẽ in reb⁹ tanq̃ȝ in cã. ẽ in ĩntell'u ꝛ cõponẽte tãq̃ȝ in subo. ꝛ ẽ i orõne ꝑ vocẽ ꝓlata tãq̃ȝ i signo. ꝙ ãt sic sit pōt patere ꝑ ph̃m in. 6. meta. q̃ dans dĩiaꝫ iter verũ ꝛ falsũ. ꝛ bonũ ꝛ malũ. dicit ꝙ verũ ꝛ falsũ sũt i aĩa. bonuꝫ ꝛ malũ sũt i reb⁹. si ḡ in ipa aĩa sũt verũ ꝛ falsũ. cũ scia nr̃a cãet̃ a reb⁹ oꝫ ꝙ verũ sit i ipis reb⁹ tãq̃ȝ i cã. Est.n. verũ adeq̃tio rerũ ꝛ ĩtellectuũ. ista ãt adeq̃tio formalr̃ ẽ in ĩtellectu qꝛ ĩtell's adeq̃t̃ reb⁹: ꝛ nõ res ĩtellectui. ꝛ lꝫ ista adeq̃tio sit formalr̃ i ĩtell'u. ẽ tñ cãlr̃ in reb⁹: qꝛ res cãnt h⁹ adeq̃tionẽ in ĩtell'u: sꝫ vĩitas ẽ in orõne ꝓlata tanq̃ȝ i signo: qꝛ ea q̃ sũt in voce sũt signa eorũ q̃ sũt in aĩa. Vñ suo mõ sic dicem⁹ de vĩitate respcũ rerũ ĩtellect⁹ ꝛ vocũ. sicut dicim⁹ de sanitate respcũ cibi aĩalis ꝛ vrine. nã sanitas q̃ ẽ adeq̃tio hũorũ ẽ in cibis cãlr̃ in aĩali tãq̃ȝ i subo: ꝛ i vrina tãq̃ȝ in signo. verũ tñ oĩa ista dñr sana. nã dĩ cib⁹ san⁹ aĩal sanũ ꝛ vrina sana. sic ẽt ꝛ circa vĩitatẽ. ꝛ illa q̃ ĩtelligũt̃ dñr vã ꝛ ipe ĩtell's dĩ verus ꝛ ipa orõ in voce ꝓlata dĩ vã. Rursus qꝛ aliq̃n ĩtell's negociat̃ circa ꝯtingentia alr̃ se hr̃e: ꝛ tũc dĩ opinari. aliq̃n circa necĩa idemr̃abilia vt circa ꝑn̄ ꝛ tũc dĩ intelligere. aliq̃n circa necĩa demr̃abilia vt circa ꝯclões. ꝛ tũc dĩ scire. qđlibet aũt istorũ triũ. vꝫ. ĩtellect⁹ scia ꝛ opio pōt ꝯsiderari triplr̃. vel ſm se. vel vt cõparantur ad obiecta sua. vꝫ. vt cõparãt̃ ad scibilia opinabilia ꝛ ĩtelligibilia. vl' 3° vt cõparant̃ ad ꝑpõnes i voce ꝓlatas de scibilib⁹ opinabilib⁹ ꝛ ĩtelligibilib⁹. scđꝫ hoc ḡ exponet̃ lr̃a ph̃i duplr̃. ꝑ̃ vt lr̃a illa q̃ ait. ꝛ qđ dĩ ꝑ h̃ referat̃ ad ĩtelligibilia scibilia ꝛ opinabilia. vt sit sensus intellectus scia ꝛ opio sunt circa verũ. ꝛ ẽt qđ dĩ ꝑ h̃.i. res ipse q̃ dñr ꝛ exꝑmunt̃ ꝛ significant̃ per ista: cuiusmodi sunt scibilia opinabilia ꝛ ĩtelligibilia. ista qdeꝫ sic dcã ꝑ hec sunt etiã vã. si.n. ea q̃ sunt in aĩa sunt signa eorũ q̃ sunt i rebus. res ipse dñr.i. significant̃ ꝛ figurant̃ ꝑ ea q̃ sũt in mẽte ꝛ hoc mõ scibilia opinabilia ꝛ ĩtelligibilia dñr.i. exꝑmunt̃ per sciam opinionẽ ꝛ intellectũ. 2° mõ hoc mõ pōt exponi ꝙ referẽdo ad ea q̃ i voce dñr: vt sit sensus nõ solũ scia opinio ꝛ ĩtellect⁹ sũt vã: sꝫ qđ dĩ in voce ꝑ h̃.i. ꝑpõnes ꝓlate ꝑ hec sũt ẽt vẽ. nã ꝑ sciam quaꝫ q̃s hꝫ dicit ꝛ ꝓfert ꝑpõnes scibiles. ꝑ opionẽ opinabiles. ꝑ ĩtellectũ ĩtelligibiles ḡ tales ꝑpõnes dicte.i. ꝓlate sũt ẽt vẽ. ℭ Vlterius forte dubitaret aliq̃s. qꝛ vĩ nõ ob hoc ꝙ opinio i̾ hoc ꝯueniat cũ ĩtellectu ꝛ scia ꝙ sit circa verũ. qꝛ qđ ẽ i potẽtia nõ ẽ. opinio aũt pōt eẽ circa verũ. nõ aũt oꝫ dici ꝙ sit circa verũ nisi ꝑ accñs cũ nõ d̃ necĩtate sit circa verũ. sꝫ qđ ẽ ꝑ accñs ꝛ qđ ẽ i potẽtia. nec oꝫ dici talis. ḡ ꝛc. Dicẽdũ ꝙ ad hoc possum⁹ q̃druplr̃ r̃ndere. ꝑmo vt nõ sit cure ph̃o magis de vo q̃ȝ de falso. vult.n. dare ꝯueniẽtiã iter sciẽtiã intellectũ ꝛ opinionẽ. qꝛ qđlibꝫ est circa cõposita. ꝛ iõ dicit opinionem esse circa verũ.i. circa cõpositioneꝫ circa quã hꝫ eẽ veritas ꝛ falsitas. ḡ per verũ ĩtelligit cõpõnẽ. ꝛ sic nõ hꝫ dubiũ qđ dĩ. nã oĩa ista sꝑ sũt circa ꝯpositionẽ. Scđo D

pōt ad hoc rn̄deri q̄ cū phs velit dare dr̄iam iter opionē ⁊ illa duo potissime dat dr̄iam iter opionē que magis vr̄ ꝯuenire cū illis duob⁹. hui⁹ aūt est vā. erit ḡ sn̄ia phi q̄ n̄ solū opinio q̄cūq; sꝫ ēt opinio vā q̄ magis vr̄ ꝯuenire cū scia ⁊ intellectu differt ab illis:qꝛ ⁊ si sit circa veꝝ est circa veꝝ qd̄ ꝯtingit alr̄ se hr̄e ⁊ ex h̄ pōt esse circa falsum. Tertio mō pōt, rn̄deri q̄ phs nō asserit simplr̄ opionē eē circa veꝝ:sꝫ ita dic̄ eā eē circa veꝝ. q̄ postea subdit q̄ p̄t eē circa falsū. Quarto mō pōt ēt rn̄deri: q̄ opinio generatur p̄ qnedā ꝓbabilia:sed vt dr̄ in p̄mo rhetoricoꝝ q̄tuꝫ est ex p̄te rei semp̄ vera sūt ꝓbabiliora falsis. Qd̄ āt dr̄ in .8. thopicoꝝ. q̄ nihil ꝓhibet q̄daꝫ falsa ꝓbabiliora eē qbusdā veris. itelligēdū est ex p̄te nr̄a. opinabilia ḡ ⁊ ꝓbabilia ex p̄te rei semp̄ sunt vā. si autē opinamur falsa

f boc est ex malitia siue ex defectu nostri intellect⁹. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs q̄ǫ opinio sit acceptio ꝓpōnis imediate nō necessarie. ¶ Dicēdū q̄ sicut scibilia reducimus in ꝓpōnes per se notas necessarias. sic opinabilia q̄tuꝫ est de se reduci habēt in ꝓpōnes p̄ se notas ꝓbabilr̄. sicut sunt ille que videnť oibus:vt forte oēs cōcederent hāc q̄ ois mater diligit filium q̄uis cōtingat alr̄ se hr̄e:qꝛ medea nō dilexit:sꝫ dato q̄ opio accipiat tales propōnes sic notas q̄ p̄nt dici imediate opinabiles non erunt necessarie sed probabiles. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et certuꝫ est sic apparentibus. opinio eni in certum est vt nulla huiusmodi est.

Argir. ¶ Atq; hoc cōsentaneū ē ēt iis q̄ apparēt. Tā enim opinatio q̄ꝫ talis natura incertū ē sane.

¶ Probat qd̄ supposuerat. vꝫ. q̄ opinio est circa cōtingētia aliter se hr̄e. Circa qd̄ duo facit s̄m q̄ duplr̄ ꝓbat itētum ibi (Adhuc autē nullus.) In parte ista probat ex ipsis apparentibus. ⁊ ex his que sunt in promptu. nam in prōptu est q̄ opinari est circa ea que p̄nt alr̄ se habere. hoc sonat opinari. i. nō certe cognoscere. ideo ait. (Et certum est) iiiis. vel vt hꝫ alia trāslatio ⁊ cū ꝯfessum est (sic) i. q̄ opinio sit sic. s. circa nō nec̄ia (apparentibus). i. ex apparentibus. ⁊ ex his que sūt in prōptu. ⁊ subdit q̄ (opio eni incertū est) qd ⁊ (nulla huius). i. aliqd dubium. nam hec dicit opinio non quid dubium. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Adhuc āt nullus opinať ꝓbare cuꝫ opineť ipoſſe eē alr̄ se habere sꝫ scire. Sꝫ aliqn̄ qdem eē sic. sꝫ tn̄ aliter nihil ꝓhibet tunc ꝓbare tāq̄ hmōi opionē quidē eē: sꝫ necessariis scientiā.

Argir. ¶ Nemo p̄terea tū opinari quippiaꝫ arbitrať: cū illud putat aliter sese hr̄e nō posse sed scire. Sꝫ cū esse qdē sic: putat existimat autē ⁊ aliter sese hr̄e posse: nihil ꝓhibet illum tū opinari: ppea qd̄ rei qdē talis opio est: nec̄ie vō scia.

¶ Probat hoc idē ex p̄te nr̄a. d. (adhuc āt nullus opinať ꝓbare.) vel vt hꝫ alia lr̄a putat opinari. nam ꝓbare vt h̄ sumiť est idē qd̄ ꝓbabilr̄ cognoscere. vl̄ qd̄ opinari. nullus ḡ opinať probare. i. opinari (cū opineť ipoſſe ē alr̄ se hr̄e. sꝫ scire). i. sed tunc opinať se scire (sed) sū. cum putat aliqn̄ qdē esse sic:sꝫ tn̄ alr̄ nihil ꝓhibet) sū. se hr̄e (tūc probare). i. tūc putat se probare. i. probabiliter cognoscere ⁊ opinari (tanq̄ opinionem quidem) contingat (eē huius). s. contingentis (sed scientiam) contingat esse (necessariis). ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qualiter ergo est idem opinari ⁊ scire quare non erit opinio scientia.

Argir. ¶ Quomodo igitur fit: vt idē vnus opinetur: alius sciat: ⁊ cur opinio nō erit scientia.

¶ Mouet q̄sdā qōnes circa sciaꝫ ⁊ opionē. Circa qd̄ tria facit:qꝛ p̄ mouet hꝫ qōnes. 2° arguit ad vtrāq; illarū qōnum. 3° soluit qōnes illas. 2ª ibi (Siquis posuerit.) 3ª ibi. (Aut siquideꝫ.) Mouet aūt duas qōnes. vnaꝫ de scito ⁊ opinato. vtrū idē possit esse scitū ⁊ opinatū:⁊ q̄tuꝫ ad h̄ ait (q̄lr̄ igiť est). i. cōtingit (opinari ⁊ scire idē). i. q̄lr̄ ꝯtingit idē esse scitū ⁊ opinatū. Scd̄a qd̄ est de scia ⁊ opione. vtrū scia sit idē qd̄ opinio ⁊ q̄tū ad h̄ subdit (q̄re scia nō erit opinio). i. idem qd̄ opinio. ¶ Notādū autem q̄ vna istarū qōnū depēdet ex alia. nā si scitū ē opinatū: qd̄ q̄rit qd̄ p̄ma: scia erit opio qd̄ q̄rit qd̄ scd̄a: ⁊ ecōuerso si scia ē opinio scitū est opinatū. ⁊ qꝛ sic iste qōnes ex seinuicē dependent. ⁊ arguere ad vnaꝫ est arguere ad aliaꝫ. q̄lr̄ aūt scitum possit eē opinatū. ⁊ vtrū si scitū sit opinatū: ⁊ scia sit opio in sequēti qōne diceť. Ad p̄ns aūt scire sufficiat q̄ phs has qōnes ānectit adinuiceꝫ. d. q̄ si scituꝫ erit opinatum:q̄re scientia non erit opinio. i. ex hoc sequetur q̄ scientia sit opinio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si aliqs posuerit eē aut nihil ꝯtigeť opiari.

Argir. ¶ Si quispiā posuerit fieri posse: vt de eodem omni opinio habeatur q̄ scit.

¶ Arguit ad vtrāq; qōnem: vel facit argumenta que possunt ad vtrāq; qōnem referri. ⁊ sunt huius argumenta tria. 2ᵐ argumētum incipit ibi (Consequiť enim.) 3ᵐ ibi. (Sicut enim qꝛ.) Dicit ergo. (Siquis posuerit eē) sū. idē sciam ⁊ opinionem: vel ideꝫ scitum ⁊ opinatū (aut nihil ꝯtingere opinari). i. pp nihil contingere opinari sū. q̄ nō contingat scire. Un̄ alia translatio hꝫ hanc sn̄iam clari⁹ vbi sic dr̄. siqs posuerit oē qd̄ nouit ꝯtingere opinari. est ergo hoc argumentuꝫ tale. oē qd̄ qs nouit. i. qd̄ sciuit cōtingit opinari. vel qd̄ idē est nihil cōtingit opinari qd̄. s. non contingat scire. ergo est idē scire qd̄ opinari ⁊ idem scitum qd̄ opinatū. ¶ Notādū aūt q̄ ꝓbabilr̄ arguitur q̄ omne quod contingit scire contingit opinari. nam qcquid cognoscimus per rationes necessarias:per quas dicimur scire possumus cognoscere per rationes probabiles per quas dicemur opinari. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cōsequēter. n. hic qdeꝫ sciens: ille vero opinans per media quousq; ad imediata veniat. Quare si quidem ille sciuit ⁊ opinās sciuit.

Argir. ¶ Proficiscetur eniꝫ ⁊ hisce qui scit: ⁊ hisce q opinatur per media quousqꝫ perueniat ad ea que medio vacāt: q̄re si ille scit ⁊ q opinať scit.

¶ Adducit scd̄m argumētū. d. (Cōsequiť enim h̄ quidem sciēs) sup. sua scibilia (ille vero opinās) ꝯsequiť sup. opinabilia (per media quousq; veniat ad imediata: quare si qdem ille). i. sciens (sciuit ⁊ opinans sciuit) est ergo ideꝫ scia ⁊ opinio scitū ⁊ opinatū. ¶ Notandū aūt vim rōnis huius in hoc consistere q̄ sicut scia ꝓcedit per media donec veniat ad imediata. ita opinio procedit per media donec veniat ad imediata. nam vt supra diximus: ad opinionem spectat etiam vsq; ad imediata resoluere. quare si ex hoc dr̄ sciens scire: qꝛ vadit per media vsq; ad imediata ⁊ opinās diceť sciēs. qꝛ isto mō p̄git. erit ergo scia opinio. ⁊ scitū opinatū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sicut enim ⁊ quia est opinari ⁊ ꝓpter quid autem medium est.

Argir. ¶ Fieri enim pōt vt quēadmodū ipsum esse: sic ⁊ ipsum propter quid est opinemur. Hoc autem constat ipsum medium esse.

G
D
B
3

¶ Adducit tertiã rõnẽ dicẽs q (sicut.n.est).i.ↄtingit opi nari(q̃ ꝛ pp qd).s.ↄtingit opinari(hoc aũt ẽ mediũ).i.
a hoc est,opinari per mediũ ꝛ p cãm. ¶ Notãdũ aũt q sic ↄtingit accipere ꝓbabilr aliquẽ effectũ ↄtigit accipe ꝓbabilr eãs.cũ g̃ arguimus p id qd apparet eẽ probabilr effectus aggeneram⁹ opinionẽ q̃.s3 cũ arguimus per id qd apparet ꝓbabilr eẽ cã ꝛ mediũ tũc aggeneram⁹ opinionẽ pp qd.ↄtigit opinari g̃ q̃.ꝛ pp qd.ex hoc ergo sic formet rõ.hoc videt eẽ ꝓpriũ scie diuidi p q̃.ꝛ pp qd. sed hoc cõpetit opinioni.g̃ sic diuidit opio p q̃. ꝛ pp qd sicut diuiditur scia.ꝛ sicut contingit opinari q̃.ꝛ pp qd. quod est hic mediũ ꝛ cãm.sicut contingit scire.idem ergo erit scia ꝛ opinio. q̃ eodẽ mõ diuidũtur. ꝛ p ↄñs idez erunt scitum ꝛ opinatum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut si qdẽ sic arbitrat nõ ↄtigẽtia alr se hẽ sicut ꝛ habẽt diffinitiões p quas sunt demonstratiões nõ opinabit s3 sciet. Si aũt vera qdẽ eẽ nõ tñ hoc ipsis inesse secũdũ substãtiã3 sed secundu3 speciẽ3 opinabitur ꝛ nõ sciet vere.

Argu. ¶ An si existimauerit qdẽ ea que aliter sese hẽ nequeũt: perinde atq3 hñt diffiões sese hẽ: p quas ipse demõstrationes cõficiunt sciet non opinabit. Sin ãt vera quidẽ eẽ crediderit: nõ tñ hec ipsis putauerit cõpetere rõne substãtie atq3 forme opinabitur: non vere sciet.

¶ Soluit ad qõnes factas. Circa qd duo fac.q̃ pmo soluit ad qõnem secũdã.v3.q nõ est idẽ scia ꝛ opio.2° ad qõnem pmã.ibi(Eiusdẽ ãt opio.) Circa pmũ duo facit. q̃ pmo ondit q nõ est idẽ opinio ꝛ scia.2° diuidit opinionẽ in q̃.ꝛ pp qd ibi(ꝛ q̃ ꝛ ppter qd.)Dicit ergo(Aut qdẽ si aliq̃s sic arbitratur).i.sic extimat.ꝛ sic videt se cognoscere ẽ nõ contingentia alr se hẽ sicut se hñt diffinitiones per q̃s demõstrationes fuerit ille cognoscẽs talia ꝛ p talia (nõ opinabit s3 sciet.si aũt vã qdez) videñt eẽ q accipit (nõ tñ)ↄtingit(inesse ipsis s3 subã3)q̃tũ ad predicata subalia(ꝛ s3 spẽm)q̃tũ ad ꝓ passiões(opinabit ꝛ non vere sciet).q.d.q hec ẽ diña iter scia3 ꝛ opionẽ.q̃ scia accipit q̃ nõ ↄtingũt alr se hẽ.opio aũt nõ accipit ea q̃ insunt rebus s3 subã3.i.nõ accipit pdicata subalia vl meliꝰ nõ accipit ea q̃ insũt rebus s3 subã3.i.p se ꝛ s3 spẽm s3 accipit ea q̃ ↄtigũt alr se hẽ.pp qd nõ ẽ idez scia ꝛ opi
b nio. ¶ No^m aũt q distinguit duplex acciñs.v3.accidẽs in diuidui ꝛ acciñs spẽi. Acciñs aũt indiuidui est acciñs cõe. Acciñs aũt spẽi sũt p se passiões q̃ sequunt pncipia subalia rei.arguere g̃ ex talib⁹ q̃ insũt s3 subã3 ꝛ spẽm.i.q̃ sequunt pncipia subalia ꝛ sũt acciñia spẽi ꝛ arguere ex nõ ↄtigẽtib⁹ alr se hẽ.opio ãt nõ accipit talia.q̃ accipit ↄtigentia alr se hẽ:ꝛ iõ differt a scia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et q̃ ꝛ pp quid si quidez p imediata opinabitur: si nõ p imediata solũ ipsu3 q̃ opinabit.

Argu. ¶ Atq3 si per ea quidez q̃ medio vacant,pcesserit ipsu3 esse: ꝛ pp qd ẽ opinabit. Sin vero nõ p ea q̃ vacãt medio: tñ ipsũ esse opinabitur.

¶ Diuidit opinionẽ in q̃.ꝛ pp qd. Propter qd sciendum q tam in scia q̃3 in opinione cu3 q̃s scit resoluere vsq3 ad imediata scit q̃.ꝛ pp quid.scit q̃.q̃ scit q̃m sic est. ꝛ scit pp quid.q̃ scit cãm: s3 cũ nescit resoluere vsq3 ad imedia ta põt scire quia sed nescit pp qd.q̃ nescit cãm vt qui videt solẽ eclipsari ꝛ nescit eclipsim resoluere i suã cãm vt iter positionẽ terre:scit q̃ sol eclipsat.s3 nescit pp qd. ꝛ qd dictũ ẽ,pe scia veritatẽ h3 de opione.nã opinabilia media ta q̃ sũt pax ꝓbabilia pñt reduci i imediata ꝓbabilia. ꝛ q̃ scim⁹ talia opinabilia sic resoluere hẽm⁹ opionẽ q̃.ꝛ pp qd.q̃ aũt nescim⁹ hẽm⁹ opionẽ q̃ nõ pp qd.iõ ait (Et q̃ ꝛ pp qd)su.hẽbit opionẽ(si qdẽ opinabit p imediata).i.si sciat resoluere opinabilia vsq3 ad imediata (si õ nõ p imediata opinabit ip3 q̃)sup.non pp quid.

¶ Eiusdẽ ãt opio ꝛ scia nõ penitꝰ ẽ: s3 sicut falsa opinio ꝛ vã eiusdẽ quodã mõ est sic ꝛ scia ꝛ opio eiusdẽ. Et.n.opinionẽ ꝛ verã ꝛ falsa3 sicut dicũt qdã eiusdẽ ẽsse icõueniẽtia accit appetere alia que ꝛ non opinari q opinat falso.

¶ Opinio nãq3 scientiaq3 nõ oĩno eiusde3 est. Sed vt est ꝛ vera ꝛ falsa mõ quodã eiusdẽ opinio: sic ꝛ scia ꝛ opio est eiusdẽ. Eteni queadmodũ qdẽ opionẽ verã ac falsam inquiũt quidam eiusdẽ eẽ: accidũt: aliaq3 absurda: ꝛ non opinari quempiam: quod opinatur falso. Argu.

¶ Postq̃3 pħs soluit hãc qõnẽ q nõ est idẽ opinio ꝛ scientia. In pte ista vult soluere qõnẽ aliã q nõ est idem scitu3 ꝛ opinatũ ostendens q̃uo sit idẽ ꝛ q̃uo nõ sit idem. Circa qd duo facit.q̃ pmo ondit q̃uo sit idẽ scitum ꝛ opinatũ: ꝛ q̃uo nõ sit idez q̃tũ ad ipsu3 scibile ꝛ opinabile. 2° q̃uo sit idẽ q̃tu3 ad sciẽtẽ ꝛ opinãtẽ ibi.(Manifestũ autez ex his.) Circa primũ tria facit.q̃ primo ostẽdit q nõ est idẽ scitũ ꝛ opinatũ penitus:nec õ eodẽ penitꝰ ẽ scia ꝛ opinio sic idẽ opio vã ꝛ falsa:nec est de eodẽ penitus opio vera ꝛ falsa.2° declarat q̃uo de eodẽ possit eẽ opio vã ꝛ falsa.3° qd dixerat de opiniõe vã ꝛ falsa adaptat ad scia3 ꝛ opinionẽ.2°ibi.(Quẽ ãt idẽ.)3°ibi.(Similr aũt scia.) Dicit ergo(eiusdem autem opinio ꝛ scia nõ penitus est: sed sicut falsa ꝛ vera opinio quodãmõ est eiusdẽ.sic ꝛ opinio ꝛ scia est eiusdem)su.quodãmodo nõ eiusdẽ simplr ꝛ subdit q(ꝛ opinionẽ verã ꝛ falsam eiusdem:sicut qdã dicũt eẽ accidit)su.illos sic dicẽtes(appetere inconueniẽtia alia quidem)su.multa q̃3 illa que ponunt hic. vel alia quidẽ multa:vtputa oĩa illa incõuenientia que posita sũt i.4.metaph. vbi hec mã pertractat(ꝛ)su. iter alia incõueniẽtia accidit hoc incõueniẽs(nõ opinari q opinat falso).i.q nulla opinio sit falsa.hoc g̃ posito quilib3 opinabit verũ.ꝛ nõ opinabitur quod opinatur falsum.

¶ Dubitaret forte aliq̃s vñ sequit hec cõsequentia.q si de eodem esset opinio vera ꝛ falsa:q nulla opinio eẽt falsa.ꝛ q nõ opinaret aliq̃s de aliquo aliquid qd eẽ3 falsũ.

¶ Dicendũ q modi itelligendi sumunt a modis eẽndi. vñ sicut res s3 h3 ad esse.ita se h3 ad cognosci. pp qd de eodẽ penitus nõ põt eẽ opio vã vel falsa.nã opio vã ẽ de eodem relato in id qd inest ei l3 ↄtingat alr se hẽ falsa ãt opinio est de eode3 relato in id qd nõ inest ei.l3 ẽ forte contingat aliter ꝛ aliter se habere.sicut ergo sor. sedẽs ꝛ stans est idẽ mãlr:nõ est idẽ p eũ modum. Ita idem vt relatũ in id quod inest ei ꝛ relatũ in id qd nõ inest ei ẽ idẽ mãliter.nõ idem est per omnẽ modũ.sed si de eodem per omnẽ modũ posset eẽ opinio vera ꝛ falsa. veritas ꝛ falsitas opinionis non acciperet ex eo q ita res se h3:vt de forte eode3 modo se habente ꝛ s3 rem ꝛ s3 relationem vt q nõ referẽ in aliud ꝛ aliud non posset eẽ opinio vera ꝛ falsa. q huius diuersitas sumeret ex parte rei opinabilis.ergo si posset eẽ opinio vera ꝛ falsa:sic de penitus oporteret q talis diuersitas sumeret ex parte itellectus opinantis.vt ideo hec esset falsa opinio.fortes sedet:q̃ aliquis opinat ipm nõ sedere:s3 etiã ideo est vera q̃ aliq̃s opinat ipm sedere.s3 hoc ergo rediret illa opi

nio reprobata in .4. meta. q quicqd apparet est verū: ꝛ qcqd opinaꝛ aliqs est verū. hāc ergo positionē sequunꝛ multa incōueniētia. ꝛ potissime sequiꝛ hoc incōueniens q nulla opio sit falsa: qꝛ si qcqd opinamur ē verū: cū nullus opineꝛ aliqd qđ credat eē falsū: nulla opio erit falsa ideo phs ait. q nō contingit opinari q opinaꝛ falso. i. qđ crediꝛ eē falsū. pȝ q si de eodē penit⁹ posset esse opio vera ꝛ falsa, sequereꝛ q qcqd opinaremur eēt verū: pp qđ nulla opio eēt falsa. ¶ Ulteri⁹ qꝛ intellect⁹ hō is nō qescit. D dubitaret forte aliquis vñ sequiꝛ hec 9ña. q si eadē penitus eēt opinio vera ꝛ falsa q qcqd crederem⁹ eē verū: verū eēt. ꝛ q per cōsequēs nulla opio esset falsa. ¶ Dōȝ q qꝛ veritas ꝛ falsitas opionis nō cāntur ex itellectu opināte. sed ex re opinata. vt iō est vera opio: qꝛ sic est i re. ꝛ iō falsa qꝛ sic nō est. ꝛ qꝛ veritas ꝛ falsitas opinionis cāntur ex re opinata: nō ex intellectu opināte nulla mutatiōe facta in intellectu opināte sȝ solū mutata re opinata opio vera fiat falsa. ꝛ ecōuerso. vt si opionē quis habȝ q Petrus sedeat manēte eo in hac opione nulla mutatione penitus facta in ipso surgente petro erit illa opinio falsa q̄ prius erat vera. ergo opinās penitus existēs idē nullo mō mutans pōt hīe opinionē verā ꝛ falsā. cuius rō est. qꝛ huius veritas ꝛ falsitas nō causaꝛ ex opināte. si igiꝛ ꝺ eadē re penitus nullo modo se alr̄ hñte nec i aliud ꝛ aliꝺ relata posset esse opio vera ꝛ falsa: 9ña esset q talis veritas ꝛ falsitas nō cāretur ex re opinata. sicut nō cāntur ex intellectu opināte. qꝛ eodē mō penitus se hñte pōt hīe opinionē verā ꝛ falsam. sed si nō cāreꝛ vitas ꝛ falsitas ex re opinata oporteret q cāretur ex intellectu opināte. ergo sicut nūc veritas ꝛ falsitas opionis cāntur ex esse ꝛ nō esse rei ita stante hac ypothesi veritas ꝛ falsitas opionis cāretur ex opinari vel ex nō opinari opinātis. ergo sicut nūc dicimus quare est vera opinio qꝛ sic est. ꝛ quare falsa qꝛ sic nō est. ita tūc diceremus quare est vera qꝛ sic intellectus opinatur ꝛ quare falsa qꝛ sic non opinatur. qcquid ergo opinaremur esset verum. ꝛ nulla opinio esset falsa. ¶ Deinde cum dicit.

t.c. 47. ¶ Qm̄ aūt multiplr̄ idē dꝛ est sicut 9tingit. Est aūt sicut nō. cōmēsuratiuū. n. eē diametrū vere opinari icōueniēs est. sȝ qꝛ diametros circa quā sūt opiones idē sic eiusdē est: sed qđ aliqd erat esse vnicuiqȝ secūdū rationē nō idem est.

Argu. ¶ Sȝ cū multipliciter idē dicaꝛ partim eē pōt: partim esse nō pōt: nā opinari vere diametrū cōmēsurabilē esse absurdū est sane: sȝ sic ē eiusdē: qꝛ diameter circa quē sunt ipse opiones ē idē. Utriusqȝ tamē rō non eadem est.

¶ Qꝛ dixerat q de eodē penit⁹ ē opinio vera ꝛ falsa declarat qūo de eodē ꝛ qūo nō de eodē sit opio va ꝛ falsa. naȝ idē opinabile pōt dici vl' ipȝ enūciabile: vl' ipsa res opinata de eodē enūciabili siꝛ nō pōt eē opio vera vel falsa: vel qđ idē ē: idē enūciabile nō pōt simul eē verū ꝛ falsū sȝ eodē opinabili. i. de eadē re opinata est vt sic: ꝛ ē vt nō nā de eadē re mālr̄ pōt simul eē opio vera ꝛ falsa. de eadē formalr̄ nō. idē ait q (qm̄ aūt idē dꝛ multiplr̄ est) qꝛ (sicut 9tingit eē.) su. de eodē opinionē verā ꝛ falsam (est aūt sicut nō.) i. quodā mō cōtingit ꝛ quodā mō nō. ꝛ subdit q (cōmēsuratū eē diametrū coste vere opinari ē incōueniēs). q. d. q istud enūciabile qđ est dyametrū est commēsuratū coste nō pōt exp̄mere vel significare opinionē verā: ꝛ qđ dcm̄ est de isto enūciabili. itelligēdū est de quolibet alio enūciabili. q vnū ꝛ idē enūciabile siꝛ ꝛ semel nō pōt exp̄mere vel significare opionē verā ꝛ falsam: qꝛ tūc eēt eadē oṫo siꝛ vera ꝛ falsa: ꝛ subdit q (sȝ ꝼm dyametros est circa queqȝ sūt opiones). i. q̄ȝtū ad ipaȝ rē opinatā est (idē). s. mālr̄ (ꝛ sic est eiusdē). s. mālr̄ opio su. vera ꝛ falsa (sed q aliqd erat esse vnicuiqȝ ꝼȝ rōnē). i. q̄ȝtū ad rōneȝ diffinitiuaȝ que dicit esse rei (nō est idē). q. d. q de eodē dyametro mālr̄ nō de eodē formalr̄ ꝛ ꝼm rōnē pōt eē opinio vera ꝛ falsa. ¶ Dubitaret forte aliqs qūo de eadē re mālr̄ nō de eadē re formalr̄: ꝛ ꝼȝ rōnē p̄t eē opio vera ꝛ falsa. ꝛ qūo idē enūciabile nō 9tingit eē verū ꝛ falsū. E ¶ Dōm q si qs opinaꝛ dyametrū eē cōmēsurabile coste opinaꝛ falsum: qui aūt opinaꝛ ipȝ icōmēsurabile opinaꝛ verū. idē est ergo dyametrū mālr̄ de quo hic hȝ opioneȝ verā: ille vo falsaȝ. sȝ nō est idē dyametrū formalr̄ ꝛ ꝼȝ rōneȝ: nec ꝼm cōsiderationē. nā habēs opionē verā cōmensurat dyametrū ꝼȝ eē icōmēsuratū ꝛ refert dyametrū in tale esse. hñs vo falsam cōsiderat ipm ꝼm eē cōmēsuratū ꝛ refert ipȝ in tale eē. idē est g dyametrū mālr̄ de quo p̄t esse opio va ꝛ falsa: sȝ nō est idē formalr̄. vel nō ē idē ꝼm cōsiderationē: vel nō est idē ꝼȝ relationē. nā cōmēsuratio ꝛ incōmēsuratio sunt diuerse pfectiōes vel diuerse forme vñ nō est idē formalr̄ dyameter accept⁹ vt cōmēsuratus ꝛ vt incōmēsurat⁹: nec est eodē mō cōsiderat⁹ dyameter sic ꝛ intell'ꝰ. nec est dyameter eodē mō relatus: nec est idē ꝼm relationē si referaꝛ in esse cōmēsuratū ꝛ in eē incōmēsuratū: qꝛ si opinabile dicat rē opinatā de eodē opinabili. i. de eadē re opinata materialr̄ p̄t eē opio vera ꝛ falsa sed de eadē re opinata ꝼm cōsiderationē. ꝛ de eadē re ꝼȝ relationē non erit simul vera ꝛ falsa opio. Sic g dicēduȝ est de opinabili put p opinabile itelligim⁹ rem opinatā. sȝ si p opinabile itelligam⁹ ipm enūciabile siue ipsam propositionē p quā pferam⁹ opinionē nostrā: qꝛ nō est eadē ppō nec idē enūciabile qđ dicit dyametrū eē cōmēsurabile: ꝛ q dicit ipm esse incōmēsurabile. de eodē enūciabili nō erit simul opinio vera ꝛ falsa. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Similiter autē ꝛ sciētia ꝛ opio eiusdē ē. hoc quidē enī sic aīalis est q nō est cōtingere nō esse aīal. sed illa qdē quod est 9tigere vt si hoc qdē q ve hōis est: illa vo hōis qdē: nō āt veri hōis. idē enī ē qꝛ hō hoc aūt nō sicut idem.

Argu. ¶ Pari mō sciētia eiusdē esse atqȝ opinio pōt. Illa nāqȝ sic erit aīalis existimatio vt fieri non possit: veluti si illa qdē existimatio sit hōi substātie rōne competere. Hec aūt hōi qdē: sȝ nō illo cōpetere mō: idē est. n. id circa qđ vtraqȝ fit. Est enī hō: sed modus nō est idem: vt pȝ.

¶ Per id qđ dixerat de opione vera ꝛ falsa soluit qōnem de scia ꝛ opinione. nā sicut de eodem mālr̄ p̄t esse opinio vera ꝛ falsa. nō aūt de eodē ꝼm cōsiderationē. ita de eodē mālr̄ pōt esse scia ꝛ opinio: nō aūt de eodē ꝼm considerationē. vt si qs cōsiderat hoīē eē vere aīal ꝛ q ipossibile sit alr̄ se hīe poterit hīe sciam. Si qs vero 9siderat q hō non sit vere. i. ex nec̄itate aīal: ꝛ q p̄t hoc alr̄ se hīe poterit de hoc hīe opinionē. de eodē g hoīe alr̄ ꝛ alr̄ 9siderato poterit eē scia ꝛ opio. h ē g qđ dic. (Silr̄ āt scia ꝛ opinio ē eiusdē). s. mālr̄: nō eiusdē ꝼȝ 9siderationē. Et subdit q (hec. n. qdē). i. scia (ē sic aīalis q nō ē 9tingere non esse aīal sȝ illa). i. opio (q̄cūqȝ est 9tingere) nō esse aīal. q. d. q scia de aliquo q sit aīal ē q nō 9tingat non esse aīal. Illa aūt opio de aliquo q sit aīal est q̄cūqȝ. vel est (q̄ ē 9tingere) alr̄ se hīe. Et subdit (vt si hec qdem). i. si scia (sit vere hōis). i. si sit de hoīe q ve sit aīal: ꝛ q non 9tingat alr̄ se hīe (illa vo). i. opio (hōis qdē) sit (non āt vere hōis). i.

nõ sit hoīs ꝙ sit vẽ aīal.i.de neccitate aīal ꝙ nõ contingat
alr̃ se hr̃e. Et subdit(illud.n.ẽ q2 hõ).i.de eodẽ hoīe mã/
liter erit scīa ⁊ opīo(hoc ãt).i.idẽ hõ mãlr̃ ẽ(sicut ñ idẽ)
ẜ3 cõsideratiõnẽ ꝓut de ipso h3 eẽ scīa ⁊ opīo. ¶ Dubi/
A tarct forte aliqs.vtrũ de eodẽ mãlr̃ possit eẽ scīa ⁊ opīo.
¶ Dicẽdũ ꝙ ẽt in mathematicis q̃ maxīe sunt scita ⁊ q̃
maxime sunt certissima in p̊ gradu certitudinis: vt vult
cõmẽtato2 supra 2ᵒ metaphysice põt cõtingere ꝙ ide3 sit
simul scitũ ⁊ opinatu3: vt de triangulo ꝙ h3 tres põt qs
habere scientiã si assentiat huic veritati eo ꝙ nouit cãm
põt qs habere opinionẽ. si assentiat huic veritati pp au/
ctoritatẽ euclidis. q2 hoc dicit euclides vel pp aliqð alið
ꝓbabile signũ. habẽs.n. hoc mõ cognitionẽ de triãgulo
nõ hẽret scīa3 ẜ3 opīonẽ. nã qð dicit euclides posset esse
falsum ⁊ ꝓbabile signũ posset deficere. ğ sic sciẽs triãgu
lum ꝙ h3 tres. q2 hoc dicit euclides. vel de hoc h3 aliqð
ꝓbabile signũ nõ h3 de hoc scīa3. q2 nescit hoc ꝙ nõ pos
sit aliter se hr̃e. relinquit ğ ꝙ hẽat de hoc opinionẽ. de eo
dẽ ğ mãliter poterit esse scīa ⁊ opīo. nõ tñ de eodẽ ẜm cõ
sideratiõnẽ. q2 nõ est idẽ ẜm ꝯsideratiõnẽ referre aliqd ĩ
ꝑ se cã3 ⁊ in aliqð ꝓbabile signũ. vel nõ est idẽ ẜm cõside
ratiõnẽ cõsiderare aliqd vt nõ cõtingat alr̃ se hr̃e. ⁊ cõsi/
B derare illud vt cõtingat alr̃ se hr̃e. ¶ Ulteriꝰ forte dubi/
taret aliqs: vtrũ si idẽ sit scitũ ⁊ opinatũ. idẽ eẽt scīa ⁊ opi
nio. Dicendũ ꝙ si idẽ penitus ⁊ ꝑ oẽm modũ esset scitum
⁊ opinatũ. idẽ esset scīa ⁊ opinio. nã ide3 penitus ⁊ ꝑ oẽ3
modũ nõ poss3 eẽ scitũ ⁊ opinatũ nisi de ipso eodẽ ẜ3 eas
de3 cõsideratiões scīa ⁊ opinio aggenerarent. quo posi/
to nõ differret scīa ab opīone: postq̃3 oĩno ẜm easdẽ con/
sideratiões aggenerarẽt vtraq3. imo q2 habitus differũt
ꝑ actus. ⁊ actꝰ ꝑ obiecta. de eodẽ obiecto formaliter nõ
possunt diuersi habitus esse. si ergo de eodẽ ẜm eandẽ cõ
sideratiõnẽ nõ pñt esse diuerse scīe. multo magis de eo/
dem ẜm cõsideratiõnẽ eandẽ nõ poterit eẽ scīa ⁊ opinio.
si ergo idẽ penitus ⁊ ẜm eandẽ cõsideratiõnẽ sumptũ eẽt
scitũ ⁊ opinatũ idem esset scīa ⁊ opinio non tñ op3 ꝙ nõ
plus differant scīa ⁊ opinio q̃3 scitũ ⁊ opinatũ. nã scīa ⁊
opinio prout scīa dicit habitũ aggeneratũ ex rõnibꝰ ne/
cessarijs. ⁊ ꝓut opinio dicit habitũ aggeneratũ ex ꝓba/
bilibus sunt duo habitꝰ nõ solũ ẜm rõnẽ vel ẜm cõsidera
tiõnẽ. ẜ3 ẽt realr̃ differẽtes. scitũ tñ ⁊ opinatũ non op3 ꝙ
realr̃ differãt: de eodẽ eni dyametro realr̃ alr̃ ⁊ alr̃ ꝯside
rato posset qs hr̃e scīa3 ⁊ opīone3. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Mãifestũ aũt ex his ẽ ꝙ neq3 opinari sil̃ idẽ
⁊ scire cõtingit. Sil̃.n. vtiq3 hr̃et opīone3 alr̃
hñdi ⁊ nõ alr̃ hñdi idẽ esse ꝙ vere nõ ꝯtingit.

Argir. ¶ Ex his aũt emergit fieri nõ posse: vt sil̃ ide3
opinetur quisq3 ac sciat. na3 simul existimatio
nem haberet: ⁊ aliter ⁊ non aliter ide3 sese ha/
bere. Quod quidem fieri nequit.

¶ Ostendit q̃ñ de eodẽ possit esse scīa ⁊ opinio q̃3tu3 ad
sciẽtẽ ⁊ opinãtẽ. Circa qð duo facit. q2 p̃mo ostẽdit ꝙ in
eodẽ nõ põt esse simul de eode3 scīa ⁊ opinio. 2ᵒ ꝙ in alio
põt ibi(In alio qdẽ.n.) Dicit ergo ꝙ (manifestũ est aute3
ex his ꝙ nõ cõtingit) eundẽ hoīem (simul opinari ⁊ scire
idẽ. hr̃et.n. vtiq3) idẽ hõ (opinionẽ idẽ alr̃ se hñdi ⁊ non
C alr̃ se habẽdi. qð vere nõ ꝯtingit.) ¶ Dubitaret forte ali
qs. vtrũ ide3 hõ possit idẽ simul scire ⁊ opinari. Et videt̃
ꝙ sic. nã scīa aggenerat̃ per rõnes necessarias. opīo per
ꝓbabiles. si ğ qs hẽat de aliquo opinionẽ ꝑ rõnes ꝓba/
biles: si postea acq̃rit de illo ꝑ rõnes necīas. nõ o3 ꝙ ob/
liuiscat̃ illas rõnes ꝓbabiles. simul ğ d eodẽ hẽbit rõnes
necessarias ⁊ ꝓbabiles. ğ simul sciam ⁊ opinionẽ. ¶ In
ꝯriũ est phs: atq2 tũc sequeret̃ posse hr̃e simul opinionẽ.i.

existimationẽ eẽ idẽ alr̃ se habẽdi.i. alr̃ se hr̃e ⁊ non alr̃ se
hr̃e. q̃ duo sibi inuicẽ aduersant̃ ⁊ simul eẽ vẽ nõ contin/
D git. ¶ Dõm ꝙ idẽ simul d eodẽ nõ põt simul scīa3 ⁊ opi
nionẽ hr̃e põt.n. simul de eode3 simul hr̃e rõnes necessa/
rias ⁊ ꝓbabiles: sed rõnes ꝓbabiles sine necessarijs fa/
ciunt opinionẽ. cũ necessarijs aũt nec fidẽ nec opinione3
nec aliquã credulitatẽ faciũt. nã hñs rõnes necessarias
de triãgulo ꝙ h3 tres. si tñ hic haberet aliqð signũ ꝓba/
bile nulla3 fidẽ nec aliq̃3 credulitatẽ vlteriorẽ ĩ illo face/
ret. habens ğ rõnẽ necessariã ꝙ nõ põt alr̃ se hr̃e nullam
opinionẽ de illo hr̃e põt ꝑ aliqð signu3 ꝓbabile: per qð
existimet ꝙ illud possit alr̃ se hr̃e. ¶ Deinde cu3 dicit.

¶ In alio quidẽ eni vnũqðq3 esse ꝯtingit eius/
dẽ sicut dictũ ẽ: ẜ3 in eodẽ nihil sic põt esse ha/
beret eni opinionẽ simul: vt ꝙ homo esset ꝙ
vere est aīal. hoc eni erat nõ contingere nõ eẽ
aīal. hoc enim sic contingit sic cõtingere.

¶ Eteni fieri qdẽ põt: vt ĩ alio atq3 alio sit eius Argir.
de3 vtrũq3: sicuti diximꝰ sed in eodẽ ñ hoc pa/
cto fieri neqt. Haberet enim simul existimatio
nem hominẽ per se aīal eẽ. Et nõ ꝑ se aīal eẽ.
Quorũ primũ est nõ posse: secũdũ sit posse ho
minem non animal esse.

¶ Ostendit ꝙ in alio ꝯtingit resumẽs ꝙ in eodẽ eẽ nõ pos
sit. aliꝰ.n. ⁊ aliꝰ hõ põt de eodẽ hr̃e scīa3 ⁊ opīonẽ. ẜ3 non
idẽ hõ. iõ ait (ĩ alio qdẽ eni vnũqðq3).i. ta3 scīa3 q̃3 opio/
nẽ (ꝯtingit eẽ eiusdẽ sicut dcm̃ ẽ.).i. ꝯtingit eẽ eiusdẽ mã/
liter (ẜ3 in eodẽ nihil sic põt eẽ. haberet eni).s. idẽ hõ (opi
nionẽ sil̃. vt ꝙ hõ esset ꝙ vere est aīal.).i. ex necessitate ⁊
essentialr̃ aīal (hoc eni erat nõ cõtingere eẽ nõ aīal).i. nõ
ꝯtingere alr̃ se hr̃e. ⁊ sn. idẽ habebit opīonẽ ꝙ nõ vẽ aīal
i. ꝙ hõ nõ sit vẽ aīal (hoc eni est sic ꝯtingere.).s. alr̃ se hr̃e
cũ ğ ista duo stare nõ possint simul ꝙ aliqs credat de ali/
quo ꝙ sit vẽ animal: ⁊ ꝙ nõ sit vere aīal: ꝙ nõ possit alit̃
se hr̃e: ⁊ ꝙ possit aliter se hr̃e vnꝰ ⁊ idẽ d eodẽ nõ poterit
E hr̃e sciam ⁊ opinionẽ. ẜ3 aliꝰ ⁊ aliꝰ poterit. ¶ Dubitaret
forte aliqs. vtrũ de quocũq3 est scīa possit esse opīo: ⁊ ecõ
uerso. ¶ Dicẽdũ ꝙ d quocũq3 est scīa illud nõ est ꝑ se no
tũ: q2 si eẽt per se notũ de eo nõ eẽt scīa ẜ3 intellectꝰ q2 qd
aũt nõ est per se notũ: põt apud aliquẽ eẽ dubiũ. de quo
cũq3 ğ est scīa: ⁊ qcqd scit̃ ꝑ rõnes necessarias põt apud
aliquẽ eẽ dubiũ ⁊ cognosci ꝑ rõnes ꝓbabiles de eodẽ ğ
nõ erit intell̃s ⁊ opinio: sed de quocũq3 est scīa potest esse
opīo: nõ tñ ꝯuertit̃ ꝙ de quocũq3 sit opīo de illo possit eẽ
scīa. nã particulariũ nec est scīa nec diffinitio: põt tñ d eis
eẽ opinio. nõ ergo de quocũq3 ẜm se ẽ opinio põt eẽ scīa
cũ de quocũq3 ẽ opīo põt de eo esse scīa aliquo mõ: vel in
se: vel in suo vl̃i: vt in eo inuenit̃ aliqð necessariũ: vt si est
opinio de particularibus de eis erit scīa in vl̃i: ⁊ si ẽ opīo
de eis que cõtingũt alr̃ se hr̃e de eis erit scīa ꝓut in eis re
perit̃ aliqd qð nõ cõuenit alr̃ se hr̃e. de ipsis eni trãsmu/
tationibꝰ pñt fieri imutabiles rõnes. vñ nãlis phīa q̃ est
de corpore mobili: de ipo corpore mobili format imutabi
les rõnes: ⁊ de casu: ⁊ de fortuna põt eẽ scīa ꝓut in eis re
F peritur aliqð necessariũ. nã talia eẽ cãs per accidens nõ
est ꝑ accidẽs ẜ3 necessariũ. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret ali
quis vtrũ opinãs poss3 credere se scire: ⁊ sciẽs credere se
opinari. ¶ Dicẽdũ ꝙ circa opinionẽ deceptionẽ cadere
nõ est incõueniẽs. multi eni3 opinant̃ ⁊ nõ habẽt nisi me
diũ ꝓbabile qð põt alr̃ se hr̃e: ⁊ tñ decipiunt̃ credẽtes se
habere necessariũ medium ꝙ nõ possit aliter se habere.
vñ tales nõ hñt sciam: credũt tñ se habere sciam: ẜ3 circa

sciam cadere deceptionē est ipoſſe.pōt.n.ɔtingere ꝙ neſciens credat ſe ſcire:ꝗ ꝙ sciēs credat ſe neſcire ꝛ ðcipiatur:vel credat ſe opinari eſt ipoſſe.nā nō ē ſciens niſi ſciat reſoluere vſqꝫ ad ꝑ ſe nota.ħ āt ſciēs ſtatiꝫ videt ꝙ ipoſſe ē alr̄ ſe hr̄e.ſic aūt ſe hñs nō eſt poſſe ꝙ opinet̄. Aduertendū tñ ꝙ hñs mediū ꝓbabile ſi credat hr̄e nec̄iuꝫ lꝫ decipiat̄ ꝛ nō habeat ſciam hꝫ opinionē mālr̄ ſed non formaliter:qꝛ non opinat̄ vt opinans ſe opinari:ſed vt deceptus ꝛ vt extimans ſe ſcire. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Reliqua autē quō oꝫ diſtribuere in rōnem ꝛ in intellectuꝫ.ꝛ ſciam:ꝛ artē:ꝛ prudētiaꝫ:ꝛ ſapientiam.hec quidem enī phyſice:illa vero ethice ſpeculationis ſunt magis.

Argir. ℂ De reliqs aūt quonā pacto diſtribuēda ſint de mente inquā:de intellectu:de ſcia:de arte:de prudentia:de ſapiētia:alijs in locis ꝑtractabitur.Quedā enī ipſoꝝ ad naturalē:q̄dam ad ad moꝝ magis ꝑtinet contemplationem.

ℂ Cōparat ſciaꝫ ad alios habitus cognitiuos. Circa qđ duo facit qꝛ ꝑ̄ cōparat ſciam ad alios habitus cognitiuos ꝟo.2° ſpālr̄ determinat de ſolertia que ſpāli mō reſpicit cōiecturationē medij.ibi.(Solertia quideꝫ.)Dicit ḡ ꝙ(reliq̄ aūt).i.reliquos habit⁹ cognitiuos(quō opꝫ diſtribuere).i.diſtinguere(in rōneꝫ ꝛ intellectū ꝛ ſciaꝫ ꝛ artem ꝛ prudentiā ꝛ ſapiētiā)ſupple nō ſpectat oia iſta diſtinguere ad pñtem ſpeculationē nec ad hūc librū ꝛ ſubdit ꝙ(hec quideꝫ ſunt phyſice magis.illa aūt ſūt magis ethice cōſiderationis).q.d.ꝙ aliq̄ iſtoꝝ diſtinguere ꝛ inueſtigare ſpectat ad phyſicū.i.ad nālēꝫ phiam.aliq̄ ꝟo cōſi-
6 derare ſpectat ad ethicā.i.ad moralē ſciam. ℂ Notandū aūt ꝙ ꝑtermiſſa opione loquēdo de habitib⁹ veris ꝑma diuiſio ē in rōnem ꝛ itellectū.eſt.n.itellect⁹ cognitio ꝑncipioꝝ ad que nō eſt rō.ꝑ rōneꝫ.n.hȝt̄ cognitio cōcluſionū q̄ q̄drupl'r ſe hñt.qꝛ vel ſūt practice vl' ſpeculatiue. Si ſūt practice hoc eſt dupl'r.qꝛ vel ſunt circa agibilia ꝛ ſic ē prudētia q̄ eſt recta rō agibiliū.vel ſūt circa factibilia.ꝛ ſic eſt ars q̄ eſt recta rō factibiliū. Si aūt ſunt ſpeculatiue.vel eſt per cāſ altiſſimas.ꝛ tūc eſt ſapiētia.vel per cāſ nō altiſſimas ꝛ tūc eſt ſcia. Recta ḡ rō diuidit̄ in quatuor in ſciam.ſapiētiā.prudētiā.ꝛ arteꝫ:artifices.n.manuales lꝫ nō arguāt ſyllogiſtice.qcqđ tñ faciūt ſe hꝫ per modū ɔcluſionis.cōcludūt enim ī mēte ſua ſe debere ſic facere.vel qꝛ ſic viderūt peritos artifices facere.vel ductu rōnis ducunt̄ vt ſic agāt.cū ergo phs dixit reliquos habitus in rōnē ꝛ itellectū qñ poſtea noīauit ſciam ꝛ artē ꝛ cuꝫ noīauit in que diuidit̄ rō:notādū ē ꝙ rō ꝛ intellectus pñt dicere potētias aie ꝛ ſic de eis cōſiderare ſpectat ad phycuꝫ.vel pñt dicere habitus.nā rō vt dictū eſt diuidit̄ in q̄tuor habitus.ꝛ ſic ſpectat ad libruꝫ ethicoꝝ. nā in ſexto ethicorū ſerioſe de oib⁹ his qnqꝫ habitib⁹ determinatur.quāl'r aūt pōt ſe intromittere ethicus de talibus nō eſt pñtis ſpeculationis. Uel poſſumus dicere ꝙ phs ꝑ rōnē itelligit potētiā itellectiuā de qua determinare ſpectat ad phicuꝫ vt ad libruꝫ de aia.ꝑ itellectū ꝛ ſciētiam ꝛc̄.intelligit quinqꝫ habitus cognitiuos de qbus determinatur in ſexto ethicorū. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Solertia autem eſt ſubtilitas quedam in nō proſpecto tempore medij.

Argir. ℂ Solertia vero bona q̄dam eſt cōiectatio medij in tempore admodum breui.

ℂ Determinat de ſolertia. Circa qđ tria facit. qꝛ ꝑ̄ ait qđ eſt ſolertia.2° qđ dixerat ðclarat ꝑ exēpla.3° reducit̄ ſolertiā ad ordinē ſyllogiſticū.ſcđa ibi(Ut ſi qs)3° ibi(Splendidū eſſe)Dicit ḡ ꝙ(ſolertia ē q̄daꝫ ſubtilitas medij).i.q̄daꝫ facilis cōiecturatio medij.vt hꝫ alia trāſlatio(tpe nō ɔſpecto).i.nō habito tpe ad ꝑcipiendū ꝛ ad deliberādū tunc.n.dr̄ quis ſolers qñ quaſi ſtatim ꝛ ſubito videt medium ꝛ cām q̄re aliquid ſit. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Ut ſi aliqs vidēs ꝙ ſplēdorē ſemꝑ hꝫ luna a ſole.ſtati itelligit ꝑꝑ qđ hoc ſit:qꝛ ꝑꝑ id ꝙ illuſtrat̄ a ſole. Aut diſputātē cū diuite.cognouit qm̄ accōmodatū ē:aut ꝑꝑ id qđ qdē amici ſūt qꝛ inimici eiuſdē ſūt. Oīs.n.cāſ medias vidēs cognouit ꝛ vltimas.ſplendidū eſſe ad ſolem ſit in quo.a.lucere. a. ſole.b. luna.c. ineſt autem lune quidē.c.quod ipſi ineſt.b.quod ē lucere.a.ſole.ipſi āt.b.a.qđ eſt ad hoc eē ſplēdiduꝫ a quo ſplendor:q̄re ꝛ ipſi.c.a.per.b.

ℂ Ueluti ſi quiſpiā hoc viſo lunā eā ꝑtē que ē verſus ſolē lucidaꝫ ſemꝑ habere:cito ꝑceperit ꝑꝑea idipſuꝫ effici qđ lumē ex ſole ſuſcipit luna:aut ſi viſo paupere diuitē adeūte:hoc illuꝫ ꝑꝑea facere ꝙ mutuo argētū accipit intellexerit:aut ſi cognouerit cur hi ſunt amici:qꝛ ſunt eiuſdē hoīs inimici oēs enim medias cāſ qui vidit extrema cognouit:lucidā ꝑtē verſus ſolē hr̄e ſit a. Solis lucere lumine ſit b: luna ſit c. Igitur ipſuꝫ b:ideſt ſolis lucere lumine cōpetit c:ipſi inquaꝫ lune. At ipſuꝫ a.lucidā inquā ſemper verſus ſolē habere partē.ipſi b: ineſt quare ſit vt a:per b:medium ipſi competat.c. Argir

ℂ Qđ dixerat ðclat ꝑ exēpla.ꝛ ponit tria exēpla.d.(Ut ſi qs videt ꝙ luna ſplēdorē hꝫ ɔuerſa ad ſolē.)i.ex ea ꝑte quā hꝫ ꝟſus ſolē(ſtati itellexerit ꝑꝑ qđ ſit ħ:qꝛ ꝑꝑ id qđ illuſtrat̄ a ſole)qꝛ.n.videm⁹ ꝙ luna ſꝑ hꝫ ſplēdorē in illa ꝑte q̄ eſt ꝟſus ſolē:ꝛ nō ī alia debem⁹ itelligere ꝙ hꝫ lumē a ſole. Pōit aliđ exē^m.d.(Aut)ſu.vt ſi qs videns(diſputātē).i.altercātē.ſ. pauperē(cū dite cognouit qm̄ accōmodatū eſt).i.ſtati ɔiecturat⁹ eſt ꝙ ille diues aliqđ accōmodauit illi paupi. Ponit āt tertiū exēpluꝫ.d.(aut)ſu.ſi qs vidēs duos inimicos factos amicos ſtatiꝫ ſu.cognouit ꝑꝑ qđ ħ ſit vt(ꝑꝑ id qđ ſūt amici eiuſdē vl' inimici eiuſdē)cōtingit.n.duos inimicos fieri amicos.vl' qꝛ amicant̄ vni ꝛ eidē:vel qꝛ inimicant̄ vni ꝛ eidē vt cōfudāt illū.Et ſubdit ꝙ(ois cāſ medias vidēs cognouit ꝛ vltias).i.ſolers ſ.qꝛ ſtati videt mediū ꝛ cognoſcit cāſ medias pōt cognoſcere cāſ vltimas:ad q̄s ſtat vltia reſolutio:vltra q̄s non ɔtingit q̄rere ꝑꝑ qđ.tūc ḡ ē qs maxie ſolers qñ cognoſcit cāſ medias.ꝛ ſcit eas reſoluere ī vltias. ℂ Ultio cuꝫ dicit.(Splēdidū eē)reducit ſolertiā ad ordinē ſyllogiſticū.d.(Splēdidū eē ad ſolē).i.hr̄e ſplēdorē ꝟſus ſolē.vel in ea ꝑte q̄ reſpicit ſolē(in quo a).i.maior extremitas(lucere a ſole).i.hr̄e lumen a ſole(b).i.medius termin⁹(luna.c.)i.minor extremitas.Et ſubdit ꝙ(ieſt autē lune.b.)i.lucere a ſole.nō ꝑ.b.itelligit̄ lucere a ſole.hec eſt minor luna hꝫ lucē a ſole(ipſi.n.b.).i.ipſi hñ lucēꝫ a ſole(.a.)i.ineſt.a.(qđ idē ē qđ eē ſplēdidū ad ħ.)i. verſus ſolē(a quo ē huius ſplēdor)hec eſt maior.vꝫ.ꝙ hñs ſplēdoreꝫ a ſole ſplēdet ex ea ꝑte q̄ eſt verſus ſolē(quare ꝛ ipſi.c.)i.ipſi lune(a).ſ.ieſt.i.ſplēdere.i. verſus ſolem(ꝑ.b.)i.per habens lumē a ſole.formetur ḡ ſic ſyll'ſ qcqđ hꝫ lumen a ſole

a sole splēdet versus solē luna hꝫ lumē a sole. ḡ splendet versus solē. Et in hoc terminaṫ sententia p̄mi libri.

d pleniorē intelligētiā aūt totius p̄mi libri dicamus q̄ totus p̄mus liber excepto p̄hemio hꝫ q̄ttuoꝛ ptes p̄ncipales ꝛ .2ᵒ. capitula. nā demōstratio q̄libet facit ad scire. nō tñ q̄libet facit ad potissime scire. vñ de demonstratione pōt qs tractare: vel vt facit ad scire loquendo de scire absolute. vl' vt facit ad scire potissime. put vnū scire ē potius q̄ꝫ aliud. q̄ttuoꝛ ergo sunt partes p̄ncipales in p̄mo libro p̄ter p̄hemiū. nā in parte p̄ma ostēdiṫ qd est scire ꝛ ex quibus ꝛ qualibus ꝯtigit scire. In scd̄a parte agiṫ ex quib⁹ ꝛ q̄li bus nō ꝯtingit scire. In tertia parte q2 mentionē fecerat de p̄ncipijs ꝓprijs ꝛ cōib⁹ cōparanṫ huius principia ad ipsas artes. In q̄rta parte agiṫ de scire potissime. vl' agiṫ de scire cōparatiue per qd̄ potius cōtingat scire. secunda pars p̄ncipalis incipit ibi. (Si igiṫ est demōstratiua scia ex necessarijs) tertia pars p̄ncipalis incipit ibi (Dico autem p̄ncipia in vnoquoqꝫ genere) quarta ibi. (Sꝫ differt q2 ꝛ ꝓpter qd.) Prima pars p̄ncipalis hꝫ q̄nqꝫ capitula nā in p̄mo capitulo diffinit scire ꝛ cōparat scire ad demōstrationē. In scd̄o. c. ostēdit ex q̄bus ꝯtingit scire: q2 ex notioribus p̄oꝛib⁹ ex veris ꝛ imediatis. In tertio cap̄lo remouet quosdā erroꝛes circa scire: q2 q̄dā errabāt dicētes q̄ nō ꝯtingit scire: q̄dā vō ponētes oīum eē sciaꝫ p demōstrationē. In q̄rto aūt cap̄lo q2 diffinieuerat scire ꝛ declarauerat ex q̄bus ꝯtingit scire: q2 ex p̄oꝛib⁹ ꝛ notioribus ꝛ remouerat erroꝛes circa scire. iō declarat q̄lia sunt illa ex q̄b⁹ ꝯtigit scire. nā nō sufficit scire ex q̄b⁹ ꝯtingit scire: q2 ex p̄oꝛib⁹ ꝛ notioꝛib⁹ nisi sciaṫ q̄lia debent eē illa p̄oꝛa ꝛ notioꝛa: q2 debēt eē de oī p se ꝛ s̄m q̄ ip̄m. ꝛ vl'e d̄ q̄b⁹ oībus agiṫ in q̄rto cap̄lo. In q̄nto cap̄lo āt remouenṫ erroꝛes aliq̄ circa ip̄m vl'e: vel circa ea que dicta erant de s̄m q̄ ip̄m vel de vl̄i. ℭ Secūda aūt pars p̄ncipalis in q̄ agiṫ ex q̄bus ꝛ qualibus nō ꝯtingit scire diuidiṫ in q̄nqꝫ capitula. nā in p̄mo capitulo agiṫ q̄ nō cōtingit scire ex his que possunt aliter se habere. In secundo q̄ nō cōtingit scire ex his que sunt p accidens. In tertio q̄ non cōtingit scire ex extraneis. In quarto q̄ non cōtingit scire ex corruptibilibus siue ex his que nō sunt semper. In quinto q̄ nō ꝯtingit scire ex cōibus. ℭ Tertia pars principalis in qua agitur de principijs habet quattuoꝛ capitula nam in primo capitulo distinguit ipsa principia in cōmunia ꝛ propria. ꝛ ostendit que sunt pricipia cōmuniū ꝛ q̄ ꝓpria. In secundo cōparat artes ꝛ sciētias ad subiectuꝫ ꝛ passionem ꝛ ad ipsa principia cōia. In tertio cōparat artes ad pricipia ꝓpria. In quarto circa artes doctrinales mouet questiōes quasdaꝫ. ℭ Quarta aūt ps in qua agitur de scire potissime. vel in qua agitur de scire comparatiue vt eligat sibi qd sit scire potissime hꝫ sex cap̄la nā in primo capitulo determinaṫ de demōstratione propter quid ꝛ q2 vt eligat sibi demonstrationē ꝓpter qd q̄ magis facit potissime scire q̄ꝫ q2. In secundo capitulo cōparaṫ prima figura ad figuras alias. vt eligat sibi figuraꝫ primā que magis facit potissime scire q̄ꝫ figure alie. In 3ᵒ agitur de syll'o ignorantie ne deficiam⁹ a potissime scire. In 4ᵒ de statu in p̄dicatis ne credamus q̄ sit impol'e potissime scire. In 5ᵒ cōparatur demr̄atio vl̄is ad particularem. affirmatiua ad negatiuam. ostensiua ad eaꝫ que est ad impol'e vt ostdat per quā cōtingat potius scire. In 6ᵒ ꝛ vltimo cōparatur vnū scire ad aliud scire ꝛ cōparaṫ scire ad alios habitus cognitiuos vt ostdat qd̄ scire sit poti⁹: ꝛ vtrū scire sit potius vel nō potius q̄ꝫ alij habit⁹ cognitiui. Sunt ergo in vniuerso .xx. cap̄la. scd̄m cap̄lm incipit ibi. (Si igitur est scire vt possumus). Tertiū ibi. (In quibusdam ꝓpter id). Quartū ibi. (Quoniam aūt est impossibile aliter se hēre) 5m ibi. (Oportet aūt non latere) 6m ibi (Si igitur est demr̄atiua scia). ꝛ ibi terminaṫ pars p̄ᵃ p̄ncipales ꝛ incipit scd̄a. 7m ibi. (Accidentium aūt non per se) 8m ibi. (Non igitur ex alio genere) 9m ibi. (Manifestuꝫ est autem q̄ si sint ꝓpōnes) 10m ibi ibi. (Quoniam autē est manifestum.) 11m ibi. (Dico auteꝫ principia in vnoquoqꝫ genere.) ꝛ ibi terminaṫ scd̄a pars principalis ꝛ incipit 3ᵃ 12m ibi. (Si autem proprie quidem.) 13m ibi. (Si autem interrogatio syllogiçandi (14m ibi. (Quoniam autē geometrice interrogationes.) 15m ibi. (Sed differt quia ꝛ ꝓpter quid). ꝛ ibi terminatur tertia pars p̄ncipalis. ꝛ incipit quarta. 16m ibi. (Figurarum autem magis) 17m ibi. (Ignorantia auteꝫ) 18m ibi. (Est autē omnis syllogismus) 19m ibi. (Cum sit demonstratio alia quidem) vigesimuꝫ ꝛ vltimum ibi. (Scientia autem certioꝛ.) Posset auteꝫ qui vellet adhuc capitula ista diuidere in minora capitula. sꝫ de hoc non est nobis cure. talia enim prudentis lectoris indicio relinquantur. ℭ Et hec de primo posterioꝝ dicta sufficiant.

ℭ Liber posterioꝝ resolutiuoꝝ scd̄s incipit.

uestiōes vero sunt eq̄les numero hijs q̄cunqꝫ vere scimus. te.c.1.

ℭ Ea que queruntur tot sane ꝑfecto quot sunt ea que scimus. Argu.

ℭ Hic liber secundus vꝫ differre a p̄. q2 in primo agiṫ ex q̄bus ꝛ ex qualib⁹ est demr̄atio. ꝛ ex quibus ꝛ ex qualib⁹ nō ē ꝛ cōparanṫ ibi demr̄atiōes adinuicē. ℭ Doceṫ ḡ in p̄ q̄l'r fiat demr̄atio vl' quod idem est docetur de factione ꝛ de ḡnatione demr̄ationis. Sꝫ vt dꝫ in p̄ poꝝ illo. c. Qm̄ āt idonei erim⁹. nō solū oꝫ ḡnationē filioꝝ ꝯsiderare. sꝫ hēre potētiā faciēdi filios. sic ꝛ in ꝓposito dicem⁹ q̄ nō sufficit scire q̄liter demr̄atio generet ꝛ q̄liter fiat. sꝫ opꝫ nos hēre potētiā faciēdi demr̄ationē. hec aūt potentia ꝯfert nobis cū docemur inuenire p̄ncipia ꝛ inuenire media ad demr̄andū. ℭ In p̄ ḡ libro determinauit auctoꝛ de ḡnatione demr̄ationis. vꝫ. q̄liter demr̄atio fiat ꝛ q̄l'r demr̄atiōes scd̄ cōparenṫ adinuicē. ℭ In hoc aūt 2ᵒ libro agit de inuētione medij. Mediū aūt in demr̄atione pōt dici oē illud per qd̄ ꝯcludiṫ aliq̄d. Mediū ḡ in demr̄atione ꝛ est mediū ꝛ est p̄nᵐ ꝛ cā. Mediū q̄dē est. q2 est illud p qd̄ deuenimus in cognitionē ꝯnis. Principiū aūt ꝛ cā est. q2 est cā inferēdi vel essendi ꝯnem. ℭ Scd̄m hoc ḡ possumus distiguere duplex p̄nᵐ. vel duplex mediū in demr̄atione. vnum cōe. qd̄ nō ingrediṫ demr̄ationē nisi s̄m v̄tutē. ꝛ hui⁹ mediū siue huius p̄nᵐ. est dignitas. aliud ꝓpriū qd̄ ingrediṫ s̄m subam ꝛ h⁹ p̄nᵐ siue mediū est diffinitio. Nam in demōstratiōe potissima sp̄ mediū est diffinitio aliq̄. ꝛ iō habebiṫ infra q̄ rō. i. diffinitio p̄ncipij est mediū in demr̄atione. dignitas ḡ tanq̄ꝫ p̄ncipiū cōe. ꝛ diff̄o tanq̄ꝫ p̄nᵐ ꝓpriū sunt illa p̄nᵃ p q̄ p̄mi termini tāq̄ꝫ p q̄dā media deuenim⁹ in cognitionem ꝯnum. Volēs ḡ ph̄s nos facere idoneos ad posse faciliter demr̄are instruit nos in hoc 2ᵒ ꝛ circa diffinitionē tanq̄ꝫ circa p̄nᵐ ꝓpriū. ꝛ circa dignitates tanq̄ꝫ circa p̄ncipia cōia. Tot⁹ ḡ iste scd̄s liber diuidiṫ i partes duas. q2 in p̄ agiṫ d̄ qd̄ qd ē. siue d̄ diff̄one. siue d̄ p̄nᵒ ꝓprio. 2ᵒ agiṫ de dignitatibus. i. p̄ncipijs cōibus. i. de p̄ncipijs. aut qualiter sūt cognita. ℭ In tota p̄ma pte intē A

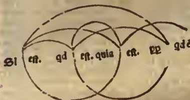
dit talē rōnē. de quocūqꝫ sunt oēs q̄ōnes ⁊ oēs dubita-
tiones ⁊ a quocūqꝫ depēdent oia scibilia ⁊ ois scia. de il
lo vidēdū est q̄liter circa ip̄m se hꝫ demr̄atio. ꝫ qd̄ quid
est: est h9. ḡ ⁊c̄. duo ḡ facit in p̄ma pte q2 p̄mo declarat ꝙ
oēs q̄ōnes ⁊ oēs dubitatiōes sunt de quod quid est. ⁊ ꝙ
oia scibilia ⁊ ois scia depēdet a qd̄ qd est. 2° ex hoc investi
gat ⁊ determinat qualr̄ demr̄atio se hēat ad qd̄ quid est.
ibi. Q̄ūo aūt ⁊ qd̄ qd est demōstrat. In p̄ma parte itēdit
talē rōnē. Q̄ōnes sūt eq̄les nūero scibilib9. ꝫ oēs q̄ōnes
B sunt de qd̄ qd est. ḡ tota scia depēdet a qd̄ qd ē. ¶ Tunc
ḡ vlteri9 arguēdū est ꝙ cū demr̄atio sit sill'o faciens scire.
tota scia depēdet a qd̄ qd est. tria ḡ facit in p° pte. q2 p̄ p-
ponit hāc veritatē. vꝫ. ꝙ q̄ōnes scibilibus sunt nūero eq̄
les. 2° enumerat q̄ōnes ⁊ exeq̄r de eis ⁊ reducit oēs q̄ō-
nes ad qd̄ qd est. 3° epilogat circa determinata. scd̄a ibi
(Q̄uerim9 aūt) tertia ibi (Q̄d̄ qd ē ig̃r oia) Dic̄ ḡ ꝙ (Q̄ō
nes sunt eq̄les nūero his q̄ vere scim9) .i. q̄ōnes sunt eq̄-
C les nūero scibilib9. ¶ Dubitaret forte aliq̄s vtrū oia sci
bilia sint q̄ōnes. ¶ Dōm ꝙ qd̄ ē dubitabilis ppō. oē āt
vere scibile est dubitabile. Nā scie differt ab itellu. q2 in
tellect9 ē hitus p̄ncipiorꝫ q̄ sunt p se nō. circa q̄ non cadit
dubitatio. ꝫ sunt q̄si loc9 ianue i domo quē null9 ignorat
ꝫ scia ē hitus ꝯnū q̄s fm ꝙ hui9 ipoīe ē eē p se notas. q2
si eēnt p se note ad eas nō eēt rō. ⁊ p ꝯn̄s nō eēnt q̄ōnes.
Distiguēdo igr̄ itelligibile a scibili dicem9 ꝙ nullū intel
ligibile est qd̄. ꝫ qd̄libet tale est p se notū. qd̄libꝫ āt scibi
le ē qd̄. q2 qd̄libꝫ scibile ē dubitabile cū n̄ sit p se notū. qd̄
D libet āt dubitabile ē qd̄. ḡ qd̄libet scibile ē qd̄. ¶ Ulteri9
forte dubitaret vtrū q̄libꝫ qd̄ sit qd̄dā scibile. vr̄ ꝙ nō. q2
dubitam9 ⁊ q̄rim9 nō solū de scibilib9 ⁊ necessariis sed de
opinabilib9 ⁊ ꝯtigētib9 aliter se hr̄e. Rursus nō solū du-
bitarem9 d his q̄ cognoscunt p cām q̄ sunt ṽe scibilia. ꝫ
de his q̄ cognoscunt p signa q̄ fm ꝙ h9 sunt opinabilia.
nō ḡ ois qd̄ est qd ṽe scibile. Ampli9 nō solū dubitamus
de his q̄ sunt p se q̄ sunt ṽe scibilia. ꝫ de his q̄ sunt p acci
E dēs. ¶ Ad h̄ dōm est ꝙ scibile pōt accipi tripl'r q̄ꝫtuꝫ ad
pn̄s spectat. vꝫ. pp̄e. large. ⁊ magis large. Pp̄e āt sunt
scibilia q̄cūqꝫ sic sunt ꝯclusa ꝙ sunt necessaria ⁊ p se: hit9
eni ꝯnū necīu ⁊ p se dr̄ pp̄e scia. ¶ 2° mō pōt accipi scibi-
le large p oi hitu ꝯnū. vl' p cognitiōe cuiuscūqꝫ non p se
noti. vt dicat intell's rerꝫ p se notarꝫ. dicat āt scia cognitio
q̄rūcūqꝫ rerꝫ nō p se notarꝫ. siue illa p se sint: siue p accn̄s.
siue sint necīa: siue possint aliter se hr̄e. siue cognitio illa
habeat p signa siue p cām ¶ Tertio pōt accipi scia ma-
gis large p oi cognitione cuiuslibet rei. siue sit p se nota.
siue nō. ꝫ de h̄ tertio mō nihil ad pn̄s. Accipiēdo ḡ sciaꝫ
2m. vt solū excludit cognitionē p se notorꝫ tūc certū est ꝙ
solū oē sic scibile ē dubitabile. ⁊ oē dubitabile ē sic scibile
q2 q̄cq̄d n̄ ē p se notū ē dubitabile ⁊ eꝫ. ¶ 2m h̄ ḡ expōnit
lra p̄hi ita ꝙ ly ṽe scim9 nō excludat nisi cognitionē per
se notorꝫ. vt sit sensus. q̄ōnes sūt eq̄les nūero his q̄ ṽe sci
mus. i. his q̄cūqꝫ nō sūt p se nota. Sꝫ si accipiat scia pro-
p̄e. tūc possum9 dupl'r ondere q̄ūo q̄ōnes sūt eq̄les nūe-
ro his q̄ ṽe scim9. p̄ vt accipiant qd̄ nō vlr̄. sed in reb9 q̄
sunt p se. vt sit sensus ꝙ q̄ōnes in reb9 q̄ sunt p se de qbus
spectat ad demr̄atorē determinare sunt eq̄les nūero his
que vere scim9. Nā ea q̄ sunt p se q̄dā sunt itellecta. ⁊ ista
sunt p se nota. ⁊ nō sunt dubitabilia. q̄dā aūt sunt ṽe scita
⁊ oia ista q2 nō sunt p se nota sunt dubitabilia in reb9 ḡ q̄
sunt p se. q2 solū de talib9 intēdit demōstrator q̄ōnes sunt
eq̄les nūero his q̄ vere scim9. In talib9. n. quot sunt scibi
lia tot sunt dubitabilia ⁊ eꝫ. fm h̄ pꝫ solutio ad argumē
F ta. ¶ Nā ꝯnes q̄ sunt p accn̄s ⁊ q̄ ꝯtigūt alr̄ se hēre ⁊ q̄
solū p signa hr̄i ꝯcludi nō sunt p se. in his ḡ q̄ sunt p se nō
hꝫ dubiū dcm̄ p̄hi. ¶ Pōt aūt ⁊ h̄ alr̄ solui. q2 sp̄ ipfectū
ad pfectū hꝫ reduci. Per accidēs ḡ dꝫ reduci ad p se. qd̄

est per signū ad qd̄ est p cām. qd̄ pōt aliter se hēre ad qd̄
non pōt aliter se habere. ꝯnes ḡ p accn̄s ⁊ p signa ⁊ que
pn̄t aliter se habere dependēt a vere scibilib9 que sunt p
se ⁊ p cām ⁊ q̄ nō pn̄t alr̄ se hēre. Ois ḡ qd̄ est qd̄dā scibi
le vl' est reducibilis ad scibile. prior tn̄ solutio melior est.
¶ Ulteri9 forte dubitaret aliq̄s. q2 p̄hs icepit hūc librū G
scd̄m a sciētis ⁊ a scibilibus. ¶ Dōm ꝙ lꝫ instrumentuꝫ
habet cognosci ⁊ diffiniri per suum finē. cognito eni fine
instrumenti statim scimus quale debeat esse illud instru
mentū ⁊ qualr̄ circa instr̄m illud debeam9 nos hēre. vt
cognito fine serre q̄ est secare dura statim scimus qualis
debeat esse certa serra. q2 dꝫ eē ferrea ⁊ dentata. ⁊ statim
scimus qualr̄ debeam9 nos hr̄e circa serrā. q2 nō eodem
mō scindet serra ⁊ gladius q2 dentatū ⁊ nō dentatū non
eodē mō scindūt sic cognito scire q̄s ē finis demr̄ationis
ex hoc possum9 scire q̄lis debeat esse demr̄atio ⁊ q̄lr̄ nos
debeam9 hr̄e ad demr̄ationē. cognito. n. ꝙ totū nr̄m scire
depēdet a cognitiōe medii. siue qd̄ idē est a cognitiōe ei9
qd̄ qd est. statiꝫ appet ꝙ non possum9 plene determinare
de demr̄atione q̄ est organū ordinatū ad generādū sciaꝫ
nisi cōparemus eā ad qd̄ qd ē. Uolēs ḡ p̄hs cōparare de
mōstrationē ad qd̄ quid est incepit hūc 2m librū a scibili
vel a scia. ondens ꝙ oia scibilia depēdēt a qd̄ qd est. ⁊ q2
sic est nescirem9 q̄ūo demr̄atio faciat scire nisi cōparem9
eā ad qd̄ qd est. ¶ Ulteri9 forte dubitaret aliq̄s. q̄re hūc H
librū nō incepit simpl'r a scire vel a scibilib9. sed incepit
ipsum a q̄ōnibus. ¶ Ad qd̄ dōm est ꝙ qd̄ est q̄dā mot9
admiratiōis q̄ eni querit admirat: ⁊ q admirat desiderat
scire. lō dicūt q̄dā ꝙ icepit a q̄ōnib9 hūc librū. vt p admi-
rari trahat nos ad desideriū scie. ¶ Possumus tn̄ aliter
respōdere ⁊ meli9 q̄ꝫ in hoc 2° agit de inuētione medii.
Qui aūt venat mediū ⁊ vult ip̄m inuenire nondum scit.
ꝫ dubitat ⁊ querit viam q̄ūo deueniat ad sciam. Demr̄a
tio ergo incipit a dubio. ⁊ terminat ad sciam. Demr̄atio
ḡ est media iter dubitationē ⁊ sciam. p̄us ergo dubitam9
⁊ q̄rimus mediū. inuēto aūt medio ordinam9 ip̄m in de-
mr̄atione p quā aggenerat in nobis scia. Dubitatio ḡ est
motus animi q motus mediāte demr̄atione tanq̄ꝫ medi-
ante organo aptus natus ē fieri ⁊ terminari ad sciaꝫ. Du
bitatio ergo p̄cedit sciam. est ḡ intētio p̄hi ꝙ in his q̄ sūt
p se. quicūqꝫ dubitat vult scire. nā in talib9 que sunt p se
q̄ōnes sunt eq̄les numero scibilib9. dubitās ḡ si vult sci
re opꝫ ꝙ sciat p demr̄ationē. cū ḡ oēs demr̄atiōes ⁊ ois
scia depēdeat a cognitione medii ⁊ a cognitiōe qd̄ qd ē.
nullus poterit motū sue dubitationis finire p demr̄atio
nē ⁊ puenire ad sciam. nisi sciat q̄lr̄ demr̄atio se hēat ad
qd̄ qd est. hīn ḡ p̄hs hūc 2m librū incepit a q̄ōnibus ⁊ a sci
bilib9 ⁊ vt ostēdat ꝙ tam q̄ōnes q̄ꝫ scibilia dependēt a qd̄
qd est. ⁊ vt ex hoc vlteri9 hēat ꝙ opꝫ demr̄ationē cōpare
ad qd̄ qd ē cū oēs demr̄ationes q̄s demr̄atio terminat.
⁊ ois scia q̄ꝫ demr̄atio aggenerat depēdeat a qd̄ qd ē. p̄9
aūt incepit a q̄ōnib9 q̄ꝫ a scibilib9. q2 i inueniēdo mediū d
quo agit in hoc 2° p̄ dubitam9 ⁊ postea scim9. vtile est ḡ
q̄rere ⁊ dubitare. ꝫ vtilius ē scire. tota tn̄ vtilitas tā du-
bitatiōis q̄ꝫ scie a qd̄ qd est depēdet. pp qd̄ demr̄atio ad I
qd̄ qd ē cōpanda ē. ¶ Ulteri9 q2 dicim9 ꝙ dubitare ē vti
le. Dubitaret forte aliq̄s vtrū de singulis sit vtile dubita
re. ¶ Ad h̄ dōm ꝙ hec dubitatio nō pōt esse de eis de q
bus nō possumus dubitare. vt si q̄s q̄reret vtrū esset vti
le dubitare de p se notis. ipso facto qd̄ ē nulla. q2 ipoīe ē
per se ⁊ pp̄rie de talib9 dubitare. De his ḡ q̄ sufficiēter cō
p̄hēdimus ad sensum nō possumus dubitare nisi care
remus aliquo sensu. vel id de quo dubitaremus nunquā
fuisset in sensu. vt si q̄s dubitaret niuē eē albā. vl' careret
visu. vel nūq̄ꝫ vidisset niuē. ¶ Loquēdo ḡ de his de qb9 K
possumus dubitare dicemus ꝙ dubitare idē ē ꝙ icertuꝫ
esse: sicut

eē. sic ergo duplex ē certitudo: ita duplex pōt eē dubitatio. est. n. certitudo duplex vt cōiter distinguit: qz qdā est adhesionis: vt cum quis ita firmiter credit ꝛ ita firmiter adheret ꝙ nullo mō dubitat qn sic sit. Alia est certitudo speculationis cū qs ita clare videt ꝛ speculat aliqd qd certū est sic esse. Cū ergo qritur vtrū vtile sit dubitare de singulis. si sit qō de dubitatione adhesionis. ꝛ de hac dubitatione nō loquit phs. Attñ qdā sunt qbus debemus ita firmiter adherere ꝙ non lz nobis de illis dubitare. vt sunt ea que sunt fidei. sz si loqmur de dubitatione speculationis. sic dubitās nō hz oimodā ignorātiā de hoc de q dubitat. qz si oimodā ignorātiā haberet. nullatenus dubitaret. sic nec rustic⁹ dubitat vtruz dyameter sit simeter coste de quo hz oimodā ignorātiā. vtili⁹ g esset de re plenam cognitionē hēe. nō tñ est inutile dubitare. i. aliqlem cognitionē hēe. anteq̄ ergo sciamus ꝛ anq̄ pueniam⁹ ad sciam vtile ē de quolz dubitare. ꝛ de quolz aliqualē pcognitionē habere. vt sic dubitādo admiremur. ꝛ admirando possimus in sciam deuenire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Querimus autē quattuor. quia est: propter quid est: si est: quid est.

Argu. ¶ Querimus aūt quatuor: esse: propter quid est: si est: atq̄ quid est.

¶ Enumerat hō qōnes. Circa qd duo fac. qz p enūerat qōnes. 2° oēs qōes enūeratas reducit ad qō qd ē. ibi (Que rim⁹ āt.) Circa pm tria fac. qz p enūerat hō qōnes dicēdo eas esse q̄tuor. 2° exeqtur de q̄libz illaꝝ. 3° epilogat circa determinata. scds ibi (Cum querit enim vtrū) tertia ibi (Que qdē igitur querim⁹.) Dicit ergo (Querim⁹ autez q̄tuor) i. q̄tuor sunt dubitabilia. vz. qz ē. pp qd est. si est. ꝛ

A qd est.) ¶ Notādū autē ꝙ id de q qrit. vel est simplex. vel est quid cōpositū. si est simplex de eo erit duplex qō. Una vtrū sit. ꝛ hāc appellat si ē. alia qd sit. ꝛ hāc appellat qd ē. Alia ē qō nō de simplici nec d re. vt significat aliqd fz se. sz de cōposito put dz esse aliqd in aliquo. ꝛ de hoc nō pōt ibi esse nisi duplex qō. Una vtrū hoc sit in illo: ꝛ hāc appellat qz est. i. qz est. vel qz ē in illo. Alia qō ēst pp qd ē. i. ppter qd sit in illo. nā cū scimus esse aliqd in aliquo. q̄rimus qd sit in illo. ꝛ hāc appellat pp qd est. q̄tuor g sūt qōnes. due simplices. si est ꝛ qd est: ꝛ due cōposite. qz ē ꝛ

B ppter qd est ¶ Notādum aūt ꝙ qō simplex differt a qōne cōposita. qz qō simplex querit esse simplex. vt si quererē de hoie vel de quolz alio si est hoc esset q̄rere simplr de eē eius vtrū hēt eē. Sed qō cōposita nō q̄rit esse simplex sed q̄rit esse aliqd siue eē fm partē. q̄rit eni vtꝝ hoc sit hoc. vtrū homo sit albus. vel vtꝝ luna eclipsetur. hoc nō est q̄rere simplr vtrum luna sit. sz vtruz luna sit tale qd quid patiatur eclipsim. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cū quidē eni vtrū hoc aut hoc sit querimus in numeꝝ ponētes: vt vtrū sol deficiat aut nō: ipm qz q̄rimus. Signū iuenietes eniz qz deficit pausamus. Et si in principio sciremus qz deficeret. nō querimus vtrum deficeret.

¶ Nā cum querimus vtruz hoc an hoc sit plura cōplectētes hoc pacto: vtrū sol deficiat: an non deficiat: esse tum querimus. Cuius id indicium est. Hoc enim inuento: solē inquā ipsuz deficere statiz cessam⁹. Atq̄ si a pricipio solez deficere scim⁹: nō q̄rim⁹ vtrū deficiat sol. Argu.

¶ Exequit de q̄libet qōne. circa qd duo facit. qz pmo exequit de qōnibus cōpositis ꝛ ponētibus in numeꝝ q sunt qōnes fm hoc ꝛ fm aliqd. siue fm partē cui⁹ sunt. qz ē. ꝛ ppter qd est. 2° exequitur de qōnibus simplicib⁹ de si est ꝛ qd est ibi. (Quedā aūt alio mō) Circa pmuz duo fac. quia primo exequitur de qōne. qz est. 2° de ppter qd est. ibi. (Cuz āt) dicit ergo (Cū quidē eni) supple querimus vtruz hoc an sit hoc) ꝛ vtruz h pdicatū isit tali subiecto. (querimus ponētes in numeꝝ) i. facim⁹ qōnē cōpositā (vt) su. si q̄ram⁹ (vtrū sol deficiat. aut nō q̄rim⁹ ipz qz). i. facim⁹ qōnē cōpositā. q̄rim⁹. n. vtruz defectus isit soli (signū āt hui⁹. Nō iuenietes. n. qd dficit pausam⁹). i. cessat talis qō. vel cessat talis motus dubitatiōis. Et subdit. qz (si in pncipio). i. añ qōnē factā (sciremus qz deficeret) su. sol (nō q̄rim⁹ vtrū) su. deficiat. g cū q̄rim⁹ vtrum sol deficiat signuz est ꝙ p hāc qōnē volum⁹ scire hanc veritatē. qz sol deficit. qz si scirem⁹. solē deficere solē nō q̄reremus ꝛ postq̄ hoc scimus qz deficit pausam⁹. i. desinimus hoc q̄rere. g talis qō dz vocari qz. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cū aūt sciamus ipm qz: ipm ppter quid q̄remus: vt scientes qz luna deficit: ꝛ qz mouet terra ppter qd deficit ꝛ ppter quid mouetur terra querimus. hec quidem igitur sic.

¶ Cū aūt scimus esse: tū ppter quid est dicere cōsueuimus. Deficere nāq̄ solem terramq̄ moueri sciētes cur deficit: querim⁹ aut mouetur. Atq̄ hec hoc pacto. Argu.

¶ Determinat de qōne pp qd. e. (cū aūt scimus ipsum qz ipm pp qd q̄rim⁹. vt sciētes qz deficit luna. ꝛ qz mouet terra) su. ad centrū. vel ad mediū q̄rimus (pp quid deficit) su. luna (ꝛ pp qd mouet terra) su. ad medium. ꝛ subdit ꝙ (hec qdē igit sic) su. q̄rant. vel sic intelligantur que ri. qz. s. sunt qōnes cōposite. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quedā aūt alio mō q̄rim⁹: vt si ē aut nō ē cētaurus: aut si est de⁹. Hoc aūt si est aut nō simpliciter dico. Sed nō si album est aut non est.

¶ Quedā alio q̄rimus mō. Querim⁹. n. si sit: an nō sit: cētaur⁹ aut deus. Si sit āt necne simplr dico: sed nō si albus sit: aut non albus. Argu.

¶ Exequitur de qōnib⁹ simplicib⁹. Circa qd duo fac. qz pmo exeqtur de si est. 2° de qd ē. ibi (Cognoscētes autē) Dicit g ꝙ (qdā aūt q̄rim⁹ alio mō). i. simplr nō per qōnē cōpositā ꝛ ponētem in numeꝝ (vt) su. cū q̄rim⁹ (si est aut non est centaurus. aut deus) ꝛ subdit (hoc autē si est. aut nō ē. dico). i. appello (simplr sz nō) su. appello eē simplr (si est albus. aut si nō est albus) Si. n. q̄ro vtrum centaurus sit quero de esse cētauri simplr. sed cū querit vtrum sit albus vel nō. nō est qō de esse eius simplr. sz de eē tali. ¶ Notādū aūt ꝙ forte p centauꝝ intelligit aliquod figmentum. sicut hyrcoceruus ꝛ chymera q̄dam figmenta C

volunt talia.n.bñt minimũ de esse.tales ğ qõnes si res ē vel nõ est:possunt fieri de nõ entibus simplr vt figmētis. ⁊ ēt pñt tales qõnes fieri de hñtib⁹ maximũ esse.vt de in corruptibilib⁹.iō phs volēs exēplificare de qõne si ē exē plificauit de centauro ⁊ de deo.q̄ aūt talis qõ.v3.si ē pos set fieri de his q̄ hñt medio mō eē.vt de hoīe ⁊ de leone. ⁊ de alijs corruptibilib⁹.q̄ nec sunt figmēta.nec hñt ma ximũ eē.nulli d3 esse dubium.℄ Deinde cum dicit.

℄ Cognoscentes aūt q: est.qd est q̄rim⁹ vt qd est deus:aut quid homo.

Argir. ℄ Hoc pcepto.Deũ iquā cē:vl'hoīe3 qd ē po stea q̄rim⁹:vt qd est deus quid homo.

℄ Exeqtur de qd est.d.(Cognoscētes autē q: est)i.si est. (q̄rim⁹ qd est.vt)sc.sciētes si deus est.aut si hō est. queri mus(qd est deus.aut qd ē hō.)℄ Dubitaret forte aliqs vtr̄ de figmētis possit fieri hec qõ.v3.qd ē.℄ Dō3.q̄ qd est.vno mō ē pcognitio.alio mō ē qõ. Nā qd ē qd dī per nomē est pcognitio.nā figmēta noīu3 debēt psupponi in q̄lz scia. Ad talia.n.nõ est rō.eo q̄ sunt ad placitũ.Qões ğ de qbus hic phs dicit.non sunt qõnes de qd noīs.q: ta lia nõ sunt ṽe scita.nec sunt ṽe ɔclusa in alīq̄ scia sed sunt questiones de quid rei:sed licet quid nominis sit entiu3 ⁊ nõ entiũ.q: ipa figmēta possunt habere qd noīs.tñ qd rei nõ est nisi entiũ.Cognitio.n.qd aliqd est loquēdo de qd rei psupponit qõnē si est.Figmentoꝝ aūt talis qõ esse nõ pōt.signāter aūt phs exēplificādo de qõne si est exem plificauit de centauro p qd nõ possum⁹ intelligere aliqd figmētũ.q: talis pōt esse qd ēt figmētoꝝ.sed exēplifican do de qõne qd est.non exēplificauit nisi de entibus.vt de deo.q: talis qõ vt hic de qõne agit.non nisi entiũ eē pōt. possum⁹ āt p deũ itelligere celũ.vel ad lram ipm deu3.l3 pphe dō nõ cōpetat diffiniri.q: ei nõ cōpetit finiri nec hře finē nec terminũ.s3 h̄ non obstat qn de eo possit queri qd est. Nā sicut pt queri si est de eo qd nõ h3 eē.ita pt q̄ri qd est de eo qd nõ h3 diffōnē. Nā nunq̄ qd psupponit id qd q̄rit.Qõ ğ si ē qa q̄rit de eē nõ psupponit eē rē.s3 pt fieri de figmēto sic ēt qd qd est loquēdo de qd rei.l3 psuppōat r̄ eē.q: nõ pōt eē nisi entiũ.nõ tñ psuppōit id qd querit. Pōt ğ fieri talis qõ d nõ hñtib⁹ diffōnē.Uel possum⁹ di cere q̄ accipit h̄ qd ē large.s3 quē modũ de ipso r̄ndem⁹ ad quid.vt si q̄reret a nobis quid est deus.diceremus q̄ ē id quo maius cogitari non potest.℄ Deinde cũ dicit.

℄ Que qdē igit q̄rimus ⁊ que iuenientes sci mus hec ⁊ tot enim sunt.

Argir. ℄ Hec igitur ⁊ tot sunt que querere cõuenim⁹ ⁊ que iam scimus inuenta.

℄ Epilogat circa determinata.d.(Que qdē igr q̄rim⁹.⁊ q̄ inueniētes scim⁹ h̄ ⁊ tot sunt.)v3.q̄tuor duo simplicia.⁊ duo cōposita.Dicit aūt q̄ que q̄rimus hec inueniētes sci mus.q: qõnes sunt equales numero scibilib⁹. De scibi libus eni3 pmo dubitamus.⁊ tūc q̄rimus.postea illa ea dē inuenimus.⁊ tūc q̄rēdo dubitam⁹.inueniēdo ea scim⁹. Dicit ēt q̄ hec ⁊ tot sunt.q: ipse nõ solum docuit nos de qõnibus quot sunt numero:s3 ēt q̄ sunt bm essentiam.q: ois qõ vel est qd de si est.vel de qd est vel de q: est.vel de propter quid est.℄ Deinde cum dicit.

℄ Querimus aūt cũ querim⁹ q: aut si est sim/ pliciter vtrũ sit mediũ ipsius aut nõ.Cum aūt cognoscentes aut q: est:aut si est:aut in parte aut simplr.tunc iteꝝ ppter quid q̄rimus aut quid est.⁊ tunc querimus quid sit medium.

Argir. ℄ Cũ aūt querimus esse:aut si est simpliciter: tũ si sit:nec ne ipsius mediũ querimus. Atq3 cognito vel esse:qui qdē modus aliqua ex pte rei cōplectit questionē:vel si est:qd qdē sim/ plex ē rei qõ:rursus pp qd est:aut qd ē q̄rim⁹ qd nā sit:tūc ipm mediũ q̄rim⁹:atq3 modu3.

℄ Enumeratis qõnib⁹ reducit oēs h̄ qõnes ⁊ ad qõnē vnā.v3.ad qõnē de medio.Circa qd duo facit. nam cum sint q̄tuor qõnes pmo reducit has q̄tuor ad duas.v3.ad si est mediũ.⁊ ad quid est mediũ.2° reducit has duas ad vnā ibi(Causa qdē enim)Circa pmũ tria facit.q: primo facit qd dictũ ē.scdo q: mētionē fecerat de esse in pte ⁊ d esse simplr.exponit se qd appellat vtrũq3.3° ɔcludit ɔclu sionē intētā.v3.oēm qõnē esse duplicē.q: poēm qõnem q̄rit si est mediũ.vel qd est mediũ.scda ibi.(Dico aūt)ter tia ibi.(Cōtingit itaq3)Dicit ergo(querimus aūt cum q̄ rimus.q: est)q̄ʒtum ad qõnē cōpositā.(aut si est simplex) q̄ʒtũ ad qõnē simplicē(vtr̄ sit mediũ ipsi⁹ aut nõ).q.d. q̄ he due qõnes.q: est in cōpositis.⁊ si est simplicib⁹ nõ faciũt nisi vnā qõnē.v3.vtrũ sit mediũ.vl'si est mediũ.Et subdit q̄(cũ aūt cognoscētes)scim⁹(aut q: ē).s.mediũ(aut si ē)sup.mediũ(aut i pte.aut simplr.Iteꝝ q̄rim⁹ pp qd ē) q̄ʒtu3 ad qõnes cōpositas(aut qd est)q̄ʒtu3 ad simplices (⁊ tūc querim⁹ qd sit mediũ).q.d.q̄ he due alie qõnes. v3.pp qd ē in cōpositis.⁊ qd est i simplicibus nõ faciunt nisi vnam qõnem.v3.quid sit mediũ.tūc ergo est supplē da ratio.q: si est ⁊ quia est.non faciunt nisi vnam qõnem v3.si est mediũ.⁊ quid.⁊ propter quid est.non faciũt nisi vnā aliā.v3.qd ē mediũ.oēs he q̄tuor qõnes non sunt nisi due.v3.si est mediũ.⁊ quid est medium.℄ Notan/ dum autem q̄ hoc quod dicit.cognoscentes aūt aut q: est.aut si est.aut in pte.aut simplr.pōt dupl'r legi.pmo vt referant singula singulis.vt in parte referat ad q: est.⁊ simplr referat ad si est.vt sit sensus.cognoscentes autem q: est.quod idē est.quod aut in parte.aut cognoscētes si est quod idē est qd aut simplr.tūc in parte querimus pp qd ⁊ simplr quid.quod sit aūt in parte.⁊ quid simplr.sta tim dicet. Uel pōt aliter legi. vt q̄ p eodē accipiat.q: ē. ⁊ si est. Na3 cum supius dixit cognoscentes.q: est.queri/ mus qd est p q: est.itellexit si est.tunc ğ erit sic sensus. q: cũ cognoscim⁹ de aliq̄ q: ē.vel si ē.⁊ hoc vel in pte q̄ʒtum ad qõnes cōpositas.vl' simplr q̄ʒtũ ad simplices.tūc hec sciēdo sciem⁹ si ē mediũ.⁊ q̄rim⁹ vlteri⁹ qd i simplicib⁹ ⁊ pp quid i cōpositis.vt sciam⁹ qd sit illud mediũ.℄ Dubi taret forte aliqs quō si ē.⁊ q: ē.q̄rũt si mediũ ē.⁊ qd ⁊ p pter qd q̄rũt qd ē mediũ.℄ Dōm.q̄ si ē.⁊ q: est.nõ dĩnt vt patuit.nisi q: si ē.q̄rit eē simplr vt si ē luna. aut hō.sed q: ē q̄rit i pte.q: q̄rit aliqd ē aliquo.vt q̄rit passionē ē subo.vl' aliqd aliõ pdicatũ.Nõ.n.qõ.q: ē.querit vtr̄ hō sit simplr.s3 vtr̄ sit risibilis vel vtr̄ sit aliqd aliõ.⁊ sicut dĩnt si ē.⁊ q: ē.q: qd vna q̄rit i simplicib⁹.alia q̄rit i cōpo sitis.sic dĩnt qd ē ⁊ pp qd ē.q: qd q̄rit qd ē i simplicib⁹ ⁊ pp qd q̄rit i cōpositis.℄ Hoc viso dicam⁹ q̄ nl'a qd d q̄ h̄ agit q̄rit de pncipijs vel de cāis s3 se q̄ q̄rit de cāis vl' de pncipiatis.Nā pn'nõ sũt ṽe scita.imo sunt intellecta. Qões ğ q̄ sũt eq̄les nũero his q̄ ṽe scim⁹.nõ sunt de pnci pijs s3 se vel si sunt de pncipijs ğ est i ordie ad pncipiata s3 se.Ergo solũ q̄rim⁹ de cāis.⁊ pncipiatis.Eē āt cātoꝝ siue illa cāta pferant mõ simplici.siue mõ ɔposito est ex suis cāis.Dubitare ğ d aliq̄ cāto an sit.ē dubitare an hēat cā3 sui eē.ex q̄.n.supponit tā de simplici q̄ʒ d cōposito q̄ ē qd cātũ.q: al'r nõ eēt qd dubitabile.cũ eē cāti ñ sit nisi ex cā.dubitare an cātũ sit ē dubitare an sit cā.⁊ p ɔñs an sit mediũ.q: cā ē mediũ ad iferēdũ suũ causatũ.ğ siue q̄ ras q: est vt i ɔpositis.siue si est.vt ī simplicib⁹ sp q̄rit si ē causa vel

cā vel si ē mediū. ¶ Rursus qn̄ scim⁹ cātū hīe cām. tunc q̄rimus qd sit illa cā. qꝛ q̄rēdo i simplicib⁹ quid sit illud cātū. in ꝯpositis h̄ querēdo q̄rim⁹ pp̄ qd sit tale cātū. Nā scire cām q̄re aliqd simplr̄ sit h̄ ē scire suā q̄ditatē p quā simplr̄ ē. sic ēt in cōpositis q̄rere pp̄ qd h̄ isit illi. h̄ est q̄rere qd sit cā talis inherētie. Ergo sic si ē in simplicibus ⁊ qꝛ ē in cōpositis q̄rūt si cā est. vel si est mediū. Ita qd est in simplicib⁹. ⁊ ꝓpter qd i ꝯpositis q̄rūt qd sit illa cā ⁊ qd sit illud mediū. Ois ḡ qō ē de medio. vel de causa in ordine ad cāta. nā d̄ cāis ⁊ p̄ncipijs ſm se nō p̄t eē qō. qꝛ talia ſm se sūt p se nō. ⁊ talia ſ3 se nō sunt scibilia s3 itelligibilia. s3 l3 p̄n⁹ ſ3 ꝙ h̄ sint p se nō. tn̄ nō est p se notū q̄uo oia ꝯtinent in p̄ncipijs. iō ois qō ē de ipsis cāis ⁊ de ipsis p̄n

A cipijs. ⁊ i ordie ad cāta ⁊ ad p̄ncipiata. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄uo ois qō est de cā in ordie ad cāta. vel de p̄ncipijs in ordine ad p̄ncipiata. siue de medio in ordie ad ꝯclōnes. ¶ Dōm. ꝙ cū cātū ꝓbat p suā cām. vel cū ꝯclō aliq̄ demr̄at p aliq̄ p̄n⁹ vel p aliqd mediū. q̄rem⁹ de illis p̄ncipijs ⁊ de illo medio. vtꝝ possint demr̄ari vel nō: qꝛ si possint demr̄ari nō erūt p̄n⁹ simplr̄. qꝛ hn̄t alia p̄ora p̄n⁹. Principia aūt simplr̄ sunt idemr̄abilia. ⁊ talia o3 ꝙ sint p se nō. vel q̄si p se nō. de talib⁹ ḡ ſm se nō ē qō. qꝛ nō sunt dubitabilia. s3 l3 nō sit qō d̄ ipsis medijs vl' de ipsis p̄ncipijs ſm se. qō tn̄ est de ipsis ſm ordinē ad cāta ⁊ ad p̄ncipiata. Uel vt magis ꝓpe loq̄mur ois qō d̄ ipsis p̄ncipijs ⁊ de ipsis cāis ꝓut ad ea ordināt p̄ncipiata ⁊ cāta. vl' ois

B qō est de ipsis medijs ꝓut ad ea ordinant ꝯnes. ¶ Dicemus ḡ ꝙ in nobis duplex ē mot⁹. Unus dubitationis ⁊ iste incipit ab effectu ⁊ tēdit i cā3. Iste ḡ motus nihil aliō q̄rit nisi invenire cā3. ⁊ iō ois qō d̄r eē de ipsa cā vl' de ipso medio. Alius ē motus certitudinis. ⁊ iste icipit a cā ⁊ tēdit in effectū. Hn̄tes eni effectū dubitam⁹ ⁊ q̄rim⁹ cā3. Cū aūt iam hēmus cām p eā iā certificatā. ⁊ p ipsam ſm certitudinem tendimus in effectum. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Dico aūt qꝛ ē aut si ē i p̄te ⁊ simplr̄: in parte q̄de3 vtrū deficit luna aut augeť. Si. n. est aliq̄d aut nō ē aliqd in h̄mōi inq̄rim⁹ simplr̄ aūt est si est aut non est luna aut nox.

Argu. ¶ Tū aliqua ex p̄te rei qōnē cōplecti dico: cu3 hoc d̄r pacto: deficit ne luna: aut accrescit: tu3 eni: vt patet si quippiā cōpetat: insitq3 cuipia3 queriť: simplicē hāc qōnē appello. Est ne luna vel nox: vel dies.

¶ Exponit se qd appellauit simplr̄. ⁊ qd i p̄te. d. (Dico āt qꝛ ē aut si ē in p̄te. aut simplr̄. i p̄te q̄dē vt vtrū deficit luna aut augeť. Si. n. est aliqd aut non ē aliqd h⁹ q̄rimus.) q. d. ꝙ sic q̄rendo nō q̄rim⁹ si luna sit simplr̄ sed si sit aliq̄d tale. vel nō sit aliqd tale. vtputa si aliqd est augmentabile. vl' aliqd defectibile vel nō ē aliqd hoꝝ. Et subdit ꝙ (simplr̄ aūt ē) su. qō (si ē aut nō ē luna aut nox). i. aut si est vel non est. Cū. n. q̄rim⁹ de luna. vel de nocte. si est vel nō est. q̄rim⁹ de eē coꝝ simplr̄. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cōtingit q̄dē itaq3 in oībus qōnibus querere aut si est aut quid est medium.

Argu. ¶ Fit igiť vt omnibus in questionibus queratur: aut si sit mediū: aut q̄dnā mediū ip̄m sit.

¶ Concludit ꝯnē intētā. v3. ꝙ oēs he quatuor qōnes non sūt nisi due. v3. si ē mediū. ⁊ qd ē mediū. iō dicit ꝙ (contingit itaq3 in oīb⁹ h̄ qōnibus). i. in oīb⁹ his q̄tuor qōnib⁹ (querere) su. duo (aut si ē.) mediū (aut qd est medium.)

¶ Causa quidem enim medium ē. In oībus autē talibus hoc queriť vtrū deficit. vtrum sit aliquod medium aut non. Post hoc scientes quia est quid igitur hoc sit querimus.

Argu. ¶ Causa enim est ipsum mediū atq3 vniuersis hec queritur: deficit ne luna: ē ne huius aliqua causa: Postea cognito hoc cām inquam aliquam esse: quid nā sit illa cā querimus.

¶ Postq̄3 p̄hs oēs has q̄tuor qōnes reduxit ad duas. v3. ad si ē mediū ⁊ ad qd ē mediū. In p̄te ista reducit oēs qōnes ad qōnē vnā. ¶ Propter qō sciēdū. ꝙ oēs q̄tuor qōnes nō p̄nt reduci ad vnā. h̄ ē pp̄ dr̄ia3 q̄ ē īter eas. Nā si nō eēnt qōes differētes oēs qōes eēnt vna qō. Si ḡ dubiū est de vnitate. hoc ē pp̄ dr̄iam q̄ est iter eas. Possum⁹ aūt dicere q̄uo iter h̄ qōnes est triplex dr̄ia. Una dr̄ia ē ꝓut qꝛ ē cōparať ad qd est. Alia est ꝓut qꝛ ē cōparať ad qōnem si est. Tertia dr̄ia ꝓut qd ē cōparať ad pp̄ qd est. Posset aūt ⁊ assignari q̄rta dr̄ia ⁊ q̄nta ⁊ sexta. s3 de h̄ in qōnib⁹ diceť. Ad p̄nſ āt p̄hs volēs ꝓbare oēs has qōes eē vnā qōnē. qꝛ q̄lib3 qō ad quācūq3 qōnē cōꝑata vnam ⁊ eādē qōnē dicit. tria facit. qꝛ p̄ ostdit ꝙ ē vna qō qꝛ ē ⁊ qd ē. 2° ꝙ ē vna si ē ⁊ qꝛ ē. 3° ꝙ est vna qd ē ⁊ pp̄ qd ē. Uel qō idē est intētio ei⁹ est ostēdere ꝙ oēs he qōnes sunt vna qō ⁊ ꝙ h̄ vnitas nō tolliť ex eo qō qꝛ ē differt a quid est nec ex eo ꝙ qꝛ est differt a si ē nec ex eo ꝙ quid ē differt a pp̄ qd ē. 2° ibi (Cā. n. ipsi⁹) tertia ibi. (In oīb⁹. n. his.) Dicit ḡ ꝙ (cā q̄dē. n. mediū ē). q. d. ꝙ i demr̄ationib⁹ idē est

C mediū ⁊ cā. Et subdit ꝙ (in oīb⁹). s. qōnib⁹ (hoc q̄riť). s. mediū ⁊ cā. ḡ oēs qōnes sunt vna qō. Et ꝙ oēs h̄ qōes sint vna qō hoc ostdit. ⁊ p̄ ex eo ꝙ sit eadē qō qꝛ ⁊ quid. Un̄ subdit. vt (vtrum deficit). i. qō illa que q̄rit. vtꝝ luna deficiat ē (vtrū sit mediū aliqō. aut nō postea hoc sciētes qꝛ est). s. mediū. (qd igiť sit hoc). i. qd igiť sit mediū (q̄rimus) ḡ tā qō qꝛ ē. q̄3 qō quid ē p̄nt dici vna qō qꝛ vtraq3 est qō medij. l3 aliter ⁊ aliter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Causa eni ipsius ē eē. Non hoc aut hoc. sed substantiā simplr̄ aut nō simplr̄ sed aliqd coꝝ que sunt per se aut scd̄m accidēs medium.

Argu. ¶ Causa enim tam eēndi simpliciter. q̄3 eēndi quippiā coꝝ: que vel per se vel per accidēs cōpetunt ipsum medium est.

¶ Ostdit ꝙ oēs he qōnes sunt vna qō. qꝛ idē q̄rit. qꝛ est. ⁊ si est. Circa qō duo facit. qꝛ p̄mo facit qō dictum est. 2° qꝛ mētionē fecerat de eē simplr̄ ⁊ de eē ſm quid exēplificat de vtraq3 ibi (Dico aūt simplr̄.) Dicit ḡ ꝙ (mediu3 est. n. cā ipsius eē nō h̄ aut hoc. s3 subm simplr̄. aut non simplr̄ sed aliqd coꝝ q̄ sunt per se. aut ſm accn̄s). q. d. ꝙ siue q̄ratur eē simplr̄: cuiusmodi q̄ritur de subō. qō nō est esse hoc. aut hoc. s3 est eē simplr̄. siue q̄ratur eē nō simplr̄. s3 eē aliqd. i. ſm qd cuiusmodi est eē coꝝ q̄ sunt p se. vel per accn̄s. sp in oībus talib⁹ cā q̄ q̄riť est ip̄m mediu3. ḡ oēs

D tales qōnes sunt vna qō. s. qō medij. ¶ Notandū aūt ꝙ de subō pōt q̄ri aliqd simplr̄. ⁊ non simplr̄. vt de luna p̄t queri aliqd simplr̄. vt cū non q̄riť vtrū hoc sit. aut nō sit hoc. vt vtrū sit eclipsata aut nō. s3 vtrū sit simplr̄. ⁊ tūc ē qō si est. aut ēt de subō. vt de luna p̄t q̄ri nō simplr̄: vt cu3 q̄riť de ea aliqd coꝝ q̄ sunt ei p se vel p accn̄s: ⁊ tūc ē qō qꝛ est. Siue ḡ q̄rať de luna q̄3tū ad eē simplr̄. siue q̄3tū ad eē aliqd. sp q̄riť cā ⁊ mediū hui⁹ eē ḡ qō qꝛ est. ⁊ si est. est vna qō. v3. qō cāe vl' medij. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄uo

E demr̄atio possit vti his q̄ sūt p accn̄s. ¶ Dō3. ꝙ sic inesse p se h3 suā cām. ita inesse nō p se h3 suā cā3. Nā si affirma

tio est cā affirmatiōis. ꝛ negatio ē cā negatiōis. vt si hře ꝑ se angulū ē cā ꝑ se hře tres. ꝛ nō hře ꝑ se angulū ē cā nō ꝑ se hře tres. Dicem⁹.n. ꝙ lꝫ idē sit triāgul⁹ ꝛ ꝓncipiū figurarū. nā triāgulus ē ꝓncipiū oīuꝫ figurarū recti linearū. qꝛ in ipsum resoluunꝰ oēs figure tales. Hoc tñ nō obstāte ꝙ idē sit ꝓncipiū figurarū ꝛ triāgulus. attñ triāgulus habet tres in eo ꝙ triāgulus. nō in eo ꝙ principiū ita ꝙ accidit primo figurarū hře tres. Nā triāgulus hꝫ angulū extrinsecū ſm ꝙ ipm ꝛ ꝑ se. non ſm ꝙ principiū figurarū. Ex h̄ ḡ posset fieri demſtratio. ꝛ ꝙ triāgulus hꝫ tres per se. ꝛ ꝙ ꝓn^m figurarū ꝑ accñs. Esset.n. prima demſtratio talis. qcqd ꝑ se hꝫ angulū extrīsecū ꝑ se hꝫ tres. triāgulus ē hm̄. ḡ ꝛc̄. Scđa aūt demōstratio eēt talis. cuicūqꝫ accidit hře angulū extrinsecū. accidit hře tres. ꝓncipium figurarū est hm̄. ḡ ꝛc̄.

f ℂ Ex quo pꝫ ꝙ sicut scia est de corruptibilib⁹. ꝛ de mobilib⁹. ꝓut de eis fiunt icorruptibiles ꝛ imobiles rōnes. ita scia demſtatiua ēt vel his q̄ sūt ꝑ accñs ꝓut in talibus inuenit̄ aliqd ꝑ se. Nā sicut ē ꝑ se ꝙ id qđ ꝑ se hꝫ angulū extrīsecū. ꝙ ꝑ se hꝫ tres. ita est ꝑ se ꝙ cui accidit hře talē angulū. ꝙ ei accidit hře tres. Causa ergo hře ꝑ accidēs tres est cā hře per accñs angulum. Siue ḡ queratur de re q̄ꝫtū ad esse simplr̄. siue nō q̄ꝫtum ad esse simplr̄ sed ꝓut hꝫ esse sub aliq̄ passione: siue illa passio insit ꝑ se siue per accñs. semꝑ in oībus talib⁹ q̄ritur mediū ꝛ cā ꝛ oēs tales qōnes sunt vna qō. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Dico aūt simplr̄ subm̄ vt lunā aut terrā aut triangulū. Quid aūt est defectum ꝛ eq̄litatem vel ineq̄litatem ꝛ si in medio sit aut non sit.

Argir. ℂ Atqꝫ simpliciter esse dico subiectuꝫ ipm: vt lunā: aut solē: aut terrā: aut triāgulū quippiaꝫ esse: vt defectionē si in medio vniuersi ꝯsistat: an nō in eo consistat equalitatē inequalitatem ꝛ huiuscemodi.

ℂ Q̄ꝛ fecerat mētionē de eē simplr̄ ꝛ de esse aliqd. siue de eē qd siue ſm qd: nūc exponit quid sit vtrūqꝫ. d. (Dico āt simplr̄ subm̄ vt lunā aut terrā. aut triāgulū). i. tūc querit̄ de subō q̄ꝫtū ad eē simplr̄ cū q̄rit̄ de luna ſm se vel de terra vel de triāgulo. Et subdit (qd aūt est). i. tūc q̄rimus de aliquo qd. i. ſm qd ꝛ ſm ptē cū q̄rim⁹ (defectū) q̄ꝫtum ad lunā. nō vtrū sit simplr̄. sꝫ vtrum deficiat. vel non deficiat (ꝛ eq̄litatē vel ineq̄litatē) q̄ꝫtū ad triangulū. vt cū nō querimus de triangulo vtrū sit simplr̄ sed vtrū habeat duobus rectis equales vel non equales (ꝛ si in medio sit aut non) q̄ꝫtum ad terram: vtrū ꝯueniat ei ista passio. s. vel eē in medio vel non. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ In omnibus eni his manifestū est ꝙ ideꝫ sit querere quod quid est ꝛ propter quid est.

Argir. ℂ In his enim omnibus patet idem esse quid est: atqꝫ propter quid est.

ℂ Ostēdit ꝙ oēs he qōnes sunt vna qō. qꝛ ideꝫ q̄rit qd ꝛ ꝓpter qd. Circa qđ tria facit. qꝛ ꝓmo hāc ṽitatē ꝯcludit ex habitis. 2° ad hac ṽitatē ꝓbādā adducit rōnes nouas 3° ꝯcludit ꝯnē intentā. s. ꝙ oēs he qōnes sunt vna qō. vꝫ. medij. scđa ibi (Amplius qdē est defectus) 3° ibi (Quod quid est igit̄) Dicit ergo (In oibus. n. his). i. in oibus his qōnibus. In oibus. n. his in quibus q̄rimus vel de subiecto q̄ꝫtū ad esse simplr̄. vel q̄ꝫtum ad esse qd (manifestum

g est ꝙ idē sit ꝙ quid est ꝛ ꝓpter quid est.) ℂ Notandum aūt ꝙ ex habitis pōt patere ꝙ idē sit querere quid ꝛ ꝑꝑ quid qꝛ vtraqꝫ est qđ medij. vtraqꝫ. n. q̄rit qd sit mediuꝫ. Dicemus. n. ꝙ sicut se hꝫ si est ad qꝛ est. quia vtraqꝫ est qđ medij. ꝛ vtraqꝫ querit si est medium. sic se hꝫ qd est ad ꝑꝑ quid ē. qꝛ vtraqꝫ ē qđ medij. vtraqꝫ. n. q̄rit qd sit me^m. Si ḡ ex hitis māifestū sit ꝙ idē q̄rit qꝛ ē. ꝛ si est. ex hitis manifestū eē dꝫ ꝙ idē q̄rit qd ꝛ ꝑꝑ qd. ℂ Nōn^m āt ꝙ phs h

h vꝫ ꝯdicere his q̄ iferi⁹ dicet. dicet̄. n. infra ꝙ qd. ꝛ ꝑꝑ qd nō idē dicūt. Sꝫ qd ē demſtationis ꝯ vt ibi dicetur. ꝑꝑ qd aūt demſtationis ꝓn^m. sꝫ q̄uō hec ꝯtrouersia soluit̄. in lectiōe illa. Iterū āt speculādū est. dicet̄. vbi de h̄ spāliꝰ mouebit̄ qō. Cui ḡ cure est nūc hāc ꝯtrouersiā scire soluere qōnē de h̄ ibi morā legendo ꝑcurrat. ℂ Dubitaret forte

i aliqs. qꝛ vꝫ phs in sufficiēter probare ꝙ qōnes oēs sunt vna qō. vꝫ. qō medij. nā cū quatuor sint qōnes possūt sex modis cōbinari. ipse aūt nō exeq̄t nisi de trib⁹ cōbinationib⁹. Ondit. n. supra ꝙ idē q̄rit qd est ꝛ qꝛ ē. qꝛ vtraqꝫ q̄rit medium. 2° execut⁹ est de aliq̄ cōbinatiōe ꝙ idē q̄rit si est subm̄ simplr̄ ꝛ qꝛ est aliqd eorū q̄ sunt nō simplr̄. vt qđ idē q̄rit qꝛ est. ꝛ si est qꝛ vtraqꝫ q̄rit vtrū sit mediū. 3° execut⁹ ē de cōbinatione tertia. ita ꝙ idē q̄rit qd est. ꝛ ꝑꝑ qd est. Adhuc ḡ deberet exeq de trib⁹ alijs cōbinationibus. vꝫ. qđ idē q̄rit. qꝛ ē. ꝛ ꝑꝑ qd ē. ꝛ si ē. ꝛ qd ē. ꝛ si ē ꝛ ꝑꝑ qd ē.

k ℂ Dōm ꝙ he tres cōbinationes de qbus auctor non facit mētionē cōprehēdunt̄ ꝛ manifestant̄ ꝑ alias cōbinationes de quib⁹ facit mentionē. Nā ꝓbatū fuit in prima cōbinatione ꝙ idē q̄rebat qꝛ est. ꝛ qd ē. ꝛ in tertia ꝙ idē q̄rit qd. ꝛ ꝑꝑ qd. Relinquit̄ ḡ cōbinatio a phō illa tacita ꝙ idē. s. q̄rer qꝛ ꝛ ꝑꝑ qd. Nā si idē q̄rit qꝛ ꝛ qd. idem q̄rit qd. ꝛ ꝑꝑ qd. ḡ de ṗ ad vltimū idē q̄rit qꝛ. ꝛ ꝑꝑ qd. ℂ Rursus qm̄ qꝛ est ad ꝑꝑ qd est. se hꝫ sicut si est. ad qd est. si idē

l q̄rit qꝛ est ꝛ ꝑꝑ qd ē. idē q̄rit si est ꝛ quid est. ℂ Ulterius si idē q̄rit si est ꝛ qd. cū idē querat quid ꝛ ꝑꝑ quid. ꝯñs ē ꝙ idē q̄rat si ē ꝛ ꝑꝑ qd est. Oēs ḡ qōnes idē querūt cōbinādo eas oib⁹ modis. quas cōbinationes lꝫ nō oēs ponat phs ſm seꝑ eas tñ quas ponit alie leuiter vt pꝫ pñt haberi. ℂ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtrū si est ꝛ qd est. querātur de passione. Dōm ꝙ si ē. ꝛ qd est ꝓprie querunt̄ de subiecto. ꝛ si querant̄ de passione hoc nō est ꝓpe de pꝯsiōe ꝓut passio est. sed ꝓut aliquid quod est passio ꝛ accidens vnius est subiectū alterius. vt triāgulus q ꝑt esse accidens ligni vel cupri est subm̄ de hře tres. de triāgulo ergo vt est quoddā ens ſm se pōt queri si est simplr̄ vt est quoddā ens exñs sub aliqua passione pōt queri qꝛ est sub passione illa. Sic ēt quid est ꝓprie querit̄ de ipso subiecto. ita ꝙ si est. ꝛ quid est ꝓprie sunt qōnes subiecti. qꝛ est ꝛ ꝓpter qd est proprie sunt qōnes passionis. Attamen oēs he qōnes quatuor extendi pñt tam ad passionē q̄ꝫ ad subiectū. Nam de passione de qua scimus qꝛ est vt hꝫ esse in aliquo subiecto possumus scire si est vt est quedam res ſm se. siue vt est res alicuius ꝓdicamenti. Et de eadem passione de qua scim⁹ ꝑꝑ quid est ꝓut scim⁹ cām inherentie eius in subiecto. possum⁹ scire quid ē vt est qđdam ens ſm se. imo illa eadē diffinitio que dicit ꝑꝑ quid passionis. ꝓut passio est in subiecto. dicit quid passionis ꝓut est passio tanq̄ꝫ quoddā ens diffinitū. vt si diffiniretur quid est eclipsis diceret̄ ꝙ est ꝓuatio luminis in luna obiectu terre. ꝛ si q̄rat̄ ꝑꝑ qd luna eclipsatur. hoc idē rñdetur. Et sicut omnes he q̄tuor qōnes extendunt̄ ad passionē ꝛ ad accñs. ita omnes possunt extendi ad subaꝫ. vt aial. vt est quoddā ens in se pōt queri si est. ꝛ qd est. ꝛ vt ꝓdicatur de alio pōt sciri qꝛ est. vt qꝛ ista est vera. homo est aial. vel qꝛ aial est in hoie. ꝛ sciēdo qꝛ est aial i homie. poterim⁹ inuestigare ꝑꝑ quid est. ita ꝙ illud idē quod est quid aialis ſm se erit ꝓpter quid ei⁹ vt hꝫ esse in aliq̄. vt si q̄reret̄ quid est aial ſm se diceret̄ ꝙ est substantia aiata sensibilis. ꝛ si q̄reret̄ ꝑꝑ quid est aial in aliq̄ h̄ idē rñdet̄. Nā id ē aial in hoie. qꝛ est in eo subā aiata sensibilis. sp ḡ rō ꝓmi termi. s. rō ꝓdicari est mediū in demſtatione. Ad ꝓbādū. n. aial eē i hoie. nō accipiet̄ ꝓpa diffō hoīs. sꝫ diffō animalis.

aialis. Nã eẽ in aliq̃ est ɔditio p̃dicati nõ ɔditio subi. ⁊ d̃
mr̃atio q̃ pbat aliqd eẽ in aliq̃ accipiet p medio pp̃e lo/
A quẽdo diffõnẽ p̃dicati. nõ diffõnẽ subi. ℭ Dicem⁹ aũt p/
prio mõ q̃ vtrũ aliq̃ mõ diffõ subi ingrediat̃ demr̃ationẽ:
⁊ q̃uo se hẽat ad demr̃ationẽ in sequẽtib⁹ apparebit cũ di/
sputabim⁹ de medio demr̃ationis. Ad p̃ns aũt scire suffi
ciat q̃ illud qd̃ est qd passionis. vel cuiuscũ p̃dicati. vt ẽ qd̃
dã ens fm se est pp qd ei⁹. vt hʒ eẽ in aliq̃. Pp̃e ĝ loq̃n/
do q̃ones simplices sunt subaꝝ. q̃ pp̃e suba est ens fm
se. vñ de ea pp̃ie q̃rit̃ si est. ⁊ pp̃ie suba hʒ qditatem sim
plicẽ. vñ de ea pp̃ie q̃rit̃ qd est. Attñ si est. ⁊ qd est: que
sunt pp̃ie q̃ones sube: extendunt̃ ad accñs. vt hʒ rõnem
subiecti. extendunt̃ ẽt non solũ ad accñs. vt hʒ rõnẽ subi.
sed ẽt vt hʒ rõnẽ p̃dicati. Nã ipm accñs qd̃ est p̃dicatuʒ:
dato q̃ nullũ esset subm. lʒ nõ posset intelligi sine subo si/
gnificat̃ tñ vt est aliqd in se. vt si diceret̃. albedo ẽ. ⁊ signi/
ficat̃ vt est aliqd in alio. vt si diceret̃. corp⁹ est albũ. Ut ãt
significat̃ albedo. vt aliqd fm se. sic extẽdunt̃ ad eã q̃ones
simplices si est. ⁊ qd. sʒ vt significat̃ vt aliqd in aliq̃ sic sũt
de eã q̃ones cõposite. q̃ est. ⁊ pp qd ẽ. Et sic si est ⁊ qd est
sunt pp̃ie q̃ones sube. extẽdunt̃ tñ ad passionẽ. sic q̃ est
⁊ pp̃ie qd est. sunt pp̃ie q̃ones passionis. extendunt̃ tñ
ad ipaʒ subaʒ. Nã si accñs positum in subo lʒ ex h̃ nõ sit
suba. hʒ tñ quẽdã modũ sube. ex eo q̃ obstat ipsi v̄bo. vt
si diceret̃ albedo ẽ. ⁊ ex h̃ extẽdũt̃ ad accñs q̃ones simpli
ces sic substãtia posita in p̃dicamẽto hʒ quẽdã modum
accñtis vt si dicat̃. hõ est aial. hic aial nõ signat̃. vt aliqd
p se exñs. sʒ vt aliqd in hoie. pp̃e ĝ loquẽdo ipsi⁹ sube nõ
est demr̃atio. attñ ad ipaʒ subaʒ extendunt̃ q̃ones cõpo/
site. ⁊ ipsa suba vt est aliqd in aliq̃ põt aliq̃ mõ demõstra
B ri de illo. ℭ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs q̃uo accipiant̃
he q̃ones. ℭ Dõʒ. q̃ he q̃ões nõ differũt fm subʒ ⁊ mãʒ.
Nã de q̃cũq3 põt ɔcludi aliqd de aliq̃. possunt oẽs he q̃õ
nes q̃ri. vñ mãliter ⁊ subiue oẽs q̃ones sunt eedẽ. q̃ oẽs
de eadẽ re possunt queri. Differũt tñ rõne ⁊ ɔsideratiõe.
Nã vt res aliq̃ ɔsiderat̃ fm se sic querunt̃ de ea q̃ões sim
plices. si est ⁊ qd est. sed put est in alio sic q̃ones cõposite
q̃ est ⁊ pp qd est. sic ẽt ipsum subm put est aliquid fm se
querunt̃ de eo q̃ones simplices. put est aliqd sub alio q̃õ
nes cõposite. Dicemus ergo vt cõiter ponit̃ q̃ est põt esse
2m adiacens ⁊ 3m adiacens. Si est 2m adiacens sic indicat
esse simplr̃. vt si dicerẽ triãgulus est. vel luna est q̃ntuʒ ad
subm. vel ẽt q̃ntum ad passionẽ. vt si diceret̃. defectus est.
vel equalitas est. ⁊ fm hoc formant̃ q̃ones simplices. Si
cut. n. querimus si luna est. ⁊ scito si est q̃rimus quid est:
sic etiã possemus querere si defectus est. ⁊ scito si est posse
mus q̃rere qd est. Aliqñ aũt est significat̃ vt tertiũ adia/
cens. ⁊ sic non dicit esse simplr̃ sʒ eẽ illud qd̃ ponitur in p̃
dicamẽto. vt si diceret̃ luna est defectibilis. ly est nõ dicit
esse ipsius lune simplr̃. sʒ dicit eẽ aliqd̃ qd̃ hʒ sub tali paf
sione. ⁊ fm hoc fiũt q̃ones composite. vʒ. quia est. vt vtꝝ
sit verũ q̃ defectus sit in luna. vel q̃ luna sit sub defectu
⁊ scito q̃ est investigabim⁹ pp̃ter quid est. ita q̃ illud idem
qd̃ qd est ipsius defectus vt significat̃ fm se ẽ pp quid ei⁹
vt significatur vt aliquid in aliquo. Illud idẽ qd̃ rñdetur
ad qd est defectus cũ est ponit̃ 2m adiacens respondebit̃
ad pp quid luna est defectibilis. ℭ Aduertendũ tñ q̃ nõ
C est alia cã quare defectus sit in luna. ⁊ quare luna sit sub
defectu. Diximus. n. in precedenti q̃õne q̃ diffinitio paf/
sionis. siue diffinitio p̃dicati est mediũ in demr̃atione. q̃
demr̃atio demõstrat eẽ aliquid i aliquo. ⁊ ista est ɔditio
p̃dicati nõ subiecti. Ne ĝ cauillet cauillator. ⁊ dicat q̃ sic
demr̃atio demõstrat eẽ aliqd in aliquo qd̃ est ɔditio p̃di
cati. ita demõstrat aliqd eẽ sub aliq̃ qd̃ est ɔditio subi. ex
quo vĩ seq̃ q̃ si arguebat̃ q̃ diffinitio p̃dicati eẽt mediuʒ
vt vĩ. põt ẽt argui q̃ diffinitio subi sit tale mediũ. Sʒ hoc
nihil arguit. q̃ vt diximus nõ est aliqua alia cã. q̃re subʒ
sit sub passione. ⁊ quare passio sit in subo. ⁊ illa cã dʒ acci
pi vt est passionis. nõ vt est subi. ⁊ inde est q̃ est p se. ⁊ fm
q̃ ipsuʒ. ⁊ talia denotãtia cãlitatẽ q̃re subm sit sub passio
ne vel quare passio sit i subiecto. vt pbabat̃ in p̃mo poꝝ
in illo caplo. Reduplicatiue aũt sunt ɔditiones p̃dicati
non subi. imaginabimur q̃ subm accipiet̃. vt aliqd p se. ⁊
vt fundamẽtũ alioꝝ. Ea aũt q̃ pbant̃ de subo hẽbũt cãʒ
sui in eẽ. ⁊ q̃re sint in subo ⁊ illa cã erit in demr̃atione me
diũ. q̃ erit pp qd passionis q̃ si aliqs volẽs defendere po
sitionem dicat q̃ ipm subiectũ hʒ cãʒ sui esse. ⁊ illa cã est
cã passiõis. ⁊ p illã cãʒ poterit demr̃ari passio dato q̃ h̃
ɔcedat̃ q̃ p talẽ cãm põt fieri demr̃atio illa cã nõ igrede
retur demr̃ationẽ vt est cã subiecti fm se. q̃ tunc demon
stratio eẽt de aliquo absoluto. sed si igrediet̃ demr̃ationẽ
hoc erit put ẽ cã subiecti in ordine ad passionẽ. Quicqd
aũt est cã subiecti in ordine ad passionẽ. vl̃ qd̃ idẽ ẽ qcqd
est cã q̃re subiectũ sit sub passiõe. vl̃ q̃re passio sit in subo
de necessitate est cã passionis. nõ aũt est de necessitate cã
subiecti. Hẽre. n. angulũ extrĩsecũ nullã cãlitatẽ hʒ respe
ctu triãguli. sed solũ q̃ triãgulus sit sub hẽre tres. ⁊ iter/
positio terre nullã cãlitatẽ hʒ respectu lune fm se. sed re/
spectu lune vt ẽ sub eclipsi. Si ĝ hitudo nec̃ia. ⁊ vt est ne
cessaria ẽ attẽdẽda in demr̃atione. q̃ illud qd̃ est cã qua/
re subiectũ sit sub passione nec̃ia est cã passionis. Non ãt
necessaria est cã subiecti dato q̃ idẽ esset causa subiecti ⁊
passionis. ⁊ per illud fieret demonstratio illud non ingre
deretur demonstrationẽ. vt est cã subiecti. dato q̃ idẽ eẽt
causa subiecti sʒ cã inherentie passionis. ergo pp̃ter qd
passionis semper est mediũ in demr̃atione. Et q̃ idem est
pp̃ter quid ⁊ quid diffinitio passiõis est mediũ in demon
stratione. sʒ de hac mã adhuc inferius disputabim⁹. Nã
in lectione illa. Est aũt quorũdam qdem altera cã. dispu
tabimus de medio demr̃atiõis. vbi ondemus ostẽsiue ⁊
ad impoẽ q̃ diffinitio subiecti in demr̃atione potissima
mediũ esse nõ possit. Ad presens aũt scire sufficiat q̃ ille
q̃tuor q̃ones de eadẽ re fieri possunt fm q̃ alr̃ ⁊ alr̃ acci/
pitur. ideo non differũt he q̃ões mãliter ⁊ subiectiue. sed
formalr̃ ⁊ fm ɔsiderationẽ. ℭ Ulterius forte dubitaret D
aliqs q̃uo he due q̃ões reducũt̃ ad duas. ⁊ q̃uo ad vnã.
ℭ Dõm q̃ he q̃ones potissime accipiẽde sunt prout paf
sio inest subiecto. q̃ de hoc est demonstratio. ⁊ de hoc est
vere scia. Hoc ergo mõ q̃ones erũt equales numero his
que vere scimus. Constat aũt q̃ passio ⁊ q̃lib3 accidẽs colligit̃
nõ est ens. nisi q̃ est entis put pbari hʒ in 7° ⁊ 4°. meta. l. c. 4. ⁊
Illa ĝ eadem cã p quã passio significat̃ vt ens fm se. illa inde.
eadẽ erit cã p quã significat̃ passio vt ens in alio. Nõ est ⁊. l. c. 2.
enim alia cã quare defectus sit. ⁊ q̃re defectus sit in luna. ⁊ inde.
Oẽs ĝ q̃ões q̃rũt hanc cãm. ⁊ h̃ mediũ ⁊ h̃ mõ oẽs q̃ões
sunt vna q̃õ. ⁊ sunt oẽs q̃ões due q̃ões. q̃ ista cã põt q̃ri
duplr̃. vtꝝ ẽ ⁊ qd est. Rursus oẽs he q̃ões sunt q̃tuor. q̃
vtrũ ẽ de defectu p̃t q̃ri duplr̃. Uno mõ simplr̃. vt cũ est
ponit̃ 2m adiacẽs. vt si q̃rat̃ vtrũ defect⁹ sit. ⁊ hec vocatur
si est. Alio mõ fm appositionẽ. vt si ponat̃ est 3m adiacens
vt si q̃rat̃ vtꝝ defect⁹ sit in luna. ⁊ hec vocat̃ q̃ est. Sic ẽt
qd est mediũ põt q̃ri duplr̃. vel simplr̃. vt si q̃rat̃ qd ẽ de/
fectus. vel cõposite. vt si q̃ratur pp qd defectus est in lu/
na ĝ oẽs he q̃ones sunt q̃tuor. put diuersificant̃ p vtrũ ẽ
mediũ. ⁊ qd est mediũ. ⁊ p simplex ⁊ cõpositũ. ⁊ sunt due
put diuersificant̃ solũ p vtrũ ẽ mediũ. ⁊ qd ẽ mediũ non
hita ɔsideratiõe de simplici. ⁊ de cõposito ⁊ sunt oẽs vna
q̃õ. put oẽs sunt de cã ⁊ de medio inherẽtie passionis ad
subm. ℭ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs cũ hec dicant̃ esse E
q̃tuor q̃ones. ⁊ ẽt in libro thopicoꝝ assignent̃ q̃tuor. q̃uo
he q̃ones differũt ab illis. ℭ Dõm q̃ diuisio q̃onũ in li°
thopicoꝝ ẽ scdm subm ⁊ mãm. h̃ aũt fm ɔsiderationẽ ⁊

formā. Nā ipsa ɔsideratio ē qd formale in scia. Pōt autē
de eadē re māliter determinari in plurib⁹ sciētijs. nō aūt
de eadē re formalr ⁊ fm ɔsiderationē. Accipiam⁹ ḡ hoc
ꝓ veritate ꝙ ipsa ɔsideratio sit qd formale in talib⁹. fm
hoc ḡ dicem⁹ ꝙ diuisio qōnū hic tradita est fm dīias for
males nō māles. nā de eadē re vt patuit alr ⁊ alr ɔsidera
ta pñt oēs he qōes q̄ri. ſʒ diuisio facta in libro thopicoꝝ
est ꝑ dīias māles. Nō enī eadē res est ꝓpriū vel accidēs
vel genus vel accñs. vel diff. nitio ⁊ accñs. Illa. n. q̄tuor
ꝑdicata. vʒ. genus ⁊ accñs. diffō ⁊ ꝓpriū māliter ⁊ realr
dint. Est. n. aliqd in diffōne de quo nō ꝑdicat̄ genus ⁊ qđ
nō est realiter ⁊ essentialr ipm genus. sicut pars non est
essentialr ⁊ realr ipm totū vt dīia. ꝓpter qđ pʒ ꝙ aliter
diuidunt̄ qōnes siue ꝓblemata in libro thopicoꝝ. ⁊ alr
hic. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis quō ille qōes re
ducunt̄ ad istas. ¶ Dōm. ꝙ oēs ille qōes sunt multe ma
terialiter. sed nō sunt nisi vna qō formalr cuʒ ergo q̄tuor
sint ille. ⁊ quatuor iste. dīno opposito mō se habent iste ⁊
ille. qꝛ iste oēs sunt vnū māliter qꝛ oēs sunt de eodē. i. de
cā ⁊ de medio. Si aūt sunt plures. vt si sunt q̄tuor h̄ erit
formalr ⁊ fm ɔsiderationē. put eadē res alr ⁊ alr ɔside
rata ad idē mediū pōt q̄druplr cōparari. vt de eqdē defe
ctu. ⁊ respectu eiusdē iterpōnis terre pōt q̄ri si hʒ mediū.
⁊ quid est tale mediū ⁊ si veꝝ sit: qꝛ insit. ⁊ pp quid insit.
Oēs ḡ he qōnes sunt vna qō māliter ⁊ oēs qōnes libri
thopicoꝝ sunt vna qō formaliter qꝛ sunt solū questio qꝛ.
Oia enī ꝓblemata tradita in libro thopi. Aristotelis nō
possunt reduci nec ad si ē. nec ad qd ē. nec ad ꝓpter qd. ſʒ
solū ad qꝛ ꝑ se. ⁊ ꝑmo. ⁊ imediate. Nā illa ꝓblemata oia
arguunt put est ponit̄ eē tertiū adiacens. vt si hoc ē gen⁹
huius: vel diffinitio huius. Nunq̄ʒ aūt ponitur eē tertiū
adiacens ꝙ sit qō simplex. ſʒ semper erit qō ponēs in nu
merū nō q̄re hoc sit ſʒ q̄re hoc sit in hoc. Cū ḡ qōnes sim
plices sint si est. ⁊ qd ē. qōes libri thop. ab istis duab⁹ qō
5 nibus sunt absolute. ¶ Rursus cū dyalectic⁹ nō ꝓcedat
nisi ꝑ q̄dā cōia. ⁊ cū sillo thopicus non sit ꝑ cām. nec faci
at scire ſʒ opinari qōnes nō erūt ꝓpter quid qꝛ nō erunt
ꝑ cām. oia ergo erūt qꝛ. Probabit̄. n. ibi ꝑ q̄sdam ɔsidera
tiones logicas ⁊ cōes. qꝛ h̄ ꝑdicatū est gen⁹ ad suas spe
cies. vel qꝛ h̄ est diffinitio huius. vel qꝛ h̄ est ꝓpriū. siue
qꝛ hoc est accñs. oēs ḡ ille qōnes formalr sunt vna qō. s.
qꝛ. māliter aūt sunt qōnes plures. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius quid est defectus. priuatio lumi
nis a luna ob terre obiectū. ⁊ ꝓpter qd est defe
ctus aut propter quid deficit luna. ꝓpter defe
ctum luminis opposita terra.

Argir. ¶ Quid est lune defectio ꝑuatio lune lucis ob
iterpositionē terre: pp qd est defectio: aut cur
deficit luna: qꝛ lux ei⁹ deficit: obijciēte se terra.

¶ Adducit nouas rōnes ad ostendendū ꝙ idē sunt qꝛ ⁊ pp
qd. Circa qđ tria facit. qꝛ ꝑ declarat hoc ꝑ exēplū nāle. vt
ꝑ defectū lune. 2° ꝑ exēplū musice. vt ꝑ armoniā. 3° per si
gnum nāle declarat ⁊ ostdit ꝙ oēs qōnes sunt vna qō. 2°
ibi (Quid est armonia) 3° ibi (Qđ aūt sit medij.) Dicit ḡ
(amplius aūt mātfeste) s. apparet ꝑ exēplū ꝙ idē sit qd.
⁊ pp qd. qꝛ si q̄rat̄ (qd ē defect⁹) s. rñdebit̄ ꝙ sit (ꝑuatio
luminis a luna a terre obiectu). i. ab interpositione terre
(⁊) si q̄rit̄ (pp qd est defectus. aut pp qd luna deficit) s.
respondebitur idem vʒ. (ꝓpter defectū luminis interpo
sita terra.) ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quid est cōsonātia. rō numeroꝝ in acuto ⁊
graui. ꝓpter qd cōsonat acutū graui. propter
id ꝙ rōnē hʒ numeroꝝ acutū ⁊ graue vtrum
sit in numeris ratio ipsorum. accipientes aūt
quia est quod ergo est ratio.

¶ Quid est contētus: rō numeroꝝ inter acutū Argir.
⁊ graue. Cur inter sese graue atq̄ʒ acutū ɔsona
sunt: qꝛ numeroꝝ iter sese suscipiūt rōnē: acu
tū ipsum ⁊ graue est ne inter acutū ⁊ graue cō
centus: cōsistit ne rō ipsoꝝ numer⁹: qđ simul
atq̄ʒ ꝑcepimus que nā sit illa rō querimus.

¶ Ondit idē ꝑ exēplū musicū. nā idē est. qd est armonia. ⁊
ꝓpter qd est armonia. nam si q̄rat̄ (quid est armonia). i.
ɔsonātia. rñdebit̄ ꝙ ē (rō numeroꝝ in acuto ⁊ graui) ⁊ si
q̄rat̄ (pp qd ɔsonat acutū ⁊ graue) rñdebit̄ idem. vʒ. (pp
id ꝙ acutū ⁊ graue hñt rōnem numeroꝝ). i. hñt ꝓportio
nem numeralē adinuicē. ḡ qd est armonia. ⁊ ꝓpter qd ē
armonia nō q̄rūt nisi vnū ⁊ idē mediū vnā ⁊ eandē cām.
vʒ. rōnē numeroꝝ vel ꝓportionē numeralē fm acutum
⁊ graue. ⁊ nō solū pp qd est idē qđ qd est ſʒ ēt qꝛ ē. querit
de eodē de quo q̄rit qd. Jō subdit ꝙ q̄rētes (vtrū sit nūe
rus rō). i. ꝓportio (ipoꝝ). i. acuti ⁊ grauis (accipiētes qꝛ
est) s. hui⁹ rō (Quid est ḡ rō illa) s. q̄rimus. q. d. ꝙ qñ sci
m⁹ qꝛ ē mediū. vt puta qñ scim⁹ qꝛ est rō q̄rim⁹ qd sit me
diū ⁊ qd sit illa rō. ḡ de eodē medio q̄rūt ⁊ qꝛ ⁊ pp quid.
¶ Dubitaret forte aliqs quō armōia siue ɔsonātia sit rō
numeroꝝ. i. ꝓportio nūeralis fm acutū ⁊ graue. ¶ Dōʒ b
ꝙ nō est ɔsonātia eiusdē ad seipm. nec eēt ɔsonātia inter
aliq̄ si sp illa starēt in eodē tono. Ex hoc aūt sumit̄ ɔsonā
tia. qꝛ supiora ɔsonāt iferiorib⁹. sicut dyapason q̄ ē octa
ua ɔsonat cū toto. ⁊ dyapēta q̄ est qnta ɔsonat cuʒ eodē.
in ɔsonātia ḡ sp sunt aliq̄ note supiores ⁊ aliq̄ iferiores.
Uox ēt q̄ʒto superior tāto magis acuta. q̄ʒto iferior tāto
grauior. Sʒ ita diffinit̄ acutū ꝙ in pauco tpe mouet mul
tū. ⁊ diffinit̄ sic graue. qđ multo tpe mouet paꝝ. Multū
aūt ⁊ paucū siue paꝝ sunt dīie nūeri. si ḡ ɔsonātia est rō.
siue ꝓportio fm acutū ⁊ graue. Et acutū ⁊ graue sibi in
uicē ꝓportionant̄ fm mouere multū ⁊ paucū. ⁊ multū ⁊
paucū sunt dīie numerales. oʒ ꝙ ɔsonātia sit q̄dā rō. siue
q̄daʒ ꝓportio numeralis repta in acuto ⁊ graui. ¶ Uel
possum⁹ alr dīe ꝙ musica est de nūero relato ad sonum. 3
Nā fm h̄ attēdit̄ musica fm ꝙ i varijs ictibus. ⁊ in varijs
repcussiōib⁹ cāntibus sonū hʒ eē aliq̄ ɔsonātia. Sonus ḡ
vt refert̄ ad musicā nō hʒ rōnē ɔtinui. ſʒ magis hʒ rōneʒ
nūeri. qꝛ oʒ sonū illū de quo se itromittit musica. siue sit i
chordis siue in fistulis. siue i vocibus cātū esse ex multis
repercussionibus. Sonus ḡ ille nō erit ɔtinuus. Cōsonā
tia ḡ nō ē passio ɔtinui. ſʒ ē passio nūeri. ḡ cū sit q̄dā rō ⁊
q̄dā ꝓportio erit ꝓportio nūeralis: put numerus repit̄
in sonis. ſʒ numerus q repit̄ in sonis nō ē nisi fm acutū ⁊
graue. put vnus sonus ē altior ⁊ acutior alio. Cōsonātia
ḡ erit rō nūeralis fm acutū ⁊ graue. ⁊ qꝛ sic ē: oēs qōnes
facte de ɔsonātia querūt hui⁹ rōnē. vt si q̄rat̄ si ē ɔsonātia
h̄ ē q̄rere si ē talis rō. Si aūt q̄rat̄ vtrū veꝝ sit ꝙ cōsonan
tia sit in aliqb⁹ sonis: erit ideʒ q̄rere ꝙ vtrū talis rō sit sic
in sonis illis si est qd ē ɔsonātia. ⁊ ꝓpter qd est. hoc idē q̄
runt omnes qōnes. Omnes ergo qōnes sunt de quod qd 2
est. siue de medio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quod aūt sit medij questio ostēdit̄ qñcūq̄ʒ
mediū sensibile est. querimus enim nō sentiē
tes: vt defectum si est aut nō. Si vero essemus
sup lunaʒ nō vtiq̄ʒ q̄reremus: nec si sit nec pp
quid sed simul manifestum essēt vtiq̄ʒ.

¶ Indicat

Argu. ¶ Indicat etiam ea quorum medium sensu pcipi potest. Nos ipsum medium querere: naz non sentientes lune defectionem: ⁊ ne an non est defectio querimus lune quod si essemus in ipsa luna: neq; si sit: neq; cur sit defectio vtiq; quereremus: sed simul vtrũq; se nobis vltro offerret: atq; pateficeret.

¶ Ostdit p signũ sẽsibile q oẽs qõnes sint eadẽ qõ. vz. qõ medij. Circa qõ tria facit. qr p̃ facit qõ dcm̃ ẽ. 2° rẽouet q̃zdã cauillatiões. 3° ostdit oẽs qões eẽ eadẽ qõnẽ. ⁊ vitatẽ hz i his q̃ sũt simpr ⁊ i his q̃ n̄ sũt simplr. 2° ibi (Ex eo. n.) 3° ibi (Hoc aũt ẽ.) Dicit ergo (q aũt) sup. oẽs qõnes sint eadẽ qõ. ⁊ (q sint qõ eiusdem medij. ostdit) qr (qñ ẽ meḋm sensibile) si nõ sentim⁹. i. si nõ videm⁹ illõ meḋm. tũc (q̃rim⁹) d illo medio (vt defectũ lũe qñ n̄ videm⁹ qñ lũa defic. tũc q̃rim⁹ (si ẽ) talis defectus. ⁊ si luna deficit. sed si videmus quomodo lũa defic. nõ q̃rim⁹ d defectu ei⁹. Jõ sbdit. q (si eẽm⁹ s. s. lunã) qñ. s. lũa defic. ita q maĩfeste viderem⁹ qñ se iterponit terra (nõ vtiq; q̃rerem⁹ neq; si ẽ) talis dfect⁹ (neq; pp qd sit) neq; su. qd sit. (sz sic mediũ ẽ vtiq;.) qr si ẽ. ⁊ qd ẽ ⁊ pp qd ẽ. ⁊ totũ. vel (sil. manifestũ eẽt vtrũq;). i. vtraq; qõ ⁊ an sit. ⁊ qd sit. ⁊ ẽt pp qd sit totũ notũ eẽt q non eẽt. nisi oẽs iste qõnes ptinerẽt ad mediũ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ex eo enim q sentimus ⁊ vl'e nobis factũ est scire sensus quidem est q nũc obijcitur. ⁊ manifestum est q nunc deficit. ex his autem vtiq; vl'e factum est. Sicut igitur diximus q quid ẽ scire idem est ⁊ propter quid est.

Argu. ¶ Etenim ex sensus perceptione: ⁊ ipsum vl'e notũ nobis fuisset: sensu nãq; terraz nunc sese obijcere lune cognoscerem⁹. Pateret. n. visu nũc dficere lunã atq; ex h ipsuz emersisset vl'e vt igr dicebam⁹ idẽ ẽ scire: qd ẽ: ⁊ pp qd est.

¶ Remouet q̃zdã cauillatõez. Posset. n. qs dicẽ q si eẽm⁹ sup lunã qñ eclipsar nescirem⁹ ipaz eclipsari. qr sensus nõ ẽ nisi pticl'aris. scia aũt ẽ vlis. ¶ Ad h rñdẽdũ q lz sensus sit pticl'aris. ex ipo tñ pticulari scdo i sẽsu. fiet vl'e i nro itellu. iõ ait. (Aut ex eo. n. qõ sentim⁹ scm̃ est nobis scire) Et sbdit q (sensus qõ. n. ẽ ex eo q nũc obijcit). i. q nũc iterpõit t'ra (⁊ maniᵐ ẽ) su. p sensũ (q nũc deficit) lũa (sz ex his vtiq;) su. scis i sensu (scm̃ ẽ vl'e) su. i itellu. ⁊ qr sic ẽt q qñ videm⁹ meḋm nihil q̃rim⁹. oẽs qõnes idẽ q̃rũt. Jõ sbdit q (sic igit dixim⁹ q qd est. ⁊ pp qd ẽ scire idẽ) ⁊ ẽt si ẽ ois. n. ista idẽ q̃rũt qr ois q̃rũt de meḋ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hoc aũt aut est simpliciter ⁊ nõ eorũ q̃ sunt hoc aliquid aut eorum que insunt vt quoniaz duo recti aut qm̃ maius aut minus.

Argu. ¶ Et hoc: aut simpliciter ⁊ non aliquid eorum q̃ insunt: aut aliqd eoꝝ que ↄpetũt: veluti duo recti: aut maius: vel minus ⁊ huiuscemodi.

¶ Ostdit q h. vz. q ois qõ q̃rat idẽ. ⁊ q ois qõ sit de meḋ vitatẽ hz tã in his q̃ sũt simplr q̃z i alijs. iõ ait (Hoc qdẽ) vz. q oẽs qõnes idẽ q̃runt. ⁊ ẽt q nõ sit qõ nisi de medio (aut ẽ simplr. ⁊ nõ ẽ eoꝝ q̃ insunt aliqd. aut) aliqd (eoꝝ q̃ insũt). q. d. q h vitatẽ hz tã in his q̃ nõ sunt aliqd sz sunt simplr. vt cũ ẽ qõ de eẽ simplr. vt cũ ẽ põit eẽ 2ᵐ adiacẽs q̃z in his q̃ non sũt simplr. sz insunt aliqd (vt qm̃) anguli triãguli sũt (duo recti. aut qm̃ ẽ magis aut) qm̃ (ẽ min⁹.) Si enĩ q̃reret vtꝝ anguli trianguli sunt duo recti. vl' sint plus. vel sint minus q̃z duo recti. nõ eẽt qõ de esse simplr sed de esse hoc nõ. n. ex hoc q̃reret vtrũ triangulus sit. sz vtrũ sit hoc. i. hñs talẽ passionẽ. Jn oibus ergo his qõnibus siue q̃rat de eẽ simplr. siue non semp est hoc verũ q ois qõ est de medio. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Quod quidem igitur omnia que querũtur medij questio sit manifestum sit.

¶ Patet igitur omnia que queruntur medij questionem esse. Argu.

¶ Concludit ↄnem intẽtam. d. (q qdem igitur oia q̃ querunt sit qõ medij). i. q oẽs qõnes sunt de quod quid est. ⁊ de medio (manifestum est) sup. per iam dicta.

Quomodo autem q quid est demonstretur ⁊ quis modus introductionis ⁊ quid est diffõ ⁊ quoꝝ dicamus opponẽtes primum de ipsis.

¶ His ita determinatis dicẽdum esse videtur quoniam pacto ostenditur ipsum quid est: qs reductiõis est modus: quid est deniq;: ⁊ quorum est diffinitio. Argu.

¶ Postq̃z phs pbauit. q oẽs qõnes sint de qõ quid ẽ. siue de medio. totũ scire nrm depẽdet ab ipso qõ qd est: siue a meḋ: cũ qõnes nre dtminẽt p demrationẽ. ⁊ cũ scire nrz sit p demrationẽ. ideo in parte ista declarat qño qõ quid est se habeat ad demonstrationẽ. Circa qõ duo facit fm q circa hoc dupliciter pcedit. Nam primo pcedit quasi arguẽdo ⁊ opponendo. ⁊ quasi per quedam cõmunia. 2° pcedit per magis ppria ⁊ magis veritatem determinãdo ibi (Jteꝝ autẽ speculandũ est). Circa primum tria facit. qr primo premittit q̃tuor que in arguendo ⁊ opponẽdo hz determinare circa quod qd ẽ. 2° ostdit a quo illorũ quattuor sit incipiendum. 3° exequitur de vnoquoq; illorum quattuor. scda ibi (Primũ aũt) tertia ibi (Dubitabit aũt aliquis) Dicit ergo. (Quomodo aũt qõ quid est demonstrat). q. d. q illud est vnũ circa qõ pponim⁹ arguere vz. vtrum quod quid est demonstratur. (⁊ quis sit modus introductionis). q. d. q istud est aliud q volumus arguẽdo declarare. q si quod quid est non demonstraretur. qño possumus introducere in ipsum. ⁊ qño ipsũ possumus venari. ⁊ q̃lr deuenirem⁹ in cognitionẽ ei⁹. vtruz via syllogistica. vt vtꝝ. s. possit h fieri p syllm reduplicatiuũ: vl' p diuisiuũ. vel q̃lr (Et qd ẽ diffõ) ecce tertiũ circa qõ pponit arguere. vz. qd sit q qd ẽ siue qd sit diffõ. vtrũ. s. sit idẽ qõ demratio (Et q̃ꝝ) ecce 4ᵐ. vz. q̃ꝝ sit diffõ. vtꝝ. s. eorum q̃ꝝ est demratio. Et subdit (dicemus de ipsis p̃mum opponẽtes). q. d. q de ipsis q̃ posita sunt. p̃mo exequitur arguendo ⁊ opponẽdo. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Principium autem futuroꝝ q vere sit magis proprium habitis rationibus.

¶ Atq; antea dubitandum esse videtur: idq; initium faciendum: quod maxime dicendis erit accomodatum. Argu.

¶ Declarat a quo istoꝝ quattuor ẽ icipiẽdũ. d. q (p̃ncipiũ aũt futuroꝝ). i. dicẽdoꝝ (sit qõ vẽ sit magis ppum). i. magis cõueniẽs (rõnib⁹ hitis). i. seq̃ntib⁹. Jlla. n. dñr eẽ adinicẽ hita q̃ se hñt ↄñr. ¶ Notᵐ aũt q in cognitiõe nra vl' q oĩm sit p̃ncipale. Qui ḡ vult determinare de diffõne ⁊ de demratione p̃nᵐ a quo est incipiendũ est ipm diffinibile ⁊ ipz demrabile. Jõ p̃ incipiẽdũ est a qõne q̃rta. vz q̃ꝝ est diffõ siue que sunt diffinibilia. vtrũ. s. eadẽ sint diffinibilia ⁊ demonstrabilia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Dubitabit eni vtiqz aliqs vtrū sit idē ⁊ scdʒ idem scire diffōne ⁊ demōstratione aut ipoe. Diffō enim qō qd est scire vʒ. qō qd est aūt oē vle eit ⁊ predicatiuū est syllogismi qdē alij sūt priuatiui: alij aūt non vniuersales. puta qui qdem in secunda figura priuatiui oēs sunt. i tertia vero non vniuersales.

Argu. ¶ Dubitauerit itaqz qspiā: vtrū fieri possit: vt idē rōneqz eiusdē: diffōne: demfationeqz: sciatur. An idipsuʒ fieri nequeat. Eteni diffō ipsi⁹ qd est eē vʒ. Omne aūt qd est: vle est: atqz affirmatiuū. At rōcinationē alias negatiuas: alias nō vles esse pʒ: vniuerse naqz rōcinationes secūde figure sūt negatiue: tertie āt vles nō sūt.

¶ Exequit̄ de pdictis qtuor ⁊ exeqt̄ de eis arguēdo ⁊ opponēdo sic dicebat se velle exeq. Circa qd qtuor facit. qz p exeqt̄ de 4°. vʒ. qz est diffō ⁊ q sunt diffinibilia. vtrū sint eadeʒ. s. diffinibilia ⁊ demfabilia. 2° exeqt̄ de 3°. vʒ. qd sit diffō vtrū sit idē qō demfatio. 3° exeqt̄ de scdo. vʒ. qd sit mod⁹ itroductionis ⁊ qd sit mod⁹ venādi diffōnē vtruʒ via syllogistica reduplicatiua. vel diuisiua. vel qlr. 4° exequit̄ de p. vʒ. vtrū qō qd est demfet. 2° ibi (Manifestū ē vtiqz diffō.) Tertia ibi (Ipsius aūt qō qd ē) 4° ibi (Qualiter igit̄ diffinies (Circa pm̄ duo facit. qz p cōparat diffinibilia ad demōstrabilia. 2° epilogat circa determinata. ibi (Māifestū itaqz.) Diffinibilia aūt ad demfabilia psūt tripl'r cōparari. p vtz oia demfabilia sint diffinibilia. vel qō idē est vtrū oium qz est demfatio sit diffō. scda cōparatio pōt eē qztū ad cōuersam bui⁹. vtz oia diffinibilia sint demfabilia. tertia cōparatio pōt eē pticularis. vtz vnius alicui⁹ eiusdē possit eē simul dmfatio ⁊ diffō. Tria ergo facit. qz primo pbat qz nō oia demfabilia sūt diffinibilia scdo probat cōuersam qz nō oia diffinibilia sunt demōstrabilia. tertio declarat qz nulli⁹ eiusdē simul est diffinitio ⁊ demfatio. scda ibi. (Qō aūt) tertia ibi (Sʒ vtz si nō oia) Circa pmū tria facit. qz p ondit de oib⁹ demfabilib⁹ general'r. qz nō oia demfabilia sūt diffinibilia. 2° ondit h de demfabilib⁹ p pmā figurā spāl'r: qz nō oia talia sūt diffinibilia. 3° epilogat circa determinata. 2° ibi (Postea neqz.) 3° ibi. (Qm̄ qdē igit̄.) dicit g.) Dubitabit aūt aliqs vtrū sit). i. cōtingat (scire idē ⁊ fʒ idē p diffōnē: ⁊ scire p demfationē aut ipoe). vʒ. qz sit ideʒ diffinibile ⁊ demfabile: ⁊ pmo exequit̄ qz nō est idē scire p diffōnē ⁊ demfationē: qz nō est idem eē diffinibile ⁊ demōstrabile qztū ad demonstrationē gnāl'r qz nō oia demfabilia sunt diffinibilia. Jō ait. qz (diffō qdē eni qō qd est vr scire.). i. videt̄ facere scire (qō qd eit aūt oē est vle pdicatiuū.) Diffinitio enim pdicat̄ vl'r ⁊ affirmatiue de suo diffinito. (Sylli aūt alij sūt priuatiui. alij qdē nō vles sicut in scda figura. sūt qdē oēs priuatiui. In tertia aūt.) figura sūt qdē oēs (nō vles). i. pticulares. Formet̄ g sic rō. diffinibilia: vel ea quoz ē diffō sunt oia vlia affirmatiua: sʒ nō oia dmfabilia: nec oia syllogizabilia sūt vlia affirmatiua: qz qdaʒ sūt priuatiua: qdā

B pticularia g non oia talia sunt diffinibilia. ¶ Dubitaret forte aliqs: qz cuʒ hic agat de syllis demfatiuis. videt̄ qz nulli sūt tales pticulares: qz cū pticulariū nō sit scia: eoz nō erit demfatio. ¶ Dōm qz scia p se est vlium. pōt aūt eē particulariū: inqztuʒ vlia psūt ad particularia applicari: vt medicus p sciam quā hʒ de vli curat hunc egrū particularē applicādo suā sciam vlem ad hūc pticularem. sic ⁊ demfationes p se ⁊ directe sunt de vlib⁹. psūt aūt eē de particularib⁹: put illa vlia psūt ad pticularia applicari. Dicem⁹ eni qz demfatio est qōdā organū ipsius intellus ducēs ipm in sciam. Sicut ergo se hñt vle ⁊ particulare ad intell'm: sic suo mō poterūt se ita hēe ad demōstrationem. Constat aūt qz per se ⁊ directe vle est obiectū intellectus. g p se ⁊ primo itellectus intelligit vle. pōt tñ itelligere pticulare p reflexionē applicādo se sensui. sic directe ⁊ per se demfatur vle. pōt tñ illa demfatio vlis applicari ad aliqō particulare. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Postea neqz coz q sūt in pma figura ostēsē diffō: vt qz ois triāgulus duobus rectis eqles hʒ tres. Hui⁹ aūt rō ē qm̄ scire demfatiue ē demfationē hēe. qre si in talib⁹ demfatio ē: manifestum qz ipsorum non erit diffō.

Argu. ¶ Deinde nec coz omniū est diffinitio: que p primā affirmatiue demonstrantur: figuram: quale est hoc ois triangulus hʒ tres angulos duobus rectis eqles: aliaqz silia. Huius autē ratio est: qz id scire qō demonstrari potest: nil aliud est qz demonstrationem eius habere: qre si est talium demōstratio patet eorūdē ⁊ diffinitionem non esse.

¶ Ondit h spāl'r de p° figura: qz nō oia que sunt demfabilia sūt diffinibilia. Circa qō qtuor facit fm qz qtuor rōes adducit ad ppositū. 2° ibi. (Sciet. n.) 3° ibi. (Sufficit aūt fides.) 4° ibi. (Ampli⁹ si diffō) Dicit g qz (postea neqz eorū oium q sunt in p° figura est diffō. vt qz ois triāgul⁹ hʒ tres) angulos (eqles duob⁹ rectis) h ē aūt demfabile p pmā figurā: ⁊ tñ nō est diffinibile. Et sbdit qz (hui⁹ rō ē) vʒ. qz demfabile p pmā figurā nō est diffinibile. (qm̄ demfatiue scire est demfationē hēe. qre si ē demfatio in talibus) q sciunt̄ p demfationē (manifestum ē qz nō erit diffinitio ipsoz) vis g huius rōnis in h cōsistit. demfabilia

C sciunt̄ p demfationē. g taliū nō ē diffō. ¶ Dubitaret forte aliqs: vn̄ seqt̄ hec cōña. qz si vlia affirmatiua q demfantur p pmā figurā sciunt̄ p demfationē qz taliū non sit diffinitio. ¶ Dōm qz ea quoz est diffinitio nō sciūt̄ p demōstrationē. Nihil g qō scit̄ p demfationē hʒ diffinitionē: qz qcqd scit̄ p demfationē: nō pōt sciri nisi habita demfatione eius. Si g aliqō demfabile eēt diffinibile: tunc demonstrabile posset sciri per diffinitionem. ⁊ si posset sciri p diffinitionē. posset ergo sciri sine demfatiōe: qō ē icōueniēs. Uel pōt hoc aliter declarari: ⁊ in idem redit. Nā vnius scibilis vt dicet̄ infra vnus est potissimus modus sciendi. Si ergo demonstrabile potissime scit̄ per demōstrationē. nullū demonstrabile erit diffinibile: qz diffinibile potissime scitur per diffinitionem. ipsa ergo vlia affirmatiua: qz sunt apta nata sciri p demfationem: cōñs est

D qz nō hēant diffōnē. ¶ Aduertendū aūt qz rō qre demōstrabile non est diffinibile est: qz oē demonstrabile est qd complexū. diffinitio aūt non est cōplexoz: sed simpliciuʒ hois enim albi non est diffinitio: vt pbat̄ in. 7. meta. demonstrat̄. n. passio de subiecto. hoc autem totū simul passio ⁊ subm diffōnē non habet diffō enim est sermo declaratiuus alicuius nāe vel eētie. Qō g nō dicit vnā eētiā nec vnā nām diffōne caret. Suba g qz hʒ eētiā vnam p se existētē hʒ diffōnē simplicē. Accns aūt qz dicit eētiaʒ vnā depēdētē hʒ diffōnē p additamēta. Cōplexuʒ aūt qz nō dicit eētiā vnam diffōne caret. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sciet enim vtiqz aliquis ⁊ fm diffinitioneʒ non habens demonstrationem. nihil enim phibet non simul habere.

Argir. ℭ Nã ſi eſſet p diffõné ét quiſpiã ſciret demſ̃ationé nõ habens. Nihil enim vetat: vt non ſimul demonſtratio atq̃ diffõ habeatur.

ℭ Adducit ſcðam rõné. d. (Sciet enim aliqs) ſu. affirmatiuũ (ſm diffõné. nõ hñs tñ demſ̃ationé) q2 (nihil. n. pbibet hẽ) illa duo (nõ ſil') é ğ vis rõnis hui⁹ φ nõ neće é de qlz vlĩ affirmatiuo hẽ ſil' diffõné ⁊ demſ̃ationé. nã qðlz A tale demſ̃abile eét diffinibile. Dubitaret forte aliqs vñ ſequit' hec ɔña. φ ſi nõ neće de talib⁹ vlib⁹ affirmatiuis ſil' hẽ diffõné ⁊ demſ̃ationé φ hõ dmſ̃abile nõ ſit diffinibile. Dõm φ hec ɔña hz vĩficari h mõ. q2 ſi eét diffõ oĩuz taliũ demſ̃abiliũ p pmã figurã. tũc eét p ſe φ demſ̃abile affirmatiue eét diffinibile ⁊ ſi p ſe demſ̃abile eét diffinibile. ɔñs eét φ demſ̃atio eét diffõ. ⁊ ſi demſ̃atio eét diffõ ð nullo tali poſſem⁹ hẽ diffõné de quo nõ hẽrem⁹ demſ̃ationé. Si ğ nõ neće é hẽ ſil' diffõné ⁊ demſ̃ationé diffĩ⁹ non eét demſ̃atio. ⁊ p ɔñs diffinibile nõ eét dmſ̃abile. ſi ergo diffõ nõ reſpicit ea q̃ ſũt p accñs: opz φ hitudo in talibus ſit hitudo p ſe. p ſe aũt nõ põt eẽ hitudo demſ̃abilis ⁊ diffinibilis niſi demſ̃atio eét diffõ vñ faciẽda eſt vis in textu phĩ. Ulr idẽ ſm idẽ ɔtingat ſcire p demſ̃ationé ⁊ p diffõné. vel idẽ ſm idẽ ſit diffinibile ⁊ demſ̃abile. nã nõ é incõueniẽs φ idẽ ſm aliud ⁊ aliud ſit demſ̃abile ⁊ diffinibile nã idẽ aliqd ſimplr̃ ⁊ ſm ſe ſumptũ é diffinibile. cõplexũ alteri ⁊ faciẽs ppõné cũ ipſo é demſ̃abile. ſz ſi idẽ ſm idẽ ſiue vlr̃ in oib⁹ demſ̃ationib⁹ ſiue in p⁹ figura tñ eét diffinibile ⁊ demſ̃abile. vel gñalr̃ h ɔtingẽt φ demſ̃atio eſſet idẽ qð diffõ. vel ſaltẽ in p⁹ figura h vitare hẽt. cũ ğ h falſum ſit q2 poſſumus hẽ diffõné alicui⁹ nõ hñdo demſ̃ationé: nõ oẽ demſ̃abile ét p pmã figurã é diffinibile. imo nulliũ tale eſt diffinibile. ℭ Deinde cũ dicit.

ℭ Sufficit aũt fides ex inductione. nihil enim aliqñ diff. nientes cognoſcemus. neq̃ eorum que per ſe ſunt neq̃ ſm accidens.

Argir. ℭ Inductióez ét idẽ ſatis oñdi: crediq̃ pt. Nihil enim vnquam eoꝝ que vel per ſe vel p accidens inſunt diffinientes cognouimus.

ℭ Adducit ad hoc tertiã rõné. d. (Sufficit aũt fides) ad h oñdendũ (ex inductione. nã aliqñ diffiniẽtes. nihil. n. cognoſcimus. neq̃ eoꝝ q̃ ſunt p ſe neq̃ eoꝝ q̃ ſũt p accñs.) nõ é ğ oẽ demſ̃abile diffinibile. immo loquẽdo eodẽ mõ ⁊ p ſe nullũ demſ̃abile eſt diffinibile. q2 ſi idẽ ſm idẽ eſſz demſ̃abile ⁊ diffinibile nõ poſſemus de illo hẽ diffõnez niſi ſciremus ea q̃ ei inſũt ⁊ q̃ pñt pbari de ipſo p demſ̃ationé. Sz inducẽdo in multis videm⁹ φ multotiẽs diffiniendo aliquid nihil ſcimus de his que inſunt ei. ⁊ nõ ſolũ nihil ſcim⁹ de eis que inſũt ei p ſe ⁊ q̃ pñt de eo ɔcludi p demſ̃ationé: ſed ét nõ eſt neceſſe nos ſcire ea que inſunt ei p accidẽs. nõ ergo eodẽ modo cõparat' aliquid ad diffinitioné ⁊ ad demonſtrationé. nec idem ſm idem eſt diffinibile ⁊ demonſtrabile. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Amplius ſi diffõ ſubſtantie alicui⁹ notificatio eſt manifeſtum φ non ſunt ſubſtantie.

Argir. ℭ Preterea ſi diffõ ſubſtantiã explicat atq̃ declarat: patet talia non ſubſtantias eſſe.

ℭ Adducit ad hoc q̃rtã rõné. d. (Ampli⁹ ſi diffõ é q̃dã cognitio ſbe) hõ aũt q̃ demſ̃ant' (manifeſtũ é φ nõ ſunt ſubſtãtie) ğ ſu. nõ erit diffõ eoꝝ quoꝝ eſt demſ̃atio. ℭ Notã B dum aũt φ diffõ p ſe ⁊ p̃ eſt ſubaꝝ: vt ſumunt' ſm ſe ⁊ ſimpliciter. demſ̃ationes autẽ non ſunt hõ: q2 non ſunt ſbaꝝ ſm ſe ⁊ ſimplr̃: ſed magis ſunt per ſe paſſionũ vt ſunt in ſubſtantijs. non ergo eorũdem erit diffinitio quorum eſt demonſtratio. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Qm̃ quidẽ igit' non eſt diffõ omnis cuius é demonſtratio manifeſtum eſt.

ℭ Perſpicuũ igitur eſt non omnis eius diffinitionem eſſe cuius eſt demonſtratio. Argir.

ℭ Epilogat circa determinata. d. (Qm̃ quidẽ igit' non eſt diffõ ois cuius eſt demonſtratio manifeſtũ é). ℭ Notandum aũt φ phs de his rõnibus imo oẽs ſi hñ inſpiciant' concludũt vtrũq̃. vz. φ nõ ſit diffõ quorum eſt demõſtratio nec econuerſo. ℭ Deinde cum dicit. C

ℭ Quid aũt cuius é diffinitio: nũqd oĩs demõſtratio é aut nõ vna qdẽ vtiq̃ rõ ⁊ de hoc eadẽ eſt. vnius eni inquãtũ vnũ vna eſt ſcia. q̃re ſi vere ſcire demonſtratione eſt ſciaz hẽre: accidet quoddã impoſſibile. diffõnem enim habens ſine demonſtratione ſciet.

ℭ At eſt ne eius oĩs demſ̃atio cui⁹ é diffõ. At vr̃ nõ eẽ: vna nãq̃ ⁊ eadẽ de hoc ét erit rõ. Cõſtat enim vnius ea rõne qua vnũ é ſciam vnaz eẽ: q̃re ſi id ſcire qð demſ̃ari põt: nil aliud é q̃z demſ̃ationé ei⁹ hẽ: eueñiet aliqd qð fieri neqt. Sciet. n. is q diffõné hz ſine demſ̃atõe pfecto. Argir.

ℭ Adducit rõnes ad cõuerſam partẽ. vz. φ non ſit demõſtratio ois cuius eſt diffõ. circa qð duo facit ſm φ duas rationes adducit. ſcða ibi (Amplius pncipia). Dicit ergo. (Quid eſt aũt cuius eſt diffõ. nũqd é ois cuius é demoſtratio). q. d. nunqd oẽ diffinibile é demõſtrabile: aut non eſt. Et ſubdit φ (vna qdẽ iã rõ eſt ⁊ de hoc eadẽ) cũz ſuperioribus: q2 (vnius enim inq̃ztũ vnius vna eſt ſcia: q̃re ſi ſcire demonſtrabile eſt demonſtrationé habere. accideret quoddã impoſe) ſi ponat' diffinibile demonſtrabile (diffõnem enim habẽs ſine demonſtratione ſciet) q. d. φ ſi diffinibile eét demonſtrabile cũz poſſumus habere diffinitioné anteq̃z habeamus demonſtrationé ſequeret' hoc incõueniẽs φ illud quod ponit' eſſe ſimul diffinibile ⁊ demonſtrabile poſſemus ſcire per diffõnem anteq̃z haberemus de ipſo demonſtrationem. poſſet ergo ſciri aliqð demſ̃abile añq̃z haberet' de eo demſ̃atio: qð eſt icõueniẽs. ℭ Notãdũ aũt φ vis hui⁹ rõis: vt ſupra patuit habita fuit i pte illa. Poſtea neq̃. ℭ Dubitaret forte aliqs quõ poſſit hoc cõtingere φ de aliquo poſſum⁹ hẽ diffõné nõ hñdo de ipſo demſ̃ationé. ℭ Dõm φ cognitio ſimplicis p̃cedet cognitioné cõpoſiti ⁊ cognitio abſoluti p̃cedit cognitioné r̃ſpectiuã. Igr̃ cũ diffõ ſit rei ſz ſe. dmſ̃atio aũt ſit rei in ordine ad aliud. diffõ p̃cedit demſ̃ationé. D Poſſum⁹ enim dicere φ diffõ ⁊ demſ̃atio dio hñt modũ oppoſitũ. Nã diffõ pp̃e é ſbaꝝ. Si aũt eſt acciñtiũ: hoc eſt ꝑut acciñtia ſignificãt' p modũ ſube. Nã nõ eſt ppr̃e diffinitio niſi eoꝝ que ſunt per ſe in gñe. Acciñtia nõ ſunt p ſe in gñe: niſi vt ſignificant' p modũ abſtrationis. Juſtum enim nõ é in gñe ſz iuſtitia: ſz acciñtia in abſtractiõe ſignificata ſumũt' p modũ ſube ⁊ tãq̃z p ſe exñtia. imo ⁊ ſi diffiniunt' ɔcreta: vt ſi diffiniat' ſimũ: nõ diffinit' q̃ztũ ad id qð implicat. Nã hois albi nõ eſt diffõ. ⁊ ſubm ⁊ accñs acceptũ totũ ſimul diffinitioné nõ hñt. Cũ ğ accñs in concretione iplicet ſbm: ſi q̃ztũ ad id qð iplicat hẽet diffõné tũc hois albi eét diffinitio. ğ accñs ſolũ diffinitioné hz q̃ztũ ad id qð ſignificat. Sed accidens ſic acceptũ eſt quedaz res p ſe in p̃dicamẽto. ſic enim acceptum induit quẽdam modũ ſube: q2 qð nec eſt p ſe ⁊ eẽntialr̃ in ſuo p̃dicamento: nõ hz reſpectũ acciñtalẽ ſz eẽntialẽ. Diffõ ğ p ſe ⁊ p̃ eſt

stantiarum. Si aūt est accñtium magis ppriē ē abstractorū qȝ cōcretoꝝ. ḡ nō est accñtium nisi vt significant p modū subē. nā accñtia in abstractiōe sumpta induūt quēdā modū subē: accñtia cōcreta vt hñt diffōnē quēdā modum subē induūt. sic ḡ se hȝ diffō sed demr̄atio hȝ modū oppositū. nā p se demr̄atio est accñtium. Si aūt est subaꝝ hoc non est ſm se sed vt subsunt accñtibus. Ex hoc ergo apparet intētio phi in rōne illa. q̄ diffō est q̄dā cognitio substantie. ꝛ q̄ demr̄ationes nō sunt hꝰ. q̄ vt dictū est diffō vel est suba. vel si est accñtiū hoc est vt induūt quēdā modū subē. Demonstratiōes aūt nō sunt hꝰ. immo se habēt modo opposito: q̄ vel sunt accñtium. vel vt dicebamus si sunt substātiaꝝ hoc est vt subsunt accñtibus. Ex hoc ēt pȝ qd̄ in hac q̄ōne est q̄sitū. nā ꝑus est cognoscere subam ſm se quod facit diffinitio: qȝ cognoscere eam in ordie ad aliud: quod facit demonstratio. Si ergo esset demonstratio ois cuiꝰ est diffō cum sit per se ꝛ principaliter diffinitio ipsius substantie: ꝛ q̄ contingit de substantia priꝰ habere diffinitionem ꝛ cognoscere eam ſm se qȝ hr̄e demr̄atione ꝛ cognoscere eā in ordine ad accñā. Hac ḡ ypothesi stante q̄ sit demr̄atio cuius est diffō poterimꝰ cognoscere subam p diffōnem anq̄ȝ habeamus de ea demr̄atione. ꝛ q̄ suba ponit esse demr̄abilis eo q̄ est diffinibilis contingit nos cognoscere aliqd̄ demr̄abile non hn̄do de ipo demr̄atione. qd̄ est impoſſe. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius principia demr̄ationuȝ diffōnes sunt: quoꝝ non esse demr̄ationes monstratuȝ est prius: aut erunt demr̄abilia principia. ꝛ ꝑncipioꝝ ꝑncipia. ꝛ hoc in infinituȝ abibit aut ꝑme diffōnes erunt indemr̄abiles.

Argu. ¶ Preterea demr̄ationum ꝑncipia sunt diffōnes. Quoꝝ non esse demr̄atiōes: antea demōstrauimus. Alioquin in infinitum eēt ꝓcessio. Etenim aut principia demonstrant. Et principiorū sunt semp principia modusq̄ nullus vnq̄ȝ occurrit: aut in primis stetur necesse est: que quidem ꝛ diffinitiones sunt: ꝛ demōstrari non possunt.

¶ Adducit ad hoc idē scd̄am rōnē. d. (Amplius ꝑncipia demr̄ationis sunt diffinitiones. quoꝝ). i. ꝑncipioꝝ (non eē demr̄ationes mōstratū ē ꝑus) in ꝑ. n. libro ꝓbatū fuit ꝑncipia eē indemr̄abilia. Et subdit q̄ (aut erant ꝑncipia demr̄atiua). i. demr̄abilia. vt hȝ alia trāslatio (ꝛ ꝑncipiorum ꝑncipia. ꝛ hoc in infinitum abibit. aut ꝑme diffōnes erūt indemr̄abiles). q. d. q̄ si ꝑncipia sunt demōstrabilia erit ꝓcessus in infinitū. ꝛ q̄ hoc est impossibile: oȝ q̄ ꝑme diffinitiones sint indemr̄abiles ꝛ si ꝑme diffinitiōes sunt indemr̄abiles oȝ q̄ ꝑma diffinita sint demonstrabilia. Non ergo qd̄libet diffinibile ē demōstrabile: nec ois cuius est diffō est demr̄atio. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sed vtrū si nō ois eiusdē sed alicuiꝰ eiusdē sit diffinitio ꝛ demr̄atio simul aut impossibile. Non enim est demonstratio cuius est diffinitio. Diffinitio qdē enim ipsius qd est ꝛ substantie est. Demonstrationes aūt vident suppositiue eē ꝛ accipiētes qd̄ qd ē. vt mathematice qd vnitas. qd impar ꝛ alie similiter.

Argu. ¶ At si nō ois eiusdē: cuiusdam ne saltē eiusdeȝ diffinitio ac demr̄atio est. An neq̄ hoc eē pōt. Non enim eius est demonstratio cuius ē diffinitio. Et enim diffinitio est ipsius quid ē: substātiamq̄ declarat. Demr̄atiōes aūt id ipsum subijcere sumereq̄ videtur. Mathematice nāq̄ quid est vnitas: quid par: quid ipar: accipiūt. Ceterecq̄ demr̄ationes similiter.

¶ Ondit q̄ nulliꝰ eiusdē cꝰ ē diffiᵒ erit dēmr̄atio. Circa qd̄ q̄ttuor facit ſm q̄ q̄ttuor rōnes adducit ad ꝓpoᵐ. 2ᵒ ibi (Ampliꝰ oēs) 3ᵒ ibi (Ampliꝰ alteꝝ) 4ᵒ ibi (Alteriꝰ āt altera) Dicit ḡ (Sȝ vtꝝ si nō ois eiusdē ē demr̄atio ꝛ diffiᵒ sȝ cuiusdā eiusdē). i. si alicuiꝰ eiusdem vt hȝ alia trāslatio sit diffiᵒ ꝛ demr̄atio (aut ipoſſe) sit diffōnē ꝛ dēmr̄ationē eē eiusdē. Et subdit q̄ (nō. n. ē demr̄atio. cuiꝰ ē diffiᵒ) ꝛ reddit cāȝ dicti dicēs. q̄ (diffō qdē. n. ē ipsiꝰ qd̄ qd ē). i. ipsiꝰ q̄ditatis (ꝛ sbe). i. eēntie. ē. n. diffō ſmo exp̄ssiuꝰ q̄ditatis ꝛ eēntie (sȝ demr̄atiōes vnr eē suppositie). i. eē supponentes. vt hȝ alia trāslatio (accipiētes) supponēdo. s. (qd̄ qdē est vt mathe⁹) supponētes. i. accipiūt supponēdo (qd est vnitas: ꝛ qd ē ipar. ꝛ alie) scie (sir) accipiūt aliq̄ d̄ q̄bus supponunt qd̄ qd ē: vt geometria suppōit qd sit circulus ꝛ qd rectū: ꝛ m̄lta alia q̄ nō demr̄at qd sit: sȝ supponēdo accipit. Tūc ḡ ē suppiēda rō q̄ cū diffō decl'et qd res sit. demr̄atio ƀ nō decl'at sȝ supponit. nulliꝰ eiusdē erit diffō ꝛ dēmr̄atio. nā diffō ē q̄dā decl'atio q̄ditatꝭ. dēmr̄atio āt n̄ ē decl'atio q̄ditatꝭ: sȝ suppōit q̄ditatē eē. ¶ Nōnᵐ āt q̄ nō ē demr̄atio ciꝰ qd̄ suppōit: sȝ eiꝰ qd̄ ꝓbat. Cuȝ ḡ qd̄ qd ē a dēmr̄atiōe suppōat. ḡ ipsiꝰ qd̄ qd ē nō erit dēmr̄atio. Cū ḡ ipsiꝰ sit diffō si erit eiusdē dēmr̄atio ꝛ diffō. ¶ Deiñ cū dic. D

¶ Amplius ois demr̄atio aliqd de aliquo demr̄at: aut q̄ est aut nō est. In diffōne aūt nihil alterū de altero ꝑdicat: vt neq̄ aial de bipede nec bipes de aiali: nec etiam de plano figura. non. n. ē planū figura: nec figura planū.

Argu. ¶ Preterea ois demr̄atio aliqd demr̄at d̄ aliquo: vt eē: aut nō eē. At in diffōne nihil d̄ alio ꝑdicat: veluti neq̄ aial de bipede: neqȝ hoc d̄ animali. nec itē figura de plano. Non est enim planum figura: neqȝ figura planum.

¶ Addūcit 2ᵐ rōnē. d. (Ampliꝰ ois demr̄atio demr̄at aliqd de aliq̄: aut q̄ ē) si sit demr̄atio affirᵃ. (aut q̄ non ē) si sit demr̄atio neᵃ. (In diffōne āt nihil alteꝝ de altero ꝑdicat: neqȝ aial de bipede). s. ꝑdicat (neqȝ h̄). s. bipes (d̄ aiali) vt si h̄ sit diffō hois. aial bipes. i. hac diffōne genꝰ ꝛ dr̄ie nō ꝯiūgūt tāq̄ȝ alteꝝ d̄ altero ꝑdicāa: sȝ tāq̄ȝ alteꝝ alteꝝ ꝯhēs. ꝛ sbdit q̄ (neqȝ ēt de plāo) su. figura ꝑdicat: nec su. eꝯ. vn̄ sbdit q̄ (nō ē planū figura: nec figura planū). q. d. q̄ i hac diffōne triāgli q̄ triāguiꝰ ē figura plana ꝛc. planū nō ē. i. nō dr̄ figura: nec figura planū: q̄ nō ꝯiūgit vnū alteri tāq̄ȝ d̄ eo ꝑdicās. sȝ vt ipȝ ꝯhēs. ¶ Nōnᵐ q̄ d̄ dr̄ia nō ꝑdicat genꝰ: vt ꝓbat i. 3. met. nisi ꝓut dr̄ia iplicat spēȝ de eo. n. qd̄ signat dr̄ia nō ꝑdicat genꝰ. nō. n. signat aliud aiatū qȝ aia: sic nec signat aliū albū qȝ albedo. Albū. n. ꝛ albedo nō differūt q̄ȝtū ad rē signatā: sȝ q̄ȝtū ad modū significandi. sic ēt aiatū ꝛ aia q̄ȝtū ad rē signatā n̄ differūt. Si ḡ de eo qd̄ signat aiatū ꝑdicat aia. ipa aia eēt aial: qd̄ ē iꝯueniēs. de dr̄ia ḡ nō ꝑdicat genꝰ. ꝛ m̄lto magis d̄ gn̄e nō ꝑdicat dr̄ia. De plano ḡ vt ē dr̄ia figure: vel de plano vt est ꝯiunctū cū figura: ꝛ facit diffōnē triāguli nō ꝑdicat vt figura: nec econuerso. ¶ Deinde cum dicit. E

¶ Amplius alteꝝ qd̄ qd est ꝛ q̄ est mōstrare. Diffinitio quidē igit qd ē ostēdit: demr̄atio autem q̄ si est hoc de hoc aut non est.

Argu. ¶ Preterea differt qd est: ⁊ esse ostendere. At diffõ quidẽ quid est patefacit. Demõ̃ratio vero qppiam inesse cuipiã vel nõ inesse demõ̃rat.

¶ Adducit tertiã rõnẽ.d.q(alterũ ẽ demõ̃rare).i.mãifesta re ⁊ declarare(qđ qd ẽ⁊ qr est). ⁊ subdit q(diffõ qdẽ igr ondit).i.manifestat ⁊ declarat(qđ qd ẽ.ſʒ demõ̃ratio(ondit ⁊ declarat q(hoc est in hoc)ſi ſit demõ̃ratio affirmatiua (aut nõ est).i.aut ondit q nõ ẽ hoc in hoc ſi ſit demõ̃ratio negatiua.q.d.q nõ est eiuſdẽ diffõ ⁊ demõ̃ratio:qr diffõ d clarat qditatẽ ſimplicẽ. Est ğ diffõ ipſius rei icõplexe.demõ̃ratio aũt ẽ rei cõplexe.demõ̃raẽ.n.p demõ̃rationẽ aliqd cõplexum:vt aliq̃ ppõ affirmatiua:vt qr est hoc in hoc. vel aliq̃ negatiua:vt qr non est. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Alterius aũt altera demõ̃ratio est niſi ſit tanq̃ pars quedã totius. Hoc aũt dico:qr oñſum ẽ de yſochele qm̃ hʒ tres angulos duob⁹ rectis eq̃les. Si oſtẽſus est ois triangulus. pars eni est:hoc aũt totũ:hec aũt adinuicẽ ñ ſe hñt. ſic qr est ⁊ qd est. Nõ est enim alteꝛ alterius ps.

Argu. ¶ Diuerſoꝝ ãt diuerſa ẽ demõ̃ratio:niſi qd toti⁹ ſit ps. Qđ qdẽ ppea dictũ est: qđ ſi demõ̃ratũ ẽ triangulũ oẽm duobus rectis angulos tres equales habere. demonſtratum est ẽt triangulum duoꝝ equaliũ lateruʒ tres angulos equales duobus rectis habere. Iſte nãq; partis:ille totius rõnẽ habere videẽ. At quid est: ⁊ eſſe non ita ſeſe habere videntur. Quippe cuʒ neutrum ad alteꝛ partis habeat rõnem.

A ¶ Adducit q̃rtã rõnẽ.d.q(alteri⁹ aũt rei est alteꝛ demõ̃ratio).i.altera manifeſtatio vel declaratio:(niſi ſit tanq̃ q̃dam pars totius). Et ſubdit(hoc aũt dico:qr oſtenſum ẽ de yſochele q habet angulos equales duobus rectis.ſʒ oñſum est de oi triangulo.) Et ſubdit q(hoc eni ẽ ps).ſ. yſocheles(hoc aũt totũ).ſ.triangulus.⁊ ſubdit q(hec ãt adinuicẽ nõ ſic ſe hñt)non.n. est alterum alterius pars. Est ğ vis rõnis huius q diuerſoꝝ diuerſa est declaratio: niſi vnuʒ ſit ps alterius. Cũ ğ(qr est ⁊ qd est)ſint diuerſa (⁊ vnũ nõ ſit ps alterius)nõ p idẽ declarabiẽ qr ẽ.⁊ qd ẽ ſed qd est declaraẽ p diffõnẽ.ğ p diffõnẽ non declarabiẽ qr est:qr tũc p idẽ declararenẽ duo diuſa.ſic ẽt qr demõ̃ratio declaraẽ qr ẽ.nõ declarabit demõ̃ratio qd ẽ. Semp ğ demõ̃ratio ⁊ diffõ declarãt aliđ ⁊ aliud.nõ ğ erit eiuſdẽ hoc ⁊ illud. ¶ Dubitaret forte aliqs:qr vẽ hoc eſſe falſum q qđ qd est.⁊ qr est ſint ſic diuerſa q vnũ nõ ſit pars alteri⁹ Nã qd est ſignificaẽ p ſimplicẽ terminũ:qr ẽ ſignificaẽ p ppõnẽ. Sic ğ ſe habebit qd est ad qr ẽ:ſicut termin⁹ ad ppõnẽ:ſʒ terminus ẽ ps ppõnis.ğ qd est: est pars de qr

B est. ¶ Dõm q nõ loquiẽ h pħs de parte integrali:ſed de parte ſubiectiua. Si.n.aliq̃ duo ſic ſe habent adinuicẽ q vnũ ſit pars ſubiectiua alteri⁹:ſicut yſocheles ẽ ps ſubiectiua trianguli.qr ẽ ſpẽs eius.cũ demõ̃raẽ aliqd de toto vlĩ. demõ̃raẽ illud de q̃libet parte ſubiectiua. Nam qđ pbaẽ oi triangulo cõpetere pbaẽ cõpetere yſocheli ⁊ cuilibet ſpẽi triãguli.nõ tñ ita ſe hʒ de pte itegrali.nõ.n.oʒ q paſſio cõpetẽs toti integrali cõperat pti ei⁹:hře.n.tres·qđ demonſtraẽ de triãgulo nõ cõpetit linee q̃ est ps integralis eius:nec põt talis paſſio de linea demõ̃rari. Cum ergo qđ qd est nõ ſit ps ſubiectiua:qr est non eodẽ mõ nec p idem declarabiẽ vtrũq;.hʒ ğ ſe iſta rõ quarta ad tertiam rõnẽ tanq̃ ſupplens rõnẽ tertiam:⁊ tãq̃ remouens cauillatio nem ab ea. Dixerat enim ratio tertia q qr est ⁊ quid est ſũt altera ⁊ nõ declarãẽ p idẽ. Poſſet ğ qs cauillare q qr est.⁊ qd ẽ ſic ſunt altera q vnum est pars alterius.ideo h remoueẽ in rõne quarta. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Manifeſtũ itaq; q nec cuius diffõ hui⁹ ois ſit demõ̃ratio.nec cuius ois est demõ̃ratio: hui⁹ ois ſit diffõ: quare oĩno eiuſdem nullius contingit vtrãq; hře. Quare manifeſtum itaq; q diffõ ⁊ demõ̃ratio nec idẽ vtiq; erũt. nec alterũ in altero: ⁊ nãq; ſubiecta ſilr ſe haberent. hec quidẽ igitur vſq; ad hoc oppoſita ſunt.

¶ Patet igitur nec eius omnis demõ̃rationem eſſe cuius est diffõ. nec eius ois diffõnem eſſe: cuius est demõ̃ſtratio. Quibus efficitur: vt oĩno cuiuſquã eiuſdẽ vtrũq; haberi non poſſit: quare perſpicuũ est: neq; idem eſſe diffinitionẽ demonſtrationemq;: neq; alterũ in altero eſſe. Nam ea que ſubijciuntur ſimiliter profecto ſeſe haberent: ſʒ de his hactenus: ſatis eñi de hiſce diximus dubitando. Argu.

¶ Epilogat circa determinata dicẽs.q(manifeſtum itaq; est.q neq; ſit diffinitio ois cuius est demõ̃ratio. Neq; etiã veꝝ est.q cuius ois ẽ demõ̃ratio q huius ois diffinitio.q̃re)manifeſtũ est ẽt ex dictis q(oĩno nullius eiuſdẽ).i.de nullo eodẽ(cõtingit hře vtrunq;).ſ.diffinitionẽ ⁊ demõſtrationẽ. Epilogat.n.tria ẽm q tria pbauerat. Probauerat eni q nõ oẽ demõ̃rabile ẽ diffinibile.⁊ q nõ oẽ diffinibile ẽ demõ̃rabile ⁊ pbauerat tertiũ.q de nullo eodem habeẽ ſimul demonſtratio ⁊ diffõ. ¶ Tunc ſequiẽ pars illa(Manifeſtũ itaq;)in qua declarat tertiam qõnem.d clarata ẽ.n.qđ q̃rta.vʒ.quoꝝ ſit diffinitio.⁊ vtrũ ſit eorũ quoꝝ est demõ̃ratio.iđ hic incipit declarare qõnem tertiã vʒ.qd est diffinitio.vʒ.vtrũ ſit ideʒ q demõ̃ratio ſed breuiter ſe expedit de iſta qõne tertia.qr hec totaliter depẽdet ex q̃rta. Si.n.declaratũ est quoꝝ est diffinitio.⁊ qr nõ ẽ ipſoꝝ demõ̃rabiliũ.ſatis poteſt haberi qd ſit diffinitio.qr nõ est idẽ qđ demõ̃ratio. Si eniʒ nullũ diffinibile ẽ demõ̃rabile nec ecõuerſo: nulla diffinitio erit demonſtratio nec econuerſo. Iđ ait(Manifeſtum est itaq; q diffinitio ⁊ demõ̃ratio nõ idẽ erũt.nec ẽ alteꝛ in altero).i.nec diffinitio erit demõ̃ratio.nec vnũ est pars alterius. Non ẽ.n.alterũ in altero tãq̃ pars in toto. Et ſubdit q(⁊ nanq; ſubiecta ſilr ſe haberẽt) Cũ ğ ſubm demõ̃rationis.i.demonſtrabile ⁊ ſubm diffõnis.i.diffinibile:nec ſint idẽ:nec vnũ ſit pars alterius:qr qd est:⁊ qr est nec ſunt idẽ nec alteꝛ est pars alterius:oʒ q diffõ ⁊ demõ̃ratio nec ſũt idẽ:nec alteꝛ alterius ps. Et ſubdit q(hec qdẽ vſq; huc oppoſita ſunt).i. per modũ oppõnis:⁊ per modũ argumẽtatiõis dcã ſũt.

C ¶ Notãdũ aũt tria eẽ declarata ſupius.vʒ.q non oẽ demonſtrabile est diffinibile. Nam ſi hoc eſſet tũc demõ̃rabile eẽt ps ipſi⁹ diffinibilis.demõ̃ratũ ẽ ẽt q nõ omne diffinibile est demõ̃rabile:qr ſi hoc eẽt:tũc diffinibile eẽt ps ipſi⁹ demõ̃rabilis.demõ̃ratũ est ẽt q nullũ vnum ⁊ idẽ est ſimul demõ̃rabile ⁊ diffinibile.ergo oñſum ẽ q demõ̃rabile ⁊ diffinibile q̃ ſũt ſubiẽa demõ̃ratiõis ⁊ diffõnis ſic ſe hñt q nec ſũt idẽ:nec est alteꝛ in altero:ſicẽ pars in toto.ğ demõ̃ratio ⁊ diffõ ſic ſe hẽbũt q nõ erũt idem:nec erit alteꝛ in altero ſicut pars in toto. ¶ Notãdũ ẽt q id dĩ eẽ ſubʒ alicui circa

D qđ v̇ſaẽ illud:vt ferrũ dẽ ſubijci arti fabrili:qr circa ipſuʒ v̇ſaẽ talis ars:ſic ẽt qr circa diffinibile v̇ſaẽ diffõ:⁊ circa demõ̃rabile demõ̃ratio.diffinibile ⁊ demõ̃rabile dicuntur

¶ Ex his que dixerat pbat intētū. vz. q p syllm reduplicatiuū nō pōt pbari qd qd ē i eo qd qd ē. Circa qd duo facit: q2 p facit qd dcm̄ ē q non possit hoc fieri: ducendo ad incōueniēs volentes hoc facere. i. volētes hoc mō qd qd est p syllm cōcludere. 2° qd dixerat declarat in terminis ibi (Et omnino si est monstrare.) Circa pmū q̃tuor facit q2 primo ondit qd requirat in syllo reduplicatiuo ex prima cōditiōe diffōnis. vz. q2 diffō est aliquid ppriū r pdicatur ꝯuersim. 2° declat qd reqrat in tali syllo ex ꝯditiōe scda. vz. q diffinitio pdicat in eo qd qd ē. 3° pbat q non obseruatis illis ꝯditionib9 sylls nō poterit ꝯcludere qd quid est in eo qd qd est. 4° r vltimo ex his q̃ dixerat ducit ad incōueniēs volētes cōcludere qd qd ē in eo qd qd est p syllm reduplicatiuū: asserēs hoc nō posse fieri sine petitione pncipij. scda ibi. (At vo si. a.) tertia ibi. (Si vero aliquis.) quarta ibi. (Si igit qd quid ē.) Dicit g. (Si enī ipsi. c.) i. si ipsi diffinito (est ppriū. a.) i. diffinitō (manifestū est q ipsi. b.) i. r ipsi diffinito sn. erit qd ppriū (r hoc) i. ipsum. b. siue ipsum mediū. (c) i. ipsi diffinito sup. erit qd mediū (quare oia sunt adinuicez) i. oia sunt adinuicē ꝯuertibilia. r oia sūt ppria. q. d. ex hac ꝯditiōe p9 ipsius diffōnis. vz. q diffō est qd pprium r qd cōuertibile cū ipso diffinito mediū acceptū ad pbādū diffōnē d diffinito oz eē qd ppriū r qd ꝯūtibile cū vtroq3 extremoꝝ. Si g. a. i. maior extremitas q̃ ponit eē diffō. oz pbari de. c. i. de minori extremitate q̃ ponit esse ipm diffinitū p mediū qd est. b. opz ipm. b. siue ipm mediū eē qd ppriū r qd ꝯuertibile cū. a. r cū. c. i. cū diffōne r diffinito. oia g erunt
A adinuicē ꝯuertibilia. ¶ Dubitaret forte aliqs vtꝝ seqt hec ꝯña q si mediū ē ppriū r ꝯuertit cū vtraq3 extremitate: q oia ꝯuertāt. ¶ Dōm q ꝯuerti r cū aliq̄ nihil est aliud q3 eē eq̄le illi. Que. n. se adinuicē nō excedūt illa sunt ꝯuertibilia r eq̄lia. Sz cōstat q q̄ vni r eidē sūt eq̄lia inter se sūt eq̄lia. Cū g idē sit esse ꝯuertibile r eq̄le q̄ vni r eidē sūt ꝯuertibilia iter se sūt ꝯuertibilia. Si g mediū ē ppoz r cōuertit cū vtraq3 extremitate. nec̄e est vtrāq3 extremitatē adinicē ꝯuerti. oia g erūt adinicē ꝯuertibilia. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs: q2 non vr adhuc tenere ꝯña phi: sed vz ecōtrario se hre. Nō enim phs supponēdo q mediū ꝯuertat cū vtraq3 extremitate arguit ex hoc q extremitates ꝯuertāt: sed ecōtra supponēdo q extremitates cōuertantur r hēant se adinuicē: sicut ppriuz ad id cui9 ē pprium. arguit q oporteat mediū ꝯuerti r q oia sūt adinicē ꝯuertibilia. id forte dubitaret aliqs vn̄ seqt
B hec ꝯña. ¶ Dōm q diffō cū pdicat d diffinito vlr r affirmatiue non pōt demſtrari de eo nisi p pmā figurā. In sola aūt pma figura pōt ꝯcludi vlis affirmatiua. In prima aūt figura qncūq3 extremitates ꝯuertunt iter se. nec̄e ē ꝯuerti mediū cū vtraq3 extremitate. r nec̄e ē tūc oia eē cōuertibilia: vt si. a. pbat de. c. p mediū. b. i prima figura. r. a. r. c. sūt ꝯuertibilia. nec̄e ē. b. ꝯuerti cū vtroq3 eoꝝ. In syllogismo. n. vli affirmatiuo si extremitates ꝯuertūt nec̄e est oia ꝯuertibilia eē. Nā qcqd ē iter ꝯuertibilia oz q sit ꝯuertibile: q2 qcqd subijcit vlr vni ꝯuertibiliuz. subijcit vlr r alteri. sic ēt qcqd pdicat de vno ꝯuertibiliū pdicat de altero. Cū ergo mediū in pma figura sit sylls affirmatiuus vlis cuiusmodi oz eē sylls ꝯcludēs diffōnē: mediū subijcit vlr maiori extremitati: r pdicat vlr de minori si extremitates sūt ꝯuertibiles oz q mediū si tale q possit vlr subijci r vlr pdicari d q̄lz extremitate. sz qd subijcit vlr r pdicat de aliq̄ est cōuertibile cū illo. Erit g me^m cōuertibile cū q̄libet extremitate: pp qd oia erūt ꝯuertibilia. Ex hac g ꝯditione: q2 diffinitio pdicat vt pprium: r vt qd ꝯuertibile cū diffinito: seqt q nō possit cōcludi diffinitio vlr de suo diffinito: nisi mediū ēt accipiat pprium r ꝯuertibile: r nisi oia sint ꝯuertibilia. ¶ Deide cū dicit.

¶ At vero r si. a. in eo quod qd est in omni. b. r vlr. b. de omni. c. quod quid est dr. Necesse est r. a. in eo quod qd est de. c. dici.

¶ At vero si tam. a. competit ipsi. b. vt qd est ipsius q3. b. cōpetat idētidē ipsi. c. necesse est tū. a. de. c. pdicet: vt quid est ipsius. Argu.

¶ Ostēdit qd reqrat in syllo reduplicatiuo ex scda ꝯditione diffōnis. vz. q diffō pdicat in eo qd qd. nā sic q2 diffō pdicat vt ppriū r ꝯuersim nō pōt h mō concludi de diffinito: nisi mediū ꝯuertat cū vtraq3 extremitate. r nisi oia sint cōuertibilia. sic q2 diffō pdicat in eo qd qd nō poterit cōcludi de diffinito. vz. in eo qd qd. nisi in vtraq3 extremitate. siue in vtraq3 pmissaꝝ accipiat hec reduplicatio in eo qd qd. Jō ait (at vo si. a.) i. maior extremitas (in eo qd qd ē i oi. b.) i. in oi medio (r. b. vlr) i. mediū (dr in eo qd ē de oi. c.) i. de oi minori extremitate (nec̄e ē) igit h q̄dē (r. a. in eo qd qd ē de. c. dici) q. d. q nō pōt. a. i. maior extremitas. siue diffō ꝯcludi de. c. i. de minori extremitate siue de diffinito i eo qd qd ē. nisi accipiat in vtraq3 pmissaꝝ hec reduplicatio i eo qd qd ē. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Si vero nō aliqs sic accipiet duplicans: nō necesse erit. a. de. c. pdicari in eo quod quid ē. Si aūt. a. quidē de. b. in eo quod qd est non de quibuscunq3 aūt ipsum. c. b. in eo qd quid est. ipsum aūt qd quid est vtrūq3 hoc habebit. erit ergo r. b. ipsius. c. quod quid est.

¶ Quod si non hoc pacto: bis illud quispiam sumpserit nulla sane necessitas omnino compellet: vt. a. de. c. vt quid est ipsius dicatur: vt si. a. quidē: vt quid est ipsius. b. competere dixeris b. vero non eodez modo de quolibet. c. predicaueris: quare non solum. a. de. b. dicat oportet: vt quid est ipsius: sed. b. quoq3 de. c. modo eodem predicetur necesse est. Argu.

¶ Ostēdit q nō obseruatis his cōditionib9 r nō accepta tali reduplicatiōe i vtraq3 pmissaꝝ q non fiet ꝯ in eo qd qd. iō ait q (si vero aliqs nō accipit sic reduplicās) maiorē extremitatē de medio. vel nō sic reduplicās maiorem ppōnem (nō necesse est. a pdicari de. c. in eo qd qdē est.) Et subdit q (neq3 de qbus. c. qdē. b. in eo qd quid est) i. si nō accipit. b. c. i. minorē in eo qd qd ē. sup. nō erit ꝯ in eo qd qd est. Ad h g q sit ꝯ in eo qd qd est. oz vtrāq3 pmissaꝝ eē in eo qd qd. Jō subdit q (ipm aūt quod qd est hēbit vtrāq3) sup. pmissaꝝ. r seqt in lra (erit itaq3. b. d. c. in eo qd qd est) q. d. si oz eē ꝯ in eo qd quid est. non solū maior. vt. a. b. sz ēt minor. s. b. c. erit in eo qd qd ē. ¶ Notādū aūt q aliud ē cōcludere quid r aliud ē cōcludē qd in eo qd qd. vel qd idē est aliud est cōcludere diffinitionē r aliud est concludere diffinitionem in eo q diffinitio. Pōt. n. cōtingere q ꝯcludat aliqua diffinitio de aliquo: nō tn̄ concludet vt diffinitio eius siue in eo q diffinitio. nisi i vtraq3 pmissaꝝ recipiatur hec reduplicatio expsse. vz in eo quod quid. vel in eo q diffō. vt si aial bipes est diffō hois. r fiat talis sylls. ois hō ē aial bipes. omne risibile est homo. ergo omne risibile est animal bipes. hoc aial bipes quod positum est esse quedam diffinitio concluditur de risibili. sed nō in eo q diffinitio. non ē. n. eius diffō. q2 in pmissis nō fuit accepta hec reduplicatio in eo q diffinitio. r si fuissz accepta fuisset falsa. immo dato q aial bipes eēt diffō risibilis. nō posset ꝯcludi de eo tanq̄

diffō ei⁹.nisi i vtraqꝫ ꝑmissaꝝ:vt dicebaẜ accipeẜ exꝑsse hec reduplicatio. Sic ḡ fiat talis syll'o.a.ꝑdicaẜ de oi.b. i eo ꝙ diffō:⁊.b.de oi.c.i eo ꝙ diffō.ḡ.a.de oi.c.i eo ꝙ diffinitio. ℂ Notādū ēt ꝙ i eo qȯ qd pōt sumi vel large.vl' ꝓꝑe. Large qdē.oē ꝑdicatū subāle ꝑdicaẜ in eo qȯ quid ⁊ si accipiēdo i eo qȯ qd.nō sufficit hec reduplicatio sola ad ꝯcludēdū diffōnē de diffinito.qꝛ nō oē ꝑdicatū sbale ē diffō.sic ḡ accipiēdo i eo qȯ qd.oꝫ sil' cū hac cōditiōe addē cōditiōeꝫ aliā.vꝫ.ꝯuersim.nā qcqd ꝑdicaẜ ꝯuersiꝫ ⁊ i eo qȯ qd ē diffō.gen⁹.n.lꝫ ꝑdiceẜ ieo qȯ qd ꝑdicaẜ ꝯūsim.dr̄ia aūt ⁊ si pōt ꝑdicari ꝯuersim.nō ꝑdicaẜ in eo qȯ qd. Sola ḡ diffō hꝫ has duas ꝯditiōes.2ᵒ ꝑt accipi in eo qȯ qd ꝙ dicit totā qditatē rei:⁊ sic sola diffō ꝑdicaẜ in eo qȯ qd de spē. Alia autem ꝑdicata subalia cuiusmodi sūt gen⁹ ꝑ se:vl' dr̄ia ꝑ se.dn̄r nō dicē totā qditatē:qꝛ si dicūt eā ꝑ modū toti⁹. Jnde ē ḡ ꝙ phs supra ad cōcludēdū diffōnē de diffinito īsistēdo ē sup duab⁹ reduplicationib⁹.vꝫ.sup eo qȯ qd est.⁊ sup ꝓꝑiū:siue sup ꝯuersiꝫ qꝛ si accipiaẜ qȯ qd large nō suffic̄ ad ꝯcludēdū diffōnē:nisi supaddaẜ ibi cōuersiꝫ. Dic aūt visus ē sustētari solum sup qȯ qd ē:qꝛ si accipiaẜ qȯ qd ē:vt dic̄ totā qditatē:⁊ vt dicit ipsaꝫ diffōnē sufficit hec sola reduplicatio. Sufficit enim ꝙ.a predicaẜ de.b.in eo qȯ qd ē:siue in eo qȯ diffinitio.⁊.b.ḋ.c.i eo qȯ qd.i.i eo ꝙ diffō.ad h̄ ꝙ .a. ꝯcludatur ꝑdicari de.c.in eo ꝙ diffō. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Si igitur qd ē ⁊ qȯ qd erat eē vtraqꝫ habēt in medio erit prius qȯ quid erat esse.

Argir. **ℂ Hec cū ita sint:si i vtroqꝫ rōcinatiōis iterual lo ipm qd ē qditasqꝫ sumaẜ:qditas nimiꝝ antea ꝙꝫ cōcludaẜ in ipso medio ratiocinationis termino collocabitur.**

ℂ Ex his que dixerat ducit ad incōueniēs volēs cōcludē qȯ qd est in eo qȯ qd ē ꝑ syll'm reduplicatiuū.d.(si' ḡ qȯ qd ē).i.diffinitio.s.sm ꝙ hui⁹ dꝫ cōcludi de diffinito(⁊ qȯ qd erat eē vtraqꝫ habēt).q.d.ꝙ nō pōt ꝯcludi qȯ qd est.i.diffō sm ꝙ hui⁹:nisi vtraqꝫ ꝑmissaꝝ habeat hanc reduplicationē qȯ qd erat eē. Jn vtraqꝫ ḡ ꝑmissaꝝ accipieẜ hec reduplicatio in eo qȯ qd.siue in eo ꝙ diffō:⁊ qꝛ sic ē (in medio erit ꝑus qȯ qd erat esse).i.suppōitur quod dꝫ ꝓbari.ipsum enim mediū ꝑus sumptū erat ipsum qȯ qd est.ꝓbabiẜ ḡ qȯ qd ē ꝑ qȯ qd ē:⁊ sic erit idē ꝑ idē petitio

E ꝑncipij. ℂ Dubitaret forte aliqs vtrū reduplicatio possit esse ipsi⁹ medij.⁊ videẜ ꝙ sic ꝑ phm h̄ dicētē qȯ qd est idest reduplicatio erit i medio.i.erit ipsius medij. ℂ Jn ꝯrium ē aūt idē phs in lib.ꝑoꝝ in ca.reduplicatiuū aūt. vbi vult ꝙ reduplicatio sit ipsius maioris extremitatis:⁊

F nō medij. ℂ Dōm ꝙ cū q̄riẜ cuius sit reduplicatio.h̄ dictū pōt hr̄e duplicē intellm.vel cuius sit tāq̄ꝫ eius qȯ reduplicaẜ.vel cuius sit tanq̄ꝫ eius cuius sit cōditio. Primo mō reduplicatio ē subi:qꝛ sꝑ reduplicaẜ ipm subm. Naꝫ si dicaẜ ꝙ iusticia sit bona:qm̄ bonū:ita ꝙ reduplicetur ipsū ꝑdicatū erit falsum ⁊ non intelligibile. Reduplicaẜ ergo sꝑ ipm subm.attn̄ reduplicatio ē ꝯditio ꝑdicati. Reduplicatio ḡ nūq̄ꝫ ē ꝯditio medij ꝓut medium poniẜ in subo:qꝛ nunq̄ꝫ est ꝯditio subi:sed ꝑdicati.pōt tn̄ esse ipsius medij positi in subo.nō tāq̄ꝫ eius cuius est cōditio:sꝫ

G tanq̄ꝫ eius qȯ replicaẜ. ℂ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs q̄re reduplicatio sit ipsius subi:tanq̄ꝫ ei⁹ qȯ reduplicaẜ nō tn̄ sit conditio subiecti:sed predicati. ℂ Dicendum ꝙ reduplicatio dicit quēdā modū inherētie.dicit.n.inherētiā ꝑcisam.h̄.n.mō triāgulus hꝫ tres in eo ꝙ triāgulus. qꝛ hr̄e tres inest triāgulo ꝑcise:qꝛ cuicūqꝫ inest h̄ ē ꝑ triāgulū. De ipsa ḡ inherētia posset eē duplex qȯ.vna cuius sit ꝯditio:⁊ tunc est plana rn̄sio.certū ē eni ꝙ ē ꝯditio ꝑdicati reduplicatio.ꝑdicatū.n.iest nō subm. Si ḡ inherētia ē ꝯditio:ꝑdicatio q̄ dicit quēdā spāle modū iherētie erit ēt cōditio ꝑdicati:qꝛ cui⁹ ꝯditio est res eius ꝯditio ē ⁊ mod⁹ rei:⁊ sic loquēdo ḋ reduplicatione:vel de inherētia dr̄ eē maioris extremitatis q̄ hꝫ rōnē ꝑdicati:nō medij:qꝛ respectu ei⁹ hꝫ rōnē subi. Alio mō pōt esse qȯ de ipsa inherētia ⁊ nō cui⁹ sit ꝯditio:sꝫ a q̄ depēdet:⁊ in quo hēat eē ei⁹ cā.⁊ sic inherētia vl' reduplicatio q̄ dicit quēdā modū inherētie ē ipsius subi nō ꝑdicati:lꝫ.n.ipm ꝑdicatū iherea:tn̄ cā tn̄ ipsi⁹ iherētie nō ē i ꝑdicato:sꝫ i sbo. hr̄e.n.tres iest ipsi triāgulo.cā tn̄ ipsi⁹ iherētie nō ē i ipso hr̄e tres sꝫ in ipo triāgulo. Sēp eni in sbo est q̄rēda cā eorū q̄ sunt in sbo. Jn illo.n.est q̄rēda cā alicuius in q̄ hꝫ eē illud. Cū ḡ ipm ꝑdicatū insit ipsi sbo:nō subm ꝑdicato.cā hui⁹ inherētie q̄rēda ē i sbo nō i ꝑdicato. Sꝑ.n.subiectū intelligiẜ tāq̄ꝫ fundamētū:⁊ alia tāq̄ꝫ adueniētia sibi.accipiēdo aduenictia large siue adueniāt accn̄tal'r:siue sbaliter. Cā aūt aduenietie siue aduētus accipiēda ē nō i eo qȯ aduenit:sꝫ in eo cui aduenit. Nō.n.q̄rēda est cā in febre q̄re isti aduenerit:sꝫ in febricitāte:vt si sit talis causa repletio:nō erit ꝓꝑie febris repleta:sed febricitans:nisi forte tale eēt aduenies ꝙ eēt ꝑ se exn̄s:sicut locatū venit ad locū.tale.n.aduenies hꝫ in seipso cām sui aduentus. Sꝫ id qȯ nō est ꝑ se exn̄s.sꝫ intelligiẜ eē in alio:sicut ꝑdicata sunt in subo.tunc in ipso subiecto q̄reda est cā talis inherentie sm ḡ hūc modū loq̄ẜ phs in ꝑoribus ꝙ dicē iusticiā eē bonū qm̄ bonū est falsum ⁊ n̄ itelligibile. Nā nō ē q̄rēda cā in ipso bono q̄re ꝑdiceẜ de iusticia:sꝫ i ipsa iusticia est q̄renda cā q̄re subijciaẜ bono. Jllud vȯ qȯ reduplicaẜ designat in se hr̄e cām inherētie:⁊ iō sꝑ reduplicaẜ subm.vt triangulus hꝫ tres in eo ꝙ triangulus. Sꝫ reduplicatio lꝫ hēat cām in subo.⁊ lꝫ redupliceẜ subm ē tn̄ cū sit quedā inherētia cōditio ꝑdicati. Ex quo est diligēter aduertēdū ꝙ si bn̄ ordinate fiat reduplicatio dꝫ reduplicari subm sꝫ dꝫ poni reduplicatio ex ꝑte ꝑdicati vt in exēplo ꝑallegato triangulus se tenet ex ꝑte subiecti sꝫ hr̄e tres in eo ꝙ triangulus totū hoc se tenet ex ꝑte ꝑdicati.ꝓut ḡ reduplicatur subm:denotatur intelligi ꝙ i ipso sit reduplicatiōis cā:sꝫ ꝓut reduplicatio se tꝫ ex ꝑte ꝑdicatiⁱ denotatur intelligi ꝙ sit eius ꝯditio. ℂ Ulterius forte dubitaret aliqs vtꝝ aliqn̄ possit reduplicari ipm ꝑdicatū.⁊ vr̄ ꝙ nō.ꝑ textū phi supra allegatū.vꝫ.ꝙ dicē iusticiā eē bonū qm̄ bonū est falsum.⁊ nō ē intelligibile. ℂ Jn ꝯriū est qꝛ diximus ꝙ diffō in eo ꝙ diffō predicatur.⁊ qȯ qd est i eo ꝙ qȯ qd ē ꝑdicaẜ.ḡ ipꝫ ꝑdicatū.vꝫ.qȯ qd ē hic reduplicaẜ.⁊ dr̄ ꝑdicari in eo qȯ qd ē. ℂ Dōm ꝙ si illō qȯ reduplicatur.vt patuit dicit id in quo est causa reduplicationis nunq̄ꝫ reduplicabiẜ ꝑdicatū sed subm.qꝛ vt dicebatur lꝫ predicatum insit.cā tn̄ inherentie querenda ē in subiecto.⁊ qȯ dr̄ qꝛ qȯ qd est in eo quod qd est ꝑdicatur ⁊ diffō in eo ꝙ diffō predicatur.dici potest ꝙ in hac oratione ipsa diffinitio q̄ dr̄ eē ꝑdicatum induit rationeꝫ subiecti. Nam sicut cū dicim⁹ triangulus.in eo ꝙ triangulus hꝫ tres est sensus.ꝙ ipsi triangulo tanq̄ꝫ subiecto cōpetit hec passio hr̄e tres sm se.sic cū dicimus diffinitio ꝑdicaẜ in eo ꝙ diffinitio est sensus.ꝙ ipsi diffinitioni competit hec ꝓꝑietas que est ꝑdicari de diffinito sm se. Sꝫ hec solo ē ad hoiem. ℂ Et ideo dōm est aliť ⁊ melius ꝙ nunq̄ꝫ ꝑdicatum reduplicaẜ sꝫ se.vnde nec ē veꝝ dicē ꝙ hō ē aial i eo ꝙ aial.nec ē veꝝ dicē ꝙ aial ꝑdicaẜ de hoie in eo ꝙ aial. Jdē ē.n.dicē:vnū ꝙ aliō ḡ si diffō i eo ꝙ diffō ꝑdiceẜ.ipꝫ ꝑdicatū reduplicareẜ. Cū ḡ dr̄ ꝙ diffi° ꝑdicaẜ de diffinito in eo ꝙ diffō equocaẜ ibi in diffinitione. Nā si nō eēt ibi equocatio falsum esset qȯ dr̄. Unde si accipiaẜ talis reduplicatio mō non equoco statim apparebit falsitas in dicto:vt si diceret aial bipes ꝑdicaẜ de hoie in eo ꝙ aial

ꝙ aial bipes fl'a eẽt locutio. Nõ ẽ.n. q̃rẽda cã q̃re aial bipes ꝑdicet de hoie in aiali bipede: sꝫ in hoie. ẽ.n. falsum ⁊ nõ itelligibile ꝙ hõ sit aial bipes in eo ꝙ aial bipes: sꝫ in eo ꝙ hõ. Sꝫ si dicat ꝙ aial bipes ꝑtur de hoie in eo ꝙ diffõ. vera ẽ locutio. ḡ cũ dr̃ ꝙ diffõ ꝑtur de diffinito in eo ꝙ diffõ. equocat ibi in diffõne. nã cũ dr̃ diffõ ꝑtur. accipitur ibi diffõ pro re ipsa q̃ subijcit intẽtioni diffõnis. nã sic ꝯsificat ꝙ diffõ ꝑtur de diffinito: sicut ꝙ genus ꝑtur de spẽ: genus enĩ sꝫ nõ ꝑtur de spẽ ꝙ spẽs sit genus: sꝫ id qđ subijcitur intẽtioni gñis: vt aial ꝑtur de eo qđ subijcitur intentioni spẽi: vt de hoie. sic nec diffinitũ est diffõ sꝫ qđ subijcitur intẽtioni diffõnis: vt aial bipes ꝑtur de eo qđ subijcit intẽtioni diffiniti: vt de hoie. ḡ cũ dr̃ ꝙ diffõ ꝑtur de diffinito. ibi diffõ accipit pro eo qđ subijcit itẽtioni diffõnis: sꝫ postea cũ subdit in eo ꝙ diffõ: ibi diffõ accipit pro itẽtione diffõnis. aial. n. qđ subijcit itẽtiõi gñis ꝑtur de hoie fm hãc intẽtionẽ. i. fm ꝙ gen⁹. sic ⁊ diffõ. i. id qđ subijcit itẽtiõi diffõnis fm itẽtionẽ diffõnis ꝑtur de diffinito. equocat ḡ ibi in diffõne. nisi ḡ equocetur in ꝑto nunq̃ȝ reduplicabitur ꝑtum.

A ℂ Ulterius forte dubitaret aliqs quare cũ equocatur in reduplicato põt reduplicari ꝑtũ: 1 nõ aũt cũ non equocat. ℂ Dñm vt dictũ est ꝑtum inest: sꝫ nõ est cã sue inherẽtie. si ḡ reduplicaret ꝑtum illa reduplicatio non posset designare nisi duo. vel causaȝ inherẽtie: vel specificationẽ inherẽtie. si cãm iherẽtie falsa eẽt locutio. qr cã inherẽtie ẽ q̃rẽda in subo: nõ i ꝑto. Si aũt designaret specificationẽ inherẽtie: tũc nõ eẽt qd intelligibile: qr nõ ẽ qd itelligibile ꝙ idẽ eodẽ mõ sũptũ seipm specificet. Jõ signãter forte loqtur phs in ꝑorib⁹: cũ ait ꝙ dicere iustitiã esse bonũ. qm̃ bonũ ẽ falsum ⁊ nõ itelligibile. Nã si hec reduplicatio qm̃ bonũ significat cãm iherẽtie: tũc est falsaȝ qđ dr̃: qr talis cã nõ ẽ q̃rẽda in bono nec in ꝑto: sꝫ i subo. Si ṽo significet specificationẽ inherẽtie. tũc nõ est qd intelligibile. Nã non est intelligibile ꝙ idẽ eodeȝ mõ sumptũ seipsum specificet. Cã ḡ inherẽtie accipiẽda ẽ in subo. Specificatio aũt iherẽtie est ꝯditio ꝑti: vt si dicatur triãgulus hꝫ tres in eo ꝙ triãgulus. triãgulus nõ specificat ħ seipsum: sꝫ hec reduplicatio est designatio cãe i sbo: ⁊ est specificatio iherẽtie ꝑti. ꝑtum ergo nõ equoce sumptum nõ põt reduplicari: sed equoce sumptũ põt: non ꝙ nulla reduplicatio designet cãm inherẽtie. sꝫ specificationem iherẽtie: vel specificationẽ modi ꝑndi: vt si qs dubitat q̃liter aial bipes ꝑtur ꝺ hoie. hoc specificabit sibi hec reduplicatio: qr ꝑdicatur in eo ꝙ diffõ. diffõ ḡ vt dicit intentionẽ specificat modũ inherẽtie: vel moduȝ ꝑndi eius qđ subijcitur intẽtioni accipiẽdo intẽtionẽ inherẽtie large ad oẽ id qđ est in alio: 1 siue sit subalr̃ siue accñtaliter.

B ℂ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs vtr̃ posset ꝯcludi qđ qd est in eo qđ qd est: nisi in vtraq; ꝑmissarũ accipiat qđ qd in eo qđ qd est. ℂ Dñm ꝙ nunq̃ȝ põt diffõ in eo ꝙ diffinitio cõcludi de diffinito nisi accipiant due diffõnes ꝓprie ipsius diffiniti: quarũ vna se habeat tanq̃ȝ medium. relliq̃ ṽo tanq̃ȝ maior extremitas. nec hoc sufficit ꝙ accipiant sic due diffõnes ꝓprie: nisi ẽt accipiant cũ hac reduplicatione i eo ꝙ diffõ: vt si de hoie sint he due ꝓprie diffõnes. aial bipes ⁊ aial perceptibile discipline. si fieret syll's sine reduplicatione ꝯcluderet diffõ: sꝫ nõ in eo ꝙ diffõ: vt si diceret aial bipes est aial ꝑceptibile. hõ est aial bipes. ḡ est aial ꝑceptibile. ꝯcludit hec diffõ hois de hoie sed non vt diffõ: nec ꝑ istũ syllm scimus ꝙ aial perceptibile sit diffõ hois. sed si accipiant iste due diffõnes cum reduplicatione ꝯcludet diffõ hois de ipso tanq̃ȝ diffõ ⁊ ꝑ syllm referabit nobis ꝙ illa sit diffõ hois. Nã si sic syllogiȝet aial bipes est aial ꝑceptibile fm ꝙ qd erat esse. hõ est aial bipes fm qđ qd erat esse. ꝯcludet syllogistice ꝙ hõ sit aial perceptibile fm qđ qd erat eẽ. Si ḡ ambe diffõnes tam maior extremitas q̃ȝ mediũ accipiant ꝓprie. ⁊ vt ꝓprie ꝯcludant diffõnẽ de diffinito ꝓpriã: ⁊ vt ꝓpriã. Si ṽo accipiant ꝓprie. sꝫ nõ cũ hac reduplicatione ꝙ sint proprie ꝯcludẽt diffõnẽ ꝓpriã: sꝫ nõ vt ꝓpriã. i. sꝫ ex ħ nõ manifestabit nobis syllogistice ꝙ illa diffõ sit ꝓpria. Triplex ḡ posset eẽ defect⁹ i maiori extremitate. Primo si non esset diffõ. vt si diceret. oẽ aial bipes ẽ risibile. hõ ẽ aial bipes. ḡ ⁊c. hic nullo mõ ꝯcludit diffõ de diffinito. 2[o] põt esse talis defectus si acciperetur talis diffõ nõ ꝓpria: vtputa si acciperetur diffõ aialis. vt si diceret aial bipes est suba aiata sensibilis. hõ est aial bipes. ḡ ⁊c. hic ꝯcludit diffinitio de diffinito. sꝫ qr non fuit accepta diffõ ꝓpria non fuit ꝯ ꝓpria. 3[o] posset eẽ defectus si accipet diffinitio ꝓpria: sꝫ nõ cũ hac reduplicatione vt ꝓpria: ⁊ tũc vt patuit: lꝫ possit ꝯcludi diffinitio ꝓpria. non tñ ꝯcluderet: vt ꝓpria. nec ostenderet ꝑ hꝫ syllm ꝙ eẽt ꝓpria. Et sicut triplex potest eẽ defectus in maiori extremitate. ita triplex potest eẽ defectus in ipso medio. Nã ipsum mediũ oꝫ accipi ꝙ sit diffinitio. ⁊ ꝙ sit diffinito ꝓpria ⁊ tanq̃ȝ propria. Alr̃. n. ꝑ tale mediũ non ꝯcluderet de diffinito diffinitio ꝓpria tanq̃ȝ ꝓpria. Non ḡ ꝯcluderet de diffinito qđ qd est in eo qđ qd ẽ. nisi in vtraq; ꝑmissaꝝ accipiat qđ qd est in eo qđ qd ẽ. Probabit ḡ qđ qd est per qđ qd est in eo qđ qd est. idem per idem petitio principij. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Oinoq; si est monstrare qd ẽ hõ. sit. c. hõ. a. vero qđ quid est siue aial bipes siue aliud qd. Si ergo syllogizabitur necesse. a. de. b. omni predicari. Huius autem erit alia media ratio. quale ⁊ hoc erit ꝙ quid est homo.

ℂ Atq; oino si fieri põt: vt ostẽdatur qd naȝ sit hõ: sit. c. quidẽ hõ. a. ṽo quid est ipsius: siue sit aial bipes: siue aliqd aliud. Si igit huiusce ratiocinatio fiet: necesse est. a. de quolibet. b. ꝑdicetur. Hoc autẽ erit alia media inter. a. ⁊. c. ratio: que qdem ẽt quid est ipsius hois erit. Sumitur igit id profecto qđ demõstrare opꝫ. b. nanq; diffinitio ipsius hominis est. Arg.

ℂ Qđ dixerat declarat in terminis. Circa qđ tria facit. q[a] ꝑ declat hoc in terminis exẽplificãdo de diffõne hois. 2[o] dat artẽ manifeste cognoscẽdi quõ in talibus petat ꝑn[m]. 3[o] qđ dixerat declarat ꝑ exẽplum in diffõnibus aie. ⁊ assignat dictoꝝ rationẽ ostẽdens hoc habere veritateȝ in oi diffõne. s. ꝙ nulla diffõ põt ꝯcludi de aliq̃ in eo qđ qd sine petitione ꝑncipij 2[o] ibi. (Opꝫ in duab⁹) 3[o] ibi (Ut si aliqs diffiniat) Dicit ḡ (Et oino si est). i. si contingat (monstrare qd est hõ). i. diffinitioneȝ hois de hoie (sit. c.). i. minor extremitas (a ṽo). i. maior extremitas (qđ quid est) hominis (siue aial bipes. siue aliquid aliud). q. d. ꝙ ista diffinitio hois sit aial bipes vel aliqua alia diffõ ei⁹. Et subdit ꝙ (Si ḡ syllogiȝat) su. a. de. c. s. diffinitio hois de homine (necesse ẽ. a.). i. diffinitionẽ hois (ꝑdicari de oi. b.). i. de oi medio sup. in eo qđ qd erat esse (huius autẽ alia ratio media). q. d. ꝙ non poterit. a. i. diffinitio hois syllogiȝari de. c. i. ꝺ hoie. nisi accipiat. b. i. mediũ tale qđ sit rõ ⁊ diffinitio ipsi⁹ hois. Uñ ꝯcludit (q̃re hoc). s. tale mediũ acceptũ est (qđ qd est hois) ꝓbat ḡ qđ qd est hois. ꝑ qđ qd est hois: ⁊ sic petitio ꝑncipij. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Opꝫ autẽ in duabus ꝓpõnibus ⁊ imediatis ⁊ primis terminis considerare. maxime enim manifestũ est ꝙ dr̃ sic ꝑ ꝯuersionẽ: igit demõ/

strantes qd est aia: aut qd est hō: aut aliud qōcūqz eoꝝ q̄ sunt: qō ex principio est repetūt.

Argir. ¶ Id autē ipsuz in duab⁹ ꝓpōnibus: ⁊ primis medioqz vacātib⁹ terminis consideretur opz. Maxime aūt id quod dictū est elucescit. Qui igitur per ea ↄuertunt̄: qd sit aia: quid hō: vel qōuis aliud conat̄ ondere: ij petūt id sine dubio qō initio q̄rūt demrareqz nituntur.

¶ Dat artē manifeste cognoscēdi quo spl oi tali syllogizatione petat̄ pn^m (Opz aūt in duab⁹ ꝓpōnibus. ⁊ pmis ⁊ imediatis terminis ↄsiderare) su. qō dī. q. d. vt manifeste appareat qūo in talib⁹ petet̄ qō est in pn° oz ↄsiderare. qō dī in duabus ꝓpōnibus. q̄ sint pme. i. diffinitiue ⁊ sint ex imediatis terminis. i. sint ex terminis proprijs. Et subdit qp (maxie tā manifestū ē qō dī). i. qō petit̄ pn^m. sic. i. accipiēdo duas ꝓpōnes. (sic). i. sicut diximus. vz. pmas. i. diffinitiuas demrationes qd igit̄ p ↄuersionē (. i. per terminos ↄuertibiles: vt cōiter ponit̄. vel al'r ⁊ melius qp p cōuersionē. i. p circulationē ondēdo p vnā diffōnē aliam ⁊ ecōuerso: vt ondēdo) qd ē aia. ⁊ qd ē hō ⁊ aut aliqd qōcūqz: vel qōlibet eoꝝ q sunt (. i. entiū qō ē ex pn° repetūt) . i. petāt. q. d. qp si accipiam⁹ duas ꝓpōnes pmas. i. diffinitiuas ⁊ imediatas fm terminos. i. duas diffōnes ꝓprias: maxie erit manifestū qō dī. i. qp sic petat̄ pn^m: vt si qs qd est aia aut qd ē hō: aut qd est qōcūqz aliud entiū demonstret p ↄuersionē. i. p circulationē ondēdo diffōnē p diffōnē qō qd ē: ⁊ qō qd ē qō ex pn° est petet. i. statim apparebit qp petit qō ē in pn°. ¶ Nōn^m aūt qp diffōnes dicuntur ꝓpōnes pme: qr ad eas stat resolutio oium alioꝝ. Ipsas .n. dignitates resoluim⁹ in diffōnes: vt tunc cognoscim⁹ pncipia ⁊ dignitates qn̄ cognoscimus terminos. i. rōnes terminoꝝ ⁊ diffōnē: ⁊ tūc cognoscim⁹ qp oē totū est mai⁹ sua parte: qn̄ scimus qd est oē: ⁊ qd est pars. ꝓpōnes ergo pmas appellat ꝓpōnes diffinitiuas. imediatas autē fm terminos appellat diffōnes ꝓprias. q. d. qp si volum⁹ ↄcludere diffinitionē in eo qp diffinitio opz pmissas continere diffinitiones ꝓprias: qō faciendo statim apparebit quod petit̄ ibi quod est in pn°. ¶ Deinde cum dicit.

C ¶ Ut si aliqs diffiniret aiam eandē eisdez esse cām viuēdi. hoc aūt numerū eūdē seipm mouentē. necē est eniz repetere aiaz qp vere est numerū eē ipsum seipsuz mouētē sic vt idez ens.

Argir. ¶ Ut si quis censuerit id animam esse: qp est sibi viuēdi causa: atqz hoc numeruz esse seipsuz mouentem. Is enim necesse est postulet adeo animā numerū esse seipsum motu cientem: vt idem sit anima numerusqz seipsum mouens.

¶ Quod dixerat declarat per exēplū in diffōnibus aie: ⁊ assignat dictoꝝ rōnē. Duo ḡ facit. 2° ibi (Nō. n. si seqtur.) Primo ergo quod dixerat declarat in diffōnibus anime ostēdēs qp si volumus ↄcludere qd est aia ⁊ conuersionē . i. per circulationē ostēdēdo vnā diffinitionē per aliā statim apparebit qp petitur ibi quod ē in pn°. ideo ait. (vt si aliquis diffiniret animā eandē eidē). i. eandē sibiipsi (esse causam viuēdi) hec est vna diffinitio aie. aia est sibiipsi causa viuendi. ⁊ subdit (hoc autē). i. animā su. ēt diffiniat (numerū seipsum mouētem) hec est alia diffō. qp aia ē numerus seipsum mouēs. si ergo aliqs per vnam diffinitionē velit ꝓbare aliā: vt per numerū seipsum mouētem velit de aia ꝓbare qp sit sibiipsi causa viuendi (necesse est enim) si hoc velit facere (recipe) vel (petere aiam qō verum est eē numerū seipsum mouētē: ⁊ sic sicut idē). i. sicut diffōnem in eo qō qd. probit eniz eē sibiipsi causa viuendi diffinitionē aie in eo quod qd ponēdo. i. supponendo numerū seipsum mouētē esse ipsius aie sicut idem. i. sicut diffinitionē in eo quod qd. Probabit̄ ergo de aia diffinitio in eo qō qd p idē. i. per diffōnem in eo qō qd. Idem ergo per idē petitio principij. ¶ Notādum autē qp he due D diffōnes sumpte sunt fm modū platonicū. volebat enim plato qp cū aliqd est cā alterius fm aliqd qp ipsum sit cā sibiipsi fm illud idez. qr ḡ aia est causa corporis vt viuat aia sibiipsi fm platonē erit hō causa ꝓpter qō sibiipsi erit causa viuendi. ⁊ fm hoc accepta est vna illarū diffōnuz. ¶ Rursus voluit Plato qp non differt vnū quod ↄuertitur cū ente: ⁊ vnū quod est pncipiū numeri. vl' nesciuit distinguere hoc ⁊ illud. ⁊ ex hoc voluit qp deus q erat simplicissimus eēt ipsa eēntia vnitatis. oium aūt alioꝝ: qr erant composita. dixit eē numerū eoꝝ subaz. aia ergo fz platonē subaliter est numerus. ¶ Rursus qr aia est causa quare corpus moueatur: ipsa seipsaz mouebit. erit ergo ipsa aia fm platonē numerus seipsum mouens. ⁊ fm hoc accepta est alia diffinitio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Non eniz si ↄsequitur. a. ipsi. b. ⁊ hoc ipsi. c. erit ipsi. c. a. quod quid erat esse. Sed veꝝ erat dicere qp erit solum.

¶ Non enim si. a. quidem ipsum. b. b. vero. c. ipsum sequatur. a. diffinitio erit ipsius. c. sz de ipso tantum vere dicetur: vt patet. Argir.

¶ Assignat rōnē dictoꝝ. dixerat. n. qp ad ondēdum qō qd est in eo qō qd est opz accipe oēs pmas. i. rōnes diffinitiuas. ⁊ ille rōnes diffinitiue debēt eē imediate fm terminos. i. ꝓprie. tria ḡ facit: qr p ondit qp oz accipe rationes diffinitiuas. 2° decl'at qp opz diffōnes illas eē ꝓprias. 3° ex his q̄ dixerat ↄcludit itērū. vz. si hoc non fiat: non ↄcludetur quod quid est in eo quod quid ē. si aūt hoc fiat petet̄ principium. 2° ibi. (Nec si est. a.) 3° ibi. (Si quidē igitur non sic accipiat̄.) Dicit ergo (non. n. si seqtur vel si ↄseqtur. a. ad. b. ⁊ hoc). i. b. ↄseqtur (. c. erit in ipso. c. a. qō qd erat esse. sed veꝝ erat dicere quod erat solū). q. d. qp si accipiat̄. a. simpl'r eē in oi. b. ⁊. b. in oi. c. solum ↄcludet̄ qp. a. erit in oi. c. sed non ↄcludit̄ qp. a. sit quod qd erat eē ipsius c. Si ḡ volumus ↄcludere qp. a. sit quod qd erat eē ipsi⁹ c. non sufficit accipe pmissas tanq̄z ꝓpōnes simplices: sz opz eas eē ꝓpōnes diffinitiuas i eo qp diffinitiuas. ⁊ ita declaratū est primuz dictuz. vz. qp non potest cōcludi qō quid est. nisi premisse sint ꝓpositiones pme ⁊ diffinitiue i eo qp diffinitiue. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neqz si ē. a. qō qd ē ⁊ de. b. p̄dicat̄ oi. eteniz aialis eē p̄dicat̄ de hois eē: sicut ⁊ oēm hoiez aial esse. sed non sic sicut qō est vnum esse.

¶ Neqz si rursus. a. rōne substātie cōpetit ⁊ de omni. b. predicatur. a. continuo diffinito erit ipsius. c. Quanq̄z enim aialis eē: de hominis esse dicitur: oē enim aial rōnis particeps substantia vere ē aial pticeps: q̄ est principiuz sentiendi queadmodū ⁊ omnis hō est animal: nō tn̄ hoc dicitur pacto vt vnum sit. Argir.

¶ Declarat 2^m dictū. vz. qp non sufficiat pmissas esse ꝓpositiones diffinitiuas. sz opz eas eē imediatas fm terminos . i. ↄtinere diffōnes ꝓprias. vt si volo probare qō qd ē de hoie: non sufficit accipe diffinitionē aialis q̄ ē qōdā quod qd est. ⁊ p̄tur de oi hoie. sed oz accipe diffinitionē ꝓpriā hois.

bois. ideo ait q (Nec si est. a. quod qd est) supple alicui⁹ alterius q̃ȝ bois. vtputa aialis (ꝛ ꝑtur de oi. b.). i. de oi medio. vtputa quod ꝑtur vl'r de diffinitione ꝓpria, hominis. n. non supple ꝑ hoc cōcluderetur. a. tanq̃ȝ propria diffinitio bois. opȝ. n. vtrūq̃ȝ acceptū ꝛ esse diffinitionē ꝛ eē ꝓpriū. ideo subdit q (nāq̃ȝ ꝛ si aialis eē). i. diffō aialis (ꝑtur de eē bois). i. de diffōne supple vl'r (sicut ꝛ omnes boies aial) dicim⁹ supple (eē) vl'r (sȝ non sic q vnū). i. nō sic diffi⁹ ꝓpria. oȝ ḡ vtrāq̃ȝ diffōnē eē ꝓpriaȝ si volum⁹ cōcludere quod qd alic⁹ i eo quod qd. ¶ Deide cū dicit.

¶ Siquidē igit nō sic accipiat nō syllogizabit q. a. sit ipsi. c. ꝑ qđ quid erat in substantia. Si vō sic accipiat prius erit accipiēs qđ ipsi. c. est qđ quid erat eē ipm. b. Quare nihil demōstratum est. qđ enim erat in principio accepit.

Argū. ¶ Si igit quispiā nō hoc pacto terminos sumpserit: nunq̃ȝ. a. sane quidditatē ipsius. c. substantiāq̃ȝ esse concluserit. Sin autē hoc accepit modo: tum antea profecto. b. ipsius. c. diffinitionem sumpserit eē: quare nō demōstrabit. Sumit eniȝ id quod initio querebatur.

¶ Concludit ꝯnem intētā. vȝ. q si non accipiātur sic idest non accipiant diffōnes ꝓprie ꝟm q huius. non ꝯcludet qđ qd est ꝟm q huius. si aūt sic accipiant ꝓprie diffinitiones. petet qđ est in ꝑn°. non ḡ pōt syllogiȝari qđ qd ē ꝟm q hui⁹ ꝑ syll'm reduplicatiuū sine petitione ꝑncipij. ideo dit q si igit non sic accipiat). i. si non accipiat diffōnes ꝓprias (sic). i. ꝟm hui⁹ (non syllogiȝat q. a. sit in. c. q quid erat eē in sba). i. tanq̃ȝ diffinitio subalis ꝛ ꝓpria (si vō accipiat sic). i. diffōnes ꝓprias (prius erit accipiēs q. b.). i. q mediū (est in. c. q qd erat eē. c.). i. petet qđ est in ꝑn° ꝓbabit. n. de. c. quod qd est supponēdo prius mediū aliqđ quod sit ipsius. c. quod qd est. iō subdit. (q̃re nihil demōstratū. accepit. n. qđ erat in ꝑn°). i. hoc faciēdo non syllogiȝauit sed petijt quod est in ꝑn°. quō autem sit petitio ꝑncipij. probādo diffinitionem per diffinitionē dicetur in q̃stionibus illius lectionis. Sed vtrū sit demonstrare.

T. c. 4. ¶ At vō neq̃ȝ q̃ ꝑ diuisionē via syllogizare. sicut in resolutione circa figuras dictū ē. nequaq̃ȝ enim necesse est rem illā esse cum hec sint.

Argū. ¶ Atqui neq̃ȝ ꝑ diuisionis viā sit rōcinatio vt in prioꝝ resolutiuoꝝ diximus libro. nunq̃ȝ. n. i diuisione sit vt cū hec sunt necīo illa sequantur.

¶ Postq̃ȝ phs ꝓbauit q non pōt ꝯcludi qđ qd est ꝑ syll'm reduplicatiuū. nisi petat id qđ est in ꝑn°. In pte ista vt dicebat ostēdit q non possit ꝯcludi qđ qd est ꝑ syll'm diuisiuum: nisi ēt petat quod est in ꝑn°. ¶ Fit aūt h mō syll's diuisiu⁹ ꝯcludēs diffinitionē alic⁹. vtputa diffōnē bois. supponemus. n. de boie aliqd qđ sit notū. vtputa viuū. viuū aūt diuidemus ꝑ aial. i. ꝑ sensibile. ꝛ ꝑ inaiatū. i. ꝑ insensibile. fiet ḡ talis syll's. oē viuū vel est aial vel est inaiatū. i. insensibile. hō est qd viuū. ḡ vel est aial vel ē qd inaiatū. i. isensibile. Ex h ergo syll'o diuisiuo accipiet q hō sit aial. i. qd aiatuȝ. ꝛ dimittetur q nō sit aial. ꝛ q sit qd inaiatū. ꝛ quid insensibile. ¶ Ulterius aūt fiet alius syll's diuisiuus. q oē aial aut est gressibile aut aquaticūꝛ isto mō ꝓcedetur donec hēat diffō bois. Est ergo syll's diuisiuus syll's vtēs diuisione ad aliqd ꝓbādū sic syll's reduplicatiuus ē syll's vtēs reduplicatione ad ostēdēdū propositūȝ. vult ḡ h phs ostendere q ꝑ talē syll'm diuisiuū non possit ꝯcludi quod qd est. Circa qđ duo facit. q2 ꝑ facit qđ dictū est. adducēs plura argumēta q non ꝯtingat ꝑ syll'ȝ diuisiuuȝ ꝓbari quod qd ē. 2° remouet solutionē quorūdā volentiū soluere ad argumēta illa ibi (Cōtingit aūt soluē.) Circa ꝑ^m duo facit. Nā in syll'o diuisiuo probāte vel volēte ꝓbare diffinitionē ē duo ꝯsiderare. vȝ. ea q̄ se tenent ex pte diuisionis ꝑ quā opȝ ꝓbari diffinitū ꝛ ea q̄ se tenēt ex pte diffinitionis. ꝑ ḡ ostēdit q ꝑ syll'm diuisiuū nō possit ꝓbari qđ qd ē ꝑ ea q̄ se tenēt ex pte diuisionis. 2° ꝑ ea q̄ se tenent ex pte diffōnis. ibi (Qđ. n. ꝓhibet) Circa ꝑ^m duo facit ꝟm q 2^r ꝓbat intētū. nā ꝑ ꝓbat hoc ꝑut diuisio cōparatur ad syll'm. 2° ꝑut cōparat ad inductionē. ibi (Sȝ ūc) Prima rō formet. ꝑ id qđ non syllogiȝat aliqđ ꝓpositū ꝛ qđ non obseruat syllogisticā formā ad probādū ꝓpo^m. ꝑ id. s. non ꝯtingit ꝓbare qđ qd est. sȝ hō ē syll's diuisiu⁹. ergo ꝛc. iō ait (At vō neq̃ȝ via est syllogiȝari). i. ad syllogiȝandū sn. quod qd ē (ꝑ diuisionē). i. ꝑ syll'm diuisiuū (sic dcm̄ ē in resol'one circa figuras). i. in libro prioꝝ vbi agitur de resolutione figuraꝝ syllogisticaꝝ. ꝛ subdit q (neq̃ȝ. n. necē ē rē illā eē). i. non necē ē eē ꝯclusum ꝓpo^m (cuȝ hec sint). i. cuȝ sint ꝑmisse. q. d. q hec est forma syllogistica. q necē sit eē rem ꝯclusam. i. eē ꝓpo^m ꝯclusum. cuȝ sint ꝑmisse syll's aūt diuisiuus nō facit h. ḡ nullū ꝓpo^m ꝓbat syllogistice. quod si sic ē. ꝯstat q nec diffōnū̄c poterit syllogistice ꝓbare. ¶ Dubitaret forte aliqs q̃re syll's diuisiuus non ꝓbat syllogistice aliquod ꝓpo^m. ꝛ q̃re non necē ē eē rē. cuius ꝓbatio vel cui⁹ ꝯ intēdit in tali syll'o. ¶ Dicēduȝ q parū añ illud capl'm in li° ꝑoꝝ. quō aūt reducemus. vult phs q syll's diuisiuus nihil syllogistice ꝓbet. Possūmus aūt ad hoc assignare triplicē rōnē. ꝑ q in tali syll'o sit acceptio ꝓpositi non syllogistice. 2° q2 petit qđ ē in ꝑn°. 3° q2 accipiat mediū cōius q̃ȝ sit maior extremitas. Prima via sic pȝ. nā si qs vellet probare ꝑ syll'm diuisiuū q homo eēt rōnalis. argueret sic. oē aial vel est rationale vel est irrōnale. hō est aial. ḡ ē rationalis vel ē irrōnalis. nō est irrōnalis. ergo ē rōnalis. hoc. n. bñ ꝯcludit syllogistice. q hō vel sit rationalis vel irrōnalis. sed hoc nō ē cōcludere ꝓpositū vel intētuȝ. ꝓpositū. n. ē ꝓbare q homo sit rationalis. non āt q sit h vel illud. Sūt igit ibi duo ꝓcessus. vnus syllogisticus. ali⁹ nō syllogistic⁹. ꝓcessus. n. syllogistic⁹ ē cū dr̄. oē aial vel ē rationale vel irrōnale. hō ē aial. ḡ ꝛc. ꝓcessus aūt non syllogistic⁹ ē qñ vlteri⁹ arguitur q homo non ē irrōnalis. ḡ ē rationalis. syll's aūt diuisiuus ꝑ ꝓcessu syllogistico non hȝ ꝓpo^m sȝ accipit suū propositū in 2° ꝓcessu q non ē syllogisticus. accipit ḡ talis syllogismus aliqd syllogistice. sȝ nō accipit syllogistice suuȝ ꝓpo^m nec suū itētū. si ḡ talis syll's nullū intētū ꝛ nullū ꝓpositū accipit syllogistice. planū ē q ꝑ talē syll'm syllogistice nō poterit accipi diffō. Ex h aūt apparet itētio phi. nā in tali syll'o cū sint ꝑmisse nō oȝ eē rē illā q̄ itēdit. oportuit. n. vt patuit ꝑ ꝑmissas eē rē aliq̃ȝ: sȝ non illā q̄ intēditur. nā si vera ē maior. q oē aial sit rōnale vel irrōnale. ꝛ vera sit minor q ois hō sit aial. necē ē eē. vȝ. h q hō vl' sit rōnalis vel sit irrōnalis: sȝ hoc non ē ꝓpo^m nec intētū. Q. aūt hō sit rōnalis ꝛ non irrōnalis: qđ est ꝓpo^m ꝛ intētum non hr̄ ꝑ ꝑmissas. nec via syllogistica. In resolutiōe ḡ circa figuras. i. in li° ꝑoꝝ circa finē capl'i de inētione medij. vbi agit de resolutione syll'oꝝ distīȝ ē qđ dictū est. Scđa via ad ꝓbādū hoc idē sumit ex eo q talis syll's petit qđ est in ꝑn°. arguit. n. vt patuit in exēplo proposito syll's diuisiuus. q hō vel sit rōnalis. vl' sit irrationalis: sȝ q hō sit rōnalis ꝛ nō irrōnalis qđ ē ꝑncipale intētū non ꝓbat. sȝ sine ꝓbatione accipit. nō ꝓbare aūt: sȝ sine ꝓbōne accipere ꝑncipale intētū est petere qđ est in ꝑn°. Syll's ḡ diuisiu⁹ nullū propositū vel nullū intētū ꝓbat syllogistice. q2 petit vel petēdo ꝛ supponēdo accipit quod deberet ꝓbare. Tertia via ad h idē sumit ex eo q accipit mediuȝ termi

num cōius q̄z sit maior extremitas. vel q̄z sit illud qđ itē/dit pbare. itēdit.n. pbare non h̄ totū q̄ hō sit rōnalis vel irrōnalis:sz q̄ sit rōnalis. ad h̄ āt pbādū accipit p medio aial:qđ ē cōius q̄z rōale. nūq̄z āt p magis cōe vel p magis vl'e pōt pbari de aliq̄ id qđ ē min⁹ vl'e. nūq̄z.n. p subam p babit' aial de hoie. nec pticulariter nec vl'r. si.n. ad pbādū aial de hoie accipiet' p medio sbāsic eēt syll's in pᵃ figura maiore exñte pticl'ari. q̄ posito nihil seq̄t'. ℂ Deiñ cū dic.

ℂ Sed sicut neqz iducēs demōstrat. Nō.n. oz ɔclusionē interrogare nec ī ɔcedēdo eē:sz necesse est eē cū sint illa. ɀ si nō dicat respōdēs.

Argu. ℂ Sed fit perinde atqz cū gspiā inducit. Non enim demōstrat:nā nō iterrogare cōclusionē opz:nec q: data est. Ideo ipsam esse opz:sz necesse est ipsam esse cuz illa sint: ɀ si hisce qui respondet non dicit nec assentitur.

ℂ Probat hoc idē cōparādo syll'm diuisiuū ad iductionē. Circa qđ duo facit. qr̄ p̄ facit qđ dictū est. 2° qđ dixerat declarat in terminis. 3° circa ea q̄ dixerat remouet cauillationē q̄zdā. 2° ibi (Ut vtrū hō) 3° ibi. (Differt aūt nihil) Dicit ḡ q̄ (sz sicut neqz iductiones demr̄ant) ɀ vel sicut q̄daz textus hz (sicut neqz iducēs demr̄at) q: nō pbat sz petit. ita supple nec sylli diuisiui demr̄ant. nec syllogizās diuisiue demr̄at nec pbat aliqd:sz petit. cui⁹ rō est. q: (nō oz ɔ̄nem interrogare. nec) opz ɔ̄nē (esse in ɔcedēdo) cōcessio eni rn̄dētis nō dat robur ɔ̄ni (sz necesse ē eē). s. ɔ̄nē (cum sint illa). i. cū sint p̄misse (ɀ si rn̄dens non dicat). i. dato q̄ rn̄dēs non ɔcedat eā. Forma ḡ syllogistica ē q̄ cōcludat de necessitate. Inductio aūt non ɔcludit. ḡ non seruat formam syllogisticā. Tunc ḡ est supplēda ratio. q̄ cuz syll's diuisiuus in h̄ assimilet' inductioni. q̄ opz interrogare ɔ̄nem. ḡ non seruat formā syllogisticā. ɀ p ɔ̄ñs non probat syllogistice aliqđ ppositū. q̄re nec diffōnē pbabit syllogistice. ℂ Dubitaret forte aliqs. vtrū syll's diuisiuus assilet' inductioni. q: vtrobiq̄z petit' p̄n̄ᵐ ex acceptione partiuz: vel ex acceptione aliquoꝝ ɔtentoꝝ sub aliq̄ toto. ℂ Dicendū q̄ s̄m quosdā syll's diuisiuus in hoc assimilat' iductioni. q: sicut inductio nō ɔcludit nisi supposito q̄ nihil aliud ɔtineat' sub eo de eo quo fit iductio q̄z idiuidua accepta. vt siqs vellet probare q̄ ois hō currit. ɀ argueret. sor. pla. ɀ sic de aliis ɀ talis ɀ talis currūt. ḡ ois hō currit. nō seq̄tur ɔ̄. nisi supposito q̄ nihil ɔtineat' sub hoie:nisi idiuidua accepta. oz.n. q̄ idiuidua accepta sufficiēter euacuēt hoiem. sic vt dc̄m ē ɀ in syll'o diuisiuo non seq̄tur ɔ̄ nisi supposito q̄ ptes oēs accepte sufficiēter euacuent totū. vt patuit i exēplo pposito. nihil.n. possumus cōcludere de hoie p aial via diuisiua. nisi ptes accepte sub aiali vtputa rōnale ɀ irrationale sufficiēter euacuēt ipm aial:sed hoc dz accipere qđ est p acciñs. nā in iductione. hoc est p se. q̄ opz supponere ptes sub toto eē sufficiēter acceptas. ɀ q: nō ē notum nobis q̄ nō sunt alia particularia sub illo toto quaz particularia accepta:sz in diuisione hoc est p acciñs. q̄ nō sit notū ptes euacuare totuz. nā diuisio si bona sit oz fieri p opposita. opposita aūt sufficiēter diuidūt ipm totū. naz lz pticularia nō habeāt opponē adiuicē. ɀ s̄m q̄ pticularia non nec̄e sit ea eē in aliq̄ nūo determinato. pp qđ nō ē nobis notū vtrū in inductione sint accepta oia pticularia vel nō. ɀ q: h̄ non ē notū. oportuit ipm supponere. ɀ ex h̄ petit' ibi qđ est in p̄n̄°:dicim⁹ aūt q̄ pticularia s̄z q̄ pticularia sunt:non sunt in aliq̄ determinato nūo. q: ex aliqua alia cā possent eē in aliquo determinato nūo vtputa si cōstarent ex tota mā sua. tūc nō eēt nisi vnū in spē:sed h̄ esset ex alia cā. non aūt eēt s̄m q̄ pticulare est ɀ potissime s̄m q̄ pticulare sensibile. oē.n. pticulare hz formā in mā. ois āt forma i mā:q̄zt⁹ ē de se:est multiplicabilis. nec hz determinatū nūm sue multiplicationis. si aūt vt dicebat' multiplicat'. h̄ ē ex alia cā. ℂ Ex ipsa ḡ acceptione ptiū in iductione petit' qđ est in p̄n̄°. q: supponit' qđ nō ē notū: sz in diuisione nō sic. nā i diffōne p se sunt determinate ptes. ɀ scit' nūs ptiū. nā ptes debēt eē opp̄ᵉ. ɀ nō sunt nisi due. vñ ois diffō vel ē bimēbris vel ē reducibilis ad bimēbrē. Ex acceptiōe ḡ ptiuz nō petit' p se qđ ē in syll'o diuiuo. q: non supponit' nisi qđ ē notū. notū ē.n. qđ oē aial vl' est rōnale vel irrōnale. ɀ oē aiatū vel ē sensibile vel isensibile. q: cuz iste sint dr̄ie opp̄ᵉ sufficiēter euacuāt suū totū p se. ḡ ex tali acceptiōe nō ē ibi petitio. si āt ē ibi petitio h̄ ē p acciñs. vt si fieret diffō nō p opposita pp qđ nō eēt notū talia euacuare totū. Syll's ḡ diuisiu⁹ nō assilat' iductiōi. q̄ petat p̄n̄ᵐ i accipiēdo ptes:sz petit p̄n̄ᵐ i accipiēdo p̄ncipᵃˡᵉ ppoᵐ. qđ ɀ iductio facit. quō āt h̄ sit i seq̄ēti q̄ōne patebit. ℂ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtrū eodē mō petat p̄n̄ᵐ inductio ɀ syll's diuisiu⁹. ℂ Dōm q̄ iductio petit p̄n̄ᵐ q: accipit ɀ supponit qđ oz pbare. arguit.n. iductio ex q̄busdā pticularib⁹. ɀ ex h̄ ɔcludit ppōnē vl'ez. qđ nō seq̄tur nisi supposito q̄ illa pticularia sint oē tale. velle aūt pbare oē tale ɀ supponē pticularia accepta eē oē tale ē supponē qđ oz pbari. sic ɀ syll's diuisiu⁹ supponēdo accipit qđ oz pbar'. Est.n. ibi vt dicebat' 2ᵉ pcessus. vn⁹ syllogistic⁹ q̄ ɔcludit aliqd. sz non ppoᵐ. Alius nō syllogistic⁹ q̄ nihil pbat:sed sine pbōne accipit itētū. Quātū ḡ ad pcessum syllogisticū. q̄ ē in accipiēdo oēs ptes. vt patuit nō ē sil'e de iductione ɀ de diuisione q: q̄ iductio petat. ɀ q̄ nō sit notū eā accipere oēs ptes est p se. sz q̄ diffō petat. ɀ q̄ nō sit notū eam accipe oēs ptes ē p acciñs. vt si fiat nō p opposita. Sz q̄zᵐ ad pcessuz nō syllogisticū ē sil'e de iductiōe ɀ de diuisiōe. q: sic iductio accipit qđ oz pbare:ita ɀ diffō. Utrobiq̄z ḡ rā i iductiōe q̄z i syll'o diuiuo ɔ̄ itēta nō seq̄tur ex p̄missis. q̄ñ cūq̄z āt h̄ ē:il'z iterrogare de ɔ̄ne. nā nihil rn̄dēs eā ɔcedit. ex cui⁹ ɔcessione hēat firmitatē:ex p̄missis āt robur ɀ firmitatē nō hz. i h̄ ḡ stat itētio phi q̄ sic iducēs postq̄z induxit adhuc restat iterrogare de ɔ̄ne. q: non sufficiēter seq̄t' de p̄missis. Sic pcedēs diuisiue postq̄z assumpsit itētū:adhuc restat iterrogare de illo assumpto. q: nō sufficeret hō itētū assumere p p̄missas:syll's ḡ diuisiu⁹ sic ɀ iductio nō ɔcludit syllogistice itētū. ḡ syllogistice p talē syll'z non poterit ɔcludi aliq̄ itēta diffō h̄ aliq̄ diffinito. ℂ Deiñ cū. d.

ℂ Ut vtrū hō aial est aut inaiatū. postea accipit aial nō syllogizatū ē. itē oē aial aut gressibile ē aut aq̄ticū. si accepit gressibile ɀ hoiem totum aial gressibile:ñ nec̄e ē ex dc̄is sz accipit ɀ hoc.

Argu. ℂ Etenim si gspiā hoc iterrogat pacto: homo aial ne an inanimatū est:deīde accipit animal: nullam prorsus rōcinationē facit vt pz: Rursus si oē aial gressibile eē:aut aquaticū dixerit. Deinde gressibile cepit:nullā rōcinationē fecit pfecto:nec hoiem hoc esse totū aial inquaz gressibile necessario ex dictis emergit:sed hoc quoqz perinde vt illa sumit.

ℂ Qđ dixerat declat i termis. d. (Ut vtrū hō aial ē aut iaiatū) nō curat de exē° nā aial ɀ inaiatū nō sufficiēter euacuant aliqđ totū. vel forte accipit p aiato isensibile ɀ sbdit q̄ (postea accipit aial non syllogizatū ē). q. d. q̄ i syll'o diuisiuo ē 2ᵉ pcessus. vn⁹ syllogistic⁹ p quē ɔcludit' q̄ hō sit aial vel iaiat⁹. aū⁹ non syllogisticus. q: postea accipit q̄ hō sit aial. ɀ q̄ non sit inaiatus. ɀ q̄zᵐ ad hūc pcessuz non syllogizatū

syllogizatū ē. ꝛ subdit (Jteꝫ) ſu. fiet ſyll'o diuiſiuus alius. vt (oē aial aut ē greſſibile aut aquaticū) hō eſt aial. ſequitur ſyllogiſtice. ꝙ vl' ſit greſſibilis aut aq̄ticus (ſꝫ accipit greſſibile) ſu. ſine ſyll'o ꝛ ſubdit ꝙ (ꝛ hoiem) eē. hoc (totum aial greſſibile nō neceſſe eſt ex dictis. ſꝫ accipit ꝛ h̄) ſuppleineſt ſyll'o. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Differt aūt nihil ī multis aut in paucis ſic dicere: idē. n. ē. Nō ſyllogiſtic⁹ qdē igiꝛ vſus fit ſic ꝓcedētibus ēt de cōueniētibus ſyllogizari.

Argu. ℂ Atqꝫ nihil oino refert ſiue in multis: ſiue in paucis hoc pacto fiat: eſt enim idem. Fit igiꝛ vt hiſce q̄ hoc procedūt nō inutilis ſit hic vſus. Et ad ea quoꝫ fieri rōcinatio poteſt.

ℂ Remouet quādā dubitationē poſſem ex dict̄ oriri. poſſet. n. qs dubitare ꝙ dīt facere multos tales ſyll'os diuiſiuos vel paucos. iō ait ꝙ (dīt āt nihil in multis aut i paucis ſic). i. tales ſyll'os diuiſiuos (facere. idē ē. n.) in mult̄ ꝛ in paucis. ꝛ ſubdit ꝙ (nō ſyllogiſtic⁹ qdē vſus eſt ſic ꝓcedētibus). q. d. ꝙ ꝓcedētes via diuiſiua nō ſeruāt vſum ꝛ formā ſyllogiſticā. ꝛ ſubdit ꝙ (ꝛ) ſu. ſic ꝓcedentib⁹ vel ſm ſic ꝓcedētes via. ſ. diuiſiua (ſyllogizari). i. ſyll'm fieri (de ꝯueniētib⁹). i. de ꝯtingētib⁹ vt hꝫ alia lr̄a. i. de q̄buſcūqꝫ ſu. nō ē vſus ſyllogiſtic⁹. tales. n. ſic ꝓcedētes nō ſeruant formā ſyllogiſticam. ℂ Deinde cū dicit.

ℂ Quid. n. ꝓhibet hoc veꝝ qdē oē eē de hoie. Nō tñ qō qd eſt neqꝫ qō qd erat eſſe oñdens.

Argu. ℂ Quid ꝟo ꝓhibet vt illud totū ꝟe qdē dicaꝛ de hoie: nō tñ qd ē: neqꝫ qditatē declaret.

ℂ Probat ꝙ via diſiua nō p̄t ꝓbari qō qd ē p ea q̄ ſe tenēt ex pte diffōnis. Circa qō duo faē. nā qō qd eſt diſiue ſe dꝫ hie q2 dꝫ eē diffō rei. ꝛ dꝫ eē ꝓpria. p̄ ḡ oñdit ꝙ via diſiua d̄ficit. q2 qō ꝯcludit ñ dꝫ eē diffōnē. 2° q2 ñ dꝫ eē ꝓpriā. ibi (Ampli⁹ qō ꝓhibꝫ) Dīc ḡ (Quid. n. ꝓhibꝫ h̄ qdē vnū eē de hoie qō). i. ſu. via diſiua oñſuꝫ ē de ipo (nō tñ) ſu. h̄ via diſiua ē (oñdēs qō qd ē aut qō qd erat eē) p diſionēꝫ. n. ꝛ ſi hꝫ ꝙ h̄ ſit h̄ nō tñ hꝫ ꝙ illō ſit diffō. arguit. n. ſyll'o diuiſiuus ꝙ hō ſit aial. ꝛ ꝙ ſit greſſibile. ꝛ ꝙ ſit bipeſſꝫ ñ ex h̄ dꝫ ꝙ h̄ ſit diffō hoīs. q̄ntū ḡ ad p̄ns ſpectat duplicē defectū hꝫ talis ſyll'o. ꝛ q2 hꝫ ꝓceſſuꝫ nō ſyllogiſticū. ꝛ q2 ſꝫ talē ꝓceſſuꝫ ſyllogiſticū ñ arguit ea q̄ accipit eē diffōnē rei ſyllogiſtice. ḡ p talē viā nō ꝯcludiꝛ diffō. ℂ Deinde cū dicit

ℂ Amplius quid prohibet aut apponere aliquid aut auferre aut ſupgredi ſubſtantia. Hec quidem igitur pretermittantur.

Argu. ℂ Quid inſup obſtat: vt aut addaꝛ ſube quippiam: aut auferaꝛ: aut pretermittatur.

ℂ Adducit aliā rōnē eē. ꝙ p talē diffōnē via diuiſiua p̄t accipi diffō nō ꝓpria. diffō aūt nō ꝓpria pōt eē tripl'r. vel q2 hꝫ aliq̄d ſupfluū. vtputa q2 ꝯtinet aliq̄s dr̄ias accn̄tales. vtputa ſi diffiniaꝛ aial qō ē corp⁹ vigilās: vel qō ē vtēs ſōno. p̄t ēt eē diffō ſupflua ꝯtinēdo dr̄ias ſubales ſi ꝯtineat pl'es q̄ꝫ debeat. ꝛ tūc erit i min⁹ q̄ꝫ diffinitū. vtputa ſi diffiniret aial p ſbam aiatā ſenſibilē greſſibilē. 2° pōt eē diffō non ꝓpria qñ ē diminuta. ꝛ tūc ē diffō i plus q̄ꝫ diffinitū. vtputa ſi diffiniaꝛ aial qō ē ſba aiata. ē. n. h̄ i plus q̄ꝫ aial. 3° pōt eē diffō non ꝓpria ſi ſit p dr̄ias ſupexcellētes ꝛ eas ſupgredietes ſbam ꝛ qditateꝫ. vtputa ſi diffiniret hō vel aial p actū ꝛ po^{am} q̄ ſunt dr̄e trāſcēdētes ſbam ꝛ qditatē. q2 ſunt dr̄e entis. iō ait (aut qd ꝓhibꝫ aut apponē aliq̄d). i. facere diffōnē ſupfluā (aut aliq̄d auferre). i. facere eam diminutaꝫ (aut excellere) vel (excedere ſubam). i. facere eā p dr̄ias tranſcēdentes. q. d. ꝙ oia iſta poſſent fieri p diuiſionē. Et ſubdit ꝙ (hec qdē igiꝛ demrant). i. dimittanꝛ. vel vt hꝫ alia lr̄a (p̄termittanꝛ) ſu. i via diſiua. q. d. ꝙ via diuiſiua p̄termittit iſtas ꝯditiones. q2 nō ē ars certa ꝛ determinata ꝙ p eā non poſſit accipi diffinitio ſupflua ꝛ diminuta ꝛ ſupgrediēs. ℂ Dubitaret forte aliq̄s q̄re diffō p dr̄ias trāſcēdētes dꝫ trāſcēdere ſbam. A ℂ Dōm ꝙ ſicut ē in demrationib⁹ q̄ oñdūt de aliquo q2 eſt. ita ſuo mō eſt de diffōnibus q̄ oñdunt de ſe qd eſt. videm⁹. n. ꝙ i demōſtrationibus opꝫ dare aliqō gen⁹ ſubijcibile circa qō fiūt demrationes. ſi aūt accipianꝛ ꝓncipia trāſcēdētia illō genus hō ꝓncipia trāſcēdēt demrationes nec igredienꝛ demōſtrationē ſm ſbam. ſꝫ ſolū ſꝫ v̄tutē. ſic ꝛ circa diffōnes dꝫ dare aliqō gen⁹ ꝓdica^{le} c⁹ dr̄e trāſgrediūꝛ diffōnē ſꝫ ſbam. dr̄e aūt trāſcēdentes p̄nt ſm virtutē ingredi diffōnē. ſm ſbam aūt non debēt igredi. act⁹. n. ꝛ po^{ia} ingrediuntur diffōnē ſm virtutē. nā ꝙ genus ꝛ dr̄ia faciāt diffōneꝫ vnā. h̄ eſt in virtute actus ꝛ po^{e}. vt q2 genus dicit po^{am}. ꝛ dr̄ia actū. dr̄e ergo trāſcēdētes ſubam gn̄is: vel tranſcendētes ea per q̄ hꝫ ꝓprie declarari ſuba diffiniti non debēt ingredi diffōnem. diffō ergo cū ſit qd propriū. dr̄e trāſcēdētes oñt trāſgredi ſbam. q2 trāſgrediunꝛ. ſbam diffiniti vel ſbam generis in quo hꝫ eſſe diffinitū. vel tranſgrediūtur ſubam. q2 trāſgrediuntur id qō ſubſtātialiter ꝛ eſſentialiter eſt diffō. q2 cū diffō ſit ſubaliter qd propriū nō dꝫ eſſe p dr̄ias tranſcendētes. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Contingit aūt ſoluere in accipiēdo in eo qō qd eſt oia ꝛ qō eſt conſequenter diuiſionē facere queſitum prius ꝛ nihil relinquere. hoc aūt neceſſarium ſpē eſt. Indiuiduū. n. opꝫ eſſe.

ℂ Atqꝫ hec quidē eueniūt: ſed ſūmā quiſpiaꝫ dixerit vniuerſa ea q̄ hoc ipſo qd eſt ꝓdicātur. Et adhibita diligētia poſt primi diuiſionē alteriuſue poſtulationē: ipſius rurſus poſtulari diſtributionē deinceps faciā. Atqꝫ adeo vt nihil p̄termittatur qō quidē eſt neceſſariū. Si oē cadit in diuiſionē: ꝛ nihil deeſt. Id ꝟo ē neceſſariū. Indiuiduū. n. iam eſſe opꝫ. Argu.

ℂ Ponit ſolutionē quorūdam ad rōnes factas ꝛ ſpāl'r ad has duas rōnes vltimas. Circa qō duo faē. q2 p̄ ponit hō ſol'onē. 2° eā iprobat ꝛ excludit. ibi (Sꝫ ſyll'o tñ) Dicit ergo ꝙ (ꝯtingit āt ſoluere) ſu. rōnes factas (in accipiēdo i eo qō qd ē oia). i. oēs dr̄ias (ꝛ qō ē ꝯn̄r diuiſiones facere q̄ſitū p̄us) vel vt hꝫ alia lr̄a petitū p̄^{us}. i. circa ꝓncipal'r petitū. ꝛ circa ꝓncipal'r q̄ſituꝫ (ꝛ nihil relinq̄re). q. d. ꝙ arguebāt rōnes p̄cedētes. ꝙ via diuiſiua forte acceptū non erit diffō. ꝛ ſi erit diffō. nō erit ꝓpria. ſi accipiāꝛ oēs dr̄e. ꝛ fiāt ꝯn̄r diuiſiones deſcēdēdo gradati vſqꝫ ad q̄ſitū ꝓncipal'r. i. vſqꝫ ad illud qō dꝫ diffiniri. ꝛ nihil relinq̄ndo de oibus dr̄ijs. ꝛ ſubdit ꝙ (hoc aūt neēciuꝫ eſt). q. d. ꝙ ſi ſic accipianꝛ dictiones ꝛ nihil relinquaꝛ. ſi h̄ fiat neēciuꝫ aūt eſt h̄. vꝫ. ꝙ intētum ſit ipſa diffō ꝓpria. ꝛ ſubdit ꝙ (indiuiduum. n. ſpē opꝫ eē) ſu. illud qō inuenit. q. d. ꝙ ipm inuētū p talē viā diuiſiuā erit ꝓpria diffō q2 erit idicās eēntiā indiuidue ſpēi. i. ſpāliſſime ſpēi. ℂ Deinde cū dicit.

ℂ Sed ſyllogiſmus tñ non ineſt. ſed ſi quideꝫ vere aliquo modo cognoſcere facit: ꝛ hūc quidem non eſt inconueniens.

Argu. ℂ At q̄ꝫ q̄ꝫ id fieri p̄t: nulla tñ hoc pacto vnq̄ꝫ efficiꝛ rōcinatio: ſꝫ ſi noſcere diſio faē: alio q̄dā id facit mō. Atqꝫ hoc qdē nō eſt abſurdū.

¶ Remouet hui⁹ solutionez. Circa qd' duo facit. qr p̄ facit qd' dcm̄ ē. 2° qd̄dā qd' supposuerat ꝓbat. ibi (Neq3.n.idu cēs) Est.n.remotio h⁹ soľonis ꝙ via diſiua ꝛ ſi iuuat ad cognoſcēdū diffōnē. nō tn̄ fac̄ eā cog̃ſcē ſyllogiſtice. id' ait (ſ3 tn̄ ſyll's nō ē: ſ3 ſi ꝓe alio mō cog̃ſcē fac̄) ſu. q̃3 ſyllogiſtice. q.d. ꝙ diſio nō ē ſyll's. i. nō fac̄ cog̃ſcere ſyllogiſtice: ſ3 faciat cog̃ſcere alio° ꝛ ſubdit ꝙ (ꝛ h̄ qdē nō ē icōueniens) ꝙ. ſ. aliqd māifeſtet alio° q̃3 ſyllogiſtice. ſūt.n. multi modi manifeſtādi p̄ter ſyll'3. ¶ Nōn̄ ăt ꝙ diffō ꝓprie nō ē equocoꝝ. ꝛ qr. latēt equocatiōes i gn̄ib⁹. id' maxie ꝛ ꝓprie diffinibilis ē ſola ſpēs ſpāliſſima. rōnē g̃ ꝛ diffōnē o3 eē idiuiduā ſpē. i. idiuidue eēn̄ ſm ſpēm. ¶ Nōn̄ ēt ꝙ ſi ē itē° h̄. vtꝝ diſio poſſit eē ꝑficua ad cog̃ſcēdū diffōnē: ſed inte°ei⁹ ē q̄rere vtꝝ via diſiua poſſit ſyllogiſari qd' qd eſt.

B modi manifeſtādi p̄ter ſyll'3.

C eē idiuiduā ſpē.

D ¶ Dubitaret forte aliqs. qr vi3 ꝙ iſti ſufficienter ſoluant. ſaltē ad duas rōnes ſeq̄ntes. nā ſi via diſiua nečio ducit i cognitionē diffōnis idiuidue ſ3 ſpē3 ꝛ ſi via diſiua fac̄ talē diffōnē cog̃ſcē. ſ3 h̄ nō faciat ſyllogiſtice. Lic3 ex h̄ non ſint ſolute rōnes p̄⁹. videnť tn̄ ſolute eē rōnes vltie q̄ non faciūt mētionē de ſyll'oi ſ3 ſolū de diffōne. oſidūt.n. ꝙ via diſiua acceptu3 poterit eē nō diffō. vel ſi erit diffō poterit eē nō ꝓpria. h̄ ăt totū ſufficiēter ē ſolutū. qr ſp erit diffō ꝓpria ſi accipianť oēa dĩie donec ꝑueniať ad ididuā rōnez ſpecificā.

E ¶ Dō3 ꝙ diſio nō ē ſp gn̄is i ꝓprias diias. ſ3 aliqñ ē ſubi i acc̄ntia. Iteꝝ aliqñ ē ꝑ analogiā i diias trāſcēdētes ſic̄ ent̄ in actū ꝛ po™. ꝛ mult̄ alijs modis pn̄t fieri diſiones ſ3 q̄s. vel nō accipieť diffō. vel ſi accipieť non tn̄ accipieť ꝓpa. p⁹ g̃ rōnes ꝯcludūt ꝙ nullo° via ſyllogiſtica pōt ꝑ diuiſionē ꝯcludi diffō. 2⁹ aūt rōnes ſumpte ex parte diffōnis arguūt ꝙ nō q̄cqd ꝯcludiť via diſiua ē diffō. ꝛ ſi ē diffō nō o3 ꝙ ſit ꝓpa. hec aūt ſoľo non arguit ꝙ via diuiſiua accipiať ꝓpria diffō. ſ3 oſidit ꝙ pōt fieri talis diuiſio ꝙ ꝑ eā deueniet in ꝓpiā diffōnē. ¶ Cōtra g̃ hāc ſoľonē arguit ph̄s. d. ꝙ dato ꝙ h̄ ꝯtigeret ꝙ via diuiſiua deueniremus i ꝓpriā diffōnē: h̄ tn̄ nō fieret ſyllogiſtice. nō g̃ h̄ ē ꝯ nr̄m ꝓpoſitū. cū nos intēdamus ꝓbare ꝙ via ſyllogiſtica ꝑ diſionē nō poſſit ꝯcludi diffō. ¶ Deide cū dicit.

¶ Neq3 eni3 qui inducit fortaſſe demonſtrat: ſed tamen manifeſtat aliquid.

Argu. ¶ Neq3 enim is qui vtiť iductione fortaſſe demonſtrat. Notū tn̄ aliquid facit.

¶ Probat qd' dixerat. Dixerat.n. ꝙ via diſiua nō fac̄ notū aliqd ſyllogiſtice. ſ3 faciat notū alio° Circa qd' tria fac̄: ſ3 ꝙ tripl'r ꝓbat itēꝝ. nā p̄ ꝓbat h̄ ꝑut ſyll's diſiu⁹ cōpať ad iductionē. 2° ꝑut ꝯpať ad ſyll'm ipſcm̄. 3° ꝑut compať ad ipſā diſionē. 2⁹ ibi (Syll'3 ăt) 3⁹ ibi (Dicet.n.) In p̄° p̄te ſic formeť rō. Sic̄ ſe h3 iductio ad id qd' oſidit ita ꝛ diſio: ſ3 iductio nō demr̄at. i. nō ſyllogiſat: ſ3 alia via oſidit ꝛ notū fac̄. g̃ ꝛ diſio ſilr ſe hēbit. d' hac ăt rōne ponit ꝯtutē medij. d. (Neq3.n. iductio fortaſſis demr̄at) .i. ſyllogiſat (ſ3 tn̄ oſidit aliqd). i. alia via notū fac̄. ita ſu. ꝛ diſio ſe hēbit.

F ¶ Nōn̄ ăt ꝙ ait fortaſſis. qr niſi accipiāť oia ꝑticularia nō ſeqtur ꝯ niſi ex ſuppōne. ſi ăt accipianť ſeqť. non tn̄ reſeruať ibi ꝓprie for° ſyllogiſtica. accep̄t.n. oib⁹ ꝑticularibus inductio demr̄at. i. ꝯcludit. non demr̄at. i. ſyllogiſat. Dīō.n. ſoꝛ. currit. plato currit. g̃ ois hō currit. nō ē ibi forma ſyllogiſtica. niſi alr̄ reducať i modū ꝛ figurā.

G ¶ Nōndū ēt ꝙ iductio aliq̃3 notitiā facit. qr ex his q̄ ſūt nota ſenſui ꝓcedit. illa tn̄ notitia nō aggn̄ať ꝑ ſyll'm. qr non reſeruať ibi for° ſyllogiſtica. Inductio g̃ aliqd oſidit. ſ3 nō ſyllogiſat. ſic ꝛ diſio aliqd oſidit: ꝛ aliq̃3 notitiā facit. Nam poſtq̃3 ſcim⁹ ꝙ oē aial. vel eſt rōnale vel ē irrōnale. ꝛ cogitamus de hoie ꝙ nō ſit irrōnalis. ꝛ arguim⁹ ipm eē rationalē. Aliq̃ aūt fides ꝛ aliq̃ notitia ſit in nobis ſic arguendo. ſ3 iſta fides nō eſt aggn̄ata ꝑ ſyll'm. qr ꝙ homo ſit rōnalis nō ē ꝯcluſu3 via ſyllogiſtica. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Syllogiſmū aūt nō dicit ex diuiſione dicens diffinitionē. ſicut eni3 in ꝯcluſionibus que ſine medijs ſunt. Si aliquis dicat quoniā exiſtentibus his neceſſe eſt hoc eē cōtingit interrogare ꝓpter quid ſit. ꝛ in diuiſis terminis quid eſt hō: aial mortale bipes h̄ñs pedes ſine pēnis ꝑꝑ quid ſm vnaquāq3 appoſitionem.

Argu. ¶ Rōcinationē aūt non dicit: qui diffōnē ex diuiſione dicit: na3 vt in ꝯcluſionibus q̄ ſine medijs inferunť ſi quiſpiā dixerit hoc neceſſe ē eſſe: cū iſta ſint: ſit vt interrogeť ꝑꝑ quid: ſic ꝛ in diffōnib⁹ cū per diuiſionē iueſtiganť fieri pōt: nā cū hec ꝯficiť diffō hoīs: aīal mortale pedes h̄ñs: bipes ac alis vacās. Cur h̄ i vnaq̃q3 partium additione nimirū iterrogatio fieri pōt.

¶ Probat h̄ idē cōparādo ſyll'3 diuiſiuū ad ſyll'm ſine medio. p̄t aūt appellari ſyll's ſine medio ſyll'us impfect⁹ ſiue enthimema. vt cū arguiť ex vna ꝓpōne vt ſi diceret. oia hō. g̃ ſoꝛ. h̄ñ ſeqtur. ſ3 nō ſyllogiſtice. qr ſp reſtat iterrogare quō exn̄te hac p̄miſſa. oia. ſ. hō. poſſit ꝯcludi ꝙ ſoꝛ. nō .n. ſeqtur niſi addať ꝙ ſoꝛ. ſit hō. ꝛ in diſione ſp reſtat iterrogare in oī ꝯne. Uñ ſeqtur ꝯ. ideo ait ꝙ (dicēs) .i. ꝯcludens. vel venās (diffinitionē ex diuiſione non dic̄ ſyll'm) .i. non facit h̄ ꝑ ſyll'm (ſic̄ in ꝯnib⁹ q̄ ſunt ſine medio) ſu. ſi reſeruať forma ſyllogiſtica (vt ſi aliqs dicat ꝙ exiſtētib⁹ his) .i. p̄miſſis (neceſſe eſt h̄ eē) .i. ꝯnem. vt ſiquis diceret exiſtēte omni hoie ꝛ exn̄te di aſino neceſſe ē eē ſoꝛ. ꝛ brunellū ſemꝑ (ꝯtingit interrogare ꝑꝑ qd ſit) qr non reſeruatur ibi forma ſyllogiſtica nec ſeqtur ſyllogiſtice niſi addatur ꝙ ſoꝛ. ſit homo ꝛ ꝙ brunellus ſit aſin⁹. ꝛ ſubdit ꝙ (ꝛ in diuerſis terminis) .i. in diuiſis terminis. vt h3 alia lr̄a .i. in terminis ſiue in diffōnibus diuiſiuis. i. acceptis ꝑ diuiſionem. vtputa (qd eſt homo aial rōnale bipes h̄ñs pedes ſine pēnis) q̄ſi dicat ſi iſta diffō eēt accepta ꝑ diuiſionē non eēt h̄ via ſyllogiſtica. qr (ſm vnāquāq3 appōnē) ꝯtingit interrogare ꝑꝑ qd.

D ¶ Nōn̄ aūt ꝙ ſemꝑ bis ponitur mediū in p̄miſſis. ſi g̃ ex vna ꝓpōne ꝯcludat aliqd. illa ꝯ dr̄ eſſe ſine medio qr nihil in p̄miſſis eſt acceptū bis cū non ſit ibi niſi vna p̄miſſa.

I ¶ Notādū ēt ꝙ diuiſio q̃3™ ad proceſſum non ſyllogiſticū h3 ſilitudinē cum ꝯcluſione enthimematica. nā ſicut i tali ꝯcluſione arguiť ex vno. vt ois homo. ergo ſoꝛ. ita in diuiſione poſtq̃3 ꝯcluſum eſt ſyllogiſtice. ꝙ homo ſit rōnalis vel irrationalis. arguiť poſtea non ſyllogiſtice ex vno tm̄. ꝛ oī non eſt irrōnalis. ergo ē rōnalis.

K ¶ Notādu3 ēt ꝙ ait ſm vnāquāq3 appōnem qr diffō venata via diuiſiua ſit ex multis ſyllis diuiſiuis. ꝛ ex multis appoſitionibus. ꝛ de quolibet appoſito ſiet interrogatio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Dicit.n. ꝛ demōſtrabit diuiſionez ſicut opinatur ꝙ oē aial aut mortale aut inmortale ſit. hui⁹ aūt ois rō nō eſt diffō: quāuis demonſtrauerit diuiſionē: ſ3 diffinitio nō ſyll's ſit.

Argu. ¶ Dicet eni atq3 oſidet ꝑ diuiſionez: vt putat: oē aial aut imortale eē aut mortale. Talis aūt oratio tota nō ꝑ rōcinationē eē oſidiť. Quare ēt ſi definitio per diuiſionē demōſtraretur: nū q̃3 tn̄ per ratiocinationem conficitur.

¶ Adducit

¶ Adducit tertiā rōnē sumptā prout syll's diuisiuus cōparat ad diuisionē ipsaȝ. pp qd sciēdū q syll's diui⁹ ipsaȝ diuisionē ꝯcludit syllogisticeꝛ sȝ alterā ptē diuisionis petit ꝛ accipit nō syllogiȥādo eā. bñ. n. seqꝛ q si oē aial vl' ē mortale vel imortale cū hō sit aial. q vel erit mortalis vel immortalisꝛ sȝ ꝯcludere alterā ptē q hō sit mortalis. qꝛ nō ē imortalis nō fit h syllogistice. cū ḡ in diuisione sit 2ᵉ pcessus si formeꝛ diffō sȝ pcessuȝ syllogisticū erit cōposita ex oibus diuisionib⁹. vȝ. q hō ē aial mortalis vel imortalis bipes vel nō bipes hñs pēnas vel nō hñsꝛ sȝ nulla diffō ē talis. nihil. n. sic diffinit. si āt fiat diffō cōposita nō ex totis diuisionib⁹. sȝ ex alternis ptib⁹ diuisionū. tūc fiet sȝ pcessuȝ nō syllogisticū. iō ait q (dicet. n.) vel (dic. n. ꝛ demrabit) vt hȝ alia trāslatio diuisionē sicut opinaꝛ q oē aial aut sit mortale aut imortale). q. d. q q vult venari diffōnem via diuisiua. ꝛ opinaꝛ se bñ syllogiȥare: bñ monstrat ꝛ bñ syllogiȥat totā diuisionē: vt q hō est aial aut mortale aut imortale. ꝛ subdit q (hō āt rō nō ē diffō). nā nll'a diffō accipit vtrāq; partē diuisionisꝛ sȝ alteraȝ tm̄. ꝛ subdit q̄re (q̄zuis monstrat diuisionē). i. q̄zuis ꝯcluserit syllogistice totā diuisionē (sȝ cū diffō) que sꝫ. accipit alteras ptes diuisiōis (non fit p syll'm) vel (nō fit syll's diffō). i. vt habeaꝛ diffō.

A ¶ Notādū tñ q textus aliqui hñt ablatiuū quare q̄zuis mōstrauerit diuisionē. ꝛ ex h forte insurrexerūt varij modi exponēdi hāc l'aȝ. sȝ vt pȝ ex alia trāslatione ibi dȝ eē accusatiuus. ꝛ certū ē q syll's diuisiuus monstrat syllogistice ꝛ ꝯcludit totā diuisionē. alterā tñ ptē ꝯcludit nō syllogistice. ꝛ iō diffō q̄ sumiꝛ ex alternis ptib⁹ nō fit syllogi-

B stice p syll'm diuisiuū. ¶ Nōn^m ēt q cuȝ diffō debeat nos certificare de nā diffiniti: nulla diffō est talis rō q accipiat vtrāq; ptē diuisionis. qꝛ tūc non certificaret nos de natura diffiniti. si. n. hō sic diffiniretur q ē aial. vel nō ē animal. mortale vel imortale. pēnatū vl' sine pēnis. nihil certum haberemus de hoie. aliqd ḡ mōstrat ꝛ ꝯcludit syllogistice syll's diuisiu⁹. qꝛ ꝯcludit totā diuisionē. diffinitionem tñ ipsam non concludit syllogistice.

T. c. 5. ¶ Sed vtrū sit demonstrare quod quid est sm substantiam ex suppōne accipiētē quod quid erat esse. qd est ex his que sunt in eo qd quidē proprijs. hec autē in eo qd quid est sola ꝛ proprium omne. hoc enim esse est illi.

Argu. ¶ Sed ne fieri pōt vt ipsum quid ē: accōmodatuȝ sube demōstretur. Ex suppōne tñ hoc pacto: vt accipiaꝛ id quidē ꝓpriū qd ex hisce constat: q̄ hoc ipso quid ē: p̄dicanꝛ: diffōnē eē: hec aūt sola dicto p̄dicari mō. Totūq; qd ex hisce ꝯstat ꝓpriū eē. Id ē. n. illius nimirum ratio.

¶ Postq̄ phs ondit q diffō nō possit ꝯcludi syllogistice p syll'm reduplicatiuū nec p diuisiuū. In pte ista vt dicebatur

C ondit q nō possit h fieri p syllȝ diffinitiuuȝ. ¶ Appellaꝛ aūt syll's diffinitiu⁹ syll's vtēs diffōne vl' assumēs diffōnē ad ꝓbādū aliqd. sicut reduplicatiu⁹ vtēs ꝛ assumēs reduplicationē ꝛ diuisiu⁹ diuisionē. tūc ḡ p syllȝ diffinitiuū ꝯcludetur diffō si i syll'o assumaꝛ diffō ad ꝯcludēdū diffōneȝ. qd duplici via fieri pōt. Primo si accipiaꝛ diffō sm itētiones scdas. vt si acciperꝛ diffō ipsi⁹ diffōnis q̄ tradita est in arte diffiniēdi. vȝ. q dȝ ꝯstare ex gñe ꝛ dñijs vel q̄ dȝ eē ꝓpria ꝛ p̄ri in qd. h. n. mō diffiniꝛ diffō p q̄sdā itētiones scdas ꝛ cōes de qb⁹ se itromittit logic⁹. Nā gen⁹ dñia ꝓpriū ꝛc. talia scdas intentiones noiant. h ḡ mō diceret aliqs q pōt diffō ꝓbari de diffinito. vtputa diffō hois de hoie. qꝛ quicqd ē ꝓpriū hois ꝛ p̄dicaꝛ in qd de ipso ē diffō ei⁹. aial rōnale mortale bipes ē hō. ḡ ꝛc. h p hāc diffōnē diffōnis. vȝ. diffō qꝛ ē ꝓpriū ꝛ p̄dicatur in qd. ꝯclusa ē diffō hois de hoie. posset aūt ꝛ q vellet accipe aliā diffōnē diffōnis. vȝ. q diffinitio ē ꝯstās ex gñe ꝛ dñijs ꝯstituētib⁹ speȝ. ꝛ tūc formeꝛ sic syll's. qcqd ꝯstat ex gñe ꝛ dñtijs ꝯstituētib⁹ hoiem est diffō hois. aial mortale bipes est hō. ḡ ꝛc. vno ḡ mō syll's diffinitiu⁹. i. syll's assumēs diffōnē ad ꝯcludēdū diffōneȝ de diffinito fit si accipiaꝛ diffō diffōnis. ꝛ hoc sm q̄sdā intentiones scdas. nā ipsa diffinitio non pōt diffiniri nisi logice p q̄sdā intētiones cōes ꝛ scdas. nā ꝛ diffinitio est nomen scde intētionis. 2^m hoc pōt fieri si accipiaꝛ diffō ipsi⁹ diffiniti. vtputa si p vnā diffōnē ꝓbareꝛ alia diffō. ꝛ h potissime erit 2^m intētiones p̄mas. qd dupl'r posset fieri. vel sm intētionē propositā. vtputa. si albū haberet duas diffinitiones. ꝛ p vnā ꝯcludereꝛ alteraꝛ sȝ exeq de hac via esset repetere qd fuit dcm̄ in syll'o reduplicatiuo. Ibi. n. ostēsuȝ fuit verū eē posse p vnā diffōnē alic⁹ rei ꝯcludere aliā diffinitionē sm q hui⁹ de eadē. Alio^o hoc fieri pōt p diffōnē oppositā. vtputa si p diffōnē datā de nigro ꝯcludereꝛ propria diffō albi de ipso albo. vt si qꝛ color ꝯgregatiu⁹ ē diffinitio nigri. ex h ꝯcludereꝛ q color disgregatiu⁹ eēt diffō albi. Duo ḡ facit phs. qꝛ p̄ ondit q non pōt ꝯcludi diffō de diffinito p syll'm diffinitiuū assumētē diffōnē oppositā diffiniti ibi (Et si ex ꝯditione) Circa p̄^m duo facit. qꝛ p̄. instruit nos q̄o debeat accipi diffinitio diffōnis. 2ᵒ declaꝛat per hȝ diffōnē q non possit ꝯcludi diffinitio de diffinito. ibi (Aut iterū accipit) Dicit ḡ (Sed vtrū sit demrare qd qd). i. diffinitionē (sm sbam). i. sm sbalē diffinitionē eius (ex ꝯditione). i. ex suppōne (accipiēte qd qd erat esse) sꝫ. ipsius diffōnis (qd est ex his q̄ sunt in eo qd qd. ꝛ ex proprijs). q. d. q h est qd qd erat eē ipsius diffōnis. ꝛ hec est diffō diffōnis. vȝ. q diffō ē ex his q̄ sunt in eo qd qd. ꝛ ex ꝓprijs. ꝛ subdit q (oē hoc). i. totū hoc. vȝ. qd ē (in eo qd qd. ꝛ ē ꝓpriū. sola) sꝫ. diffō hȝ ista duo. vel sola hȝ h totū. ꝛ subdit q (hoc). vȝ. esse in qd ꝛ eē ꝓpriū (est eē illi). i. est diffō ipsi diffōni. ¶ Nōn^m aūt q cū ostēsuȝ sit q nec p syllogismū reduplicatiuū nec p diuisionē possit syllogistice ꝯcludi diffō sm q ē h⁹. de ipso diffinito q̄rit hic phs. vtrū ex ꝯditione. i. ex suppōne supponēdo q ipa diffō habeat diffōnē. vtrū sit. i. ꝯtingat accipiētē talē diffōnē demōstrare qd qd est sm sbam. i. qd qd est sm qd qd est. vel qd qd est sm subam. i. qd qd est indicat subam. vel qd qd ē sm subam. i. sm suā diffinitionē subalem. vtrū. s. diffinitio sm suā diffinitionē essentialē. i. propriā possit de diffinito demonstrari. i. syllogiȥari. accipit enim ibi demonstrari large pro ipsa syllogiȥatione. ¶ Deinde cū dicit. D

¶ Aut iterū accepit qd quid erat esse ꝛ in hoc. necesse enim est per mediū monstrare.

¶ An ꝛ hic rursus sumitur diffinitio: necesse ē enim per medium ipsum ostendere. Argu.

¶ Probat q hoc nō bñ fiat. circa qd duo facit sm q 2ᵉ ꝓbat intētū ibi (Ampli⁹ sicut) Dicit ḡ (Aut iteruȝ accepit qd qd erat eē). q. d. q si p diffōnē diffōnis cōcludaꝛ diffō de diffinito. iterū accipit q qd erat eē. i. petiꝛ ibi qd ē i p̄n^o ꝛ subdit q (in hoc). s. mō syllogiȥādi (necesse est mōstrare) sꝫ. diffōnē (p mediū) sꝫ. qd ē ipsa diffō. 'monstrabiꝛ ḡ diffō p diffōnē. qd qd est p qd qd est. q̄re petitur ibi p̄n^m.

E ¶ Dubitaret forte aliqs. vtruȝ si ꝓbeꝛ diffō sit ibi petitio p̄ncipij. ꝛ p̄ q̄rimus hoc de diffōne ipsius diffiniti. ꝛ postea d diffōne ipsi⁹ diffōnis. vi. n. q p vnā diffōnē ipsi⁹ diffiniti absq; petitione possit ꝓbari alia. nā vt dicebaꝛ in p̄ diffinitio vel est dmōstrationis p̄n^m vel dmōstrationis ꝯ. vel tota dmonstratio pōne differēs. cū ḡ nō sit petitio p̄ncipij p p̄n^m ꝯcludere ꝯnem ex quo aliq̄ diffinitio se hȝ vt dmōstrationis p̄n^m. aliqua ꝛo vt dmonstrationis ꝯ. non est incōueniēs per vnā diffōnē ꝯcludere aliā. ¶ Dōni q

ex verbis Aristo. pma faciem pōt solui ad q̄sitū. nā nō ne
gat phs qn per diffōnē diffō ꝯcludi possit sed non pōt cō
cludi diffinitio i eo ꝙ diffō. vt si dec̄ ꝺ ira 2ª diffinitio. vna
mālis q̄ est ꝺm̄rationis ꝯ vtputa ꝙ ira est accēsio sangui
nis. alia formalis q̄ est demonstrationis pn͡m. vt ꝙ ira est
pp appetitū doloris in inimicū siue in ꝯtrariū. Conclude
tur enī3 vna diffō p aliā: s3 nō in eo ꝙ diffō. ¶ Sz ꝯ hoc
statim obijciet. q2 si p diffinitionē pōt ꝯcludi diffō sine pe
titione pncipij. ḡ p diffōnē acceptā3 in eo ꝙ diffō poterit
ꝯcludi sine petitione pncipij diffō in eo qꝺ diffō. si. n. sim
pliciter ꝯcludit simpl'r sine petitiōe nō vī rō q̄re reduplī
catiuū non possit ꝯcludere reduplicatiuū ēt sine petitiōe.
pp qꝺ sciēdū ꝙ 2ᵐ pōt h̄ solui. p ꝙ diffō non pōt ꝯcludi in
eo ꝙ diffinitio. nisi ꝺ diffinito tm̄. si ḡ in ꝯne simpl'r ꝯclu
deretur diffinitio ꝺ diffinito: forte hēet aliq̄3 apparentiā ꝙ
posset ꝯcludi diffinitio in eo ꝙ diffō: sed non ꝯcludit dif
finitio ꝺ diffinito: s3 ꝺ eo ꝺ quo ꝯcludit diffinitū3. vt si ira
h3 duas diffōnes. vnā dicētē qd. aliā pp qd. vel vnā mālē.
aliā formalē. cū ira sit passio irati. sic ira pōt ꝯcludi ꝺ ira
to p diffōnē dicētē pp qd ire. ita ꝙ diffinitio dicēs qd ire.
vel diffō mālis ꝯcludet ꝺ ipso irato ꝺ quo ꝯcludit ipsum
diffinitū qꝺ est ira. ꝙ h̄ p illā eādē diffōnē dicētē pp qd. p
hāc. n. ꝙ eādē diffōnē v3. p appetere dolorē i aduersario
ꝯcludet de irato ira q̄ est qꝺdā diffinitū. ꝙ eodē mō pote
rit ꝯcludi accēsio sanguinis circa cor q̄ est diffō eiꝰ. ḡ i h̄
stat hec solutio ꝙ in demonstrationibꝰ non ꝯcludit diffō
passionis de ipsa passione vel de ipso diffinito. s3 de subie
cto. vt diffinitio ire de irato. nō ḡ possumus arguere ꝙ si
sic ꝯcludit diffō p diffinitionē sm ꝯnem simplicē3 ꝙ pos
sit ꝯcludi sm ꝙ diffinitio ꝙ sm ꝯnē reduplicatā. q2 diffini
tio sm ꝙ diffinitio non potest ꝯcludi de diffinito ipso. s3
hoc h3 calumniā. q2 non vī inconueniēs ꝙ diffinitio mā
lis. i. diffinitio cui imponitur necessitas ꝯcludat de ipso
diffinito per diffinitionē formal'r. i. per diffinitionē im
ponentē necessitatē. vt q2 finis imponit nec̄itatē3 mā̃e. ꝙ
alijs causis. diffō data p finē erit formalis respectu oium
aliaꝝ diffinitionū. si ḡ detur de serra 2ª diffinitio. vna for
malis data p finē: vtputa q2 serra est instrumētū ad secā
dum dura. alia mālis. vtputa q2 serra est instr̄m ferreū ꝙ
dentatū. pbabitur de ipso diffinito vt de serra hec diffini
tio mālis ꝙ sit qd ferreū ꝙ dentatū p hāc diffinitionē for
mal'r q2 est instr̄m ad secādū dura. pp hoc dicēdū est al'r
ꝙ dato veꝝ esse qꝺ oī. non tñ valet si vis simplici diffini
tio vna sine petitione pncipij potest ꝯcludere diffinitionē
aliam ꝙ possit eam ꝯcludere sine petitione pncipij in eo
ꝙ diffinitiō. Nā vt patebit non est eadē ratio de ꝯclusio
ne simplici ꝙ reduplicata. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret ali
D quis si diffinitio vna pōt ꝯcludi de diffinito p diffinitio
nem aliā. q̄re diffinitio in eo ꝙ diffinitio non pt ꝯcludi. si
. n. simpl'r se h3 ad simpl'r. q̄re ēt reduplicatū non sic se h3
ad reduplicatū. ¶ Dōm ꝙ p ostēdemus ꝙ diffinitio i eo
3 ꝙ diffinitio non possit cōcludi de diffinito sine petitione
pncipij. Scdo soluemus ad formā arguēdi. ꝙ ondemꝰ ꝙ
reduplicatū non se h3 ad reduplicatū: sic̄ simpl'r ad simpˡ
q2 cōmittit ibi fall'a accidētis. Nam si eodē mō sumeret
simpl'r ad simpl'r tūc simpl'r non iferret simpˡ sine petitio
ne pncipij. vt reduplicatū sine tali petitione. Propter hᵐ
sciēdū ꝙ si diffinitio sm ꝙ diffinitio iferet de diffinito sm
ꝙ diffinitio o3 ꝙ et i pmissis vt patuit accipiat diffinitio.
si ḡ diffinitio ꝯcludit de diffinito sm ꝙ huius. vel h̄ erit
sub q̄dā rōne gn̄ali vtputa ꝙ non cōcludat plus ꝯ nisi ꝙ
illa sit diffinitio diffiniti. non autē ꝯcludat ꝙ sit diffinitio
talis. vtputa ꝙ sit formalis vel mālis vel data per talem
cām. vel p talē sed vt dicebat diffinitio s3 ꝙ huius ꝯclu
det de diffinito sub q̄dā ratione gn̄ali. cū ergo ꝙ in pmis
sis accipiat diffinitio i eo ꝙ diffinitio ꝙ in ratione gn̄ali.

diffinitionis oēs diffinitiones ꝯueniāt. nō erit magis no
tum sm hāc rationē gn̄alē ꝙ id qꝺ sumit i pmissis sit dif
finitio in eo ꝙ diffinitio q̄3 id qꝺ in ꝯne ꝯcludit. sed ꝯstat
ꝙ pbare aliqd p eque notū ē petere. ḡ hoc fieri nō pōt si
ne petitione. ¶ Sz dices ꝙ hoc non erit sm rationē gn̄a K
lem s3 sm rationē spālē. vt sicut diffinitio formalis simpˡ
sumpta o3 eē notior q̄3 mālis ita diffinitio formalis sum
pta cū reduplicatione. vt i eo ꝙ talis diffinitio erit notior
q̄3 diffinitio mālis cū reduplicatione accepta. hoc ḡ mo
do dicet aduersarius pōt ꝯcludi diffinitio in eo ꝙ diffini
tio. ꝙ p qꝺ notius. vt p diffinitionē formalē sm ꝙ diffini
tio ꝯcludat diffinitio mālis sm ꝙ huius. s3 h̄ fieri nō po
test: nā tāta vis est i reduplicatione ꝙ reduplicatio ita re
stringit modū ꝯsiderādi. vt non possit al'r ꝯcludi redupli
catū in ꝯne q̄3 eo modo quo reduplicatū est acceptū in p
missis. vt si arguat sic. triangulus in eo ꝙ triangulus h3
tres ysocheles est triāgulus. nō poterit ꝯcludi ꝙ ysoche
les in eo ꝙ ysocheles hēat tres. s3 in eo ꝙ triāgulus. nec
aliter poterit inferri reduplicatio in ꝯne nisi vt accepta
est in pmissis: sed non ē ita de illatione simplici. Infert. n.
sm illationē simplicē habere tres de ysochele per trian
gulum non obstāte ꝙ hec passio non sic cōperit ysocheli
vt triāgulo. si ergo diffinitio vt diffinitio o3 concludi de
aliquo diffinito op3 ꝙ ꝙ reduplicatio eodem modo sum
pta sit in pmissis sicut in ꝯne. quod sine petitione fieri nō
poterit. ¶ Dicemus ḡ ꝙ si diffinitio sm ꝙ huius o3 con L
cludi de aliquo sm rationē gn̄alē op3 ꝙ in pmissis de il
lo eodē accipiat diffinitio sm ꝙ diffinitio sm rationē ge
neralē. si xo debeat ꝯcludi sm rationē spālē3. vtputa. in I
eo ꝙ diffinitio talis: op3 ꝙ ꝙ in pmissis sumat diffō de il
lo eodē sm eādē rationē spālem. non ḡ erit magis notū3
vnū q̄3 aliud siue sm rationē gn̄alē siue spālē hoc fiat. p
babitur ḡ idē per idē. siue eque notū p eque notū. qꝺ sine
petitione fieri non pōt. diffinitio ḡ formalis sm illationē B
simplicē potest iferre diffinitionē3 mālem. sicut triangu
lus sm illationē simplicē potest iferre hēe tres de ysoche
le. s3 diffinitio formalis in eo ꝙ formalis non potest ifer
re diffinitionē mālem sm ꝙ est materialis. sed si inferret
eam ex vi syllogistica inferret eā cum hac reduplicatio
ne in eo ꝙ formalis. sicut triāgulus in eo ꝙ triāgulus nō
inferret habere tres de ysochele in eo ꝙ ysocheles: s3 in
eo ꝙ triangulus. non ergo potest inferri diffinitio mate
rialis in eo ꝙ mālis. nisi per diffinitionē omnimode sum
ptam. vt p3 sine petitione fieri non potest. diffinitio. n. in
eo ꝙ diffinitio non potest inferri pro aliquo vno nisi sm
illū modū sm quē est diffinitio: vt mālis sm ꝙ mālis. for
malis sm ꝙ formalis. Dicere aūt ꝙ iferat diffinitio mā
lis cū hac reduplicatione. vt formalis. hoc non est infer
re eā vt ē diffinitio. s3 vt non est diffinitio. diffō ḡ vt diffō
iferri non pt nisi penitꝰ eodē modo accipiat hic i pmissis
ꝙ in ꝯne. erit ḡ ibi apta petitio. ¶ Ad formā aūt arguēdi M
de simpl'r ad simpl'r dici o3 ꝙ si eodē modo acciperet diffi
nitio simpl'r in pmissis sicut sm illationē simplicē iferet in
ꝯne. sic eodē mō op3 accipe reduplicatū in pmissis sicut
in ꝯclusione ꝯcluditur. nō posset simpl'r sine petitione in
ferre: sicut nec reduplicatū. nā tūc eodē mō sumeret sim
pliciter diffinitio in pmissis ꝙ in ꝯne qsi p diffōnē forma
lē3 eodē mō sumptā inferret formalis eodē mō accepta.
ꝙ per mālē3 mālis: qꝺ nō fieret sine petitione. ¶ Ulteriꝰ N
postq̄3 dubitauimus quō diffinitio possit iferri de diffini
to per diffōnē diffiniti. Dubitaret forte aliqs. vtrū diffō
sm ꝙ huius sine petitione principij possit inferri de diffi
nito per diffōnē diffōnis. ¶ Dōm ꝙ nihil est aliud hoc
esse diffōnē huius q̄3 eē ppriū subālē eius. Nā duplex est
ppriū accñtale: vt p se passio. ꝙ subāle vt diffō. si ḡ hec sit
diffinitio diffōnis qꝺ est qꝺdā ppriū subāle rei. vel quod
idem

idē est: qḋ p̄dicat̄ in qd de re. ⁊ est ꝓpriū rei. q̄ ḡ sic ē idē erit querere vtꝝ. a. sit diffō de. b. ⁊ vtꝝ sit ꝓpriū s̄bale ei⁹. ꝓbare ḡ ꝙ sit diffō de. b. ꝑ hoc qḋ est ꝓpriū s̄bale eius ē ꝓbare ꝙ. a. est diffō de. b. idez ergo ꝑ idem. q̄re non poterit ꝓbari diffō de diffinito per diffōnem diffōnis nisi ꝓbetur idē per idē. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nisi petat̄ p̄n̄m. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Amplius sicut nec in syllō accipit̄ qd est syllogizare. semp enim aut tota aut pars est ꝓpositio ex q̄bus est syllogismus. sic nec quod qd erat esse oportet inesse syllogismo.

Text. ¶ Preterea quēadmodū nec i rōcinatione sumitur qd est rōcinari. Semp. n. tota vel pars est ꝓpō ex q̄bus rōcinatio ꝯstat: sic neq̄ diffōnem oportet in ratiocinatione inesse.

¶ Adducit 2ᵐ rōnem sumptā ꝑ sile in fillo. Circa qḋ tria facit. q̄ p̄ ponit hȝ rōnem. vȝ. ꝙ non dȝ accipi diffō diffōnis ad syllogiçādū diffōnē: sic nō accipit̄ diffō silli in syllō vel ad syllogiçādum syllm. 2° oñdit ad qd valet accipe hȝ rōnes. 3° ex his q̄ dixerat ꝯcludit itērū. 2ª ibi (Sed seorsū) 3ª ibi (Quare nece est) Dicit ḡ (Amplius sic nec in syllō accipit̄ qd est syllogiçare). i. diffō sylli. ⁊ subdit ꝙ (Semp. n. aut tota aut ps est ꝓpō ex q̄bus est syllˢ). q. d. ꝙ hec ē diffinitio sylli ꝙ vna ꝓpō vt maior se hēat vt totū. alia vt minor se hēat vt ps: ꝑ hāc. n. diffōnē sylli nō accipim⁹ i syllō cū syllogiçam⁹. nec accipim⁹ eā ad syllogiçādū syllm. ⁊ subdit ꝙ (sic nec qḋ qd est eē). i. nec diffōnē diffōnis (opȝ

A eē in syllō) scȝ. ad syllogiçādū diffōnē. ¶ Dubitaret forte aliq̄s. vtꝝ possem⁹ ꝓbare syllogistice syllm ꝑ diffōnē sylli ⁊ vȝ ꝙ sic. possem⁹. n. quēlȝ syllm syllogistice ꝓbare syllˢȝ eē ꝑ diffōnē sylli. Fieret. n. talis syllˢ. qcqd ꝯstat ex duab⁹ ꝓpōnib⁹ q̄ꝝ vna est totū alia vt pars illud est syllˢ: q̄libȝ

B syllˢ est hȝ. ḡ ⁊c. ¶ Dōm ꝙ diffinire syllm spectat ad artificē gn̄alē. vtputa ad dyalecticū qui dī gn̄alis. q̄ negociat̄ circa cōia q̄dāȝ. ⁊ circa q̄sdā cōes diffōnes. ad ipm ḡ spectat diffinire syllm q dat artē de syllō. aro āt dȝ eē gn̄alis. ⁊ nō dȝ supponere aliquē syllm. Si ḡ dyalectic⁹ h̄ modo vellet ꝓbare de aliq̄ argumētatione ꝙ sit syllˢ accipiēdo diffōnem sylli ⁊ ꝯcludēdo syllogistice de illa argumētatione ꝙ sit syllˢ. ꝓbaret syllm supponēdo syllm. hoc ḡ esset sile sicut si aliq̄s vellet negare loq̄lam eē. qḋ nō posset facere nisi ꝑ loq̄lam. negādo ḡ loq̄lam ꝯcederet loq̄lā sic si q̄s vellet ꝓbare syllm syllogistice per diffōnē sylli. ꝓbaret syllm supponēdo syllm. q̄ syllogiçaret syllm. sicut ergo ad manifestādum ꝙ aliq̄ argumētatio sit syllˢ non debemus hoc facere syllogistice per diffōnē sylli. sic ad ꝓbandū rationē aliq̄ȝ esse diffōnem non debem⁹ hoc syllogiçare per diffōnē diffōnis. q̄ tūc ꝓbādo diffinitionē poneremus diffinitionem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed seorsum hoc appositus eē. Et ad dubitantē syllogizatū est aut non est obuiare: quoniam hoc. n. erit syllˢ ⁊ adhuc neq̄ qḋ quid erat esse syllogizatū est q̄m vtq̄ hoc suppositum erat nobis qḋ quid erat esse.

Text. ¶ Sed seorsum a propositionibus esse. Atq̄ vt si quis ambigat: si ratiocinatio sit ꝯfecta: nec ne: obuiandum est asserendo ratiocinationē esse ertructam: id enim rationatio: sic ⁊ ad euȝ qui dicit non diffinitionem esse conclusam asserendum est diffōnem esse ꝯclusam: id. n. nobis supponebatur esse ratio diffōne.

¶ Oñdit ad qd valēt hȝ rationes. vel hȝ diffōnes dicens (sed seorsuȝ h̄ appositis) vel (apositis eē) vt hȝ alia lr̄a. q. d. h̄. i. diffinitio diffinitionis (⁊) diffō sylli dȝ eē in mente seorsum separata a positis. i. ab his q̄ ponūtur in syllō et in syllō. ⁊ ꝑ talē diffinitionē sylli (ad dubitātē). i. ꝯ dubitātem vtꝝ (syllogiçatū est. aut non est ꝯdicere). i. obuiare ⁊ instare sibi. ⁊ oñdere ei ꝑ diffinitionē sylli (q̄m hic ē syllˢ. ⁊ adhuc neq̄ qḋ qd erat eē syllogiçatū). i. ꝯtra negātem syllogiçatā eē diffinitionē. scȝ. debemus sil'r ꝯdicere ⁊ obuiare ⁊ oñdere per diffinitionē diffinitionis ꝙ id quod ē syllogiçatū est diffinitio. ¶ Dubitaret forte aliq̄s q̄ro rationē sylli ⁊ diffinitionis debemus hēre seorsum: ⁊ q̄o h̄ valet ꝯtra obuiātes. ¶ Dōm ꝙ diffinitio diffinitionis et diffinitio sylli deseruiūt ad duo. vt pȝ ex textu. Primo ad regulādum nos. nā ex hoc ꝙ hēmus in mēte diffinitionē sylli ꝙ dȝ esse ex ꝓpōnibus hn̄tibus se vt totū ⁊ vt pars: regulamur in syllogiçādo vt non deficiamus in forma syllogistica. sic ēt ⁊ per diffinitionē diffinitionis in mēte habitam regulamur ne deficiamus in diffiniēdo. ⁊ q̄ntuȝ ad hoc ait. ꝙ hoc. i. tā diffinitio diffinitionis q̄ȝ sylli dȝ esse in mēte seorsum a positis vt hȝ alia trāslatio. i. ab his q̄ ponūtur tā in diffōne q̄ȝ in syllō. vt si velleȝ examinare. vtꝝ aīal bipes sit bona diffinitio hoīs. deberē rationē diffinitionis hēre seorsum in mēte. i. separatim ab his que posita sunt in diffinitione data. ⁊ ꝑ rationē diffinitionis in mēte examinare diffinitionē datā. vel vt trāslatio nr̄a habet. hoc. i. diffinitio diffinitionis eē. scȝ. dȝ in mēte appositis. i. additis scȝ. his q̄ ponūtur in diffinitione data. nā semp regulatū dȝ apponi. i. addi vel ꝯiungi ipsi regule vt videat̄ an sit ꝯforme. ergo rationi q̄ȝ hēmus seorsum in mēte de diffinitione q̄si cuidā regule debem⁹ apponere. i. adiūgere ea q̄ sunt in q̄cūq̄ diffinitione data. ⁊ ꝑ hoc examinare an sit bn̄ data. ⁊ qḋ dcm̄ est de diffōne diffōnis intelligendū est de diffōne sylli. 2° diffinitio tā sylli q̄ȝ diffōnis valet ad obuiāteȝ. i. ꝯtra obuiātem. nā si q̄s obuiaret de aliquo syllō ꝙ eēt syllˢ vel de aliq̄ diffinitiōe ꝙ eēt diffinitio possemus ei ꝯdicere per rationē tā sylli q̄ȝ diffinitionis. Dicemus ergo ꝙ sicut p̄n̄ non possunt ꝓbari simpl'r sine petitione p̄ncipij. possunt tn̄ ꝓbari apud hunc vel apud illuȝ sic ꝑ diffōnem diffinitionis nō potest simpl'r ꝓbari diffō. q̄ tūc ꝓbaremus diffinitionē supponēdo diffinitionem. nam ⁊ p̄n̄ non possunt ꝓbari nisi supponēdo p̄n̄. nā si ꝓbas p̄n̄ per seipsa ꝓbas p̄n̄ supponēdo p̄n̄. si auteȝ ꝓbas ea per p̄ncipiata cum p̄ncipiata p̄supponāt p̄n̄. adhuc ꝓbat p̄n̄ supponēdo p̄n̄. p̄n̄ ergo nō possunt ꝓbari simpl'r. sic nec diffinitio per suam diffinitionē simpl'r ꝓbabitur. apud hunc tamen obuiātem nobis ⁊ negātem diffinitionem datam bonā esse per rationē diffinitionis. possemus igitur sibi ꝯdicere. q̄re aūt diffinitio diffinitionis non simpliciter ꝓbat ipsam pȝ per supius dicta. nam non magis notum est aīal bipes ꝯstare ex ꝓprio gn̄e ⁊ ex ꝓpria differentia hoīs q̄ȝ eam esse ꝓpriam diffinitionem hoīs. ¶ Ulterius forte dubitaret aliq̄s q̄re tales rōnes debem⁹ hēre seorsum. ¶ Dōm ꝙ s̄m Cōmē. in. 2. metaphy. non bonū est querere simul scientiam ⁊ moduȝ sciendi hēre eniȝ rationem diffinitionis ⁊ rationē sylli pertinet ad modū sciēdi. formare auteȝ ꝓprios syllˢos de rebus scitis ⁊ proprias diffinitiones de scibilibus pertinet ad sciam. seorsum ergo ⁊ prius debemus addiscere logicā ⁊ cognoscere que sit ratio syllogismi: ⁊ que sit ratio diffinitionis. ⁊ has rationes debemus hēre in mente. ⁊ postea q̄n venimus ad scias spāles per rōnes illas q̄s didicimus in logica que est modus sciēdi: debemus examinare diffōnes ꝓprias ⁊ syllˢos ꝓprios quos formamus de scibilib⁹. Prima ḡ ratio. vȝ. ꝙ petit̄ ibi id qḋ est in p̄n̄ deseruit si credat̄ ꝙ per diffinitionē diffōnis aggeneretur in nobis scia. vt credi

mus per hoc scire q̄ diffō sit cuiusl3 diffiniti.p rōnes.n.il las cōes traditas in logica.ꝙ diffō est qd ꝓprium ꝛ p̄dica[tur] in qd non aggñatur in nobis scia.s3 opinio.ex B.n.ni si plus sciam⁹ non poterim⁹ scire de hoie que sit diffō ei⁹: nec de aliquo alio aiali.sed poterim⁹ forte ex B hēre aliq̄ opinionē.simplr tñ nesciem⁹.nā l3 sciam⁹ ꝙ diffō debeat ꝯstare ex ꝓprio gñe ꝛ ex ꝓpria dīia.nō tñ ꝓpter B est nobis notū ꝓprium genus nec ꝓpria dīia hoīs.nec est magis no tū nobis ꝙ aial bipes ꝯstat ex ꝓpo gñe nec ex ꝓpria dīia hoīs q̄ ꝙ sit diffō eius.ḡ sic arguēdo petit̄ pn̄ᵐ.Scđa āt ratio ꝙ debemus talia hēre seorum ꝛ p ea obuiare alijs deseruit nobis si per diffōnē diffōnis non credam⁹ ex hoc hēre sciam.vt ex hoc sciamus cognoscere diffōnē cuiusl3 diffiniti.sed ex hoc credam⁹ inde hēre quēdā3 modū sciē di.qđ si sic est tūc deberemus hēre seorsum in mēte ꝛ per hoc examinare diffōnē.nā modus sciēdi l3 non faciat sciē tiam:multū tñ iuuat ad sciam.Logica.n.in q̄ tradit̄ mo dus sciēdi ꝛ rōnes ille cōes q̄s addiscim⁹ in logica: l3 nō sufficiāt ad aggñandum sciam:multu3 tñ regulāt nos in acq̄sitione scie ꝛ multū iuuāt nos ad examinādu3 ea que dr̄ in sciētijs.tales ergo rōnes cōes simplr non ꝓbant. possumus tñ per eas nos regulare ꝛ per illas huic vel il li obuianti ꝯdicere.plus enim latet vt p3 de veritate ibi s dictis p3i q̄ supficies text⁹ ondit. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Quare necesse est sine eo qđ quid erat syllo. aut qđ quid erat syllogizare aliquid.

Argir. ℭ Quare nec̄e est ꝛ sine rōcinationis ꝛ sine dif finitionis rōne:aliqd p rōcinationē ꝯclusū eē.

ℭ Ex his q̄ dixerat ꝯcludit intētum.d.(Quare nec̄e est si ne eo qđ qd ē syllo).i.sine diffōne syllī.(aut)su.sine eo qđ est(qđ qd erat esse).i.sine diffōne diffōnis(syllogizare ali quid).q.d.ꝙ non debem⁹ syllogizare aliqd.i.ꝓbare syl logistice de aliquo ꝙ sit diffō per diffōne diffōnis.nec de bemus ꝓbare syllogistice de aliquo qđ sit syllo per diffō nem sylli.loq̄ndo de ꝓbatione simplr.possumus aūt ꝓba re per hoc vel obuiare huic vel illi sed non simplr. ℭ No tandum aūt ꝙ cū syllogistice per diffōnem diffōnis ꝓba mus diffōnem.ibi est ꝯsiderare duo.v3.diffōnem diffōnis que assumit̄.ꝛ formā syllogisticā in qua talis diffō ordi natur.q̄re sicut volum⁹ facere fidē de diffōne per diffōnē eius.ita cū forma syllogistica ꝯcurrat ad hoc ꝓbandum debemus facere sili modo fidē de forma syllogistica p dif finitionem sylli.sed cum non debeat ꝓbari syllogistice syl logismus per diffōnem eius pari rōne nō debebit̄ ꝓbari syllogistice diffō de diffōne ipsius. ℭ Deide cū dicit.

T.c.6. ℭ Et si ex ꝯditione aūt demr̄etur vt si malo est diuisibile esse:in contrario aūt contrarij eē in quibuscūq3 est aliquid contrarium:bonu3 aūt malo contrarium est.ꝛ indiuisibile diuisibili: est itaq3 boni esse qd indiuisibile esse.

Argir. ℭ At enim neq3 sic bene sese habebit ipsius qd est:probatio:si ex suppositione etiam quispiā ipsum ostendat hoc pacto: si ratio mali est di uisibile esse:quibus autem est contrarium:eo rum ꝛ ratio ꝯtraria est rationi ꝯtrarij:atq3 bō nu3 est malo contrariu3:ꝛ indiuisibile diuisibi li:ratio boni nimirū est indiuisibile esse.

ℭ Ostendit ꝙ non o3 ꝓbari diffō per diffōnem diffiniti.ac cipiēdo diffōnem oppositā.vt nō potest ꝓbari aliqd esse diffōnem boni per diffōnem mali.Circa qđ duo facit.q2 ꝑmo ꝓponit qđ intēdit.2° manifestat ꝓpositū.ibi(Hoc enī accipiēs.)Dicit ḡ(Et si ex cōditione aūt).i.ex suppōne.i. supponēdo diffōnem huius ꝯtrarij.(demonstret)su.diffōnē alterius ꝯtrarij.vel de alio ꝯtrario.(vt.s.si malo inest diuisibile esse).i.si ista est diffō mali.esse qd diuisibile(in ꝯtrario aūt cō trarium esse in q̄buscūq3 est ꝯtrariu3.bonū aūt est malo con trarium ꝛ indiuisibile)est ꝯtrarium(diuisibili)q2 sic est(boni esse).i.diffinitio boni indiuisibile.i.erit(esse qd indiuisibi le).q.d.ꝙ in quibuscūq3 est ꝯtrarium hec est regula gñalis. ꝙ semper in ꝯtrario est ꝯtrarium.si ergo bonū ꝛ malū sunt cō traria ꝛ diuisibile ꝛ indiuisibile ꝯtrariantur.si esse diuisibile est diffinitio mali ꝯtrarium erit diffinitio ꝯtrarij.i.esse indiuisi bile erit diffinitio boni. ℭ Notādum aūt ꝙ in hoc exem plo loq̄tur Phs modo platonico.Posuit enim Plato ꝙ vnum qđ ꝯuertitur cū ente erat idē cū vno:qđ est pnᵐ nūi ideo posuit nūos esse sbās rerum.Et q2 defectus incipit in recessu a simplici ꝛ ab vnitate:posuit ꝙ idem erat eēn̄ vnitatis ꝛ bonitatis.ꝛ idem eēntia mali ꝛ diuisibilitatis. supponēdo ergo ꝙ esse diuisibile p̄dicet̄ de malo in eo ꝙ diffinitio.ꝯcludet̄ ꝙ esse indiuisibile p̄dicet̄ de bono in eo ꝙ diffinitio.poterit ergo ꝓbari de aliquo ꝓposito diffini tio in eo ꝙ diffō supponēdo diffōnē oppositi.h3 tñ ꝙ hic di bonū intellm̄ sm veritatē3.q2 simplex h3 rōnē boni.et diuisum.sm ꝙ huius h3 rōnem mali. ℭ Deide cū dicit. ... B.

ℭ Etenim hoc accipiens qđ qd erat esse demō strat.Accipe aūt ad demr̄andū qđ qd erat esse alteru3 tm̄ sit.Etenī in demr̄ationibus est:qm̄ est hoc de hoc.sed non ipsum neq3 cuius eadē ratio ꝛ conuertitur.

Argir. B ℭ Et hic enim accipiēs diffōne3 ondit.Sumit aūt diffōnem ad ondendam diffinitione3.At sit aliquid aliud.Et in demonstrationibus.n. aliquid de alio dici sumit̄.Nō tñ ipm neq3 id cuius est eadem ratio atq3 conuertitur.

ℭ Probat ꝙ non possit hoc modo ꝓbari diffinitio de diffi nito.Circa qđ duo facit.q2 ꝑ ꝓbat hoc per rōnē ꝓpriā ad ipsam diffōnem.2° per rationē cōem tā ad diffōne3 q̄ ad diuisionem.ibi.(Ad vtrosq3.)Dicit ergo.(Accipiens.n. diffōnem demr̄at qđ quid erat esse).i.demr̄at diffinitio nem.q.d.ꝙ talis ꝓbatio non est competēs.q2 petit.ꝓbat enim diffinitionem per diffōnem.Et q2 posset aliq̄s dice re ꝙ hoc potest fieri ꝙ ꝯcludatur diffinitio per diffōnem ideo subdit.ꝙ(accipere aūt ad demr̄andum qđ qd erat esse)quasi dicat ꝙ possumus accipere qđ quid erat esse.i. diffinitionem tāq̄ medium ad demr̄andum aliquid(alte rum tm̄ sit)vel vt habet alia lr̄a ꝛ melius alterum tamen sit.i.ita tamen ꝙ medium acceptum sit quid alterum ab eo qđ concluditur.ꝛ subdit.ꝙ(ꝛ enim in demr̄ationibus est)sup.ostendere per medium qđ est diffinitio.(qm̄ est B de hoc).i.passio vel diffinitio passionis predicet̄ de subie cto(sed non ipsum).i.sed non est idem ipsum mediu3 qđ conclusio.(neq3 est)sup.ipsum medium id(cuius est ipsa ratio eadem)quasi dicat ꝙ ipsum mediu3 non debet esse eiusdem rationis cum ipso concluso.ita ꝙ non sit magis notum sed sit eque vel eodem modo notu3 medium sicut conclusum.ꝛ subdit.(ꝛ conuertitur)idest hoc posito seq̄ tur ꝙ medium conuertatur.quod non debet fieri.non.n. debet esse medium id quod conuertitur cu3 conclusione. ita ꝙ eque bene possit per conclusum ostendi medium.si cut econtra.tunc ergo est supplenda ratio ꝙ cum p diffi nitionem vnius ꝯtrarij possit eque bene ostēdi diffinitio alterius ꝯtrarij.sicut econuerso.vel cu3 non sit magis no tu3 qđ diuisibile sit diffō mali q̄ indiuisibile boni.nec eō non poterit per vnū ondi aliud. ℭ Deinde cum dicit.

¶ Ad vtrosq; āt ƀm diffōnē demrantē τ ad sic syll'm est eadē oppō: ꝓpter qd erit hō aīal bipes gressibile. sed nō aīal τ bipes. ex acceptis .n. nec vna necessitas est vnuz fieri. qd̄ p̄dicat᷑. sed ac si hō idē eēt τ grāmatic⁹ τ musicus.

Tex. ¶ Ad vtrosq; aūt: quoꝝ alter diuisione alter ratiōcinatiōe ondit. Eadē est dubitatio: cur hō simul aīal bipes gressibile: sed non aīal seorsuz τ bipes erit seorsum: nulla nanq; necessitas cogit vt ex ijs que sumūtur vnuz efficiatur quod predicetur: sz erit forsitan perinde atq; idē homo τ musicus est τ grāmaticus.

¶ Adducit aliā rōnē cōem tā ad diffōnē q̄z ad diuisionē. di. (ad vtrosq;) .i. ad vtrosq; syllogismos vel ad vtrasq; vias (τ ƀm diuisionē demrantē τ ad syll'm sic). vz. ƀm diffōnē (eadē oppositio) .i. idē modus arguēdi ꝯ vtrūq;. vz. (ꝓp qd ē hō aīal bipes gressibile: sz nō aīal τ bipes). q.d. ꝙ nec via diuisiua. nec via accipiēs q̄ cōpetūt ꝯ̄tio ꝯcludit diffōnez eē qd vnū. vñ non magis ꝯcludit hoīem eē aīal bipes. q̄z aīal τ bipes. τ subdit ꝙ (ex acceptis .n. nec vna necitas ē vnū fieri qd̄ p̄dicat᷑. sz) vtiq; (sic hō idē erit grāmaticus et music⁹). q.d. ꝙ diffō dicit᷑ qd vnū. nulla aūt istaꝝ viaꝝ cōcludit ꝙ id qd̄ p̄dicat᷑ sit qd vnū. ꝗ nulla talis via ꝯcludit

A ꝙ id qd̄ p̄dicat᷑ sit diffō in eo qd̄ diffō. ¶ Dubitaret forte aliqs: qꝛ vꝫ sc'm ꝙ via diuisiua non ꝯcludat diffōnē eē qd vnū. nā si fiāt diuisiones ƀm diās ſbales diffō accepta d̄ necessitate dicet qd vnū. ¶ Rursus τ via diffinitiua. accipiēdo diffōnē ꝯ̄trij ꝟ idē fiet. nā si diffō ꝯ̄trij dicit qd vnū oꝫ ꝙ

B τ ꝯ̄tria diffō dicat qd vnū. ¶ Dōm ꝙ nulla via ꝯcluditur diffō eē qd vnū τ qd̄ dꝛ de diuisione ꝑ dīas eēntiales. dicēdū ꝙ dīa eēntialis bñ facit vnū cuz eo cui⁹ est dīa. sed ꝙ fiat hoc mō vnū ꝟ non hꝫ ex diuisione in eo ꝙ diuisio sed ex eo ꝙ diuisio hꝫ eē circa talē mām. diuisio .n. ƀm ꝙ hꝫ. pōt fieri τ ꝑ dīas eēntiales: τ ꝑ accñtales. via ꝗ diuisiua cū possit fieri diuisio vtroq; mō non magis hꝫ ex acceptis ꝑ diuisionē ꝙ hō sit aīal bipes: q̄z ꝙ sit aīal τ bipes. i. non magis hꝫ ꝙ aīal τ bipes dicāt plures act⁹. τ sint vnum ꝑ accñs. sic .n. acceptū ꝑ diuisionē poterit eē vnū ꝑ accñs. sicut hō est vnū ꝑ accñs cū grāmatico τ musico. Quod vō addebāt de diffōne ꝯ̄trij dici oꝫ ꝙ non magis notū est ꝙ esse diuisibile sit diffō mali q̄z ꝙ idiuisibile boni. arguere .n. ꝙ in oībus hñtibus ꝯ̄triū semꝑ est ꝯ̄triū in ꝯ̄trio. ita valet in eēntialibus sicut in accñtalibus. oñ tñ sint ꝑ se accñtia. et tali via arguere rōne modi arguēdi ꝙ accepte sint differētie eēntiales non erit nobis magis notū q̄z accñtales. poterit .n. ꝟ inotescere nobis alia via: sz ipse modus arguendi nihil nobis de ꝟ patefaciet. ex ipso ꝗ mō arguēdi non magis hēbit᷑ ꝙ ꝯclusa diffō sit qd vnū q̄z ꝙ qd plura. Valet ꝗ hec obiectio. ꝙ nec via diuisiua. nec diffinitiua ꝯcludat diffōnē vt diffō. qꝛ diffō vt diffinitio est qd vnū. ex neutra aūt via sufficiēter hētur ꝙ id qd̄ ꝯcludit᷑ sit qd vnum.

¶ Qualr̄ igit᷑ diffiniēs mōstrabit substantiam: aut qd̄ qd est. Neq; .n. sicut demrans ex certis eē manifestū faciet qd̄ necesse est cū sint illa alterum aliqd esse. demōstratio .n. hec est.

Tex. ¶ Hec cū ita sint quonā pacto is qui diffinit substantiam: τ ipm quid est: ondet rei diffiniende neq; .n. vt is quid demrat ex hisce que ꝓceduntur notū faciet ipm · vt cū illa sint necio aliquid aliud sit: hec enim est demonstratio.

¶ Postq̄z Phs execut⁹ est de q̄ōne 4ª. vz. quoꝝ est diffinitio. vtꝝ sit eoꝝ quoꝝ est demratio τ de 3ª. vz. qd est diffō vtꝝ sit idē ꝙ demratio. τ de 2ª. vz. qs sit modus itroducēdi diffōnē. vtꝝ via syllogistica. reduplicatiua. aut diuisiua aut diffinitiua. In parte ista vt dicebat᷑ vult exeq de q̄ōne pª. vtꝝ qd̄ qd est demretur. ¶ Propter ꝙ sciēdū ꝙ demōstratio est duplex. ad sensum. τ ad intell'm. τ ad sensuz est duplex rōcinatiua. s. τ non rōcinatiua. demrare āt ad sensum mō rōcinatiuo videt᷑ facē iductio. Nā iductio sensibiliter ondit in ꝟ τ in illo sic eē τ ex ꝟ arguit in oībus ita eē. vnde q̄si qdā demrare est sic sensibil'r ꝓcedere. demratio aūt ad sensum non rōcinatiua potest fieri vt siqs sensu. vt puta visu onderet sibi sic eē vt siqs nūq̄z vidisset niuez. et dubitaret eā eē albā ad sensum. τ ƀm visum onderet᷑ sibi sic eē. vtputa si portaret᷑ nix corā eo τ diceret᷑ ei respice q̄m est alba: vel possit talis demratio fieri digito: vt siqs nūq̄z tetigisset ignē posset᷑ ei digito demrari ꝙ eēt calidus. vel eꝫ posset exponi ꝙ sensus referat᷑ ad tactū posset .n. alicui sensu demrari aliqd sentiēdo τ tangēdo ipm. digit⁹ autez referat᷑ ad visum. vt qꝛ potest alicui digito ondi aliqd vt videat illud. Demratio aūt ad intell'm fit per diffōnez. qa mediū in tali demratione est diffō. duo ꝗ facit Phs. qa pº

C ondit ꝙ nec demratione ad intell'm nec ad sensum potest demrari qd̄ qd est. 2º speciali'r adducit rōnes ꝙ non possit demratione ad intell'm ibi (Amplius q̄uo monstrabit) Circa pᵐ duo facit. qꝛ pº ondit ꝙ nō potest demrari qd̄ qd est demratione ad intell'm. 2º ꝙ nec demratione ad sensuz ibi (Nec sicut inducēs) Dicit ꝗ (Qualr̄ igit᷑ diffiniens). i. qualr̄ demrans demratione ad intell'm: vbi mediū ē diffinitio (mōstrabit). i. demrabit (ſbam). i. eēntialē diffōnez (aut quod qd est. neq; .n. sicut demrans ex certis) principijs (faciet manifestū) sn. qd̄ qd est. vz. ꝙ (necē est cū sint illa) pnª (alteꝝ aliqd eē). i. ꝯ̄nē τ subdit (demratio .n. hec ē) q.d. ꝙ in hoc stat ratio demrationis ꝙ accipiat q̄dam certa τ nota pnª. ex qbus de necitate seq̄tur aliqd alterum. s. conclō. hoc aūt modo. vz demratiue τ ꝑ certa τ nota nō potest demrari quod qd est ƀm qd̄ qd est. nā si ꝯcluderet᷑ quod qd est in eo qd̄ qd est. oporteret ꝙ in pmissis acciperetur eodē modo quod qd est in eo qd̄ qd est. talis ꝗ eēt mediū q̄lis eēt ꝯ̄. hoc autē modo non eēt ꝓcedere ex notis τ certis. qꝛ cū ꝯ̄nes sint dubitabiles eēt τ mediū dubitabi-

D le. ¶ Dubitaret forte aliqs. qꝛ vꝫ ꝙ id quod ꝟ dꝛ sit idem cū eo quod supius dicebat᷑. nā idē est vtꝝ diffiniēs possit demrare quod qd est. quod dicit hec qd̄ 4ª τ vtꝝ ipsi⁹ qd̄ qd ē sit syll's reduplicatiu⁹. qui accipit ꝓ medio. quod qd est in eo qd̄ qd ē. vel syll's diffinitiu⁹. qui accipit ꝓ medio diffōnē diffōnis. vel diffōnē diffiniti. qd̄ totū fuit dictū in 2ª q̄stione oībus .n. his modis diffiniēdo ondim⁹ diffōnez eo modo quo poſſe est ondi. ¶ Dōm ꝙ ondere diffinitio-

E nē ꝑ diffinitionē non eē poſſe q̄druplr̄ declat Phus. pmo in syll'o reduplicatiuo. 2º in syll'o accipiēte diffinitionē diffinitionis. 3º in syll'o accipiēte diffinitionē diffiniti ꝯ̄tiaz τ

F 4º in hoc textu nūc exposito. aliter tñ τ alr̄. ¶ Nam diffinitio dupl'r potest accipi. vel large ꝓ oī descriptione ꝓut non aggñat sciam: sed opinionē. vel ꝓprie. ꝓut ea vtitur demonstrator. τ ꝓut aggñat sciam. Prime ꝗrie loquūtur de diffinitione large in gñali. siue ꝓut ea vtitur demonstratio siue non ꝙ nullo⁰ quod qd est in eo quod qd est possit demonstrari. sed text⁹ nūc exposit⁹ loq̄tur de diffinitione ꝓut ea specialr̄ vtit᷑ demonstrator. quod qd est ꝗ ƀm ꝙ huius non potest ꝯcludi ꝑ diffinitionez ꝓut diffinitio ptinet ad syll'm gñal'r siue syll's ille sit demonstratio siue nō. nec potest concludi ꝑ diffinitionē. ꝓut diffinitio illa special'r spectat ad demonstratorem. ergo hec q̄rta sua locutio de diffinitione pꝫ q̄uo differt a tribus primis locutionibus precedētibus. tres aūt p̄cedentes locutiones de diffōne

pz ẽt q̄uo adinuicẽ dĩnt. Prima ḡ locutio cū dĩ. ipsius aūt
quod qd est. loqtur de diffõne diffiniti. vtrū per diffõnem
hoīs vel cuiuscūqz alterius ſm q̄ huius possit demſari
diffinitio eius ſm q̄ huius. ita q̄ per vnā diffõnē ſm q̄ hu
ius demſaretur alia ſm q̄ huius. Secūda aūt locutio de
diffõne cum dicit: sed vtrū sit demſare quod qd est. loqtur
non de diffõne diffiniti sed diffinitionis. vtrū hoc modo
contingat oñdere quod qd est. Tertia autem locutio cū
dicit. ⁊ si ex conditione. loquitur de diffinitione diffiniti.
sed aliter q̄z locutio pma. q2 pma loq̄batur de diffinitione
diffiniti ꝓposita. vt si de eadē re dent̃ due diffões. vtrum
per vnam possit oñdi alia. sed 3ª locutio loqtur de diffõne
diffiniti opposita. vtrū. s. per diffõnem vnius oppositi pos
G sit oñdi diffinitio alterius. ¶ Est aūt diligēter notādū q̄
cū dicimus q̄ qd̄ qd est ſm q̄ hui⁹ nõ potest ꝓbari nec syl
logiẓari loq̄ndo de syll'o gñalr. nec potest ꝓbari nec dmõ
strari loq̄do de demſatione spālr. itelligēdū est q̄ nõ pos
sit syllogiẓari vere. i. syllogistice ꝓbari ꝯ̄e q2 semꝑ petitur
ibi pn̄ᵐ. nūq̄z. n. est syllogistica ꝓbatio ꝯ̄a nisi p̄misse sint
notiores ꝯ̄ne. tamē bñ potest ꝓbabilr syllogiẓari q̄ nihil
ꝓhibet q̄dam falsa ꝓbabilia eē: imo ꝓbabiliora q̄busdā
veris. vt dĩ in 8ᵒ thop. multis. n. ꝓbabilr syllogiẓatū esset
q̄ aial nõ pēnatū bipes est diffõ hoīs: si assumeret̃ hoc ꝑ
medio qd̄ ꝯstat ex gñe ⁊ diñtijs hoīs. ¶ Deide cū dicit.

¶ Nec sicut inducēs per singularia cum mani
festa sint. q̄m omne cui sic nihil alr̃ est. nõ enim
qd̄ quid est demſat: sed q̄m aut est aut non est.
Quis igitur est alius modus reliquus. Non
enim vtiqz mõstrabit sensu aut digito.

Argu. ¶ Neqz ẽt vt is qui per singula nota iducit vni
uersa. Ex eo sic se habere: q2 nihil singulorū se
se aliter habet. Non enim quid est: sed eē: aut
non esse oñdit. Quis igit̃ alius modus restat:
non enim sensu vel digito demonstrabit.

¶ Oñdit q̄ nõ possit demſari qd̄ qd est demſatione ad sen
sum. d. (Nec sicut iducēs). i. nec demſabit sꝫ. diffõnē sen
sibilr̃ iducēs (ꝑ singl'aria cū manifesta sint) illa singl'aria
. s. ad sensum (q̄m oē sic ⁊ nihil alr̃). i. q2 in oībus singula
ribus ita se hꝫ sicꝫ accipit iductio ⁊ nõ alr̃. ⁊ subdit. q̄ (nõ
. n. qd̄ qd est demſat) sꝫ. sic iducēs (sꝫ q̄m est. aut nõ est.) si
ḡ per iductionē pōt demſari sensibilr̃ qd̄ qd est. nec ẽt sen
sibilr̃ pōt demſari sensu vel digito. vñ subdit. (q's igitur ē
alius modus reliqu⁹) sꝫ. ad demſandū qd̄ qd est (non. n.
mõstrabit) ipm̄ qd̄ qd est (sensu aut digito) q̄uo aūt diffe
rāt he tres demſationes sensibiles. vꝫ. demſare iductiōe
sensu ⁊ digito. in pn̄ lectionis tāgebat̃. ¶ Dubitaret, for
H te aliqs. vtrū ꝑ iductionē demſari possit qd̄ qd est. dōm q̄
iductio ꝓcedit ex manifestis ad sensum sensus ꝯ̄o nõ indi
cat nisi de accñtib⁹. si aūt indicam⁹ de sbā ꝑ sensum h̄ est ꝑ
accñs vel in r'one ad accñs. vt si video filiū celonis ꝑ ac
cidēs. h̄ est q2 video albū ꝑ se. ⁊ si aliqs sensus est q̄ indi
cet de ipsa sbā. vtputa ipsa ē mā h̄ nõ erit nisi in r'one ad
accñtia. ipsaꝫ aūt sbāꝫ nudā ⁊ ipm̄ qd̄ qd est nudū sensus
non pōt app̄hendere. nūq̄z ḡ fit iductio de ipsa nuda sbā.
sed semꝑ de ea in r'one ad accñs. vt si indico ꝑ sensuꝫ hūc
esse hoīem. hūc eē rõnalē. h̄ est ipsaꝫ sbam ⁊ ipam q̄dita
tem hoīs nudā ſm se est ꝑ aliq̄ accñtia q̄ video in ipso. q̄
aūt possim⁹ sentire impoſe. ⁊ q2 sbā in r'one ad accñs nõ
dicit qd esse. sed q2 est. iductio que fit ex manifestis ad sen
sum non demſat qd res sit. sed q2 sit. vnde possum⁹ ꝑ sen
sum indicare de aliquo q2 est homo. q2 videm⁹ ad sensuꝫ
aliq̄ in ipso que non posset facere nisi eēt homo non autē
possumus ad sensum cogñscere qd sit hō inductio ḡ q̄ ꝓce

dit sensibilr̃. ⁊ sensus ⁊ digitus que faciūt cognitionē sen
sibilem. nõ qd est. sed q̄m est oñdere pñt. ideo valde ē du
bium q̄uo demſabit̃ qd̄ qd est. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Amplius quo mõ mõstrabit qd̄ qd est. necesse T.c.3
est. n. sciētē qd̄ qd ē hõ: aut aliud qd̄cūqz scire
q2 est. qd̄. n. nõ est nullus scit qd est. sꝫ qd signi
ficat ratio diffõ q̄deꝫ aut nomē. cū dico hyrco
ceruus qd aūt est hyrcoceruus ipoſe est scire.

¶ Preterea quonā pacto ipm quid est: oñdet Argu.
necesse est. n. euꝫ qui scit: qd est homo: aut aliō
quodvis: ⁊ esse ẽt scire. Id enim qd̄ non est in
rõne: nemo scit vnq̄ꝫ quid est: sed quid nam
oratio vel nomen significat: cum dico hippo
centaurus bene percipimus. Fieri ꝯ̄o negt
vt sciamus quid hippocentaurus est.

¶ Ostēdit spālr̃ q̄ qd̄ qd est nõ possit demſari demſatiōe
ad intell'm. scire. n. ad intell'm ꝑtinet. ⁊ sentire ad sensum.
hoc. n. mõstrabūt rõnes seq̄ntes q̄ qd̄ qd est non ꝯtingat
per demſationē ꝯcludere. ꝑ demſationē. s. ad intellectū ⁊
faciētē scire. Circa qd̄ facit tria q2 p̄ p̄mittit qd̄dā neccīuꝫ
ad ꝓpositū. 2ᵒ adducit multas rõnes q̄ qd̄ qd est demſari
non possit. 3ᵒ epilogat circa determinata. 2ᵒ ibi. (Arꝯ̄o) 3ᵒ
ibi. (Ex his igit̃) Dicit ḡ. (Amplius q̄uo mõstrabit.). i. d
mõstrabit (qd̄ qd est) ⁊ subdit. q2 (necē est. n. q̄ sciēdo qd
est homo aut aliud quodlꝫ scire. q2 est. qd̄. n. non est nul
lus scit qd est. sed qd sigt̃. ratio aut nomē) ⁊ ponit exēplū
. d. (cū dico tragelaphus qd est tragelaphus impoſe est
scire) hoc ḡ est qd̄ p̄ ꝓponit necīum ad ꝓpositū. q̄ cuꝫ qd̄
qd est de quo nos loqmur. nõ sit nisi entiū ⁊ q̄ de nllo pos
sumus scire tale qd̄ qd est nisi sciam⁹ ipm̄ eē. vñ de nõ en
tibus. nec ẽt de figmētis cuiusmodi sunt tragelaphus et
chymera nõ possumus scire qd est. q2 nõ hñt q̄ditatē. sed
possumus scire de eis qd significet nomē. ¶ Notādū aūt I
q̄ ẽt de ipso nihil possum⁹ scire qd significet nomē. nā sci
re possum⁹ qd iportat̃ ꝑ hoc nomē nihil ⁊ h̄ grāmaticus
appellat sbām q̄litatē aūt appellat modū significandi. vt
q2 sigt̃ur per modū ꝓpriū. vel ꝑ modū appellatiui. ⁊ ex h̄
ipm̄ nihil ⁊ ẽt oē nomen sigt̃ sbām cū q̄litate. q2 in oi noie
est ꝯsiderare sigt̃um. aut per modū sig̃ndi ꝓprij vel indiui
dui. vtputa sortes ⁊ plato. aut per modū cōis ⁊ appella
tiui. vtputa homo ⁊ aial. si ḡ in ipso nihilo ē assignare qd
significet nomē. non est incōueniēs q̄ tragelaphus ⁊ alia
figmēta habeāt qd nois. eēt aūt incōueniēs si hēret quid
K rei. ¶ Notādum ẽt q̄ esse vocē sigt̃iuam cōperit ⁊ termi
no cōplexo ⁊ incōplexo. ⁊ nomini ⁊ orōni. ⁊ ex hoc opꝫ q̄
ipsa ratio nois que ꝯtinet plures terminos sit ẽt vox sigt̃i
ua. vt ratio huius nois tragelaphus est hyrcoceruus vl̃
est aial cōpositū ex hyrco ⁊ ceruo. qd̄ in rerū nā eē non po
test. possumus ḡ scire de tragelapho quid significet nomē
ei⁹. vel qd significet ratio nois eius. nõ aūt possumus de
L ipso scire qd rei. ¶ Dubitaret forte aliqs ad qd deseruit
quod hic p̄missum est. vꝫ. q̄ non possum⁹ scire de aliq̄ qd
est. nisi sciamus ipm̄ eē. dōm q̄ hoc dictū deseruit ad duo
vꝫ. ad id quod pma facie sonat. nam vt q̄dam ratio infe
rior decl'abit. si quod qd est posset demſari. possemus de
aliquo scire quod qd est. ⁊ tñ ignorarem⁹ ipm̄ eē. ⁊ ideo
hic supponit̃ tāq̄ꝫ impoſe. 2ᵒ hoc dictū deseruit ad cogno
scendū q̄ qd̄ qd est ⁊ esse sunt diuisa ex quo vnū p̄suppo
nit aliud. valet. n. hoc ad sequētes rõnes. q2 plures de se
quētibus rõnibus initent̃ huic fundamēto q̄ per demõ
strationē non possit demſari qd est. q2 ꝑ eaꝫ demſatur eē
M qd̄ est aliud a qd̄ qd est. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs.

vtrū verū sit φ non possumus de aliquo scire quod qd est nisi sciuerimus de eo qr est. vel nisi sciuerimus ipsum esse Dōm φ facienda est vis in eo φ dicit scire. nā scire nō est nisi entium. non ergo possumus scire de aliquo qd est. nisi sciēdo ipm esse ens. qr si nesciremus ipm eē ens nesciremus ipm. q̄re si nō possum⁹ scire de aliquo qd est nisi sciamus ipsum eē ens. sciēdo aūt ipm eē ens scimus ipm eē. ɔñs est φ non possumus de aliquo scire qd est nisi sciam⁹ ipm eē. quod. n. non est nō scit. vñ ꝛ in p̄ huI⁹ dcm̄ est. φ falsum non scit. qa non est. Uel possum⁹ dicere φ faciēdā est vis in quod qd est quod ad demr̄ationē ordinat. Cuꝫ ergo demr̄atio non fit nisi entiū. tale quod qd est de aliq scire non possum⁹ nisi sciam⁹ ipm eē ens. ꝛ p ɔñs nisi sciamus ipm eē. Est ḡ intētio phi. φ si dubitat vtꝝ possit demonstrari quod qd est non potest eē du^m nisi de quod qd est qd ordinat ad demr̄ationē. nā de quod qd est qd nō ordinat ad demr̄ationē qlꝫ potest scire quod nō demr̄atur. quod qd est ḡ quod ordinat ad demr̄ationē est qd qd entiū. De nullo ergo possum⁹ scire tale quod qd est nisi sciuerimus ipm esse ens. ꝛ per ɔñs nisi sciuerimus ipm esse. sed de hoc plenius dicetur in prima dubitatione illius lectionis. Diffinitio qm̄ autem ꝛc. ¶ Deinde cū dicit.

¶ At vo si demōstrabit quid est: ꝛ qr est: ꝛ eq̄liter eadē rōne mōstrabit. diffō. n. vnum aliqd manifestat: ꝛ demōstratio alterum. Id aūt qd est quid est homo. ꝛ eē hoiem aliud est.

Argu. ¶ At vo si quid est ostenderit: ꝛ esse quoqꝫ ostendet. Et quonam modo ratione eadeꝫ ostēdet: nam vnum quiddā diffinitio ipsa declarat. Et demōstratio ēt vnum. Quid aūt est hō: ꝛ hominem esse: diuersa sane: nō eadem sunt.

¶ Adducit multas rōnes ad p̄bandū intētū. vꝫ. quod qd est demr̄ari non possit. Circa qd sex facit. sm φ sex rōnes adducit ad p̄positū. 2ª ibi (Postea p dēmr̄atione) 3ª ibi (Quere ꝛ nūc) 4ª ibi (Quod igit dēmr̄abit) 5ª ibi (Manifestū aūt est) 6ª ibi (Si igit diffiniēs) In p̄ª parte intēdit talē rationē. diffō demr̄at qd vnū pari rōne ꝛ demr̄atio demr̄at quid vnū. sed demr̄atio demr̄at qr est ḡ non demr̄abit qd est. qr tūc demr̄aret duo. cū aliud sit qd est. ꝛ qr est hoc est ergo quod dicit (At vo si) su. aliqs (demr̄abit qd est. ꝛ qr ē qualr eadē rōne demr̄abit vtrūqꝫ). q. d. φ est ipoſſe ꝛ subdit φ (diffō aliqd vnū manifestat ꝛ demr̄atio) lra est corrupta vt pꝫ ex alia trāslatione q̄ hꝫ diffō vnū aliqd manifestat ꝛ demr̄at. si ḡ diffō vnū aliqd demr̄at supponēduꝫ est φ pari rōne ꝛ demr̄atio. si ḡ vellem⁹ exponere lraꝫ nostrā silr exponerem⁹ ipam. diffō. n. vnū aliqd sigt ꝛ demōstratio. i. ꝛ demr̄atio supple vnuꝫ aliqd manifestat. ꝛ subdit (Id aūt qd est qd est hō. ꝛ eē hoiem aliud est) tūc ḡ est suppiēda ratio. φ cū demr̄atio non demr̄et nisi vnum cuꝫ

A demr̄et eē su. qr non demr̄abit qd est. qr aliud est eē qr est. ꝛ aliud qd est. ¶ Notādū ēt φ ratio potest dici dē id per quod certificamur de aliq̄. sumpsit. n. nomē ratio ab ipsa rōne siue ab ipso itellectu qr est organū itell's. Illud. n. est ratio quo vtit intell's ad itelligēdū. igit cū dicebam⁹. dē id p quod certificamur de aliq̄ p quod fit nobis aliq̄ fides d aliq̄ potest dici ratio. ꝛ qr p diffōnē certificamur de qditate rei. ipsa diffō q̄dā ratio dr. Rursus qr p q̄zlibet argumētationē rectā fit nobis aliq̄ fides. q̄lꝫ talis argumētatio dr q̄dā rō cū ḡ per demr̄ationē non solū fides: sꝫ ēt certitudo fiat nobis de re ipsa. demr̄atio q̄dā ratio est. rō ḡ ē qd cōe ad demr̄ationē ꝛ ad diffōnē. Uult ḡ Phs φ nō eadē rōne demr̄etur quod qd est. ꝛ qr est. qr vnū demr̄atur diffōne. aliud demonstratione. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Postea ꝛ p demr̄ationē dicim⁹ necessarium esse demr̄are dē qr est: nisi substantia sit esse aut non substantia est nulla. Non. n. est genus ens demonstratio ergo erit. qr est qd quid est.

Argu. ¶ Deinde ēt dicimus omne qduis nisi sit substantia necio per demr̄ationem esse ondi. Esse vero rei nullius est vt pater substantia. Id eniꝫ enim qd est: non est genus. Demr̄atio igitur: idest quo quippiam ostenditur esse.

¶ Adducit 2^am rōnē q̄ est q̄si supplemētū rōnis p̄ª. dixerat. n. φ demr̄at qd vnū. posset ḡ aliqs dicē. φ eē ꝛ qd est non sunt aliud ꝛ aliud. ¶ Ad h ḡ remouēdū facit rōnē ducētē ad icōueniēs. vꝫ. φ eē non ē qd rei nec est sba rei. qr tūc ens eēt gen⁹ qd est icōueniēs. si ḡ eē nō ē qd ꝛ demr̄atio si demr̄at nisi eē. ḡ nō dm̄r̄at qd. iō ait φ (Postea). i. alia posterior rō ducēs ad icōueniēs est hec. vꝫ. φ (ꝛ p demr̄ationē dicim⁹ necciū eē demr̄are dē qr est) ḡ su. p demr̄ationem nō demr̄ant eēntialr nec ē qd demr̄at (nisi sba sit) su. ipm (eē) ꝛ ipm qr est. ꝛ subdit φ (eē nō est sba nulla) supabundat ibi. vel vt hꝫ alia trāslatio. eē aūt nō est sba nulli. ꝛ subdit φ (nō. n. est gen⁹ qd est). i. ens. vt hꝫ alia trāslatio. q. d. φ si poneret φ eē eēt sba aliq̄. vel eēt sba alicui⁹. seq̄retur hoc incōueniēs φ ens eēt gen⁹. cū ḡ ens non sit gen⁹. esse vo erit ipm qd. nec erit ipsa sba alicui⁹. ꝛ qr sic ē (demr̄atio itaqꝫ erit ci⁹ qd qd est) vel vt hꝫ alia trāslatio. erit qr ē non ḡ demr̄abit p demr̄ationē qd est. sꝫ demr̄abit. φ res

B qdē est vel qr est. non aūt qd est. ¶ Dubitaret forte aliqs vtꝝ eē sit sba. vel vtꝝ sit idē eē ꝛ qd qd est. ¶ Dōm φ hic sba accipit large p q̄lꝫ eēn⁹ rei. vnde hic est qd vtrum ipsa eēn⁹ q̄ indicat p diffōnē sit ipm eē. vt vtꝝ. s. eē rei sit idē qd eius eēn⁹ ꝛ sba. ad qd rñdēt qdā φ in solo deo est esse ideꝫ ꝛ φ qd est. in oi alio differt eē ꝛ eēn⁹. vnde ꝛ cōiter expositores exponūt hūc passum de eē rei. volētes φ hic loq̄tur Phs de eē actuali rei. quod in solo deo est idē cū sua qditate. sed nūq̄ꝫ sic p̄cedēdo ꝛ loquēdo de tali esse hēbimus intētionē phi. vult enim Phs φ si eē eēt ideꝫ φ rei sba: φ ens eēt genus. ꝛ φ oia per ɔñs eēnt in eodem gñe: sed si loq̄retur Phs de tali eē non seq̄retur φ ens eēt genus. et φ oia per ɔñs eēnt in eodem gñe. imo seq̄retur φ ens nō eēt genus. ꝛ φ nihil esset in gñe: nam quod hꝫ idē esse cū

C sba nullo modo hꝫ in eo aliqd potentiale. ergo nūq̄ꝫ in eo poterit accipi ratio gñis nam genus dicit formā mediam inter potētiam ꝛ actū. vt declarat Cōmen. in. 2. metaphy. nec opꝫ in hoc multū insistere. qr oēs concedūt deuꝫ non esse in gñe. si ergo oēs alie res haberēt idem esse cū sua substātia nihil esset in gñe: ꝛ si nihil eēt in gñe nullū esset genus. hoc ergo posito non solū ens eēt in gñe: sed ibi nullū aliud esset genus. inciderūt ergo isti in q̄ꝫdam veritatē. φ eē in solo deo est idem cū eēn⁹. sed non vadūt ad mētem phi. imo vadunt ad oppo^m mentis. nam vt pꝫ: Phs vult φ hoc posito seq̄retur φ ens sit genus. sm aūt expōnem istoꝝ h posito destruūt eē genus. si ergo de eē actuali loq̄ret h Phs φ in solo deo est idē esse cū eēn⁹. si tale eē eēt idem cuꝫ sba rei nihil esset in gñe. ¶ Ad hoc idē ēt facit. qr Phs intēdit hic loq de eē vt refert ad demr̄ationē demr̄are aūt est sciarum spālium q̄ non ɔsiderāt nec de deo nec de subīis separatis. nā ꝛ ipsa physica vt declarari hꝫ in. 6. metaph. eēt p̄ª phia: si nō eēt metaph. non ɔsideraret de talibus sm se. qr vt dicitur in physicis que non amplius mota mouēt: nō amplius sunt physice ɔsiderationis de talibus ergo non se intromittit hic Phs. accipe ḡ esse qd nō sit idē cū eēn⁹. p̄ut ab h excludit solus deus qui habet idē eē cum eēn⁹.

D non est ire ad mētem phi. cū ergo q̄ritur vtꝝ esse sit idem

cum eēn˚.vel quod rei eēn˚.dici dz ꝙ non.ſ3 ꝑ hoc nō ha-
betur de eē de quo loqtur Phs.nec ꝑ hoc hētur vtꝝ eē de
quo loqtur Phs ſit idē cū qd rei eēn˚.nec ꝑ hoc ēt hētur.
vtꝝ ſi eē de quo loqtur hic Phs eēt ide3 qd rei ſba vel qd
rei eēn˚:ex hoc ſeqretur ꝙ ens eēt genus.ſed de his oīb⁹
C in ſequētibus qōnibus dicet.¶ Dubitaret forte aliquis.
de quo eē loqtur hic Phs.¶ Dōm ꝙ ens vno˚ diuidit ꝑ
t.c.14. ſe in.10.p̄nta.ſm ꝙ vult Phs in 5˚metaph.nam vt ibi di
citur ꝙ dicūtur aūt entia per ſe oīa que ſignificant figure
predicamentoꝝ.alio˚accipit ens per accn̄s non op3 nūc
diſtinguere quot modis ſumat ens per accn̄s.ſed ſufficit
nūc ſcire ꝙ ens per accn̄s dī de veritate ꝓpōnis.vnde ēt
Cōmen.in 6˚meta.ait ꝙ qd de ente vno˚collocat in qōni-
bus gn̄is.alio˚in qōnibus accn̄tis.vnde ait.ꝙ qui intel-
lexerit de ente qd eſt cōe.10.p̄ntis dicit ꝙ collocat in qō-
nibus generis.ꝛ qui itellexit de ente id qd intelligitur de
ꝟo dixit ꝙ collocat in qōnibus accn̄tis.eē ergo vno˚ di-
cit ipm eſſe eēntie.ſiue ipſam eēntiam vel ipſam qditate3
ꝛ ſm hoc diuidit per ſe in.10.p̄nta:ꝛ tale eſſe eſt qd indi-
catur per diffōnem cum dicit ꝙ diffinitio eſt oīno idicās
quid eſt eſſe.alio˚accipiat eſſe pro ipſo exiſtere rei in actu
de quo locuti ſumus in qōne p̄cedenti.de quo hic Phus
non intendit loqui.3˚ poteſt accipi eſſe pro habitudine
predicati ad ſubiectū in qua habitudine ꝯſiſtit veritas ꝛ
falſitas ꝓpōnis.ꝛ de tali eſſe hic loqtur Phs.qd p3.nam
ipſe loqtur de eſſe quod oſ̄ditur per demr̄ationem:quod
eſſe diuidit contra ꝙ quid eſt.quod oſ̄ditur per diffōne3
conſtat autem ꝙ eſſe quod oſ̄ditur per demr̄ationē non
eſt exiſtere actuale rei.quod per ſe ꝛ primo cōpetit parti-
cularibus:quoꝝ non eſt ſcientia nec diffinitio:vlīb⁹ aūt
non cōpetit tale eſſe nec tale exiſtere actuale niſi put hn̄t
eſſe in particularibus.de hoc autem eſſe loqtur Cōmen.
7˚metaphy.cum dicit.ꝙ quiditates reꝝ nō ſunt entia niſi
per eſſe rerum hn̄tiū quiditates.ſi ergo talis eſſe eſt dire-
cte ipſoꝝ particularium.hꝫ eſſe nō eſt illud qd ꝑ demr̄a-
tionē oſ̄dit.eſſe ēt hꝫ eſt ipſius rei incōplexe ꝑ demr̄atio-
nem.non aūt oſ̄dit niſi qd cōplexū.eſſe ḡ quod ꝑ demr̄a-
tionē oſ̄dit eſt eē ꝯplexi ꝛ eſſe ꝓpōnis.hꝫ aūt eē nihil aliud
eſt q̄3 habitudo p̄dicati ad ſbm.de hoc ḡ eē loqtur Phus
in p̄n˚phyer.qui ait ꝙ eſt ſiue eſſe ſignificat quādam ꝯpōne3 q̄3
ſine cōpoſitis non eſt intelligere.p3 ḡ de quo eē hic loqui
D tur Phs.¶ Ulterius dubitaret aliqs.vtꝝ tale eē ſit ide3
quod rei ſbm.¶ Dōm ꝙ eē quod eſt habitudo ꝓpōnis in
quo ꝯſiſtit veritas vel falſitas.imo veritas.qꝛ falſitas cō
ſiſtit in non eſſe.veritas aūt ꝯſiſtit in eſſe.cū ergo eſt habi
tudo eo modo quo p̄nūciat ꝓpoſitio eſt locutio vera.cu3
aūt non eſt talis habitudo eſt falſa.cū ḡ dī eē quod eſt vel
non eē qd non eſt.qꝛ ſic ꝓfert habitudo vt termini ſe hn̄t
ē locutio vera.ſi modis oppoſitis ꝓfert eēt falſa.talis.n.
habitudo ꝛ tale eſſe non eſt ipſa ſba rei.vn̄ ꝛ Phs in lib.
peryhermenias ait loquēs de hoc eē.ꝙ neq3.n. eſſe eſt ſi
gnū rei vel non eē.eſſe ḡ vel non eē ꝓpōnis non ſunt ſignū
rei qꝛ non dn̄t qditatē vel eēn˚ alicuius p̄nti.ſed ſolu3 di
cunt habitudines p̄ntoꝝ adinuicē.bn̄ ergo facit ꝯmen.ꝙ
hoc quod itelligit de ꝟo vel de habitudie p̄dicati ad ſbm
dixit ptinere ad qōnem de accn̄te.qꝛ hec habitudo ē mi-
nus q̄3 accn̄s.nā accidēs aliq̄3 rem dicit.aliq̄3 eēn˚ noiat.
vel aliq̄3 qditatē dicit.ſed hꝫ habitudo ſiue hꝫ eē nullius
rei ſignū eſt.nec eſt hoc ſic.intelligēdum ꝙ qd de hꝫ habi
tudine collocet ſub qōnibus de accn̄te.qꝛ oīs talis habi
tudo ſit ꝑ accn̄s aliqn̄.n.tales habitudies ꝯſequūtur res
ſm ſe.ꝛ tūc ſunt per ſe.aliqn̄ non ſm ſe.ꝛ tūc ſunt ꝑ accn̄s
non ergo tales habitudines collocātur ſub qōnibus ac-
cidētis ꝙ oēs ſunt ꝑ accn̄s.ſed ipſe ſm ſe nullā ſbam dīt
nec aliq̄3 eēntiam.nec aliq̄3 qditatē.vn̄ ſunt minus q̄3 acci
E dens.¶ Ulterius forte dubitaret aliqs.dato ꝙ hꝫ eē qd
dicit veritate3 ꝓpōnis non ſit aliq̄ eēn˚ nec aliq̄ ſuba.ꝛ ſit
minus q̄3 accidēs quo differt ab accn̄te.¶ Dōm ꝙ hꝫ ha
bitudines nihil dicūt niſi reſpectū rei ad rē.non reſpectū
qui ſit rl̄o ſm eſſe.ſed reſpectum qui eſt rl̄o ſm dici.ideo
hꝫ eſſe in nullo p̄nto eſt ſm ſe.ſ3 ſolum eſt aliqd ꝯñs res
p̄ntorum.vt ex eo ꝙ talis res eſt in tali p̄nto ꝛ in tali ſpē.
ex hoc h3 habitudinem ad talia ꝛ ad talia.ꝛ ex hoc pn̄t
de ea talia ꝛ talia verificari.vnde talis reſpectus.ꝛ talis
habitudo ſiue tale eſſe minus h3 de eſſe q̄3 vera rl̄o.ꝛ quā
rl̄o ſm eſſe.cum ergo dicat Cōmen.in 12˚.in illo ca˚.Utꝝ
ſunt eadem p̄n˚ſube ꝛ accidētis ꝙ vera rl̄o habeat mini-
mum de eſſe.iſtud eē quod habet minus de eſſe q̄3 rl̄o ha
bebit minus de eē q̄3 minimū de eſſe.Ex hoc ergo ſeqtur
ꝙ ipſum ſm ſe nihil ſit.bene ergo dixit Phs in pꝫyerme-
nias loquēs de hoc eē.ꝙ ſi hoc ipſum eſſe puru3 dixeris
ipſum qdem nihil eſt.dicamus ergo ꝙ eē quod dicit veri
tatem ꝓpōnis nullam qditatē dicit.ꝛ ſm ſe nihil eſt.diffe
rentia ergo inter hoc eſſe ꝛ accn̄s eſt qꝛ nomen cuiuſlibet
accn̄tis aliqd ſignificat ꝛ eſt ſignū alicuius.iſtud autē eſſe
nihil ſignificat.non eſt enim aliqd ſignificatū.ſed eſt que-
dam ꝯditio ꝯñs ſignificatū.ꝛ qꝛ nihil ſignificat hꝫ eē.ſed
ſolu3 exp̄mit modū ſignificādi.ideo ipſum ſm ſe nihil eſt
vnde Phs in eiſdem perhyermenias cū prius dixiſſet.ꝙ
ſi hoc ipſum eſſe purū dixeris ipſum qdē nihil eſt.ſtatim
quaſi aſſignās huius dicti cām ſubiūgit.conſign̄t.n.q̄3da3
compōne3.hec eſt.n.cauſa q̄re tale eſſe ſm ſe nihil eſt.qꝛ
ſm ſe nihil ſignificat.ſed ſolū ꝯſignificat.exp̄mit.n.quēdā
modum ſignificādi.cuius aūt ſit ꝯditio tale eſſe dici d3 ꝙ
eſt conditio p̄dicati.nam iſte modus iſtius habitudinis
que exp̄mitur per eē.non eſt niſi qdam modus inherētie
vt accipiatur inherētia ſm ꝙ poteſt cōpetere cuilibet pre
dicato.Inherētia aūt non eſt ꝯditio ſubiecti.ſed p̄dicati.
vnde tale eſſe ſemꝑ eſt nota.i.ſemꝑ eſt ꝯditio eoꝝ que de
altero p̄dicātur.¶ Ulterius dubitaret forte aliqs.vtru3 F
ſi tale eſſe eēt ſuba.ꝯñs eſſet ꝙ ens eēt genus.¶ Dōm ꝙ
ſi tale eſſe eēt ſuba:eſſet ſubſtātia alicuius.qꝛ eēt ſuba ſub
iecti.nam cum p̄dicatum dicat aliqd in ſubiecto.ꝛ dicat
aliqd alicuius.vt aliqd ſubiecti.ſit p̄dicatum eſt ſubſtan
tia.oportet ꝙ ſit ſuba alicuius.ꝛ qꝛ ipſu3 eē quod eſt ſub
ſtantia p̄dicati.ſi ergo ipſum eē eſſet ſubſtātia vel eēn˚ ali-
qua.eſſet ſuba vel eēn˚ alicuius vt ſubiecti.vnde vna trā-
ſlatio h3 ꝙ eſſe eſt nonnulla ſuba.ſupabūdat ibi negatio.
alia aūt trāſlatio h3 ꝙ eſſe nulli ſuba.nam idē eſt vnu3 ꝙ
aliud.poſſumus ꝛ hoc breuiter declarare.qꝛ ſi eē eēt ſub
ſtantia.i.eſſet aliqua qditas ꝛ aliq̄ eēn˚.ita ꝙ idem eēt eſ-
ſe qd quod qd eſt.qꝛ hoc vult improbare Phs ꝙ non ſit
idem cum qditas ſemꝑ dicat aliqd in alio.ſi eſſe eēt quidi
tas vel eēntia aliqua.eēt quiditas ꝛ eēntia alicuius rei.H
viſo dicamus ꝙ ſi eſſe quod dicit veritatē ꝓpōnis.vel qd
dicit eſſe p̄dicati in ſubiecto eſſet ſuba.tunc quodl3 predi
catum quod poſſet verificari de aliquo ſubiecto ptineret
ad ſbam ſubiecti.nam ſi ipſa habitudo que nullius rei ſi-
gnu3 eſt.ſed eſt ꝯditio p̄dicati eēt quod qd rei.multo ma
gis ꝛ ipſum p̄dicatum eēt quod qd ptinens ad ſbam rei.
ꝛ qꝛ oīa p̄dicata poſſunt verificari de ſba alicuius rei oīa
predicata ptinere poſſent ad ſba3 ꝛ ad eēntiam rei.ſ3 que
cūq3 pertinēt ad ſbam vel ad eēntiam eiuſdē de neceſſita-
te ſunt in eodem gn̄e.oīa ergo p̄dicata nō facerēt niſi vnū
genus.ꝛ ſi oīa p̄dicata eſſent vnius gn̄is.illud quod p̄di
catur poſitiue de oībus p̄dicatis eſſet genus hꝫ autem eſt
ſolum ens.quod ſm ſe ꝛ poſitiue p̄dicatur de oībus p̄di-
catis.alia aūt trāſcendentia non p̄dicātur poſitiue ſm ſe.
nam verum p̄dicatur de oībus non ſm ſe ꝛ abſolute:ſed
in comparatione ad intellectum bonum in cōparatione
ad appetitum.vnum autem non predicat poſitiue.ſ3 pri
uatiue.poſito ergo ꝙ eē qd dicit hitudinē p̄dicati vel qd
dicit

dicit veritatē ꝓpōnis eēt sꝫa alicui ens eēt genus.qḋ est incōueniēs.aliud est ḡ eē qḋ dic̄ veritatē ꝓpōnis:qḋ ꝯclu dit demrātio.⁊ aliud qḋ qd est.qḋ dicit sbām ⁊ eēntiam cuiuslꝫ rei ꝙ manifestat diffō.¶ Deinde cum dicit.

¶ Et ꝙ vere ⁊ nunc faciunt scire. quid enim significat triangulus accipit geometra:qḋ autē sit equalitas demonstrat.

Tegir. ¶ Quod qdem ēt nūc ipse scie faciunt:geometra nanqꝫ quid significat quidem triangulus sumpsit. Esse autem ipsum demonstrat.

¶ Adducit 3ᵐ rōnē sumptā ex his que videmꝰ in sciētijs.d.ꝙ (vere ⁊ nūc).vꝫ.demrāre eē ⁊ non demrāre qḋ qd est (faciūt scire).q.d.ꝙ ☧e demrātiōes demrāt eē.⁊ qḋ qd est non demrāt.sed supponūt.vñ subdit(qd.n.qdeꝫ sigt triāgulus accipit).i.supponit(geometer.ꝙ aūt qdeꝫ est) s.eqlaterus(demrāt)supponit ḡ geometer qd significet eqlaterus.vel qd significet ipse triāgulus.⁊.ex diffinitione triāguli ꝓbat ꝙ figura in quā est resolubilis pyramis est triāgulus.vel supponit diffōnē triāguli eqlateri.⁊ ex diffōne eius ꝓbat ꝙ triāgulus collocatꝰ sup semidyametro duoꝝ circuloꝝ eqˡium se itersecātium est eqlaterus.

¶ Quid igitur mōstrabit diffiniens: qd est vel qꝛ est vt triāgulum. Sciens itaqꝫ diffōne aliqs quid est:si est non sciet sed impossibile.

Tegir. ¶ Quo mō igit̄ ondet ipse diffiniēs qd ē triangulus:sciēs ergo quispiā diffōne qppiam qd est:si sit illud nesciet. At nūqꝫ fieri potest.

¶ Postqꝫ Phs adduxit tres rōnes ꝙ demrātio nō demrāt quid ē.sꝫ qꝛ est.hic adducit ad ħ idē tres alias rōnes.dicebat ꝙ sex rōnibꝰ ꝓbabat Phs ꝙ qḋ qd ē demrāri nō potest.¶ Postqꝫ ḡ adducte sunt tres rōnes restat adducere alias tres.differūt aūt he tres sequētes a tribꝰ ꝑcedētibꝰ:qꝛ ꝑcedētes directe ꝓbāt demrātionē non demrāre qḋ qd ē. sed he sequētes non ꝓbāt ħ directe.sꝫ idirecte.ꝓbāt.n.ꝙ diffō ꝗꝫtū est de se.i.ꝑ aspectu vel gn̄alr̄ sumpta nō est ipsius entis.nec ondit rem eē.tūc ḡ sic posset formari rō.sicut se hꝫ diffō ad eē ⁊ ad qꝛ est.ita se hꝫ demrātio ad qd ē. sed diffō ꝗꝫtū est de se non est ipsius entis nec ondit de re eē ⁊ qꝛ est.ḡ nec demrātio ondet de re qd ē.tria ḡ facit fm ꝙ tres rōnes adducit ħ ꝓbātes.1ᵒ ibi(Manifestū aūt) 3ᵒ ibi.(Si igit̄) Dicit ḡ.(Diffiniēs qd est vel qꝛ est.vt triangulū).i.vt circa triāgulum(qd demrābit)diffiniēs circa ipm.vtrū quid est.vel qꝛ est.vtp demrābit diffinitio ipm qꝛ est.ita ꝙ sit diffinitio de necēitate ipsius entis.⁊ subdit (sciēs itaqꝫ aliqs diffōnem qd est.si est nō sciet.sꝫ hoc impoe ē).q.d.ꝙ si diffō demraret qꝛ est ⁊ eēt.ꝗꝫtū est de se ipsiꝰ entis seqret̄ hoc ipoe ꝙ aliqs posset scire de re qd

A est ⁊ ignorare si est qḋ sꝫ.negabat̄.¶ Dubitaret forte aliqs.quō demrātio se hꝫ ad eē.¶ Dōm ꝙ possumꝰ distinguere triplex eē ad quoꝝ duo demrātio se hꝫ p se:ad tertium aūt p accñs.ad illa aūt duo eē ad q̄ demrātio dicit̄ se hēre per se:non eodē modo se hꝫ p se ad illa.sꝫ ad vnū illoꝝ se hꝫ p se.qꝛ per se ꝑsupponit.ad aliud aūt se hꝫ per se qꝛ ipm p se ꝯcludit.Est aūt ꝑᵐ eē rei p qḋ res ē i ꝑnto.⁊ de hoc eē posset itelligi qḋ Boet.dicit ꝙ spēs est totū eē indiuiduoꝝ.qꝛ totū eē qḋ hñt indiuidua in ꝑnto.hoc ē per spēm.tale.n.eē potest cōpetere rei.ea non exñte actualr̄. vt non exñte rosa in actu.veꝝ est de ea ꝙ sit res ꝑnti.sufficit.n.de re ꝙ sit in se vel in suis causis ad ħ ꝙ de ipsa possit eē scia.si.n.res nulloᵒ eēt nullo modo de ea posset esse scia ad ħ aūt ꝙ de re sit scia sufficit ꝙ ꝗꝫtū est de se habeat habitudines ad debitas ꝓprietates.⁊ ad debita ꝑnᵃ.ad ħ ꝙ de ea possint formari vere ꝓpōnes.vñ ⁊ locutiones hominū hoc designāt.⁊ tradētes sciaꝫ hoc ondūt.dñt.n. homines loquētes de rosa.⁊ ēt phi si de rosa sciam traderēt hoc idē dicerēt.vꝫ.ꝙ rosa est pulcherrimus floꝝ.qḋ dicētes non intēderēt dīe ꝙ rosa eēt actu vel non eēt.sꝫ ꝙ rose cōpetit p se hēre habitudinē ad tātaꝫ pulchritudinē ꝙ pulchritudine excellat oēs flores.⁊ de cinnamomo si de eo traderet̄ scia diceret̄ ꝙ est spēs ꝯficua oētibus ꝙ dicētes non intenderēt dīe cinnamomū eē actu vel non eē.sed ꝙ ꝗꝫtum est de se cōpetit ei hec ꝓprietas.hoc est ergo esse rem ꝑnti ꝙ de ea possit eē scia vel ꝙ habeat habitudineꝫ ad debita ꝑnᵃ ⁊ ad debitas ꝓprietates.ad tale aūt eē sufficit ꝙ res sit in suis causis.qꝛ si est in suis causis.cum scire sit per cām de ea poterit eē scia.Rursus eo ipso ꝙ res est in suis causis ꝗꝫtum est de se dicit aliqḋ determinatuꝫ ad certā spēm.⁊ per ꝯñs ꝗꝫtum est de se ab ea sunt apte nate fluere debite ꝓprietates.ergo qḋ hꝫ tale eē.vꝫ.in suis causis est res ꝑnti ⁊ de eo pōt eē scia ⁊ de eo pñt formari ꝓpōnes vere.qꝛ ꝗꝫtum est de se iportat habitudinē ad debita ꝑnᵃ.⁊ ad debitas ꝓprietates.tale aūt eē demrātio ꝑsupponit.cum ergo dī ꝙ demrātio non est nisi entiū.non est intelligēdum de entibꝰ in actu tm̄.sꝫ de entibus in suis causis vel de his que sunt res ꝑntoꝝ.in que ꝑnta per se diuiditur ens.Est aūt 2ᵐ esse rei qḋ dicit veritatē ꝓpōnis ⁊ tale esse ꝑsupponit ꝑᵐ esse tꝑ enim intelligit̄ ꝙ aliqd sit res ꝑnti.⁊ ꝙ habeat habitudines ad debita ꝑnᵃ.⁊ ad debitas ꝓprietates.⁊ postea de tali re formētur ꝓpōnes vere.ꝓpō ergo vera explicat illas habitudies quas res habet.tale aūt eē quod dicit veritatē ꝓpōnis demrātio concludit intelligit̄ ergo ꝙ demrātio sit inter duplex esse.vꝫ. inter esse ꝑnti ⁊ eē quod dicit veritatē ꝓpōnis.quoꝝ vnū ꝑsupponit.⁊ aliud concludit.3ᵐ aūt esse est eē actuale rei hoc aūt per accñs se hꝫ ad demrātionem.ꝓbat enim demonstrator ꝙ triāgulus hꝫ tres⁊qꝛ est figura plana ⁊c̄.⁊ forte nihil tale est in actu.qꝛ forte nihil est oino planū vel nihil oino rectū.pōt ḡ fieri demrātio de re nō hñte actuale eē.¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs vtrū diffinitio ꝗꝫtū est de se ondat rem eē.¶ Dōm ꝙ diffinitio gn̄alr̄ sumpta B ꝗꝫtū est de se non dicit nisi significatuꝫ nois vel qd est qḋ dī p nomē.vñ ⁊ in 4ᵒ meta.fm trāslationē ꝯmē. dī ꝙ rō quam significat nomē est diffō.si ḡ hec est rō tragelaphi aial cōpositū ex hirco ⁊ ceruo hec ē rō qd nois tm̄. eo ꝙ tragelaphus est figmētū.sꝫ si tragelaphus esset res ꝑdicamētꝑ istā eādē rōnē hřet. ⁊ tūc hec rō esset qd rei. nunc aūt est qd nois tm̄.⁊ qḋ dcm̄ est de figmēto si fieret res.ħ idē eēt de re si posset fieri figmentū. vñ si hec est rō hois aial bipes hꝫ rō ē qd rei.eo ꝙ hō est res ꝑdicamenti.sed si esset poe ꝙ hō fieret figmētū.eādē rōnē hřet si hꝫ rō q̄ nunc est quid rei tunc esset quid nois tm̄.per diffōnem ḡ ꝑmo innotescit nobis ꝗꝫtū est de se.i in ꝑ aspectu vel generaliter sumptam quid significat̄ per nomē. postea ad nos spectat ꝯsiderare vtrū est.qḋ sic significat̄ possit esse in reꝝ nā vel nō.si ergo res ignota describitur nobis per diffōnem.ꝑmo intelligimus per diffōnē illam qd nois.⁊ postea in nobis ipsis possumus cogitare.vtruꝫ illud qd nois sit qd rei.pp qḋ dicet̄ in sequēti rōne ꝙ cum diffō dicit de aliquo qd est.nō dicit de illo qꝛ est:eo ꝙ adhuc restat q̄rere pp qd cū.n.aliqd ignotū nobis describit̄ quid sit:adhuc restat in nobis ipsis cogitare vtꝝ illud quid sit pp qd.i.sit cā ipsius esse rei.nā qḋ est quid nois tm̄.nō est ꝓpter qd.qꝛ nō est cā alicuius esse.sed idē qḋ est qd rei. ita est qd ꝙ est ꝓpter quid.qꝛ est id ꝓpter qd res ē diffō ergo ꝗꝫtū est de se non ostēdit rem esse.¶ Ulterius forte dubitaret aliqs.vtrū aliq̄ diffō ostendat rē esse.¶ Dōm C ꝙ nulla diffō ostēdit rē esse fm se sumpta.diffō.n.pōt sumi dupl'r.pimo gn̄aliter.vꝫ.vt cōiter accipit̄. siue dicat̄

gd nois.siue gd rei.⁊ tūc certū est ꝙ diffō sic sumpta non
ostendit rē esse cū talis diffō possit eē nō entis.2° pōt sumi
diffō spālr.vt dicit gd rei tm̄.⁊ sic nō ondit rē eē.sꝫ psup/
ponit.diffō.n.que dicit gd rei psupponit de re qꝛ est ⁊ on/
dit de ea gd est.nūqꝫ.n.possumus scire de diffōne ꝙ sit gd
rei.nisi pus sciam⁹ rē ipsam eē.si ḡ diffinit nobis res nota
quā scim⁹ eē.scimus diffōnē illā esse gd rei.qꝛ scim⁹ reꝫ il
lam eē.si aūt diffiniat nobis rē ignotā quā nescim⁹ eē.dif
finitio illa faciet nos scire gd nois.sꝫ postqꝫ sciuerim⁹ gd
nois ⁊ gd importat per nomē poterim⁹ cogitare vtrū il/
lud tale sit in reꝝ nā.donec aūt sciuerim⁹.vtrū illud tale
sit in reꝝ nā nesciemus vtrū illa diffō sit gd rei vel gd nois
tm̄.si aūt qḋ diffinim⁹ sit ignotū diffō data erit faciēs sci/
re solū gd nois.si aūt inotescat nobis ꝙ illud diffinitū sit
figmētum.tūc illa diffō non erit gd nois quocūqꝫ mō.sed
erit nois tm̄ si ꝯo nobis inotescat ꝙ sit res pnti.tunc scie
mus ꝙ illa diffō est gd rei.añqꝫ aūt sciam⁹ rē eē nesciem⁹
diffōnem datā eē gd rei.nulla ḡ diffō ondit rē esse nā diffō
sumpta gnalr nec ondit rē eē nec supponit.sumpta auteꝫ
spālr vt dicit gd rei nō ondit sꝫ supponit.diffō ergo gna/
liter sumpta nō dicit rē eē.qḋ qūo sit pꝫ:qꝛ gnalr sumpta
extēdit se ad diffōnē dicētem gd nois q̄ pōt eē non entiū.
Rursus ēt diffō dicēs gd rei p aspectu non idicat rē esse.
qḋ qūo sit in p⁹ dubitatione illi⁹ lectionis.diffō aūt qm̄ ⁊c.
plenius dicet.p dubitabilia.n.illius lectionis multa q̄ in
D hac lectione dicūtur manifesta erūt.❡ Ulteri⁹ forte dubi
taret aliqs.vn̄ seqtur ꝯña phi.ꝙ si diffō demrāret vel on
deret qꝛ est.ꝙ possemus de re scire gd est ignorando si est.
❡ Dōm est ꝙ si diffō qꝫtū est de se onderet rē eē non eēt
diffō nisi entis.⁊ nulla eēt diffō que nō diceret gd rei.quo
posito data ꝯffōne de aliquo non oporteret nos inuesti/
gare vtrū illud sit vel non sit.ante ergo qꝫ inuestigarem⁹ il/
lam rē eē:sciremus diffōneꝫ illā eē gd rei.hac ḡ ypothesi
stāte possemus scire de diffōne ꝙ eēt qd rei.⁊ tm̄ ignorare
mus si illa res eēt qḋ est impolē.diffō ergo qꝫtuꝫ est de se
non ondit rem eē.tūc ergo supplēda est ratio phi.ꝙ sicut
diffō se hꝫ ad eē vel ad qꝛ est:ita demrātio se hꝫ ad qd est.
sed diffō qꝫtū est de se non ondit eē.sed si sit qd rei psuppo
nit rē esse.ḡ ⁊ demrātio nō ondit qd res sit sed psupponit.
E ❡ Ulterius forte dubitaret aliqs.vtrū sit idē eē.qḋ psup
ponit diffō dicēs qd rei.⁊ qḋ ꝯcludit demrātio.❡ Dōm
ꝙ vnū ⁊ idē eē supponit ⁊ ꝯcludit demrātio.alr tm̄ ⁊ alr.
nam in gnali tale eē supponit.in spāli aūt tale eē ꝯcludit
⁊ demrāt.supponit.n.demrātio ꝙ res illa de q̄ oꝫ aliquid
demrāri ꝙ sit res pnti ꝙ habeat habitudines ad aliqs p
prietates.⁊ postea ꝯcludit spālr ꝙ hꝫ habitudinē ad hāc
pprietatē.habitudinē aūt pdicati ad sbm ꝙ est eē in quo
fundat veritas ppōnis supponit demrātio in gnali ⁊ in
cōmuni.qꝛ nō est demrātio.nisi entis hntis talē habitudi
nem.hꝰ ergo habitudo que ante oēm demrātionē psup/
ponit postea per demrātionē explicat.vel possumus di/
cere ꝙ demrātio psupponit rem eē sm se ⁊ maxime rem
subiectam.qꝛ de subiecto opꝫ psupponere qꝛ est.psuppo
nēdo aūt rem eē.psupponit de ea ꝙ hēat habitudines ad
aliqs pprietates postea hꝰ habitudines qles sint ⁊ qua/
rum pprietatū sint ꝯcludit.sic ⁊ diffō dicēs gd rei psuppo
nit rem eē.⁊ psupponit eā hēre aliqs habitudines ad ali
quas pprietates.sed quaꝝ pprietatū sint ille habitudies
non opꝫ ꝙ hꝰ diffō dicēs gd rei supponat.ḡ non est idem
eē qḋ diffō dicēs qd rei supponit ⁊ demrātio ꝯcludit:vel
si est idē nō est eodē mō sumptū.nā eē qḋ psupponit diffō
est esse rei sm se eē aūt qḋ concludit demrātio est eē cu/
iusdā habitudinis ad pprietates.vel si diffō psupponit eē
se huius habitudinis hoc est in quadā ꝯfusione ⁊ in qdā
gnalitate.psupponit.n.diffō si sit qd rei ꝙ in subiecto sit
habitudo ad aliquas pprietates.demrātio ꝯcludit ⁊ ex/
plicat aliquas proprietates.❡ Deinde cum dicit.

❡ Manifestū aūt ⁊ scdm nūc modos termino
rū qḋ gd non demrāant diffinientes qꝛ est.Si.n.
est ex medio aliquid eqle.sed ppter quid ē qḋ
diffinitur.⁊ ppter quid est circulus erit.n.vti/
qꝫ ⁊ montis enei dicere esse ipsam:neqꝫ ꝙ pos/
sibibile sit esse qḋ dicitur cum significant termi
ni.neqꝫ propter illud est cuius aiūt esse diffini/
tiones.sed semper lꝫ dicere propter quid.

❡ Patet autē per ipsos etiam diffōnum: que Argu
nunc assignātur modos eos qui diffiniūt non
ondere esse.Nam ⁊ si est e medio quid equale
tamen cur est ipm diffinituꝫ.Et ppter gd hoc
circulus est queretur.Poterit enim illud di/
cere quispiam diffōnem orichalci etiam esse.
Neqꝫ enim id esse posse qḋ dicitur ipse diffini/
tiones insuper faciūt manifestū.Neqꝫ illud et
non aliud esse cuius inquiūt diffinitionem eē:
sed propter quid semper dicere licet.

❡ Adducit 2ᵐ rōnem.ꝙ diffō nō ondat rē eē.d.(Manife/
stuꝫ est aūt.⁊ sm nūc dictos modos terminoꝝ).i.sm mo
dos diffōnum q̄ nūc dant manifestū est.n.sm tales diffō/
nes datas ꝙ (diffinientes qḋ qd est non demrāant qꝛ est) et
subdit (si.n.est ex medio aliqd eqle).i.si ista diffō circuli
ꝙ eqlr sit ex medio.i.ꝙ eqlr se habeat ad cētrum sic scien
do diffōnē circuli nescimus circulū eē.(sed ppter gd ē qḋ
diffinit.⁊ ppter qd est circulus) su.restat inuestigare.q.d.
ꝙ postqꝫ scim⁹ diffōnem circuli adhuc nescim⁹ circulū eē
sed adhuc restat inuestigare ppter qd.i.cāꝫ an sit circulus.
⁊ subdit.ꝙ (eēt.n.vtiqꝫ ⁊ mōtis enei dīe ipsam).s.diffōnē
⁊ qꝛ sic est (nec.n.ꝙ polē sit eē qḋ diffinit.ideo assignāt)
vel vt hꝫ alia lrā (signant termini).i.diffōnes (neqꝫ) su.si/
gnāt ⁊ ondunt diffōnes qꝛ (illud est cuius debēt eē diffō/
nes.sed sempꝫ lꝫ dicere.ppter qd).i.sempꝫ lꝫ q̄rere cām an
sit illud qḋ est diffinitū.q.d.ꝙ diffōnes qꝫtum est de se nō
dñt nisi ꝙ significat nomē.vnde nō dicūt ꝙ res possit esse.
nec qḋ res sit.tūc ergo est supplēda rō.ꝙ cū demrātio sic
se habeat ad qḋ quid ē sic diffō ad eē.⁊ ad qꝛ est.cū diffō
non ondat de re eē.vel qꝛ est: nec demrāto ꝯcludet de re
quid est.❡ Notādum aūt.ꝙ supra diximus.si res diffi/ F
nita eēt quid ignotū sciēdo diffōnē non stati rē ipsaꝫ scire
mus.sꝫ adhuc oporteret inuestigare vtrū tale qḋ diffini/
tū est sit res pnti.vnde si circulus eēt nobis ignot⁹ ⁊ dice
ret ꝙ circulus eqliter est ꝙ respicit mediū siue cētrū.non
ppter hoc scirem⁹ circulū eē.nam ⁊ de mōte eneo posset
dici.quid est mons eneus.⁊ sciēdo quid mōtis enei.vl rō
nē eius.nō pp hoc talis mons eēt.❡ Deinde cū dicit.

❡ Si ergo diffiniēs demrāt:aut quid ē:aut gd
significat nomē.sed non est vllo modo ipsius
quid est.erit vtiqꝫ diffinitio ⁊ ratio nomīs ideꝫ
significans.sed inconueniens est.

❡ Si igit is qui diffinit aut gd est ondit:aut gd Argu.
ipm nomen significat.Si diffō nullo pacto est
ipsius gd est:erit ipsa pfecto dīo idem qḋ no/
men significans.At hoc est absurduꝫ est sane.

❡ Adducit 3ᵐ rōnē.q̄ est ꝯparādo rōnes hores.Circa qḋ
duo facit.sm ꝙ dcm̄ est.2° qḋdam qḋ supponit pbat ibi.
(Primū gdē) Dicit ergo (Si ḡ diffiniens demrāt.aut gd
est.aut

est. aut qd significet nomen) .i. si diffō se hꝫ gnālr. ꝛ cōiter ad qd rei. ꝛ ad qd nois (nō est vllo mō eius qđ qd est) .i. entis sn. diffō. q. d. ꝙ per diffōnē nō possum⁹ hr̃e vllo mō ꝙ diffinitū sit ens. ꝛ subdit (erit itaqꝫ diffō) sn. rei (ꝛ ratio nois idē significans. sꝫ incōueniēs est) .s. ꝙ idē significet. q. d. ꝙ si diffō esset eius qđ qd ē. qđ est aliqd. i. qđ est ens vel qđ idē est si diffō q̃tū est de se ondēderet rē eē sequeret hoc incōueniēs ꝙ ois diffō diceret qd rei ꝛ ꝙ idem esset diffō dicēs qd rei. ꝛ qd nois. qđ ē incōueniēs. diffō g̃ non ondit rē eē. tūc ē supplēda rō ꝙ g̃ nec demrātio ondit qd res est. hꝫ. n. se quodāmō diffō ad q̃ ē sicut demrātio ad

A qd est. ¶ Notādū āt ꝙ qñ mediū est in plus q̄ȝ id qđ ondit nullo mō de necitate ondit illđ. sꝫ si ondit. h̃ est ɔtingēter. vt si aial est in plus q̄ȝ hō nullo mō ꝑ aial eē posset de necitate ɔcludere hoiēȝ eē. sic q̃ diffō sumpta gnālr. non solū est eius qđ est qd. i. qđ est aliqd. sꝫ etiā est eius quod signat nomē. q̃ g̃ sic ē. q̃ diffō se hꝫ sic gnālr ꝙ vl' demrat id qđ est qd. i. qđ est aliqd. ꝛ qđ hꝫ qditatē. vel id qđ significat nomē. nullo mō possum⁹ dicere ꝙ diffō sit de necessitate quedam manifestatio eius qđ est quid. siue eius qđ hꝫ quiditatē. ꝛ qđ est ens. nisi forte diceremus. ꝙ oē qđ significat per nomē esset quid. ꝛ ɔñter ens. ꝛ ꝙ idē esset ratio dicēs quid rei. ꝛ qd nois. qđ est incōueniēs. omnes ergo he tres rōnes hoc ꝓbāt. ꝙ sicut se hꝫ diffinitio generaliter sumpta ad qđ est vl' ad esse. sic demōstratio ad qd est. sed diffinitio generalr sumpta nō ostendit q̃ est. ergo nec demōstratio ondit qd est. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Primū quidē. n. ꝛ nō substātiaꝝ vtiqꝫ esset ꝛ nō entiū. significare. n. est ꝛ nō entia.

Argu. ¶ Primo nāqꝫ ꝛ non substantiarū: ꝛ eoꝝ que non sunt in ratione reruꝫ: erit vtiqꝫ diffinitio. Nā ꝛ ea que nō sunt significare noie licet.

¶ Probat qđ supposuerat. Circa qđ tria fac. p̄z qđ tripl'r ondit ꝙ non est idem diffō dicens qd rei ꝛ qd nois. scđa ibi. (Amplius oēs.) tertia ibi. (Amplius nec vna scia.) Dicit ergo (Primū qdeȝ) sn. p̄z ꝙ nō sit idē qd nois ꝛ qd rei. vñ subdit. ꝙ (ꝛ nō subāꝝ esset) sn. diffō sicut subarum (ꝛ eoꝝ que nō sunt) sn. esset diffō. sic eoꝝ q̄ sunt. ꝛ subdit ꝙ (est. n.) .i. ɔtigit (significare) sn. per nomen (ꝛ ea que nō sunt) .q. d. ꝙ si esset idē quid rei ꝛ qd nois ꝑmuȝ seq̃ret h̃ incōueniēs ꝙ ita esset diffō non subāꝝ sicut subāꝝ ꝛ non

B entium sicut entium. ¶ Dubitaret forte aliqs. quō seq̄t hoc incōueniēs. ¶ Dōm ꝙ ita vno nomine significatur accidēs. sicut ꝛ substātia. quiditas tamē ꝛ diffō accñtis non est ita simplex sicut diffinitio substantie. nomen eniȝ quo significatur accidens non est compositum ex accñte ꝛ substantia. sicut diffinitio qua diffinit accñs est cōposita ex accñte ꝛ substantia. si ergo eodē mō esset loquendū de quid rei ꝛ de qd nominis eo mō quo aliqd hr̃et qd nominis. ꝛ eo mō quo posset noiari. eo mō hr̃et qd rei ꝛ eo modo posset diffiniri. ꝛ q̃ ita vno noie posset nominari ꝛ significari accidēs sicut substātia. ꝛ nō ens sic ens. hac g̃ ypothesi stāte ita eēt diffō nō subāꝝ. i. accidētaliū sicut ꝛ subāꝝ. ꝛ nō entiū sicut entiū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius omnes rōnes: diffinitiones vtiqꝫ erunt. Erit. n. vtiqꝫ nomen ponere cuilibet rationi. quare terminos vtiqꝫ colloquemur vel disputātes oēs ꝛ ylias diffinitio vtiqꝫ erit.

Argu. ¶ Deīde oēs orōnes diffōnes erūt sine discrimine vllo. Fieri nāqꝫ pōt vt cuius orationi nomē ponatur. Quare diffinitiōibus differem⁹ oēs atqꝫ loq̄mur. Et ilias ipsa diffinitio erit.

¶ Adducit ad hoc scđam rōnē. d. (Ampli⁹ oēs rōnes) .i. oēs rōcinatiōes. siue oēs sermones ꝛ oēs ɔfabulationes (diffōnes erunt) qđ ꝓbat (esset. n. nomen vtiqꝫ ponere) .i. imponere (cuilibet rōni) .i. cuilibet rōcinationi. siue confabulationi. ꝛ subdit. (q̄re vtiqꝫ oēs termios disputam⁹) .i. oia q̄cūqꝫ disputam⁹ sunt termini ꝛ diffōnes (ꝛ ylias) .i. hystoria troiana (diffō sit) vl' (diffō erit) vt hꝫ alia translatio. ¶ Notādū aūt ꝙ quid nois est ratio explicans id

C qđ dī ꝑ nomē. si ergo vni magne rōcinationi siue vni magne ɔfabulationi imponeret vnū nomē ꝛ vocaret. a. rō explicans qd ipoᵹtat ꝑ illud nomē eēt tota illa ɔfabulatio. g̃ si idē esset qd rei ꝛ quid nois. vna tota ɔfabulatio eēt vera diffō. q̃ eēt explicās qd nois. sic ē ꝛ nūc disputamus disputationes. sꝫ hoc posito ꝙ idē esset qd rei. ꝛ qd nois non disputarem⁹ nisi diffinitiones. disputarem⁹. n. oēs terminos. i. oēs disputationes quas disputaremus oporteret esse diffōnes ꝛ terminos. nā cuilibꝫ disputatiōi posset imponi aliqđ nomē. ꝛ q̃ rō illius nois iposīti eēt tota illa disputatio: ɔueniēs esset ꝙ tota disputatio esset vere diffō. sic ꝛ hystoria troiana esset diffō de ylias. nā rō hui⁹ nois ylias ē tota illa hystoria magna troiana. seq̄retur g̃ ꝙ tota talis hystoria esset q̄dā diffō. nā si q̄reret qd importaret per hoc nomen ylias. rn̄deret ꝙ importat ꝙ hector ꝛ achilles ita ꝛ ita se habuerūt. sic ꝛ sic fuerūt. tota g̃ illa hystoria est rō hui⁹ nois ylias. ꝛ ꝑ ɔñs hac ypothesi stāte tota esset ꝓpria diffinitio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius nec vna scientia demonstrat vtiqꝫ ꝙ hoc nomē eius quod quid est significat. nec diffinitiones huius assignāt.

¶ Preterea nulla scientia demōstrabit. Hoc nomē hoc indicare ac significare: ergo nec diffinitiones idipsum indicant. Argu.

¶ Adducit ad hoc tertiā rationē. d. (Ampli⁹ nec vna scia demrat vtiqꝫ. q̃ h̃ nomē significet) .i. signum sit (eius qđ qd) .i. eius qđ est qd vel qđ est hoc aliqd. vñ alia lr̃a hꝫ ꝙ nulla scia demrat ꝙ hoc nomē significet hoc. ꝛ subdit ꝙ (nec diffōnes in sciētijs assignant hoc) .i. non multum curant hoc assignare. vꝫ. quid significet nomē. ¶ Notādū

D q̄tuor dr̃ias eē inter qd nois ꝛ qd rei. ꝑma est q̃ qd nois est ita accñtiū sicut subāꝝ. scđa est q̃ est ita nō entiū sicut entiuȝ. qđ non competit dr̃ie de qd rei. tertia dr̃ia ē q̃ qd nois est ita ɔplexoꝝ sicut incōplexoꝝ. qđ non ɔtigit dicere de qd rei. q̃ hois albi nō est diffō. vt ꝓbat in 7° mete. te. c. 12. q̄rta dr̃ia est quātū ad intētionē ipsaꝝ sciaꝝ. nā lꝫ illa eadeȝ diffō q̄ est qd rei de ipso circulo sit ēt quid nois circuli. geometer tñ dans talē diffōnē. non dat eā vt per ipsam habeamus sciaȝ de noie. sꝫ de re. nō est g̃ vl'ter idem qd nois ꝛ qd rei. ꝛ vbi est idē differt quātū ad intētionē scie. hoc ergo intēdit in hac vltima rōne. ꝙ scie ꝑ diffōnes q̄s dant non demrant. i. non intendūt demrare qd nois. nec per h⁹ diffōnes intēdūt scie dare notitiā de noibus. sꝫ de rebus. nec diffōnes date in scia assignāt hoc. vꝫ. ꝙ intendant dare notitiā de qd nois. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ex his igit nec diffō. adhuc aūt qđ neqꝫ diffinitio nihil demonstrat: neqꝫ ondit. neqꝫ qđ qd ē: neqꝫ diffōne cognoscet ē neqꝫ dmratōe.

¶ Ex his igit nec idē esse diffinitionē: rōcinationēqꝫ videtur. Et insuper neqꝫ diffinitionē demonstrare quidnam sit quicqꝫ: fieriqꝫ non posse: vt ipsum quid est demonstratione diffinitioneue vnq̄ȝ percipiat: aut cognoscatur. Argu.

¶ Epilogat circa determinata. d. (Ex his igiť) ſop. pȝ q (neqȝ diffõ) ꝛ ſill'a vĩ idem exñs vel idẽ ens. vt hȝ alia trãſlatio. neqȝ ſill'a ꝛ diffõ eiuſdẽ ſu. ſũt (Adhuc ãt) manifeſtũ ẽ. q (neqȝ diffõ nihil demrat) ſu. eẽ. vel nõ eẽ (neqȝ) ſo. diffõ (demrat). i. p demrationẽ ↄcludiť. oĩa. n. p añdicta patetcã ſũt. ꝛ ſubdit. q manifeſtũ ẽ (qȝ qd eſt). i. q eẽ qd ꝛ eẽ aliqd ꝯȝ ſe in gñe entiũ. (neqȝ diffõne. neqȝ demratio neẽ cognoſcere) demratio. n. nõ demrat aliqd ꝯm ſe. ſȝ ſolũ aliqd in oꝛdine ad aliõ. diffõ aũt ꝯm ſe nõ oñdit q illȝ qȝ diffiniť ſit qd. i. q ſit aliqd. imo ſi diffiniť nob res ignota. adhuc poſſumus dubitare. vtrũ illud diffinitũ ſit res pdicamẽti. ergo eſſe aliquid ꝯm ſe. ꝛ eſſe rem pdicamenti ꝯm ſe. nec diffinitio. nec demonſtratio oſtendit.

Te. c. 8. Terũ aũt ſpeculandũ eſt qd hoꝝ dĩ bene: ꝛ qd nõ bene. ꝛ qd ſit diffõ: ꝛ ipſi' qȝ qd ẽ. nunqd quodãmõ ẽ demonſtratio aut diffõ: aut nullo mõ.

Argu. ¶ Verũ cõſiderãdũ eſt rurſus: qd iſtoꝝ bene: ꝛ qd nõ bene: recteqȝ dĩ. Et quid eſt diffinitio. Et vtrũ aliquo mõ ſit ipſius quid eſt demonſtratio diffinitione: an nullo ſit modo.

¶ Poſtq̃ȝ aũt phs pceſſit circa diffõnẽ. ꝛ circa qȝ qd eſt. diſputãdo. In parte iſta pcedit veritatẽ determinãdo. qꝛ nõ eſt veꝝ q nullo mõ ſit eiuſdẽ demratio ꝛ diffõ nec eſt veꝝ q nullo mõ diffõ demreť. nec eſt veꝝ q nullo modo ſit eiuſdẽ demratio cui' ẽ diffõ. nã ipſa diffõ ẽ q̃dã demratio ṽtute. Rurſus ipa diffõ põt p demrationeȝ ↄcludi. lȝ nõ in eo q diffõ. ꝛ ſi põt p demrationẽ ↄcludi multo magis põt p ſill'm ↄcludi: imo diffõ in eo q diffõ põt ſillogiſtice pbari. lȝ nõ ṽe. ſȝ pbabilr ꝛ logice. Rurſus eiuſdẽ aliq̃ mõ eſt diffõ ꝛ demratio. nã illȝ qȝ diffiniť vt cõſiderať ꝯm ſe põt demrari in oꝛdine ad aliud. ꝛ eadẽ diffõ q̃ vt ↄſiderať ꝯm ſe oñdit de re qd eſt. aſſũpta vt mediũ demratiuũ poterit pbare de re qꝛ eſt in alio. q̃ttuoꝛ ãt ppo nebanť qõnes. ſȝ ille q̃ttuoꝛ nõ ſũt niſi due pma. n. qõ erat veꝝ demraret diffõ. ſcõa erat. qs ſit modus itroductiõis ei'. i. qũo poſſum' venari qȝ qd eſt. vtrũ via reduplicatiua. vel vtrũ via diuiſiõs. vel q̃liter. tertia qõ fuit qd eſt diffõ. vtrũ. ſ. ſit idẽ q demõſtratio. q̃rta erat quoꝝ ẽ diffõ vtrũ ſit eoꝝ quoꝝ eſt demratio. tres aũt haꝝ qõnũ. vȝ. p' tertia ꝛ q̃rta q̃rũt quodãmõ vnã qõnẽ. vȝ. qũo diffõ ſe hẽat ad demrationẽ. ſi bñ. n. ſciremus h̃. vȝ. qualr ſe hñt adinuicẽ demratio ꝛ diffõ ſciremus vtiqȝ vtrũ diffõ demrareť ꝛ vtrũ ſit idẽ q demratio. ꝛ vtrũ eiuſdẽ. oẽs ergo q̃ttuoꝛ qõnes quodãmõ ſunt due qõnes. nã prima tertia ꝛ q̃rta q̃runt hoc qũo ſe hẽat demratio ad diffinitionem ſcõa aũt q̃rit quis ſit modus itroductionis. i. qũo oȝ venari diffinitionẽ. Tria g̃ facit. qꝛ pmo ↄtinoat dicta dicẽdis. 2º exequitur de hoc intento qũo ſe hẽat demratio ad diffinitionẽ. tertio exequitur de alio intẽto. vȝ. qũo opoꝛteat venari diffõnẽ. ſecunda ibi. (Qm̃ aũt ſicut diximꝰ.) tertia ibi. (Qũo aũt oȝ venari.) Dicit g̃ q (Iteꝝ aũt ſpeculãdũ. qd hoꝝ dĩ bene ꝛ nõ bñ). q. d. q vſqȝ nũc executi ſumus arguẽdo ꝛ diſputãdo. ſȝ iteꝝ volumus ſpeculari magis ꝯm veritatẽ. qd in talibꝰ ſit bñ dcm̃ ꝛ qd non dicemus g̃ (quid ſit diffõ ꝛ) dicemus (eius qȝ qd eſt. nũquid quodãmõ eſt diffõ aut demratio) ſu. ſimul (aut nullo') ſu. eſt eiꝰ qȝ qd eſt diffõ ꝛ demratio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qm̃ ãt ſicut diximꝰ idẽ ẽ ſcire qȝ qd ẽ ꝛ ſcire cãm ipſiꝰ ſi ẽ. Rõ aũt huius eſt qm̃ eſt aliq̃ cã ꝛ hec aut eadem aut alia ẽ. ꝛ ſi vtiqȝ alia ẽ: aut eſt demrabilis. aut indemonſtrabilis. Si igiť eſt alia ꝛ ↄtingit demõſtrare. neceſſe eſt mediũ eẽ cãȝ ꝛ in figura pꝛia demõſtrari. vlẽ. n. ꝛ predicatiuũ ẽ qȝ demrať. vnꝰ qdẽ igiť modus vtiqȝ erit qui nũc exquiſitꝰ p aliud qȝ qdẽ demrare.

¶ Cũ itaqȝ ſcire quid eſt. Et ſcire cãm ipſius ſi eſt: idẽ ſit vti diximus: fieri poteſt: vt quid eſt oſtẽdatur cuius quidẽ hec rõ ẽ. Eſt. n. quedã cã: ꝛ hec aut eſt eadẽ: aut alia ꝛ ſi ſit alia: aut eſt demonſtrabilis: aut indemõſtrabilis. Si igiť alia ſit õmrariqȝ pt cũ cã ſit mediũ: ꝛ pꝛia figura rõcinationis oñdatur neceſſe ẽ: nã id qȝ oñdiť vniuerſale ẽ: ꝛ affirmatiuũ vt pȝ: vnus igitur is ẽ modus: quem nunc inquiuimus per aliud inquam ipſum qd ẽ oñdere. Arg.

¶ Exequitur de intẽto vȝ quo mõ diffõ ſe hẽat ad demrationẽ. Circa qȝ duo facit. qꝛ p exponit q̃dã ſupiꝰ dicta. 2º ſerioſe exeqtor de itẽto. ibi. (Qũo ãt mõ ↄtingat) videbatur. n. q̃dã ſupiꝰ dicta dĩc q nullo' diffõ demreť. pbabať eni ſupꝛa p rõnes multas q nõ demrať niſi eẽ. ꝛ nõ qd ẽ. veꝝ eſt. n. qȝ qd eſt. nõ demrať ꝯm ſe. ſed bñ põt demrari diffõ dicẽs qd ẽ de alio. ꝛ in oꝛdie ad aliõ. ſȝ nõ demrabiť in eo qȝ qd. nec in eo q diffõ. ſȝ ſimplr ↄcludeť h̃ de illo. duo g̃ facit. qꝛ p oñdit qũo diffõ dicẽs q poſſit de alio ſillogiſari ſimplr demratiue. 2º ait q nõ põt ſillogiſari ĩ eo qȝ qd ꝛ cũ reduplicatiõe demratiue. ſȝ logice ibi. (Et. n. hoꝝ qȝ qd eſt.) Dicit g̃. (Qm̃ aũt idẽ eſt ſicut diximꝰ ſcire qȝ qd eſt ꝛ ſcire cãȝ eiꝰ ſi eſt). q. d. q ipm qȝ qd ẽ. ꝛ ipſa diffõ rei ẽ cã eiꝰ qȝ ẽ eẽ rei. ꝛ ſubdit (rõ ãt huiꝰ eſt). vȝ. qȝ qd eſt ſit cã ipſiꝰ eẽ (qm̃ nõ eſt aliq̃ cã) ſu. ipſiꝰ eẽ. ꝛ hꝰ non eſt niſi ipſa diffiº ſiue ipm qȝ qd ẽ. ꝛ ſubdit (ꝛ h̃ ãt) vȝ. cã. ſiue h̃ qȝ quid eſt. ſiue hec diffinitio (eadẽ). ſ. eſt cuiuſmodi eſt diffinitio dicẽs qd (aut alia eſt) cuiuſmodi eſt diffõ dicẽs pp qd ꝛ cãȝ. q. d. q cã ipſiꝰ eẽ eſt ipm qȝ qd ſiue ipſa diffõ. p ipaȝ. n. diffõnẽ exprimiť cã ipſiꝰ eẽ. ꝛ hꝰ diffõ ẽ duplex: qꝛ aut ẽ eadẽ cũ ipſa re vt diffõ dicẽs qd. aut eſt alia vt diffõ dicẽs pp qd ꝛ cãm. ꝛ ſubdit (ꝛ ſi vtiqȝ alia eſt). i. ſi hꝰ diffõ eſt alia. ꝛ eſt dicẽs pp qd. ꝛ cãm (aut eſt demrabilis) ſu. res p tale pp qd. ꝛ talẽ cãm. vtpute. ſi ſit pp qd. ꝛ cã p ſe ꝛ ppꝛia (aut non ẽ demrabilis) res p tale pp qd. ꝛ p talẽ cãm. vtpute. ſi ſit pp qd. ꝛ cã p accñs. vel ſi non eſt ppa. ꝛ ſubdit (ſi igiť eſt alia). i. ſi talis diffõ. vtpute. qꝛ eſt dicẽs pp qd ꝛ cãm (ꝛ ↄtingit demrare) ſu. rẽ p tale pp qd ꝛ p talẽ cãm (neċe eſt eẽ mediã cãm). i. neċe eſt tale pp qd ꝛ talẽ cãȝ eẽ mediã ad pbãdũ ſu. paſſionẽ de ſubõ. ꝛ ad pbãdũ qȝ qd eſt paſſionis. diffõ. n. dicens pp qd ſi ſit bñ data ꝛ ſi ſit p cãm p ſe ꝛ ppꝛiã põt accipi vt mediũ ad cõcludẽdũ paſſionẽ. ꝛ ad ↄcludẽdũ diffinitionẽ dicẽtem qd paſſionis. ꝛ ſubdit. q (ꝛ in pma figura demrari) ſu. oȝ p talẽ cãm. cuius rõ eſt qꝛ (vlẽ. n. ꝛ pdicatiuũ eſt qȝ demraťur) ſu. per talẽ cãm. ſi. n. p diffinitionẽ dicẽtẽ pp qd ↄcludiť p ſe paſſio vel diffiº dicẽs qd paſſionis. qꝛ paſſio pdicať vliter de ſuo ſubiecto. ꝛ diffiº dicẽs qd paſſionis etiã vliter pdicať oȝ talẽ demrationẽ fieri in pª figura. qꝛ ſolũ ibi ↄcludiť vlis affirmatiua. ꝛ ſubdit q (vnꝰ qdẽ modus nũc exquiſitꝰ eſt. qũo qȝ qd eſt). i. diffinitionẽ dicentẽ qd (demrare) ſu. ↄtingit (p aliõ). i. p diffinitionẽ aliã vt p diffinitionem dicentem propter quid. patet ergo q loquendo de ↄne ſimplici. non loquẽdo de reduplicatiua. diffõ dicẽs qd pt demrari ꝛ pt ↄcludi demratiue p diffinitionẽ dicentẽ ppter quid. ꝛ per ↄñs per aliã. ¶ Dubitaret forte aliquis. qũo cã ipſius eſſe. vel cã eius qȝ eſt ſi eſt. põt eſſe eadem E

esse eadē ꝛ alia. ¶ Dōm ꝙ hoc tripl'r pōt ↄtigere. p̄ refe
rēdo h̄ ad diuersa gn̄a p̄dicamētoꝝ. 2° ad diuersa gn̄a cā
rū. 3° ad diuersos modos diffiniēdi. vel ad diuersa gn̄a dif
finitionū. p̄m̄ sic p3. nā ipm̄ qd̄ qd est. pp̄ qd̄ dicim⁹ rē eē. ꝛ
qd̄ dī esse cā ꝙ res sit pōt accipi. vel in sub̄a. vel in accn̄ti
bus. in sub̄a qdē idē est qd̄ qd est cū ipsa re. na3 sub̄e hn̄t
diffōnē simplicē. nō p addita mēta. nō. n. ingredit' diffōnē
sub̄e nisi qd̄ pertinet ad essentiā sub̄e. loquēdo de sub̄a q̄
est per se in genere. nihil ponit' in diffinitione sub̄e quod
nō pertineat ad essentiā eius. ꝛ dicimus ꝙ est p se in gn̄e.
q2 si diffiniet' qd̄ nō est p se in gn̄e. vtputa. si diffiniet' for⁹
posset ꝓpa mā igredi diffinitionē ei⁹. vt in diffōne aie ca/
dit corp⁹. l3 corp⁹ nō ptineat ad essentiā aie. sub̄a ḡ h3 qd̄
qd est idē. sed accn̄s h3 qd̄ quid est aliud. q2 aliqd ingre/
dit' diffinitionē accn̄tis: qd̄ non ptinet ad eēntiā ei⁹. Fm̄ h̄
ḡ posset exponi l'ra phi. ꝙ ipsum qd̄ qd est. quod dī eē cā
ꝙ res sit h⁹ cā ꝛ h̄ quod qd est in aliquib⁹ est idem. vt in
substātijs. ꝛ taliū nō est ꝓprie demōstratio. in aliquibus
est vt aliud. vt in accn̄tibus. ꝛ taliū p h⁹ quod qd est si ac
cipiat' p se ꝛ ꝓpriū poterit eē demr̄atio. alio mō p̄t expo
ni referēdo h̄ ad diuersa gn̄a cāꝝ. vt dicam⁹ ꝙ diffō data
p mām ꝛ p formā. q2 tales sunt cāe intrinsece dicat' diffō
eadē. data v̄o p efficiētē ꝛ finē. q2 tales sunt cāe extrinse/
ce dicat' diffō alia. Fm̄ hūc ḡ modū diffinitio alia demr̄at
diffōnē eādē. q2 diffinitio data p finē ꝛ p efficientē demon
strat diffinitionē datā per mām ꝛ formā. nā efficiens im/
ponit necessitatē forme. nā ideo ē talis forma in re geni/
ta. q2 tale fuit sufficiens ꝛ tale generās forma iponit ne/
cessitatem māe. vt iō est talis mā. q2 eā talē reqrit forma.
sp aūt cā iponēs nec̄itatē ↄcludit cām cui iponit' nec̄itas
efficiēs ḡ vel diffō data p cām efficientē ↄcludet diffōnē
datā p mām ꝛ formā. diffō aūt data p finē ↄcludit omnes
diffōnes datas p alias cās. q2 finis est cā causaꝝ. ꝛ a fine
A iponit' nec̄itas oibus alijs. ¶ Aduertēdū tn̄ ꝙ ꝛ finis ꝛ
efficiēs posset accipi p se ꝛ p accn̄s. ꝛ ꝓpe ꝛ nō ꝓprie. Fm̄
hoc ergo exponet' littera phi. ꝙ oēs cause sunt cāe ipsius
esse. nam hec est diffō cause ad cuius esse sequitur aliud
ois ergo diffinitio per quācūqꝫ cām sit data est causa ei⁹
qd̄ est esse rei. vel est causa ꝙ res sit. s3 h⁹ causa. ꝛ h⁹ diffi
nitio aliquando est alia. q2 est data per cām extrinseca3.
aliquādo est eadē. q2 est data per cām intrinsecā: ꝛ cu3 est
alia. i. cū est data per cām. vtputa. per finem vel p efficiē
tem. aut est res demr̄abilis per talē cām. vtputa. si sit cā
per se ꝛ ꝓpria. vel non est demr̄abilis. vtputa. si sit cā per
accn̄s. vel si non sit propria. si ergo sit diffinitio data per
cām aliam. ꝛ per cām extrinsecam. ꝛ contingit demr̄are
per talem diffinitionem. siue per talem cām. vtputa. si h⁹
cā sit per se ꝛ ꝓpria necesse est h⁹ cām eē mediā ad cōclu/
dendū ipsum diffinitū. vel ad ↄcludendū ipsa3 diffinitio/
nem datā per cām intrinsecā. siue datā per materiam vel
per forma3. fiet. n. tunc demr̄atio vl̄is affirmatiua in pri/
ma figura. vnus ergo modus exq̄situs ꝛ bonus p quem
ↄtingit demr̄are qd̄ quid est per aliud. i. per diffinitionē.
aliā est iste qui nūc dictus est. v3. quādo diffinitio eadem
. i. data per cām eādem. i. intrinsecā. vt per māni. siue per
formā demr̄atiue ↄcludit' per diffinitionē aliā. i. data3. p
cām aliā. hoc est per cām extrinsecā. vt per efficientem ꝛ
finem. 3° mō pōt hoc dcm̄ referri ad diuersos modos dif/
finiendi siue ad diuersa genera diffinitionū. ꝛ iste modus
tertius multū appropinquat ad modū 2m̄. ꝛ multum v̄i
tre ad mētē phi. dicem⁹. n. ꝙ circa passionē possum⁹ assi/
gnare qd ꝛ pp̄ qd. vt qd est eclipsis eēntial'r. est q̄dā pri/
uatio luminis. pp̄ qd est eclipsis est pp̄ interpōnem terre
vtrūqꝫ. n. aliq̄ mō est cā ꝙ eclipsis fit. nā ipsa eēntia rei ē
cā ꝙ res sit. ipsa ḡ p̄uatio luminis q̄ est essential'r eclipsis
est cā ꝙ eclipsis sit. illud ēt a quo h3 eē eēntia rei est cā ēt
ꝙ res sit. nō solū ḡ ipm̄ qd. siue ipsum eē ē cā ꝙ res sit. sed
ēt ipsu3 pp̄ qd. ꝛ id qd̄ est cā eēntie est ēt cā ꝙ res sit. ipsa
ḡ interpō terre q̄ est pp̄ qd eclipsis. ꝛ a q̄ essential'r cāt̄ur
eclipsis ē ēt cā ꝙ eclipsis sit. Aduertēdū tn̄ ꝙ l3 qd. ꝛ pp̄
qd sic differāt q2 qd dicit ipsam essentiā pp̄ qd dicit id qd̄
est cā ipsius essentie. tn̄ in accidētibus ꝛ in per se passioni
bus ipsum ꝓpter quid. ꝛ id quod est cā essentie ptinent
ad quod quid est siue ad q̄ditatē ipsoꝝ. nā accn̄tia habēt
q̄ditatē p additamēta. ita ꝙ tā eēntia q̄3 cā eēntie ta3 qd
q̄3 pp̄ qd ingredit' q̄ditatē p se passionū. ita ꝙ totū vocat
aliq̄n phs qd̄ qd est. differt tn̄ vnū ab alio. q2 differt qd
. i. eēntia ab eo qd̄ est pp̄ qd ꝛ a cā essentie. q2 ipsa eēntia
eclipsis. ꝛ id qd̄ dicit qd eclipsis. siue ipsa p̄uatio luminis
est idē qd̄ eclipsis: s3 ipm̄ pp̄ qd: ꝛ id qd̄ est cā eēntie. siue
iterpositio terre nō est eēntial'r idē qd̄ eclipsis. Scdm̄ h̄.
ḡ plana est l'ra phi. nā idē est scire qd̄ qd est accipiēdo qd̄
qd est large siue sit eēntia siue cā eēntie. ꝛ scire cām eius si
est. i. cām ipsi⁹ esse rei. nā tā eēntia q̄3 cā essentie sunt cā ꝙ
res sit. h⁹ aūt rō quare ꝙ qd est. est cā ipsius esse: est ista.
q2m̄ aliq̄ est cā ipsius esse rei. nā nō demr̄ant' nisi causata
ꝛ principiata. cāta aūt ꝛ principiata habent aliquā cām
sui esse. ꝛ hoc est ip3 qd̄ qd est ipsoꝝ. siue sit eēntia. siue cā
essentie. ꝛ subdit. ꝙ ꝛ hec aūt. v3. q̄ est cā ipsius eē rei. aut
est eadē cū ipsa re. vt ipm̄ qd ꝛ ipsa eēntia. aut est alia vt
ipm̄ ꝓpter qd ꝛ ipsa cā essentie. ꝛ si vtiqꝫ est alia vt si acci
piat' cā esse rei alia a re. vt ꝙ nō accipiat' ipsa eēntia. nec
ipm̄ qd. sed ipsa cā essentie. ꝛ ipm̄ ꝓpter quid. si sic ē. aut
est demōstrabilis res per talē cām ꝛ per tale3 ꝓpter qd.
q2 cā accepta est per se ꝛ ꝓpria: aut nō est demōstrabilis
vel aut est indemōstrabilis res per talē cām. q2 causa ac/
cepta nō est per se vel nō est ꝓpria. Si igitur cā est alia. ꝛ
ↄtingit per talē cām demr̄are. q2 huius causa est per se ꝛ
ꝓpria. necesse est talē cā3 esse mediā. i. posse accipi vt me
diū demōstratiuū ad ↄcludēdū vel ipsam passionem. vel
diffinitione3 dicentē quid passionis. vt interpositio terre
que est essential'r aliud q̄3 eclipsis. si sit cā per se ꝛ propria
poterit cōcludi per talē cām eclipsis de luna tāq̄3 ꝓpria
passio de subiecto. ꝛ ēt per talē cām poterit cōcludi p̄ua
tio luminis de luna que est diffinitio dicēs quid eclipsis.
formabit'. n. sic sillogismus. In omni t̄pe quo interponit'
terra luna eclipsat' vel priuat' lumine. sed in omni oppo/
sitiōe solis ꝛ lune circa nodos capitis ꝛ caude draconis
iterponit' terra. ergo omni tali t̄pe luna eclipsat' vl' priua
tur lumine. fit ḡ hic qdā sill's vl̄is quantū ad quādā vl̄ita
te3 t̄poꝝ vn̄ sill's factus est in prima figura. ꝙ si luna hē
ret sub se plura supposita fieret quātū ad vl̄itatē subꝫoꝝ.
talis ḡ demr̄atio q2 est vl̄is affirmatiua in prima figura
h3 fieri. Unus ḡ modus exq̄situs ꝛ bonus p quē cōtingit
demr̄are qd̄ qd est. i. diffinitionē dicentē qd per aliud. i. p
diffinitionē aliā dicentē ꝓpter qd. est iste qui nūc dictus
est. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis quare diffinitio B
dicens quid dicatur causa essendi eadē. dicens ꝓpter qd
dicat' cā essendi alia. ¶ Dōm ꝙ in per se passionibus vbi
talia sunt accipienda. p3 per iam dicta oino veꝝ eē qd̄ di
citur. nā diffinitio dicens qd est ipsa essentia rei siue est id
qd̄ est essentialiter res. vt diffinitio dicēs quid eclipsis ē
ipsa p̄uatio luminis q̄ est idē eēntial'r qd̄ eclipsis diffini/
tio ḡ dicens qd q2 dicit ipsam essentiā exprimit cām eēn/
di sicut ipsa essentia est causa ꝙ res sit. h⁹ aūt cā cum sit
ipsa essentia rei est essential'r idē cu3 ipsa re. ideo talis cā
ipsius esse dī esse eadem cum ipsa re. sed cā eēndi que est
ipsum ꝓpter qd. ꝛ que est cā essentie rei nō est ipsa res. s3
est alia a re. vtrūqꝫ tn̄ est cā ipsius esse rei. vnus ergo mo/
dus demonstrandi qd̄ quid est: hic est. vt diffinitio expri/
mens cām eandem ꝛ essentiā. ꝛ dicens qd ↄcludat' p dif/ C
finitionē exprimētē cām aliā ꝛ dicētē pp̄ qd. ¶ Ulterius

forte dubitaret aliqs. vtrum p diffinitionem dicentem qd possit ondi res. ꝛ videt q sic. q2 demratio est per cām cuз ergo ipsa essentia sit cā ipsius esse demratio cuius est pbare esse vel q2 est. fieri poterit per ipm diffinitionē dicentē qd ꝛ essentiā. ¶ Dōm q sanamur nō solū sanitate. sed ēt corpore. ipsius ḡ actus sanādi assignabit cā essentia sanitatis. ꝛ etiaз essentia corporis q̄ est causa essentie sanitatis. ꝛ etiā q̄cūqз alia causa a qua p se depēdet essentia sanitatis assignabit causa ipsi᷒ actus sanandi ḡ ipsa ꝑuatio luminis est essentialr̄ eclipsis ꝛ qd̄ qd est ipsi᷒ priuationis erit causa q luna hēat tale esse. s. esse defectiuū. vñ ipsa eēntia passiōis ꝛ qd̄ est cā eēntie passiōis assignabitur cā q subm habeat tale esse sub passione. qd̄ esse exprimit per veritatē ppōnis. de quo superi᷒ diutius locuti sumus. tale. n. esse qd̄ dicit veritatē ppōnis. ꝛ qd̄ dicit habitudinē pdicati ad subm. vel dicit essentiā pdicati in subo: ꝛ qd̄ est nota eoꝝ q̄ de altero pdicant: ē id qd̄ p demratione cōcludit. fm hoc ergo videret q diffi° dicēs qd posset eē mediū in demratione. sз constat q ipsa essentia accñtis sp est in dependētia ad aliud: ꝛ id qd̄ dicit qd̄ qd est accñtis semp sumit in ordine ad aliud. ꝛ in dependentia ad aliud. cū ḡ mediū demratiuuз debeat aggenerare sciam diffi° dicens qd passionis rōne sue depēdētie fm se in demratione nō poterit esse mediū. si aūt talis diffi° accipit mediū. hoc nō erit fm se. sed put coniungit sue cāe. vt si ꝑuatio luminis. que est essentialr̄ ipsa eclipsis ꝛ que est diffō dicēs qd eclipsis. assumit pro medio ad pbādū eclipsiз. hoc erit put cōiungit ipsi propter qd ꝛ ipsi cause vt ipsi interpositioni terre. totum ergo accipietur p medio corpus luminosum priuatum lumine obiectu terre.

D ¶ Est aūt diligenter aduertēdū q id qd̄ assumit pro medio nō dз eē causa solū ipsi᷒ esse. vel ipsius veritatis ppositionis. sed etiaз dз eē causa ipsi᷒ passionis. nā hoc ē qd̄ queritur quare talis passio insit tali subo. constat autē q idem nō pōt eē causa suipsius. diffi° ḡ dicens qd passionis. si talis sit diffi° dicens qd q nō dicat nisi essentiaз passionis. non poterit assumi pro medio. nisi quatenus cōiūgitur cause ipsius passiōis. vt ꝑuatio luminis hoc modo accipietur pro medio ad concludenduз eclipsim put cōiūgitur interpositioni terre que est ppie causa eclipsis.

E ¶ Est insuper diligēter aduertendū q sciētia ipsius p se passionis nō est alicuius rei fm se. q2 si hoc eēt. forte sufficeret scire ꝑncipia eēntialia eius. vel scire principia in q̄ resoluitur ipsa eēntia ꝛ q̄ componūt ipsaз eēntiā ad hoc q sciremus esse eius. sз scia p se passiōis est huius in hoc cuius principalis cā non est ipsa essentia passionis. sз est aliquid in subiecto a quo causat nā ꝛ eēntia illi᷒ passionis. vt aliquid ē in ipsa luna a quo causat talis passio q̄ est eclipsis. vt q2 luna pōt hēre dyametralē habitudinem ad terrā. ex hoc sequit q possit eclipsari p terrā. ꝑncipalis ergo causa q̄re pdicatum sit in subiecto nō est q̄renda ex ipso pdicato sed ex eo q est in subiecto vel ex eo qd̄ hз habitudinē ad subm. q̄re diffi° exprimens solam eēntiaз passionis nō est mediū in demratione. modicam. n. sciam haberemus de eclipsi. si sciremus solū. q2 est q̄dam ꝑuatio luminis. ꝛ nō sciremus q causat ex interpōne terre. sed de hoc. vз. vtrū diffinitio dicens qd possit esse mediū ꝛ q̄ō se habeat qd est ad esse. plenius dicetur in lectione illa. diffi° aūt qm̄ ꝛc̄. vbi iteꝝ hec eadē mouebit questio.

F ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. q2 superi᷒ dicebat q idem erat quid ꝛ ppter qd. hic aūt dicimus q qd est pe esse demrationis ꝯ ppter qd aūt demrationis medium. ¶ Dōm q quid ꝛ ppter quid dupl'r pñt considerari. vl' put vnū per se respicit diffinitionē. ꝛ aliud demrationē. ꝛ sic nō differunt realr̄. sз sunt vnū ꝛ idem alr̄ ꝛ alr̄ sumptū. 2° modo pñt cōsiderari quid ꝛ ppter qd. vt dicunt diuersa genera diffinitionū. vt quid dicit essentiā ppter qd autem cām essentie. Rursus in dicēdo cām essentie sunt gradus fm diuersa genera causaꝝ. si ergo ꝑmo mō accipiat diuia inter quid ꝛ ppter quid: sic loquitur phs circa principium huius scōi q idem est qd ꝛ ppter quid. illud eni idē qd̄ est diffi° passionis. ꝛ vt est diffi° dicit quid eius illud idem acceptū vt mediū demratiuū erit ppter quid ei᷒: priuatio. n. luminis in luna obiectiue est qd ꝛ ppter quid: eclipsis est. n. qd ei᷒. q2 est diffinitio ipsi᷒. est ppter quid eius. q2 est mediū demratiuū ad pbandū eā. sic āt accipiēdo quid ꝛ ppter quid. vз. put idem vt est diffinitio dic̄ qd. ꝛ vt est mediū demratiuū dicit pp qd idē est qd ꝛ ppter qd sola rōne differēs. sз si accipiat quid ꝛ ppter quid put vnū dicit essentiā passionis. aliud cām essentie. sic non sunt idē. sз diffinitio dicēs essentiā erit demrationis ꝯ. dicēs cām essentie erit demrationis ꝑn^m siue me^m.

G ¶ Rursus si accipiat qd ꝛ pp qd fm diuersa gña cāruз. sic ēt nō sunt idem qd ꝛ ppter qd. nā ois diffinitio data p q̄zcunqз cām dicit qd. q2 notificat q̄ditatē ꝛ essentiam rei eo q essentia rei depēdet a q̄lз sui cā. tñ in respectu vni᷒ cāe ad aliaз illa diffō dicit ppter quid que imponit necessitatē alteri cause. cā aūt illa cui iponit necessitas fm q huius non dicit ppter qd. fm hoc ḡ diffinitio data per formā erit ppter qd respectu diffōnis date p mām. diffinitio data p efficiētē erit ppter qd respectu diffōnis date p formā vel p māз. diffō data p finē erit ppter quid respectu oium aliaꝝ diffōnuз. sed q̄ō cōtingat demonstrare p finem. vtrū sit demonstratio simpl'r vel ex suppositiōe infra dicetur in dubitationib᷒ illius lectionis quoniā autē scire opinamur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ipsoꝝ eni qd̄ quid est necesse est mediū esse qd̄ quid est ꝛ ppriorum pprium. quare hoc quidem monstrabitur. id vero non monstrabit eorum que quid erant esse eiusdem rei.

¶ Nā mediū ipsorum quid est: necesse est esse quid est. Et ppriū identidē ppriū: quare diffinitionū eiusdē rei alia ostēdet alia nō ostēdet. Argū.

¶ Quia dixerat q qd̄ qd est pōt cōcludi cōclusione simplici ꝛ demrari in ꝑma figura vult ostendere q via demonstratiua nō possit cōcludi fm ꝯnē reduplicatiuā. Circa qd̄ duo facit. ꝑmo. n. resumit q̄ō demratiue concludit diffinitio. 2° declarat q cū reduplicatione nō cōcludit demratiue: sed logice ibi (Hic qdē igit modus) Dic̄ ḡ. q (ꝛ horum. n. qd̄ qd est necesse est mediū q qd est ꝛ ppriorum pprium). q. d. qd̄ diffō nō demrat nisi p diffinitionē. ꝛ ppria diffinitio nō nisi p ppriā diffinitionē. vt diffinitio dicens ppriā eēntiā ꝛ demonstrabit p diffinitionē dicētē ppriā cām essentie. Ad demōstrādū ḡ aliquid de numero eorū que sunt quod quid est. i. de numero diffinitionū erit mediū ipsum qd̄ quid est. ꝛ ad demrandū aliqd de numero ppriorum. i. ppriaꝝ diffinitionū erit mediū ppriū. i. ppria diffō (quare hoc quidem). i. diffō de numero eoꝝ q̄ erant qd̄ quid erat esse eiusdē rei mediū (mōstrabit). i. accipietur vt mediū ꝛ demōstrabit (illud vero). i. alia diffō (non mōstrabit). i. nō accipiet vt mediū ꝛ nō demonstrabit. vt diffinitio dicēs qd. q. d. q (eiusdē rei) sunt plures q qd erat eē. i. plures diffōnes ꝛ (hoꝝ taliū q quid erat eē) vl' haꝝ taliū diffinitionū qd est mediū. i. hec diffinitio tanqз medium monstrabit vt diffinitio dicens ppter qd. illud vero quod quid erat eē. siue illa alia diffō non monstrabit vt diffinitio dicens quid. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hic qdem igitur modus quod non vtiqз sit demōstratio dictuз est prius. Sed est logicus

fillogifmus ipfius quod quid eft.

Argir. ¶ Atqꝫ hifce modus non eft demonftratio ipfius quid eft: vt antea diximus: fed ratiocinatio ad differédi modũ accomodata.

¶ Oñdit φ cũ reduplicatione non ↄcludit diffinitio demóftratiue ẜ logice.d.(Hic qdẽ igit modus φ non fit demonftratio) illius diffõnis in eo φ diffõ (dictũ eft ꝑus) ꝓbatũ.n.fuit fupra φ qδ qd eft i eo quod quid eft demonftrari nõ poffit.ꝛ fubdit (fed ipfius quid eft) fiue ipfi⁹ qδ quid eft fu.ẜm φ huius (eft).i.effe pót (logicus fill's).q.d.φ quid eft in eo φ huius pót fillogiçari logice.nõ autẽ
A pót ↄcludi demr̃atiue. ¶ Notãdũ aũt φ fillogiçari vere non pót quod quid eft in eo quod quid eft fine petitione principij tñ logice ꝛ ꝓbabil'r nõ eft incõueniẽs hoc fieri. nam multi qdẽ per diffõnẽ diffiniti.vel ꝑ diffõnẽ diffinitionis ẜm ꝓbationes tactas in via reduplicatiua. vel in via diffinitiua.vel ẽt ꝑ diffõnẽ oppofiti crederent fillogiçatum effe quod qd eft ẜm φ huius.

Quo aũt modo contingat dicemus dicentes iterum ex principio. ficut enim propter qd querimus hñtes q2.aliqñ aũt ꝛ fimul manifefta fiũt: fed non in aliquo prius ꝑpter qd poffibile eft cognofcere q̃ꝫ q2. manifeftum autẽ fimiliter ꝛ quod quid erat effe non fine quia eft. impoffibile enim fcire quid eft ignorantes fi eft.

Argir. ¶ Quo autem modo fieri poteft vt quid eft eliciatur ex demonftratione deinceps dicamus oportet. Hic rurfus initio fumpto: nã vt querimus propter quid eft prius habentes effe. Interdũ vero ꝛ fimul nota nobis hec fiunt: ẜ nunq̃ꝫ fieri poteft: vt antea cognofcamus cur eft: q̃ꝫ percipiamus effe: fic pari ratione neqꝫ quid eft querere atqꝫ cognofcere poffumus fine perceptione ipfius effe. Fieri enim nequit vt quid eft vnq̃ꝫ fciamus: fi ignoremus fi eft.

B ¶ Hic vt dicebat exequit ferioſe de intẽto.vꝫ.qũo quod quid eft fe habeat ad demóftrationẽ. ¶ Propter qδ fciẽdũ φ qδ quid eft.eft mediũ in demóftratione. ꝛ eft id qδ ꝑ diffõnẽ exprimitur.ꝛ eft id qδ importat cãm.non ergo poffumus plene fcire qũo quod quid eft fe habeat ad demonftrationẽ.nifi fciuerimus quomodo ipm quod quid eft ꝛ ipfum mediũ fe habeãt ad demóftrationẽ.ꝛ nifi fciuerimus qũo diffões fe habeãt ad demr̃ationẽ.ꝛ qũo gña caufaꝝ fe hẽant ad demóftrationẽ. Tria ergo facit. q2 ꝑmo oñdit qũo quod quid eft vt eft mediũ fe habeat ad demr̃ationẽ.2° declarat qũo diffõ fe habeat ad demóftrationẽ 3° declarat qũo ꝑ diuerfa genera cãrũ contingit demr̃are.fcd̃a ibi (Eft aũt quorũdã qdẽ) tertia ibi.(Qm̃ aũt fcire opinamur) Circa ꝑmũ tria facit.q2 ꝑmo oftẽdit qũo quod quid eft ꝛ mediũ fe habeant ad demonftrationẽ.2° qδ dixerat exponit in terminis.3° epilogat circa determinata.fcd̃a ibi (Quorum igitur habemus) tertia ibi (Sigdẽ igit accipitur) vel vt hꝫ alia tranflatio (Qũo quidem accipit) Circa ꝑmũ tria facit. q2 ꝑ̃ cõparat ipfuꝫ ꝑꝑ quid ad ipfuꝫ q2 eft.ꝛ fi eft ad qd eft.fcd̃o declarat quod dixerat.3° ex his que dixerat oñdit intentũ.vꝫ.qũo quod quid eft fe hꝫ ad demr̃ationẽ q2 eadẽ via demr̃atiua fcimus qδ qd eft.ꝛ q2 eft.fcd̃a ibi (Hoc aũt fi eft aliqñ) tertia ibi (Sꝫ q̃cũqꝫ qdẽ ẜm accñs.) Dicit ẜ (Quo aũt mõ ↄtingat) fu.via demr̃atiua hñe qδ qd eft (dicemus iteruꝫ ex ꝑncipio).q.d.prius executi fumus de hoc opponẽdo. poftea iterũ fpeculati fumus hoc diftiguẽdo oñdẽtes φ ẜm ↄnẽ fimplicẽ pót demr̃atiue ↄcludi qδ qd eft ẜm aũt ↄnem reduplicatiuam non pót cõcludi qδ qd eft. ẜm φ huius demonftratiue ꝛ vere.fed foluꝫ ꝓbabil'r ꝛ logice. nunc aũt iterum tertio volumus de qδ qd eft exequi q̃fi ex principio feriofe circa ipfam veritatẽ determinando. qũo ad demóftrationẽ fe habeat.fiue accipiat vt mediũ. fiue vt diffõ.fiue vt cã.qδ vt fiat.primo cõparat qδ quid eft.ad ipfuꝫ q2 eft.ꝛ qd eft ad fi eft dicẽs.φ (ficut.n.ꝑꝑ qd q̃rimus hñtes q2).q.d.φ aliqñ ↄtingit φ prius fcim⁹ q2 ꝛ poftea querim⁹ ꝑpter qd (aliqñ manifefta funt fimul) fu.q2 ꝛ ꝑpter qd.ꝛ fubdit (ẜ neqꝫ pri⁹ poffe eft cognofcere ꝑpter qd q̃ꝫ q2).q.d.φ poffumus fcire q2 priufq̃ꝫ ꝑꝑ quid.ꝛ poffumus fcire fimul q2 ꝛ propter qd. fed φ pri⁹ fciamus ꝑpter qd.q̃ꝫ q2 eft impoffibile.ꝛ fubdit.φ (manifeftũ eft fimiliter ꝛ qδ quid erat effe.nõ eft) fup. cognofcere (fine q2 eft).i.fine fi eft.q2 (ipoffibile eft eni fcire qd eft ignorantes fi eft).q.d.φ ficut in qõnibus cõpofitis fe hꝫ ꝑpter quid ad quia φ non poffumus fcire ꝑpter qd eft ignorãtes q2 eft. fic in qõnibus fimplicibus fe hꝫ qδ quid erat effe fiue quid eft ad fi eft.φ nõ poffum⁹ ignorare fi eft fcientes quid eft.loquendo de quid rei.quod non eft nifi entium ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hoc aũt fi eft aliqñ qdẽ ẜm accñs habemus aliqñ vero hñtes aliqd ipfi⁹ rei: vt tonitruum qm̃ fonus qdẽ nubiũ ẽ.ꝛ defectũ: qm̃ priuatio q̃dã luminis.ꝛ hoiẽ quoddã aial eft: ꝛ aiam numerum feipfum mouentem.

¶ Habemus aũt fi eft nõnunq̃ꝫ per accñs: nõnũq̃ꝫ aliqd habẽtes ipfius rei: veluti tonitruum eẽ fcimus: hñtes fonũ quedã nubiuꝫ effe. Et defectionẽ: lucis eẽ quandã priuationem. Hominẽ itẽ quoddaꝫ animal effe. Et animaꝫ etiam id effe: quod ipfum fe motu ciet. Argir.

¶ Declarat qũo ↄtingat hoc.vꝫ.φ aliqñ ꝑus fcim⁹ q2 eft. vel fi eft q̃ꝫ ꝑꝑ qd ẽ.vel qd eft.aliqñ aũt fil'.nã fi fcimus ꝑ mediũ accñtale.tũc poffum⁹ fcire q2 eft talis paffio in tali fubo.nefcim⁹ tñ ꝑꝑ qd.ẜ fi fcim⁹ ꝑ mediũ diffinitiuum ꝛ per cãm.fciendo q2 eft fcim⁹ ꝛ ꝑpter qd.ꝛ φ dcm̃ eft in qõnibus cõpofitis vitatẽ hꝫ in fimplicib⁹.vt fi fcim⁹ de aliq̃ fuba fi eft ꝑ mediũ accñtale.nõ oꝫ φ fciamus qd eft. ẜ fi fcimus ꝑ mediũ diffinitiuũ ꝛ eẽntiale fciẽdo fi eft fcimus ꝛ ꝑꝑ qd eft.iõ ait φ (hoc aũt fi eft aliqñ ẜm accñs habemus).i.ꝑ mediũ accñtale (aliqñ ṽo vt hñtes qd ipfius rei).i.ꝑ mediũ diffinitiuũ ꝛ ꝑ fe (vt tonitruũ qm̃ eft qdaꝫ fonus nebulaꝝ) poffum⁹ fu.fcire ꝑ mediũ accñtale.ꝛ per mediũ diffinitiuũ.vtputa.fi cognofceremus lunã eẽ ꝑuatã lumine.q2 in plenilunio nõ exiftente tꝑe nebulofo corpus nr̃m nõ faceret vmbrã ex oppofito lune.vel poffem⁹ hoc fcire ꝑ mediũ diffinitiuũ ꝛ ꝑ cãm ꝑ fe. ꝛ fubdit. φ (ꝛ hoiem qm̃ eft quoddã aial) fu.poffum⁹ fcire per mediuꝫ effentiale ꝛ accñtale (ꝛ aiam.qm̃ eft numerus feipꝫ mouens) fu.poffumus vtroqꝫ mõ fcire. tunc ergo fupplẽda eft ifa φ cũ poffumus aliqua fcire tam in fubftãtijs q̃ꝫ in accñtibus ꝑ mediũ accñtale ꝛ per mediũ diffinitiuũ ꝛ ꝑ fe.qñ eft cognitio ꝑ mediũ accñtale tunc prius fcimus fi eft q̃ꝫ qd eft.accepit fi eft large ꝓut in ipm q2 eft quoddã fi eft.qñ autem eft cognitio per mediũ diffinitiuꝫ ꝛ per caufam ꝑ fe.tunc fimul vtrunqꝫ. ¶ Deinde cum dicit.

Quodcūq; quidē scdꝫ accńs scimꝰ qꝛ sūt: necesse est nullo mō hꝛe ad ipm quid est. neq; .n. qꝛ sunt scimus. q̄rere aūt quid est nō hn̄tes qꝛ est: nihil est querere. de qbuscūq; aūt hēmꝰ qꝛ est: facilꝰ est querere qd est. Quare queadmodū habemꝰ qꝛ est: sic habemꝰ ꝛ qd quid est.

Argir. Que igitur p accidēs esse scimus: necesse est ad eorum percipiēdū quid est nullo mō nos quicq̄ hēre. Neq; .n. illa eē scimus atq; querere qd est: nō habētes esse perinde atq; est: si nihil prorsus queratur: quoꝝ aūt hēmus aliquid eoꝝ: quid est facilius percipere possumꝰ. Quapropter vt habemus ipsum esse: sic ꝛ ad ipsum quid est percipiendū sumus dispositi.

Ex his q̄ dixerat ꝯcludit intētum. vꝫ ꝙ eadē via habemus qꝛ est ꝛ qd est. nā cū scimus qꝛ est p accńs. qꝛ ꝓprie si nō scimus qꝛ nō scimus qd. si aūt scimus qꝛ per se sicut scimus qꝛ sic scimus ꝛ qd ideo ait. (Quecunq; autē fm accńs scimꝰ qꝛ sunt necesse est nullo mō se hꝛe ad qd est) cuius rō est. qꝛ (neq; .n. scimus qꝛ sunt). q.d. ꝙ sciendo qꝛ per accńs nullo mō nos habemus vt hoc mō sciamꝰ qd nā hoc mō neq; ipm qꝛ est scimꝰ. ꝛ subdit. ꝙ (q̄rere autē quid est non habentes qꝛ est nihil est querere sed cuꝫ habemus qꝛ est) sꝫ. ex his q̄ sūt p se (facilius ē habere quid est q̄re) ḡ qꝛ sic est (quēadmodū habemꝰ qꝛ est. sic ꝛ habemus ꝛ) illud (qd quid est) siue ad id qd qd est. Notandum aūt ꝙ si habemus qꝛ est ex his q̄ sunt p se. sicut habemus qꝛ est sic habemus ꝛ qd est: vt si habemus cōpletā sciāꝫ de qꝛ est cūꝫ hoc non possit haberi. nisi p qd qd est oportet ꝙ complete sciamus ꝛ quod quid est. si autēꝫ cōplete scimꝰ qꝛ ꝛ icōplete scimꝰ qd. ꝛ hoc in sūbalibꝰ ꝛ in accńtalibꝰ. vt si ꝯplete scimꝰ de aliquo ꝙ sit aial oportet ꝙ ꝛ cōplete sciamꝰ qd sit aial. nā scire qd sit aial est scire pp qd aliqd sit aial. ꝛ scire quid sit eqlaterus ē scire cām ꝛ ꝓpter qd hic triāgulus q est iter duos circulos sit eqlaterꝰ. ꝛ qꝛ nō ē scire qꝛ. nisi p pp qd: non ꝯtingit scire qꝛ. nisi sciamus pp qd. sic ꝛ in accńtibus sicut scimus qꝛ est eclipsis sic scimꝰ qd ꝛ pp qd ē eclipsis. nisi sciuerimꝰ qꝛ ē eclipsis p mediū accńtale qd scire nō eēt scire. Dubitaret forte aliqs qūo eadē via habemus qꝛ ꝛ quid vł qꝛ ꝛ ꝓpter qd. Dōꝫ ꝙ eadē via demrātiua hēmꝰ vtrunq;. sꝫ in demrātiōe duplex est ꝓcessus. vnus ꝯpositiuꝰ vt cū ex cā ꝓcedimus in effectum. ꝛ cuꝫ ex premissis imus ad ꝯnē. ꝛ isto mō habemꝰ qꝛ nā qꝛ ē p demrātionē ꝯcludiť: alius est ꝓcessus resolutorius. vt cū ex effectu imus ad cām. cū ex ꝯne regredimur sup p̄missas. nā via resolutoria ē resoluere ꝯnes in p̄missas. ꝛ h̄ mō per demrātionē hꝫ pp qd. naꝫ pp qd i demrātiōe p̄mittiť. sic qꝛ p dmrātionē ꝯcludiť. ꝛ qꝛ eadē est via q̄ itur a cā in effectū ꝛ ab effectu in cām. sic eadē ē via q̄ itur athenis thebas. ꝛ thebis athenas: eadē via hēmꝰ qꝛ ꝛ pp qd. si ḡ hēmꝰ qꝛ ex his q̄ sunt p se. ꝛ via demrātiua. facile ē hꝛe pp qd. statim. n. poterimus hꝛe qd siue pp qd. resoluendo ꝯneꝫ in premissas sed si hērēmꝰ qꝛ nō via demrātiua: sed p medium accńtale: stultū esset hoc mō via resolutoria q̄rere qd vel ꝓpter quid. nā resoluēdo talē ꝯnem in tale medium nec haberemus quid nec ꝓpter qd. qꝛ medium accńtale nec dicit quid nec propter quid. Deinde cum dicit.

Quoꝝ igiť habemus aliquid ipsius quod quid est. Sit primū quidē defectus in quo.a. luna in quo.c. oppositio terre i quo.b. vtꝝ igiť deficit aut nō.b. q̄rere est vtrū est aut nō. Hoc āt nihil differt querere q̄ꝫ si ē rō ipsiꝰ. ꝛ si sit h̄ ꝛ illō dicimꝰ esse cuiꝰ rō est: aut q̄lis ꝯtradictionis est. Utrū hn̄di duos rectos aut nō hn̄di.

Argir. Quarum igitur rerum aliquid habemus ipsius quid est: earum hoc sint exempla. Sit defectus eo in loco: quo ipsum est a. luna i eo quo ipsum est c. interpositio vel obiecto terre: in quo est ipsum positū b. Querere igiť vtruꝫ luna deficiat: an nō deficiat nil aliud est: q̄ꝫ ipsum b. querere si sit: necne. Ad idipsuꝫ nil ab hac q̄ōne differre vꝫ: ꝛ ne ratio eius quid si sit: ꝛ illud dicimus esse. vel queratur vtrius partiū cōtradictionis sit ratio. Utrum habendi duobus rectis equales: an non habendi.

Qd dixerat exponit in terminis. Circa qd duo fač. qꝛ p̄ exponit in terminis qn̄ habemꝰ qꝛ p mediū essentiale. 2° qn̄ p accńtale. ibi (Cū āt iueniamꝰ.) Dicit ḡ ꝙ (quoꝝ). i. de qbꝰ (igiť hēmꝰ aliqd ipsiꝰ qd qd ē). q.d. ꝙ de qbꝰ scimꝰ qꝛ: sciēdo de eis aliqd ipsiꝰ qd qd ē. i. d qbꝰ scimꝰ qꝛ. p mediū eēntiale d talibꝰ sꝫ. scimꝰ siľ qꝛ ꝛ pp qd. ꝙ sic pꝫ in terminis. nā (p̄ᵐ qdē sit defectꝰ in quo.a.). i. maior extremitas (luna i quo.c.). i. minor extremitas (oppositio terre) q̄ est va cā ꝛ p se mediū. q̄re luna deficit sit (i quo.b.). i. mediꝰ terminꝰ sit. ꝛ subdit ꝙ (vtrū qdē deficit aut nō) deficit sꝫ. luna (.b. q̄rere ē aut nō est). q.d. ꝙ q̄rere de ꝯne. vt q̄rere vtrū luna deficit vel nō est q̄rere de medio. vt vtrum est mediū vel nō ꝛ subdit. ꝙ (h̄ āt nihil differt q̄rere q̄ꝫ si est rō ipsius) nā mediū ē ipsa diffō ꝛ rō ipsa. nā q̄rere si defectus est. est q̄rere de medio ꝛ subdit (vt q̄rere qd defectus est vel pp qd defectus ē) idē est ḡ q̄rere de ꝯne ꝛ de medio ꝛ subdit. ꝙ (ꝛ si sit h̄. ꝛ illud dicimꝰ esse) vt si est qd est qꝛ: ꝛ eꝫ. ꝛ si scimꝰ qd scimꝰ qꝛ ꝛ eꝫ. ꝛ si q̄rimꝰ de qꝛ q̄rimus de qd ꝛ eꝫ. qꝛ eadē est qd de vtroq; ꝛ eadē via habemꝰ vtrūq; ꝛ subdit. ꝙ (aut qualis). i. cuiusmodi (ꝯdictionis ē rō) vt vtꝝ hn̄di duos rectos. (aut nō habēdi). q.d. ꝙ h̄ veritatē hꝫ in q̄licūq; rōne ꝯdictionis. i. in q̄libet pte ꝯdictionis. vt q̄rere vtꝝ hēat duos rectos. est q̄rere. vtꝝ sit mediū. ꝛ q̄rere de altera pte ꝯdictionis. vt vtrū nō hēat est q̄rere vtꝝ nō sit mediū. tūc ḡ est supplēda rō ꝙ cum sp qd ꝯnis referať ad mediū. ꝛ cū eadē sit qd de ꝯne ꝛ de medio: cū ꝯclusio dicat qꝛ. mediū autē dicat qd. eadē via habeť qꝛ. ꝛ qd. non differret nisi sicut differt via qua itur thebis athenas. ꝛ athenis thebas si enim scimꝰ ire a cā in effectū ꝛ habemus qꝛ. ꝛ facile est regredi ab effectu in cām ꝛ hēre qd vel pp quid. Deinde cum dicit.

Cum autē inueniamus simul qꝛ est ꝛ ꝓpter quid. Scimus si per media sit. si vō nō scimꝰ quia: propter quid autem non.

Argir. Quod cum inuenerimus: ꝛ esse simul ꝛ pp quid scimus: si modo si medium: quod si non sit: esse quidē scimus: ꝓpter qd aūt nescimꝰ.

Exponit i termis. qn̄ hēmꝰ qꝛ p mediū accńtale. Circa qd duo fač. qꝛ p̄ ꝯtinuat dcā dicēdis. 2° exeqť de intento ibi (Sit ḡ luna) Dicit ḡ (Cū āt inueniamꝰ) sꝫ. qꝛ p mediū eēntiale (siľ scimꝰ qꝛ. ꝛ pp qd si p media) essentialia (sit) talis iuētio (si vō nō) hēmꝰ sꝫ. qꝛ p media eēntialia (scimꝰ qꝛ pp qd āt nō) sꝫ. scimꝰ. Nōn̄ᵐ āt ꝙ scire pt sumi ꝓpe ꝛ large. cū. n. scire ꝓpe nō sit nisi p cām ipossibile ē scire qꝛ nisi

nisi sciam⁹ pp qd. sz loquẽdo de scire large ꝓut nõ solũ se extẽdit ad scire p cãz. sz scire p signũ. sic possum⁹ scire: qꝛ ꝛ nescire cãm siue pp quid. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sit igit̃ luna. c. a. defect⁹ plenilunio vmbrã nõ posse facere nullo nr̃z medio existe. manifestatio i quo. b. Si ḡ in. c. est. b. qd̃ est non posse facere vmbrã cũ nullus nr̃z medius sit. In h̃ aũt a. quod est deficere q̄ qdẽ deficit manifestũ est. sed ꝓpter qd nõ dr̃ ꝛ qꝛ defectus est quidẽ scimus. Quid autem est nescimus.

Argu. ¶ Atq̄ idipsuz hoc exemplo patefieri potest. Sit nãq̄ c. luna. a. defecto. b. nõ posse: cuz est tota refecta lumine vmbram efficere intercedẽte manifesto corpe nullo. Si igit̃ b. qdẽ ipi c. insit. a. vero cõpetat ipsi b. lunã qdẽ deficere notũ sit nob̃. Cur ãt deficit nõdũ ẽ notũ. Atq̄ ꝯfectionẽ qdẽ cẽ scim⁹ sz qd ẽ ꝯfectio nescim⁹.

¶ Exeqtur de intẽto. siue exponit in terminis qñ scimus p mediũ accñtale. ꝓpter qd sciẽdũ q̄ luna nõ eclipsatur nisi in plenilunio. si ḡ luna existe plena scimus eaz eclipsari p interpõnẽ terre. scim⁹ h̃ p mediũ essentiale. i. p cãm p se. sz si scim⁹ eclipsari. qꝛ corp⁹ nr̃m nõ facit vmbrã. posito tñ q̄ nõ sit tpe nebulosũz ꝛ q̄ nihil sit mediũ iter nos ꝛ lunã ipediẽs lumẽ lune. q̄ nõ veniat ad corp⁹ nr̃m. sic. n. cognoscere lunã eclipsari est scire p mediũ accñtale. corpus. n. nr̃m nõ facere vmbrã ad lumẽ lune nõ est cã q̄ luna eclipset̃. sz eẽ. eclipsis lune ẽ cã q̄ luna nõ mittat radios suos vsq̄ ad nos. ꝛ q̄ corp⁹ nr̃m nõ faciat vmbrã. duo ḡ facit. qꝛ p̃ exponit in termis q̃n h̃ mõ scito qꝛ. nescim⁹ pp qd: 2⁹ exponit i termis q̃n scito qꝛ q̄rimus pp qd. ibi (Cũ manifestũ sit) Dicit ḡ (Sit ḡ luna. c.) i. minor extremitas (a) i. maior extrẽitas sit (defectus. lunã plenã non posse vmbrã facere. nullo existe medio) i. medio (nr̃m) i. respectu nr̃i siue iter nos ꝛ lunã demr̃atio. vel vt habz alia trãslatio (manifestatio in quo. b.) q. d. q̄ hoc mõ habeat̃ manifestatio q̄ luna eclipsetur. qꝛ corpora exposita ad lunã nõ faciũt vmbrã. talis ḡ manifestatio sit. b. i. accipiat̃ vt mediũ (si ḡ in. c.) i i luna (est. b qd̃ ẽ nõ posse facere vmbrã cũ nullus nr̃z sit mediũ) i. sit hñs aliqd̃ mediũ. vel aliqd̃ obstaculũ qd̃ accipiat sibi lumen lune. ꝛ si vlterius (in hoc) i. in nõ posse vmbrã facere est (. a. qd̃ est deficere) si sic ẽ. ꝛ (qꝛ deficit) luna (manifestũ est. sed pp qd) deficit (nondũ est) su. manifestũ (ꝛ qꝛ defectus est scimus qd aũt est) defect⁹ (nescimus) Formabitur ḡ sic sillus. oẽ corpus luminosũz in suo plenilunio nõ faciens vmbram ad corpus oppositũ cũ nihil existat mediũ iter ipsũz corpus luminosũz. ꝛ ipz corp⁹ oppositũ hoc totũ ẽ ꝓ medio ꝛ hoc totũ sit. b. in hoc ḡ qdẽ. i. in h̃ corpore sic se habẽre est. a. i. est defectus luna aũt est tale corpus. ergo luna deficit. sic aũt scire defectũ lune est scire p accñtale medium ꝛ est scire qꝛ non propter quid. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cũ autẽ manifestũ est qꝛ. a. in. c. sit sz ꝓpter qd est. Est q̄rere. b. qd est vtrũ sit obiectio aut conuersio lune aut extinctio. Hec aut est ratio alterius extremitatis vt in his que sunt ipsius. a. est enim defectus obiectio terre.

Argu. ¶ Atq̄ cũ a. qdẽ ipsi inesse. c. pz: querit̃ aũt ꝓpter qd inest: nil aliud tũ querit̃ q̄ʒ qd nã sit ipsum b. vtrũ obiectio terre an ꝯuersio lune: an lucis eius extinctio. Hoc aũt alterius extremi ratio est: vt hoc in exẽplo: ipsius a. Est enim defectus obiectio terre.

¶ Oñdit qñ scito qꝛ q̄rim⁹ pp qd. Circa qd̃ duo fac̃ sz q̄ duo exempla adducit ibi (qd ãt ẽ tonitruu) Dicit ḡ q̄ (cũ ãt manifestũ) sit vl' (cũ ãt manifestũ ẽ in. c.) i. q̄ defectus sit i luna (sz pp qd ẽ. q̄rer̃. b. h̃ qdẽ qd sit) q. d. q̄ q̄rere pp qd deficit luna ẽ q̄rere ipz. b. siue ipz mediũ qd ẽ. siue qd sit tale mediũ (vtrũ sit obiectio vel ꝯuersio lune aut extinctio) ꝛ subdit q̄ (h̃ ãt) i. h̃ mediũ (est rõ) i. ẽ diffõ (alteri⁹ termi vt in his q̄ sunt ipsi⁹. a.) q. d. q̄ mediũ i dmr̃atione ẽ diffõ termi qd̃ significat̃ p. a. vñ subdit. q̄ (ẽ ãt defectus obio) i. iterpositio (terre) q. d. q̄ diffõ. d pp qd ipsi⁹ defectus. siue ipsius eclipsis est ipsa obio. siue ipsa iterpositio terre. ꝛ talis diffõ est mediũ in demr̃atione. ḡ plane vult pħs q̄ diffõ termi q. significat̃ p. a. siue diffõ maioris extremitatis. vl' diffõ passionis ẽ mediũ i demr̃atione. qꝛ q̄rere tale mediũ. ꝛ talẽ diffõnẽ ẽ q̄rere pp qd vt ipse in lra innuit s̃m mẽtẽ pħi. nõ diffõ dicẽs qd subi. sz dicens pp qd passionis ẽ mediũ in demr̃atione. sz de h̃ in sequẽti qõne q̄remus. ¶ Dubitaret forte aliqs. qñ mediũ ꝛ cã ipsi⁹ eclipsis lune est obiectio vel conuersio lune vel extinctio. A ¶ Dõz. q̄ cũ scim⁹ qꝛ luna pdit lumẽ nõ poterim⁹ imaginari. nisi triplicẽ cãm q̄re luna pdat lumẽ. triplr̃ ḡ imaginari põt q̄ luna lumẽ habeat. vl' q̄ hẽat lumẽ ab alio vt iõ splẽdeat: qꝛ sol illuminat eã. vl' q̄ hẽat lumen a se. ꝛ h̃ dupl'r. vel q̄ pars sit luminosa ꝛ pars tenebrosa. vel q̄ tota sit luminosa. si. n. luna hz lumẽ ab alio. sic hz s̃m vitatẽ. tũc eclipsis erit obiectio. siue interpositio scito. n. q̄ luna hz lumen ab alio. stati poter: im⁹ cogitare q̄ luna h̃ mõ eclipsat̃ ꝛ pdit lumẽ. qꝛ aliqd obijcit̃ ꝛ aliqd iterponit̃ iter ipaz ꝛ iter illũ a quo hz lumẽ. si võ luna a se hẽret lumẽ. ꝛ ptim eẽt luminosa ꝛ ptim tenebrosa: tũc cã eclipsis ei⁹ eẽt ꝯuersio. vt iõ videret̃ nobis luna obscurari. qꝛ ꝯuerteret se ꝛ verteret nobis ptẽ tenebrosaz. ꝛ q̄ tunc cã eclipsis lune eẽt ꝯuersio. Si ãt eẽt tertio mõ q̄ luna hẽret lumẽ a se. ꝛ eẽt tota luminosa. tũc nõ posset eẽ eclipsis lune nisi extinctio luminis i luna. vt forte qꝛ luna i suo motu obuiaret alicui humido in q̃ extingueret̃. vel forte preoccuparet̃ a tẽpestate magni vẽti. ꝛ h̃ mõ vẽtus i eã irruens extigueret ipaz. Forte aũt posuit pħs oẽs istas cãs eclipsis. qꝛ forte oẽs iste fuerũt pões pħoꝝ. vt aliq assignãtes cãz eclipsis lune assignauerũt cãm verã vt obiectionẽ vel iterpositionẽ. aliq aũt fãtasticã. vt ꝯuersionem vel extinctionẽ. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs qꝛ non vĩ q̄ h̃ sit veꝝ qꝛ si luna hẽret lumẽ a se ꝛ eẽt tota luminosa. q̄ nõ posset eclipsari nisi extingueret̃ lumẽ ei⁹: naz sol hz lumẽ a se ꝛ est tot⁹ luminosũ ꝛ tñ eclipsat̃: nec tñ lumẽ eius extinguit̃. Dõz q̄ h̃ dcm̃ p̃supponit supius dcm̃. Jã eni dcm̃ est supius ꝛ suppositũ ẽ q̄ sciamus qꝛ luna eclipsat̃: ꝛ q̄ sciamus h̃ isto mõ q̄ corpus nr̃m in plenilunio ad lunã expositũ nõ faciat vmbrã. ita tñ q̄ nihil sit mediũ inter nos ꝛ lunã. qd̃ nõ posset eẽ nisi vere s̃m vitatẽ luna lumen perderet. Si sol aũt eclipsat̃ hoc est qꝛ luna se interponit in medio inter nos ꝛ solẽ. sz iã positũ est q̄ luna nõ eclipsat̃ h̃ mõ q̄ aliqd se iterpõat iter nos ꝛ eã. si ḡ hz lumẽ a se ꝛ ẽ tota lũinosa ꝛ eclipsat̃. nõ q̄ aliqd se iterponat iter nos ꝛ eã: h̃ eẽ nõ posset nisi extigueret̃ lumẽ ei⁹. nõ tñ ẽ multũ curãdũ de exẽplis pħi. exẽpla. n. ipse ponit nõ qꝛ ita sint. sz vt sentiat q adiscit. ¶ Deinde cũ dicit. B

¶ Quid ẽ tonitruũ ignis extictio in nube: pp quid tonat: pp extigui ignẽ i nube. Sit nubes. c. tonitruũ. a. extinctio ignis. b. in. c. igitur nubeẽ. b. extiguit̃. n. i ipsa ignis. hoc aũt. a. sonus ꝛ ẽ. b. rõ ipsi⁹. a. pmi termini. si aũt itez huius

medium sit ex reliquis erit rationibus.

Argu. ¶ Preterea quid tonitruũ est: extincto ignis in nube: ꝑpter qd tonitat: q2 ignis in nube extinguit. Nubes sit c. Tonitruũ a: ignis extinctio b. Igit ipsi c. nubi inquaʒ b. ipsum inest: extinguitur. n. ignis in nube. At huic a. ipsuʒ inest tonitruũ seu sonus. Atqꝫ b. rõ ipsius est a. primi inquã extremi. Qđ si rursus hui⁹ aliõ mediũ sit: id ex hisce rationib⁹ erit que restant.

¶ Ponit illud exẽplũ dicẽs. (Quid aũt est tonitruũ). q. d. si sciremus de tonitruo q2 est. ⁊ vellem⁹ scire qd est. hoc mõ scirem⁹ qd ẽ tonitruũ: q2 (ẽ extinctio ignis i nube. Sit ğ nubes. c.). i. mior extrẽitas (tonitruũ. a.). i. maior extrẽitas (extinctio ignis. b.). i. medi⁹ termin⁹ (i. c. ğ nube ẽ. b. extiguit. n. ipsa ignis. Ħ ãt). s. extinctio ignis siue. b. ẽ (son⁹ nebulaꝝ.). i. ẽ tonitruũ. Et subdit. (ẽ rõ ipsi⁹ a ꝑ⁹ termi) q. d. ꝙ extinctio ignis q̃ assignata ẽ. ẽ cã tonitrui. ꝑ⁹ rõ. i. est diffõ. d. pp qd ꝑ⁹ termi ipsi⁹. a. Ħ ẽ maioris extrẽitatis siue passiõis. Itez ğ repetit pħs. ꝙ diffõ passiõis sit me⁹ i demratiõe. Formabit̃ ğ sic demratio. In q̃cũqꝫ ẽ Ħ. i. b. siue extinctio ignis i illo ẽ son⁹ nebulaꝝ siue nubiũ. i. tonitruũ. sꝫ i nube ẽ extinctio ignis. ğ ⁊c. ⁊ subdit (si ãt iteꝝ b⁹). s. extinctiõis ignis (sit) aliqđ (me⁹ erit ex reliqs rõnib⁹) manifestũ. q. d. ꝙ tonitruũ ꝓbat̃ đ nube ꝑ Ħ mediũ. p extinctionẽ ignis si iteꝝ extinctio ignis hꝫ aliõ mediũ ꝑ qđ ꝓbet̃ đ nube erit ex alia rõne manifestũ. ¶ Dubitaret forte aliqs verũ Ħ sit veꝝ exẽplũ ꝙ tonitruũ cãet̃ ex extinctione ignis. ¶ Dõꝫ. ꝙ Ħ dicẽ ꝟꝫ opiõnẽ empedoclis. q Ħ posuit. Opio tñ pħi ẽ. ꝙ tonitruũ cãt̃ ex ꝑcussiõe exalatiõis sicce ad vẽtrẽ nubis. idẽ. n. ꝟꝫ ipm vĩ eẽ cã tonitrui. terremot⁹ ⁊ vẽti. vapores. n. iclusi i terra ⁊ nõ inueniẽtes exitũ ex ꝑcussione quã faciũt ad cauernas terre ꝯcutiũt terrã ⁊ faciunt terremotũ. vtus. n. radioꝝ solariũ ⁊ stellaꝝ ꝑtigit ad q̃scũqꝫ ptes terre. Vapores ğ existẽtes i cauernis t̃re ꝑ talẽ vtutẽ cõmoti si ñ inueniãt liberũ exitũ ⁊ ꝯcutiũt terrã ⁊ faciũt terremotũ. sic si poneret̃ castãea i igne: ⁊ ñ icideret̃. calor ignis cõmoueret aliq̃s vapores in castanea exñtes. vapores ğ illi cõmoti nõ inueniẽtes exitũ cõmouent castaneam ⁊ cõmouent ignem si sub igne sit castanea posita. ⁊ quasi ad modũ tonitrui castaneã frãgũt. sic vapores sub terra vel in terra iclusi cõmouẽt terrã. ⁊ faciunt terremotũ. Inclusi aũt in nube ex repcussione eoꝝ ad vẽtrẽ nubis cõmouẽt nubẽ ⁊ faciũt tonitruũ. In aere aũt vapores tales cõmouẽt aerẽ ⁊ faciũt vẽtum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si qdẽ igit̃ accipit̃ qđ quid ẽ ⁊ notũ fit est dictũ: q̃re sill's qdẽ ipsi⁹ quid ẽ nõ fit neqꝫ demõstratio. manifestũ tñ ẽ ꝑ sillm ⁊ ꝑ demratiõnẽ. Quare neqꝫ sine demõstratiõe est cognoscere qđ quid est: cuius est cã alia: neqꝫ est demonstratio ipsius: sicut ⁊ in oppositionib⁹ diximus.

Argu. ¶ Quo igitur pacto sumit̃ ipsum qd est: ⁊ fit notũ: satis iã diximus. Quare ratiocinatio qdẽ ipsius qd est demonstratioqꝫ nõ fit: per rõcinationẽ tamẽ innotescit: ⁊ demonstrationẽ. Quocirca neqꝫ sine demonstratione fieri põt: vt cognoscat̃ ipsum quid est cuius est alia cã: neqꝫ rursus ipsius est demonstratio: vt in dubitationibus etiam diximus.

¶ Uel vt hꝫ alia trãslatio. ⁊ meli⁹ (Quo qdẽ accipit̃) epilogat circa determiata. d. Si qdẽ igit̃ accipit̃ qd ⁊ q̃lr fit notũ) pꝫ (qd ẽ. dcm ẽ) su. sup̃. ⁊ subdit ꝙ ipsi⁹ qd ẽ su. dcm ẽ sup̃ (q̃re qdẽ nõ sit ipsi⁹ sill's. nꝫ demratio) ⁊ lꝫ ipꝫ qđ qd ẽ si possit sillogiꝫari nꝫ demrari (tñ) ipꝫ qđ qd ẽ (ẽ mãifestũ ꝑ sillꝫ ⁊ dmratiõnẽ) nõ tãq̃ꝫ ꝯ demrans sꝫ tãq̃ꝫ me⁹ đmratũ. Et subdit. (q̃re nꝫ sine đmratiõe ẽ). i. ꝯtigit (cognoscere qđ qd ẽ c⁹ ẽ altera cã sine demratiõe nec đmratio ẽ ipsi⁹) qđ qd ẽ (sic diximus i oppõnib⁹.) ¶ Nõn⁹ ãt ꝙ pħs multipłr logt̃ valđ đ qđ qd ẽ. nã aliqñ ꝑ qđ qd ẽ itelligit qđlꝫ gen⁹ diffõnis. aliqñ ꝑ qđ qd ẽ itẽdit diffõnẽ dicẽtẽ qd q̃ est demratiõis ꝯ. aliqñ ꝑ qđ qd ẽ itẽdit diffõnẽ q̃ ẽ me⁹ i đmratiõe. nã ⁊ sup̃ dixit ꝙ idẽ ẽ qđ qd ẽ ⁊ pp qd ẽ. Ħ ãt logt̃ de qđ qd ẽ Ħ mõ. vꝫ. ꝓut ẽ me⁹ i demratiõe. talis ꝯ qđ qd est nõ ẽ demratio. q2 tale qđ qd ẽ ꝑ demratiõnẽ nõ ꝯcludit̃. Rursus tale qđ qd ẽ hñ nõ sine demratione. i. hñ ꝑ demratiõnẽ ⁊ via demratiua nõ cõpositiua eũdo a ꝑmissis ad ꝯnẽ. sꝫ resolutiua eũdo ab effectu ad cãꝫ. siue a ꝯne ad premissas. ¶ Nõn⁹ ẽt ꝙ ea q̃ hñt cãꝫ q̃rere qd i eoꝝ ẽ q̃rere mediũ demratiuũ. ğ hñtiũ cãꝫ ꝯtigit cognoscere qđ qd ẽ ꝑ demratiõnẽ ñ ꝙ ipsi⁹ sit demratio. nec ꝙ qđ qd ẽ demret̃ vel ꝑ demõstratiõnẽ ꝯcludat̃. sed ipm qđ qd est cognoscimus ꝑ demõstrationẽ tanq̃ꝫ medium demonstratiuum. D E

¶ Est autem quorundam quedam altera causa: quorundam autem non est.

¶ Est autem quorundam quidem alia quedã causa: quorundã autem non est. Argu.

¶ Postq̃ꝫ pħs ostẽdit quõ se hꝫ qđ qd ẽ ad demõstrationẽ ꝓut qđ qd ẽ hꝫ rõnẽ mediꝫ. In pte ista vt dicebat̃ ostẽdit quõ qđ qd est se hꝫ ad demratiõnẽꝫ ꝓut qđ qd ẽ hꝫ rõnẽ diffõnis. vł ẽ id qđ ꝑ diffõnẽ exꝑmit̃. Circa qđ tria facit. q2 ꝑmo ꝑmittit q̃dã ptinẽtia ad ipsa diffinita. 2° q̃dã ptinẽtia ad ipas diffõnes. 3° ex his q̃ dixerat ostẽdit quõ talia se hẽant ad demrationeꝫ. 2ª ibi. (Diffõnes autem.) 3ª ibi. (Quare mediũ) Dicit ğ (est aũt quorũdã qdẽ altera cã) su. ꝑ q̃ꝫ possit demrari (quorũdã ãt nõ ẽ) su. altera cã ꝑ q̃ꝫ possit demrari. Ħ ãt ꝑmittit q̃ꝫtũ ad ipsa diffinita. q2 q̃dã sunt demratiua ⁊ habẽt cãm ꝑ q̃ꝫ possunt demrari. q̃daꝫ aũt nõ habent cãm ꝑ quã possint demõstrari. sꝫ sunt suppõnes vel principia in scientia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Diffinitiões qdem scdm speciẽ facte nullũ hñt mediũ quo demonstrent̃: sed diffõnes secundũ materiã facte pñt habere medium. te. cõ.

¶ Premittit q̃dã ptinẽtia ad ipas diffõnes. d. ꝙ (diffõnes aũt facte ꝟm speꝫ). i. diffõnes formales (nullum hñt mediũ quo). i. ꝑ qđ demonstret̃ (diffõnes aũt facte ꝟm mãm pñt hre mediũ) su. ꝑ qđ demret̃. Appellat ãt hic diffões mãles illas qb⁹ iponit̃ nec̃itas. fořales ãt vocat q̃ necessitatẽ iponunt. ⁊ q2 forma iponit nec̃itatẽ mãe ⁊ efficiens forme. diffõ data ꝑ formã est formalis respectu diffõnis date ꝑ mãꝫ. ⁊ diffõ data ꝑ efficiẽtẽ erit formalis respectu diffinitionis date ꝑ formam. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Quare manifestum est. qm̃ eoꝝ que sunt qd est: alia qdẽ sine medio: ⁊ principia sunt esse: ⁊ que: ⁊ qd sunt supponere opꝫ: aut alio modo manifestũ facere qđ vere arithmeticus facit. ⁊ nanqꝫ quid est vnitatem supponit. ⁊ q2 est.

¶ Quare patet vt ipsorum quid est quedaꝫ vacare medio principiaqꝫ esse. Que quidẽ ⁊ eẽ: ⁊ quid sunt supponere: vel alio modo facere manifesta oportet. Quod arithmeticus facit: nam ⁊ qd sit vnitas: ⁊ vnitatẽ esse supponit. Argu.

¶ Ostẽdit

¶ Ondit quō talia se hēant ad demōnstrationē. Circa qd duo facit. qr p ondit q sūt demōstrabilia ⁊ q nō. 2° descēdit ad varia gnā diffōnū. vt ondat q diffō sit demōstrabil' ⁊ q nō. ⁊ vt ondat q diffō sit demōstratōis ꝯ. ⁊ q demōstratōis pn^m. ⁊ q to ta demōstratio pōne differēs. 2° ibi (Diffō aūt) Circa pm̄ duo facit. qr p ondit q sunt indemōstrabilia. 2° q demōstrabilia. ibi (Sʒ hñtiū mediū) Dicit ḡ (Quare manifestū ē qm̄ eoꝝ q sūt qd ē). i. q sūt diffōnes. vel q sūt hñtia diffōnes. (Alia qdē sūt sine medio). i. sūt indemōstrabilia (⁊ sūt pn^a q ⁊ eē ⁊ qd sūt opʒ suppone. aut alio mō manifesta facē: qd ⁊ e ⁊ arismetric⁹ facit. nā qd ē vnitas ⁊ qr est vnitas suppōit)

A ¶ Nōn^m āt q ad pn^a nō ē rō. vñ talia nō possum⁹ demōstra re. vl' ḡ oʒ ea suppone. vl' alia via oʒ ea nō facē q̄ȝ p demōstra tionē. possem⁹. n. ea p q̄dā pbabilia declare. nō aūt pos sumus ipsa p demōstrationē cōcludē loquēdo de demōstratio ne potissima q ē a pori ⁊ p cām. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sed hñtiū mediū quoꝝ est q̄dā altera cā sub stantie. ⁊ ipsius eē p demōstrationē est sicut dcm̄ est ondere nō qd quid est demonstrantes.

Irgit. ¶ Eoꝝ āt q mediū hñt: ⁊ quoꝝ ē aliq̄ cā: ⁊ alia a substātia sit: vt p demōstrationē ipm qd est: vt diximus declaret: non demonstretur.

¶ Ondit q sūt demōstrabil' a. d. q (hñtiū mediū). i. demōstratio nū q hñt mediū p qd demōstrent (quoꝝ) demōstrabiliū (ē q̄dā altera cā sube ipsi⁹ eē) talia (sicut dcm̄ est p demōstrationem

B est ondere. nō qd qd ē demōstrantes.) ¶ Notādū aūt q qn̄ aliqd hʒ alterā cām sue sube sui esse p qd possit demōstrari.

C tūc talia ē ondere ⁊ cognoscē p demōstrationē. ¶ Dubitaret forte aliqs de eo qd in lra dr. q qd qd est nō demōstrat. Uult. n. q possum⁹ ondere p demōstrationē ea q hñt qd qd est ita tm̄ q nō scimus vt demonstrantes ipsum quod qd est. ⁊ tm̄ dicet' infra q diffō dicēs qd p demōstrationē cōcludit'. ¶ Dōm. q vt supra dixim⁹ qd qd est concludit' p demōstrationē. nō tm̄ cā reduplicatiōis vt in eo qd qd ē. Rursus vt ꝯcludit' qd qd ē. h nō erit vt qd qd ē. sʒ vt qr ē. dicemus. n. q ⁊ diffō ⁊ demōstratio oīno hñt modū oppositū. nā diffō ipm qr ē ondit vt qd qd. demōstratio ipm qd qd est vt qr ē. vt si oʒ diffinire accñs. lʒ accñs n' sit aliqd ƀʒ se ⁊ lʒ nulli⁹ accñtis sit vt qr ē. qr accñs nō ē ens. nisi qr ē entis. attm̄ vt diffinit' accñs. induit quēdā modū sube. qd qd ē ḡ diffinit' q̄tūcūq̄ sit aliqd in alio sp tm̄ diffinit'. vt accipit' tāq̄ȝ aliqd fm se. ecōtrario ē de demōstratione. qr qcqd demōstrat'. demōstrat' vt aliqd in alio. si ḡ ipm qd qd est demōstrat'. demōstrabit' vt aliqd in alio. ⁊ sic acceptū qd qd ē. q̄rat' q̄re vt qr ē. diffō ḡ nō dicit eē vel nō eē. qr nō ē ppō sʒ solū dicē qditatē rei. p demōstrationē aūt nō ꝯcludit' nisi ppō. vñ si cōcludit' diffō p demōstrationē ꝯcludet' diffōnē eē in aliq̄. ꝯcludet'. ḡ qd qd ē nō vt qd qd est. sʒ vt induit quēdā modū ei

D qr ē. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. qr dixit quēdā hñre mediū p' qd demōstrat'. q̄ramus ḡ de illo medio demōstrativo vtrū sit diffō subi. vel qd sit mediū in demōstratiōe. ¶ Dōʒ. q fm quosdā diffō subi ē mediū in demōstratione. qd dcm̄ vʒ fulcimētū accipe ex dcō pbi in pn^o de aīa. qd ipʒ qd qd est subi est oīs demōstrationis pn^m. Adducunt' et ad h plures alie rōnes. q diffō subi sit mediū. q̄ꝝ vna ē. qr vel erit mediū diffō subi vel passionis. nō passionis. ḡ subi: pbat' assumptū. nā diffō passionis. demōstrare est idē qd passio. si ḡ qd demōstraret' passio p suā diffōnē demōstraret' idē p idē. Scđa rō ad h idē sumit' ex cōparantia demōstrationis vlis ad particularē. nā in demōstratione pticulari mediū ē subʒ qd pticulariter pbat' hñe tres de ysocheles p triāgulū. sed vbicūq̄ ponit' diffinitū eēntialr. loco eius pōt poni diffō. ḡ si triāgulus ponit' mediū in demōstratione pticulari poteris in tali demōstratione poni mediū diffō triāguli q ē diffō subi. ⁊ q rōne in demōstratione pticulari pōt eē mediū diffō subi. pari rōne vt v' poterit eē mediū diffō subi in demōstratione vli. Fit ēt ad h tertia rō. nā cōstat q passio demōstrat' de subo p aliqd mediū. illd ḡ vel ē eēntiale subo vel accñtale. si eēntiale. ḡ ē diffō subi: si accñtale. ḡ passio demōstrata inerit sbo p accñs ⁊ tūc accñtiū p accñs erit demōstratio: qd est incōueniēs. Fit ēt ad hoc ⁊ q̄rta rō. nā vt dcm̄ est passio passio demōstrat' p aliqd mediū. q̄ret' ḡ de tali medio. vtꝝ sit accñtale vl' eēntiale sbo. si eēntiale statim haberet' intētū. vʒ. q p diffōnē subi. ⁊ p ea q sunt eēntialia subo demōstratur passio de subo. si aūt illud mediū sit accñtale. poterit ḡ demōstrari de sbo. vel ḡ p mediū eēntiale vel p mediū accidētale. vel ḡ erit abire in infinitū. qd est impoīe. vel nō sp vnū accñs demōstrabit' p aliud sʒ erit deuenire ad aliqd accidens qd imediate demōstrabit' p ppria pncipia subi sui p diffōnē ei⁹. ¶ Adductis aūt rōnib⁹. q diffō sbi sit mediū volum⁹ adducere rōnes q̄s credim⁹ eē veras. q diffō sbi nō sit mediū in demōstratiōe. Ad qd declarādū valet dictuʒ pbi. 'd. q rō pmi termini vel ipsius passionis est pp qd ⁊ mediū i demōstratiōe. qd pʒ i exēplo suo posito. Mediū. n. ad demōstrandū defectū de luna ē interpō. cōstat aūt q interpositio nullo mō ē diffi° sbi. qr nullo mō ē diffi' lune. sʒ est diffō ipsi⁹ defect⁹ siue ipsi⁹ passiōis. Est. n. diffō dicēs cāʒ ⁊ p qd. si q̄reret'. n. qd ē defect⁹. dicerem⁹ q cā'r ē ipsa interpositio terre. vñ in lectiōe supiori dixit phs. q defect⁹ aūt ē obio. i. interpositio terre. qd nō ē intelligēdū formaliter. sʒ cā'r. vult aūt sbi phs dicē q defect⁹ sit ipsa obiectio siue ipsa interpō. Cū ḡ demōstrat' eclipsis. mediū in demōstratione nō erit diffō lune vl' diffō subi. sʒ diffō defectus ⁊ diffō passionis. si bñ ꝯsiderat' dcm̄ pbi h ē in demōstratione mediū. Uerꝝ qr tenēres h q diffō sbi sit in demōstratione mediū ꝯcedūt q diffō passionis possit eē i aliq̄ demōstratione mediū tm̄ illa diffō passionis. vel illa passio q dicit pp qd alterius passionis iterꝝ demōstrabit' de sbo p aliqd pus. Et ad vltimū vt dicūt deuenire est ad diffōnē sbi. q̄rit mediū in demōstratiōe. pp qd ondemus q demōstrationes h mō nō pcedūt vtriq̄ sciētib⁹ geometriā. nā hñe tres demōstrat' de triāgulo p aliquā passionē pozē. vtputa p hñe angulū extrinsecū. hñe autem angulū extrinsecū eq̄lr duob⁹ intrinsecis sibi oppositis demōstrat' p aliqd aliud. vtputa p h q ab illo angulo pōt duci linea eque distās tertio lateri. Rursus q hec linea ducta eque distās secet angulū extrinsecū vel duos angulos eq̄les duobus intrinsecis sibi oppositis. pbat' p hoc. qr impoīe est paralellas cōcurrere. paralellas āt nō cōcurrere nō pbat'. sʒ accipit' tanq̄ȝ pn^m est. n. hoc valde ppinquū. fm q paralelle nō concurrāt. nā linee concurrentes ⁊ facientes angulū semp versus angulū plus appropinquāt'. ⁊ q̄to magis distāt ab angulo. tāto magis distāt ab inuicē. linee ḡ faciētes āgulū. sp plus distāt ab inuicē in vna pte q̄ȝ in alia. si ḡ eēnt due linee eq̄lr distātes ab inuicē in q̄libet sui pte. ille nunquaȝ ꝯcurrerēt. nec facerēt angulū. Si qs ḡ itelligeret qd sint paralelle. i. linee eque distātes. ⁊ qd sit ꝯcurrere ⁊ facere angulū. statim assentiret huic pncipio geometrico. q paralelle nō concurrunt. Ista ḡ q̄tuor se hñt p ordinē. per respectū ad triāgulū. vʒ. paralellas nō cōcurrē. ⁊ lineā paralellā siue eque distātem tertio lateri trianguli diuidere angulū extrinsecū in duos angulos eq̄les intrinsecis oppositis. ⁊ angulū extrinsecū valere duos itrīsecos. ⁊ triāgulū hñe tres. ita q sp vnum est pp qd alterius. demonstrant' ergo sp posteriora p pora. nec tm̄ opʒ deuenire ad diffōnē subiecti. q sit mediuʒ in demōstratione. vt patuit in exēplo pallegato. fierēt. n. ibi tres demōstrationes. nam prima demōstratio erit q triangulus hʒ tres. p hoc q hʒ angulū extrinsecū equalētē. scđa erit q hʒ angulū sic equiualētē. qr per lineā eque distantē tertio lateri hʒ angulum

extrinsecū diuisibilē in duos angulos equales itrinsecis
tertia erit φ hʒ āgulū sic diuisibilē. q2 paralelle nō cōcur
rūt. Ultra āt nō cōtingit pcedē: q2 iā facta ē resolutio vs/
qȝ ad pⁿᵐ vsqȝ ad palellas nō ɔcurrere: ɔstat aūt φ nihil
istoꝝ est diffo triāguli. sʒ diffō triāguli annectet̃ cuilibet
istoꝝ ad h φ fiat demratio. diffō ḡ sbi nō est mediū sed est
F aliq̄ annexū medio. ℭ Uez q2 intell'a hois nō quiescit̃
mulis non fieret fides pp̄ exēpla geometrica iā posita. φ
diffō sbi nō eēt mediū in demratione. sʒ annexū medio vo
lumus pbare diffiue ⁊ ad impoīe φ sic se hēt rei vitas.
G diffiua quedā via ex hoc sumeret̃. ℭ Dicem⁹. n. φ passio
nes respectu subi in triplio gradu se hñt. nā q̄dā passiōes
cū suis subis faciūt ppōnē ita dignā. ⁊ tāte dignitatis φ
qlibet eā pbat audita. ⁊ ēt tales ppōnes sunt tāte gñali/
tatis φ no determinēt se ad vnū gen⁹ subi. cuiusmodi sūt
cōes ai cōceptiōes. ⁊ talis ppō est oē totū est maius sua
pte. inest. n. toti tanq̄ ppio subo excedē ptē tāq̄ p se pas
sio. ⁊ ex hac passiōe ⁊ ex h sbo fit q̄dā cōe pⁿᵐ: qd nullo
mō igredit̃ demratione sm subam: qd iō ɔtingit. q2 exce/
dit genus subi in scia. nam nō ē vna scia de quantitate cō
tinua ⁊ de discreta. cū ergo principiū φ totū excedit ptē
extendat se ad vtrūqȝ genus quantitatis. si geometria
que est de q̄titate ɔtinua ⁊ arismetica q̄ ē de discreta de/
mōstraret p tale pncipiū nō demraret ex pncipijs pprijs
H ℭ Scdō grad⁹ passionū ē. q̄ nō se extēdunt extra genus
subi. tñ sūt ita ppinque sensui φ insunt subo. φ in scia sup
ponunt̃ tāq̄ note penit⁹ subis: ⁊ hō sūt parallelas nō cō
currere. duas lineas rectas supficiē nō includere. cōcur/
sus enim lineaꝝ ⁊ iclusio supficiei nō se extēdūt ad ex̄ ge/
nus ɔtinui. tñ ita est ppiquū sēsui φ palellis insit hec pas
sio nō cōcurrere. ⁊ φ duab⁹ lineis rectis insit hec passio
φ non sufficiāt ad icludēdū aliquā supficiē φ supponun
tur de suis subis q̄si note. tales. n. passiones cū suis subis
igrediunt̃ demratione sm sbam tāq̄ pnᵃ ppria disciplīe.
I sed nūq̄ p demratione ɔcludunt̃. ℭ Sūt ⁊ alie passiōes
in tertio gradu q̄ includūt̃ i demrationib⁹ q̄s oʒ reducet̃
ad has passiōes nō ɔclusas ⁊ in scia suppositas. passiōes
ḡ ɔcluse ad passiōes nō ɔclusas. passiones aūt nō cōcluse
nō demrant̃. attñ robur ⁊ vim accipiunt ex passionib⁹ fa
ciētib⁹ dignitatē. ⁊ iō ppō q̄ cōponit̃ ex passiōe ⁊ ex sbo
faciente dignitatē ⁊ cōem animi cōceptionē dr̃ nō ingre/
di demratione sm sbam. q2 non assumunt̃ tales ppōnes
tāq̄ pncipia ppria in demratione sed roborāt̃ principia
propria in demonstratione assumpta. demonstratiōes ḡ
pcedūt a passionibus cōclusis vsqȝ ad passiōes nō cōclu
sas ex qb⁹ sūt ppa pnᵃ in scia. vltra aūt illas nō ē demra
tio. q2 nō ē ex cōibus demrare. ℭ Si qs ḡ videret modū
q̄uo passiones cōcluse reducūt̃ in passiōes n̄ cōclusas. vl
tra q̄s non pcedit demratio. nunq̄ diceret φ diffinitio sb
iecti esset mediū in demonstratione. sed diceret φ semper
passio posterior demonstratur per passionez priorē. donec
deueniat̃ ad passionē q̄ cū suo subo facit pnᵐ i scia. ⁊ quā
nō est demratiue ɔcludere in illa scia. Ad qd intelligēdū
est diligēter notādū φ hō pncipia ppa in scia quodāmō
virtute cōtinēt oia que sūt in scia. nā talia pncipia siue ta
les ppōnes put applicant̃ ad aliud ⁊ aliud. aliud ⁊ aliō
causant siue aliud ⁊ aliud demrant. vt hoc pncipiū. para
lellas nō cōcurrere. applicatū ad triāgulū pbat in trian
gulo φ angulus extrinsecus trianguli per lineā paralel/
lā ⁊ nō cōcurrētē diuidat̃ in duos angulos eq̄les duob⁹
intrinsecis sibi oppositis. φ si hoc pncipiuʒ applicaret̃ ad
aliam figuram. vtputa ad pēthagonū. ⁊ ab āgulo extrin
seco pēthagoni duceret̃ aliqua linea eque distans alicui
lateri penthagoni talis ductio nō causaret illud quod cāt
in triangulo. vʒ. φ diuideret anguluʒ extrinsecū in duos
angulos eq̄les intrinsecis. demrator ḡ nō descendit a ge/
nere in genus. q2 nō demrat p pncipia cōia excedētia ge/
nus subi sui. sʒ pncipia ppa nō excedētia gen⁹ sbi sui pōt
applicare ad oia q̄ sunt sub subo. q̄ applicata ad aliud ⁊
ad aliud aliud ⁊ aliud cānt. Semp ḡ demrabit̃ passio p
passionē donec deuentū sit ad passiones indemrabiles q̄
cū suis sbis faciūt ppa pncipia sciaꝝ. ℭ Et vt meli⁹ appa K
reat qd dr̃: dicemus φ triangulus est triangulus ⁊ ē figu
ra rectilinea. ⁊ est qd cōtinuū. ⁊ si sciremus oēs passiōes
eius videremus oēs passiones que sunt ab ipso. vt trian
gulus ē. ⁊ oēs q̄ fluūt vt rectilineus est: ⁊ oēs q̄ fluunt vt
quid cōtinuū ē. ⁊ lʒ idē sm rē sit triāgulus rectilineū ⁊ cō
tinuū. vt sunt in triangulo. q2 genus ⁊ spēs eādē formaʒ
dicūt. attñ q2 nō oʒ dare tātā vnitatē in effectibus q̄tam
damus in cā sm aliud ⁊ aliud genus abstractionis fluūt
alie ⁊ alie pprietates. vt alie proprietates fluunt ab hoie
vt hō est. ⁊ alie vt aial est: ⁊ alie vt sba est. sic q2 cōtinuum
est in plus q̄ rectilineum. ⁊ rectilineum in plus q̄ trian
gulus. aliq̄ pprietates fluūt a triangulo vt triangulus ē. ⁊
aliq̄ vt ɔtinuū ē. demrat̃ ḡ passio posterior p priorē donec
deuentū sit ad illā passionē que imediate fluit a triāgulo
vt triangulus est. quo facto queret̃. vtrū sit notū vel q̄si
notū φ talis passio insit triangulo. φ si sit non demrabit̃
de triangulo. sʒ hō passio cū suo subiecto accipiet̃ q̄si pn/
cipium in geometria φ si non sit notū vel quasi notuʒ ta/
lē passionē inesse triangulo pbabit̃ p aliud genus passio
nū. vtputa p aliquā passionē cōpetētē triangulo. in eo φ
est figura rectilinea nā φ possit linea eque distās duci ab
angulo extrinseco trianguli nō cōpetit triāgulo vt trian
gulus est. sʒ vt rectilineus ē. ⁊ tñ p h pbat̃ de triāgulo φ
hēat angulū extrinsecū qd cōpetit triangulo vt triangu/
lus est. nulla. n. figura habʒ angulum extrinsecū equalē/
tē. nisi triangulus loquēdo de figuris regularib⁹. ⁊ tñ li/
neā ducē eque distantē alicui lateri pōt cōpetere cuilibet
figure. q2 quolibet pūcto dato linee ppositē ɔtingit line/
am eq̄distātē ducē passio enim que competit triāgulo vt
triāgulus pōt demrari de eo p passionē cōpetētē ei: vt re
ctilineᵉ. est. sicut ecclipsari p amissionē luminis a sole.
qd cōpetit lune vt luna ē demratur de ea p iterpositionē
terre qd cōpetit ei p aliqd cōius. vtputa. vt corp⁹ est. vel
sic situata ē. sic ḡ ascēdēdo sp ad passiōes maioris abstra
ctionis deueniem⁹ ad passiones q̄ d' suis subis nō demō/
strant̃. sed accipiunt̃ vt pncipia in scia. h ḡ mō scia hʒ cer
titudinē. q2 reducit passiones demrabiles q̄s notū ē iesse
sbis. hoc mō scia hʒ vnitatē put talia pncipia vniuersa/
lia que sunt ppria scie oia alia reducūt̃. nūq̄ ḡ diffō subi
erit mediū in demratione. sʒ sp demrabit̃ passio p passio/
nem. donec deuētū sit ad passionē indemrabilē q̄ nota ē i
esse subo. sed dices φ si postq̄ deuentū est ad primaʒ pas
sionē cōpetentē triangulo vt triangulus. si illa passio pos
set demrari de triangulo per aliquā passionē fluentē ab
ipso vt rectilineus est: sequerent̃ vt vr̃ duo inconuenien/
tia. quoꝝ pmū est φ passio illa demrata de triangulo nō
ɔpeteret triāgulo vt triangulus est: cū demōstret̃ de ipso
p passionē ɔpetētē ei vt rectilineus ē. 2ᵐ incōueniēs ē q2
tunc demonstratio nō esset per causaʒ ppriā. pp̄ φ sciēdū
φ loquēdo de demonstratiōe potissima de q̄ hic loqmur
nulla passio demrat̃ de triāgulo q̄ nō cōpetat ei vt trian/
gulus est vel q̄ nō cōpetat ei p aliud. ℭ Sʒ cōpetere per L
aliud est dupl'r. vt sepe dixim⁹. vʒ. p aliud sbm. vel p aliā
cām. nulla. n. passio demrata de triāgulo cōpetit ei p aliō
sbm. quelibet tñ passio talis cōpetit triangulo p aliquaʒ
cām p quā demonstrat̃ de ipso. passio ergo fluens primo
a triāgulo in eo φ triāgulus poterit demrari p passioneʒ
fluenteʒ ab ipso in eo φ rectilineus. nec tñ ppter h habe
bitur φ passio sic demrata de triangulo cōpetat ei p aliō
sbm. sed solū p aliā cām qd demrationi non repugnat.

imo est in demõstratione necium. pp qd solutũ ẽ incõueniẽs
p^m. pp 2^m aũt incõueniẽs sciẽdũ q multe nõ sũt pp̃e pas/
siones q̃ sunt pp̃e cãe. nã q se iterponat terra inter solẽ ⁊
lunã nõ ẽ pp̃a passio lune. vt luna ẽ. posse. n. bře talẽ sitũ
q iterponat se terra iter ipsam ⁊ solẽ nõ solũ cõpetit lune
sz ẽt cõpetit omnib⁹ corpib⁹ q̃ sũt in terra interponit. n. se
terra inter hoiem ⁊ solẽ. hꝫ g̃ interpõ q̃ nõ est pp̃a passio
lune. est tñ pp̃a cã alicui⁹ passionis exñtis in luna. nam
hꝫ interpõ cãt in luna eclipsim. qꝛ est corp⁹ luminosum
hñs lumẽ a sole. hꝫ tñ interpõ nõ cãbit i hoie eclisim. qꝛ
nõ ẽ corp⁹ hꝫ luminosuz. sic ẽt ⁊ in triangulo. nã q linea
dicat eque distãs lateri triãguli nõ ẽ pp̃a passio cõpetẽs
triãgulo vt triãgulus ẽ. nã in multis figuris rectilineis.
imo i oib⁹ p̃t duci linea recta distãs cuilz lateri cuiuscũq
figure. sz hꝫ ductio linee lz nõ sit pp̃a passio trianguli vt
triãgulus ẽ. est tñ pp̃a cã alicuius passionis competẽtis
triangulo vt triãgulus ẽ. cãt. n. hec ductio aliqd in trian
gulo. qꝛ cãt q angulus eius extrisecus diuidat in duos
angulos eq̃les duobus intrisecis: qd nõ cãt in aliq̃ alia fi
gura. demrãtio aũt sp oz q sit p pp̃iã cãm nõ tñ sp oz q
sit p pp̃iã passionẽ. plus enim reqrit ad h q aliqd sit p/
pria passio q̃z ad h q aliqd sit pp̃ia cã alicui⁹ pp̃ie pas
sionis. nã ad h q aliqd sit pp̃ia cã sufficit q aliqd cau/
set in illis subo qd nõ cãret in alio. sz ad h q sit pp̃a passio
nõ sufficit q illud qd cãt in illo nõ causet in alio sz vltra
hoc requirit q nullo mõ illud repiat in alio. ductio. n. li
nee eque distãtis lz aliqd causet i triãgulo qd nõ causet i
figura alia. tñ falsum est q nõ repiat in figura alia. cũz g̃
deuẽtũ est ad passionẽ q̃ nõ inest p aliã pp̃iã passionẽ nõ
opz q sit deuẽtũ ad passionẽ indemrabilẽ. qꝛ põt inesse p
A aliã pp̃iã cãm. ❡ Reuertamur g̃ ad ppositũ ⁊ dicam⁹
q cũ deuẽtũ ẽ ad pp̃iã passionẽ triãguli i eo q triãgul⁹
nõ hñtẽ aliã pp̃iã passionẽ fm q huius. q̃rẽdũ ẽ vtrum
sit notũ vel q̃si notũ talẽ passionẽ inesse subo. q si sic non
demrabit de eo: sz accipiet tãq̃z p̃n^m in scia. sz si hoc non
sit notũ vel q̃si notũ lz nõ hẽat in triãgulo aliquã pp̃iaz
passionẽ triãguli p quã possit demrari hẽbit i eo aliquã
aliã pp̃iã cãm. Poterit enim demrari p aliquã passionẽ
altioris gradus ⁊ maioris abstractionis. vtputa poterit
demrari p aliquã passionẽ fluẽtẽ a triãgulo non in eo q
triangulus sed in eo q rectilineus. ⁊ ita facit geometra.
nõ. n. sp demrat pp̃iã passionẽ p pp̃iã passionẽ. sed sem
per demonstrat pp̃iã passionẽ p aliquã passionẽ. q̃ vel
est propria passio vel saltẽ est pp̃ia cã. ostsum. n. ẽ q pas
sio q̃ repit in alio põt eẽ pp̃ia cã alicuius vt hꝫ eẽ in sbo
⁊ q diximus de passionib⁹ competẽtib⁹ triãgulo in eo q
triangulus: dõm est de passionibus cõpetẽtib⁹ ei in eo q
est figura rectilinea. ⁊ isto mõ ẽ colligatio in scia. ⁊ h mõ
scia hꝫ vnitatẽ qꝛ passiones iferioris abstractionis redu/
cũt ad passiões altioris abstractionis ⁊ ille in altiorez ab
C stractionẽ. dõec deueniat ad p̃n^a sciaꝝ. ⁊ h mõ scia ẽ vni⁹
gñis subti. ⁊ ex hoc in alijs ⁊ alijs sciẽtijs sunt alia ⁊ alia
p̃n^a cũ. n. deuẽtũ est ad p̃mã passionẽ triãguli fm q h⁹: si
nõ est notũ vel q̃si notũ hãc passionẽ inesse triangulo. ⁊ si
nõ ẽ h p̃n^m vel suppõ i scia: pbabit p passionẽ altioris ab
stractionis. vtputa p passionẽ fluẽtẽ a triangulo in eo q
rectilineus: q̃ lz nõ sit propria passio triãguli. poterit tñ
vt patuit eẽ in triangulo pp̃ia cã pp̃ie passionis. ⁊ hꝫ
passio qꝛ nõ ẽ pp̃a passio triãguli: sz figure rectilinee nõ
demrabit de triãgulo sz de figura rectilinea p aliã passio
nẽ figure rectilinee. ⁊ ille p aliã donec deuẽtũ sit ad pas/
sionẽ illã que p̃ fluit a figura rectilinea fm q hui⁹. quo
facto q̃ret vtrũ sit notũ vel q̃si notuz talẽ passionẽ inesse
subo. qd si sit nõ demrabit. sz supponet in scia ⁊ accipiet
tãq̃z p̃n^m. sed si hoc nõ sit notũ vel quasi notũ habebit ali
quã cãm supioris abstractiõis. vtputa maior passio: que
fluit a figura rectilinea in eo q ẽ qd cõtinuũ q̃ passio lz nõ
sit pp̃ia rectilinee poterit tñ in figura rectilinea eẽ pp̃a
cã illius pp̃ie passionis. ⁊ qꝛ nõ est abire sic in infinitũ fz
gradus abstractionis. qꝛ sic trãscẽderemus subz scie oz
deuenire ad aliquas passiones quas notum est vel qua
si notum inesse subis que cum suis subiectis faciunt p/
positiones que supponũt in sciẽtijs ⁊ sunt p̃ncipia sciaꝝ.
❡ Est aũt diligenter notãdũ q intellectui nostro sũt ma B
gis nota cõia q̃z pp̃a. ⁊ iõ q̃ñ in passionibus minoris ab
stractionis nõ est notũ p̃mã passionẽ inesse subo oz ascen
dere mõ quo diximus ad passiones altioris abstractiõis
vsq̃z quo deueniat ad passiones illas quas notum est vel
quasi notũ inesse subiectis: ⁊ qꝛ sic oia inferiora reducũt
in superiora donec deueniat ad pp̃ia p̃ncipia scientie p
que tota scia est vnita ⁊ colligata. Ex hoc autẽ apparet
q̃ñ demrãtio non vadit a gñe in genus. sed semp ascen/
dit fm suũ genus. ⁊ semp resoluit in p̃ncipia sui generis.
vtputa si in triãgulo repiret ratio cõtinui ⁊ rõ numeri. cũ
deuẽtũ esset ad passionẽ primaz trianguli fm q huius ⁊
nõ esset notũ vel quasi notũ talẽ passionẽ inesse subiecto.
⁊ vellet geometra hoc reducere ad notũ accipiẽdo passio
nes altioris abstractionis nõ accipet q̃ cõpetiit triãgulo
in eo q numerus. sed q̃ cõpetunt ei in eo q cõtinuum pp
qd semp sequeret suũ gen⁹. ❡ Ex hoc ẽt manifestum est C
qd est in demrãtiõe mediũ. nã semp p passionẽ pbat pas
sio ⁊ nunq̃z recedit a gñe passionũ. sed passio probata sp
est passio propria. sed passio pbãs non semper est passio
pp̃ia. sed sp est causa pp̃ia. quamdiu enim sumus i eo/
dẽ gradu abstractionis passio probãs erit passio pp̃ia
⁊ cã pp̃ia. sed q̃ñ deuẽtũ est ad primã passionẽ fm talem
gradũ abstractionis. ⁊ nõ est notuz talem passionẽ inesse
subiecto: oz eam notam facere p passionẽ altioris abstra
ctionis. que lz nõ sit passio pp̃ia: erit tñ in hoc causa pro
pria proprie passionis. passio ergo que est causa propria
est medium passionis demonstrate: ⁊ ipsa est rõ dicens p
pter quid passionis demonstrate: vt que ẽ ratio dicẽs p/
pter qd eclipsis interpositio terre. ⁊ que est rõ dicens pp
qd de hře tres est ipse angulus extrinsecus. vnde ⁊ phs
volẽs assignare diffinitionẽ eclipsis dicit q eclipsis ẽ ob
iectio terre vel interpõ terre. sic si vellemus assignare dif
finitionẽ de hře tres diceremus q habere tres est habere
angulum. diffinitiones ergo que sunt medium in demon
stratione sunt diffinitiones causales nõ essẽtiales. nã ecli
psis non est eẽntialr iterpositio terre. sz est hoc cãlr. qꝛ cã
tur ex tali interpõne tanq̃z ex pp̃ia cã. ❡ Postq̃z diu su/
mus conati via diuisiua declarare qd sit in demrãtiõe me/ D
dium volum⁹ h idẽ ondere ducẽdo ad impossibile q dif
finitio obti nõ sit hꝫ mediũ ⁊ ne laboremus in equoco di
stinguamus de diffõne vt distinguit themisti⁹ circa p̃n^m
p̃mi libri dicẽs. q duplex est diffõ. vz. q̃ significat nomen.
⁊ diffõ significãs subaz rei. ⁊ ẽ magna dña inter vtrũq̃.
nã diffõ q̃ significat nomen est rõ apprehensa ab intelle/
ctu p quam refert nomẽ in suũ significatũ quã rõnẽ ydio/
te ⁊ pueri apprehẽdũt: pueri eni ⁊ ydiote cũ dr eis q por
tent panẽ nõ portant lapidez. sciunt. n. qd significat noie
panis. sed diffinitio dicens qd rei est scire referre rẽ signi
ficatã in sua p̃ncipia. qd nõ est oium sz pitoꝝ. ❡ Hoc er/
go viso dicamus q cũ deuẽtũ ẽ ad p̃mã passionẽ inheren E
tẽ subiecto si talis pa^o nota ẽ vel innotescit iesse subiecto
p diffõnẽ subiecti. quereť cuiusmodi sit illa diffõ. aut illa
quã oẽs apprehendũt. aut illa quaz oz cũ magna diligẽ
tia inuestigare. quã nõ est notũ inesse subiecto. q si h no/
tificat p diffõnem p̃mo mõ dictã. g̃ erit p se notũ talẽ pas
sionem inesse subiecto ⁊ illa passio non erit demrabilis.
nã p se nota cognoscimus cũ terminos cognoscimus vel
cũ cognoscimus diffõnes quas oẽs apprehendunt. si ꝟo

diffō de q̄ loq̄r nō sit illa quā oēs apphēdūt nec sit notuꝫ
oibus subm habē talē diffōnē. tūc si passio demrer ꝑ talē
diffōnē cū ibi sit vltima resolūo ꝑ demrationē. qꝛ vltra dif
finitionē subi nō ꝓgredit via demratiua ꝯñs, erit ꝙ dmō
stratio nō resoluat vsqꝫ ad ꝑ se nota. vñ hec via tollit cer/
titudinē dmrationis. ꝛ hec positio tollit certitudinē scia
rū. qꝛ termin⁹ demrationū nō ponit aliqd qd̄ sit oib⁹ vel
q̄si oib⁹ notū. ex hoc. n. scie sūt certe ꝛ demrationes cer/
te: qꝛ resoluūt in talia q̄ q̄si oib⁹ sunt nota. ꝛ q̄ q̄si glꝫ cō/
cederet resoluūt. n. in talia q̄ sūt valde ꝓpinqua sensibꝫ
bus statim assentim⁹. iō nō sufficit reducē demrationē in
diffōnē subi. sꝫ oꝫ ipsas reducē in passionis abstractionis
q̄ note sūt ineē subis. vt cū ḋuctū ē ad p̄mā passionē triā
guli sꝫ ꝙ h⁹. si nō sit notū hāc passionē inesse subo. ꝛ si p̄t
talis passio demrari de triāgulo nō accipiemus diffōneꝫ
triāguli ad ꝓbādū eā qꝛ si diffō illa eēt id qd̄ oēs apphē/
dūt de triāgulo. tūc eēt ꝑ se notū talē passionē ineē trian/
gulo. non ḡ posset demrari de ipso sicut demrar excessus
ptis de toto. nec sicut demrat ꝯcurrē de paralellis. si ȝo
illa diffō triāguli nō eēt id qd̄ oēs apphēdūt de triāgulo
nec eēt notū triāgulū hīe talē diffōnē cū nō eēt vltra ꝓce
dere in demrationibus ꝯtingēt stare vel sistē sm demra/
tionē prius q̄ꝫ deuenirem⁹ ad scdm se nota. ꝛ ad ea q̄ oēs
vel q̄si oēs apphēdunt. qd̄ facē eēt tollē certitudinē a scie
tijs. ꝛ a demrationibus. talis ḡ p̄ma passio triāguli si nō
nota est ineē sbis nō demrabir ꝑ diffōnē triāguli sꝫ ꝑ pas
sionē altioris abstractiōis ꝓut ē in añcedentibus declaratū.
ꝛ sic ꝓcedēdo sp̄ ad passiones cōiores ꝛ sup̄ioris gradus
deueniem⁹ ad aliquas q̄ note erunt ineē subis ita ꝙ sci/
ta rōne nois suboꝝ ꝛ nois passionis q̄s oiuꝫ vel q̄si oiuꝫ
est apphēdē statim assentiet intellūs tales passiones illis
iesse subis. h̄ ḡ mō saluabir certitudo ꝛ vnitas scie. nā ex
eo ꝙ oia q̄ sunt in scia reducunt in talia p̄n°. scia ē certa ꝛ
est vna. si. n. oēs passiones triāguli reducerēt in diffōneꝫ
triāguli ita ꝙ q̄n iā deuētū eēt ad diffōnē subi nō ꝓcede/
ret vlterius sm demrationē ꝛ passiones q̄drāguli h̄ mō
reducerētur in diffōnē eius geometria eēt tot scie q̄t eēnt
figure de q̄bus demraret ꝓprias passiōes. tolleret ḡ vni
tas a scia ꝛ ēt certitudo si diffō subi eēt mediū in demra/
tione. vt ē ꝑ habita māifestū. pꝫ ḡ q̄d sit mediū in demra/
tione. argumēta aūt in ꝯ̄riū facta in sequētib⁹ q̄ōnibus
F dissoluētur. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtꝝ diffō
sbti sit mediū in demratione aliq̄ ꝛ vr̄ ꝙ sic. qꝛ demrator
vt pꝫ in geometria p̄ ponit diffōnes. vꝫ. q̄d est pūct⁹. q̄d li
neas q̄d circulus. ꝛ illas diffōnes assumit ad demrandū
ḡ ꝛc. ¶ Dōm. ꝙ resolūo ordiata reqrit ꝙ sp̄ fiat resolutio
in res sui gñis. donec deueniat ad p̄ma sm illud genus. ꝛ
postea p̄ma in vno gñe resoluant in alia scdm aliud gen⁹
ꝑꝑ qd̄ ꝓpōnes scdē ꝛ ꝯ̄nes demrationū resoluūt in ꝓpō
nes p̄mas ꝛ immediatas. ꝓpōnes aūt p̄me ꝛ mediate re
soluunt in simplicia ꝛ incōplexa ꝛ in rōnes terminorum.
Si aūt vellemus ꝯ̄nes demrationuꝫ notas facē ꝑ rōnes
noium ꝛ ꝑ rōnes terminoꝝ. hoc eēt velle ꝙ h⁹ ꝯ̄nes eēnt
ꝑ se note. ꝛ h̄ eēt tollē totū ordinē sciētificū. dicemus ḡ ꝙ
sicut conclusio demonstrationis. loquēdo de demonstra/
tione potissima ē ꝓpō cōcludēs passionē de sbo ita ꝛ in q̄
libet p̄missarum accipitur aliqua passio de subo ita ꝙ sp̄
ꝯcluditur potissime passio de sbo ꝑ passionē ḋ sbo. sꝫ pas
sio assumpta non sp̄ sit propria passio. sꝫ sufficit ꝙ sit pro
pria cā: ꝓpōnes ḡ demrabiles h̄ mō reducūt in indemra
biles. nam tam demrabilis ꝓpō q̄ ē demrationis conclu
sio q̄ꝫ indemonstrabilis que est demonstrationis p̄missa
dicit passionē de subiecto. aliter tamē ꝛ aliter. qꝛ propo/
sitio demrabilis dicit passionē de subo quā non cōtingit
facē notam ꝑ solas rōnes terminoꝝ loquēdo ḋ rōib⁹ no
minū quas oēs cōiter apphēdūt. sꝫ ꝓpō indemonstrabi
lis dicit passionē de subiecto q̄ nota ē inesse sibi per solas
rōnes noium quas oēs vel q̄si oēs cōiter apprehēdūt. id
ergo qd̄ ingreditur demonstrationē ad ꝓbandū passionē
de subiecto nō est ꝓpositio in qua p̄dicat diffinitio subie
cti de subiecto. sed in qua predicatur passio de subiecto.
sed semper passiones posteriores resoluuntur in p̄ores ꝛ
passiones sp̄āliores in cōiores. donec deuentum sit ad ta
lia cōia q̄ non possunt demrari. sꝫ scitis rōnibus termino
rū note sunt inesse subiectis. ¶ Propter rōnem aūt in cō G
trariū sciēdum ꝙ diffinitio subiecti pōt ingredi demōstra
tionē tripliciter ēt demonstrationē potissimā: ꝛ tñ sm ve
ritatē nūq̄ꝫ ꝓbat passio de subo nisi ꝑ passionem de subo
passio de subo posteriori ꝑ passionē ḋ sbo priorē. ꝛ passio
de sbo minoris abstractionis est sp̄ālior ꝑ passionē maio
ris abstractionis ꝛ cōiorem. qd̄ cum contigit tūc mediuꝫ
in demonstratione est passio: sed non passio que sit passio
ꝓpa. sꝫ q̄ in hoc est cā ꝓpa ꝓprie passionis. quod q̄ñ cō
tingit ostēsum est supra. hoc tñ non obstante diffō sbi in/
gredit demrationē q̄n est talis diffō ꝙ non soluꝫ icludit
eēntialia subiecti: sꝫ ēt includit aliquā passionē que nota est
inesse subiecto: vt si diffiniat circulus que est figura pla/
na vna linea cōtēta in cuius medio est centruꝫ a quo oēs
linee ducte ad circūferentiam sunt equales in h⁹ diffini/
tione ponunt essentialia circuli. naꝫ ꝙ circulus sit figura
plana vna linea cōtēta dicit totam eēntiam circuli. sed ꝙ
circulo competat habere qualitatem lineaꝝ ductaruꝫ a
centro hoc est aliquid ꝯsequēs eēntiam circuli. ꝛ h̄ est
notū inesse circulo ꝑ rōnem circuli. intelligens. n. circl'm
esse sic figurā planā vna linea cōtentā statim intelligit ꝙ
equaliter se habet ad cētrū. qꝛ si non equaliter se haberet
non esset figura plana: sed eēt aliqua pars circuli magis
eleuata q̄ꝫ alia. geometria ergo qui non curat subtil'r in/
uestigare de diffinitione reꝝ totū illud accipit ꝓ diffōne:
cum tñ cōtineatur ibi aliqd qd̄ pōt dici ꝑtinere ad ꝓpriā
passionē. cū ergo talis est diffō ꝙ pregnans est. non est in
conueniens eā assumere ad probandum passionē de sbo
nā hoc modo nō ꝓbabit passio de subo nisi per passionē
de subiecto. vt passio que non est ita nota inesse circulo ꝑ
equalitatē lineaꝝ ꝓgredientium a centro qd̄ est aliquid
cōpetēs circulo tanq̄ꝫ ꝯñs eēntiam eius. ꝛ est notum hoc
inesse circulo ex apprehēsiōe rōnis noium. ¶ Scdō mō H
hoc pōt ꝯtingē ꝙ diffō subiecti accipiat vt mediū. qꝛ non
sunt note nobis sp̄ diffōnes eēntiales. iō accipimus aliq̄
ꝓpria que nota sunt inesse subiecto ꝛ ex illis diffōnē for/
mamus. qd̄ cū hoc sit certū est diffōnē non solū continere
subam subiecti. sed ēt aliquam eius propriam passionē.
ꝑꝑ qd̄ si ꝑ talē diffōnem demraret passio de sbo nō dmō
straret talis passio ꝑ diffōnem subiecti de subo: sꝫ demō
straret talis passio de subiecto ꝑ passionē de subo. vt pas
sio posterior ꝑ p̄orē. vel minus abstracta ꝑ abstractioreꝫ
¶ Tertio mō hoc pōt contingere q̄n passio ita est ꝓpin I
qua rōni subiecti ꝙ accipiendo rōnē subiecti videt dmō
stratori accipe vel ꝙ accipiat passionē illam. ita ꝙ ꝓpter
nimiam manifestationē despicit demrator passionē illaꝫ
accipere: sed accipit rōnem subiecti innuēs ꝑ h̄ ēt passio
nem acceptā eē. semper tñ pa° demrat per passionē. ꝙ si
sit aliqua pa° que non sit apta nata demrari per aliā pas
sionem nec in eodē gradu abstractionis nec in altiori illa
passio est indemrabilis de subiecto ꝛ facit cum subiecto
suppositionem vel principium in scientia. ꝛ facit cū subo
propositionem immediatam. attamen huiusmodi passio
aliquando vr̄ pretermitti si accipiat cuꝫ diffinitione sub
iecti vt dicebat via p̄ma. vel si accipiatur tanq̄ꝫ diffiniēs
subiectum vt dicebat via secunda. vel aliquando nō solū
videtur p̄termitti. sed ēt pretermittit si demrator despici
at taleꝫ passionem accipere ꝓpter nimiā propinquitatē

ad rõnẽ subi. sed in ipsa rõne subi itelligat acceptã eẽ hõ
passionẽ. sp ḡ p passionẽ priorẽ demrãt pa° posterior. vl' p
passionẽ altioris grad⁹ demrãt pa° inferioris grad⁹. ni/
si forte h ex cã ptigat q videat sola diffõ subi eẽ mediũ in
demratione. qd qbus causis põt cõtingẽ est p habita ma
A nifestũ. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs vtrũ in aliq̃ de
monstratione dato q demratio illa nõ sit potissima diffõ
medij possit eẽ mediũ in demratiõe. ¶ Dõm q in demra
tione aliq̃ si illa demratio nõ erit potissima diffõ subi pos
sit eẽ mediũ in demratione. sed nõ subi vt sbiisz sbti vt in
duit rõnẽ medij: vel vt induit rõnẽ maioris extremitatis
diffõ eni sbti vt induit rõnẽ medij est mediũ in demratiõe
pticulari. vt si demratũ sit hre tres de triangulo p hre an
gulũ poterit p triãgulũ qd ẽ sbm ei⁹ qd ẽ hre tres demra
ri hõ passio de ysochele vel de aliq̃ spẽ triãguli. qd h mõ
fiet. ois triãgulus hz tres. ysochelea ẽ triãgulus. ḡ 7c. h
enim triangulus q est subm de hre tres in hac demratio
ne pticulari nõ accipit vt subm sz vt mediũ: ⁊ sicut trian
gulus ponit hic vt mediũ: pari rõne diffõ triãguli possz
poni vt mediuz si sic fieret demratio. ois figura plana tri
bus rectis lineis cõtẽta hz tres ysocheles est hõ. ḡ 7c. in
demratione ḡ pticulari vbi subiectum accipit vt mediuz
põt: ⁊ diffinitio subiecti accipi vt medium: quia semper
loco diffiniti põt poni diffõ. si ḡ triangulus põt eẽ mediũ
ad oñdendũ pticulr hre tres de ysochele poterit ⁊ diffõ
trianguli eẽ tale mediũ. 2° mõ h poterit ptingere qñ sbm
nõ accipiet vt subm. i. vt mior extremitas nec vt mediũ:
sed accipiet vt maior extremitas: vt p diffõnẽ triãguli eq
lateri pbabit de aliquo triãgulo q sit triangulus equila
terus. vel p diffõnẽ aialis pbabit de aliq̃ spẽ aialis q sit
aial: vt si aial est suba aiata sensibilis: ⁊ hec est ppa diffõ
ei⁹ ⁊ leo hz ois ista. qz est suba aiata sensibilis de necessi/
tate pcludit q leo sit aial. sz hec demratio nõ ẽ potissima
nã demratio potissima pcludit passionẽ de subo. aial aũt
nõ se hz vt passio ad suas spẽs: sic ẽt nec triãgulos eqla/
terus sic dicit vnũ aliqd ⁊ vnũ gen⁹ vel vnã spẽm in gñe
figure nõ se hẽbit vt passio ad sua inferiora. triangulus ḡ
eqlaterus est qdã sbm: ⁊ aial est qdam sbm: sed vt per
diffõnẽ trianguli eqlateri demrat de aliquo q sit triãgu/
lus eqlaterus ibi triangulus eqlaterus nõ se hẽbit vt sb
iectũ: nec vt minor extremitas: sz vt predicatũ ⁊ vt maior
extremitas: sic ẽt ⁊ aial se hret hoc mõ si p diffõnez aialis
demraret de aliquo qd eẽt aial: ⁊ qd dictũ ẽ de triãgulo
eqlatero ⁊ de aiali. intelligendũ est de quolibet alio de q̃
fieret talis demratio. in oib⁹ ḡ talibus demrationib⁹ sbz
non accipit vt subm: sed vt p̃dicatũ. ideo i demrationib⁹
talib⁹ diffinitio subiecti non est mediũ in demratione p/
ut est diffinitio subiecti sed put est diffinitio p̃dicati. ⁊ p/
ut est rõ primi termini. i. maioris extremitatis. ¶ Aduer
tẽdũ ẽt q talis demratio non est potissima: qz aial de suis
inferiorib⁹ vel qdlibet aliud ad sua inferiora nõ se hz vt
B passio ad subm. ¶ Est ẽt diligenter notãdũ vt qñ dicim⁹
q p diffinitionẽ nõ põt fieri demratio potissima. dato q
subiectum illud accipiat vt predicatũ. ⁊ vt maior extre/
tas intelligẽdũ est hoc qñ subm est suba. sed si subm ẽ ac
cidens: tũc distinguẽdũ eẽt de diffõne. nam diffinitio ta/
lis. vel diceret solũ qd ⁊ eẽt data solũ p pncipia essentia/
lia. vel diceret pp qd ⁊ esset data p cãz alterã: q si diceret
solũ qd: ⁊ eẽt data solũ p pncipia eẽntialia idem esset indi
ciũ de tali accidẽte ⁊ de suba: vt triangulus equilaterus
p suã diffõnem dicentem solũ qd poterit demrari de aliq̃
triangulo: sicut aial p diffõnẽ suaz põt cõcludi de aliqua
spẽ aialis: sicut enim possumus cõcludere de leone q sit
aial qz est suba aiata sensibilis. sic possemus concludere
de triangulo descripto inter duos circulos se intersecan
tes q sit eqlaterus: qz hz ois eq̃lia latera. vez' qz triãgu/

lus eqlaterus cũ h q est qdã subm ẽ ẽt qdã accñs: po
terit pbari de subo de quo non p̃dicabit eẽntialr: ⁊ hoc
per cãm alteram ⁊ non per pncipia eẽntialia eius. pba/
bit enim q sup lineam datã cõtingit triãgulũ ẽqlaterum
collocare: qz sup quolz cẽtro ptingit circulũ q̃ztũuis spa
ciũ occupando describere. In hac ḡ demratiõe linea da/
ta se habebit vt subiectũ. triangulus eqlater⁹ se habebit
vt passio. vel collocare talẽ triãgulũ se hẽbit vt passio. qz
cõtingit sup quolibet cẽtro circulũ q̃ztumuis spaciuz oc
cupando describere. se habebit vt mediũ. ⁊ erit talis de/
monstratio potissima: qz hic hec diffinitio dicẽs propter
qd trianguli eqlateri: siue pp qd passionis accipit vt me/
diũ nunq̃z ḡ diffinitio subiecti vt subiecti accipit vt medi
um sz vel diffinitio sbti induit rõnẽ medij: vt pz in demra
tione pticulari. vel diffõ subi erit tale mediuz vt subiectũ
induit rõnẽ p̃dicati. vel vt pbat de aliquo suo inferiori. ⁊
tales demrationes nõ erũt potissime. vel si diffõ subiecti
poterit eẽ mediũ in demratiõe potissima. hoc erit put id
qd est subiectũ vnius põt esse p se passio alterius. pp qd
poterit accipi diffõ dicẽs pp qd eius vt ẽ passio alteri⁹ ⁊
cõcludi de ipso p demrationẽ potissimã tãq̃z ppa passio
de subiecto. Quid aũt dicendũ sit cum vna diffõ demõ/
strat p aliam. vtruz in tali demonstratione diffõ subiecti
posset eẽ mediũ infra dicetur in tertia qõne lectionis illi⁹
contingit autẽ vnũqdq qz ⁊ idem. ¶ Ulterius forte dubi/ C
taret aliquis. dato q diffõ subiecti non sit medium in de
monstratione. vtrũ debeat ingredi demrationem. ¶ Di/
cẽdum q diffõ subiecti vel aliquid loco diffõnis subiecti
dz ingredi demonstrationẽ potissimam. non tanq̃z medi/
um sed tãq̃z aliqd ãnexũ medio qd triplici de cã cõtingit.
p̃ qz aliqñ mediũ quod dicit pp qd passionis determinat
ad hoc q sit ppria cã passiõis ex ipsa diffõne subiecti. vt
q interpositio terre sit ppria cã eclipsis non poterit esse
nisi in corpe luminoso. si. n. non esset corp⁹ luminosum i/
terpõ terre nõ eclipsaret ipm. qz nec eẽt aptum natũ ecli
psari. cũ ḡ pbatur eclipsis de luna accipietur aliqd loco
diffõnis lune. vt puta corpus luminosum qd ideo fit. qz
ex hoc interpositio terre p̃bit ⁊ determinat vt sit ppria
cã eclipsis. nã vt dicebatur corpus non luminosum talis
interpõ eclipsare nõ põt. sic etiam ⁊ in triangulo cũ pbat
habere tres de ipso ponit in demonstratione ppria diffi
nitio eius. vz. figura plana tribus rectis lineis ptẽta hñs
angulum 7c. nam q angulus extrisecus valet duos an
gulos intrisecos sibi oppositos. vel q talis angulus per
lineam eque distantem possit angulus extrinsecus diui/
di in duos angulos equales duobus intrinsecis: ⁊ q ex
h sequat triangulũ hre tres talis cã determinatur ad ta/
lem effectum ex eo q triangulus est figura tribus lineis
cõtẽta. nã ductio linee eque distantis non diuideret sic an
gulũ extrinsecũ in pẽthagono vel in exagono vel in alia
figura. ⁊ inde est q cum triangulus sit pncipiũ figurarũ
⁊ sit triãgulus q accidit pncipio figurarũ hre tres: ⁊ non
accidit triangulo. qz vt est pncipiũ figurarũ non determi
nat hanc cãm. vz. ductionem linee eque distantis q diui
dat angulũ extrisecũ in duos angulos eq̃les intrinsecis
⁊ vt ex hoc habeat tres. sz determinat hõ causam in eo q
triangulus. ¶ Scda aũt cã q̃re est expediẽs q diffinitio D
subiecti annectat medio est. qz cũ mediũ sit quedã passio
⁊ passio non possit plene intelligi sine subiecto opz q vel
sbm vel aliquid loco subiecti annectat ipsi passiõi que ẽ
medium ⁊ que dicit ppter quid alterius passionis. Ima
ginabimur ḡ q diffinitio subiecti vel aliqd supplẽs vicez
diffõnis se habebit q̃si causa gñalis ⁊ respectu oium pas
sionuz q̃ pbant de ipso. ⁊ hõ diffinitio adiuncta passioni
pme demonstrabit passionẽ scdam. adiuncta secunde de/
monstrabit tertiã. ⁊ sic deinceps. pma aũt passio vel erit

indemõstrabilis ꝛ erit quasi nota inesse subiecto vel si est demõstrabilis demõstrabit̄ ꝑ passionem altioris abstractionis. que altior passio licet nõ sit passio ꝓpter tñ causa ꝓpria ꝓprie passiõis. ꝛ qꝛ determinatur ad hoc ex ipsa nã subi sicut ductio linee eq̄ distantis determinat̄ ex nã trianguli i triangulo vt diuidat angulũ extrĩsecũ ꝛ sit cã hꝰ habere tres cũ h cõtingit ꝙ oꝫ mutare genꝰ abstractiõis, cum sꝫ in tali mutatõe passio magis abstracta determinet̄ vt ꝙ sit ꝓpa cã ꝓpe passiõis subi ex nã subi oportebit ꝙ assumat̄ diffõ sibi exp̄mẽs nãꝫ eiꝰ cũ passiõe magis abstracta tãq̄ determinãs hꝰ passionẽ ad demr̄andũ passionẽ ꝓpaꝫ de sbo. ipsa ĝ passio dicẽs pp̄ qd alterius passiõis: qꝛ ẽ cã ꝓpa eiꝰ ipsa est mediũ si eni diffõ subi eẽt mediũ. tunc essꝫ vnũ mediũ ad multas passiões. cũ ĝ hoc itelligamꝰ noie medij loquẽdo de demr̄atiõe potissima: ꝙ ẽ vnũ ad vnã ↄclõnẽ. tale mediũ nõ erit nisi vna passio. diffõ aũt subi vel aliqd supplẽs vicẽ diffõnis erit aliqd ↄiũctũ medio. ꝛ ex hoc apparet qño qꝺ qd est subi nõ ꝓpe ẽ mediũ: sꝫ est pn̄ᵐ ois demr̄ationis. qꝛ vt dr̄ i p̄ de aia. ꝙ hꝰ diffõ ꝛ qꝺ qd ẽ sibi supponit̄ tãq̄ pn̄ᵐ ꝛ tãq̄ fundamẽtũ oium q̄ debẽt demr̄ari de sbo: ꝛ huic ꝑncipio ꝛ huic fundamẽto. adiuncta hec passio demr̄abit hãc passionẽ. adiũcta alia passio demõstrabit aliã passionẽ: ita ꝙ quot erũt passiones demr̄ate tot erũt passiones medie demr̄antes: ita ꝙ erit ibi dare aliquã passiõeꝫ q̄ nõ demr̄abit̄ de sbo: sed demonstrabit: ꝛ aliquã q̄ nõ demr̄abit: sꝫ demr̄abit̄ de sbo. passiones aũt intermedie oẽs demr̄abũt ꝛ demr̄abunt̄.

E ¶ Tertia aũt cã q̄re diffõ subi põt dmr̄atione igredi nõ tãq̄ mediũ: sed tãq̄ aliqd cõiunctũ medio sumit̄ ex dña demr̄ationis ad diffõnẽ ꝛ ecõuerso. nã nõ ꝓpe diffinit̄ cõcretũ: sꝫ aliqd abstractũ. nã nõ ꝓpe diffinit̄ simũ sꝫ simitas. in demr̄atiõe aũt est econtrario: qꝛ nõ ꝓprie demonstrat̄ abstractum. sꝫ cõcretũ. diffõ. n. est rei sm̄ se: ꝛ hec est magis vt cõsiderat̄ in abstractiõe. sꝫ demr̄at̄ aliqd vt ẽ h in hoc ꝛ hec est magis in ↄcretione. vñ magis ꝓpe diffinit̄ tonitruũ q̄ꝫ tonare: ꝛ magis ꝓpe demr̄at̄ tonare q̄ꝫ tonitruũ. cũ ĝ accñs in cõcretione iplicet subm̄ rõne huius implicatiõis ↄpetẽter annectit̄ medio subm̄ vel aliqd loco sibi sꝫ ip̄m subm̄ nõ põt annecti medio. nã cũ ip̄m subꝫ sit minor extremitas quã oꝫ ingredi ↄclõnẽ nõ põt assumi cũ medio qꝺ nõ oꝫ igredi ↄnẽ. assumet̄ ĝ cum medio diffõ subi vel aliqd loco diffõnis. ¶ His aũt prelibatis possumus soluere ad rõnes in ↄrium factas arguentes ꝙ diffõ subi directe ꝛ sm̄ se sit mediũ in demr̄atione. naꝫ cum dicit̄ ꝙ quod quid est subi ẽ pn̄ᵐ ois demr̄ationis

F solutũ ẽ ꝑ id qꝺ dem̄ est in hac q̄õne. ¶ Qꝺ v̄o vlteriꝰ addit̄ ꝙ si eẽt mediũ diffõ passiõis demr̄ate: tũc ꝓbaret̄ idẽ ꝑ idẽ: qꝛ diffõ passionis ẽ cũ passiõe dici oꝫ ꝙ hoc idem se queret̄ ꝛ magis si esset mediũ diffõ sbi. nã diffinitio subiecti per se loquẽdo magis est idẽ cũ sbo q̄ꝫ diffõ passionis cũ ea. sed sicut est inconueniens ꝙ aliquid ꝓbet̄ ꝑ seipsũ ita ẽ incõueniẽs ꝙ de subiecto ꝓbetur aliquid per seip̄m siue ꝑ ipsum sbm. hec ĝ rõ nõ cõcludit intẽtũ: sꝫ petit sibi quãdam difficultatẽ solui. ꝓpter qꝺ sciẽdũ ꝙ diffõ que ẽ mediũ in demr̄atione nõ est dicẽs quid passiõis q̄ est idẽ cũ passiõe: sed est dicẽs ꝓpter qd eius q̄ nõ ẽ idem cũ ipa passio eni ꝑor est pp̄ quid passionis sequentis. posterior enim passio hꝫ diffiniri ꝑ passionẽ ꝑorẽ causalr̄. cũ ĝ passio ꝑor nõ sit idẽ cũ passiõe posteriori: rõ implicãs passionẽ ꝑorẽ q̄ ẽ diffõ dicẽs pp̄ qd passionis sequentis. ꝛ que est mediũ nõ est idẽ cum passione demr̄ata. ¶ Qꝺ v̄o arguebat̄ tertio ꝙ diffõ subi põt esse medium i demr̄atiõe particulari sicut ꝛ ipsum subiectum dici oꝫ. ꝙ cõcedimꝰ h de demr̄atione ꝑticulari. sꝫ nõ de vl̄i. vnde non ẽ sile qꝺ adducebat̄ ꝓ sili. nõ. n. valet si in demr̄atiõe particulari põt eẽ tale mediũ ꝙ ꝛ in vl̄i. ¶ Qꝺ v̄o arguebat̄ quarto ꝙ si accidẽs demr̄aret̄ ꝑ accñs: vt passio ꝑ passionẽ ꝙ accidẽtiũ ꝑ accñs eẽt demr̄atio. dici oꝫ ꝙ accñtia per accñs que non habẽt ꝑ se causam in subo non demonstrant̄ de ipso: sed ex hoc non excludit̄ quin vna passio ꝑ se possit demr̄ari ꝑ aliam ꝑ se passionẽ: nec dicunt̄ accñtia ꝑ accidens ꝑ se passiones si insint ꝑ alias ꝑ se passiones. accidẽtiũ. n. ꝑ accñs nõ ẽ demr̄atio q̄ diuiduntur ↄ ꝓpriũ. sed tales ꝑ se passiones nõ diuidunt̄ ↄ ꝓpriũ: imo q̄lꝫ earũ est qꝺdã ꝓpriũ. equocat̄ ĝ i accñte ꝑ accñs. ¶ Qꝺ v̄o arguebat̄ qnto ꝙ eẽt ꝓcessus in infinitũ. dici oꝫ ꝙ diffinitio subi nõ erit mediũ in demr̄atione: nec tñ erit ꝓcessus in infinitũ: sꝫ erit deuenire ad aliquas passiões que note erunt inesse subiis: ꝛ ille nõ demr̄abunt̄ ꝑ diffõneꝫ subiis qꝛ erunt indemr̄abiles: vt est per habita manifestum.

¶ Diffinitio autem quoniam quidem dicitur ratio ipsius quod quid est manifestum est: qm̄ aliqua quidẽ erit rõ ipsius quod quid significat nomẽ: aut erit rõ altera nomina ponens.

¶ Cum autem diffinitio dicatur esse oratio ipsius quid est: patet quandam diffinitioneꝫ orationem esse: que id explicat quod nomẽ significat. Uel que nois interpretationẽ cõplectit̄. Argu.

¶ Hic vt dicebat̄: descendit ph̄s ad diuersa gña diffõnum ostendens q̄ñ se hẽant adinuicẽ: ꝛ q̄ñ se hẽant ad demr̄ationẽ. ¶ Propter qꝺ sciẽdũ ꝙ possumus assignare duas diffõnes inutiles ad demr̄andũ. vꝫ. diffõnẽ dicẽtẽ qd nois ꝛ diffõnẽ dicẽtẽ qd rei ꝑ accñtalia tm̄. duo ĝ facit qꝛ p̄mo separat diffõnẽ qd nois a qd rei. 2ᵒ separat diffõnem dicẽtẽ qd rei ꝑ accñtalia a diffõne dicẽte qd rei ꝑ eẽntialia ibi. G
(Ratio aũt vna) Circa p̄mũ duo facit. qꝛ p̄ facit qꝺ dictũ est. 2ᵒ ꝓbat qꝺ dixerat. ibi (Ut quid significet.) Dicit ergo (Diffõ aũt qm̄ qdẽ ẽ rõ ipsius qꝺ qd ẽ. manifestũ est qm̄ aliqua) vel vt hꝫ alia translatio (Qm̄ alia quideꝫ erit rõ ipsiꝰ qꝺ significet nomẽ). q. d. ꝙ diffiᵒ dicit ip̄m qd rei. ex hoc manifestũ ẽ ꝙ hꝰ diffiᵒ sit alia ꝛ sit differẽs a diffõne dicẽte qd nois. ꝛ subdit ꝙ (aut erit rõ altera noia ponẽs) possumus aũt dicere ꝙ differt diffõ dicẽs qd nois a rõne ponẽte altera noia. nam diffiᵒ dicẽs qd nois est qsi notificat̄ qd iportat̄ ꝑ nomẽ icõplexũ. vt si notificaret̄ qd importat̄ noie trianguli. diffõ autem altera nomina ponẽs põt dici cũ notificat̄ qd importat̄ ꝑ plura noia. vt si diceretur ꝙ tunica nigra ẽ colobiũ atrũ. vel possumꝰ adhuc alr̄ distinguere ꝛ meliꝰ vt dicat̄ rõ ipsius qꝺ significet nomẽ qsi exponit̄ qd importat̄ ꝑ nomẽ. siue illud sit ↄplexũ siue incõplexũ. rõ aũt ponẽs altera noia ẽ qsi non expõit̄ qd iportat̄ ꝑ nomẽ. sꝫ loco vniꝰ nois assignat̄ vnũ alterũ nomẽ. ꝛ loco ipsoꝝ plurium noiuꝫ assignãt̄ altera plura noia eque ignota vel magis q̄ꝫ noia prius assignata. vt si diceret̄. qd est tunica. diceret̄ ꝙ ẽ colobiuꝫ. ꝛ si q̄reret̄ qd est tunica nigra. diceret̄ ꝙ est colobiũ atrũ. sm̄ hoc ĝ nõ erit facienda vis q̄ꝫtũ ad cõplexũ ꝛ nõ ↄplexũ. sꝫ q̄ꝫtũ ad notificare ꝛ nõ notificare. exponet̄ ĝ sic lr̄a ꝙ qꝛ diffõ est rõ ipsius qd est. qꝛ sic est. manifestũ ẽ qsi rõ ipsiꝰ qd significet nomen erit aliqua alia. i. dñs a rõne dicente qd. aut ratio altera nomina ponens erit sꝫ. alia. i. differens a ratione dicente quid. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut quid significat ꝙ triangulus ẽ sm̄ ꝙ triangulus est. Qꝺ vere hñtes qꝛ est. querimus ꝓpter quid est. difficile est autem sic accipere q̄ non scimus qꝛ sunt. Causa autem dicta est prius difficultatis. qꝛ si neq̄ꝫ est. neq̄ꝫ si non est scimus. sed aut secundum accidens.

Argir. ¶ Veluti qui significat triangulus noie: quez hñtes esse querimus: deinde pp quid est: difficile aũt est hoc pacto sumere: ea que nescim⁹ esse: causamq3 difficultatis antea diximus: nã neq3 si sint an non sint scimus nisi p accñs.

¶ Probat qḋ dixerat. d. (Vt qd significet) qd ẽ su. (triãgu
lus ẽm q̄ triãgulus ẽ q̄ ṽe hñtes q̄ ẽ q̄rimus ⁊ pp qd ẽ)
q.d. q̄ sciẽtes qd noĩs vel rõnẽ p altera noĩa nec scimus
q̄ nec pp qd. s3 q̄rim⁹ tñ q̄. q̄3 pp qd. s3 sciẽtes qd rei nõ
ignoram⁹ rẽ eẽ. g̃ nõ ẽ idẽ rõ dicẽs qd rei cũ rõnib⁹ illis.
Sbdit aũt ad declarationẽ ppositi q̄ (difficile aũt ẽ accipe)
qd ẽ (q̃ nõ scim⁹ q̄ sũt.) cã aũt difficultatis dcã ẽ pus. (q̄
A neq3 si ẽ neq3 si nõ ẽ scim⁹. s3 aut ẽ3 accñs. ¶ Non" aũt q̄
supra dicebaẽ q̄ sicut nos hẽmus ad q̄ est. ita ad qd ẽ. q̃
g̃ nescim⁹ q̄ sunt. vel si scim⁹ ea ẽm accñs. difficile ẽ acci
B pere de eis qd sunt. ¶ Notãdũ aũt q̄ possemus dicẽ de
rõ eẽ duplicẽ cã3 q̄re diffõ dicẽs qd rei differat a diffõne
dicẽte qd noĩs. vel a rõne ponente altera noĩa. nã p tales
rõnes noĩu3 nescim⁹ q̄ ẽ nec qd ẽ. s3 sciẽtes rõnes noĩu3
ad huc q̄rim⁹ q̄ ẽ ⁊ qd ẽ. s3 sciẽtes qd rei non possumus
ignorare q̄ est. ¶ Rursus q̄ qd noĩs nõ notificat rẽ esse
difficile ẽ hñtes qd noĩs inuestigare qd ẽ: q̄ nõ hñtes q̄ ẽ
difficile ẽ inuestigare qd ẽ. s3 sciẽtes qd rei scim⁹ quid est.
C ¶ Notãdũ ẽt q̄ p qd noĩs nõ possum⁹ scire ð re si ẽ: vel si
nõ ẽ: vel si scim⁹ si ẽ vel nõ ẽ h ẽ p accñs: q̄ ipm signatũ
noĩs nõ facit nos h scire: si g̃ h scim⁹ h si erit pp ip3 signa
D tũ noĩs: s3 q̄ alia via h nobis innotuit. ¶ Dubitaret for
te aliq̃s q̃uo se hẽat qd noĩs ad qd rei. ¶ Dõm q̄ nõ oẽ
qd noĩs est qd rei ẽ: s3 oẽ qd rei qd noĩs. nã rõ quã signat
nomẽ ẽ diffõ. si g̃ illa rõ sit figmẽti erit qd noĩs tñ. si aũt
sit ṽa diffõ rei erit qd noĩs ⁊ qd rei. alr tñ ⁊ alr: q̄ q̄3tũ ẽõ
se ⁊ p̃ aspectu ẽ qd noĩs: postea ẽ qd rei entĩ: ⁊ tũc ẽ qd rei
entis ẽm ṽitatẽ: ⁊ p sbãlia. nã diffõ ẽ ẽmo hñs ptes: vt
dr i. 7. meta. oĩa aũt ẽmo ɔplexus: ⁊ hñs ptes nõ signãt.
nisi q̄ ptes eius significãt. diffõ g̃ q̄ h3 plures ptes p̃mo
aspectu se offert vt ɔsideret qd quelz ps significet. postea
se offert vt ɔsideremus vtrũ illa oĩa sint in aliquo ente. 3°
se offert vtrũ illa oĩa sint eẽntialia illi enti: cũ cõsideram⁹
quãlibet ptẽ diffõnis ẽm se: tũc ppꝛie est qd noĩs ⁊ tunc
ex hoc n: scim⁹ vtrũ sit entis vel nõ entis. ⁊ si scim⁹ h ẽ p
accñs: q̄ alia via forte est h nobis notũ: sed rõne talis cõ
sideratiõis nihil scim⁹ vtrũ illa res sit vel nõ sit: s3 cũ po
stea cõsideramus q̄ oĩa illa repiunẽ in aliquo vno ente:
vt cũ scim⁹ q̄ est aliqḋ ens qḋ ẽ aial: ⁊ qḋ ẽ bipes: tũc sci
mus q̄ hec rõ aial bipes ẽ diffõ alicui⁹ entis. sed adhuc
nescim⁹ vtrũ sit ṽa diffõ quã vocam⁹ diffõnẽ dicẽte3 qd
rei: sed q̃n tertio consideram⁹ q̄ oĩa illa in diffõne posita
nõ solũ repiunẽ in aliq̃ vna re: s3 sũt eẽntialia ipsi⁹ rei: tũc
scim⁹ illã eẽ diffõnẽ dicẽtẽ qd rei: s3 adhuc nescim⁹ vtru3
sit ppꝛia illi rei: q̄ posset cõtingẽ q̄ diffõ aialis dareẽ de
hoie: ⁊ cõstat q̄ oĩa posita in diffõne aialis repiũẽ i hoie:
⁊ oĩa sũt eẽntialia homini. nõ tñ hec diffõ est ppꝛia hominis
s3 q̃n vlteri⁹ videm⁹ q̄ ɔuertiẽ cũ re: tũc scim⁹ q̄ ẽ ppꝛia.
nõ g̃ possum⁹ scire q̄ sit ṽa rõ alicuius entis ignorato qd
noĩs: nec possum⁹ scire q̄ sit ṽa diffõ dicẽs qd rei ignora
to q̄ sit diffõ entis: q̄ vt dixim⁹ p̃us occurrit nobis q̄ oĩa
in diffõne posita repiunẽ in aliq̃ vno ente q̄3 q̄ sint eẽntia
lia illi enti. ex h patere põt qḋ dicebatur in electione illa.
E ¶ Quid igiẽ demẽabit diffiniẽs. nã p3 q̄ ipõl'eẽ scire de
re qd rei ignorato qd noĩs. p3 ẽt q̄ diffõ p̃ aspectu diẽ qd
noĩs ⁊ nõ dicit rẽ eẽ: vel nõ eẽ: ⁊ ex hoc patẽt tres ille rõ
nes facte. v3. q̄ si diffõ q̄3tũ est de se ⁊ p̃ aspectu vel etia3
gñalr supra nõ dicit rẽ eẽ: nec q̄ ẽ: nec demẽatio dicet qd
est: q̄ p demẽationẽ nõ ɔcludiẽ qd: ⁊ si ɔcludiẽ h nõ ẽ vt
qd ẽ. s3 vt q̄ ẽ. q̄3tũ g̃ ad h ẽ aliq̃ silitudo iter diffõnẽ sum
ptã gñalr: vel suprã vt se offert p̃ aspectu put se h3 ad si ẽ
⁊ de dẽmẽatiõe put se h3 ad qd ẽ. nã sic diffõ gñalr suptã
vl' vt p̃ aspectu se offert nõ dicit de re si ẽ: s3 oz h alia via
inuestigare. sic p demẽationẽ vt demẽatio ẽ nõ oñdiẽ qd est
vt qd ẽ: s3 oz h alia via inuestigare. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ratio autẽ vna ẽ dupliciter. hec qdẽ cõiunctio est vt que est ylias: alia vero vnum de vno ostendens non ẽm accidens. T.c.10.

¶ At enim oratio est vna dupliciter. Alia nãq3 coniunctione est vna: vt ilias. Alia q̄ vnu3 de vno declarat: non per accidẽs. Argir.

¶ Sepat rõnẽ notificãtẽ rẽ p accñtalia a diffõne ṽe q̃ notificat rẽ p ea q̃ sunt p se. Circa qḋ tria facit: q̄ p̃ sepat rõnẽ accidentalẽ a rõne dicente quid. secundo separat ⁊ distinguit rationẽ dicentem quid a ratione dicẽte propter quid. tertio ostẽdit quomodo quid ⁊ propter quid se habent adinuicem: ⁊ quomodo se habent ad demonstrationem. secũda ibi. (Una quidem.) tertia ibi. (¶ Quare p̃ma quidem.) Dicit ergo q̄. (Ratio autem vna est dupliciter: hec quidem cõiunctione vna) cuiusmodi est rõ notificãs rẽ p accidentalia (vt que est ylias). q.d. q̄ tale3 vnitatẽ hab3 talis ratio qualem habet ylias. i. hystoria troiana ⁊ subdit q̄ (alia vero) su. ratio dans p substantialia ẽ (ostẽdens vnum de vno non ẽm accidens.) ¶ Notandũ autem q̄ ex substantia ⁊ accidente: vel ex duobus accidẽtibus nõ fit vnũ quod dicat nãm vnam vel vnam forma3 sed sũt vnũ q̄ sunt in vno vel q̄ predicanẽ de vno. nã sba ⁊ accñs: ⁊ ẽt duo accidẽtia psũt p̃dicari de vno ⁊ eodem. talẽ aũt vnitate3 posset hr̃e ylias. i. hystoria troiana. vel vna magna alia historia. posset. n. vna magna historia recitari vbi nihil diceret: nisi put referret ad aliquem vnũ hoie3 forte tota historia troiana facta fuit pp Hectorẽ ⁊ ad cõmẽdationẽ ei⁹ s3 ptes diffõis ṽe dãte p eẽntialia rei nõ sũt vnũ: q̄ sũt in vno: s3 q̄ dicũt vnã nãm. ⁊ vnã formã vt declarari h3 in. 7. meta. ¶ Deinde cũ dicit. F

¶ Una quidẽ igiẽ est terminus termini q̃ dicta est. alia vero est terminus demr̃ans pp qd est.

¶ Una igiẽ hec ẽ diffõ diffõnis quã diximus. alia aũt ẽ diffõ orõ. q̃ declarat pp quid est. Argir.

¶ Dat dr̃iam inter diffõnẽ dicentem qd ⁊ pp qd. d. q̄ (vna qdẽ terminus termini est). i. vna rõ diffõnis ẽ (q̃ dicta ẽ) p eẽntialia rei que dñt vnu3 aliqd. vt si diffiniret eclipsis q̄ est p̃uatio luminis. rõ ergo huius diffõnis ẽ vel ad rõnẽ hui⁹ diffõnis ptiet dicere qd rei (alia ṽo termin⁹). i. alia diffi⁹ siue alia rõ est. rõ (demr̃ans pp qd est) vt si diffiniret eclipsis q̄ est interpositio terre. eclipsis. n. nõ ẽ ipsa interpositio formalr sed cãlr. nam interpositio est cã ⁊ propter quid eclipsis. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Quare prima quidẽ significat quid ẽ. nõ aũt demr̃at: que vero posterius ẽ manifestum: q̃m erit vt demr̃atio eius quod quid ẽ. positione differens a demonstratione.

¶ Quare prior significat quidẽ: sed non ostendit: posteriorẽ aũt p3 q̃n demr̃ationẽ eẽ ipsi⁹ quid est: positione differẽtẽ a demr̃atione. Argir.

¶ Oñdit q̃uo he diffõnes se hñt adinuicẽ. ⁊ q̃uo se hñt ad dẽmr̃ationẽ. Circa qḋ tria faẽ. q̄ p̃ faẽ qḋ dcm̃ ẽ. 2° enumerat tria gñа diffõnũ ⁊ dclarat q̃uo oĩa illa gñа se hñt ad dẽmõstrationẽ. 3° epilogat circa determinata. scḋa ibi (Que aũt ẽ i medio) 3° ibi (Mãifestũ ẽ igiẽ ex dictis.) Circa pri/

mũ tria facit. qꝛ p̃ ondit quõ diffõ qd se bȝ ad diffõnē pp qd. 2° decl'at vtꝝ diffõ pp qd sit ipa demr̃atio. 3° decl'at h̃ de diffinitiõe dicẽte qd. scd̃a ibi (Differt.n.). 3ª ibi. (Amplius ⁊ tonitrui.) Dic̃ g̃. (Quare p̃ma) sc̃. diffõ q̃ ē sc̃. p essentialia rei: vl' q̃ ē p ea q̃ sũt ipsa res. (significat qd ē demõstrat at at nõ). q.d. ꝙ diffõ dicẽs qd nõ pt õmr̃are. vl' nõ p̃t eē p̃n̄m õmr̃atiõis. ⁊ subdit (q̃ vo posteri⁹ ē). i. diffõ dicẽs pp qd de q̃ posteri⁹ fecim⁹ mẽtionē (manifestũ ē qm̃ erit vt demr̃atio ei⁹ qõ qd ē. positiõe). i. sicut ⁊ ordie (differẽs a demr̃atiõe). q.d. ꝙ diffõ dicẽs pp qd ē vt demr̃atio. i. demr̃atiue ↄcludit diffõnē dicẽtē qd. ē g̃ h⁹ diffõ virtual'r tota demr̃atio. differt at a õmr̃atiõe positiõe. i. situ ⁊ ordie: qꝛ õficit ibi ordo ⁊ figura sillogistica. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtrũ diffõ dicẽs qd possit demr̃are vl' possit eē mediũ in demr̃atiõe. ¶ Dõm ꝙ lȝ hãc eãdē q̃onem disputauerim⁹ sup̃i⁹ volum⁹ tñ h̃ ad declarationē sup̃i⁹

b dictoꝝ aliq̃ dicere. ¶ Propter qõ sciẽdũ ꝙ eē qõ õmr̃at demr̃atio ē: vt ibi dicebat' illõ qõ dicit v̄itatē ꝑpõnis vel est iherẽtia p̃dicati in subo: siue h̃itudo p̃dicati ad subm. h⁹ at h̃itudo aliquo mõ depẽdet ⁊ causat' ex ipsa eẽtia p̃dicati: qꝛ vt dr̃ in ꝑyermenias. ꝙ h⁹ eē vel ꝙ h⁹ h̃itudo qõ idē ē dicit quãdã cõpositionē quã sine cõpositis non est intelligere. diffinitio ergo dicẽs qd ⁊ exprimẽs ipsaȝ essentiã passiõis: vtputa si diffiniet' eclipsis ꝙ ē priuatio luminis. h⁹ diffõ dicẽs aliquã eẽntiã õnotat' hr̃e aliquã eãlitatē sup h⁹ h̃itudine sic ⁊ ipsa eẽntia passiõis intelligit' eē cã hui⁹ h̃itudis. si g̃ hui⁹ h̃itudis q̃reremus cãȝ s̄m se videret' posse fieri demr̃atio p diffõnē dicẽtē qd. sed ipsi⁹ h̃itudis s̄m se nõ ē q̃rẽda cã. nã h⁹ h̃itudo q̃ndã respectũ dicit. ipsi⁹ at respect⁹ ⁊ vl'r relatiõis nõ assignamus cãȝ: nisi qꝛ assignam⁹ cãȝ absoluti. io quẽdo de his i gb⁹ ꝑprie inuenit' rõ cãe. ⁊ iõ hoc mõ aliqs facit aliqd sile: qꝛ facit ipm albũ in quo fundat' silitudo. ipsi⁹ g̃ absoluti est q̃rẽda cã: q̃ q̃sita hẽbit' cã ipsi⁹ respect⁹ ipsi⁹ g̃ passiõis ē q̃rẽda cã: q̃ q̃sita hẽbit' cã h̃itudis fundate i passiõe. ⁊ qꝛ eẽntia passiõis nõ ē cã sui ipsi⁹. demr̃atio nõ dȝ fieri p diffinitionē dicẽtē solũ qd. ⁊ exp̃mẽtē solã eẽntiaȝ passiõis: sȝ p diffõnē dicẽtē pp qd ⁊ exp̃mẽtē cãȝ poterit g̃ diffõ dicẽs qd ↄiũgi diffõni dicẽti pp qd. ⁊ hoc mõ igredi demõstrationē ⁊ hr̃e rõnē medij rõne ei⁹ cui annectit'. ipsa aũt

3 s̄m se sũpta nõ demr̃at. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. vtrũ sola diffõ dicẽs pp qd sit tota demr̃atio. Dõm ꝙ h⁹ diffõ s̄ȝ se ē demr̃atiõis p̃n̄m v̄tual'r tñ ē tota õmr̃atio: qꝛ in cã v̄tual'r bȝ eē effect⁹. vñ ⁊ in diffõne dicẽte pp qd virtual'r ↄtinet' diffõ dicẽs qd. dicem⁹ g̃ ꝙ diffõ dicẽs pp qd ē tota õmr̃atio v̄tual'r. diffõ dicẽs qd ⁊ pp qd ē tota demõstratio mal'r. nã diffõ dicẽs qd ↄtiet duo. vȝ eẽntiam passiõis ⁊ subȝ: vt diffiniret' eclipsis ꝙ ē p̃uatio lumis i luna. diffõ at dicẽs pp qd dic̃ cãm. hec aũt tria. vȝ. eẽntia passiõis subm ⁊ cã sũt tota demr̃atio: tñ differt hec a demõstratiõe positiõe. i. situ ⁊ ordie: qꝛ nõ ē ordiata ⁊ situata s̄ȝ modũ ⁊ figurã sillogisticam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Differt eni dicere pp qd tonat: ⁊ qd est tonitruũ. dicet eni si quidē pp id ꝙ extiguit' ignis i nube. qd ē tonitruuȝ: extinctio ignis in nube. Quare alio mõ eadē rõ dr̃: ⁊ sic quidē demonstratio continua: sic aũt diffinitio.

Argir. ¶ Interest.n. cũ pp qd tonitat: atq̃ qd est tonitruũ dr̃: qppe cũ ad p̃mũ hec accomodet' redditio: qꝛ in nubibus ignis extinguit'. Ad scd̃ȝ hec cõpetat: son⁹ cũ extinguit' in nubib⁹ ignis. Quare eadē rõ diuerso dr̃ mõ. Et illo quidēȝ mõ ↄtinua ē demr̃atio: hoc aũt est diffõ.

¶ Ostẽdit quõ diffõ dicẽs pp qd se bȝ ad õmr̃ationē vtꝝ sit idē qõ demr̃atio. nã ideȝ est qõ hec diffõ diffinit: ⁊ qõ demr̃atio õclarat. al'r tñ ⁊ al'r. nã id qõ diffõ notificat s̄ȝ se ⁊ in abstracto demr̃atio ↄcludit illud idē vel illã candē passiõis essentiã: vt ē hoc in hoc: vel vt ē hoc denominans h̃: vel vt cõsiderat in ↄcreto. iõ ait ꝙ (differt eni dicere pp qd tonat: ⁊ qd est tonitruuȝ. dicet.n. siquidem pp id) tonat in ↄcreto (ꝙ extinguit'). i. qꝛ extinguit' (ignis in nube (⁊ subdit ꝙ (qd est tonitruuȝ) sc̃. diffinitiue ⁊ in abstracto. dicet.n. sic qd (est extinctio). i. ꝙ ē extictio (ignis in nube q̃re eadē rõ). i. idē ē qõ ondit' h̃ ⁊ ibi. sȝ. (alio mõ dicitur) ⁊ subdit ꝙ (sic qdē est demr̃atio ↄtinua. sic autēȝ diffõ) nã si dicat': tonitruũ est extinctio ignis in nube ē diffinitio: qꝛ notificat' h̃ in abstracto: ⁊ s̄m se. si dicat' tonat qꝛ ē extinctio ignis in nube: est demr̃atio ↄtinua. i. nõ distincta p ꝑpõnes varias. est eni ibi demr̃atio cõtinua: qꝛ p̃ ponit' ibi maior extremitas siue passio. 2° ponit' mediũ ⁊ tertio subȝ. nã cũ dr̃ tonat. ecce passio: qꝛ extiguit' ignis ecce cã siue mediũ. i nube: ecce sbm. ¶ Deinde cuȝ dicit.

¶ Amplius est terminus tonitrui cõtinu⁹ sonus in nubibus. hoc aũt est que est ipsius qd ē demonstrationis conclusio.

¶ Preterea est tonitrui diffõ sonus in nubib⁹ atq̃ hoc est demr̃ationis ipsi⁹ qd est põ. Est igit' diffõ vna qdē oꝛo ipsi⁹ qd est conclusio. Argir.

¶ Ondit quo diffõ dicẽs qd se hẽat ad demr̃ationē. vtrũ sit idē qõ demr̃atio: ⁊ ondit ꝙ ē demr̃ationis ↄ̃. d. (Amplius ⁊ termin⁹). i. diffõ (tonitrui sonus). i. ꝙ est son⁹ in nubib⁹ (hec aũt est). s. diffõ (q̃ est ipsius qd est demr̃ationis ↄ̃) sc̃. sed nõ est demr̃atio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Que aũt imediatoꝝ est diffõ ipsius qõ qd est ⁊ indemr̃abilis. vna vero est syllus illius quidem qd ē casu differẽs a demr̃atione. tertium aũt est que est ipsius qõ quid est conclusio.

¶ Eoꝝ aũt diffõ que medijs vacant indemr̃abilis est ipsius qd ē positio. Est igit' diffõ vna quidē oꝛo ipsius qd ē indemr̃abilis. Alia v̄o rõcinatio ipsius quid est a demr̃atiõe differẽs casu: ⁊ tertia demr̃ationis ipsius quid ē ↄcl'o.

¶ Distinguit tria genera diffinitionũ. ⁊ ostẽdit quõ se bȝ ad demonstrationē. ¶ Propter qõ sciẽdũ ꝙ ois diffõ est declaratiua ipsius qditatis ⁊ essentie. al'r tñ ⁊ al'r: qꝛ aliqua diffõ facit hoc dicẽdo pp qd essentie. ⁊ hec s̄m ꝙ huius ē indemr̃abilis. aliq̃ v̄o est declaratiua essentie dicẽdo qd essentie. ⁊ hec est demr̃abilis ↄclusio. aliq̃ dicendo vtrũq̃. ⁊ hec est tota demr̃atio casu differẽs. iõ ait ꝙ (diffinitio aũt q̃ ē i medio). i. q̃ se bȝ vt demr̃atiõis medium: vel q̃ ē in medio. i. q̃ est imediata: vt illa q̃ dicit pp qd talis diffõ est (ipsius qd ē) sc̃. declaratiua (indemr̃abilis). i. s̄m ꝙ hui⁹ est imediata ⁊ indemr̃abilis. ⁊ qꝛ sic ē. subdit. ꝙ ē g̃ vna rõ ipsius qd ē sc̃. declaratiua idemr̃abilis vtputa. diffõ dicẽs pp qd. talis.n. diffõ est õclaratiua ei⁹ qõ qd ⁊ essentie: qꝛ dicit cãm eẽntie. h⁹.n. diffõ nõ demõstrat'. sȝ est demr̃atiõis p̃ncipiũ (vna v̄o). s. diffõ (ipsi⁹) qõ qd est declaratiua. (sillus). i. est totus sillogismus õmõstratiõis siue tota demr̃atio (casu drñs a demr̃atione) vt diffõ dicẽs qd ⁊ pp qd (tertiũ at) gen⁹ diffõnũ siue tertia diffõ (que est ipsius qd) ⁊ declaratiua (conclusio). i. se bȝ vt demr̃atiõis ↄ̃. vtputa diffõ dicens qd tñ. ¶ Nõdum aũt ꝙ casu drñt denoiatiua ⁊ ↄcreta q̃ deriuãt' ⁊ cadũt a p̃mitiuis ⁊ ab abstractis. 2' g̃ drt õmr̃atio a diffõne. positiõe: ⁊ casu. põne qdē. qꝛ ē ordinata i mõ ⁊ figura. ⁊ dif

fert casu qz demfatio ppzie est rei vt cadit z vt denolat qz potissime ipsi9 est passiõis in 9cretorsed diffõ magis ē ipsius rei fm se z in abstracto. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestũ igit est ex dictis z qualr est ipsius qḋ qd est demõstratio: z quõ nõ est: z quoruz est: z quorũ nõ est. Ampli9 aũt diffinitio quot modis dicit: z qualr p qd est demonstrat: z quomõ nõ est: z quoruz est. z quoruz non est.

Tex.c.11. ¶ Adhuc aũt z ad demfationem quõ se hz z quõ 9tigat eiusdē esse z qualiter nõ contingat.

Argir. ¶ Patet igit ex hisce que diximus: quo pacto est: z quo pacto non est ipsius qd est demonstratio. Et quorum est z quoz non est: quotqz modis: pterea dicitur diffinitio: quoqz pacto ipsum quid est ostendit. Et quo pacto etiã nõ ostendit. Atqz quorũ est z quorũ non est. In super quomodo sese hz ad demonstrationez: quo neqz modo fieri potest: z quomodo fieri nequit: vt eiusdē sit diffinitio demõstratioue.

¶ Epilogat circa determinata. o. (Manifestuz igit est ex dictis qlr ipsi9 qḋ qd est est demfatio: z quõ nõ est) nã vt supra dicebat eadē via demfatiua hēmus qz est z qd est. nã via demfatiua cõpositiua pcedēdo a pmissis ad 9clusionē hēmus qz est. via resolutiua cõclone ad premissas hēmus quid est. ergo pz qualr ipsi9 qd est. est demfatio. z pz quomodo non est ipsius quod qd est demonstratio qz nõ est ipm qḋ qd fm qz huius p demfationē 9cludere (z) qz etiã supra pz (quorũ est) demfatio (z quorũ nõ) qz quorũ est altera cã pōt esse demõstratio. quoz nõ est altera cã nõ pōt: z subdit qz (amplius autē) supra dcm est (qt modis di diffõ z qualr qḋ qd est demfat z quõ nõ) nam p qḋ qd est pōt intelligi gñaliter ois diffõ. erit g sensus qz pz quot modis dicit diffi9 z patet qualr qḋ qd est. i. diffi9 demfet z quõ non: qz diffi9 dicens pp qd nõ demfat. i. p demfationem non 9cludit. dicens qd 9cludit: z subdit. (Adhuc aũt) dcm est (z) aliud (ad demõstrationē quõ se hēt) su. diffinitio vtrũ sit idē qḋ demõstratio vel non. naz est aliqua diffõ que est ipsa tota demonstratio casu z positione dris: z subdit. qz supradictum est (quõ contingat eiusdē esse) su. dmõstrationē z diffinitionē (z qualiter nõ contingat) nam illud idem quod fm se in abstracto diffinitur in concretorz vt est in alio demonstratur.

Quoniã aũt scire opinamur cũ sciamus cãm. cãe autez quatuor sunt. Una quidē qz qd erat esse. vna vo q cũ h sit nece est h esse. altera aũt q q aliqd prio mouet. qrta vo cã cui9 oēs he p mediũ mõstrant. z h. n. cũ sit h necesse est esse.

Argir. ¶ Cũ aũt tñ arbitremur scire cũ cognoscimus cãm. quatuor vero cause sint. Una quidē qdditas: alia aũt q cũ sint hoc esse nece est. Et tertia que primũ mouit: z quarta gratia cui9 cetera fiunt. Omnes he per demonstrationis mediũ ostēdunt: nã id quod cũ sit nece est hoc eē.

A ¶ Ut supra dicebat qḋ qd est qḋ hēt rõnē medij demõstratiui est id qḋ exprimit p diffõnē: z hz rõnē cãe. ¶ Ad sciēdũ g quõ qḋ qd est se hēat ad demfationē nõ sufficit scire quõ se hēat ad demfationē mediumrz quõ se hēat ad demonstrationē ipsa diffõ. Sed vlterius opz ondē quõ se hēat ad demõstrationē ipsa cã vel quõ se hēant ad demonstrationē gña cãrũ. nã fm varia gña cãruz pñt fieri varie demfationes: vel fm varias cãs pñt formari varie diffõnes: p qs 9tigit demfare. duo aũt fac phs i hac pte: qz p docet demfare p qdlz gen9 cãe. 2° dtermiat de varijs modis cãndi: z de varijs gnib9 cãrorũ. ibi. (Cõtingit aũt idē z vnũ.) Circa pm tria facit: qz p 9tiuat se ad dcta: z nũat oia gña cãrũ. 2° ondit quõ debeat resuari forã syllogisti ca cũ demfam9 p tales cãs. 3° docet dmõstrare p qdlz genus cãe. 2m ibi. (Una qdē ppõne.) 3m ibi. (Manim aũt est) Dicit g. (Qm aũt scire opinamur cũ sciam9 cãm) iõ sub. opz nos distiguē cãs: z detminare de causis: z ondē quõ 9tigat dmõstrare p cãs. Propr qḋ subdit z distiguit gña cãrũ. o. qz (cãe aũt sũt 4or. vna qdē) q ē (qḋ qd erat eē). i. formalis ex q est eē rei: z ex q sumit rõ qditatu rei. z subdit (vna vo cuz h sit nece est h eē). i. vna alia cã est cã mãlis q h mõ est cã: qz ex necitate ei9 multa 9tigũt vt sic ex necessitate mãe accit corruptio in rebus. vñ hec est illa cã q cũ sit nece est eē h. i. effectũ: z subdit qz (altera aũt) su. cã e (q aliqd p siue pm mouēs). i. efficiēs q est pm vñ mot9: z subdit (qrta vo cui9 cã). i. cui9 grã su. alia siũt. i. finalis: z subdit qz (he oēs monstrant p mediũ). i. he oēs cãe monstrant. i. manifestant p h qz sunt qdã mediũ ad demonstrãdũ. vñ qdã trãslatio hēt qz oēs iste sunt mem in demõstratione: z subdit quõ oēs he cãe accipiũt tanqz mem. o. (z h. n. qḋ cũ sit). i. cũ sit cã nece est (h esse). i. effectũ. q. d. qz hñ dcm est qz oēs he cãe manifestant p h qz sunt qdã mediũ demonstratiuũ: qz cũ sint hȝ cãe (nece est eē) earũ effect9.

B ¶ Dubitaret forte aliqs quõ cã mãlis spālit dicat causa q cum hoc sit necesse est hoc esse. nã hoc videt esse cõe oibus causis si sint pprie z p se. qz si sunt nece est earũ effect9 esse. ¶ Dōm qz alie cãe fm se pducũt effectuz ex intētione boni: sed multa pueniũt ex mã pter intētionē finis. optie. n. vaiz qz nece est aiai corrũpi si sit cõpositũ ex 9rijs: z est demõstratio p cãm mãlē: z tñ corruptio non accidit ex itētiõe boni: nec ex itētiõe finis: z qz talia q sunt pter itētionē finis potissime reducunt in necitate mãe. iõ phs volēs describe mãm descripsit eã ex pte necitatis. o. qz cũ h sit nece est h eē. i. nece est eē illud qḋ puenit ex necitate mãe: vel possum9 dicē qz illud qḋ prouenit ex necitate mãe mãlr loqndo non potest impediri. naz omne corruptibile de necitate corrũpet. Alia aũt pñt impediri siue sint in his q agũt a nã siue a pposito. a nã qdē: qz non oē gñabile gñabit de necitate. a pposito vo qz futurus qs incedē non incedet: qz g nõ pñt ipediri q accidũt ex necitate mãe. iõ phs spālr descripsit mãm ex parte necessitatis. pma tñ rõ magis valet. ¶ Deide cum dicit.

¶ Una qdē ppõne accepta nõ est. duab9 autē ad minus hoc aũt est cum vnũ mediũ habeāt. hoc ergo medio accepto nece est 9clonem eē.

Argir. ¶ Nõ est vna ppõne sumpta: sed saltē duab9. Hoc autem est cum vnum medium habent: hoc igitur vno sumpto nece est 9clusionē esse.

¶ Ondit quõ deat resuari forã syllogistica cũ demõstram9 p tales cãs. o. qz (Una qdē ppõne accepta non est) su. demõstrare p tales cãs (duab9 aũt ad min9) su. ppõnib9 acceptis 9tigit demonstrare: z subdit qlr ille due ppõnes se debeãt hēre adiuicē: qz debēt 9uenire in eodez me9. vñ ait qz (h aũt). s. syllogiçare vel dmõstrare p duas ppõnes (est). i. 9tigit (cũ vnũ mem hēt) su. ille due ppõnes: z subdit qz (h igit medio vno accepto) su. in duab9 ppõnibus (nece est eē 9nē) su. ex pmissis. ¶ Deinde cum dic.

¶ Manifestũ est autem sic z propter qd sit re

ctum in medio circulo: quo existente rectꝰ est.

Argu. ¶ Patet autem ⁊ hoc pacto: cur rectus is angulus est: qui in semicirculo designatur: quid cum sit rectus est ille.

¶ Docet demr̃are ƀ3 oia gñā cāꝫ. cū ḡ enũata sint 4ᵒʳ cāꝫ gñā. iō 4ᵒʳ facit: qꝛ p̄ docet p cā3 mālē. 2ᵒ p fo͛ralē. 3ᵒ p efficiētē. 4ᵒ p finalē. 2ᵃ ibi (Huic aūt.) 3ᵃ ibi. (Hoc aūt pp qd.) 4ᵃ ibi. (Quorūcūqȝ cā est.) Circa pᵐ duo facit: qꝛ p̄ aīt ꝙ ꝯuenit demr̃are p cā3 mālē. 2ᵒ h9 demr̃onē describit i t͛minis ibi (Sit igit͛ recta.) Dic̄ ḡ. (manifᵐ aūt ē: ⁊ sic) sn. ꝙ ꝯtigit demōstrare p cā3 mālē (pp qd recta ē) sn. angulatio vl' rectꝰ ē angulus (i meᵒ circl'o) h̄. n. ꝯtigit demr̃are p cā3 mālē (q̄). i. q̄ cā māli (existē recta ē) sn. āgulatio i meᵒ circl'o. ē n. cā mālis p quā pbat͛ āgulū in meᵒ circulo rectu3 eē: q̄ a āgulus ille ē medietas duoꝝ rectoꝝ. existē. n. h̄. i. hac cā māli ꝙ ille angl'ꝰ sit medietas duoꝝ rectoꝝ. ꝯñs ē ꝙ h9 āgl's sit rectꝰ. ¶ Dubitaret forte aliqs quō pbare āgulū eē rectū p h̄ ꝙ ē medietas duoꝝ rectoꝝ sit pbare h̄ p cā3 mālē. Dō3 ꝙ vt p3 patē ex 7ᵒ meta. q̄dā sūt ptes diffiᵒⁿⁱˢ: ⁊ iste sūt fo͛rales. q̄dā sūt ptes q̄ztiᵗᵃᵗⁱˢ: ⁊ iste sūt māles: vt semicirculus ē ps q̄ztiᵗᵃᵗⁱˢ circli. pp qḋ ē ps māl' eiꝰ: nec igredit͛ diffōn: circuli. imo magl e ꝯ. circulꝰ. n. igredit͛ diffōnē semicirculi: ⁊ qꝛ sic se hñt ptes q̄ztiᵗᵃᵗⁱˢ ꝯcludit ph̄s in eodē 7ᵒ ꝙ oēs ptes sūt tāq̄ mā i q̄s diuidit͛ tota. qḋ itelligēdū est de diuisiōe q̄ztitaria. cū ḡ pbare angulū eē rectū p hᵒ ꝙ est medietas duoꝝ rectoꝝ sit pbare p ptē q̄ztitatiuā. cū talis ps se teneat ex pte māe dicet͛ eē h9 pbō p cā3 mālē. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs: qꝛ vī ꝙ non cōpetat matheᶜᵒ demōstrare p cā3 mālē cū ipse abstrahat a mā. cū ḡ h̄ demōstratio sit mathematica nō vī eē p cā3 mālē. ¶ Dō3 ꝙ l3 mathematicꝰ abstrahat a mā sensibili. nō tñ abstrahit a mā itelligib. i. siue a mā imagiabili. vñ nō abstrahit a cōtinua. cū ḡ ꝯtinuū sit diuisibile i ptes q̄ztitatiuas ⁊ ptes q̄ztitatie sint ptes māles arguet͛ hᵒ mō p cām mālē: qꝛ sic arguere p ptes q̄ztiᵗᵃᵗⁱᵛᵃˢ nō repugn̄t matheᶜᵒ cuiꝰ est ꝯsiderare d̄ q̄ztitate ꝯtinua ⁊ de eius partibus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sit igit͛ recta in quo. a. media duorū rectoꝝ in quo. b. que est in medio circulo in quo. c. a. igitur rectā esse in. c. que est in medio circulo: cā est. b. hoc enim ipsi. a. eq̄le est. ꝙ vero est. c. ipsi. b. duorū enim rectorum mediū ē. Existēte igit͛ medio duorū recto rū. a. i est c. h autem erat in semicirclo rectā eē.

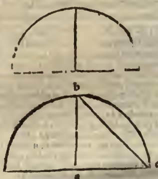
Argu. ¶ Sit itaqȝ rectus. A. Dimidiū duoꝝ rectoꝝ B. angulus deniqȝ qui est in semicirculo designatus. C. Ut igit͛. A. idest rectus competat ipsi. C. idest angulo qui est in semicirculo designatus. causa est ipsum. B. nā3 duoꝝ q̄dē rectoꝝ dimidiū eq̄le est ipsi. A. Ipsū aūt. C. eq̄le ē. ipsi. B. Angulus. n. i semicirclo designatꝰ duoꝝ rectoꝝ dimidiū ē. cū igit͛. B. duoꝝ rectoꝝ dimidiū sit. A. cōpetit ipi. C. qḋ q̄dē ē rectū cū angulū eē q est in semicirclo designatꝰ.

¶ Qḋ dixerat exponit i t͛mis. d. (Sit igit͛ recta in q̄. a.) i. maior extremitas (medietas duoꝝ rectoꝝ in q̄. b.) i. mediꝰ t͛minꝰ (q̄ ē in meᵒ circl'o) sn. angulatio (in q̄. c.) i. sit minor extremitas (. a. igit͛). i. rectū p qḋ itelligit͛ h̄ psᵒ (rectū eē in. c.) i. eē iāgulatiōe (q̄ in meᵒ circl'o cā ē. b.). i. cā ē: qꝛ est meᵃ ps duoꝝ rectoꝝ: ⁊ subdit ꝙ (hᵒ. n.) i. b. vel h̄. n. i. medietas duoꝝ rectoꝝ (eq̄le ē ipsi. a.) i. ipsi recto. medietas. n. duoꝝ rectoꝝ val3 vnū āgulū rectu3. h̄ ē ḡ maior. dē. b. ē. a. vel ipsi. b. eq̄le est. a. i. medietas duoꝝ rectoꝝ ē eq̄le ipsi recto: ⁊ subdit (ꝙ v̇o ē. c. ipsi). i. ipsi āgulatiōi q̄ est in semicircl'o sn. i est (b). i. ipsa medietas duoꝝ rectorū ⁊ subdit (duoꝝ. n. rectoꝝ meᵐ ē) sn. āgulatio q̄ ē i semicirculo. h̄. n. ē mior. dē. c. ē. b. vel dē. c. ē eq̄le ipsi. b. i. ois angulatio q̄ ē i semicircl'o ē eq̄lis medietas duoꝝ rectoꝝ: ⁊ subdit ꝙ (hᵒ igit͛ existē meᵒ duoꝝ rectoꝝ). i. si āgulatio in semicircl'o ē medietas duoꝝ rectoꝝ (. a.) i. rectū (ē i. c.). i. est i h9 āgulatiōe. h̄ ē ꝯ: ⁊ subdit. ꝙ (hᵒ aūt erat recto3 eē) sn. āgulationē q̄ ē (i semicircl'o). v3 ꝙ sit medietas duoꝝ. ¶ Dubitaret forte aliqs quō āgulus q̄ ē in semicircl'o sit rectꝰ: qꝛ ē medietas duoꝝ rectoꝝ. Dō3 ꝙ aliq sic hᵒ ostēdūt. describūt. n. semicirculū. a. b. c. ⁊ a meᵒ semicircli ptrahūt lineas. a. b. ⁊ a. c. ⁊ pbāt ꝙ āgulꝰ in semicircl'o factꝰ sit rectꝰ. ad cuiꝰ pbōnē ptrahūt lineā. a. d. ppēdicul'r. pp qḋ fci sūt duo triāgli ptiales. a. b. d. ⁊. a. c. d. cū ḡ linea a. d. cadat dyametral'r sup dyametꝝ semicircli. v3. sup. c. b. seᶦ ꝙ ex vtraqȝ pte faciat āgulū rectū. i triāgulo ḡ ptiali. v3. i triāgulo. a. d. b. āgulꝰ. d. ē rectꝰ. ḡ reliq āguli duo nō valēt nisi vnū rectū: ⁊ st̄ eq̄les: qꝛ linea. a. d. eq̄lis est linee. d. b. cū q̄l3 ducta sit a cētro ad circūferētiā. supponit͛ n. ꝙ. d. sit cētrū semicirculi sil'r āt i alio triāgl'o ptiali. v3. in triāgulo. a. c. d. angulꝰ. d. ē rectꝰ. reliq ḡ duo āguli nō valēt: nisi vnū rectū: ⁊ qꝛ sūt eq̄les seᶦ ꝙ q̄l3 valeat medietatē vniꝰ recti. 4ᵒʳ anguli. v3. angulꝰ. c. ⁊ angulꝰ. b. ⁊ duo ptiales anguli q st̄. a. d. a. sic se hñt. ꝙ q̄l3 val3 medietatē vniꝰ recti. si ḡ duo ptiales anguli q sūt. a. d. a. q̄l3 val3 medietatē vniꝰ recti. ḡ totꝰ angulꝰ. a. ē eq̄lis vni recto: sed totꝰ angulꝰ. a. est āgulꝰ semicirculi. ḡ āgulꝰ semicirculi ē rectꝰ: s3 hec pbō 2ᵉ defic̄. p̄ q̄dē qꝛ non arguit ꝙ āgulꝰ semicirculi sit rectꝰ. nisi fiat recte i meᵒ semicirculi. nō ḡ fm hᵒ q̄l3 āgulꝰ fcūs in semicircl'o ē rectꝰ: qḋ inuit ph̄s: ⁊ verū ē: s3 solū āgulꝰ fcūs in meᵒ semicirculi ē rectꝰ. 2ᵒ defic̄ hec pbō: qꝛ nō arguit āgulū semicirculi eē rectū: qꝛ sit medietas duoꝝ rectoꝝ: s3 qꝛ ē due medietates vniꝰ recti. Propt͛ hᶜ formemꝰ aliū semicirculū ƀ3 easdē l'ras. Sit ḡ semicirculꝰ. a. b. c. ⁊ sit. a. in q̄cūqȝ pūcto semicirculi: ⁊ sit dyamet͛ semicircli. c. b. ⁊ cētrū. d. ptractis ḡ lineis. a. c. ⁊. a. b. dicamꝰ ꝙ āgulꝰ. a. i semicirclo ē rectꝰ i q̄cūqȝ pte semicirculi cadat. ptrahat͛ ḡ linea. a. d. facti erūt duo triāguli ptiales. a. d. b. ⁊. a. d. c. ita ꝙ duo āgli st̄ ad l'ra3. d. siue sint eq̄les siue nō sint eq̄les. tñ q̄l'rcūqȝ sit illi duo āguli valēt duos rectos. nā ois linea sup aliā cadēs fac̄ āgl'os rectos vel eq̄les duobꝰ rectis. dicemꝰ ḡ ꝙ i triāgulo ptiali. a. d. b. āgl's. d. extrisecꝰ val3 āgulū. a. ⁊ āgulū. b. ⁊ qꝛ i triāgulo a. b. d. angulꝰ. a. ⁊ āgulꝰ. b. st̄ eq̄les: qꝛ latera st̄ eq̄lia: qꝛ sūt linee ptracte a cētro. d. ad circūferētiā: s3 si angulꝰ. d. extrisecꝰ val3 āgulos. a. ⁊. b. sibi oppositos cū āguli. a. ⁊ b. sint eq̄les āgulꝰ p̄dcūs. d. ē duplus ad āgulū ptialē. a. qꝛ qḋ val3 duo eq̄lia ē duplū ad alteꝝ eq̄liū. sil'r i alio triāgulo ptiali: vt i triāgl'o. a. c. d. āgulꝰ extrisecꝰ. d. valebit duos

duos ãgl'os reliq̃s.vʒ ãgulũ.c.⁊ ãgulũ ptialẽ.a.⁊ qꝛ p̃dicti ẽt ãguli sᷓ eq̃les.ꝯñs ẽ ꝙ ãgulꝰ.d.extrisecꝰ ad triãgulũ.a.c.d.sit duplus ad ãgulũ ptialẽ.a.p̃dicti ĝ duo ãguli q̃ sũt ad pũctũ.d.sunt dupli ad duos partiales angulos q̃ sunt ad.a.⁊ ĝ ꝯñs duo ãguli q̃ sunt ad.d.erũt dupli ad angulũ totalẽ.a.sʒ duo anguli q̃ sunt ad.b.valẽt duos rectos ĝ totalis angulꝰ.a.q̃ ẽ angulus semicirculi valebit vnũ rectũ q̃ ẽ medietas duoꝝ rectoꝝ.¶ Deide cum dic̃.

¶ Hinc autem idem est quod quid erat esse cũ hoc significet ratione. At vero ipsius ꝙ quid erat esse causa monstrata est media.

Argir. ¶ Quiditas aũt est ideʒ qꝺ̃ hoc. Ex eo sane qꝛ hoc significat ipsa rõ. At vero quiditatẽ:etiaʒ causam esse mediam antea demõstrauimus.

¶ Osñ dic q̃ mõ cõrigat demr̃are p cãm foꝛalẽ d.(huic au teʒ).i.ãgl'o q̃ ẽ in semicircl'o (idẽ est qꝺ̃ quid erat esse) p cãm foꝛalẽ .i.codẽ mõ p̃t probari qꝺ̃ qd erat eẽ.i.p cãm foꝛalẽ siue p diffõnem foꝛalẽ(cũ si gñaret h).i.eẽ rectuʒ (rõne).i.diffõne siue p rõnẽ.i.p diffõnẽ.q.d.ꝙ si accipiamꝰ diffõnẽ sigñantẽ.h.i.sigñantẽ rectũ:⁊ p talẽ diffõneʒ pbemꝰ ãgulũ i semicircl'o eẽ rectũ.tũc tal' pbõ erit p cãʒ foꝛalẽ ⁊ p qꝺ̃ qd erat eẽ.vñ subdit ꝙ(At v̂o ipsius qꝺ̃ qd erat eẽ cã mr̃ata ẽ meᵒ).q.d.ꝙ si fiat demr̃atio p talẽ diffinitionẽ sigñantẽ rectũ cã mr̃ata.i.q̃ ẽ maniᵒ eẽ meᵒ ẽ qꝺ̃ qd erat eẽ ipsiꝰ.i.ẽ cã foꝛalis ipsiꝰ recti. ĝ cã foꝛalis ⁊ qꝺ̃ qd erat eẽ ẽ idẽ faciẽs vel põt eẽ idẽ faciẽs huic.i. ãgulo in semicircl'o qꝺ̃ fac̃ ei cã mãlis.poterit.n.p cãʒ foꝛalem pbari ꝙ sit rectꝰ hꝰ angulus sic̃ pbatũ est p cãm mãlem.

A ¶ Dubitaret forte aliq̃s qũo cã foꝛal' siue qꝺ̃ qd erat eẽ põt facẽ idẽ huic ãgl'o q̃ ẽ i semicircl'o qꝺ̃ fac̃ ei cã mãlis. qũo ĝ p̃t eũ pbare eẽ rectũ h cã sic̃ illa. Dõʒ sʒ q̃dã ꝙ h .i.medietas duoꝝ rectoꝝ p̃t accipi vt diffõ ipsiꝰ recti:⁊ si accipiat' vt diffõ tũc vt dñt erit pbõ p cãʒ formalẽ ⁊ p qꝺ̃ qd erat eẽ:sʒ h stare nõ p̃t.nã si hꝰ medietas ẽ pʒ q̃tiᵘᵃ si ptiet ad diffõnẽ foꝛalẽ nec ad qꝺ̃ qd erat eẽ:nec dʒ sic diffiniri rectũ ꝙ sit medietas duoꝝ rectoꝝ:sʒ diffõ recti ẽ ꝙ est ãgulꝰ ꝯstructꝰ ex linea sup lineã dyametralr̃ ꝯcidẽte. Propt' qꝺ̃ dicemꝰ ꝙ ãgulũ i semicircl'o eẽ rectũ p̃t pbari duplici via.p̃ p h ꝙ ẽ medietas duoꝝ rectoꝝ:⁊ talis pbõ ẽ p cãʒ mãlẽ.2ᵒ p̃t pbari p qꝺ̃ qd erat eẽ:⁊ p diffõnẽ significãtẽ h.i.sigñantẽ rectũ vt p lineã dyametralr̃ cõcidẽtẽ. p̃ᵒ ãt via patefcã ẽ patefacit mus 2ᵐ.manẽt ĝ eedẽ figᵉ ⁊ eedẽ lr̃e.q̃ posito dicemꝰ ꝙ linea.a.d.sup dyametrũ. b.c. p̃t cadẽ recte ⁊ nõ recte:qꝛ si pũctꝰ.a.sit i meᵒ semicirculi cadet hꝰ linea dyametralr̃:⁊ recte.si ãt sit i alio loᵒ cadet oblique:sʒ linea.c.a.sup linea.a.b.sp cadet dyametralr̃ i q̃cũq; pũcto semicirculi cadat.qꝺ̃ sic pʒ.ptrahat' linea.a. vsq; ad.e.imagiabimur ĝ ibi tres triãgl'os duos ptiales.

vʒ.triangulũ.a.d.b.⁊ triãgulũ.a.d.c.⁊ vnũ triãgulũ totalẽ.vʒ.triãgulũ.a.b.c.in triãgulo ãt ptiali.a.d.b. ãgulꝰ ptialis.a.c.ẽ.eq̃lis ãgulo.b.qꝛ latera sᷓ eq̃lia cũ sint educta a cẽtro.d.ad circũferẽtiã.silr̃ in alio triãgulo ptiali.s.a.d.c.ãgulꝰ.c.ẽ eq̃lis reliq̃ angl'o ptiali.a.qꝛ ẽt latera sũt eq̃lia.ĝ.ãgulꝰ totalis.a.ẽ eq̃lis duobꝰ ãgulis. s.ãgulo.c. ⁊ angulo.b.tũc imaginabimur triãgulũ totale.vʒ.triangulũ.a.c.b.vbi angulus q̃ fit ex ptractiõe linee. a.c.valʒ duos itrisecos sibi oppositos.valʒ ĝ ãgulũ.c.⁊ ãgulũ.b. igit' cũ ãgulos totalis.s.a.sit eq̃lis angulo.c.⁊ angulo.b. ⁊ angulꝰ extrisecꝰ ex ptractiõe linee.a.c.sit eq̃lis eisdem:ꝯñs est ꝙ illi duo anguli sũt eq̃les.subtrahamꝰ ĝ p imaginationẽ lineã.a.d.dicemꝰ ꝙ linea.a.c.cadit dyametralr̃ sup linea.c.a.b.qꝛ fac̃ ex oi pte ãgulos eq̃les.angulus ĝ.a.totalis pbat' eẽ rectꝰ 2ᵒ:⁊ qꝛ ẽ medietas duoꝝ rectoꝝ ⁊ hec demr̃atio est p cãm mãlẽ quã accipiebat demr̃atio p̃ᵃ:⁊ ẽt pbat' p h ꝙ linea.a.c.icidit dyametralr̃ sup linea c.a.b.⁊ h demr̃atio est p cãʒ foꝛalẽ:⁊ p qꝺ̃ qd erat eẽ:⁊ p diffõnẽ recti.nã hec est diffõ recti:⁊ pp h ẽ ãgulꝰ rectꝰ:⁊ qꝛ ꝯstituit' p lineã sup lineã dyametralr̃ ꝯcidentẽ.ĝ. huic.i. ãgulo q̃ est i semicircl'o idẽ ẽ ⁊ idẽ fac̃ qꝺ̃ qd erat eẽ:⁊ cã foꝛalis qꝺ̃ faciebat ei cã mãlis:qꝛ sic̃ pbatũ ẽ p cãʒ mãlẽ ipʒ eẽ rectũ.ita p̃t pbari p cãʒ foꝛalẽ.¶ Deinde cũ dicit.

¶ Hoc aũt pp qd medoꝝ bellũ factuʒ est athenis:que cã est pliari athenieñses:qm̃ in sardos cõmiserunt pp hoc.n.motum est primum.

¶ Idẽ sit cũ querit' propter qd aduersus athenieñses psicũ bellũ exarsit.q̃ causa fuit:vt athenieñses bello vexent':qa contra sardes ipsi cuʒ eretrieñsibus irruerunt. Hoc.n. p̃muʒ mouit. Argir.

¶ Docet d̃mr̃are p cãʒ efficiẽtẽ.Circa qꝺ̃ duo fac̃:qꝛ p̃ dic ꝙ ꝯtigit demr̃are p cãʒ efficiẽtẽ. 2ᵒ hꝰ demr̃onẽ exponit in t̃mis ibi.(Sit bellũ in q̃.a.) Dic̃ ĝ(h aũt).i. h demr̃atio sit.ẽ p cãʒ efficiẽtẽ.vʒ.(pp qd bellũ medoꝝ fcm̃ ẽ athenis).i.apud athenas ⁊(q̃ cã ẽ)sit.(medos pliari in athenieñses).i.ꝯ̃ athenieñses(qm̃ cõmiserũt i sardos.pp hoc.n. motũ ẽ p̃ᵐ pliũ).i.h fuit p̃ᵐ motiuũ p̃lij.erãt.n.sardi amici medoꝝ vl' erãt sub rege medoꝝ:⁊ qꝛ athenieñses cõmiserũt ⁊ forꝛ fecerũt in sardos.i.ꝯ̃ sardos.iõ hoc fuit p̃mũ motiuum mouẽs medos ad pliandũ ꝯ̃ athenieñses.pbare ergo medos bellasse ꝯ̃ athenieñses:qa athenieñses forꝛ fecerunt ꝯ̃ sardos est pbare per causam efficientẽ:⁊ p id quod impulit medos ad bellandũ.¶ Deinde cum dicit.

¶ Sit bellũ in quo.a.p̃us cõmittẽtes.b.athenieñses.c.est igit'.b.in.c.priᵒ est cõmittere athenieñsibꝰ.a.aũt in.b.debellãt eni prius iniustos. est itaq; in.b.a.debellari p̃us incipiẽtes.b.autẽ p̃us in athemẽsibus.prius enim inceperũt medium itaq; hec est causa medium mouẽs.

¶ Sit itaq; bellum.A.p̃ores irruisse.B.athenieñses.C.B.Igit' priores inquã irruisse ipsi C.idest athenieñsibꝰ inest.A.quoq;.b.ipsi cõpetit.Medi nãq; lacessiti bellũ aduersus eos agũt q̃ p̃ores iniuriã itulerũt.A. igit' idest bellum:vexariq; bello.b.ipsi iest.i.hisce q̃ p̃ores bellũ gessere.b.v̂o ipsi.C.i.athenieñsibꝰ inest. Hi nanq; tractare bellum cepere medosq; lacessiuere.medium igitur ⁊ hoc in loco causa est.Atq; ea que primum mouit. Argir.

¶ Exponit hꝫ demrõnẽ in t̃mis.d.(Sit bellũ i q̃ a).i.maior extremitas(ꝓus cõmittẽtes.b.).i.medi⁹ t̃min⁹.(athenienses.c.).i.minor extremitas: ⁊ ſubdit ꝙ(ẽ igit̃.b.).i.ꝓus cõmittẽ(i.c.)i.i atheniẽsib⁹.vñ ſubdit.ꝙ(ꝓus.n.cõmittẽ ẽ).i.cõpetit(atheniẽsib⁹.a.aũt).i.d̾bellare ẽ(i.b).i.i ꝓus cõmittẽtes ⁊ iniuſtos.(debellãt.n.ꝓ iniuſtos).i.ꝓus forefaciẽtes: ⁊ ad expõnẽ dci.ſubdit ꝙ(ẽ itaq̃ i.b).a.debellari ꝓus icipiẽtes)expõ ẽ.n.dci.nã p.a.itelli̾r d̾bellari. p.b. ꝓus icipiẽtes: ⁊ ſubdit ꝙ(.b.aũt).i.ꝓus forefacẽ vel pri⁹ iniuſtificare(i atheniẽſib⁹).i.eſt i atheniẽſib⁹ vel cõpetit atheniẽſib⁹(ꝓus.n.iceperũt)ſu.athenienſes(mediũ itaq̃)ſu.ad ſic demrãdũ(eſt cã mouẽs).i.cã efficiẽs. formet̃ g̃ ſic demratio. Oẽ.b.eſt.a.i.oẽs ꝓus forefaciẽtes ⁊ ꝓus in iuſtificãtes in aliq̃s ſũt debellãdi ab illis.c.ẽ.b.i.atheniẽſes forefecerũt i medos: q2 forefecerũt in ſardos.g̃.c.ẽ.a. .i.athenienſes ſunt debellãdi a medis.¶ Deide cũ dicit.

¶ Quorũcunq̃ eſt enim cauſa pp aliqd: vt pp qd ambulat vt ſan⁹ fiat. ⁊ propter qd facta eſt domus vt ſaluet vaſa. illud vero ꝓpter id qd̃ ſaluet ſed propter quid poſt cenã oportet ambulare: ⁊ cuius gratia oportet nihil differt.

Argir. ¶ Ea v̾o quoq̃ cauſa eſt id qd̃ alicuius eſt gr̃a. eũdẽ ſubeũt moduz: ceu pp qd deambulat: vt valeat. Cur domus eſt: vt ꝯſeruet̃ ſuppellex: nempe valitudinis deambulatio. Suppellectilis conſeruãde domus eſt gratia. Atq̃ iter hec propter quid poſt cenam ambulare opꝫ: ⁊ cuius oportet gratia: nihil itereſſe videtur.

¶ Docet d̾mrare p cãz finalẽ. Circa qd̃.d.f.q2 p̃ fac̃ qd̃ dictũ ẽ.2° remouet q̃zdã cauillatõnẽ circa ꝑacta ibi.(Opꝫ aũt cõmutare.) Circa p̃mũ tria fac̃: q2 p̃ docet demrare p cãz finalẽ.2° illã demrõnẽ ponit in t̃mis.3° illos t̃mios ordinat in mõ ⁊ fig⁹.2° ibi.(Sit ãbulare.) 3° ibi.(Uf.n.B.) Dic̃ g̃ ꝙ(q̃rũcũq̃ eni cã eſt pp aliqd).i.pp finẽ ſu.ꝯtingit demrare h̾ mõ(vt pp qd ambulat).ſ.poſt cenã(vt ſanus fiat)illud v̾o pp illud ꝙ ſaluet.lr̃a eſt defectiua.ſic eni hꝫ alia trãſlatio.pp qd ambulat vt ſan⁹ fiat(pp qd dom⁹ eſt vt ſaluent̃ vaſa)ſm hoc g̃ exponem⁹ lr̃am nr̃am ꝙ(illud v̾o).i.dom⁹ ſu.eſt(pp illud qd̃ ſaluet)vaſa ⁊ ea q̃ ſunt in ipſa. Eſt eni talis demratio p cãm finalẽ ⁊ aſſignare tale pp qd ⁊ talẽ cãm eſt aſſignare cãm finalem.vñ ſubdit.ꝙ(nihil differt)ſu.q̃rere(pp qd autẽ poſt cenaz opꝫ deambulare: ⁊ cuius gr̃a)ſu.opꝫ hoc facẽ.q.d.ꝙ q̃rere tale pp quid eſt q̃rere cauſam finalẽ.¶ Deinde cum dic̃.

¶ Ambulare poſt cenã ſit in quo.c.nõ eminere cibos in quo.b.ſanari in quo.a. ſit igitur in eo ꝙ ambulat poſt cenaz eſt facere non ſupereminere cibos iuxta os vẽtris: hoc eẽ ſanum.

Argir. ¶ Sit itaq̃ deãbulatio poſt cenã.C.nõ natare cibũ cũ occupet locũ i quo eſt.b. valere ſit. A. Cõpetit igit̃ deãbulatiõi poſt cenã id efficere: cibum inquã ſumptum more ventris non ſupernatare. Atq̃ ipſum ſanitatem conſeruet.

¶ Exponit hꝫ demrõnẽ i t̃mis.d.(ſit ãbulare poſt cenã in q̃.c.).i.minor extremitas(nõ eminẽ cibos in q̃.b.).i.medi⁹ t̃min⁹(ſanari in q̃.a.) i.maior extremitas: ⁊ ſubdit(ſit igit̃ in eo ꝙ poſt cenã eſt ambulare facẽ non ſupereminẽ cibos iuxta os vẽtris).i.iuxta os ſtõci.q.d.qd̃ ei ꝙ eſt ambulare poſt cenã ſit.i.inſit hec ꝓpetas ꝙ faciat cibos deſcẽdẽ circa fundũ ſtõi: ⁊ ꝙ non ſinat cibos eminẽ vel ſupeminẽ circa os ſtõi(⁊ h̾)ſu.vꝫ.nõ eminẽ cibos(ſit eſſe ſanũ).i.cõpetat ei h̾ ꝓpetas ꝙ faciat eẽ ſanũ.cibi.n.deſcendẽtes circa fundũ ſtõi faciũt hoies magi̾ ſanũ: q2 meli⁹ digerunt̃ cibi i fundo ſtõi q̃ꝫ i orificio.¶ Deinde cum dicit.

¶ Uf.n.ipſi ineſſe ambulare: qd̃ eſt.c.b.qd̃ eſt non eminere cibos. In hoc aũt ꝙ eſt ſanatiuũ que igit̃ cã eſt i.c.ꝙ.a.ſit. pp quid eſt.ſit.b.nõ eminere. h̾ aũt eſt ſicut illi⁹ rõ.a.eniz ſic demõſtrabit̃ ꝓpter qd̃.b.ineſt.c.qm̃ hoc eſt ſanari.

¶ Sic eni v̾r.b. Igit̃ cibũ inquã: haud natare **Argir.**
C.ipſi ineſt: id eſt deambulationi poſt cenaz. At.A.valitudinẽ inquã ꝯſeruare.b.ipſi cõpetit. Que igr̃ eſt cã: vt.A.gratia cui⁹ cetera ſiũt: ipſi competat.C.nempe.b.ipſum eſt: non ſupernatare inquam cibum. Atq̃ hoc eſt tanq̃ ipſius ratio: nam.A.hoc aſſignabitur pacto. Cur autem.B.competit ipſi.C.Quia ſanuz eſſe id nimirum eſt: ſic inquam ſeſe habere.

¶ Ordinat hꝫ t̃mios in mõ ⁊ fig⁹.d.ꝙ(ipſi ãbulare qd̃ eſt c.).i.qd̃ intelli̾r p.c.(v̾r eni ieſſe)B.ſ.(b.qd̃ eſt nõ eminẽ cibos)hec eſt mior.vꝫ.ꝙ ambulãs poſt cenã non hꝫ cibos eminẽtes c̃c os ſtõi: q2 mot⁹ ille fac̃ cibos deſcẽdẽ c̃c fundũ ⁊ ſubdit ꝙ(In h̾ ãt).i.i.b.vt nõ hñtes cibos eminẽtes a.(qd̃ ẽ ſanatiuũ)ſu.cõpetit.hec ẽ maior.vꝫ.ꝙ nõ hĩe cibos eminẽtes ẽ eẽ ſanũ: ⁊ ſubdit(q̃ igr̃ cã ẽ ꝙ i.c.ſit.a.pp qd ẽ ſit.b.)i.cã h⁹ ⁊ pp qd ſit ipꝫ.b.(ñ eminẽ).ſ.cibos.(h̾ n.ẽ ſic rõ illi⁹)nã b.nõ eminẽ cibos ẽ ſic rõ ⁊ cã illi⁹.ſ.qd̃ ẽ eẽ ſanũ: ⁊ ſbdit ꝙ(.a.n.eẽ ſanũ ſic nr̃abit̃).i.notificabit̃ ſu.ꝙ iſit ãbulãn poſt cenã(pp id).i.nõ eminẽ cibos (ieſt c.)i.ieſt ãbulãti: ⁊ ſbdit(qm̃ h̾ ſanari ẽ).i.eẽ ſic diſpoſituz ⁊ nõ hĩe cibos eminẽtes h̾ ẽ ſanari: ⁊ h̾ ẽ eẽ ſanũ.ieſt g̃.a. ſanari.c.i.ambulãti.p.b.i.p nõ eminẽ cibos. ſ oĩabit̃ g̃ ſic ſylli̾s.oĩs nõ hñs cibos eminẽtes eſt ſan⁹.ambulãs poſt cenã nõ hꝫ cibos eminẽtes.g̃ ⁊c̃.¶ Deinde cum dicit.

¶ Oportet autem cõmutare ratiões.⁊ ſic magis vnaqueq̃ apparebit. Generatio eſt autez econtrario hic ⁊ in cauſis ſcd̃m moduz: ibi q̃dẽ mediũ oportet primum fieri. hic autem.c. vltimum. vltimum autem propter quid eſt.

¶ Uerũ mutent̃ rõcinatiões oportet. Magis **Argir.**
eni hoc pacto ſingula eluceſcẽt: ordo autẽ generatiõis ac ortus verſo mõ ſeſe hꝫ in his ⁊ in mouẽtib⁹ cauſis. In illis eni p̃mo mediũ fiat opꝫ. In his autẽ.C. ipſum extremum p̃mo: deinde id vltimum gratia cuius cetera fiunt.

¶ Remouet quãdã cauillationez circa ꝑacta.¶ Poſſet eni qs dicẽ nõ bñ ordinatã eẽ demrationẽ vel rõnẽ ſyllogiſticã: nã cũ hic dẽat fieri demratio p cãz finalẽ dẽret finis accipi. ipſe aũt accipit finẽ tãq̃ maiorẽ extremitatez volẽs ꝙ ſanari eẽt in q̃.a.i.maior extremitas.cũ tñ ſanari reſpcũ alioꝝ q̃ dcã ſunt ſit finale bonũ. nã pp ſanitatez hõ appetit alia.vꝫ.nõ eminẽ cibos ⁊ ãbulare poſt cenã. g̃ nõ dẽret eẽ ſanari in q̃.a.i.maior extremitas: ſꝫ dẽret eẽ in q̃.b.i.medius t̃min⁹. Ad qd̃ rñdet ꝙ opꝫ h̾ variare rões ⁊ t̃mios: q2 nõ eodẽ mõ ſed hꝫ in cauſis finalib⁹ ⁊ in efficiẽtib⁹.iõ ait ꝙ(opꝫ aũt cõmutare rões).ſ. t̃minoꝝ vel t̃minos.⁊(ſic magi̾ appebit vnaq̃q̃ cã)vel vt hꝫ alia trãſlatio(⁊ ſic magi̾ appebunt ſingula)⁊ ſubdit cãm q̃re.d.ꝙ(gñatio ãt eſt ꝯ̃rio.hic eni).i.in cauſis finalib⁹(⁊ in

causis sm motū).i.in efficiētib⁹ (ibi.n.).i. in causis effi/
ciētib⁹(mediū opʒ p^m fieri).i.id qd accipit p medio hēt
rōnē pmi ꝛ porio(hic aūt).i.in causis finalibus ipsuʒ(.c.
vltimū)sed in intētione fu.est pus in eē(vltimū aūt)fu.in
A esse est ipm(pp qd.).i.ipse finis. ¶ Notādū aūt ꝙ prio
apphēdit finis:ꝛ q vltio habet vel vltio hʒ ꝛ postea app
hēdunt ea q̄ sunt ad finē que p sunt:ꝛ est ibi ordo i inter
ea q̄ sunt ad finē:qꝛ sm ꝙ aliqd ē pus in itētiōe sic est po/
steri⁹ in eē:vt pus apphēdit hō ꝙ vult sanari. postea co/
gitat quō possit sanitatē ꝯseq ꝛ videbit ꝙ si cibi non emi
nerēt circa os stōi:ꝙ fieret san⁹:vltio cogitat quō possit
facē ꝙ cibi nō emineāt:vt videt ꝙ si ābulabit post cenaʒ
ꝙ mot⁹ faciet descēdē cibos.g̃ p apphendit velle sanari.
2° nō eminē cibos. vltimo apprehēdit ambulationē. c.g̃
vltimū.i.ambulare qd est vltimo apphēsum est fu.pmū
incē ꝛ pp qd.i.finis est vltimū.i.est qd vltimū incē.nā p
ambulat hō.postea ex h ꝯsequit ꝙ nō emineāt cibi. vlti/
mo aūt ꝯsequit ꝙ fiat san⁹.si g̃ varient rōnes tmloꝝ.siue
cōmutent termini magis appebūt singula: ꝛ magis ap/
parebit i talib⁹ q̄ sit cā ꝛ qd sit cātū.nā si nō eminē cibos
accipit tanq̄ mediū:ꝛ tanq̄ id qd efficit sanitatem:appe
bit ꝙ cā est finalis de nō eminē cibos: ꝛ nō eminē cibos
B est cā efficiēs sanitatis. ¶ Notādū ēt ꝙ in via gn̄atiōis ꝛ
factiōis diuo est eōrio in efficientib⁹ ꝛ in finalib⁹:qꝛ q̄to
pluriū est cā efficiēs opʒ cām illā pus eē: ꝛ pus gn̄ari: ꝛ
pus fieri. in finalib⁹ aūt eōrio. q̄to plurium est finis tāto
posteri⁹ habebit: ꝛ posteri⁹ erit:ꝛ posterius gn̄abit:qꝛ g̃
est sic diuersitas int cās finales ꝛ efficiētes opʒ cōmuta/
re tmios vt ista diuersitas magl appeat:ꝛ vt hec oia ma
C gis pateāt. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtrum ex cā finali
possum⁹ demrāre accipiēdo cām finalē p me⁹. ¶ Dōm
ꝙ cuʒ cā finalis sit cā anteq̄ sit in rei ꝟitate vel anteq̄ sit
sm sipsaʒ:qꝛ sufficit ad h ꝙ sit cā ꝙ sit in apphēsiōe tm̄.
nā ex eo ꝙ agēs apphēdit finē ex h mouet ꝛ agit. finis g̃
nō mouet sʒ rei ꝟitatē:qꝛ nec sʒ rei ꝟitatē oʒ ipʒ esse qn̄
mouet agētē:sed mouet metaphorice:vt dr i de gn̄atiōe.
ex fine g̃ nō poterim⁹ arguē simplr cū nō oporteat ipsum
esse simplr qn̄ dr mouē vt finis: sed poterimus arguē ex
suppōne. vʒ.si debeat eē finis opʒ hoc ꝛ hoc esse:vt si de/
beat hō saluari a pluuia ꝛ a caumatib⁹ opʒ domū esse p
quā saluet:ꝛ opʒ domū illā sic ꝛ sic eē dispositā vt hoies
saluare possit. ex cā g̃ q̄ nō est si possum⁹ arguē nisi suppo
nēdo cā esse. finis g̃ iponit necessitatē his q̄ sunt ad fineʒ:
ꝛ possum⁹ ex fine de nec̄itate arguē ex suppositiōe:tm̄ sup
ponēdo finē esse:vel dēre esse:sed efficiēs pexistit suo effe
ctui. vn̄ si sit tale efficiēs ꝙ de necessitate inferat effectuʒ
esse:poterimus ex efficiente arguē necessitatem effectus:
nec oportebit hⱥ demōstrationē esse ex suppositione: ga
nō opʒ supponē esse qd est:ꝛ vt magis g̃ appareāt singula:
ꝛ vt magis appeat vnaqueq̄ demōstratio quō sit nec̄ia:
ꝛ quō vnaqueq̄ causa inferat ex necessitate opʒ termios
cōmutare ꝛ accipe efficientē tanq̄ mediū:per quod me/
dium ꝯcludit ꝛ finem tanq̄ aliquid de alio conclusum.

T.c.12. Ontingit aūt vnum ꝛ idem ꝛ quid est ꝛ pp̄ter qd est ex necessitate: vt per lucerne pellē lumē. Et nāq̄ ex necessitate disgreditur qd in parua partibilius p maiores poros siquidē ignis sit transgrediēdo ꝛ pp̄ter aliqd vt non offenda/mur. itaq̄ ꝛ si esse contingit ꝛ fieri contingit.

Argu. ¶ Fieri autem potest: vt idem gratia sit alicu/ius: ꝛ ex necessitate: veluti propter quid per la ternā penetrat lumen. Etenim id quod minores habet partes: subtiliores ue: necessario p/ meatus maiores penetrat: amplioresue. Si quidem lumen sit: quia transit. Et cuiusnaʒ grā: vt nō deueniem⁹: pedesq̄ etiā offendam⁹. At vt ē in hisce q̄ sūt: sic ne ēt est in hisce que fiūt.

¶ Postq̄ phs ōndit quō ꝯtingit demōstrare p q̄slʒ gen⁹
causę:qꝛ sm aliū ꝛ aliū modū causandi: vel qꝛ sm aliud
ꝛ aliud gen⁹ causatoꝝ opʒ alr ꝛ alr demōstrare. iō vt cō/
plete det artē demonstrandi. In parte ista determinat de
varijs modis causandi: vel de varijs gn̄ibus causatoruʒ
varietas modorū causandi: vel varietas cātoꝝ ex hoc ac
cipit: qꝛ causata non eodē mō referunt in suas causas.
¶ Possumus aūt q̄tū ad p̄sens spectat dare triplicē dif/ D
ferētiā: put causata diuersimode referunt in suas causas.
est aūt vna dīa sm pluralitatē ꝛ paucitateʒ: qꝛ aliq̄ sunt
apta nata demōstrari per causas multas. aliq̄ nō. Scđa
differētia est penes simultatē ꝛ nō simultatē: vt penes cō
tinuationē: vel discōtinuationē. nā aliqua sūt simul:ꝛ cō/
tinuant cū suis causis. aliqua nō sunt simul cum suis cau
sis:sed discontinuant ab ipsis. Tertia differētia est penes
esse semp ꝛ frequēter. nā alique cause semp inferunt effe/
ctus suos:ita ꝙ impole est eē cām ꝛ nō esse effectuʒ. aliq̄
aūt nō semp:sed freqnt. Tria g̃ facit. pmo agit de diuersi
tate cātorū vel de diuersitate modorū causandi prout ali
qua causata differūt ab alijs:qꝛ sunt apta nata referri in
plures causas. 2° agit de hⱥ diuersitate prout aliqua cau
sata drn̄t ab alijs:qꝛ sunt simul cū suis causis. illa vō nō
simul 3° agit de hⱥ diuersitate put aliqua cāta semp infe/
runt a suis causis. aliqua autē nō semp:sed freqnt. secū/
da ibi(Eadē cā est)tertia ibi(Sunt autē quedā que sunt
vlr semp) Circa pmū duo facit:qꝛ pmo ōndit quō idē hʒ
demrari p plures cās. 2° ōndit quō cōtingit demrare nō
p plures cās. ibi(Sed in his que sunt) Circa pmum duo
facit:qꝛ p facit qd dcm̄ est. 2° ostēdit quomō hoc veritatē
hēt in his que sunt a nā. scđa ibi(Plurima aūt) Circa p/
mū duo facit. sm ꝙ duo exēpla adducit ad ppositū. ibi
(Sicut si tonat.) Dicit ergo ꝙ (contingit aūt vnū ꝛ idē)
hēre. s. plures causas(ꝛ qd est ꝛ pp̄ter qd ꝛ ex nec̄itate)
videt ergo ꝙ trāslatio nostra enumeret tres causas: ꝛ vi
det textus sonare ꝙ vnū ꝛ idem habeat plures cās per
quas pōt demrare qꝛ hēt ꝛ qd est. i. cām formalē. ꝛ ppt
qd ē. i. finalē:ꝛ ex necessitate. i. mālē. alia tamē trāslatio
videt sonare de duabus tm̄ causis. vn̄ ibi dr ꝙ contingit
idē ꝛ grā alicui⁹ esse ꝛ ex nec̄itate. q̄si diceret ꝙ vnū ꝛ idē
hēt duas cās p q̄s pōt demrare qa hʒ grā alicuius. i. fina
lē:ꝛ ex nec̄itate. i. mālē:ꝛ subdit. ponēs exēpluʒ. d.(vt lu
mē p pellē lanterne:ꝛ nāq̄ ex nec̄itate disgredit) sup. lu/
mē(qd est ptibilius in pus p maiores poros) loquit. n. sʒ
opiones quorūdā dicētū ꝙ lumē est qdā defluxus par/
uorū corporū a corpore luminoso. isti autē sic opinantes
reddebāt hanc cām quare lumē trāsit p pelleʒ dicētes ꝙ
lumē est partibilius in minores partes ꝛ pellis hēt am/
pliores poros vel ampliora foramina q̄ sint ptes ille cor/
pore defluētes a corpore luminoso:ꝛ magnū foramē non
pōt resistē paruo corpori qn̄ egrediat per ipsum. iō dice/
bāt:ꝙ lumē qd est partibili⁹ in parua de nec̄itate disgre/
dit vel egredit per poros pellis q sunt maiores de q̄ pel
le tecta siue circūdata est lanterna siue lucerna: ꝛ subdit
(si ignis qdē sit in disgrediēdo). i. si isto mō sit ignis. i. lu/
mē vt hʒ alia trāslatio in disgrediēdo vel in egrediēdo:
vt ꝙ sit lumē egressus q̄rūdā paruoꝝ corpoꝝ a corpe lu/
minoso:ꝛ subdit(ꝛ pp aliqd). q. d. ꝙ ipsi⁹ illuminationis
nō solū possum⁹ assignare cām mālē vt qd iō fiat illumi/
natio p pellē lucerne: qꝛ sunt minora corpa in q̄ diuiditur

lumē q̄ꝫ pori pellis: sed ēt ꝯtigit cām huius assignare ꝑꝑ
aliqd: vt iō ponat̄ lumē in lucerna (vt nō offendam⁹) sꝫ.
ad lapidē pedē nr̄m. iō. n. ponit̄ lumē in lucerna: vt vidē/
tes dispōnē oom⁹ nō ipingam⁹ caput vel pedē vel aliqđ
aliud mēbrū ad aliqd vñ possim⁹ offendi: ⁊ subdit (itaq̄ꝫ
si eē ꝯtigit: ⁊ fieri ꝯtingit). q. d. ꝙ in talib⁹ sicut possum⁹ ar/
guē q̄ꝫrū ad eē si ꝯtigit h̄ eē: vt si ꝯtigit eē cām ꝯtigit esse
effectū. ita possum⁹ ēt arguē q̄ꝫrū ad fieri: vt si cōtigit fieri
E cāꝫ. ꝯtigit fieri effectū. ¶ No^a āt ꝙ si volum⁹ dicē ꝙ illu
miatōis p pellē lucerne sint tres cāe. vꝫ. mālis: foālis ⁊ fi/
nalis. tūc exponem⁹ sic l̄rām ꝙ lumen p pellē lucerne de
neč̄itate egredit̄ p maiores poros: q2 lumē est ꝑtibilius i
minora q̄ꝫrū ad cām mālē. nā mā est illa cui iponit̄ neč̄i/
tas: ⁊ ꝙ subdit. siqdē ignis. i. lumē fit in disgrediēdo vel
in egrediēdo. assignat cām illumiationis ex ꝑte foie siue
ex ꝑte ipsi⁹ qđ qd est. ꝯtinuabit̄ ḡ sic l̄ra ꝙ illuminatiōis
nō solū assignāda est cā ex neč̄itate. i. mālis si fit lumē in
egrediēdo vel in disgrediēdo. i. in se diffundēdo ⁊ multi/
plicādo se p totuꝫ. si h̄ est assignabit̄ sꝫ. cā ex ꝑte foie: ⁊ si
est illumiatio ꝑꝑ aliqd: vt. s. nō offendam⁹ assignabit̄ sꝫ.
hui⁹ eiusdē ex ꝑte finis. si v̄o nō tāgunt̄ i l̄ra nisi due cāe: i
vt vꝫ sonare alia trāslatio. tūc h̄ qđ dī si ignis. i. si lumen
fit in disgrediēdo nō erit assignatio noue cāe: sꝫ erit expō
F ꝑus dicti vt in expōne textus dicebat̄. ¶ Dubitaret forte
aliqs. vtrū assignare cām illuminatiōis dom⁹ p diuisio/
nē lumis trāseūtis p poros pellis sit assignare cāꝫ mālē.
¶ Dōm ꝙ diuisio cōpetit rei p mām. vñ ⁊ ꝑtes q̄ꝫtitatis
in q̄s fit diuisio ad mām ꝑtinēt: ⁊ ꝑtes māles dicunt̄ vt ꝑꝫ
Colligitur .t.c. 27. ⁊ in de ex. 7. meta. si ḡ v̄a eēt pō dicētiū ꝙ lumē eēt defluxus q̄rū
dā vapoꝝ vel quorūdā paruoꝝ corpōꝝ a corpore lumi/
noso: ⁊ ꝙ illa corpora eēnt ita parua ꝙ eēnt multo mino
ra q̄ꝫ sint pori pellis. tūc illuminatio dom⁹ p pellē ꝯtige/
ret ex q̄dā neč̄itate māe: vt q2 lumē h̄ēt eē in tali mā: ⁊ in
tali corpe. qđ est diuisibile in ꝑtes tā ꝑuas. iō nō pōt retine/
ri a pelle lucerne: sed neč̄e est lumē egredi p h⁹ pellē cuꝫ
ꝑtes luminis sint multo miores q̄ꝫ pori pellis. si ḡ v̄a eēt
hec pō eēt hec demr̄atio p cām mālēꝫ. est tñ hec pō falsa:
q2 vt ꝓbat̄ in. 2. de aia lumē nec est corp⁹ nec defluxus cor/
poris. ita ꝙ ꝑtes aliq̄ corpee defluāt a corpe luminoso p
q̄s fiat illumiatio. nā cū lumē se diffundat vl̄r p totū dya
phanū si lumē eēt h⁹ corpus: vel oporteret totū aerē illu
minatū cedē: qđ nullus sane mētis diceret: vel oporteret
G duo corpora eē in eodē loco. qđ est incōueniēs. ¶ Ulte/
rius forte dubitaret aliqs. vtrū arguē illuminationē do/
m⁹ p pellē lucerne p disgressionē siue p diffusionē lumis
sit arguē p cām formalē. ¶ Dōm ꝙ vt pateat v̄itas q̄sti.
vidēdū est q̄uo multiplicat se ignis p pellē. ꝑꝑ qđ sciēdū
ꝙ ignis siue lumē igneum se multiplicat p pellē dupl̄r. p
ꝑꝑ poros pellis. nā vbi fiunt pili in pelle: ⁊ euulsis pilis
remanēt ibi pori: ⁊ foramina p q̄ se multiplicat lumē: nō
ꝙ lumē sit corp⁹: ⁊ ꝙ idigeat talib⁹ foramib⁹ p q̄ exeat: sꝫ
q2 p poros illos ingredit̄ aer p quē aerē lumē faciliter se
multiplicat. Rursus lumē se multiplicat p pellem ēt vbi
nō sunt pori. nā pellis aliqd ꝑticipat de dyaphanitate. h̄
est aūt de rōne lumis ꝙ se multiplicet p dyaphanum. vñ
multiplicat se p vitrū ⁊ cristallū dato ꝙ nulli pori ibi sint.
verū tñ nō ita facil̄r se multiplicat lumē p ꝑtes pellis nō
porosas sicut p ꝑtes porosas: q2 ⁊ si pellis aliqd ꝑticipat đ
dyaphanitate. nō tñ est ita dyaphana sicut aer. iō p partes
porosas p q̄s igredit̄ aer est facilior multiplicatio luis: lu
mē ḡ egredit̄ vel disgredit̄: ⁊ se diffundit p totā pellē. assi
gnare aūt hui⁹ cām illuminatōis p pellē est assigñre cām
foialē: q2 sicut res diuidit̄ p māꝫ ita se multiplicat ⁊ gñat sili/
tudinē suā in alio p foāꝫ ex neč̄itate ḡ māe egredit̄ lumē
p poros. si lumē sit defluxus ꝑuoꝝ corpoꝝ: ⁊ si ignis. i. si lumē
igneū fit i disgrediēdo. i. i se mlt̄iplicādo p totū sꝫ. sic assi
gnare cām illuminatiōis est assignare eam ex ꝑte forme.
Ulteri⁹ ꝑꝑ ea q̄ dcā sūt supi⁹ cū demr̄ sit h̄ idē posse demr̄a/ H
ri p plēs cās q̄ram⁹ h̄ de diffōnib⁹ datis p varias cās. vtrū
vna diffō possit ꝯcludi p aliā đ diffō. ⁊ vꝫ ꝙ sic. nā sic con
cludit̄ accēsus sanguis cc cor de irato ꝑꝑ appetitū doloris
i ꝯriō: q2 h̄ diffō ē ꝑꝑ qđ illi⁹. ita poterim⁹ ꝯcludē đ serra
ꝙ sit ferrea ⁊ dētata ex eo ꝙ ē istr̄m ad secādū dura. nā h̄
ē ꝑꝑ illi⁹. iō. n. eligit̄ mā ferrea ⁊ illa sit dētata vt possit
secare dura. ḡ h̄ diffō. vꝫ. istr̄m ferreū ⁊ dētatū ꝯcludet̄ đ
serra p diffōnē hāc: q2 ē istr̄m ad secādū dura. ¶ In ꝯrlū
ē: q2 si h⁹ possit fieri tūc diffi⁹ subi eēt me^m in demr̄atiōe vt
diffi⁹ serre est me^m ad ꝓbādū aliā diffōnē de serra. ¶ Dōꝫ I
ꝙ poterit p diffōnē datā p finē ꝯcludi diffi⁹ data p mām:
nec tñ ꝑꝑ h⁹ seq̄t̄ ꝙ diffi⁹ subi sit me^m in demr̄atiōe potissi/
ma. nā h⁹ subm cui⁹ potentia est diffi⁹: vel est suba vl̄ nō.
ꝙ si est suba cum suba nō h̄eat diffōnē p additamenta nō
diffinit̄ suba nisi p ꝓpria ꝓn^a exprimentia ꝓpriaꝫ essentiāꝫ
⁊ q2 vni⁹ rei vnica est essentia nō erit vni⁹ sube nisi vnica
v̄a diffi⁹. ꝑꝑ qđ in talib⁹ nō h̄ēt locū qđ q̄rit̄. In artificia
lib⁹ autēꝫ vt in serra q2 forme artificialium sunt accn̄tia.
vt vult cōmē. ꝓ physicoꝝ: ⁊ in per se passiōib⁹: vt in ira:
q2 passiōes sūt accn̄ia: videt̄ h̄re locū h⁹ q̄ōneo. ¶ Pro K
pter qđ sciendum ꝙ oēs tales diffōnes si reducimus eas
ad subam ad quā debēt reduci: q2 oēs p se passiōes ⁊ oia
p se accn̄tia debent reduci ad subam a q̄ fluunt: ⁊ appare/
bit ꝙ diffi⁹ diffinitū ꝯcludēs nō est aliud q̄ꝫ passio passio/
nē ꝓbans: vt apparet in exēplis ꝓallegatis. ira. n. h⁹mō
fit ꝙ homo appetit dolorēꝫ in suo aduersario: ⁊ vult suū
aduersariū ꝯtristari. ¶ Ex isto autē vehemēti appetitu i L
cipit euaporare fel. felle aūt euaporante accēdit̄ sanguis
circa cor quo accēso hō irascit̄ ꝓpt̄ ꝙ ira vꝫ esse passio fel
lis: q2 nō ex quolibet accensu sanguis gñat̄: sed ex accen
su sanguis ex euaporatione fellica. ḡ iste passiōes se h̄nt
per ordinē ꝙ nimis intēse appetat dolorē ꝯriꝫ. ꝙ euapo/
ret fel. ꝙ accēdat̄ sanguis. ꝙ generet̄ ira. cum ḡ diffōnes
ire nō dicant nisi istas passiōes arguere diffōnē p diffōnē
est arguere passionē p passionē. ꝙ si dicat̄ ꝙ ista ꝓbātur
de ipsa ira: vt ꝓbatur ꝙ ira sit accensus sanguinis ex va/
poratione fellis: q2 est appetit⁹ doloris. dicem⁹ ꝙ ira non
est ista formal̄r: sed causal̄r: ⁊ cāt̄ur. n. ira ex istis. ꝓbare ḡ
ꝙ ira sit h⁹ q2 ē h̄: vt ꝙ ira est accēsus sanguis: q2 est appe
tit⁹ doloris est ꝓbare ꝙ ira cātur ex hac passiōe vt ex ac/
cēsu sanguis: q2 accēsus sanguis cātur ex alia passiōe: vt
ex appetitu doloris. tota ḡ hec demr̄atio fundat̄ in ordi/
ne ipsaꝝ passionū qđ vsq̄ꝫ nūc clamauim⁹ verū esse. vꝫ. ꝙ
ex ordine passionuꝫ sumēda est ois demr̄atio potissima.
diffi⁹ ḡ iplicās passionē dicētē ꝑꝑ qd alteri⁹ passionis erit
potissimū mediū ad demr̄andū illā alterā passionē: ⁊ qđ
diximus de passiōib⁹: vt de ira v̄itatē h̄ꝫ de artificialib⁹ or/
ganis vt de serra. nā q2 ferro cōpetit h̄ passio ꝙ sit durū:
⁊ ꝙ possit dētari ex hac passiōe s̄ alia. vꝫ. ꝙ possit dura
secare: ⁊ q2 diffi⁹ serre fundat̄ sup his passiōib⁹. ꝓbare sic
diffōnē per diffōnē est ꝓbare la passione per la passione.
¶ Aduertendum tñ ꝙ in talib⁹ est ordo passionum ꝯriꝫ M
que est s̄m eē nāe ⁊ s̄m itētionē artis. naꝫ s̄m esse nāe ꝑus
intelligit̄ ꝙ ferrū debeat esse duꝝ: ⁊ ꝙ possit dētari: ⁊ po
stea ex hoc itelligit̄ ꝙ possit dura secare: sed s̄m itētiōeꝫ
artis est ꝯriō. nam ars ꝑus intēdit secationeꝫ duroꝝuꝫ.
⁊ ex hoc eligit mām duram ⁊ postē dētari. si ergo ex se/
catione duroꝝum arguat̄ duricies māe erit demōstratio
a ꝑiori s̄m intentionē artis. si autem econuerso erit de/
monstratio a ꝑiori s̄m esse nature. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sicut sit tonat extincto igne. neč̄e est zizire ⁊
sonare. ⁊ sic ē quēadmodū pytagorici dicunt:
minaꝝ cā his que sūt in tartaro: q̄teñ⁹ timeāt.

Argir. ¶ Ut si cũ ignis extinguit tonitat: necẽ est stre pitus sonusq3 fiat. Et vt pythagorici dicũt: ter roris grã quo ptineãt ii qui in tartaro degũt.

¶ Ponit aliud exẽplũ in quo ptingit arguẽ p plẽs cãs. d. (sic si tonat extincto igne: necẽ ẽ cicire τ sonat). i. τ facẽ so nũ ad mo ignis extincti. est. n. h nomẽ cicire fictitiũ. sic. n. cãpana q: fac tyntyn: vocata est tyntynabulũ sic τ ferrũ ignitũ qñ mittit in aq̃ q: facit cici son9 ille est vocat9 cici re. si g tonitruũ est son9 factus ad modũ ignis extincti in aq̃: τ si h mõ fit tonitruũ ex extinctione ignis arguẽ toni truũ eẽ tale qd: est arguẽ ex nec̃itate mãe: τ subdit (τ si ẽ) fu. tonitruũ (quẽadmodũ pythagorici dixerũt minaꝝ cã his q sunt in tartaro). i. in iferno fu. poterim9 arguẽ toni truũ eẽ ex cã finali. si ergo arguam9 tonitruũ ex extinctio ne ignis erit demrãtio ex nec̃itate mãe si (vt timeãt) illi q

A sunt in tartaro erit ex cã finali. ¶ Notandũ aũt q nõ cu rat phs de exẽplo. nã falsum est q tonitruũ fiat hoc mo do ex extinctiõe ignis: τ falsum est q tonitruũ ordinetur ad hũc finẽ ad iferẽdũ minas: τ vt timeãt illi q sũt in ifer no: vt Pythagoras somniabat. aũ. n. ipa phi vitatẽ quã tz fides catholica de descẽsu malaꝝ aiaꝝ ad tartaꝝ. siue ad ifernũ poete q̃si p q̃dã somnia enarrabant. Pythago ras g volẽs assignare cãm finalẽ tonitrui dixit deos ordi nasse tõitrua vt timerẽt exñtes i tartaro. ¶ Deiñ cũ dic̃.

¶ Plurima ãt τ huiusmodi sunt τ maxime in his que nature pfistunt: τ stantibus hoc q pp hoc natura fec̃. illa vero ex necessitate. Ne cessitas autẽ duplex est. hec. n. sm nãm τ mo tũ: sicut lapis ex necessitate τ sursuz τ deorsuz fertur: sed non propter eandez necessitatem.

Argir. ¶ Atq3 plurima talia sũt: p̃sertim in hisce que natura talia fiunt τ cõstant. Altera nanq3 natu ra alicuius gratia facit: altera necessitate. Ne cessitas autẽ est duplex: alia enim est scđm na turã: τ appetitionẽ. Alia violẽta: que qdez est p̃ter appetitionẽ. He nec̃itates extãt cũ lapis nũc sursuz: nũc deorsuz mouet: nã tãetsi nec̃ita te lapis vtroq3 motu ciet: nõ eadẽ tñ nec̃itate.

¶ Oñdit q̃o talia veritatez hñt in his q̃ sunt a nã. Dic̃ g q (plurima aũt sunt hui9 in qbus). s. possum9 arguẽ ex fi ne τ ex necessitate: τ subdit q (τ hoc maxie) possum9 (in his q̃ subsistũt nã: τ in pstãtib9). i. in his q̃ pstãt: vel i his que sunt pstructa sm nãm: τ subdit q (hec qdẽ). i. q̃sdaz res (nã fecit pp hoc). i. pp finẽ (illa vo ex nec̃itate) τ sub dit q est duplex nec̃itas. nãlis: τ violenta. vñ ait q (nec̃i tas aũt est duplex. hec qdẽ sm nãm τ motũ) sm motum vel sm ipulsionẽ: τ ponit exẽplũ. d. (sic lapis ex nec̃itate τ sursum τ deorsum fert: sed nõ pp eãdẽ nec̃itatẽ) nã nec̃i tate nãli fert. deorsum. nec̃itate aũt sm motũ impulsiõis

B fert sursum. ¶ Notãdũ aũt q nãlia τ substãt τ pstant: τ substãt rõne mãe. Nã mã totius nãe est fundamẽtum. cõ stant aũt τ existunt nãlia rõne forme in talibus aũt nãli bus inueniunt aliq̃ fcõ pp finẽ aliqua facta pp necessita tẽ tam nãlẽ q̃3 violẽtã. nam ipse res nãles sibiipsis violẽ tiã inferunt: vt vent9 p̃ naturã aque facit in aqua pcellas

C p q̃s aqua sursum eleuat. ¶ Notãdum etiã q descẽsum lapidis deorsuz possumus reducẽ ad nec̃itatẽ mãe mãe: vt ad elemẽtũ p̃dominãs in lapide τ ad necessitatẽ natu re forme que non vocat necessitas simplicit: q: semp est pp aliquẽ finẽ: vt si reducimus ad necessitatẽ nature for me motum lapidis deorsum. hoc erit pp aliquẽ finem: vt q: grauia melius saluant in loco deorsum. illa autẽ dicũt ex nec̃itate esse q̃ nõ sunt pp finẽ sed iõ sunt q: sunt ex ne cessitate mãe: τ nõ pp̃ter finẽ ptingunt. ¶ Deide cum dic̃.

¶ Sed in his q̃ sunt ab intelligẽtia alia neq̃q̃3 sunt ab eo qđ p se frustra est: vt domus aut effi gies neq3 ex necessitate sunt: sed propter hoc.

¶ In his autem que proficisci solent a mente: quedam nunq̃3 sunt a casu: vt domus vel sta tua: neq3 necessitate: sed alicuius gratia. Argir.

¶ Ostẽdit q nõ possumus arguẽ ex nec̃itate in his q̃ sunt sub arte. ita q in his sunt sub arte arguem9 ex vna cã: vt ex fine. Circa qđ tria facit: q: p̃ ostẽdit q in aliqb9 artifi cialib9 nõ solũ nõ possum9 arguẽ ex nec̃itate: s3 et ñ possu mus arguẽ ex fortuna. 2° declarat q̃o i artificialib9 pos sumus arguẽ ex fortuna. 3° q: mẽtionẽ fecerat de nã arte τ fortuna. ostẽdit q̃o fortuna differt a nã τ ab arte. 2° ibi (Alia vero) 3° ibi (Quare finis) Dicit g q (sed in his que sunt ab itelligẽtia). i. ab arte (alia) qdẽ sunt fu. pp finẽ: s3 (neq̃q̃3) fu. (sunt ab eo qđ est p se frustra). i. a casu (vt do mus aut effigies). i. statuta (neq3 ex nec̃itate) fu. sunt ta lia artificiata (sed pp hoc). i. pp finẽ. talia g demrãnt per

D vnã cãm vt p finalẽ. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtrũ artifi cialia sint ex necessitate: τ vĩ q sic: q: cum duplex sit nec̃i tas efficiẽtis τ mãe vr q vtraq3 nec̃itas sit in his q̃ sunt ab arte. efficiẽtis qdẽ nec̃itas ibi est: q: sic nãlia sibi violẽtiã inferunt ita τ p artẽ põt violẽtia iferri: vt ex nec̃itate vio lẽtie lapis ipulsus vadit sursum: cũ hoc possit fieri p artẽ: poterim9 in artificialib9 arguẽ ex nec̃itate violẽtie: sed di ces q hec nec̃itas ab arte non erit simplr nec̃itas: q: erit pp aliquẽ finẽ: sed pbabim9 q etiã nec̃itas sine ordine ad finẽ sit in artificialib9. naz faciẽs sagittã ex ligno nodoso. v3. q pp nodos aliq̃ obliqtas erit in sagitta: τ illa nõ erit pp finẽ: sed ex nec̃itate mãe. si. n. debeat fieri sagitta ex li gno nodoso pp nec̃itatẽ mãe necesse erit eaz eẽ obliquã.

E ¶ Dõm q cum potentie rõnales sint ad opposita eo q tales potẽtie possunt agẽ τ non agẽ: vt p3 ex. 9. meta. ne T. c. 4. cessitas efficiẽtis in artificialibus esse nõ põt nisi ex sup 5. τ inde positione: vt si hoc fiat hoc erit: vt si ipellat lapis sursum per artẽ necesse erit ipm ascẽdẽ: sed ei9 ipulsus nõ erit ne cessari9: q: in ptãte artificis est impellẽ vel non impellẽ. in nãlib9 aũt q̃ nõ hñt dñium sui actus poterit talis nec̃i tas repiri. Rursus nec in hõ artificialib9 est nec̃itas mãe. nam nec̃itas materie p̃supponit nec̃itatẽ ex pte efficiẽtis. q si in ptãte efficiẽtis eẽt eligẽ sibi materiam: vel si in po testate eius eẽt agere vel non agere ex mã electa istud nõ eẽt simplr loq̃ndo ex necessitate materie: sed totũ depen deret ex libera voluntate efficiẽtis. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Alia vero sunt a fortuna vt sanitas τ salus. Maxime autem in quibuscunq3 contingit: τ sic τ aliter cum non a fortuna generatio fit.

Argir. ¶ Quedã sunt etiam a fortuna: vt sanitas atq3 salus. Maxime vero in quibus fit: vt sic τ alit sese habeant: cuz generatio non est a fortuna.

¶ Oñdit q̃o circa artificialia accidit fortuna τ casus. d. q (alia vo sunt a fortuna vt sanitas). s. infirmi q̃ põt esse ab arte τ a fortuna. vtputa si aliquis nõ instruct9 p artẽ. nec credẽs ex h sanari comedit cibũ p quẽ sanat (τ salus) fu. alicui9. põt esse a fortuna τ ab arte. vtputa. si aliqs exi stens in domo ruinosa si videat p artẽ domuz illã debere cadẽ: τ inde exeat: p artẽ saluat9 est. si aũt casu accidat eũ exire: τ post eius exitũ dom9 cadat saluat9 est a fortuna: τ subdit. in qb9 h3 ptigẽ maxie fortuna. d. q (maxie autez)

fu.hz eē fortuna(in qbuscunq3 ɔtingit sic ꝛ alr: vt non a
f fortuna)eoꝝ(gñatio sit) ℭ Notādū aūt ꝙ nō poterit eē fortuna ꝛ casus nisi in his q̄ agūt pp finē. nā fortuna ꝛ casus est aliqd pter itētionē agētis. ḡ p itētionē finis qñ accidit eis aliqd pter itētionē dr illud a fortuna ꝛ a casu. fortuna ḡ ꝛ casus ɔtingit in agētib⁹ ex intētiōe finis ɔtingētib⁹ alr se hñe. inq̄ztū aūt fortuna ꝛ casus ɔtigit in agētib⁹ ex intētiōe finis sic hēt esse in his q̄rū q̄ztum est de se gñatio non est a fortuna ꝛ a casu: sed est ab arte vel a nā. ꝑut vō hēt esse in ɔtingentibus aliter se habere maxime hēt esse in his q̄ sunt sic ꝛ aliter. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Quare finis bonus ꝑpter aliquid fit: ꝛ aut a nā fit: aut ab arte: a fortūa āt fit nihil pp aliqd.

Argu. ℭ Quare si finis sit bonus: ea que ad illum cōsequendum efficiuntur alicuius gratia fiunt. Et aut a natura: aut ab arte: a fortuna vero nihil cuiusquam fieri gratia solet.

ℭ Cōcludit ex dictis dr̃iam fortune a natura ꝛ arte. Nam cum ocm̄ sit ꝙ gñatio eoꝝ q̄ sunt pp finē sm̄ ꝙ bonus nō fit a fortuna. ɔñs est ꝙ dr̃at fortuna a nā ꝛ ab arte: qꝛ natura ꝛ ars agūt pp finē. iō ait(q̄re finis bonus pp qd̄ aliqd). i. cui⁹ rōne aliqd(aut nā aut arte fit). s. talis bon⁹ finis pp aliqd(a fortuna aūt nihil fit pp aliqd). i. pp finem. qꝛ qõlibȝ tale est pter itentionē. ℭ Tunc sequit̃ illa pa.

ℭ Eadem autē cā est in his que fiūt: ꝛ factis ꝛ futuris: q̄ vere est his que sūt: media. n. cā est in his que sunt. que est ipsis: aut que fiūt: que fit factis que facta est. futuris que futura est.

Argu. ℭ Eadem autem causa est in his que sunt: ꝛ in iis que fiunt: ꝛ in iis que fuere: ꝛ iis item que fient: futuraq3 sunt: Mediū eni ipsum causaȝ esse constat: verum dr̃ia quedam esse videtur. Eorum enim que sunt est: eorum que fiūt fit: eorum que fuere fuit: eorū deniq3 que fiēt erit.

ℭ In qua postq̄ pħus ondit quō ɔtingit demr̄are aliq̄ ex plurib⁹ causis: ꝛ quō nō: qꝛ in his q̄ sunt a nā possum⁹ demonstrare ex necītate ꝛ ex fine. in his autē q̄ sunt ab itelligētia possumus demr̄are ex fine: sed non ex necītate. declarat q̄mō ɔtingit diuersimode demr̄are in his q̄ sunt simul cū suis causis ꝛ in his que non sunt simul. duo ḡ facit: qꝛ pmo declarat quō ɔtingit demr̄are in his que sunt
G sil. 2° in his q̄ nō sunt sil. ibi(in his q̄ nō simul.) ℭ Propt pm̄ sciēdū ꝙ in his q̄ sunt simul cū suis cāis eadē rō est: ꝛ idē modus demr̄andi q̄ztū ad eē ꝛ fieri: ꝛ fcā eē: ꝛ futura eē. in talib⁹. n. si est cā est effect⁹. si fit cā fit effect⁹. si fcā fact⁹. si futura futur⁹. tria ḡ facit: qꝛ p̄ pmittit hāc vitatē. 2° declarat cā p exēpla. 3° epilogat circa determinata. 2° ibi (Ut pp qd) tertia ibi(Sic qdē cā) Dicit ḡ ꝙ(eadē autem est cā). i. eadē rō ꝛ idē modus demōstrādi(est) su. q̄ztū ad ea que sunt simul cū suis causis(in his q̄ fiunt factis ꝛ futuris q̄ vere est in his q̄ sunt). q. d. ꝙ sicut in talibus vere possum⁹ arguē in his que sunt: vt si est cā est effectus. ita possum⁹ arguē in fieri factis ꝛ futuris: ꝛ subdit ꝙ(media sūt cā in his q̄ sūt est cā q̄ est in his q̄ fiūt) est cā q̄ fit in factis facta: futuris vel in futuris futura. ℭ Deinde cū dic̄.

ℭ Ut ꝑpter quid factus est defectus propter id qd̄ in medio facta est terra fit autem ꝑpter id qd̄ fit. Erit autem propter id qd̄ erit in medio. ꝛ est autem propter id qd̄ est similiter.

Argu. ℭ Nā vt hec patefiant exemplo: cuȝ interrogamur cur fuit: vel fit: vel erit: vel est: defectio lune: quia fuit: vel fit: vel erit: vel est terra īter solem ꝛ lunam. Accomodatissime ridemus.

ℭ Qd̄ dixerat declarat p exēpla. Ponit autē duo exēpla. vȝ. de eclipsi ꝛ de cristallo. nam defectus siue eclipsis simul est cum sua cā: vt cū interpositione terre: ꝛ cristallus simul cū sua cā: vt cū aq̄ ɔdensata. 2m exēplum incipit ibi (Quid est cristallus) Dicit ḡ(Ut pp qd factus est defect⁹ pp id ꝙ in medio facta est terra. fit autē ꝑpter id ꝙ fit) su. terra in medio(erit aūt). s. i futuro(pp id ꝙ i medio erit) su. terra in futuro(est autē). s. defectus(pp id qd̄ est) sup. terra in medio ergo q̄ztum ad esse in presenti q̄ztuȝ ad fieri ꝛ facta esse ꝛ futura esse est eadem causa. i. eadem rō ꝛ idem modus arguendi in talibus. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Quid est cristallus. accipiat̃ igr̃ qm̄ aq̄ dēsata est. sit aq̄ in quo. c. dēsata i quo. a. cā media in quo. b. defect⁹ caloris penit⁹. ē igit̃ i. c. qdē b. in h autē dēsatū esse qdē ē in quo. a. fit āt cristallus cū fiat. b. fact⁹ est aūt fcō. erit āt futuro.

ℭ Quid est glacies. Et accipiatur aquam congelatam ipsam esse. Atq3 sit aqua quideȝ. C. congelata aūt. A. cā deinde collocet̃ in medio qd̄ ipsum occupat. B. absentia penit⁹ ipsi⁹ caloris. B. igitur ipsi. C. inest. A. quoq3. B. ipsi competit. Atq3 sit glacies: cum ipsum. B. fit: ꝛ fuit cum fuit: eritq3 cum erit. Argu.

ℭ Ponit scdm̄ exēplum. dicēs. (Quid est cristallus. accipiat̃ qm̄ est aq̄ densata) su. pp defectum caloris: ꝛ subdit (sit aq̄. c.). i. minor extremitas(densatū in quo. a.). i. maior extremitas(cā media in q̄. b. defect⁹ caloris penitus) quasi diceret ꝙ. b. qd̄ ponit̃ esse cā media importet defectū caloris penit⁹: ꝛ subdit ꝙ(est igit̃ in. c. qdē. b.) hec est minor ꝙ aqua hȝ defectū caloris(in hoc aūt in. b. densatū esse qd̄ est in quo. a.) hec est maior ꝙ densatum penit⁹ hēt caloris defectū. posset autē sic formari sylls. oē. b. est a. i. omne hñs caloris defectū est densatū. omne. c. est. b. i. omnis aq̄ de q̄ fit cristallus hȝ penitus defectuȝ caloris. ergo ois talis aq̄ est qd dēsatum. erit ḡ cristallus aq̄ densata ꝑpter defectum caloris: ꝛ qꝛ tale causatū est simul cū cā sua possum⁹ in talibus arguē ꝛ esse fieri ꝛ facta esse vt si est cristallus est talis cā. si fit cristallus fit talis cā. si erit erit. iō ait ꝙ(fit cristallus cū fiat. b.). i. cū fiat talis cā(factus autē est) sup. cristallus(facto) su. b.(erit autem in futuro). s. cristallus cum futuro sup. b. ℭ Deinde cum dic̄.

ℭ Sic quidem causa ꝛ cuius est causa simul fiunt cum fiant: ꝛ sunt cuȝ sunt ꝛ in eo quod est factum ꝛ futuro similiter.

ℭ Ea igit̃ que hoc pacto est: cā fit: ꝛ est: ꝛ fuit: ꝛ erit vna cum eo cuius esse causa dicitur. Argu.

ℭ Epilogat circa determinata. d. ꝙ(sic qdem) hȝ in his q̄ sunt simul cū suis causis(cā ꝛ cui⁹ est cā simul fiūt cū fiāt) i. sil fiūt cāta cū fiūt cause(ꝛ sunt cū sunt). i. simul sunt cāta cum sunt cāe(ꝛ in eo ꝙ factum est: ꝛ in eo ꝙ futuruȝ similr) est: qꝛ cū factis causis simul sunt facta causata. cuȝ futuris cāis simul futura cāta. ℭ Tūc sequit̃ illa pars.

In his autem que nō simul sunt nū quid sunt in cōtinuo tempore: sicut nobis videtur alias aliorū causas esse facti esse alterum facta ꝛ futuri T.c.13

futura: ⁊ eius aũt qđ fit aliqđ antea factũ est.

Argir. ¶ Sꝫ in hisce que nõ sunt sil': fit ne: vt i ꝯtinuo tpe queadmodũ nobis vr̃. Alia alioꝝ sint cãe ceu factuꝫ facti: fiens fientis: futurũq; futuri. At cõstat in his ab eo rõcinationẽ extruendaꝫ esse quod postea fuit: principia autem ⁊ coꝛuꝫ ea sunt que prius fuerunt.

¶ In q̃ oñdit qũo ꝯtingat demr̃are in his q̃ nõ sunt sil' cuꝫ causis suis. Circa qđ duo facit: qꝛ pmo docet demr̃are in talibus causis ⁊ causatis: put pcedũt ſꝫ rectũ. Scđo docet hoc put pcedũt ſm circulũ ibi (Qm̃ aũt videmus in his q̃ sunt circulo) Circa pmũ duo facit: qꝛ pmo circa hꝫ cãs ⁊ cãta mouet quãdaꝫ qõnẽ ⁊ soluit. 2° ex solutiõe qõnis data oñdit qũo ꝯtigat circa talia demõstrare ibi. (Est igit' a posteriori) Dicit (ꝗ In his aũt q̃ sunt sil' nũq; sunt i cõtinuo tpe) ita ꝙ nõ sit tp̃s mediũ inter cãꝫ ⁊ cãtũ (sicut nobis videt' alioꝝ alias cãs esse) iter quas non cadit tp̃s mediũ inter cãꝫ ⁊ cãtũ: vt huius (facti) vr̃ (esse) cã (altera fcã ⁊ futuri futura.) Et subdit ꝙ (ei⁹ aũt ꝙ fit) ſu. qđ nõ ẽ sil' cũ sua cã aliqđ antea factũ qđ sup. nõ est simul tpe cuꝫ

A ipso facto: sed cadit tẽpus mediũ inter cãꝫ ⁊ cãtũ. ¶ Notãdũ aũt qõnẽ hãc esse: vtrũ in his que nõ sunt simul cuꝫ suis causis cadat tp̃s mediũ inter ipsa ⁊ suas cãs. Solutio aũt huius q̃siti est ꝙ hoc videm⁹ i alijs causatis q̃ sũt sil' cũ suis causis: ⁊ que hñt alias cãs q̃ꝫ cãs distãtes: ri talibus. n. nõ cadit tp̃s mediũ inter cãm ⁊ cãtũ: sed facti de necessitate est cã facta ⁊ futuri de necẽitate cã futura: ſꝫ in his q̃ nõ sunt sil' nõ ẽ facti cã facta: ⁊ futuri cã futura imo in talib⁹ futuri est cã facta. in talib⁹ ꝗ q̃ nõ sunt sil' ei⁹ qđ fit cã ẽ antea fcã. ita ꝙ id qđ fit hꝫ cãꝫ pteritãte: id qđ futuꝝ ẽ hꝫ cãꝫ presentẽ vt sanitas q̃ mõ aggenerat' in h coꝛpore hꝫ p cã potionẽ que antea facta est. talia ꝗ q̃ nõ sũt sil' cũ suis causatis sic se hñt ꝙ cadit tp̃s mediũ iter ipsa

B ⁊ suas cãs. ¶ Dubitaret forte aliqs: ⁊ qꝛ vr̃ hec qđ nulla esse. qꝛ si nõ sunt sil' cã ⁊ cãtũ eoipso vr̃ ꝙ cadat tp̃s mediũ inter ipsa. ¶ Dõm. ꝙ aliud ẽ esse sil' cũ aliquo. ⁊ aliđ est cadere tp̃s mediũ inter illa. Dicerem⁹. n. ꝙ gñatuꝫ ⁊ coꝛruptũ nõ sũt sil'. nã pus itelligit' aer coꝛrũpi: ⁊ postea itelligit' ignis gñari. ⁊ tñ iter aerẽ coꝛruptũ ⁊ igneꝫ gñatuꝫ nullũ intercidit tp̃s mediũ: alr̃ ꝗ se hñt iterpositio terre ⁊ eclipsis: ⁊ alr̃ incisio lapidũ ⁊ factio muri. ⁊ alr̃ coꝛruptũ ⁊ gñatũ. nã iterpositio terre ⁊ eclipsis sũt sil'. ita ꝙ qñ fit vnũ fit aliđ. qñ est futuꝝ vnũ eẽ futuꝝ aliđ: ſꝫ incisio lapidũ ⁊ factio muri. nec sũt sil' nec sunt in tpe ꝯtinuo ita ꝙ qñ fit vnũ nõ fit aliđ: ſꝫ muri q fit cã est icisio lapidũ q̃ antea fcã fuit. coꝛruptũ ãt ⁊ gñatũ lꝫ nõ sint simplr̃ sil': sunt tñ i tpe ꝯtinuo ita ꝙ nullũ cadit mediũ tp̃s inter coꝛruptũ ⁊ gñatũ. Innuit ꝗ hic phs ꝙ q̃ ñ sũt sil' cũ suis cãis ẽt nõ pñt eẽ i tpe ꝯtinuo cũ ipsis: ſꝫ qũo seq̃t' hec ꝯña i seq̃nti lectiõe dicet'. Ad pñs ãt scire sufficiat ꝙ q̃ non sũt sil' cũ suis causis nõ sũt i tpe ꝯtinuo cũ ipsis: qꝛ si eẽnt in tpe ꝯtinuo cũ ipsis: tũc eẽnt alia cãta q̃ꝫ ponant' eẽ. ⁊ alie cãe q̃ꝫ ponũt' eẽ. tũc. n. futuri eẽt cã futura ⁊ facti fcã. ⁊ ei⁹ ꝙ fit cã q̃ fit. nõ aũt eẽt ei⁹ qđ fit cã q̃ antea facta esset. sic ẽ est in causis ⁊ causatis: q̃ nõ sũt sil'. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Est igit' a posteri⁹ facto syll's: principiuꝫ igit' ⁊ hoꝛũ est que facta sunt. Unde in his q̃ fiunt: silr̃ est: a priori aũt nõ ẽ: vt qm̃ hoc ẽ factũ: qm̃ hoc factũ posteri⁹ est ⁊ in futuro similiter ẽ.

Argir. ¶ Qua pp idẽ ⁊ in hisce que fiunt servãdus est modus. Sed ab eo quod ante fuit non extruitur ratiocinatio: vt qm̃ hoc fuit. Hoc quod est posterius oꝛtum est: similiter ⁊ in futuro.

¶ Ex solõne qõnis adducte pcedit ad soluendũ qõnẽ pncipalr̃ intẽtã. Circa qđ duo facit: qꝛ p̃ qõnẽ soluit. 2° solutionẽ datã declarat ⁊ manifestat. ibi (Neq;. n. aut finiti.) Cõtinuet' aũt sic. dcm̃ est ꝙ in his q̃ nõ sunt sil' ei⁹ qđ fit cã est qđ antea factũ ẽ. ita ꝙ in talib⁹ cadit tp̃s mediũ inter cãm ⁊ cãtum: ⁊ qꝛ ita est (igit' syll's ẽ). i. est arguere syllogistice (a posteriori fcõ) ſu. in talib⁹ cãis ⁊ cãtis. ⁊ subdit ꝙ (pncipiũ igit' ⁊ hoꝛũ est q̃ facta sũt). q. d. ꝙ pncipiũ syllogisticũ ad syllogiçãdũ in talib⁹ q̃ fcã sunt ſu. posterius (vñ ⁊ in his q fiũt silr̃ ẽ) ꝙ pncipiũ syllogisticũ i talib⁹ est ab his q̃ fiũt posteri⁹ (A priori ãt nõ est). i. nõ ꝯtingit syllogiçare: ſꝫ a posteriori vt ſu. possum⁹ syllogiçare: vt (qm̃ factũ est h pus: qꝛ fcm̃ ẽ posteri⁹. ⁊ in futuris silr̃) possumus. n. arguere ꝙ h sit futuꝝ pus si hoc sit futuꝝ posterius. ¶ No^m aũt ꝙ in his q̃ nõ sũt sil' ⁊ in factis ⁊ in his que fiũt possum⁹ arguere a posteriori nõ a priori. possum⁹ autẽ intelligere fcã pmanẽtia p ea q̃ fiunt successiua. vtrobiq;. n. in his q̃ nõ sunt sil' possumus arguere a posteriori nõ a priori. vt in pmanẽtib⁹: ⁊ vñ valet a posteriori. si paries ẽ ꝗ icisio lapidũ fuit: vel si paries ẽ fact⁹ icisio lapidũ est antea facta: nõ aũt valeret argumẽtũ ecõtrario ⁊ a priori. sicut ẽt in his q̃ sũt si aliqđ mobile moue' p aliqđ spatiũ valebit argumẽtũ a posteriori nõ a priori. vt si fcũs est mot⁹ in pte posteriori illi⁹ spatij fact⁹ ẽ mot⁹ i pte priori. nõ ãt valet ecõtrario. pncipiũ ꝗ syllogiçandi in talib⁹ ẽ a posteriori. ¶ No^m ẽt ꝙ id qđ dcm̃ est in factis veritatẽ hꝫ in futuris. de qb⁹ nihil adhuc iceptũ ẽ: vt a futuro posteriori debem⁹ arguere futuꝝ pus: vt si futurus est paries hñ valet ꝙ futura est incisio lapidũ: ſꝫ nõ valeret ecõuerso ⁊ in successiuis: vt si debeat moueri mobile p aliqđ spatiũ. ⁊ nõdũ iceperit motũ: hñ valꝫ ꝙ si futur⁹ ẽ: vel si erit motus i pte posteriori ꝙ erit in pte priori. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Nec eniꝫ finiti aut infiniti erit tpe: q̃re qm̃ h veꝝ est dicere factũ esse ⁊ posteri⁹ hoc verũ est dicere qm̃ erit. In medio ãt sp dicere falsũ eẽt altero iã facto. Eadẽ autem rõ est in futuro.

¶ Siue nãq; determinatũ: siue ideterminatuꝫ fuerit tẽpus. Nõ erit vnq;: vt cũ hoc fuisse vere dicat': posterius inquã ipsũ. In medio eniꝫ tpe falsũ erit pfecto hoc oꝛtũ fuisse dicere altero iam oꝛto. Eadẽ est ⁊ i futuro penitus rõ. Argir.

¶ Declarat ⁊ mãifestat solutionẽ positã. hẽbat ãt solutio data duo mẽbra. vꝫ. ꝙ nõ est in talib⁹ arguere a priori: ⁊ ꝙ est ibi arguere a posteriori. iõ p̃ declarat ꝙ nõ sit i talib⁹ arguere a priori. 2° ꝙ est ibi arguere a posteriori. ibi (Speculãdũ igit'.) Circa pmũ tria facit ſm ꝙ triplr̃ pbat itẽtũ nã p̃ pbat h ex pte fcõꝝ. 2° ex pte modi faciendi. 3° ex pte tpis factionis: nã i talib⁹ fcm̃ nõ hꝫ necẽiaꝫ cõnexionẽ ad fcm̃. Rursus talia ex mõ faciẽdi cõnexionẽ nõ hñt. 3° tp̃s factionis vnius cõnexionẽ nõ hꝫ ad tp̃s factiõis alteri⁹. scđa ibi. (Neq; qm̃) tertia ibi (Ampli⁹ nec ifinitum) Dicit ergo ꝙ (neq;. n. aut finiti aut infiniti erit tpis). q. d. ꝙ hꝫ facta nõ hñt cõnexionẽ adinuicẽ. ita ꝙ duratio media inter factũ ⁊ fcm̃ nec erit tpis finiti. i. determiati. nec infiniti i. indeterminati: ⁊ subdit (q̃re) ſu. nec p tp̃s finitũ nec per infinitũ erit. s. sic syllogiçare (qm̃ veruꝫ est dicere fcm̃ esse hoc pus veꝝ ẽ dicere fcm̃ esse h posterius) ⁊ subdit ꝙ (in medio. n. tpe falsuꝫ est dicere) ſu. ꝙ h fit. vel ꝙ h erit. q. d. ꝙ nõ possumus h arguere a priori: nõ. n. possum⁹ dicere h factũ est pus. ꝗ in tali tpe. vel ꝗ in aliquo tpe indetermiato qđcũq; sit illđ. veꝝ erit dĩe ꝙ hoc ẽ factuꝫ posteri⁹ nã in tpe medio falsuꝫ est dicere ⁊ ꝙ illud fit. ⁊ ẽt falsum est

dīe ꝙ illud de necītate erit. pōt.n.eē incisio lapidū ꝺ qbꝰ
nūq̄ȝ fiet murꝰ ⁊ vñ incisis lapidibꝰ nec possumꝰ dare tp̄s
determinatū ⁊ dicere ꝙ murus ex istis lapidibꝰ erit tali
die. nec ēt tp̄s ideterminatū: vt ꝙ erit aliq̄ die. q̄cūqȝ sit il
le. q: poterit eē ꝙ nūq̄ȝ erit: vñ in medio tpe añq̄ȝ murus
fiat falsum erit dicere ꝙ murus factus sit: ⁊ etiam falsum
est dicere ꝙ necesse sit ipsum murum in futurum aliquā-
do factum esse. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neqȝ eniȝ qm̄ hoc factū ē hoc erit. Mediū
n. sil' genituȝ oportet eē factoꝝ factū: ⁊ futuro
rū futurū. cū his que fiunt fieri. cuȝ his q̄ sunt
esse: sȝ futuꝝ eē ⁊ eē nō ꝯtingit eē sil' genitum.

Argir. ¶ Neqȝ qm̄ hoc fuit hoc erit. Mediū enim sil'
habeat ortū oȝ: vt sit factū factoꝝ: futurorūqȝ
futuꝝ: ⁊ ceteroꝝ silr̄. At id qd̄ fuit ⁊ id qd̄ erit
fieri nequit: vt ortū habeant simul.

¶ Probat ħ idē, ex mō fiēdi. nā qñ a ꝓori possumꝰ argue-
re de necītate posteriꝰ tūc cā est sil' genita effectui: sȝ i tali
bus cāe sūt nō sil' genite cū suis effectibꝰ: ⁊ iō ait (Neqȝ qm̄
ħ factū ē) su. ꝓus (ħ erit). i. possumꝰ arguere ꝙ ħ erit fcm̄
posteriꝰ. ⁊ subdit ꝙ (mediū. n. sil' genitū oȝ eē) su. vbi pos
sumꝰ arguere ⁊ a ꝓori ⁊ a posteriori: ⁊ subdit ꝙ (factoruȝ
fcm̄). q. d. ꝙ in his i qbꝰ possumꝰ sic arguere factoꝝ opȝ
eē mediū fcm̄) ⁊ futuroꝝ futurū cū his q̄ fiunt fieri). i. oȝ
mediū fieri (cū his q̄ sūt eē: sȝ futuroꝝ eē ⁊ eē nūc p̄ñs nō
ꝯtingit sil' genitū). q. d. ꝙ eē futura ⁊ eē nūc p̄ñtia nō con
E tingit eē sil' genita. ¶ Noꝰ āt ꝙ arguere a ꝓori est duplr̄.
vl' ꝑȝ nāȝ vel ꝑȝ tp̄s: q̄ aūt hñt cāȝ sil' genitā possumus ar
guere a ꝓori ꝑȝ nāȝ. q̄ aūt nō hñt cāȝ sil' genitā ⁊ non pos
sumus arguere a ꝓori ꝓm nāȝ: nec ēt a ꝓori ꝑȝ tp̄s. ex ipso
ergo mō factiōis coꝝ q̄ nō sunt sil' cuȝ suis causis sequit̄
ꝙ non possumus arguere a priori. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ampliꝰ neqȝ infinitū cōtingit eē mediū tp̄is
neqȝ finitū: falsuȝ. n. erit dicere in medio.

Argir. ¶ Preterea fieri nō potest: vt aut idetermina-
tum: aut determinatū sit ipsuȝ mediuȝ tēpus.
Falsum enim erit: in medio illud dicere tpe.

¶ Adducit tertiā rōnē sumptā ex pte tp̄is factiōis. d. (am
plius nec ifinitū ꝯtingit eē tp̄s mediū nec finitū) ⁊ subdit
ꝙ (falsuȝ erit dicere in) tpe (medio) ꝙ hoc est. vl' ꝙ hoc fu
turū erit. nō. n. possumꝰ dicere. incisio lapidū est ꝫ paries
erit: nec q̄ȝtū ad tp̄s finitū: vt ꝙ erit tali tēpore nec q̄ȝtum
ad infinitū siue q̄ȝtū ad indeterminatū vt ꝙ aliqñ erit: q:
poterit ꝯtingere ꝙ nūq̄ȝ erit. ꝑꝑ incisionē. n. lapidū nulla
ex hoc hȝ necītas ꝙ oporteat ex hoc aliqñ parieteȝ esse.
F ¶ Noꝰ āt ꝙ vi hec rō eē eadē cuȝ ꝓma. nā hec rō. ⁊ ꝓma
arguūt ꝙ nō possumꝰ i talibꝰ arguere a priori: q: i medio
tpe postq̄ȝ fcm̄ est ꝓus erit falsū dicere ꝙ necesse sit poste
riꝰ factū eē: vl' ꝙ nece sit ipm̄ futuꝝ eē: sȝ dif vna ab alia.
q: vna referēda ē ad ipsa fcā. alia ad tp̄a factionū: siue ad
ip̄a fieri. nā fcm̄ posteriꝰ ñ hȝ necessariā ꝯñaȝ ad fcm̄ ꝓus
poterit. n. ꝯtingere ꝙ sit aliqd factū ꝓus: ⁊ tñ nūq̄ȝ erit fa
ctuȝ posteriꝰ. hec aūt tertia rō referēda ē ad ipsa fieri: q:
sicut fcm̄ posteriꝰ nō hȝ necessariā ꝯñaȝ ad fcm̄ ꝓus: ita
G nec fieri posteriꝰ ad fieri prius. ¶ Noꝰ ēt ꝙ supponit hic
ph̄s nō eē nisi duo gña cāꝝum. vȝ. cās q̄ sunt sil'. ⁊ cās q̄
nō sūt sil'. sȝ cadit tp̄s mediū iter cāȝ ⁊ cātū. tertiuȝ āt ge-
nus cāꝝ. vȝ. ꝙ cāe nō sunt sil' cū cātis: nec cadat tp̄s me-
diū inter cās ⁊ cāta. sed sint in cōtinuo tpe vtroqȝ ⁊ vnuȝ
cōtinuet̄ ad aliud: tale āt genꝰ cāꝝ ꝑȝ suū moꝰ loq̄ndi vr̄
H ipoie eē. ¶ Noꝰ ēt ꝙ ex hoc appet q̄uo in cāis q̄ nō sunt
sil' nō possumꝰ arguere a ꝓori. nā vt dcm̄ ē inter talē cāȝ ⁊

cātum cadit tp̄s mediū: in medio āt tpe nec veꝝ erit dīe
ꝙ cātū sit: nec verū erit dīe ꝙ de necītate erit: q: nec fcm̄
posteriꝰ siue cātū posteriꝰ hȝ necīaȝ ꝯñaȝ ad factū ꝓus: vt
innuebat rō ꝓª nec fieri posteriꝰ hȝ necīum ꝯñaȝ ad fieri
ꝓus. vt innuit hec ȝª rō: nec ēt ipȝ mediū siue ipsa cā in tali-
bus est sil' genita cū ipo cāto: q: positū ē ꝙ talia nō sūt sil'
nō ḡ ex hoc poterimꝰ arguere ex cā cātū: vt ex potiōe da
ta ꝙ ē de necessitate habeat eē sanitas: qd̄ eēt arguere in
gñe cāe efficientis: vel ꝙ ex icisione lapidū de necītate se
quat̄ factio muri. qd̄ esset arguere in genere cāe mālis. ⁊
huic v̄itati innitebat̄ rō scd̄a. In talibꝰ ḡ nō ex ꝓoribꝰ cau
sis arguimꝰ posteriora causata sed econuerso.

¶ Speculandū igitur est quod est contingēs:
vt post id qd̄ factuȝ est sit fieri in rebus.

¶ Cōsiderandum est autem quid naȝ sit quod Argir.
continet: vt in rebus post factum esse sit fieri.

¶ Postq̄ȝ ph̄s ōndit ꝙ in cāis ⁊ cātis q̄ nō sunt sil' nō con
tingit arguere a ꝓori. In pte ista vt dicebat̄ declarat ꝙ in
talibus cōtingit arguere a posteriori. Circa qd̄ duo facit
q: pmo ꝓmittit q̄daȝ necessaria ad ꝓpositū. ȝº exeq̄t̄ de in
tento ibi. (De eo igit̄ qd̄ q̄uo) Circa ꝓmū duo facit ꝓm ꝙ
duo necīa ad propositū ꝓmittit. scd̄a ibi (Aut manifestū)
Dic ergo (Speculādū igit̄ qd est ꝯtingēs). i. q̄ ē cā ꝑ quā
hoc ꝯtingat ⁊ hoc eueniat (vt fieri in rebꝰ sit post illd̄ qd̄
factū est). q. d. ꝙ nulla cā est ꝑꝑ quā hoc cōtingat vl' hoc
eueniat de necītate ꝙ fieri i rebꝰ hēat necīaȝ ꝯñaȝ ad fcm̄
esse. vel ꝙ fieri in rebus necessario sit post factū eē. ¶ Du I
bitaret forte aliqs vtrū fieri in rebus necīo sit post factū
esse. ¶ Dōm ꝙ vt pateat v̄itas q̄siti ꝓ declarabimꝰ rōnē K
dicti ōndentes q̄uo dcm̄ ph̄i v̄itatē hēat. ¶ Propter qd̄
sciendū ꝙ fieri in rebus mēsurat̄ tpe: factū āt eē mēsurat̄
instanti. ꝑꝑ qd̄ sic ē vnū istās inter tp̄s prius ⁊ tp̄s poste-
rius. ita est vnū factū eē inter duo fieri. vt inter fieri ꝓus
⁊ fieri posterius. ē ḡ intētio ph̄i: cū fieri prius terminatuȝ
est ad factū eē ꝙ post illud factū eē qd̄ terminat fieri ꝓus
nō de necītate oporteat fieri eē aliqd̄ fieri posterius: quia
pōt in hꝯ factione cā sistere: ⁊ nō plus agere. ita ꝙ post il
lud factū nullū sequet̄ fieri: ⁊ iō ait ꝙ speculādum sit qd sit
cōtingens. i. q̄ sit cā ꝑꝑ quā hoc de necītate ꝯtingat ꝙ fie
ri sit post factū eē. q. d. ꝙ nulla est cā q̄re pōt ꝯtingere ꝙ
post factū eē nō sequat̄ fieri. Uisa intētione ph̄i volumus
assignare rōneȝ dicti. dicemus. n. ꝙ aliud ē arguere gr̄a
forme. ⁊ aliud est arguere gr̄a māe. nā gr̄a māe pōt ꝯtin
gere ꝙ de necītate post factū eē seq̄t̄ fieri: sic videmꝰ in ce
lo vbi post mutatū eē de necītate seq̄t̄ moueri: eo ꝙ motꝰ
celi sit necessarius: sȝ gr̄a forme non valet qd̄ post factuȝ
esse de necessitate seq̄t̄ fieri vel post mutatū eē moueri: q:
si hoc valeret gr̄a forme in oībus hēret v̄itatē. videmus
āt hoc eē falsum: q: mobilia p̄ñt ipediri: vel p̄ñt nō mo-
ueri: si moueant̄ motu volūtario: sic ēt ⁊ cāe agentes ali
que p̄ñt impediri: vel p̄ñt nō agere si agant ꝓm iperium
volūtatis: q: sūt mobilia q̄ in q̄libet pte spatij p̄ñt ipedi-
ri vt nō vlteriꝰ moueant̄ cū hoc ꝯtigeret post illud muta-
tuȝ eē nō sequeret̄ moueri: sic ēt eē hȝ nō solū in motu: sȝ
ēt in factione reꝝ siue sint cāe nāles siue voluntarie. vt si
ignis calefaciat q̄ȝdiu cōtinue calefacit semꝑ post calefa-
ctuȝ eē hȝ eē calefieri: ⁊ sȝ q: pōt ipediri ne vlteriꝰ calefa-
ciat: tūc post calefactū nō seq̄ret̄ calefieri: q: positū est ꝙ
nō vlteriꝰ calefaciat: sic ēt ⁊ in cāis volūtarijs eē hȝ. q. n.
incidit lapides q̄ȝdiu ꝯtinue icidit seꝑ post incisuȝ esse seq
tur incidi. ⁊ post factū eē fieri: ⁊ q: ꝓm voluntatē suā pōt
desistere ne vlteriꝰ incidat qñ desistet tūc post icisuȝ eē nō
sequeret̄ aliqd̄ icidi nisi iteꝝ reinciperet agere: qd̄ nō est
necīum ꝙ fiat. pōt. n. sic desistere ab incidendo ꝙ nō vlte
rius incidat. nulla ḡ cā ē ꝑꝑ quā hoc necīo ꝯtingat ꝙ vlt

A reb⁹ post factū eē fit fieri: vt q post motū eē fit moueri. vl post incisuz eē fit icidi. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. ad qd deseruiat hoc dictū philosopho. ¶ Dōm q si necessariū eēt q post factū eē seqret fieri tūc i his q̄ nō sūt sil' possem⁹ optie arguere a pori. vn̄ videm⁹ q i motu celi vbi gr̄a māe post mutatū eē de necessitate seqr moueri optie possum⁹ arguer a pori. vt si huic pti celi ɔpetit nūc mutatū eē i oriēte bn̄ valz q cōpetet ei mutatū eē i occidēte. nā si nō valeret oporteret motū celi desistere ⁊ cessare: si ğ valeret h modus arguēdi gr̄a forme sic valet gr̄a māe. q ō necītate post factū eē seqret fieri vt q nō posset cāe ipediri i suis actionib⁹. nec poterāt cessare ab agēdo vsq ad finalē ɔsūmatiōez opis ō necītate valeret arg^m a pori: vt si data ē potio q iduceret sanitas ⁊ si icisi sūt lapides q erit dom⁹. nā post icisuz eē lapidē siue post hoc fcm̄ esse. hac ypotesi stāte oporteret q seqret aliqd fieri: vtputa q ponerent illi lapides i fūdamēto ⁊ post h fcm̄ eē qd fieri. vtputa q edificaret sup lapidib⁹ ill'. si ğ sp p⁹ factū eē seqret fieri nō ɔtigeret desistere ab agēdo. qōlibz ğ op⁹ iceptū pficeret. possum⁹ ğ fz hoc optie arguere q si inceptū ē op⁹ q ɔsūmabit. ⁊ si ē factū qd ē p̄us erit fcm̄ qd est posteri⁹. Uia ğ ad ondēdū q in talib⁹ nō possum⁹ arguere a pori est hec quā phs dedit. vz. q nō est necesse q vlr in reb⁹ post factū eē seqt fieri. ¶ Deinde cuz dicit.

Tex. 14 ¶ At manifestū est q nō ɔtinuū cū facto eē: qd fit. neqz eni factū est cum post facto esse.

Argir. ¶ An patet facto fiens non herere: nec enim facto factum etiam heret.

¶ Pōit 2^m qd ē necīū ad ppositū. Circa qd tria fac̄ q̄ p̄ facit qd dcm̄ ē. 2° pbat qd dixerat. 3° excusat se q determiare exqsite d talib⁹ nō spectat ad hūc librū posterio⁊ ifz phy co⁊. 2° ibi (Termini. n. sūt) 3° ibi (Magis at mani^m) Dicit ğ (At mani^m ē q qd fit n̄ ē ɔtinuū cū fcō eē: neqz fcm̄) su. p̄us (est). s. ɔtinuū (cū fcō eē post) Est. n. h 2^m necīū ad propositū q id qd fit siue ipz fieri nō fit ɔtinuū cū fcō eē. nec vnū fcm̄ eē cū alio fcō eē. ad qd āt deseruiat phs ⁊ quō sit h necīū ad ppositū in qōnib⁹ patebit. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Termini. n. sunt ⁊ athomi: sicut neqz pūcta sūt adiuicē copulata: neqz q̄ facta sunt: vtraqz eni idiuisibilia sūt: neqz. n. qd fit cū eo qd fcm̄ est pp idē. qd enim fit diuisibile: qd autē factū est indiuisibile est: sicut igit linea ad punctū se habet sic id qd fit ad id quod factū est: sunt. n. infinita facta i eo qd fit. magis autē manifestū i cōmunibus de motu oportet dicere de his.

Argir. ¶ Sūt enim fines ac indiuidua: naz vt punctū puncto nō heret sic neqz facto factum. Ambo nāqz sunt idiuisibilia: nec igit ob idipsum facto fiens herere pōt. Fiens eni diuisibile: factū indiuisibile ɔstat eē: vt igit linea sese hz ad pūctū: sic fiens ad factū: nā in eo qd fit infinita sunt facta. Magis aūt de hisce clarius est dicē dum in vniuersalibus libris de motu.

¶ Declarat qd dixerat. d. (termini. n. sūt ⁊ athomi). q. d. q ipa facta eē respectu fieri se hn̄t sicut termini ⁊ sic athomi. i. sic indiuisibilia: ⁊ subdit q (sic neqz puncta sunt adinuicē copulata. neqz que facta sūt vtraqz. n. idiuisibilia sunt). q. d. q facta respectu fieri se hn̄t sicut puncta respectu linee. vtraqz. n. sunt indiuisibilia. ⁊ vtraqz sunt termini. nā sicut puncta sunt termini linee ita facta eē determinant fieri. sicut ergo puncta nō sunt adinuicē copulata in linea. sic nec facta eē in fieri: ⁊ subdit (neqz igit qd fit cuz eo qd factū est). q. d. q nō solū factū eē nō est ɔtinuuz cū facto esse: sz neqz qd fit. i. ipm fieri est su. ɔtinuuz cū eo qd est factū. ⁊ subdit: q (pp idē). i. pp eādē cām: vt q̄ factuz esse est idiuisibile: nō pōt eē ɔtinuū pp hoc cū fieri (qd est indiuisibile) indiuisibile. n. nulli continuat: nec diuisibili nec indiuisibili. iō ait q (pp idē q qdez. n. fit.). i. q ipz fieri (diuisibile est. qd aūt factū ē idiuisibile ē) pp hoc āt nō ɔtinuat vnū alij. ⁊ subdit: q (sicut igit linea se hz ad punctū) q̄ linea ē diuisibilis: pūctus idiuisibilis: ⁊ q̄ pūctus terminat lineā (sic qd fit) su. se hz (ad qd factuz est) q̄ qd fit. i. ipm fieri ē diuisibile: ⁊ qd fcm̄ est idiuisibile. ⁊ qd fcm̄ est terminat ipz fieri: sic punct⁹ lineā: ğ q̄ ē eadē ppō isto⁊ adinuicē: sic punct⁹ nō ɔtinuat ad lineā: ita nec factū eē est cōtinuū cū fieri: ⁊ subdit ad maiorē declarationē ppositi q (sūt ifinita in eo q fit). q. d. q bn̄ dcm̄ est q se hz qd factuz ē ad fieri: sic pūct⁹ ad lineā: q̄ sic sūt ifinita puncta i linea ita sunt ifinita fcā i fieri: siue in eo qd fit. ¶ Dubitaret forte aliqs: vn̄ seqt hec ɔn̄a q si factuz eē ē qd indiuisibile q nō pōt eē qd ɔtinuū cuz ipo fieri: nec ipo fcō eē. ⁊ q hoc ē pp idē. i. pp eandē cāz. ¶ Dōm q illud qd ē rō continuādi nō ɔtinuat: ipsa. n. ɔtinuatio: siue illud qd ɔtinuat nō ɔtinuat: sic ēt videm⁹ in alijs q ipsa dilectatio non delectat: sz est rō q̄ aliqs delectet: nec ipse motus mouetur: nec ipse cursus currit. ¶ Utrū āt fm aliquē modū possumus tales locutiones saluare nō est pn̄tis speculationis: sufficiat āt ad presens scire q indiuisibile ē rō ɔtinuandi: nā ɔtinua sunt q̄ ɔtinuant ad aliquē terminū cōmunez. ille āt cōis termin⁹ est ipm indiuisibile. hoc est. n. esse cōtinua hr̄e vltima vnuz hoc nō possz eē si illud vnū esset diuisibile: q̄ tunc se teneret ptim ex pte vnius ⁊ ptim ex pte alt'i⁹: ⁊ si eēt vnū ⁊ idē simplr̄: q̄ copularet vtrūqz ipsuz ğ idiuisibile est illud qd copulat ⁊ qd ɔtinuat: ⁊ qd est rō ɔtinuādi: iō cū nullo ɔtinuat: nec cū diuisibili. nec cuz idiuisibili: ğ qd factū ē pp idē. i. pp eādē cāz: vt q̄ est indiuisibile pp hāc eandē cām: nec ɔtinuat: nec cuz fieri qd est diuisibile: nec cū facto eē qd est indiuisibile. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs ad qd hoc dictum deseruiat pho. ¶ Dōm q phs in hac locutiōe intēdit pbare q in his q̄ nō sunt sil' ɔtingit arguere a posteriori: nō a priori. Rursus intēdit pbare q in talib⁹ est arguere a posteriori immediato: non a priori imediato. Primū ergo dictū. vz q nō necesse ē. vz. q semp post factū eē sequat fieri. ⁊ q pt cōtingere q agentia desistant ab agēdo deseruit pho ad primuz. vz. q non possumus in talib⁹ arguere a priori: sed a posteriori. q̄ non valet si factū est prius q necesse sit fieri qd est posterius cū possit contingere q cāe desistant ab agendo. ⁊ q nō cōsumet qd est inceptū. 2^m autez dictū. vz. q factuz eē nō cōtinuat cuz suo facto eē nec cū fieri: deseruit ad 2^m. vz. q in talibus non possum⁹ arguere a priori imediato: vel deseruit q in talibus non fit accipere imediatū prius: naz nō est dare primū fieri. nec primuz factuz eē. est dare tn̄ vltimū factū eē. si ergo factū eē cōtinuaret ad factū eē. ita q ipsuz fieri esset cōpositū ex factis eē: sic si iponeret linea cōposita ex pūctis oporteret i ipso fieri p^m factū eē. nā q in motu nō sit dare pmuz mutatū eē hec ē cā: q̄ nō pōt eē mot⁹ in indiuisibili: nā in pncipio mot⁹ anq̄ mobile moueat nihil est ibi mutatuz esse: si aūt mouet oz q illd spatiū qd acqsiuit sit aliqd diuisibile: ⁊ ğ p̄us q̄ acqreret illd totū spatiū acqsiuit mediū spatij ⁊ p̄us mediū medij ⁊ q̄ cōtinuū ē diuisibile i infinitū nō ē dare pmū acqsitū eē: nec pmū mutatū eē: siue primuz factuz eē: sz si idiuisibilia sibiinuicē copularent: tūc i pncipio mot⁹ vel in pncipio spatij anq̄ iciperet mot⁹ nō eēt aliqd mutatū eē: sz q̄ dcm̄ ē q vnū idiuisibile imedia/

B C D

te copulat̄ ad aliō. q2 aliqđ idiuisibile ē qđ diuidit inter spatiū in quo ē mobile ⁊ spatiū qđ p motū ōȝ acq̄ri a mobili: ſȝ ad illud indiuisibile copulat̄ aliud idiuisibile. tūc illud idiuisibile erit pmo acq̄situ a mobili. ⁊ hoc erit pᵐ mutatū eē. ponēs. n. q indiuisibilia sibiinuicē copulātur ponit q p motū pus acq̄rit̄ vnū indiuisibile. postea aliud: ſȝ si indiuisibile acq̄reret̄ p motū eēt ibi dare pᵐ mutatuȝ eē: q2 postq̄ȝ idiuisibile acq̄situ ē pri⁹ cū nō hēat ptēȝ non poterit dici q sit prius acq̄sita ps eius: si ḡ idiuisibilia in motu vl' in fieri sibiinuicē copulant̄ eēt dare pᵐ mutatuȝ eē. ⁊ pᵐ factū eē. Rursus si fcm̄ eē copularet̄ cū fieri esset ēt dare pmū fcm̄ eē. q2 q̄ copulant̄ adinuicē sunt eiusdeȝ rōnis: tūc fieri ⁊ factū eē eēnt eiusdē rōnis: eēt ḡ ipsuȝ fieri idiuisibile: ⁊ q2 tota cā q̄re nō est dare pᵐ mutatuȝ esse. nec pmū factū eē est diuisibilitas ipsi⁹ fieri ⁊ ipsius mot⁹ si talia eēnt idiuisibilia ⁊ possȝ aliq̄d idiuisibile acq̄ri per motū eēt dari pᵐ mutatū eē. ⁊ pᵐ factū eē. Redeam⁹ ḡ ad ppositū: ⁊ dicam⁹ q in pn° spatii nō est moueri. nec mutatū eē ⁊ q2 si ē dat̄ aliquē pūctū imediate se hñtē ad pnᵐ spatii: iō nō est dare pᵐ mutatū eē. q2 iter q̄libȝ pūctuȝ signatū īfra spaciū ⁊ pnᵐ spatii p qđ ōȝ fieri mot⁹ sūt infinita puncta. iō sp añq̄ȝ mutatū eē sūt īfinita mutata: ſȝ si puncta se hñt imediate ad se iuicē nō possȝ sic argui q n̄ eēt dare tale pmū. imo eēt dare pᵐ mutatū eē: ſȝ lȝ in pn° spatii nec sit moueri nec mutatū eē. in vltimo tñ spatii est dare mutatū esse: ⁊ q2 post vltimū spatii nullū est mutatuȝ esse: iō est dare vltimū mutatū eē qđ determinat totū motū: nō ē āt dare pmū mutatū eē a quo incipit motus.

E ¶ Pis visis dicam⁹ q argumētatio ⁊ potissime demōstratiua duo psupponit. vȝ. nec̄itatē ⁊ imediationē: necessitatem q̄dē q2 si nō nec̄io seq̄ret̄ ɔclō ex pmissis nō eēt dēmōstratio imediationē vō nō ɔtingit scire p demōstrationē nisi sciam⁹ resoluere vsq̄ȝ ad imediata: sūt āt illa imediata vltra q̄ nō est pcessus. In his ḡ q̄ nō sunt sil' nō possum⁹ arguere a pori: q2 nō ē ibi nec̄itas. nō. n. ad pus de nec̄itate seq̄tur posteri⁹. possum⁹ āt in talibus arguere a posteriori: q2 est ibi nec̄itas: q2 posteri⁹ de nec̄itate psupponit prius: ⁊ ad hoc deseruit primū dictū. vȝ. q agentia psit desistere ab agendo. ⁊ q nō de necessitate post factum esse sequitur fieri. ⁊ nō de necessitate ad prius sequitur posterius. Rursus in talib⁹ nō est dare imediationem a priori. q2 non est dare aliqđ mutatū esse vel factuȝ esse ex parte priori q nō sit vlteri⁹ pcessus: ⁊ q non sit dare aliud pri⁹ factum esse vel mutatuȝ esse. est tamē ibi dare imediationem ex parte posteriori: q2 est ibi dare vltimum mutatū esse qđ non est resoluere in posterius mutatum esse. ergo ⁊ rōne necessitatis cui deseruit dictū pmū. ⁊ rōne imediationis cui deseruit dictum secūdū debemus in talibus arguere a posteriori non a priori. ¶ Deinde cum dicit.

¶ De eo q̄dē igit̄ qđ est q̄ūo cū eo qđ ɔñter sic se hȝ media cā in terminū acceptū sit. Necesse est. n. in his mediā ⁊ primaȝ ⁊ sine medio esse. vt. a. factuȝ: qm̄. c. factū est. c. nāq̄ȝ posteri⁹. a. aūt antea. principiū igit̄ est. c. pp id qđ primū est ipsi nunc quod est principium temporis.

Argu. ¶ De eo igit̄ ipso q̄ūo sese hȝ mediuȝ cū deinceps sit generatio: hec eo vsq̄ȝ sumant̄: nā ⁊ in his ipsis mediū: ⁊ primū necesse est medio vacare: velut. a. fuit cū sit factū. c. Verū. c. posterius: antea fuit. a. Atq̄ȝ. c. principiū est ex eo q2 ppinqui⁹ est eo pūcto: qđ est pncipiū tēporis.

¶ Exequitur de intento. Circa qđ duo facit: q2 pmo exeq̄t in factis q debem⁹ arguere a posteriori. 2° declarat q ēt sil'r se habeat in futuris q est ibi a posteriori arguenduȝ ibi. (Sil'r aūt est) Circa primū duo facit: q2 p pmittit hec duo q in factis q̄ nō sunt sil' dēbemus arguere ab imediato ⁊ a posteriori. 2° declarat q̄ dixerat ibi. (Sed. c. factum est) Dicit ergo q (de eo) sc̄. qđ factuȝ est prius (q̄ūo est cū eo q ɔñr sic se hȝ accepta media cā sit tantum): ⁊ ad arguendum in talibus accipienda est cā media. intātū etiā hoc mō. vȝ. sm̄ q dr̄: ⁊ subdit q (nec̄e est. n. ⁊ his) vel vt hȝ alia lr̄a (⁊ in his mediā: ⁊ pmā sine medio esse). q. d. q in his q̄ nō sunt sil' mediā ⁊ primā cām. i. id qđ ē mediuȝ ad arguēdū: ⁊ id qđ est pncipiū ad arguēdū opȝ esse sine medio. i. imediatū. ⁊ iō supplēdū ē q dȝ i talib⁹ arguere a posteriori: q2 ex pte posteriori in talibus vt patuit accipitur imediatum non ex parte priori. ⁊ subdit (vt. a. factū est qm̄. c. factum est) ⁊ subdit q (posterius aūt. c.) factuȝ est (. a. autem antea. principium ergo). s. arguendi in talibus (est. c.). i. a posteriori (pp id quod proximum est ipsi nūc pncipium tpis). q. d. q ipsi nūc qđ est pncipium tpis a quo sumitur pnᵐ syllogiȥādi i talib⁹ ē pximū. c. i. id qđ est posteri⁹. nō. a. i. qđ est pus. in talib⁹. n. pncipiū arguēdi est sumēdū a nūc posteriori. nō a nūc pori: pp qđ syllogiȥandū est. a. c. qđ est pximus nūc posteriori. non ab. a. quod est longinquius. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed. c. factū est. si factū. d. d. igitur cū fiat. a. necesse est factuȝ esse: causa autē est. c. d. enim facto necesse est. c. factum esse. c. auteȝ facto necesse est. a. prius fuisse. Sic aūt accipiēs aliqđ medium stabit alicubi immediatum.

¶ Itē. c. fuit qm̄. d. fuit. Orto igitur. d. necesse est. c. fuisse. c. vero orto: necesse ē. a. prius ortū fuisse. Atq̄ȝ si medium hoc acceperis modo: ad id tandem accesseris quod medio vacat. Argu.

¶ Declarat q̄ dixerat. Circa qđ duo facit: q2 p facit quod dcm̄ est. 2° remouet quādā cauillationeȝ circa pdcta. ibi (Aut sp extra cadet) ¶ Propter pmū sciēdū q ipse dixerat qđ debem⁹ incipere ab imediato. pp qđ declarat q̄ūo hoc ɔtingat. nā hoc ɔtingit icipiēdo semp ab vltimo posteriori. vt si. a. añ. c. vtputa inciso lapide añ factioneȝ fundamenti. c. añ. d. vt factio fundamēti añ factioneȝ dom⁹ incipiēdū erit. a. d. ⁊ q2 est dare in talib⁹ vltimū factū eē erit deuenire in talib⁹ ad imediatū. mediū ḡ syllogiȥādi in talibus est id qđ ē posteri⁹ ⁊ vltimū posteri⁹ ē imediatuȝ mediū. iō ait (ſȝ. c. factū est scđ. d.) vtputa fcm̄ est fundamētū facta domo (. d. igit̄ cū fiat nec̄e est. a. factū eē). i. cū fiat domus nec̄e est lapides eē incisos: ⁊ subdit (cā āt est. c.). i. cā q̄re possumus arguere ex. d. a. i. ex factiōe domus icisionē lapidū. talis cā ē. c. i. fundamētū vl' murus pp quē lapides icidūt̄: sic ḡ arguem⁹ q pp. d. i. pp domū sit. c. i. fundamētū vl' mur⁹. pp. c. āt. a. i. incisio lapidū: i iō ait q (. d. n. facto). i. facta domo (nec̄e est factū eē. c.). i. fundamētū vl' mur⁹ (. c. āt facto nec̄e est pri⁹ fuisse. a.). i. incisionē lapidū: ⁊ subdit q (Si igit̄ accipiēs aliqđ mediū) sc̄. posteri⁹ (stabit aliq̄n imediatū). i. ad imediatuȝ: i vt hȝ alia translatio erit dare aliqđ posteri⁹ qđ erit vltimū fcm̄ esse: ⁊ hoc erit imediatū in talib⁹. ¶ Notandū autē q illud a quo arguim⁹ in talib⁹ est posteri⁹ ⁊ est pri⁹: i est posteri⁹ in eēndo: ſȝ est prius in syllogiȥando: i vñ aliq̄ text⁹ hñt: si āt accipiēs pri⁹ aliqđ mediū: nā mediū acceptū q̄ȝto posterius in essendo tāto pus in syllogiȥando: dȝ ḡ in talibus deuenire ad imediatū qđ sit primū in syllogiȥando: ⁊ vltimum in essendo. ¶ Deinde cum dicit. F G

¶ Aut semper extra cadet propter infinitū. nō

eni cōiungit factū cū facto ficut dictū est: sʒ icipere idē necesse ē a medio ⁊ ab ipso nūc p̄io.

Argir. ¶ An semp ob īfinitionē mediū cadet. Nō.n. factū facto heret: vt diximꝰ attñ a medio incipiendū est: ⁊ ab eo quod nunc est primum.

¶ Remouet quādā cauillationē circa pretacta. diceret.n. aliqs ꝙ nūq̄ʒ est deuenire ad imediatū: q₂ in quolibʒ fieri est dare īfinita fcā: sed h̄ nō obstāte pʒ qd̄ est dare vltiᵐ fcm̄ eē. deuenire ē ḡ ad imediatū: q₂ est ꝺuenire ad aliqd qd̄ imediate se hʒ ad ipʒ nūc. qd̄ ē p̄mū in syllogiçādo ⁊ vltiᵐ in eēndo. iō ait (Aut sp̄ extra cadet) vl' vt hʒ alia trāslatio (aut sp̄ intercidet). q.d. ꝙ aut.s. cauillabit aliqs ꝙ nō ē deuenire ad imediatū: sʒ sp̄ cadet extra imediatū. ita ꝙ mediū nō erit imediatū: sʒ semp erit nūc imediatū (pp̄ finē īfinitū mō.n. ꝯtinnū ē factū cū fcō eē queadmodū est dcm̄. sʒ) su. hoc nō obstāte (incipe tñ necē ē a medio ⁊ ab ipso nūc p̄) incipe eni est ab ipso nūc qd̄ ē mediū syllogisticū in talibꝰ: ⁊ qd̄ ē p̄mū in syllogiçādo lʒ sit vltimuʒ in

A essendo. ¶ Notādū āt ꝙ pp̄ infinitū ⁊ pp̄ id ꝙ fcm̄ eē nō est ꝯtinnū cū fcō eē. sʒ sp̄ inter q̄libʒ duo fcā eē sūt infinita fcā eē pp̄ qd̄ illō tale īfinitū nō tollit̄ qn sit dare vltiᵐ fcm̄ esse. ⁊ q₂ p̄nᵐ in talibus est a posteriori vt supra dicebat̄ ipm vltimū nūc in talibus in quo est dare vltiᵐ fcm̄ eē est mediū ⁊ primū.i. p̄nᵐ ad syllogiçandū. sʒ ḡ tale nunc' accipiendū erit imediatū. incipe ergo syllogiçare debemus a tali nunc tanq̄ʒ ab immediato. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Similiter autē est ⁊ in eo quod erit. si enim verū est dicere qm̄ erit.d. necesse est prius verū dicere ꝙ.a. erit. huiꝰ aūt cā est.c. si qdē eniʒ.d. erit. prius.c. erit. si v̄o erit.c. prius.a. erit.

Argir. ¶ Idē ⁊ in futuris seruādū est: nā si verū est.d. fore: verū sit priꝰ opʒ.a. fore: huiꝰ āt cā ē ipʒ.c. eteni si erit.d. prius.c. ipsum erit. Et si.c. rursus erit.a. prius erit.

¶ Qd̄ dixerat in factis ostēdit sil'r esse in futuris. Circa qd̄ tria facit. q₂ p̄ facit qd̄ dcm̄ est. 2° remouet q̄ndaʒ cauillationē circa futura ꝯsimilē cauillationi circa fcā. 3° q̄ dixerat manifestat p exēpla. 2° ibi. (Simil'r aūt infinita) 3° ibi. (Hēt aūt sic se) Dicit ḡ ꝙ (sil'r āt est ⁊ in eo qd̄ erit).i. ī futuris. vʒ. ꝙ ī talibꝰ ē arguere a posteriori: vt ab imediato vtputa ꝙ vltiᵐ fcm̄ sit.d.i. domꝰ: ⁊ ab h̄ ḡ icipiet syll'o. qd̄ ē postremū ⁊ imediatū. iō ait ꝙ (si verū est dicere ꝙ erit.d.) i. ꝙ erit domꝰ ī futuro (necē ē priꝰ verū dīce ꝙ erit.a.).i. incisio lapidū in futuro (huiꝰ āt cā ē.c.).i. murus vel fundamentū: nā cā q̄re ex domo qd̄ est vltimū possumꝰ inferre incisionē lapidū qd̄ ē p̄mū talis cā ē ipse murus vl' ipʒ fūdamētū. pp̄ qd̄ sit icisio lapidū: a posteriori ḡ icipiet syll'ς

a ⁊ p̄cedet ad priꝰ. vt ex domo arguet̄ murꝰ vl' fūdamētū. ⁊ ex hoc incisio lapidū: iō ait ꝙ (si qdē.n. erit.d.).i. si ē futura domꝰ (p̄us erit.c.).i. p̄us erit futurū fūdamētuʒ vel murꝰ (si v̄o erit.c.) i. si erit futurꝰ murꝰ vl' fūdamētū (p̄us erit.a.).i. p̄us erit futura icisio lapidū. ¶ Deinde cū dic̄.

¶ Similiter aūt est infinita decisio ⁊ in his. non

a eni que erūt sunt ꝯtinua adinuicē. Principiū āt ⁊ in his sine medio accipiendum est.

Argir. ¶ Simil'r autē ⁊ in his ipsis infinitio diuisiōis existit: futurū nāq̄ʒ futuro nō heret. Atq̄ʒ p̄ncipiū ⁊ in iis est sumēdū: quod medio vacet.

¶ Remouet cauillationeʒ circa futura cōsimilem cauillationi circa facta. nā sicut in fieri p̄terito fuerūt infinita facta: hoc tñ non obstante possumꝰ arguere ab imediato facto ī p̄terito: sic ē ī futuro fieri erūt īfinita fcā: hoc tñ nō obstāte possumꝰ arguere ab vltimo futuro facto qd̄ ē immediatū ī talibꝰ: iō ait ꝙ (sil'r aūt ⁊ infinita erit decisio vl' diuisio in his).i. in futuris: ⁊ subdit ꝙ (nō.n. q̄ erūt) sʒ futura erunt.s. (cōtinua adinuicē). q.d. ꝙ sicut fcā p̄terita erāt īfinita: ⁊ nō erāt adinuicem ꝯtinua sic ⁊ facta futura erunt infinita: ⁊ nō erunt adinuicem cōtinua: ⁊ subdit ꝙ (Principiū āt ⁊ in his sine medio accipiendū est). q.d. ꝙ nō obstāte tali decisione.i. diuisiōe infinita p̄ncipiū syllogiçādi ī talibꝰ poterimꝰ accipe sine medio.i. imediatum: ⁊ accipiēdo. vʒ vltimū futurū qd̄ lʒ sit vltimū ī essendo erit p̄mū in syllogiçādo sic ī factis accipiebamus vltimuʒ factū p imediato: īfinitas.n. ī talibꝰ tollit ꝙ nō sit dare fcm̄ eē p̄mū: sʒ nō tollit ꝙ nō sit dare vltimū. ¶ Deide cū dic̄.

¶ Habēt aūt sic se in operibꝰ si facta est domus necesse est decisos eē lapides. Et factū hoc eē pp̄ quid quoniā necesse est fundamentū factū esse: si domus facta non est. si vero fundamentum est prius lapides esse factos necesse est.

Argir. ¶ Hec aūt in ipsis operibꝰ ita sese habēt: vt diximus. Naʒ si domus extructa est. Lapides incisos fuisse necesse est. At id quā ob rem q₂ necē est fūdamēta fuisse si domꝰ ē fcā. Si v̄o fūdamēta iacta fuere necesse ē lapides añ fuisse.

¶ Quod dixerat declarat p exempla. Circa quod duo facit q₂ p̄io exemplificat de factis. 2° de futuris. ibi (Iteruʒ si erit) Dicit ergo (Habet aūt sic se in operationibus). vʒ. ꝙ ex posteriori monstrat̄ prius: vt pʒ in operationibus humanis. nā (si facta est domus necesse est lapides incisos esse) ⁊ subdit ꝙ (⁊ factū esse hoc pp̄ qd est: q₂ necesse est fundamētuʒ eē). q.d. ꝙ factū est hoc.i. decisi sunt lapides pp̄ fundamētū. nā lapides incisi sūt mā domꝰ inquātū sūt mā fundamēti vl' muri. nō.n. sūt lapides mā domꝰ rōne totius sed rōne prius: ⁊ ḡ si q̄rat̄ pp̄ qd factū est hoc. vt pp̄ qd decisi sunt lapides respondebitur. iō factū esse qm̄ necē est eē fundamētū: ⁊ subdit. (si nō).i. si non sit fundamentuʒ nō facta est domus (si v̄o fundamētuʒ est necesse est lapides prius decisos esse). q.d. ꝙ possumus arguere a posteriori nō solū in prius p̄rimū sʒ in p̄us remotuʒ. vt ex factione domus possumꝰ arguere icisionē lapiduʒ. cā āt q̄re possumꝰ sic arguere est p̄us p̄rimū: vtputa fundamētū vel murus. nā si ex domo arguit̄ fundamētū ex fūdamēto lapides decisos esse. ergo ex domo arguet̄ lapides decisos esse. ¶ Notādū āt ꝙ l'ra illa. vʒ. ꝙ hoc factū

B est pp̄ quid vel p̄pter id qd̄ necesse est fundamētū esse. p̄t legi dupl'r. vʒ. ꝙ hoc factū est.i. lapides incisi sunt ꝙ necē est fundamentū esse. alio mō pōt legi. vt sit sensus ꝙ hoc factuʒ est. vʒ. ꝙ possumus arguere sic. vʒ. ex factione posterioris: vt ex factione domus factionē prioris remotio-

C nis vt incisionem lapidum qm̄ necesse ē p̄us p̄rimꝰ. vʒ. fundamētū. p̄us.n. p̄rimꝰ est cā q̄re ex posteriori possumus arguere p̄us remotiꝰ vt fundamētū est cā q̄re ex factione domꝰ possumus arguere icisionē lapidū. ¶ Notā-

C dū ēt ꝙ cū ait necesse est esse fundamentū: ⁊ necē est eē lapides icisos nō intēdit loq̄ de necessitate absoluta: sed cōditionata necesse ē.n. fundamētū eē. verū ē si sit domꝰ. nā ipo'e est domū eē ⁊ nō eē fundamentū. iō subdit in l'ra ꝙ si non est fundamētū ꝙ nō est domꝰ facta. sic etiaʒ necesse est esse lapides incisos non absolute: sed ex ꝯditiōe: ⁊ vtputa. si factum est fundamentum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Itē si erit domus: similiter primuʒ erūt lapi-

des. demonstrantur autem per medium simi
liter: erit enim fundamentum prius.

Argu. ¶ Rursus si domus erit: pari ratione lapides prius erũt. Nõ qdẽ p mediũ mõ demr̃atur eodem. Iacientur eniz antea fundamenta.

¶ Exẽplificat de futuris. d. (Itex) si. possum⁹ arguere a posteriori i futuro: vt (si erit domus similr̃ prius erũt lapides). q. d. q sicut arguebamus in factis: vt si fcã ẽ dom⁹ incisi sunt lapides: silr̃ possum⁹ arguere in futuris: ꝛ subdit q (demr̃at aũt p mediũ silr̃. q. d. q sic in factis dmr̃at prius lõgius p posteri⁹ p prius mediũ. silr̃ i futuris demonstrat p futurã domũ futuros eẽ lapides. p futuꝝ mediũ vt p fũdamẽtũ: idõ ait q (dmr̃at ãt p mediũ silr̃) vñ subdit q (erit ãt fundamẽtũ prius) si erit. n. dom⁹. prius erit fundamẽtũ. ꝛ si erit fundamẽtũ erũt pri⁹ lapides incisi: ğ si erit domus erũt lapides incisi: fundamẽtũ ẽ ğ illud medium: siue illa media cã p quã similr̃ arguim⁹ ex futura domo futuros lapides icisos sicut i factis p fundamẽtũ tãq̃ p cãz mediã arguebam⁹ ex fcã domo factos eẽ lapides ic sos.

t. cõ. 15. ¶ Qm̃ ãt videm⁹ in his q̃ fiũt circulo quãdam generationẽ eẽ ↄtingit hoc eẽ: si vẽ ↄsequẽtur adinuicẽ medium ꝛ termini. In his. n. cõuerti ẽ. ostẽsuz ẽ ãt hoc in primis q ↄuertant ↄclõnes ad primas p̃missas circulo hoc aũt est.

Argu. ¶ Sz qm̃ in hisce q̃ fiũt: generationẽ quãdam mõ circuli cõuerti videmus: fieri põt: vt idipsum sit: si mediũ: ꝛ termini mutuo se sequant. In iis enim cõsistit ipsa cõuersio: atq idipsuz in sermonibus primis ostendimus: conuerti inquam ipsas conclusiones: hoc est enim circuli modo ratiocinationem conuerti.

¶ Postq̃ phs istruxit nos quõ dbem⁹ arguere i his q̃ nõ sunt silr̃ q̃ztũ ad ea q̃ fiunt i rectũ hic docet nos q̃lr̃ debeamus arguere i his q̃ nõ sunt silr̃ q̃ztũ ad ea q̃ fiunt sz circuluz. Circa qd tria facit: qz p̃ ostẽdit qd est arguere circulariter. 2° q dixerat manifestat p exẽplũ. 3° declarat quõ in his q̃ sunt circulo ↄtingit demõstrare. scda ibi (In operibus ãt) tertia ibi (Cũ. n. hoꝝ) Dicit ğ (Qm̃ ğ videm⁹ i his que sunt eẽ q̃zdã gñationẽ circulo. i. circularẽ). q. d. q in aliquib⁹ entib⁹ reperit q̃daz gñatio circulariter: ꝛ exponit se quõ hoc fiat dicens q (ↄtigit eẽ hoc). i. gñationem circularẽ in entib⁹: vel (ↄtingit eẽ hoc) q possum⁹ arguere gñationẽ circularẽ in entib⁹ (si võ mediũ ꝛ termini cõsequent adinuicẽ. in his. n. ↄuerti ẽ). i. necesse: ꝛ subdit q (ostẽsuz est ãt h in p̃mis q ↄuertant ad ↄclõnes) in lib. n. prioꝝ ostẽsum est q qñ ↄuertunt mediuz ꝛ extremitates q fiat ↄuersio p̃missaꝝ ad ↄclõnes: ꝛ ecõuerso: ꝛ subdit q

D (circulo ãt hoc eẽ est.) ¶ Notandũ ãt q sicut modi itelligendi sumũt originẽ ex modis eẽndi. ita ꝛ modi arguẽdi pñt sumere originẽ ex modis essendi. que ergo generant circulariter ꝛ hñt gñationẽ circularem fm esse illa pñt d seinuicem inferri circulariter: ꝛ potest fieri argumẽtatio de eis circularis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In opib⁹ aũt vr̃ sic: depluta terra necesse est vaporẽ fieri. hoc aũt facto nubẽ. hac vero fcã: necesse est igitur terrã deplutã esse. hoc autem erat ex principio: quare circulo circuiuit.

Argu. ¶ In reb⁹ autẽ ipsis hoc vr̃ fieri mõ. Humida facta pluuia terra: vapor necesse ẽ oriatur quo qdẽ orto: nubẽ cõstare necesse est: qua facta fieri aquam: qua orta: terra pluuia necesse est humectetur: hoc autẽ id erat quod initio sumpsimus. Quare modo circuli conuersio fuit.

¶ Qd dixerat mãifestat p exẽm. d. (In opib⁹ aũt) sup. nãe (sic vr̃). vz. q sunt ibi gñationes circulares: ꝛ q possum⁹ in aliqb⁹ arguere circulariter: ꝛ subdit q (depluta. n. terra nece ẽ vaporẽ fieri. fcõ ãt h). i. vapore (nubẽ). i. nece ẽ fieri nubẽ (hac ãt fcã). i. nube (nece ẽ igit terrã deplutam eẽ. h ãt erit ex p̃n°). q. d. q istõ fuit prius assumptũ in p̃n° ꝛ subdit (Quare circulo circuiuit). i. est ibi gñatio circularis. ꝛ demr̃atio circularis. ¶ No° ãt hec tria se hr̃e circulariť. vz. terra dpluta siue pluuia vapor. ꝛ nubes: nã qñ terra dpluta ẽ calor solis fac ide eleuare vapores vaporibus eleuatis fit nubes: nube fcã iteꝝ fit pluuia siue fit terra dpluta. ğ circulariter i talib⁹ circuim⁹: vl circulariter dmr̃amus. nã p terrã deplutã dmr̃amus terrã deplutã. E

¶ No° ẽt q hec extrẽa ꝛ mediũ ↄuertũt. nã pluuia ꝛ nubes: ꝛ vapor ↄuertibilr̃ se hñt. qõlibz. n. põt eẽ p̃m: ꝛ qõlibet mediũ ꝛ qõlibz vltimũ nã si icipias a pluuia. ex pluuia gñabit vapor. ex vapore nubes. pp qd pluuia erit p̃m vapor mediũ: nubes vltim: si ãt icipias a vapore ex vapore gñabit nubes: ex nube pluuia. hic ğ nubes erit mediũ gñatũ. ꝛ pluuia erit gñatũ vltim q̃ prius erat gñatũ p̃m. ꝛ vapor gñatũ p̃m qd prius erat gñatũ mediũ. si võ icipias a nube ex nube gñabit pluuia. ex pluuia vapor. i talib⁹ ğ extrema ꝛ mediũ ↄuertũt. qz qõlibz põt fieri qõlibz. ꝛ sic in gñationib⁹ talib⁹ mediũ fit extremũ ꝛ ecõuerso. ita ꝛ i argumẽtationib⁹ pñt ↄnes fieri p̃misse. ꝛ econuerso. vt põt argui. pluuia ẽ. ğ vapor ꝛ ğ nubes. ꝛ ecõuerso. nubes ẽ. ğ pluuia. ꝛ ğ vapor. hic ẽ ğ esse circulatio. i. hui⁹ est gñatio circularis ꝛ demr̃atio circularis. ¶ Deinde cum dicit. F A

¶ Cum. n. hoꝝ vnũ qõlibet fit: alterum est: ꝛ cum illud alterum: ꝛ cum hoc primum.

¶ Quicqd enim ex hisce sumpseris: aliud sequitur quidem cuz sit aliud iteꝝ est. Quod rursus cum sit primum ipsum emergit. Argu.

¶ Ostẽdit quõ ↄtingat in talib⁹ demr̃ationẽ fieri. d. q qõlibet in talib⁹ põt dmõstrari p seipz vt pluuia p pluuiã: vapor p vaporẽ nubes p nubẽ. idõ ait q (qõlibz. n. hoꝝ cuz fit est alteꝝ). i. est scdz (ꝛ cũ illud). i. cũ ẽ scdz (alteꝝ). i. est tertiũ (ꝛ cũ hoc). i. cũ est tertiũ (primũ). i. est primuz. ergo cuz est primũ est p̃mũ. incipis ergo a quolibz ꝛ qõlibz inuis p seipm vt cũ est pluuia est alterũ. vt vapor: ꝛ cum est illud alterũ. s. vapor. est alteꝝ. s. nubes: ꝛ cũ hoc est. s. nubes est primũ. i. pluuia. ergo cuz est pluuia. pluuia. sic idez fieret si incipes a vapore vel a nube: naz si est vapor est nubes: si nubes pluuia. si pluuia vapor. ğ si vapor vapor. qõlibet. n. hoꝝ a quocũqz incipias semper circulariter arguet. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrũ ↄtingat circulariter. ꝛ vr̃ q sic per ea q̃ phs hic ponit. nã si pluuia vapor ꝛ nubes se iferũt circulariter sz eẽ. dz q se iferãt circulariter sz demr̃ationẽ. nã q̃ sũt cãe in eẽndo pñt optime eẽ cãe in arguẽdo. ¶ In ↄriũ est q si ↄtingeret circulariť demr̃are. tũc idẽ eẽt prius seipo ꝛ noti⁹ seipo: qz h mõ ostẽderet idẽ p seipm. ¶ Dõm q in cãis p se ipõe est circulo demr̃are. ꝛ eq̃ potissime. naz ipõe ẽ q aliq̃ duo ita se habeant q eq̃ vnũ sit cã alteri⁹. sicut ecõuerso. ↄtingit. n. aliqua duo sic se hr̃e q p se vnũ ẽ cã alteri⁹: ꝛ ecõuerso: sz h nõ est sz idẽ gen⁹ cãe: vt potio est cã sanitatis ꝛ ecõuerso sz potio est cã sanitati a i gñe cãe efficiẽtis ꝛ sanitas est cã potionis in gñe cãe finalis. ꝛ qz fm q variat gen⁹ cãe variat demr̃atio nõ erit eq̃ potissima demr̃atio. arguere sa G D

nitatē ex potiōe. ꝛ potionē ex sanitate: imo si volum⁹ re/cte loq̄ hoc nō ē circulatio: nō. n. valꝫ sanitas est cā potiōis ꝛ potio sanitatis. ergo sanitas est cā sanitatis: q2 variat ibi mediū. si. n. sic formaret syll'o: qcqd ē cā potiōis ē cā sani/tatis. sanitas aūt ē cā potiōis. ergo ꝛc. hoc variat mediū ꝛ ar/guit q̄si q̄tuor terminis. nā nō eodē mō accipit cā in ma/iori ꝛ in minori. nā cū oī: qcqd ē cā potiōis est cā sanitatꝭ: itelligit in gn̄e cāe efficiētis. nā pp hoc valꝫ q̄ qcqd ē cā po/tiōis ē cā sanitatis: q2 potio ē cā sanitatꝭ: ergo oꝫ q̄ cā potio/nis accipiat eodē a q̄ potio ē cā sanitatis: sed hoc est in gn̄e cāe efficiētis: ergo cā sumpta i maiori supponit p cā efficiē/te: cū vō i minori oī q̄ sanitas ē cā potionis variat ibi rō cāe: q2 sanitas nō ē cā potiōis i gn̄e cāe efficiētis: sꝫ final'. In cāis ergo p se nō ivenit circulatio: q2 nō inveniunt due p se cāe q̄ in eodē gn̄e cāe sint sibi invicē cāe sꝫ in cāis p ac/cidēs bn̄ repit: vt pluvia ē mā de q̄ fit vapor. vapor mā ē q̄ fit nubes ꝛ nubes mā oe q̄ fit pluvia fꝫ hoc ergo pluvia ē mā oe q̄ fit pluvia: sꝫ hoc ē in cāis p accn̄s. nā pluvia nō est mā oe q̄ fit vapor loquēdo p se. nā nullū ens i actu p se est mā: p accn̄s. n. ē q̄ ex ente i actu fiat ens: vt pbat p. phi. ꝛ i lib. de gn̄atiōe: sꝫ si accipet cā mālis p se vapor nō essꝫ mā pluvie nec ecōverso. sꝫ mā vtriusqꝫ ē ens in potentia cōe ad vtrūqꝫ: sic aūt accipiēdo cām māiē p se nō invenie/mus ibi ꝯversionē. nā hꝯ ens in potentia est mā pluvie. nō aūt ecōverso. sic ēt est mā vaporis. nō aūt econverso.

A ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. vtrū idē possit esse mā suiipsi⁹ loquēdo de cā p accn̄s vt idē possit demr̄ari per seipm: ꝛ vꝫ q̄ sic vt in exēplo assumpto. nā pluvia est mā pluvie. ¶ Dōm q̄ nūq̄ꝫ idē ē mā suiipsi⁹ loquēdo de eo/dem nūero q̄ꝫtūcūqꝫ accipiat cā mālis p accn̄s: vt si ex plu/uia fit vapor. ex vapore nubes: ex nube pluvia: ꝛ ita ex pluvia pluvia. nō est eadē pluvia nūero ex q̄ fit vapor. ꝛ q̄ postea generat ex nube fcā ex vapore. ex pluvia ergo pba/tur pluvia: sꝫ p hoc nō pbat idē p idē. sꝫ p pluviā corru/ptā pbat pluvia gn̄ata: corruptū aūt ꝛ gn̄atū nō sūt idē nūero. nā vt oī circa finē de gn̄atione quoꝝ sbā deperiit nō redeūt eadē nūero: q̄ꝫtūcūqꝫ ergo accipiat cā p accn̄s mā/lis nō erit idē mā suiipsius loq̄ndo de idētitate numera/li nec demr̄abit circulariter idē p idē loq̄ndo de tali idē/titate. Rursus idē nō pōt esse mā suiipsius imediate q̄ꝫtū/cūqꝫ accipiat mā p accn̄s ꝛ q̄ꝫtūcūqꝫ accipiatur idētitas nō numeralis. nō. n. ex aqua imediate gn̄abit aq̄. sꝫ ex aq̄ gn̄abit aer. ꝛ rursus ex aere poterit iterū gn̄ari aq̄. cū ergo oī q̄ idē pōt eē mā suiipsius: tria sunt ibi notanda: primo q̄ hoc nō potest eē per se: sꝫ p accn̄s. 2° q̄ idē nō accipiat fm idētitatē nūeralē: q2 nūq̄ꝫ ex eodem numero genera/bitur idē numero: q2 tūc corruptū ꝛ gn̄atū eēnt idē nume/ro: sꝫ oꝫ accipi idē fm spēm. 3° est attendendū q̄ hoc non pōt fieri imediate: sed mediatemū q̄ꝫ. n. imediate ex aqua generabit aq̄: q2 frustra ageret nā si aquā corrumperet ꝛ aq̄ꝫ gn̄aret: ēt mā existēs sub forma aq̄ non pōt appetere q̄ expoliet illa forma vt induat eadē forma. Est ergo diligē/ter notādū q̄ hꝯ mediatio modica est in gn̄atiōe elemen/toꝝ maior est gn̄atio in gn̄atiōe admixtoꝝ: sꝫ multo ma/ior est in gn̄atiōe mixtoꝝ: pn̄t aūt vocari admixta vapor nubes ꝛ talia: q̄ nō sūt perfecte mixta. modica est. n. talis mediatio in gn̄atiōe elemētoꝝ: nā ex aq̄ pōt gn̄ari aer. ꝛ statim ex aere pōt gn̄ari aq̄: ita q̄ ex aq̄ fit aqua mediāte aere: sꝫ in gn̄atione admixtoꝝ talis mediatio est maior vt ex pluvia fit vapor. sꝫ nō stati ex vapore fit pluvia: sed p̄us opꝫ q̄ fiat nubes: ꝛ ex nube pluvia mediāte vapore ꝛ nube. in mixtis aūt hec mediatio ē multo maior: fit. n. ex bove bos p multa media: q2 morit: putrefit: gn̄abit in de herba: de q̄ comedit vacca: ex q̄ gn̄at menstruū: ex quo pōt formari vitulus: vn̄ bos mortuus redit bos vivus: sꝫ

B p multa media: vt declarari hꝫ in 8° metaphi. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs: vtrū hec argumētatio circularis p accn̄s q̄ ex pluvia fiat pluvia arguat aliqd p se. ¶ Dōꝫ q̄ circulatio i istis iferiorib⁹ tāq̄ꝫ ppri⁹ effect⁹ arguit esse circularē motū celi tāq̄ꝫ ppriā cāꝫ. nā q̄ oia mēsurēt sua pyodo. ꝛ q̄ oia revertāt fꝫ circulū: vt q̄ ex bove mortuo fiat bos viv⁹: ꝛ q̄ ex pluvia fiat pluvia. ꝛ q̄ mā p̄us exīs sub forma cōrupta q̄si circularit' reuertat ad eādē formā totū ꝯtigit ex circulatiōe mot⁹ celestis: vn̄ ꝛ phs i 8° phy. motū celi dicit eē vitā quādā oib⁹ subsistētib⁹ nā. i. oibus entib⁹ nālib⁹: nā sicut aīa est vita corporis: q2 oēs motus corporis vitales aut aīales cānt ex aīa. ita mot⁹ celi ē q̄si q̄dā vita in oib⁹ entib⁹ nālib⁹: q2 oēs motus nāles cānt ex illo motu: pp qd in motib⁹ nālibus ꝛ potissime in ge/nerationibus ꝛ corruptiōibus reꝝ oꝫ esse quēdā circuitū cū oia ista causent ex motu circulari. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sūt aūt q̄dā q̄ fiūt vl'r. semp. n. q̄ ꝛ in omni: aut sic se habent: aut fiunt. Alia vero semper qdē nō: sed sicut frequēter sunt: vt non oīs hō masculus barbat: sed est sicut frequēter. Ta/liuꝫ igit necesse ē ꝛ mediū: sicut frequēter esse. t.cō.16.

¶ Sūt aūt reꝝ nōnulle que fiūt vl'r: sp eni ꝛ oēs aut eodē mō sese hn̄t: aut eodem fiunt pacto. Nōnulle sunt rursus: que semp qd est nō fiūt eodē mō: fiunt tn̄ plerūqꝫ: nā nō oīs qdē mas hō: barbaꝫ emittit. Fit autem plerūqꝫ: vt ho/mo mas: barbam emitat. Taliuꝫ igitur ꝛ me/dium esse plerunqꝫ necesse est. Argir.

¶ In pte ista vt dicebat agit d diversitate cāꝫ: q2 put aliq̄ sūt sic sp: aliq̄ sicut frequēter. Circa qd tria facit: q2 p°o ait aliq̄ eē sp. aliq̄ frequēter: ꝛ ośdit q̄uo d̄beam⁹ demr̄a/re ea q̄ sunt frequēter. d. q̄ ad demr̄andū talia nō debe/mus accipe mediū qd fit sp: sꝫ qd fit frequēter. 2° qd dixe/rat pbat. 3° epilogat circa dterminata. 1° ibi (Si. n. a. d. b.) 3° ibi (Q̄uo igit sic) Dicit ergo q̄ (sūt aūt q̄dā q̄ sunt vl'r ꝛ sp q̄ aūt ꝛ in oi sic se hn̄t aut fiūt: alia vō nō sp qdē sed sicut frequēter fiunt. vt nō oīs hō masculus barbat) vel vt hꝫ alia trāslatio (barbatus efficit: sꝫ sicut frequēter) ꝛ ē hoc vt in plurib⁹: ꝛ subdit q̄ (taliū igit necesse ē mediū sicut frequēter esse). q. d. q̄ ad demr̄anduꝫ talia que sunt fre/quēter nō debemus accipere mediū qd fit semp: sed sicut

C frequēter. ¶ Dubitaret forte aliqs: vtrū possum⁹ argue/re demonstrative ex medio qd fit frequēter: ꝛ vꝫ q̄ nō: q2 demr̄atio ē ex necessarijs. necessaria āt sūt semp: ergo ꝛc. ¶ Dōm q̄ debemus q̄rere eundē modū demr̄andi i nāli/bus ꝛ in mathematicis: nec in istis inferiorib⁹: sꝫ in sup/celestib⁹: naꝫ q2 mathematica sunt certa in priori gradu certitudinis demr̄atiōes mathematice sunt p cāꝫ infalli/bilē: sꝫ cāe nāles possunt impediri ꝛ iō non semp faciunt effectus suos: vt q̄ hō efficiatur barbatus videtur eē cā caliditatis. naꝫ calidi est rarefacere. complexio autē ma/gis rarefacta est magis porosa. corpus ergo masculuꝫ ē ma/gis porosuꝫ q̄ꝫ femineū: ꝛ ide opꝫ q̄ sit magis pilosuꝫ q2 pori sūt magis pvij: vt possint ide exire pili. opꝫ ēt ex hoc q̄ pili sint grossiores in masculo q̄ꝫ in femina pp amplitudi/nē poroꝝ: sꝫ hec cā pōt i aliquo ipediri: q2 plures sūt ma/sculi barbati: arguem⁹ ergo ex cāis nālib⁹ suos effectus nō q̄ sp tales effect⁹ faciāt: sꝫ q̄ q̄ꝫtū est de se sp sunt apta na/ta taies effect⁹ facere. nec hoc est modicū si sciverim⁹ q effe/ctus sūt apti nati eē ex qbus cāis. nō est ergo tāta necessitas in nālib⁹ sic i mathematicis: nec tāta nccītas in istis infe/riorib⁹ q̄ꝫta in supcelestib⁹. ibi. n. sp ex cāis sequunt effe/ctus. sp. n. ex interpositione terre eclipsat luna. ꝛ sp ex in/

terpositiōe lune sol.nō aūt h sp ex semie oliue gñat oliua. qꝛ pōt eē corruptio in semine vł pōt ex aliq̄ cā ipediri se-
D men.vt nō pferat suū germen. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs.vtrū eodē mō possum⁹ demrātiue arguere in nāli-bus ꝛ in mathematicis. ¶ Dōm ꝙ cū mathematice cāe nō possint ipediri.nāles aūt pñt ipediri n̄ eodē mō arguē-dū est h ꝛ ibi.ſꝫ in mathematicis arguēdū est simplr ꝛ ſꝫ actū.vt hꝫ angulū q̄ hꝫ tres.i nālib⁹ aūt ſm aptitudinē ꝛ ex ɔditiōe.vt hꝫ talē cāꝫ.q̄ ē aptū natū hr̄e talē effectū vł ex tali cā nō ipedita sequit talis effect⁹.q̄dā q̄ nec̄itas est in nālib⁹ ipsis ex q̄dā aptitudine qꝛ q̄ꝫtuꝫ est de se nāles cāe sp sunt apte nate nisi ipediant pducere suos effect⁹. Aliq̄ vō cāe sūt vlr q̄ꝫtū ad subā. ꝛ sp q̄ꝫtū ad tp̄s. ita ꝙ tales cāe in omni sic se hñt q̄ꝫtuꝫ ad vlitatem subtoꝝ q̄ eē fiunt.s.i oi q̄ꝫtū ad vlitatē tēpoꝝ.in quocūq̄ꝫ.n.subto ha-beat eē cā q̄ nō pōt ipediri hꝫ eē effect⁹ ei⁹. ꝛ q̄ñcūq̄ꝫ hꝫ esse talis cā hꝫ esse effectus eius in nālib⁹ aūt cāis eo ꝙ pñt ipediri hñt tale eē ſꝫ aptitudinē. Qō q̄ obiiciebat aliq qōne ꝙ demrātio est ex nec̄arijs pꝫ ꝙ in ipsis nālib⁹ est q̄dā nec̄itas cuiusdā aptitudinis.cōcedim⁹ tñ ꝙ dmō-strationes per causas naturales habent quēdaꝫ defectū nec sunt tāte certitudinis sicut sunt demōstrationes ma-
E thematice. ¶ Aduertendum tñ ꝙ cum dicimus aliqua cāta esse semp ꝛ vlr.intelligendū est p relōneꝫ ad cām.vt eclipsis est semp qñ est sua cā.ꝛ vniuersaliter vbi est sua causa.vñ si essent multe lune ꝛ iter omnes interponeret terra in oibus,eis esset eclipsis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si.n.a.de.b.vlr pdicat:ꝛ.b.de.c.vlr neces-se est.a.d oi.c.ꝛ sp pdicari.hoc.n.vlr d oi ꝛ sp sed suppositū ē sicut frequēter eē. necē ē ergo ꝛ mediū frequēter eē:qd ē i quo ē.b.d. Erūt igit ꝛ eoꝝ que sūt sicut frequēter principia si-ne medio q̄cūq̄ꝫ frequēter sic sunt aut fiunt.

Argu. ¶ Nā si tā.a.de.b.q̄ꝫ.b.d.c.vlr predicet:ꝛ.a. de.c.necesse est:ꝛ sp:ꝛ de quolibꝫ pdicari. Id enī est vlr pdicari: de oi sempq̄ꝫ dici. At sup-ponebatur.a.plerūq̄ꝫ de.c.pdicari. Necesse ē ergo mediū etiā ipsum.b. cōditionē eandem subire: ac esse plerūq̄ꝫ. Eruntigitur ꝛ eorum que sunt plerūq̄ꝫ ea principia vacantia medijs que plerūq̄ꝫ sic sunt vel fiunt.

¶ Probat qd dixerat.dixerat.n.ꝙ in his q̄ sunt frequēter oꝫ accipi mediū vt frequēter.qd pbat.d.(Si.n.a. pdice tur de.b.vlr).i.maior extrēitas de medio(ꝛ.b.de.c. vlr) i.mediū de minori extremitate(necesse ē ꝛ.a.de.c.semp ꝛ de omni predicari.hoc.n.est eē vlr).vꝫ.de omni ꝛ semp. (ſꝫ suppositū est eē sic frequēter).q.d.ꝙ si.a.de.c.esset sic frequēter oꝫ ꝙ mediū.b.accipiat sic frequēter:qꝛ si acci peret sic vlr ꝛ sp oporteret ꝙ ꝛ.a.de.c.eēt sic vlr ꝛ sp. qd ē ꝯ ypothesim ꝛ ꝯ illd qd suppositū ē.id subdit ꝙ(necē ē q̄ ꝛ mediū qd est in q̄ ē.b.).i.qd significat p.b.(eē sic fre-quēter)ꝛ subdit ꝙ(erūt igit ꝛ eoꝝ q̄ sunt frequēter pnci pia).i.cause(sine medio)ꝛ proprie ꝛ imediate (quecūq̄ꝫ frequēter sic sunt)q̄ꝫtū ad subiecta(aut fiunt)quātuꝫ ad tp̄a:q̄cūq̄ꝫ ergo cāta sunt frequēter hñt cās q̄ sunt frequē ter q̄ꝫtū ad subiecta vel q̄ fiunt frequēter hñt causas que fiunt frequēter quātū ad tp̄a. ¶ Deinde cum dicit.

t.cō.17 ¶ Quo igit qdeꝫ sit qd qd ē iter terminos assi-gnatū est: ꝛ qualiter demonstratio: aut diffini-tio sit ipsius aut nō: dictū est prius.

Argu. ¶ At enī quonā pacto ipsū quid est ad rōcina-tionis terminos accomodat. Et quo mō vel est ipsius: vel nō est demōstratio: diffinitioue: satis antea pertractauimus.

¶ Epilogat circa determinata.d.(Quō igit sit qd qd est inter terminos)ſu.syllogisticos(assignatū est).i.ōnsuꝫ ē. ꝛ subdit ꝙ(ꝛ q̄liter demōstratio aut diffō sit ipsi⁹)qd qd est(aut nō dcm̄ ē pus.) ¶ Notādū āt ꝙ sic ſm singula ge-
F neꝝ ɔtingit demrāre.sic ſm singula genera causaꝝ con-tingit diffinire:vñ ꝛ in 8° meta.cōmēdant diffōnes Ari-starchi q̄ erāt ſm omne gen⁹ cāe. Assignare ergo quō sin-gula gñā cāꝝ pñt esse mediuꝫ in demrātione est assigna-re quō qd qd est siue quō diffō ſm omne gen⁹ cāe sit tale medium in demōstratione.hoc est ergo qd intendit in pri ma parte huius epilogi cū dicit ꝙ assignatū est.i.ōnsum quō qd qd ē.i.quō diffō sit inter terminos syllogisticos i.sit mediū ad syllogiꝫādū.nā illd ē mediū iter terminos syllogisticos qd est mediū ad syllogiꝫādū.hoc.n. diffuse dictū est quō qd qd est siue diffō sit inter tales terminos vel sit tale mediū:diffuse dictū ē quō singula genera cāꝝ possunt accipi inter tales terminos vel possunt accipi vt tale mediuꝫ ſm que singula genera cārū formari possūt diffōnes ad demonstranduꝫ. ¶ Notandū ēt ꝙ subarum
G pprie est diffō.ꝛ per se passionū est demrātio.ex hoc aūt possumus exponere scdam ptē epilogi.vꝫ.ꝙ pꝫ p pus di cta quō ipsius qd qd est ꝛ ē demrātio.ꝛ quō nō:ꝛ quō ei⁹ est diffō ꝛ quō nō:nā ipsi⁹ qd qd ē sube nō ē pprie demrā-tio:ſꝫ diffō ipsi⁹ aūt accñtis est demōstratio.vel possum⁹ aliter dicere ꝙ ipsa eēntia accñtis q̄ significatur p qd qd est ꝛ p diffōnē pōt ɔsiderari dupliciter:vel vt est aliqd in se.ꝛ sic ipsius qd quid est accñtis vel ipsi⁹ essentie accñtis est diffō ipm.n.accñs ſꝫ se ꝛ in abstracto diffinit:vel pōt cōsiderari ipsuꝫ qd qd est siue ipsa essentia accñtis in cō-cretoꝛ vt aliqd in alio.ꝛ sic demrātur:pp qd pꝫ quō ip-sius qd qd est ꝛ ipsi⁹ essentie passiōis ē diffō:ꝛ quō non: qꝛ ſm se ꝛ vt accipit in abstracto diffinit: vt autē accipit cum alio non diffinitur:qꝛ hois albi non est diffō.sic etiā pꝫ quō ipsius est demrātio:ꝛ quō non:qꝛ ipsius ſm se nō est demonstratio.eius aūt vt est in alio est demonstratio.

Quomodo autem opꝫ venari in eo qd qd est pdicātia nūc dicamus.

Argu. ¶ Nunc dicendum esse videtur: quonā pacto venari nos ea opor-tet que hoc ipso quid est predicantur.

¶ Dicebat supra ꝙ circa qd qd est duo pncipaliter inten-debat phs:pmo qdē quō se haberet ad demonstrationē. 2° vō quō possemus venari ꝛ inuestigare qd qd i p̄ ergo declaratū est quō qd qd est se hēat ad demrātionē ꝛ ꝙ h intēdebat in pcedenti parte ex epilogo imediate habito vbi dx:assignatū est.i.ōnsuꝫ est quō qd qd ē sit iter termi nos syllogisticos:ꝛ quō ipsi⁹ sit demrātio. In hac āt pte i tendit de 2° pncipali.vꝫ.quō possumus venari ꝛ inuestiga re qd qd est.pp qd sciendū ꝙ ipsuꝫ qd qd est:est illd qd p diffinitionē exprimit:ꝛ ēt hꝫ rōne medii demrātiui:ꝛ rō-nē cāe:qꝛ ſꝫ oē gen⁹ cāe pōt formari diffō:nō q̄ possem⁹ sufficiēter scire quō ɔtingit venari qd qd est nisi sciremus diffōnē venari.ꝛ nisi sciremus venari quō accipiendū sit mediū:ꝛ cā ad demōstrandū:id tria facit:qꝛ pmo dat ar-teꝫ quō accipiēda sit diffō subi:2° quō accipiēda sit diffō passiōis.3° docet inuenire mediū ꝛ cām ad demōstrāduꝫ passionē de subto.scda ibi(Quare aūt opꝫ intēdētē)ter-tia ibi.(Ut habeamus aūt pposita) Circa primū duo fa-cit:qꝛ pmo ɔtinuat se ad dicēda.2° exeqtur de intēto ibi. (Eorū igit que insūt.) Dicit ergo(Quō aūt oꝫ venari ve nantia).i.ducētia vel(pdicantia)vt sonat alia translatio

(in eo

(in eo qd̄ qd est nunc dicemus) illud.n.per qd̄ ducimur ad aliqd pōt dici q̄si venans illud. vñ ⁊ canes venatici dicunt eo q̄ in p̄dā nos ducūt. diffinientia dicunt esse venantia in eo qd̄ qd. q2 ducunt nos in cognitionē q̄ditatis. f̄m tñ trāslationē aliā n̄ oꝫ nos hic ſbtiliare. ſic.n.bꝫ alia trāslatio. quō āt oꝫ venari q̄ i eo q̄ qd p̄ntur nūc dicamus q̄ dcm̄ planū ⁊ claꝝ bꝫ intellectū. ⁋ Deinde cū dicit.

⁋ Eoꝝ igit q̄ insunt vnicuiqꝫ q̄dā extēdunt in plus nō tñ extra gen⁹: dico āt in plus eē q̄cūqꝫ q̄dē insunt vnicuiqꝫ vl'r. At nō ſed alij. vt eni aliqd qd̄ omni trinitati inest. ſꝫ nō omni trinitati: ſicut qd̄ est. inest trinitati. ſꝫ nō ⁊ numero. ſꝫ ⁊ ipar inest oī trinitati: ⁊ i plus ē: ⁊ nāqꝫ ip̄is q̄nqꝫ inest ſꝫ nō extra genus: q̄nqꝫ q̄deꝫ.n. numerus est: nullū aūt extra numerū impar ē.

Argir. ⁋ Eoꝝ itaqꝫ q̄ ſemp cuiqꝫ cōpetūt quedā extēdunt ſeſe q̄dē ad plura: nō tñ genus egrediuntur. Atqꝫ ea ſeſe ad pl'a extendere dico: q̄ q̄ꝫ q̄ꝫ vl'r cuiqꝫ cōpetūt: non tñ ſoli: ſed ēt inſunt. Est eniꝫ quoddā qd̄ omni cōpetit trinitati. ⁊ etiaꝫ non trinitati. Id.n. qd̄ est trinitati: ⁊ ēt non numero cōpetit. At impar inest ⁊ ipſum cuiuis trinitati: ⁊ alijs ēt pluribus: quinario nāqꝫ cōpetit: nō tñ genus egredit. Quinarius.n. numerus ē. Et nihil ē extra numerū impar.

A ⁋ Exeqtur de intento. ⁋ Propter qd̄ ſciēdū q̄ ars ad accipiēdū diffōnē ſubiecti est duplex. vna q̄ ē bona ſimplr. ⁊ alia q̄ est bona in caſu. ars bona ſimplr est vt accipiat propriū genus ⁊ p̄pria dr̄ia. ars aūt bona in caſu ē vt q̄ñ ignorat propria dr̄ia q̄ loco proprie dr̄ie accipiātur aliq̄ plura: quoꝝ qd̄libet ſe hēat in plus ⁊ oia in eque. duo g̊ facit. q2 p̄ dat artē diffiniēdi ſubm q̄ ē bona in caſu. 2° dat artē q̄ est bona ſimplr. ibi (Cōgruū aūt est) Circa qd̄ duo facit. q2 p̄ premittit q̄ꝫdā diuiſionē. 2° ex diuiſione premiſſa docet nos cognoſcere q̄lia ſunt illa q̄ diffōnē ingrediūtur. ibi (Huiuſmodi autē accipiēda) dicit g̊ q̄ (eoꝝ q̄ inſunt vnicuiqꝫ vl'r quedā extēdūtur in plus nō tñ extra genus) ⁊ exponit ſe qd appellet eē in plus. d. (Dico autē in plus eē q̄cūqꝫ inſunt q̄dem vl'r vnicuiqꝫ) non ſoli (at nō. ſed alij) vt illud est in plus q̄ꝫ homo qd̄ p̄dicat vl'r de homine ⁊ inest alij q̄ꝫ homini. vtputa bipes qd̄ p̄dicat vl'r d̄ hoīe est in plus q̄ꝫ hō q2 inest alij ab hoīe. non tñ est extra aīal qd̄ est genus hoīs. est ergo aliqd quod p̄dicatur vl'r ⁊ est in plus quod non extēdit ſe extra genus ⁊ est aliqd qd̄ ſe extendit. ideo ſubdit (vt aliqd qd̄ omni trinitati inest. ſed ⁊ non trinitati ſicut qd̄ est). i. ſicut ens. ens eni ita est in plus q̄ꝫ trinitas q̄ extēdit ſe extra genus trinitatis. ideo ſubdit q̄ (inest trinitati. ſed ēt numero). q. d. q̄ ens ita inest trinitati vl'r q̄ ēt extendit ſe extra numerū qui est genus trinitatis q2 ens inest ⁊ nō numero. i. p̄dicatur de aliquo qd̄ non est numerus. ⁊ ſubdit. q̄ (ſed impar inest omni trinitati. ⁊ in plus est) ſu. q̄ꝫ trinitas. q2 (inest ip̄is q̄nqꝫ) ⁊ ſubdit (ſed non extra genus. q̄nqꝫ.n. est q̄daꝫ numerus. nullū aūt impar extra numerū est). q. d. q̄ impar ex eo q̄ inest alij q̄ꝫ trinario. q2 inest q̄nario. nō p̄pter hoc est extra genus numeri. q2 ipſe quinarius est numerus. ſimo nullū ipar est extra genus numeri. est g̊ intētio ſua q̄ aliter qd̄ est. i. ens p̄dicatur vl'r de trinario ⁊ in plus ē q̄ꝫ trinarius ⁊ al'r impar. nā ens ita ē in plus q̄ extēdit ſe extra numeꝝ q̄ est genus trinarij. ſed impar nō ſe extēdit extra numeꝝ q̄ est huius genus. ⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Huiuſmodi igit accipiēda ſunt vſqꝫ ad hoc primū: quoꝝ vnūq̄dqꝫ q̄dē i plus ſit. Oia aūt nō ſunt in plus. hāc.n. neceſſe ē ſubam rei eē.

Argir. ⁋ Talia igit eouſqꝫ ſumēda ſunt: quouſqꝫ tot fuerint ſupta p̄mo: vt vnūq̄dqꝫ q̄dē illoꝝ pluribus cōpetat: cūcta aūt ſil' non ad pl'a ſeſe extendāt: hāc.n. neceē est ſubam eē rei diffiniēde.

⁋ Ex diuiſione data oñdit q̄lia debeāt accipi ad formādū diffōnē. Circa qd̄ duo facit. q2 p̄ facit. qd̄ dictū est. 2° qd̄ dixerat manifestat p̄ exemplū. ibi (Ut trinitati) cōtinuetur aūt ſic. dcm̄ est q̄ q̄dā vl'a p̄dicata ſe hn̄tia in plus q̄dam ſe extēdūt extra genus. q̄dā aūt non. ⁊ q2 ſic est. (accipienda ſunt autē hꝫ) ſu. p̄dicata vl'a ſe hn̄tia in plus (vſqꝫ ad hoc). i. vſqꝫ ad tantū numerū. ſiue vſqꝫ ad talē terminum quouſqꝫ tot accipiant (quoꝝ vnūq̄dqꝫ q̄dē taliū). i. p̄dicatoꝝ (in plus ſit. oia aūt non in plus ſunt. hāc ergo neceē est ſubam rei). i. ſubalem diffōnē. q. d. cū tot ſunt accepta vl'a p̄dicata hn̄tia ſe in plus non extēdentia extra genus q̄ oia ſimul ſumpta non ſe hn̄t in plus q̄ꝫ ipſum diffinitū. tūc ex talib⁹ p̄dicatis ꝯſtituit ſuba vl' diffō. ⁋ Dubitaret forte aliqs: q2 vꝫ hoc falſum q̄ q̄libet pars diffōnis ſe debeat hēre in plus. ⁊ totū in eq̄. nā vltima dr̄ia ſp̄ ꝯuertitur cū diffōne. ſꝫ p̄hm.n. i meta. ſi hn̄ ſcirem⁹ dr̄ias aīalis findentis pedes tot eēnt hꝫ dr̄ie. q̄t ſunt aīalia findentia pedes. nūs g̊ dr̄iaꝝ p̄priaꝝ ſub aliquo gn̄e equat nūo ſpēꝝ ſub illo gn̄e. q̄ qd̄ nō eēt niſi dr̄ia vltima ꝯuerteret cuꝫ ſpē. B

⁋ Dōm q̄ q2 ignote ſunt nobis forme ſubales ⁊ q2 ignote ſunt nobis dr̄ie p̄prie ex h̄ multa mala icurrimus diffiniēdo. p̄ q2 facim⁹ diffōnē ex plurib⁹ q̄ꝫ duob⁹. ſoluꝫ.n. duo deberēt ꝯcurrere ad diffōnē. quoꝝ vnū ſe hēret vt mā ⁊ vt po°. vꝫ. gen⁹ aliud. vt act⁹. ⁊ vt for°. vꝫ. dr̄ia. nūq̄ꝫ.n. ex duob⁹ fit vnū niſi vnuꝫ ſe hēat vt po°. ⁊ aliō vt act⁹. nec opꝫ dare tertiū q2 non reqrit ibi. nec colla nec clauus ad ꝯiūgēdū actū potētie. ideo 3ᵐ est ſemp ſupfluū. duo autem ſolū reqrūtur ad ꝯſtitutionē rei. po° ⁊ actus. attñ q2 aliq̄ñ innoiatū est genus p̄priū tūc loco gn̄is p̄prij ponimus gen⁹ remotū vſqꝫ ad dr̄iam vltimā. vt ſi eēt diffō hominis aīal māſuetū bipes. totū h̄. aīal manſuetū. accipet loco gn̄is p̄prij p̄ximi. ⁊ bipes ſe hēret vt ſpecifica dr̄ia. Rurſus q2 aliq̄ñ ē nobis ignota dr̄ia p̄pria tūc loco dr̄ie p̄prie aſſumimus duas dr̄ias. quarū q̄libet ſe hꝫ in plus. ⁊ ambe in eq̄ ⁊ ſi nō ſufficiūt due accipimus ⁊ plēs alias tales. vtputa ſi eēt nobis ignota p̄pria dr̄ia hoīs acciperemus greſſibile bipes loco dr̄ie p̄prie quoꝝ qd̄lꝫ ſe hꝫ in plus: ⁊ totū in eq̄. greſſibile.n. ē i plus q̄ꝫ hō eo q̄ equus ⁊ alia q̄drupedia ſunt greſſibilia. ⁊ bipes in plus q̄ꝫ hō. q2 volatilia ſunt bipedia. ſꝫ hoc totū. greſſibile bipes. forte est ſolus hō. q̄ g̊ ſi accipiant multa q̄ ſunt in plus. totū aūt nō in plus ſꝫ in eq̄. h̄ ē ex ignorātia dr̄ie p̄prie. C Qd̄ g̊ obijcit q̄ dr̄ia p̄pria ꝯuertit. dici dꝫ q̄ veꝝ est ſi eēt illa nobis nota. ſꝫ q2 nō est nobis nota: loco illi⁹ accipim⁹ aliqua plura. quoꝝ qd̄libet ſe hꝫ in plus: ⁊ totum in eque.

⁋ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. vtꝝ iste modus ſit cōueniens. ⁋ Dōm q̄ ꝯueniētius eēt ſi ſciremus dr̄iaꝫ p̄priā. D tñ poſt diffōnē ꝯtinētē dr̄iam p̄priā hec ē ꝯueniētior diffinitio q̄ñ loco p̄prie dr̄ie accipiunt plura. quoꝝ qd̄libet ſe hꝫ in plus. ⁊ totū in eq̄. q2 non est aliqd qd̄ ita nos ducat in cognitionē p̄prij ſicut ꝯueniētia ⁊ dr̄ia quaꝫ hꝫ res ad alia. vt ſi loco dr̄ie p̄prie hoīs accipet greſſibile bipes. greſſibile diceret ꝯueniētiā quā hꝫ hō cū aīalibus terreſtribus ⁊ dr̄iaꝫ quā hꝫ cū volatilibus. bipes aūt ꝯ̄rio diceret ꝯueniētiā ad volatilia ⁊ dr̄iam ad terreſtria. In his ergo duobus ꝯtinet ꝯuenientia ⁊ dr̄ia ipſius hoīs taꝫ ad aīalia volatilia q̄ꝫ ad terreſtria. ⁊ q2 hic est modus maxi-

me deueniēdi in cognitionē dr̄ie ppꝛie. ideo post diffōnē ↄtinētē drīā ppꝛiā vꝫ hic modus esse ↄgruētioꝛ. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtꝝ s3 veritatē posset fieri diffinitio sm hūc modū. ¶ Dōm ꝙ nō. nā ꝙ aliq̄ sic se habeant respectu alic⁹ ꝙ q̄ōlibet illoꝝ se habeat in plus ⁊ totū in eq̄: h̄ eē nō pōt nisi qꝛ illa duo se habeāt sicut excedētia ⁊ excessa. vt ponam⁹ ꝙ hō niger se hēat in eq̄ cū ethiope. videmus. n. ꝙ hō ē in plus q̄3 ethiops. ⁊ nigrū ī plus q̄3 ethiops. hō tñ niger positus est inceē in eque. qō si sic ē opꝫ ꝙ hō ⁊ niger se habeāt sicut excedētia ⁊ excessa. nā si hoc nō eēt nō posset esse ꝙ q̄ōlibet eēt in plus ⁊ totum in eque. nā si nigrū nō repiret nisi in hoīe. ⁊ hō eēt in plus q̄3 ethiops. hō aūt niger ↄuerteret cū ethiope oporteret ꝙ nigrū ↄuerteret cū ethiope. qō si nō seqtur deo oppositū. si. n. aliqd est nigrū qō nō sit ethiops. sit illud. a. q̄remus ḡ vtrū. a. sit hō. vel non. si non ē hō hoc est ↄ̄ ypotesiꝫ. supponebamus. n. ꝙ nigruꝫ non se extēderet extra hoiem. si aūt est hō ⁊ non est ethiops. ḡ homo niger nō ↄuertit cuꝫ ethiope qō est ēt ↄ̄ ypotesim. Qō ergo aliqua duo sic se habeāt respectu alicui⁹ ꝙ q̄ōlibet sit in plus ⁊ totū in eq̄ h̄ eē nō poterit nisi q̄ōlibet illoꝝ duoꝝ restringat aliud. ⁊ si q̄ōlibet vel si vtrūq3 restrigat vtrūq3. vtrūq3 erit restringens ⁊ restrictū. ⁊ p ↄñs vtrūq3 erit excedēs ⁊ excessum. nā nō restrigit nisi qō excedit. ⁊ nō restrigit nisi qō exceditur. eē ḡ restringēs ⁊ restrictū est eē excedens ⁊ excessuꝫ. sed impoē est sm veritatē in diffōne eē aliq̄ duo sic se habentia sicut excedētia ⁊ excessa. nā in diffōne sunt gen⁹ ⁊ drīa. vel si sunt ibi plures drīe. h̄ erit sm ordinē pdicamētalē. quaꝝ vna erit drīa gñis superioris. ⁊ alia iferioris. genus ergo ⁊ drīa nō pñt se hēe sicut excedētia ⁊ excessa. qꝛ drīa nō se extendit extra genus. Rursus due drīe ordinate sm ordinē pdicamēti non pñt sic se hēe si bene date sint. nā drīa generis inferioris si bene data sit non poterit excedere drīam gñis superioris. talis ergo diffō ↄtinens plura. quoꝝ q̄ōlibet ē i plus ⁊ totū in eque: nō erit diffō vera. sed poterit eē supplēs in esse diffōnis vere. iste ergo modus diffiniēdi traditus hic a pho nō est bonus simpliciter: s3 est bonus respectu nr̄i. ⁊ est bonus in casu vt diximus in ↄtinuādo lr̄aꝫ. nā qꝛ nobis sunt ignote drīe ppꝛie
E vt supra diximus. iō hic modus ē nobis cōpetēs. qꝛ post diffōnē ↄtinētē drīam ppꝛiā. hec diffō est cōgruētioꝛ ꝙ ↄtineat aliqua quoꝝ q̄ōlibet sit in plus ⁊ totū in eq̄ vt est ex q̄ōne phabita manifestum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut trinitati inest omni numerus ipar pmus vtrobiq3. ⁊ sicut ꝙ nō est mēsurari numero: ⁊ sicut ꝙ ē nō cōponi ex numeris. hoc itaq3 iam trinitas ē numerus ipar primus: ⁊ sic primo.

¶ Uelut omni trinitati cōpetit numerus ipar
Argu. primū vtroq3 modo. Et qꝛ nō mēsuratur numero: ⁊ qꝛ non ex numeris cōstat. Id igit iaꝫ ipsa trinitas est numerus inquaʒ impar primus. Atq3 hoc pacto primus.

¶ Manifestat qō dixerat per exēpluꝫ de diffōne trinarij. Circa qō tria facit. qꝛ p̄ dat diffōnē trinarij. 2° ostēdit diffinitionē huius eē sm datā methodū siue sm datā artē. 3° declarat ꝙ talis diffō sit diffō trinarij. scða ibi. (Hoꝝ. n.) 3ª ibi (Om̄ aūtē ostisum) Dicit ḡ (Ut trinitati inest oi numerus ipar vtrobiq3 pmus). q. d. dcm̄ est ꝙ diffō dꝫ cōtinere aliq̄. quoꝝ q̄ōlibet sit in plus ⁊ totū si in eq̄ vt numerus vtrobiq3 pm⁹ inest trinitati sn. mō pdicto. qꝛ q̄ōlibet hoꝝ sit in plus q̄3 trinitas. totū aūt in plus. s3 in eq̄. ⁊ exponit se qd appellet nūs vtrobiq3 pmus. d. (⁊) sn. numerus vtrobiq3 pmus dr (sicut qō est nō mēsurari numero. ⁊ sicut nō cōponi ex numeris. hec itaq3 iā trinitas ē). q. d. ꝙ ista ē diffō trinitatis (nūs ipar pmus. ⁊ sic pmus). vꝫ. vtrobiq3. ¶ Nōn̄ aūt ꝙ numerus pmus dr qō nō pducit ex nūeris. s3 ex sola replicatione vnitati pducit. s3 non pduci ex nūeris est dupl'r: vel ex ductu nūi in nūm. vel ex aggregatiōe numeri cū nūo. qnarius. n. nō pducit ex numeris ex ductu nūi in nūm. qꝛ nullus nūs ductus in aliquē nūm faciet nūm qnariū. tñ qnarius hñ pducit ex numeris ex aggregatione numeri cū nūo. qꝛ ex aggregatione nūi binarij cū trinario ↄstituit qnarius. qnarius ḡ non est pmus. nisi vno mō. senarius aūt nullo° est pm⁹ qꝛ vtroq3 mō ↄstituit ex nūis. ↄstituit. n. ex ductu numeri in nūꝫ. qꝛ ex ductu trinarij in binariū ↄstituit senarius. nam ter duo sex faciūt. Rursus ↄstituit senarius ex aggregatiōe
F numeri cū nūo. nā duo cū q̄tuoꝛ sex faciūt. trinarius aūt est pmus vtroq3 mō. qꝛ nō pducit ex ductu numeri in numerū. ⁊ h̄ appellat phs non mēsurari nūo. nā nūs q ductus ē in aliū nūm pducit aliquē numerū hꝰ nūs sm illū numeꝝ dr mensurare pductū numerū. vt si binarius ductus in trinariū facit senariū. binarius mēsurabit senariū sm trinariū. qꝛ ē 3ª ps senarij. sm h̄. n. binari⁹ mēsurat senariū sicut vlna mēsurat pānuꝫ qñ totiēs sumit ꝙ equat pāno. sic binari⁹ mēsurat senariū s3 trinariū. qꝛ ter supt⁹ equat senario. trinari⁹ āt ē pm⁹ isto°. qꝛ null's nūs duct⁹ i aliū nūm mēsurat trinariū vl' pducit ipm. Rursus trinarius ē pm⁹ alio°. qꝛ nō cōponit ex nūis. nullus. n. nūs cōpositus alteri numero facit trinariū. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Hoꝝ. n. vnūq̄dq3 aliud: qō in parib⁹ oibus inest: vltimū aūt ⁊ dualitati: oia aūt nulli

¶ Hoꝝ. n. pma ceteris ēt vniuersis iparib⁹ insunt: vltimū dualitati ēt cōpetit. At vniuersa si- Argu.
mul nulli pter trinitatē numero cōpetūt.

¶ Probat hꝰ diffōnē esse sm datā methodū siue sm datā artē. d. (Hoꝝ. n.) siue (hoꝝ qdē vnūq̄dq3) sn. est in plusq̄3 trinarius. qō pꝫ. nā (aliud qdē). vꝫ. numerus ipar (inest oibus imparib⁹) alijs a trinario (vltimū aūt). vꝫ. vtrobiq3 primus (⁊ dualitati) sn. iest (oia aūt). i. totū sil' (nulli) sn. alij inest nisi trinitati. est ḡ hec diffō trinitatis sm datā
G methodū. qꝛ q̄libet ps ē in plus ⁊ totū in eq̄. ¶ Notādū aūt ꝙ esse vtrobiq3 pmū. i. nō mēsurari. vel non pduci ex ductu numeri in nūerū. nec pduci ex cōpōne nūeri cū numero nō solū cōpetit trinitati. sed ēt dualitati. naꝫ nullus numerus ductus in aliū numerū facit dualitatē. ⁊ nullus numerus cōpositus cum alio numero facit ipsam. numerus ḡ impar est in plusq̄3 trinarius. qꝛ cōpetit alijs imparibus. ⁊ ēt vtrobiq3 pmū est in plusq̄3 trinarius. qꝛ cōpetit binario. totū āt simul. vꝫ. numerus ipar vtrobiq3. pmus soli trinario competit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Om̄ aūt ostisum iā est in supioribus ꝙ necessaria sunt in eo qō quid est pdicantia. vniuersalia autē necessaria sunt. In trinitate autez ⁊ in quocunq3 alio sic accipiunt in eo qō qd est: accepta sic ex necessitate erit trinitas hec.

¶ Cuꝫ aūt necessaria qdē sint ea q̄ hoc ipso qd est predicātur: vt antea patefecimus vlia nāq3 Argu.
necīa sunt: trinitati vō vel cuiuis alij sic competunt ea que sumunt. Hoc modo necessario quidem trinitas ea que diximus erit.

¶ Declarat ꝙ hꝰ diffō trinarij ē bona ex quo q̄3tū ad pñs spectat duo reqrunt ad hoc ꝙ aliqd sit diffō. p̄ ꝙ pdicet vl'r ⁊ ex necītate. 2° ꝙ dicat totā subām rei. tria ergo facit phs. qꝛ p̄ pbat ꝙ hoc qō dictuꝫ est pdr vl'r ⁊ ex necītate de trinario.

de trinario.2° ostēdit q̄ dicat subāz ei⁹. 3° ɔcludit q̄ eo mō quo accepta est diffō de trinario posset accipi de quolibȝ alio.2° ibi.(Qđ aūt sbā sit.) 3° ibi.(Quare ⁊ alij cuilibet) Dicit ģ (Qm̄ aūt ostēsum ē nobis).i.a nobis(in superiori bus nec̄ia qdē sunt in eo qđ qd est p̄dicantia).q.d.q̄ p̄di cātia in eo qđ qd sunt nec̄ia.⁊ subdit(vl̄ia aūt nec̄ia sunt) q.d.q̄ talia nec̄ia.vȝ.p̄dicantia in eo qđ qd sunt vl̄ia.i.p̄ dicant̄ vl̄r.si ģ ea q̄ posita sunt in diffōne trinitatis p̄ntur in eo qđ qd.q̄ dictū est q̄ talia debēt accipi.opȝ q̄ illa p̄ dicētur vl̄r ⁊ de nec̄itate de trinario.iō subdit.q̄ (in trini tate aūt ⁊ in quolibet vel in quocūq̄ alio in eo qđ qd ac cipiūtur sic).i.accipiēda sunt sic.vȝ.s̄ȝ datā artē (accepta aūt sic trinitas erit hec) q̄ sunt accepta (ex nec̄itate) ⁊ sic. ⁊ vl̄r.ita q̄ q̄ sic accepta erūt ⁊ ex nec̄itate ⁊ vl̄r p̄dicabū

A tur de trinitate. ¶ Notādūȝ aūt q̄ data methodus est q̄ accipiēda sunt hꝰ q̄ se hn̄t in plus ⁊ non se extēdūt extra gen⁹ ⁊ tot sunt accipiēda de talib⁹ quoꝝ qđlibet ē i plus ⁊ q̄ oia sil̄ accepta nō sint in plus.sȝ in eq̄.si ģ accepta nō se extēdēt extra genus ⁊ sunt ordinabilia in gn̄e oȝ q̄ p̄ti neāt ad q̄ditatē rei.⁊ q̄ talia insunt de nec̄itate ⁊ p̄dicant̄ vl̄r:opȝ q̄ ea q̄ sunt accepta in diffōne trinarij si sic acce pta sunt q̄ trinari⁹ sit ex nec̄itate hec q̄ sunt accepta.i. q̄ hꝰ accepta p̄dicent̄ de nec̄itate de trinario.⁊ ēt sic.opȝ q̄

B p̄dicent̄ vl̄r. ¶ Dubitaret forte aliqs.q̄ nō vi q̄ posita i diffōne trinarij p̄dicent̄ eēntialr̄ de trinario.q̄ eē p̄mū ⁊ nō mēsurari numero vel nō esse p̄mū.sed mēsurari numero vi dentur eē q̄dā p̄prietates numeri. ¶ Dōm q̄ dato q̄ nō sint p̄prietates hoc nō obstat.nā q̄ ignote sunt dr̄ie essen tiales vtimur talib⁹ loco dr̄iaꝝ eēntialiū.sic ģ bipes po nit̄ dr̄ia hois ⁊ dr̄ia eēntialis.⁊ tn̄ figura mēbroꝝ corpis qđdā accn̄s ē.attn̄ cū nescimus dr̄iam eēntialē significa mus eā noīe alicuius accidētis.vt p̄ gressibile siue p̄ pen natum que ⁊ si s̄m se accn̄tia nominānt.tn̄ vt ingrediūtur diffōnē ponunt̄ vice dr̄iarū subaliū ⁊ assumunt̄ ad signifi candū rei eēntiā.nā ⁊ ipsa noīa subarū vtplurimum ab accn̄tibus sunt assumpta:vt lapis a lesiōe pedis ⁊ petra a tritione pedis s̄m grāmaticalē ethimologiā.qui dicūt q̄ petra dr̄ quasi pede trita. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qđ aūt subā sit ex his manifestuȝ ē.nec̄e.n.ē nisi hoc eēt trinitatis eē:vt genus aliquid esse. hoc autē noīatū:aūt nō noīatū:erit igit̄ i plus q̄ȝ trinitati inesse:ɔcessuȝ.n.ē hm̄oi eē genus qđcūq̄ scđm potētiā in plus est. Si itaqȝ nul li iest alij q̄ȝ athois trinitatis:hoc vtiq̄ erit tri nitatis eē supponatur eteni hoc vniuscuiusq̄ suba eē q̄ est in athomis vltimū p̄dicamētū.

Argir. ¶ Subam aūt hec eius eē rōnemue ex hisce pa tere pōt. Naȝ si id qđ assignauimus nō sit ipsi us ratio trinitatis:necesse est ipsum q̄si genus quodā ipsius eē:aut noīe vocitatum:aut noīe carens. Igit̄ nō trinitati mō:sed preter ipsam alijs ēt cōpetet. Genus.n.huiuscemodi pona tur eē nature:vt insit potētia pluribus:atq̄ȝ ad plura sese extendat. Qđ si istud p̄ter idiuiduas alij nulli cōpetit rei. Id erit p̄fecto ipsa rō trini tatis:nā ⁊ hoc ēt supponat̄. Id cuiusq̄ subaȝ esse:qđ vltimū de idiuiduis tali dr̄ modo.

¶ Ostendit q̄ suba trinitatis est ex his ⁊ q̄ diffinitio data dicit totā subam trinitatis.d.(q̄ aūt suba) sic.trinitatis (sit ex his).i.expositis in diffōne p̄dicta (manifestum est) ex his q̄ dicētur.⁊ subdit.q̄ (necesse est.n.nisi h̄ eēt esse trini tatis).i.nisi in hoc ɔsisteret eēntialis diffō.trinitatis q̄ di cit esse eius (vt genus aliqđ eē).q.d.q̄ si nō eēt diffō esset genus.⁊ subdit q̄ (hoc aūt.s.).i.hꝰ genus (aut noīatuȝ aut non noīatū.erit igit̄ in plus q̄ȝ trinitati in esse) vel(q̄ȝ trinitatis eē).q.d.q̄ si ē genus siue sit noīatū siue inoīatū. erit in plus q̄ȝ trinitas q̄ (cōcessum est eniȝ hꝰ esse gen⁹. qđ quidē s̄m potētiā est in plus) sic.q̄ȝ ea q̄ sunt in gn̄e.⁊ q̄ rō assignata de trinitate nō est in plus q̄ȝ trinitas non erit genus.sȝ si nō est genus ⁊ p̄tur in qd oȝ q̄ sit diffō di cens eēntiā siue eē q̄ditatē rei.iō subdit (si itaq̄) sic.rō da ta (nulli alij inerit q̄ȝ athomis).i.q̄ȝ indiuiduis (trinita tis.h̄ vtiq̄ erit eē).i.diffō (trinitatis) ⁊ subdit.q̄ (suppo natur.n.⁊ eē h̄ suba).i.subalis diffō (vniuscuiusq̄ que ē vltimū).i.finale (p̄dicatū in athomis).i.in idiuiduis rei.

¶ Notādū aūt q̄ vsq̄ ad vltimā dr̄iam non habet̄ vlti mum.i.finale (p̄dicatū qđ non inest nisi athomis.i.nisi in diuiduis spēi.nā hoc mō sit diffō semp̄ aggregādo dr̄ias donec totū aggregatū equetur spēi.⁊ tūc illud totum ag gregatū qđ est sic vltimo adeq̄tum spēi non p̄tur de alijs nisi de solis athomis.i.indiuiduis illius spēi. ¶ Notan dum ē q̄ nō p̄prie diffinit̄ nisi spēs spālissima non q̄ est diuisibilis in spēs.sȝ q̄ est diuisibilis in athoma.i.in indi uidua.p̄pter qđ spālez mētionē facit de athomis.i.de in diuiduis. ¶ Notādū ēt q̄ si est diffō hois q̄ est suba aia ta sensibilis gressibilis bipes vsq̄ ad vltimā dr̄iaȝ q̄ ade quat diffōnē datā homini sp̄ acceptuȝ se hȝ vt genus:sba eni aiata se hȝ vt genus ad hoiem.⁊ suba aiata sensibilis gressibilis vt gen⁹.q̄n aūt additū ē ibi bipes.q̄ nō se hȝ in plus.tūc iā est diffō.si.n.sciremus noīare totū p̄cedēs vno noīe illud tanq̄ȝ gen⁹ ⁊ bipes tanq̄ȝ dr̄ia faceret dif finitionē.hoc supponēs p̄hs dicit rōnē dataȝ de trinitate vel eē genus,vel diffōnē.nō est aūt gen⁹ q̄ nō p̄tur i plus. relinq̄tur ģ q̄ sit diffō eo q̄ p̄tur in eque nā qđ p̄tur in qd ⁊ p̄dicatur in eque diffō est.genus.n.non p̄tur in eq̄.dr̄ia autē non p̄tur in qd.diffō aūt ⁊ in qd ⁊ in eque. ¶ Dubi taret forte aliqs.quō genus s̄m potētiā est in plus q̄ȝ que sunt i gn̄e. ¶ Dōm q̄ iferiora nō sunt in superiorib⁹ actu sȝ potētia.genus.n.potētia hȝ oēs dr̄ias.actu vō nullā: ⁊ sicut ɔtinet genus oēs dr̄ias potētia.nullā aūt actu sic genus habȝ oēs spēs potētia.actu vō nullā imaginabi mur.n.q̄ lȝ gen⁹ nō sit oino sic mā.q̄ mā est po° pura.ge nus aūt est forma media inter po°ᵐ ⁊ actū.vt dicit Cōmē. sup̄ 2° meta.attn̄ q̄ȝtū ad p̄sens spectat gen⁹ hȝ magnā sili tudinē cū mā.nā sicut mā ē qđdā fundamētū nāe in q̄ ni hil est actu.sȝ mā est oia in po°.⁊ per aduentū diuersaruȝ formaꝝ sit qđlibet in actu.ita q̄ q̄ intelligit genus s̄m q̄ huius nō intelligit aliq̄ȝ spēm in actu ⁊ adiūgēdo varias dr̄ias:gn̄i pōt intelligere q̄ȝlibet spēm in actu. bene ergo dictū est q̄ genus s̄m q̄ po° est in plus q̄ȝ quelibet sua spe cies.q̄ in potētia est oēs sue spēs. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quare similiter ⁊ alij cuilibet sic demonstra torum eidem esse inerit.

¶ Quare similiter ⁊ in q̄busuis alijs id erit cu iusq̄ȝ rō:qđ hoc ostenditur modo. Argir.

¶ Cōcludit ex dictis q̄ eo mō quo accepta est diffō trina rij pōt accipi ⁊ diffō quorūlibet alioruȝ.d. (Quare ⁊ alij cuilibet sic demr̄atoꝝ).i.sic diffinitoꝝ.sic diffinita ē trini tas simul (inerit vel erit idē eē).i.eadē diffō.q.d.⁊ qđcū q̄ aliud a trinitate sic diffiniat̄:illud idē qđ sic se habebit ad tale diffinitū sicut diffinitio trinitatis se hȝ ad trinita teȝ.illud.s.idē erit sil̄r eē.i.diffō talis diffiniti sic diffō da ta de trinitate est diffō trinitatis. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Congruū autē est cum totum aliquis nego T.c.18.

cietur departiri genus in athoma specie pma.
vt numerus in dualitatem. ⁊ trinitatem. ⁊ po/
stea sic diffinitiones illoꝝ accipere tētare: vt re
cte linee ⁊ circuli ⁊ recti anguli.

Argir. ¶ Opꝫ aūt cum toti aliqđ quispiaꝫ tractat: ge
nus in ea diuidere que sunt prima: atqꝫ indiui
dua specie: veluti numerū in dualitatē trinita/
temue: deinde illoꝝ eniti diffōnes accipere: vt
recte linee: ⁊ circuli: atqꝫ anguli recti.

¶ Postq̄ʒ auctor dedit artē ⁊ methoduꝫ quō sit accipiēda
diffō q̄ est bona in casu. In pte ista dat artē ⁊ methodum
q̄ est bona simplr. est. n. ars ⁊ methodus bona simplr sci
re diuidere genus vel scire accipe ꝓpriū genus. ⁊ scire ac
cipere ꝓpriā dr̄iam. Circa qđ q̄tuor facit. qꝛ p̄ dat artem
quō accipiēda sit hꝯ diffō q̄ est bona simplr. 2° ondit quō
hꝯ ars sit vtilis. 3° declarat quō sit possi. 4° resumit arteꝫ
datā ⁊ ostendit eā eē sufficientē. 2ª ibi. (Sed diuisiones q̄
sunt) 3ª ibi. (Nihil aūt opꝫ diuidente) 4ª ibi. (Ad ꝓbādū
aūt diuisionē) Circa p̄m aūt tria facit qꝛ p̄ docet cū diuide
re genus. ⁊ docet accipere ꝓpriuꝫ genus. 2° docet accipe
propriā dr̄iam. 3° qđ supposuerat probat. 2ª ibi (Post aūt
hec) 3ª ibi. (Propterea.) Dicit ergo (Cōgruū aūt est cum
aliquis negociet aliqđ totum). i. circa aliqđ totū qđ debꝫ
diffinire (departiri). i. diuidere (genus in primo athoma
specie) vel i pmas athomas spēs. i. i spēs spālissimas (vt
nūs). i. si diuideretur numerus (in dualitatē ⁊ trinitateꝫ.
postea). i. postq̄ʒ sic diuisum est. genus (sic). s. dꝫ (tentare
diffōnes illarū) spērum ⁊ subdit (vt recte linee ⁊ circuli
⁊ anguli recti). q. d. ꝙ sicut accipiēda est diffō dualitatis
⁊ trinitatis ⁊ aliarū spērum numeri sic accipiēda est diffi
nitio aliarū spērum ꝯtētarū sub alijs generibus. vt diffō
recte linee circuli ⁊ anguli recti. debemus ḡ tētare diffō/
nem accipe dualitatis trinitatis ⁊ aliarū spērum spālissi/
g merum vt diffōnē recte linee ⁊ anguli recti. ¶ Notāduꝫ
aūt ꝙ in hoc phs docuit nos sic diuidere genus. dedit. n.
nobis artē accipiēdi propriū genus. qđ aūt diuidit i spēs
spālissimas est propriū genus illarū spērū. genus aūt nō
ꝓpriū sed lōginquū non diuidit in spēs spālissimas ſꝫ in
spēs subalternas. diuidere ḡ genus in athoma spē vel in
athomas spēs. vel in spēs spālissimas ē via ad cognoscē
h dum ꝓpriū genus. ¶ Notādū ēt ꝙ genus vel diuidit in
duas spēs subalternas. vel in duas spēs spālissimas. vel
in vnā spēm spālissimā. ⁊ in aliā subalternā. supponimus
enī diuisionē eē bimēbrē. si ḡ diuidat genus i duas spēs
subalternas. tale genus nō accipiet vt propriū in diffōne
spēi spālissime. si vo sm diuisionē rectā diuidat in spēm
spālissimā ⁊ subalternā poterit accipi vt genus ꝓpriū in
diffōne illius vnius spēi spālissime. ſꝫ si diuidat diuisione
ꝓpria in duas spēs spālissimas. poterit accipi vt genꝰ ꝓ/
prium in diffōne vtriusqꝫ. via ergo recta ⁊ ars debita ad
cognoscendū propriū genus est facere diuisionē in atho/
ma spē. i. in indiuisibilia sm spēm siue i spēs spālissimas.
i ¶ Notādum ēt ꝙ ait ꝙ debemus diuidere genus i atho
ma spē prima vel in athomas spēs primas qꝛ non est ge
nus propriū ad diffiniēdū spēm spālissimaꝫ nisi genus il/
lud qđ pma ⁊ imediata diuisione diuidit in spēm talē. vñ
athome spēs accipiēde p diuisionē generis sunt accipien
de p se ⁊ imediate sub illo gn̄e qꝛ sm hoc accipiet genus
propriarū illaꝝ spēruꝫ. nā diuisione non pma ⁊ imediata
sed remota ⁊ p multa media poterit ēt genꝰ gn̄alissimuꝫ
k diuidi in spēs spālissimas. ¶ Notādum ēt ꝙ ait ꝯgruuꝫ
est. vt denotet hāc artē datā in diffōne. vꝫ. diffinire aliqđ
per propriū genus ⁊ p ꝓpriā dr̄iam esse congruā simplr.

nā ars data supra ꝙ diffiniat aliqđ per multa quoꝝ qđ
libet sit in plus ⁊ totū in eq̄ nō est ꝯgrua simplr. ſꝫ in casu
cū nō possumus scire ꝓpriā dr̄iam. ¶ Notādū ēt ꝙ ait. l
ꝙ cū negociet totū aliqđ. i. circa totū aliqđ. qꝛ diffō vt dr̄
in 7° meta. ē sermo. ⁊ sermo hꝫ ptes. ⁊ dꝫ vt ibi dr̄ ꝙ par/
tes diffōnis corrñdeāt ptibus rei diffinite. cuiusmodi aūt
sint iste ptes aut rei aut nois nō est p̄sentis speculationis.
sufficit aūt ad p̄ns scire ꝙ sicut dꝫ diffōnē hr̄e partes. ita
diffinitū. ⁊ si necesse est diffinituꝫ hr̄e ptes nec̄e est diffini
tum esse qđdā totū. phs ḡ volēs loq de negociatione cir/
ca diffinitū ait cū totū aliqđ. i. circa totū aliqđ qđ ideꝫ est
ꝙ circa aliqđ diffinitum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Post hec aūt accipiētes qđ genꝰ sit vtꝝ quā
titatū: aut qualitatū ꝓprias passiones specula
ri per cōia prima. cōpositis. n. ex athomis cō/
uenientia ex diffōnibus erunt manifesta.

¶ Post hoc sumpto quid nā sit genus: vtruꝫ Argir.
quātitas: an qualitas: ꝓprios affectus p cōes
pmos ꝯtēplari: nā ea q̄ ijs accidūt q̄ cōponū/
tur. Ex īdiuiduis ex diffōnibus inotescent.

¶ Quia docuit nos accipe ꝓpriū genus docet nos accipe
ꝓpriā dr̄iam. d. (Post hoc aūt). i. postq̄ʒ diuisimus genus
in athomas spēs. ⁊ ex hoc accepimus genꝰ ꝓpriuꝫ. acci
piēdū ē (qđ genꝰ sit). i. qđ p̄ctum sit in quo ē illud ꝓpriuꝫ
genꝰ. vel in quo sunt ille spēs athome q̄ sunt diffiniende
(vtꝝ q̄litas aut q̄ʒtitas. ⁊ ꝓprias passiones speculari). q.
d. ꝙ postq̄ʒ vidimus qđ genꝰ ⁊ qđ p̄ctum sit in quo sunt il
la q̄ debēt diffiniri. vt vtꝝ sit q̄litas aut q̄ʒtitas debemus
speculari ea q̄ sunt ꝓpria illius gn̄is siue illius p̄nti. ⁊ sb/
dit cām (cōpositis. n.) sꝫ. diffōnibus (ex athomis). i. sm
ꝙ requirunt athome spēs) p cōia pma). i. per ꝓpria ipsius
gn̄is gn̄alissimi. siue ipsius p̄nti q̄ sunt cōia pma (ꝯuenie
tia ex diffōnibus). i. ea q̄ sunt ꝯueniētia ad diffōnes (ma
nifesta erunt). q. d. ꝙ hoc mō poterimus inuenire ꝯuenie
tia ad diffōnes ⁊ hoc mō poterimꝰ facere diffōnes com/
positas ex athomis. i. ex differētijs ꝓprijs. i. sm ꝙ requi
runt spēs athome p cōia pma ⁊ p ꝓpria totius p̄dicamē/
ti. ¶ Dubitaret forte aliqs. qđ ꝓdest speculari ꝓpria to/ m
tius gn̄is gn̄alissimi. ⁊ quō p talia cōia pma sunt manife/
sta ea q̄ sunt ꝯueniētia ex diffōnibus. i. ad diffōnes ⁊ quō
talia cōia pma valēt ⁊ sunt ꝓficua diffōnibꝰ cōpositis ex
athomis. i. ex differētijs ꝓprijs q̄ sunt dr̄e athome. i. idi/
uisibiles sm spēm. qꝛ tales dr̄e sunt ꝯuertibiles cū specie
bus spālissimis. ¶ Dōm ꝙ hoc modicū qđ phs dixit est n
p̄nm ⁊ regula ad ꝯsiderāduꝫ eēntiales ⁊ ꝓprias dr̄ias vni
uscuiusqꝫ. nā facile est videre qđ cōpetit ita homini ꝙ nō
cōpetit alijs. ſꝫ vtꝝ id sit ꝓpria dr̄ia q̄ debeat ingredi dif/
finitionē eius. ad hoc inuestigādū regulamur p ea q̄ sunt
ꝓpria ipsi subē qđ est gn̄alissimū p̄ntum. vt si videmus ꝙ
per risibile differt hō ab oībus alijs non statiꝫ debemus
currere ad accipiēdum risibile tanq̄ʒ proprioꝫ dr̄iam. sed
per ea q̄ sunt ꝓpria ipsi generi gn̄alissimo. ⁊ ipsi p̄nto sub
stantie debemus videre vtrum risibile pertineat ad p̄di/
camētum subē. ꝙ si p risibile differt homo ab oībus alijs
⁊ risibile pertinet ad p̄dicamentum subē. ex hoc poterit
colligi ⁊ hēri ꝙ risibile nō sit ꝓpria dr̄ia hois. ꝓpria ḡ to
ti p̄dicamēto que sunt cōia pma sunt regula ad inuestigā
dum ea q̄ sunt eēntialia oībus existētibus in illo predica
mēto. ⁊ qđ dictū est de subā intelligendū est de q̄ʒtitate ⁊
de alijs p̄ntis. vt si albū non hr̄et esse nisi in triāgulo non
bene faceret ille qui vellet diffinire triāgulū p album. sed
postq̄ʒ vidisset ꝙ albū nō reperit nisi in triāgulo. ⁊ ꝙ ē ꝓ
priū triāgulo. adhuc deberet videre p ea q̄ sunt propria
q̄ʒtitati.

q̃titati. vtputa ꝙ de rõne quantitatis est ꝙ sit quid diuisibile vel de rõne quãtitatis continue est ꝙ sit ſm se extensum. per talia enim cõia deberet videre. vtrũ album pertineret ad predicamẽtum quãtitatis in quo hʒ esse triangulus qui debet diffiniri. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Propter hoc ꝙ principiuʒ omniũ diffõnũ ꝙ simplex est ⁊ simplicibus per se inesse conuenientia solis: alijs autẽ secundum illa.

Argu. ¶ Propterea ꝙ diffõ simplexq; ꝑncipiũ ẽ oĩum. Et ea q̃ simplicibꝰ accidũt ꝑ se q̃dã ipsis solis: per ipsa vo ceteris competunt.

¶ Assignat cãm dicti. d. (ꝓpterea) s. sunt. cõsiderãda talia cõmunia q̃ sunt propria toti p̃nto. ⁊ propterea hoc est faciẽdum (ꝙ) pro q2 (primũ) sup. ꝑncipiũ ẽ (oĩum diffõnũ ꝙ ẽ simplex. ⁊ simplex simplicibꝰ inesse) s. ꝯtingit (cõuenientia per se solũ. alijs aũt ſm illa). q. d. ꝙ q2 oĩbus alijs ꝯueniũt ea q̃ ꝯueniũt ꝑ simplicia ⁊ ꝑ hꝰ cõia. simplicibus aũt q̃ eis nõ ꝯueniũt ꝑ alia. iõ hꝫ cõia ⁊ hꝫ simplicia sunt ꝑnᵃ ⁊ regule ad inuestigãdũ diffõnes ⁊ ꝓprias dr̃ias.
A ⁊ alia que ẽẽntialr̃ ꝯueniunt alijs. ¶ Dubitaret forte aliquis. q2 vĩ hoc falsum ꝙ simplicibus. i. vlĩbus nõ ꝯueniant aliq̃ per alia. sʒ alijs ꝑ ipsa. nã hr̃e tres cõpetit figure ⁊ alijs supiorib9 ꝑ triãgulũ. ¶ Dõm ꝙ ꝑticulariter ꝑt aliq̃d ꝯuenire simplici ⁊ superiori. siue magis cõuenire ꝑ inferius. sed vlr̃ est impoĩe. nã qđ cõpetit triãgulo ſm se nõ põt vlr̃ cõpetere figure. sed ecõuerso. qđ. n. cõpetit figure ſm se opʒ ꝙ cõpetat oĩ triãgulo. ⁊ q2 ad diffõnẽ nõ sunt vtilia. nisi que cõpetunt vlr̃. loquẽdo de his que vlr̃ cõpetũt certũ est ꝙ q̃to aliqua sunt magis gñalia ⁊ magis simplicia tãto magis cõpetũt eis aliq̃ vlr̃ ſʒ se ⁊ alijs cõpetunt per illa. q̃to aũt aliqua magis sunt infima tãto eis cõpetunt plura vlr̃ ꝑ alia. q2 q̃cq̃d cõpetit vlr̃ supioribus cõpetit vlr̃ oĩbus inferioribus. sʒ nõ econuerso. ꝑ talia ergo cõia ⁊ gñalia toti ꝑdicamẽto. eo ꝙ sunt cã oĩum eoꝝ q̃ insunt his q̃ sunt in p̃nto. regulamur ad cognoscẽdum ea q̃ sunt ꝓpria cuilibet exñti in p̃nto. ea. n. q̃ conueniunt vlr̃ oĩbus his que sunt in ꝑdicamento subẽ ⁊ talia ẽt cõia toti subẽ sunt causa eoꝝ que ꝯueniunt his q̃ sunt in ꝑdicamẽto subẽ. ideo ꝯsiderare talia cõia multũ valet ad accipiẽdũ proprias dr̃ias. vt patuit in questione antedicta. ⁊ ẽt vt patere põt per q̃onem hãc cũ dictũ sit in hac q̃one talia cõmunia esse causam propriorum.

Te. c. 19. Ed diuisiones q̃ sunt ſm dr̃ias vtiles sunt in id ꝙ sic adeamus. sicut tñ demonstrãt dictũ est in priorib9. vtiles aũt sunt vtiq; sic soluʒ ad colligẽdum qđ q̃d est: ⁊ ẽt videtur vtiq; nihil. sed morum vtiq; accipere omnia tanq; si ex ꝑncipio acceperit aliquis sine diuisione.

Argu. ¶ At qui diuisiones q̃ per dr̃ias ꝓficiscũtur, vtiles sunt ad diffõnes hoc pacto, inuestigãdas. Ipsas tñ nõ ostẽdere dictũ est antea: vtiles ãt erũt hoc pacto solũ ad rõcinãdũ ipsum q̃d est. Atq; videbit ipsa diuisio nihil facere prorsus: sed vniuersa statiʒ accipe: perinde atqʒ si eadẽ ab initio sine diuisione quispiã sumeret.

¶ Postq̃ phs dedit artẽ ⁊ methodũ quõ sit accipiẽda diffinitio. In parte ista vt dicebat ostẽdit quõ hꝫ ars sit vtilis. Propter qđ sciẽdũ ꝙ est vtile per diuisionez accipere diffõnẽ non via syllogistica. sed via collectiua. factis eniʒ diuisionibus non accipimus mẽbra diuisionũ ex q̃bꝰ cõstituitur diffinitio syllogiçando q2 vt patuit supra statim poterimus qđ est in ꝑnᵒ. sed accipimus hꝫ membra colligendo ⁊ cõiũgendo vnũ alteri. est aũt vtile procedere sic via diuisiua colligẽdo ⁊ ꝯiũgendo mẽbra diuisionum ad tria. ꝑ ad hñduʒ ea q̃ sunt in eo qđ q̃d. 2ᵒ ad hñdũ ordinate. 3ᵒ ad hñdũ ea oĩa. in his. n. tribus stat tota ars distictiua. vʒ. ꝙ accipiant̃ ea q̃ sunt in eo qđ q̃d. ꝙ accipiant̃ ordinate. ⁊ ꝙ accipiant̃ oĩa. si. n. accipiãtur ea q̃ ꝑtinent ad qđ q̃d hoĩs. si accipiant̃ ordinate ⁊ si accipiant̃ oĩa talia: impoĩe est q̃n ex sic acceptis conficiat̃ vera diffõ hoĩs. ad oĩa aũt hec tria vʒ via diuisiua collectiua. ad nihil aũt tale valet via diuisiua syllogistica. Tria g̃ facit ſʒ ꝙ hec tria declarat. nam ꝑ ostẽdit quõ talis via diuisiua collectiua sit vtilis ad accipiẽdũ q̃ faciũt in eo qđ q̃d. 2ᵒ quõ opʒ accipere ea ordinate. q2 alr̃ nõ eẽt vtilis talis via. 3ᵒ quõ oʒ ea accipere oĩa. 2ᵃ ibi. (Dr̃t autez aliq̃d nihil) 3ᵃ ibi. (Amplius ad nihil) Dicit ergo ꝙ (sʒ diuisiones q̃ sunt ſm differẽtias vtiles sunt ꝙ adeamꝰ). i. ꝙ ꝑgamus (in id). i. in diffõnẽ (sic). i. via collectiua (sicut tñ). i. quẽadmodũ (demõstrãt dictũ est in ꝑoribus) nã supra dicebat̃ ꝙ via diuisiua nihil syllogiçat̃ ⁊ nihil demr̃at̃ ad ꝓpositũ ⁊ subdit. ꝙ (vtiles aũt sunt) sup. (ad colligẽdũ) diuisiões (sic solũ qđ q̃d est). q. d. ꝙ solũ sic vt. s. via collectiua accipiãtur ea q̃ sunt in eo qđ q̃d vtiles sunt diuisiones. nõ autez vtiles via syllogistica. vñ subdit. ꝙ (sed ẽt videtur) sup. diuisiones (vtiq; nihil) sup. ꝯcludere syllogistice ad ꝓpositum (sed mox accipere oĩa tanq; si ex ꝑnᵒ acciperet aliq̃d sine diuisione). i. anteq; diuideret. ¶ Nõnᵘ autẽ ꝙ vt supra dicebat̃ via diuisiua nihil syllogiçat̃ ad ꝓpositũ. vt si dicatur ꝙ omne aĩal vel est rõnale vel irrõnale. hõ ẽ aĩal. bene seq̃tur. ꝙ vel sit rõnalis vel irrõnalis. sʒ ꝙ accipiat̃ B
hoc mẽbrũ determinate de quo est mẽtio. vʒ. ꝙ hõ sit rõnalis non sit hoc syllogistice. imo absq; probatione hʒ accipitur. ꝑp qđ petit̃ ibi qđ est in ꝑnᵒ. quãrũ ergo ad ꝓbationẽ syllogisticã ita bene potuisset accipe sñ diuisionẽ. g̃ accipere via syllogistica ẽ accipere oĩa talia mẽbra. ac si ex ꝑnᵒ accepisset̃ ea anteq; fecisset diuisionez. diuisio g̃ ibi nihil cooperat̃ vt via syllogistica aliq̃d ad ꝓpositũ ꝯcludatur. ẽ g̃ vtile diuidere vt mẽbra diuisionis colligamꝰ. non est aũt vtilis vt ꝑ diuisionẽ talia mẽbra syllogiçemꝰ.
¶ Dubitaret forte aliq̃s. quõ ꝑ diuisionẽ sit vtile accipere ea q̃ sunt in eo qđ q̃d. ¶ Dõm ꝙ vtilis est hoc mõ ꝑtacto. vʒ. ꝯsiderãdo ea q̃ sunt cõia toti ꝑdicamẽto. ꝑ ea eniʒ q̃ sunt cõia toti ꝑdicamẽto subẽ regulamur ad cognoscẽdum ea q̃ sunt ẽẽntialia. ⁊ que ꝑtinent ad q̃ditatẽ eoꝝ q̃ sunt in ꝑdicamẽto subẽ. vt si volumus diffinire hoĩem ⁊ scimus aĩal esse genus eius. leue est videre que cõpetunt aĩali ⁊ ꝑ quas dr̃ias hʒ diuidi aĩal. vt q2 diuidit̃ per pennatũ ⁊ ñ pẽnatũ. ꝑ risibile ⁊ binibile. sʒ vtrũ iste dr̃ie ꝑ q̃s diuisum est aĩal sint ẽẽntiales vel accñtales regulamur per ea q̃ sunt cõia toti p̃nto subẽ. vt si subã dicit aliq̃d per se exñs. ⁊ hoc est cõe toti ꝑdicamẽto subẽ nihil erit subã. ⁊ nihil pertinebit ad ꝑdicamentũ subẽ ſm se nisi qđ est ꝑ se exñs vel ꝙ est ẽẽntia. vel pars essentie ꝑ se existẽtis. ex hoc g̃ regulabimur ad cognoscẽdũ. vtrũ ea i. que diuisuʒ est aĩal sint essentialia vel accñtalia his que sunt sub aĩali q2 si sunt per se exñtia. vel si dicunt ẽẽntiam vel partẽ essentie ꝑ se exñtia poterũt esse essentialia his que sunt sub aĩali vel sub spẽbus ipsius aĩalis. si aũt non sint talia nõ erunt essentialia. via ergo diuisiua vtilis est ad colligẽdũ talia q̃ sunt in eo qđ q̃d ⁊ essentialia si hʒ fiat debito mõ ſʒ datã artẽ. ¶ Aduertẽdũ tñ ꝙ pertinere ad quid põt esse D
dupl̃r. vel q̃tũ ad rem vel quãtum ad modũ. quãtuʒ ad rem dr̃ia predicatur in quid. q2 res ipsa quã significat differẽtia pertinet ad quiditatẽ. quãtũ aũt ad modũ ꝑdica-

tur in quale.q2 p̄dicatᷣ demõstratiue.vñ ꝛ pħs aliqñ eq/uoce in hac mā loqtur.nã supra cũ dixit de rõne assigna ta de trinitate ꝙ si nõ erat diffõ ꝙ erat gen⁹. supponebat ꝙ nõ p̄dicaretᷣ in qd nisi genus ꝛ diffõ.ƒm quē modũ dif/ferentis ptinet ad p̄dicãtia in quale.hic aũt cũ dit diuisio nes vtiles ad colligẽdũ qð quid est cũ diuisiones fiãt per dr̃ias.ipse dr̃ie pertinebũt ad qð quid est.posset tñ dictũ supius habere aliũ intellectũ.nã supponẽdo ꝙ acceptuȝ sit genus trinitatis ꝛ ꝙ accepte sint dr̃ie vel accepte sunt tot quot rõ inde ꝯstituta ꝯuertatur cũ trinitate tũc rõ ac/cepta erit diffõ trinitatis.si aũt non ꝯuertitᷣ nondũ peruē tum est ad dr̃iam vltimã.sed totũ qð acceptũ est ante dif/ferētiã vltimã totã accipitᷣ loco gñis.℄ Sȝ dices ꝙ pue

E nire vsq3 ad dr̃iã vltimã cõpetit diffõni bone simpl'r. non aũt diffõni bone i casu.vbi ignoratᷣ dr̃ia vltima.pp ꝙ sciē dũ ꝙ ꝛ diffõ bona in casu opȝ ꝙ accipiat eẽntialia vl' ali/quid loco eẽntialiũ.Rursus h⁹ diffõ lȝ nõ accipiat dr̃iaȝ ꝓpriã.accipit tñ aliqd loco talis dr̃ie.dicem⁹ ğ ꝙ ẽt' i tali diffõne vbi debẽt accipi oia se hñtia i plus q̃ȝdiu nõ sunt accepta tot q̊t oia se habeãt in eq̄.tãdiu oia accepta se ha bebũt vt gen⁹.q2 q̃ȝdiu accipim⁹ eẽntialia se hñtia i plus tãdiu accipim⁹ gen⁹.qñ aũt erũt accepta tot q̊t se hẽbũt i eq̄ erit ipsa diffõ.huic ğ ꝯsiderationi innitẽs ibi pħs dič rõ nē acceptã vel eẽ gen⁹ vel diffõnē.℄ Deinde cũ dicit.

℄ Differt aũt aliqð p̄dictoꝝ prius ꝛ posterius p̄dicari.vt est dicere aial mansuetum bipes: ꝛ qm̃ bipes aut animal mansuetum.

Argir. ℄ Refert aũt ea que p̄dicantᷣ p̄mũ ꝛ posterius p̄dicari: veluti si aial mite bipes: an bipes aial mite dicatᷣ.Et.n.si ex duob⁹ ois definitio ꝯstet Et vnũ qd sit ipsum animal mansuetũ.

℄ Ondit qũo debeãt h⁹ dr̃ie accipi ordiate.Circa qð duo facit.q2 p̄ facit qð dictũ est.2° assignat rõneȝ dicti.ibi.(Et iteꝝ ex hoc.) Dicit ğ ꝙ.(differt ãt aliqð p̄ntoꝝ p̄us poste rius p̄dicari).q.d.ꝙ magna dr̃ia est ꝛ multũ attẽdẽdũ est ꝛ qũo p̄dicata.i.qũo p̄dicantia que ingrediuntᷣ diffõnem ordinẽtur vt q̄ ordinentᷣ p̄us ꝛ que posterius.q2 hoc mõ erit vtilis ars diffinitiua p diuisionē accepta si talia acci/piuntᷣ ordinate.ꝛ subdit ponẽȝ exẽplũ.d.)vt ē dicere aial mãsuetũ bipes) vel (bipes aial mãsuetũ).q.d.ꝙ multuȝ referret ordinare ptes diffõnis sic vel sic.q2 p̄ mõ bñ ordi nata est diffõ.secundo male.℄ Deinde cũ dicit.

℄ Et iterũ ex hoc ꝛ dr̃ia est hõ aut qðlibet esse vnum.sic necesse est diuidentē repetere.

Argir. ℄ Atq3 rursus ex hoc ꝛ dr̃iã fiat vnũ: hõ squã: vel quicqd tãdem id sit quod vnũ efficitur: ne cesse est diuidentē petere semper.

℄ Assignat rõnē dicti.sȝ est lr̃a defectiua vt pȝ ex ipso mõ loquẽdi.nã ħ qð dr̃.(Et iteꝝ) ad nihil ꝯtinuari põt.pȝ ẽt hãc lr̃am esse defectiuam ex alia trãslatione.sic.n.hȝ alia trãslatio.si.n.oẽ ex duobus est ꝛ vnũ aliquid aial mãsue/tum.totũ ħ deficit in trãslatione nostra.ꝛ postea seqtᷣ lr̃a nr̃a.vȝ.(ꝛ iterũ ex hoc) ꝛc̃.Cõtinuetur ğ sic.bñ dictũ ē ꝙ dr̃ie debent ordinate poni ꝛ multũ attẽdendũ est q̄ pona/tur prius ꝛ q̄ posterius.q2 si.n.omne ex duobus ē ꝛ vnũ aliqd est aial mansuetuȝ (ꝛ iteꝝ ex hoc).i.ex aiali mãsue to (ꝛ dr̃ia).s.bipede (est hõ aut qðlibet) qð sit (eẽ vnuȝ) vel vt hȝ alia translatio aut quodcunq3 qð sit vnũ.q.d.ꝙ propter ista tria.vȝ.ꝙ oẽ ex duobus est.ꝛ q2 aial mãsue/tum dicit aliqd vnũ.ꝛ iterum q2 ex hoc.i.ex aiali mãsue/to ꝛ dr̃ia.i.ꝛ bipede est hõ vel qðcunq3 aliud diffinitũ qð dicit qd vnum (q2 si sic est necē est diuidētē petere) .i.sup

ponere talē ordinē debere eẽ in diffõne si debeat diffõ bo na eẽ vel necē est diuidētē petere.i.petitionē p̄ncipij com/mittere si velit h⁹ ordineȝ via syllogistica ꝯcludere ꝙ q2 nihil p diuisionē via syllogistica ꝯcluditur ad ꝓpositũ si/ne petitione p̄ncipij.necesse est ergo diuidētē petere si ve lit via syllogistica hoc ꝯcludere.q2 non dȝ via syllogisti/ca talē ordinē ꝯcludere.sȝ via collectiua accipe.℄ Non/ F

dũ aũt ꝙ hoc mõ dr̃ie ordinate ponuntᷣ vt ꝙ p̄ ponatᷣ dif/ferẽtia cõior.postea minus cõis vsq3 ad dr̃iam ꝓpriã.si ğ hec eẽt bona diffõ hois ꝛ hñ assignata.aial mansuetũ bi/pes.aial eẽt ibi tanq̃ȝ genus mansuetũ tanq̃ȝ dr̃ia cõis.bi pes tanq̃ȝ dr̃ia ꝓpa.ħ.n.mõ acciperetᷣ hec diffõ ꝙ aial diuide retur per mãsuetum ꝛ nõ mansuetũ.ꝛ postea totũ ħ aial mãsuetũ diuideretᷣ p bipes ꝛ nõ bipes.ꝛ postea totũ hoc aial mãsuetũ bipes acciperetᷣ tanq̃ȝ diffõ hois.℄ Nõn^m G

ẽt ꝙ posset alio⁹ verificari hec diffõ ꝙ mansuetum bipes supplere vicē ꝓprie dr̃ie sed hic modus ptineret ad arteȝ supius assignatã q̄ nõ est bona simpl'r.sȝ bona in casu.vt qñ ignoratᷣ ꝓpria dr̃ia ꝙ accipiantᷣ aliq̃ plura loco dr̃ie ꝓ prie quoꝝ qðlibet sit in plus ꝛ totũ in eq̄.ꝛ sic vȝ in ħ exē plo.vt si mãsuetũ nõ dr̃ nisi de hoie.ꝛ de alijs aialib⁹ terre stribus.ꝛ bipes nõ dr̃ nisi de hoie ꝛ de volatilib⁹ tmãsue/tum erit in plus q̃ȝ hõ:ꝛ bipes i plus q̃ȝ hõ.sȝ totũ ħ mã/suetuȝ bipes erit in eq̄.sic ğ posset verificari hec diffõ.sed tũc ptineret nõ ad artē datã nũc q̄ est bona simpl'r. sed ad datã p̄us q̄ est bona in casu.pp qð melius ē dicere ꝙ hic pħs nõ curat de exẽplo.sed accipit mãsuetũ ꝓ dr̃ia cõio/ri.ꝛ bipes pro dr̃ia ꝓpria.ƒm quē modũ hoc mõ est ordi nanda diffõ vt aial ponatᷣ p̄us tanq̃ȝ genus.deinde man suetum tanq̃ȝ dr̃ia cõior.ꝛ vltimo bipes tanq̃ȝ dr̃ia ꝓpria.

℄ Dubitaret forte aliqs.qũo pp illa tria.vȝ q2 oẽ ex duo bus est.ꝛ q2 aial mãsuetũ ē vnũ aliqd.ꝛ q2 ex ħ.i.ex aiali mãsueto.ꝛ ex dr̃ia.i. ex bipede ē hõ iõ necē est diffiniẽtia ordinate ponere.℄ Dõm ꝙ ex dr̃ia cõiori.ꝛ ex genere fit genus propinquũ.si iterũ adhuc acciperetᷣ alia minus cõis fieret genus ꝓpinquius vsq3 quo accipiatur dr̃ia ꝓpria ex qua ꝯstituitᷣ spẽs.vt si diuidatᷣ aial ꝙ aliud est domesticũ siue mãsuetũ.ꝛ aliud indomesticuȝ.ꝛ postea accipiatᷣ to/tum hoc.aial mansuetũ.ꝛ diuidatur p bipes.ꝛ nõ bipes. totũ hoc.aial mãsuetũ.habebit rõneȝ gñis propinqui.ꝛ si sciremus nomē illius gñis poneremus ipsum genus: sed q2 inotatum est nobis circũloqmur ipsum p aial mã/suetum.Rursus cũ diuidimus aial mãsuetũ per bipes.ꝛ nõ bipes.si bipes nõ est dr̃ia propria.ꝛ totũ hoc.animal mãsuetũ bipes.nõ ꝯuertitur cũ hoie.totũ hoc se hẽbit vt genus.donec deueniatᷣ ad dr̃iam ꝓpriã q̄ cũ oibus acce/ptis ꝯstituit spẽm.ex hoc ğ apparet ꝙ opȝ alia ordinate ponere.vt ꝙ p̄ ponatur genus cũ dr̃ia cõi.ꝛ postea pona tur dr̃ia spãlis.h⁹.n.ordinis vna est cã.q2 omne cõposi/tum ē ex duabus.vȝ.ex potẽtia ꝛ actu.Nã nec ex duob⁹ in actu nec ex duobus in potẽtia.sȝ ex actu ꝛ po° fit vnũ. nec opȝ dare mediũ.vt supra dicebatᷣ qð ꝯglutinet potẽ/tiam cũ actu.ergo oẽ cõpositũ ex duobus est ex potẽtia .s.ꝛ actu.ꝛ q2 sic est opȝ ordinate ponere dr̃iam.vt ꝙ pri/mo ponatᷣ dr̃ia cõis.ꝛ postea spãlis.si.n.fieret econuerso ꝙ p̄ poneretᷣ dr̃ia spãlis.ꝛ postea cõis nihil cõstitueretur ex tali ordine.nam ex gñe remoto ꝛ dr̃ia spãli nihil ꝯsti/tueretᷣ.q2 talis actus huiusmodi est dr̃ia spãlis nõ est pro prius actus respondẽs tali potẽtie.vȝ.generi remoto.ex quo.n.ibi ponuntᷣ plures dr̃ie supponitur ꝙ genus acce ptũ sit remotũ.q2 si esset ꝓximuȝ spẽi sufficeret vna dr̃ia. cum ğ ibi plures sint dr̃ie prius ꝯstituitᷣ genus ꝓpinquũ qð est ex duobus.vȝ ex gñe tanq̃ȝ ex potẽtia propria ꝛ ex dr̃ia cõi tanq̃ȝ ex actu ꝓprio.ꝛ vltimo ꝯstituitur spẽs que cõstat ex gñe propinquo ꝛ ex dr̃ia propria.si ergo prius poneretur dr̃ia ꝓpria.ꝛ postea cõis ƒm talē ordinem nõ

coniungerentᷣ

H (margin, beside "Dubitaret")

I (margin, beside "suetum.Rursus")

cōniūgerenť duo adiūicē que ɔstituerēt genus ꝓpinquū nec q̄ ɔstituerēt spēm. ergo hoc pᵐ dictū ꝙ oē cōpositū ex duobus ē. probat mēbra diffōnis debere eē ordinate posita. vt tā genus propinquū ɔstituať ex ꝓprijs duobꝰ. vʒ. ex gn̄e ⁊ ex dr̄ia cōi. q̄ʒ ēt spēs ɔstituatur ex proprijs duobus vt ex gn̄e ꝓpinquo ⁊ ex dr̄ia ꝓpria. Qḋ ꝟo subdit. ꝙ aial mā̄suetū est vnū aliqd est expositio ꝑoris dicti q̄ztū ad alterā partē. vʒ. ꝙ ex aiali ⁊ mansueto. i. ex gn̄e ⁊ dr̄ia cōi fit vnū aliud. i. genꝰ ꝓpinquū qḋ nō fieret si nō ɔiūgeretur ꝑus gn̄i dr̄ia cōis q̄ʒ spālis. Qḋ ꝟo 3ᵒ subdit ꝙ itez ex h̄. i. ex aiali mansueto ⁊ dr̄ia. i. bipede est hō. est expositio ꝑoris dicti quātū ad alterā ptē. vʒ. ꝙ cū ɔstitutū ē genus ꝓpinquū ex gn̄e remoto ⁊ ex dr̄ia cōi. postea ex h̄. i. ex tali gn̄e ꝓpinquo ⁊ dr̄ia ꝓpria ē ɔstituťᵒ hō vel qḋcunq̄ʒ aliud qḋ fit vnū ⁊ ꝙ fit diffiniēdū: qḋ non cēt si nō ponerenť ordinate ptes diffōnis. ꝑꝑ qḋ signāter loqtur cuʒ dicit. ⁊ itez. qꝛ nō sunt nisi due cāe q̄re ponende sunt ordinate diffōnis partes. quaꝝ vna est vt ex gn̄e ⁊ dr̄ia cōi cōstituatur genus ꝓpinquū. alia cā ē vt ex gn̄e propinquo ⁊ ex dr̄ia propria ɔstituať spēs. pᵐ ergo dictū ꝙ omne ex duobus est deseruit ad vtrāq̄ʒ cām. 2ᵐ ꝟo dictū ꝙ animal mansuetū est vnū aliqd deseruit ad hanc cām. vt ꝑ cōstituatur genus ꝓpinquū. 3ᵐ ꝟo dictum ꝙ ex hoc. i. ex gn̄e propinquo ⁊ dr̄ia propria est homo vel qḋcūq̄ʒ aliud qḋ fit diffiniēdū deseruit ad alteraʒ cām. vʒ. vt ex constituto prius genere propinquo. ex hoc. s. gn̄e propinquo ⁊ dr̄ia propria ɔstituatur spēs. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius ad nihil relinquēdū in eo qḋ qd ē sic solūmō ɔtingit. cū. n. ꝑmū accipiať genus si qdē inferioꝝ aliquā diuisionē accipiat: nō icidet eē in hoc: vt nō oē aial aut totū pēnatū est: aut diuisuʒ pēnis. sʒ pēnatū aial ē oē. huiꝰ eniʒ dr̄ia hec ē: ꝑma aūt dr̄ia ē aialis in q̄ʒ oē aial incidit. Silr̄ aūt ē ⁊ in vnoquoq̄ʒ alioꝝ: ⁊ ī his q̄ extra genꝰ ⁊ q̄ sub ipsis sunt: vt in aue ī q̄ ē ois auis. ⁊ pisce in quo est ois piscis. sic qdeʒ igiť ambulās est qd est scire q̄n nihil relictū est. aliter aūt relinquere necesse est ⁊ non scire.

Argir. ¶ Preterea hoc pacto dūtaxat fieri pōt: vt nihil coꝝ ꝑmutať q̄ sunt in diffōne ponēda. Sūpto nāq̄ʒ gn̄e primo: si accipiať aliqua diuisionum inferioꝝ: non oē cadet in illā: ceu non oē aial: aut ɔtinuarū: aut diuisarū alaꝝ est: sed volatile aial oē: huius est. n. hec dr̄ia. Prima autem aialis ea est dr̄ia: in quā oē aial cadit: ⁊ cuiusuis ceteroꝝ silr̄ generū: ⁊ eoruʒ que sunt extra aial. Et eorū q̄ sub ipso sunt collocata: ceu voluchris ea est dr̄ia prima: in quaʒ ois voluchris cadit: ⁊ piscis itidē ea: in quā ois piscis. Hoc igitur si ꝓficiscatur quispiā pacto sciat nihil prorsus pretermisisse: quod si nō hoc modo procedat: ⁊ pretermittere eum necesse est: ⁊ idipsum quoq̄ʒ nescire.

¶ Dat 3ᵐ vtilitatē. vʒ. ꝙ vtile est ꝑ diuisionē via collectiua accipe diffōnē si accipiamꝰ oia nihil reliquētes de ꝑtinētibus ad ipsam diffōnē. qḋ q̄uo possit fieri ⁊ q̄uo h̄ valeat declaťin lr̄a. d. ꝙ. (Amplīꝰ ad nihil reliquendū in eo qḋ qd est ɔtingit) s. via diuisiua (solū mō sic). i. sicut nūc dicemus. iō subdit. ꝙ (cū. n. accipiať pᵐ genus si qdē accipiat aliquā diuisionē inferioꝝ non incidet) oē. n. totū genus (in hec). i. in mēbra illiꝰ diuisionis. q. d. ꝙ h̄ mō possumus cognoscere q̄n genus diuisuʒ ē ꝑ dr̄ias debitas vel dr̄ias gn̄is inferioris. qꝛ si diuidať genꝰ aliqḋ nō ꝑ dr̄ias suas. sʒ ꝑ dr̄ias gn̄is inferioris. tūc oē. i. totuʒ tale genus nō incidet. i. nō cūabiť ꝑ talēs dr̄ias. tales. n. dr̄ie non capient totū genus. vel totū genus nō icidet in hoc. i. nō capietur a talibus dr̄ijs. ⁊ ponit exēpluʒ. d. (vt non oē aial aut totū pēnatū aut diuisuʒ pēnis) vocať aūt aial totum pēnatū qḋ hʒ totā alā q̄si vnā pēnam vt apparet in vespertilione. aial aūt diuisum pennis dr̄ q̄ hʒ alā in qua sunt multe pēne. he ḡ dr̄ie totū pēnatū ⁊ diuisum pennis non sunt dr̄ie aialis. sed sunt dr̄ie gn̄is inferioris. vt aialis pēnati. iō ꝙ nō oē aial aut sup. diuidiť sufficiēter ꝙ est totuʒ pēnatū aut diuisum pēnis (sed oē aial pennatū) ⁊ subdit ꝙ (hec. n. est dr̄ia hꝰ). i. hec dr̄ia totū pēnatū vel diuisum pēnis est dr̄ia huiꝰ aialis. vʒ. aialis pēnati nō aialis simpliciter. ⁊ subdit. ꝙ (pᵃ aūt). i. imediata (dr̄ia aialis est in qua incidit oē aial.) ⁊ subdit. ꝙ (silr̄ aūt est ⁊ in vnoquoq̄ʒ alioꝝ) ꝙ ille sunt ꝑ se ⁊ imediate dr̄ie aialis pēnati vel aialis gressibilis vel cuiuscūq̄ʒ alterius aialis q̄ sufficienter diuidūt totū ⁊ in q̄s totū sufficiēter cadit. ⁊ subdit. ꝙ (in his q̄ sunt extra genus. ⁊ q̄ sub ipsis sunt). q. d. ꝙ hec regula. vʒ. ⁊ in differentijs q̄ sunt extra genus aialis ⁊ in differētijs que sunt sub ipsis. i. i differētijs subalternatis s. huic gn̄i qḋ est aial (vt in aue illa). s. ē dr̄ia ꝑma ⁊ imediata (in quā. s. dr̄iam s. cū sua opposita (ois auis). s. incidit (⁊ in pisce in quē ois piscis) sic ēt in lapide qui ē extra genus aialis in quē ois lapis ē. ⁊ subdit. ꝙ (sic qdem ambulās). i. sic ꝑgens ꝑ dr̄ias ꝑmas ⁊ imediatas (est). i. ɔtingit (scire qd est). i. qditatē rei (q̄n nihil relictum est) de ꝑtinētibus ad qditatē (alr̄ aūt) s. incidēdo (necesse ē relinquere ⁊ nō scire) s. totū qḋ pertinet ad quiditateʒ.

A ¶ Notāduʒ autē regulā datā in hoc ɔsistere ꝙ si diuidamus aial ꝑ dr̄ias ꝑmas. vtputa ꝑ pēnatū ⁊ nō pēnatuʒ si iste sunt dr̄ie ꝑme. ⁊ postea nō pēnatuʒ per suas dr̄ias ꝑmas. vt puta ꝑ gressibile. ⁊ reptile. ⁊ postea gressibile ꝑ suas dr̄ias ꝑmas. vtputa ꝑ bipes ⁊ multipes. sic faciēdo veniemus ad vltimā dr̄iam hoīs ⁊ colligemus oia q̄ ꝑtinent ad qditatē hoīs. ⁊ qḋ dictū est de hoīe veritatem hʒ de quolibet alio. sic eniʒ ꝓcedēdo ꝑ dr̄ias ꝑmas nihil relinquitur de ꝑtinētibus ad qditatē. ꝓcedēdo aūt alr̄ necesse esset errare ⁊ relinquere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nihil autem oportet diffinientem ⁊ diuidētem omnia scire que sunt. T. c. 20.

¶ Non autem oportet eum qui diffinit ac diuidit omnia scire que sunt. Argir.

¶ Postq̄ʒ declarauit q̄uo accipiēda sit diffō vt sit vtilis. In parte ista vt dicebatur declarat q̄uo talis acceptio sit possibilis. voluerūt. n. qdā ꝙ ipoľe eēt diffinire aliquid. qꝛ vt dicebant hoc fieri non posset nisi sciremus oia ɔueniētia cū eo qḋ oʒ diffiniri. ⁊ oia dr̄ia. ⁊ qꝛ vt dicebāt hoc est impoľe. ideo impoľe erat accipe aliqd ꝑ diffōnē. Tria ḡ facit phs qꝛ ꝑ excludit hunc erroreʒ. 2ᵒ narrat opinionē sic errantium. 3ᵒ ondit ꝙ diffiniētē nō opʒ oia scire. ⁊ ꝙ nō ē impoľe per diffōneʒ aliqd accipe. 2ᵃ ibi. (Et tn̄ quidaʒ) 3ᵃ ibi. (Primū qdē igiť) Dicit ḡ ꝙ (nihil aūt opʒ diuidentē ⁊ diffiniētem scire oia que sunt). q. d. ꝙ accipere aliquid via diuisiua per diffōnē nō dʒ iudicari eē impoľe ex eo ꝙ hoc posito oporteret diuidētem ⁊ diffiniētē scire oia que sunt. qꝛ pōt aliquis diuidere ⁊ diuidendo diffinire absq̄ʒ eo ꝙ sciat omnia entia. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et tn̄ impoľe qdā dicūt esse dr̄ias cognosce-

re q̃ sunt ad vnũq̃dq̃z: nõ cognoscẽtẽ vnũq̃dq̃z sine dr̃ijs nõ eẽ vnũq̃dq̃z scire: a quo nõ dr̃t idẽ esse huic a quo aũt dr̃t alterũ ab hoc.

Argu. ¶ Quãq̃z nõnulli cẽsent fieri nõ posse: vt q̃sq̃z vnq̃z dr̃ias ad vnũq̃dq̃z cuiusq̃z sciat: nisi scierit vnũquodq̃z: sine vo differẽtijs nunq̃z fieri posse: vt quicq̃z sciatur. A quo nãq̃z non differt quippiam: idẽ quod illud inquiũt esse. A quo vo differt ab eo diuersum esse.

¶ Narrat opinionẽ vel errorẽ hoc opinantium. d. q (ꝛ tñ dicũt quidã impoẽ eẽ cognoscere dr̃iam vel dr̃ias q̃ sũt ad vnũq̃dq̃z non cognoscẽte vnũq̃dq̃z). q. d. q si volum⁹ aliq̃d diffinire opꝫ q diffiniam⁹ ipm p dr̃ias p q̃s differt ab vnoquoq̃z. ꝛ q: tales dr̃ias nõ ꝯtingit scire nisi cognito vnoquoq̃z. cuꝫ impoẽ sit vnũq̃dq̃z cognoscere impossibile est aliq̃d diffinire. Iõ subdit. q (sine dr̃ija. n. vnũq̃dq̃z) .i. ad vnũq̃dq̃z nõ est (scire) sͣ. per diffõnẽ: cuius rõ est q: (a quo enim differt) opꝫ sͣ. (esse alterũ ab hoc) cum g̃ nõ ꝯtingit scire aliq̃d p diffõnẽ nisi sciam⁹ cum q̃bus ꝯuenit. ꝛ cuꝫ q̃bus differt ꝯñs est q ꝯtingat aliq̃d sic scire nisi scierimus dr̃ias q̃s hꝫ tale diffinitũ ad vnũq̃dq̃z. ꝛ per ꝯñs nisi scierim⁹ oĩa q̃d est impoẽ. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Primũ q̃dẽ igit̃ hoc falsuꝫ ẽ. nõ. n. s̃cdꝫ omniũ dr̃iaꝫ alterꝫ est. multe. n. sunt dr̃ie in eisdeꝫ spẽ: sꝫ non s̃cdm subam neq̃z per se.

Argu. ¶ Primo igit̃ hoc est falsum: nõ. n. q̃uis dr̃iares sunt diuerse. Cõplures. n. isunt reb⁹ eisdẽ spẽ dr̃ie: sed non per subam: neq̃z per se.

¶ Ostẽdit q̃dõ diffiniẽtẽ ꝛ diuidentẽ nõ opꝫ scire oĩa. ꝛ p ꝯñs q poẽ sit aliq̃d diffinire. Circa q̃d tria facit. q: p° ostẽdit q nõ necesse est oĩa scire. 2° ex hoc cõcludit q possib sit ars diffiniẽdi. ꝛ q poẽ sit nos pergere in diffõnẽ sube. 3° r̃ndet cuidã tacite q̃oni. 2° ibi (Manifestuꝫ est. n. q̃m) 3° ibi (Omne autẽ incidere) Circa p̃mũ duo facit. s̃m q dupliciter probat intẽtuꝫ. ibi (Postea tñ accipiant̃) Dicit g̃ q (p̃mum q̃dẽ igitur hoc falsum est) q oporteat diffiniẽteꝫ ꝛ diuidẽtẽ oĩa scire. cuius rõ est q: (non. n. s̃m oẽm dr̃iã) ipsum diffinibile (est alteruꝫ) sͣ. essentialr̃ ab alio. vnde subdit. q (multe. n. sunt dr̃ie in eadẽ spẽ. sed non s̃m substantiã nec per se). ¶ Notãdum autẽ vim rõnis huius in

B hoc cõsistere q dr̃ie q̃ ingrediunt̃ diffõnem sunt ille p q̃s diffinitum est alteruꝫ ꝛ diuersum s̃m subam. ꝛ q: non s̃m oẽs dr̃ias diffinituꝫ est alterũ s̃m subam imo multe sunt dr̃ie accñtales. vtputa dr̃ie q̃ sunt in eadẽ specie. g̃ nõ opꝫ q diffiniẽs cognoscat oĩa. q: saltem nõ opꝫ q cognoscat illa q̃ faciunt dr̃iam accidẽtalem in diffinito. q: per tales dr̃ias non est diffinitio: diffiniẽs. n. hoiem non opꝫ q cognoscat oĩa p̃ticularia ipsi⁹ hoĩs q: nõ opꝫ q cognoscat oẽs differẽtias accñtales ipsius hoĩs. per quas differũt particularia ꝛ indiuidua. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Postea. n. accipiant̃ opposita ꝛ s̃m dr̃iaꝫ ꝛ cũ oẽ incidit hinc aut inde ꝛ accipiat ĩ altero ꝛ q̃re esse ꝛ hoc cognoscit. nihil eniꝫ differt scire aut nescire in q̃buscũq̃z p̃dicant̃ de alijs dr̃ie.

Argu. ¶ Deinde cũ q̃spiã acceperit ea q̃ opponunt̃: ꝛ dr̃iam: ꝛ oẽ: aut in hanc partẽ: aut in illaꝫ cadere. Sũpseritq̃z in altera p̃te rẽ eã quã querit esse ꝛ idipsum cognouerit: nihil refert si sciat: necne: de q̃bus alie dr̃ie predicantur.

¶ Adducit s̃cdam rõnem q: diffiniẽtẽ hoiem nõ solũ opꝫ scire oĩa p̃ticularia ei⁹ q̃ dñt p dr̃ias accñtales. sꝫ ẽt non opꝫ scire oẽs spẽs alias a q̃b⁹ differt hõ p dr̃ias essentiales. iõ ait q (postea cũ accipiant̃ opposita) .i. dr̃ie opposite (ꝛ s̃m talẽ dr̃iã) oppositã sil̃ cũ dr̃ia alia (cũ oẽ) .i. cuꝫ totũ genus (incidit hinc aut inde) .i. cuꝫ accipiunt̃ tales dr̃ie opposite q capiũt oẽ .i. totũ genus ꝛ vt q oẽ .i. totũ genus incidit aut hinc .i. ĩ vnã p̃tẽ dr̃ie. aut inde .i. in aliã. cuꝫ g̃ ita sit (ꝛ accipiat in altero) sͣ. mẽbro diuisionis (q̃d q̃ritur esse) .i. q̃d dꝫ diffiniri (ꝛ cognoscat hoc) .i. illud mẽbrũ diuisionis siue illã dr̃iam diuidẽtem (nihil differt scire aut nõ scire ea in q̃b⁹ vel in q̃buscũq̃z p̃ntur dr̃ie de alijs) vt si volo diffinire hoiem ꝛ diuido aĩal p gressibile ꝛ volatile: si iste sunt bone dr̃ie sufficit cognoscere h̃ siue hanc dr̃iam. s. gressibile. ꝛ q hõ quẽ q̃ro diffinire sit sub gressibili. ꝛ dr̃ija aũt opposit̃ vt de dr̃ija q̃ p̃ntur de alijs. vt de volatib⁹ nihil refert scire vel nõ scire quot sunt dr̃ie volatiliũ. ꝛ q̃dõ distinguunt̃ volatilia. ¶ Dubitaret forte aliquis. vtꝝ diffiniẽtẽ opꝫ scire oĩa. ¶ Dĩm q 2r ẽ scire positiue ꝛ negatiue. Rursus positiue 2r. in g̃nali ꝛ sp̃ali. diffiniẽtẽ aũt opꝫ oĩa scire aliquo mõ vel positiue vel negatiue vel ĩ g̃nali vel ĩ sp̃ali. nã ex eo q scio hoiem esse aĩal rõnale quodãmõ in g̃nali ꝛ negatiue. sic ꝛ in g̃nali ꝛ negatiue ego scio oĩa alia. nã sicut sciẽdo q oẽ aĩal rõnale ẽ hõ. ita in quadã g̃nalitate scio oĩa alia saltẽ negatiue. ꝛ scio q q̃cq̃d nõ est aĩal rõnale nõ est hõ. Rursus in quadã generalitate scio oẽs spẽs aĩalis ẽt positiue. q: sciẽs diuidere aĩal p rõnale ꝛ irrõnale oꝫ q sciat ipsum aĩal ꝛ q sciat ipsum irrõnale sꝫ sciens ipsuꝫ aĩal scit oẽs spẽs aĩalis nõ s̃m se ꝛ in p̃pria forma. sꝫ inquãtũ sunt aĩalia ꝛ sciens q̃d est irrõnale scit oĩa irrõnabilia non s̃m se ꝛ in p̃pria forma. sed inquãtũ irrõnabilia. sꝫ hoc mõ scire oĩa nõ est incõueniẽs. possib est g̃ ars diffiniẽdi. ꝛ poẽ est via diuisiua colligere diffõnẽ alicui⁹. q: nõ opꝫ sic diuidentẽ ꝛ diffiniẽtẽ scire oĩa s̃m se ꝛ in propria forma. ¶ Deinde cuꝫ dicit.

C ¶ Manifestũ est enim q̃m si sic vadens veniatur in hoc: quorum non amplius est differentia habebit rationem substantie.

¶ Patet enim eũ habiturum esse rõnem substantie: si sic proficiscẽs ad ea tãdem peruenerit: quorũ non est vlterius differẽtia. Argu.

¶ Ex his que dixerat ꝯcludit q sit poẽ accipe de aliquo diffõnẽ sube. d. (Manifestum est. n. q̃m si sic vadens) .i. si isto mõ procedẽs p dr̃ias imediatas (veniat in hoc) .i. in tales dr̃ias (quoꝝ .i. q̃ꝝ dr̃iarũ (nõ ãplius ẽ dr̃ia vlterior vt q̃n nõ ꝯtigit vlteri⁹ p̃cedere p dr̃ias eẽntiales.) q̃n ad h̃ deuẽtũ erit (hẽbit rõnẽ sube) .i. ille sic procedens hẽbit eẽntialẽ diffõnẽ rei. cũ g̃ sit poẽ semp sic p̃cedere p dr̃ias imediatas. vt q p̃mo diuidatur aĩal p pẽnatũ ꝛ nõ pẽnatũ. sꝫ hec sunt imediate dr̃ie aĩalis. ꝛ postea diuidat̃ aĩal nõ pẽnatũ p gressibile ꝛ reptile. sed he sunt imediate dr̃ie aĩalis nõ pẽnati. cũ g̃ sic p̃cedendo p tales dr̃ias imediatas poẽ est deuenire ad aliq̃s dr̃ias vltra q̃s non est amplius descedere in vlteriorẽ dr̃iam possib est ars diffiniendi. ꝛ poẽ est aliq̃d diffinire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Omne aũt incidere in diuisionẽ si sint opposita quibus nihil interest nõ est petitio. necesse eniꝫ est in altero ipsoꝝ esse: si q̃d illius dr̃ia est.

¶ Omne aũt in ipsam diuisionẽ cadere: si sint ea opposita. Quorum nõ est mediuꝫ quicq̃z: non est postulatio. Necesse est eni omne in altero ipsorũ esse: si illius est differẽtia. Argu.

¶ Rñdet

¶ Rñdet cuidã tacite qõni. posset. n. aliqs credere q̃ qlibȝ vtẽs diuisione ad diffiniẽdũ aliqd idigeret petere q̃ totũ diuisum euacuaret sufficiẽter p dr̃ias diuidẽtes. ad h̃ rñ/ det Ph̃s q̃ non opȝ q̃ h̃ petat vel supponat. nã si accipiã tur dr̃ie pprie gñis. ⁊ ille sint opposite. non opȝ q̃ hic pe/ tat. q2 hoc de necẽitate seqtur q̃ totũ tale genus icidat i ta les dr̃ias. iõ ait q̃ (oẽ aũt). i. totũ genus diuisum (icidere i diuisionẽ). i. i dr̃ias diuidẽtes (si sint opposita) hȝ diuidẽ tia. siue hȝ dr̃ie diuidẽtes (qbus). i. iter q̃s (nihil interest) .i. nullũ est mediũ respectu gñis. si ḡ tales dr̃ie sint opposi te ⁊ imediate se habeãt ad gen⁹ (nõ est petitio) aliq text⁹ hñt non est repetitio. sed falsa. est ifa. vt pȝ ex alia trãsla/ tione. non est ḡ petitio. i. non opȝ petere q̃ totũ genus in/ cidat iter tales dr̃ias diuidẽtes. ideo subdit. q̃ (nec eẽ. n. oẽ). i. totũ genus diuisum (eẽ in altero ipsoꝝ) diuidẽtium sz. cũ suo opposito: altera aũt dr̃ia diuidẽs cũ sua opposi ta euacuat totũ genus. ⁊ subdit (siqdẽ illius est dr̃ia). i. si talis dr̃ia accepta sit dr̃ia propria illius gñis qd̃ diuidit.

A ¶ Notãdum aũt q̃ ex ipso mõ accipiẽdi dr̃ias põt pate re vtꝝ sint dr̃ie totius gñis vel non. nã si accipiãtur tales dr̃ie cuiusmodi sunt gressibile ⁊ reptibile accipient̃ solũ dr̃ie aialis terrestris. nã aialia terrestria q̃dam gradiunt̃. q̃dam reptãt. sic ẽt he dr̃ie vt totũ pẽnatum ⁊ diuisum pẽ nis non sunt dr̃ie aialis. simplr̃. sed aialis pẽnati. sed si ac ciperẽtur dr̃ie opposite. vt gressibile ⁊ non gressibile. vel pẽnatum ⁊ non pẽnatum tales dr̃ie euacuerẽt totũ aial.

B iõ signãter ph̃s dixit q̃ acciperẽtur dr̃ie opposite. ¶ Du bitaret forte aliqs. vtꝝ reqratur alia ↄditio p̃ter hãc ↄdi tionem. vȝ. q̃ accipiant̃ dr̃ie opposite ad hoc q̃ euacuent totum genus. ⁊ videt̃ q̃ nõ. q2 opposita sufficiẽter ↄphẽ/ dunt totũ. ¶ Dõm. q̃ non sine cã Ph̃s postq̃ dixerat q̃ acciperẽtur dr̃ie opposite addidit q̃ tales dr̃ie deberẽt eẽ imediate. ⁊ q̃ deberẽt eẽ illi⁹ gñis qd̃ diuidit̃ per eas: vt si quis acciperet has dr̃ias diuisum pẽnis ⁊ nõ diuisuȝ pẽ nis q̃uis sint opposite. non tñ euacuarẽt totũ aial q2 nõ sunt dr̃ie aialis simplr̃. sed aialis pẽnati. dr̃ie ḡ accepte sic debẽt eẽ opposite q̃ non determinẽtur ad aliqd̃ tale aial. sicut diuisum pẽnis ⁊ non diuisum determinãtur ad aial pẽnatum sed hȝ dr̃ie debẽt eẽ aialis simplr̃ vel cuiuscũq3 alterius gñis ⁊ sunt opposite ⁊ de necessitate euacuãt to/ tum genus. nã dato q̃ altera dr̃ia esset ipsius gñis si alte/ ra dr̃ia non acciperet̃ opposita posset tñ cõtingere q̃ nõ euacuarẽt totum genus. nã q̃uis volatile possit esse dr̃ia animalis. q2 sufficiẽter potest diuidi aial p volatile ⁊ nõ volatile. attñ si acciperet̃ dr̃ia non opposita. vt puta si ac/ ciperẽtur he dr̃ie volatile. ⁊ gressibile non sufficiẽter eua cuarent aial. non ergo sufficit accipere alterã dr̃iam gñis nisi accipiat̃ sua opposita. nec sufficit accipere dr̃iam cũ sua opposita nisi dr̃ia accepta sit dr̃ia gñis. Et qd̃ obijcie/ batur q̃ opposita sufficiẽter euacuant quodlibet totum. ¶ Dici oȝ q̃ oppositio in differẽtijs semp accipienda est

C cũ determinatione. vt si diuidit̃ aial per volatile ⁊ non vo latile tãq̃ per dr̃ias pprias. ibi nõ volatile determinat̃ so lum ad genus aialis. hoc. n. mõ nõ põt dici q̃ lapis sit nõ volatilis. quia differẽtia aialis tũc se extenderet vltra ani mal. sic etiam cum dicitur diuisum pennis. ⁊ non diuisuȝ pennis ibi non diuisum pennis determinatur solum ad volatile animal propter q̃ tales differentie non sunt aia lia simplr̃. ¶ Deinde cum dicit.

Te.c.21. ¶ Ad pbãdũ aũt terminũ p diuisionẽ: tria opȝ ↄiecturari accipiẽtẽ p̃dicãtia in eo q̃ qd est. Et hec ordinare quid p̃mum: aut quid scõm. Et quoniam hec omnia sunt.

Argir. ¶ Ad extruẽdã aũt pbãdamue p diuisiones dif finitionẽ hec tria sunt obseruãda. Primuȝ vt ea sumãtur q̃ hoc ipso qd est p̃dicãtur. Scõm vt hec adeo disponãtur: vt p̃mũ in p̃mo: scõȝ in scõo loco ponat̃. Tertiũ vt hec oĩa sint.

¶ Postq̃ ph̃s dedit artẽ colligẽdi diffõnẽ per viã diuisionĩ ⁊ ostdit q̃uo hȝ ars sit vtilis ⁊ declãuit q̃ sit possis. In pre sẽta resumit hȝ artẽ ⁊ pbat eã esse sufficientem. Circa qd̃ tria facit. q2 p̃ resumit tria que sunt diligẽter attendenda in hȝ arte. 2° illa tria declarat. 3° ex his que dixerat pbat sufficiẽtiam artis. 2° ibi (Est aũt vnum) 3° ibi (Manifestuȝ est. n.) Dicit ergo q̃ (ad pbandũ autem) vel vt hȝ alia trã slatio (ad ↄstruẽdũ aũt) sz. diffõneȝ alicuius (per diuisio/ nem) vel ad pbandum sz. diffõnem ↄstructaȝ per diuisio/ nem esse bonã tm̃ (tria opȝ ↄiecturari) ⁊ considerare. vȝ. aut (accipere p̃dicãtia in eo qd̃ qd est ⁊ ordinare hec) p̃di cantia (qd. s. p̃mũ aut. s. qd 2m ⁊ qm̃ hec sunt) scȝ tot ⁊ non plura. tria ergo sunt attẽdenda. q̃ accipiãtur p̃dicata eẽn tialia. q̃ accipiãt̃ ordinate. ⁊ q̃ accipiantur oĩa. ita q̃ ni/ hil relinq̃tur. in his. n. trib⁹ stat tota ars colligendi diffõ/ nem per diuisionem. sm̃. n. hec tria accipitur vtilitas hu/ ius artis vt supra dicebatur. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Est aũt hoꝝ vnũ p̃mũ p id qd̃ possum⁹. sicut accñs colligere: qm̃ est ⁊ per genus pbare.

¶ Atq3 primũ istoꝝ erit si possum⁹: quẽadmo/ dum ad accidens ratiocinari ipsum inquam competere: ⁊ per genus probare. Argir.

¶ Declarat qd̃ dixerat. Circa qd̃ tria facit. q2 primo decla rat q̃uo ↄtingat accipere ea que sunt in eo qd̃ qd̃ siue p̃di cata eẽntialia. 2° declarat q̃uo possumus ea accipere or/ dinate. 3° manifestat q̃uo ↄtingit accipere oĩa. 2° ibi (Ordi nate aũt) 3° ibi (Quoniaȝ aũt hec oĩa) Dicit ergo (Est aũt vnum hoꝝ primũ) eoꝝ que dicta sunt (per id qd̃ possum⁹ sicut ad accñs colligere qm̃ inest ⁊ per genus). i. ⁊ p me/ thoduȝ d̃ gñe (pbare) predicantia sup. in eo quod qd. q. d. q̃ primum dictoꝝ est. vȝ. accipere predicantia in eo qd̃ quid hoc modo. s. poterit fieri. q2 sicut per methoduȝ da tam in libro thopicoꝝ de accidente possumus probare q̃ insunt ⁊ que predicantur per accidens. sic ⁊ per genus. i. per methodum datam ibi de genere possumus probare que insunt essentialiter. ⁊ que predicãtur in eo quod qd. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ordinate aũt sicut est opȝ: si primũ accipiat. hoc ãt erit si p̃mũ accipiat̃ q̃ oĩb⁹ inheret. illi aũt nõ oĩa. necesse. n. aliqd eẽ hmõi. Accepto aũt hoc iã i iferiorib⁹ idẽ modus erit. scõm ãt alioꝝ primũ erit ⁊ tertium hñtium. Remoto enim quod est sursum continuum alioꝝ p̃mũ erit similiter autem est ⁊ in alijs.

¶ Scõm fiet si ip̃m p̃muȝ sumpserimus. Hoc aũt erit si id accipiat̃ qd̃ tale est: vt ip̃m qdẽ oĩa seq̃tur. Omnia aũt ip̃m non eq̃ seq̃ntur. Ne/ cesse est. n. aliqd esse tale: quo sumpto idẽ iam erit: ⁊ in iferioribus modus. Id. n. erit secũdũ qd̃ ceteroꝝ est p̃mũ. Et id ẽt tertiũ: qd̃ est herẽ tiũ primũ: supero nãq3 sublato: id qd̃ heret ce/ teroꝝ erit p̃muȝ: vt pȝ. Et in ceteris eodẽ mõ. Argir.

¶ Declarat 2m. vȝ. q̃uo ↄtingat hec accipere ordinate. d. q̃ (Ordiate ãt sic. opȝ) sz. ptes diffõnis (si p̃mũ accipiat̃) sz. qd̃ est p̃mũ ⁊ subdit. q̃ (hoc autem erit si p̃mũ accipiatur

ꝙ oibus inheret illi aūt nō oia).q.d.ꝙ illud qḋ est pmuꝫ ⁊ illud pus accipiēdū īter ptes diffōnis qḋ inest ⁊ qḋ pdicaꝛ de oibus vel vt hꝫ alia trāslatio.qḋ assequtur.i. qḋ est ɔñs ad oia.oia aūt alia nō.i.nulla alia sunt ɔña ad ipm. ⁊ subdit.ꝙ(neċ est aliqd eē hꝰ(.i.eē īter ptes diffōnis oꝫ aliqd eē hꝰ qḋ pdiceꝛ de alijs ⁊ sit ɔñs ad alia.sꝫ non alia ad ipm.⁊ subdit.ꝙ(accepto aūt h iā iferiorib⁹idē modus est).q.d.ꝙ sic illud in diffōne oꝫ poni pᵐ qḋ ē ɔñs ad oia. sic idē modus erit in iferiorib⁹.qꝛ accipiet.2ᵐ qḋ est ɔñs ad oia alia excepto p accipiꝛ 3ᵐ qḋ est pᵐ hñtiū se ɔñter.iḋ ait ꝙ(2ᵐ āt erit alioꝝ pᵐ.⁊ 3ᵐ erit)ḃm pᵐ(hñtiū)se su.ɔñr .i.reliquoꝝ.sic ḡ ꝓcedēdo semp accipiēdo magl cōe accipiem⁹ ordinate totā diffōnē.iḋ ait ꝙ(remoto.n.qḋ ē sursum).i.remoto supiori qḋ fuit pus diuisum(ɔtinuū).i.qḋ est ꝓximū illi(erit pᵐ alioꝝ.siꝉr aūt ē ⁊ in alijs)qꝛ ɔtinuuꝫ ⁊ ꝓximū erit 2ᵒ pmum reliquoꝝ sic ḡ ꝓcedendo oēs par-
D tes diffōnis accipienꝛ ḃm ordinē suū.¶ Notādum auteꝫ ꝙ illud est pus a quo non ɔuertiꝛ ɔña.illud ḡ qḋ pdicaꝛ de alijs ⁊ qḋ ɔsequtur ad alia.⁊ non eꝫ illud est pri⁹ alioꝝ hoc ergo modo poterimus scire de oibus partibus diffinitionis que sit prior ⁊ que posterior.⁊ hoc modo poterimus totam diffōnem ordinare.¶ Deinde cum dicit.

¶ Qḋ aūt oia hec sunt manifestū est ex eo ꝙ recipim⁹ pmū ḃm diuisionē.qm̄ oē aut hoc aut hoc.Est aūt hoc ⁊ iterum totius dr̄ia a toto nihil differre specie amplius hoc.

Argir. ¶ Patebit aūt hec oia eē:qḋ erat tertiū:si sumpserim⁹ pmū ipm p diuisionē:oē aut hoc:aut hoc aial eē:eē aūt hoc.Et rursus totius differentiam:huius extremi vero non vlterius differentiam esse:vel etiaꝫ statim cum vltima differentia ab ipso toto:non differre id spē.

¶ Declaꝛat 3ᵐ quō psit accipi oia diffinientia.vt nihil relinquatur.d.(Quoniā aūt hec oia sunt manifestuꝫ est ex hoc qḋ accipimuꝫ pᵐ ḃm diuisionē.qm̄ oē est aut hoc aut aliud)⁊ subdit.ꝙ(est aūt.⁊ hoc iteꝝ)su.diuidere.⁊ su.illud iterū vsqꝫ ad dr̄iam totius.⁊ subdit.ꝙ(dr̄ia toti⁹ hoc amplius
E a toto nihil differre spē)su.pōt.¶ Notādū aūt tale esse h documētum ꝙ si accipiaꝛ qḋ est pᵐ ⁊ qḋ se hꝫ vt genus.⁊ illud diuidaꝛ p talia ꝙ oē.i.totū incidat in h diuidētiū et in aliud.i.si tale gen⁹ pmū acceptū diuidaꝛ p imediata et iteꝝ hoc diuidētiū su.diuidaꝛ p imediata sic ꝓcedēdo nihil relinquem⁹.sed deueniem⁹ vsqꝫ ad dr̄iam totius q̄ est dr̄ia specifica.hec aūt dr̄ia toti⁹ non pōt amplius differre spē a toto diffinito.qꝛ ɔuerteꝛ cū ipso diffinito.talis ergo dr̄ia non drt spē a diffinito.i.nō pdicabiꝛ de aliquo qḋ differat spē a diffinito.non.n.pdicabiꝛ nisi de indiuiduis illius spēi declaꝛatū est ḡ quo mō possint accipi pdicata eēntialia.⁊ quō possint accipi talia ordiate.⁊ quō possint accipi oia.ꝓpter qḋ declaꝛata est tota ars colligēdi diffōnem
F via diuisiua.¶ Dubitaret forte aliqs.vtꝝ via diuisiua sit vtilis ad oia ista.¶ Dōm ꝙ via diuisiua hñtur p se ptes entis q̄ sunt decē pnta.qꝛ vt pꝫ ex.5.meta.ens p se diuiditur in figuras pntoꝝ.diuisio āt pntoꝝ nos regulat ad cognoscēdum q̄ sunt eēntialia oibuꝫ q̄ sunt in quocūqꝫ pntomā vt supra dicebaꝛ per cōia oibus q̄ sunt ꝓpria gnī gñalissimo ⁊ toti pnto inuestigare possumus q̄ sunt eēntialia cuilibet exñti i illo pnto.via ḡ diuisiua nos iuuat ad accipiēdum pnta eēntialia.Rursus via diuisiua nos iuuat ad accipiēdum talia ordinate.nā via diuisiua ꝓcedimus a magis cōi ad minus cōe.⁊ sic deinceps.⁊ hoc mō debēt ordinari partes diffōnis.qꝛ pus oꝫ poni qḋ est cōius respcū oium partiū.⁊ postea qḋ est cōius respectu alioꝝ.⁊ sic deinceps.3ᵒ via diuisiua nos iuuat ad accipiēdū oia qꝛ opꝫ accipere aliqḋ pmū qḋ p se se hēat vt genus.si ḡ illud diuidaꝛ per dr̄ias ꝓximas vt puta.aial per pēnatū ⁊ nō pennatum si he sunt dr̄ie ꝓxime aialis.⁊ iteꝝ si aial non pēnatum per ꝓximas sic ꝓcedēdo nihil relinquem⁹.sꝫ accipiemus oia accipiēda vsqꝫ ad dr̄iam totius que est dr̄ia vltima.⁊ specifica vtilis est ḡ via diuisiua ad oia ista.pp qḋ Phs supra cū determinauit de vtilitate huiuꝫ artiꝫ.vt cū dixit diuisiones ḃm dr̄iam eē vtiles de oibus his trib⁹ est
G executus.¶ Vlterius dubitaret forte aliqs.qꝛ vr̄ falsuꝫ esse documētum a Pho datū de ordine partiū diffōnum .vꝫ.ꝙ pus dꝫ accipi id qḋ pdicaꝛ de oib⁹ alijs vel vt habꝫ alia trāslatio qḋ assequꝛ siue quod ɔsequtur oia alia.⁊ postea aliud qḋ est ɔñs ad oia reliq̄.⁊ sic deinceps nā potest ɔtingere ꝙ aliq̄ posita in diffōne sic se habeāt ꝙ neutruꝫ erit ɔñs ad aliud.qꝛ possunt se hēre sic excedētia ⁊ excessa.nā non valet.impar ḡ prim⁹.nec valet pmuꝫ ḡ impar.
D vt patuit in diffōne trinitatis.¶ Dōm ꝙ vt supra diximus Phs dedit duplicē artē diffiniēdi.vnā que est bona simpliciter.vt qñ gradatim descēdiꝛ diuidēdo genus p dr̄ias imediatas.⁊ postea alteꝝ diuidētium per imediatas vsqꝫ ad dr̄iam specificā ⁊ in colligēdo sic diffōnē nulla erūt ibi que se habeāt vt excedētia ⁊ excessa.imo gradatim se habebūt partes diffōnis.qꝛ pmū diuisum erit cōius oibus. 2ᵒ diuisum erit cōius reliqs.⁊ sic deinceps.⁊ ḃm hūc modū loqtur hic Phs.argumētū aūt arguebat alia via.que non est bona simpliꝛ.sꝫ in casu.qñ.s.ignoraꝛ dr̄ia ꝓpria qꝛ psit accipi loco dr̄ie ꝓprie aliq̄ plura quoꝝ qḋlꝫ se habet in plus ⁊ totū in eque.vt si scimus ꝙ trinitas est in genere nūi.⁊ nescim⁹ dr̄iaꝫ ꝓpriā que simul cū nūo ɔstituat trinitatē accepimus hec duo loco dr̄ie ꝓprie.vꝫ.impar ⁊ ⁊ vtrobiqꝫ pmū quoꝝ quodlꝫ est in plus q̄ꝫ trinitas.⁊ ambo simul iūcta coeq̄nꝛ trinitati.¶ Deide cū dicit.

¶ Manifestū.n.est:qm̄ neqꝫ plus apponiꝛ oia .n.q̄ sunt i eo qḋ qd est accipiunꝛ hoꝝ neqꝫ deficit nihil.aut.n.gen⁹ aut dr̄ia vtiqꝫ eēt:gen⁹ qdē igiꝛ ⁊ pmū ⁊ cū dr̄ijs pus acceptū est:dr̄ie.n. oēs ɔtinenꝛ.nō.n.ampli⁹ sunt vltima.spē eniꝫ differret vltimū.hoc aūt est dcm̄ nō differre.

Argir. ¶ Patet.n.neqꝫ plus q̄ꝫ opꝫ qcq̄ꝫ additū esse. Oia nāqꝫ sumpta hoc ipso qd ē pdicanꝛ neqꝫ qcq̄ꝫ deesse.Nā aut genus aut dr̄ia eēt.At genus est ipm pmū:⁊ hoc cū differētijs siꝉ ē sumptū:dr̄ie ēt vniuerse sunt sumpte.Nulla enim prorsus posterior est.Spē nāqꝫ differret ipm extremum.At hoc dictum est nō differre.

¶ Ostendit hꝰ artē eē sufficiētē qꝛ nihil ɔtinet supfluū neqꝫ min⁹.iḋ ait.ꝙ(Manifestū est.n.qm̄ neqꝫ plus apponitur)vel vt hñt aliq textus.ꝙ(nūq̄ꝫ plus apponiꝛ).i.nihil accipiꝛ ibi supfluū cuius est cā qꝛ(oia eni hoꝝ).i.de nūo hoꝝ sic acceptoꝝ(accipiunꝛ)vel vt hꝫ alia lr̄a sunt accepta(in eo quod qd)pꝫ ergo per pmum documētum ꝙ debent accipi pdicātia in eo qḋ qd.qꝛ nihil tale est supfluū. i deo ex hoc hētur ꝙ arꝫ data docet accipere nihil superfluum.⁊ subdit(nec deficit nihil).i.ars data non soluꝫ est supflua.sed ēt non est defectiua.⁊ subdit.ꝙ(aut genus.n. aut dr̄ia eēt)⁊ si p artē datā acciperet diffō defectiua vꝉ esset genus quod ibi deficeret vel differētia ⁊ subdit ꝙ(genus igitur pmū cum differētijs acceptis est pus).q.d. ꝙ per 2ᵐ documētum pꝫ ꝙ debent oia accipi ordinate vt ꝙ prius debet accipi genus cum prioribus differētijs ꝓpter tale documētū non potest ibi deficere genus cum illud sit

primū qḋ accipit.ſi.n.hoc nō eēt acceptū nihil eēt acceptū.ꝛ ſubdit.ꝙ(dr̃e aūt ꝯtinētur oēs).i.nō pōt ibi deficere aliq̃ dr̃a.cui⁹ rō eſt.q꞉(nō.n.vltima ſunt amplius) ſu.(ſpē)diuiſibilia.q.d.ꝙ ꝑ 3ᵐ documētū pꝫ ꝙ ſemꝑ oꝫ fieri diuiſio ꝑ dr̃as imediatas quouſqꝫ deueniat ad dr̃am vltimā.iſtud 3ᵐ documētū facit vt nihil relinq̃tur.q꞉ vltra vltimā dr̃am nō eſt vlterior ꝓceſſus ꝑ dr̃as eēntiales.ꝛ iō ait ꝙ(vltima ampli⁹ nō ſūt ſpē)ſu.diuiſibilia.ꝛ ſubdit ꝙ (differt aūt vltimū).i.dr̃r vltimū vt hꝫ alia trāſlatio(hoc aūt dcm̄ eſt pl⁹ non differre)·q.d.ꝙ,ſi vltima dr̃a poſſet diuidi ꝑ dr̃as ſpecificas.tūc hꝰ dr̃a vltima differret ſpē a diffinito.i.reperiret i aliquo qḋ non eēt in eadē ſpē cū dif-

A finito qḋ negatū eſt ſupra.℄ Notādū aūt ꝙ nō debēt poni in diffōne niſi dr̃e eēntiales.ꝛ q꞉ vltra dr̃am ſpecificā non eſt diuiſio ꝑ dr̃as eēntiales ars illa q̄ docet colligere dr̃as vſqꝫ ad dr̃am ſpecificā docet colligere oēs dr̃as et nullā relinq̄t.ars ḡ data ꝑ hᵐ documētū nihil accipit ſuꝑfluū.q꞉ oia q̄ accipit ſunt eēntialia ꝛ i eo qḋ qd.ꝑ ſcōm documētū nō pōt deficere in acceptatione gn̄is.ꝑ 3ᵐ āt documētū nō deficit in accipiēdo dr̃as.eſt ergo ars ſufficiēs nihil continens ſuperfluum neqꝫ minus.

T.c.22. Uerere aūt opꝫ ꝛ intēdentē in ſilia i dr̃ia.ꝑmum qdē oia idē habeant poſtea iteꝝ in alteris.que in eodē qdeꝫ gn̄e ſunt cum illis.Sunt auteꝫ ipſis quidem idē ſpecie illoꝝ aūt alteri.cuꝫ ait in his accipiant:qd oia idem ꝛ in alijs ſimilr̃.In acceptis iteꝝ ſimilr̃ intendendum eſt.ſi idem ſit quouſqꝫ in vnam veniat rōnem.hec enim erit diffinitio.ſi vero non vadit in vnam:ſꝫ in duas vel in plures manifeſtum eſt ꝙ non vtiqꝫ vnū aliquod quod queritur:ſed plura.

Argir. ℄ Querere autem oportet inſpiciendo:ꝑmuꝫ ad ea que ſunt ſimilia:ꝛ nullam inter ſe dr̃iam hn̄t:quid nā idē habeant vniuerſa.Deide ad alia que ſub eodem cum illis genere collocantur.Et ſunt quidem eiuſdeꝫ inter ſe ſpeciei ab illis aūt ſpecie ſunt diuerſa.Atqꝫ ſi i iis accipiatur aliqd penitus idem ꝛ in alijs ſimili modo.Rurſus ꝯſiderandūꝫ eſt ſi in iis que ſunt ſumpta ſit aliqd idē:quouſqꝫ ad vnā rōneꝫ fiat acceſſio.Hec.n.erit ipſius diffō rei.Quod ſi nō ad vnā rōnem:ſed ad duas vel plures itur:pꝫ id qḋ querit non vnum qd eē:ſed plura.

℄ Poſtq̄ Phs dedit artē diffiniēdi que magis cōpetit ipſis ſubis vel ipſis ſubſtātijs cuiuſmodi eſt diffō ꝯſtans ex gn̄e ꝛ differētijs.In pte iſta docet accipe diffōnem magis cōpetētē ipſis paſſionib⁹ q̄ non ſufficit ꝙ fiat ꝑ gen⁹ ꝛ differētias.ſꝫ opꝫ ꝙ fiat ꝑ cām q̄ꝫ hꝫ in ſbo.vel opꝫ ꝙ fiat ꝑ ipm ſbm.cum ḡ volum⁹ diffinire aliq̄ꝫ paſſionē dēmus videre ea in qbus hꝫ eē illa paſſio qūo ꝯueniāt ꝛ qūo differāt ſꝫ ex ꝯuenientijs ꝛ differētijs poterim⁹ formare vnā rōnem paſſionis q̄ſite.dū tn̄ q̄ſita paſſio hēat rōnē vnā.imo hec methodus ꝛ hec ars docebit nos cognoſcere vtꝝ paſſio diffniēda hēat rōnem vnā.ꝛ q̄ ſit illa vna rō.Tria ḡ facit.q꞉ ꝑ dat hꝰ artē.2° qḋ dixerat declat ꝑ exēplū.3° artem datā oſidit eē bonā ꝛ ꝯuenientem.2° ibi(Ut dico ſi q̄rat)3° ibi(Semꝑ.n.eſt oēs.)Dicit ḡ ꝙ(q̄rere aūt).i.q̄renteꝫ ſu.diffōnem paſſionis(opꝫ intēdentē).ſ.eē ꝛ(in ſilia ꝛ i dr̃ia

ꝑᵐ qdem ꝙ vnū qdē oia hn̄t.poſtea iteꝝ)opꝫ intēdere(in alijs q̄ ſunt in eodē gn̄e ſubijcibile cū illis)ꝛ ſubdit.(ſunt aūt ipſis).i.ſibijpſis(qdē idē ſpē.illoꝝ aūt).i.ab illis(alteri).i.ſunt diuiſi ſpē.ꝛ ſubdit(cū aūt)ſu.ſic factū eſt(in his accipiat qd oia hn̄t idē ꝛ in alijs ſilr̃)ſu.q̄rēdū eſt qd oia hn̄t idem.Et ſubdit ꝙ(in acceptis)ſu.vtriſqꝫ tā in iſtis q̄ꝫ in illis(ſilr̃ eſt iterum intēdendū ſi id em ſunt)oia(q̄uſqꝫ vtiqꝫ veniant in vnā rōnem)ꝛ ſubdit ꝙ(hec enim)vna ratio(erit diffō)ſu.paſſionis q̄ſite.Et ſubdit ꝙ(ſi ꝟo nō vadit in vnam.ſed in duas aut in plures)rōnes (manifeſtuꝫ eſt vtiqꝫ ꝙ qḋ querit)diffiniendum(non eſt vnum aliqd) ideſt aliqua vna paſſio(ſed plura).i.ſꝫ plures paſſiones.qūo autem ſit intelligendum hec ars ſiue hec methodus data ſtatim patebit.℄ Deinde cum dicit.

℄ Ut dico ſi qd eſt magnanimitas q̄rim⁹:itendendū eſt in quoſdā magnanimos quos ſcim⁹ qd hn̄t vnū oēs inq̄ꝫtum hmōi ſūt vt alcibiades magnanimus:aut achilles:aut ayax.qd vnū oēs nō tolerare iniuriā.hic qdē.n.dimicauit.ille ꝟo iſaniuit.hic aūt iterfecit ſeipſum.

℄ Ueluti ſi q̄rat qd naꝫ ſit magnitudo animi conſiderādum eſt in aliqbus quos qdē ſcim⁹ eſſe magnanimos qd nam habeāt vnum oēs eo pacto quo tales eē dn̄r.Ceu ſi Alcibiades fuit magnanim⁹:ꝛ achilles:ac ēt ayax.Quid vnū oēs hēbāt.Atqꝫ id ē eos affectos ꝯtūelijs non perferre:nam primus intulit bellum:ſecundus iratus ſe a ſocijs defendendis ſe iunxit:tertius ſibi mortem conſciuit. Argir.

℄ Declat artē datā per exēpla.Propter hoc ſciēdū artem datā in hoc ꝯſiſtere ꝙ ſi volum⁹ diffinire aliq̄ꝫ paſſioneꝫ.vtputa ſi volum⁹ diffinire magnanimitatē dēmus intēdere in aliq̄ ſilia ꝛ in aliq̄ dr̃ia.q꞉ aliq ſūt vno ſilī mō magnanimi.aliq ꝟo alio modo ꝛ differendi.vtputa alcibiades.achilles.ꝛ ayax fuerūt magnanimi.q꞉ nō potuerūt tolerare iniurias.Lyſander ꝛ Socrates fuerūt magnanimi.q꞉ nō curauerūt de fortunijs ꝛ de iſfortunijs.ad diffiniendum ḡ hāc paſſionē dēmus videre qd oia.i.qd oēs hi.vꝫ.alcibiades ꝛ achilles ꝛ ayax hn̄t idem ꝛ iteꝝ in alijs.vt in Socrate ꝛ i Lyſandro q̄ſūt i eodē gn̄e ſubijcibili cū illis.i.q꞉ ſūt ſbi magnanimitati ſic ꝛ illi dēmus ḡ videre ꝛ i iſtis alijs q hn̄t idē.nā ꝑmi hn̄t q꞉ nō ſufferūt.ſcdi hn̄t ꝙ nō curāt nō ſufferre āt ꝛ oia patiēter ſufferre videt dio oppoſita.ꝑmi ḡ ſūt qdē ſibijpſis idē ſpē.q꞉ cuilꝫ ꝯpetit ſi ſufferre ſꝫ illoꝝ aūt.i.ab illis alijs ſūt alteri.i.ſunt multū diuerſi cū ꝑmis ꝯpetat nihil ſufferre.alij ſic ſint magnanimi ꝙ oia ſufferūt ꝛ nihil curāt.cū aūt ſic ſcm̄ ē.ꝛ in his q dē accipiāt qd hn̄t idē ꝛ in alijs vt in ſocrate ꝛ lyſandro ſilr̃ acceptū eſt qd hn̄t idē.tūc in acceptj.i.in oibus taꝫ in iſtis q̄ꝫ in illis.ſilr̃ iteꝝ intēdendū eſt ꝛ ſi ſunt idē ꝛ ſi tam iſti q̄ꝫ illi hn̄t vnū aliqd ꝛ ex oibus poſſum⁹ in vnā rōneꝫ venire tc̄ illa vna rō erit diffō magnanimitatꝫ magnanimitas erit vna paſſio.i.vnius ſpēi.ꝙ ſi nō ꝯtingit oia reduci in vnā rōnem:tūc magnanimitas vel quecūqꝫ alia paſſio q̄ querit diffiniēda nō eſt vnū aliqd nec eſt vna paſſio .i.nō eſt vni⁹ ſpēi.hec eſt ḡ ars data ad diffiniēdū q̄ꝫcūqꝫ paſſionē.hāc ḡ artē ſic declat ꝑ exēpla.q꞉ ꝑ exēplificat de qbuſdā magnanimis q non potuerūt ſufferre iniurias.2° exēplificat de qbuſdā alijs magnanimis.q oia ſufferebāt ꝛ de nullo curabant.ꝛ docet qūo ex his debeat accipi ratio paſſiōis q̄ſite ibi(Silr̃ aūt ꝛ i alijs) dicit ḡ(vt dico).i.expono me(ſi q̄ratur)vel (ſi queramus quid eſt magna-

nimitas intēdendū in quosdā magnanimos q̄s scim⁹) eē magnanimos intēdendū.s.(inq̄ztū sunt hui⁹).i.inq̄ztū sūt magnanimi (qd vnū hñt oēs vt alcibiades magnanim⁹. vt achilles ⁊ ayax.oēs qdē) hñt sup.(hoc vnū non tolerare iniuriā.hic.n.).s.alcibiades pp iniuriā q̄z nolebat sufferre (dimicauit).i.bellauit vl' ꝑliatus est (ille vō).i.achilles (insaniuit).i.tātam habuit indignationē de iniuria illata q̄ vs̄us est in isaniā (hic aūt).i.ayax (interfecit seipz) non valēs.n.se vindicare de iniuria illata iniuriatus noluit vlterius viuere. ❡ Deinde cū dicit.

❡ Silr̄ in alijs vt lysandro ⁊ socrate si iā idifferētes ꝓspitati ⁊ iꝓsꝑitati. hec duo accipiētes intēdo qd idez hñt. aut ipassibilitas q̄ est circa fortunas. aut intolerātia iniuriaꝝ. Si vō nul- Argir. lum sit due spēs vtiq̄z erūt magnanimitatis.

❡ Rursus in altis ꝯsiderādū est: vt Lysandro ac socrate: qd nā ⁊ isti⁹ ierat vnū. Atq̄z.i. eq̄biliter isese hēre in secūdis atq̄z aduersis reb⁹ fortune. His sumptis ꝯsidero qd nā idē habeant hec Eq̄bilitas inq̄z in reb⁹ fortune: ⁊ nō patiētia cū ꝯtumelie afferūtur. Nō si nihil habeant idē: due ꝑfecto magnanimitatis spēs erunt.

❡ Exēplificat de alijs.d.(Silr̄ aūt ⁊ in alteris) vel (itez.n. ⁊ in alijs) sn. intēdēdū est (vt in lysandro ⁊ in socrate. si iā indifferētes ꝓspitati ⁊ iꝓsꝑitati).i. q̄ oia sufferebant de nllo curabāt: idifferēter se hēbāt ad fortunia ⁊ isfortunia ꝓspitatē ⁊ iꝓsꝑitatē. B factodost artē accipiēdi diffōnē passionis.d. q̄ (hec duo accipiētes intēdēdū est qd idem hñt aut ipassibilitas aut nō tolerātia siue itolerātia iniuriaꝝ) intēdendū est vtꝝ hec duo ꝯuenlāt in aliq̄ vna rōne q̄ si sic magnanimitas erit vnū aliqd ⁊ illa vna rō erit diffinitio ei⁹ q̄ si nihil est vnū tale magnanimitas nō est vnū aliqd. ideo subdit q̄ (si vō nullū sit).i. nulla sit vna ratio in qua cōueniant ꝑdicata duo (due vtiq̄z erunt spēs ma-
B gnanimitatis). ❡ Dubitaret forte aliqs de supiori littera. quō possit ꝯtingere q̄ vna ⁊ eadē passio sit in aliqbus que sunt eiusdē gn̄is ⁊ sint ad se inuicē alteri spē. ❡ Dōm q̄ si acciperet' sbm passioni sz q̄ illi passioni subijcit': semper vni passioni rn̄deret vnū sbm. sz q̄z aliqn̄ accipit' sbm passionis. nō s̄m oino debitā rōnez. ideo ꝯtingit q̄ eiusdē passionis accipiat' alterū ⁊ alterꝝ sbm. vt magnanimitatis accipiet' sbm. nō tolerās qdē q̄ztū ad eos q nō poterūt sufferre iniurias. tolerās aūt q̄ztuz ad eos q oia equo animo tolerabāt. tolerās aūt ⁊ nō tolerās pñt eē in eodē gn̄e. sed non pñt eē in eadē spē. nō tolerātes igit' sunt sibijpsis idē spē. sed liioꝝ.i. ab illis qui tolerauerūt sunt alteri spē. nō eniz hic loqmur de spē sbaꝝ s̄m se. nā tā tolerātes q̄z non tolerātes fuerūt hoies. oēs enim fuerūt eiusdē spēi. sed h̄ loqmur de spē subōꝝ in ordine ad magnanimitatē vel ad q̄zcūq̄z aliā passionē. nā alcibiades achilles ⁊ ayax hūerunt ordinē ad hāc passionē que est magnanimitas ꝑ itolerātiam. Lysander ⁊ socrates p tolerātiā. tolerātia autē ⁊ intolerātiā non sunt eiusdē spēi lz possint eē eiusdē gn̄is hoc g̊ modo eadez passio pōt cōpetere his qui sunt idem gn̄e ⁊ alteri spē. q̄z non oino ꝓprie ⁊ directe acciperet' illud s̄m qō iest talis passio. sz si acciperet' oino ꝓprie ⁊ di-
C recte semp eiusdē passionis eēt eadē ratio. ❡ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. vtꝝ tolerātia ⁊ intolerātia possint ꝯuenire in aliq̄ vna rōne. ❡ Dōm q̄ ex eadē rōne ⁊ ex eadē cā potest ꝯtingere q̄ aliqs nō possit tolerare. ⁊ q̄ aliqs possit oia tolerare. potest.n. vtrūq̄z eoꝝ ꝯtingere ex eadē cā. q̄z indicat se dignū magis. qui n. indicat se dignū magis cum despicit' nimis idignat'. ideo nō pōt iniurias tolerare. sz posset se aliqs adeo indicare dignū magis q̄ totum honorē mūdi nihil reputaret ꝓpter qō ꝯtis eēt q̄ si totuz ꝑderet de nullo curaret. ex eadē g̊ cā pōt ꝯtigere q̄ aliqs nihil toleret ⁊ q̄ aliqs de nullo curet. ❡ Aduertēduz tn̄ D
q̄ lz ex eadē rōne ⁊ eadē cā possit ꝯtigere h̄ ⁊ illud. tamē qui sūt sic ⁊ sic magnanimi nō sunt eodē mō nec pari mō magnanimi. est aūt magnanimitas hec ⁊ illa eadē spē' sz nō eq̄lr̄ ꝑticipata a suis sbis. nā multomagis fuit magnanim⁹ socrates q de nullo curauit q̄z achilles q vs̄us est in insaniā nō valēs se vindicare. ille est.n. oino magnanimus qui nullū bonū' exteri⁹ aliqd apꝑciat'. totū.n. gaudiū' magnanimi est de v̄tute ⁊ de iteriori bono. ⁊ iō equo aio tolerat fortunis ⁊ isfortunia. pp qō pz q̄ fides xp̄iana vē facit magnanimos. q̄z ꝑfectionē suā ponit in nō curare de exteriori bono. s̄m.n. hāc fidē ꝑfecti sum⁹. cū oia abijciamus. est g̊ ars phi bona. q̄z statim occurrūt nobis dīa respcū alicui⁹ passionis. ⁊ ēt aliq̄ silia respectu eiusdē passionis. vtputa. aliqb⁹ cōpetit aliq̄ passio. q oēs hn̄s tale qd. vtputa nō tolerare. aliqb⁹ aūt alijs ꝯpetit alia passio q oēs hñt aliud qd. vtputa tolerare. ⁊ q̄z hñtes vnā ⁊ eādē passionē alij iter se ꝯueniūt ⁊ ab alijs dīnt. ex hꝯ ꝯuenientijs ⁊ dīntijs manifesti⁹ appet vtꝝ sit reducē dis talia in vnā rōnē. qō si sic illa erit diffō illi⁹ passiōis. vt si tolerare ⁊ nō tolerare reducūtur in hāc vnā rōnez reputare se dignum magis. hec erit diffō magnanimitatis. vt qd ē eē magnanimū reputare se magis dignū. ❡ Deīde cū dicit.

❡ Semp.n. est ois diffinitio vlis. non enim in quodā oculo dicit sanabile medicus. sed aut in omni. aut in specie determinans.

❡ Omnis autem diffinitio vniuersalis est semper. Medicus.n. non diffinit salubre cuidam oculo: sed aut oi: aut spē determinato. Argir.

❡ Oñdit hꝯ artē datā eē bonā ⁊ ꝯuenietē. aliqd aūt est bonū ⁊ ꝯueniēs q̄ztū ad p̄ns spectat triplr̄. vz. per ꝯparationem ad ꝓpositū. ad oppo^m. ⁊ ad nos. p ꝯparationē ad ꝓpositū illa ars dr̄ ꝯuenientior p q̄z habet' melius cognitio de re intēta. p cōparationē ad oppo^m illa est ꝯuenientior per q̄z magis vitat' oppo^m. vz. error ⁊ deceptio circa hꝯ cognitionē. per cōparationē aūt ad nos illa ars est ꝯuenientior que tradita est s̄m modū nobis magis ꝓportionatuz. tria g̊ facit s̄m q̄ hic triplici modo oñdit hāc artē eē conuenientem. 2ᵒ ibi (Facill⁹ qdez est singulare) 3ᵒ ibi (Sicut in demfationib⁹.) Dicit g̊ q̄ (sp.n. ois diffō est vlis).i. est rei vlis. cui⁹ ratio est. (q̄z non.n. in quodā oculo medicus dicit).i. diffinit (sanabile. sz aut in oi).i. aut diffinit sanabile vlr̄ (aut spē determinās).i. aut distinguit sanabile p determinatas ⁊ diuersas spēs. ❡ Dubitaret forte aliquis q̄ꝛo E
ex hoc oñdatur ars data eē ꝯueniēs. q̄z per eā magis habeatur ꝓpositū siue intētum. ❡ Dōm. q̄ particulariū nō est scia neq̄z diffō. diffinitio g̊ est rei vlis. ⁊ non vlis cuiuslibet sz spēi magis q̄z gn̄is medicus g̊ nō diffiniet hoc sanum vel sanū in hoc oculo. sed vel diffiniet sanuz vlr̄. vel determinabit.i. distinguet sanū per diuersas spēs. nam si sanum est in oibus eiusdē spēi. tunc diffiniet sanum gn̄aliter. si autē non est eiusdē spēi distinguet sanū per diuersas spēs. ⁊ cuiuslibet spēi suam diffōnem assignabit. illa est ergo optima ars diffinitiua ⁊ per illam hētur optime intētum. quādo hec duo facit. vz. q̄ aut diffinit rez vlr̄ si est eiusdē spēi. aut si non est eiusdē spēi distinguit ipsaz in diuersas spēs: ⁊ cuilibet rōnem suam assignat. ad hoc tēdit ars data in exēplo posito de magnanimitate. vt si considereretur magnanimitas in alcibiade achille ⁊ ayace apparebit q̄ illi fuerunt magnanimi. quia non potuerunt

iniurias tolerare. In lysandro aũt & socrate fuit magnanimitas p impassibilitates eẽ a fortunijs & ifortunijs. si ergo hi duo impassibilitas & itolerẽtia reducũtur i vnã rõnẽ magnanimitas erit eiusdẽ spẽi. & illa vna rõ erit diffõ ei⁹ si aũt non reducũtur in rõnẽ vnã magnanimitas erit diuersarũ spẽrũ & vni⁹ spẽi magnanimitatis diffõ erit itolerãtia iniuriarũ. alteri⁹ aũt spẽi diffõ erit impassibilitas ab aduersis & psperis. ars ergo data optima est ad hñdum ppositũ. qz per eam quod hz vlr diffiniri vlr diffinit. quod aũt oz distingui in diuersas spẽs & hẽre rõnes plures in diuersas spẽs distinguitur & plures rõnes hz. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Facilius qdez est singulare diffinire q̃z vl'e. vnde opz ex singularibus in vl'e ascendere. & nãqz equocationes latent magis in vniuersalibus quaqz in differentibus.

Argir. ¶ Atqz facilius est singulare diffinire quã vl'e. Quapropter a singularibus ad vlia opz ascẽdere. Equiuocatiões. n. in vniuersalibus magis latent: q̃z in iis que non differunt.

¶ Ostẽdit hĩc artẽ datã eẽ ɔueniẽtem. qz p eã magis vitat oppo^m. vz. error & deceptio. iõ ait q(facilius qdẽ est diffinire singulare). i. diffinire rẽ per ɔsiderationẽ q̃z hẽm⁹ in singularib⁹ (q̃z vl'e). i. q̃z diffinire rẽ p ɔsideratiõnẽ q̃z hẽmus in vlib⁹ (vñ) qz ita est (opz ex singularib⁹) vel (a singularib⁹). i. ex ɔsideratione q̃z hẽm⁹ in singularib⁹ (ascẽdere in vlia) ad ɔsideratiõnẽ vl'em. & subdit q(& nãqz equocationes magis latẽt in vlib⁹ q̃z in oĩntibus). i. q̃z in sin
A gularib⁹ q̃ nõ dñnt p oĩas specificas. ¶ Notãdũ autez q equocatio est multũ cauẽda in diffõnib⁹. nã equocũ hz q hui⁹ nõ diffinit. qz equoca nõ hñt rẽ vnã. iõ lz habeãt nomẽ cõe: rõ tñ sbe est diuersa. nõ ergo diffinit canis hm q est equocũ ad piscẽ & ad latrabile. sz hm q canis est vniuocũ ad oĩa latrabilia hẽbit diffõnẽ vnã. vt est vniuocũ ad oẽs passiones q̃ dñr canes hẽbit dffõnẽ aliaz. nũq̃z ergo diffinit equocũ i sz semp vniuocũ. ars ergo data est valde ɔueniens. qz p eã vitat equocatio p q̃z accidit error & deceptio circa
B diffõnes. ¶ Dubitaret forte aliqs quõ p artẽ datã vitat equocatio. Dõm q q ɔsideraret sanũ vlr forte crederet oẽ sanũ eẽ eiusdez spẽi. & ex hoc posset credere q sanũ esset eiusdẽ rõnis cũ sit alteri⁹ & alteri⁹ rõnis. sz si ɔsiderat sanũ in hñtib⁹ hãc ɔplõnẽ & videat q sanitas in tali ɔplone ẽ eq̃tio humorũ. hm hãc rõnẽ siue hm hãc pportionẽ si postea ɔsideret sanũ in alijs idiuiduis hñtib⁹ aliã ɔplonẽ videbit q sanitas i illa alia ɔplone sit eq̃tio humorũ hz aliã rõnẽ. sic ergo ex pticularib⁹ ascẽdere in vlia facile erit cognoscere equocationẽ. qz nõ latebit nos diuersitas rõnuz. Et qz ars data docet sic ascẽdere ex ɔsideratione pticlariũ i vlia. iõ ɔueniẽs ẽ ad vitãdũ oppo^m. i. ad vitãdũ deceptio
C nẽ & errorẽ. qz p talẽ artẽ stati appet vbi ẽ equocatio p q̃z accidit error & deceptio in diffõnib⁹. ¶ Est aũt diligẽter aduertẽdũ q hĩc Phs de equocatione loqtur large hm q ṽa vniuocatio est solũ in spẽ spãlissima. in vlibus aũt. i. in gñib⁹ nõ est ṽa vniuocatio. sz quodãmõ est ibi equocatio eo q gen⁹ nõ est vna forma & rõ siue diffi^o rei potissime a forma sumit. & qz illud qõ est de pximo & imediate respicit pticularia est ipsa spẽs spãlissima. vbi est ṽa & summa vniuocatio & cui potissime ɔpetit diffõ. iõ ex ɔsideratione pticulariũ est optimũ diffinire rẽ. qz ex tali ɔsideratione facilr deueniem⁹ in cognitionẽ spẽi cui cõpetit rõ vna. & vbi nulla est equocatio. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Sicut in demr̃ationib⁹ opz syllogizare eẽ sic & i terminũ certũ ẽ hoc aũt erit si p ea q̃ singulr dicũtur sit in vnoquoqz gñe diffinire sepatim.

¶ Ut aũt in demr̃ationib⁹ rõcinandi forma: sic in diffõnibus diluciditas insit opz: que qdem fuerit: si seorsuz id diffiniat quispiã qõ in plib⁹ gñibus est: per ea que in vno quoqz dicũtur. Argir.

¶ Ostẽdit hĩc artẽ ex pte nr̃a eẽ ɔueniẽtez. Circa qõ tria facit. qz p̃ facit qõ dcm est. 2° qõ dixerat decl'at p exẽpluz. 3° qõdã qõ supposuerat pbat. 2° ibi (Ut sil'e) 3° ibi (Si aũt nec disputare) Dicit ergo q (sic in demr̃ationib⁹ oz syll'm eẽ) sic. certũ. i. fieri p aliqd certũ (sic ẽt in terminis). i. i diffõnib⁹ (certũ). i. p aliqd certũ opz diffinire. & subdit q (hoc aũt erit si p ea que dñr singulr in vnoquoqz gñe sit). i. ɔtingat (diffinire separũ). i. vl'e. ¶ Dubitaret forte aliqs quõ est sil'e D de diffõnib⁹ & de demr̃ationib⁹ q opz & hĩc & ibi pcedere p aliqd certũ. ¶ Dõm. q nihil est certũ hm speculationẽ nisi qõ est reductũ ad sensum. nã si certi sum⁹ de pncipiatis hoc est qz scim⁹ ea reducere in pn^a. si aũt certi sum⁹ de pncipijs hoc est via sensus memorie & experiẽtie. tota ergo certitudo demr̃ationũ est p reductionẽ ad sensum. sic & i diffinitionib⁹ opz q certitudo nr̃a oriat ex sensu. hoc aũt non poterit eẽ nisi p ea q̃ ɔsideram⁹ pticulr. qz nõ ɔtingit sentire nisi pticlaria. ergo potissime pcedem⁹ in diffõnib⁹ p aliqd certũ: qñ p ea q̃ videm⁹ sensibilr in hoc particlari & i illo accipim⁹ & ɔflam⁹ rõnem vnã p q̃z diffinim⁹ spẽm & vl'e qõ ɔsideram⁹ sepatum p̃ter hoc particl'are & p̃ter illud. ẽ ergo ars data valde ɔueniẽs ex parte nr̃a. qz pcedit per pportionata nobis cũ pcedat per sensibilia & cognitio nr̃a a sensu incipiat. & cũ certitudo cognitionis nr̃e ex his q̃ sunt in sensu sumat. Utrũ aũt cognitio sensitiua sit certior dĩ cognitione & quõ se hẽat ad cognitionẽ pncipiorũ dicet in caplo illo. de pncipijs aũt quõ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut simile non oẽ: sed in coloribus & figuris & acutũ qõ est in voce. & sic in cõe ire timẽtem: ne equiuocatio contingat.

¶ Ueluti simile non oẽ: sed id quod in coloribus est & figuris: & acutum similiter quod est in voce: & sic ad ipsum cõmune proficiscat cauens ne equiuocationem offendat. Argir.

¶ Decl'at qõ dixerat p exẽpliũ. d. (Ut sil'e). i. si aliqs vellet diffinire qd est sil'e (nõ oẽ). i. nõ ɔsiderabit vlr oẽ sil'e (sz in colorib⁹). i. sz si ɔsiderabit sil'e particulr in hoc colore & i illo (& figuris). i. & ɔsiderabit sil'e particulr in figuris vt in hac figura & in illa (& acutũ). i. si vellet diffinire acutũ (qõ est in voce). i. sz non ɔsideraret acutũ gñalr. sz qõ est in voce. i. sed ɔsideraret acutũ qõ est in hac voce & in illa (& sic) sic. oporteret eũ (ire in cõe). i. ex particularib⁹ ire in vl'e (timẽtem nec equocatio ɔtingat. ¶ Notãdũ aũt q sil'e dicitur equoce in colorib⁹ & in figuris. nã sil'e in colorib⁹ ẽ ex idẽtitate coloris. vt duo alba dñr silia hm colorez. qz hñt eũdem colorẽ. sil'e aũt in figuris est ex eq̃litate angulorũ & ex pportionabilitate laterũ. vt duo triãguli dñr similes si habeant eq̃les angulos & latera equos angulos ɔtinẽtia sunt pportionabilia. qui ergo ɔsiderat sil'e vl'e de facili decipietur. qz forte crederet q sil'e esset eiusdẽ rõnis in omnibus. & ex hoc diffiniret sil'e per diffõnem vnã. sed quando ɔsiderat sil'e in hoc colore. & in illo: & in hac figura & in illa statim apparet equocatio. qz statim apparet q simile non dĩ hm rõnẽ vnã in colorib⁹ & in figuris. & qõ dcm est de sili intelligẽdum est de acuto. nam acutũ dĩ equoce in voce & in humore. siue in sapore & in magnitudine nã acutuz in voce est vox alta subtilis q̃ multũ penetrat auditũ acutũ in humorib⁹ est sapor fortis qui multũ pũgit gustũ acutũ in magnitudinib⁹ est ferrũ siue aliqd aliud acutuz hñs cuspidẽ vt cito pforet. si qs ɔsideraret acutum vlr ci-

to deciperet̃ p̱ equocationē.sȝ si ꝯsideraret acutū i hac vo
ce ꝛ in illa ꝛ in hoc humore ꝛ in illo statim appet ꝙ acu/
tum nō est eiusdē rōnis hic ꝛ ibi.¶ Deinde cū dicit.

¶ Si aūt nec opȝ disputare i metaphoris:neqꝫ quecūqꝫ dicūtur in metaphoris.disputare.n. necesse erit in metaphoris.

Argl'r. **¶ Quod si neqꝫ differere translationibus opȝ. Patet neqꝫ diffinire oportere. Aut translationibus aut hisce que per translationē dicūtur. Erit.n.necessitas vt translationib⁹ differat̃.**

¶ Q̇ōdam qȯ supposuerat ꝓbat.dixerat.n.ꝙ debem⁹ ti/
mere ne ꝯtingat nobis equocatio i diffōnib⁹.qȯ ꝓbat q̄
metaphora est q̇dā equocatio imo equocatio est peior q̄
metaphora.si ğ debem⁹ cauere in diffōnib⁹ locutionē me
taphorica multo magis dēmus cauere equocā.iō ait.ꝙ
(si aūt nec disputare in metaphoris.)nec opȝ diffinire s̄.
in metaphoris.(neqꝫ q̄cūqꝫ dr̄ in metaphora)s̄.sūt dif/
finiēda ꝛ subdit.ꝙ(disputare.n.neċe erit in metaphoris)
f s̄.ꝯtingāt diffinire p̱ metaphoras.¶ Notādū aūt ꝙ dif
finitiones sunt ꝓn⁹ sylloꝝ ꝛ demr̄ationuȝ.ꝛ potissime di/
sputationes fiūt p̱ rōnes ꝛ p̱ syll'os.si ğ eēt tolerabile diffi
nire aliq̄ metaphorice opȝ nos tolerare ꝙ disputaremus
G metaphorice.¶ Notādū ēt ꝙ lȝ h̄ dcm̄ sit s̄m se ad ꝓposi
tū.tn̄ forte Phs in h̄ dicto habuit oculū ad Platonem q̄
ꝯsueuerat diffinire res metaphorice.d.hoiem eē platanū
.i.arborē ꝯ̇sam.nā in arbore rami ꝓcedūt sursum ꝛ radi/
ces sunt deorsum.in hoie aūt eꝯ̇rio.os qȯ hȝ q̄si vi radicis
q̄ p̱ os sumit̃ alimētū in hoie.sic p̱ radicē i arbore.h⁹'os
qȯ est q̄si radix in hoie est sursum.brachia autē ꝛ crura q̄
h sunt q̄si q̇dā rami ꝓcedūt ꝯ̇sus deorsum.¶ Notādū ēt ꝙ
nō est in metaphoris disputare.ridiculosum.n.eēt argu/
mētū siq̄s diceret:ꝙ hō est arbor ꝯ̇sa.arbor hȝ folia ğ hō
I hȝ folia.¶ Dubitaret forte aliq̄s.q̄uō hoc dcm̄ deseruiat
ad ꝓpositū.vȝ.q̄ nō dēmus diffinire p̱ metaphorā.iō de/
bem⁹ cauere in diffōnibus de equocatione.Dōm ꝙ vt plu
mū equocationes fiūt s̄m metaphoras.q̄ fiūt s̄m q̄ȝdam
trāsumptionē.vt q̄ acutū i magnitudinib⁹ cito penetrat
ex hoc trāsumptū est ad humores vt dicant̃ humores sa/
poris acuti q̄ multū pūgūt gustū.ex hoc aūt vlteri⁹ tran/
sumptū est nomē acuti ad voces.vt dicat̃ vox acuta que
multū penetrat auditū.acutū ğ in humorib⁹ ꝛ in vocib⁹
di s̄m metaphorā ꝛ s̄m q̄ȝdā trāsumptionē.sic ēt ꝛ sil'e in
colorib⁹ est s̄m vnitatē cuiusdā q̄litatis.vt s̄m vnitatē co
loris.ex hoc aūt trāsumptū est nomē silitudis ad figuras
vt dicant̃ figure sil'es q̄ hn̄t eādē q̄litatē.q̄litas aūt in figu
ris est ipsa dispō figuraꝝ.illi ğ triāguli hn̄t eādē q̄litatē
ꝛ p̱ ꝯn̄s sunt sil'es q̄ sunt eodē modo dispositi sunt autē eo
dem mō dispositi triāguli vel quecūqꝫ alie figure si hēat
angulos eq̄les ꝛ latera ꝓportionabilia.sil'e ğ in colorib⁹
di ꝓprie.in figuris aūt trāsumptiue ꝛ metaphorice.qm̄ ğ
vt plurimū equocationes s̄m trāsūptionē q̄ȝdā ꝛ metapho
ram accipiūtur:si non est s̄m metaphorā diffinire non est
s̄m equocū diffinire.ꝙ si volum⁹ equocū distinguet̃ a me
taphorico siue a trāsumptiuo dicem⁹ ꝙ tūc est recte eq/
uocū q̄n vnū nomē imponit̃ duob⁹ diuersis inter q̄ nō at
tendit̃ ꝓp impōnē hui⁹ noīs aliq̄ ꝯueniētia nec aliq̄ habi/
tudo.ꝛ tūc equocū eēt peius q̄ metaphoricū.ꝛ magis ca
uēdū est a tali equoco in diffōnibus q̄ a metaphora.naȝ
ideo cauet̃ a metaphora in diffōnib⁹.q̄ metaphora.non
certificat nos de nā rei q̄ iducat diffō.vt p̱ sil'e qȯ reperit̃
in figuris nō certificamur de sili qȯ reperit̃ in coloribus.
cec⁹.n.posset doceri de sili qȯ reperit̃ in figuris.nihil tn̄ ꝓ
pter hoc sciret d̄ sili qȯ reperit̃ in colorib⁹.si ğ metapho
ra cauēda est a diffōnibus.q̄ nō certificat.multo magis
pura equocatio cauēda est:q̄ nullo⁹ certificat.signāter ğ
Phs locut⁹ est supra.cū dixit ꝙ p̱ aliq̄d certū debem⁹ syl
logiȝare ꝛ diffinire.itēdēs p̱ h̄ ꝙ metaphore ꝛ equocatio
nes sunt cauēde a diffōnib⁹ ꝛ a sillis siue a disputationib⁹
q̄ talia nos nō certificāt:opȝ ğ q̄uo sit ad ꝓpositū h̄ dictuȝ
phi.possum⁹.n.dicē ꝙ arguit h̄ Phs p̱ locū a minori:q̄ eq
uocatio.vel est q̇dā metaphora ꝛ q̇dā trāsūptio.si supra
sit equocatio p̱ q̄ȝdā silitudinē.vt pȝ de acuto in magnitu
dine ꝛ i humore.vl' equocatio ē peior q̄ metaphora ꝛ q̄
trāsūptio si sit equocatio pura.min⁹ ğ vr̄ ꝙ in diffōnibus
ꝛ ēt i disputationib⁹ cauēda sit metaphora q̄ equocatio
q̄ si sit pura ē peior q̄ metaphora sȝ cauēda est in talibus
metaphora.ğ multo magis equocatio.

Ut habeamus proposita eligere opȝ decisiones ꝛ diuisiones.sic autē eligere subiectum genus cōe oīum.

Argl'r. **¶ Ut aūt facultatē hēam⁹ medioꝝ ad ea demōstranda:que ꝓponūtur:ꝓuestigare opȝ:ꝛ ea q̄ aiantib⁹ apertis īspiciūtur.Et ipsas quoqꝫ diuisiones.Atqꝫ sic peruestigare oportet supposito genere communi omnium.**

¶ Postq̄ Phs dedit artē diffiniēdi passionē q̄ diffō pas/
sionis est mediū i demr̄atione.ideo postq̄ venat⁹ est quo
modo accipiēda sit diffō passionis.In p̱te ista venat̃ quo
modo accipiēdū sit mediū in demr̄atione.vn̄ h̄ qȯ h̄ tra/
ditur dr̄ ab eo qȯ supius tradebat̃.nā aliud est scire quo
mō diffō se hēat ad demr̄ationē.ꝛ aliud est dare artē diffi
niēdi.ꝛ ōndere quo⁹ diffō accipiēda sit.ꝛ aliud est ōnde/
re quo mō mediū se hēat ad demr̄ationē.ꝛ declarare q̄ mō
ꝯtigit demr̄are p̱ singula gn̄a cāꝝ qȯ fiebat in supiorib⁹
ꝛ aliud est dare artē inueniēdi mediū ad demr̄anduȝ qȯ fit
hic.¶ Sciēdū ğ ꝙ venari ꝛ inuenire mediū in demr̄atiōe K
ē dupl'r.q̄ al'r accipit̃ mediū i demr̄atione p̱ticulari.al'r
in vli.nā in demr̄atione p̱ticulari mediū est ipm s̄bm.vt p̱
triāgulū demr̄at̃ hēre tres p̱ticul'r de ysochele.sȝ in demō
stratione vli mediū est cā inherētie passionis in s̄bo.ad in
uestigādū aūt hāc cām m̄lt̄ū valet scire ꝓblemata.ꝛ q̄uo
demr̄abilia diuersimode ad inicē idētitatē hn̄t.Tria er/
go facit Phs in hac p̱te.q̄ p̄ docet venari mediū i demr̄a
tione p̱ticulari.2° ōndit q̄uo ꝓblema.ꝛ q̄uo ea q̄ st̄ demr̄a
bilia diuersimode idētitatē hn̄t.3° ex eo qȯ dixerat acce/
dit ad ōndēdū q̄uo inueniēdū sit mediū i demr̄atione vli.
2ᵃ ibi(Eadē āt ꝓposita)3ᵃ ibi(De cā aūt cui⁹ est cā)Propt̃
p̄ᵐ sciēdū ꝙ vt p̄ dicebat̃ mediū in demr̄atione p̱ticulari
est ipȝ s̄bm.sȝ s̄bm aliq̄n est vniuocū aliq̄n analogiū.ꝛ vni
uocū est dupl'r.q̄ aliq̄n est noiatuȝ.aliq̄n inoiatū.Tria
ğ facit s̄m ꝙ tripl'r docet demr̄are p̱ticul'r.q̄ p̄ docet h̄ p̱
mediū vniuocū noiatū.2° p̱ mediū vniuocū inoiatū.3° per
mediū analogū.2ᵃ ibi(Nunc q̇dē igit̃)3ᵃ ibi.(Ampli⁹ ali⁹
modus)Circa p̄ᵐ tria facit.q̄ p̄ facit quod dcm̄ est.2° qȯ
dixerat decl'at p̱ exēplū.3° s̄m dcm̄ disponit per terminos.
2ᵃ ibi.(Ut si aialia sint)3ᵃ ibi.(Sit aūt aial.)Dicit ergo(vt
habeamus autē eligere ꝓpositaȝ)ad demr̄anduȝ particu
lariter quecūqꝫ ꝓposita(opȝ decisiones ꝛ diuisiones)s̄.
facere(ꝛ)opȝ s̄.(sic autē eligere s̄bm cōmune genus om
nium)existētium sub illo gn̄e.¶ Notāduȝ autē documen/ L
tum datū in hoc ꝯsistere.ꝙ si volumus demr̄are tres p̱ti/
culariter de ysochele.ꝛ de scalenone ꝛ de h⁹ spēbus triā/
guli debemus accipere cōmune genus quod est s̄bm isti⁹
passionis in quo cōi gn̄e sunt oīa q̄bus ꝯtingit ista passio
vt si hāc passionē videmus cōpetere ysocheli siue eq̄cru/
ri eq̄latero ꝛ scalenoni.debem⁹ videre quod est illud cōe
gen⁹ in quo ꝯueniūt oīa ista.ē aūt illud cōe triāgul⁹ qȯ est

fõm istiꝰ passionis. habito aũt h cõi vt dito triãgulo siue dito hꝫ fõo. iã hẽmꝰ mediũ ad demrãdũ pticulr. hꝫ aũt mediũ siue hꝫ fõm debemꝰ diuidere ꝛ ẽt subdiuidere. ꝛ h appellat ipse decisiones ꝛ diuisiones facẽ. diuidẽdo. n. triangulũ in suas ptes fõiuas. ꝛ itez ẽt illas ptes fõiuas diuidemꝰ in alias ptes fõiuas si sũt vlteriꝰ diuisibiles. ꝛ tunc p h cõe fõm vt p triãgulũ demrãbimꝰ hĩe tres particulr de qlꝫ parte huiꝰ subiectiue. ℭ Deinde cũ dicit.

ℭ Ut si aĩalia sint q̃ ꝯsiderãt: q̃lia oĩ aĩali ĩsint. Acceptis aũt his reliquoꝝ oĩum q̃lia ĩhereãt: vt si hec est auis q̃lia oĩum inhereant aui. ꝛ sic semp p primo. manifestũ. n. est: qm̃ hẽbimꝰ iam dicere ꝓpter qd ĩsunt inherẽtia his que sũt sub cõi: vt ꝓpter qd hoĩ aut equo insunt.

Argir. ℭ Seu si aĩalia sint ea que ꝯsiderãtur q̃ nã oĩ cõpetũt aĩali. Quibus sumptis rursus idẽtidez ꝑuestigare opꝫ: que nã ceteroꝝ ꝑmo cuilꝫ ĩsũt veluti si id sit auis: que nã oẽm auez sequũtur. Et sic semp que naꝫ ꝓpinquissimo cõpetunt. Patet. n. nos posse iã dicere ꝓpter qd insunt ea que cõpetũt hisce que sub ipso cõi sunt collocata: vt pp quid hoĩ cõpetũt aut equo.

ℭ Qõ dixerat declat p exẽplũ. d. (Ut si aĩalia sũt siue sint q̃ ꝯsiderent). i. q̃ ꝯsiderãda sunt vt de eis aliq̃ demrentur su. accipiẽda sũt (q̃lia ĩsunt oĩ aĩali) vtputa somnꝰ ꝛ vigilia (acceptĩ aũt his reliquoꝝ oĩ q̃lia ĩhereãt) su. manifestũ erit. q. d. ꝙ acceptĩ his q̃ ĩsunt oĩ aĩali. tũc p aĩal mãifestũ erit q̃lia ĩsunt oĩ reliquoꝝ su. ꝯtẽtoꝝ sub aĩali. vt si somnꝰ ꝛ vigilia ĩest oĩ aĩali. manifestũ erit p aĩal q̃lia ĩsunt oĩbus reliq̃s q̃ sunt sub aĩali. q: manifestũ erit ꝙ eis ĩest somnꝰ ꝛ vigilia. Ad aũt sciẽdũ debẽt accipi q̃ de ꝓximo diuidũt aĩal ꝛ postea alia q̃ diuidũt hꝫ diuidẽtia. vñ subdit. (vt si hec est auis) q̃ ẽ ꝯtẽta sub aĩali. ꝛ q̃ de ꝓximo diuidit aĩal su. manifestũ erit (q̃lia ĩherẽtia oĩ aui). q. n. scit q̃lia ĩsunt oĩ aĩali scit q̃lia ĩsunt oĩ aui. ꝛ subdit (ꝛ sic sp ĩsunt aĩali ꝓximo). q. d. ꝙ diuidẽdo aĩal p ꝓxima diuidẽtia. ꝛ illa per alia ꝓxima p id qõ ĩest oĩ aĩali. manifestũ erit q̃ semp aĩali ꝓximo. i. ei qõ de ꝓximo diuidit aĩal ĩsunt: q: sic ꝓcedẽdo semp per ꝓxima deuidẽtia sp p cõe superius manifestuz erit q̃lia ĩsunt ĩferioribꝰ. vñ subdit. ꝙ (manifestũ est. n. qm̃ iaꝫ hẽbimꝰ dĩe ꝓpter qd ĩherẽtia sunt his q̃ sũt sub cõi) vtputa. sub aĩali. (vt pp qd ĩsunt talis ĩherẽtia hoĩ. aut eq̃) q̃ sunt sub aĩali. ℭ Notãdũ aũt ꝙ si accipimꝰ somnũ ꝛ vigiliã q̃ ĩsunt oĩ aĩali sciẽdo q̃lia ĩsunt oĩ aĩali. vt q: ĩsunt ei somnꝰ ꝛ vigilia. sciemꝰ qualia ĩsunt oĩbꝰ his q̃ sunt sb aĩali. q: sciemꝰ eis in eẽ somnũ ꝛ vigiliã. diuidemꝰ. n. aĩal per ꝓxima deuidẽtia vtputa p volatile ꝛ aq̃ticũ ꝛ terrestre. ꝛ terrestre aĩal p ꝓxĩa. vtputa p gressibile ꝛ reptibile ꝛ gressibile p ꝓxima vtputa p hoĩem ꝛ equũ. ꝛ sic faciẽdo diuisiones ꝛ subdiuisiones. siue diuisiones ꝛ decisiones. i. diuisiones magnas ꝛ paruas demrãbimꝰ particulr p h mediũ aĩal qõ est cõe fõm h̃ac passionẽ. s. somnũ ꝛ vigiliã ĩnẽ oĩbus reliq̃s. i. oĩbꝰ sub aĩali ꝯtẽtis. ℭ Notãdũ ẽt ꝙ ꝯtẽta sub aĩali dñr reliq̃. i. p diuisionẽ relicta. nã hoc modo fit talis demrãtio deuidẽdo cõe subm̃. ꝛ p hꝫ cõe subiectũ de reliq̃s. i. de relictĩ ꝛ de habitis p diuisionẽ demrãbimus hꝫ passionẽ cõem. sicut ergo est demrãtio particularis oĩs triãgulus hꝫ tres. ysocheles vel q̃libet alia species triãguli est triãgulus. ergo ꝛc̃. ita est demrãtio particularis si dicat. oẽ aĩal somniet. equꝰ homo vel quecũq; alia spẽs aĩalis est aĩal. ergo ꝛc̃. ℭ Dubitaret forte aliq̃s. quõ aliqua sunt ꝓxima aĩali. ꝛ quõ q̃ ĩsunt aĩali priꝰ ĩsunt ꝓximo. ℭ Dõm ꝙ magis ꝓxima ꝛ magis remota in gñe pñt accipi. vel ₰m ordinẽ rõnis. vel ₰m ordinẽ rei. ₰m ordinẽ rõnis q̃to ꝯtẽta sub gñe sunt magis vl̃ia tãto magis de ꝓximo diuidũt genꝰ. vt si aĩal diuidit p volatile ꝛ non volatile tãq̃ p dr̃ias magis vl̃es. ꝛ si q̃dlꝫ hoꝝ diuidat p dr̃ias alias q̃ non erũt ita vl̃es. dr̃ie pᵉ que sunt magis vl̃es magis de ꝓximo diuidẽt aĩal q̃ dr̃ie 2ᵉ que sunt magis pticulares. passio g inherẽs oĩ aĩali demrãbit particulr per aĩal. ꝑ de ꝓximis diuidẽtibus. ꝛ postea de alijs. 2ᵒ potest accipi ꝓximũ ꝛ remotũ ₰m ordinẽ rei. ₰m quẽ modũ dicimus formas esse sicut nũos. ita ꝙ sicut nũq̃ reperiuntur duo nũi diuersoꝝ specieꝝ equales ₰m vnitates. q: semp sunt plures vnitates in vno q̃ in alio. sic nũq̃ reperiunt due spẽs sub eodẽ gñe eq̃les ₰m pfectiones: q: semp perfectius reseruat nã gñis in vna spẽ q̃ in alia. sicut g si vellemus ordinate descẽdere ₰m ordinẽ rõnis prius descenderemus a gñe in magis cõia ꝛ postea in minus ꝛ passionem cõpetẽtem toti generi per ipm genus tãq̃ p mediuz prius pbaremus de magis cõmunibus: ꝛ postea de minus. sic si vellemus descendere ₰m ordinẽ rei prius descẽderemus in speciem pfectiorem: ꝛ postea in minus perfectam. ꝛ sic deinceps. ꝛ passio cõpetẽs toti ₰m hunc ordinem prius pbaret de specie pfectiori. ꝛ postea de minꝰ pfecta ꝛ sic deinceps. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Sit ãt aĩal ĩ quo. a. b. aũt ĩherẽtia oĩ aĩali. ĩ quibus aũt sunt. c. d. e. sint quedã aĩalia. mãifestũ igit est pp qd est. b. in. d. pp. a. n. silr. autẽ ꝛ in alijs. ꝛ semp in altis deorsum eadẽ rõ est.

ℭ Sit aũt aĩal qdẽ. b. in. a. vero ponãtur ea que aĩal oẽ sequũtur: is aũt in locis in qbus. c. e. d. lr̃e designãtur: aĩalia singula collocẽtur. Patet itaq; pp qd. a. cõpetit ipsi. c. pp. b. nãq; ꝯpetit. Et silr ceteris. Eadẽ aũt ẽ sp: ꝛ in alijs rõ. Argir.

ℭ Disponit suã demñ per terminos. d. (Si aũt aĩal in quo a. b. aũt inherẽtia oĩ aĩali) vtputa somnus ꝛ vigilia (in quibus aũt) su. sunt talia inherẽtia (sint. c. d. e. q̃dam aĩalia. manifestũ est igit) su. per demrãtionẽ particularẽ (ꝓpter quid est. b). i. passio inherẽs (in. d.). i. in aliquo quod est sub aĩali (ꝓpter. a. eniꝫ). i. ꝓpter aĩal. nã in tali demrãtione particulari ipsum aĩal siue ipm fõm erit mediuꝫ. ꝛ per ipsum aĩal demrãbit passio de. d. i. de ꝯtẽto sub aĩali. Et subdit ꝙ (silr aũt ꝛ alijs). q. d. ꝙ sicut demrãtum est per aĩal ꝙ. b. passio inest. d. i. ꝯtento sub aĩali. vtputa volatili. silr ondet ꝙ insit alijs ꝯtentis sub aĩali. vt ꝙ ĩsit. c. ꝛ. e. vtputa aquatico ꝛ terrestri. ꝛ subdit ꝙ (semper ꝛ in alijs deorsum eadẽ ratio est) vt puta si diuideret aĩal volatile aquaticum ꝛ terrestre per dr̃ias magis deorsuꝫ. i. magis inferiores eadẽ ratio vtiq; esset q: de omnibus talibꝰ posset ꝓbari hec passio. b. vtputa. somnus ꝛ vigilia per hoc medium qõ est aĩal. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Nũc qdẽ igit ₰m ea q̃ sunt assignant cõia nomina dicimꝰ. ℭ Opꝫ aũt nõ solũ noĩa ꝯsiderare. sꝫ ꝛ si aliqd aliud accipiat eẽ cõe. accipiẽtes siue hoc aliqbꝰ ĩhereat ꝛ q̃lia hec seq̃nt vt cornua hñtia hẽre vẽtres nõ vtrobiq; esse dẽtes. Itẽ cornua hñe seq̃tur q̃dã. Manifestũ. n. est pp qd ĩ illis qõ dĩ pp idẽ sunt qõ cornua hñt. T. c. 23.

ℭ Atq; nũc sic dicimꝰ p tradita nobis noĩa cõia rebꝰ. Opꝫ aũt nõ solũ in his ipsis dicto mõ ꝯsiderare: sed ẽt si aliquid aliud videat cõmune Argir.

cōpetēs: ꝛ idip̄m accipe: deinde sumere ꝛ ea q̄
ip̄m seq̄tur: ꝛ ea q̄ hoc sequūtur veluti cornige
ris cōpetit ernitū hēre: supioribusq3 vacare dē
tibus. Sumātur igit̄ hec: ꝛ rursus accipienda
sunt ea qb⁹ cōpetit: seqturq3 gn̄e cornua: p3. n.
ꝓpter qd illis cōpetūt: ea q̄ diximus. Nam ob
idipsum illis inerūt q2 cornua gerūt.

¶ Docet demr̄are p mediū vniuocū inoiatū. d. q (nūc qdē
igit̄. ſm ea q̄ assignant̄ oia noia cōia dicim⁹). i. ſm ea que
nūc dicim⁹. vel q̄ nūc diximus oia cōia subta q̄ sic assignan
tur sunt noia. i. sunt noiata. ꝛ subdit. q (op3 aūt nō solum
ꝯsiderare) su. cōia (noiata s3 ꝛ si aliqd aliud accipiat̄ cōe)
su. inoiatum (accipiētes). i. debem⁹ accipe ꝛ ꝯsiderare (si
aliqbus) su. talib⁹ cōibus inoiatis (ihereat hec). i. aliqua
passio. (ꝛ) su. debem⁹ ꝯsiderare (q̄lia) su. diuidētia. (vel q̄
les) su. partes subiue (seq̄ntur hec). i. talia cōia inoiata.
ꝛ ponit exēplū. d. (vt cornua hn̄tia). i. h̄ cōe inoiatū q oē
aial hn̄s cornua. su. h3 has passiones. v3. (hēre ventres
duos. ꝛ non hēre dētes vtrobiq3). i. in vtraq3 mādibula.
hn̄t. n. talia aialia dētes in maxilla iferiori s3 non hn̄t dē/
tes in maxilla supiori. ꝛ subdit (itē cornua hēre). i. hoc eē
inoiatum qd̄ est hn̄s cornua (sequūtur). i. sunt sub eo. et
sunt inferi⁹ ad ip̄m (q̄dā) ptes subiue. vtputa. ceru⁹. bos.
ꝛ hm̄ aialia q̄ hn̄t cornua. ꝛ subdit. q (manifestū est. n. pp
qd illis ierit qd̄ di). v3. pp qd talibus aialib⁹. vt ceruo et
boui ꝛ alijs silibus iest non hēre dētes vtrobiq3. ꝛ hēre
duos vētres. (pp id. s. q hn̄t cornua). i. pp cōe inoiatū qd̄
D est hēre cornua. ¶ Notādū q oē qd̄ nescim⁹ noiare vno
noie. s3 noiamus ip̄m p circumlocutionē dr̄ inoiatū. aial
ergo hn̄s cornua est qddā cōe. ꝛ h3 sub se multa iferiora.
attn̄ istud cōe est inoiatū. q2 nescim⁹ noiare vno noie qd̄ ē
tale sic̄ noiamus oē volatile vno noie. vtputa. si dicamus
ip̄m eē auez: ꝛ oē aq̄ticū forte noiamus vno noie. vtputa
piscē. non aūt scim⁹ noiare vno noie oē aial cornutū. ideo
dr̄ tale cōe eē inoiatum. ¶ Notādū ēt q si aial cornutū
E est ꝓpriū ſbm hui⁹ passionis. v3 dualitatis vētrū ꝛ caren
tie dētiu3 in madibula supiori. demr̄abit̄ pticulr̄ per hoc
cōe ſbm qd̄ est aial cornutū q̄3 ṗdictaꝝ passionū d̄ quoi3
ꝯtento sub tali cōi ſbto. sicut ḡ in cōib⁹ noiat̄ si q̄reretur
pp qd ysocheles h3 tres: r̄ndet̄ q2 est triāgulus. ne3 yso/
cheles h3 tres p triāgulū. triāgulus aūt non p aliud ſbm.
sic se h3 ēt in cōibus non noiatis. vt si aial cornutū est ꝓ/
priū ſbm ṗdictaꝝ passionū. v3. dualitat̄ vētrū ꝛ caren/
tie dētium oibus alijs ierit p ip̄m. ceru⁹ ḡ ꝛ bos ꝛ alia q̄
sunt sub h̄ cōi aiali inoiato. v3. sub aiali cornuto habebūt
predictas passiones pp id qd̄ hn̄t cornua. i. pp id qd̄ sunt
aial cornutū. ¶ Notādū aūt q seq vel asseq vnū aliud pt̄
F intelligi dupl̄r. vel ſm ꝯn̄am. ꝛ sic supiora sequūtur ad i/
feriora. vt aial seqtur ad hoiem. q2 valet. homo ḡ aial nō
eq̄. ꝛ h̄ modo seq non est eē posteri⁹ s3 eē prius iuxta illā
diffōnē datā in li° ṗntoꝝ q illud est ṗus a quo non ꝯuer/
tit̄ ꝯn̄a. alio° potest accipi seq ſm posterioritatē. vt idē sit
seq qd̄ eē posteri⁹. ꝛ sic iferiora sequūtur posteriora. q2 sī
posteriora illis. lr̄a ḡ supius habita q debem⁹ eē accipiē
tes q̄lia hec sequūtur potest exponi dupl̄r. debem⁹. n. ac
cipere q̄lia. i. q̄les ptes subiue sequātur hec. i. cōia inoiata
ꝛ tūc q̄lia erit casus noiatiui. ꝛ accipiet̄ seq put idē est qd̄
eē posterius. alio° potest exponi q debem⁹ accipe q̄lia. i.
q̄les partes subiuas hec cōia inoiata sequūtur. ꝛ tūc ly hec
erit casus noiatiui: ꝛ accipiet̄ ibi seq p ꝯseq ſm ꝯn̄am put
supiora sequūtur ad iferiora vtrobiq3 tn̄ semp erit idē sen
sus. v3. q debem⁹ accipe si aliqbus cōibus inoiatis inhe
reat. hec. i. aliq̄ passio ꝛ postea debemus videre q̄les. i. q̄s
partes subiuas hn̄t illa cōia inoiata. q3 his visis poterim⁹

illam passionē demr̄are particulr̄ p hm̄ cōia inoiata de il/
lis partib⁹ subiuis. ¶ Dubitaret forte aliqs. qūo hn̄s cor G
nua sit per se ſbm istaꝝ passionū. v3. dualitatis vētꝝ ꝛ ca
rētie dētium in supiori mādibula. dōm q in nālibus aliq̄
sequūtur ex fine: aliq̄ q̄si ex ꝯditione mãe. dicim⁹. n. q nā
est sagacissima. ꝛ dicim⁹ q nā sapiēter agit. ꝛ non est itel
ligēdum q ipsa nā cognoscat. s3 oia ista referēda sunt ad
artē diuinā ex qua sunt oia nālia ordinata. vn̄ ꝛ Cōmen.
in. 12° metaphy. vult q nā nō agit nisi rememorata ex su/
perioribus causis q̄ dr̄ intelligētie. ꝛ oia ista vt ibidē dicit
ꝯueniūt ex vna arte ṗncipali q̄ est ipsi⁹ dei. debemus er/
go imaginari nām totā ordinatissimā eē. ꝛ in oibus suis
actionib⁹ q̄3tū poſe est ordinatissime se hēre aialia ergo
hn̄tia cornua non hn̄t dētes q̄si ṗter ꝯditionē mãe. nā nu
trimētum qd̄ d3 ire in dētes vadit in cornua. vn̄ h⁹ demr̄a
tionis mām vel defectū mãe assignabim⁹ cām. deficit eni
mā ꝛ nutrimētū dētiū pp mām ꝛ nutrimētū cornuū. ꝛ in/
de est q dētes non deficiūt in vtraq3 maxilla: s3 in supiori
ex qua pte sunt cornua. deficiūt. n. talib⁹ aialibus dētes in
supiori mādibula. p3 ḡ qūo aialia cornuta seqtur hec pas
sio. v3. carētia dētiū cuius passionis ꝯsecutio reducet̄ q̄si
in cām mālē: talis aūt passio. v3. dualitas vētrum reducit̄
in cām finalē: vt q2 talia aialia pp carētiā aliq̄lē ꝛ defectū
dētiū non pn̄t bn̄ ꝯterere cibū igeniauit nā q hērēt duos
vētres: vnū ad mollificādū cibū non ꝯtritū ꝛ masticatū: ꝛ
aliū ad digerēdū. oia. n. talia aialia ruminãt. nam ṗ icom
plete masticãt cibū quē incōplete masticatū ꝓijciūt. i. ven
trē mollificatiuū. postea iteꝝ hm̄ cibus icomplete mastica
tus ꝛ in vētrē mollificatiuū ꝓiectus redit ad os ꝛ ibi iteꝝ
masticat̄ hoc. n. est ruminare cibū icomplete masticatu3
iteꝝ masticare. iacēt. n. hm̄ aialia cū ruminãt: ꝛ cum genu
posterioris cruris compmūt sibi vētrē mollificatiuu3. ex
qua ꝯpressione cib⁹ ibi exn̄s icomplete masticat⁹ redit ad
os vbi ꝯplete postea masticat̄: ꝛ ibi ꝯplete masticat⁹ mit
tit̄ in vētrē aliū. v3. in digestiuū q dr̄ stomachus. dualitas
ḡ vētrum ꝯpetit talibus aialibus pp hūc fine3 vt melius
possint digerere cibū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius ali⁹ modus est ſm analogū elige/
re. vnū. n. accipe nō est ide3 q vocare sepion et
spinā ꝛ os. sunt autē que sequūtur ꝛ hec tanq3
vna natura huiusmodi existente.

¶ Et insuper alius modus peruestigādi per si Argu.
militudine3 rōnis: non. n. potest vnū quippiā
idem sumi: qd̄ quidem sepium ꝛ spina ꝛ os ap
pellare oportet: inerunt aūt ꝛ his atq3 seq̄ntur
aliqua: quasi talis sit vna quedam natura.

¶ Docet demr̄are p mediū analogū. d. q (Ampli⁹ ali⁹ mo
dus eligere) su. mediū (ſm analogū). i. ſm analogiā. ꝛ sb
dit q (vnū. n. ꝛ idē) su. ſm gen⁹ vel ſm spēm (non ē accipe
qd̄ op3 vocare sepion ꝛ spinā ꝛ os) hec. n. tria. v3. sepion
qd̄ est qddā neru⁹ ad sustinēdū mollitiē carnis. cuiusmodi
neruū hn̄t vermes: ꝛ spinas q̄3 hn̄t pisces: ꝛ os siue ossa q̄
hn̄t aialia dr̄ ſm analogiā respectu haꝝ passionū q̄ sunt
vestiri carnib⁹ ꝛ sustinere mollitiē carniū. non. n. ſm idē/
titatē gn̄is nec spēi ꝯpetūt ista his tribus. ideo dr̄ talia
i hoc nō eē idē nec gn̄e nec spē: sed ſm analogiā sustinere
enim mollitiē carnis ṗ ꝯpetit ossi: ꝛ deide spine. ꝛ vltio se/
pioni. ꝛ subdit q (sūt q̄ ꝯsequūtur hec). i. sunt aliq̄ passio
nes q̄ ꝯsequūtur ista tria (tāq3 vna nā existe huius). i. ſm
q̄3dam analogiā q̄dam. n. passiones: vtputa vestiri carni
bus: ꝛ sustinere mollicie3 carnis sequūtur ista tria ꝓpter
vnam naturam. i. ꝓpter vnum aliquid: vt propter duri/
tiem que existit in eis huius. i. ſm analogiam. molle eni3
non

nõ sustinet nisi per durum. durities. n. repit in oibus his tribus. sed analogice: qr pmo reperitur in osse. deinde in spina. & vltimo in sepione. ¶ Deinde cum dicit.

K.c.24. ¶ Eadē aūt pposita sunt que quidē idē mediū habent amplius: vt qm̄ oia ɔtrarius status.

Argin ¶ Eadē autē sunt nõnulla eoꝝ que pponūtur multipliciter. quedā. n. ex eo sunt eadē qr mediū idē hñt: veluti qr sunt oia antiperistasis.

¶ Determiat quō diversimode aliq̄ pblemata pposita vl' aliq̄ pblemata demōstrabilia hñt adiuicē idētitatē & vnitatē. & iō duo facit sʒ qꝛ duplr ōndit qꝛ h' possit ɔtigere. nā p̄ ōndit hoc qr hñt idē mediū. nā illa dicunt eadē talia q̄ hñt idē mediū. 2° ōndit talia eē eadē. nõ qr habeāt idem mediū oino: sed qr habēt mediū sub medio ibi (Alia aūt ex eo.) Circa p̄m duo facit: qr p̄ ōndit quō talia hñt idētitatē pp idētitatē medij. 2m declarat quō ipa idētitate medij possunt habere diversitatē. ibi (Horū autem quedā.) Dicit ḡ qꝛ (eadē āt pposita sūt). i. pblemata pposita sunt eadē q̄ qdem idē hñt mediū. & subdit qꝛ (amplius) su. idē hʒ mediū (vt qm̄ oia sūt ɔrij stat⁹). q. d. qꝛ illa sunt eadē pblemata q̄ idē hñt mediū: & pblemata pposita de osse spina & sepione sunt eadē: qr sunt illa q̄ idē hñt mediū: vt

A oia hñt hoc mediū cōe: qm̄ sunt ɔrij status. ¶ Notandū aūt qꝛ vt diximus mollicies carnis nõ sustinet nisi per ɔriū. vʒ. p duritiē. oia ḡ p̄dicta tria sunt ɔrij stat⁹. i. ɔriū habent statū ad mollitiē carnis: qr oia p̄dicta tria hñt quādā duritiē. vermis eni nõ est totus caro: sʒ hʒ in se quēdā neruū extensū p totū q dicit sepion ad sustinēdū mollitiē carnis. hʒ ḡ ille nervus siue ille sepion in se quandam duritiē. sic ēt spina & os in tali duritie ɔueniūt. pblemata ḡ de oibus his tribus sunt aliquo mō eadē. qr quodā modo hñt idē cōmune medium. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hoꝝ aūt quedā genere sunt eadē q̄cūqʒ hñt differētias ex quo alioꝝ aūt alr sūt: vt ppter qd echo: aut pp qd apparet: & pp qd yris. oia. n. hec idē ppositū sunt genere. oia enim repercussio sunt: sed specie altera.

Argir. ¶ Atqʒ hoꝝ nõnulla sunt eadem genere quecunqʒ differentias hñt ex eo qr sunt diversoꝝ: vel alio modo: vt pp quid resonat: aut ppter quid apparet: & propter quid iris existit: vniuersa enim hec idem sunt ppositum gñe: oia nāqʒ sūt plane reflexio: sed specie sūt diuersa.

¶ Ondit qꝛ hꝰ pblemata q̄ sunt eadē pp idētitatē medij in ipa idētitate medij hñt quādā diversitatē. qr non hñt idem simplr vt idē mediū spē. sʒ idē gñe. vl' idē analogia. iō ait qꝛ (hoꝝ aūt). i. de numero hoꝝ pblematū q̄ sunt eadē (q̄dā sunt eadē q̄cūqʒ hñt dñias ex quo). i. ex qb⁹ differētijs. (alr aūt sunt alioꝝ). i. p q̄s dñias hꝰ media eadem fm diuersa diuersimode se hñt. & ponit exēplū (vt pp qd echo) su. fit (aut pp qd appet idolū) i speclo (& pp qd yris) su. appet i nubib⁹ (oia. n. hec sunt idē ppositū) vel pblemata vt hʒ alia trāslatio (gñe oia. n. sunt repcussio). i. oia ista tā echo q̄ʒ imago i speculo q̄ʒ ēt yris fiunt ex eadē cā gñe. vt ex repcussione. i. ex reflexione (sʒ spē altera). i. sed h⁹ cā ē altera spē. qr nõ ē eadē reflexio fm spēm p quam

B fiūt oia illa tria. qd̄ quō sit in q̄ne patebit. ¶ Notandū aūt qꝛ fm aliā trāslationē lra p̄cedēs nõ est referenda ad illa tria. vʒ ad os spinā & sepiō. sʒ ad hec tria. vʒ. ad echo ad idolū i speculo. & ad yridē. multū. n. diuersificat alia trāslatio a nostra. sic. n. hʒ lra alia. eadem aūt pblemata sunt hec qdē eo qd̄ idē mediū hēant vtputa qm̄ oia antipistasis. i. oia sunt p resistētiā. vñ vbi nos hēmus amplius alia lra hʒ. vtputa. & vbi nos hēmus ɔrij status. alia lra hʒ antipistasis. fm h' ḡ exponet lra & oia hec dicēda sunt eadē pblemata. qr hñt idē mediū & eādē cām. tā. n. echo q̄ʒ idolū in speculo q̄ʒ ēt yris fiūt p eādē cām. vʒ. p ɔresistētiā. i. p reflexionē. nā nūq̄ʒ fit reflexio nisi qr inuenit ɔriā resistētiā. ¶ Notādū āt qꝛ q veller posset vtraqʒ referre ad oia. nā tā ɔrius status q̄ʒ ɔresistentia possunt referri ad os spinā & sepion. & ad echo. & ad idolū i speculo & ad yridē. os. n. spina & sepion ppter vnā & eādē cāʒ sustinēt mollitiē carnis. qr hñt ɔriū statū ad mollitiem. vt qr sunt dura. vel cā hui⁹ est. vt iō sustinēt mollitiē carnis. qr ɔ resistunt hꝰ mollicie supponēdo ipsam. Possunt ēt hec referri ad alia tria. nā echo & idolū in speculo & yris fiunt pp ɔriū statū. nā cū fiant p ɔriū motū: qr fiunt pp reflexionē. qr opʒ esse ɔriū statū & cōtrariū terminū: vbi est contrarius motus possumus diuʒ istoꝝ assignare vnā cōem cām hīe cōtrariū statū. quō aūt possit assignari cōis cā contra resistentia paret. Imaginabimur. n. qꝛ prius fit motus aeris vel multiplicatio spēi ad speculum. vel emissio radioꝝ solarium ad nubem aquosam. & postea p contra resistentiam talia reflectunt & cōtraflexa hñt cōtrarium motum: & cōtrariū statuʒ: & cōtrarium terminū ppter q̄ oia aggenerāt p̄dicta tria. ¶ Dubitaret forte aliqs quō

reflexiōes p quas generant p̄dicta tria nõ sunt eadē spē. D

¶ Dōm qꝛ reflexiōes p q̄s generant p̄dicta tria vno mō differūt gñe. alio mō differūt spē. nā echo q ē son⁹ aggñatus ex reflexiōe aeris: sicut apparet dū loqmur supra puteū: vel cū loqmur sub aliq̄ volta vbi iteꝝ reflectit vox: & videt nobis eandē vocē audire quā ptulimus. illa ḡ vox aggenerata ex tali reflexione aeris vocat echo. ipellim⁹ eni aerē loquēdo: q aer repulsus cū ptigit ad voltā vel ad aliqd̄ obstaculū ɔcauū pp ɔresistētiā reflectit: sicut pila ad parietē ipulsa pp ɔ resistētiā parietis reflectit in ɔriū & ɔ mouet. aer ergo sic ɔtraflexus & in ɔriū mot⁹: qr motus reflexionis est silis motui ipulsionis gñat silē vocē & facit echo. Idolū aūt apparet i speculo: qr multiplicatur silitudo faciei vsqʒ ad supficiē speculi. ibi autē pp ɔresistētiā speculi fit reflexio: & fit multiplicatio silitudis faciei in ɔriū: ita qꝛ pria multiplicatio silitudinis fuit a facie ad speculū. scda multiplicatio est p reflexionē in ɔriū. vʒ a speculo ad faciē: ita qꝛ silitudo faciei p talē reflexionē recipit in ipso oculo: ita qꝛ hō videt ppriā faciē p speculū: qd̄ nõ posset eē nisi i oculo suo reciperet silitudo ppe faciei. Hui⁹ aūt silitudo nõ posset ibi recipi p hꝰ multiplicationē in directū. qr talis multiplicatio in directū icipit a re visa. nõ aūt terminat ad ipsaʒ. cū ḡ receptio silitudinis rei vise fm qꝛ hꝰ nõ icipiat ab oculo sʒ terminet ad ipsuʒ oʒ mltiplicationē talē fieri p reflexionē. imo qr ipe oculus videt seipsuʒ p speculū oculus erit res visa & res vidēs. vt ē res visa ab eo icipit multiplicatio spēi: vt est res vidēs hꝰ multiplicatio terminat ad ipm. qꝛ aūt rect⁹ mot⁹ icipiat ab aliq̄ termino & revertat ad ipm h' nõ poterit eē nisi sit mot⁹ reflex⁹. Apparētia ḡ idoli in speculo fit p reflexionē sic ēt apparētia yridis p reflexionē fit. nā radij solares cū ptingūt ad nubē rozidā ibi reflectunt & reflexi generāt colores yridis. vñ & si aqua d' alto distillatim caderet: sicut apparet de aliqbus fontibus q de alto cadūt in lapides: tūc qr multe guttule p taleʒ casuʒ in altuʒ revertunt cū ad illas guttulas ptingūt radij solares ex reflexione illoꝝ radioꝝ ad illas guttulas aggenerantur colores yridis. he ḡ reflexiōes vno mō nõ sunt idē genere. nā reflexio aeris p quā gñatur echo fit p motum localē. motus localis q est realis mot⁹: vt qr est mot⁹ ad situ nõ est ideʒ gñe cū motu p quē apparet idolū in specu/

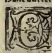
lo ꝛ yris q̄ nō sunt ꝓꝑe motus:nec sunt qd̄ reale: ſ3 qd̄ intentionale nā hꝫ motus nihil est aliud q̄ȝ multiplicatio similitudinū intētionaliū. Alio mō hꝫ reflexiones pñt dici nō deferre gñe.nā cū ipso motu locali aeris intētionalr̄ fit sonus.ita ꝙ in oībus his reflexionib⁹ est quedā multiplicatio itētionalis:ꝛ q̄ȝtū ad hoc oēs isti mot⁹ sunt quodā mō idē in gñe.nō est aūt idē spē:q꞉ sicut motus ad formā recipit spēȝ ex for⁹ ad quā est. pp qd̄ dealbatio ꝛ denigratio sunt mot⁹ eiusdē spēi.sic ēt multiplicatiōes itētionales pñt dici recipe spēȝ ſ3 intētiōes q̄ gñanī p tales multiplicatiōes vl̄ q꞉ nō ē eadē itentio q̄ gñaī cū fit echo: ꝛ cū appet idolū i speculo:ꝛ cū fit yris.iō tales reflexiōes nō sunt eedē spē.imo ēt nō sunt eedē gñe loq̄ndo de gñe ꝓpinquo.l3 possint dici eedē gñe:loq̄ndo de gñe remoto: q꞉ oēs sūt itētiōes quarūdā q̄litatū. ¶ Deinde cū3 dicit.

¶ Altera aūt causa ex eo ꝙ mediū qd̄ sub alterū mediū est differūt ꝓpositoꝝ: vt ꝓpter quid nilus finiēte mēse magis fluit ꝓpter id qd̄ vernior finiēs mensis. ꝓpter quid autē vernior finiens mensis: quoniā luna deficit: hec quideȝ enim sic se habent adinuicem.

Argu. ¶ Quedā aūt differūt: ex eo q꞉ medium est sub alio medio: veluti ꝓpter quid nilus descrescēte mēse magis affluat aq̄s: q꞉ mēsis decrescēs similis magis hyemis est pp quid mēsis decrescēs: similis magis hyemis est: q꞉ luna decrescit. Hec.n. sic iter sese hñt: vt patet.

¶ Determinat de idētitate ꝓblematū put ꝓblemata sunt eadē:nō q꞉ oīno habeāt idē mediū:ſ3 habent mediū sub medio.d.ꝙ (alia aūt ꝓpositoꝝ) siue ꝓblematū (differūt) sū.ꝛ sunt eadē (ex eo ꝙ mediū qdē ē subalternatū) vt q꞉ vnū mediū est sub altero medio:ꝛ ponit exēpiū.d. (ꝛ pp qd nilus finiēte mēse magis fluit) ꝛ subdit (pp id qd̄ vernior).i.humidior est (finis mēsis.) ꝛ subdit (pp qd vernior).i.humidior est (finis mensis. pp id qd̄ luna deficit.) ꝛ subdit ꝙ (hec qdē) sū. ꝓblemata ꝓposita (sic se habēt adinicē) ꝙ vnū mediū est sub altero medio. vel ꝙ cā vni⁹ est sub cā alteri⁹. augmētatiōis.n. nili in fine mēsis cā ē maior hūiditas circa finē mēsis:ꝛ cā maioris hūiditatis circa hꝫ finē ē defectus lune. ista ḡ duo ꝓblemata.v3. pp qd in fine mēsis crescit nilus:ꝛ pp qd in fine mēsis crescunt hūida reducunī in vnā cā3.v3.i defectū lune:nō tñ eodē mō.ſ3 mō subalternatiuo:q꞉ vnū reducit p aliud.nā augmētū nili reducit in defectū lūe tanq̄ȝ in cā3 p augmētū humiditē ꝛ hꝫ appellat hic mediū sub medio. hec ḡ ꝓblemata sic se hñt adiuicē:q꞉ aliq̄ mō sūt eadē. aliq̄ mō diuersa.

E ¶ Dubitaret forte aliqs q̄uō defectus lune ē cā augmēti hūidi. ¶ Dō3 ꝙ fm quosdā defect⁹ lune idē ē cā augmēti hūidi. q꞉ luna hꝫ dñiū sup hūida. iō deficiēte lumie lune ex hꝫ augmētanī hūida. q꞉ cōmouenī vapores. ſ3 hec vr̄ eē rō in ꝯ̄riū. nā ꝙ luna hꝫ dñiū sup hūida. iō crescente luna crescūt hūida. iō videm⁹ ꝙ aīalia hñtia testā cuiusmodi sunt cācri. q꞉ eoꝝ subā ꝯsistit in quadā humiditate pleniores sunt cū luna est plena. pp hꝫ possum⁹ dicere ꝙ aliq̄ sunt humida q̄ de leui cōsumunī a sole sic sunt vapores in altū eleuati:ꝛ iō i estate nō ita frequenter pluit sicut in hyeme:nō ꝙ nō eleuanī vapores humidi in estate. sed q꞉ pp vehemētiā caloris solis ꝯsumunī vapores eleuati ꝛ desiccanī ꝙ nō pñt ad hꝫ puenire vt faciāt pluuiā. aliq̄ aūt sunt hūida q̄ nō ita d̄ facili ꝯsumunī a sole. ꝛ talia humida crescūt luna existe plena sicut appet de aliq̄b⁹ pomis. poma.n. punica pleniora sunt si colliganī plena luna ꝛ ēt aliq̄ aīalia vt diximus⁹ de cancris ꝙ maxie veꝝ ē de aliq̄ gñe cācroꝝ cuiusmodi sunt cācri hñtes vnā rotūdā testā. tales.n. cācros rotūdos expimēto dicim⁹ i plenilunio pleniores eē. ſ3 hūida illa q̄ de facili ꝯsumunī a sole in fine mēsis lunaris cū luna ꝯiūgit soli augmētanī ꝛ crescūt: vñ magis pluit ceteris parib⁹ cū luna ꝯiūgit soli. qd̄ iō ꝯtigit:nō q꞉ defect⁹ lumis lune augmētet pluuiā:imo magis hec eēt cā opposita. nā si luna hꝫ dñiū sup hūida deficiēte luna nisi aliqd aliud desit:q̄ȝtū ē tñ ex defectu luminis vñr magis deficere hūida. veꝝ q꞉ luna ꝯiūcta soli pp sui frigiditatē ꝯtēperat calorē solis. pp qd̄ sol nō pōt ita ꝯsumere vapores eleuatos. ꝛ iō circa ꝯiūctionē solis ꝛ lune magis ꝯtingit fieri pluuiā. ꝛ q꞉ forte nilus multū augmētaī ex pluuia. iō circa finē mēsis lunaris cū luna deficit.i. cū luna ꝯiūgit soli ille fluuius est vernior.i. hūidior ꝛ abūdat magis in aq̄s. pōt ēt ad hꝫ scōa cā assignari. nā fluui⁹ ille q dr̄ nilus cū p ptes illas calida transeat. v3. p ptes egypti multū est ꝓpinquus torride zone:q̄ torrida zona describiī fm existētiā zodiaci. sub quo zodiaco currūt oēs planete. ꝛ q꞉ luna hꝫ dñiū sup hūida in plenilunio in fluuijs illis q sunt ꝓping circulo zodiaco eo ꝙ directi⁹ mittit suā radios sup tales fluuios ex ipis radijs lunarib⁹ fit magis eleuatio vapoꝝ. ꝛ p ꝯñs i plēilunio in talib⁹ fluuijs pp eleuationē vapoꝝ factā v̄tute sue fit magis ꝯsūptio hūidi. igiī pp ꝯsūptionē hūidi i plenilunio nilus erit paru⁹ circa medietatē mēsis lunaris. ḡ circa finē tal' mēsis:q꞉ nō erat tāta ꝯsūptio nilus erit vernior.i. humidior. ¶ S3 aduertēdū ꝙ aliud est ꝯsumere humiduȝ simpl'r. aliud ꝯsumere humidū in hoc. simpl'r.n. luna nō ꝯsumit hūidū ſ3 augmētat. ſ3 nō est icōueniēs ꝙ id qd̄ est cā augmēti simpl'r sit cā ꝯsūptionis hui⁹. luā ḡ q̄ ē cā augmēti hūidoꝝ in fluuijs ꝓpinqs zodiaco: q꞉ sup talibus fluuijs directi⁹ mittit suos radios poterit esse cā desiccationis. luna.n. in suo plenilunio cū maiorē v̄tutē hꝫ trahēs a talib⁹ fluuijs vapores hūidos ad se desiccat hꝫ fluuios. nilus ḡ q est ꝓpinquus zodiaco sub quo currit lūa siccior erit in plenilunio. ꝛ vernior: vl̄ vt hꝫ alia trāslatio hyemalior.i. hūidior:q꞉ ver ꝛ hyems hūida sūt: erit circa finē mēsis lunaris. ¶ Qd̄ si q̄raī a q̄ fit talis tract⁹ ꝙ luna possit ad se trahere vapores de talib⁹ fluuijs. ¶ Dicem⁹ ꝙ nō erit hꝫ tract⁹ a calido ſ3 erit a tota spē. sic.n. ferrū moueī ad magnetē: q꞉ aliq̄ v̄tus ē i magnete ꝯplete q̄ ē in ferro icōplete pp qd̄ talis tract⁹ ē a tota spē.i. a tota ꝛ a cōpleta v̄tute. vñ dr̄ talis mot⁹ eē sic icōpleti ad cōpletū. sic q꞉ lūa hꝫ dñiū sup hūida ē aliq̄ vt⁹ i lūa cōplete sup v̄tutē ſ3 modū eis possibilē imitanī humida icōplete ad actionē. ḡ tal' v̄tutis nō ē mir̄ si cōmouenī ꝛ exhalāt hūida:ꝛ potissime illa hūida sup q̄b⁹ lunare corp⁹ directius imittit suos radios. dicem⁹.n. ꝙ hꝫ hūiditatē. effectiue sic hꝫ lūa ē hꝫ hūiditatē ꝑfecti⁹ ꝛ mō excellētiori q̄ȝ hꝫ ē cā formal'r sic hꝫ aq̄. motus ḡ humidoꝝ siue tract⁹ humidoꝝ p radios lunares poterit reduci ad tractum factū a tota spē. Potest ēt ad hꝫ tertia cā assignari. nam fm variationē lune multū varianī venti. pñt ergo aliq v̄ēti flare circa ꝯiunctionē solis ꝛ lune siue qd̄ idē est circa finē mēsis lunaris. nā hic ph̄s de mense lunari loquiī: qui venti flantes cōmouent arenā ꝛ replēt p harenā cōmotā locū illum vbi nilus itrat mare: pp qd̄ nilus nō valēs libere itrare mare inflaī in seipso: ꝛ ex hoc magis abūdat aquis. Hanc aūt tertiam cām Linconiensis assignat.

E causa autē ꝛ cuius causa dubitabit aliquis nūq̄d quādo est causatū ꝛ cā est: vt si folia fluant: aut deficit: ꝛ causa d̄ficiēdi ꝛ folia cadēdi erit. te.c.35

¶ Ambiget aūt q̄spiā de cā ꝛ de eo cuius ē cā: ꝛ ne tū cā: cū est id cui⁹ est cā veluti cū frōdes Argu.

decidunt

deciđũt: est ne tũ ipsa cã defluendi frondes.

¶ Postq̃ₒ phs docuit inuenire mediũ p qđ demrã particulariter qđ est subm ipsius passionis. In parte ista vt dicebar docet inuenire mediũ p qđ demrã vlr: qđ est causa ipsi⁹ passiõis. alr eni demrã hře tres de ysocbele per triãgulũ. ⁊ alr demrã hře tres de triãgulo p hře angulũ extrinsecũ. de ysocbele eni demrã p triãgulũ tanq̃ₒ p ppriũ subm particulariter. de triangulo aũt demrã p hře angulũ extrinsecũ vlr. demrare ĝ vlr est demrare p ppriã cãm ex duab⁹ aũt scim⁹ aliqđ eẽ ppẽaʒ causaʒ alleu⁹. p q̃ₒ sit ꝯsecutio cãti ad cãm p se. 2° q̃ₒ vnius causati sit vna cã. B ĝ mõ phs dat arte inueniendi cãm ⁊ demõstrandi p cãm mouẽdo qõnẽ de ꝯsecutione causati ad causam ⁊ vnitate causati ⁊ cãe. duo ĝ facit: qꝛ p̃ mouet qõnem de ꝯsecutione. 2° de vnitate. ibi (Utrũ aũt ꝯtigat nõ eadem.) Circa p̃mũ tria facit: qꝛ p̃ mouet hꝫ qõneʒ. 2° adducit h⁹ rõnes ad parte verã. 3° distinguit q̃uo cã ⁊ cãtũ se ꝯsequũtur ⁊ q̃uo nõ. 2° ibi. (Ut si hꝫ est.) 3° ibi. (Aut ꝯtigit vnius plures.) Dicit ĝ. (De cã aũt ⁊ cuius est cã). i. de cã ⁊ cãto. (Dubitabit aliqs. nuqđ cuʒ est cãtuʒ ⁊ cã est) vtꝝ se ꝯsequant: vt si est cãtũ necesse sit esse cãm. ⁊ ponit exẽplũ (vt si folia fluunt) ab arboribus (aut deficit). i. aut si deficit luna (⁊ causa erit). i. vtrũ oporteat eẽ causam (deficiendi ⁊ cadendi folia.) ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut si hmõi ẽ lata hẽre folia. deficiẽdi autem terraʒ in medio esse. si enim nõ est: alia aliqua erit causa ipsoꝝ. si vero causa simul sit ⁊ causatum: vt si in medio terra ẽ deficit. aut si latũ est foliũ folia fluũt. si ãt sic est: simul vtiq̃ₒ erunt.

Argu. ¶ Latitudo inquã folioꝝ: si idipsum illius sit cã: vel cũ deficit luna: est ne tũ interpositio terre: nã si nõ ẽ aliqua alia: erit ipsoꝝ cã: sin simul sunt cã: ⁊ id cui⁹ ẽ cã: ceu si itercedit terra: deficit lũa: aut si latitudo ẽ folioꝝ defluũt frõdes.

¶ Adduc̃ rõnes ad p̃tẽ verã. Circa qđ tria facit sʒ q̃ₒ tripl̃r ꝓbat q̃ₒ hec se ꝯsequant. nã p̃ ꝓbat hoc ex eo q̃ₒ cã facit ad eẽ cãti. 2° ex eo q̃ₒ cã ifert cãtũ. 3° ex eo q̃ₒ cãtũ ifert cãʒ. 2° ibi. (Et si demonstrant.) 3° ibi. (Sed qm̃ latis folijs.) Dicit ĝ. (Ut si hꝫ). i si cadẽdi folia (est) su. cã (lata hře folia. deficiẽdi aũt) su. cã ẽ (terrã eẽ in medio) si sic est opʒ si ẽ tale cãtũ q̃ₒ sit talis cã. (si eni nõ). i. si ad eẽ cãti nõ sequatur eẽ talẽ cãʒ (aliq̃) alia (erit cã ipsoꝝ) cãtoꝝ. sʒ qꝛ su. ita (sit simul). i. opʒ q̃ₒ sil̃ sit (cã ⁊ cãtũ. vt si in medio ẽ terra deficit) luna (aut si latũ ẽ foliũ folia fluũt). q. d. q̃ₒ posita cã ponit̃ effectus ⁊ eẽ. posito effectu ponit̃ cã. ⁊ subdit q̃ₒ (si

A aũt sic est sil̃ vtiq̃ₒ erit) cã ⁊ cãtũ. ¶ Notãdũ aũt viʒ rõnis hui⁹ in B ꝯsistere q̃ₒ nõ est cãtũ sine cã. nã ponere cãtũ sine cã ẽ ponere cãtũ nõ eẽ cãtũ. si ĝ deficiẽdi cã ẽ iterpositio. ⁊ si cadẽdi folia cã foliũ latũ. posito defectu opʒ q̃ₒ ponat̃ eẽ iterpõ. ⁊ si cadũt folia opʒ q̃ₒ sit latitudo folioꝝ. q̃ₒ si nõ. i. si nõ sũt tales cãe cũ sint talia cãta aliq̃ alia erit cã istoꝝ cãtoꝝ. siue ĝ taliũ cãtoꝝ sint cãe assignate. siue alie: semp oportebit q̃ₒ positis cãtis neẽ ponant̃ eẽ cãe. sil̃ ĝ erit cã-

B tũ ⁊ cã. ¶ Dubitaret forte aliqs. de q̃ simultate loq̃t̃ hic phs cũ dicit sil̃ eẽ cãtũ ⁊ cãm. Dõm q̃ₒ fm aliquos hic loq̃t̃ de simultate tpis. sʒ ex ipso exẽplo phi repellit̃ hꝫ positio cũ phs ponat exẽplũ de latitudine folioꝝ. q. hãc eẽ cãʒ cadẽdi folia: nec tñ hꝫ cã ⁊ cãtũ sil̃ sunt qꝛ nõ stati cũ sint lata folia fit cãus folioꝝ. dicem⁹ ĝ vt ẽt alij dicunt q̃ₒ h phs loq̃t̃ de simultate ꝯsecutiõis vt illa dicant̃ simul eẽ fm consecutioneʒ que conuertibil̃r se ꝯsequuntur. talis enim simultas stat cũ simultate tpis ⁊ stat cũ non simultate tpis. naʒ hře lata folia ⁊ folio fluere se consequunt̃. arbores eni hñtes lata folia folio fluũt ⁊ eẽ. ⁊ tñ ista non sũt sil̃ tpe. qꝛ p̃us arbores emittũt lata folia ⁊ postea folia fluũt. simultas ĝ siue ꝯuertibilitas ꝯñie stat cũ nõ simultate tpis ⁊ cũ simultate tpis. vt si terra iterponat̃ lũa deficit ⁊ eẽ. ⁊ tñ simul sunt tpe iterpõ terre ⁊ defectus lune. phs ĝ volẽs ondere de qua simultate loquit̃ cum dixit q̃ₒ cã ⁊ cãtuʒ simul sunt: de vtrisq̃ₒ posuit exẽplũ. vʒ. đ cãtis q̃ sunt simul tpe cum sua cã vt pʒ in defectu lune q est simul tpe cũ iterpõne terre. ⁊ đ folio fluere. qđ nõ ẽ simul tpe cũ emissione folioꝝ latoꝝ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et sic demonstratur per altera. sit eniʒ folia fluere in quo a. latuʒ autẽ foliũ in quo. b. vitis vero in quo. c. sic igitur in. b. est. a. omne eniʒ latuʒ foliuʒ folio fluit: cã autem est. b. mediuʒ.

¶ Tũ mutuo ꝑfecte demõstrabunt̃. Sit. n: a. frõdes deponit. b. plãta cuius sunt folia lata: c. vitis. Si igit̃ a. cuilibet cõpetit b. Oĩs. n. plãta cui⁹ folia sunt lata frõdes đponit. b. vero. c. ipsi cõpetit. Latas. n. frõdes quelibet vitis hꝫ. a. ẽt ipsi c. cõpetit. Oĩsq̃ₒ vitis frõdes suas deponit. Atq̃ₒ cã b. medium est vt. patet. Argu.

¶ Adducit scđaʒ rõnẽ sumptã ex eo q̃ₒ cã infert cãtum. d. (Et sic demõstrat̃ p altera). i. p se inuicem. qꝛ cã infert̃ ⁊ demrã p cãtũ ⁊ eẽ. ⁊ p̃mo exequitur q̃uo cãtũ ifert̃ per cãm. d. (sit enim foliũ fluere in quo ẽ. a. (i. maior extremitas (latũ folium in quo. b.). i. medius terminus (vitis vo i quo. c.). i. vitis ⁊ quelibet arbor habẽs lata folia sit. c. i. sit minor extremitas. (si aũt) su. sic est (in. b. est. a. oẽ enim latum foliũ hñs folio fluit) hec ẽ maior. in c. aũt ẽ. b. ois enim vitis ẽ habẽs latũ foliũ. hec ẽ minor. in. c. aũt est. a. ois vitis folio fluit. hec est ꝯ. Et subdit q̃ₒ (cã autem est. b. mediũ) ondit̃. n. hic effect⁹ p cãm. mediũ eni assumptum est cã siue hꝫ rõnem cause. lata eniʒ folia hře vt patebit ẽ cã q̃ₒ arbor folio fluat: Tunc ergo supplẽda est ratio q̃ₒ si hec cã que est lata folia de necessitate ifert hunc effectuʒ qui est folio fluere. igitur hic effectus de necessitate cõsequitur ad talem causam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed ⁊ qm̃ latis folijs vitis sit est ꝓpter id q̃ₒ folio fluit demõstrare. Sit. d. qdeʒ eni latũ foliuʒ. e. ãt folio fluere. vitis vero in quo. ʒ. in. ʒ. igit̃ est. e. folio fluit eniʒ ois vitis. in. e. auteʒ. d. omne enim folio fluẽs latũ est foliũ. ois ergo vitis latum foliuʒ est. Causa ãt est folio fluere.

¶ At licet ẽt per folioꝝ defluxũ lata vitem habere folia demõstrare. Sit. n. d. lata habere folia: abijcere frondes. e. vitis autẽ f. e. igit̃ cuilibet inest f. Oĩs eni vitis abijcit suas frõdes. d. vero cuilibet cõpetit e. ois nãq̃ₒ plãta q̃ frondes deponit habet folia lata: omnis ergo vitis hꝫ folia lata: atq̃ₒ cã est folioꝝ defluxus. Argu.

¶ Adducit tertiã rõnẽ q̃ cõpletiua est scđe. ꝓbauit eni rõ secũda q̃ₒ cã de nec̃itate infert effectũ. hec aũt tertia rõ ꝓbat q̃ₒ effect⁹ de nec̃itate infert suam cãm he aũt rõnes simul sũpte faciũt vnã cõpletã. nõ si effectus de nec̃itate infert cãʒ ⁊ ecõuerso. ĝ effect⁹ de nec̃itate seq̃t̃ ad cãʒ ⁊ ecõuerso. Tria aũt facit: qꝛ p̃mo ondit q̃ₒ effect⁹ đ nec̃itate ifert cãʒ. 2° remouet quãdã cauillationẽ q̃ possʒ fieri circa ea q̃ dixerat. tertio qđdã qđ supposuerat ꝓbat. scđa ibi.

(Si aũt nõ ↄtingit.)tertia ibi.(Q̃ð aũt deficere)Dicit.ḡ.
(Sed qm̃ vitis sit latis folijs).i.habeat lata folia(est).i.
ↄtingit(demr̃are p id ꝙ folio fluit).q.d.ꝙ sicut cã infert
effectũ qꝛ lata folia hr̃e infert ꝙ arbor folio fluat:sic effe
ctus infert cãꝫ:qꝛ põt ecõuerso fieri demr̃atio. vñ subdit
exponẽs in terminis qð dixerat dicẽs)sit eni latũ foliuꝫ
habere.d.).i.maior extremitas(folio aũt fluere.e.).i.me
dius terminus(vitis v̾o in quo.ӡ.).i.minor extremitas:⁊
subdit.(In.ӡ.igiẗ est.e.ois enim vitis folio fluit)hec ẽ mi
nor extremitas(in.e.aũt.d.oẽ enim folio fluẽs latũ ẽ ha/
bẽs foliũ)hec est maior.(ois itaqꝫ vitis est latũ habens
foliũ)hec est ↄcl'o.Cõcludiẗ enim latũ folium habere de
vite p hoc ꝙ folio fluit. Causa ḡ ↄcludiẗ p effectuꝫ ⁊ sub
dit ꝙ)cã aũt est folio fluere)cã.s.inferendi nõ eẽndi.Cuꝫ
ḡ effect⁹ sit cã iferendi cãm:⁊ cã sit cã eẽndi ⁊ iferẽdi effe
ctum.Cã igiẗ ⁊ effect⁹ ſꝫ illationẽ se ↄsequunẗ.ſm hoc ḡ
sunt simul.i hñt mutuã ↄñam.℄Deinde cũ dicit.

℄Sic aũt nõ ↄtingit cãs esse adĩuicem. Causa
.n.prius est eo cuius est cã. ⁊ deficiendi qdem
cã est in medio terram esse.Ei⁹ aũt qð est ĩ me/
dio terraꝫ nõ est deficere.si igiẗ p causaꝫ dmõ
stratio ꝓpter qd est.Qð aũt non p causaꝫ ipsi
us q᷑.quoniam quidem in medio est cogno/
nit autem propter quid non.

Argir. ℄Quod si fieri nequ t:vt sint sibi mutuo cãe:
cã nãqꝫ prior est eo cui⁹ est cã:⁊ deficiẽdi qdeꝫ
cã est in medio terrã eẽ. Hui⁹ aũt nõ est cã de/
ficere lunã.Atqꝫ demõstratio q̃ fit p cãꝫ:ẽ pp
qd.Demõstratio vero que nõ per cãm fit:est
ea qua quippiam tñ eẽ ostendiẗ:q p defectuꝫ
terrã in medio esse percepit:is scit qdẽ idipsũ
esse:propter quid aũt ẽ nõ cognoscit.

℄Remouet quandaꝫ cauillationẽ q̃ posset fieri ex dictis.
dixerat.n.ꝙ lata folia hr̃e erat cã ꝙ arbor folio flueret.
Et postea dixit ꝙ folio fluere erat cã ꝙ vitis lata folia hẽ
re posset.ḡ ex hoc quis crederet ꝙ effectus ⁊ cã sic se hẽ/
rent ꝙ possent sub ipsis adinuicẽ eẽ cause.hoc remouet.
naꝫ aliud est eẽ cã inferẽdi:⁊ aliud eẽndi. cũ ḡ dicim⁹ ꝙ ef
fectus ⁊ cã sunt sibi inuicẽ cause:nõ ẽ itelligẽdũ simplr̃.
ſꝫ ſm illationẽ tñ.nã effect⁹ est cã inferẽdi cãm ⁊ ecõuer
so.id ait(Si aũt)su.effectus est cã inferẽdi causam ⁊ eӡ.
(nõ ↄtingit)su.pp hoc effectũ ⁊ cãm(esse cãs adinuicẽ.)
⁊ subdit ꝙ(cã.n.pꝰus est eo cuius est cã)cũ ḡ causa sit pꝰor
effectu ⁊ nõ ecõuerso simplr̃ ⁊ absolute loquendo causa
habebit rõnẽ cause respectu effectus nõ eӡ.nec idem erit
modus demõstrãdi si p cãm inferaẗ effectus:qm̃ erit de/
mr̃atio pp qd.⁊ si fiat eӡ.qm̃ tunc erit demonstratio q᷑.
id subdit ꝙ(⁊ deficiendi qdẽ cã est in medio terram esse.
eius aũt qð est in medio terram)esse(non est)cã ipsiuꝫ(de
ficere.)⁊ subdit ꝙ(siqdem igiẗ p causam demr̃atur.)siue
(est demr̃atio pp quid est)su.talis demr̃atio.(si v̾o sit)su.
demr̃atio(nõ p cãm ipsius q᷑).i.erit demr̃atio ipsius q᷑.
vt su.si per deficere demr̃areẗ terram eẽ in medio(qm̃ in
medio ꝙ est terra cognouit. ꝓpter quid aũt est in medio
C nõ cognouit.)℄Dubitaret forte aliqs:qꝛ nõ videtur ẽ
inconueniẽs aliqua duo sibi inuicẽ causas eẽ vt sanitas
est cã potionis ⁊ eӡ.quocũqꝫ ergo mõ fiat demr̃atio siue
p positionẽ inferaẗ sanitas siue cõuerso:i semp demr̃atio
est pp qd.℄Dĩm ꝙ si bñ attẽdam⁹ ad litterã ph̃i nõ ex/
cludiẗ qn qð est cã finalis alterius possit esse effectus il
lius eiusdẽ in alio gñe cause:vtputa in genere cause effi/
cientis.hoc.n.est spãle de causa finali.nã tota cã q̃re ph̃s
negat aliqua sibi inuicẽ causas eẽ est rõne pꝰoritatis:qꝛ cã
pꝰor est effectu.in his ḡ causis q̃ sunt pꝰus eodẽ mõ ipossi
est tales cãs nec in eodẽ gñe cause:nec in alio sibi inuicẽ
cãs esse.videmus eni ꝙ mã ⁊ forma ⁊ efficiẽs sunt pꝰora
suis cãtis ſꝫ eẽ.⁊ si nõ tpe:mã.talia eni si accipianẗ vt ꝓpe
sunt cause:nec in eodẽ gñe cause:nec i alio sibi inuicẽ sunt
cause:mõ in eodeꝫ:qꝛ nõ reperiunẗ aliqua duo quoꝝ vnũ
sit mã alterius ⁊ eӡ. imo in nullo genere cause ſm idem
genus cause aliqua duo sunt sibi inuicẽ causa.nec etiã in
illis tribus generibus causaꝝ ꝓprie loq̃ndo de cã nõ re/
perient aliq̃ duo ẽt in alio gñe cause ꝙ sibi inuicẽ sint cau
se.dicim⁹ aũt ꝓprie loq̃ndo de cã:qꝛ mã ⁊ forma sunt cã
ipsius cõpositi:cui⁹ sunt ptes eẽntiales mã aũt nõ est ꝓ/
prie causa mãlis forme:qꝛ forma nõ hꝫ mãm de qua fiat
⁊ formet:lꝫ mãꝫ pficiat:nõ est tñ pars formalis mãe.imo
eẽntia forme est alia ab essentia mãe. eẽntia.n. forme nõ
est essentie mãe.nec pars eẽntie.sic ergo loquendo de cã
in his tribus generibus causaꝝ nõ erit reciprocatio.nec
in eodẽ genere cause nec i alio.cõpositum.n.nec est mate
ria sue materie nec forma nec efficiens. sic etiaꝫ respectu
sue forme nullam causalitatẽ hꝫ.in solo aũt fine respectu
aliaꝝ causaꝝ inueniemus reciprocationẽ:cuius ratio est
qꝛ pꝰoritas finis equoce sumiẗ respectu pꝰoritatis aliorũ
causaꝝ.nam alie cause sunt pꝰores ſm esse.finis aũt ſm in
tentionem.nõ est aũt icõueniẽs ꝙ posterius in eẽ sit pꝰus
ſm intentionẽ.ꝓpter qð nõ est incõueniens ꝙ sanitas q̃
est effectus potionis.⁊ q̃ est posterior ea q̃tũ ad eẽ ꝙ sit
causa eius ⁊ sit prior ea ſm intẽtioneꝫ.℄Dupl'r ḡ solua D
bimus dcm̃ ph̃i.primo qdem vel nõ ↄtingit aliqua duo
causas sibi esse adinuicẽ ſm aliqua genera cãꝝ si illa ge
nera cãrum īportẽt eũdẽ modũ pꝰoritatis.qꝛ cũ causa sit
prior effectu:si aliq̃ duo hoc modo essent sibi inuiceꝫ cãe
idem esset prius seipso ſm eundem modũ prioritatis. 2°
modo potest saluari dictum ph̃i ꝙ non contingit causas
esse adinuicem.qꝛ nõ loquiẗ de quibuscũqꝫ duobus quo
cũqꝫ mõ sumptis.ſꝫ loquiẗ de effectu ⁊ causa. effect⁹.n.
⁊ cã ſm ꝙ huius nõ pñt sibi inuicẽ eẽ cause.effectus eniꝫ
vt effectus ẽ nõ hꝫ rõnem cause nec ecõuerso.potio.n.vt
est effectus sanitatis nõ est causa eius.nam potio est effe
ctus in genere cause finalis.si ergo secundum hoc esset
causa sanitatis.tunc esset causa sanitatis in genere cause
finalis.ergo ſm hoc potio ⁊ sanitas in eodeꝫ genere cau
se vt in genere cause finalis essent sibi inuicem cause.qð
est inconueniens.℄Deinde cum dicit.

℄Qð aũt non deficere cã sit in medio esse.sed
hoc deficiẽdi manifestũ est. In rõne eni ipsi⁹
deficere inest qð in medio est.q̃re manifestuꝫ E
est ꝙ p hoc illud cognosciẗ:ſꝫ nõ hoc p illud.

℄Atqꝫ deficere lunam nõ esse cãm vt sit in me Argir.
dio terra:sed hoc ecõtra cãm eẽ:vt deficiat lu/
na:inde perspici põt. In rõne nãqꝫ deficiẽdi:
inest in medio terrã esse.Quare patet per hoc
illud:sed nõ per illud hoc innotescere.

℄Probat qð supposuerat.supposuerat.n.ꝙ deficere nõ
eẽt cã interpositionis.ſꝫ ecõuerso.id ait(ꝙ aũt deficere nõ
sit cã manifestũ est)⁊ subdit. ꝙ(i rõne.n.).i.i diffĩõne de/
ficiẽdi(inest ꝙ in medio ẽ)terra.q.d.ꝙ in diffĩõne eclipsis
ponitur iterpõ terre.nõ autem eӡ.⁊ subdit(quare)su.qꝛ
sic est(manifestum ꝙ p hoc).i.p iterpositionẽ terre tanq̃
p cãm(cog̃sciẗ illud).s.defectus(sed non hoc).i.interpo/
sitio(p illud).i.p defectum su.cog̃sciẗ.tanq̃ p cãm.℄No B
tandum aũt ꝙ cã quaꝫ intẽdit hic inuestigare ph̃s ẽ causa
passionis

passionis passio aūt cū sit accñs hȝ diffõnē p additamē/
taxita ꝙ aliqd ponit in diffõne passiõis qđ non ptinet ad
eēntiā passiõis. ⁊ illđ aliqd dȝ eē cā passiõis. illud ḡ p qđ
diffinit passio vl' ē eēntia passiõis. i. exp̄mēs eēntiā pas/
siõis: vl' ē cā eēntie. si ḡ diffiniret eclipsis iterpō terre po
neret in diffõne ei⁹. si diffiniret interpō terre eclipsis non
A poneret i diffõne ipsi⁹. iterpō ḡ ē cā ipsi⁹ ⁊ nō eȝ. ℭ Du
bitaret forte aliqs de eo qđ i lr̄a dr̄ ꝙ defect⁹ cogſcit p in/
terpōnē terre nō eȝ: sȝ ꝯ nō solū p causaȝ ducimur in co/
gnitionē effect⁹. sȝ eȝ p effectū in cognitionē cāe. ℭ Dõȝ
ꝙ duplex est mediū cognoscitiuū vnū ex pte rei: aliud ex
parte nr̄a: q̄ꝫrū est ex pte rei. sic res se hȝ ad eē: i ita ēt ⁊ ad
cognosci. dispō. n. vniuscuiusqꝫ rei in v̄itate est sua dispō
in entitate. q̄ ḡ nō faciūt ad eē q̄ꝫrū ex parte rei nō faciūt
ad cogſci. ſm h̄ p cām cogſcet effect⁹ nō eȝ: qꝛ cā facit ad
eē effect⁹ nō eȝ. sȝ q̄ꝫrū est ex pte nr̄a q male nati sum⁹ ad
sciēdū eo ꝙ cognitio nr̄a icipiat a posteriori non est incō
uenīēs p effectū deuenire in cognitionē cāe. vl' possum⁹
dicere ꝙ hic ph̄s loqt' de cognitione qditatis q̄ hr̄ p diffi
nitionē. diffinitio eni est declaratiua quiditatis ⁊ essentie
rei. est enim diffinitio qđdā organū ⁊ qđdā instrumētum
intellectus p qđ ducimur in cognitionē qditatis ⁊ essen
tie rei: vt vult cōmē. supra. 7. metu. nō aūt sic diffinitiuū
est organū itellect⁹ ad cognoscēdū diffinitionē. nā ea que
ptinēt ad qditatē ipsi⁹ diffiniti ponunt' in diffõne. nō aūt
eȝ. loquendo ḡ de tali cognitione qditatiua que ponunt'
in diffõne rei sunt mediū ad cognoscēdū ipsam rē diffini
tā: nō aūt eȝ. ⁊ qꝛ vt dicebat' interpō ponit' in diffõne ecli
psis: ⁊ nō eȝ. iō loquēdo de diffõne: vt locuti sumus per
B iterpōnē cognoscit' eclipsis nō eȝ. ℭ Est aūt diligēter ad
uertēdū ꝙ vt pōt patere ex multis locis antehabitis idē
est qd ⁊ pp qd. illa. n. eadē diffinitio q̄ dicit qd est eclipsis
ſm se accepta est mediū demr̄atiuū ⁊ demonstrabit ecli/
psim de suo subto. ⁊ dicet pp qd est eclipsis. poni ḡ in diffi
nitione eclipsis est dicere qd est eclipsis: ⁊ p ꝯñs est dice
re causaȝ ipsi⁹: ⁊ pp qd eius. sustētatus est ḡ ph̄s ꝙ inter
positio dicat causaȝ ⁊ pp qd eclipsis ⁊ nō eȝ: qꝛ ponitur
C in diffõne eius: ⁊ dicit qd ipsius ⁊ nō eȝ. ℭ Aduertēdū
ēt ꝙ si idē est qd ⁊ pp qd sic loquēdo de cognitiōe pp qd
⁊ causali eclipsis cognoscit' p interpōnem: ⁊ non eȝ sic lo
quēdo de cognitione qditatiua: hoc est cognoscere per il
lud ⁊ nō eȝ. ⁊ ex h̄ pōt melius apparere intentio textus
de qua cognitione loquit' ph̄s cū ait ꝙ p hoc. i. p interpo
sitionē cognoscitur illud. i. eclipsis. sed nō hoc. i. interpo/
sitio p illud. i. p eclipsim. vnus ḡ modus ad saluandū ꝙ
id qđ ē diffinitiuū passionis sit causa passiõis est hic qui
D dictus est. ℭ Aduertendū ēt ꝙ nihil ponit' in diffõne pas
sionis qđ nō ptineat vel ad eius essentiā: vel ad cām eēn/
tie: iō enīȝ accidentia habēt diffinitionē per additamēta:
qꝛ in diffõne eoꝝ simul cū principijs essentialib⁹ exp̄mē/
tibus eēntiā accidētiū superadditur subiectū: vel supad/
dunt' alia exp̄mētia causas essentie. sustentatus est ḡ ph̄s
ꝙ iterpositio sit cā eclipsis: qꝛ ponit' in diffõne ei⁹. nā ex
quo interpositio ponit' in diffõne eclipsis: vel exp̄met eēn
tiam eclipsis. vel cām eēntie. nō aūt exp̄mit ipsaȝ eēntiā.
loquendo de essentia large: prout quod qd est essentialr̄
aliquid dicat' esse essentia eius. eclipsis eni nō est eēntiali
ter ipsa interpositio. sed essentialiter est quedā p̄uatio lu
minis. si ergo iterpō ponit' in diffõne eclipsis ⁊ nō ptinet
ad essentiā eius. ꝯñs est ꝙ dicat cām eēntie: qđ ph̄s intē/
debat p̄bare. Ali⁹ aūt mod⁹ ad declarāduȝ ppo^m ē iste q
E nūc dict⁹ est. ℭ Aduertēdū ēt ꝙ accñs magis est entis q̄ꝫ
sit ens exp̄mit' āt accñs ꝙ sit entis p suas cās. exp̄mit aūt
ꝙ sit ens p sua p̄ncipia eēntialia: ⁊ qꝛ accñs magis ē en/
tis q̄ꝫ sit ens: magis hȝ declarari p suas cās q̄ꝫ p propria
p̄ncipia eēntialia. ipsa eni accñtis eēntia magis cogſcet'
p cās ipsi⁹ eēntie q̄ꝫ p p̄pa p̄ncipia eēntialia. ⁊ qꝛ diffini/
tio est sermo exp̄ssiuus qditatis ⁊ essentie in diffinitione
ipsius accñtis exp̄mentia cās eēntie p̄ncipaliora sunt q̄ꝫ
exprimētia ipsaȝ eēntiā. sustētatus est ḡ in hoc ph̄s ꝙ iter
positio ponit' in diffõne eclipsis nō quocūqꝫ mō: sed qua
si tāq̄ꝫ tenēs p̄ncipiū in tali diffõne, ppter qđ ꝯñs est ꝙ in
terpositio dicat causaȝ eclipsis. Tertius aūt modus ad
ōñdendū ꝙ interpositio ponit' in diffinitione eclipsis est
iste qui nunc tertio positus est. ℭ Deinde cuȝ dicit.

ℭ Aut ꝯtigit vni⁹ plures causas eē. sȝ nāqꝫ si ē
idē d̄ plurib⁹ primis p̄dicari. sit. a. i. b. p̄io exi
stēs. ⁊ c. alio p̄io. ⁊ h̄ sit i. d. ⁊ c. i. e. erit itaqꝫ
a. i. d. e. cā āt i. d. qdē. b. i. e. āt. c. q̄re cum cā sit
necesse esse reȝ esse. Re autē existente nō neces
se esse omne qđcunqꝫ fuerit causa: sed cāȝ qdē
necesse est esse non tamen omnem.

ℭ An fieri potest: vt vnius plures sint cause. Argir.
Etenim si sit: vt idē primo de pluribus predi/
cetur. Sit a. qđ quidē tā b. q̄ꝫ c. cōpetat p̄io:
quorum alteꝝ insit d. Alteꝝ ipsi cōpetat e. in/
erit igit' ipsum a. illis vtrisqꝫ e. i quā ⁊ d. Atqꝫ
vt insit quidem ipsi d, causa est ipsum b. vt cō/
petat autem ipsi e. cā est ipsum c. Quare si cā
est: necesse est ⁊ rem esse. Si vero res est. non
est necesse id esse quod est causa: sed causam q
dem esse: non tamen omnem.

ℭ Postq̄ꝫ mouit qōnē. vtꝝ cā ⁊ effectus se ꝯsequunt'. ⁊ ad
duxit rōnes ad ptem verā. qꝛ se ꝯsequunt'. In pte ista ne
laboret i equoco distiguit de cā. naȝ taliter posset accipi
cā ꝙ nō se ꝯsequunt'. ⁊ talr̄ ꝙ sic. Tria ḡ facit. qꝛ p̄ ōñdit
qūo nō se ꝯsequunt'. 2° qūo se ꝯsequunt'. 3° qđ dixerat de/
clarat p exemplū. scđa ibi (Aut si semp) tertia ibi (Ut pp
qd arbores) Dicit ḡ (Aut ꝯtigit vni⁹ plēs eē cās ⁊ nāqꝫ
si est). i. si contingit (idē p̄dicari de plibus p̄mis). i. d̄ plu
ribus imediatis. vtputa ꝙ solū mediū est laudabile. vitu
perabile aūt ē vtrūqꝫ extremoꝝ. supabūdantia ⁊ defect⁹
sicut ḡ genus p̄ ⁊ imediate p̄dicat' de suis spēb⁹. ita que
libet diuidentia imediate aliqd sunt ea in qbus p̄ est ipȝ
diuisiȝ. ⁊ exponit suū dcm̄ in termis. accipit. n. qnqꝫ ter/
minos. vȝ. a. b. c. d. e. p. a. qdē itelligat' vitupabile p. b. su.
abundens per. c. defectū. p. d. p̄digū siue aliud viciū sup
abūdens. p. e. illiberale vel quoddā aliđ viciū defectiuū
si. n. supabundans ⁊ defect⁹ sunt cā ꝙ p̄dig⁹ ⁊ illiberalis
sint vituperabiles nō poterimus arguere ab effectu ad
causaȝ qꝛ bñ valebit est supabūdans. ḡ est vituperabile:
sed nō valebit eȝ. vituperabile ḡ supabūdans. qꝛ poterit
esse defectiuū qđ est ēt vitupabile. ipm ḡ vitupabile hȝ
plures cās abūdantiam ⁊ defectū. in talib⁹ ḡ cā ⁊ effect⁹
se nō ꝯsequunt'. Ideo ait (sit. a.). i. vituperabile eē (primo
i. b.). i. in supabūdanti (⁊ eē p̄mo in alia i. c.). i. in defectu.
(⁊ h̄). s. b. siue supabūdans (sit i. d.). i. i p̄digo siue in alio
vicio supabūdanti (⁊. c.). i. defect⁹ (in. e.). i. in illiberali.
siue in alio vicio defectiuo. his ergo sic se habētib⁹ (erit
itaqꝫ. a.). i. vituperabile (in. d. ⁊ in. e.). i. i p̄digo. ⁊ in libe
rali. ⁊ subdit. ꝙ (cā aūt in. d. quidem. b.). i. cū q̄re. a. i. vitu
perabile est in. d. i. in p̄digo est qdem. b. i. supabūdantia
(in. e. autē). i. in liberali ꝙ sit sup. vituperabile (. c.) sup.
causa. i. defectus (quare cum cā sit. nec̄e est rem eē). i. cuȝ
sit superabundantia in p̄digo vel defect⁹ in auaro nec̄e ē
esse hanc rem ⁊ hunc effectū. vȝ. eē qd vitupabile (sȝ res
cum sit). i. cum sit hec res ⁊ hic effectus. vȝ. ꝙ vitupera/

bile(nõ nec͡e est ꝙ sit cã oĩno).i.ꝙ sit cã quecũq̄ vel ꝙ sit cã hec aut illa determinate(sꝫ cãm qd nec͡e est esse.nõ tñ oẽꝫ).i.quãlibet.nec ẽt hãc vł illã determinate. In talib⁹ ḡ lꝫ effect⁹ ꝯseqnaꝛ ad cãm.q꞉ valet.supabũdãs.ḡ.vitupabile.ꝛ bñ valet.deficiẽs. ḡ vitupabile. tñ cã nõ ꝯseqꝛ ad effectũ.q꞉ si valet.vitupabile.ḡ supabũdãs.nec valet vitupabile.ḡ ðficiẽs.bñ.n.valet ꝙ si ẽ vitupabile ꝙ aliq̃ cã ẽ ꝑ quã sit vitupabile:sꝫ nõ pt iferri q̃lꝫ cã idifferẽter: F nec põt iferri hec cã ðterminate. ¶ Dubitaret forte aliqs.vtrũ sp cã iferat effectũ ꝛ eꝯ. ¶ Dõꝫ ꝙ si accipiaꝛ cã ꝓpa ꝛ ꝑ se q̃ de nec͡itate ifert effectũ sp erit ibi ꝯña ꝯuersa ꝙ effect⁹ ð nec͡itate ifert cãꝫ ꝛ eꝯ.sꝫ si accipiaꝛ cã nõ ꝑ se poterit ꝯtingere ꝙ cã de nec͡itate iferat effectũ:sꝫ non eꝯ:vt apparet in exẽplo ꝓposito:sed in illo exẽplo nõ est accepta cã ꝑ se ꝛ ꝓpa.nã nõ ẽ cã ꝑ se ꝓpa ꝙ supabũdãs ſm ꝙ hui⁹ sit vitupabile:nec ꝙ defect⁹ ſm ꝙ hui⁹:sed vt cõiter poniꝛ q̃libet istoꝝ est vitupabile in q̃tũ est ꝯ rõnẽ rectã.nã cũ hõ sit aial rõnale:vitupabile est in eo si ꝯ rõnẽ agat.si ḡ accipiaꝛ cã ꝑ se ꝛ ꝓpe ipsi⁹ vitupabilis.vꝫ. agere ꝯ rõnẽ rectam semꝑ causa infert effectũ ꝛ eꝯ. valebit enim.agit ꝯ rõnẽ rectã.ḡ vitupabile.ꝛ ecõuerso. vituperabile.ḡ ꝯ rõnem.posset aũt q velłet illos quinq̄ terminos.vꝫ.a.b.c.d.e.aliter adaptare ꝛ forte magis ſm intẽtionẽ pħi:vt per.a.itelligaꝛ longa vita.ꝑ.c.carens colera ꝑ b.siccuꝫ.per.e.q̃drupedia.ꝑ.d.volatilia. Longa ḡ vita siue.a.inest.e.i.q̃drupedib⁹.ꝑ.c.i.ꝑ carere colera.ꝛ idẽ.a.i.lõga vita.inest.d.i.volatilib⁹.ꝑ.b.i.ꝑ siccũ esse necesse est ḡ cũ vnus effect⁹ sit ex plurib⁹ causis:vt cũ lõga vita sit ex carere colera in q̃drupedib⁹ ꝛ ex esse siccũ i volatilibus.ꝙ in talib⁹ si est cã ꝙ sit effect⁹:vel si est carere colera vel esse siccũ ꝙ sit lõga vita:sꝫ nõ valebit econuerso:ꝙ si est lõga vita ꝙ sit carentia colere:vł ꝙ sit siccitas sꝫ bñ valebit ꝙ si est talis effectus ꝙ erit aliq̃ eius cã.sed non valebit ꝙ sit q̃libet eius cã:nec valebit ꝙ sit hec causa determinate:cũ talis effect⁹ possit eẽ ex plurib⁹ causis sꝫ tñ si acciperẽ cã ꝑ se ꝛ ꝓpa semꝑ vni⁹ effectus esset vna cã:ꝛ semꝑ posita cã poneretꝛ effect⁹ ꝛ ecõuerso. nã cã ꝑ se longe vite est ꝯtẽperamẽtũ ꝯplexiõis:ꝛ q꞉ alr sit hõ ꝯtẽperamẽtũ in q̃drupedib⁹ alr in volatilibus.iõ causa lõge vite ẽ alia ꝛ alia hic ꝛ ibi.si ḡ acciperet talis cã.vꝫ.ꝯtẽperamentũ cõplexionis valet ꝓcessus a cã ad effectũ ꝛ econuerso.nã valet si dicaꝛ ꝙ hec aialia habent ꝯtẽperamentũ cõplexiõis.ḡ sunt lõge vite ꝛ ecõuerso.diximus aũt exẽplũ hoc magis eẽ de intẽtiõe pħi:nõ q꞉ littera pħi possit exponi ſm exẽplũ supius datũ de vitupabili:ꝛ ſꝫ hoc exemplũ nunc datũ de lõga vita:sed q꞉ iferius in lectiõe sequẽti exequeꝛ de hoc qũo idẽ effect⁹ est ex pluribus causis.ꝛ exemplificabit de lõga vita nõ ð vitupabili.tñ q̃tũ ad veritatẽ tãtũ est explicare de vno q̃tũ de alio:q꞉ vna ꝛ eadeꝫ veritas per diuersa exempla manifestari potest. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut si sp vłe ꝓpositũ ẽ ꝛ cã totũ quodã:ꝛ cui⁹ est cã vłe:vt folio fluere i toto quodã ðterminatũ est:ꝛ si spẽs illi⁹ sunt:ꝛ igiꝛ vłr:aut in plãtis:aut hmõi plãtis.q̃re ꝛ mediũ equale oportet esse in his ꝛ cui⁹ est causa ꝛ conuerti.

Argir. ¶ An si sp id qȯ ꝓponiꝛ vniuersale est:cã quoq̄ tota q̃dã ẽ:ꝛ id cui⁹ ẽ cã vniuersale ẽt ẽ:veluti foliis spoliari:toti cuidã iest determinato:ꝛ si spẽs sũt illi⁹:ꝛ his vłr aut plãtis:aut huiuscemodi plãtis cõpetit:q̃re ꝛ mediũ i his:ꝛ id cui⁹ ẽ cã eq̃ sint oportet:ꝛ cõuertantur.

¶ Ostẽdit qũo cã ꝛ cãtũ se ꝯsequunꝛ.d.(Aut si semper est vłe ꝓpositũ ꝛ cã est totuꝫ qȯdã).i.est vłr sumpta.(ꝛ cuius est cã)ꝛ cãtũ su.(vłr sumptũ)tunc su. se ꝯsequunꝛ.q.d.ꝙ si cã ꝛ cãtũ sumanꝛ mõ equato:vt si cãtũ sumaꝛ vłr:ꝛ cã sumaꝛ totũ vłe respectu illi⁹ causati:tunc opꝫ ꝙ talia se cõsequantur.ꝛ subdit(vt folio fluere in quodã toto determinatũ est).i.hꝫ quãdã vłem ꝛ determinatam cãm(ꝛ si) hoc est q̃uis(spẽs illius).i.eius qȯ est folio fluere multe sint:q꞉ multe sunt spẽs arboꝝ que folio fluũt.ꝛ subdit ꝙ (ꝛ vłr igiꝛ aut in plãtis:aut in hõ plantis opꝫ)su.talẽ effectũ eq̃ri sue cãe.q.d.ꝙ si accipiaꝛ effect⁹ vłis ꝛ equat⁹ ꝛ cã vłis ꝛ eq̃ta:vt si accipiaꝛ folio fluere in oĩb⁹ plãtis i qb⁹ hꝫ esse:ꝛ accipiaꝛ vłr cã respectu oĩum taliũ plãtaꝝ. tũc cã ꝛ effect⁹ se habebũt mõ equato ꝛ ꝯuertibiłr:ita ꝙ vnũ infert aliud ꝛ ecõuerso.iõ subdit(q̃re medium)sup. sic acceptũ siue causaꝫ sic acceptã(oꝫ equale esse in his) .i.in suis causis(ꝛ cuius est cã).i.ꝛ causatuꝫ su.oꝫ equale esse sue cãe(ꝛ cõuerti).i.oꝫ ꝙ talia se habeãt ſm ꝯuertẽtiã.ita ꝙ possumus ex causa iferre effectũ ꝛ ecõuerso. In h ḡ stat tota mens pħi ꝙ si accipianꝛ cã ꝛ effect⁹ mõ ñ eq̃to ꝙ nõ oꝫ tũc talia se hře ſm ꝯuertẽtiã.nõ oportebit.n. h posito ex cã iferre effectũ ꝛ eꝯ.sed si accipianꝛ talia mõ eq̃to se hẽbũt ad cõuertẽtiã vt vnũ ifert aliud ꝛ ecõuerso. ¶ Nõnͫ aũt ꝙ rõnes supi⁹ facte fuerũt ad ptẽ verãꝫ: E ꝛ fuerũt determinatio q̃õnis.vꝫ.ꝙ cã infert effectũ ꝛ eꝯ. qȯ aũt postea dictũ ẽ ꝙ vni⁹ effect⁹ pñt esse plures cãe:ꝛ tũc accipiꝛ cã nõ eq̃ta:ꝛ ꝙ sic accepta cã nõ se hꝫ ad ꝯuertẽtiã cũ effectu.sꝫ si accipiaꝛ cã eq̃ta se hꝫ ad ꝯuertẽtiam cũ suo effectu tale dcm̃ nõ ẽ ꝓpe solutio q̃õn.s. sꝫ magis est remotio praui itellectus. determinatũ est.n. supra ꝙ cã ꝛ effect⁹ se hñt ad ꝯuertẽtiã:ꝛ adducte sunt ad hoc rõnes.q꞉ ꝓbatũ ẽ ꝙ cã ifert effcm̃ ꝛ eꝯ.q꞉ vꝫ.si arbor hꝫ latũ foliũ ꝙ folio fluit ꝛ econuerso. ne ḡ circa hoc aliquis hẽat prauũ itellm̃ ꝛ crederet ꝙ q̃litercũq̄ accepta cã cõuertereꝛ cũ suo effectu.iõ ad hũc prauũ itellectũ remouẽdũ innuit pħs ꝙ cã ꝓpe accepta ẽ cã equata. si ḡ accipiaꝛ cã nõ ꝓpe ꝛ nõ eq̃ta nõ se hẽbit ad ꝯuertẽtiã.sꝫ si accipiatur ꝓpa ꝛ eq̃ta se hẽbit ad ꝯuertẽtiã. ¶ Deinde cũ dicit.

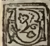
¶ Ut ꝓpter qd arbores folio fluunt.si igiꝛ ꝑꝑ cõdensationeꝫ humidi fluit arbor:oportet eẽ cõdensationeꝫ.sꝫ quia condẽsatio non est cuicunq̄.sed in arbore folio fluere.

¶ Veluti ꝑꝑ qd arbores foliis spolianꝛ.Quid si idipꝫ ob ꝯgelationẽ eẽ oꝫ:ꝛ si ꝯgelatio ñ cuiuis iest:sꝫ arbori:foliis arborẽ spoliari opꝫ. Argir.

¶ Qȯ dixerat declarat ꝑ exẽplũ ostẽdens ꝙ cã eq̃ta sp infert suũ effectũ ꝛ ecõuerso.d.(Ut ꝑꝑ quid arbores folio fluunt.si igiꝛ ꝑꝑ densitatẽ huius).i.si cã eq̃ta folio fluendi est densitas huius.i.ꝯdensatio siue cõgelatio hũoris i arbore.si huius est cã equata opꝫ talẽ cãm iferre effectũ ꝛ eꝯ.iõ subdit.ꝙ(si folio fluit arbor opꝫ esse densitatẽ).i. opꝫ densari:ꝛ cõgelari humorẽ ꝛ ecõuerso.iõ ait ꝙ(si ṽo densitas est).i.si ẽ ꝯdensatio ꝛ ꝯgelatio humoris non in q̃liberre(sed in arbore fluere folio opꝫ)su.ꝙ talis arbor folio fluat:ꝯgelatio ergo humoris q꞉ est cã equata eius qȯ est folio fluere.iõ se hꝫ ad ꝯuertentiã cuꝫ tali effectu. vt si est folio fluere oportet ꝙ sit talis ꝯgelatio ꝛ ecõuerso.qũo aũt latitudo folioꝝ est cã ꝙ arbor folio fluat. vt dicebaꝛ supra.ꝛ qũo densitas.i.cõgelatio humoris in arbore est huius cã in sequẽti q̃õne patebit. ¶ Notanduꝫ D aũt ꝙ demr̃atio potissima semꝑ est passionis ꝑ passionẽ. differẽter tñ passio demonstrans ꝛ demonstrata cõparãꝛ ad subm̃.nam passio demonstrata semper est ꝓpa passio subiecti.nunq̃.n.demonstraꝛ potissima demr̃atione nisi ꝓpa passio de ꝓpo subiecto.vt folio fluere demõstrabiꝛ de suo

de suo ppo subortet de tali gñe arborũ ad q̃s cõpaẜ talis passio tanq̃ ad ppum subm: sed passio demõstrãs nõ sp est ppa passio: sed sufficit q fit ppa cã. nã ↄgelatio humoris nõ est ppa passio arborus. nã ꝛ in alijs reb⁹ ab arboribus põt ↄgelari humor: sed est ppa cã. nam ↄgelatio humoris ꝛ si põt eẽ in alijs rebus ab arborib⁹: attñ in illis alijs rebus nõ habebit hũc effectũ q faciat folia fluẽ: quẽ hȝ in arborib⁹. densitas ĝ humoris ꝛ si nõ est ppa passio arborũ. est tñ ppa cã q faciat in eis folia fluẽ: ꝛ hoc forte intẽdebat phylosophus cum dixit q densitas humoris non in q̃libet re: sed in arbore folio fluente sit. est cã q arbor folio fluat. ex hoc appet vera esse ꝛ de intẽtione phi esse ea que diximus in qõne de medio demõstratiõis. vȝ q semp demraẜ passio per passionem: sed passio demonstrans non est semp passio ppa: sed sufficit q fit ppa cã.

T.c.26.

Trũ autẽ cõtingat non eandẽ cãm esse eiusdẽ oĩbus sed alterã aut nõ.

Argir. ¶ At queret quispiaȝ rursus si fieri possit: vt non eadem eiusdem sit vniuersis causa: sed diuersa necne.

¶ Postq̃ phs q̃siuit de ↄñа cãe ꝛ effect⁹. In pte ista vt dicebaẜ qõnẽ mouet de vnitate vnius ad alteruȝ. In his ĝ duob⁹ stat tota ars inueniendi cãm q̃ est me^m in demrone potissima. nã si est vna cã vni⁹ effect⁹ ꝛ ↄuertibilr se hȝ illa cã respcũ talis effect⁹ fit ppa. eo q est vni⁹ vna ꝛ equata eo q ↄuertibilr se hẽt ad ipm effectũ. nõ sufficit. n. cãm esse eq̃tã nisi fit vni⁹ vna: q: posset eẽ talis eq̃tio p accñs: vt si assignareẜ cã triãguli q hẽt tres: q: est pn^m figurarũ eẽt talis cã eq̃ta q: loq̃ndo de figuris rectilineis dẽ pn^m figurarũ hȝ tres: ꝛ qcq̃d hȝ tres est tale pn^m figurarũ. attñ talis eq̃tio est p accñs: q: accit triãgulo hẽre tres in eo q pn^m figuraruȝ. igiẜ supra eq̃tionẽ opȝ accipe q fit vna cã vni⁹ effect⁹. tũc enim est vna cã vni⁹ effect⁹ qñ determinate ꝛ p se ꝛ ppe se hȝ ad effectũ illũ. ¶ Aduertẽdũ tñ q

A sicut in superiori qõne determinãdo de ↄñа cause ꝛ causati determinauit etiã de vnitate eorũ. sic hic ecõuerso mouẽdo qõnẽ de vnitate cãe ad cãtũ determinat etiã de ↄñа vnius ad alterũ. Tria ĝ facit: q: p qõnẽ mouet. 2° qõnem motã soluit. 3° ex solutione data determinat quo fm ↄñаȝ se hẽat cã ad causatum ꝛ ecõuerso. scda ibi. (Aut si qd.) tertia ibi. (Hẽt autẽ sic cõsequi.) Dicit ĝ. (Utrum autem contingat nõ eandẽ cãm esse eiusdem). s. effect⁹ (in oib⁹ sed alterum: aut nõ) sit. dubium est. hec ĝ questio nostra q̃rit vtrum vnius ꝛ eiusdẽ effectus in oibus fit vna ꝛ eadẽ causa vel non: sed altera ꝛ altera. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Aut siquidẽ per se demonstratum est ꝛ non fm signũ aut p accidẽs nõ põt esse. rõ enim vltimi medium est. si vero non sic est contingit.

Argir. ¶ An si p se quidẽ est demõstratuȝ: ꝛ nõ per signum: aut per accidẽs id fieri nequit: quippe cum ipsum mediũ extremi fit rõ. Sin vo non hoc pacto est demonstratum fieri potest.

¶ Soluit qõnẽ ppositã. est aũt summa solonis ei⁹: q si accipiaẜ cã p se vni⁹ effectus erit vna cã: sed si accipiaẜ cã p accñs: vel accipiaẜ p cã aliqd signũ tũc vni⁹ effect⁹ poterũt eẽ multe tales cãe. Tria ĝ facit q: p soluit qõnẽ: q si accipiaẜ cã p se q vni⁹ effect⁹ erit vna cã. 2° ad maiorẽ declarationẽ ppositi declarat q si accipiaẜ cã p se q̃lis erit effect⁹ talis erit cã. 3° qd dixerat declarat p exẽpla. 2ª ibi. (Est autẽ cã.) 3ª ibi. (Ut pp qd mutabilr.) Dicit ĝ q (aut siquidẽ per se demraẜ). i. si fiat demõstratio p cãm p se (ꝛ nõ fm signũ aut accñs). i. p me^m accñtale (nõ põt eẽ) sup. q vnius effect⁹ sint multe cãe: ꝛ subdit q (rõ eni vltimi). i. diffõ maioris extremitatꝭ (mediũ est) sup. in demõstratione. cũ ĝ vnius rei vnica fit diffõ. vni⁹ ↄnis non erit nisi vnũ mediũ demõstratiuũ potissimũ ꝛ vna causa p se per quã hẽt demrari talis effect⁹: ꝛ subdit (si vo nõ sic est). i. si nõ accipiaẜ cã p se: sed accipiaẜ cã p accñs: vel accipiaẜ aliqd signuȝ ꝛ aliqs effectus pro cã (cõtingit) plures esse causas eiusdẽ. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtrũ eiusdẽ effe-

B ctus sint plures cãe p se: ꝛ videẜ q sic: q: cum sint plura gñа cãrũ: ꝛ fm qdlibet genus cause sit dare cãm p se ꝛ p accñs iuxta diuersa gñа cãrũ poterũt eiusdẽ rei esse p se plures cause. ¶ D. videẜ phs sup hoc sustentari q q: rõ vltimi termini. i. diffõ maioris extremitatꝭ: vel quod idẽ est diffõ passiõis est mediuȝ in demrone. iõ nõ poterit esse nisi vnũ tale mediũ: ꝛ per ↄñs nõ erit nisi vna p se cã: sed ex h nõ vr hẽri ppositũ. nã fm qdlibet gen⁹ cãe ↄtigit demrare: ꝛ fm qdlibet gen⁹ cãe ↄtingit formare diffõnẽ dicẽtẽ pp qd passiõis. vñ ꝛ supra phs docuit demrare fȝ diuersa gñа causarũ. Poterunt ergo eiusdẽ passionis siue eiusdẽ effectus esse plures diffõnes exp̃mẽtes p se cãs

C illius effectus. ¶ Dõm q eiusdẽ rei fm diuersa gñа cãrũ pñt esse plures p se cãe: nec hoc negaret phs: sed plures p se cãe q̃ sunt me^m in demrone potissima nõ pñt eẽ eiusdẽ rei. nã demratio potissima vel eligit excellẽtiorẽ cãm: vel vt verius dicam⁹ ↄgregat oẽs cãs. si ĝ eiusdẽ rei sint plures p se cãe. oẽs eni ille cãe non sunt eque excellẽtes: nec eque potissime ad demõstrãdum. demratio ĝ potissima erit p potiorẽ cãm q̃ est vna respcũ vni⁹ effect⁹: vt in mathematicis vbi sunt demrones certissime: si idẽ effect⁹ põt demrari p diffõnẽ dicẽtẽ pp qd mãlr ꝛ p dicẽtem pp qd formalr: vt patuit de angulo recto fcõ in semicirculo: potior erit demratio fcã p pp qd formalr q̃ fcã p pp qd mãlr: vel possum⁹ dicẽ vt dicebam⁹ ꝛ meli⁹: q demratio potissima ↄgregat in se totũ. diffõ ĝ passiõis ↄgregat totum qd est p se pp qd passiõis erit mediũ potissimũ ad demõstrãdũ huius passionẽ: ꝛ q: nõ põt eẽ nisi vna talis diffõ. iõ vnius effectus nõ est nisi vna talis per se causa. Appellatur ĝ hic p se cã nõ q̃lȝ cã fm qdlibet gen⁹ cause: sed appellaẜ per se cã qd est p se potissimũ medium ad demrandum q mediũ p diffõnẽ passiõis exp̃miẜ: hui⁹ aũt p se causa nõ poterit eẽ nisi vna cũ totum in se ↄgreget: vt si tonitruũ hẽat esse p se pp has duas cãs. vȝ. pp extinctionem ignis: ꝛ vt terreanẜ q sunt in tartaro: mediũ potissimum ad pbãdũ q nubes tonat ↄgregabit in se vtrũq;: ꝛ si plures eẽnt p se cause tonitrui plura ↄgregaret. Formabiẜ ĝ sic demratio. In q̃cũq; corpe extinguiẜ ignis pp terrorẽ eorũ q sunt in tartaro illud corp⁹ tonat. nubes est hm̃oi. ĝ ꝛc. signãter ĝ phs volẽs pbare vnius effect⁹ eẽ p se vnã cãm pbauit p diffõnẽ q̃ est mediũ demratiuũ innuẽs se loq de cã put mediũ demõstratiuũ hȝ in se rõnẽ cãe. mediũ autẽ demratiuũ si fit potissimũ ↄgregat in se oẽm p se cãm per quã põt res demrari: ꝛ q: nõ est nisi vnum tale mediũ ad vnã ↄnẽ. iõ nõ est nisi vna p se talis cã. qd vo obijciebaẜ q eiusdẽ rei pñt esse plures cause p se fm diuersa gñа cãrũ pȝ q nõ loqẜ hic phs sic de p se cã: sed loquiẜ de p se cã put mediũ demratiuũ potissimũ hȝ eẽ p se cã: qd pȝ non esse nisi vnũ ad vnaȝ ↄnẽ. qd vo postea dicebaẜ q fm diuersa gñа cãrũ pñt formari diuerse diffõnes exprimẽtes pp qd passiõis ꝛ demrantes passionẽ de subiecto. dici oȝ q quelibȝ illarũ diffõnũ erit mediũ impfectũ: sed illa erit mediũ potissimũ que totũ in se ↄgregabit: vt posuimus exẽplum de tonitruo q si hȝ fieri ppter extinctionẽ ignis ꝛ ppter terrorẽ eorũ qui sunt in tartaro. nõ demõstrabiẜ pfecte p diffõnẽ exprimentẽ alterum istorum: sed p exprimentẽ. vtrũq;. non ĝ erit nisi vna talis diffõ: ꝛ vnum tale medium qd sic accipiẜ pro per se cã. ¶ Ulterius forte du D

bitaret aliqs. vtrū si accipiat signū pro cā possint eē plures cause eiusdē: ⁊ videt ꝙ non. nā demonstratio p signū est demonstratio p effectum: sed eadē ratio est de effectu ⁊ de causa. si ḡ est vna causa p se causa vnius effect⁹. erit vnum per se signum vnius cāe. non ḡ alit̄ deberet loqui de causa q̄ꝫ de signo. ¶ Dicēdum ꝙ signum ⁊ cā per accidēs pn̄t hēre ratiōnē cause. non in essendo sed in inferendo. ꝙ autē cause per accidens possint esse plures non est difficile vidē. vtputa si de hr̄e tres assignaremus causam in triāgulo: quia est pncipium rectilinearum: vel q̄r est illa figura ad quā stat resolutio omniū figurarū. multa. n. talia possemus assignare que essent cause inferēdi p qd̄libet. n. horum possemus inferre habere tres de triāgulo: vt si diceret. omne pncipium figurarū hꝫ tres triāgulus est h⁹ ḡ ⁊c. sic etiā omne ad qd̄ stat resolutio figurarꝫ rectilinearū. triāgulus est h⁹. ḡ ⁊c. sed tales cāe sunt p accidēs: q̄r accidit pn̄ figurarū hr̄e tres: q̄r nō hꝫ tres triangulus vt est pn̄ figurarꝫ: ⁊ vt est p⁹ figurat nec hꝫ tres vt ad cā stat resolꝰo aliarū figurarū. pn̄t ḡ eiusdē rei eē plures cāe p accn̄s: imo si edificator facit domū p se: ⁊ edificator est alb⁹ musicus ⁊ pulcher. oīa ista erūt cāe dom⁹ p accn̄s: ⁊ qd̄ dcm̄ est de cā p accn̄s xitatē hꝫ de signo. naꝫ eiusdē rei pn̄t eē plres cāe si accipiat signū p cā. nā signū dr̄ illud p qd̄ aliq̄ mō ducimur i cognitionē rei. vn̄ nō est ꝫ rōnē signi ꝙ deficiat. nā sm̄ sniam phi tyllū p signa desciūt. Ipsi ḡ effect⁹ diminuti ⁊ incōpleti vocant signa: ⁊ ēt ꝓprie dicunt signa. nō aūt est sic de cā. nā qd̄ incōplete ⁊ diminute causat nō est ꝓpe cā. cū ḡ effect⁹ nō equati possint esse plures eiusdē cāe nō est icōueniēs pplura signa vnū ⁊ idē ꝯcludē: vt sigs est adulter ex hac cā poterūt sequi oēs hi effect⁹. ꝙ se cōponat ⁊ ornet: ⁊ sit errabūdus de nocte. ex qb⁹ oibus effectib⁹ tanq̄ꝫ ex qbusdaꝫ argueret eē hūc adulterū. signa ḡ ⁊ cāe eiusdē rei pn̄t eē plres sed cā p se est vna: ⁊ qd̄ intelligēdū est de cā p se. ꝓut mediū demrātiuū potissimū est h⁹ cā qd̄ nō est nisi vnū ad vnaꝫ ꝯnē q̄r si vellemus ꝟ intelligē de q̄cūq̄ꝫ cā p se dicem⁹ ꝙ nō est nisi vna talis p se cā vni⁹ effect⁹ sm̄ vnū gen⁹ cāe ꝙ sit in eodē gn̄e cāe eiusdē effect⁹ sunt plures p se cause ꝙ vna illarum cārū sit sub alia: vel ꝙ vna ordinet ad aliaꝫ: sed vbi vnū ꝓpter alterū vtrobiq̄ꝫ vnum tm̄. omnes ḡ tales cāe non dicent nisi vnā cām. ¶ Deide cum dicit.

¶ Est autem ⁊ cuius est causa in quo considerare. considerare sm̄ accidens. nō tamē videt proposita esse. si autem nō similiter se habebit medium. si quidem equiuoca. equiuocū medium. Si vero vt in genere sit similiter se hēbit.

Argir. ¶ Sit aūt vt id cui⁹: ⁊ id cui est cā: p accidēs cōsiderent. Nō tamē ex numero eorum esse videntur que proponunt. Quod si ita non est: similiter habebunt ⁊ medium. Si enim equiuoca sint medium habebunt equiuocū si sint vt in genere: medium habebunt similiter.

¶ Ondit ꝙ si non accipiant talia per se nō se hn̄t eodē mō cā ⁊ effect⁹: sed si accipiāt p se. se hēbūt eodē mō: vt si est effect⁹ idē gn̄e ⁊ diuersus specie causa ēt erit talis: ⁊ si est effect⁹ analogus: vel equiuoc⁹ ēt cā erit talis. Idō ait ꝙ (est autē causa ⁊ cui⁹ est cā). i. causatū (in quo). i. ⁊ in q̄ vt hēt alia trāslatio: hoc est ⁊ subiectū (cōsiderare sm̄ accidens nō tamē ꝓposita). i. cā passio siue cātū ⁊ in quo. i. ⁊ subm si sunt p accn̄s nō vident eē ꝓposita. i. p se ꝓposita: ⁊ p se intētai q̄r talia sunt pter intētionē: ⁊ subdit. (si aūt nō est). i. si talia nō accipiant per accidēs: ⁊ si non est ea accipe pter intētionē: sed si accipiant sm̄ itentionē ⁊ p se (silr̄ se habebit medium). i. causa sn̄. ⁊ causatū: ⁊ subdit ꝙ (siquidē equocum est) sn̄. causatū (equiuocū est mediū. si vero sicut vnū in gn̄e sit). s. causatum similr̄ se habebit sn̄. ⁊ cā ꝙ erit vna gn̄e. accipiēdo ergo cām per se semꝑ (similiter se habebunt) causa ⁊ effectus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut propter qd ⁊ vicissim analoguꝫ. alia enī causa est in numeris ⁊ in lineis ⁊ eadē. inq̄ꝫtū quidem enim linea est non est eadē. inq̄ꝫtum aūt hn̄s augmentū hmōi eadē sicut in oībus.

Argir. ¶ Ueluti pp quid etiam mutuo ordine similitudinē subeunt rōnū. Est eniꝫ aliā cā in lineis: ⁊ in numeris. Atq̄ꝫ eadē alia quidem est: vt linearū rōnem subit. Eadem autem vt tale hēt incrementum ⁊ eodem in omnibus modo.

¶ Declarat qd̄ dixerat per exemplum. Circa qd̄ duo facit q̄r p̄ declarat p exēplum de eodē gn̄e. 2° de equoco ⁊ analogo ibi. (Similē aūt esse.) Dicit ergo. (Ut ꝓpter qd cōmutabilr̄ est analogū). i. est ꝓportionabile. q. d. ꝙ ꝓpter q̄d. i. causam p causam possumus arguē cōmutabilr̄ analogū. i. a cōmutato analogo: siue a cōmutata ꝓportiōe: (alia enim causa talis est in numeris ⁊ in lineis) sn̄. specie (⁊ eadem) sn̄. genere. ⁊ subdit ꝙ (inquantū enim linea est nō est eadē) sup. causa: q̄r tunc esset eadē specie (inquātū autē hꝫ h⁹ augmētum) sm̄ ꝙ contingit cum alijs in gn̄e (eadē). i. eadē erit cā (sicut in oībus) sn̄ alijs. ¶ Notādū f aūt ꝙ arguē a ꝑmutata ꝓportiōe: vt patuit sup̄ in libro p̄ est cōe lineis: nūis tpibus: ⁊ corpib⁹. q̄ oīa sunt eiusdem gn̄is nā oīa sunt in gn̄e q̄ꝫtitatꝫ. oīa. n. hec cū augmētant ꝓportiōabilr̄ possum⁹ ibi ꝑmutare ꝓportionē: ⁊ arguē a ꝑmutata ꝓportione: vt si accipiant q̄tuor linee vel q̄tuor nūi vel q̄tuor corpa: vel q̄tuor tpa. sic p̄m̄ q̄rūcunq̄ꝫ q̄tuor acceptorꝫ se hꝫ ad scd̄ꝫ: sicut 3m̄ ad 4m̄: vt pꝫ ex q̄nto geometrie. poterim⁹ arguē ꝑmutati ꝙ sic se hēbit p̄m̄ ad 3m̄ sicut 2m̄ ad 4m̄. ¶ Notāduꝫ etiā ꝙ augmētari sic ꝓportionalr̄ ꝙ est cā ꝙ possum⁹ sic arguē a ꝑmutata ꝓportiōe. tale aūt augmētū in lineis ⁊ in nūis est idē: ⁊ est aliud. naꝫ est idē gn̄e ⁊ est aliud specie: vel est idē sm̄ gen⁹ remotū: vt sm̄ genus q̄ꝫtitatꝫ: nō aūt idē sm̄ genus ꝓpinquiꝫ q̄a vnū est in gn̄e ꝯtinuo: aꝫ ⁊ aliud in gn̄e discreto. ḡ si ꝯsiderant linee sm̄ ꝙ linee ⁊ sm̄ suā spēm nō inuenient eadē cā ꝙ possumus sic arguē ꝑmutabilr̄ in lineis ⁊ in nūis: sed si ꝯsiderent linee sm̄ ꝙ habēt h⁹ augmētū cōe cū numeris: q̄r tam nūis q̄ꝫ lineis ꝯtingit augmētari ꝓportionalr̄. sic erit eadē cā in lineis ⁊ in nūis. sicut in oib⁹ alijs. nā non solū in lineis ⁊ in nūis possumus arguē a ꝑmutata ꝓportione: sed ēt in alijs vt in corpib⁹ ⁊ in tpib⁹. in oib⁹ ḡ his est eadē cā. nō sm̄ spēm sꝫ sm̄ gen⁹. q̄re possum⁹ sic arguē. ꝓut. s. oīa ista ꝯueniūt i hꝫ gn̄alr̄ ꝙ oib⁹ cōpetit h⁹ augmētū. vꝫ. ꝙ pn̄t augmētari ꝓportiōalr̄. ḡ q̄lis est effectus talis est cā. si accipiat cā p se vt si effect⁹ est vnius gn̄e ⁊ alius spē ⁊ cā silr̄ se habebit. ¶ Deinde cum dicit. g

¶ Similē esse colorē colori: ⁊ figuram figure. aliam esse: equiuocum enim est simile in omnibus. hic quidem enim fortassis est analogia habere latera ⁊ equales angulos. in colorib⁹ autem sensuꝫ vnum esse: aut aliud aliquid huiusmodi. Secundū autē analogiā eedē sunt: ⁊ medium habebunt secundum analogiam.

¶ Ut color aūt colori figuraq̄ꝫ figure sit silis. Argir. Alia erit alij causa: silē nāq̄ꝫ in his est equocū.

In figuris eni i silitudine forsitan rõnũ ɔsist it que inter latera sunt: ⁊ ãguloꝝ eq̃litate. In coloribꝰ aũt in vnitatẽ ipsiꝰ sensus: aut aliquo tali: ea vero q̃ silitudine rõnũ eadẽ sunt: mediuz idẽtidẽ similitudine rõnum idem habebũt.

Exẽplificat de equoco ⁊ analogo. d. (Sil'ez aũt eẽ colorẽ colori. ⁊ figurã figure) su. eẽ sil'ez (aliã) su. oẽz rõnẽ hic ⁊ ibi. nõ ẽ. n. eadẽ rõ silitudinis i figuris ⁊ i coloribꝰ cũ equoce sit silitudo hic ⁊ ibi. ⁊ subdit. q (equocũ. n. est sil'e in oibꝰ). i. in vtrisq3 tã i figuris q̃3 i coloribꝰ ⁊ subdit. q (hic qdẽ. n.). i. i figuris (ẽ fortassis) su. eẽ sil'e (hẽre latera ẽ3 analoguz). i. ẽm ꝓportionẽ (⁊ angulos eq̃les). sil'e. n. in figuris di ẽ3 hãc ꝓportionẽ q habeãt latera ꝓportiõabilia ⁊ angulos eq̃les (in coloribꝰ aũt) su. ẽ eẽ sil'e (ẽm vnũ eẽ) i. vnã ⁊ eãdẽ imutationẽ facere i sensu (aut aliõ aliqd hẽ) vtpura hẽre vnũ ⁊ eũdẽ colorẽ. illa. n. sũt silia ẽm colorẽ q̃ eodẽ mõ imutãt visuz vel q̃ hñt vnũ colorẽ: ⁊ subdit exẽplificãdo de analogia. d. q (ẽ3 aũt analogiã q̃ sunt eedez ⁊ mediũ). i. ⁊ cãz ẽ3 analogiã est idẽ vel se h3 vt idẽ. q̃le g̃ est cãtũ talis est cã. si accipiat' cã p se. vt si cãtũ est equocũ ⁊ cã equoca: ⁊ si analogũ ⁊ cã analoga: de equocis ẽ exẽplificatũ. de analogis dictũ fuit supra. vt patuit õ osse spina ⁊ sepione que ẽm analogiã se hñt ad hũc effectũ qui ẽ sustinere mollitiem carni: et effectus ergo hmõi est analogus ⁊ causa analoga. Deinde cum dicit.

Habent aũt sic cõsequi cãz adiuicez: ⁊ cuiꝰ est cã: ⁊ i quo est cã vnũqdq3 qdẽ accipiẽti ⁊ cuius cã in plus.

Argir. Cã aũt: ⁊ id cuius est cã: atq3 id cui est cã: ita sese habent ad mutuo se sequendum. Nam si hoc sumas p singula: id cuius ẽ causa ad plura sese extendit.

Exeqtur qũo cã ⁊ cãtũ se hñt ẽ3 ɔñam ⁊ qũo nõ. Circa qõ duo facit. q2 pmo facit qõ dcm̃ est. 2° qõ dixerat declarat in terminis ordinabilibꝰ ẽ3 figurã ⁊ ordinẽ syllogisticũ. i. in terminis cõibꝰ. ibi (In figuris aũt) Circa pmuz tria facit: q2 pmo oñdit qũo cã ⁊ cãtuz se consequunt'. ⁊ qũo nõ. 2° qõ dixerat declarat p exẽplũ. 3° assignat rõnẽ dicti. 2° ibi (Ut q̃tuor eq̃les.) 3° ibi. (Est medium.) Dicit ergo q (hñt aũt sic se ɔseq adinuicẽ cã. s.) alicuius passionis vel alicuius effectꝰ (⁊ cuiꝰ ẽ cã). i. ⁊ ipsa passio ⁊ ipse effectus (⁊ in q̃ est cã). i. ⁊ ip3 sub3 in quo est talis cã siue talis passio ista g̃ tria. passio. cã. ⁊ subm se cõsequunt' adinuicẽ sic v3. si accipiant' vl'r. ⁊ subdit q (vnũqdq3 qdẽ accipiẽti) idest accipiat' vnũqdq3 pticul'r ta3 cã q̃3 sub3 (⁊ cuius est cã in plus est). i. ⁊ ipsũ cãtũ siue ipsa passio erit in plus q̃3 sub3 ⁊ q̃3 cã si accipiantur talia ẽm vnũqdq3. i. ẽm q cõpetunt huic ⁊ illi particulariter. Deinde cum dicit.

Ut i q̃tuor equales eos qui extra i plus sũt q̃3 triãgulis aut q̃drangulis: omnibus autez in eque: quecũq3 enim quattuor rectis equales exteriores: ⁊ medium similiter.

Argir. Uelut externos angulos q̃tuor rectis eq̃les hẽre extẽdit triãgulũ atq3 q̃dratũ: qõ si oia sumas: eq̃tur. Sũt. n. q̃cũq3 q̃tuor rectis eq̃les externos ãgulos hñt. Sil'r sese h3 ⁊ mediuz.

Qõ dixerat dclarat p exẽplũ. d. (vt q̃tuor eq̃les q sunt extra). i. hec passio q̃ est hẽre angulos q sunt eq̃les q̃tuor rectis) in plus sunt q̃3 in triãgulis aut q̃drangulis) vl' vt h3 alia trãslatio: q̃3 triãgulus. aut q̃drãgulus (in oibꝰ ãt in eq̃libꝰ). i. se hñt i eq̃litate: vl' se hñt eq̃l'r. (q̃cũq3. n.). i. si accipiant' q̃cũq3 figure hñtes ãgulos (q sunt eẽ eq̃les duobꝰ rectis) subm. n. sic acceptũ erit eq̃le passiõi (⁊ mediũ) su. acceptũ vl'r (sil'r) est su. eq̃le tali passiõi. Noᵐ ãt q angulos extrisecos eẽ eq̃les q̃tuor rectis ẽ passio cõpetẽs oi figure rectilinee. si g̃ talis passio ⁊ tale sub3 ⁊ cã accipiant': vl'r tũc oia se hẽbũt adinuicẽ ɔuertibil'r: s3 si cã ⁊ sub3 accipiãt' ẽm vnũqdq3. i. pticularit': tũc illõ cuiꝰ est cã. i. ip3 cãtũ siue ipa passio se hẽbit i plus q̃3 cã ⁊ sub3: vt si nõ accipiat' ois figura rectilinea vl'r: s3 accipiat' hec figura spãl'r: vt triãgulus vl' q̃drãgulus ⁊ accipiat' cã spãliter ꝓut h3 eẽ talis passio i tali figura: tũc talis passio se habebit in plus q̃3 q̃lib3 talis figura: vt q̃3 triãgulus: s3 si accipiat' q̃cũq3 figura vl'r: vt ois figura rectilinea: cui cõpetit talis passio. ⁊ mediũ etiã sic accipiat' vl'r oia se habebũt adinuicẽ cõuertibiliter. Deinde cum dicit. A

Est ãt mediũ rõ pmi extremi: pp qõ oẽs sciẽ p diffõnẽ fiũt: vt folio fluere sil' seqt' vitẽ ⁊ excedit ficũ: s3 nõ oia s3 eq̃liũ: si itaq3 accipiat aliqs pmũ mediũ rõ fluẽdi folia ẽ. erit. n. pmũ i altero mediũ: qm̃ oia hmõi sũt: sit huius mediũ q succus densatur: aut aliqd aliõ hmõi: qd ẽ ãt folio fluere densari in contactu seminis succũ.

Argir. Est aũt ip3 mediũ extremi rõ pmi: quocirca sciẽ oẽs p diffõnez fiũt: veluti spoliari frõdibꝰ sil' seqt' vitẽ: atq3 excedit. Et ficũ itez atq3 excedit: s3 ñ ois supat: s3 eq̃tur. Si igit' primũ mediũ sũpseris: rõ illõ erit abijciẽdi folia: erit. n. pmũ qdẽ mediũ versus extremuz alteꝝ: tales inquã vniuersis eẽ: deide mediũ huiꝰ sucũ cõgelari: vel aliqd aliud tale. At si qspiã interrogauerit qd est defluere folia: cõgelari rñdebimus eiꝰ succũ: q i seminis ɔiunctiõe consistit.

Assignat rõnẽ dicti. nã o3 oia talia eẽ cõuertibilia. v3. passionẽ: mediũ: ⁊ sub3: nã mediũ ẽ ipa diffõ passiõis quã ɔstat eẽ ɔuertibilẽ cũ passiõe: ⁊ ẽt in diffõne passiõis cadit sub3 ꝓpriũ: vl' aliqd loco subi ꝓprij qõ ẽt op3 eẽ ɔuertibile cũ passiõe: vñ nisi accipiat' diffõ dicẽs pp qd passiõis pticul'r. ⁊ nisi accipiat' ip3 sub3 pticularit': o3 oia talia cõuertibilia eẽ. iõ ait q (ẽ ãt mediũ) in dmr̃atiõe (rõ pmi termini). i. diffõ maioris extremitatis siue diffõ passiõis (ex quo). i. p qõ: vt h3 alia trãslatio (oẽs sciẽ p diffõnes fiũt) i. oẽs demr̃atiões sciẽtifice ⁊ aggenerãtes scia3 fiũt p mediũ qõ est diffõ: vt p3 i demr̃ationibꝰ nãlibꝰ (vt folio fluere). i. vt ista passio nãlis q̃ ẽ q fluãt folia (sil'r seqt' vitẽ). i. ẽ in plus q̃3 vitis (⁊ excellit ficũ). i. est in plus q̃3 ficꝰ ⁊ quãlibet g̃ arborẽ talẽ pticul'r sũpta3 excedit hõ passio (s3 nõ oia: sed eq̃liũ est) q. d. q si accipiant' oẽs arbores fluẽtes folio respectu talis subi talis passio nõ erit i plus: s3 erit eq̃liũ. i. de nũo eq̃liũ: q2 eq̃bit' tali subto. sic ẽt ⁊ mediũ se habebit eq̃l'r ad talẽ passionẽ ⁊ ad tale sub3: vñ subdit q (si võ accipiat aliqs mediũ pᵐ). i. mediũ imediatũ ⁊ cõm ꝓximã tale mediũ pᵐ est (rõ fluẽdi folij). i. ẽ diffõ passiõis ⁊ subdit q (erit. n. pᵐ qdẽ mediũ). i. tale mediũ primuz sic acceptũ (erit i altero). i. in subo (qm̃ oia sunt hõ) diffinitio enim huius passionis que est folio fluere est mediũ pmũ ⁊ pncipale ⁊ causa ꝓpria i altero. i. in subto: vt in arbore a quo fluunt folia. erit eni tale mediũ cã in tali arbore q oẽs tales arbores sint hõ. v3. q fluant folijs: ⁊ subdit (sit eni hõ mediũ qm̃ succus). i. humor densatur (aut qõda3 aliud hõ). i. aut alia aliq̃ cã. si g̃ accipiat' ꝓpria cã huius

passionis:illa ꝓpa cā erit diffō passionis:iō ait(qd āt est
folio fluere densari succū seminis in contactu)su.folij ad
ramū.q.d.ꝙ hec est diffō huius passiōis ꝑ quā demōstra
B tur d̄ suo subto. ¶ Notādū āt ꝙ semꝑ diffō que ē mediū
in demſtratione exꝓmit cām passionis in subo ⁊ econuer/
so:id quod est causa passionis in subiecto est illud quod
exprimit ꝑ diffōnē:vt si cā eclipsis ē iterpō:si qͥreret gd ē
eclipsis:diceret ꝙ est iterpositio terre.sic cā codēdi folia
est ꝯdensatio humoris i arbore si qͥreret qd est folio flue
re:diceret ꝙ est talis ꝯdēsatio succi. Aduertēdū aūt ꝙ ta
les diffōnes sunt cāles:nā eclipsis nō est ipsa interpō for/
malr:sꝫ cātur ex tali iterpōne:sic ēt nec casus folioꝝ ē ip
C sa cōdēsatio succi.sꝫ cātur ex tali ꝯdēsatiōe. ¶ Noᵐ ēt viꝫ
rōnis hui⁹ in hoc ꝯsistere ꝙ diffō passiōis est mediuꝫ in
demſtratione:qd̄ pꝫ ex ipsis sciētijs:scie enī vtunt diffōne
ꝯ demſtrandū:scia.n.nālis si vellet ꝓbare casuꝫ folioruꝫ
de arbore fluēte folijs ꝓbaret hoc ꝑ diffōnē passiōis qd̄
est folio fluere:hoc ēt pꝫ:qꝛ demſtratio est ꝑ cām ꝓmā.i.ꝑ
cām ꝓpriā ⁊ imediatā:⁊ hͦ cā est id qd̄ exꝓmit diffō pas
sionis:vt si cā fluēdi folijs ē ꝯdēsatio semis:diffō huius
passiōis est talis ꝯdēsatio.si g̊ sic ē opꝫ ꝙ mediū in demō
stratione sit ipsa diffō.ꝙ g̊ diffō ꝯuertit cū diffinito oꝫ ꝙ
id qd̄ est cā ⁊ mediū ad demōstrādū sit ꝯuertibile cū ipso
cāto ⁊ cū ipsa passiōe.cā g̊ ⁊ cātuꝫ si accipiant ꝑ se ꝓpꝛie
se hñt ad cōuertētiā:sic etiā ⁊ ipꝫ subm in quo ē ipsa pas/
sio se hꝫ ad ꝯuertētiā cū ipsa passiōe si accipiat subm ꝓpe
qꝛ si acciperet ꝑticulariter nō se hēt ad ꝯuertētiā:sꝫ si ac
D cipiat ꝓpꝛie:qꝛ ꝓpꝛiū cōuertit cū eo cui⁹ ē ꝓpꝛiū. ¶ No
tādū etiā ꝙ ex eodē succo gñat semē fruct⁹ ⁊ foliuꝫ:nī ex
puriori generat fructus ⁊ semē:ex ipuriori generant fo/
lia:totū g̊ appellat succū semis.vꝫ.succū ex quo generat
semen ⁊ fruct⁹:⁊ succū ex quo generant folia:talis ergo
succus cōdensatur ⁊ cōgelat in arbore in illo ꝯtactu vbi
foliū attingit arborē:tūc folia ab arbore fluūt. ¶ Dubi/
E taret forte aliqs vtrū hr̄e latū foliū sit signū ꝙ arbor fo/
lio fluat. Dōm ꝙ hr̄e latū foliū signū ē hui⁹ passionis ꝙ
arbor folio fluat:cā fluēdi folia est hr̄e humorē bñ passi/
bilē nō viscosuꝫ:si enī humor sit nō viscosus facili⁹ exha/
lat a calido ⁊ facili⁹ ꝯdēsat a frigido:ptes eniꝫ humoris
viscosi magis cōuiscant ⁊ cōglutinant adinuicē ita ꝙ ꝑ ca
lidū nō possit ita faciliter exhalare. Rursus humor visco
sus:qꝛ est magis cōglutinatus adinuicē frigus nō potest
ipsum ita faciter penetrare:et iō talis humor sicut nō de fa
cili exhalat a calido:ita nō de facili cōgelat nec ꝯdensat
a frigido.videmus enī ꝙ magis rara q̄ frig⁹ magis sub/
intrat citius cōgelant:vt aqua calida que rarefacta ē ꝑ
igneꝫ eo ꝙ aer frigidus magis pōt eam penetrare citius
cōgelat qꝫ aqua frigida.penetrabilia ergo citius cōgelā
tur:⁊ qꝛ humor viscosus ꝓp cōglutinationē partiuꝫ ē mi
nus penetrabilis:et iō vt dicebat talis humor nō de facili
cōgelat:arbores g̊ ille folio fluunt q̄ nō hñt viscosum hu
morē:sꝫ nō hñtes huorē viscosū hñt lata folia:qꝛ humor
nō viscosus de facili se dilatat ⁊ fluit:viscosus auteꝫ hu/
mor ꝓp adherētiā ptiū tenet se nec de facili dilatat.hr̄e g̊
lata folia est signū hr̄e humorē multū passibilē ⁊ de faci
li ꝯdensabilē a frigido:⁊ qꝛ humore cōgelato in ramo ꝑ
frigidū nō pōt foliū accipe nutrimētū oꝫ ꝙ desiccet ⁊ ca/
dat:hr̄e g̊ lata folia est signum ꝙ arbor illa folio fluat.
¶ Ulterius forte dubitaret aliqs:vtrū hr̄e lata folia sit
F aliquo mō cā eius qd̄ est folio fluere:⁊ vī ꝙ nō:qꝛ cū ostē
sum sit h̄ eē signū huius passiōis:nō erit cā:qꝛ signū ⁊ cā
ex opposito diuidunt. ¶ In ꝯriū est pħs in lectiōe prece
denti q hr̄e lata folia dixit eē cām eius qd̄ est folio fluere.
¶ Dōm ꝙ nō est incōueniēs vnū ⁊ idē relatū ad diuersa
eē signū ⁊ cāꝫ:latitudo folioꝝ enī relata ad succū ē signū
fluēdi folia.nā hñtia lata folia signū ē ꝙ hēant succū val
de passibilē ⁊ d̄ facili extēdibilē:⁊ ꝑ ꝯñs signū ē ꝙ hēant
succū de facili cōgelabilē:quo cōgelato oꝫ folia fluere. H
ēt idē qd̄ ē signū erit cā:sꝫ nō eodē mō.nā quāto maiora
⁊ latiora sūt folia tanto magis pōderāt ⁊ magis ponde/
rantia magis petūt casum.iō latitudo folioꝝ rōne maio
ris pōderis ē aliquo mō cā ꝙ folio fluāt:sꝫ ꝓncipalr cā ē
ꝯgelatio succi:qꝛ si nō ꝯgelaret succus ponderositas fo/
lioꝝ nō eēt sufficiēs cā ꝙ folia fluerent:si aūt ꝯgelaretur
succus dato ꝙ essent stricta folia opꝫ ea d̄siccari:⁊ ꝑ ꝯñs
ab arbore cadere:qꝛ ꝯgelato succo non possent ab arbo/
re recipe nutrimētū:iō pħs hic vbi voluit accipere ꝓmā
⁊ ꝓncipalē cāꝫ hui⁹ qd̄ ē folio fluere nō fecit mētionē de
latitudine folioꝝ:sꝫ de ꝯgelatione succi. ¶ Ulteri⁹ forte G
dubitaret aliqs:quot cāe ꝯcurrant ad hoc ꝙ folia fluāt.
¶ Dōm:ꝙ ꝑter latitudinē folioꝝ ꝯcurrūt ibi tres cāe se
hñtes per ordinē.vꝫ.passibilitas succi exhalatio facta a
calido:⁊ ꝯgelatio fcā a frigido. Arbores.n.latoꝝ folioꝝ
hñt humorē ⁊ succū magis passibilē:qd̄ pꝫ ex ipsa latitu
dine folioꝝ.si eniꝫ nō esset succus bñ passibilis nō de fa/
cili dilataret nec ex eo fierent folia lata sꝫ stricta. Pꝛia g̊
cā in talibus est passibilitas succi.post hāc aūt cāꝫ exha
latio facta a calido:calidū.n.illud ꝑ qd̄ maturescūt fru/
ctus agens in succū illū passibilē facit inde exhalare qd̄ ē
ibi subtile.remanet g̊ ibi post exhalationē factā a calido
qd̄ grossuꝫ est:⁊ qꝛ grossuꝫ nō est ita penetratiuū:qꝛ hoc
est de ratione subtilis ꝙ sit qd penetratiuū:nō aūt est de
rōne grossi:vt pōt hri ex ꝓ de gñatione:iō ex tali humore
grosso q nō est penetratiuus vt possit de facili fluere i fo
lia:folia ipsa nō pñt inde sufficiēter accipe nutrimētū. Pro
pter qd̄ aū aduētū frigidi ꝯgelātis ꝓp exhalationē fcām
a calido plura de folijs ex arborib⁹ cadunt:exhalatio g̊
facta a calido est cā fluēdi folia:sꝫ nō vlīa:post hāc auteꝫ
cām est ꝯgelatio facta a frigido:frigidū.n.agēs i hͦ hu/
morē passibilē ꝯdensat ⁊ ꝯgelat ipm:quo ꝯdēsato ⁊ ꝯge
lato vt dcm̄ est folia nō pñt inde accipe nutrimentū.ꝓp qd̄
desiccātur ⁊ cadūt.triplex g̊ assignata est cā fluēdi folia:
q̄rū pꝛia.vꝫ.passibilitas succi ē vlīa cā:sꝫ ñ imediata.nā
si eēt imediata cā:cum a pn̄o sit succ⁹ passibilis:a ꝓncipio
folia fluerēt:statiꝫ g̊ formatis folijs vel ante eorū forma
tionē eēt folioꝝ casus:qd̄ falsuꝫ est. Secūda autē cā.vꝫ.
exhalatio facta a calido pōt esse imediata:sꝫ nō vlīs:qꝛ
ꝑ talē cāꝫ nō oia folia fluunt.sꝫ tertia.vꝫ. congelatio fcā
a frigido est cā vlīs ⁊ imediata:iō talem causaꝫ appellat
pħs mediū ꝓmū.i.cām imediatā ⁊ vlēm:ex hoc ergo po
test patere lr̄a pħi cuꝫ dicit:ꝙ huius auteꝫ qd̄ est fluendi
folia sit medium.i.causa qm̄ densatur succ⁹:aut aliquid
aliud hͦ:qꝛ possunt alique alie cause assignari:sed tñ cāe
ille nō erunt imediate ⁊ vlēs:vt est ꝑ supius habita ma/
nifestū. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs.vtrū humor vi/ H
scosus sit semꝑ cā ꝙ nō fluant folia. ¶ Dōm.ꝙ nō fluen
di folia est cā ipassibilitas succi vl̄ humoris i arbore:⁊ qm̄
enī succus arboris nō est de facili passibilis nō est bñ extē
dibilis:ꝓp qd̄ facit folia stricta. Rursus si nō est bñ passi
bilis nō de facili exhalat a calido nec de facili cōgelatur
a frigido:⁊ qꝛ nō accidit ei ꝯgelatio folia poterūt inde reci
pere nutrimētū:nō g̊ desiccabunt nec fluent ꝑ se:itaqꝫ hͦ
cā est ipossibilitas succi:si aūt viscositas succi sit hui⁹ cā
hoc ꝓ tāto est ꝓut viscositas illa reddit succū non de fa/
cili passibilē.nō g̊ q̄libet viscositas erit cā nō fluēdi folia
sꝫ viscositas declinās ad siccitatē:nā sic qꝛ calidū est acti
uū:⁊ frigidū subactiuū:iō calidū est magis actiuū qꝫ fri/
gidū:sic qꝛ hūidū ē passiuū:siccū subpassiuū:hūidū ē ma
gis passiuū qꝫ siccū:si g̊ fructus sit viscosus ⁊ multū abū
det in humiditate:qꝛ hūiditas ē bñ passiua erit talis suc
cus bñ passiuus:ꝓp qd̄ rōne humiditatis abundantis d̄
facili extēdet ⁊ fient inde folia lata:sic etiaꝫ abundantis:

bumiditatis:qz vt dictũ est bumiditas est bñ passiua:ta/
lis succus de facili patietur exbalationẽ a caligo ꝛ ꝯgela
tionẽ a frigido:ꝓp quod arbor babens talẽ succuz folio
fluet. videmus.n.exemplum sensibile in ficu q̃ lz babeat
viscosum succum:tamen qz nimis est ibi de bumiditate ꝛ
succus ille est bñ passibilis ꝛ de facili extendit ꝛ fiũt ide
folia lata.ẽt bꝯ succus propter passibilitatem bũiditatis
abundantis de facili exbalaẗ a calido ꝛ cõgelaẗ a frigido
vñ opz ꝙ ficus folio fluat.pz ĝ quõ se babeant cause ꝑ or
dinẽ ad boc ꝙ arbor folio fluat:ꝛ pz ꝙ si nõ folio fluere
reducit in cãm in bumorem viscosum:t opz ꝙ bumor ille
viscosus nõ abũdet nimis in bũiditate q̃ est de facili passi
ua.sed oz ꝙ declinet ad quãdã siccitatem que non est ita
A passiua. ¶ Aduertẽdũ tñ ꝙ posset forte de ficu assignari
alia cã q̃re folio fluat cũ bẽat bumorem viscosum:nã for
te a calido maturescẽte fructus vt cũ fructus veniunt ad
maturitatẽ bꝯ calidum digerens viscosum succum cõtẽ/
perat viscositatẽ eius. vt fit de facili passibilis.facto ergo
tali succo de facili passibili:de facili exbalaẗ a calido ꝛ ad
ueniente frigore cõgelaẗ a frigido:propter qđ opz a ficu
folia fluere:ꝛ qđ dictũ est de ficu intelligendũ est de alijs
vbi esset similis causa. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In figuris aũt sic assignabit aliqs querẽtibꝰ
cõsecutionẽ eẽ cãe ꝛ cuiꝰ est cã. sit.n.a.in.b.oĩ
b.autem in vnoquoqꝫ eoꝝ que sunt.d.in plus
aũt.b.qdem igitur vniuersaliter vtiqꝫ erit ipis
d.hoc enim dico vl'e:quod non conuertiẗ: tñ
oĩa cõuertũẗ ꝛ excedunt:in ipsis igiẗ esse causa
ipsius.a.b.est.oz igiẗ.a.amplius q̃z.b.exten/
di.si vero non:quid magis causa erit hec illiꝰ.
Argir. ¶ In figuris aũt hoc pacto quispiã assignabit:
querẽtibꝰ quonã pacto se sequunẗ causa: ꝛ id
cuius est causa.ponaẗ.a.cuilibet inesse.b.ipm
autem.b.cuiqꝫ cõpetat eoꝝ que sunt.d.a.igiẗ
vniuersale bisce fuerit que sunt.d. Etenim id
vniuersale dico quod nõ cõuertiẗ. Ad autẽ vni
uersale vocito primum:cũ quo vnũqđqꝫ qdẽ
nõ conuertiẗ:vniuersa autẽ conuertitur atqꝫ
equantur.b.igitur cã est vt.a.cunctis bisce cõ
petat q̃ sunt.d.oportet ergo ipm .a. ad plura
sese extendere q̃z ipsum.b.quod si ita non est:
cur magis boc erit illius causa.

¶ Declarat ꝓpositũ in terminis ordinabilibꝰ ꝼm figuraz
ꝛ ordinẽ syllogisticũ vel qđ idẽ est declarat ꝓpositũ i ter/
minis cõibus:nã vt pz in bꝯ terminis accipiẽda est syllo/
gistica forma.scđm eni terminos spãles accipiẗ materia
syllogismi ꝼm cões formas.duo ĝ facit:i qz ꝑ declarat in
terminis cõibus quõ cã ꝛ effectus se nõ ꝯsequunẗ.2° quõ
se ꝯsequũẗ.ibi(Si aũt in arbori.) Propter ꝑmum scien
dũ ꝙ cã ꝛ effectus se nõ cõsequũẗ qñ eiusdẽ effectus sunt
plures cause.tunc autem vnius effectus sunt plures cãe
quãdo effectus excedit cãm:ꝛ quando repiẗ in alio ꝓpẗ
aliã cãm. Tria ĝ facit qz primo oñdit in terminis gñali/
bus quõ effectꝰ excedit cãm.2° oñdit quõ talis effectꝰ ꝑt
reperiri in alio ꝓpter aliã cãm.3° qđ dixerat in terminis.
gñalibus declaẗ in terminis spãlibꝰ:ꝛ si eniz effectꝰ excedit
cãm ꝛ repiẗ in alio ꝓp aliã cãm oz ꝙ talis effectꝰ nõ se ba
beat ad ꝯuertẽtiã cũ sua cã.2° ibi(Si igiẗ in oibꝰ.e.)3° ibi
(Ut lõge vite.) Propẗ ꝑm̃ sciendũ ꝙ ipse accipit qnqꝫ ter/
mios gñales.a.d.c.b.c.ꝑ.a.itelligiẗ lõga vita.ꝑ.d.intelli

gãẗ aues longe vite:vtputa vultur' aqla:ꝛ alia talia si fint
lõge vite.ꝑ.b.itelligaẗ cã q̃re volatilia fint lõge vite.fit il
la cã eẽ siccũ.ꝑ.c.intelligãẗ q̃drupedia lõge vite.ꝑ.c.itel
ligaẗ cã ꝓp quã q̃drupedia fint lõge vite.a.ĝ.i.lõga vita.
in.d.i.in auibꝰ bẽbit cãz.b.i.siccũ eẽ.i.e.i.in q̃drupedibꝰ
bẽbit cãm aliã.vz.carere cola.a.ĝ.erit in plus q̃z.b.qz lõ
ga vita erit in plus q̃z eẽ siccũ.ꝛ.b.vno mõ eq̃biẗ ipsi.d.ꝛ
alio° excedit ipm:nã si accipiãẗ.ꝑ.d.volatilia longe vite.
vtputa:vultur ꝛc̃.talis.b.qđ ẽ cã lõge vite in volantibus
quamlibet talem spẽm in se excedet:erit eni i plus q̃z vulẗ
ꝛ in plus q̃z aqla.oibꝰ ãñ talibꝰ siẗ sumptis eq̃biẗ iđ ait.
ꝙ(in figuris aũt).i.i terminis cõibꝰ in qbꝰ bz disponi figura
syllogistica(sic assignabit).i.sic reddet rõnẽ ꝛ cãm(q̃rẽti
bus ꝯsecutionẽ cãe ꝛ cꝰ ẽ cã).i.cãe ꝛ effectꝰ:appebit.n.ꝑ
termios gñales quõ cã ꝛ effectꝰ ꝛ ꝯsequũẗ ꝛ quõ nõ:ꝛ ꝑ
quõ se si ꝯsequũẗ:vñ sbdit(sit.n.a.).i.lõga vita(i.b.eẽ oĩ)
.i.eẽ in oĩ sicco q̃tũ ad volatilia(.b.aũt).i.eẽ siccũ(i vno/
quoqꝫ eoꝝ q̃ sũt.d.).i.sit in vnaq̃qꝫ spẽ volatiliũ q̃ sũt lon
ge vite:vtputa.i vulture ꝛ in aqla:ꝛ in ceteris talibus:ꝛ
subdit(in plus aũt).i.b.sit in plus q̃z q̃lz talis spẽs.nã vt
dictũ est.b.vnãquãqꝫ spẽm talez in se excedit:oibꝰ aũt si
mul equaẗ. Et subdit ꝙ(.b.qdẽ igiẗ).i.siccũ eẽ(vl'r vtiqꝫ
erit in ipsis.d.(.i.in oibꝰ spẽbꝰ volatiliũ q̃ sunt lõge vite.
Et subdit ꝙ(aũt dico vl'e qđ nõ ꝯuertiẗ).q.d.ꝙ.b.ƀ mõ
vl'r erit in q̃lz tali spẽ:qz nõ ꝯuertiẗ:sz erit in plus q̃z aliq̃
buiꝰ spẽs:ꝛ subdit ꝙ(oia aũt ꝯuertunẗ ꝛ excedenẗ).oẽs
.n.spẽs volatiliũ lõge vite ꝯũtũẗ cũ.b.i.cũ eẽ siccũ ꝛ exce
dũẗ:ꝯũtũẗ.n.oẽs si accipiãẗ oẽs siẗ ꝛ excedunẗ si accipiaẗ
q̃lzꝫ sz se:ꝛ sbdit ꝙ(.b.igiẗ).i.siccũ eẽ(ẽ cã ipsiꝰ.a.).i.ipiꝰ
lõge vite.(eẽ in ipsis.d.).i.eẽ i oibꝰ spẽbꝰ volatiliũ q̃ sũt
lõge vite(igiẗ)qz sic ẽ(oz.a.).i.lõgã vitã(extẽdi in plꝰ q̃z
b.).i.in plus q̃z siccũ(si vo nõ).i.si lõga vita nõ sit in plus
q̃z siccũ(qd mgis cã erit boc illiꝰ)q̃z sũ.illud alteriꝰ:vl' q̃z
ecõuerso.q.d.ꝙ si nõ eẽt lõga vita in plus q̃z siccũ ita lon
ga vita eẽt cã sicci sicut ecõuerso. ¶ Notãdũ aũt ꝙ ƀ loqẗ B
de cã iferẽdi.nã qñ eiusdẽ effectꝰ sũt plures tũc possumꝰ
ꝑ cãm inferre effectũ sz nõ ecõuerso.vt in ꝓposito bñ va/
let ẽ siccũ ꝯtẽperamẽtũ.ĝ lõge vite:sz nõ valz.ẽ lõge vite
ĝ est siccũ cõtẽperamẽtũ:qz lõga vita est in plus q̃z eẽ sic/
cũ cõtẽperamẽtũ:sed si nõ eẽt in plus:sz eẽt ꝯuertibile cũ
ipso vnũ inferret aliud.ꝛ ecõuerso:ꝛ q̃tũ ad cãm inferen
di ita vnũ eẽt cã alteriꝰ sicut ecõuerso. ¶ Notandũ ẽt ꝙ C
forte q̃drupedia ꝓp siccũ terreũ reducunẗ ad tẽꝑamẽtũ ꝑ
carẽtiã colere:volatilia vo qz forte multũ bñt de bũidi/
tate aerea reducũẗ ad tꝑamẽtũ ꝓp eẽ siccũ:igẗ eẽ siccũ in
bũido aereo est cã cõtẽꝑamẽti ꝛ lõge vite. In auibꝰ aũt ca
rere cola in sicco terreo ẽ cã ꝯtẽꝑamẽti ꝛ lõgevite i q̃dru
pedibꝰ:valebit ĝ siccũ i bũido aereo.ĝ lõgevite:sz nõ ecõ
uerso:ꝛ boc erit cã inferẽdi illud:ꝛ nõ ecõuerso:qz qđ ẽ i
feriꝰ ꝛ in minꝰ est cã inferendi illiꝰ qđ est in plus:nõ aũt
econuerso longa aũt vita est plus q̃z contemperamentũ
per siccũ in bumido aereo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igitur in oibꝰ.e.est.a.eruntilla oĩa aliqd
vnũ aliud.a.b. Si enim nõ:quõ erit dĩe qm̃ in
quo est.e.sit.a.oĩ.in quo aũt.a.nõ omni insit.
e.propter qd enim erit aliqua cã vtputa.a.iest
oibus.d. Si itaqꝫ que sunt.d.erũt aliqd vnuz
considerari opz ꝛ sit.c. Contingit igiẗ eiusdez
causas plures esse:sed non eiusdem.
¶ Quod si.b.nõ oibus cõpetit.c.erũt vniuer/ Argir.
sa illa vnũ qd aliud ab ipso.b.aliogn quo nam
pacto dicere licebit.a.qdẽ ipsũ oĩ cõpetere.e.
Ipsum aũt.e.nõ oĩ cõpetere.a.cum vero non

erit aliq̃ cā. nā ipsuz. a. cūctis cōpetit. d. at ipsis ēt. e. ⁊ ipsa igiť vnum qd erūt: atq3 id conside/rare op3. Et sit. c. fieri igitur pōt: vt eiusdē: s3 nō eisdem specie plures sint cause.

¶ Postq̃3 ōndit φ. a. i. longa vita est in plus q̃3. b. i. i pl'ēs q̃3 siccū. In pte ista vult ōndere φ idē effectꝰ pōt esse ex alia cā ita φ vniꝰ erūt pl'es cāe. iō ait (Si igiť in oibꝰ. e.). i. in oibꝰ q̃drupedibꝰ. s3. q̄ sūt lōge vite (est. a.). i. ē hec passio q̄ ē longa vita (erit aliqd vnū illa oia). i. erit aliqd vnum siue aliq̃ vna cā in quo cōueniunt oia illa q̄ sunt lōge vite Et sbdit (At. a. b.). i. illa cā vna pp quā oia. e. i. oia q̃drupedia lōge vite sūt talia illa cā erit alia a b. i. alia a sicco q̄ erat cā lōge vite i volatilibꝰ: ⁊ subdit (si eni3 nō). i. si nō est alia cā (quō erit dicere qm̄ in oi in quo est. e.) i. in quo sunt talia q̃drupedia h̄ntia lōgā vitā. (sit. a.). i. lōga vita (in quo aūt. a.). i. i q̄ ē lōga vita. q. d. φ exq̄ lōga vita repitur in alijs q̃3 in q̃drupedibꝰ tq3 i volatilibꝰ o3 φ cā ꝓpa hic ⁊ ibi sit alia ⁊ alia. si ḡ. b. ē cā ꝓpa q̃re lōga vita sit in volatilibꝰ o3 dare aliā cā3 q̃3. b. q̃re lōga vita (sit in. e. i. in q̃drupedibꝰ. ⁊ subdit. φ (erit. n. aliq̃ cā pp qd: vtputa. a.) idest lōga vita (sit i oibꝰ. d.). i. in volatilibꝰ que cā dicta ē esse. b. (si itaq3) s3. sic ē φ. d. i. volatilia h̄nt suā cā3 quare sint longe vite (q̄ sunt. e.). i. q̃drupedia longe vite (erunt aliqd vnū). i. hēbunt aliquā vnā cām: ⁊ subdit (ꝯsiderare op3) s3. qd sit illud vnū (⁊ sit. c.). i. sit carere col'a. ⁊ subdit φ (ꝯtingit eiusdē pl'es eē cās: s3 nō eiusdē) spē: q3 in eadē spē nō ē assignare dr̃ias eēntiales: tūc ḡ supplēda ē rō φ si ꝯtingit eiusdē pl'es eē cās. tūc cū sic se h3 cā ⁊ effectꝰ nō se ꝯsequūť. ¶ Nōnᵐ āt φ. a. adaptauimꝰ ad lōgā vita3. d. ad volatilia lōge vite. b. ad cām q̃re volatilia sint talia. e. ad q̃drupedia lōge vite. c. ad cām. posset aūt qui vellet ecōuerso adaptare. d. ad q̃drupedia. ⁊. b. ad cām in q̃drupedibꝰ ⁊. e. ad volatilia ⁊. c. ad cām in volātibꝰ: φ aūt. a. itelligať lōga vita mutari nō o3 nisi mutareť oēs termini sic. ū. p. a. itellexīmꝰ vitupabile ⁊ alios termios adaptauimus ad vicia opposita vt ad supabundātiā ⁊ defectū. sed de hoc nulla vis est que qualitercūq3 fiat semp habebitur vitas ⁊ intētio p'hi. ¶ Deinde cum dicit.

D

¶ Ut eius qō ē lōge vite eē q̃drupedia nō h̄re colerā. volatilibus sicca esse aut aliud aliquid.

Argit. ¶ Ueluti vt longe sint vite: quadrupedes quidem causa est ipsas bili vacare: volucras autē ipsas esse siccas aut aliquid aliud.

¶ Qō dixerat i termis gn̄alibꝰ declarat i termis sp̄alibꝰ d. (Ut lōge vite qō) s3. significabať p. a. (eē q̃drupedia) q̄ s3. significabāť p. b. e. ē s3. cā (nō h̄re colerā) qō significabatur per. c. (volatilia) s3. que significabanť p. d. cā quare sint lōge vite ē (sicca eē aut altera cā) vtputa temperamētū ꝯpl'onis q̄. s3. cā significať p. b. ¶ Deide cum dicit.

¶ Si aūt in athoma nō statim venūt: ⁊ nō solū vnū mediū: s3 pl'a: ⁊ cāe pl'es: ⁊ eq̄lis autē cā ē mediorum q̄ ad vl'e primu3 est aut que ad singulare singularibus: manifestu3 vtiq3 est φ q̄ propinquiora vnicuiq3 proxima causa. p̄mu3 quidem enim que est sub vniuersale. hec eni3 causa vtputa in. d. quidē. c. ipsius. b. causa est in. d. quidem igiť esse. c. causa est ipsius. a. ipsi autem. c. b. in hoc autem ē eadem.

Argit. ¶ Quod si nō statim accedūt ad indiuiduum: ⁊ si non solū vnum: sed plura sunt media: plures ēt ⁊ cause sunt. Utrum aūt mediorꝫ sit singulis causa: vtrum id qō est versus vl'e p̄mū: an id qō versus singula collocať. Patet igiť ea eē q̄ propinquissima sunt vnicuiq3 cui est cā nā vt primū sit sub vl'i. Hoc est causa: veluti vt a. cōpetat ipsi. d. cā ē ip̄m. c. vt igiť. a. cōpetat ipsi. d. cā. ē. ip̄m. c. vt aūt. a. cōpetat. ipsi. c. cā est ip̄m. b. at vt huic insit idipsum.

¶ Ostendit in terminis generalibus quomodo causa ⁊ effectus consecutionem habeant: nā causa que h3 consecutionem cum suo effectu est causa athoma. i. indiuisibilis ⁊ equata. vt quādo vna causa assignatur vnius effectus non plures cause: vnde dat artē quomodo possumus deuenire in talem causam athomam ⁊ equatam: ꝓpter qō querit talem questionem. si vniuersalis passionis assignetur causa particularis particularium subiectorum. vtputa φ longe vite assignetur pro causa siccu3 in vulture in aquila ⁊ in alijs volatilibus cum siccum non sit cā athoma ⁊ equata ipsius longe vite erit questio quomodo deueniemus in causam equatam ⁊ athomam. vtrū descendendo a sicco versus obiecta pticularia. vt versus vulturem ⁊ aquilam. vel ascendendo versus passione3 vniuersalem. vt versus longam vitam. est autem solutio quesiti φ causa equata querēda est in subiecto proprio: ⁊ q3 magis accidimus ad subiectum proprium ascendendo versus vniuersale. ideo hoc mō querenda est talis cā vt sint volatilia h̄ntia longam vitam. d. esse siccū. c. cōtemperatum cōpl'onis sit. b. longa vita sit. a. ergo. a. i. longa vita est in. d. in volatilibus. per. c. i. per esse siccū. Rursus. a. ē in. c. i. in eē siccum. per. b. i. per temperamentū cōpl'onis. in. b. autē nō est p aliquid aliud. sed hec cā eadē ⁊ equata est quare aliqua sint lōge vite habere. s. cōtēperamentu3 complexionis. ideo ait φ (si non statim veniunt in athomum). i. in cām equatā vnā ⁊ indiuisibilē (⁊ nō solum est vnū mediu3). i. vna cā (sed sunt plura). s. media (⁊ plures cause) si sic est (⁊ qualis est cā mediorꝫ). i. erit qōn̄a q̄lis sit accipiēda cā equata. que est de nūo mediorꝫ ⁊ que h3 se vt medium vtrum sit accipienda talis causa (que est p̄ma ad vniūsale). i. versus passionē vl'em ⁊ versus causas vl'iores (aut que est ad singulare subiectū singulariu3). i. versus ea q̄ sunt de numero singulariū ⁊ particulariū cārū. debemus ne ergo descēdere versus pticulare sbm ⁊ versus pticulares causas: vel ascendere versus vl'e sbm ⁊ versus vl'es cās. Et subdit soluens qōnem φ (manifestum igitur φ ⁊ magis proprie vnicuiq3) s3. subiecto proprio est (causa proxima) s3. magis vl'ra accipere ḡ que sunt proxima vl'i passioni. ⁊ ascēdere versus vl'em passionem est accipe causas magis proximas proprio sbo. ⁊ subdit φ (p̄mum quidē sub vl'i esse hec est causa. q. d. φ illud qō contingit esse primū ⁊ ꝓximū sub illo vl'i sbo vel in ipo vniuersali subiecto hec causa. s. propria ⁊ equata ipsius passionis: nā sub vniuersali subiecto vel in vniuersali sbo querenda est talis causa. ⁊ subdit (vt in. d.) i. in volatilibꝰ habentibus longam vitam (quod est. c.). i. siccum s3. est causa longe vite (ipsius). s. c. i. ipsius sicci (causa est. b.). i. contemperamentum complexionis: ⁊ q3 sic est (in. d. quidem igitur). i. in volatilibus (esse. a.). i. longa vita (ipsiꝰ). s. a. siue ipsius longe vite (causa est. c.). i. siccum (in. c. autem). i. in sicco s3. φ sit lōga vita (. b.). i. causa est. b. i. contemperamentu3 complexionis. ista ergo quatuor. v3. b. c. d. a. i. volatilia. siccū temperamētum complexiōis. ⁊ lōga vita se habent per ordinem. nam. a. est in. d. per. c. i. lōga vita in volatilibus per siccum. Rursus. a. est in. c. per b. i. longa vita. in sicco per contēperamentum cōpl'onis.

ſʒ.a.ē in.b.i.lõga vita i cõtẽpamẽto ꝯplõnis nõ ꝑ aliquã aliã cãm.iõ ſubdit ꝙ (in B.n.).i.i.b.ſiue i cõtẽpamẽto cõplõnis ſu.ꝙ ſit.a.i.lõga vita (eadẽ ẽ).ſ.cã.i.ſi ẽ dare aliq̃ cãʒ q̃re ita ſit.deuẽtũ ẽ.n.iã ad cãm athomã ⁊ eq̃rã:tũc ḡ ſuppiẽda ẽ rõ.q: cũ deuẽtũ ẽ ad talẽ cãm.tũc cã ⁊ effect⁹ ſe ꝯſequũť ⁊ mutuo ſe iferũt:vt ſi ẽ cã ẽ ei⁹ effect⁹ ⁊ ecõuerſo.

A ¶ Nõdũ aũt ꝙ vlẽ ⁊ ꝓ͂pͥuʒ ſbm ẽ radicale ⁊ ꝓ͂m fundamẽtũ oiuʒ alioꝝ.oia igť aiia.vʒ.tã paſſio q̃ʒ cã paſſiõis q̃rẽda ſũt ſb vlĩ ſbo.ſic poſteriora ſb ꝓ͂oꝝ:⁊ q̃rẽda ſũt i vlĩ ſbo.tãq̃ʒ ſuſtẽtata i radicabili fũdamẽto. ¶ Deide cũ dicẽ.

T.c.27 ¶ De ſyllogiſmo quidẽ igiť ⁊ demonſtratiõe qd vnũqđq; eſt:⁊ qũo ſit manifeſtũ eſt: ſimul autem ⁊ de ſcia demonſtratiua.

Argir. ¶ At.n.de rõcinatione qdẽ demſtationeue qd nã vtrũq; ſit.Et quo ſit mõ ſatis iã patuit:⁊ ſil' etiã demſtatiua ſcientia.Eſt enim idem.

¶ Epilogat circa determinata:q: iſte liber q̃ʒdã ꝯnexiõeʒ hʒ ad libꝝ ꝓ͂oꝝ.iõ epilogat de vtroq;.d.(De ſyll'o qdẽ) q̃ʒtũ ad libꝝ ꝓ͂oꝝ.(⁊ de demſtatiõe) q̃ʒtũ ad hũc libꝝ (qd ſit vnũqđq;.i.qd ſit tã ſyll'a q̃ʒ demſtatio (⁊ qũo ſit vl' qũo fiat) vtrũq; (manifeſtũ ẽ.) Et ſubdit ꝙ (ſil' aũt) ſu.manifeſtũ eſt (⁊ de ſcia demſtatiua) qũo fiat in nobis.idẽ enim ẽ q.d.ꝙ ad idẽ ꝑtinet.nã cũ demſtatio faciat ſcire ideʒ eſt ⁊ ad idẽ ꝑtinet ſcire qũo fiat demſtatio:⁊ ſcire qũo fiat i nobis ſcia demſtatiua.i.per demſtationẽ.

T.c.28. De principijs autem qualiter fiant cognita: ⁊ quis eſt cognoſcens habitus eſt manifeſtum predubitantibus primum.

Argir. ¶ De principijs aũt quonã pacto nota nobis euadũt: ⁊ quis habitus ea cognoſcit hunc pateſiet: ſi antea dubitabimus.

¶ Ut diximus circa hui⁹ ſcđi libri ꝓ͂n͂m duplex ẽ demſtationis ꝓ͂n͂m.vʒ.ꝓ͂pͥum qđ igrediť demſtationẽ ſm ſubãm vt diffõe:⁊ cõe qđ nõ igrediť niſi ſʒ v͂tutẽ vt dignitas.Poſtq̃ʒ ḡ ph's determiauit de qđ qd ẽ ⁊ de diffõne qđ ẽ ꝓ͂n͂m ꝓ͂pͥuʒ In parte iſta determinat de dignitate que eſt principum cõe.Circa qđ tria facit.q: ꝓ͂ ꝯtinuat ſe ad dicẽda.2° dat neceſſitatẽ vel aſſignat rõnẽ neceſſitatis huius capl'i.3° exequitur de itẽto.2° ibi.(Qđ qdẽ igiť) tertia ibi (Immediatorũ aũt.) Dicit ḡ.(De ꝓ͂ncipijs aũt.).i.de dignitatib⁹ (q̃liter) talia ꝓ͂ncipia (fiũt) nobis (cognita:⁊ qd ẽ habit⁹ cognoſcẽs.).i.per quẽ cognoſcimus talia ꝓ͂ncipia (hinc).i. ex dicendis (manifeſtum eſt dubitantibus primum.).q.d.ꝙ hoc mõ erit manifeſtum ꝙ prius procedemus dubitando:⁊ poſtea ſoluendo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quod quidem nõ contingit ſcire per demõſtrationem non cognoſcenti prima principia immediata dictum eſt prius.

Argir. ¶ Fieri itaq; non poſſe: vt demonſtrationem quiſquã ſciaʒ ꝯſequať: ſi nõ cognoſcat prima principia vacantia medijs prius eſt dictum ac explicatum.

¶ Aſſignat rõnẽ illius capituli.d.(Qđ qdẽ igiť nõ cõtingit ſcire ꝑ demſtationẽ nõ cognoſcẽti).i.a nõ cognoſcẽte vel niſi cognoſcãť (ꝓ͂ncipia ꝓ͂ma imediata) cuiuſmodi ſũt dignitates (dictũ ẽ ꝓ͂us).vʒ.circa ꝓ͂ncipiũ ꝓ͂mi libri.nã ibi dictũ eſt ꝙ de dignitate oʒ ſupponẽ q: eſt:de paſſiõe qd.đ ſubo vtrũq;.qđ nõ eẽt niſi inherẽtiã paſſiõis in ſubiecto eẽt reducẽ in ipſas dignitates.ſi ḡ iherẽtia paſſiõis i ſbo roboratť ꝑ ipſas dignitates:⁊ ſi nõ cõtingit ſcire ꝑ demſtationẽ ignorãtis dignitatib⁹:iſtud capl'ʒ vbi oñditur qũo ſiãt dignitates cognite valde eſt neceſſariũ ad ſciam demſtatiuã ⁊ ad tradẽdũ artẽ de demſtatione. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Immediatorum auteʒ cognitio ⁊ vtrũ eadẽ eſt aut non eadẽ dubitabit vtiq; aliquis: ⁊ vtꝝ ſcientia vtriuſq; an non: aut huius quidẽ ſcia. illius autem aliquod genus ſit ⁊ vtrum cũ nõ ſint habitus ſiant: aut cum inſint lateant.

¶ Dubitauerit aũt q̃ſpiã: vtrũ cognitio eoruʒ q̃ medijs vacãt ſit eadẽ: an ante nõ eadẽ: ⁊ vtꝝ ſcia ſit vtriuſq;: an nõ ſit: ſʒ alteri⁹ qdẽ ſcia: alteri⁹ aũt aliqd aliud gen⁹: ⁊ vtꝝ hit⁹ eoꝝ nõ iſint: ſʒ ſiant ac acq̃rãť. An inſint quidẽ ſed lateant. Argir.

¶ Exequiť đ itẽto. Circa qđ duo facit.q: ꝓ͂ ꝓ͂mittit q̃ſdã q̃ñes.2° exequiť de q̃ñib⁹ illis ibi (Siqdẽ igiť hẽm⁹.) ꝓ͂mittit ãt tres q̃ñes q̃ ſm v͂itatẽ nõ ſunt niſi due.eſt aũt ꝓ͂ma qđ de ipſis ꝓ͂ncipijs imediatis.iõ ait. Immediatoꝝ aũt cognitio).i.cognitio ꝓ͂ncipioꝝ ⁊ dignitatũ (Dubitabit vtiq; aliquis) ſu.qũo talis cognitio ſe hẽat ad cognitionẽ ꝯnũ:⁊ erit ſu.dubitatio.vtrũ eadẽ aut non eadẽ eſt ſu.cognitio ꝓ͂ncipioꝝ ⁊ ꝯcl'onũ:⁊ cũ ſubdit (Et vtrũ ſcia) ponit ſcđam q̃ñẽ.d.(⁊ erit) ſu. alia q̃ſtio (vtrũ vtriuſq;) vʒ.tam ꝯnum q̃ʒ ꝓ͂ncipioꝝ (eſt ſcia aut nõ aut huius quidem).i.concluſionum (eſt ſcientia illius auteʒ).i.ꝓ͂ncipiorũ (ſit) alteꝝ (aliqđ gen⁹) vtputa: intellect⁹ ita ꝙ non eodẽ habitu cognoſcanť ꝓ͂ncipia ⁊ cõcluſiões.ſed ꝯcl'ones ſunt note ꝑ habitũ q dicit ſcia.principia v͂o ꝑ aliud gen⁹ habituũ vt per habitũ q dr intell's. ¶ Et cum ſubdit (Et vtrũ cũ nõ ſint) ponit tertiaʒ q̃ñem.d.(⁊) ſup.erit tertiã q̃ñẽ (vtrũ habitus) principioꝝ (cũ non inſint ſiãt in nobis: aut cũ inſit lateãt).q.d.ꝙ erit tertia qđ qũo ſiãt in nobis habitus ꝓ͂ncipioꝝ:vtrũ ſiãt i nobis per acquiſitionẽ vel iſint nobis a natura ⁊ latet nos hẽre eos. ¶ Notãdũ B autẽ ꝙ ꝓ͂ma ⁊ ſcđa qđ q̃ſi ſant vna queſtio.naʒ ambe dependẽt ex vna ſolutione:oſtẽſo enim ꝙ non per eundem habitũ cognoſcunť ꝓ͂ncipia ⁊ concluſiones: qđ querebat qđ ſcđa.oñſum erit ꝙ nõ eſt eadẽ cognitio vtrorũq; qđ querebat q: prima.due ergo q̃ñes ſũt ſm rei v͂itatẽ.vʒ. vtrũ eodẽ hitu cognitiuo cognoſcanť ꝯnes ⁊ ꝓ͂n͂a:⁊ qũo hitus ꝓ͂ncipioꝝ ſint in nobis ꝑ acq̃ſitionẽ vel inſint a nã. ⁊ nos lateãt. ¶ Dubitaret forte aliq̃s de hac vltima q̃ñe qũo hitus ꝓ͂ncipioꝝ in nobis ſiãt. Dõm ꝙ in cognitione ſenſitiua ⁊ maxĩe i viſu q potiſſime aſſil'ať itell'ui duo ibi ꝯcurrũt.vʒ.ſpẽs viſibilis informãs ocl'm ⁊ lumẽ in q̃ vſr ipſa viſibilia.ita ꝙ ipſe ſenſus viſus.ſiue ipſe oculus in q̃ ẽ talis ſenſus ẽ oia viſibilia fieri.q: põt ſpẽb⁹ oium viſibiliũ iformari.lumẽ aũt i q̃ vſr talia viſibilia ẽ oia facere.q: v͂tute lumis oẽs ſpẽs coloꝝ mouẽt viſum. q̃re ẽt reqrať ibi lumẽ.vtꝝ ꝑꝑ ipm oculuʒ vel ꝑꝑ ipſos colores vel ꝑꝑ vtrũq; nõ ẽ ꝑñtis ſpeculatiõis.⁊ ſicut ad h ꝙ oculus exeat in actũ vidẽdi reqriť ibi ſpẽs viſibilis ⁊ lumen corꝑale.ita ad h ꝙ itell's poſſis exeat i actũ itelligẽdi reqriť ibi ſpẽs itelligibilis ⁊ lumẽ itell's agẽtis: ſʒ vltra ea q̃ reqrũť i viſu reqriť i itell'u re͂ aliq̃ꝝ cognitoꝝ rõcinatio ⁊ diſcurſus.viſus.n.i v͂tute luis corꝑalis informat⁹ ſpẽ viſibiliũ ſimpl'r apꝓ͂hẽdit ipſa viſibilia.in apꝓ͂hẽdẽdo.n. hõ viſibilia nõ diſcurrit nõ rõcinať: ſed ſimpl'r ferť i cognitionẽ ipſoꝝ:⁊ʒ itell's poſtq̃ʒ i v͂tute lumis itell's agẽtis informat⁹ ẽ aliqb⁹ ſpẽb⁹ itelligibilib⁹ fcũs in actu ꝑ tales ſpẽs diſcurrit rõcinať mouet ſeipm ad itelligẽdũ alia.intell's ḡ reſpcũ aliq̃ꝝ ſe hʒ q̃dãmõ ſic̃ viſus ad viſibilia.vt reſpcũ ꝓ͂ncipioꝝ.nã ſic̃ viſus ꝑ ſolũ lumen corꝑale abſq;

alio rõcinio iformat spẽb⁹ visibiliũ ⁊ cogñscit visibilia ipsa ita intell'ᵉ polis p solũ lumẽ itell'ᵉ agẽtis iformat spẽ to/tius ⁊ spẽ ptis. ⁊ itelligit qd iportat noie toti⁹ ⁊ qd noie ptis. ⁊ h̃ intelligẽdo absq̃ alia rõne ⁊ absq̃ alia argumẽ tatione assentit huic pn° q̃ oẽ totũ ẽ maius sua pte. cogni tio g̃ pncipiorũ ⁊ hit⁹ q̃ cognoscũt pn° ẽ nob̃ a nã ⁊ nõ est nobis a nã. ẽ qdẽ nobis a nã. q̃ nãl'r ẽ i nob̃ lumẽ itell'ᵉ agẽtis i q̃ talia pn° absq̃ al. q̃ discursu ⁊ rõcinatõe sũt no ta. nõ sũt tñ in nob̃ tales hit⁹ a nã. q̃ itell'ᵉ nr̃ i sui pmor dio nascit sicut tabula rasa i q̃ nihil ẽ depictũ. tales g̃ hitus formal'r ⁊ ꝯplete sũt i nob̃ p acq̃sitionẽ. v̓tual'r ãt ⁊ v̓t i radi ce sunt i nob̃ a nã ꝑut ẽ i nob̃ nãl'r lumẽ itell'ᵉ agẽtis in q̃ talia absq̃ alio discursu ⁊ rõcinatiõe sũt sufficiẽter nõ. sic g̃ cognitio sensitiua dr̃ nãlis. nõ q̃ ocl'ᵉ nascat colorat⁹: s3 nascit absq̃ colore ⁊ sicut tabula rasa i q̃ null⁹ ẽ depict⁹ color. attñ dr̃ talis cognitio nãlis. q̃ nã dedit nob̃ visũ p quem mediãte lũie corpali simpl'r ferũt i ipa visibilia absq̃ alio discursu ⁊ rõciatõe sic cognitio pncipiorũ poterit dici nã/lis. nõ q̃ itell'ᵉ nascat pict⁹. s3 q̃ p lumẽ itell'ᵉ agẽtis abs/q̃ discursu siũt sibi nõ. talia pn°. imo q̃tũ ad aliqd magis sũt nob̃ nãl'r nõ pn°. q̃3 sit nob̃ nãlis cognitio sensitiua. q̃ lumẽ itell'ᵉ agẽtis in q̃ sũt nota pn° ẽ nobis nãl'r iditũ. s3 lumẽ corpale i q̃ vñt colores nob̃ aducit ab exteriori pn° cognitio g̃ visiua ẽ nãlis. h̃ tñ nõ obstãte visus accipit suã cognitionẽ a sensibilib⁹. siue a visibilib⁹ sic ⁊ cognitio pn cipiorũ i3 sit nob̃ nãlis eo mõ q̃ dixim⁹. accipit tñ talis co gnitio p sensũ memoriã ⁊ expiẽtiã. ¶ Deinde cũ dicit.

Argir. ¶ Si quidẽ igitur habemus ipsos inconueniens est: contingit enim certiores habendo cognitiones demonstrantem latere.

¶ Si igitur ipsos habemus absurdũ est sane. Fit enim vt lateat nos habentes certiores demonstratione cognitiones has habere.

¶ Exeqt de q̃ōnib⁹ p̃dict̃. Circa q̃d duo facit. q̃ p̃ exeqt de q̃ōne vltis. v3. q̃uo fiãt i nobis nõ pn° vel q̃uo fiãt i no bis hit⁹ pncipiorũ. 2° exeqt de q̃ōne alia. v3 vtrũ eodẽ hitu fiãt i nobis nota pn° ⁊ ꝯnes. ibi (Quoniã aũt circa itelli gẽtiã) Circa pm̃ sciẽdũ q̃ in pn°. lectiõis dicebat. q̃ q̃uo fiãt cognita pn° manifestũ erit pm̃ dubitãtib⁹. i. p modũ dubitatiõis pcedẽtib⁹. iõ duo facit. q̃ circa cognitionẽ pncipiorũ q̃uo fiãt nota p̃ pcedit dubitãdo ⁊ arguẽdo. 2° vitatẽ determinãdo. ibi (Necẽ itaq̃.) Circa p̃m̃ tria facit. q̃ p̃ arguit q̃ hit⁹ pncipiorũ nõ sũt nob̃ a nã. 2° q̃ nõ fiunt in nobis ex acq̃sitiõe. 3° ex his q̃ dixerat cõcludit q̃ neu/tro mõ sũt in nobis pn°. v3. nec a nã nec ex acq̃sitiõe 2° ibi (Si aũt accipim⁹) 3° ibi (Manifestũ q̃d ẽ) Dicit g̃ (si qdẽ igit hẽmus ipsos) sc̃. hit⁹ pncipiorũ nãl'r (icõueniẽs ẽ). i. sequet istud icõueniẽs (cõtingit. n.) h̃ posito (hñtẽ cogni tiones certissimas). i. magis certas siue (certiores) vt ha/bet alia trãslatio (demr̃ationẽ). i. q̃3 demr̃ationẽ (latere) q. d. q̃ sic ẽ icõueniẽs hñr ẽ hitũ demr̃atiuũ latere ip3 mul to magis ẽ icõueniẽs hñtẽ hit⁹ pncipiorũ q̃ sũt multo cer tiores q̃3 demr̃atio latere ipm. nõ g̃ tales hit⁹ sũt i nobis a nã. q̃ q̃n p̃ incipim⁹ adiscere nullũ hitũ scim⁹ nos hñre si g̃ hit⁹ pncipiorũ eẽnt i nobis a nã hẽrem⁹ nobilissimos

D hit⁹ ⁊ laterẽt nos: q̃d ẽ icõueniẽs. ¶ Dubitaret forte ali/quis. pp̃ qd est hñe nobilissimos hitus cognitiuos ⁊ nos latere. ¶ Dõm q̃ hit⁹ cognitiui ꝑ tãto sũt nobilissimi lo quẽdo sm̃ modũ phycũ inquãtũ nos certificãt de ipsis reb⁹ cognitis. g̃ nõ possum⁹ hñe nobiles hit⁹ cognitiuos nisi scim⁹ certi de reb⁹ cognitis ad q̃s nos ordinãt illi or dines: s3 nullus ẽ cert⁹ de aliq̃ re cognita nisi certus sit q̃ cognoscat illã. si g̃ cert⁹ es de cognito. siue de re cognita cer tus eris de cognitiõe rei cognite. ⁊ p ꝯñs cert⁹ eris ð ha/bitu. nec poterit te latere hitus p quẽ cognoscis rẽ cogni tã. hit⁹. n. q̃ te certificat de re cognita. o3 q̃ certificet ð co gnitiõe rei cognite. ⁊ p ꝯñs o3 q̃ te certificet de seipso. icõ ueniẽs g̃ ẽ hñe hit⁹ cognitiuos nobilissimos ⁊ certissimos nisi sis cert⁹ te hñe tales hit⁹. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Si autẽ accipimus nõ habẽtes prius qualiter vtiq̃ cognoscemus ⁊ adiscemus: vt non ex preexistente cognitione. impossibile. n. est sicut ⁊ in demonstratione diximus.

¶ Sin vero nõ habentes prius: acquirimus quonã pacto cognoscamus: atq̃ discamus ex nõ antecedẽti cognitione. Id eni fieri nequit: vt de demonstratione etiam dicebamus. Argir.

¶ Arguit q̃ nõ pñt eẽ i nobis tales hit⁹ ex acq̃sitiõe. d. (si aũt) sc̃. accipim⁹) tales hit⁹ p acq̃sitiõe3 (nõ hñtes) ipsos (p̃us) a nã (vtiq̃) si ita ẽ (q̃l'r cognoscim⁹ ⁊ adiscimus) sc̃. tales hitus (ex nõ p̃exñti cognitiõe ipoẽ ẽ sicut dixim⁹ in demr̃atiõe). i. sicut dixim⁹ circa pm̃ hui⁹ libri q̃ ẽ ð demr̃a tione. dixim⁹. n. q̃ ois doctrina ⁊ ois disciplina intellecti ua ex p̃exñti sit cognitõe. cũ g̃ cognitionẽ pncipiorũ vt vi det nulla alia p̃cedit cognitio si talis cognitio eẽt in nob̃ p acq̃sitionẽ vt vr̃ fieret i nob̃ cognitio aliq̃ itellectiua ex nõ p̃exñti cognitiõe: q̃d ẽ icõueniẽs. ¶ Deinde cu3 dicit.

¶ Mãifestũ igit q̃ neq̃ hñe poẽ ẽ: neq̃ ignorantib⁹: ⁊ neq̃ nullũ habentibus habitũ fieri.

¶ Constat igitur fieri non posse: vt aut habeamus ipsos: non enim sane ignoraremus: aut ignari nullũq̃ habẽtes habitũ cõsequamur. Argir.

¶ Cõcludit ex dictis q̃ cognitio pncipiorũ nec possit i nob̃ eẽ inata nec acq̃sita. d. (Mãifestum igit. q̃m neq̃ ẽ poẽ hñe) sc̃. cognitiõem pncipiorũ inatã p verãneq̃ ignorãti bus neq̃ vnũ). i. nullũ hñtib⁹ (hitũ) pncipiorũ sup. cogni tionẽ in nobis (fieri). i. si nullũ habem⁹ habitũ pncipiorũ ⁊ si ignoramus pncipia. impoẽ ẽ in nobis fieri tales ha bitus p acquisitionem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Necesse itaq̃ est habere qdẽ quandam potentiam. Non huius autem habere aut erit his honorabilior secundum certitudinem.

¶ Necesse est itaq̃ vim quidẽ nos aliquã potẽtiamq̃ habere: non tamen talem vt his ipsis exactior sit: ac certitudine prestabilior. Argir.

¶ Exeqt soluẽdo ⁊ vitatẽ determinãdo. Circa q̃d tria fac. q̃ p̃ ait q̃ o3 p̃existẽ q̃3dã potentiã cognitiuã in nobis q̃ dr̃ sensitiua. 2° ondit q̃uo h̃ potẽtia sensitiua siue sensus in diuersis diuermode p̃exiſtit. 3° ex his que dixerat sol/uit ad q̃ōnẽ ppositã. v3. q̃uo pncipia sint i nobis nota co gnita ondẽs q̃ sũt nobis cognita ex sensu memoria ⁊ ex perimẽto. scd̃s ibi (Videt ãt hoc oib⁹) tertia ibi (Ex sensu quidẽ igit (Dicit g̃) necẽ itaq̃ ẽ) nos. s. (hñe quãdã qdem potẽtiã). s. cognitiuã q̃ dr̃ sensus. ⁊ subdit (nõ h⁹ aũt hñe q̃ erit his honorabilior s3 certitudinẽ). q. d. q̃ necesse est nos hñe talẽ potẽtiã cognitiuã q̃ dr̃ sensus quã potẽtiam nõ hẽm⁹ ac si eẽt aliqd honorabilius sm̃ certitudinẽ his idest cognitione pncipiorũ vel habitibus cognitiuis per quos cognoscimus pncipia. ipsa. n. potentia sensitiua nõ est ita honorabilis potentia sm̃ certitudinẽ sicut sunt hu ius habitus. ¶ Dubitaret forte aliquis vtrum cognitio E sensuũ sit nobilior sm̃ certitudinem q̃3 cognitio pncipio rum. ¶ Dõm q̃ hit⁹ ⁊ act⁹ sumũt spẽm ex obiectis. ideo simpliciter ⁊ absolute loquẽdo nõ pt esse tãta certitudo

in ipsis sensibilibus q̄ apprehendūt a sensu q̄ʒtū ē in ipsis principijs itelligibilib⁹ q̄ apphēdūt ab intellu. ⁊ h̄ q̄r sensibilia ipsa sūt magis variabilia ⁊ mutabilia q̄ʒ itelligibilia imo itelligibilia manēt eodē mō sensibilia sūt aliquō i ptinuo fluxu. cū ḡ h̄ sit de rōe certitudīs cognitiōis q̄ nō ptingat al'r se hr̄e circa pticularia sensibilia nō poterit eē tāta certitudo sic̄ ē circa pn̄ itelligibilia. 2° h̄ idē pʒ q̄r ea q̄ se hn̄t ſm appōnē nō sunt ita certa sic̄ simplicia. vt pbat ph̄s in pn̄ pmi meta. ⁊ i fine hui⁹. vbi agit de certitudine sciaꝝ. ostdit. n. tā i meta. q̄ʒ h̄ q̄ arismetrica ē certior q̄ʒ geometria. q̄r pūct⁹ se hʒ p additionē ad vnitatē. cū ḡ sensibilia se hēant p additionē ad itelligibilia. q̄r addunt sup ea pditiōes mãe nō erit tāta certitudo in sensibilib⁹ sic̄ in itelligibilib⁹. nec ē dn̄ q̄ʒtū ad vitatē q̄stri. q̄n cognitio pncipioꝝ itelligibiliū sit multo honorabilior ſm certitudinē q̄ʒ cognitio sensitiua. Sʒ dubiū in hac q̄ōne facit q̄r oia alia oriūt ex sensu. ⁊ ois alia cognitio certitudinē hʒ. q̄r reducitur ad sensuʒ. vr̄ ḡ h̄ q̄ cognitio sensitiua sit multo certior oib⁹ alijs cognitionib⁹. pp qd̄ sciendū q̄ in rebus ē tria psiderare. fieri. visum. ⁊ eē. aliq̄. n. sūt p̄uia ⁊ p̄existūt alijs q̄ʒtū ad fieri. vt q̄ alia nō fierēt nisi illa p̄us eēnt fcā. aliq̄ q̄ʒtū ad vsum. vt q̄ nō possumus eis vti nisi p̄existāt alioꝝ vsus. alia aūt p̄existūt q̄ʒtū ad esse ⁊ ſm se. pp qd̄ dicem⁹ q̄ al'r cognitio sensitiua p̄existit cognitiōi pncipioꝝ. al'r cognitio pncipioꝝ p̄existit cognitioni p̄nū nā cognitio sensitiua p̄existit cognitiōi pncipioꝝ q̄ʒtū ad fieri. ⁊ q̄ʒtū ad vsumsʒ nō pp̄e q̄ʒtū ad eē. cognitio autēʒ pncipiorū p̄existit cognitioni p̄nū nō solū q̄ʒtū ad fieri. ⁊ q̄ʒtū ad vsuʒ. sʒ ēt q̄ʒtū ad eē. cognitio. n. sensitiua p̄existit cognitiōi pncipioꝝ q̄ʒtū ad fieri. q̄r nisi eēt facta cognitio p̄us in sensu nulla cognitio q̄ʒtū ad illud gen⁹ possʒ fieri i intellu nec pncipioꝝ nec p̄nū. iō cecus a natiuitate q̄r nō hūit cognitionē i sēsu de colorib⁹ nullā pōt hr̄e cognitōeʒ circa gen⁹ coloꝝ i intellu. 2° cognitio sensitiua p̄existit cognitiōi itellectiue pncipioꝝ nō solū q̄ʒtū ad fieri. sʒ ēt q̄ʒtū ad vsum: qd̄ nō ē intelligēdū de sensu exteriori: sed d̄ interiori: vt de fantasia siue imaginatiōe. nā si hō vidisset colores. dato q̄ postea fieret cec⁹. ⁊ amitteret visū exterioreʒ adhuc posset acq̄rere sciaʒ de colorib⁹. ⁊ si acq̄siuisset eā pp amissionē visus nō pderet hō sciam. tn̄ si corrūperet̄ i eo sensus interior. vtputa. si corrūpet̄ i eo fantasia sic̄ corrupta ē in demētib⁹ ⁊ i furiosis dato q̄ hr̄et sciam coloꝝ q̄ʒdiu hr̄et corruptā fantasiā. nō possʒ directe vti ipsa scia q̄r ea q̄ sūt i intellu remanēt i eē hituali nec fiūt i actu nisi fiēt fiāt in actu fantasmata. q̄re nō poterim⁹ vti his q̄ sūt in intellu corrupto fantastico. ḡ cognitio sēsitiua exterior p̄existit cuilʒ cognitiōi itellectiue q̄ʒtū ad fieri. cognitio āt sensitiua iterior. vt fantasia p̄existit cuilʒ cognitioni itellectiue nō solū q̄ʒtū ad fieri. sʒ ēt q̄ʒtū ad vsū. sʒ talis pp̄ie nō p̄existūt cognitioni itellectiue q̄ʒtū ad esse. q̄r post acq̄sitā sciam si posset aial libē pūertere se supra se vl' aspicē ea q̄ hʒ i intellu nullo mō idigeret sensu nec interiori nec exteriori: sʒ cognitio pncipioꝝ p̄existit cognitiōi p̄nuʒ ēt q̄ʒtū ad eē. q̄r si aia pderet cognitionē pncipioꝝ. dato q̄ posset libere pūertē se supra se: ⁊ aspicere p̄nes q̄s hʒ i se nullo mō esset certa de p̄nibus ignoratis pncipijs. certificamur autē de pncipijs reducēdo ea ad sensuʒ. q̄r fieri vl' vsus cognitionis pncipioꝝ dependet a fieri vel ex vsu cognitionis sensuū. certitudo ḡ cognitionis pncipioꝝ q̄ depēdeat a certitudīe cognitiōis sensitiue. h̄ ē quodāmō p accñs. vʒ. q̄ʒtū ad fieri ⁊ q̄ʒtū ad vsū. nō aūt pp̄e p se q̄ʒtuʒ ad esse: ideo ex hoc non possumus arguere simpl'r loquēdo q̄ cognitio sensitiua sit certior. sed q̄r cognitio pclusionum ēt per se ⁊ directe q̄ʒtuʒ ad esse p̄existit cognitioni pncipiorum. ideo talis cognitio simpliciter est certior q̄ʒ cognitio conclusionum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Videt̄ āt hoc oib⁹ inesse aialib⁹. hn̄t. n. potētiā naturalē indicatiuā quā vocāt sensum.

¶ Videtur aūt idipsum aialibus cūctis inesse: nam habent vim quādam insitā discernendi. Quā qdē vniuersi sensum appellant. Argir.

¶ Ostdit q̄uō hui⁹ potētia sensitiua i diuersis diuersimode existat. nā q̄dā hn̄t sensū exteriorē sine memoria vt aialia ipfecta. musca. n. flabello a loco aliq̄ remota imemor pcussionis p̄terite statim redit ad eūdē locū ḡ musca hʒ exteriorē sensum: sʒ memoria caret. aliq̄ v̄o aialia hn̄t sensum exteriorē ⁊ memoriā: sʒ nō hn̄t directe rōcinatiuā ex talib⁹ sensibilib⁹ vt aialia bruta: quedā hn̄t sensum memoriā ⁊ rōcinatiuā. vt hoies. Tria ḡ facit. q̄r p̄ ait in quibusdā aialib⁹ eē potētiā sensitiuā iudicatiuā tm̄. 2° ostdit in q̄busdā eē potētiā sensitiuā ⁊ memoriā. 3° declarat i q̄busdā vt i hoib⁹ eē potētiā sensitiuā mēoriā ⁊ rōcinatiuā. scd̄a ibi (Cū isit āt) 3° ibi (Mrīs igit̄ factis) Dicit ḡ q̄ (Videtur aūt hoc. i. potētia sensitiua (inesse omnibus animalib⁹) ⁊ subdit q̄ (hn̄t āt) sʒ. oia aialia (potētiā nālē) vel vt hʒ alia trāslatio (potētiam cōnālem indicatiuam quā vocamus sensum.) ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cum insit autem sensus his quidem aialiū est mansio sensibilis: alijs autem non fit. in quibuscunq̄ quidem igitur non fit aut oio aut circa que non fit non est in his cognitio extra sentire. in quibus autem inest sentientibus est habere vnum quoddam in anima.

¶ Insito aūt aialibus sensu nā in q̄busdā fit forme sensibilis māsio: in q̄busdā nō fit. In q̄bus igit̄ nō fit: hisce p̄ter ipsum sentire nō ē cognitio: aut oio aut eoꝝ circa q̄ nō fit forme māsio. In q̄b⁹ āt fit: vt cū sentiūt vnū q̄d i aia hēant. Argir.

¶ Agit de scd̄o gradu. vʒ. q̄ in aliq̄b⁹ aialib⁹ nō solū inest potentia sensitiua. sed ēt est in eis mansio sensibilis. i. memoria. vn̄ ait (cuʒ insit aūt sensus) sʒ. oibus aialibus (in his quidē aialiū). i. de numero aialium (fit mansio sensibilis). i. fit memoria q̄ est māsio ⁊ thesaurus ⁊ pseruatio spēꝝ sensibiliū (in alijs aūt). s. aialib⁹. vt in impfectis nō fit). s. māsio sensibilis ⁊ memoria ⁊ subdit q̄ (in q̄busdaʒ igit̄ nō fit māsio sensibilis aut oio). i. nullo mō (aut circa ea que fit) māsio sensibilis siue memoria (nō est in his cognitio vltra ea q̄ nō senserūt). q. d. q̄ aialia q̄ non habent memoriā nullā hn̄t cognitionē vltra ea que non senserūt siue que nō sentiunt. i. nisi q̄ʒdiu durat sensus. q̄ʒdiu. n. immutat̄ sensus exterior tādiu aialia carētia memoria pñt aliqd cognoscere sʒ deficiēte imutatiōe sensus exterioris vltra id qd̄ nō senserūt exteri⁹ nihil cognoscunt. ⁊ subdit q̄ (in q̄bus aūt). i. in q̄buscūq̄ (sentiētib⁹). i. in aialibus (inest) sʒ. memoria siue māsio sensibilis i illis. s. (ē). i. cōtingit (hr̄e vnū qdē in aia). i. vnā q̄ʒdam potētiā i aia sʒ. p̄ter sensum exteriorē quā vocam⁹ memoriā. ¶ Notandū aūt q̄ ait i q̄busdā āt oio nō fit. s. memoria aut circa q̄ nō fit q̄ i illis nō ē cognitio vltra id qd̄ nō senserūt exterius. i. nisi q̄ʒdiu senserūt exterius. nā q̄dā aialia nullā oio hn̄t memoriā. q̄dā aūt hn̄t memoriā. sed debilē. ita q̄ nisi sint vehemētia sensibilia exteriora nulla fit i ipsis de illis sensibilib⁹ mēoria. q̄ ḡ nullā oio hn̄t memoriā nulla oio remanet in eis cognitio nisi q̄ʒdiu durat sensus exterior q̄ aūt hn̄t memoriā solū circa vehemētia sensibilia: nō āt circa alia: circa ea circa q̄ nō fit in eis memoria nō remanet in eis cognitio vltra id qd̄ senserūt. ¶ Deide cū dicit. A

¶ Multis autē factis huius iam quedam dif ferentia fit. quare in his quādam est fieri rōnē ex talium mansione. alijs vero non.

Argūr. ¶ In ijs cū mlta talia fiūt dīa qdā emergit: vt qbusdā ex taliū māsione rō fiat: qbusdā n̄ fiat.

¶ Ponit tertiū gradū. d. q (mltis igit factis hȝ). i. multis factis talib⁹ vel multis existētibus talib⁹ hñtib⁹. s. memoriā de sensibilib⁹ (iā qdā dīa fit) su. iter talia aialia hñtia memoriā de sensibilib⁹ (q̄re) su. pp talē dīā (ē). i. (ptigit i his). s. aialib⁹ (fieri q̄zdā rōnē). i. q̄zdā collationem ꝛ rōcinationē (ex memoria taliū). vȝ sensibiliū vtputa i hoib⁹ q post memoriā sensibiliū rōcināt ꝛ pferunt in seipsis de his quorū hñt memoriā (in alijs nō) su. aialib⁹. vtputa i brutis nō su. ptigit fieri talē rōcinationē ex memoria sen B sibiliū. ¶ Notādū āt q bruta nō directe pferūt nec rōcinant. tñ ex quodā isticu nāe hñt aliqd silē rōcinatiōi. vt si canis p odorē sequat leporem si inueniat tres vias. ꝛ si oportuit leporē ire p alterā illaꝝ viaꝝ dñt vēatores se eē expertos q odorat pmā ꝛ 2ā ꝛ si inēiat p neutrā illaꝝ iuīt se leporē q statim incipit currere p tertiā in quo habȝ aliqd silē rōcinio. vt. n. ex h syllogiçare sic ꝛ arguere. sūt tres vie. nō iuit p pmā nec p 2am. g iuit p tertiā. sȝ bruta nō sic arguūt. sed ex quodā instinctu nāe multa faciūt ac si arguerēt. vnde nō rōcināt. sȝ dñt aliqd hīe silē rōcinio qz vt dictū ē hñt quēdā instinctū nāe q in multis supplet in eis vicē cuiusdā rōcinij. ¶ Deinde cū dicit.

Ex sensu qdē igit fit memoria sicut dixim⁹. ex memoria aūt multotiēs fcā expimētū. multe. n. memorie nūero expimētū vnū sūt. Ex expimēto aūt aut ex oī qescēte vli in aīa vno pter multa qdcū qz in oib⁹ vnū sit idē artis ē pncipiū ꝛ scie. si q/ dē circa gñationē ē artis: si vo circa eē scie.

Argūr. ¶ Ex sensu igit fit memoria quēadmodū dici mus: ex memoria vo sepi⁹ eiusdē facta expiētia: nascit. Plures. n. memorie nūero vna experiētia ē. Expiētia vo aut ex oī vli qetē iaȝ in aīa cōsecuto: qd est vnū pter multa qdcq in oibus illis vnū inest: idēq pncipium artis atqz scientie pullulat: artis si fit circa generationē: scientie si fit circa id quod est.

¶ Soluit ad qōnē ppositā. Circa qd tria fac. qz p circa q̄sitā qōnē dtermiat vitatē ondēs quō fiāt nob cognita pn̄ 2° ex vitate ad determiata soluit obiectiōes factas. 3° vitatē declāt ꝛ mānifestat. 2° ibi. (Neqz igit determinat) 3° ibi (Ut in machie euersiōe) Dic g q (ex sensu qdē igit sic dixi mus (paulo añ (fit). s. i nobis (memoria. ex memoria autē multotiēs fcā expimētū) fit. ꝛ subdit. (multe. n. memorie nūo ē vnū expimētū) vel vt hȝ alia trāslatio (sūt vnū expimētū) qd in idē redit. nā vnū expimētū ē multe memorie qz pficit ex multis memorijs. ꝛ multe memorie sūt vnū expimētū. qz faciūt vnū expimētū. ꝛ sbdit q (ex expimēto aūt aut ex oī). i. ꝛ ex oī vli (qescēte i aīa vnū pter mltis) qz vle cū sit vnū in oib⁹ (illd idē) su. qd gñat ex expimēto. ꝛ ex vli qescēte in aīa (est pn̄m artis ꝛ scie) ꝛ dat dīāȝ iter artē ꝛ sciam. d. (siqdē circa gñationē). i. si tale pn̄m sit circa gñationē ꝛ circa fieri artis ē su. pn̄m (si vo circa eē). i. circa necīa q nō dñr eē i fieri. sȝ dñr eē i existē. qñ g circa talia accipit talis pn̄m (scie). i. hd pn̄m acceptū erit pn̄m scie. declaratū ē g quō gñet in nobis hitus pncipioꝝ q ē pn̄m ar tis ꝛ scie. qz si ex mltis sensib⁹ fiat mēoria. ex mltis mēorijs expimētū. ex mltis expimētis vle tūc ex expimēto ꝛ vli qescēte i aīa ē i nobis siue gñat i nobis. id qd ē pn̄m artis ꝛ scie. ¶ Nōndū āt q expimētū ē notitia accepta d aliq re pticularit ex collatiōe mltoꝝ pticulariū. vtputa. si vidi q reubarbaꝝ i h pticulari hoie purgauit colerā ꝛ hēo h in mēoria. ꝛ vidi q i alio fecit h idē. ꝛ hēo h i mēoria. ꝛ rursus i alio ꝛ i alio h idē vidi: ꝛ mēorat⁹ suȝ ex mltis talib⁹ sensib⁹ ꝛ ex mltis talib⁹ mēorijs ego facio q̄zdā collatiōē p rōciniū quō reubarbaꝝ i h ꝛ i illo ꝛ i alio pticulari hūit talē effectū ꝛ ex collatiōe hoꝝ oiū accipio hāc expimētalē notitiā. qz reubarbaꝝ purgat colerā. ꝛ qz sol⁹ itellect⁹ ē id qd rōciat d reb⁹. potētia āt sensitiua qz q̄tūcūqz alta nō ppe rōcinat. sȝ forte hēat aliqd rōcinio silē. cognitio expimētalis ad itellectū ptinet: n̄ ad itellectū vt cognoscit recto respcū vel aspectu ꝛ vt accipit s̄ȝ se. qz h mō itellect⁹ nō cognoscit pticulare. sȝ vle. sȝ expimētalis cognitio ptinet ad itellectū put piūctus sensui p reflexionē cognoscit pticulare ꝛ rōcinat d pticularib⁹. ¶ Notādū ēt q̄sdā expōere textū phi q ex sensib⁹ fit mēoria ex mltis memorijs fit expimētū. ex expimēto āt fit vle qd vle ē pn̄m artis ꝛ scie. sic g exponētes phm i q̄zdā vitatē icidūt. sȝ nō vadūt ad mētē ei⁹. nā i textu plāe hētur q ex oī vli qescēte i aīa vna pter mlta ē illd. siue hȝ eē illd idē qd ē pn̄m artis ꝛ scie g s̄ȝ mētē phi oȝ videre nō quō vle sit pncipiū scie. sȝ quō ex vli hȝ eē ꝛ gñat id qd ē pn̄m scie. ꝛ ēt artis. qd quō fit i qōnib⁹ patebit. ¶ Nōn̄m āt q ars est recta rō factibiliū: vt declari hȝ i. 6. ethi. iō hit⁹ pncipioꝝ vt v̄saf circa factibilia ꝛ circa ea q sūt i fieri dr eē pn̄m artis. sȝ qz scia ē de necessarijs q s̄m q h⁹ nō dñr fieri. sȝ eē. iō hit⁹ pncipioꝝ cū v̄saf circa eē. i. circa necīa efficit pn̄m scie. i aīa. n. nrā ē habitualis cognitio tā pncipioꝝ factibiliū q̄z speculabiliū ꝛ vtraqz talis hitualis cognitio dr itell's. sȝ h⁹ hitual' cognitio siue itell's vt v̄saf circa factibilia ē pn̄m artis vt circa speculabilia est pn̄m scie. ¶ Dubitaret forte aliqs in q dñt expimētū ꝛ vle. ¶ Dōm q nrā cognitio icipit a sensu ꝛ cū p icipim⁹ cognoscē multū adherem⁹ cognitiōi sensibiliū. ita q nō cogitam⁹ nisi pticul'r de reb⁹ nesciim⁹. n. abstrahē vle a pticulari. vn⁹. n. hō illiterat⁹ reputaret ipoīe q posset itelligi hō pter sortē ꝛ platonē ꝛ pter hoiē pticularē. q̄zdiu g i tali cognitiōe sistim⁹. vt puta. q non cogitam⁹ d reubarbaro pter h pticulare reubarbaꝝ. ꝛ pter illd. ꝛ pter oē tale pticulare tādiu d reubarbaro nō hēm⁹ notitiā nisi expimētalē. sȝ qñ accepim⁹ expimētalē notitiā p mltos sens⁹ ꝛ mltas mēorias. d hac herba vt d reubarbaro q purgat colerā. ꝛ postea accepim⁹ aliā expimētalē notitiā. ꝛ postea accepim⁹ aliā p mltos ēt sensus ꝛ ēt mēorias d alia herba q hȝ aliū effcm̄. vtputa d ysopo. q purgat flā a pectoīe. tūc ex mltis talib⁹ expimētis excitat itell's vt cogitet d nāa reꝝ. vt qz videt eē pticulare reubarbaꝝ purgat colerā. qz exp⁹ ē i mltis talib⁹ pticularib⁹ sic eē. ꝛ qz videt oēȝ ysopū purgat flā. qz exp⁹ ē in mltis sic se hīe. cogitat aliqz vnā nāȝ eē i oib⁹ pticularib⁹ reubarbaris. vñ hñt hūc effcm̄. sic ēt ꝛ i ysopis ꝛ i alijs reb⁹: vñ accipit expiētiā. tūc fit i aīa cognitio vni⁹ vlis pter mlta. s. pticularia. qz psiderabit nāȝ illā vnā vlēȝ pter h pticulare ꝛ pter illd. ꝛ ēt pter oē pticulare dr tale vle eē pter mlta. qz psiderat vt vnū nō ē diuisuȝ p mlta. qz tūc psiderabit p mlta. ꝛ pter h q fit diuisuȝ i mltis qñ abstrahet a pticularib⁹ oib⁹ ꝛ psiderabit s̄ȝ se tale. n. vle erit ex oī pticulari abstractū. erit vnū pter mlta. qz erit vnū psideratū pter diuisionē ꝛ mltitudinē. erit vnū oib⁹. qz i ipo vniunt oia pticlaria. tale vle dicet eē qescēs. qz erit psideratū ꝛ abstractū pter oēȝ locū. pter oē tps. pter oēȝ variatōēȝ. tale etiam vle dicet qescēs in aīa. qz s̄ȝ eē qd hȝ in suis pticularib⁹ nō est qescēs. sȝ est variatiōis subȝ. sȝ s̄ȝ eē quod

C D F

habet per considerationem a se dicitur esse quiescens.qz
est a variatione semotum.tale autem vniuersale est prin
cipium artis ꝛ scientie.ꝛ ex tali vniuersali fit in nobis ꝑn
cipium artis ꝛ scientie.quod quomodo fit in sequenti q̄/
stione patebit. patet ergo quomodo differt experimen/
tum siue cognitio experimentalis ab vniuersali.nam q̄ꝫ/
diu sistimus in cognitione particularium non considerā/
tes in eis naturam vnam preter multa tandiu possumus
habere de ipsis cognitionem experimentalē.sed nō vni/
uersalem.sed quando consideramus in eis naturam vnā
preter multa.tunc incipit esse in nobis cognitio vniuersa
A lis ex qua fit in nobis principium artis ꝛ scientie.¶ Ul/
terius forte dubitaret aliquis.quomodo ex experimen/
to ꝛ ex vniuersali quiescente in anima fit in nobis princi/
pium artis ꝛ scientie.¶ Dicendum ꝙ principium artis
ꝛ scientie est ipse habitus principiorum siue ipse intelle/
ctus qui dicitur huiusmodi habitus.sed constat ꝙ habi/
tus principiorum non est ipsa vniuersalis cognitio.nec
est ipsum vniuersale cognitum.sed est aliquid ex his ag/
generatum.habitus enim non est ipse actus nec est ipm
obiectum.sed est aliquid aggeneratuꝫ ex actibus.vt per
actus tendimus in obiecta.imaginabimur enim ꝙ sicut
ex frequenti citarizare efficimur citariste ꝛ aggeneratur
in manu quedam habilitatio ad citarizandum que ha/
bilitatio non est ipsa citara:circa q̄ꝫ versatur actus citari
zandi.nec est etiam ipse actus citarizandi.sed est aggene
rata ex huiusmodi actib⁹.prout per tales act⁹ nos exer/
citamus circa citaram.sic in habitibus in virtutib⁹ mo/
ralibus hoc idem videmus.tales enim habitus nō sunt
nec actus nec obiecta.sed sunt aggenerati ex actibus per
quos tendimus in obiecta.ita etiam in habitibus specu
latiuis.sicut enim ex frequenti abstinere sumus tempera
ti ꝛ aggeneratur in nobis habitus temperantie sm̄ quē
bene nos habemus circa talem materiā moralem.sic ex
frequenti speculari sumus speculatiui.ꝛ aggeneratur in
nobis habitus sm̄ quem bene nos habemus circa mate
riam speculatiuam.habitus ergo iste aggenerat⁹ non est
ipsum obiectum speculatum nec est ipse actus speculan/
B di.sed est aliquid aggeneratum ex actib⁹.¶ Aduerten/
dum tamen ꝙ huiusmodi habitus speculatiui aggenera
ti ex actibus in anima sunt quedam qualitates anime.si/
cut ergo videmus in qualitatib⁹ sensibilibus. sic suo mo
do se habet in qualitatib⁹ intelligibilibus.in qualitatib⁹
enim sensibilibus quedam sunt qualitates ꝑme vt quali
tates elementorum que sunt principia mixtorum quedā
sunt qualitates secunde.vt qualitates ipsorum mixtorū
que mixta sunt ꝑncipiata ꝛ composita ex elemētis.sicut
ergo elementa sunt ꝑncipia mixtorum.sic qualitates pri
me sunt ꝑncipia qualitatum secundarum. eodem etiam
modo in habitibus cognitiuis qui sunt qualitates intel/
ligibiles.quedam sunt qualitates ꝑme.ꝛ quedam secun
de.ꝛ qualitates ꝑme sunt ꝑncipia qualitatum secunda/
rum.ꝙ si volumus videre qui sunt habitus ꝑmi cogniti
ui.ꝛ qui secundi.vel que sunt qualitates itelligibiles pri
me.ꝛ que secūde.cum talia causantur ex habitib⁹ ꝛ act⁹
ex omnibus oportet ad ipsa obiecta recurrere. dicemus
enim ꝙ ipsa obiecta quedam se habent vt ꝑncipia ꝛ cau
se ex quorum cognitiōe dependet cognitio aliorum.que
dam se habent vt ꝑncipiata ꝛ causata quorum cognitio
causatur ex cognitione ꝑmorum. Propter quod sicut se
habent ipsi actus ꝛ ipsa obiecta adinuicē sic se habebūt
ꝛ ipsi bitus: habitus ergo aggeneratur in nobis ex fre/
quenti consideratione circa ꝑncipia.quem habitum vo/
camus intellectum.habebit rationem principij respectu
habituum aggeneratorum in nobis ex frequenti consi/
deratione circa ꝑncipiata.ꝙ si illa ꝑncipiata a nobis cō/
siderata sunt factibilia aggenerabitur in nobis habitus
qui dicitur ars.si vero sunt necessaria aggenerabit̄ in no
bis habitus qui dicitur scientia.intellectus ergo erit ꝑn
cipium artis ꝛ scientie.cum ergo itellectus sit q̄dam ha/
bitus aggeneratus in nobis ex vniuersali consideratiōe
ꝑncipiorum.patet quomodo ex vniuersali quiescente in
anima fiat in nobis ille idem habit⁹ qui est ꝑicipium ar
tis ꝛ scientie.est ergo ipsum vniuersale ꝛ ipsa considera/
tio vniuersalis de ꝑncipijs ꝑncipium artis ꝛ scie.ꝛ quic/
quid est causa cause est causa causati. Postq̄ꝫ ex tali vni/
uersali consideratione aggeneratur in intellectus qui est
ꝑncipium artis ꝛ scie.ꝛ etiam ipsa vniuersalis considera
tio dicetur esse ꝑncipium artis ꝛ scientie.bene ergo dice
batur ꝙ vniuersale est ꝑncipium artis ꝛ scie.ꝛ etiam ex
vniuersali aggeneratur in nobis intellect⁹ qui est tale ꝑn
cipium dicemus ergo ꝙ sensus ꝛ memoria sunt ꝑncipia
valde remota ad aggenerandum habitum qui dicitur i/
tellect⁹.experimētum autem ꝛ vniuersale siue considera
tio experimentalis ꝛ cōsideratio vniuersalis de ꝑncipijs
sunt ꝑncipia magis propinqua ad aggenerandum taleꝫ
habitum.ideo phylosophus generationem huiusmodi
habitus attribuit his duobus.volēs ꝙ ex experimento
ꝛ ex vniuersali quod est in nobis aggeneratur in nobis
ille idem habit⁹ qui est ꝑncipium artis ꝛ scientie qui di/
citur itellectus.¶ Aduertendum etiam ꝙ iꝫ itellectus si C
ue habitus ꝑncipioruꝫ tanq̄ꝫ ex suis causis generetur ex
experimento ꝛ ex vniuersali consideratione ꝑncipioruꝫ
ipsum tamē vniuersale siue ipsa vniuersalis consideratio
est propinquior ꝛ imediatior causa ꝙ aggeneretur in no
bis talis habitus q̄ꝫ sit ipsum experimentum.¶ Aduer D
tendum etiam ꝙ cum dicimus ꝙ ex vniuersali est vel fit i
nobis habitus qui est ꝑncipium artis ꝛ scie hoc quod di
citur vniuersale potest referri ꝛ ad ipsum obiectum vni/
uersaliter consideratū ꝛ ad ipsum actum.i.ad ipsam vni
uersalem considerationem obiecti.ex vtrisq̄ꝫ.n. causant̄
habitus ex actibus ꝛ ex obiectis:qꝛ vt dcm̄ q̄cq̄d est cau/
sa cause est cā cāti.oba.n.sicut cā actuuꝫ.act⁹ aūt hituū.
ergo ꝛ ipsa oba erunt cā etiā habituū.¶ Deide cuꝫ dic̄.

¶ Neq̄ꝫ igit̄ determinati habitus neq̄ꝫ ab alijs habitibus fiunt notioribus.sed a sensu.

¶ Neq̄ꝫ igitur determinati habitus insunt:neq̄ꝫ ab alijs ad cognoscenduꝫ magis aptis habitibus:sed a sensu fiunt vt diximus. Argir.

¶ Soluit vel respondet ad obiectiones superi⁹ factas.ar/
guebatur enim supra ꝙ habitus ꝑncipiorum nō sunt no/
bis innati nec sunt nobis acquisiti.qꝛ nulla cognitio pre
cedit cognitionem ꝑncipiorum nec fit in nobis aliqua co
gnitio itellectiua ex non preexistenti cognitione. ad que
respondet.ꝙ habitus ꝑncipioruꝫ non sunt in nobis com/
plete innati.sed fiunt in nobis ex acquisitione ꝛ ex preexi
stenti cognitione.non ex ꝑexistēti cognitione certiori.qꝛ
nulla cognitio certior ꝑcedit cognitionem ꝑncipiorum.
sed ꝑncipia fiunt nobis cognita ex preexistēti cognitione
sensitiua ꝛ ex sensu ideo ait.ꝙ (neq̄ꝫ igitur habitus) su.ꝑn
cipiorum (determinati).i.non sunt in nobis tales habit⁹
determinati complete inati (nec fiunt) tales habitus (ab
alijs habitib⁹ notioribus.sed a sensu).i. causantur a sen
su ꝛ a preexistenti cognitione sensitiua. quod quomodo
fiat dictum est supra.qꝛ ex sensib⁹ fit memoria ꝛc̄.¶ No E
tandum autem ꝙ habitus ꝑncipiorum non sunt i nobis
determiati.i.complete inati.nam illud dicitur determia/
tum quod est terminatum:ꝛ quod peruenit ad perfectū
terminum.cognitio.n.ꝑncipiorum non est nobis natura
liter indita sub esse completo:tamen naturalr̄ habemus

aliquid de cognitione principiorū inquātū habemus naturaliter inditum lumen intellectus agentis in quo lumine sunt talia pncipia nota. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut in machine versione facta vno stante alter stetit. postea alr̄ quousq̧ in pncipiū veniat. aīa autem existit talis ens q̄lis possit pati hoc.

Argir. ¶ Ueluti in prelio facta fuga: si stetit vnus: stetit ⁊ alius: deinde alius: donec ad principium est peruentū. Aīa autē ⁊ talis vt possit id pati.

¶ Ueritatē determinat aʒ declarat ⁊ manifestat. Dixerat enim ꝙ ex multis sensationibus fit memoria. ex multis memorijs fit expimētū. ⁊ postea vl'e. ⁊ ex his oīb⁹ fit i nobis habit⁹ q dī intellect⁹ q est pn^m artis ⁊ scie. in qbus dictis posset eē dupl'r dubiū: vnū q̄re oʒ eē multa talia ad hoc ꝙ talis hitus generet'. 2^m aūt dubiū eē posset quō ex sensu pōt cāri cognitio vl'is q̄ reqrit' ad hoc ꝙ generet' talis hitus. Tria ḡ facit. q2 p̄ soluit ad dubiū p^m. 2° ad du^m. 2^m. 3° ex his q̄ dixerat ↄcludit ꝙ oʒ ex sensu ⁊ via iductiua accipe cognitionē pncipiorum pmorum. scda ibi. (Q. d̄ aūt dictū ē oliʒ.) 3° ibi (Māifestū est qm̄.) Dicit ḡ. ꝙ (vt in machine euersione fcā) .i. vt ↄtingit qñ fit euersio .i. debellatio machine exercit⁹ ita su. fit cū gn̄at' i nobis hitus q dī itellectus. cū. n. exercit⁹ fugatus est (vno stāte alter stetit: postea alter quousq̧ veniant in pn^m) .i. donec veniant in tantaʒ multitudinē ꝙ possint esse pn^m pugne. cū. n. bellātes versi sunt in fugaʒ ⁊ eorum machina siue eorum massa est debellata ↄtingit ꝙ vn⁹ fugienduʒ se figit ⁊ stat i aliquo cui adiungit se alter fugiēs: ⁊ postea alter donec veniant in tantā multitudinē ꝙ possint esse pn^m pugne. vn⁹. n. hō nō sufficeret ad pugnādū. sʒ multi sic cōgregati sufficiūt. sic nō qiibʒ vn⁹ sensus sufficit ad faciendū memoriaʒ. nisi eēt talis vn⁹ sensus ꝙ hʒet vim mltorum. sic sunt illa q̄ cum magna adunatiōe videm⁹: sʒ vni sensui aggregat⁹ alius sensus: ⁊ postea ali⁹ multi tales sensus: vt qñ vnū ⁊ ideʒ multotiēs vidimus faciūt in nobis memoriam illi⁹ rei vise ⁊ ex multis memorijs expimētū ⁊ postea vl'e t ⁊ ex his oīb⁹ aggn̄at' i nobis itell's q ē pn^m artis ⁊ scie. si ergo q̄ratur q̄re oʒ talia multiplicare ad h̄ ꝙ gn̄etur talis hitus. pʒ ꝙ sicut i pugna vn⁹ hō nō sufficit vt sit pn^m pugnādi sic ⁊ in gn̄one hui⁹ hit⁹ nō sufficit vn⁹ sensus nec vna memoria ⁊ subdit. ꝙ (aīa aūt hui⁹ cū sit q̄lis possit hec pati). q. d. ꝙ neciuʒ est ꝙ ex multis sensib⁹ fiat memoria ⁊ ex multis memorijs fiat expimētuʒ ⁊ sic pcedere. ita tn̄ ꝙ debemus supponere i h̄ pcessu ꝙ aīa sit hō. i. sit talis nāe q̄lis possit h̄ pʒ. vʒ. ꝙ ex sensib⁹ ⁊ memorijs possit i ea fieri cognitio expimētalis. ⁊ ēt possit in ea fieri vl'e. ⁊ ꝙ possit in ea aggn̄ari talis hitus q sit pn^m artis ⁊ scie. i. oʒ supponere ꝙ aīa sit talis nāe ꝙ in ea nō solū sit potentia sensitiua sʒ itellectiua. ¶ Dubitaret forte aliqs quō aggn̄atio ipsius itell's siue habit⁹ cognitiui p quē cognoscim⁹ pn^a assimilat' exercitui fugiēti itez ↄbellare volēti. ¶ Dōʒ ꝙ optime exē^m ē ad ppositū. nā exercit⁹ fugiēs obstupefact⁹ ē dispsus ⁊ nesciēs q̄ loco se ↄgreget q̄si casual'r se pōit ⁊ si totū sil' sʒ paulatim se ↄgregat. sic cū volum⁹ cognoscere cās ⁊ pn^a ex quorum cognitiōe aggn̄at' i nobis itell's q̄si sum⁹ obstupefacti ex adunatiōe q2 videm⁹ effectū ⁊ ignoramus cāʒ sum⁹ sparsi. cogitam⁹ hinc ⁊ inde. nescim⁹ vbi figam⁹ cogitationē nr̄aʒ. postq̄ʒ āt figim⁹ nos i aliqua vna mēoria: vt q2 h̄ vidim⁹ tali tpe q̄si casual'r est ꝙ hn̄ nos figam⁹ ⁊ si hn̄ nos fixim⁹ vna memoria nō sufficit: sʒ ēt memoramur ḋ alio tpe ꝙ ēt de tali tpe h̄ idē ↄtigit. ex plib⁹ talib⁹ memorijs hēm⁹ expimētū ⁊ vl'e: ⁊ poterit in nobis aggn̄ari pdict⁹ hitus. ꝙ āt nō sufficit vnū tale qd. sʒ reqrunt' multa: hoc est q2 vnū fortificat' p aliō: sicut ḡ multitudo bellātiū ē fortior: sic sensus plificatus fortior ē ad aggn̄andū mēoriā: ⁊ mēoria mltiplicata fortior est ad aggn̄andū expimētū: hō multiplicatio pt referri ⁊ ad actus ⁊ ad potētias: ad act⁹ qdē q2 vn⁹ sensus nō sufficeret nec vna mēoria. ipsi. n. act⁹ sensitiui pl'es ↄiuncti efficaciores sunt ⁊ multe mēorie sil' iuncte maiorē v̄tutē hīt. pōt etiaʒ mltiplicatio hec referri ad ipsas potētias. nā ipse sensus q̄ʒtūcūq̧ plificat⁹ nō sufficeret ad aggn̄andū habitū pncipiorum: sʒ sensus ↄiūct⁹ mēorie: ⁊ mēoria ↄiūcta expimēto cogni vl'i oia ista sil' iūcta seiuicē fortificāt: q̄ fortificata ⁊ roborata psit i nob aggn̄are hitū q dī intell's. Deiñ cū. d.

¶ Quod autē dictum est oliʒ nō autē plane dictum est. iteruʒ dicamus. extāte. n. indifferentium vno primo qdē in aīa vl'e est: ⁊ nāq̧ sentire quidem singulare. sensus autem vniuersalis est: vt hōis non callie hōis. iterum in his statur quousq̧ impartibilia stent ⁊ vl'ia: vt puta huius aīalis quousq̧ animal. ⁊ in hoc sil'r.

Argir. ¶ Quod autem dictum est antea: sed non dilucide dictum est: id rursus dicemus: nam cum steterit vnum que non differūt: primū vniuersale tum in anima nascitur: etenim sentit illud quidem singulare. Sensus autē est ipsius vniuersalis vt hominis: sed nō callie hōis. Rursus in his ipsis stat quousq̧ ad ea stet: que ptibus vacant atq̧ ad ipsa vniuersalia: veluti tale animal donec stet animal: ⁊ i hoc mō eodē.

¶ Declarat scdm dubiuʒ. vʒ. quomodo ex sensu possit generari cognitio vniuersalis assignans pro cā ꝙ ipse sensus est rei vl'is: l'ʒ sentire sit rei pticularis. quod quō verū sit in dubitatione patebit si ergo ipse sensus ē rei vniuersalis non est miruʒ si ex sensu potest causari in nobis cognitio vniuersalis. iō ait. (Quod autem dictum est olim non autem dictum est certe) .i. clare quō. s. ex sensu possit fieri vl'e quiescens in aīa. dicebatur. n. hoc supra quō ex sensu fiebat memoria: ⁊ postea experimētū: ⁊ postea vl'e sed non dicebatur hoc certe ⁊ clare t q2 non reddebatur causa vel ratio dicti. ⁊ subdit. (iterum dicamus) su. clare ⁊ certe quō hoc fiat. ⁊ subdit (stante. n. indifferētiuʒ vno) i. stante aīa super considerationem indifferentium in aliquo vno: vt quādo considerat multa particularia: prout sunt indifferētia in aliquo (vno) qñ sic est: ⁊ quādo sic cōsiderat (est in anima primuʒ quidem vniuersale.) ⁊ subdit ꝙ (⁊ naturaʒ sentire quidem est singulare. sensus aūt rei vniuersalis: vt hominis sed non callie hominis) .i. nō huius particularis hōis tantū. q. d. ꝙ cum per sensuʒ accepta sunt aliqua particularia esse indifferentia i aliquo vno aīa stante in tali consideratione fit in ea vniuersale. nec est mirum si per sensum pōt hoc fieri: q2 ipse sensus ē rei vniuersalis: lʒ sentire sit rei particularis: ⁊ q2 dederat modum quomodo ex particularibus consideramus vl'e quod est species: vt quando cōsideramus aliqua plura particularia indifferentia in vna natura specifica dat modum quō ex ipsis speciebus possumus ↄsiderare vniuersale quod est genus: ideo subdit ꝙ (iterum in his statur) i. aīa postq̄ʒ cōsiderabit multotiens particulares equos sub vna natura equina. ⁊ multos particulares homines sub vna natura humana iterū statur. i. stat aīa in his. i. in considerando equum ⁊ hominez: ⁊ huius species considerando quomodo cōueniunt (quousq̧ vtiq̧ stent impartibilia ⁊ vniuersalia). i. quousq̧ tales cōsiderationes stēt

⁊ finiant ad ĩpartibilia vel in ĩpartibilia: vt hꝫ alia translatio. q.d. stante aĩa in consideratiõe specierum deueniet ad ipsa gñ̃a que sunt vniuersalia ⁊ ĩpartibilia. i. indifferẽtia: qꝛ in ipso gñ̃e habẽt ipse spẽs qͣ̃dam vnitatem ⁊ quãdã indifferẽtiam. ⁊ subdit (vt hui⁹ animalis). i. stabit anima super ꝯsideratione hui⁹ aĩalis: vtputa hoĩs ⁊ equi et aliarũ spẽrũ (quousqꝫ aĩal). i. quousqꝫ habeat ipm̃ (aĩal) ⁊ ipsum genus (⁊ in hoc simĩr). i. ⁊ simĩr anima stabit in hoc. i. ꝯsiderando hoc genus qḋ est aĩal. ⁊ in ꝯsiderando aliud gen⁹ qḋ est planta donec su. veniat ad aliud superius gen⁹: vt ad corpus aĩatum: ꝓp qḋ pꝫ qũo in anima fit cognitio vl̃is ipsius spẽi ex indiuiduis: ⁊ qũo in ea fit cognitio gñ̃is inferioris ex specieb⁹ ⁊ qũo generis

A superioris ex inferiorib⁹ gñ̃ibus. ¶ Dubitaret forte aliqs qũo sentire est rei ꝑticularis: ⁊ sensus rei vl̃is. ¶ Dõꝫ ꝙ ꝑ vnum actũ sentiẽdi nõ sentim⁹ nisi vnũ particulare: qḋ si dicat qḋ vno intuitu põt quis vidẽ decẽ hoĩes. rñ̃demus ꝙ quot sunt hoĩes visi tot sunt spẽs: ⁊ idola in oculo ⁊ quodãmõ tot sunt visiones. nec est incõueniẽs ꝙ cũ organũ sit qͣ̃ qͣ̃ꝫtũ ꝙ in diuersis ꝑtib⁹ organi recipiant diuerse spẽs: ⁊ qͣ̃dãmõ fiãt ibi diuerse visiões. ꝑ vnã.n. ⁊ eãdẽ partem oculi nõ videbim⁹ simul ⁊ semel plã tota nec plures partes totius. vn⁹ ğ actus sentiẽdi nõ est ꝓpe nisi vnius rei ꝑticularis: sed ꝑ vnã ṽtutẽ sensitiuã multa particularia ꝑcipere possumus. vn⁹ ergo sensus siue vna virtus sensitiua ꝑ plẽs act⁹ sentiẽdi ꝑcipit ꝑticularia multa: ⁊ etiã vna ṽt⁹ sensitiua põt cognoscẽ de illis multis ꝑticl̃aribus qũo ꝯueniãt ⁊ qũo differãt ẞ ğ mõ sensus est vl̃is: qꝛ in multis ꝑticl̃arib⁹ reꝑuat rõ vl̃is: vl̃ ẞ mõ sensus est vl̃is. qꝛ est multũ ꝓpinqu⁹ cogñi vl̃i. vn⁹.n. act⁹ sentiẽdi ẽ multũ remot⁹ a cognitiõe vl̃i. qꝛ nõ ꝑcipit nisi vnũ ꝑticulare: sed ipe sensus vn⁹ ⁊ idẽ exñs q ꝑcipit multa ꝑticularia ⁊ ꝑcipit qũo ꝯueniãt ⁊ qũo diñt valde est ꝓpiqu⁹ cognitioni vl̃i: qꝛ stati intell̃s adiutus ꝑ sensum ꝯsiderabit ꝑticularia illa. vt sunt idẽa. ⁊ stãdo sup tali ꝯsideratiõe. vt illa ꝑticularia ꝯueniũt ⁊ vt isũt idẽa: stati accipiet idẽ ꝯsideratione vl̃em. hũc aũt modũ ꝓcedẽdi ipse text⁹ designat. sensus ğ nõ est callie tm̃. i. vni⁹ ꝑticulari. sed est hoĩs siue est rei vl̃is quod est pluriũ particulariũ. ¶ Deĩn cũ diĉ.

¶ Manifestum est quoniam nobis prima iductione cognoscere necessarium est. ⁊ nãqꝫ sensus sic vniuersale intus facit.

Argũr. ¶ Necesse est igitur nobis vt ex hisce patet: ipsa prima inductione cognoscere. Sic.n. ⁊ sensus efficit in nobis ipsum vniuersale.

¶ Concludit ex dictis ꝙ opꝫ ex sensu ⁊ via inductiua accipere cognitionẽ ꝑmorũ. i. ꝑncipioꝝ siue vniuersaliũ. d. Manifestũ est qm̃ neciũm est nobis cognoscere ꝑma. i. ꝑncipia (inductione). i. via inductiua. ⁊ subdit. ꝙ (⁊ nãqꝫ sensus sic facit cognoscẽ vl̃e) cũ.n. ꝑ sensum cognoscimus hoc particulare ⁊ illud tũc inducẽdo in hoc ⁊ in illo ꝑ inductionẽ cognoscimus vniuersale. cũ.n. nostra cognitio incipiat a sensu ex ꝑticularib⁹ ⁊ ꝑ inductionẽ oportet prima ꝑncipia ⁊ vl̃ia cognoscere. ¶ Tunc seq̃ illa pars.

¶ Qm̃ aũt circa intellm̃ hitũ in qͣbus verũ dicimus: alij qdẽ semp veri sũt. alij aũt recipiũt falsitatẽ: vt opio ⁊ rõ. Ꝟa aũt semp scĩa ⁊ ĩtell̃s ⁊ ꝑncipia demõstrationũ notiora sunt.

Argũr. ¶ Cum autem mentis habituum quibus verꝫ perspicimus quidam veri ꝑpetuo sint vt intellectus atqꝫ scĩa qdẽ: interduꝫ falsuꝫ suscipiãt: vt opinio: subducendeqꝫ rationis principiuꝫ.

¶ In qua postqͣ̃ꝫ soluit hanc qõnẽ quomõ fiant nobis nota ꝑncipia soluit qõnẽ aliã. vtrũ eodeꝫ habitu cognitiuo cognoscamus ꝑncipia ⁊ ꝑncipiata. siue ꝑncipia ⁊ cõcl̃ones. est enim sua intẽtio ꝓbare ꝙ non est idẽ habitus cognitiu⁹ per quẽ cognoscimus ꝑncipia ⁊ per quẽ cognoscimus ꝯclusiones. Circa qḋ duo facit. qa primo separat intellectũ ⁊ sciam qui sunt habit⁹ semꝑ veri ab alijs habitib⁹ nõ semꝑ veris. scḋo dat differẽtiã inter ipsum intellectum ⁊ sciam oñdens talia nõ dĩe vnum ⁊ eundẽ habitum: sed diuersos. ibi (Et nihil est scĩa.) Dicit ergo (Qm̃ autem circa intelligentiam). i. circa cognitionẽ (habituũ quibus verũ dicimus alij qdẽ). s. habitus (sunt veri semper. alij autẽ) habitus (respiciunt aliquãdo falsitatem. vt opinio ⁊ ratio). i. ratiocinatio. ⁊ subdit. ꝙ (vera aũt sunt semꝑ scĩa ⁊ intellect⁹). q.d. ꝙ talẽ cognitionẽ ⁊ talẽ intelligẽtiã debem⁹ habere de habitibus veris: ⁊ sic debem⁹ distinguẽ inter eos. vꝫ. ꝙ habituũ veroꝝ qdã sunt semꝑ veri: vt intellect⁹ ⁊ scĩa. qdã aliqñ veri aliqñ falsi. vt opinio ⁊ ratio. qũo autẽ dñant scĩa ⁊ itell̃s pꝫ ꝙ itell̃s ꝑncipi. scĩa ꝯnũ. rõ aũt ⁊ opio sic pñt differre vt rõ referat ad cognitionẽ expimẽtalẽ habitã ex rõcinatiõe ⁊ ex collatione ꝑticulariũ cũ sic ex qͣbusdã signis multis modis põt fallit ⁊ est multotiens falsa. opinio referat ad cognitionem vl̃em habitã etiã ꝑ signa fallibilia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et nihil certius est scientia qͣ̃ꝫ intellectus.

¶ Nullũqꝫ aliud gen⁹ exacti⁹ sit scĩa qͣ̃ꝫ intell̃s: atqꝫ ꝑncipia notiora sint demonstrationibus. Argũr.

¶ Ostẽdit ꝙ intellect⁹ nõ est idẽ qḋ scĩa: ꝓp qḋ sciendum ꝙ intellectus dñt a scĩa 3ᵉ. ꝑmo qꝛ est certior ⁊ notior. 2ᵒ qa ad ꝑncipia qͣ̃rũ est itell̃s nõ est rõ: sed scĩa nõ ẽ sine rõne. 3ᵒ qꝛ intell̃s ⁊ ꝑnͣ scĩe nõ est scĩa. Tria ğ facit ꝭm ꝙ ẞ triplici mõ oñdit intellm̃ differre a scĩa. 2ᵒ ibi. (Scĩa autem ois.) 3ᵒ ibi. (Et ꝙ qdẽ demõstratiõis.) Diĉ ğ ꝙ (⁊ nihil ẽ aliud gen⁹ habituũ (certi⁹ scĩa qͣ̃ꝫ itell̃s.) ⁊ subdit ꝙ (ꝑnᵃ enĩ demõstrationũ notiora sunt) su. qͣ̃ꝫ ipe ꝯnes siue qͣ̃ꝫ ipsa scibilia. tũc ergo est supplẽda rõ ꝙ si ꝑnᵃ demõstrationũ qͣ̃ruꝫ est intellect⁹ sunt certiora ⁊ notiora qͣ̃ꝫ ipse ꝯnes siue qͣ̃ꝫ ipsa scibilia: qͣ̃rũ est scĩa intell̃s est notior ⁊ certior qͣ̃ꝫ scĩa. lꝫ ğ nullus alius habit⁹ ab intellectu sit notior et certior qͣ̃ꝫ scĩa: tñ intell̃s ipse est certior ⁊ notior: qꝛ est de ꝑncipijs que sunt notiora ⁊ certiora qͣ̃ꝫ ipsa scibilia. nõ est ergo intell̃s idem qḋ sciẽtia: sed est aliquid notius ⁊ certius qͣ̃ꝫ scĩa. ¶ Dubitaret forte aliqs qꝛ videt aliqs habitus ab intellectu notior qͣ̃ꝫ scĩa. vꝫ. sapiẽtia siue metaphi. nã intell̃s est ꝑncipioꝝ: scĩa est ꝯnũ per causas nõ altas. sapiẽtia aũt per causas altas siue ꝑ causas altissimas. nõ solũ ergo habitus ꝑncipioꝝ: sed etiã habit⁹ ꝯnum ꝑ cãs altissimas: vt sapiẽtia erit certior qͣ̃ꝫ scĩa. ¶ Dõm ꝙ sapiẽtia includit in intellectu. nã vt dĩ in. 7. ethi. sapia est intellectus ⁊ scĩa. metaphysica enĩ nõ hꝫ aliã sciam que ꝓbet ꝑnᵃ sua. ipsa.n. in seipsa capit suũ intellm̃ ⁊ suaꝫ cognitionẽ ꝑncipiorum per que ꝓbat suas ꝯcl̃ones. vnde alie sciẽtie sunt sensu: qꝛ regulant ꝑ aliqua supiora ꝑncipiata: sed metaph. est sciẽtia ⁊ intellect⁹: qa non regulat ꝑ aliqueꝫ aliã superiorẽ sciam loqͣ̃ndo de sciẽtijs humanitus inuẽtis. sed vt dictum est ipsa in seipsa capit suũ intellectum ⁊ suam regulam. si ergo solus intellectus est certior qͣ̃ꝫ scĩa non excludit ex hoc: imo concluditur ꝙ sapientia sit certior ⁊ nobilior qͣ̃ꝫ sciẽtia: cum ipsa in se comprehẽdat suũ intellectum ⁊ suam regulam. ¶ Deinde cum dicit.

B
C

¶ Scientia aũt ois cuꝫ rõne est. principiorum scĩa quidẽ nõ vtiqꝫ erit. quoniã aũt nihil veri⁹ contingit esse scĩa qͣ̃ꝫ intellectus. Intellectus vtiqꝫ erit principiorũ: ex his considerantibus.

Argu. ¶ Scientiaq̧ cū rōne sit oīs: hec inquā cū ita sint: scientia quidem principioꝝ non erit: sed cum fieri nequeat vt aliud quicq̄ verius sciētia sit q̄ intell's ipse. Intell's ꝑfecto ṗncipioꝝ habitus erit. Qð ex eo q̄q̧ perspicuū fuerit.

¶ Adducit scðam rōnem q̧ intellectus differat a scia. d. q̧ (scia autē omnia est cū rōne) sed sic. nullus intell's est cū rōne: q̄ ad principia nō est rō. ergo q̄ sic est (ṗncipioꝝ quidē) sic. habitus (nō vtiq̧ erit scia). i. erit differēs a sciētia. est ergo vis rōnis huius q̧ intell's est ṗncipioꝝ ad que nō est rō. ergo differt a scia que nō est sine rōne. q̧ autem intell's sit ipsoꝝ ṗncipioꝝ probat cum subdit. d. (q̄niā autē nihil verius ɔtigit esse scia q̄ intell's). q. d. q̧ habitus ṗncipioꝝ est aliquid verius q̄ sit ipsa scia: sed nihil est verius q̄ scia nisi intell's. ergo habit' ipsoꝝ ṗncipioꝝ erit intell's. ideo subdit q̧ (itell's vtiq̧ erit ṗncipiorum) sic. habit' (considerātibus ex eis). i. ex iam dictis. q. d. q̧ si consideremus ex iam dictis p3 q̧ intell's est principioꝝ ad que nō est rō. ergo differt a scia que nō est sine rōne.

D ¶ Notādum autem q̧ rō ṗma est ɔfirmatio rōnis scðe: nam q̄ solus intell's est certior q̄ sciat vt dicebat rō prima: et vt resumptum est in hac rōne scða. cum ergo habitus ṗncipioꝝ sit certior q̄ scia si nihil est certius scia q̄ intellectus. ergo habit' ipsoꝝ ṗncipioꝝ erit ipse intellect': et p ɔñs intell's differt a scia. ¶ Deinde cum dic.

¶ Et q̄ demonstratiōis ṗncipium non est demonstratio: quare neq̧ scie scientia. Si igitur nullum aliud genus preter sciētiam habem' verum: intellectus vtiq̧ scie ṗncipium erit. et hoc quidem ṗncipium ṗncipij vtiq̧ erit hoc autē omne similiter se habet ad oē rerū gen'.

Argu. ¶ Quia demōstrationis ṗncipiū nō est demōstratio. Quare neq̧ scie scia. Si igit' preter sciam nullū aliud genus verum habem' q̄ intell'm: intellectus sane scientie principiū erit: atq̧ ṗncipium quidem est ipsius principij: sciētia autem ad rem omnem sese habet similiter.

¶ Adducit ad hoc 3am rōnem q̧ intell's non sit scia. nam intellectus est ṗncipium scie: et ṗncipium scie non est scia sicut ṗncipium demonstrationis nō demōstrat'. ideo ait (et q̧ quidē) sic. intellectus nō sit scia. p3 ex eo q̧ (demonstratio non sit ṗncipiū demonstrationis. quare neq̧ scia) sic. est ṗncipium. ṗnm ergo scie differt a scia. in demōstrationibus. n. non procedit' in infinitū: ita q̧ ṗn' demōstrationis non demonstrant': et demōstrationis ṗnm non op3 q̧ sit demonstratio: imo est deuenire ad aliqua ṗna indemōstrabilia: quorum nō erit scia. cognitio ergo illoꝝ ṗncipioꝝ que est ṗnm scie nō erit scia. bene ergo dcm est q̧ ṗncipium scie vel cognitio ṗncipioꝝ que est ṗnm scie nō est scia. q̧ autem cognitio ṗncipioꝝ sit itellect' p3 nā cognitio ṗncipioꝝ est verior q̄ scia: et nihil est verius q̄ scia nisi intellectus. ergo cognitio ṗncipioꝝ erit ipse itell's. iō subdit q̧ (si igit' sm scientiam) vel vt hēt alia trāslatio et melius (si igit' ṗter sciam nihil aliud). i. nullum aliud genus cognitionis (habemus verū). i. magis verum sic. q̄ intell'm (itellectus vtiq̧ erit ṗncipiū scie et erit ṗncipiū ṗncipijs) idest erit ṗncipiū ad cognoscēdum ṗncipia. non ergo est idem habitus ṗncipiorum et ɔclusionū: q̄ habitus ṗncipioꝝ est itellectus. ɔclusionū est scia. et subdit (in hoc autem). i. hoc totum (simil'r se habet ad omnē rerū) sic. naturam. q. d. hoc qð dictum est in cōmuni q̧ intellectus est ṗncipium scie simil'r se habet in omni natura rerū: vt in hac natura rerum mathematicis intellectus ṗncipioꝝ per que probant mathematica erit ṗncipiū scie mathematicorum: et in alia nā rerum intell's erit ṗncipiū scie illorū siue illarū rerum. qð ergo dictum est generaliter q̧ intellectus est ṗncipium scientie veritatem habet specialiter in omni natura q̄tūcunq̧ rerū scitarum. ¶ Notandum q̧ 13 actus incōpleti sint ṗncipia habituū. habitus tamē est ṗncipium actuum completorum. loquēdo ergo de cognitione ꝑfecta per quā cognoscimus ṗncipia intellectus. i. habitus ṗncipiorum nō solū est ṗncipium sciētie: sed etiam est ṗncipium principijs. i. est principiū cognitionis per quā cognoscimus principia. Et in hoc terminatur sententia secundi posteriorum. E

Ad pleniorem intelligentiam totius scðl libri posterioꝝ dicim' q̧ iste secūdus liber hēt quinq̧ partes ṗncipales. et. 22. capl'a. nam tot' liber ṗma diuisione diuidit' in duas partes. nā in ṗma parte agit' de qð quid est qð est ꝓpriū mediū et ꝓprium ṗncipiū demōstrationis. In scða parte agitur de ṗncipijs et de dignitatibus que sunt ṗncipia cōmunia demonstrationis. Prima pars vbi agit' de qð qd est et de medio et ꝓprio cōtinet q̄tuor partes ṗncipales. nam prima pars ṗncipalis est ꝓambulū ad dicēda: vbi ostendit' q̧ omnis questio est de medio demōstrationis. In scða parte ṗncipali agit' de hmōi medio et de qð quid est sm oppositionem. In 3a parte ṗncipali agit' de qð quid est et de medio sm veritatē. prout se habet ad demōstrationē. In quarta autē pte ṗncipali agitur de quod quid est et de medio sm veritatē prout se hēt ad suam intētionē. Declarat'. n. ibi quomodo contingit venari et inuestigare quod quid est siue medium in demonstratione. sunt ergo quinq̧ partes ṗncipales in toto scðo libro. in quarū ṗma declarat' q̧ ois questio est de medio et de qð qd est. In 2a parte tractatur de medio et de quod qd est arguendo et sm opinionē. In tertia parte tractatur de medio et de quod qd est sm veritatem quomodo se hēt ad demonstrationem. In quarta parte tractat' de quod qd est et de medio etiā sm veritatem quomodo se habet ad suam inuentionem. In quarta autem et vltima agit' de dignitatibus quomodo fiant cognite que sunt ṗncipia cōmunia in demonstratione. scða pars ṗncipalis incipit ibi. (Quomodo autem quod qd est demonstret') 3a ibi (Iterum autē speculandū est) quarta ibi (Quomodo autē oportet venari) quinta et vltima ibi (De principijs autem qual'r fiunt cognita.) Prima et vltima pars remanēt idiuise. scða pars vbi agitur de medio et de quod quid est arguendo et sm oppositionē habet sex capl'a. nā in ṗmo cap. agit' vtrum qð qd siue diffinitio sit eorūdem quorū est demōstratio. in scðo autē vtrum diffinitio sit idem qð demonstratio. in tertio quid sit modus introducendi diffinitionē. vtrum scilicet diffinitio possit cōcludi per syllogismum reduplicatiuū. in quarto vtrū diffō possit ɔcludi p syllogismū diuisiuū. in 5o vtrū diffō possit cōcludi p syll'm diffinitiuū. in sexto vtrum diffō possit ɔcludi per demōstrationē. 3a autē pars vbi agit' de quod qd est sm veritatē quomodo se habeat ad demōstrationē hēt. 8. capl'a. nā qð qd est et est me'm in demōstratiōe et est id qð exṗmit' p diffōnē et h3 rōnē cāe. nō ergo pōt sufficiēter ostēdi qūo qð qd est se hēat ad demōstrationē. nisi sciat' qūo mediū se hēat ad demōstrationē et qūo diffō et qūo cā. Rursus cā diuidit' s3 diuersa genera causarū et sm diuersos modos cāndi. diuersi autem modi cāndi etiā diuiduntur: quia quedam causata referunt' et demonstrant' per plures causas. alique nō p plures. Rursus aliq̄ causata sunt sil' cū suis cāis. aliq̄ aūt nō F

simul.⁊ ea que nō sunt simul.aliqua procedūt ſm rectū. aliqua ſm circulū.est ⁊ alius modus causandi ab omnibus istis:q͞a alique cause inferūt sua causata semꝑ ⁊ vniuersalit᷑.alique aūt vtplurimū ⁊ freq̄nter. cum ergo ſm quodlibet genus cause possit formari qđ quid est ⁊ diffinitio.nō perfecte poterimus scire quomodo qđ quid est se habeat ad demonstrationē.nisi sciuerimus quomodo omnia ista se hēant ad demonstrationē. ideo.8. capitula cōtinet pars 3ª.nā in ꝑ.c.3ª parti ꝑncipalis agit᷑ quomō qđ qd est vt habet rōnē medij se hēat ad demonstratōez. in scđo vo quomodo diffō se hēat ad demōstratiōez.in 3º qūo ꝯtingit demōstrare ꝑ oia gn͞a causarū.in 4º qūo ꝯtingit demōstrare.cuz cāta referunt᷑ in plēs cās ⁊ qūo cum nō in plures causas.in 5º qūo contingit demōstrare cum cause sunt simul cū suis causatis.in 6º qūo ꝯtingit demōstrare cū cause ⁊ causata nō sunt simul:sed est in eis ꝑcessus ſm rectum.in 7º qūo ꝯtingit demōstrare cū cāe ⁊ cāta nō sunt simul:sed est in eis ꝑcessus ſm circulū.in 8º aūt agit᷑ qūo ꝯtingit demr̄are cum cāe inferūt sua cāta vl'r ⁊ semꝑ.⁊ qūo cū inferūt vt plurimū ⁊ vt freq̄nter. 4ª autez pars ꝑncipalis vbi agit᷑ de qđ qd est ſm veritatē qūo se hēt ad suam intētionē hēt sex capl'a.nā vt dcm̄ est.qđ qd est.ē id qđ exꝑmit᷑ per diffōnē ⁊ hēt rōnē medij ⁊ cause. Rursus diffō aliqua est ipsius subi ⁊ aliq̄ ipsius passionis.nā al'r hēt diffiniri subm al'r passio. Ars.n.ad iueniēdū diffōnem subi aliq̄ est bona in casu.aliq̄ est bona simpliciter.mediū etiā in demōstratiōe pōt accipi dupl'r:vel put demōstrat᷑ per ipm ꝑticul'r.vel vniuersal'r. in demōstratiōe etiā vl'i sunt duo attēdēda.vz.q͞p cā ⁊ cātum se cōsequant᷑ ⁊ q͞p vni⁹ causati sit vna causa.sex capl'a hēt q̄rta pars.nā in ꝑmo.c.q̄rte partis ꝑncipalis dat᷑ ars iueniēdi diffōnē subi que est bona i casu.i scđo vero dat᷑ ars iueniēdi diffōnē subi q̄ ē bona simpl'r.in 3º docet᷑ quomodo nos debeam⁹ inuenire diffōnē passionis.in 4º qūo debeamus venari ⁊ inuenire mediū ad demonstrādū particularit᷑.in 5º qūo in demōstratione vl'i inueniēda sit causa q̄ consequat᷑ ad effectū ⁊ que se habeat ad ꝯuertētiam cuz ipso.in 6º qūo in tali demōstratione vniuersali inueniēda sit causa que sit vnius causati ⁊ eꝫ. Sunt ergo in toto 2º libro.22.capl'a.2m ca^m incipit ibi.(Qūo aūt qđ qd est demōstret᷑)⁊ ibi finit ꝑma pars ꝑncipalis.⁊ incipit 2ª.3m capitulū incipit ibi.(Manifestū itaq͞ȝ q͞p diffō.) quartū ibi.(Ipsius aūt qđ qd est.)5m ibi.(At vo nec per diuisionē.) 6m ibi.(Sed vtrū sit demonstrare.)7m ibi.(Qual'r igitur diffinitiōes.)8m ibi.(Iterū autē speculandū.)⁊ ibi terminat᷑ scđa pars ꝑncipalis.⁊ incipit 3ª.9m ibi.(Est autē quorundā q̄dem altera.)10m ibi.(Qm̄ autē scire opinamur.)11m ibi(Contingit autē ⁊ idē vnum.)12m ibi.(Eadē autē causa est.)13m ibi.(In his aūt que nō fi'l sunt.) 14m ibi.(Qm̄ autē videmus in his que sunt circulo.)15m ibi.(Sunt autē quedā que sunt vniuersal'r.)16m ibi(Quomō autē opꝫ venari.)⁊ ibi terminat᷑.3ª pars ꝑncipalis.⁊ icipit 4ª.17m ibi.(Congruū aūt cum totum.)18m ibi.(Quare autē opꝫ intēdentē.)19m ibi.(Ut hēam⁹ aūt ꝑposita.)20m ibi.(De causa autē ⁊ cuius.)21m ibi.(Utrum autē contingat non eandem causam.)22m ibi.(De ꝑncipijs autez quomodo fiant cognita.)⁊ ibi terminat᷑ 4ª pars ꝑncipalis.⁊ incipit 5ª que nō diuidit᷑ in plura capitula.sed ib. posteriora analetica consumant᷑. Scđm ergo modum mihi possibilē librum posteriorū auxiliante altissimo exposui.vbi tradit᷑ ars quomodo ꝑ hec ꝑncipia causata habet᷑ demonstratiue sciētia causatoruꝫ. Sed tu dn̄e Jesu christe qui es ars omnipotētia dei patris plena omniū rationū in te continens gn͞aliter ⁊ ꝑfecte que ista causata ꝑncipia:cui vestigium vtcūq͞ȝ gerētia cōtinēt sparsim contracte ⁊ incomplete.vere ergo in te sunt oēs thesauri scientie ⁊ sapientie.tu ergo sis omnium meorum laborum premiū.tu vltima mea merces:qui cum patre ⁊ spiritu sancto es vn⁹ deus benedictus in secula seculorum. Amen.

Ramusius Armi Catai.S.

¶ Siquis ab instanti circo defendere sese
Aegida vel cupiat pallados armigere
¶ hirsuta qui pelle tegor me vendicet ⁊ sic
Romanum Aegidij nouerit ingenium.

¶ Finit ꝓfundissima expositio Egidij romani:doctoris fundatissimi:ordinis Eremitarū sancti Augustini:in libros Posterioruꝫ Aristotelis:cum duplici textus translatione:antiqua scilicet:⁊ Joannis Argyropili nunc primum addita. Post omnes īpressiones vbiq͞ȝ terraruꝫ excussas:nouissime recognita:cūctisq͞ȝ mendis:⁊ erroribus expurgata.

¶ Egidij doctoris fundati in libros posteriorum Aristotelis luculentissimum repertorium per Lucam olchinensem philosophorum infimum nunc primum excogitatum.

A

D

E

¶ Venetijs mandato ⁊ expensis nobilis viri dñi Luceantonij de Giunta Florentini: Anno domini. 1520. die. 2. Aprilis.

Registrum.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t

Omnes sunt quaterni preter t qui est quinternus.

